KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISHALLINNOSTA

54

1941

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JULKAISEMA

HELSINKI 1945

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Alkulause IV

I. Kaupunginvaltuusto

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat 3
2. Rahatointa koskevat asiat 10
3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat 28
4. Liikennettä koskevat asiat 31
5. Palotointa koskevat asiat 31
6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat 32
7. Huoltotointa koskevat asiat 37
8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat 41
9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat 46
10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat 50
11. Yleisiä töitä koskevat asiat 87
12. Puhtaanapitoa koskevat asiat 92
13. Satamaoloja koskevat asiat 92
14. Teurastamoa ja elintarvikekeskusta koskevat asiat 93
15. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat 95
16. Muut asiat 100

II. Kaupunginhallitus

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat 109
2. Rahatointa koskevat asiat 159
3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat 168
4. Liikennettä koskevat asiat 173
5. Palotointa koskevat asiat 176
6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat 180
7. Huoltotointa koskevat asiat 198
8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat 210
9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat 231
10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat 247
11. Yleisiä töitä koskevat asiat 282
12. Puhtaanapitoa koskevat asiat 293
13. Satamaoloja koskevat asiat 296
14. Teurastamoa ja elintarvikekeskusta koskevat asiat 304
15. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat 307
16. Muut asiat 317

III. Kiinteistölautakunta

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat 323
2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat 328
3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat 354
4. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat 359
5. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat 362
6. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat 362
7. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat 368
8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset 372

Sivu

IV. Tilastotoimisto 1*
V. Verotusvalmisteluvirasto 9*
VI. Leski- ja orpokassa 13*
VII. Ulosottolaitos 17*
VIII. Rakennustarkastuskonttori 22*
IX. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta 23*
X. Holhouslautakunta 24*
XI. Palotoimi 25*
XII. Huoltotoimi 32*
XIII. Lastensuojelu 98*
XIV. Oikeusaputoimisto 134*
XV. Työnvälitystoimisto 138*
XVI. Työvelvollisuuslautakunta 183*
XVII. Urheilulautakunta 203*
XVIII. Kansanhuolto 207*
XIX. Ammattioppilaslautakunta 210*
XX. Kotitalouslautakunta 211*
XXI. Kaupunginkirjasto 214*
XXII. Kaupunginmuseo 222*
XXIII. Musiikkilautakunta 223*
XXIV. Yleiset työt 228*
XXV. Puhtaanapito 259*
XXVI. Satamahallinto 267*
XXVII. Teurastamo 286*
XXVIII. Elintarvikekeskus 306*
Hakemisto 310*

Helsinki 1945. Työväen kirjapaino.

ALKULAUSE

Julkaisun »Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta» viideskymmenesneljäs vuosikerta ilmestyy pääasiallisesti saman suunnitelman mukaisesti toimitettuna kuin edellinen saman julkaisusarjan vuosikerta. Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen käsittelemät sotatilanteesta suoranaisesti johtuneet asiat, jotka v:n 1940 kertomuksessa oli koottu erillisiin liitteisiin, on nyt julkaistu niissä eri luvuissa, mihin ne asiallisesti kuuluvat. Väestönsuojelulautakunta ei ole antanut toimintakertomustaan kunnalliskertomuksessa painettavaksi siihen katsoen, että tietoja lautakunnan toimenpiteistä silloin käydyn sodan vuoksi ei saanut antaa julkisuuteen. Uusina lukuina esiintyvät selonteko työvelvollisuuslautakunnan koko toiminta-ajasta, lokakuun 25 p:stä 1939 maaliskuun 26 p:ään 1941, sekä elintarvikekeskuksen toimintakertomus v:lta 1940 ja 1941. Majoituslautakunta ja asutuslautakunta eivät ole antaneet selostuksia toiminnastaan.

Osastot I (Kaupunginvaltuusto), II (Kaupunginhallitus) ja III (Kiinteistölautakunta) sekä hakemisto on laadittu tilastotoimistossa. Muut julkaisuun sisältyvät vuosikertomukset on laadittu asianomaisten lautakuntien ja viranhaltijain toimesta sekä tilastotoimistossa vain muodollisesti tarkistettu ja osittain jonkin verran lyhennetty.

Toimistotöitä on johtanut amanuenssi V. Kuhlefelt.

Helsingin kaupungin tilastotoimistossa, helmikuun 20 p:nä 1945.

Otto Bruun.

I. Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuutettuina olivat v:n 1941 alusta lukien:

Asianajaja J. N. Aronen
Professori S. A. Brofeldt
Kunnallispormestari L. R. Ehrnrooth
Osastonjohtaja J. M. Ekebom
Tullipäällysmies A. E. Forsström
Oikeusneuvosmies K. E. Furuhjelm
Veturinkuljettaja F. B. Gröndahl
Kauppias C. A. Gustavson
Työnjohtaja K. E. Hiltunen
Toimitusjohtaja K. Huhtala
Johtaja J. E. Huttunen
Toimistonhoitaja J. E. Janatuinen
Päätoimittaja R. G. I. Kallia
Opettaja A. Kallioniemi
Toimistonjohtaja H. Kannila
Seppä K. W. Kaukonen
Professori K. Kauppi
Päätoimittaja J. E. Kilpi
Johtaja J. A. Kosk
Arkkitehti S. Lagerborg-Stenius
Professori F. W. G. Langenskiöld
Toimittaja A. E. Leino
Kutoja O. M. Leinonen
Pastori F. E. Lilja
Kirvesmies V. V. Liljeqvist
Pankinjohtaja A. V. I. Linturi
Toimittaja E. V. Lähde
Toimistopäällikkö G. M. Modeen
Pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg
Insinööri A. K. Myrsky
Alilääkäri A. J. Nikula
Kivityöntekijä O. Nuutinen
Apulaisjohtaja B. R. Nybergh
Teologiantohtori V. A. Päivänsalo
Liittosihteeri P. B. J. Railo
Toimitusjohtaja C. H. W. Ramsay
Toimittaja K.-M. Rydberg
Pääjohtaja E. Hj. Rydman
Lääketieteenkandidaatti M. Ryömä
Toimittaja K. Y. Räisänen
Asianajaja R. V. Rönnholm
Liittosihteeri M. H. Salmela-Järvinen
Professori B. A. Salmiala
Seppä Y. Salo
Sähköteknikko V. V. Salovaara
Toimitusjohtaja E. G. von Schantz
Professori H. Schybergson
Teollisuusneuvos M. Sergelius
Libristi K. F. Sundqvist
Toimittaja C.-J. Sundström
Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. E. W. Suolahti
Tullihallituksen kemisti Y. J. Talvitie
Raitiotievaununkuljettaja O. H. Träskvik
Asianajaja O. E. Tulenheimo
Toimitsija A. Valta
Rovasti J. L. Waltasaari
Professori G. W. von Wendt
Kodissakävijä S. A. Winter
Professori K. B. Wuolle

Sotilaskarkuriksi julistettuna oikeutensa toimia kaupunginvaltuutettuna menettäneen vtn Myrskyn [1]) sijaan tuli joulukuun 10 p:stä lukien varamies kirjaltaja S. K. Leino.

[1]) Kvsto 10 p. jouluk. 3 §.

Vankeusrangaistukseen tuomitun vtn Ryömän [1]) sijaan tuli kaupunginvaltuuston jäseneksi tammikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään varamies kirjaltaja S. K. Leino, sotapalvelukseen kutsutun vtn Träskvikin [2]) sijaan lokakuun 1 p:stä v:n 1942 kesäkuun 30 p:ään varamies rouva E. V. Stolt ja valtioneuvoston jäseneksi valitun vtn Ramsayn [3]) sijaan marraskuun 19 p:stä v:n 1942 kesäkuun 30 p:ään varamies lehtori Hj. R. Meinander.

Turun hovioikeuden tuomittua vtn Ryömän valtiopetoksen valmistelusta vapausrangaistukseen, mistä tuomiosta oli valitettu korkeimpaan oikeuteen, ja vttn Rydbergin, Räisäsen ja Sundströmin ollessa samasta syystä hovioikeudessa syytteessä, kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) heidän esteensä valtuutettuina toimimisen suhteen kunnallisen vaalilain mukaisina esteinä. Edellä mainittujen henkilöiden varamiehet olivat vastaavasti kirjaltaja I. E. Mattila, kirjaltaja S. A. Ekman, varastonhoitaja G. W. Henriksson ja konttoristi L. S. Lehto.

Paitsi edellä mainittuja henkilöitä, jotka vuoden kuluessa tulivat varsinaisiksi kaupunginvaltuutetuiksi, olivat valtuutettujen varamiehet seuraavat:

Pankinjohtaja L. J. Ahva
Liittosihteeri S. G. Andersson
Johtaja W. G. Berger
Reviisori A. I. A. Bergroth
Ylijunailija K. E. Björkman
Dosentti B. M. von Bonsdorff
Insinööri V. V. Castrén
Kauppatieteidenkandidaatti S. H. R. Colliander
Kamreeri A. G. R. Estlander
Asioitsija M. V. Fager
Ylikonemestari R. L. Forsbom
Arkkitehti O. Gripenberg
Toimistonjohtaja Y. A. Harvia
Lastenvalvoja A. E. Heiskanen
Filosofianlisensiaatti V. V. P. Helanen
Kauppias M. J. Hopeavuori
Rouva E. M. Hämäläinen
Vahtimestari U. L. Ilmanen
Kirjaltaja S. A. Isaksson
Tullinhoitaja O. W. Johansson
Konttoristi P. O. Kivi
Pankinjohtaja A. K. Kivialho
Johtaja P. R. Korpisaari
Insinööri K. F. Kreander
Insinööri T. K. Laakso
Toimitusjohtaja V. K. Latvala
Ylikonemestari G. A. Lemström
Konttoristi M. A. Leskinen
Luotsivanhin O. W. Lindman
Tullivartija S. E. Lindroos
Johtaja A. E. Linko
Insinööri E. A. Lucander
Filosofianmaisteri A. J. Lähteenoja
Liikkeenhoitaja U. R. Merilinna
Metallisorvaaja A. A. Nygård
Kirjaltaja T. M. Paasivuori
Insinööri L. Paavolainen
Rouva E. M. Peräläinen
Toimittaja A. E. Pohjanheimo
Kouluneuvos L. A. P. Poijärvi
Lautatarhantyöntekijä V. A. Puska
Liittosihteeri Y. A. Saarinen
Osastosihteeri E. I. Sahlan
Johtaja K. T. Salmio
Opettaja K. Saltzman
Pastori J. Sinnemäki
Hammasteknikko G. A. Sundholm
Everstiluutnantti P. O. E. Susitaival
Teologiantohtori L. I. Takala
Alilääkäri U. E. Tötterman
Johtaja H. J. Viherjuuri
Konttoristi S. O. Wikström
Pankinkamreeri T. H. Vilppula
Pianoteknikko J. Virtanen
Toimitusjohtaja G. von Wright
Rakennusmestari O. N. Wuorio

[1]) Kvsto 8 p. tammik. 3 §. — [2]) S:n 1 p. lokak. 2 § ja 10 p. jouluk. 2 §. — [3]) S:n 19 p. marrask. 2 §. — [4]) S:n 17 p. jouluk. 2 §.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi vt Rydman [1]) sekä varapuheenjohtajana vt Janatuinen [2]).

Kaupunginvaltuusto kokoontui 17 kertaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 632 ja sen puolesta lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 312.

Kaupunginvaltuuston vuoden varrella käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Kaupunginhallitus ja välittömästi sen alaiset virastot

Kaupunginhallitus ja kaupunginkanslia. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) suostua rahatoimenjohtaja J. Helon anomukseen saada ero virastaan v:n 1942 tammikuun 1 p:stä lukien.

Valtuusto myönsi [4]) toiseen virkaan valitulle virkaatoimittavalle apulaiskaupunginjohtajalle K. Hyväriselle hänen pyytämänsä virkaeron lokakuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginhallituksen jäseniksi v:ksi 1941 valittiin [5]) vtt Nybergh, Railo, Salmela-Järvinen, Salovaara, von Schantz, Suolahti, Tulenheimo ja von Wendt sekä liittosihteeri J. A. Kivistö.

Kaupunginhallitus oikeutettiin [6]) ylittämään seuraavia v:n 1940 määrärahoja alla mainituin määrin: pääluokkaan Yleinen kunnallishallinto sisältyvää kaupunginkanslian määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 87,000 mk ja saman pääluokan erinäisiin hallintomenoihin sisältyviä määrärahoja Sijaispalkat virkavapaustapauksissa 1,580,000 mk ja Hautausapu 20,000 mk sekä pääluokkaan Sekalaiset yleiset menot sisältyviä käyttövarojaan polttoaineiden hinnan nousun varalta 7,500,000 mk ja erinäisten nykyisen tilanteen johdosta perustettujen lautakuntien aiheuttamiin kustannuksiin 2,500,000 mk.

Valtuusto päätti sallia tarpeen mukaan ylittää kaupunginhallituksen käyttövaroja kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille 7,000,000 mk:lla lisättyjen kalliinajanlisäysten suorittamiseksi kertomusvuonna ja asianomaisia tilejä työntekijäin palkkain osalta 7,700,000 mk:lla [7]) sekä myöhemmin lisäksi 5,000,000 mk:lla korotettujen kalliinajanlisäysten maksamiseksi kertomusvuonna palkannauttijoille [8]).

Kaupunginsihteeri E. O. Mantereelle, joka toukokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään v:n 1942 loppuun saakka oli määrätty hoitamaan kansanhuoltotoimiston toimistopäällikönvirkaa, myönnettiin [9]) virkavapautta niin pitkäksi aikaa kuin tämä viranhoito kesti. Kansliasihteeri A. Blomberg määrättiin [10]) mainittuna aikana hoitamaan kaupunginsihteerinvirkaa oikeuksin nostaa tämän viran pohjapalkka ynnä omat ikäkorotuksensa.

Rahatoimisto. Rahatoimiston v:n 1940 määrärahoja Tilapäistä työvoimaa, Tarverahat ja Pankkien kannantaprovisiot päätettiin [11]) sallia ylittää vastaavasti 127,759: 50 mk, 134,376: 80 mk ja 27,832: 50 mk.

---

[1]) Kvsto 8 p. tammik. 4 §. — [2]) S:n 8 p. tammik. 5 §. — [3]) S:n 3 p. syysk. 42 §. — [4]) S:n 1 p. lokak. 12 §. — [5]) S:n 8 p. tammik. 6 §. — [6]) S:n 12 p. maalisk. 26 §. — [7]) S:n 26 p. helmik. 5 §; ks. tämän kert. s. 6. — [8]) Kvsto 18 p. kesäk. 55 §; ks. tämän kert. s. 7. — [9]) Kvsto 23 p. huhtik. 9 §; ks. tämän kert. s. 43. — [10]) Kvsto 4 p. kesäk. 9 §. — [11]) S:n 4 p. kesäk. 48 §.

Revisiolaitos

Kaupungin v:n 1939 *tilien ja hallinnon tarkastus.* Tutustuttuaan kaupungin revisiotoimiston kertomukseen v:lta 1939 vuositilintarkastajat, valittuaan sihteerikseen merenkulkuneuvos A. Virangon [1]) sekä jakauduttuaan kuten ennenkin jaostoihin, jotka tutkivat eri hallinnonhaaroja ja laitoksia, antoivat tilintarkastuskertomuksensa [2]), jossa he aluksi totesivat, että v:n 1939 tilinpäätöksen viivästymiseen poikkeuksellisten olojen lisäksi oli vaikuttanut myöskin aihetta toivomuksiin antava tilinpidon järjestely. Todeten, ettei v:n 1939 taloustulosta voitu pitää varsin epäedullisena huolimatta pääomamenojen kasvusta suunniteltujen olympiakisain johdosta sekä vuoden lopussa puhjenneesta sodasta, vuositilintarkastajat esittivät eräitä kaupungin hallinnon yleisjohtoa ja eri hallinnonhaaroja koskevia huomautuksia. Saatuaan kaupunginreviisorin ja vuositilintarkastajain kertomuksissaan tekemien huomautusten johdosta asianomaisilta laitoksilta ja lautakunnilta pyytämänsä selitykset, jotka se katsoi tyydyttäviksi ja joista ilmeni asianomaisten jo ryhtyneen tai vastedes aikovan ryhtyä toimenpiteisiin sellaisten epäkohtien korjaamiseksi, jotka sitä kaipasivat, kaupunginhallitus antoi niiden johdosta lausuntonsa [3]), jonka mukaisesti kaupunginvaltuusto sittemmin päätti [4]) hyväksyä v:n 1939 tilinpäätöksen sekä myöntää kaupunginhallitukselle ja kaupungin kaikille lautakunnille ja virastoille vastuuvapauden mainitun vuoden hallinnosta ja tileistä. Lisäksi valtuusto päätti, ettei tilintarkastuskertomuksessa esitettyjen huomautusten johdosta valtuuston puolesta ollut ryhdyttävä enempiin toimenpiteisiin.

Vuositilintarkastajat. Kaupungin v:n 1941 hallinnon ja tilien tarkastajiksi valittiin [5]) dosentti V. Annala, toimistonjohtaja A. Edberg, pankinjohtaja W. K. R. Evers, pankinkamreeri V. F. Hougberg, professori K. N. Järvinen, konttoristi E. K. Kalervo, toimittaja K. Kukkonen, toimittaja E. Meriluoto, pankinjohtaja V. V. Sipi, konttoripäällikkö F. Smedberg, raitiotievaununkuljettaja O. H. Träskvik ja pankinkamreeri T. H. Vilppula sekä tilintarkastajain varamiehiksi konttorinhoitaja U. V. Aho, konttoristi V. V. Aronen, kauppatieteidenkandidaatti S. H. R. Colliander, kamreeri A. G. R. Estlander, pankinprokuristi B. Ch. F. Halleen, pankinjohtaja O. Hj. Hultin, asiamies T. A. Hänninen, pankinjohtaja A. K. Kivialho, varastomies N. Hj. Lehto, konttoristi A. V. Lehtokoski, lehtori E. O. Malmberg ja kamreeri N. Weckström.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventointi. Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain kertomus v:lta 1940 suorittamastaan tarkastuksesta merkittiin [6]) tiedoksi.

Vallitsevan sotatilan johdosta kaupunginvaltuusto päätti [7]): että kalustojen, opetusvälineiden y. m. inventointia ei kertomusvuoden päättyessä suoriteta; että kalustoluetteloihin ei merkitä poistoja; sekä että kertomusvuoden kuluessa ostetut kalustot, opetusvälineet y. m. merkitään yhtenä summana kalustoluetteloiden loppuun.

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 122. — [2]) Kvston v:n 1940 pain. asiakirj. n:o 9. — [3]) Kvston pain. asiakirj. n:o 4. — [4]) Kvsto 23 p. huhtik. 13 §. — [5]) S:n 8 p. tammik. 7 §. — [6]) S:n 14 p. toukok. 50 §. — [7]) S:n 17 p. jouluk. 36 §; ks. v:n 1940 kert. s. 5.

Verotusviranomaiset

Verotusvalmisteluvirasto. Verotusvalmisteluviraston työn tehostamiseksi kaupunginvaltuusto päätti [1]):

perustaa virastoon tammikuun 1 p:stä 1942 lukien uuden 14 palkka- ja I kielitaitoluokkaan kuuluvan sihteerinviran ja siirtää tähän virkaan sitä avoimeksi julistamatta viraston johtajan K. A. A. Linturin;

siirtää viraston johtajanviran edellä mainitusta ajankohdasta lukien 11 palkkaluokkaan ja valita tähän virkaan sitä haettavaksi julistamatta oikeuskanslerin vanhemman sihteerin T. Tarjanteen; sekä

mikäli näin suoritettavat palkat ylittivät viraston sääntöpalkkaisten virkain määrärahan, erotus v. 1942 saatiin suorittaa mainitun vuoden tajousarvioon sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista viraston järjestelyä varten.

Kaupungin viranhaltijain yleisessä palkkajärjestelyssä v. 1938 ei ollut otettu käsiteltäväksi valtion ja kunnan yhteisesti palkkaamien verotusvalmisteluvirastossa palvelevien viranhaltijain palkkoja. Jonkinlaisen palkkajärjestelyn aikaansaamiseksi verotusvalmisteluvirastossakin valtuusto sittemmin valtion viranomaisten kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen päätti [2]):

siirtää verotusvalmisteluviraston ensimmäisen sihteerin viran kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä alkaen 18 palkkaluokasta 14:nteen ja toisen sihteerin viran 22 palkkaluokasta 18:nteen, osoittaen tästä kertomusvuonna aiheutuvien menojen peittämiseen 18,000 mk käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin ja palkankorotuksiin; sekä

oikeuttaa verotusvalmisteluviraston erinäisten tilapäisten viranhaltijainsa palkkauksen parantamiseksi kertomusvuonna ylittämään tilapäisen työvoiman määrärahaansa 100,000 mk.

Liikeosaston käsittelijä K. A. Nordström, joka kesäkuun 15 p:stä 1936 lokakuun 31 p:ään 1939 oli ollut sittemmin kaupungin omistukseen siirtyneen Ab. M. G. Stenius yhtiön palveluksessa, oikeutettiin [3]) ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1939 tammikuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välinen osa edellä mainittua palvelusaikaansa. Verotusvalmisteluvirasto oikeutettiin [4]) ylittämään määrärahaansa Ylityökorvaukset 25,000 mk. Pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [5]) 68,000 mk verotusvalmisteluviraston arkiston sisustuksen uusimiseksi.

Viranhaltijain ja työntekijäin virkasääntö-, työjärjestely-, palkka-, eläke- y. m. s. kysymykset

Eräiden virkasääntöä sekä työntekijäin sairas- ja hautausapua ja lomasääntöä koskevien määräysten muuttaminen. M. m. suuremman yhdenmukaisuuden aikaansaamiseksi vastaavien valtion viranhaltijoita koskevien säännösten kanssa sekä määräysten selventämiseksi ja niissä esiintyvien epäkohtien ja virheellisyyksien oikaisemiseksi kaupunginvaltuusto päätti [6]) tehdä eräitä muutoksia virkasäännön 28 ja 29 §:ään sekä työntekijäin sairas- ja hautausapua koskevien määräysten 1 ja 6 §:ään.

---

[1]) Kvsto 17 p. jouluk. 15 §. — [2]) S:n 2 p. huhtik. 11 §. — [3]) S:n 1 p. lokak. 18 §. — [4]) S:n 17 p. jouluk. 45 §. — [5]) S:n 15 p. tammik. 27 §. — [6]) S:n 19 p. helmik. 9 § ja 26 p. helmik. 6 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 8 ja 10.

Helsingin kaupungin töissä olevien työntekijäin lomasäännön 3 § muutettiin[1]) kuulumaan seuraavasti: Työntekijällä olkoon raskauden ja synnytyksen vuoksi oikeus saada lomaa kuusi viikkoa ennen synnytystä ja kuusi viikkoa sen jälkeen. Tänä aikana suoritettakoon työntekijälle, jonka työsuhde on keskeytymättä jatkunut kuusi kuukautta, täysi palkka kahden kuukauden ajalta sekä muulta ajalta kaksikolmannesta hänen palkastaan. Tällainen loma älköön vaikuttako muihin lomasäännön mukaisiin etuihin.

Uudistettuja säännöksiä oli noudatettava kertomusvuoden maaliskuun 15 p:stä alkaen. Työntekijäin lomasäännön 1 ja 2 §:n muuttamista koskeva kaupunginhallituksen ehdotuksen osa palautettiin hallituksen uudelleen käsiteltäväksi.

Viranhaltijain ja työntekijäin kesälomat. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että kesälomat, mikäli kaupunginhallitus tai asianomaisen laitoksen johtaja pitää välttämättömänä kysymykseen tulevan viranhaltijan työhön kutsumista, peruutetaan, kunnes kaupunginhallitus toisin päättää.

Sittemmin valtuusto päätti[3]):

että kaupungin viranhaltijalle ja työntekijälle, jolle kertomusvuonna ei ole voitu tai vielä voida järjestää virkistyslomaa, ja joka, milloin on kysymys työntekijästä, ei ole saanut siitä korvausta tai suostu korvausta vastaanottamaan, voidaan tämän vuoden lomasta käyttämättä jäänyt osa myöntää v:n 1942 kuluessa siten, että loma ensi sijassa on annettava puolustusvoimain palveluksesta vapautuville;

että, milloin viranhaltijalle tai työntekijälle asianomaisen viraston tai laitoksen toimintaa haittaamatta ei edellisessä kohdassa mainituin tavoin voida virkistyslomaa järjestää, esitys menetetyn lomaedun korvaamisesta rahassa on tehtävä valtuustolle; sekä

että sairaalain hoitohenkilökunnan tulevan talvikauden lomien suhteen on meneteltävä samalla tavoin kuin kaupunginhallitus on ehdottanut kertomusvuoden kesälomien suhteen meneteltäväksi ja siis jätettävä asianomaisen laitoksen johtajan harkinnan varaan, onko talviloman peruutus katsottava sairaalan toiminnalle välttämättömäksi, jolloin myöhemmin, tilaisuuden tullessa, on annettava vastaava loma tai tehtävä esitys kauginpunvaltuustolle menetetyn lomaedun korvaamisesta rahassa.

Kaupungin ja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan välisen työehtosopimuksen laatiminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) laaditun kaupungin ja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan välisen työehtosopimusehdotuksen [5]) siten, että uusi palkkatariffi, jota valtuusto kuitenkin jonkun verran muutti, otettaisiin käytäntöön työehtosopimuksen molemminpuolista allekirjoittamista lähinnä seuraavan tiliviikon alusta. Samalla valtuusto oikeutti kaupunginhallituksen tarpeen mukaan ylittämään kertomusvuoden asianomaisia tilejä yhteensä enintään 500,000 mk sekä käyttämättömiä siirtomäärärahatilejä varten osoittamaan enintään 200,000 mk valtuuston kertomusvuoden yleisistä käyttövaroista.

Viranhaltijain ja työntekijäin kalliinajanlisäykset. Kaupunginvaltuusto vahvisti[6]) määräykset, joiden mukaan kalliinajanlisäyksiä oli maksettava

---

[1]) Kvsto 26 p. helmik. 6 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 67 §. — [3]) S:n 17 p. jouluk. 14 §. — [4]) S:n 4 p. toukok. 20 § ja 4 p. kesäk. 42 §. — [5]) Kvston pain. asiakirj. n:o 6. — [6]) Kvsto 29 p. tammik. 10 § ja 26 p. helmik. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 11.

eräille viranhaltijaryhmille helmikuun 1 p:stä 1941 alkaen sekä työntekijöille helmikuun ensimmäisen tiliviikon alusta.

Lisäksi valtuusto päätti asettaa yhdeksänjäsenisen valiokunnan antamaan ennen kertomusvuoden elokuuta lausuntoa niistä kalliinajanlisäyksiä koskevista periaatteista ja järjestelmistä, joita olisi sovellettava valtuuston aikaisemmin päättämissä [1]) palkkain puolivuotistarkastuksissa. Valiokuntaan valittiin [2]) sittemmin valtuuston puheenjohtaja E. Hj. Rydman sekä vtt Ekebom, Forsström, Huttunen, Kallia, Kallioniemi, Liljeqvist, Modeen ja Valta.

Valiokunnan sittemmin antamassaan mietinnössä [3]) esittämät ehdotukset kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) kaupunginhallituksen niihin esittämin muutoksin.

Luontoisetujen korvaukset. Kaupunginhallitukselle annettiin [4]) toimeksi tarkistaa palkannauttijain kertomusvuoden heinäkuun 1 p:stä alkaen maksettavat korvaukset heidän nauttimistaan luontoiseduista.

Sotaväen reserviharjoituksiin kutsutuille sekä muille puolustuslaitoksen palvelukseen otetuille suoritettavat palkat. Kaupunginvaltuuston tehdessä edellisenä vuonna palkan suorittamista sotaväen reserviharjoituksiin kutsutuille kaupungin palveluksessa oleville henkilöille koskevan lisäyksen virkasäännön 28 §:ään [5]), oli silloin voimassa olleiden asevelvollisuuslain määräysten mukaisesti sodan aikana maksettava palkka säännöllistäkin asevelvollisuuttaan suorittaville kaupungin palveluksessa oleville henkilöille. Asevelvollisuuslakia oli kuitenkin kertomusvuoden tammikuun 24 p:nä 1931 muutettu m. m. siten, että valtioneuvosto määrää suoritettavasta palkasta sotatilan aikana reserviharjoituksiin kutsutulle tällaiselle henkilölle, ja valtioneuvoston päätöksen mukaan kertomusvuoden maaliskuun 13 p:ltä palkkaa ei suoriteta valtion, kunnan tai seurakunnan virasta tai toimesta sotatilan aikana sotapalvelukseen kutsutulle, jos palvelus on asevelvollisuuslain edellyttämää säännöllistä palvelusta vakinaisessa väessä. Katsoen, ettei kuitenkaan ollut suotavaa tämän johdosta muuttaa aikaisempaa menetelmää, kaupunginhallitus päätti, että myöskin säännöllistä asevelvollisuutta suorittaville paraikaa käytävän sodan aikana maksetaan palkkaa kaupungin varoista [6]), minkä toimenpiteen valtuusto hyväksyi [7]).

Sittemmin valtuusto, kumoten edellisenä vuonna virkasäännön 28 §:ään tekemänsä lisäyksen [8]), päätti [9]), että asevelvollisuuslain 49 §:ssä tarkoitetuille asevelvollisille sekä sotatilan aikana vapaaehtoisina puolustusvoimissa palveleville kaupungin viranhaltijoille ja työntekijöille suoritettavassa palkkauksessa oli kertomusvuoden lokakuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi ja siksi kuin toisin päätettiin sovellettava valtioneuvoston syyskuun 25 p:nä tekemässä päätöksessä vastaavien valtion viran- ja toimenhaltijain sekä työntekijäin suhteen määrättyjä palkkausperusteita, kuitenkin siten:

että palkkaa suoritettiin myöskin niille, jotka sodan aikana suorittivat asevelvollisuuslain edellyttämää säännöllistä palvelusta vakinaisessa väessä;

että valtioneuvoston päätöksessä mainitun kuuden kuukauden palvelusajan sijasta vaadittiin kolmen kuukauden palvelusaika; sekä

---

[1]) Ks. v:n 1940 kert. s. 6. — [2]) Kvsto 12 p. maalisk. 4 §. — [3]) Kvston pain. asiakirj. n:o 10. — [4]) Kvsto 18 p. kesäk. 55 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 82. — [5]) Ks. v:n 1940 kert. s. 7. — [6]) Ks. tämän kert. s. 132. — [7]) Kvsto 3 p. syysk. 17 §. — [8]) Ks. v:n 1940 kert. s. 7. — [9]) Kvsto 1 p. lokak. 33 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 124.

että valtuuston aikaisemmin vahvistamaa määräystä huoltovelvollisuudesta edelleen oli noudatettava sikäli kuin se oli huoltovelvollisille nyt vahvistettuja määräyksiä edullisempi.

Myönnetyt ylimääräiset eläkkeet. Alla mainituille viran- ja toimenhaltijoille myönnettiin ylimääräiset elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Poliisilaitos	Sohlberg, L. E. [1])	Siivooja	19 1/2 41	544
Rakennustoimisto	Mäkynen, S. [1])	Puistotyöntekijä	19 1/11 40	300
»	Nupponen, H. S. [2])	»	19 1/5 41	300
Kaasulaitos	Heinonen, O. E. [1])	Kaasumestari	19 1/3 41	1,000
Elintarvikekeskus	Almqvist, H. J. [2])	Pesijä	19 1/9 41	300

Leski- ja orpoeläkkeitä myönnettiin alla mainituille henkilöille:

Eläkkeensaajan mies- tai isävainaja			Eläkkeensaaja	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Virasto tai laitos, jossa viimeksi on toiminut	Nimi	Virka tai toimi			
Rahatoimikamari	Gustavson, K.E.L. [3])	Talonisännöitsijä	Leski	19 1/2 41	300
Kiinteistölautakunnan alaiset maatilat	Lindahl, K. G. [4])	Muonamies	»	19 1/2 41	300
»	Lith, G. A. [4])	Karjanhoitaja	»	19 1/5 40	150 mk siihen liittyvin oikeuksin 1 huoneen asuntoon valoineen ja lämpöineen
Rakennustoimisto	Lindholm K. G. [5])	Tuntikirjuri	»	19 1/8 41	300
»	Blomqvist, F. F. [5])	Työnjohtaja	»	19 1/8 41	300
»	Huttunen, J. [4])	Työntekijä	»	19 1/1 41	300
»	Kolari, A. [6])	»	»	19 1/3 41	300
»	Lehtonen, H. E. [7])	»	»	19 1/5 41	300
»	Lindqvist, G. F. [5])	»	»	19 1/8 41	300
»	Vilén, A. G. [8])	»	»	19 1/10 41	300
»	Virtanen, H. [5])	»	»	19 1/6 41	300
Puhtaanapitolaitos	Haapanen, J. N. [9])	»	»	19 1/5 41	300
Vesijohtolaitos	Kurtén, O. F. [5])	Kamreeri	»	19 1/6 41	300
Kaasulaitos	Mäkinen, S. [5])	Ulkotyöntekijä	»	19 1/7 41	300
Teurastamo	Mämmelä, T. E. [3])	Apu- ja puhtaanapitomies	Tytär	19 1/2 41	[10])200

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 31 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 38 §. — [3]) S:n 29 p. tammik. 30 §. — [4]) S:n 19 p. helmik. 39 §. — [5]) S:n 3 p. syysk. 38. — [6]) S:n 2 p. huhtik. 37 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 64 §. — [8]) S:n 29 p. lokak. 29 §. — [9]) S:n 4 p. kesäk. 53 §. — [10]) Eläke maksetaan kunnes saaja täyttää 18 vuotta.

Evätyt eläkeanomukset. Kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä myöntyä niihin ylimääräisen eläkkeen saantia koskeviin anomuksiin, joita seuraavat henkilöt olivat esittäneet: raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen G. L. Björkmanin [1]) ja kaupunginpalvelijan J. Hj. E. Björkin [2]) lesket; Kivelän sairaalan toimitsijan P. Swanljungin [3]) leski; kunnalliskodin puutarhurin O. Laineen [1]) leski; ruotsinkielisten kansakoulujen tuntiopettaja E. Lundgren [3]); kansanpuistojen kaitsijan F. E. Mannilan [4]) leski; rakennustoimiston rakennusmestarin T. O. Lampilan [1]) äiti, yövartijan K. A. Koskisen [1]) leski, työntekijän R. Gustafssonin [5]) tytär, työntekijäin J. Höltän [4]), J. P. Juutilaisen [6]), J. Lampisen [7]), J. V. Lehmusvaaran [8]), J. Lukkarisen [1]), J. J. Mannisen [6]), J. K. Ojasen [1]), J. D. Silasen [6]) ja H. Vanhasen [9]) lesket ja työntekijä A. G. Wilén [2]); puhtaanapitolaitoksen apulaistyönjohtajan O. Pelkosen [3]) äiti, tallimiehen A. Leanderin [5]) ja työntekijän Dickmanin [3]) lesket, työntekijä K. E. Niemenperä [2]) ja kadunlakaisijan K. Mäkisen [2]) leski; kaasulaitoksen kaasumestarin V. A. Nymanin [1]) ja mittarinpuhdistajan A. V. Reiman [3]) lesket; sähkölaitoksen työntekijän G. J. Porttisen [10]) leski, sekä kaupungin vuosittain avustaman Lasten työkotiyhdistyksen työkotien johtaja I. Heinonen [11]).

Eräitä käsiteltyä eläkeanomuksia koskevat valitukset. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi helmikuun 19 p:nä rakennustoimiston työntekijän J. Barckin lesken valituksen Uudenmaan lääninhallituksen tekemästä päätöksestä evätä hänen eläkeanomusvalituksensa [12]).

Kaupunginvaltuuston annettua lääninhallitukselle selityksensä rakennustoimiston yövartijan K. A. Koskisen [13]) ja työntekijän J. D. Silasen [14]) leskien valitusten johdosta, jotka tarkoittivat heidän käsiteltyjä eläkeanomuksiaan, lääninhallitus vastaavasti huhtikuun 25 p:nä [15]) ja heinäkuun 9 p:nä [16]) hylkäsi valitukset. Korkein hallinto-oikeus, johon yövartija Koskisen ja työntekijä Silasen lesket sittemmin olivat valittaneet asiassa, epäsi vastaavasti heinäkuun 3 p:nä [17]) ja syyskuun 12 p:nä [18]) valitukset.

Valtuuston annettua lääninhallitukselle selityksensä rakennustoimiston rakennusmestarin T. O. Lampilan [13]) ja työntekijän J. Höltän [19]) leskien sekä kaasulaitoksen kaasumestarin V. A. Nymanin [13]) lesken tekemien valitusten johdosta, jotka tarkoittivat heidän käsiteltyjä eläkeanomuksiaan, lääninhallitus hylkäsi valitukset vastaavasti huhtikuun 25 p:nä [15]), heinäkuun 8 p:nä [20]) ja huhtikuun 25 p:nä [15]).

Valtuusto päätti [21]) antaa lääninhallitukselle selityksensä puhtaanapitolaitoksen työntekijän Dickmanin lesken tekemän valituksen johdosta, joka tarkoitti hänen käsiteltyä eläkeanomustaan.

Muut asiat

Majoituslautakunta. Kaupunginvaltuusto päätti [22]) muuttaa majoituslautakunnan sihteerin palkkioperustetta siten, että majoituslautakunta

---

[1]) Kvsto 19 p. helmik. 39 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 38 §. — [3]) S:n 29 p. lokak. 29 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 42 §. — [5]) S:n 4 p. kesäk. 53 §. — [6]) S:n 14 p. toukok. 48 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 64 §. — [8]) S:n 2 p. huhtik. 37 § ja 3 p. syysk. 38 §. — [9]) S:n 12 p. maalisk. 31 §. — [10]) S:n 29 p. tammik. 30 §. — [11]) S:n 19 p. helmik. 39 §; ks. v:n 1936 kert. s. 43. — [12]) Kvsto 2 p. huhtik. 4 §; ks. v:n 1940 kert. s. 10. — [13]) Kvsto 2 p. huhtik. 6 §; ks. tätä siv. ylemp. — [14]) Kvsto 18 p. kesäk. 4 §; ks. tätä siv. ylemp. — [15]) Kvsto 4 p. kesäk. 5 §. — [16]) S:n 3 p. syysk. 7 §. — [17]) S:n 1 p. lokak. 5 §. — [18]) S:n 17 p. jouluk. 4 §. — [19]) S:n 4 p. kesäk. 6 §. — [20]) S:n 1 p. lokak. 6 §. — [21]) S:n 17 p. jouluk. 5 §. — [22]) S:n 19 p. helmik. 10 §; ks. v:n 1940 kert. s. 272.

tammikuun 1 p:stä 1941 lukien oli oleva oikeutettu kansliatöidensä suorittamiseen käyttämään 500 mk kokousta kohden, kuitenkin enintään 1,500 mk kuukaudessa.

Kaupungin edustus. Kaupungin edustajiksi Helsingissä elokuun 30 p:nä alkaville X kaupunkipäiville valittiin [1]) kaupunginjohtaja Tulenheimo sekä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Rydman, varapuheenjohtaja Janatuinen ja vtt Nybergh, Ramsay ja Salovaara, varamiehinään vtt Huhtala, Huttunen ja von Wendt.

Kaupungin edustajiksi Suomen satamaliiton Helsingissä syyskuun 14 p:nä pidettävään varsinaiseen liittokokoukseen valittiin [2]) satamalautakunnan puheenjohtaja Lindfors ja varapuheenjohtaja Korpisaari sekä vtt Salovaara ja teknillinen johtaja Moring, varamiehinään vtt Ramsay ja Ilmanen.

Kaupunkipäivien siirtäminen myöhemmäksi. Merkittiin [3]) tiedoksi Suomen kaupunkiliiton ilmoitus Helsinkiin elokuun 30 p:ksi koollekutsuttujen X kaupunkipäivien siirtämisestä vallitsevien poikkeuksellisten olojen vuoksi myöhemmin tarkemmin määrättävään ajankohtaan seuraavana vuonna.

Suomen satamaliiton liittokokouksen siirtäminen myöhemmäksi. Merkittiin [4]) tiedoksi Suomen satamaliiton hallituksen ilmoitus liiton Helsinkiin elokuun 29 p:ksi koollekutsutun liittokokouksen siirtämisestä vallitsevien poikkeuksellisten olojen johdosta myöhemmin määrättävään ajankohtaan.

2. Rahatointa koskevat asiat

Kaupungin v:n 1940 tilit ja tilinpäätös. Kaupungin v:n 1940 tilinpäätöksen valmistuttua merkittiin [5]) tiedoksi seuraava mainitun vuoden tulos:

Menoylitykset	mk	62,082,007: 65	
Tulovajaukset	»	58,353,109: 80	
Menot talousarvion ulkopuolella	»	259,399: 15	mk 120,694,516: 60
Menosäästöt	mk	46,248,386: 25	
Tuloylitykset	»	54,596,791: 35	
Tulot talousarvion ulkopuolella	»	7,296,504: 66	mk 108,141,682: 26
Tappio			mk 12,552,834: 34

Lisäksi merkittiin [5]) tiedoksi kaupunginhallituksen ilmoitukset, että kaupungin käyttörahaston pääoma, jolle ei lasketa korkoa, oli mainitun vuoden lopussa 100,000,000 mk ja verotasausrahaston pääoma kertyneine korkoineen 79,808,643: 40 mk sekä että kertomusvuoden talousarviossa ei ollut edellisten vuosien ylijäämää käytetty, mutta että sen sijaan oli verotasausrahastosta siirretty 23,000,000 mk talousarvion tasaamiseen. Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 18 p:nä kaupunkien kunnallislain säännösten mukaisesti päättämään kaupungin v:n 1940 tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta koska tilinpäätös oli myöhästynyt eikä tilien tarkastusta vielä ollut voitu suorittaa, kokous siirrettiin [6]), mikäli se koski

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 8 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 9 §. — [3]) S:n 19 p. marrask. 7 §. — [4]) S:n 19 p. marrask. 8 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 3 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 7 §.

kyseisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, valtuuston puheenjohtajan määrättävään ajankohtaan.

Kulosaaren sillan siltarahasto. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) että v:n 1942 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottamattomat pääomamenot sisältyvää Siirto Kulosaaren sillan rahastoon nimistä määrärahaa sai tarvittaessa ylittää. Kuten siltamaksuista kertyviä tuloja oli niistä riippuvaa rahastoon kulloinkin siirrettävää määrää mahdotonta ennakolta tarkalleen arvioida.

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitukselle myönnettiin [2]) oikeus aikaisemmin päätetyn määrän [3]) lisäksi kertomusvuonna edelleen ottaa enintään 50,000,000 mk lyhytaikaista luottoa kahta vuotta lyhyemmin takaisinmaksuajoin.

Myöhemmin kaupunginhallitus oikeutettiin [4]) v. 1942 ottamaan lyhytaikaista luottoa enintään 250,000,000 mk.

Lainanottopäätösten vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti joulukuun 18 p:nä 1940 kaupunginvaltuuston päätökset [3]) enintään 126,000,000 mk:n obligatio- tai velkakirjalainan ottamisesta sekä kaupungin v:n 1935 kolmannen 3 %:n kruunulainan 3,217,000 kruunun suuruisen osan konverttaamisesta ehdoin, että ensiksi mainitun lainan vastedes määrättäviin tarkoituksiin käytettäväksi suunnitellun 1,277,000 mk:n määrän osalta tehtiin uusi alistus, ennenkuin se lopullisesti osoitettiin käytettäväksi [5]).

Lainain ottaminen valtion omakotilainarahastosta. Merkittiin [6]) tiedoksi sisäasiainministeriön kesäkuun 18 p:nä vahvistaneen kaupunginvaltuuston päätöksen [7]) enintään 4,000,000 mk:n suuruisen lainan ottamisesta valtion omakotilainarahastosta jaettavaksi Pirkkolan omakotialueen rakentajille.

Kaupunginvaltuusto päätti [8]) ottaa valtion omakotilainarahastosta omakotilainojen välittämiseksi Pakilan omakotialuetta varten enintään 2,000,000 mk:n ja Paloheinän omakotialuetta varten enintään 1,500,000 mk:n suuruisen lainan kahta vuotta pidemmin maksuajoin. Toukokuun 19 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti valtuuston edellä mainitun päätöksen [9]).

Valtuusto päätti [10]), että omakotilainojen välittämistä varten omakotirakentajille ja yleishyödyllisille yhtiöille otetaan valtion omakotilainarahastosta enintään 5,400,000 mk:n suuruinen laina kahta vuotta pidemmin maksuajoin. Sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 31 p:nä valtuuston päätöksen [11]).

Asuntotalojen aikaansaaminen suurperheisille kaupungin asukkaille. Kaupunginvaltuusto päätti [12]) oikeuttaa kaupunginhallituksen merkitsemään osakkeita Helsingin perheasunnot oy:ssä sekä anoa sosiaaliministeriöltä yhtiölle välitettäväksi 25,000,000 mk:n suuruisen perheasuntolainan enintään 45 vuoden maksuajoin.

Rakennuskustannusten ylärajan korottaminen Hakan asunto oy. Untamontie 10 nimisen yhtiön lainaehdoissa ja lainan myöntäminen sille. Helsingin asuntokeskuskunta HAKA nimisen yhtiön asiasta tekemän anomuk-

---

[1]) Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 43 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 11. — [4]) Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §. — [5]) Kvsto 15 p. tammik. 2 §. — [6]) S:n 3 p. syysk. 3 §. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 61. — [8]) Kvsto 23 p. huhtik. 16 §; ks. myös tämän kert. s. 54 ja 84. — [9]) Kvsto 4 p. kesäk. 3 §. — [10]) S:n 18 p. kesäk. 10 §. — [11]) S:n 3 p. syysk. 4 §. — [12]) S:n 18 p. kesäk. 29 §; ks. tämän kert. s. 70.

sen johdosta kaupunginvaltuusto päätti [1]), että myönnettäessä Hakan asunto oy. Untamontie 10 nimiselle yhtiölle lainaa yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta rakennuskustannusten yläraja lasketaan 550 mk:ksi m³:ltä, kaupungin lainan ylärajaksi vahvistetaan 85 % hyväksytyistä rakennuskustannuksista ja laina myönnetään ehdoin, että kyseiseen työhön otetaan työntekijöitä kaupunginhallituksen osoitusten mukaisesti.

Hakan asunto oy. Joukolantie 3:n lainan takaaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että kaupunki menee omavelkaiseen takaukseen Hakan asunto oy. Joukolantien 3:lle valtiolta anotusta 2,796,000 mk:n suuruisesta toissijaisesta asunto-osakeyhtiölainasta, minkä päätöksen sisäasiainministeriö heinäkuun 31 p:nä vahvisti [3]).

Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen lainan takaaminen. Oikeutettuaan [4]) aikaisemmin kiinteistölautakunnan luovuttamaan Työläisäitien ja lasten koti yhdistykselle Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien varattomien yksinäisten äitien kodin paikaksi XXII kaupunginosan korttelissa n:o 706 olevan Lemunkujan tontin n:o 1 kaupunginvaltuusto päätti [5]) myöntää yhdistykselle takauksen 3,000,000 mk:n lainaan ensimmäistä kiinnitystä vastaan sen edellä mainitulle tontille rakennettavaan kiinteistöön ehdoin, että yhdistys noudatti kaupunginhallituksen tarkempia määräyksiä rakennustyössä käytettävän työvoiman suhteen. Sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 8 p:nä valtuuston päätöksen [6]).

Leima- y.m. verot. Kaupunginhallitus oikeutettiin [7]) ylittämään v:n 1940 talousarvion pääluokan Korot ja lainakustannukset lukuun Kustannukset ja poistot sisältyvää määrärahaa Leima- y. m. verot 471,611: 10 mk.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys. Kunnallisverotuksessa verovelvollisen henkilön tuloista vähennettävät määrät kaupunginvaltuusto v:ksi 1941 vahvisti [8]) samoiksi kuin ennen eli siten, että tuloista, jotka eivät ylittäneet 9,000 mk, sai vähentää 4,000 mk, sekä että verovelvollinen henkilö jokaisen lapsen osalta, jonka hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verotusvuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai vähentää tuloistaan 1,200 mk. Kaupunginhallitusta päätettiin kehoittaa kiirehtimään vähennysten korottamista koskevan asian käsittelyä valtioneuvostossa.

V:n 1942 talousarvio. V:n 1942 talousarvioehdotusta laadittaessa oli kiinnitettävä huomiota niihin yleisessä tilanteessa tapahtuneisiin muutoksiin, jotka aiheutuivat sotatilanteen jatkumisesta. Koska uusien lainain saanti vallitsevissa oloissa oli vaikeata, oli kaupungin välttämättömät menot muulla tavoin saatava rahoitetuiksi. Niinpä oli talousarviossa huomioitavat uudistyöt supistettava mahdollisimman vähiin sekä peruutettava joukko aikaisempina vuosina sellaisiin tarkoituksiin myönnettyjä siirtomäärärahoja, joita ei vielä ollut voitu eikä lähitulevaisuudessa voitaisi toteuttaa.

Kertomusvuoden talousarvioehdotukseen verraten menojen loppusumma osoitti 50,600,000 mk:n nettolisäystä, nousten menojen lisäykset kaikkiaan 157,200,000 mk:aan ja vähennykset 106,600,000 mk:aan. Tulo-

---

[1]) Kvsto 2 p. huhtik. 25 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 39 §. — [3]) S:n 3 p. syysk. 4 §. — [4]) Ks. v:n 1939 kert. s. 65. — [5]) Kvsto 15 p. tammik. 30 §. — [6]) S:n 2 p. huhtik. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 196. — [7]) Kvsto 4 p. kesäk. 48 §. — [8]) S:n 23 p. huhtik. 12 §.

säännössä lisäykset olivat yhteensä 143,600,000 mk ja vähennykset 93,000,000 mk. Tällöin oli huomioitu teknillisten laitosten bruttomenot ja -tulot.

Käsiteltyään kaupunginhallituksen laatimaa talousarvioehdotusta kaupunginvaltuusto vahvisti [1]) v:n 1942 talousarvion [2]), jonka pääluokkien ja osastojen loppusummat sekä näiden meno- tai tulolisäykset (+) ja meno- tai tulovähennykset (—) v:een 1941 verraten ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

Menot

Varsinaiset menot

1.	Yleinen kunnallishallinto	mk	34,987,379	+	7,421,327
2.	Oikeus- ja järjestystoimi	»	24,761,491	+	3,446,582
3.	Palotoimi	»	9,316,587	—	83,658
4.	Terveydenhoito	»	15,172,668	+	163,354
5.	Sairaanhoito	»	90,212,993	+	6,468,306
6.	Huoltotoimi	»	73,046,013	+	3,677,588
7.	Lastensuojelu	»	21,082,364	+	2,028,132
8.	Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	15,695,051	+	4,786,389
9.	Opetustoimi	»	70,710,257	+	4,750,047
10.	Sivistystoimi	»	10,287,183	+	780,075
11.	Kiinteistöt	»	35,992,031	+	4,393,258
12.	Yleiset työt	»	55,761,254	+	8,247,594
13.	Puhtaanapito	»	20,102,822	+	3,828,534
14.	Satamat	»	20,836,120	+	1,625,163
15.	Teurastamo	»	5,890,946	—	938,309
16.	Elintarvikekeskus	»	12,104,127	+	2,422,227
17.	Teknilliset laitokset	»	—		—
18.	Sekalaiset yleiset menot	»	42,417,000	+	22,800,000
19.	Korot ja lainakustannukset	»	84,005,070	+	6,817,757
20.	Verojen poistot ja palautukset	»	35,001,000	+	16,200,000
	Yhteensä	mk	677,382,356	+	98,834,366

Pääomamenot

21.	Tuloa tuottavat pääomamenot	mk	60,156,700	—	18,311,600
22.	Tuloa tuottamattomat pääomamenot	»	56,957,731	—	44,322,883
23.	Velan kuoletus	»	68,243,413	+	9,968,102
	Vajaus	»	—	—	43,000,000
	Yhteensä	mk	185,357,844	—	95,666,381
	Kaikkiaan	mk	862,740,200	+	3,167,985

Tulot

Varsinaiset tulot

1.	Yleinen kunnallishallinto	mk	331,000	+	232,500
2.	Oikeus- ja järjestystoimi	»	555,800	+	69,100

[1]) Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §. — [2]) Kvston pain. asiakirj. n:ot 12, 14, 15 ja 16.

3. Palotoimi	mk	585,000	+	52,230
4. Terveydenhoito	»	2,384,648	+	11,006
5. Sairaanhoito	»	31,348,400	+	3,045,504
6. Huoltotoimi	»	18,792,856	+	1,395,730
7. Lastensuojelu	»	7,486,826	+	719,659
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	1,273,000	+	399,000
9. Opetustoimi	»	16,244,165	+	330,141
10. Sivistystoimi	»	1,390,400	+	2,640
11. Kiinteistöt	»	65,483,336	+	1,419,664
12. Yleiset työt	»	6,552,990	+	131,679
13. Puhtaanapito	»	18,634,210	+	3,132,510
14. Satamat	»	35,043,688	+	8,771,248
15. Teurastamo	»	3,210,000	—	2,742,000
16. Elintarvikekeskus	»	12,520,000	+	2,620,000
17. Teknilliset laitokset (nettotulot)	»	44,914,461	—	4,830,868
18. Sekalaiset yleiset tulot	»	3,600,000		—
19. Korot ja osingot	»	52,355,187	+	2,826,997
20. Verot	»	441,001,437	+	25,834,211
Yhteensä	mk	763,707,404	+	43,420,951

Pääomatulot

21. Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot	mk	40,816,796	—	38,123,966
22. Lainavarat	»	8,088,000	—	52,257,000
Säästö v:sta 1941	»	21,000,000	+	21,000,000
Vapautetut siirtomäärärahat	»	29,128,000	+	29,128,000
Yhteensä	mk	99,032,796	—	40,252,966
Kaikkiaan	mk	862,740,200	+	3,167,985

Seuraavassa tehdään tarkemmin selkoa tärkeimmistä muutoksista, jotka ovat havaittavissa valtuuston v:ksi 1942 vahvistamassa talousarviossa v:n 1941 talousarvioon verraten.

Menosääntö. Varsinaisten menojen ensimmäisen pääluokan, Yleinen kunnallishallinto, luvun Rahatoimisto menoihin aiheutti huomattavaa lisäystä toimiston tehtävien lisääntyminen kuuluen niihin nyt myös omaisuudenluovutusveron ja kansaneläkevakuutusmaksujen kannanta ja tilitys. Tähän lukuun sisältyy 75,000 mk:n suuruinen uusi momentti Verojen jälkiperintä sekä oman erillisen nimikkeensä muodostavat sotilasavustusosaston menot, joihin kuuluu 1,200,000 mk tilapäistä työvoimaa, 30,000 mk kalustoa, 200,000 mk vuokraa ja 50,000 mk painatusta varten ynnä 100,000 mk tarverahoja. Lukuun Verotusvalmisteluvirasto oli merkitty kaupunginvaltuuston päättämä [1]) 1,300,000 mk:n erä uudelle momentille Verotusvalmistelun järjestelyä varten, kaupunginhallituksen käytettäväksi. Erinäisten hallintomenojen luvun määrärahaa Sijaispalkat virkavapaustapauksissa oli korotettava 500,000 mk reserviharjoituksiin kutsuntojen yhä lisäännyttyä. Viimeksi mainitun luvun määrärahassa Jäsenmaksut oli huomioitu uusi 500 mk:n erä Suomen kunnallisen terveydenhoitoyhdistyksen jäsen-

[1]) Ks. tämän kert. s. 5.

maksun suorittamiseksi. Samaan lukuun sisältyy jälleen tällä kertaa tarpeellinen vaalikustannusten nimike.

Oikeus- ja järjestystoimi nimisen toisen pääluokan luvun Maistraatti momentille Tilapäistä työvoimaa oli merkitty 26,400 mk uuden toimistoapulaisen palkkaamiseksi ja luvun Ulosottolaitos nimikkeen Toisen kaupunginvoudin konttori samannimiselle momentille 15,600 mk niinikään uuden toimistoapulaisen palkkaamiseksi uusien verojen ja maksujen, kuten suhdanneveron, omaisuudenluovutusveron ja kansaneläkemaksujen perimisen aiheuttamia lisätöitä varten. Jälkimmäiseen lukuun kuuluva rikostuomioiden toimeenpanokonttorin määräraha Sääntöpalkkaiset virat oli arvioitu huomioiden valtuuston päätös [1]) yhden ulosottoapulaisenviran lakkauttamisesta. Syyttäjistö nimisen luvun määrärahaa Tilapäistä työvoimaa laskettaessa oli otettu huomioon valtuuston päätös [2]) apulaissyyttäjinä toimivien poliisikomisarioiden palkkioiden korottamisesta. Poliisilaitoksen menojen kohdalla havaittavista muutoksista mainittakoon kaupungin suoritettavan osuuden poliisilaitoksen menoista kohoaminen 6,720,000 mk:sta 8,890,000 mk:aan. Pääluokan viimeisen luvun, Huoneenvuokralautakunta, kohdalla syntyy 978,250 mk:n suuruinen lisäys tämän lautakunnan toiminnan laajentumisesta johtuen.

Kolmannen, palotoimen pääluokan edellisen luvun Palolaitos määrärahaan Kaluston kunnossapito sisältyy valtuuston päättämä [3]) erä palolennättimen laajentamiseen.

Järjestyksessä neljännen pääluokan, Terveydenhoito, lukuun Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto sisältyy uutena viimeisenä momenttina valtuuston päättämä [3]) määrä rottien hävittämistä varten kaupungin alueelta. Eläinlääkintäosasto nimisen luvun määrärahaa Tilapäistä työvoimaa oli voitu alentaa miltei puolella entisestä sen johdosta, että siitä oli poistettu entinen erä 39 makkaranmyyntipaikan tarkastamiseksi sekä että 3 entisistä 9 makkaratehtaiden valvojasta oli irtisanottu poikkeuksellisten olojen vuoksi. Ammattientarkastustoimiston menot käsittävän luvun määrärahaan Tilapäistä työvoimaa oli lisätty 1,800 mk käsittävä uusi erä korvauksen suorittamiseksi toimiston puiden sisäänheitosta, pinoamisesta ja kantamisesta sekä sen uunien lämmittämisestä. Pääluokan viimeiseen lukuun Avustukset ennen sisältynyt Boijen sairaalan ja synnytyslaitoksen avustuserä oli tällä kertaa siirretty sairaanhoidon pääluokkaan Boijen synnytyslaitos nimisenä.

Sairaanhoitomenot käsittävässä viidennessä pääluokassa oli Marian sairaalan tilapäisen työvoiman määrärahassa huomioitu yhteensä 50,400 mk ja Kivelän sairaalan tilapäisen työvoiman määrärahassa yhteensä 28,600 mk iltapäivävastaanotón järjestämisestä poliklinikoissa kaksi kertaa viikossa aiheutuneita menoja. Muutenkin eri sairaalain tilapäisen työvoiman määrärahoissa oli täytynyt ottaa huomioon uusien tilapäisten työntekijäin palkkaaminen etupäässä pula-ajasta ja siitä aiheutuvista lisätöistä johtuen. Arvioitaessa Kivelän sairaalan ja Nikkilän sairaalan sääntöpalkkaisten virkain määrärahoja oli vastaavasti otettu huomioon valtuuston päätökset edellisen sairaalan eräiden virkain järjestelyistä [4]) sekä kahden lämmittäjämekaanikon viran perustamisesta jälkimmäiseen sairaalaan [4]). Kivelän sairaalan määrärahan Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet kohdalla havaittava

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 28. — [2]) S:n s. 29. — [3]) S:n s. 32. — [4]) S:n s. 35.

lääkemenojen lisääntyminen johtui paitsi hintojen huomattavasta noususta myöskin siitä, että mielisairaiden osastolla oli alettu käyttää uusia tehoisia hoitomenetelmiä, m.m. insuliinihoitoa. Erinäisten sairaanhoitomenojen luvun erinäisten menojen nimikkeen kohdalle oli siirretty terveydenhoidon pääluokan avustuksiin ennen sisältynyt Boijen sairaalan ja synnytyslaitoksen avustuserä, merkiten se valtuuston päättämin [1]) määrin, ja saman nimikkeen alaiseksi lisätty valtuuston päätöksen [2]) mukaisesti määräraha Suomen huollon Lauttasaaren kartanossa sijaitsevaa siirtoväen sairaalaa varten.

Kuudennen pääluokan, Huoltotoimi, menojen suhteen mainittakoon, että määrärahoja ei ollut voitu supistaa kertomusvuoden käytön alentumisen perusteella, joka oli vain tilapäinen sodan aiheuttama ilmiö ja johtui lähinnä hoidokkien lukumäärän pienenemisestä evakuoinnin ja toiminnan keskeytymisen vuoksi samoin kuin siitä, että valtio siirtoväen huoltolinjalla oli ottanut huolehtiakseen myöskin osasta helsinkiläisiä evakuoituja. Päinvastoin oli ollut otettava huomioon, että sosiaaliministeriö oli sotasiirtolaisten yhteiskunnallisesta huollosta elokuun 9 p:nä 1940 annetun lain nojalla määrännyt huoltolautakunnan huollettavaksi toistasataa sotasiirtolaista. Viimeksi mainittu seikka vuorostaan oli johtanut Puodinkylän kartanon haaraosaston perustamiseen kunnalliskotiin kertomusvuoden helmikuun 1 p:nä sekä sotasiirtolaisosaston järjestämiseen kunnalliskodin työlaitoksen toiseen kerrokseen syyskuun 1 p:nä 1940. Edellä mainittujen toimenpiteiden vaikutus ulottuu useimpiin määrärahoihin suurentavasti. Niinpä kunnalliskodin tilapäisen työvoiman määrärahassa oli huomioitu yhteensä 48,000 mk kunnalliskodin työlaitoksessa olevan sotasiirtolaisten osaston menoja, mistä 25,200 mk 2,100 mk:n kuukausipalkkaisen osastonhoitajattaren ja 22,800 mk kahden 950 mk:n kuukausipalkkaisen siivoojan palkkaamiseen, sekä yhteensä 94,800 mk Puodinkylän kartanon haaraosaston menoja, mistä 25,200 mk 2,100 mk:n kuukausipalkkaisen osastonhoitajattaren, 20,400 mk 1,700 mk:n kuukausipalkkaisen hoitajattaren, 22,800 mk 1,900 mk:n kuukausipalkkaisen emännöitsijän ja 22,800 mk kahden 950 mk:n kuukausipalkkaisen siivoojan palkkaamiseen ja 2,400 mk haaraosaston taloudellista johtoa ja 1,200 mk sen lääkärinkäyntejä varten. Lisäksi mainittakoon, että kunnalliskodin vuokramääräraha oli laskettu lisäten siihen uusi 36,000 mk:n suuruinen tilitysvuokra Puodinkylän kartanon haaraosastosta. Kunnalliskodin määrärahaan Kuljetuskustannukset oli sisällytetty 3,160 mk:n uusi menoerä Autoverot sen johdosta, etteivät autot enää olleet verovapaita. Lukuun Tervalammen työlaitos ja maatila oli työlaitoksen ja maatilan nimikkeiden alaisiksi muodostettu vastaavasti 363,600 mk:n ja 122,400 mk:n suuruiset uudet momentit Sääntöpalkkaiset virat valtuuston päätöksen [3]) johdosta työlaitoksen erinäisten virkain siirtämisestä sääntöpalkkaisiksi; tilapäisen työvoiman momentille kuuluvia menoja tällöin luonnollisesti oli voitu vastaavasti vähentää. Maatilan tilapäiseen työvoimaan kuuluvan sianhoitajan vuosipalkka oli korotettu 18,000 mk:sta 24,000 mk:aan, ottaen huomioon tämän toimen haltijalle asetettavat entistä suuremmat pätevyysvaatimukset sikatalouden laajennuttua uuden sikalan valmistumisen johdosta. Työtuvat nimisen luvun määräraha Sääntöpalkkaiset virat oli arvioitu huomioonottaen valtuuston päätös [3]) kahden apulaistyönjohtajan viran siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan ja määrärahassa Tilapäistä työvoimaa huomioitu vastaavasti 8,400 mk:n ja 6,000

[1]) Ks. tämän kert. s. 36. — [2]) S:n s. 37. — [3]) S:n s. 38.

mk:n suuruiset uudet erät työtupien osalta elintarvikekeskuksen ja työtupien uudessa talossa tarvittavan puhelinkeskuksen hoitajan ja eteisvartijan palkkaamiseen; kertomusvuoden elokuun 1 p:stä lukien lakkautetun entisen myyntiaitan siivoojan viran palkkamäärä sitä vastoin oli voitu poistaa. Entisestä lämpömomentista oli erottamalla muodostettu puheena olevaan lukuun uusi momentti Vedenkulutus. Luvun määrärahaan Sekalaiset menot sisältyy 1,200 mk:n erä elintarvikekeskuksen ja työtupien uuden talon Suomen vartioimis ja sulkemis oy:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisten yövartiointimenojen suorittamiseen. Hoito huoltolautakunnalle kuulumattomissa laitoksissa ja yksityisissä kodeissa sekä suoranaisia avustuksia nimisen luvun määräraha Suoranaiset avustukset oli noussut 22,000,000 mk:sta 24,000,000 mk:aan. Käyttövarat nimiseen lukuun sisältyvien valtuuston käyttövarain määrä oli alentunut 2,500,000 mk:sta 1,500,000 mk:aan, johon määrään sisältyy 500,000 mk käsittävä uusi erä muihin tarkoituksiin kuin suoranaisiin avustuksiin.

Menosäännön seitsemännen pääluokan, nimeltä Lastensuojelu, menoihin aiheuttaa jonkin verran lisäystä entisestään suuresti laajentuneen ja monipuolistuneen äitiys- ja pikkulastenhuollon, lasten kesävirkistystoiminnan y.m. ehkäisevän lastensuojelutyön lisätyövoiman tarve. Niinpä lastensuojelulautakunnan luvun tilapäisen työvoiman määrärahassa ennen esiintymättymättöminä erinä oli huomioitu varat uuden tilapäisen 1,900 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan toimistoapulaisen palkkaamiseksi lastensuojeluvirastoon sekä lastenhuoltolaitosten luvun tilapäisen työvoiman määrärahassa Sofianlehdon pikkulastenkotia varten 18,000 mk:n erä 500 mk:n rahapalkan suorittamiseksi kuukaudessa kolmelle vanhemmalle harjoittelijalle, Tavolan koulukotia varten 11,400 mk:n erä 950 mk:n kuukausipalkkaista palvelijaa varten ja Ryttylän koulukotia varten 4,500 mk urheilun- ja uinninopettajan palkkaamiseksi kolmeksi kuukaudeksi ja 15,120 mk tuntiopettajan palkkioon sekä Reijolan lastenkotia varten 20,000 mk:n erä halkojen pilkkomista ja kantamista y.m. tilapäisiä töitä varten mainitun lastenkodin talonmiehentoimen lakkauttamisen johdosta. Samoin oli Lastenhoidon neuvonta-asemat nimisen luvun kohdalla m.m. ollut merkittävä tilapäisen työvoiman määrärahaan 31,200 mk:n uusi erä lastensairaalassa olevan lastenhoidonneuvolan toiminta-alueen kahtiajakamisesta johtuen tarpeellisen 2,600 mk:n kuukausipalkkaisen toisen terveydenhoitajattaren palkkaamiseksi tälle alueelle. Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. nimisen luvun momentin Lasten kesävirkistys loppusumma oli kaksinkertaistunut sen johdosta, että oli katsottu tarpeelliseksi leikkikenttätoiminnan järjestäminen myöskin Toukolaan—Kumpulaan sekä keitto- tai velliannoksen tarjoaminen leivän kera päivittäin ilmaiseksi leikkikentillä käyville lapsille. Lastenhuoltolaitosten tilain menoja tarkasteltaessa on pantava merkille Toivoniemen tilan viljellyn pinta-alan väheneminen 47 ha:sta 20.5 ha:iin pika-asutustoiminnan johdosta, jolloin kuitenkin tämän tilan määrärahaan Sääntöpalkkaiset virat yhä edelleen sisältyy kahden, tilan uudessa laajuudessa tarpeettoman ja sen vuoksi avoimena olevan viran peruspalkat, yhteensä 36,000 mk, siltä varalta, että luovutetut alueet jälleen pian saataisiin takaisin kaupungille. Avustusten lukuun, pääluokan viimeiseen, sisältyy valtuuston tekemän päätöksen [1]) mukainen uusi määräraha kertakaik-

[1]) Ks. tämän kert. s. 41.

kiseksi avustukseksi Pelastusarmeijan Väinölän turvakodin siirtämiseksi Seurasaarentien 22:sta Kauniaisiin.

Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimiseen kahdeksanteen pääluokkaan kuuluvan luvun Työnvälitystoimisto menomomentin Tilapäistä työvoimaa suureneminen entisestään aiheutuu toimiston erikoisosastojen toiminnan laajentumisesta ja kehittymisestä; henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston kummankin kohdalle oli tällöin merkitty uuden vahtimestarin osapalkka 10,200 mk ja kokonaan uutena eränä ammatinvalinnan ohjausta varten 97,800 mk, josta 58,200 mk ammatinvalinnan ohjaajan, 21,600 mk toimistoapulaisen ja 18,000 mk vastaanottoapulaisen palkkaan. Luvusta Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet oli poistettu 500,000 mk käsittäneet kaupunginhallituksen käyttövarat naisten opinto- ja ammattikursseja varten ja sitä vastoin lisätty hallituksen käyttövaroja työttömyyden varalta 400,000 mk. Kansanhuoltolautakunnan menot käsittävään lukuun sisältyvä vuokramääräraha kohosi miltei 100,000 mk ja lukuun oli lisätty uudet momentit Ostokorttien jakelu sekä Elintarvikkeiden hankinta, kaupunginhallituksen käytettäväksi, vastaavasti 500,000 mk:n ja 2,700,000 mk:n suuruisina. Luvun Väestönsuojelulautakunta ja sen toimisto määrärahan Palkkiot kohdalla oli lohkon johtajien palkkiot huomioonotettu niiden kuukausien ajalta, jolloin väestönsuojelukoulutusta ja neuvottelutilaisuuksia järjestettiin sekä korottaen heidän palkkionsa 200 mk:sta 300 mk:aan kuukaudessa siihen katsoen, että lohkoryhmät oli lakkautettu ja entiset 8 lohkoa yhdistetty 4:ksi. Tilapäisen työvoiman määrärahaan oli vaikuttanut lisäävästi valtuuston päätös [1]) erinäisten väestönsuojelulautakunnan alaisten viranhaltijain palkkojen korottamisesta sekä lisäksi rakennusteknikon palkkaaminen edelleen v:ksi 1942 ja nuoremman toimistoapulaisen ja varaston vahtimestarin virkain siirtäminen 41 palkkaluokasta vastaavasti 38 ja 37 palkkaluokkiin. Luvun entinen momentti Lämpö oli kalliosuojien valmistuttua kertomusvuoden aikana muutettu Kalliosuojien lämmitys, tuuletus ja kunnossapito nimiseksi, korottaen sen määrä 37,700 mk:sta 495,600 mk:aan. Uutena määrärahana lukuun oli lisätty 20,000 mk väestönsuojeluvarusteiden ja -välineiden kunnostamiseen. Pääluokan viimeinen luku Työvoimalautakunta on kokonaan uusi, lautakunnalla ei nimittäin ennen ole ollut omaa talousarviota. Siihen sisältyy varoja yhteensä 725,000 mk tavanmukaisesti jaoiteltuna, jolloin kuitenkin on pantava merkille, että lautakunnan talousarvio oli laadittu vain puoleksi vuodeksi.

Opetustoimen pääluokan, järjestyksessä yhdeksännen, lukujen Suomenkieliset kansakoulut ja Ruotsinkieliset kansakoulut, kummankin määrärahat Palkkiot ja Sääntöpalkkaiset virat oli laskettu huomioiden valtuuston päätökset kansakoulujen johtajain vuosipalkkain ja luokkapalkkioiden korottamisesta [2]) ja eräiden toimistoapulaisenvirkain siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin [2]) sekä määrärahat Tilapäistä työvoimaa ottaen huomioon puulämmitykseen siirtymisen johdosta tarpeellinen apulaislämmittäjäin palkkaaminen tai entisten palkkain korottaminen. Suomenkielisten kansakoulujen määrärahaan Vuokra sisältyy uusina erinä 45,000 mk Käpylän yhteiskoulun elo—joulukuun käteisvuokraan sekä 32,400 mk Sturenkadun 4—6:ssa olevan huoneiston tilitysvuokraan. Kansakoulujen yhteisten menojen luvun määrärahaan Koulupuutarhat sisältyy 65,000 mk käsittävä

[1]) Ks. tämän kert. s. 44. — [2]) S:n s. 46.

uusi menoryhmä vastaperustettua Mäkelän koulupuutarhaa silmälläpitäen sekä kokonaan uusi momentti Ammatinvalinnan oppaiden julkaiseminen, jolle oli merkitty 50,000 mk. Suomenkielisen työväenopiston ja ruotsinkielisen työväenopiston lukujen määrärahoja Tilapäistä työvoimaa arvioitaessa oli huomioitu valtuuston päätös [1]) kotityötuntipalkkion maksamisesta opistojen tuntiopettajille, sisältyen ensiksi mainitun opiston kyseiseen määrärahaan myöskin aivan uusi erä, 3,000 mk, korvauksiin halkolämmitykseen siirtymisestä aiheutuvasta lisätyöstä. Suomenkielisen työväenopiston momentin Vuokra kohdalla syntyy 15,000 mk:n säästö eräiden opintopiirien siirtymisen johdosta Helsingin yhteislyseosta Lapinlahdenkadun kansakouluun. Yleiset ammattikoulut nimiseen lukuun sisältyvän yleisen ammattilaiskoulun nimikkeen määrärahan Palkkiot korottaminen 2,000 mk johtuu koulun johtajan palkkion korottamisesta oppilasluvun lisääntymisen vuoksi mainituin määrin. Ammatteihin valmistavien koulujen luvussa oli valmistavan tyttöjen ammattikoulun määrärahaa Sääntöpalkkaiset virat laskettaessa huomioitu valtuuston päätös [2]) tietopuolisten aineiden opettajan viran perustamisesta kouluun ja määrärahaan Vuokra lisätty 7,200 mk:n erä lisähuoneen saamiseksi. Luvun tilapäisen työvoiman määrärahassa esiintyy toisaalta vähennystä, toisaalta lisäystä, niinpä leipomon osalta oli voitu poistaa tarpeettoman asiapojan palkka ja ruokalan osalta ruokala-apulaisen palkka kun taas pesunopettajan palkkio oli ollut korotettava 2,280 mk:ksi eli samaksi kuin ruokalan talousopettajan palkka. Uutena momenttina sisältyy nimikkeeseen 18,360 mk:n suuruinen Vähävaraisten oppilaiden ruokinta, mitä varten talousarviossa ei ennen ollut esiintynyt määrärahaa. Luvussa Lastentarhat oli lastentarhain johtokunnan tilapäisen työvoiman määräraha korotettu tilapäisten apulaisten palkkaamiseksi, koska ei laitosten opettajakunnan käyttäminen poikkeuksellisten olojen vuoksi tilapäisinä apulaisina voinut jatkua, ja lastentarhain ynnä niiden laitosten samannimiseen määrärahaan oli sisällytetty 12,600 mk:n uusi erä lastenhoitajien palkkaamiseen. Kuten v:n 1941 talousarviossakin oli ollut, niin sisältyy lukuun nytkin pari uusien lastentarhaosastojen perustamisesta aiheutuvaa määrärahaa, 110,315 mk Leppäsuon lastenseimeä [2]) ja 190,000 mk Leppäsuon päiväkotia varten [2]), ja tähän lukuun ennen kuulunut Pasilan lastenseimen avustus oli nyt siirretty puheena olevan pääluokan lukuun Avustukset. Viimeksi mainittuun lukuun sisältyy uusina avustuksina ammattikoulujen kohdalla 10,000 mk Helsingin naiskampaamokoululle ja 50,000 mk Helsingin Marttakoululle, kauppaoppilaitosten, teknillisen opetuksen y.m. kohdalla, johon kuuluvia entisiä avustuseriä yleensä oli korotettu 10 %:lla, 10,000 mk Toimelan vapaaopistolle sekä lastentarhain ja seimien kohdalla valtuuston päätösten [3]) mukaisesti 46,725 mk Töölön lastenseimelle sekä 85,000 mk Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen seimien ylläpito- ja 125,000 mk niiden sisustamiskustannuksiin.

Kymmenennen pääluokan, Sivistystoimi, luvun Kaupunginkirjasto menojen muutoksista on mainittava tilapäisen työvoiman tarpeen lisääntymisestä, m.m. kirjaston aukioloaikojen pidentämisen [3]) jälkeen v:n 1942 alusta, syntyvät. Niinpä oli tilapäisen työvoiman momentilla otettu huomioon 9 uuden kirjastoapulaisen, 1 järjestelyapulaisen, 1 kirjastokerhonjohtajan, 4 päällysvaatteiden vartijan ja 1 siivoojan palkkamenot, yhteensä

[1]) Ks. tämän kert. s. 47. — [2]) S:n s. 48. — [3]) S:n s. 49.

321,400 mk. Kaupunginmuseon luvun kohdalle oli jälleen lisätty v:n 1941 talousarviosta poistettu 20,000 mk käsittänyt Kokoelmien kartuttaminen niminen momentti entisen suuruisena sekä lisäksi 15,000 mk:n suuruinen uusi momentti Opaskirjan hankkiminen. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyvistä avustuksista oli teatterien ja oopperan avustuseriä kaikkia korotettu 20 %, muut pysytetty ennallaan. Teatterien ja oopperan avustusten saannin ehdoksi valtuusto asetti [1]) sen, että Suomen kansallisteatteri, Ruotsalainen teatteri ja Helsingin kansanteatteri antoivat vähintään 25 sekä Suomalainen ooppera vähintään 8 kansannäytäntöä puolin tai sitä halvemmin lipunhinnoin.

Kiinteistöjen pääluokan, yhdennentoista järjestyksessä, lukujen Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto sekä Maatalousosasto määrärahoissa Tilapäistä työvoimaa oli ollut otettava huomioon lisäykset, jotka aiheutuivat eräiden tarpeellisten uusien toimenhaltijain palkkaamisesta, edellisessä luvussa kansliaosaston kohdalla 1,700 mk:n kuukausipalkkaisen vahtimestari-autonkuljettajan, tonttiosaston kohdalla 5,000 mk:n kuukausipalkkaisen arkkitehdin ja 2,000 mk:n kuukausipalkkaisen toimistoapulaisen, asemakaavaosaston kohdalla 4,040 mk:n kuukausipalkkaisen arkkitehdin ja 3,040 mk:n kuukausipalkkaisen piirtäjän palkkaamisesta ja maanmittaus- ja kartastotöiden osaston kohdalla 1,940 mk:n kuukausipalkkaisen piirtäjän palkkaamisesta sekä jälkimmäisessä luvussa muonamiesten lukumäärän lisäämisestä yhdellä aiheutuvat palkkamenojen lisäykset, ollen maatalousosaston tilapäisestä henkilökunnasta samalla kuitenkin myös voitu vähentää yksi naispalvelija. Talo-osaston luvusta oli poliisihuoneistojen menojen kohdalta niinikään voitu vähentää tarpeettomaksi osoittautuneen tilapäisen talonmiehen palkka. Uusia menoeriä viimeksi mainittuun lukuun sisältyy kaupungin talojen tilapäisen työvoiman momentille työtupien ja elintarvikekeskuksen uuden talon talonmiehen palkkaan 31,680 mk, lämmittäjän palkkaan 29,280 mk, koneenkäyttäjän palkkaan 35,280 mk ja porrassiivoojan palkkaan 15,600 mk sekä uuden Toukolan Rantakorttelin n:o 4 talonmiehen palkkaan 2,004 mk, aiheutuen mainittujen uusien talojen osalta yleensäkin lisäystä kautta koko nimikkeen. Saman luvun nimikkeeseen Kauppahallit, kioskit ja torit oli sisällytetty 4,800 mk:n uusi vuokramääräraha, joka oli varattu aluevuokraksi Töölöntorin kärrypaikasta. Lukuun Urheilu- ja pallokentät sisältyy hallinto- ja hoitomenojen kohdalle Pallokentän valaistusmenot käsittävä uusi momentti Valaistus, 8,000 mk, sekä uusina erinä entiselle ratsastushallin ja -kenttien momentille sääntöpalkkaisten virkain erä käsittäen ylivahtimestarin 36,420 mk:n suuruisen vuosipalkan, 25,680 mk lämmittäjä-talonmiehen ja 16,030 mk apulaislämmittäjän palkkaan ja 3,000 mk Laakson ratsastuskenttää varten. Korjaus- ja kunnossapitomenojen kohdalle oli talorakennusosaston menoihin tällä kertaa sisällytetty 2,200 mk Herttoniemen hiihtomajan tarpeisiin. Erinäiset menot nimisen luvun 1,496,945 mk:n suuruinen menolisäys edelliseen talousarvioon verraten johtuu etupäässä eräiden uusien määrärahojen merkitsemisestä siihen. Niinpä oli lukuun uudelleen merkitty v:n 1941 talousarvion vastaavasta kohdasta poistettu Liikenteen laskenta kuten ennenkin 30,000 mk:ksi arvioituna sekä Käteismaksulla myytyjen tonttien hintojen alennuksia, 700,000 mk, ja Korvaus Sörnäs ab:lle sen entiseltä vuokra-alueelta myytävistä tonteista, 202,945 mk; edellisen talousarvion samannimisessä

[1]) Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §.

luvussa olleita varoja Helsingin kaupungin matkailijakartan toimittamiseen ei v. 1942 tarvittu. Viimeiseen, käyttövarain lukuun ennen kaupunginvaltuuston käytettäväksi merkitty 200,000 mk:n rahamäärä oli nyt merkitty kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Pääluokan Yleiset työt, joka on järjestyksessä kahdestoista, luvun Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto tilapäisen työvoiman määrärahassa oli nyt otettu huomioon varat uuden 1,555 mk:n kuukausipalkkaisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi katurakennusosastolle ja lisäsiivoojan palkkaamiseksi talorakennusosastolle sekä luvun Tilivirasto tilapäisen työvoiman määrärahassa 1,555 mk:n kuukausipalkkaisen uuden toimistoapulaisen palkkaamiseksi. Luvun Kadut ja tiet menojen muutoksista mainittakoon, että sen liikennejärjestelyyn, katujen päällystyksen uusimiseen ja teiden päällystämiseen kestopeitteellä varatut määrärahat kaikki kolme oli tarveaineiden niukkuuden rajoittaessa töiden suoritusta alennettu ainoastaan 1,000 mk:n suuruisiksi, käsitettyään ennen vastaavasti 50,000 mk, 500,000 mk ja 100,000 mk. Mainittuun lukuun oli yleisten vesipostien menojen kohdalle merkitty 6,000 mk uudelle momentille Vesimittarien vuokra. Viemärien luvussa oleviin Rajasaaren ja Kyläsaaren puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitomäärärahoihin oli täytynyt sisällyttää edelliseen 50,000 mk:n ja jälkimmäiseen 30,000 mk:n uudet erät lietteen poisajoa varten, jota yksityiset kuljetusvaikeuksien takia eivät enää voineet suorittaa kuten aikaisemmin, sekä edelliseen määrärahaan lisäksi 125,000 mk:n uusi erä Lämmitys. Viemärien luvusta oli voitu poistaa 50,000 mk:n suuruinen entinen määräraha Oulunkylän omakotialueen puhdistuslaitoksen käyttöä ja hoitoa varten ja varaston luvusta 80,000 mk:n suuruinen konepajain kaluston hankintaa varten. Pääluokan huomattavimmat menomuutokset olivat tapahtuneet luvussa Työntekijäin erinäiset edut, jonka määrärahoja Kesäloma, Sairasapu ja Reserviharjoituksiin kutsuttujen työntekijäin palkkaus oli ollut korotettava vastaavasti 700,000 mk, 1,000,000 mk ja 5,740,000 mk. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyvien kaupunginhallituksen käyttövarain vähennys 1,500,000 mk:sta ainoastaan 500,000 mk:aan johtuu niiden siirtämisestä suureksi osaksi tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan.

Kolmanteentoista pääluokkaan, Puhtaanapito, oli Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito nimiseen lukuun merkitty uusi 661,000 mk:n suuruinen uudishankintamomentti kuorma-autojen ja lumiaurain hankkimista varten.

Neljännentoista, satamien menot käsittävän pääluokan luvun Satamaliikenne yleisessä tilapäisen työvoiman määrärahassa samoin kuin sen nimikkeiden Moottoriveneiden käyttö, Satamahinaaja Hercules ja Jäänsärkijä Otso vastaavissa määrärahoissa oli ensi kerran otettu huomioon itsenäisyyspäivän palkkoihin tarvittavat varat, vastaavasti 100 mk:ksi, 400 mk:ksi ja 1,200 mk:ksi arvioituina. Luvun Satamakannanta samannimiseen määrärahaan oli merkitty varat 1,900 mk:n kuukausipalkkaa nauttivaa uutta lämpöjohtojen koneenkäyttäjää varten, joka palkattaisiin koko vuodeksi samoin kuin entinenkin, jota oli tarvittu vain vuoden viiden kuukauden aikana, sekä lisäksi varat 1,700 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan toisen apulaislämmittäjän palkkaamiseksi Munkkisaaren tehdasrakennukseen samalla määräten kyseisten apulaislämmittäjien toimiaika 10 kuukaudeksi. Luvun Avustukset ainoa määräraha on nyt Merimieshuoneen arkiston hoito entisen Merimieskatselmusmiehen toimisto nimisen sijasta.

Viidennentoista pääluokan, Teurastamo, vallitsevien olojen johdosta tuntuvasti pienentyneiksi lasketut tulot huomioonottaen havaitaan laitoksen arvioitu tappio v. 1942 2,680,946 mk:ksi oltuaan kertomusvuoden talousarvion mukaisesti 877,255 mk. Pienentynyt käyttö luonnollisesti aiheutti menoihinkin yleistä vähennystä. Mainittakoon esimerkiksi, että tilapäisen työvoiman määrärahasta oli voitu poistaa 1 tainnuttajan ja 3 teurastajaoppilaan palkat. Vuokra nimiseen määrärahaan oli lisätty 4,800 mk lihantarkastamon vuokraa. Viimeinen momentti, Teurastajien käyttäminen erinäisissä teurastamon töissä, etupäässä puhtaanapitotehtävissä, 203,280 mk, on uusi.

Elintarvikekeskuksen pääluokan, kuudennentoista, sekä arviomenot että -tulot huomioonottaen havaitaan laitoksen tuottavan voittoa 415,873 mk eli 197,773 mk enemmän kuin edellisen talousarvion mukaisesti. Työtupain ja elintarvikekeskuksen yhteinen uusi talo aiheutti pientä lisäystä pääluokan menoihin yleensä. Kertomusvuoden alusta lukien toimeenpannun laitoksen viranhaltijain vakinaistamisen johdosta oli eri palkkamenomäärärahojen kesken toimitettu eräitä järjestelyjä, m.m. poistettu entinen nimike Palkat ja merkitty sen sijaan uusi nimike Tilapäistä työvoimaa. Vuokramenoihin oli lisätty kaksi uutta tilitysvuokraerää, 499,800 mk edellä mainitun uuden toimitalon osalta, ja 9,000 mk Pallokentän kahvilan osalta. 41,600 mk:n suuruinen määräraha Vedenkulutus on myöskin uusi. Pääluokassa niinikään ensi kertaa esiintyvä momentti Tavaraostot, joka käsittää 9,150,000 mk, on muodostettu entisistä momenteista Ruokaaineet, Hietaranta ja Uunisaari.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten pääluokan samalla tavoin kuin edellisissäkin talousarvioissa laskettujen ja merkittyjen arviomenojen lisäyksestä, 47,474,009 mk:sta, jakautuu vesijohtolaitoksen osalle 3,328,379 mk, kaasulaitoksen osalle 39,260,379 mk ja sähkölaitoksen osalle 4,885,251 mk. Lisäykset syntyvät vesijohtolaitoksen luvun kohdalla käytön nimikkeen eri määrärahoissa sekä kaasulaitoksen luvun kohdalla etupäässä käytön nimikkeen määrärahasssa Kaasunvalmistuksen aine- ja työkustannukset y.m., jonka lisäys on 35,835,600 mk, ja sähkölaitoksen luvun kohdalla, jonka käyttömenojen sitä vastoin oli arvioitu tuntuvasti vähenevän, johtuen sen määrärahan Energianhankinta ja käyttötarvikkeet vähentymisestä 7,763,000 mk:lla, yhteisten sekalaismenojen nimikkeessä, johon m.m. oli vuokramenojen kohdalle lisätty 7,000,000 mk:n menoerä kaasulaitokselta saadun alueen vuokraan. Vesijohtolaitoksen ja kaasulaitoksen lukujen kohdalla olevia määrärahoja Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassaan oli katsottu tarpeelliseksi lisätä lähes puolella entisestään ja sähkölaitoksen lukuun merkitä 500,000 mk:n suuruisena uutena määrärahana varat kyseiseen tarkoitukseen. Kunkin kolmen luvun yhteisiin sekalaismenoihin oli sitä paitsi lisätty ylimääräinen momentti kalliinajanlisäyksiä varten, vastaavasti 545,000 mk:n, 600,000 mk:n ja 1,550,000 mk:n suuruinen, ja kuhunkin lukuun siihen asti sisältyneet kaupunginhallituksen käyttövarat oli siirretty tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan.

Sekalaiset yleiset menot nimisen kahdeksannentoista pääluokan kohdalla havaitaan kertomusvuoden talousarvioon verraten suurin nousu, 22,800,000 mk, ja tämä huolimatta siitä, että oli kokonaan poistettu entiset määrärahat, jotka oli tarkoitettu käytettäviksi kaasun hinnan korottamisen johdosta, sähkön hinnan korottamisen johdosta ja polttoaineen hinnan nousun varalta. Erinäisten määrärahain lukuun sisältyy 300,000 mk:n uusi avustus

Helsingin asevelipiirille, mutta varsinaisesti pääluokan lisäys syntyy käyttövarain luvussa, tarkemmin sanoen kaupunginhallituksen käyttövaroissa kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille [1]) ja eläkkeennauttijoille, joita oli ollut pakko korottaa edellisiä 24,000,000 mk ja jälkimmäisiä 1,400,000 mk.

Yhdeksännentoista pääluokan, Korot ja lainakustannukset, lukuun Vakautetun velan korot sisältyy ensimmäistä kertaa Suomen rahassa maksettavan v:n 1941 toisen lainan korot, jotka kertomusvuonna oli maksettu samaan pääluokkaan sisältyvästä tilapäisluoton korkojen määrärahasta ja vain puolin määrin.

Verojen poistojen ja palautusten pääluokassa, joka on järjestyksessä kahdeskymmenes, oleva kunnallisverojen poistojen ja palautusten momentti aiheuttaa pääluokan menoihin 16,200,000 mk:n suuruisen nousun.

Pääomamenot alkavaan kahdenteenkymmenenteenensimmäiseen pääluokkaan, Tuloa tuottavat pääomamenot, sisältyy jälleen kertomusvuoden talousarviosta puuttunut luku Kiinteistöostot, johon oli merkitty valtuuston päättämät rahamäärät Munkkiniemen yhdyskunnan korttelissa n:o 301 olevien tonttien n:ot 4, 5 ja 6 [2]), Ab. Heinola-Koskensaari oy:n telakka-alueen [2]) ja Villa Nackbölen [2]) ostoon sekä 2,900,000 mk Helsingin perheasunnot oy:n osakkeiden [3]) ostoon eli kaikkiaan 3,706,200 mk. Lukuun Satamat oli merkitty uusia määrärahoja Humallahden jaalasataman töihin 420,000 mk [4]), Hernesaaren rautatieraiteiden rakentamiseen 300,000 mk [5]), aallonmurtajien rakentamiseen Katajanokalle Särkän väylään 320,000 mk, Etelärannan laiturin osittaiseen uusimiseen 475,000 mk, Eteläsataman pohjoisen venealtaan ulko-osan eteläisen laiturin uusimiseen ja rautatiesillan maatuen korjaamiseen 500,000 mk, Pohjoisrannan Halkolaiturin osittaiseen uusimiseen 205,000 mk, Sörnäisten Painolastilaiturin keskiosan uusimiseen 325,000 mk, Sörnäisten Proomulaiturin uusimiseen 90,000 mk ja kahden uuden proomun hankkimiseen 300,000 mk. Aikaisemmin aloitettuja v. 1942 jatkettavia töitä varten oli lukuun merkitty seuraavat rahamäärät: Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen 1,550,000 mk, Eteläsataman Makasiinirannan jatkamiseen entisen laivatelakan edustalle 1,400,000 mk, Katajanokan vuota- ja öljyvarastorakennuksen töihin 2,000,000 mk, tehdaskorttelien n:ot 272—278 ja Verkkosaaren rakennustöiden jatkamiseen 1,480,000 mk, mistä valtuuston päätöksen mukaisesti 770,000 mk [6]) kalasataman järjestämisestä johtuviin töihin ja Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen 2,000,000 mk. Lisäksi oli lukuun merkitty täytteen vastaanottoon rannoille kuten ennenkin 300,000 mk sekä korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 1,166,500 mk. Lukuun Vesijohtolaitos sisältyy vesijohdon johtamiseen Invaliidisäätiön tontille Ruskeasuolle 648,000 mk [7]), Onnentiehen Tähtitieltä Taivaskalliontielle päin 53,000 mk [7]) ja Herttoniemeen 4,140,000 mk [7]), putkiverkon laajentamiseen Meilahdessa 1,650,000 mk [8]), kaupungissa 360,000 mk, mistä valtuuston päätöksen mukaisesti 210,000 mk [6]) vesijohdon johtamiseen Verkkosaaren- ja Lautatarhankadun risteyksestä Ison Verkkosaaren kalasatamaan, Pitäjänmäen teollisuusalueella 1,709,000 mk ja Herttoniemessä 447,000 mk, Vanhankaupungin Siltasaaren suodatuslaitoksen laajentamiseen 4,200,000 mk, Vanhankaupungin sähkö- ja pumppulaitteiden täydentämiseen 550,000 mk ja Hertto-

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 6. — [2]) S:n s. 53. — [3]) S:n s. 11. — [4]) S:n s. 93. — [5]) S:n s. 72. — [6]) S:n s. 95. — [7]) S:n s. 97. — [8]) S:n s. 89.

niemen päävesijohdon maatöihin 2,970,000 mk sekä vesimittarien hankkimiseen 800,000 mk ja teknillisten laitosten pääluokasta siirrettyjä kaupunginhallituksen käyttövaroja 100,000 mk. Luvun Kaasulaitos määräraha Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen oli merkitty 3,372,000 mk:n suuruiseksi varaten siitä vastaavasti 51,000 mk [1]), 40,000 mk [1]), 67,000 mk [1]), 205,000 mk [2]), 209,000 mk [3]) ja 2,520,000 mk [2]) valtuuston päätösten mukaisesti Pihlajatien, Kuusitien, Mäntytien, Invaliidisäätiön alueen ja Mäkelänkadun johtotöihin sekä painejohdon johtamiseen kaasulaitokselta Herttoniemeen. Uusi määräraha, 2,200,000 mk:n suuruinen, oli varattu bensoolinerottamislaitteen ostoon. Vielä sisältyy lukuun määrärahat johtoverkon laajentamiseen teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaisesti 80,000 mk, liittymisjohtoja varten 120,000 mk, kaasumittarien ostoon 200,000 mk ja kolmea viistokammiouunia varten 6,500,000 mk sekä teknillisten laitosten pääluokasta siirrettyjä kaupunginhallituksen käyttövaroja 75,000 mk. Sähkölaitoksen lukuun, johon ei sisälly ainoatakaan uutta määrärahaa, oli merkitty momentille Koneisto 2,700,000 mk, Johtoverkosto ja jakelulaitteet 3,535,000 mk, josta vastaavasti 1,115,000 mk [1]), 220,000 mk [1]) ja 160,000 mk [4]) valtuuston päätösten mukaisesti Mäntytien—Kuusitien—Pihlajatien jakojohtokaapelitöihin, Kuusitien—Mäntytien muuntoasematöihin ja Invaliidisäätiön alueen muuntoasematöihin, Katuvalaistuslaitteet 774,000 mk, mistä vastaavasti 200,000 mk [5]), 334,000 mk [1]), 17,000 mk [4]), 9,000 mk [6]) ja 9,000 mk [4]) valtuuston päättämiin Kauppatorin pohjoispuolen, Mäntytien—Kuusitien—Pihlajatien, Invaliidisäätiön alueen tien, Untamonkujan ja Kuutamo- ja Onnentien katuvalaistuslaitteiden töihin, Johto- y.m. työt teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaan 200,000 mk, Talojohtotyöt 250,000 mk ja Sähkömittarien hankinta 200,000 mk sekä teknillisten laitosten pääluokasta siirrettyjä kaupunginhallituksen käyttövaroja 150,000 mk. Luvun Talorakennukset ainoalle momentille oli merkitty valtuuston päättämä [7]) rahamäärä kalan tukkumyyntipaikan järjestämiseksi Isolle Verkkosaarelle. Luku Siirtolapuutarhat käsittää 100,000 mk:n suuruisen momentin, joka oli varattu Oulunkylän siirtolapuutarhan eräihin kuntoonpanotöihin, ja luku Siirrot rahastoihin ainoastaan 968,000 mk siirtoon Kulosaaren sillan rahastoon. Luvussa Muut sijoitukset oli varattu puhelinosuuksia varten 50,000 mk sekä uudella momentilla valtuuston päättämä [8]) määrä Ab. Heinola—Koskensaari oy:n kuljetusalusten ostoon. Pääluokan menojen kokonaisvähennys kertomusvuoden talousarvion vastaavaan lukuun verraten, 18,311,600 mk, kohdistuu pääasiallisesti Sähkölaitos ja Siirrot rahastoihin nimisten lukujen menoihin.

Kahdennessakymmenennessätoisessa, tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokassa talorakennusten lukuun merkityistä menoista tulee sairaanhoidon osalle 2,062,120 mk, josta valtuuston päättämät määrät kahden uuden pesukoneen hankkimiseen kulkutautisairaalaan [9]) ja uuden höyrykattilan hankkimiseen ja perunakellarin järjestämiseen Marian sairaalaan [9]), huoltotoimen osalle 959,000 mk, josta valtuuston päättämä [10]) määrä sikalan rakentamiseen Tervalammen työlaitokseen, lastensuojelun osalle 583,700 mk, josta valtuuston päättämä [11]) määrä ammattioppilas-

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 89. — [2]) S:n s. 98. — [3]) S:n s. 90. — [4]) S:n s. 99. — [5]) S:n s. 83. — [6]) S:n s. 100. — [7]) S:n s. 94. — [8]) S:n s. 53. — [9]) S:n s. 35. — [10]) S:n s. 38. — [11]) S:n s. 39.

ja vastaanottokodin uudisrakennuksen töihin, opetustoimen osalle 8,046,000 mk, lastentarhain osalle 197,900 mk valtuuston päätöksen [1]) nojalla ja elintarvikekeskuksen osalle 63,700 mk sekä lisäksi maanalaisten mukavuuslaitosten piirustuskustannuksiin 103,727 mk, Pirkkolan omakotialueen kunnostamistöihin valtuuston päättämät [2]) 247,500 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 1,226,364 mk. Katujen ja teiden lukuun oli merkitty 1,120,000 mk Kauppatorin uudelleenjärjestämiseen valtuuston päättämin [3]) tavoin, 850,000 mk Mäntytien, 595,000 mk Pihlaja- ja Mäntytien välisen Kuusitien osan ja 455,000 mk Kuusi- ja Turuntien välisen Pihlajatien osan tasoittamiseen, 120,000 mk Kaironkadun leventämiseen korttelin n:o 919 kohdalla ja 95,000 mk Hämeentien länsipuolen leventämiseen korttelin n:o 919 kohdalla, 25,000 mk Käpyläntien ja Kotipolun välisen Metsätien osan katualueen siistimiseen ja kävelytien rakentamiseen, 3,285,000 mk Pitäjänmäen teollisuusalueen eräiden katujen tasoittamiseen, 310,000 mk Partio- ja Viestitien ynnä Motti- ja Partiotien välisen Marttilan omakotialueen osan tasoittamiseen ja 127,000 mk Munkkiniemessä olevan Länsitien ja 158,000 mk Munkkiniemessä olevan Haapalahdentien kaupungille kuuluvien katuosuuksien kunnostamiseen, 175,000 mk vanhalta Turuntieltä Invaliidisäätiön alueelle johtavan tien tasoittamiseen [4]) sekä valtuuston tekemien päätösten mukaiset määrät Untamonkujan [5]), Tähti- ja Taivaskalliontien välisen Kuutamotien osan [5]) ja Tähti- ja Taivaskalliontien välisen Onnentien osan [5]) sekä Motti- ja Viestitien eräiden osien [6]) tasoittamiseen. Lukuun Viemärit oli merkitty uusia määrärahoja 780,000 mk Mäntytien, 260,000 mk Pihlaja- ja Mäntytien välisen Kuusitien osan, 430,000 mk Kuusi- ja Turuntien välisen Pihlajatien osan, 574,000 mk Invaliidisäätiön alueen, 145,000 mk korttelin n:o 919 kohdalla olevan Hämeentien osan ja 3,380,000 mk Pitäjänmäen teollisuusalueen eräiden katujen viemäritöihin sekä valtuuston päättämä [4]) määrä Tähti- ja Taivaskalliontien välisen Onnentien osan viemäritöihin. Lisäksi sisältyy viemäreiden lukuun valtuuston päätöksen [4]) mukainen määrä Meilahden viemäriolojen järjestelyyn, 5,055,000 mk Nordenskiöldinkadun ja Länt. Rantatien välisen viemärin töihin, 4,000,000 mk Tervasaaren puhdistuslaitoksen töiden jatkamiseen ja 1,800,000 mk täydennystöihin. Urheilukentät nimiseen lukuun oli merkitty valtuuston päättämin tavoin yhteensä 96,800 mk velodromin eräisiin täydennystöihin [7]), 23,400 mk kuulutuskoppien rakentamiseen soutustadionille [7]), 120,000 mk velodromin aitaamiseen [7]), 45,000 mk Käpylän raviradan aitaamiseen [7]), 12,000 mk Haapaniemen urheilukentän koripallotelineitä varten ja 136,000 mk suojain rakentamiseen pienoisluistinradoille sekä 43,320 mk korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista. Lukuun Istutukset oli sisällytetty edellisellä kerralla esiintymättömiä määrärahoja puistikon perustamiseen Taivaskallion- ja Onnentien risteykseen 408,000 mk lisäten kohonneiden kustannusten vuoksi valtuuston tarkoitukseen aikaisemmin myöntämää [8]) erää 10 %:lla, lehmusten istuttamiseen Aleksis Kiven kadulle 18,200 mk, Kaisaniemen ravintolan pohjoispuolella olevan alueen kunnostamiseen 90,000 mk, Hesperian puiston rantaalueen kunnostamiseen 150,000 mk, Niittykadun puistikon perustamistöiden jatkamiseen 75,000 mk, velodromin ympäristön siistimis- ja istutustöi-

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 48. — [2]) S:n s. 92. — [3]) S:n s. 83. — [4]) S:n s. 90. — [5]) S:n s. 89. — [6]) S:n s. 69. — [7]) S:n s. 87. — [8]) S:n s. 84.

hin 50,000 mk, Kesä- ja Stenbäckinkadun välisen Länt. Rantatien osan istutustöihin 296,000 mk, Mechelinin- ja Kesäkadun kulmauksen puistoalueen siistimiseen 10,000 mk ja Helsinginkadun sillan ääreisen Eläintarhantien ja Töölönlahden välisen alueen osan siistimiseen 10,000 mk sekä aikaisemmin aloitettua ja keskeneräiseksi jäänyttä krematorion ja vanhan teurastuslaitoksen välisten alueiden kunnostamistyötä varten 100,000 mk. Työttömyys- ja avustustöiden lukuun sisältyy entisille mnmenteille erinäisiä avustustöitä varten kaupunginhallituksen käytettäväksi 1,700,000 mk ja työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettuihin töihin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaisesti ainoastaan 1,000 mk entisen 20,000,000 mk:n sijasta. Lukuun Väestönsuojelutöitä oli merkitty yhteensä 13,819,000 mk määrärahoja, jaettuina valtuuston päättämin tavoin Erottajan [1]), Senaatintorin [1]), teurastamoalueen ääreisen [2]) ja rakennustoimiston konepajan [3]) väestönsuojain menoihin. Pääluokassa esiintyy aivan uusi luku, Käyttövarat, johon oli siirretty 1,300,000 mk ennen yleisten töiden pääluokan vastaavaan kohtaan sisältyneistä kaupunginhallituksen käyttövaroista, ja pääluokasta oli poistettu entinen luku Perushankinnat. Pääluokan menojen kokonaisvähennys edellisen talousarvion vastaavasta luvusta on 44,322,883 mk, syntyen se etupäässä lukujen Talorakennukset, Viemärit ja Työttömyys- ja avustustyöt kohdalla.

Näiden menojen puheena ollen mainittakoon valtuuston päätös [4]), että sellaisia pääluokkiin Tuloa tuottavat pääomamenot ja Tuloa tuottamattomat pääomamenot kuuluvia uudistöitä, joita varten talousarvioon oli merkitty siirtomääräraha, sai aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen suostumuksella.

Kahdennessakymmenennessäkolmannessa ja viimeisessä, velan kuoletuksen menot käsittävässä pääluokassa oli merkitty uusille momenteille varat eräiden lainain myöhemmin alkavaa kuoletusta varten.

Vajausta ei kertomusvuoden talousarvioon tarvinnut merkitä.

Tulosääntö. Varsinaisten tulojen ensimmäisessä osastossa, Yleinen kunnallishallinto, toisessa, Oikeus- ja järjestystoimi, kolmannessa, Palotoimi, viidennessä, Sairaanhoito, kuudennessa, Huoltotoimi, seitsemännessä, Lastensuojelu, kolmannessatoista, Puhtaanapito, neljännessätoista, Satamat, viidennessätoista, Teurastamo, kahdeksannessatoista, Sekalaiset yleiset tulot, sekä yhdeksännessätoista, Korot ja osingot, ei esiinny mitään mainittavia muutoksia.

Neljännessä osastossa, Terveydenhoito, oli tuberkuloosihuoltotoimiston tuloihin lisätty yliopistolta saatava korvaus [5]) huoltotoimiston käyttämisestä opetustarkoituksiin.

Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimiseen kahdeksanteen osastoon sisältyy v:n 1942 talousarviossa uusi luku Työvoimalautakunta, joka käsittää 275,000 mk:ksi arvioidut korvaukset varusteista.

Opetustoimen osaston, yhdeksännen, lukuihin Ammatteihin valmistavat koulut ja Lastentarhat oli merkitty uusi momentti kumpaankin, edelliseen valmistavan tyttöjen ammattikoulun sekalaiset tulot käsittävä 5,000 mk:n suuruinen ja jälkimmäiseen Leppäsuon päiväkodin ja seimen tulot käsittävä 19,060 mk:n suuruinen. Jälkimmäisestä luvusta oli sitä vastoin poistettu kertomusvuoden talousarvioon sisältyneet momentit, jotka käsit-

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 44. — [2]) S:n s. 93. — [3]) S:n s. 45. — [4]) Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §. — [5]) Ks. tämän kert.s. 36.

tivät Ebeneserkodin laajennetun lastenseimen, perustettavan uuden lastenseimen ja lastentarha Vuokon uuden kokopäiväosaston tulot.

Kymmenennen osaston, Sivistystoimi, tulojen arvioimisen yhteydessä valtuusto päätti [1]) anoa kaupunginorkesterille v. 1942 valtionapua 450,000 mk.

Järjestyksessä yhdennentoista osaston, nimeltä Kiinteistöt, lukuun Kiinteistötoimisto sisältyvät ensi kerran uutena momenttina saman osaston lukuun Kansanpuistot, siirtolapuutarhat ja urheilukentät ennen kuuluneet siirtolapuutarhain luontoisetutulot. Myynti- ja toripaikkojen vuokrat nimisessä luvussa on vastaavasti 10,000 mk:n ja 1,000 mk:n suuruiset uudet tuloerät, käsittäen Töölöntorin sekä kärrypaikkain arvioidut tulot.

Kahdenteentoista osastoon, nimeltä Yleiset työt, sisältyvien korvausten rakennustoimiston yleiskustannuksista määrän oli arvioitu laskevan 1,408,915 mk.

Kuudennestatoista, Klintarvikekeskuksen arviotulot käsittävästä osastosta oli jätetty pois entiset Hietarannan sekä Uunisaaren ravintolain tulot käsittävät momentit.

Teknillisten laitosten osaston, seitsemännentoista, tulojen puheena ollen oli arvioitu vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen, huomioonottaen niiden sekä tulot että menot, tuottavan ylijäämää vastaavasti 6,944,903 mk eli 763,691 mk entistä vähemmän, 4,110 mk eli 8,756,846 mk entistä vähemmän ja 37,965, 448 mk eli 4,689,669 mk entistä enemmän. Kaasulaitoksen tulojen muutoksista mainittakoon momentin Yksityiskulutus lisääntyminen 9,600,000 mk ja Tulot sivutuotteista 13,886,400 mk sekä Vuokra 7,000,000 mk, johtuen viimeksi mainittu korotus kaasulaitoksen sähkölaitokselle luovuttaman alueen mainitun suuruisesta vuokrasta. Sähkölaitoksen luvun muutoksista mainittakoon momentin Yksityiskulutus lisääntyminen 9,030,000 mk ja Kaupungin laitosten kulutus 2,150,000 mk sekä Raitiotievirtaa vähentyminen 1,600,000 mk samoin kuin entisen momentin Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa poistaminen.

Kahdennenkymmenennen osaston, Verot, arviotulojen kokonaislisäys 25,834,211 mk, kohdistuu miltei yksinomaan kunnallisveroihin.

Pääomatulojen edellisen osaston, Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot, järjestyksessä kahdennenkymmenennenensimmäisen, tulojen vähentyminen 38,123,966 mk johtuu pääasiallisesti kahdesta seikasta, nimittäin Ruotsista lahjoitettujen Pirkkolan omakotialueelle pystytettyjen rakennusten myynti ja kauppahinnan lyhennysmaksut nimisen momentin käsittämän tuloerän vähentymisestä 12,270,000 mk:sta 631,900 mk:aan sekä entisen luvun Siirrot rahastoista poistamisesta olosuhteiden pakosta.

Pääomatulojen jälkimmäisen ja koko tulosäännön viimeisen eli kahdennenkymmenennentoisen osaston, Lainavarat, ainoassa luvussa, Osoitukset lainavaroista, oli osoitettu v:n 1941 toisesta lainasta alla mainittuihin tarkoituksiin seuraavat rahamäärät:

Vesijohdon johtamiseen Herttoniemeen	mk	2,760,000
Vesijohtolaitoksen putkiverkon laajentamiseen Meilahdessa ..	»	1,100,000
Herttoniemen päävesijohdon maatöihin	»	1,980,000
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen ja uusimiseen	»	2,248,000
Yhteensä	mk	8,088,000

[1]) Kvsto 10 p. jouluk. 6 § ja 17 p. jouluk. 3 §.

Kertomusvuoden säästöä, joka kokonaan oli puuttunut edellisestä tulosäännöstä, oli v:n 1942 tulosääntöön merkitty 21,000,000 mk.

Vapautettuja siirtomäärärahoja oli v:n 1942 tulosääntöön merkitty 29,128,000 mk eli valtuuston peruuttamat siirtomäärärahat [1]) vähennettyinä niihin osoitetuilla lainavaroilla.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatti. Merkittiin [2]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen joulukuun 17 p:nä 1940 vahvistaneen kaupunginvaltuuston päätöksen [3]) toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottomiehen A. G. J. Wennerqvistin valitsemisesta maistraatinsihteeriksi.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi maistraatin tilapäisen työvoiman määrärahaan 2,600 mk:n [4]) lisäyksen tilapäisen työvoiman palkkaamiseksi tiedonantoasiain käsittelyä varten sekä 40,000 mk:n [5]) lisäyksen valtion n. s. korvausasiain lukumäärän kasvun vaatiman kolmen ylimääräisen kaupunginpalvelijan ja yhden ylimääräisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi n. 8 kuukauden ajaksi.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttori. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) heinäkuun 1 p:stä lukien lakkauttaa rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisen G. A. Nymanin kuoltua avoimeksi tulleen, tarpeettomaksi osoittautuneen 29 palkkaluokkaan kuuluvan ulosottoapulaisenviran.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin määrärahaa Valaistus päätettiin sallia ylittää enintään 600 mk [7]) sekä määrärahaa Painatus ja sidonta enintään 2,000 mk [8]).

Rakennustarkastuksen järjestäminen Pakilan ja Paloheinän omakotialueilla. Kaupunginvaltuusto päätti [9]) tehdä sisäasiainministeriölle esityksen Pakilan ja Paloheinän omakotialueiden asettamisesta rakennustoiminnan väliaikaisesta järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa sekä eräillä rakennustarkastuksen alaisilla maaseudun alueilla elokuun 2 p:nä 1940 annetun asetuksen edellyttämän erityisen rakennustarkastuksen alaisiksi.

Vahvistettuaan [10]) kyseisten omakotialueiden rakennussuunnitelmat Uudenmaan lääninhallitus sittemmin määräsi Helsingin kaupungin rakennustarkastajan toistaiseksi toimimaan mainittujen omakotialueiden rakennustarkastajana [11]).

Raastuvanoikeus. Raastuvanoikeuden tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin [12]) sallia ylittää enintään 104,100 mk raastuvanoikeuden ylimääräisen yhdeksännen osaston jakamiseksi kahtia heinäkuun 1 p:stä lukien.

Syyttäjistö. Kaupunginvaltuusto päätti [13]) muuttaa toisen ylimääräisen kaupunginviskaalin viran sääntöpalkkaiseksi 19 palkkaluokkaan kuuluvaksi kaupunginviskaalinviraksi tammikuun 1 p:stä 1942 lukien.

Niinikään valtuusto päätti [14]) muuttaa kaupunginviskaalinviraston tilapäisen nuoremman toimistoapulaisen viran sääntöpalkkaiseksi 34 palkka-

---

[1]) Kvsto 19 p. marrask. 17 §. — [2]) S:n 15 p. tammik. 5 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 27. — [4]) Kvsto 19 p. helmik. 33 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 41 §. — [6]) S:n 3 p. syysk. 15 §. — [7]) S:n 29 p. lokak. 22 §. — [8]) S:n 18 p. kesäk. 56 §. — [9]) S:n 23 p. huhtik. 16 §. — [10]) S:n 19 p. marrask. 5 §. — [11]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 169. — [12]) Kvsto 4 p. kesäk. 16 §. — [13]) S:n 4 p. kesäk. 11 §. — [14]) S:n 4 p. kesäk. 12 §.

luokkaan kuuluvaksi alemman palkkaluokan vanhemman toimistoapulaisen viraksi tammikuun 1 p:stä 1942 lukien.

Poliisilaitoksen komisariot Th. V. Aalto, A. E. Lindström, J. Mäkynen, A. Pyhälä, G. S. H. Schönberg-Ståhl ja A. A. Vuoroksa, jotka edellisestä talvesta saakka korvauksetta olivat hoitaneet rangaistusmääräyksestä annetun lain 12 §:ssä mainittuja apulaissyyttäjän tehtäviä, olivat anoneet, että heille kullekin v:n 1941 alusta lukien suoritettaisiin 500 mk:n korvaus kuukaudessa kyseisten tehtävien hoitamisesta. Valtuusto myönsi [1]) mainittua tarkoitusta varten yleisistä käyttövaroistaan 36,000 mk:n suuruisen lisäyksen syyttäjistön tilapäisen työvoiman määrärahaan. Palkkion suorittamiseksi komisario K. K. Ikoselle, jonka oikeuskansleri heinäkuun 1 p:stä lukien oli määrännyt apulaissyyttäjäksi säännöstelymääräyksiä vastaan tehtyjä rikoksia koskevissa asioissa, valtuusto päätti [2]) sallia ylittää edellä mainittua määrärahaa 3,000 mk. Syyttäjistön v:n 1942 tilapäisen työvoiman määrärahassa päätettiin [2]) ottaa huomioon 50,400 mk:n suuruinen menoerä 600 mk:n kuukausipalkkion suorittamiseksi apulaissyyttäjinä toimiville edellä mainituille 7 komisariolle.

Tilapäisen työvoimansa palkankorotusten suorittamiseksi kaupunginviskaalinvirasto oikeutettiin [3]) 1,200 mk:lla ylittämään syyttäjistön v:n 1940 määrärahaa Tilapäistä työvoimaa. Kertomusvuoden samojen menojen suorittamiseksi myönnettiin mainitun vuoden vastaavaan määrärahaan 1,200 mk:n suuruinen lisäys kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista.

Kaupunginvaltuusto myöntyi [4]) syyttäjistön määrärahain Kesälomasijaiset ja Tarverahat ylittämiseen vastaavasti 4,120 mk ja 1,000 mk.

Raatihuoneen arkisto. Kaupunginvaltuusto päätti [5]), että v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvä yleisen kunnallishallinnon määräraha Vanha raatihuone, varastotilojen sisustaminen kellariin saatiin merkitä siirtomäärärahaksi.

Poliisilaitos. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) muuttaa poliisilaitoksen tilapäisen lääkintöapulaisen- eli haavurinviran sääntöpalkkaiseksi 37 palkkaja V kielitaitoluokkaan kuuluvaksi sairaanhoitajattarenviraksi tammikuun 1 p:stä 1942 lukien.

Kaupunginhallitus oikeutettiin [7]) ylittämään poliisilaitoksen v:n 1940 määrärahoja Pidätettyjen henkilöiden ylläpito 10,000 mk sekä Matka- ja kuljetuskustannukset 4,000 mk.

Valtuusto hyväksyi [8]) kaupunginhallituksen toimenpiteen oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan 10,000 mk:lla ylittämään kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvää määrärahaa Ratakadun 10:ssä olevan poliisiaseman lämpöjohtokattilan uusimista varten.

Edellä mainittuun lukuun sisältyvää määrärahaa Muutostöitä poliisilaitoksen tallirakennuksessa Sofiankadun 3:ssa yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [9]) ylittämään 390,504: 35 mk.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [10]) ylittämään poliisihuoneistojen v:n 1940 tilapäisen työvoiman määrärahaa 269: 50 mk.

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 14 §. — [2]) S:n 29 p. lokak. 5 §. — [3]) S:n 19 p. helmik. 34 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 33 §. — [5]) S:n 29 p. tammik. 24 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 14 §. — [7]) S:n 12 p. maalisk. 26 §. — [8]) S:n 3 p. syysk. 35 §. — [9]) S:n 29 p. lokak. 25 §; ks. v:n 1940 kert. s. 62 ja 125. — [10]) Kvsto 15 p. tammik. 34 §.

Huoneenvuokralautakunnat. Kohtuuttomien vuokrien ehkäisemisestä kesäkuun 7 p:nä 1940 annettu laki, jonka määräysten mukaisesti kuntien entiset huoneenvuokralautakunnat [1]) oli asetettu, oli kertomusvuoden toukokuun 10 p:nä annetulla asetuksella kumottu sekä samana päivänä tehty päätös huoneenvuokrasäännöstelystä, jonka mukaisesti säännöstelynalaisiin kuntiin oli asetettava tarpeen mukaan yksi tai useampia uusia huoneenvuokralautakuntia. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [2]):

asettaa entisen huoneenvuokralautakunnan tilalle kolme uutta huoneenvuokralautakuntaa, joista yhden tehtävänä oli käsitellä kesäkuun 1 p:n 1939 jälkeen valmistuneita taloja koskevat vuokra-asiat koko kaupungissa ja kahden muun lautakunnan ennen mainittua päivää valmistuneita taloja koskevat vuokra-asiat, sekä jakaa kaupunki näiden kesken kahteen alueeseen, joista toisen muodostivat Pitkänsillan pohjoispuolella ja pohjoiseen johtavan rautatien itäpuolella olevat kaupunginosat sekä toisen eteläiset ja läntiset kaupunginosat;

vahvistaa huoneenvuokralautakuntien puheenjohtajain palkkion 2,500 mk:ksi kuukaudessa sekä tämän varamiehen palkkion 300 mk:ksi ja jäsenten palkkion 200 mk:ksi kultakin kokoukselta;

oikeuttaa kunkin huoneenvuokralautakunnan palkkaamaan sihteerin ja apulaissihteerin sekä kaksi toimistoapulaista;

oikeuttaa kaupunginhallituksen aikanaan päättämään huoneenvuokralautakuntien mahdollisesti tarvitsemasta muusta aputyövoimasta; sekä

oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään huoneenvuokralautakunnan määrärahain ylitysoikeuksia, kuitenkin enintään 350,000 mk:n määrään saakka.

Sittemmin valtuusto päätti [3]):

asettaa eteläiselle ja läntiselle alueelle väliaikaisen toisen huoneenvuokralautakunnan syyskuun 30 p:ään 1941 saakka sekä määrätä, että asiat tällä alueella toimivien lautakuntien kesken jaetaan tasan arvalla;

korottaa huoneenvuokralautakuntien puheenjohtajain palkkion niiden toiminnan alkamisesta saakka 3,500 mk:ksi kuukaudessa;

kehoittaa huoneenvuokralautakuntien puheenjohtajia keskuudestaan asettamaan kansliapäällikön lautakuntien keskuskanslian valvontaa ja niiden yhteisten asiain hoitamista varten;

määrätä palkkion kansliapäällikön tehtävien hoitamisesta 500 mk:ksi kuukaudessa;

oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään huoneenvuokralautakunnille niiden määrärahain ylitysoikeuksia enintään 400,000 mk:aan saakka; sekä

oikeuttaa lautakuntain varapuheenjohtajat olemaan saapuvilla kokouksissa ja tällöin nostamaan jäsenpalkkion.

Myöhemmin valtuusto lisäksi päätti [4]):

asettaa pohjoiselle ja itäiselle alueelle väliaikaisen toisen huoneenvuokralautakunnan syyskuun 30 p:ään 1941 saakka ja määrätä, että asiat tällä alueella toimivien lautakuntien kesken jaetaan tasan arvalla; sekä

oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään huoneenvuokralautakunnille niiden määrärahain ylitysoikeuksia enintään 465,000 mk:aan saakka.

---

[1]) Ks. v:n 1940 kert. s. 75 ja tämän kert. s. 105. — [2]) Kvsto 14 p. toukok. 52 §. — [3]) S:n 4 p. kesäk. 44 §. — [4]) S:n 18 p. kesäk. 68 §.

Syksyllä valtuusto päätti [1]) pidentää väliaikaisten huoneenvuokralautakuntain toimiajan kestämään kertomusvuoden loppuun.

Vuoden lopussa valtuusto päätti [2]):

pidentää molempien väliaikaisten huoneenvuokralautakuntain toimiajan kestämään toistaiseksi;

maksaa väliaikaisten huoneenvuokralautakuntien puheenjohtajille v:n 1942 alusta lukien 300 mk:n palkkion kultakin kokoukselta;

olla maksamatta kokouspalkkiota huoneenvuokralautakuntien varapuheenjohtajille v:n 1942 alusta lukien milloin he eivät toimineet puheenjohtajina; sekä

sallia huoneenvuokralautakunnan varajäsenenä tarpeen vaatiessa toimia myöskin toisen huoneenvuokralautakunnan vastaavia piirejä edustavan jäsenen.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [3]) 18,600 mk:n lisäyksen huoneenvuokralautakunnan määrärahaan Palkkiot 1,200 mk:n kuukausipalkkaisen apulaisen palkkaamiseksi lautakunnan sihteerille kansliatehtävien hoitamista varten helmikuun 15 p:stä lukien ja jotta lautakunnan vahtimestarille tai muulle haastemiehen kelpoisuuden omaavalle henkilölle kertomusvuoden alusta lukien voitaisiin lautakuntaan annettavien kutsujen tiedoksiantamisesta suorittaa 15 mk kutsua kohden, sekä 2,500 mk:n suuruisen lisäyksen määrärahaan Tarverahat lisääntyneiden puhtaaksikirjoitusmenojen peittämistä varten.

Huoneenvuokralautakunnat oikeutettiin [4]) ylittämään määrärahaansa Palkkiot 175,000 mk.

4. Liikennettä koskevat asiat

Vuokra-autotaksan väliaikainen korottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) esittää maistraatille vuokra-autotaksan muuttamista väliaikaisesti heinäkuun 1 p:stä lukien siten, että entinen päivätaksa korotettaisiin yötaksan määrään, mikä käytännössä merkitsee sitä, että taksamittarien osoittamasta määrästä perittäisiin 100 %:n korotus kaikkina vuorokauden aikoina.

Siviilisokeiden maksuton raitiotievaunujen käyttö. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) puolestaan suostua siihen, että siviilisokeat, poikkeuksena Uudenmaan läänin kuvernöörin maaliskuun 11 p:nä 1901 vahvistamien Helsingin sähköraitioteiden käyttämisestä annettujen määräysten 1 §:ssä säädetystä kiellosta, saivat kuljettaa opaskoiransa mukanaan raitiotievaunujen perävaunujen etusillalla.

5. Palotointa koskevat asiat

Palolaitos. Kaupunginvaltuusto oikeutti [7]) palolautakunnan kertomusvuonna suorittamaan kymmenelle palokuntaan kuuluvien kesälomasijaiselle 1,700 mk:n suuruisen kuukausipalkan sekä tarkoitusta varten ylittämään palolaitoksen määrärahaa Kesälomasijaiset 14,000 mk.

---

[1]) Kvsto 1 p. lokak. 11 §. — [2]) S:n 17 p. jouluk. 11 §. — [3]) S:n 19 p. helmik. 31 §. — [4]) S:n 17 p. jouluk. 46 §. — [5]) S:n 18 p. kesäk. 6 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 42 §. — [7]) S:n 4 p. kesäk. 49 §.

Palolaitoksen v:n 1940 määrärahaa Kaluston hankinta päätettiin sallia ylittää 529,326: 05 mk [1]) ja määrärahaa Väestönsuojelutarpeet, kaupunginhallituksen käytettäväksi 390,000 mk [2]).

Palolaitoksen kertomusvuoden määrärahaa Käyttövoimaa päätettiin [3]) sallia ylittää enintään 4,500 mk.

Hyväksyen palolautakunnan toimenpiteen tilata 10 palokelloa Käpylän kaupunginosaan valtuusto niiden maksamiseksi päätti [4]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 62,140 mk, oikeuttaen palolautakunnan käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Uusi palojärjestys. Merkittiin [5]) tiedoksi, että korkein hallinto-oikeus, jolle kaupunginvaltuusto oli antanut selityksensä [6]) asiassa, oli siirtänyt piirinuohooja O. F. Karlssonin y. m. valituksen, joka tarkoitti Uudenmaan lääninhallituksen päätöstä vahvistaa kaupunginvaltuuston hyväksymän uuden palojärjestyksen, valtioneuvoston ratkaistavaksi, joka toukokuun 2 p:nä oli päättänyt hylätä valituksen.

6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Terveydenhoitojärjestyksen muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) v:n 1942 ja 1943 ajaksi muuttaa Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen 131 §:ään sisältyviä kotieläinten pitoa koskevia määräyksiä siten, että kaupungin alueella saatiin pitää myöskin sikoja. Päätös alistettiin Uudenmaan lääninhallituksen tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi.

Rottien hävittäminen. Rottien hävittämistä tutkimaan asetettu komitea [8]) oli antamassaan mietinnössä esittänyt, että Helsingissä ja sen naapurikunnissa olisi toimeenpantava säännöllisesti vuosittain uusiutuva rottien hävittäminen seuraavia periaatteita noudattaen:

Sairaaloihin kuulumattomaan lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökuntaan lukeutuvat katsastajat antaisivat vuosittain maaliskuussa ja lokakuussa raportin rottatilanteesta piirissään.

Myrkkysyötit asetettaisiin yleensä paikoilleen kerran vuodessa, joko keväällä maalis—huhtikuussa tai syksyllä loka—marraskuussa. Alueilla ja kiinteistöissä, missä rottia oli paljon, olisi niitä kuitenkin tarvittaessa asetettava useamminkin terveydenhoitoviranomaisten määräysten mukaisesti.

Terveydenhoitolautakunta hankkisi myrkyt, syötit ja syöttilaatikot.

Myrkkysyöttien asettaminen paikoilleen tapahtuisi kiinteistöjen haltijain toimesta, jotka saisivat ostaa ne terveydenhoitolautakunnalta sen todellisia kustannuksia vastaavin hinnoin. Tapporahana terveydenhoitolautakunta saisi suorittaa kustakin kuolleesta rotasta 1 mk hännältä. Kaupunki huolehtisi myrkkyjen asettamisesta asumattomille tonteille ja julkisille paikoille. Valtio huolehtisi omista taloistaan ja tonteistaan kuten yksityiset talonomistajatkin.

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 41 §. — [2]) S:n 12 p. maalisk. 26 §. — [3]) S:n 29 p. lokak. 23 §. — [4]) S:n 4 p. kesäk. 40 §. — [5]) S:n 4 p. kesäk. 2 §. — [6]) Ks. v:n 1940 kert.s. 31. — [7]) Kvsto 17 p. jouluk. 40 §; ks. v:n 1940 kert. s. 33 ja 135. — [8]) Ks. v:n 1940 kert. s. 111.

Terveydenhoitolautakunnan toimesta painatettaisiin yksityiskohtaiset ohjeet siitä, miten syötit oli asetettava, ja olisi katsastajain avustettava kiinteistöjen haltijoita neuvoillaan sekä tarkastuskäynneillään todettava, että syötit oli oikein asetettu.

Jollekin katsastajalle annettaisiin tehtäväksi lähinnä huolehtia kaikista tehoisan rottienhävityksen järjestelyyn kuuluvista toimenpiteistä.

Helsingin naapurikuntien kanssa olisi sovittava siitä, että ne ryhtyivät samankaltaisiin rottienhävitystoimenpiteisiin kuin Helsingin kaupunki.

Yleisen rottien hävittämisen toimeenpanemiseksi kaupungin alueella edellä mainittuja periaatteita noudattaen kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 50,000 mk ja yleisistä käyttövaroistaan niitä ylittäen lisäksi enintään 150,000 mk sekä merkitä v:n 1942 talousarvioon 250,000 mk mainitun vuoden vastaaviin menoihin.

Ensimmäisen kaupunginlääkärin virka. Tämän viran tehtäviin katsoen kaupunginvaltuusto päätti [2]) siirtää edellisen haltijansa kuoltua avoimeksi tulleen ensimmäisen kaupunginlääkärin viran tammikuun 1 p:stä 1942 lukien 7 palkkaluokasta 4:nteen.

Valtuusto määräsi [3]) terveydenhoidontarkastaja C. G. Schwanckin hoitamaan entisen haltijansa F. Hisingerin kuoltua avoimeksi tullutta ensimmäisen kaupunginlääkärin virkaa heinäkuun 15 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään siksi kuin viran uusi haltija voi ottaa sen vastaan, oikeuksin nostaa hoitamansa viran pohjapalkan ynnä omat ikäkorotuksensa. Tohtori Schwanckille myönnettiin samalla virkavapautta terveydenhoidontarkastajan toimesta edellä mainituksi ajaksi.

Alueläkärit. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) kaupunginhallituksen toimenpiteet määrätä seuraavassa mainittujen terveydenhoitolautakunnan alaisten lääkärinvirkain sotapalvelukseen kutsuttujen haltijain viransijaisiksi seuraavat henkilöt alla mainituista ajankohdista lukien [5]):

Hermannin alueläkärin, alilääkäri A. J. Nikulan kesäkuun 24 p:stä lukien;

Sörnäisten alueläkärin, lääketieteenlisensiaatti M. Harjaman kesäkuun 14 p:stä lukien;

pohjoisen alueen alueläkärin, koululääkäri A. Ruotsalaisen kesäkuun 30 p:stä lukien; sekä

eteläisen alueen alueläkärin, lääketieteenlisensiaatti T. Thorströmin heinäkuun 1 p:stä lukien.

Maito- ja leipämyymäläin aukioloaika. Kaupunginvaltuusto päätti [6]), että maito- ja leipämyymälät saatiin syyskuun 1 p:stä 1941 alkaen pitää avoinna arkipäivisin klo 7:stä alkaen.

Terveydellisten tutkimusten laboratorio. Terveydellisten tutkimusten laboratorion tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin [7]) sallia ylittää 2,500 mk kaupunginhallituksen päätöksen [8]) nojalla otetun tilapäisen apulaisen palkkaamiseksi sekä määrärahaa Kaluston kunnossapito päätettiin [9]) sallia ylittää 2,000 mk.

---

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 51 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 10 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 13 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 19 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 181 ja 182. — [6]) Kvsto 4 p. kesäk. 47 §. — [7]) S:n 1 p. lokak. 28 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 183. — [9]) Kvsto 18 p. kesäk. 60 §.

Kaupungineläinlääkäri. Sotapalvelukseen kutsutun kaupungineläinlääkärin sijaiseksi määrättiin [1]) professori O. von Hellens elokuun 4 p:stä lukien.

Asuntojentarkastusvirasto. Asuntojentarkastusviraston määrärahaa Painatus ja sidonta päätettiin [2]) sallia ylittää 217 mk.

Ammattientarkastus. Avoimeksi julistettuun ammattientarkastajanvirkaan valittiin [3]) edelleen 5 vuoden ajaksi sen entinen haltija F. H. Tornberg.

Tuberkuloosihuolto. Tuberkuloosihuoltotoimiston määrärahaa Kesälomasijaiset päätettiin [4]) sallia ylittää 1,610 mk.

Seuraavia v:n 1940 tuberkuloosihuoltomäärärahoja päätettiin [5]) sallia ylittää alla mainitun verran: asuntolain tarverahoja 34: 75 mk ja ruokaavustusmäärärahaa 162: 15 mk sekä Oulunkylän kesäpäiväparantolan määrärahaa 199: 10 mk.

Sielullisesti sairaiden huolto. Sielullisesti sairaiden huoltotoimistoon päätettiin [6]) maaliskuun alusta lukien perustaa 38 palkkaluokkaan kuuluva nuoremman toimistoapulaisen virka, jonka haltijan tehtäväksi tulisi pitää rekisteriä kaikista kaupungin mielisairaista ja laatia heitä koskevat, mielisairasasetuksessa säädetyt vuosittaiset luettelot sekä huolehtia sielullisesti sairaiden huoltotoimiston kirjanpidosta. Tarkoitukseen myönnettiin 20,000 mk kaupunginvaltuuston käyttövaroista uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin.

Sielullisesti sairaiden naisten keskuskodin määrärahaa Lämpö päätettiin [7]) sallia ylittää 7,000 mk sekä määrärahoja Kaluston hankinta ja Kaluston kunnossapito kumpaakin 1,000 mk.

Sielullisesti sairaiden miesten keskuskodin v:n 1940 määrärahaa Vaatteiden pesu päätettiin [8]) sallia ylittää 39 mk sekä seuraavia kertomusvuoden määrärahoja alla mainituin määrin: Tilapäistä työvoimaa 500 mk, Kaluston hankinta 1,000 mk, Kaluston kunnossapito 500 mk, Tarverahat 500 mk ja Vaatteiden pesu 500 mk.

Kouluhammasklinikka. Kouluhammasklinikan v:n 1940 määrärahaa Kaluston hankinta päätettiin [9]) sallia ylittää 4,606: 05 mk.

Terveystoimiston sotapalvelukseen kutsutun lääkärin sijaiseksi määrättiin [1]) lääketieteenlisensiaatti R. Hämäläinen.

Veneeristen tautien poliklinikka. Veneeristen tautien poliklinikan määrärahoja Tilapäistä työvoimaa sekä Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet päätettiin [10]) sallia ylittää vastaavasti 1,878 mk ja 50,000 mk.

Desinfioimislaitos. Desinfioimislaitoksen määrärahaa Lämpö päätettiin [11]) sallia ylittää 9,000 mk.

Sairaalat

Marian sairaala. Marian sairaalaan päätettiin [12]) v:n 1942 alusta lukien perustaa kolme 41 palkkaluokkaan kuuluvaa sairaanhoitajattarenvirkaa, kaksi 42 palkkaluokkaan kuuluvaa lastenhoitajanvirkaa ja 53 palkkaluokkaan kuuluva pesuapulaisenvirka.

---

[1]) Kvsto 3 p. syysk. 19 §. — [2]) S:n 1 p. lokak. 28 §. — [3]) S:n 4 p. kesäk. 18 §. — [4]) S:n 19 p. kesäk. 61 §. — [5]) S:n 12 p. maalisk. 28 §. — [6]) S:n 15 p. tammik. 17 §. — [7]) S:n 17 p. jouluk. 47 §. — [8]) S:n 2 p. huhtik. 36 § ja 17 p. jouluk. 47 §. — [9]) S:n 15 p. tammik. 39 §. — [10]) S:n 1 p. lokak. 28 §. — [11]) S:n 17 p. jouluk. 47 §. — [12]) S:n 1 p. lokak. 14 §.

Marian sairaalan määrärahaa Erilaatuiset menot päätettiin [1]) sallia ylittää 85,890 mk sodan puhjetessa Kiljavannummen parantolaan siirretyn Marian sairaalan lastenosaston potilaiden hoitokustannusten suorittamiseksi mainitulle parantolalle.

Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvä sairaanhoitomääräraha Marian sairaala, muutos- ja korjaustöitä talousrakennuksessa saatiin merkitä siirtomäärärahaksi.

Sittemmin valtuusto oikeutti [3]) yleisten töiden lautakunnan käyttämään Marian sairaalan leipomon korjaus- ja muutostöihin 390,000 mk v:n 1939 talousarviossa mainitun sairaalan talousrakennuksen korjaustöihin varatusta 708,500 mk:n määrärahasta, ollen sen loppuosa palautettava kaupunginkassaan.

V:n 1942 talousarvioon päätettiin [4]) merkitä 1,372,800 mk uuden höykattilan sekä sen sijoituksen kautta saatavan uuden perunakellarin rakentamista varten Marian sairaalaan.

Kulkutautisairaala. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 270,000 mk:n määrärahan kahden uuden pesukoneen hankkimista varten kulkutautisairaalaan oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään sen.

Kivelän sairaala. Kivelän sairaalan johtajan ja sisätautien osaston ylilääkärin P. R. Soisalon sekä mielisairaiden osaston ylilääkärin S. E. Donnerin jouduttua sotapalvelukseen kaupunginhallitus oli heinäkuun 3 p:nä määrännyt [6]) alilääkäri K. U. Ahavan hoitamaan edellisen ja lääketieteenlisensiaatti G. E. A. Rothströmin jälkimmäisen tehtäviä, joutuen alilääkäri Ahava kuitenkin sittemmin hoitamaan ainoastaan sisätautien osaston johtajan virkaa ylilääkäri Soisalon voidessa sotilasvirkansa ohella hoitaa sairaalan johtajan tehtäviä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) kaupunginhallituksen edellä mainitun toimenpiteen.

Kivelän sairaalaan päätettiin [8]) v:n 1942 alusta lukien perustaa 41 palkkaluokkaan kuuluva laboratorioapulaisenvirka ja 39 palkkaluokkaan kuuluva obduktioapulaisenvirka.

Nikkilän sairaala. Nikkilän sairaalaan päätettiin [9]) v:n 1942 alusta lukien perustaa kaksi 39 palkkaluokkaan kuuluvaa lämmittäjä-mekaanikonvirkaa.

Nikkilän sairaalan hevosmies-autonkuljettajan vapauduttua hevosmiehen töistä sairaalan hevosten lukumäärän vähennyttyä, kaupunginvaltuusto päätti [10]) v:n 1942 alusta lukien lakkauttaa sairaalan 43 palkkaluokkaan kuuluvan hevosmies-autonkuljettajanviran sekä samasta ajankohdasta lukien perustaa sen tilalle 41 palkkaluokkaan kuuluvan autonkuljettajanviran.

Ollen Nikkilän sairaalan puhelinhoitajat palkkauksellisesti jääneet muiden sairaalain vastaavia viranhaltijoita epäedullisempaan asemaan, valtuusto päätti [11]) siirtää mainitun sairaalan 51 palkkaluokan puhelinhoitajanviran 45 palkkaluokkaan ja kaksi 53 palkkaluokan puhelinhoitajanvirkaa 47 palkkaluokkaan, kaikki kolme tammikuun 1 p:stä 1942 lukien.

---

[1]) Kvsto 17 p. jouluk. 48 §. — [2]) S:n 29 p. tammik. 24 §. — [3]) S:n 19 p. marrask. 18 §. — [4]) S:n 29 p. lokak. 16 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 40 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 192. — [7]) Kvsto 3 p. syysk. 18 §. — [8]) S:n 1 p. lokak. 14 §. — [9]) S:n 1 p. lokak. 14 §. — [10]) S:n 1 p. lokak. 15 §. — [11]) S:n 4 p. kesäk. 13 §.

Valtuusto päätti [1]), peruuttaa v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvän käyttämättä jääneen siirtomäärärahan Nikkilän sairaala, lääkärinasuntorakennus kokonaisuudessaan.

Tuberkuloosisairaala. Tuberkuloosisairaalaan päätettiin [2]) v:n 1942 alusta lukien perustaa 41 palkkaluokkaan kuuluva nuoremman toimistoapulaisenvirka samalla lakkauttaen edellä mainitusta ajankohdasta lukien yksi saman sairaalan 41 palkkaluokkaan kuuluva apumiehenvirka.

Tuberkuloosisairaalan ylilääkäri ja johtaja V. J. Seppänen oikeutettiin [3]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa helmikuun 13 p:ään 1943.

Kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) yleisten töiden lautakunnan suorittamaan tuberkuloosisairaalassa lämpötilan parantamista tarkoittavia töitä lisäten ullakkoa vastaan olevien välipohjien lämpöeristystä 5 cm:n siporexeristystä käyttämällä sekä ylittämään kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvää sairaalarakennusten korjauserää tarvittavin 259,500 mk:n määrin.

Kaupungin ja Boijen sairaalan välinen sopimus. Kaupunginhallituksen hyväksyttyä sairaalahallituksen laatiman, kertomusvuoden heinäkuun 1 p:nä voimaan tulevan uuden sopimuksen [5]) 18 Boijen sairaalan ja synnytyslaitoksen hoitopaikan luovuttamisesta edelleen kaupungin käytettäviksi vallitsevaa hintatasoa vastaavin korotetuin korvausmaksuin, kaupunginvaltuusto päätti [6]) oikeuttaa terveydenhoitolautakunnan ylittämään kyseisen sairaalan kertomusvuoden avustuserää tarvittavin 27,875 mk:n määrin sekä merkitä v:n 1942 talousarvioon 278,750 mk vastaavaan tarkoitukseen.

Yliopistollinen opetus kaupungin sairaaloissa. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) ilmoittaa yliopiston konsistorille periaatteellisesti hyväksyvänsä konsistorin ehdotuksen 15 amanuenssinpaikan perustamisesta kaupungin sairaaloihin lääketieteellisen tiedekunnan esittämällä tavalla ja kaupunginhallituksen tarkemmin määrättävin ehdoin.

Kun yliopiston toiminta sodan takia oli ollut keskeytyneenä, kaupunginvaltuusto päätti [8]), että yliopiston Kivelän sairaalalle yliopisto-opetuksen järjestämisestä sairaalassa suoritettava kertomusvuoden viimeinen neljännesvuosimaksu saatiin jättää suorittamatta siltä ajalta, jonka yliopiston toiminta mainitun vuosineljänneksen aikana oli ollut keskeytyneenä, sekä että viimeiseltä vuosineljännekseltä tällä tavoin mahdollisesti suoritettavasta maksusta kaupunginhallitus sai sopia yliopiston kanssa vuosineljänneksen lopussa.

Kaupunginvaltuusto oikeutti [9]) kaupunginhallituksen viideksi vuodeksi tehtävällä sopimuksella luovuttamaan Helsingin yliopiston käytettäväksi tuberkuloosiopin professorin annettavan opetuksen järjestämiseksi Helsingin kaupungin tuberkuloosisairaalan miesten sairaspaviljongin osaston II, naisten sairaspaviljongin osaston VII ja lastenosaston VIII eli yhteensä 102 sairaspaikkaa, sekä luentosaliksi sairaalan luentosalin, kandidaattilaboratorioksi tuberkuloosihuoltotoimiston laboratoriohuoneen, jota ei käytetty bakteerien viljelykseen, samoin kuin oikeuden käyttää tuberkuloosihuoltotoimistoa opetustarkoituksiin, kun taas yliopisto suorittaisi kaupungille

[1]) Kvsto 19 p. marrask. 17 §. — [2]) S:n 1 p. lokak. 14 §. — [3]) S:n 1 p. lokak. 13 §. — [4]) S:n 1 p. lokak. 24 §; ks. tämän kert. s. 195. — [5]) Ks. tämän kert. s. 197. — [6]) Kvsto 1 p. lokak. 25 §. — [7]) S:n 19 p. helmik. 12 §. — [8]) S:n 17 p. jouluk. 41 §. — [9]) S:n 18 p. kesäk. 47 §.

vuotuista korvausta tuberkuloosisairaalan osalta 40,000 mk, mihin määrään sisältyi myös tuberkuloosisairaalan entisen luentosalin käytöstä yliopiston kanssa sovittu korvaus, sekä tuberkuloosihuoltotoimiston osalta 6,000 mk.

Suomen huollon avustaminen. Pääluokkaan Sairaanhoito sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi 48,000 mk siirtoväen keskuudessa vallitsevan potilaspaikkapuutteen poistamistarkoituksessa Suomen huollon yleissairaalaksi n:o 1 vuokratun Sanitas-sairaalan kertomusvuoden ensi puoliskon vuokran maksamiseen [1]) sekä yleisistä käyttövaroistaan, niitä ylittäen, samoin 48,000 mk kertomusvuoden jälkipuoliskon vastaaviin menoihin [2]).

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [3]) 139,200 mk Suomen huollon Meritullinkadun 16:ssa toimivan poliklinikan, Lauttasaaren kartanossa toimivan III yleissairaalan ja Toukolan rantahuvilassa n:o 4 toimivan IV yleissairaalan kertomusvuoden vuokran maksamiseen siinä tapauksessa, että näissä laitoksissa annettiin hoitoa ensisijaisesti Helsingissä henkikirjoissa olevalle siirtoväelle.

Kaupunginvaltuusto päätti [4]) myöntää v:n 1942 aikana Suomen huollon Lauttasaaren kartanossa ylläpitämän siirtoväen sairaalan kustannuksia varten sairaalarakennuksen vuokramenoihin 8,000 mk ja henkilökunnan asuntojen vuokra- ja lämmitysmenoihin 1,750 mk kuukausittain sekä sairaalarakennuksen lämmitysmenoihin 12,000 mk ja valaistusmenoihin 1,200 mk neljännesvuosittain ja esitettyä tilitystä vastaan sekä merkitä v:n 1942 talousarvioon tätä varten 169,800 mk, ehdoin että sairaalassa hoidettiin neljännesvuosittain päivää kohden keskimäärin vähintään 35 potilasta ja että potilaiden tuli olla ensisijaisesti Helsingissä henkikirjoissa olevaa siirtoväkeä.

7. Huoltotointa koskevat asia

Varsinainen huoltotoimi

Huoltomäärärahat. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) sallia ylittää huoltolautakunnan ja huoltoviraston v:n 1940 määrärahaa Siivoaminen 1,500 mk sekä huoltotoimen pääluokan lukuun Hoito huoltolautakunnalle kuulumattomissa laitoksissa ja yksityisissä kodeissa sekä suoranaisia avustuksia sisältyviä määrärahoja Suoranaiset avustukset 2,850,000 mk ja Hautauskustannukset 2,916: 40 mk.

Huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kertomusvuoden käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [6]) 2,279,000 mk:n suuruisen lisäyksen saman pääluokan lukuun Hoito huoltolautakunnalle kuulumattomissa laitoksissa ja yksityisissä kodeissa sekä suoranaisia avustuksia sisältyvään määrärahaan Suoranaiset avustukset.

Kunnalliskoti. Pääluokkaan Huoltotoimi sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi 100,000 mk:n suuruisen lisäyksen [7]) kunnalliskodin ynnä siihen liittyvien laitosten yhteiseen määrärahaan Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet, jota käytettiin myöskin siirtoväen hoitokustannusten suorittamiseen, sekä 121,000 mk:n määrärahan [8]) siirtoväkeä varten

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 25 §; ks. v:n 1940 kert. s. 39. — [2]) Kvsto 17 p. jouluk. 42 §. — [3]) S:n 2 p. huhtik. 31 §. — [4]) S:n 19 p. marrask. 20 §. — [5]) S:n 15 p. tammik. 37 § ja 12 p. maalisk. 27 §. — [6]) S:n 19 p. marrask. 24 §. — [7]) S:n 1 p. lokak. 29 §. — [8]) S:n 15 p. tammik. 31 §.

Puodinkylän kartanoon sijoitettavan kunnalliskodin haaraosaston ylläpitämiseen kertomusvuoden helmikuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana.

Kunnalliskodin v:n 1940 määrärahoja päätettiin [1]) sallia ylittää seuraavasti: pesulaitoksen Muut tulot nimistä määrärahaa 22,000 mk ja tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvää määrärahaa Kunnalliskodin haaraosasto Oulunkylässä, saunan rakentaminen 27,207: 15 mk.

Valtuusto päätti [2]), että v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvä huoltotoimen määräraha Kunnalliskoti ja työlaitos, erinäisiä muutos- ja korjaustöitä saatiin merkitä siirtomäärärahaksi.

Tervalammen työlaitos. Tervalammen työlaitoksen vastaavien tilapäisten tointen vakinaistamistarkoituksessa päätettiin[3]) v:n 1942 tammikuun 1 p:stä lukien perustaa laitokseen seuraavat sääntöpalkkaiset virat: 19 palkka- ja III kielitaitoluokan johtajanvirka ja 33 palkka- ja IV kielitaitoluokan kirjanpitäjänvirka sekä 33 palkkaluokan vartijain esimiehen virka, 35 palkkaluokan maataloustyönjohtajanvirka, 37 palkkaluokan puutarhurinvirka, 38 palkkaluokan karjanhoitajanvirka, 39 palkkaluokan asentajanvirka, puusepänvirka, sepänvirka ja auton- ja traktorinkuljettajanvirka ja viisi miesvartijanvirkaa, 41 palkkaluokan sairaanhoitajattarenvirka ja emännöitsijänvirka, 42 palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen virka ja 43 palkkaluokan yövartijanvirka, jotka kuuluivat V kielitaitoluokkaan. Samalla valtuusto epäsi tehdyn esityksen laitoksen johtajana toimineen agronoomi E. Isotalon nimittämisestä johtajanvirkaan sitä haettavaksi julistamatta.

Valtuusto päätti [4]):

että Tervalammen työlaitokseen rakennetaan laitoksen johtajan Uudenmaan läänin maanviljelysseuran rakennustoimistosta tilaamien luonnospiirustusten mukainen sikala noin 350 sialle ja 150 porsaalle sijoittaen se laaditusta asemakaavasta ilmenevään paikkaan;

. että rakennustyön toteuttamista varten, työ- ja rakennuspiirustusten y.m. hankkimisesta johtuvat kustannukset huomioonottaen, merkitään v:n 1942 talousarvioon 804,000 mk, jotka saadaan ennakolta käyttää jo kertomusvuonna; sekä

että rakennushankkeen toteuttaminen jätetään kaupunginhallituksen tarkoitusta varten asetettavalle rakennustoimikunnalle.

Työtuvat. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) v:n 1942 alusta lukien siirtää kaksi huoltolautakunnan alaisten työtupain apulaistyönjohtajanvirkaa 43 palkkaluokasta 41:nteen.

Valtuusto päätti [6]), että v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvä määräraha Työtupien ja elintarvikekeskuksen uudisrakennus Helsinginkatu n:o 24 saatiin merkitä siirtomäärärahaksi.

Eräiden töiden teettäminen avustustöinä. Kaupunginhallitus oikeutettiin [7]) tarpeen vaatiessa sallimaan teettää alkoholistien, irtolaisten ja vapautuneiden vankien avustustöinä erinäisiä vähempiarvoisia talousarvioon merkityillä määrärahoilla suoritettavia töitä.

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 37 § ja 29 p. tammik. 25 §. — [2]) S:n 29 p. tammik. 24 §. — [3]) S:n 29 p. lokak. 7 §. — [4]) S:n 18 p. kesäk. 44 §. — [5]) S:n 29 p. lokak. 6 §. — [6]) S:n 29 p. tammik. 24 §. — [7]) S:n 26 p. helmik. 4 §.

Työttömyysmäärärahain ylittäminen. Kaupunginhallitus oikeutettiin [1]) ylittämään v:n 1940 talousarvion pääluokkaan Erinäiset sosiaaliset tehtävät työttömyyden aiheuttamia erinäisiä toimenpiteitä varten merkittyjä määrärahoja Naisten opinto- ja ammattikurssit, kaupunginhallituksen käytettäväksi 230,000 mk ja Kaupunginhallituksen käyttövarat työttömyyden varalta 55,000 mk.

Helsingin sokeaintalo-säätiön avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto, niitä ylittäen, myönsi [2]) 30,000 mk:n suuruisen tilapäisen avustuksen poikkeuksellisista oloista kärsimään joutuneelle Helsingin sokeaintalo-säätiölle.

Lastensuojelu

Helsingin kaupungin lastenhuoltolaitosten ohjesäännön vahvistaminen. Merkittiin [3]) tiedoksi sosiaaliministeriön huhtikuun 28 p:nä vahvistaneen kaupunginvaltuuston hyväksymän [4]) Helsingin kaupungin lastenhuoltolaitosten ohjesäännön noudatettavaksi vahvistamispäivästä lukien.

Reijolan lastenkoti. Reijolan lastenkodin 41 palkkaluokkaan kuuluvan talonmiehentoimen haltijan tultua kesäkuun 1 p:stä lukien nimitetyksi toiseen toimeen, kaupunginvaltuusto, katsoen, että kyseiseen toimeen liittyvät tehtävät vastaisuudessa voitiin hoitaa tilapäistä työvoimaa käyttäen, päätti [5]) lakkauttaa kyseisen toimen edellä mainitusta päivästä lukien sekä oikeuttaa lastensuojelulautakunnan ylittämään lastenhuoltolaitosten tilapäisen työvoiman määrärahaa 10,000 mk.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti. Lastensuojelulautakunta oikeutettiin [6]) siirtämään v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Perushankinnat sisältyvästä määrärahasta Uuden vastaanottokodin ja ammattioppilaskodin kalustaminen käyttämättä jääneet 50,892: 95 mk kertomusvuonna alkuperäiseen tarkoitukseensa käytettäviksi.

V:n 1942 talousarvioon päätettiin [7]) merkitä 350,000 mk vastaanotto- ja ammattioppilaskodin vastavalmistuneen uudisrakennuksen viimeisten työkustannusten suorittamiseen ja oikeuttaa yleisten töiden lautakunta käyttämään tämä määräraha jo kertomusvuonna.

Toivolan koulukoti. Kaupunginvaltuusto epäsi [8]) lastensuojelulautakunnan esityksen vastaanottokodin hoitajanviran sekä Toivolan koulukodin suutarinviran siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin.

Toivolan tilan v:n 1940 määrärahaa Kustannukset päätettiin [9]) sallia ylittää 776: 70 mk.

Bengtsårin koulukodin entisen johtajan palkkaedut. Bengtsårin koulukodin entinen johtaja J. G. Lindholm [10]), joka koulukodin luovutuksen johdosta oli menettänyt paikkansa ja otettu ruotsinkielisten kansakoulujen opettajaksi elokuun 1 p:stä vuosisijaisena ja syyskuun 1 p:stä vakinaisena, oli anonut saada edelleen nauttia entisiä palkkaetujaan eli saada nostaa 1,950 mk:n suuruisen kuukausittaisen lisäpalkan. Kaupunginvaltuusto epäsi [11]) anomuksen.

---

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 26 §. — [2]) S:n 29 p. lokak. 20 §. — [3]) S:n 14 p. toukok. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 24. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 45. — [5]) Kvsto 14 p. toukok. 9 §. — [6]) S:n 19 p. helmik. 30 §. — [7]) S:n 2 p. huhtik. 26 §. — [8]) S:n 29 p. lokak. 8 §. — [9]) S:n 19 p. helmik. 38 §. — [10]) Ks. v:n 1940 kert. s. 161. — [11]) Kvsto 19 p. helmik. 13 §.

Tällöin entinen koulukodinjohtaja Lindholm teki Uudenmaan lääninhallitukselle valituksen asiasta, jossa hän uudistaen kaiken asiassa jo aikaisemmin lausumansa m.m. väitti, ettei häntä ollut irtisanottu koulukodinjohtajan virastaan virkasäännön edellyttämällä tavalla eikä hän edes ollut saanut nauttia täysiä palkkaetujaan määrätyltä kolmen kuukauden irtisanomisajalta. Asiasta lääninhallitukselle annettavassa selityksessään kaupunginvaltuusto päätti [1]) huomauttaa m.m., että vaikka kaupunginhallituksen Bengtsårin koulukodin toiminnan lopettamisen jälkeen tekemässä päätöksessä, että valittajan oikeus nostaa johtajanvirkaansa liittyvää palkkaa päättyisi elokuun 1 p:nä 1940, ei ollutkaan mainittu irtisanomista, oli päätöksen sisältö siitä huolimatta asiallisesti täysin selvä, joten ei voinut olla puhettakaan mistään lakkautuspalkalle siirtymisestä, johon kaupungin koulukotien johtajat voimassa olevien määräysten mukaisesti eivät edes olleet oikeutettujakaan. Koska valittaja oli saanut tiedon edellä mainitusta kaupunginhallituksen päätöksestä vasta kesäkuun 8 p:nä, ei hän ollut ehtinyt nauttia säädettyä kolmen kuukauden irtisanomisaikaa. Valittajalta oli tosin myöhemmin nimenomaan tiedusteltu, vaatiko hän lisäkorvausta, jolloin kuitenkin oli saatu välttelevä vastaus, joten maksumääräys sen johdosta oli jätetty antamatta; myöhemmin valittajalle sitä vastoin oli määrätty maksettavaksi irtisanomisajan palkka myöskin elokuun 1 p:n ja syyskuun 8 p:n 1940 väliseltä ajalta.

Tavolan koulukoti. Pääluokkaan Lastensuojelu sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [2]) 8,550 mk:n suuruisen lisäyksen lastenhuoltolaitosten määrärahaan Tilapäistä työvoimaa uuden palvelijattaren palkkaamiseksi Tavolan koulukotiin.

Ryttylän koulukoti. Kaupunginvaltuusto päätti [3]), että v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvät lastensuojelumäärärahat Ryttylän koulukoti, erinäisiä muutos- ja korjaustöitä Alatalo nimisessä rakennuksessa sekä Uusi vastaanotto- ja ammattioppilaskoti, valaistus-, puhelin- ja radiolaitteiden järjestäminen saatiin merkitä siirtomäärärahoiksi.

Pääluokkaan Lastensuojelu sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [4]) 18,000 mk:n suuruisen lisäyksen Ryttylän ja Siltalan maatilain määrärahaan Kustannukset puukaasuttimen hankkimiseksi Ryttylän tilan traktoriin.

Lastensuojelulautakunta oikeutettiin [5]) ylittämään Ryttylän ja Siltalan tilain v:n 1940 määrärahaa Kustannukset 105,438: 80 mk.

Toivoniemen koulukoti. Toivoniemen tilan palveluksessa marraskuun 1 p:stä 1906 lukien ja yhä edelleen sen siirryttyä v. 1917 kaupungin omistukseen ollut maataloustyöntekijä H. E. Nieminen, joka kertomusvuoden huhtikuun 15 p:stä lukien oli irtisanottu toimestaan tilan maiden suureksi osaksi tultua otetuiksi pika-asutustarkoituksiin, oikeutettiin [6]) eläkkeen saamiseksi laskemaan hyväkseen edellä mainittu palvelusaikansa kokonaisuudessaan.

Leikkikenttätoiminnan järjestäminen Toukolaan ja Kumpulaan. Kaupunginvaltuusto oikeutti [7]) lastensuojelulautakunnan ylittämään pääluokan Lastensuojelu lukuun Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. sisältyvää

---

[1]) Kvsto 4 p. kesäk. 17 §. — [2]) S:n 2 p. huhtik. 34 §. — [3]) S:n 29 p. tammik. 24 §. — [4]) S:n 2 p. huhtik. 33 §. — [5]) S:n 19 p. helmik. 38 §. — [6]) S:n 3 p. syysk. 36 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 45 §.

määrärahaa Lasten kesävirkistys 22,500 mk leikkikenttätoiminnan järjestämiseksi kaupunginhallituksen määrättävänä aikana Toukolaan ja Kumpulaan.

Suomen lastenhoitoyhdistyksen avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto, niitä ylittäen, myönsi [1]) 38,000 mk:n suuruisen avustuksen Suomen lastenhoitoyhdistykselle sen lastenhoitolan siirtämisestä sodan puhjetessa maaseudulle aiheutuneiden kulujen peittämiseksi.

Pelastusarmeijan avustaminen. Pelastusarmeijalle, jonka Väinölä nimisen turvakodin ennen kertomusvuoden loppua oli muutettava pois Seurasaarentien 22:sta, kaupunginvaltuusto myönsi [2]) 100,000 mk:n suuruisen avustuksen turvakodin järjestämiseksi Kauniaisiin ehdoin, että lastensuojelulautakunnan käytettäväksi jatkuvasti varattiin vähintään 10 sen hoitopaikkaa. Mainitut varat päätettiin merkitä v:n 1942 talousarvioon oikeuksin käyttää ne jo kertomusvuonna.

Lapsiavustuksen myöntämistä köyhille äideille koskeva vtn Sillanpään y.m. aloite päätettiin [3]) katsoa rauenneeksi kysymyksen tultua järjestetyksi lainsäädäntöteitse.

8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimisto. Oikeusaputoimiston v:n 1940 tarverahoja päätettiin [4]) sallia ylittää 1,057: 80 mk.

Työnvälityksen harjoittamisluvat. Sosiaaliministeriölle päätettiin [5]) puoltaa työnvälityksen harjoittamislupien myöntämistä seuraaville yhdistyksille alla mainituin ehdoin:

Kontorens platsförmedling yhdistykselle lupaa saada edelleen kertomusvuoden kesäkuun loppuun maksutta välittää työpaikkoja jäsenilleen;

Medicinarklubben Thorax yhdistykselle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen 50 mk:n välityspalkkioin lääkärinsijaispaikkojen täyttämiseksi ruotsin- ja kaksikielisten kuntien alueilla siten, että yhdistys oli velvoitettu yhteistyöhön julkisen työnvälityksen kanssa ja jättämään työnvälityslain toimeenpanosta annetun asetuksen 4 §:n mukaiset viikoittaiset ja kuukausittaiset ilmoitukset paikanvälitysliikkeestään paitsi asianomaiselle ministeriölle myöskin työnvälitystoimiston henkisen työn osastolle samoin kuin antamaan osastolle kaikki sen pyytämät tarkemmat tiedot viikkoilmoitukseen sisältyvistä työnhakijoista ehdolle asettelua varten osaston kautta avoimina oleviin työpaikkoihin;

Ekonoomiyhdistykselle, Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnalle ja Kauppatieteiden kandidaattiyhdistykselle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun maksutta välittää työpaikkoja jäsenilleen;

Suomen farmaseuttiliitolle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen 50 mk:n välityspalkkioin;

Suomen muusikeriliitolle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen siten, että paikansaajilta perittiin paitsi posti- y.m. kuluja 2 % ensimmäisen kuukauden palkasta;

Suomen rakennusmestariliitolle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen enintään 50 mk:n välityspalkkioin siten, että liitto oli velvoitettu jättämään työnvälityslain toimeenpanosta annetun

---

[1]) Kvsto 17 p. jouluk. 43 §. — [2]) S:n 23 p. huhtik. 34 §. — [3]) S:n 23 p. huhtik. 14 §. — [4]) S:n 29 p. tammik. 27 §. — [5]) S:n 17 p. jouluk. 6 §.

asetuksen 4 §:n mukaiset viikoittaiset ja kuukausittaiset ilmoitukset paikanvälitysliikkeestään paitsi asianomaiselle ministeriölle myöskin työnvälitystoimiston henkisen työn osastolle, antamaan viikkoilmoituksensa yhteydessä osastolle kaikki välityksen aikaansaamiseen tarvittavat tiedot ilmoituksen lähetyspäivänä avoimina olevista työpaikoista, jolloin paikanvälitystoimiston ja osaston yhteisenä tehtävänä oli jatkuvasti asettaa näihin toimiin ehdokkaita, antamaan osastolle jo ennen edellä mainittua viikkoilmoituksen aikamäärää tiedot niistä avoimista työpaikoista, joihin sillä itsellään ei ollut mahdollisuuksia pätevästi asettaa ehdokkaita tai joihin voivat tulla kysymykseen muutkin kuin liiton jäsenet, ja antamaan osastolle kaikki sen pyytämät tarkemmat tiedot viikkoilmoitukseen sisältyvistä työnhakijoista ehdolle asettelua varten osaston kautta avoimina oleviin työpaikkoihin; sekä

Lääketieteenkandidaattiseuralle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen 50 mk:n välityspalkkioin.

Landsbygdens arbetsförmedlingsförening [1]) nimisen yhdistyksen työnvälityksen harjoittamislupaa koskevasta anomuksesta sitä vastoin päätettiin antaa sosiaaliministeriölle epäävä lausunto sekä Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen [2]) anomuksesta saada omistamansa Pikatoimisto Marsin välityksellä jatkuvasti välittää työpaikkoja yhdistykseen kuuluville pojille ja nuorukaisille kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle epäävä lausunto.

Työvoimalautakunta. Työasiain hallinnon väliaikaisesta järjestelystä tammikuun 17 p:nä 1941 annetun lain ja kuntien työvoimalautakunnista samana päivänä annetun asetuksen määräysten mukaisesti oli työvelvollisuuslautakuntien tilalle asetettava työvoimalautakunnat, jolloin kuitenkin niissä kunnissa, joissa oli kunnan työnvälitystoimisto, työnvälityslautakunnan tuli toimia työvoimalautakuntana, ei kuitenkaan työttömyyshuoltoa koskevissa asioissa, jotka tällaisissa kunnissa kuuluivat huoltolautakunnalle tai muulle kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön määräämälle kunnan elimelle. Työvelvollisuuslautakunnan tehtävät siirtyivät näin ollen Helsingissä työnvälityslautakunnalle, johon valtuusto sen jälellä olevaksi toimikaudeksi päätti [3]) valita insinööri H. M. Orrenojan työvoimalautakunnista annetun asetuksen 2 §:n 4 momentin määräämäksi lisäjäseneksi naistyöttömiä tai -työvelvollisia koskevia asioita käsiteltäessä.

Valtuusto hyväksyi [4]) kaupunginhallituksen toimenpiteen määrätä arkkitehti E. Ruuthin työvoimalautakunnan paikkakunnalta poistuneen naispuolisen jäsenen H. M. Orrenojan varajäseneksi.

Helsingin asevelipiirin avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [5]) 200,000 mk:n suuruisen avustuksen Suomen aseveljien liiton Helsingin asevelipiirille sen toiminnan tukemiseksi.

Koteja kodittomille lapsille yhdistyksen avustaminen. Sodan puhjettua kaupunginhallitus oli myöntänyt [6]) talousarvion ulkopuolella olevalta tililtä tilitystä vastaan Koteja kodittomille lapsille yhdistykselle yhteensä 975,000 mk lasten, äitien, sairaiden ja vanhusten siirtämiseen kaupungista maaseudulle. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen kaupunginvaltuusto myönsi [7]) mainitun suuruisen rahamäärän yleisistä käyttövaroistaan niitä ylittäen.

---

[1]) Kvsto 4 p. kesäk. 7 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 3 §. — [3]) S:n 12 p. maalisk. 5 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 13 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 33 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 210. — [7]) Kvsto 3 p. syysk. 23 §.

Helsingin kaupungin kansanhuollon ohjesäännön ja kansanhuoltotoimiston johtosäännön hyväksyminen. Valtioneuvoston annettua kertomusvuoden maaliskuun 12 p:nä asetuksen kansanhuoltopiirien toimistoista, kansanhuoltolautakunnista ja kansanhuollonjohtajista, jolla kansanhuoltopiirien toimistoista ja kansanhuoltolautakunnista syyskuun 29 p:nä 1939 annettu asetus kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä lukien kumoutui, kaupunginhallituksen sosiaalisten johtosääntöjen tarkastamista varten asettama, täydennetty komitea laati ehdotuksen Helsingin kaupungin kansanhuollon ohjesäännöksi [1]), joista kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) kansanhuoltolautakunnan ehdottamin muutoksin sekä eräin omin muutoksin sen 17 §:n 1 momenttiin edellisen, jonka kansanhuoltoministeriö sittemmin kesäkuun 10 p:nä vahvisti [3]). Jälkimmäisen käsittely siirrettiin [2]) myöhemmäksi.

Kansanhuoltolautakunta. Polttoaineen hankinnan ja jakelun keskittämistä sekä polttoainepäällikön asettamista kuntiin koskevan, lokakuun 11 p:nä tehdyn valtioneuvoston päätöksen mukaisesti kansanhuoltolautakunta oli valinnut lautakunnan yhteydessä toimivaksi kaupungin polttoainepäälliköksi pääjohtaja E. Hj. Rydmanin ja hänen varamiehekseen metsänhoitaja H. Villmanin. Hyväksyen mainitun päätöksen kaupunginvaltuusto vahvisti [4]) edellisen palkkion 55 mk:ksi päivässä ja jälkimmäisen 9,000 mk:ksi kuukaudessa määräten ne maksettaviksi kansanhuoltolautakunnan tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Kansanhuoltotoimisto. Kansanhuoltotoimiston toimistopäällikön E. Sauran sanouduttua irti virastaan maaliskuun 15 p:stä 1941 lukien, kaupunginvaltuusto päätti [5]) kehoittaa kansanhuoltolautakuntaa tekemään esityksen kansanhuoltotoimiston toimistopäällikönviran täyttämisestä sopimuspalkalla.

Sittemmin valtuusto nimitti [6]) kansanhuoltotoimiston toimistopäällikönvirkaan kaupunginsihteeri E. O. Mantèreen toukokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään v:n 1942 loppuun 11,500 mk:n sopimuspalkoin kuukaudessa, oikeuttaen kansanhuoltolautakunnan tämän johdosta ylittämään tilapäisen työvoiman määrärahaansa 34,400 mk. Kaupunginsihteeri Mantere vapautettiin [7]) tammikuun 1 ps:tä 1942 lukien pyynnöstä kansanhuoltotoimiston toimistopäällikön tehtävästä.

Valtuusto oikeutti [8]) kansanhuoltolautakunnan ylittämään tilapäisen työvoiman määrärahaansa 38,295 mk kansanhuoltotoimiston eräiden vastuunalaisimpien viranhaltijain palkkain korottamiseksi.

Terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvästä eläinlääkintäosaston määrärahasta Tilapäistä työvoimaa valtuusto päätti [9]) siirtää 34,300 mk kansanhuoltolautakunnan vastaavalle tilille lautakunnan käytettäväksi kahden uuden tarkkailijan palkkaamiseksi kansanhuoltotoimistoon kertomusvuoden kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi.

Kaupunginlakimiehen ilmoitettua, että raastuvanoikeus kertomusvuoden maaliskuun 28 p:nä oli tuominnut kansanhuoltotoimiston osastonhoitajan R. Leppäsen [10]) jatketusta, raskauttavien asianhaarojen vallitessa tehdystä petoksesta sataan 10 mk:n suuruiseen päiväsakkoon tai varojen puutteessa

---

[1]) Kvston pain. asiakirj. n:o 3. — [2]) Kvsto 2 p. huhtik. 30 §. — [3]) S:n 3 p. syysk. 6 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 93. — [4]) Kvsto 29 p. lokak. 32 §. — [5]) S:n 2 p. huhtik. 10 §. — [6]) S:n 23 p. huhtik. 9 §; ks. tämän kert. s. 3. — [7]) Kvsto 17 p. jouluk. 13 §. — [8]) S:n 23 p. huhtik. 10 §. — [9]) S:n 4 p. kesäk. 15 §. — [10]) Ks. v:n 1940 kert. s. 175.

sadan päivän vankeusrangaistukseen, ollen osastonhoitaja Leppänen kuitenkin jo korvannut kaupungille sille aiheuttamansa 7,385 mk:n suuruisen vahingon, valtuusto päätti [1]) tehdä asiasta kaupunkien kunnallislain 52 §:n mukaisen ilmoituksen Uudenmaan lääninhallitukselle.

Valtuusto myönsi [2]) yleisistä käyttövaroistaan niitä ylittäen 200,000 mk kansanhuoltotoimiston käytettäväksi ostokorttien jakelun sille aiheuttamien kustannusten peittämiseksi.

Ulkomaisten perunain ostosta aiheutuvan tappion jakaminen valtion ja kaupungin kesken. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) puolella määrällä osallistua kansanhuoltoministeriön Saksasta ostaman 9,000 perunatonnin myynnistä ostohintaa alemmin rajahinnoin aiheutuvaan tappioon edellyttäen, ettei kyseisiä perunoita kuljetettu myytäviksi tai kulutettaviksi kaupungin alueen ulkopuolelle sekä ettei kaupungin tarvinnut osallistua perunoiden pilaantumisesta kuljetuksen aikana mahdollisesti aiheutuvan tappion korvaamiseen. Tarkoitukseen tarvittavat varat, 2,700,000 mk, päätettiin merkitä v:n 1942 talousarvioon.

Väestönsuojelutoimisto [4]). Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen [5]) korottaa heinäkuun 1 p:stä lukien väestönsuojelutoimiston toimistopäällikön palkan 7,200 mk:aan, toimistoinsinöörin palkan 6,350 mk:aan, toimistopäällikön apulaisen palkan 5,300 mk:aan ja koulutuksen johtajan palkan 4,200 mk:aan kuukaudessa kaupunginvaltuusto oikeutti [6]) väestönsuojelulautakunnan korotettujen palkkain suorittamista varten kertomusvuonna ylittämään väestönsuojelulautakunnan ja sen toimiston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 23,100 mk.

Valtuusto oikeutti [7]) väestönsuojelulautakunnan palkkaamaan väestönsuojelutoimistoon 3,500 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan rakennusteknikon kertomusvuoden maaliskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi.

Väestönsuojelulautakunnan ja sen toimiston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa päätettiin [8]) sallia ylittää 10,500 mk sodan puhjetessa väestönsuojelutoimistoon järjestelytöitä varten palkatun luutnantti B. A. Sundmanin palkan suorittamiseksi kesä—elokuun ajalta.

Käyttövaroistaan väestönsuojelutöitä varten kaupunginvaltuusto myönsi [9]) 15,000 mk puhelinkeskushuoneen sisustamiseksi väestönsuojelukeskuksen [4]) kalliosuojaan.

Väestönsuojelutoimiston neuvonta- ja tarkastustyöstä suoritettavien maksujen taksa. Kaupunginvaltuusto vahvisti [10]) väestönsuojelutoimiston viranhaltijain suorittamasta yksityisiä väestönsuojia koskevasta neuvonta- ja tarkastustyöstä perittäviä maksuja koskevan taksan.

Väestönsuojain rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [11]) hyväksyä vleisten töiden lautakunnan laatiman II vaihtoehdotuksen Erottajan ja Senaatintorin väestönsuojain rakentamisesta, jolloin rakennettaisiin valmiiksi ainoastaan sisäänkäytävät ja sulkuhuoneet sekä sairasosastot ja kaasunpuhdistusasemat, yleisiin osastoihin ainoastaan permannot sekä ilmankuivatuslaitteita ja ilmanvaihtoa varten lämpökeskukset ja konehuoneet. Samalla valtuusto päätti merkitä v:n 1942 talousarvioon 10,410,000 mk

---

[1]) Kvsto 14 p. toukok. 4 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 32 §. — [3]) S:n 10 p. jouluk. 5 §. — [4]) Väestönsuojelutoimisto muodostettiin sodan puhjettua väestönsuojelukeskukseksi (ilmasuojelukeskukseksi). — [5]) Ks. tämän kert. s. 222. — [6]) Kvsto 3 p. syysk. 16 §. — [7]) S:n 29 p. tammik. 12 §. — [8]) S:n 17 p. jouluk. 49 §. — [9]) S:n 18 p. kesäk. 11 §. — [10]) S:n 29 p. tammik. 13 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 54. — [11]) Kvsto 23 p. huhtik. 31 §.

Erottajan suojan sekä 9,275,000 mk Senaatintorin suojan rakentamiseen oikeuttaen kaupunginhallituksen tarpeen mukaan käyttämään varoja jo kertomusvuonna. Sittemmin valtuusto edellä mainittua päätöstään muuttaen päätti [1]) hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen Erottajan ja Senaatintorin väestönsuojain väliaikaisesta rakentamisesta laadittujen piirustusten n:ot 5,951 ja 5,952 mukaisesti, kuitenkin sellaisin muutoksin, että ensiksi mainittuun piirustukseen merkitty Erottajan suojan lisätila jätettiin louhimatta. Lisäksi valtuusto päätti muuttaa v:n 1942 talousarvioon merkittäväksi päätetyt määrärahat Erottajan suojan osalta 5,869,000 mk:ksi ja Senaatintorin suojan osalta 7,150,000 mk:ksi.

Käyttövaroistaan väestönsuojelutöitä varten valtuusto myönsi 755,000 mk sisääntuloaukon rakentamiseen väestönsuojana käytettävään Viipurin- ja Mäkelänkadun väliseen vesijohtotunneliin siinä kohdin, missä tunneli alitti Porvoonkadun, sekä 8 käymälän rakentamiseksi itse sisäänkäytävään [2]); 3,838,100 mk kalliosuojan rakentamiseksi Vallilan lohkoon rakennustoimiston laatimien piirustusten n:o 5,903 mukaisesti [3]); sekä 375,000 mk yleisen väestönsuojan rakentamiseksi Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun kellarikerrokseen [4]).

Valtuusto hyväksyi [5]) yleisten töiden lautakunnan puoltaman ehdotuksen rakennustoimiston konepajan väestönsuojan rakentamisesta Hämeentien ja Japanintien alle kalliotunneliin pidennetyin sisääntulokäytävin sekä päätti työtä varten v:n 1937 talousarvioon merkityn 600,000 mk:n siirtomäärärahan lisäksi merkitä 380,000 mk v:n 1942 talousarvioon oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Kaupunginhallituksen myönnettyä [6]) yleisten töiden lautakunnalle v:n 1940 pääluokassa Tuloa tuottamattomat pääomamenot väestönsuojelutöihin varattujen valtuuston käyttövarain ylityksenä 1,485,707: 90 mk sairaalain, ensiapuasemain ja väestönsuojelulohkojen suojahuoneiden rakennuskustannuksiin sekä oikeutettua lautakunnan kertomusvuonna ylittämään sille samaan tarkoitukseen v. 1939 myönnettyjä 24,410,000 mk:aan nousevia määrärahoja, valtuusto hyväksyi [7]) edellä mainitun hallituksen toimenpiteen sekä myönsi kyseiseen tarkoitukseen 5,016,900 mk kertomusvuoden tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokassa väestönsuojelutöihin varatuista käyttövaroistaan samoin kuin 8,183,100 mk mainittujen käyttövarainsa ylityksenä.

Sadetakkien y.m. luovuttaminen puolustuslaitokselle. Kaupunginhallituksen päätettyä [8]), että puolustuslaitokselle korvauksetta luovutetaan kaikki ne yleisten töiden lautakunnan, teknillisten laitosten hallituksen, kiinteistölautakunnan ja puhtaanapitolautakunnan kaasuhyökkäyksen varalta hankkimat sadetakit, joita ei tarvita kaupungin töissä, rakennustoimisto, vesijohtolaitos, kaasulaitos, sähkölaitos ja kiinteistötoimisto olivat toimittaneet luovutuksen kun taas puhtaanapitolaitoksella ei ollut mainitunlaisia varusteita. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen kaupunginvaltuusto oikeutti [9]) asianomaiset laitokset poistamaan luovuttamansa varusteet kalustoluetteloistaan.

---

[1]) Kvsto 19 p. marrask. 13 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 37 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 12 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 22 §; ks. myös tämän kert. s. 228. — [5]) Kvsto 18 p. kesäk. 46 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 228. — [7]) Kvsto 19 p. marrask. 28 §. — [8]) Khs. 11 p. syysk. 2,038 §. — [9]) Kvsto 29 p. lokak. 4 §.

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Kansakoulut. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) siirtää ruotsinkielisten kansakoulujen ynnä apukoulun psykiatrista hoitoa tarvitsevat oppilaat Samfundet Folkhälsan i svenska Finland nimisen yhdistyksen sielunterveydellisen neuvontatoimiston hoidettaviksi sekä oikeuttaa kaupunginhallituksen tekemään sitä koskevan sopimuksen seuraavan syyslukukauden ajaksi ehdoin:

että yhdistyksen neuvontatoimiston lääkäri T. Brander alistettiin kyseisen toimintansa suhteen lastenpsykiatri E. S. Jokivartion alaiseksi;

että kustakin sairaustapauksesta tehtiin asianmukaiset muistiinpanot;

että ruotsinkielisessä apukoulussa pidettiin koulun arkistossa säilytettäviä oppilaiden tarkastuskortteja;

että psykiatrin toiminnasta laadittiin vuosikertomus; sekä

että tästä järjestelystä ei aiheutunut mitään lisäkuluja kaupungille.

Valtuusto päätti v:n 1942 alusta lukien korottaa kansakoulujen johtajain vuosipalkkiot 2,000 mk:sta 3,000 mk:aan ja luokkapalkkiot 100 mk:sta 150 mk:aan vuodessa [2]); siirtää suomenkielisten kansakoulujen kanslian 42 palkkaluokkaan kuuluvat nuoremman toimistoapulaisen virat 40 palkkaluokkaan [3]); siirtää ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian 41 palkkaluokkaan kuuluvan kanslia-apulaisenviran 40 palkkaluokkaan [4]); sekä kesäkuun 1 p:stä lukien siirtää ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian 43 palkkaluokkaan kuuluvan toimistoapulaisenviran 40 palkkaluokkaan [5]) myöntäen 2,100 mk viimeksi mainitun korotetun palkan suorittamiseen kertomusvuonna.

Valtuusto päätti [6]) alentaa kansakoululuokkien oppilasluvun alimman keskimäärän lukuvuoden 1941/42 aikana 33 oppilaasta 31:een.

Kaupunginhallituksen myönnettyä ennakolta kaupunginkassasta 210,000 mk [7]) suomenkielisten kansakoulujen kesäsiirtolatoiminnan jatkamiseksi syyskuun 15 p:ään saakka, valtuusto hyväksyen tämän toimenpiteen päätti [8]) sallia mainituin määrin ylittää suomenkielisten kansakoulujen määrärahaa Oppilaiden kesävirkistys.

Kaupunginhallitus oli oikeuttanut [7]) suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan heti ryhtymään valmistaviin toimenpiteisiin tilapäisen koulupuutarhan järjestämiseksi n. 225 oppilaalle siirtolapuutarhaneuvojan tarkemmin osoittamalle alueelle Mäkelänkadun varrelle sekä myöntänyt mainittua tarkoitusta varten ennakolta kaupunginkassasta 77,000 mk. Valtuusto hyväksyi [9]) kaupunginhallituksen edellä mainitut toimenpiteet oikeuttaen sen enintään edellä mainituin määrin ylittämään kansakoulujen yhteisiin menoihin sisältyvää määrärahaa Koulupuutarhat.

Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [10]) enintään 82,000 mk:n suuruisen määrärahan käytettäväksi yhden ilmaisen lämpimän aterian jakamiseksi päivittäin kertomusvuoden kesällä sellaisille koulupuutarhoissa työskenteleville vähävaraisille oppilaille, jotka opettajiensa ilmoituksen mukaisesti edellisenä lukukautena olivat koulusta saaneet ilmaista ruokaa tai muuta avustusta, sekä

[1]) Kvsto 4 p. kesäk. 45 §. — [2]) S:n 29 p. lokak. 19 §. — [3]) S:n 1 p. lokak. 16 §. — [4]) S:n 1 p. lokak. 17 §. — [5]) S:n 14 p. toukok. 10 §. — [6]) S:n 19 p. marrask. 19 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 236. — [8]) Kvsto 29 p. lokak. 24 §. — [9]) S:n 14 p. toukok. 44 §. — [11]) S:n 14 p. toukok. 45 §.

oikeutti samalla muutkin koulupuutarhojen oppilaat maksua vastaan nauttimaan samanlaisen aterian.

Opetustoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [1]) 2,900 mk:n suuruisen lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen kertomusvuoden tarverahoihin raitiotievaunulippujen ostamiseksi koulujen vahtimestareille.

Valtuusto hyväksyi [2]) yleisten töiden lautakunnan sen kehoituksesta [3]) laadituttamat alustavaan asemakaavan muutosehdotukseen merkityssä XXII kaupunginosan uudessa korttelissa n:o 559 olevalle Hattulantien tontille n:o 2 rakennettavan kansakoulutalon pääpiirustukset.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) ylittämään tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvää määrärahaa uuden kansakoulutalon rakentamiseksi Lapinlahdenkadun varrelle 118,457: 80 mk.

Kaupunginhallitus oli oikeuttanut yleisten töiden lautakunnan korjauttamaan ilmapommituksessa vaurioituneen Porthaninkadun kansakoulun entiseen kuntoonsa rakennustoimiston talorakennusosaston laatiman suunnitelman mukaisesti sekä suostunut mainitun koulun ääreisen niinikään ilmapommituksessa vaurioituneen kaasujohdon vetämiseen suoritettavien korjaustöiden yhteydessä kyseiseen kouluun [5]). Hyväksyen nämä kaupunginhallituksen toimenpiteet valtuusto oikeutti [6]) yleisten töiden lautakunnan 544,000 mk:lla ylittämään kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvää määrärahaa Kansakoulut.

Valtuusto päätti [7]) siirtää kertomusvuonna käytettäväksi Suomenkielisten kansakoulujen v:n 1940 kaluston hankintamäärärahasta 75,000 mk sekä v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Perushankinnat sisältyvästä, Käpylän kansakoulun lisäkaluston hankkiminen nimisestä määrärahasta v:een 1940 siirretyt 73,000 mk.

Opetustoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [8]) 7,150 mk:n lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen kaluston hankintamäärärahaan eräiden voimistelutelineiden hankkimiseksi Lapinlahden uuteen kansakouluun siten, että ne merkittäisiin koulun kalustoluetteloon mutta luovutettaisiin myöskin koulun voimistelusalia vuokraavien vapaiden urheiluseurain käytettäviksi.

Suomenkielisten kansakoulujen määrärahaa Valaistus päätettiin [9]) sallia ylittää 26,752 mk.

Työväenopistot. Kaupunginvaltuusto vahvisti [10]) työväenopistojen tuntiopettajille kotityöstä maksettavan korvauksen 23—33 mk:ksi kaksoistunnilta ja jätti työväenopistojen johtokuntien tehtäväksi korvauksen yksityiskohtaisen määräämisen kussakin eri tapauksessa.

Opetustoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [11]) 3,000 mk:n suuruisen lisäyksen suomenkielisen työväenopiston määrärahaan Tilapäistä työvoimaa mainitun työväenopiston johtokunnan käytettäväksi opistotalon lämmittämisestä kertomusvuonna aiheutuvan lisätyön kustannusten peittämiseen.

---

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 29 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 31 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 52. — [4]) Kvsto 29 p. tammik. 20 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 233. — [6]) Kvsto 29 p. lokak. 18 §. — [7]) S:n 15 p. tammik. 32 §. — [8]) S:n 12 p. maalisk. 25 §. — [9]) S:n 18 p. kesäk. 62 §. — [10]) S:n 15 p. tammik. 16 §. — [11]) S:n 18 p. kesäk. 63 §.

Suomenkielisen työväenopiston v:n 1940 määrärahaa Valaistus päätettiin [1]) sallia ylittää 2,550: 85 mk ja kertomusvuoden määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 2,560 mk opiskelijain vaatteiden vartioinnista opintoiltoina aiheutuneiden kustannusten suorittamiseksi.

Valmistava poikain ammattikoulu. Koska valmistavan poikain ammattikoulun ohjesäännön koulun työmestareille määräämä 40 viikkotunnin opetusvelvollisuus oli katsottava kohtuuttoman suureksi, kaupunginvaltuusto päätti [2]) tehdä mainitun ohjesäännön 15 §:n 2 momenttiin sellaisen muutoksen,että kyseinen opetusvelvollisuus v:n 1942 alusta lukien vähennettiin 30 viikkotuntiin. Tästä johtuvan tuntiopettajain palkkainlisäyksen huomioonottaen valtuusto päätti sitä varten merkitä v:n 1942 talousarvioon 40,000 mk.

Valmistava tyttöjen ammattikoulu. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) v:n 1942 alusta lukien perustaa valmistavan tyttöjen ammattikoulun suomenkieliselle osastolle 29 palkkaluokkaan kuuluvan uuden opettajanviran, jonka opetusaineina olivat äidinkieli, laskento, kansalaistieto ja kirjanpito ja jonka viikkotuntien lukumäärä oli 24.

Ammattiopetuslaitosten johtokunta oikeutettiin [4]) vapauttamaan valmistavan tyttöjen ammattikoulun varattomat oppilaat heidän koulussa nauttimansa elintarvikekeskuksesta lähetetyn ruoan maksamisesta.

Lastentarhat. Kaupungissa esiintyvän lastenseimien ja päiväkotien puutteen lieventämiseksi kaupunginvaltuusto päätti [5]):

perustaa Leppäsuon lastentarhan yhteyteen v:n 1942 syyskuun 1 p:stä lukien lastenseimen 18 lapselle;

perustaa lastenseimeä varten 35 palkkaluokkaan kuuluvan opettajanviran, kaksi 51 palkkaluokkaan kuuluvaa lastenhoitajanvirkaa ja 56 palkkaluokkaan kuuluvan talousapulaisenviran;

merkitä lastenseimen ylläpitoa varten v:n 1942 talousarvion menosääntöön 5 0,315 mk ja tulosääntöön 8,560 mk;

merkitä lastenseimen perustamiskustannuksia varten v:n 1942 talousarvioon 60 000 mk;

perustaa Leppäsuon lastentarhan yhteyteen v:n 1942 tammikuun 1 p:stä lukien kouluikäisten päiväkodin 50 lapselle;

perustaa päiväkotia varten kaksi 35 palkkaluokkaan kuuluvaa opettajanvirkaa, 54 palkkaluokkaan kuuluvan lastenhoitajanviran ja niinikään 54 palkkaluokkaan kuuluvan talousapulaisenviran;

merkitä päiväkodin ylläpitoa varten v:n 1942 talousarvion menosääntöön 135,000 mk ja tulosääntöön 10,500 mk;

merkitä päiväkodin perustamiskustannuksia varten v:n 1942 talousarvioon 55,000 mk; sekä

merkitä v:n 1942 talousarvioon 197,900 mk kaupungin omistamassa Leppäsuon huvilassa olevien huoneistojen kunnostamiseksi lastenseimen ja päiväkodin käyttöön.

Valtuusto päätti [6]) kertomusvuoden alusta lukien tarpeettomina lakkauttaa Solhällan lastentarhan yhden osaston ja yhden opettajanviran.

Valtuusto päätti [7]) sallia ylittää lastentarhain ynnä niiden laitosten

---

[1]) Kvsto 29 p. tammik. 28 § ja 1 p. lokak. 30 §. — [2]) S:n 19 p. marrask. 10 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 151. — [3]) Kvsto 19 p. marrask. 11 §. — [4]) S:n 19 p. helmik. 29 §. — [5]) Kvsto 19 p. marrask. 21 §. — [6]) S:n 15 p. tammik. 15 §. — [7]) S:n 19 p. marrask. 25 §.

määrärahaa Lasten kesävirkistys 37,770 mk lastentarhain kesäsiirtolatoiminnan jatkamiseksi syyskuun 15 p:ään saakka.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä kaupunginvaltuustolle kertomuksen mainitun säätiön pientenlastenkoulujen toiminnasta v. 1940 sekä asianomaisten tilintarkastajain toimittamastaan koulujen saman vuoden tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen, valtuusto myönsi [1]) johtokunnalle tilivapauden mainitulta vuodelta.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin v:n 1941 tilien tarkastajiksi valittiin [1]) liittosihteeri S. G. Andersson ja pankinvirkailija B. V. A. Armfelt sekä heidän varamiehikseen asianajaja R. V. Rönnholm ja raitiotievaununkuljettaja O. H. Träskvik.

Töölön lastenseimen avustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 46,725 mk:n suuruisen avustuksen Töölön lastenseimi nimiselle yksityiselle laitokselle.

Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen avustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä v:n 1942 talousarvioon Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen mainitun vuoden helmikuussa Lemunkujan 1:ssä toimintansa aloittavan varattomien äitien ja lasten kodin ylläpitämiseksi 85,000 mk sekä kertakaikkisena avustuksena kodin lastenseimien sisustamiseksi 125,000 mk.

Valistusjärjestöjen opintotoimikunnan avustaminen. Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [4]) 15,000 mk:n suuruisen avustuksen Valistusjärjestöjen opintotoimikunnalle kesäkuun 13—15 p:nä pidettävien XVIII yleisten opintokerhopäivien kustannusten peittämiseksi.

Lahjoitusrahastojen korkovarain käyttö. C. F. Ekholmin stipendirahastosta haettaviksi julistetuista kahdesta 2,750 mk:n suuruisesta matka-apurahasta myönnettiin [5]) toinen ainoalle hakijalle, panimoharjoittelija E. O. K. Auralle toisen siirtyessä seuraavana vuonna käytettäväksi.

Diploomiekonoomi K. V. Eklundille myönnettiin [6]) G. Pauligin lahjoitusrahaston korkovaroista haettavaksi julistettu 14,000 mk:n suuruinen matka-apuraha.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) muuttaa kaupunginkirjaston aukioloaikoja tammikuun 1 p:stä 1942 lukien siten, että pääkirjaston ja Kallion haarakirjaston lainausosastot olisivat avoinna arkipäivisin klo 11—20 ja lukusalit joka päivä klo 10—22, Kallion haarakirjaston lasten lainausosasto arkipäivisin klo 13—20 ja lukusali joka päivä klo 14—20 sekä Käpylän ja Pasilan haarakirjaston lainausosastot arkipäivisin klo 17—20.

Kaupunginorkesteri. Kaupunginorkesterin johtaja G. Schneévoigt oikeutettiin [8]) eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen ennen kaupunginorkesterin johtajaksi tuloaan syksyllä 1914 Filharmonisen seuran orkesterissa toimimansa 7 vuoden aika sekä Helsingin sinfoniaorkesterin johtajana toimimansa 3 vuoden aika.

---

[1]) Kvsto 3 p. syysk. 40 §. — [2]) S:n 19 p. marrask. 22 §. — [3]) S:n 19 p. marrask. 23 §. — [4]) S:n 4 p. kesäk. 46 §. — [5]) S:n 19 p. helmik. 26 §. — [6]) S:n 2 p. huhtik. 9 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 52 §. — [8]) S:n 12 p. maalisk. 7 §.

Kaupunginorkesterin jäsen E. Huttunen, jolle sairauden vuoksi oli myönnetty ero virasta elokuun 1 p:stä 1941 lukien, oikeutettiin [1]) eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen Helsingin filharmonisen seuran orkesterissa v. 1912 ja 1913 palvelemansa yhteensä 18 kuukauden aika.

Avustukset. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi:

6,000 mk:n suuruisen avustuksen Helsingin työväenyhdistyksen sekakuoro oy:lle sen maaliskuun 30 p:nä pidettävästä 50-vuotisjuhlakonsertista aiheutuvien kulujen peittämiseen [2]);

25,000 mk Finlands svenska sång- och musikförbund yhdistykselle käytettäväksi sen kertomusvuonna Helsinkiin järjestettävän laulu- ja musiikkijuhlan kustannusten peittämiseen, sikäli kuin juhlan tulot eivät riittäneet, sekä ehdoin, että juhlan tuottama tappio jaettiin suhteellisesti kaupungin ja muiden mahdollisten takaajien kesken [3]);

20,000 mk:n suuruisen avustuksen Suomen työväen musiikkiliiton Uudenmaan piirijärjestölle jaettavaksi sen niille Helsingissä toimiville osastoille, joiden tarkoituksena oli osallistua heinäkuun 5—6 p:nä Tampereella pidettäviin yhdistyksen sekä Suomen laulajain ja soittajain liiton yhteisiin laulu- ja soittojuhliin [4]); sekä

20,000 mk:n suuruisen avustuksen sen 10 jäsenkuoron osallistumista varten Tampereella heinäkuun 5—6 p:nä pidettäviin Suomen laulajain ja soittajain liiton sekä Suomen työväen musiikkiliiton yhteisiin laulu- ja soittojuhliin [5]).

Sitä vastoin valtuusto päätti evätä ruotsalaisen teatterin [6]) anomuksen ylimääräisen avustuksen saamisesta sekä Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistyksen [7]) anomuksen ylimääräisen avustuksen myöntämisestä Vallilan ulkoilmanäyttämölle.

R. Ahlströmin rahastot. Suomen taideyhdistyksen luovutettua sekä omat taidekokoelmansa että Ateneumin taidekokoelmissa olevien, m.m. R. Ahlströmin kokoelmiin kuuluvien taideteosten hallinnon ja hoidon Suomen taideakatemia-säätiölle, kaupunginvaltuusto, koska Suomen taideakatemia näin ollen oli ottanut huolekseen Suomen taideyhdistykselle ennen kuuluneet, avustusten jakamista rahastojen korkovaroista koskevat tehtävät, päätti [8]) muuttaa R. Ahlströmin rahastojen hoitoa koskevien määräysten [9]) 5 §:n kuulumaan seuraavasti:

»Varat maalauksen ja kuvanveiston avustamiseksi jakaa Suomen taideakatemia — Finlands konstakademi-säätiön palkinto- ja ostolautakunta tai se mainitun säätiön vastaava elin, joka ehkä vastedes valitaan, täydennettynä kahdella jäsenellä, joista toisen varamiehineen valitsee A. Ahlström oy:n johtokunta ja toisen niinikään varamiehineen kaupunginhallitus. A. Ahlström oy:n ja kaupunginhallituksen valitsemat jäsenet varamiehineen valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.»

10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistöhallinnon ja urheilulautakunnan osittainen uudelleenjärjestäminen. Kaupunginhallituksen tehtyä kaupunginvaltuustolle esityksen kiin-

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 18 §. — [2]) S:n 14 p. toukok. 43 §. — [3]) S:n 12 p. maalisk. 24 §. — [4]) S:n 14 p. toukok. 46 §. — [5]) S:n 18 p. kesäk. 48 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 50 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 49 §. — [8]) S:n 29 p. tammik. 21 §. — [9]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 32 ja v:n 1922 kert. s. 104.

teistöhallinnon ja urheilulautakunnan osittaisesta uudelleenjärjestelystä [1]), valtuusto päätti [2]) palauttaa asian kaupunginhallituksen uudelleenkäsiteltäväksi.

Kiinteistötoimisto. Huomioonottaen lähestyvän alueliitoksen aiheuttaman kaupungingeodeetin viran haltijan työmäärän lisääntymisen kaupunginvaltuusto päätti [3]) kesäkuun 1 p:stä lukien siirtää tämän viran 11 palkkaluokasta 9:nteen sekä myöntää käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin 5,600 mk korotetun palkan suorittamiseen kertomusvuonna.

Sillä perusteella, että näiden virkojen haltijat joutuivat ulkotöissä ollessaan suorittamaan 8 tunnin työpäiviä, valtuusto päätti [4]) kesäkuun 1 p:stä lukien siirtää kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston 29 palkkaluokan mukaisen piirtäjänviran 28 palkkaluokkaan, 31 palkkaluokan mukaisista piirtäjänviroista toisen 29 ja toisen 30 palkkaluokkaan, 34 palkkaluokan mukaisen piirtäjänviran 31 palkkaluokkaan sekä 36 palkkaluokan mukaisista piirtäjänviroista toisen 32 ja toisen 33 palkkaluokkaan samoin kuin myöntää käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin 14,700 mk korotettujen palkkain suorittamiseen kertomusvuonna.

Valtuusto päätti [5]) kesäkuun 1 p:stä lukien muuttaa kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston 42 palkkaluokkaan kuuluvan apulaisvahtimestarinviran 40 palkkaluokan mukaiseksi vahtimestarinviraksi sekä myöntää käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin 1,400 mk sen haltijan korotetun palkan suorittamiseen kertomusvuonna.

Virkaan kuuluvan työn vastuunalaisuuteen ja itsenäisyyteen katsoen valtuusto päätti [6]) heinäkuun 1 p:stä lukien siirtää kiinteistötoimiston maatalousosaston 42 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman toimistoapulaisen viran 37 palkkaluokkaan myöntäen kertomusvuoden korotetun palkan suorittamiseen 3,000 mk käyttövaroistaan uusien virkain palkkoihin sekä palkankorotuksiin.

Valtuusto päätti [7]) v:n 1942 alusta lukien siirtää yhden kiinteistötoimiston 39 palkkaluokkaan kuuluvista nuoremman toimistoapulaisen viroista 38 palkkaluokkaan kuuluvaksi.

Kaupungin talot. Kaupunginvaltuusto epäsi [8]) korkean ikänsä vuoksi kertomusvuoden elokuun 1 p:stä irtisanotun Ruoholahdenkadun talon n:o 26 talonmiehen J. V. Nymanin anomuksen saada eläkettä varten lukea hyväkseen koko sen ajan, jonka hän oli toiminut edellä mainitun talon isännöitsijänä ennen sen siirtymistä kaupungin omistukseen v:n 1939 alusta.

Kauppahallit. Suomen vartioimis ja sulkemis oy:n sanottua irti kauppahalleja koskevat vartioimissopimukset esittäen hyväksyttäviksi uudet sopimukset korotetuin vartioimismaksuin, kaupunginvaltuusto oikeutti [9]) kiinteistölautakunnan korotusten suorittamiseksi siirtämään 2,000 mk sen kauppahallien, kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroista kioskien ja torien vartioimismäärärahaan.

Torikauppa. Kaupunginhallitus oli suostunut [10]) siihen, että torikauppaa kaupungin toreilla saatiin harjoittaa klo 14:ään asti sellaisina päivinä, jol-

---

[1]) Kvston pain. asiakirj. n:o 13. — [2]) Kvsto 29 p. lokak. 15 §. — [3]) S:n 14 p. toukok. 11 §. — [4]) S:n 14 p. toukok. 12 §. — [5]) S:n 14 p. toukok. 13 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 15 §. — [7]) S:n 19 p. marrask. 12 §. — [8]) S:n 3 p. syysk. 37 §. — [9]) S:n 15 p. tammik. 33 §. — [10]) Ks. tämän kert. s. 272.

loin sattui aamupäivähälytyksiä, minkä toimenpiteen kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyi [1]).

Ratsastushalli. Sen jälkeen kun ratsastushallissa elokuun 15 p:stä 1940 alkaen oli toiminut tilapäisen työvoiman määrärahasta palkattu vahtimestari sekä lisäksi saman vuoden loppuun saakka palkattu sinne tätä tointa sivutoimena hoitava isännöitsijä, kaupunginvaltuusto päätti [2]) maaliskuun 1 p:stä 1941 lukien perustaa 34 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan ratsastushallin ylivahtimestarin viran, jonka haltijan samalla tuli valvoa Laakson ratsastuskenttää ja Talin laukkarataa, joten hän tavallaan tuli olemaan kaikkien ratsastuslaitosten ylivahtimestari. Kertomusvuoden palkkamenoihin valtuusto osoitti 24,500 mk käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin.

Kiinteistömäärärahat. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi 62,300 mk:n lisäyksen kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston määrärahaan Tilapäistä työvoimaa [3]) ja 28,000 mk kiinteistötoimiston maatalousosastolle tilatun puukaasuttimen ostoon [4]), jota ei ollut saatu vielä v:n 1940 lopussa, jolloin tarkoitukseen jo oli ollut myönnettynä määräraha. Kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi 80,000 mk:n suuruisen lisäyksen kiinteistötoimiston maatalousosaston kaluston hankintamäärärahaan, samalla määräten, että tästä lisämäärärahasta saatiin käyttää 51,650 mk puukaasuttimen ostoon [5]); 35,400 mk:n suuruisen määrärahan erinäisen irtaimiston hankkimiseksi ratsastushallin talleihin [6]); sekä 23,900 mk:n suuruisen lisäyksen kansanpuistojen määrärahaan Korjaukset käytettäväksi Korkeasaaren kansanpuiston ison laivasillan korjaamista ja maalaamista varten [7]).

Valtuusto päätti sallia ylittää seuraavia v:n 1940 kiinteistömäärärahoja enintään alla mainitun verran: kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 24,500 mk [8]); maatalousosaston määrärahoja Tilapäistä työvoimaa 330,000 mk, Kaluston hankinta 53,000 mk, Kaluston kunnossapito 45,000 mk, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 5,000 mk, Tallit 105,000 mk, Navetat ja sikalat 180,000 mk ja Maanviljelys 180,000 mk sekä kiinteistöjen erinäisiin menoihin sisältyviä määrärahoja Veroja erinäisistä alueista maalaiskunnissa 72,000 mk ja Yleiset kiinteistöjen palovakuutusmaksut 10,000 mk [8]); talo-osaston erinäisten rakennusten korjausten y.m. määrärahaa Lämpö- ja vesijohtojen korjaus 9,092: 90 mk [9]); luvun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset yhteisiin menoihin kuuluvaa määrärahaa Lämpö- ja vesijohtojen korjaus 29,513: 40 mk [9]); sekä lukuun Erinäiset menot sisältyviä määrärahoja Arvaamattomat vuokrat ja vuokrankorotukset 120,000 mk [10]) ja Helsingin kaupungin matkailijakartan toimittaminen 23,199: 45 mk [11]).

Kertomusvuoden määrärahoja sallittiin ylittää seuraavasti: Kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston määrärahaa Kaupungin omistamien rakentamattomien tonttien ja alueiden tutkiminen, hoito ja siistiminen enintään 40,000 mk [12]); lukuun Talo-osasto sisältyvää erinäisten rakennusten korjaus- y.m. määrärahaa Lumenluonti katoilta 43,467: 70 mk [13]); lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvää yh-

---

[1]) Kvsto 3 p. syysk. 30 §. — [2]) S:n 19 p. helmik. 11 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 57 §. — [4]) S:n 14 p. toukok. 39 §. — [5]) S:n 12 p. maalisk. 30 §. — [6]) S:n 12 p. maalisk. 20 §. — [7]) S:n 19 p. helmik. 32 §. — [8]) S:n 15 p. tammik. 35 §. — [9]) S:n 29 p. tammik. 25 §. — [10]) S:n 12 p. maalisk. 26 §. — [11]) S:n 14 p. toukok. 47 §. — [12]) S:n 18 p. kesäk. 58 §. — [13]) S:n 18 p. kesäk. 59 §.

teistä määrärahaa Lumenluonti katoilta 69,435: 90 mk [1]); sekä lukuun Urheilu- ja pallokentät sisältyvää korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Maaluistinratojen järjestäminen ja kunnossapito 68,000 mk [2]).

Valtuusto päätti [3]), että v:n 1940 talousarvion pääluokan Kiinteistöt lukuun Talo-osasto sisältyvän erinäisten rakennusten korjausten y.m. määrärahan Erinäiset korjaukset Albergan kartanon korjaustöihin varattu 184,000 mk:n suuruinen erä saatiin siirtää kertomusvuonna käytettäväksi.

Valtuusto oikeutti [4]) kiinteistölautakunnan siirtämään v:n 1942 tileihin kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston määräärahaan Tilapäistä työvoimaa rakennussuunnitelmain laatimista varten eräille kaupungin ympäristöalueille sisältyvät rahamäärät.

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat kysymykset

Munkkiniemen eräiden tonttien osto. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) ostaa Ab. G. K. Kröckel oy:ltä Munkkiniemen yhdyskunnan korttelissa n:o 301 olevat tontit n:ot 4, 5 ja 6 183,700 mk:n kauppahinnasta sekä merkitä mainitun suuruisen rahamäärän v:n 1942 talousarvioon oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Maa-alueiden erottamisoikeuden y.m. osto. Kaupungille oli huudettu pakkohuutokaupalla myyty erottamisoikeus n. 6,612 m²:n suuruiseen kaupungin maihin rajoittuvaan Villa Nackböle nimiseen palstaan, joka on osa Helsingin pitäjän Nackbölen kylässä olevasta Johannesbackenin tilasta RN 1². Ostajan tuli suorittaa palstaa rasittava maksamaton kauppahinta, 165,000 mk, ja tälle määrälle huutokauppapäivään mennessä kertynyt maksamaton korko, 17,499: 15 mk, joten kauppahinta, kaupungin puolesta tehdyn tarjouksen ollessa 10,000 mk, nousi 192,499: 15 mk:aan. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteet asiassa kaupunginvaltuusto päätti [6]) tarkoitusta varten merkitä v:n 1942 talousarvioon 192,500 mk:n suuruisen määrärahan sekä oikeuttaa kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Myöhemmin valtuusto päätti [7]) ostaa myöskin Villa Nackbölen alueella olevan päärakennuksen osoittaen tarkoitukseen 50,000 mk pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan niitä ylittäen.

Kaupungille oli 5,350 mk:n kauppahinnasta huudettu kaupungin saatavasta pakkohuutokaupalla myyty verhoilija J. A. Teräsmaan erottamisoikeus n. 500 m²:n suuruiseen Ilmarinen nimiseen maa-alueeseen, joka on osa kaupungin omistamasta, Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevasta Kulmalan tilasta RN 2²⁷. Kauppahintaan sisältyivät kaupunginhallituksen sittemmin suorittamat toimeenpanokulut, 224 mk. Hyväksyen kyseisen kaupan kaupunginvaltuusto myönsi [8]) kauppahinnan suorittamiseen 5,126 mk pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan.

Heinolan pitäjässä olevan telakkakiinteistön y.m. osto. Kaupunginvaltuusto päätti [9]), että kaupunki ostaa Ab. Heinola—Koskensaari oy. nimiseltä yhtiöltä Heinolan maalaiskunnan Jyrängön kylässä olevaan Forskullan tilaan RN 1³¹¹ kuuluvan, Heinolan rautatien pohjoispuolella olevan,

---

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 59 §. — [2]) S:n 19 p. marrask. 26 §. — [3]) S:n 29 p. tammik. 24 §. — [4]) S:n 1 p. lokak. 27 §. — [5]) S:n 29 p. tammik. 15 §. — [6]) S:n 14 p. toukok. 22 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 19 §. — [8]) S:n 14 p. toukok. 21 §. — [9]) S:n 12 p. maalisk. 33 §.

n. 0.55 ha:n suuruisen telakka-alueen sillä olevine rakennuksineen ja irtaimistoineen, lukuunottamatta puolustuslaitoksen ja toiminimi John Askolinin omistamaa irtaimistoa sekä ikkunakehysvarastoa, kahta automoottoria, vanhaa generaattoria, kahta laakeripukkia, vanerivarastoa ja viittä astiaa tervaa, 430,000 mk:n kauppahinnoin sekä kyseisen yhtiön omistamat 2 hinaajahöyryä, 8 lotjaa ja 2 lastausparkkaa 750,000 mk:n kauppahinnoin, mitkä määrät merkittäisiin v:n 1942 talousarvioon oikeuksin käyttää niitä jo kertomusvuonna.

Asunto-osakeyhtiöille tontinostoissa myönnetyt edut. Kaupunginvaltuusto päätti [1]):

oikeuttaa kaupunginhallituksen postponoimaan perustettavaa asunto-osakeyhtiötä varten kaupungilta ostetun tontin maksamattoman kauppahinnan siten, ettei se edellä olevien kiinnitysten kanssa, huomioonottamatta kuitenkaan asuntohypoteekkiyhdistyksistä tammikuun 8 p:nä 1927 annetun lain 13 §:ssä mainittua lisävastuukiinnitystä, noussut yli 75 % kaupunginhallituksen kiinteistölle hyväksymästä arvosta edellyttäen, että kaupungin saatavan edellä olevat lainat olivat julkisen valvonnan alaiselta laitokselta saatuja kuoletettavia lainoja, että vähintään 75 % kiinteistön lattiapinta-alasta oli yhtiön osakkeenomistajain asuttavana sekä että yhtiön säännöt oli laadittu siten, että keinottelu osakkeita myytäessä voitiin estää;

oikeuttaa kaupunginhallituksen yksityiskohtaisesti päättämään siitä menettelystä, jota edellä mainittua etua asunto-osakeyhtiöille myönnettäessä oli noudatettava;

että maksamattoman kauppahinnan kuoletus edellä mainitussa tapauksessa oli tapahtuva 20 vuodessa ja 5 %:n koroin; sekä

että muissa suhteissa noudatettiin vahvistettuja tontinmyyntiehtoja.

Hermannin eli XXI kaupunginosan tonttien luovuttaminen. Hermannin eli XXI kaupunginosan tonttien luovutusmuodoksi hyväksyttiin [2]) sekä vuokraus että myynti.

Pakilan ja Paloheinän omakotialueiden tonttien luovutusmuoto ja vuokraehdot vahvistettiin [3]).

Kansakoulukadun tontin n:o 1 järjestely. Herrat E. ja R. von Frenckell olivat esittäneet, että heidän omistamansa Kansakoulukadun tontin n:o 1 suhteen vahvistettu asemakaavan- ja tonttijaonmuutos [4]) toteutettaisiin, sekä tarjonneet katumaaksi muuttuvan osan tontistaan kaupungin omistukseen. Asiaa koskevassa sopimuksessa olisi esityksen mukaisesti todettava, että kaupunki tämän saannon vastikkeeksi suostui sellaiseen asemakaavanmuutokseen, että tontille tulevaisuudessa rakennettavan rakennuksen kahdeksas kerros saatiin sisustaa konttorihuoneistoiksi, ja kaupungin olisi samalla vakuutettava, ettei tontinomistajan viereisten katuosuuksien ylläpitovelvollisuus kyseisen luovutuksen johdosta lisääntynyt, samoin kuin sitouduttava olemaan vaatimatta tontin osalla olevan rakennuksen poistamista, jääden tontin omistajille oikeus itse ratkaista, milloin rakennus poistettiin ja kaupunki sai tontin osan lopullisesti haltuunsa. Asiasta sittemmin käydyissä neuvotteluissa sovittiin siitä, että tonttia rajoittavien katujen kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuus järjestettiin rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti, että katumaaksi muuttuvan

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 18 § ja 2 p. huhtik. 24 §. — [2]) S:n 14 p. toukok. 31 §; ks. tämän kert. s. 75. — [3]) Kvsto 23 p. huhtik. 16 §; kvston pain. asiakirj. n:o 5; ks. myös tämän kert. s. 11 ja 84 ja Kunnall. asetuskok. s. 72. — [4]) Ks. v:n 1940 kert. s. 56.

tontin osan omistusoikeus siirtyi viipymättä kaupungille, mutta kaupunki suostui siihen, että alueen hallintaoikeus jäi korvauksetta tontin omistajille siksi kunnes he oma-aloitteisesti poistivat alueella olevat rakennukset ja ryhtyi rakentamaan sille uudisrakennusta, jolloin he myös vasta käytännössä voivat ryhtyä käyttämään hyväkseen myönnettyä ullakkokerroksen sisustamisoikeutta. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) puolestaan hyväksyä tarjouksessa esitetyt luovutusehdot edellä esitetyin tavoin muutettuina.

Alueen luovuttaminen yliopiston voimistelulaitosta varten. Vastauksena opetusministeriön asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginvaltuusto päätti [2]) ilmoittaa, että yliopiston voimistelulaitosta varten voitiin Meilahdesta luovuttaa n. 5.35 ha:n suuruinen alue, jonka hinta sillä hetkellä oli 17,120,000 mk, minkä hinnan tarkistukseen kaupunki kuitenkin varasi itselleen oikeuden, sekä että kaupunki mahdollisesti aluevaihtoon ryhdyttäessä ensi sijassa olisi halukas edellä mainitun alueen vastikkeeksi vastaanottamaan XI kaupunginosan korttelin n:o 363, muidenkin tonttien ja alueiden kuitenkin voidessa tulla kysymykseen. Edellä mainittu vaihtotarjous oli kaupungin puolelta oleva voimassa v:n 1945 loppuun saakka.

Kaivopuiston rantatietä koskeva aluevaihto. IX kaupunginosan korttelissa n:o 204 olevan tontin n:o 11 omistajain puolesta oli ilmoitettu heidän suostuvan aluetta koskevan kaupunginvaltuuston hyväksymän tonttijaonmuutoksen [3]) edellyttämään aluevaihtoon, jonka mukaisesti tähän tonttiin yleisestä alueesta liitettäisiin 29.5 m² ja siitä erotettaisiin saman suuruinen alue Kaivopuiston rantatiehen liitettäväksi ehdoin, että kaupunki vastasi tonttijärjestelyn aiheuttamista suoranaisista kuluista. Valtuusto päätti [4]) tällöin myöskin puolestaan hyväksyä aluevaihdon tontinomistajain esittämin ehdoin.

Kaupungin ja Oy. Strömberg ab:n välinen tilusvaihto. Kaupungin ja Oy. Strömberg ab:n välistä tilusvaihtoa koskevaa aikaisempaa päätöstään [5]) tarkistaen kaupunginvaltuusto päätti [6]) laaditun kartan mukaisesti luovuttaa Oy. Strömberg ab:lle Munkkiniemen IX kaupunginosasta yhtiön tehdasalueen läntisen osan eteläpuolelta 471 m² ja mainitun tehdasalueen, rautatien ja tontin n:o 13 sekä Turun maantien väliltä 32,984 m² eli yhteensä 33,455 m² kun taas yhtiön tuli luovuttaa kaupungille tontista n:o 13 yhteensä 2,875 m² ja tontista n:o 12 4,441 m² eli kaikkiaan 7,316 m² ja suorittaa jälellä olevista 26,139 m²:stä 100 mk/m² suuruisen yksikköhinnan mukaan laskettu kauppahinta käteisellä, ollen muuten noudatettava valtuuston aikaisemmin määräämiä ehtoja.

Tonttien myynti suomenkielisen kauppakorkeakoulun paikaksi. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [7]), tarpeellisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi, ilman huutokauppaa myymään Korkeamman kauppaopetuksen kannatus oy:lle suomenkielisen kauppakorkeakoulun paikaksi XIII kaupunginosan korttelin n:o 428 tontit n:ot 3, 14, 16, 20, 27 ja 29 8,242,000 mk:n hinnasta ehdoin:

että puolet kauppahinnasta suoritettiin voimassa olevien myyntiehtojen mukaisesti kauppahinnan toisen puolen jäädessä korottomaksi lainaksi, joka erääntyi maksettavaksi heti kun tontille rakennettavia rakennuksia lakattiin käyttämästä kauppakorkeakoulun tarpeisiin;

---

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 30 §. — [2]) S:n 15 p. tammik. 10 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 77 ja v:n 1940 kert. s. 57. — [4]) Kvsto 18 p. kesäk. 34 §. — [5]) Ks. v:n 1940 kert. s. 50. — [6]) Kvsto 14 p. toukok. 24 §. — [7]) S:n 15 p. tammik. 23 §.

että mainitun lainan ja rakennusvelvollisuuden mahdollisesta laiminlyömisestä johtuvan maksusuorituksen vakuudeksi myönnettiin kiinnitys tonttiin ja sille rakennettaviin rakennuksiin etuoikeuksin niiden kiinnitysten jälkeen, jotka vastasivat 75 % tontille rakennettavien rakennusten rakennuskustannuksista ynnä puolta sen kauppahinnasta;

että sallittu rakennusala määrättiin 3/5:ksi koko korttelin pinta-alasta ja että kortteliin saatiin sijoittaa enintään 568 normaalihuonetta; sekä

että tontille rakennettavien rakennusten piirustukset ja kustannusarviot alistettiin kaupunginhallituksen tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi.

Tontin myynti Alkon kansanravintola oy:lle. Kaupunginvaltuusto oikeutti [1]) kiinteistölautakunnan myymään Alkon kansanravintola oy:lle XI kaupunginosan korttelissa n:o 297 olevan Pitkänsillanrannan tontin n:o 3 5,460,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten ennen helmikuun 22 p:ää 1939 asuntotontteja varten vahvistetuin myyntiehdoin paitsi, että kauppahinta oli maksettava käteisellä ja rakennuspiirustukset alistettava kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi.

Tontin varaaminen kirkkoa ja seurakuntataloa varten. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että Helsingin evankelis-luterilaisille seurakunnille luovutetaan myöhemmin asemakaavanmuutoksella kirkkotontiksi muodostettava, n. 3,950 m²:n suuruinen tontti XV kaupunginosan korttelin n:o 621 pohjoispäästä ehdoin:

että tontti luovutettiin seurakuntien hallintaan niin pitkäksi aikaa kuin paikalla ylläpidettiin kirkkoa, ellei hallintaoikeutta alempana mainittavien määräysten nojalla ollut menetetty;

että kirkko rakennettiin valmiiksi kolmen vuoden kuluessa sopimuksen tekopäivästä ja tontti kunnostettiin lopulliseen asuun vuoden kuluessa kirkkorakennuksen valmistumisesta;

että tontille ei rakennettu muita rakennuksia kuin kirkko ja sen yhteyteen tarvittavat seurakuntasalit eikä tontilla oleviin rakennuksiin sijoitettu muita asuinhuoneistoja kuin mitä oli välttämätöntä rakennuksen hoitohenkilökuntaa varten;

että seurakunnat omalla kustannuksellaan huolehtivat tonttia rajoittavien katuosuuksien kunnossa- ja puhtaanapidosta;

että seurakunnat itse suorittivat ja kustansivat kaikki tontilla mahdollisesti tarvittavat louhimis- ja tasoitustyöt;

että rakennuspiirustukset ja kustannuslaskelmat alistettiin kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi; sekä

että seurakunnat, kaupungin sitä vaatiessa, menettivät hallintaoikeutensa tonttiin, ellei edellä mainittuja määräyksiä noudatettu, sekä, jos tonttia tai sillä olevaa kirkkorakennusta tai edellä mainittuja seurakuntasaleja ryhdyttiin käyttämään muihin kuin kirkollisiin tarkoituksiin.

XXII eli Vallilan kaupunginosan tehdastonttien arvioimisperusteet. Kaupunginvaltuusto päätti [3]), että Vallilan tehdastontteja vastedes myyntiä varten arvioitaessa oli otettava huomioon sekä tontin pinta-ala että sen rakennusoikeuden mukainen kuutiotilavuus.

XXII eli Vallilan kaupunginosan asuntotonttien myynti vuokraajilleen. Oikeuttaessaan Vallilan kivitalotonttien vuokraajat lunastamaan omikseen hallitsemansa tontit kaupunginvaltuusto päätti [4]) m.m., että vuokraajain

---

[1]) Kvsto 23 p. huhtik. 25 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 26 §. — [3]) S:n 12 p. maalisk. 8 §; ks. v:n 1939 kert. s. 55. — [4]) Ks. v:n 1940 kert. s. 46.

oli allekirjoitettava kauppakirja viimeistään joulukuun 31 p:ään 1940 mennessä. Kaupunginhallituksen myöhempi toimenpide siirtää kauppakirjan allekirjoittamisaika päättymään maaliskuun 31 p:nä 1941 hyväksyttiin [1]) sittemmin sekä oikeutettiin kaupunginhallitus myöntämään mainitun määräajan suhteen edelleenkin lykkäystä, mikäli edellytyksiä kauppakirjan allekirjoittamiselle ei tähän ajankohtaan mennessä jossakin tapauksessa ollut syntynyt ostajan olematta tähän syypää.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [2]) myymään Asunto oy. Mäkelänkatu 16 nimiselle yhtiölle XXII kaupunginosan korttelissa n:o 539 oleva Mäkelänkadun tontti n:o 16 264,000 mk:n kauppahinnoin sekä Oy. Vesannontie 9 nimiselle yhtiölle saman kaupunginosan korttelissa n:o 705 oleva Vesannontien tontti n:o 9 173,500 mk:n kauppahinnoin, ollen kummassakin tapauksessa:

kauppahinnasta suoritettava 15 % 8 päivän kuluessa siitä kun kiinteistölautakunta on lopullisesti päättänyt tontin myynnistä;

kauppakirja allekirjoitettava viimeistään maaliskuun 31 p:nä, ellei kiinteistölautakunta myönnä lykkäystä siinä suhteessa; sekä

muissa suhteissa soveltuvin osin noudatettava kaupunginvaltuuston vahvistamia Vallilan kivitalotonttien myyntiehtoja [3]).

Asianomaisten yhtiöiden tehtyä tätä koskevat anomukset kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) kiinteistölautakunnan myymään Asunto oy. Mäkelänkatu 36 nimiselle yhtiölle XXII kaupunginosan korttelissa n:o 705 olevan Mäkelänkadun tontin n:o 36 300,000 mk:n kauppahinnoin sekä Asunto oy. Mäkelänkatu 38 nimiselle yhtiölle saman kaupunginosan korttelissa n:o 706 olevan Mäkelänkadun tontin n:o 38 330,600 mk:n kauppahinnoin, ollen kauppaehtoina lisäksi otettava huomioon:

että kauppahinnasta oli suoritettava 15 % 8 päivän kuluessa siitä, jolloin kiinteistölautakunta oli lopullisesti päättänyt tontin myynnistä;

että tonttia n:o 36 koskeva kauppakirja oli allekirjoitettava viimeistään toukokuun 31 p:nä 1941 ja tonttia n:o 38 koskeva kauppakirja 3 kuukauden kuluessa siitä, jolloin kiinteistölautakunta oli lopullisesti päättänyt tontin myymisestä, ollen kiinteistölautakunnalla kuitenkin oikeus myöntää tässä suhteessa lykkäystä;

että tontille n:o 38 oli rakennettava rakennus vesikattoon viimeistään elokuun 4 p:ään 1942 mennessä uhalla, että ostajan muuten oli suoritettava kaupungille korvausta 30 % kauppahinnasta, ja ellei tonttia vielä elokuun 4 p:ään 1945 mennessäkään ollut rakennettu, oli ostajan lisäksi maksettava 120 % kauppahinnasta; sekä

että muissa suhteissa oli soveltuvin osin noudatettava valtuuston vahvistamia n.s. Vallilan kivitalotonttien myyntiehtoja.

Kaupunginvaltuusto oikeutti [5]) kiinteistölautakunnan myymään Asunto oy. Sturenkatu n:o 23:lle sillä vuokralla olevan, XXII kaupunginosan korttelissa n:o 551 sijaitsevan Sturenkadun tontin n:o 23 ehdoin:

että kauppahinta oli 664,000 mk, josta 15 %:n suuruinen käteismaksu oli suoritettava 8 päivän kuluessa siitä päivästä, jolloin kiinteistölautakunta lopullisesti päätti tontin myynnistä;

että kauppakirja allekirjoitettiin viimeistään 3 kuukauden kuluttua edellä mainitusta päivästä; sekä

---

[1]) Kvsto 29 p. tammik. 33 §. — [2]) S:n 29 p. tammik. 14 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 46. — [4]) Kvsto 2 p. huhtik. 14 §. — [5]) S:n 17 p. jouluk. 30 §.

että muuten noudatettiin valtuuston kesäkuun 19 p:nä 1940 päättämiä[1]) myyntiehtoja.

Tonttien myynti Helsingin asuntokeskuskunta HAKA:n toimesta perustettaville yhtiöille. Kaupunginvaltuusto oikeutti [2]) kiinteistölautakunnan myymään Helsingin asuntokeskuskunta HAKA:n toimesta perustettaville yhtiöille XXII kaupunginosan uudelleenmuodostetussa korttelissa n:o 580 [3]) olevat Mäkelänkadun tontit n:ot 3, 5 ja 7 sekä Hämeentien tontin n:o 68 vastaavasti 529,900 mk:n, 481,900 mk:n, 363,000 mk:n ja 1,644,500 mk:n kauppahinnoin sekä muuten helmikuun 22 p:nä 1939 asuntotonttien suhteen vahvistetuin myyntiehdoin.

XXII eli Vallilan kaupunginosan tehdastonttien myynti. Päätettyään [4]) että sekä myynti- että vuokrausmenetelmää sai käyttää luovutusmuotona m.m. XXII eli Vallilan kaupunginosan tehdastontteja luovutettaessa kaupunginvaltuusto käsitteli alla mainittuja tontteja koskevat ostotarjoukset valtuuttaen kiinteistölautakunnan ilman huutokauppaa myymään tontit seuraaville henkilöille, toiminimille tai yhtiöille:

Oy. Medica ab:lle [5]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 693 olevan Teollisuuskadun tontin n:o 25 782,300 mk:n kauppahinnoin ehdoin:

että kauppahinnasta suoritettiin 15 % 8 päivän kuluessa kiinteistölautakunnan tonttia koskevan myyntipäätöksen tekopäivästä ja loppuosa 10 vuoden kuluessa korkoineen, mikä vastasi Suomen pankin alinta diskonttokorkoa, ei kuitenkaan alle 6 % eikä yli 10 %; jos ostaja suoritti käteisellä 90 % kauppahinnasta ja vuoden kuluessa yllä mainitusta päätöksen tekopäivästä täytti alempana mainitun rakennusvelvollisuuden, niin hän vapautui suorittamasta 10 %:n loppuerää;

että ostaja sitoutui sijoittamaan tontille rakennettavaan rakennukseen ainakin 1,500,000 mk:n suuruisen pääoman sekä suorittamaan, ellei tämä rakennusvelvollisuus ollut täytetty 3 vuoden kuluttua siitä päivästä, jolloin kiinteistölautakunta oli päättänyt tontin myymisestä, kaupungille korvausta 30 % kauppahinnasta, ja ellei sitä vielä 6 vuodenkaan kuluttua edellä mainitusta päivästä ollut täytetty, lisäksi vielä 120 % kauppahinnasta;

että edellisessä kohdassa määritelty korvausmäärä, joka siis voi nousta 150 %:iin kauppahinnasta, kiinnitettiin tonttiin ja sille rakennettaviin rakennuksiin parhaalla etuoikeudella maksamattoman kauppahinnan osan jälkeen;

että ostaja suoritti julkisen kaupanvahvistajan palkkion sekä kustannukset lainhuudatuksesta, josta kaupunki huolehti ja kaupungille annettavien velkakirjain kiinnittämisestä, mitä varten ostajan tuli antaa kaupungille tarpeelliset asiakirjat ja suorittaa ennakolta rahatoimistoon näihin kustannuksiin tarvittava rahamäärä; sekä

että kaupungille jäi oikeus ottaa joko heti tai vastaisuudessa suoritettavakseen tontin omistajan velvollisuutena oleva katujen kunnossapito valtuuston vahvistettavasta maksusta;

Tikkurilan silkki oy:lle [6]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 692 olevan Kuortaneenkadun tontin n:o 15 931,500 mk:n kauppahinnasta ehdoin, että ostaja sitoutui sijoittamaan tontille rakennet-

---

[1]) Ks. v:n 1940 kert. s. 47. — [2]) Kvsto 18 p. kesäk. 20 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 81. — [4]) Ks. v:n 1939 kert. s. 55. — [5]) Kvsto 19 p. helmik. 19 §. — [6]) S:n 19 p. helmik. 21 §.

tavaan rakennukseen 1,200,000 mk:n suuruisen pääoman sekä muuten noudatti edellä mainittuja oy. Medica ab:lle asetettuja ehtoja;

Helsingin kahvipaahtimo oy:lle [1]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 707 olevan Lemuntien tontin n:o 7 263,200 mk:n kauppahinnasta ehdoin, että ostaja sitoutui sijoittamaan tontille rakennettavaan rakennukseen ainakin 650,000 mk:n suuruisen pääoman sekä muuten noudatti edellä mainittuja Oy. Medica ab:lle asetettuja ehtoja;

Oy. Kuortaneenkatu 8 nimiselle yhtiölle [2]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 693 olevan Kuortaneenkadun tontin n:o 8 861,300 mk:n kauppahinnasta, josta 15 % oli suoritettava 8 päivän kuluessa kiinteistölautakunnan tonttia koskevan myyntipäätöksen tekopäivästä, rakennusvelvollisuuden suhteen ehdoin, että ostaja sijoitti tontille sillä jo olevan rakennuksen lisäksi rakennettaviin rakennuksiin ainakin 650,000 mk:n suuruisen pääoman, ja muuten ennen helmikuun 22 p:ää 1939 asuntotonttien suhteen voimassa ollein myyntiehdoin, kuitenkin niin, että jos ostaja suoritti käteisellä 90 % kauppahinnasta ja vuoden kuluessa edellä mainitusta päätöksen tekopäivästä täytti tontin rakennusvelvollisuuden, niin hän vapautui suorittamasta 10 %:n loppuerää;

Oy. Helsingin silkkikutomolle [3]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 700 olevat Lemuntien tontit n:ot 2 ja 4 sekä Nilsiänkadun tontit n:ot 11 ja 13 vastaavasti 244,300 mk:n, 283,800 mk:n, 205,100 mk:n ja 295,200 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, ollen tontille rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava vastaavasti ainakin 450,000 mk:n, 550,000 mk:n, 400,000 mk:n ja 600,000 mk:n suuruiset pääomat;

Metalliruiskutus oy:lle [4]) korttelissa n:o 693 olevan Elimäenkadun tontin n:o 20 745,700 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, ollen tontille rakennettavaan rakennukseen sijoitettava ainakin 900,000 mk:n suuruinen pääoma;

Toimitusjohtaja K. Raivion toimesta perustettavalle paperinjalostusyhtiölle [5]) korttelissa n:o 694 olevan Elimäenkadun tontin n:o 17 850,100 mk:n kauppahinnoin ja muuten Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, ollen tontille rakennettavaan rakennukseen sijoitettava ainakin 1,000,000 mk:n suuruinen pääoma;

Emali oy:lle [6]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 693 olevan Teollisuuskadun tontin n:o 23 1,024,500 mk:n kauppahinnoin ja muuten Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, ollen tontille sillä jo olevien rakennusten lisäksi rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 700,000 mk:n suuruinen pääoma;

Johtaja T. ja työnjohtaja K. Hyryläiselle [7]) tai heidän toimestaan perustettavalle yhtiölle korttelissa n:o 700 olevan Lemuntien tontin n:o 6 260,400 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, ollen tontille rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 350,000 mk:n suuruinen pääoma;

Oy. Tekstiilivärjäämölle [8]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 700 olevan Pälkäneenkadun tontin n:o 17 222,900

---

[1]) Kvsto 19 p. helmik. 22 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 26 §. — [3]) S:n 19 p. helmik. 23 §; ks. tämän kert. s. 81. — [4]) Kvsto 23 p. huhtik. 27 §. — [5]) S:n 12 p. maalisk. 11 §. — [6]) S:n 4 p. kesäk. 22 §. — [7]) S:n 14 p. toukok. 27 §. — [8]) S:n 14 p. toukok. 29 §.

mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, ollen tontille rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 300,000 mk:n suuruinen pääoma;

Johtajille E. K. ja M. Bergmanille [1]) tai heidän toimestaan perustettavalle yhtiölle korttelissa n:o 707 olevan Lemuntien tontin n:o 9 ja Mäkelänkadun tontin n:o 56 leipomo-, meijeri-, tehdas- ja varastorakennuksia varten, edellisen 338,600 mk:n ja jälkimmäisen 351,700 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, paitsi että ostajien tuli sitoutua sijoittamaan tontille n:o 9 rakennettavaan rakennukseen ainakin 400,000 mk:n suuruinen pääoma sekä rakentamaan tontille n:o 56 rakennus vesikattoon Mäkelänkadun varrelle asemakaavamääräysten mukaiseen pituuteen ja korkeuteen;

Rakennustoimi oy:lle [2]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 707 olevan Elimäenkadun tontin n:o 27 905,200 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, paitsi että ostajan tuli sitoutua tontille sillä jo olevan rakennuksen lisäksi rakennettaviin rakennuksiin sijoittamaan ainakin 350,000 mk:n suuruinen pääoma sekä hyväksymään tontin eteläosassa kulkevaa viemärijohtoa koskeva asemakaavanmääräys;

Keskuslämpö oy:lle [3]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 707 olevat Mäkelänkadun tontit n:ot 58 ja 60 493,000 mk:n ja 599,300 mk:n kauppahinnoin sekä muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, paitsi että ostajan tuli sitoutua sijoittamaan tonteille rakennettaviin rakennuksiin ainakin 1,092,000 mk:n suuruinen pääoma sekä rakentamaan tonteille Mäkelänkadun varrelle rakennukset vesikattoon asemakaavan määräämään pituuteen ja korkeuteen;

Johtaja E. Majanderin toimesta perustettavalle huonekalutehdasosakeyhtiölle [4]) korttelissa n:o 707 olevan Mäkelänkadun tontin n:o 54 305,600 mk:n kauppahinnoin ja muuten Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin paitsi rakennusvelvollisuuteen nähden ehdoin, että ostaja rakensi tontille Mäkelänkadun varrelle rakennuksen vesikattoon asemakaavan määräämään pituuteen ja korkeuteen;

Oy. Suomen Höyhen ab:lle [5]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 707 olevan Mäkelänkadun tontin n:o 52 304,100 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Lääketehdas Orion oy:lle [6]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 699 olevan Nilsiänkadun tontin n:o 12 1,010,800 mk:n kauppahinnoin ja muuten Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, paitsi että rakennusvelvollisuus katsottiin täytetyksi, ollen yhtiöllä jo tälle aikaisemmin vuokraamalleen tontille rakennettuna tehdasrakennus;

Oy. Metro-Auto ab:lle [7]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 692 olevan Kuortaneenkadun tontin n:o 11 1,376,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

---

[1]) Kvsto 23 p. huhtik. 28 §. — [2]) S:n 2 p. huhtik. 15 §. — [3]) S:n 26 p. helmik. 7 §; ks. tämän kert s. 82. — [4]) Khs 23 p. huhtik. 24 §. — [5]) Khs 14 p. toukok. 28 §. — [6]) S:n 19 p. helmik. 24 §. — [7]) S:n 23 p. huhtik. 22 §.

Oy. Kiiltokangas ab:lle [1]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 692 olevan Kuortaneenkadun tontin n:o 13 1,121,400 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Heteka oy:lle [2]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 699 olevat Nilsiänkadun tontit n:ot 16 ja 18 vastaavasti 326,400 mk:n ja 852,400 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Ab. Hissko oy:lle [3]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 699 olevan Nilsiänkadun tontin n:o 8 423,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Helsingin Takomo oy:lle [4]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 532 olevan Vääksyntien tontin n:o 4 1,104,500 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

J. Järvelän lakka- ja väritehdas oy:lle [5]) korttelissa n:o 696 olevan Elimäenkadun tontin n:o 15 499,400 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Johtaja H. Schlüterille [6]) tai hänen toimestaan perustettavalle yhtiölle korttelissa n:o 694 olevan Elimäenkadun tontin n:o 19 350,600 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Kiinteimistö oy. Elimäenkatu 23 [7]) nimiselle yhtiölle korttelissa n:o 694 olevan Elimäenkadun tontin n:o 23 362,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Oy. Metalliteos [8]) nimiselle yhtiölle tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 693 olevan Elimäenkadun tontin n:o 24 815,800 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Oy. Keskusvalimo [9]) nimiselle yhtiölle tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 693 olevan Teollisuuskadun tontin n:o 33 1,016,700 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Tehtailija A. Müllerille [10]) tai hänen toimestaan perustettavalle yhtiölle korttelissa n:o 695 olevan Teollisuuskadun tontin n:o 19 785,400 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

J. Honkasen trikootehdas [11]) toiminimelle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle korttelissa n:o 532 olevan Teollisuuskadun tontin n:o 1 f 655,300 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Oy. Metallivalimo Lepistölle [12]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 695 olevan Teollisuuskadun tontin n:o 17 816,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

Kiinteistö oy. Teollisuuskatu 1 e [13]) nimiselle yhtiölle korttelissa n:o 532 olevan Teollisuuskadun tontin n:o 1 e 701,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin;

---

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 9 §. — [2]) S:n 2 p. huhtik. 18 §. — [3]) S:n 23 p. huhtik. 23 §. — [4]) S:n 4 p. kesäk. 25 §. — [5]) S:n 2 p. huhtik. 16 §. — [6]) S:n 2 p. huhtik. 17 §. — [7]) S:n 23 p. huhtik. 26 §. — [8]) S:n 4 p. kesäk. 23 §. — [9]) S:n 4 p. kesäk. 24 §. — [10]) S:n 2 p. huhtik. 19 §. — [11]) S:n 14 p. toukok. 26 §. — [12]) S:n 19 p. marrask. 14 §. — [13]) S:n 17 p. jouluk. 29 §.

Rakennuskonepaja oy:lle [1]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 707 olevan Elimäenkadun tontin n:o 25 694,100 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin, paitsi että ostajan lisäksi tuli sitoutua hyväksymään tontin eteläosassa kulkevaa viemärijohtoa koskeva asemakaavamääräys;

Enso-Gutzeit oy:lle [2]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle korttelissa n:o 532 olevan, entisistä tonteista n:ot 1 d ja 14 muodostetun Päijänteentien tontin n:o 14 1,787,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, kuitenkin niin, että rakennusvelvollisuus entisen tontin n:o 1 d osalta katsottiin täytetyksi ollen yhtiöllä jo tälle tontille rakennettuna tehdasrakennus, ja että ostaja, jos hän suoritti käteisellä 90 % entisen tontin n:o 14 osalle tulevasta kauppahinnan osasta, 891,000 mk:sta, ja vuoden kuluessa saattoi tontin rakennustyön päätökseen, vapautui suorittamasta 10 %:n loppuerää tämän tontin osalta;

Rauta- ja metallivalimo Suomi [3]) nimiselle toiminimelle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle korttelissa n:o 696 olevan Elimäenkadun tontin n:o 5 ja korttelissa n:o 699 olevan Nilsiänkadun tontin n:o 6 vastaavasti 1,067,500 mk:n ja 389,500 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuortaneenkadun tonttia n:o 8 koskevin myyntiehdoin, kuitenkin niin, että tontin n:o 5 osalta rakennusvelvollisuus katsottiin täytetyksi, ollen yhtiöllä jo tälle aikaisemmin vuokraamalleen tontille rakennettuna tehdasrakennus, mutta tontin n:o 6 osalta oli täytettävä sijoittamalla tontille rakennettavaan rakennukseen ainakin 750,000 mk:n suuruinen pääoma; sekä

Helsingin kutomo ja kravatti oy:lle [4]) korttelissa n:o 696 olevan Elimäenkadun tontin n:o 9 1,317,500 mk:n kauppahinnoin ehdoin, että kauppahinta maksettiin käteisellä kauppakirjaa allekirjoitettaessa, että ostaja suoritti julkisen kaupanvahvistajan palkkion sekä kustannukset lainhuudatuksesta, josta kaupunki huolehti, sekä että kaupungille jäi oikeus ottaa joko heti tai vastaisuudessa suoritettavakseen tontinomistajan velvollisuutena olevan katujen kunnossapidon valtuuston vahvistettavasta maksusta.

Herttoniemen tehdasalueiden myynti. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) hyväksyä kaupunginhallituksen toimenpiteet [6]) valtuuttaa kiinteistölautakunnan myymään Oy. Elo ab:lle tontin korttelista n:o 53 ja Tienhaaran kattohuopateollisuus oy:lle tontin korttelista n:o 51.

Vuoden kuluessa valtuusto valtuutti kiinteistölautakunnan ilman huutokauppaa myymään Herttoniemen tehdasalueita seuraaville henkilöille, toiminimille ja yhtiöille:

Tienhaaran kattohuopateollisuus oy:lle [7]) n. 13,315 m² käsittävän lisäalueen korttelista n:o 51 1,920,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten valtuuston helmikuun 22 p:nä 1939 vahvistamin asuntotonttien myyntiehdoin paitsi että kauppahinta oli suoritettava 10 vuoden kuluessa 20 vuoden asemesta ja että ostaja, jos hän suoritti käteisellä 90 % kauppahinnasta ja vuoden kuluessa mainitusta päätöksen tekopäivästä täytti alueen rakennusvelvollisuuden, vapautui suorittamasta 10 %:n loppuerää, sekä lisäehdoin: että myytävä alue yhdistettiin heinäkuun 23 p:nä 1940 tehdyllä kauppakirjalla samalle yhtiölle luovutettuun ääreiseen alueeseen, jolloin nämä alueet

---

[1]) Kvsto 2 p. huhtik. 20 §. — [2]) S:n 14 p. toukok. 25 §. — [3]) S:n 12 p. maalisk. 10 §. — [4]) S:n 19 p. helmik. 20 §. — [5]) S:n 2 p. huhtik. 13 §. — [6]) Ks. v:n 1940 kert. s. 192 ja 193. — [7]) Kvsto 4 p. kesäk. 29 §.

muodostaisivat yhden tilan, jolle rakennettaviin rakennuksiin ostajan oli sijoitettava ainakin 4,000,000 mk:n suuruinen pääoma; että ostaja oli velvollinen kaupungin viranomaisten osoittamaan paikkaan tontin ääressä kasaamaan kaiken ruokamullan niiltä tontin osilta, joille ei tullut nurmikkoa; että ostaja sitoutui siksi kunnes Herttoniemen tehdasalueen rakennusjärjestys oli vahvistettu, tontille rakentaessaan sekä katujen puhtaana- ja kunnossapidon suhteen noudattamaan niitä määräyksiä, joita kiinteistölautakunta katsoi tarpeelliseksi antaa; sekä että ostaja ennen rakennusluvan anomista alisti rakennuspiirustukset kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi;

Oy. Mercantile yhtiölle [1]) n. 10,324 m² käsittävän alueen korttelin n:o 52 eteläpäästä 1,486,656 mk:n kauppahinnoin ja muuten valtuuston helmikuun 22 p:nä 1939 vahvistamin asuntotonttien myyntiehdoin, paitsi että kauppahinta oli suoritettava 10 vuoden kuluessa 20 vuoden asemesta; tontille rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava pääoma määrättiin 1,700,000 mk:ksi ja ostajan tuli suorittaa julkisen kaupanvahvistajan palkkio sekä lohkomiskustannukset ja kustannukset lainhuudatuksesta, josta kaupunki huolehti, sitoutua tonttia rakentaessaan ja katujen kunnossapidon suhteen noudattamaan niitä määräyksiä, joita kiinteistölautakunta katsoi tarpeelliseksi antaa, sekä ennen rakennusluvan anomista alistaa rakennuspiirustukset kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi;

Paperituote oy:lle [2]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle n. 10,000 m² käsittävän alueen korttelin n:o 51 eteläpäästä 1,440,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten valtuuston helmikuun 22 p:nä 1939 vahvistamin asuntotonttien myyntiehdoin, paitsi että kauppahinta oli suoritettava 10 vuoden kuluessa 20 vuoden asemesta ja että ostaja, jos hän suoritti käteisellä 90 % kauppahinnasta ja vuoden kuluessa mainitusta päätöksen tekopäivästä täytti tontin rakennusvelvollisuuden, vapautui suorittamasta 10 %:n loppuerää; tontille rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava pääoma määrättiin 1,700,000 mk:ksi ja ostajan tuli sitoutua, siksi kunnes Herttoniemen tehdasalueen rakennusjärjestys oli vahvistettu, tontille rakentaessaan sekä katujen puhtaana- ja kunnossapidon suhteen noudattamaan niitä määräyksiä, joita kiinteistölautakunta katsoi tarpeelliseksi antaa, sekä ennen rakennusluvan anomista alistamaan rakennuspiirustukset kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi;

Suomen silkkikutomo oy:lle [3]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle 15,326.8 m² käsittävän alueen korttelin n:o 52 pohjoispäästä 2,210,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Paperituote oy:lle myytävää tonttia koskevin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 2,500,000 mk:n suuruinen pääoma;

Tiemestari P. Salmisen toimesta perustettavalle yhtiölle [4]) n. 3,000 m² käsittävän alueen korttelista n:o 55 432,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 500,000 mk:n suuruinen pääoma;

Oy. Airam ab:lle [5]) 36,300 m² käsittävän korttelin n:o 54, mikä myyntikysymys sittemmin raukesi, päättäen valtuusto myydä kyseisen alueen *Oy. G. W. Sohlberg ab:lle* [6]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle 5,445,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten Herttoniemen teolli-

[1]) Kvsto 29 p. tammik. 17 §. — [2]) S:n 12 p. maalisk. 12 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 22 §. — [4]) S:n 18 p. kesäk. 23 §. — [5]) S:n 18 p. kesäk. 21 §. — [6]) S:n 17 p. jouluk. 18 §.

suusalueen yleisin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 6,800,000 mk:n suuruinen pääoma;

Gustav Paulig ja K:ni toiminimelle [1]) tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle n. 14,000 m² käsittävän tontin korttelin n:o 53 pohjoispäästä 2,016,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten Herttoniemen tehdastonttien yleisin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 2,500,000 mk:n pääoma;

Everstiluutnantti M. Sauriolle [2]) tai hänen toimestaan perustettavalle yhtiölle 3,421.7 m² käsittävän tontin korttelin n:o 55 pohjoispäästä metalliteollisuuslaitosta varten 493,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten Herttoniemen tehdastonttien yleisin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 580,000 mk:n suuruinen pääoma;

Maskinaktiebolaget E. Grönblom nimiselle yhtiölle [3]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle n. 26,060 m² käsittävän korttelin n:o 56 3,909,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten Herttoniemen tehdastonttien yleisin myyntiehdoin,ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 5,000,000 mk:n suuruinen pääoma;

Helsingin Säilyke oy:lle [4]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle n. 5,000 m² käsittävän alueen korttelista n:o 60 sen muodostamista koskevan rakennussuunnitelmanmuutoksen tultua vahvistetuksi, 750,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten Herttoniemen tehdastonttien yleisin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 940,000 mk:n suuruinen pääoma;

Puutuote oy:lle [5]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle n. 2,800 m² käsittävän alueen korttelin n:o 58 pohjoisosasta 420,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten Herttoniemen tehdastonttien yleisin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 525,000 mk:n suuruinen pääoma;

Oy. Ikopal ab:lle [6]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle n. 6,575.1 m² käsittävän alueen korttelin n:o 58 eteläosasta 986,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten Herttoniemen tehdastonttien yleisin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 1,250,000 mk:n suuruinen pääoma; sekä

Suomen väestönsuojelujärjestölle [7]) tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle n. 9,582.7 m² käsittävän alueen korttelista n:o 57 1,440,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten Herttoniemen tehdastonttien yleisin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 1,800,000 mk:n suuruinen pääoma.

Pitäjänmäen tehdasalueiden myynti. Kaupunginvaltuusto valtuutti kiinteistölautakunnan ilman huutokauppaa myymään Pitäjänmäen tehdasalueita seuraaville henkilöille, toiminimille ja yhtiöille:

Kuusinen oy:lle [8]) tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle 12,783.2 m² käsittävän alueen Turun maantien lounaispuolelta 1,534,000 mk:n kauppahinnoin ehdoin:

että kauppahinnasta suoritettiin 15 % 8 päivän kuluessa siitä kun kiinteistölautakunta oli päättänyt alueen myynnistä;

että ostaja sitoutui sijoittamaan myydylle alueelle rakennettaviin ra-

---

[1]) Kvsto 1 p. lokak. 19 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 20 §. — [3]) S:n 17 p. jouluk. 17 §. — [4]) S:n 17 p. jouluk. 19 §. — [5]) S:n 17 p. jouluk. 20 §. — [6]) S:n 17 p. jouluk. 21 §. — [7]) S:n 17 p. jouluk. 22 §. — [8]) S:n 4 p. kesäk. 28 §.

kennuksiin, jotka eivät saaneet olla yli 16 m:n korkuisia, vähintään 2,000,000 mk:n suuruisen pääoman;

että ostaja sitoutui, siksi kuin Pitäjänmäen teollisuusalueen rakennusjärjestys oli vahvistettu, alueelle rakentaessaan sekä katujen puhtaana- ja kunnossapidon suhteen noudattamaan niitä määräyksiä, joita kiinteistölautakunta katsoi tarpeelliseksi antaa;

että ostaja ennen rakennusluvan anomista alisti rakennuspiirustukset kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi;

että ostaja sitoutui huolehtimaan siitä, ettei alueelta tuleva likavesi aiheuttanut terveydellisiä haittoja, ja alistamaan alueelle rakennettavan puhdistuslaitoksen piirustukset rakennustoimiston tarkastettaviksi; sekä

että muuten soveltuvin osin noudatettiin valtuuston helmikuun 22 p:nä 1939 vahvistamia asuntotonttien myyntiehtoja, kuitenkin niin, että kauppahinta kuoletettiin 10 vuodessa 20 vuoden asemesta ja että ostaja, jos hän suoritti käteisellä 90 % kauppahinnasta ja vuoden kuluessa mainitusta päätöksen tekopäivästä täytti alueen rakennusvelvollisuuden, vapautui suorittamasta 10 %:n loppuerää;

Turun Vanu toiminimelle [1]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle n. 3,000 m² käsittävän alueen 360,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellä mainituin Kuusinen oy:lle myytävää aluetta koskevin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 450,000 mk:n suuruinen pääoma, sekä lisäehdoin, että ostaja oikeutti rakennustoimiston puisto-osaston ajamaan ruokamullan pois ennen rakennustöiden alkamista niiltä tontin osilta, joille ei tullut nurmikkoa;

Oy. Hitsauspuikko ab:lle [2]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle n. 2,630 m² käsittävän alueen Pitäjänmäen rakennussuunnitelmaan sisältyvän korttelin n:o 224 pohjoispäästä 316,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 400,000 mk:n suuruinen pääoma;

Huolinta oy. Notracolle [3]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle n. 2,045.6 m² käsittävän alueen Pitäjänmäen rakennussuunnitelmaan sisältyvästä korttelista n:o 225 280,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 350,000 mk:n suuruinen pääoma;

E. Poutiainen oy:lle [4]) tai sen toimesta perustettavalle erilliselle yhtiölle 3,000.2 m² käsittävän alueen 411,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 515,000 mk:n suuruinen pääoma;

Herra K. Lurkille [5]) tai hänen toimestaan perustettavalle yhtiölle n. 2,400 m² käsittävän alueen 330,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 415,000 mk:n suuruinen pääoma;

Laivanvarustamo ja huolinta oy. Pohjantähti nimiselle yhtiölle [6]) tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle n. 3,568.1 m² käsittävän alueen Pitäjänmäen rakennussuunnitelmaan sisältyvästä korttelista n:o 224 370,000

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 24 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 24 §. — [3]) S:n 17 p. jouluk. 23 §. — [4]) S:n 17 p. jouluk. 24 §. — [5]) S:n 17 p. jouluk. 25 §. — [6]) S:n 17 p. jouluk. 26 §.

mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 465,000 mk:n suuruinen pääoma;

Johtaja E. Willbergille [1]) tai hänen toimestaan perustettavalle yhtiölle n. 1,514.9 m² käsittävän alueen Pitäjänmäen rakennussuunnitelmaan sisältyvästä korttelista n:o 226 210,000 mk:n kauppahinnoin ja muuten edellisessä kappaleessa mainituin myyntiehdoin, ollen alueelle rakennettaviin rakennuksiin sijoitettava ainakin 265,000 mk:n suuruinen pääoma; sekä

Seinä oy:lle [2]) 2,880.4 m² käsittävän lisäalueen yhtiön omistaman tilan RN 1941 korttelin n:o 225 tontin n:o 6 vierestä 346,000 mk:n kauppahinnoin ehdoin:

että kauppahinta kokonaisuudessaan suoritettiin 8 päivän kuluessa siitä, kun kiinteistölautakunta oli päättänyt alueen myynnistä;

että ostaja sitoutui yhdistyttämään nyt myydyn alueen edellä mainittuun aikaisemmin omistamaansa tilaan sekä sijoittamaan näin muodostetulle tilalle rakennettaviin rakennuksiin, jotka eivät saaneet olla yli 16 m:n korkuisia, ainakin 450,000 mk:n suuruisen pääoman tilalla jo olevien rakennusten lisäksi;

että ostaja sitoutui siksi kunnes Pitäjänmäen teollisuusalueen rakennusjärjestys oli vahvistettu tilalle rakentaessaan sekä katujen puhtaanaja kunnossapidon suhteen noudattamaan niitä määräyksiä, joita kiinteistölautakunta katsoi tarpeelliseksi antaa;

että ostaja ennen rakennusluvan anomista alisti rakennuspiirustukset kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi;

että ostaja sitoutui huolehtimaan siitä, ettei tilalta tuleva likavesi aiheuttanut terveydellisiä haittoja, sekä alistamaan tilalle rakennettavan puhdistuslaitoksen piirustukset rakennustoimiston tarkastettaviksi; sekä

että muuten soveltuvin osin noudatettiin valtuuston helmikuun 22 p:nä 1939 vahvistamia asuntotonttien myyntiehtoja.

Katumaan myynti Oy. Arabia ab:lle. Oy. Arabia ab:n anottua, että sille aikaisemmin myytyjen [3]) XXIII kaupunginosan tehdaskorttelien n:ot 668 ja 669 lisäksi myytäisiin kummankin korttelin kohdalta Hämeentien puolelta keskimäärin 4 m:n levyiset kaistaleet, joiden pinta-ala oli yhteensä 1,997.7 m², kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 2,179 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, jossa edellä mainittujen korttelien tonttijakoa oli muutettu niin, että kaistaleet liitettiin niihin. Ehdotuksessa oli otettu huomioon Hämeentien kavennus paitsi edellä mainittujen korttelien myöskin korttelien n:ot 670 ja 671 kohdalla, mutta sen sijaan oli siinä kadun toisella puolella oleville kortteleille merkitty ulkoiset rakennusrajat 8 m:n päähän katurajasta, jolloin kadun vastakkaisilla puolilla olevien rakennusten keskinäinen etäisyys jäisi 28 m:ksi. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti [4]):

oikeuttaa kiinteistölautakunnan myymään Oy. Arabia ab:lle korttelin n:o 668 viereisen 461.7 m²:n kaistaleen Hämeentietä 129,000 mk:n kauppahinnoin ja korttelin n:o 669 viereisen 1,536.0 m²:n kaistaleen Hämeentietä 361,000 mk:n kauppahinnoin mainittuihin kortteleihin liitettäväksi ja

---

[1]) Kvsto 17 p. jouluk. 27 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 27 §. — [3]) Ks. v:n 1939 kert. s. 58. — [4]) Kvsto 2 p. huhtik. 23 §.

muuten samoin ehdoin, joilla alkuperäiset korttelit oli myyty [1]) yhtiölle, sekä sellaisin lisäehdoin, että 15 % lisäkaistaleiden kauppahinnoista suoritettiin 8 päivän kuluessa siitä, jolloin kiinteistölautakunta oli lopullisesti päättänyt niiden myymisestä, mistä päivästä myöskin korko kauppahinnoille laskettaisiin, ja että entisten korttelien n:ot 668 ja 669 kauppahinnalle suoritettiin korko kertomusvuoden alusta lukien; sekä

hyväksyä edellä mainitun kortteleita n:ot 668—671, 914, 919 ja 920 koskevan asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen [2]).

Pukinmäen rakennussuunnitelma-alueen osan myynti Maanviljelyskonetehdas oy:lle. Kaupunginvaltuusto oikeutti [3]) kiinteistölautakunnan ilman huutokauppaa myymään Maanviljelyskonetehdas oy:lle Pukinmäen rakennussuunnitelma-alueen korttelia n:o 42 ynnä korttelin n:o 43 kaupungin hallussa olevaa luoteisosaa sekä niiden välistä tietä vastaavat, lokakuun 20 p:nä päivättyyn karttapiirrokseen kirjaimilla A, B ja C merkityt yhteensä n. 16,846 m² käsittävät alueet Helsingin pitäjän Malminkylässä olevasta Eskos nimisestä tilasta n:o 8, sen jälkeen kun tämän tehdasalueen erottamista 3,640 m²:n suuruisella puistokaistaleella entisestä asutusalueesta tarkoittava rakennussuunnitelmanmuutos oli vahvistettu. Kauppahinta, joka oli oleva yhteensä 1,263,450 mk, oli maksettava käteisellä 8 päivän kuluessa siitä, kun kiinteistölautakunta oli tehnyt lopullisen myyntipäätöksen.

Erästä Tapaninkylän tilaa koskevan kauppakirjan laatiminen. Maanviljelijä M. E. Laihola oli ilmoittanut kaupunginvaltuustolle ostaneensa H. ja A. Lindströmiltä kaikki oikeudet heidän heinäkuussa 1933 Vandapuistokylä oy:n kanssa tekemänsä vuokrasopimuksen nojalla hallitsemaansa, R. 280 nimiseen uudistilaan RN 8²¹⁸, joka huhtikuun 7 p:nä 1914 oli palstatilana erotettu Helsingin pitäjän Tapaninkylässä olevasta Rasmuksen perintötalosta n:o 8. Kun 16,600 mk:n vuokra ynnä sopimuksessa mainittu korko kokonaan olivat suoritetut, maanviljelijä Laihola samalla kauppakirjan mukaisesti anoi, että kaupunki laatisi hänen kanssaan kyseisen tilan omistusoikeuden luovuttamista koskevan kauppakirjan, jossa kauppahinta kuitattiin täydelleen suoritetuksi. Valtuusto päätti [4]) suostua anomukseen.

Helsingin makasiini oy:n varastorakennuksen myynti. Suomen osuuskauppojen keskuskunnan tiedusteltua, suostuiko Helsingin makasiini oy. myymään sille VIII kaupunginosan korttelissa n:o 151 olevan varastorakennuksen n:o 5 tontteineen, kaupunginvaltuusto päätti [5]) ilmoittaa, ettei sillä puolestaan ollut mitään mainittua kauppaa vastaan.

Rakennusvelvollisuuden täyttämisen määräajan pidentäminen. Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto oli anonut, että sen XIV kaupunginosan korttelissa n:o 511 omistamaan entiseen tonttiin n:o 25 [6]) kohdistuva rakennusvelvollisuuden täyttämisen määräaika pidennettäisiin samaksi, joka tultiin määräämään siinä lopullisessa kaupassa, jossa yhdistys osti saman korttelin entisiä tontteja n:ot 28 ja 30 [7]) vastaavat osat uudesta tontista n:o 2 [8]), joka käsitti kaikki kolme edellä mainittua tonttia. Kaupunginvaltuusto päätti [9]) suostua anomukseen siten, että liiton oli rakennettava tontille n:o 2 kiinteistölautakunnan hyväksymien piirustusten mukainen, vähin-

[1]) Ks. v:n 1939 kert. s. 58. — [2]) Ks. tämän kert. s. 82. — [3]) Kvsto 17 p. jouluk. 28 §. — [4]) S:n 14 p. toukok. 23 §. — [5]) S:n 29 p. lokak. 33 §. — [6]) Ks. v:n 1937 kert. s. 57. — [7]) Ks. v:n 1939 kert. s. 56. — [8]) Ks. v:n 1939 kert. s. 76. — [9]) Kvsto 12 p. maalisk. 15 §.

tään 25,000 m³ käsittävä rakennusryhmä, jonka oli oltava vesikatossa viimeistään toukokuun 1 p:nä 1944 uhalla, että liiton muussa tapauksessa oli maksettava kaupungille 1,850,000 mk, mihin määrään sisältyi entisen tontin n:o 25 kauppahinta, sekä, elleivät rakennukset olleet vesikatossa toukokuun 1 p:nä 1947, lisäksi 1,800,000 mk.

Lisäksi valtuusto vuoden varrella suostui seuraavien yhtymien omistamien tonttien rakennusvelvollisuuden täyttämisen määräajan pidentämiseen alla mainituin tavoin:

Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen II kaupunginosan korttelissa n:o 41 omistaman Kaisaniemenkadun tontin n:o 1 kesäkuun 7 p:ään 1943 [1]);

Asunto oy. Pengertalon XI kaupunginosan korttelissa n:o 340 omistamien Pengerkadun tontin n:o 19 ja Hämeentien tonttien n:ot 37, 39 ja 41 kesäkuun 1 p:ään 1944 [2]);

Asunto oy. Säästökoti nimisen yhtiön XI kaupunginosan korttelissa n:o 343 omistaman Hämeentien tontin n:o 43 kesäkuun 1 p:ään 1944 [3]);

Asunto oy. Rajasaari nimisen yhtiön XIV kaupunginosan korttelissa n:o 497 omistaman Sutelantien tontin n:o 1 kesäkuun 30 p:ään 1943 [4]);

Asunto oy. Mechelininkatu n:o 40 nimisen yhtiön XIV kaupunginosan korttelissa n:o 508 omistaman Mechelininkadun tontin n:o 40 lokakuun 1 p:ään 1943 [5]);

Bostadsaktiebolaget Mechelingatan n:o 38 nimisen yhtiön XIV kaupunginosan korttelissa n:o 508 omistaman Mechelininkadun tontin n:o 38 lokakuun 1 p:ään 1943 [6]);

johtaja S. Krausen XIV kaupunginosan korttelissa n:o 517 omistaman Tavaststjernankadun tontin n:o 13 huhtikuun 11 p:ään 1943 [7]); sekä

Asunto oy. Kulmarinteen XXII kaupunginosan korttelista n:o 532 a ostamien Päijänteentien tontin n:o 10 ja Mäkelänkadun tontin n:o 4 c [8]) marraskuun 1 p:ään 1942.

Valtuusto vahvisti [9]) kaupunginhallituksen päätöksen [10]) arkkitehti V. G. Palmqvistin XIV kaupunginosan korttelissa n:o 517 omistaman Tavaststjernankadun tontin n:o 11 rakennusvelvollisuuden täyttämisen määräajan pidentämisestä toukokuun 9 p:ään 1942.

Sitä vastoin päätettiin evätä anomukset Asunto oy. Urheilukatu 50 [11]) nimisen yhtiön XV kaupunginosan korttelissa n:o 604 omistaman Urheilukadun tontin n:o 50, Asunto oy. Urheilukatu 52 [12]), Asunto oy. Munkkiniemenkatu 5 [13]) ja Bostads ab. Rönnvägen 1 [14]) nimisten yhtiöiden vastaavasti omistamien XV kaupunginosan korttelissa n:o 604 olevan Urheilukadun tontin n:o 52, korttelissa n:o 605 olevan Munkkiniemenkadun tontin n:o 5 ja korttelissa n:o 605 olevan Pihlajatien tontin n:o 1 sekä Asunto oy. Topeliuskatu 6:n [15]) XV kaupunginosan korttelissa n:o 605 omistaman Topeliuksenkadun tontin n:o 6 rakennusvelvollisuuden täyttämisen määräajan pidentämisestä.

---

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 14 §; ks. v:n 1940 kert. s. 50. — [2]) Kvsto 29 p. tammik. 19 §; ks. v:n 1940 kert. s. 50. — [3]) Kvsto 18 p. kesäk. 37 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 29 §. — [5]) S:n 18 p. kesäk. 36 §. — [6]) S:n 3 p. syysk. 25 §. — [7]) S:n 23 p. huhtik. 30 §; ks. v:n 1940 kert. s. 50. — [8]) Kvsto 17 p. jouluk. 32 §; ks. v:n 1940 kert. s. 317 ja 318. — [9]) Kvsto 4 p. kesäk. 30 §. — [10]) Ks. v:n 1940 kert. s. 194. — [11]) Kvsto 12 p. maalisk. 16 § ja 29 p. lokak. 13 §. — [12]) S:n 3 p. syysk. 26 § ja 1 p. lokak. 20 §. — [13]) S:n 3 p. syysk. 27 § ja 1 p. lokak. 21 §. — [14]) S:n 3 p. syysk. 28 § ja 1 p. lokak. 22 §. — [15]) S:n 17 p. jouluk. 33 §.

Rakennuskorkeuden lisäysoikeudesta suoritettava korvaus. Hämäläisten talo oy:n anottua, että se vapautettaisiin suorittamasta sovittua korvausmäärää oikeudesta rakentaa IV kaupunginosan korttelissa n:o 162 omistamansa Kampinkadun tontit n:ot 4 ja 6 poiketen rakennuskorkeutta koskevista rakennusjärjestyksen määräyksistä tai ainakin myönnettäisiin sille lykkäystä sen suorittamisessa, kaupunginvaltuusto myönsi [1]) sille lykkäyksen mainitun korvauksen suorittamisessa edelleen viideksi vuodeksi kertomusvuoden tammikuun 10 p:stä lukien, jona aikana maksettavalle määrälle ei tarvinnut suorittaa korkoa.

Tontin kauppahinnasta myönnetty alennus. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) suostua Asunto oy. Pihlajatie n:o 23 nimisen yhtiön anomukseen, että sitä määräaikaa, jonka kuluessa yhtiö sai nauttia XV kaupunginosan korttelista n:o 609 ostamansa Pihlajatien tontin n:o 23 [3]) kauppahintaa koskevaa alennusta, pidennettäisiin 1 vuodella eli marraskuun 18 p:ään 1942.

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset

Tontin vuokraaminen Käpylän yhteiskoulun talo oy:lle. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [4]) vuokraamaan XXV kaupunginosan korttelissa n:o 899 olevan tontin n:o 18 Käpylän yhteiskoulun talo oy:lle toukokuun 31 p:ään 1985 saakka 2,400 mk:n vuosivuokrin m.m. ehdoin:

että tontti asemakaavassa määrättiin koulutontiksi ja sille vahvistettiin asemakaavamääräys, jonka mukaan sille ei saanut rakentaa muita asuinhuoneistoja kuin mitä sille rakennettujen rakennusten hoitohenkilökunta tarvitsi;

että kaupunki otti vuokramaksun vakuudeksi ensimmäisen kiinnityksen tontin hallintaoikeuteen ja tontille rakennettaviin rakennuksiin;

että tontti rakennettiin neljän vuoden kuluessa vuokrasopimuksen allekirjoittamispäivästä ja että, ellei tonttia mainitun määräajan kuluessa ollut rakennettu, vuokrasopimus raukesi ja tontti joutui takaisin kaupungille tämän sitä vaatiessa; sekä

että, ottaen huomioon rahanarvon mahdolliset vaihtelut, vuokra oli oleva riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä.

Omakotitonttien vuokraaminen sotainvaliideille. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Marttilan omakotialueelta enintään 29 tonttia Sotainvaliidien veljesliitolle v:n 1939/40 sodan helsinkiläisten sotainvaliidien asuntoja varten sekä merkitä v:n 1942 talousarvioon 290,000 mk koko Mottitien sekä sen pohjoispään jo rakennetun Korsutien pohjoispäähän yhdistävän Viestitien osan rakentamista varten, oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään näitä varoja jo kertomusvuonna.

Alueen vuokraaminen työväenasuntorakennusten paikaksi. Hyväksyen tarpeellisen asemakaavan muutosehdotuksen [6]) kaupunginvaltuusto päätti [7]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Sosiaalinen asuntotuotanto oy. Sato nimiselle yhtiölle XXIII kaupunginosan korttelin n:o 919 v:n

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 35 §; ks. v:n 1936 kert. s. 13. — [2]) Kvsto 19 p. marrask. 16 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 318. — [4]) Kvsto 15 p. tammik. 24 §; ks. tämän kert. s. 83. — [5]) Kvsto 18 p. kesäk. 25 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 82. — [7]) Kvsto 18 p. kesäk. 28 §.

1999 loppuun vuosivuokrin, joka vastasi 250 mk kultakin huoneelta, joiden yhteislukumäärä oli laskettu 194:ksi, ja muuten samoin ehdoin, joita noudatettiin kiinteään vuokraan siirtyneitä Vallilan kivitalotontteja vuokrattaessa.

Asuntotalojen aikaansaaminen suurperheisille kaupungin asukkaille. Kaupunginvaltuusto päätti [1]):

antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin perheasuntolainoista y.m. joulukuun 19 p:nä 1940 annetun lain mukaisen yleishyödyllisen rakennusosakeyhtiön perustamiseksi, missä yhtiössä kaupungilla tuli olla ehdoton määräämisvalta;

varata yhtiön toimesta suurperheisiä vähävaraisia henkilöitä varten rakennettavien asuntorakennusten sijoituspaikaksi XXV kaupunginosassa olevat Mäkelänkadun korttelit n:o 857 ja 859 b;

hyväksyä laaditut luonnokset korttelien ja niihin rakennettavien rakennusten käyttämisestä, kuitenkin niin, että suunniteltujen kolmihuoneisten asuntojen pinta-alaa oli mahdollisuuden mukaan pyrittävä lisäämään;

sekä antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laatia mainittujen rakennusten lopulliset piirustukset, jolloin rakennuskustannusten alentamiseen oli kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaupunginhallitukselta tämän johdosta saamansa kehoituksen nojalla kiinteistölautakunta laaditutti perustettavan yhtiön yhtiöjärjestysehdotuksen [2]), johon kaupunginhallitus kuitenkin katsoi tarpeelliseksi tehdä eräitä muutoksia. Kaupunginvaltuusto puolestaan päätti [3]):

oikeuttaa kaupunginhallituksen merkitsemään tässä Helsingin perheasunnot oy. nimisessä yhtiössä niin suuren osakemäärän, että kaupungilla tuli siinä olemaan ehdoton määräämisvalta;

merkitä v:n 1942 talousarvioon enintään 3,000,000 mk:n suuruisen määrärahan kaupungin osalle tulevan osakepääoman suorittamista varten ja oikeuttaa kaupunginhallituksen käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna;

oikeuttaa kaupunginhallituksen luovuttamaan täten perustetulle yhtiölle edellä mainitut Mäkelänkadun korttelit n:ot 857 ja 859 b asuntojen rakentamista varten suurperheisille luovutettaviksi joko vuokravapaasti tai nimellisestä vuokrasta, jonka suuruuden kaupunginhallitus sai ratkaista, 60 vuoden ajaksi, varaten yhtiölle oikeuden mainitun vuokra-ajan päätyttyä jatkaa vuokrasopimusta edelleen 40 vuodeksi tavanmukaisin jatkamisehdoin;

oikeuttaa kaupunginhallituksen määräämään muut luovutusehdot huomioonottaen kuitenkin, että sopimukseen oli merkittävä myöskin kaupunginhallituksen määrättävä normaalivuokra sen varalta, ettei mainituille tonteille rakennettavia taloja jostain syystä vastaisuudessa voitaisi käyttää suurperheisten asuntoina;

valtuuttaa kaupunginhallituksen yksissä neuvoin yhtiön johtokunnan kanssa ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin rakennustöiden järjestämiseksi ja lainain hankkimiseksi yhtiön rakennustöiden rahoittamista varten; sekä

anoa sosiaaliministeriöltä yhtiölle välitettäväksi enintään 25,000,000 mk:n suuruisen perheasuntolainan enintään 45 vuoden maksuajoin.

---

[1]) Kvsto 23 p. huhtik. 15 §; ks. v:n 1936 kert. s. 24, v:n 1940 kert. s. 214 ja tämän kert. s. 11. — [2]) Kvston pain. asiakirj. n:o 9. — [3]) Kvsto 18 p. kesäk. 29 §.

Sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 31 p:nä lainanottoa koskevan valtuuston päätöksen osan [1]).

Alueen varaaminen vesijohtolaitoksen vastaista tarvetta varten. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että vesijohtolaitoksen vastaista tarvetta varten varataan n. 8,700 m²:n suuruinen alue Violan- ja Saarenkadun väliltä Kyläsaaren täytealueelta.

Munkkisaaren alueen vuokraaminen Vaasan höyrymylly oy:lle. Vaasan höyrymylly oy., jolle VI kaupunginosassa olevasta Munkkisaaren korttelista n:o 177 myllylaitosalueen vuokranneen Munkkisaaren mylly oy:n vuokrasopimukset olivat siirtyneet, oli anonut saada vuokrata siilorakennusta varten tehdastonttinsa laiturinpuoleiselta sivulta 124 m²:n suuruisen lisäkaistaleen. Yleisten töiden lautakunnan tällöin m.m. huomautettua, ettei maistraatti ilman vahvistettua asemakaavanmuutosta voinut myöntää yhtiölle lupaa suunnitellun siilorakennuksen rakentamiseen, koska yhtiön hallinnassa ennestään olevat alueet sijaitsivat korttelissa n:o 177 sellaisena, kuin se oli vahvistetussa asemakaavassa, ja anottu lisäalue oli laiturin ja vahvistetun korttelirajan välissä, joskin jo v. 1935 laaditun asemakaavaehdotuksen mukaisen korttelin n:o 177 rajain sisäpuolella, kiinteistölautakunta kaupunginhallituksen kehoituksesta laaditutti anomuksen edellyttämän asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen n:o 2,168 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen [3]), mitkä hyväksyen kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) satamalautakunnan vuokraamaan Vaasan höyrymylly oy:lle edellä mainitun lisämaakaistaleen kesäkuun 30 p:ään 1985 saakka samoin ehdoin kuin alkuperäinen aluekin oli vuokrattu [5]).

Lisäalueiden vuokraaminen Wärtsilä-yhtymä oy. Hietalahden telakka nimiselle yhtiölle. Kaupunginvaltuusto oikeutti [6]) satamalautakunnan vuokraamaan Wärtsilä-yhtymä oy. Hietalahden telakka nimiselle yhtiölle sillä jo vuokralla oleviin VI kaupunginosan korttelin n:o 176 alueisiin liitettäväksi 5,367.5 m² käsittävän lisäalueen niiden eteläpuolelta ehdoin:

että vuosivuokra oli v:n 1947 loppuun 24,000 mk ja sen jälkeen 36,000 mk;

että edellä mainittu vuokra määrättiin riippuvaksi sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston laskemasta virallisesta elinkustannusindeksistä samalla tavoin kuin valtuuston aikaisemmalla päätöksellä [7]) oli määrätty Herttoniemen öljysatama-alueen vuokrasopimuksista; sekä

että muissa suhteissa noudatettiin samoja ehtoja kuin korttelissa n:o 176 olevaa aluetta H_2 yhtiölle luovutettaessa [8]), kuitenkin niin, että jos kaupunki tarvitsi aluetta satamarataa varten, niin yhtiön oli luovutettava se suhteellista vuokranalennusta vastaan.

Hyväksyen tarpeellisen asemakaavanmuutoksen [3]) valtuusto samalla määräsi uudelleenmuodostettavan tehdaskorttelin n:o 176 siirrettäväksi satamalautakunnan hallintaan n.s. punaisena alueena.

Samalla valtuusto oikeutti [9]) satamalautakunnan luovuttamaan Wärtsilä-yhtymä oy. Hietalahden telakka nimiselle yhtiölle hallintaoikeuden sen entisen alueen pohjoispuolella sijaitseviin, asiakirjoihin liittyvään karttaan merkittyihin yhteensä 1,320 m²:n laajuisiin alueisiin niin pitkäksi aikaa, kuin alueella harjoitettiin telakoimistoimintaa ehdoin:

---

[1]) Kvsto 3 p. syysk. 4 §. — [2]) S:n 23 p. huhtik. 36. §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 77. — [4]) Kvsto 2 p. huhtik. 22 §. — [5]) Ks. v:n 1935 kert. s. 17 ja 228. — [6]) Kvsto 4 p. kesäk. 33 §. — [7]) Ks. v:n 1935 kert. s. 29. — [8]) Ks. v:n 1934 kert. s. 16. — [9]) Kvsto 4 p. kesäk. 33 §.

että yhtiö suoritti kaupungille kyseisen alueen hallintaoikeudesta korvausta 2,000 mk vuodessa;

että edellä mainittu vuokra määrättiin riippuvaksi sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston laskemasta virallisesta elinkustannusindeksistä samalla tavoin kuin valtuuston aikaisemmalla päätöksellä oli määrätty Herttoniemen öljysatama-alueen vuokrasopimuksista;

että yhtiö oli oikeutettu luovutettavalla alueella jatkamaan varustuslaituriaan Hietalahden matalaan laituriin saakka ja käyttämään laiturin taakse jäävää aluetta, kuitenkin niin, että kaupunki voi tehoisasti käyttää satamaliikenteeseen Hietalahden matalaa laituria;

että yhtiö oli velvollinen kaupungin vaatimuksesta muuttamaan pistoraiteensa ja laitteensa kaupungin ja valtionrautateiden hyväksymällä tavalla sekä purkamaan entisen kääntöpöydän;

että kaupunki sitoutui osallistumaan laituritöiden kustannuksiin 300,000 mk:lla ehdoin, että työ suoritettiin yhdessä kaupungin viranomaisten kanssa sovittuna ajankohtana näiden hyväksymien piirustusten mukaisesti ja käyttäen pääasiallisesti kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttivia työntekijöitä; sekä

että kaupunki sitoutui omalla kustannuksellaan suorittamaan luovutettavalla alueella tarpeelliset viemärityöt, lukuunottamatta varsinaiseen laiturirakenteeseen tulevia laitteita, jotka yhtiön oli rakennettava yksissä neuvoin rakennustoimiston kanssa laadittujen piirustusten mukaisesti.

Hernesaaren alueen vuokraaminen Viipurin valssimylly oy:lle. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) oikeuttaa satamalautakunnan vuokraamaan Viipurin valssimylly oy:lle tai sen perustamalle erilliselle mylly-yhtiölle satamalautakunnan ehdottaman 1,480 m²:n alueen Hernesaarelta ehdoin:

että vuokrasopimus oli voimassa huhtikuun 1 p:ään 1990 saakka sellaisin varauksin, että vuokraajan oli luovutettava kaupungille myllytontin ja rautatieraiteen välinen 500 m²:n alue joko kokonaan tai osaksi v:n 1950 jälkeen 6 kk:n kuluttua kaupungin puolelta tapahtuneesta irtisanomisesta;

että vuokramaksu oli 25 mk m²:ltä vuodessa, kuitenkin niin, että se viiden ensimmäisen vuoden aikana oli koko alueesta 15,000 mk vuodessa ja että vuokramaksun suuruudessa otettiin huomioon elinkustannusindeksin mahdolliset vaihtelut heinäkuun 1 p:stä 1945 lukien, samalla tavoin kuin Herttoniemen öljysataman alueita vuokrattaessa;

että vuokraaja ei ollut oikeutettu kaupunkia kuulematta siirtämään vuokraoikeutta toiselle;

että vuokraaja oli velvollinen vaadittaessa antamaan kaupungille vakuuden vuokramaksujen suorittamisesta;

että vuokra-aluetta oli käytettävä myllylaitoksen rakentamiseen ja ylläpitämiseen, ja kaupunki oli, ellei sillä kolmena perättäisenä vuonna harjoitettu myllytoimintaa, oikeutettu heti purkamaan vuokrasopimuksen;

että vuokra-alueella ei ollut oikeutta katujulkisivuun lounaiseen päin ja alueelle rakennettavien rakennusten piirustukset oli alistettava satamalautakunnan hyväksyttäviksi;

että kaupunki sitoutui rakentamaan vuokra-alueelle Oy. Ford ab:n tontilta johtavalta raiteelta 215 m:n pituisen rautatieraiteen aikaisintaan v:n 1942 kuluessa ja ylläpitämään sitä;

---

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 17 §; ks. tämän kert. s. 75.

että kaupunki myönsi vuokraajalle oikeuden rakentaa alueensa eteen rautatieraiteen alle ja viereen purkausaukon, josta saatiin rakentaa tontille johtavat siirtolaitteet, joiden piirustukset oli alistettava satamalautakunnan hyväksyttäviksi; sekä

että kaupunki varasi vuokraajalle etuoikeuden myöhemmin vuokrata vuokra-alueesta itään olevan 920 m²:n maa- ja vesialueen, sen jälkeen kun se oli saatettu asianmukaiseen kuntoon.

Alueen vuokraaminen eräälle Helsingin maalaiskunnan kansakoululle. Kaupunginvaltuusto oikeutti [1]) kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin maalaiskunnalle Mellunkylän kansakoulun paikaksi kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimaan karttaan n:o 2,227 tarkemmin merkityn, n. 5,000 m²:n suuruisen, Porvoon valtamaantien ja vanhan Puodinkylän tien risteyksessä, valtamaantien pohjoispuolella Puodinkylässä olevan alueen 50 vuoden ajaksi kertomusvuoden kesäkuun 15 p:stä lukien 5,000 mk:n vuosivuokrin ja muuten samoin ehdoin kuin kunnalle aikaisemmin oli vuokrattu koulutontti Pakilasta [2]).

Lemunkujan tontin n:o 1 luovutusehdot. Työläisäitien ja lasten koti yhdistys oikeutettiin [3]) tekemänsä anomuksen johdosta sisustamaan sille varattomien yksinäisten äitien kodin paikaksi vuokravapaasti luovutetulle, XXII kaupunginosan korttelissa n:o 706 olevalle Lemunkujan tontille n:o 1 [4]) rakennettavan talonsa ullakkokerros tontin alkuperäisiä luovutusehtoja vastaavasti soveltaen ja korottaen tontin arviohintaa 47,600 mk.

Länt. Kaivopuiston huvila-alueiden vuokra-aika. Kaupunginvaltuusto oikeutti [5]) kiinteistölautakunnan pidentämään Länt. Kaivopuiston huvila-alueiden vuokra-aikaa yhdellä vuodella kertomusvuoden kesäkuun 1 p:stä lukien entisin ehdoin.

Helsingin kaupunkilähetyksen käyttöön luovutettu tontti. Kaupunginvaltuusto oikeutti [6]) kiinteistölautakunnan edelleen yhden vuoden ajaksi v:n 1942 tammikuun 1 p:stä lukien vuokravapaasti ja entisin ehdoin luovuttamaan Helsingin kaupunkilähetyksen käyttöön XII kaupunginosan korttelissa n:o 358 olevan Hämeentien tontin n:o 61 [7]).

Koiratarha-alueen vuokrasuhde. Kiinteistölautakunnan päätettyä neiti A. von Wendtin kuoltua vuokrata hänellä koiratarhaa varten maaliskuun 31 p:ään 1952 saakka vuokralla olleen koiratarha-alueen [8]) hänen sisarelleen rouva I. Lundstenille v:n 1945 loppuun, kaupunginvaltuusto päätti [9]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa vuokraamaan alueen rouva Lundstenille huhtikuun 1 p:ään 1952 saakka samoin ehdoin, joilla se oli ollut vuokrattuna neiti von Wendtille.

Bensiininjakeluasemain vuokrasuhteiden väliaikainen järjestäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti [10]) kiinteistölautakunnan ja satamalautakunnan niin kauan kuin bensiinin säännöstely jatkui, kuitenkin enintään v:n 1942 loppuun, pidentäessään päättyneitä bensiininjakeluasemien vuokrasopimuksia määrämään vuokran vähintään kolmannekseksi normaalivuokrasta ehdoin, että asemat pidettiin suljettuina, sekä valtuutti lautakunnat myöntämään lupia bensiininjakeluasemien sulkemiseen vastaavana aikana.

---

[1]) Kvsto 18 p. kesäk 27 §. — [2]) Ks. v:n 1938 kert. s. 73. — [3]) Kvsto 1 p. lokak. 23 §; ks. tämän kert. s. 81. — [4]) Ks. v:n 1939 kert. s. 65. — [5]) Kvsto 29 p. tammik. 18 §; ks. v:n 1940 kert. s. 53. — [6]) Kvsto 17 p. jouluk. 31 §. — [7]) Ks. v:n 1911 kert. s. 30. — [8]) Ks. v:n 1937 kert. s. 58. — [9]) Kvsto 19 p. helmik. 25 §. — [10]) S:n 26 p. helmik. 8 §.

Liikemies V. Matilainen, jolla oli bensiininjakeluaseman paikkana vuokralla n. 150 m² käsittävä osa Pakinkylässä olevasta Ilmarinen nimisestä tilasta, oli bensiinin myynnin säännöstelyn ajaksi anonut vapautusta vuokramaksujensa suorittamisesta. Kaupunginhallituksen tällöin kehoitettua [1]) kiinteistölautakuntaa alentamaan mainitun myyntipaikan vuokran kertomusvuoden alusta lukien 600 mk:ksi vuodessa niin pitkäksi aikaa kuin bensiinin myynti oli säännöstelyn alaisena, kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun, ehdoin että asema pidettiin suljettuna, kaupunginvaltuusto päätti [2]) hyväksyä mainitun toimenpiteen.

Velodromin eteläpuolella olevan alueen varaaminen juhlakentäksi. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) varata kiinteistölautakunnan ehdottaman, velodromin eteläpuolella olevan alueen juhlakentäksi.

N.s. Sibeliuksen tammen istuttaminen Eläintarhaan. Kaupunginhallituksen päätettyä sallia istuttaa 75-vuotispäiväänsä viettävän professori J. Sibeliuksen nimeä kantavan tammen sille Eläintarhan rinteelle, jolle aikaisemmin oli istutettu tammet senaattori L. Mechelinin ja kuvanveistäjä V. Runebergin muistoksi, kaupunginvaltuusto hyväksyen tämän hallituksen toimenpiteen päätti [4]) ottaa ensiksi mainitun tammen kaupungin hoitoon.

Sankarihautapaikan luovuttaminen Munkkiniemestä. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) hyväksyä sankarihautapaikan luovuttamista Munkkiniemestä koskevan kaupunginhallituksen päätöksen [6]).

Asemakaavakysymykset

Kaupunginvaltuuston v. 1940 päättämien asemakaavan- ja tonttijaonmuutosten vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti seuraavina päivinä alla mainittujen alueiden asemakaavanmuutoksia [7]) koskevat kaupunginvaltuuston päätökset [8]): joulukuun 13 p:nä 1940 XII kaupunginosan korttelien n:ot 371 ja 381 ja XIII kaupunginosassa olevan yksityisen kreikkalais-katolisen seurakunnan hautausmaa-alueen [9]); tammikuun 16 p:nä 1941 XII kaupunginosan korttelin n:o 352 sekä XXII kaupunginosan korttelien n:ot 532,538 ja 539 [10]); sekä tammikuun 31 p:nä 1941 XX kaupunginosan tehdaskorttelin n:o 784 [11]).

Eräiden alueiden asemakaava- ja tonttijakoehdotusten hyväksyminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [12]) kiinteistölautakunnan laadituttamat XXII kaupunginosan eli Vallilan kortteleita n:ot 530, 531, 533, 540, 542, 545, 554, 555, 557 ja 582 koskevat tonttijakokartat n:ot 199—205. Sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 25 p:nä päätöksen [13]).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi [14]) kiinteistölautakunnan laadittumat XXV kaupunginosan eli Käpylän kortteleita n:ot 891 ja 892 koskevat tonttijakokartat n:ot 171 ja 206. Sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 25 p:nä päätöksen [15]).

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 257. — [2]) Kvsto 3 p. syysk. 21 §. — [3]) S:n 29 p. lokak. 14 §. — [4]) S:n 14 p. toukok. 37 §. — [5]) S:n 29 p. tammik. 16 §. — [6]) Ks. v:n 1940 kert. s. 194. — [7]) Ks. v:n 1940 Kunnall. asetuskok. s. 180 ja 181 sekä v:n 1941 Kunnall. asetuskok. s. 178 ja 198. — [8]) Ks. v:n 1940 kert. s. 55, 58 ja 59. — [9]) Kvsto 15 p. tammik. 3 §. — [10]) S:n 19 p. helmik. 2 §. — [11]) S:n 26 p. helmik. 2 §. — [12]) S:n 15 p. tammik. 18 §. — [13]) S:n 2 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 198. — [14]) Kvsto 15 p. tammik. 19 §. — [15]) S:n 2 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 198.

Hernesaaren alueen asemakaava. Satamalautakunnan oikeuttamisen [1]) yhteydessä vuokraamaan Viipurin valssimylly oy:lle tai sen perustamalle erilliselle mylly-yhtiölle satamalautakunnan ehdottaman 1,480 m²:n alueen Hernesaarelta, kehoitettiin kiinteistölautakuntaa laadituttamaan Hernesaaren alueen asemakaava- ja tonttijakoehdotus, jota ei aikaisemmin ollut laadittu. Kiinteistölautakunta laaditutti tämän johdosta, osittain yhteistoimin rakennustoimiston satamarakennusosaston kanssa, n:olla 2,171 merkityn asemakaavaehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, jonka mukaisesti Hernesaarelle tulisi kaksi korttelia, nimittäin tehdaskorttelit n:ot 235 ja 236, tonttien väliin Matalasalmenkatu ja sen sekä kummankin korttelin väliin liikennealueet, sekä rakennettaisiin kadut myöskin korttelin muille sivuille; asemakaavaehdotus käsitti myös korttelin n:o 235 ja Munkkisaaren korttelin n:o 177 väliin suunnitellun varastoalueen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) ehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 21 p:nä valtuuston päätöksen [3]).

Hermannin eli XXI kaupunginosan erään osan asemakaava y.m. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) kiinteistölautakunnan laadituttaman, n:olla 2,084 merkityn ehdotuksen XXI kaupunginosan eli Hermannin alueen n. 376,920 m²:n suuruisen osan asemakaavaksi siihen liittyvine viemäröimissuunnitelmineen. Asemakaavaehdotuksessa oli valtion omistama kuritushuonealue merkitty yhdeksi yleisen rakennuksen kortteliksi ja asuntoalueen itäpuolelle suunnitellut teollisuuskorttelit jätetty vahvistettavan alueen ulkopuolelle; vahvistettavasta alueesta käytettäisiin asuntotontteina 74,120 m², yleisten rakennusten paikkoina 255,600 m², puistoina 11,370 m² ja katuina 35,830 m²; rakennuskorkeus olisi Hämeentien varrella 5—6 kerrosta ja muualla 3—4 kerrosta, riippuen maaston kaltevuussuhteista. Ehdotusta oli kaupunginhallituksen toimenpiteestä täydennetty merkitsemällä siihen Hämeentien varrella olevia kortteleita varten rakennusrajat siten, että tämän kadun varrelle suunnitellut rakennukset oli sijoitettava n. 4 m:n päähän katurajasta. Sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä kyseisen päätöksen [5]).

Vallilan kortteleita n:ot 584 ja 585 koskeva tonttijako. Vastaisia tarpeita ja kiinteistöjen rekisteröinnin yhtenäisyyttä silmälläpitäen kiinteistölautakunta oli laadituttanut XXII kaupunginosan kortteleita n:ot 584 ja 585 koskevat tonttijakokartat n:ot 216 ja 217, mitkä kaupunginvaltuusto hyväksyi [6]). Sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä valtuuston päätöksen [7]).

Kaupunginvaltuuston kertomusvuonna hyväksymät asemakaavan- ja tonttijaonmuutokset. Hallitussihteeri O. Palmroosin anottua I kaupunginosan *korttelissa n:o 14* omistamansa Mariankadun tontin n:o 12 jakamista kahteen osaan, joista Rauhankadun puoleinen tulisi luovutettavaksi Svenska litteratursällskapet i Finland nimiselle yhdistykselle, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen, mihin uudet tontit oli merkitty Vironkadun tontiksi n:o 6 ja Rauhankadun tontiksi n:o 9. Uusien tonttien väliraja jätettäisiin aitaamatta ja Rauhankadun puoleiselle uudelle tontille vahvistettaisiin rakennusrajat siten, että yhteisen pihamaan pinta-ala vastasi $^1/_4$ tonttien pinta-alasta. Edellä mainitut

[1]) Ks. tämän kert. s. 72. — [2]) Kvsto 12 p. maalisk. 17 §. — [3]) S:n 14 p. toukok. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 182. — [4]) Kvsto 14 p. toukok. 31 §; ks. tämän kert. s. 54. — [5]) Kvsto 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 189. — [6]) Kvsto 14 p. toukok. 35 §. — [7]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 198.

tontinomistajat olivat sitoutuneet korvaamaan kaupungin Mariankatuun laskettavan viemärin kustannukset 150,000 mk:n enimmäismäärään saakka. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) tämän n:olla 2,178 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 8 p:nä valtuuston päätöksen [2]).

Antamassaan lausunnossa valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi alistetusta, III kaupunginosan *korttelissa n:o 46* olevain Etel. Esplanaadikadun tontin n:o 1 ja Etelärannan tontin n:o 1 yhdistämistä tarkoittavasta tonttijaon muutosehdotuksesta [3]) rakennushallitus ilmoitti voivansa puoltaa sen hyväksymistä vain ehdoin, että tonttijaonmuutoksen kautta syntyvälle Etelärannan tontille n:o 20 asemakaavamääräyksellä asetettiin sellaiset rajoitukset, ettei asumistiheys tonttien yhdistämisen kautta lisääntynyt. Kiinteistölautakunnan tämän mukaisesti laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,149, jossa uusi tontti asemakaavamääräyksellä oli merkitty liiketalotontiksi, valtuusto päätti [4]) hyväksyä sekä alistaa päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi toistaen tonttijaon muutosehdotuksen vahvistamista koskevan alistuksensa [3]). Sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 25 p:nä päätökset [5]).

Helsingin säästöpankin anottua saada sisustaa IV kaupunginosan *korttelissa n:o 64* omistamalleen Heikinkadun tontille n:o 3 a rakennettavan rakennuksensa ullakkokerroksen, kiinteistölautakunta laadituttu asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,239, johon sisältyvän asemakaavamääräyksen mukaisesti kyseinen tontti oli merkitty liiketalotontiksi. Helsingin säästöpankin jätettyä kaupunginhallitukselle sitoumuksen 425,000 mk:n korvauksen suorittamisesta kaupunginkassaan mainitusta rakennusoikeuden lisäyksestä, kaupunginvaltuusto hyväksyi [6]) muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Asunto oy. Lönnrotinkatu 33—35 niminen yhtiö oli anonut lupaa saada rakentaa IV kaupunginosan *korttelissa n:o 76* Abrahaminkadun tontilla n:o 7 olevan, ilmapommituksessa tuhoutuneen talonsa kuudennen kerroksen uudelleen jo v. 1924 asianmukaisesti vahvistettujen piirustusten mukaisesti. Kun sisustamislupa siis oli annettu ennen asemakaavalain voimaantuloa, ei tontille lainkaan ollut vahvistettu ullakkokerroksen sisustamista koskevaa asemakaavamääräystä, minkä johdosta kiinteistölautakunta nyt laadituttu anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,150, minkä valtuusto hyväksyi [7]). Sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 25 p:nä päätöksen [8]).

Asianmukaisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi [9]) kiinteistölautakunta sen perusteella laati IV kaupunginosan entisestä *korttelista n:o 215* muodostettuja kortteleita n:ot 163, 215 a, 215 b ja 215 c koskevan tonttijaon muutosehdotuksen n:o 128, jossa tontit oli mitoitettu siten, että Kampinkadun leveydeksi tuli 26 m, Salomonkadun 30 m, Fredrikinkadun 22 m, Jaakonkadun ja Annankadun 21.5 m ja Olavinkadun 18 m. Valtuusto hyväksyi [10]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 8 p:nä valtuuston päätöksen [11]).

---

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 33 §. — [2]) S:n 1 p. lokak. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 194. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 56. — [4]) Kvsto 15 p. tammik. 22 §. — [5]) S:n 2 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 179. — [6]) Kvsto 17 p. jouluk. 34 §. — [7]) S:n 15 p. tammik. 21 §. — [8]) S:n 2 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetusk. s. 179. — [9]) Ks. v:n 1938 kert. s. 80. — [10]) Kvsto 19 p. helmik. 14 §. — [11]) S:n 14 p. toukok. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 198.

Valtuuston päätettyä oikeuttaa satamalautakunnan vuokraamaan Wärtsilä-yhtymä oy. Hietalahden telakka nimiselle yhtiölle sillä jo vuokralla oleviin VI kaupunginosan korttelin n:o 176 alueisiin liitettäväksi 5,367.5 m² käsittävän lisäalueen niiden eteläpuolelta, kiinteistölautakunta laaditutti *tehdaskortteleita n:ot 176 ja 177* koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,204, jossa luovutettava alue yhdistettiin kortteliin n:o 176, kortteli n:o 177 järjestettiin uudelleen ja yhtiölle luovutettavan lisäalueen itärajan viereen oli suunniteltu pieni puistikko eristämään telakka-aluetta sen itäpuolella olevasta asuntokorttelista n:o 122. Valtuusto hyväksyi [1]) muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen ja sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 18 p:nä valtuuston päätöksen [2]).

Valtuusto hyväksyi [3]) VI kaupunginosan *tehdaskorttelia n:o 177* koskevan asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 6 p:nä valtuuston päätöksen [4]).

Suojeluskuntain yliesikunnan omistaman, VII kaupunginosan *korttelin n:o 130* tontilla n:o 5 a olevan talon käytyä sille liian ahtaaksi kiinteistölautakunta, jotta talon ullakkokerroksen pihanpuoleinen seinä voitaisiin sijoittaa pihan julkisivun linjaan ja ullakkokerroksen sisustettavan osan leveys nousisi 13 m:ksi niin että kerroksen pinta-ala laajenisi 545 m²:ksi, laaditutti n:olla 2,148 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, missä kyseinen tontti oli merkitty liiketalotontiksi, sekä siihen liittyvän tonttijakokartan, jossa tontti oli jaettu kahdeksi tontiksi. Ottaen huomioon suojeluskuntajärjestön tarkoituksen ja tehtävät kaupunginhallitus katsoi, ettei siltä ollut perittävä maksua ullakkokerroksen sisustamisoikeuden lisäämisestä. Valtuusto hyväksyi [5]) muutosehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 24 p:nä valtuuston päätöksen [6]).

Kun Kaivopuiston uuden rantatien edellyttämää tilusvaihtoa [7]) koskevaan sopimukseen m.m. sisältyi IX kaupunginosan *korttelissa n:o 199* olevan Kaivopuiston rantatien tontin n:o 22 omistajan asettama ehto, että tontin rakennusoikeus säilyisi muuttumattomana, niin kiinteistölautakunta saamansa toimeksiannon nojalla laaditutti tämän mukaisen asemakaavamääräyksen vahvistamista kyseiselle tontille tarkoittavan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,314, minkä valtuusto hyväksyi [8]). Sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 22 p:nä päätöksen [9]).

Kun mainittu tilusvaihto lisäksi edellytti alueiden yksityiskohtaista määrittelyä ja tonttijaonmuutosta, kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 224 merkityn tonttijakokartan, jossa vaihtoalueet saivat valtuuston päättämän laajuuden ja uudelleenmuodostettavan tontin n:o 22 pinta-alaksi tuli 3,660.2 m². Kaupunginvaltuusto hyväksyi [10]) kyseisen tonttijaon muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä valtuuston päätöksen [11]).

Sittemmin kiinteistölautakunta laaditutti myöskin IX kaupunginosan *korttelissa n:o 204* olevaa tonttia n:o 11 koskevan tonttijaon muutosehdotuksen n:o 225, jonka mukaan tähän tonttiin yleisestä alueesta liitettäisiin

---

[1]) Kvsto 4 p. kesäk. 32 §; ks. tämän kert. s. 71. — [2]) Kvsto 29 p. lokak. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 195. — [3]) Kvsto 2 p. huhtik. 22 §; ks. tämän kert. s. 71. — [4]) Kvsto 4 p. kesäk. 4 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 183. — [5]) Kvsto 19 p. helmik. 17 §. — [6]) S:n 23 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 180. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 49. — [8]) Kvsto 15 p. tammik. 20 §. — [9]) S:n 2 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 178. — [10]) Kvsto 14 p. toukok. 36 §. — [11]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 198.

29.5 m² ja siitä erotettaisiin saman suuruinen alue Kaivopuiston rantatiehen liitettäväksi [1]). Kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) kyseisen tonttijaon muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 8 p:nä valtuuston päätöksen [3]).

Koska X kaupunginosan *tehdaskorttelin n:o 273* itäpuolella olevat rautatieraiteet oli rakennettu suuremmalla säteellä kuin voimassa oleva asemakaava edellytti ja kun mainitun korttelin tonttien n:ot 13 ja 15 osia vuokrannut Oy. Kontino ab. oli anonut näiden tonttien yhdistämistä yhdeksi, kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 2,203 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jossa kyseisen korttelin itärajan uudelleenjärjestely oli otettu huomioon, sekä tonttijakokartan, jossa molemmat edellä mainitut tontit oli yhdistetty tontiksi n:o 13. Valtuusto hyväksyi [4]) ehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 25 p:nä valtuuston päätöksen [5]).

Helsingin teknillisen koulun, entisen Helsingin teollisuuskoulun, neuvottelukunnan anottua koululle aikoinaan XI kaupunginosan *korttelista n:o 334* luovutetun Torkkelinkadun tontin n:o 8 [6]) laajentamista, kiinteistölautakunta, jotta sen sijaan itse koulurakennusta voitaisiin jonkun verran laajentaa, laaditutti asemakaavan muutosehdotuksen, jossa tontille oli merkitty uudet rakennusrajat ja johon lisäksi liittyi asemakaavamääräys, jonka mukaisesti entisten siipirakennusten väliin suunniteltu rakennus sai olla enintään kaksikerroksinen. Valtuusto hyväksyi [7]) tämän n:olla 2,224 merkityn muutosehdotuksen alistaen päätöksen valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Asunto oy. Viipurinkatu n:o 25, Asunto oy. Viipurinkatu n:o 27, Asunto oy. Viipurinkatu n:o 29 ja Asunto oy. Viipurinkatu n:o 31 olivat yhteisesti anoneet, että niiden omistamille XII kaupunginosan *korttelissa n:o 384* oleville Viipurinkadun tonteille n:ot 25, 27, 29 ja 31 rakennettavien talojen ensimmäiset kerrokset, joita nyt saatiin käyttää ainoastaan varastotiloina, saataisiin sisustaa asunnoiksi. Yhtiöiden sitouduttua suorittamaan kaupungille korvausta puheena olevasta rakennusoikeuden lisäyksestä tonttien n:ot 25, 27 ja 29 kunkin osalta 54,600 mk ja tontin n:o 31 osalta 56,000 mk, valtuusto hyväksyi [8]) kiinteistölautakunnan anomuksen johdosta laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,210, jossa kyseisten tonttien rakennusten kerrosluku oli määrätty 5:ksi. Sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 25 p:nä valtuuston päätöksen [9]).

Valtuusto hyväksyi [10]) kiinteistölautakunnan laadituttaman, XIV kaupunginosan korttelin n:o 481 eli Kivelän sairaala-alueen eteläosaa koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,235, jonka mukaisesti alueen eteläosassa Hesperiankadun suunnassa varattaisiin rakennuspaikat kahta 6—7-kerroksista 70 m:n pituista rakennusta varten alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Sen jälkeen kun Stenbäckinkadun, Sutelantien ja Linnankoskenkadun rajoittamassa XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 511* olevat Linnankoskenkadun tontti n:o 25 ja Stenbäckinkadun tontit n:ot 28 ja 30 oli yhdistetty uuden Lastenlinnan sijoituspaikaksi [11]), laadittiin n:olla 2,214 mer-

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 55. — [2]) Kvsto 18 p. kesäk. 34 §. — [3]) S:n 1 p. lokak. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 198. — [4]) Kvsto 4 p. kesäk. 19 §. — [5]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 190. — [6]) Ks. v:n 1928 kert. s. 6 ja v:n 1929 kert. s. 4. — [7]) Kvsto 29 p. lokak. 10 §. — [8]) S:n 4 p. kesäk. 31 §. — [9]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 191. — [10]) Kvsto 17 p. jouluk. 35 §. — [11]) Ks. v:n 1939 kert. s. 76.

kitty asemakaavan muutosehdotus, jossa Sutelantie—Ulvåsavägen oli muutettu Lastenlinnantie—Barnens borgs vägen nimiseksi. Valtuusto hyväksyi [1]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 21 p:nä valtuuston päätöksen [2]).

Samalla kun rakennustoimistossa oli käsitelty XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 517* olevan Stenbäckinkadun tontin n:o 24 viemärin yhdistämistä kaupungin saman korttelin tontilla n:o 15 olevaan Tavaststjernankadun viemäriin, oli käynyt ilmi, ettei kaupungin viemäriä ollut merkitty asemakaavaan eikä tontin n:o 15 kohdalle tonttikirjaan. Koska asia tulisi tarkoituksenmukaisimmin järjestetyksi vahvistamalla asemakaavamääräys, jolla yleisen viemärin paikka tontilla määriteltiin, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,153, jonka valtuusto hyväksyi [3]). Sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 24 p:nä valtuuston päätöksen [4]).

Saatuaan valtuustolta oikeuden [5]) myydä XV kaupunginosan *korttelista n:o 520* 4,875 m² Koteja kodittomille lapsille yhdistykselle, 5,450 m² Barnvårdsföreningen i Finland yhdistykselle sekä 11,491 m² Suomalaiselle lääkäriseuralle Duodecimille kiinteistölautakunta laaditutti tästä johtuvan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,215, johon liittyi asianmukainen tonttijakokartta. Ehdotukseen oli ensiksi mainittu alue merkitty Stenbäckinkadun tontiksi n:o 5, keskimmäinen Topeliuksenkadun tontiksi n:o 13 ja viimeksi mainittu Topeliuksenkadun tontiksi n:o 15, jotka kaikki, samoin kuin samaan kortteliin vielä kuuluva toistaiseksi käyttämätön Topeliuksenkadun tontti n:o 17, oli merkitty julkisten rakennusten tonteiksi ja merkitty niille ulkoiset rakennusrajat varaten tonttien välirajain kohdalle 30 m:n levyiset rakentamattomat alueet. Ehdotukseen oli lisäksi merkitty asemakaavamääräys, jonka mukaan enintään $^3/_{10}$ tonttien pinta-alasta saatiin rakentaa, sekä toinen, joka koski Paciuksenkadulle saakka ulottuvan tontin n:o 17 alaista viemäritunnelia. Valtuusto hyväksyi [6]) ehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 7 p:nä valtuuston päätöksen [7]).

Ollen valtion kanssa tehty sopimus XV kaupunginosan *korttelien n:ot 526, 645, 529 ja 603* väliin jäävien Lääkärinkadun osien liittämisestä valtion sairaala-alueeseen, kiinteistölautakunta laaditutti tämän edellyttämän, valtion sairaalakortteleita koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,184, jossa korttelit n:ot 529 ja 603 oli yhdistetty kortteliksi n:o 529 sekä korttelit n:ot 526 ja 645 kortteliksi n:o 526. Koska Pallokentän uudelleenjärjestämisen yhteydessä oli tarkoitus rakentaa Nordenskiöldinkadulta viemäritunneli Lääkärinkadulta Paciuksenkadulle ja edelleen Stenbäckinkadulle, oli muutosehdotukseen lisäksi merkitty asemakaavamääräys, jonka mukaisesti tämä tunneli saatiin rakentaa tonttimaaksi muuttuvan alueen alle. Muutosehdotukseen liittyi korttelien yhdistämisen aiheuttama tonttijakokartta. Valtuusto hyväksyi [8]) ehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä valtuuston päätöksen [9]).

Valtuusto oli aikaisemmin osoittanut määrärahan [10]) käytettäväksi kokoojajohdon rakentamiseen Tilkan sillalta entisen Lääkärinkadun ja

---

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 31 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 190. — [3]) Kvsto 19 p. helmik. 16 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 180. — [5]) Ks. v:n 1939 kert. s. 56 ja 57. — [6]) Kvsto 18 p. kesäk. 32 §. — [7]) S:n 1 p. lokak. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 193. — [8]) Kvsto 14 p. toukok. 33 §. — [9]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 187. — [10]) Ks. tämän kert. s. 90.

Paciuksenkadun kulmaan sekä tästä lähtevän Nordenskiöldinkadun—Stenbäckinkadun tunnelin alapään betonoimistöihin ja Stenbäckinkadun kulman lika- ja sadevesijohtojen töihin. Kun tämä viemärissä kulkeva kokoojajohto tuli osittain kulkemaan asuntotonttien alla, oli tunnelin sijoitus merkittävä asemakaavaan, minkä johdosta kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 2,197 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, johon otetun asemakaavamääräyksen mukaan XV kaupunginosan *korttelien n:ot 611, 612, 614, 615, 619 ja 620* alla oli 1.5 m:n levyinen viemäritunneli, jonka laki oli enintään tasossa +6.0 m, sekä jonka yhteydessä korttelissa n:o 620 olevan tontin n:o 3 kattolistataso, joka voimassa olevan asemakaavan mukaisesti sai olla enintään tasossa +32.5 m, oli ehdotettu korotettavaksi tasoon +33.5 m. Valtuusto hyväksyi [1]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä valtuuston päätöksen [2]).

Jotta maistraatti voisi myöntää Invaliidisäätiölle sen XVI kaupunginosan eli Reijolan itäosasta ostamaa [3]), 10,000 m²:n laajuista tonttia koskevan rakennusluvan, sijaiten mainittu tontti osaksi Reijolan alueen osaa koskevan asemakaavan mukaisissa kortteleissa n:ot 728 ja 729, osaksi vahvistetun asemakaavan ulkopuolella, kiinteistölautakunta laaditutti edellä mainittuja kortteleita koskevan, n:olla 2,170 merkityn erillisen asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, jossa säätiölle luovutettavaksi päätetty alue oli merkitty korttelin n:o 729 tontiksi n:o 1. Säätiölle vuokrattava puistoalue joutui osaksi korttelien n:ot 717 ja 718 alueelle, mitkä korttelit oli toistaiseksi jätetty vahvistettavan alueen rajan ulkopuolelle ollen tarkoituksena vahvistaa uudet rajat koko Reijolan alueen asemakaavan vahvistamisen yhteydessä. Valtuusto hyväksyi [4]) ehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 6 p:nä valtuuston päätöksen [5]).

XX kaupunginosan *tehdaskorttelin n:o 784* vuokraajan, Suomen kaapelitehdas oy:n anottua saada sisustaa laboratorio- y.m. huoneita edellä mainittuun kortteliin rakennettavan tehdasrakennuksensa Lauttasaarenrannan puoleiseen torniosaan, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,176, johon liitetyn asemakaavamääräyksen mukaisesti määrätylle rakennusosalle saatiin rakentaa enintään tasoon +33.30 O-tasosta lukien. Yhtiön sitouduttua korottamaan kaupungille maksettavan vuokravastikkeensa määrää 10,000 mk:lla, mikä vastasi 5 %:n korkoa kiinteistölautakunnan n. 200,000 mk:ksi arvioimasta, yhtiön kyseisestä tonttijaonmuutoksesta johtuvasta rakennusoikeuden lisäyksestä kaupungille suoritettavasta korvausmäärästä, valtuusto hyväksyi [6]) asemakaavan muutosehdotuksen. Sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 3 p:nä valtuuston päätöksen [7]).

Valtuustolta saamansa kehoituksen nojalla kiinteistölautakunta alustavan asemakaavan muutosehdotuksensa [8]) pohjalla laaditutti asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,138, jossa Vallilan suomenkielistä kansakoulua varten XXII kaupunginosasta luovutettava koulutontti oli merkitty Hattulantien *korttelikseksi n:o 559*, sekä siihen liittyvän tonttijakokartan, mitkä valtuusto hyväksyi [9]). Sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 3 p:nä valtuuston päätöksen [10]).

---

[1]) Kvsto 14 p. toukok. 32 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 188. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 48. — [4]) Kvsto 2 p. huhtik. 21 §. — [5]) S:n 4 p. kesäk. 4 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 183. — [6]) Kvsto 23 p. huhtik. 21 §. — [7]) S:n 19 p. marrask. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 185. — [8]) Ks. v:n 1940 kert. s. 52. — [9]) Kvsto 23 p. huhtik. 19 §. — [10]) S:n 18 p kesäk. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 186.

Helsingin asuntokeskuskunta HAKA oli toimeenpannut rakennustoimintaansa varten varatun XXII kaupunginosan *korttelin n:ot 580 a ja 580 b* käsittävän alueen piirustuskilpailun [1]), jonka ensimmäisen palkinnon saaneessa ehdotuksessa edellä mainitut korttelit oli yhdistetty yhdeksi ainoaksi, 8 tonttia käsittäväksi kortteliksi n:o 580. Rakennusten kerrosluku oli Hämeentien puolella merkitty 7:ksi paitsi kulmatontilla Mäkelänkadun kulmassa, jolle oli suunniteltu 10-kerroksinen rakennus. Mäkelänkadun varrelle oli suunniteltu yksi 3- ja kolme 4-kerroksista pohjois—eteläsuunnassa olevaa rakennusta. Päijänteentien varrella oli kerrosluku merkitty 4:ksi lukuunottamatta Hämeentien kulmassa olevaa kulmatonttia, jolla tulisi olemaan 1-kerroksinen rakennus. Edellä olevan mukaisesti kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 2,207 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, johon sisältyivät tarpeelliset asemakaavamääräykset kerrosluvusta y.m., sekä tarpeellisen tonttijakokartan. Valtuusto hyväksyi [2]) ehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 25 p:nä valtuuston päätöksen [3]).

Ollen XXII kaupunginosan *tehdaskorttelin n:o 692* tontille n:o 62 suunniteltu rakennettavaksi nelikerroksinen tehdasrakennus, jonka kattolista tulisi olemaan tasossa +33.90, kiinteistölautakunta laaditutti mainittua tonttia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,152, jossa oli poistettu tontin suhteen voimassa oleva asemakaavamääräys, jonka mukaan sille rakennettavan katurakennuksen kattolista oli sijoitettava tasoon +38.0 O-tasosta laskien, säilyttäen kuitenkin viimeksi mainittu taso enimmäiskorkeutena, johon rakennus vastaisuudessa tarpeen mukaan saatiin korottaa. Valtuusto hyväksyi [4]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 24 p:nä valtuuston päätöksen [5]).

Oy. Helsingin silkkikutomon anottua XXII kaupunginosan *tehdaskorttelissa n:o 700* olevien Lemuntien tonttien n:ot 2 ja 4 sekä Nilsiänkadun tonttien n:ot 11 ja 13 [6]) yhdistämistä yhdeksi tontiksi voidakseen rakentaa niille yhtenäisen kutomorakennuksen, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen, n:olla 220 merkityn tonttijakokartan, jossa kyseiset tontit oli yhdistetty Nilsiänkadun tontiksi n:o 11. Valtuusto hyväksyi [7]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 26 p:nä valtuuston päätöksen [8]).

Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen anomuksen johdosta saada sisustaa sille luovutetulle XXII kaupunginosan *korttelissa n:o 706* olevalle Lemunkujan tontille n:o 1 rakennettavan talonsa ullakkokerroksen [9]) kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,234, minkä valtuusto hyväksyi [10]) alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kun myytävien XXII kaupunginosan *korttelissa n:o 707* olevien Elimäenkadun tonttien n:ot 25 ja 27 sekä Mäkelänkadun tontin n:o 58 rakentamattomien osien kautta kulki vesi- ja viemärijohto Mäkelänkadulta Elimäenkadulle, kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 2,212 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, johon oli otettu uusi asemakaavamääräys mainituista johdoista sekä määräys siitä, ettei johtojen kohdalla olevaa aluetta

---

[1]) Ks. v:n 1940 kert. s. 49. — [2]) Kvsto 4 p. kesäk. 21 §. — [3]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 191. — [4]) Kvsto 19 p. helmik. 15 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 181. — [6]) Ks. tämän kert. s. 59. — [7]) Kvsto 23 p. huhtik. 20 §. — [8]) S:n 18 p. kesäk. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 198. — [9]) Ks. tämän kert. s. 73. — [10]) Kvsto 29 p. lokak. 12 §.

saanut käyttää varastoimiseen. Valtuusto hyväksyi [1]) ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 25 p:nä valtuuston päätöksen [2]).

Oy. Mäkelänkatu 58—60, jonka Keskuslämpö oy. oli perustanut XXII kaupunginosan *tehdaskorttelissa n:o 707* olevien Mäkelänkadun tonttien n:ot 58 ja 60 [3]) omistamista ja hallintaa varten, oli anonut mainittujen tonttien yhdistämistä, jotta niille voitaisiin rakentaa yhtenäinen rakennus. Kiinteistölautakunta laaditutti tämän johdosta asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,233, johon uusi tontti oli merkitty Elimäenkadun tontiksi n:o 29 ja johon oli liitetty entisiä tontteja koskevat asemakaavamääräykset ynnä tonttijakokartta. Valtuusto hyväksyi [4]) muutosehdotukset alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtuusto hyväksyi [5]) XXIII kaupunginosan *tehdaskortteleita n:ot 668—671, 914, 919 ja 920* koskevan asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 6 p:nä valtuuston päätöksen [6]).

Kun vuokralle annettavalle XXIII kaupunginosan *korttelille n:o 919* [7]) ei vielä ollut vahvistettu asemakaavamääräyksiä eikä tonttijakoa, niin kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 2,216 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen. Ehdotuksessa oli korttelin suunniteltu 3 tonttia ja yhteensä 5 asuntorakennusta, merkitty korttelin pinta-ala 8,890 m²:ksi, sallittu rakennusala 1,604 m²:ksi ja lattiapinta-ala 6,744 m²:ksi, mikä vastasi 194 huonetta. Kerrosluku oli oleva 4, mutta 3 rakennuksessa olisi lisäksi enintään $^1/_3$ rakennuksen pinta-alasta käsittävä ylimääräinen pohjakerros. Korttelin ääreisen Kaironkadun leveys oli supistettu 15 m:stä 10 m:iin, korttelin länsipuolelle suunniteltu Annalan puistotie ja sen pohjoispuolelle suunniteltu Etel. Kaanaantie oli poistettu asemakaavasta ja korttelien n:ot 916 ja 917 välinen Annalan puistotien eteläosa, joka toistaiseksi oli tasoittamatta mutta joka oli säilytetty asemakaavassa, oli saanut nimen Annalan kuja — Annebergs gränd. Valtuusto hyväksyi [8]) ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 8 p:nä valtuuston päätöksen [9]).

Helsingin asuntokeskuskunta HAKA, jonka tarkoituksena oli kertomusvuonna aloittaa rakennustoiminta XXV kaupunginosan *kortteleissa n:ot 829 ja 842*, oli anonut alueen asemakaavan ja tonttijaon muuttamista siten, että korttelit yhdistettäisiin ja jaettaisiin tontteihin osuuskunnan laatiman suunnitelman mukaisesti. Kiinteistölautakunta laaditutti tämän johdosta n:olla 2,182 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jossa korttelien yhdistämisen kautta muodostunut uusi kortteli oli merkitty n:olla 842, jossa oli neljä tonttia, joille kullekin oli suunniteltu kaksi asuntorakennusta, joiden rakennusrajat oli merkitty asemakaavaan. Ehdotukseen liittyi asianmukainen tonttijakokartta sekä asemakaavamääräys, minkä mukaan rakennusten korkeus sai olla enintään 13 m ja kerrosluku enintään 4, kuitenkin siten, että nelikerroksista alaa sai olla vain puolet rakennuksen pinta-alasta, ollen tonttirajat lisäksi jätettävä aitaamatta. Valtuusto hy-

---

[1]) Kvsto 4 p. kesäk. 20 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 5 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 192. — [3]) Ks. tämän kert. s. 60. — [4]) Kvsto 29 p. lokak. 11 §. — [5]) S:n 2 p. huhtik. 23 §; ks. tämän kert. s. 67. — [6]) Kvsto 4 p. kesäk. 4 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 184. — [7]) Ks. tämän kert. s. 67. — [8]) Kvsto 18 p. kesäk. 28 §. — [9]) S:n 1 p. lokak. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 193.

väksyi[1]) ehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 3 p:nä valtuuston päätöksen [2]).

Sosiaalinen asuntotuotanto oy. oli tiedustellut, oliko kaupunki halukas vuokraamaan sille XXV kaupunginosassa, Mäkelänkadun varrella olevan *korttelin n:o 835* sekä myönteisessä tapauksessa anonut toimenpiteitä koko korttelin vahvistamiseksi yhdeksi tontiksi. Tällöin kiinteistölautakunta, päättäen asettua myönteiselle kannalle asiassa, laaditutti n:olla 2,157 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jossa korttelien n:ot 821 ja 835 väliin aikaisemmin suunniteltu Otavankuja oli poistettu asemakaavasta ja mainitut korttelit yhdistetty yhdeksi korttelikseksi n:o 821, yhtiön vuokralle pyytämä tontti merkitty n:olla 2, sen pohjoispuolella oleva pääpiirteissään entistä korttelia n:o 821 vastaava kallioinen tontti merkitty julkisen rakennuksen paikaksi sekä viereisille kortteleille n:ot 822 ja 836 merkitty ulkoiset rakennusrajat; ehdotukseen liittyvien asemakaavamääräysten mukaisesti uudelle tontille saatiin rakentaa enintään viisikerroksisia, paloa pidättävään luokkaan kuuluvia rakennuksia, kuitenkin niin, että viisikerroksisia rakennuksia saatiin rakentaa enintään 540 m^2:n alalle huoneluvun jäädessä avoimeksi. Sen jälkeen kun muutosehdotusta, johon myöskin liittyi asianmukainen tonttijakokartta, kaupunginhallituksen toimesta oli täydennetty siten, että yhdistetylle tontille n:o 821 oli merkitty sisäinen rakennusraja 4 m:n päähän Mäkelänkadun rajasta, valtuusto jättäen korttelia n:o 836 koskevan osan sillä kertaa hyväksymättä, päätti [3]) hyväksyä kortteleita n:ot 821, 822 ja 835 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine, korttelia n:o 821 koskevine tonttijakokarttoineen. Sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 3 p:nä valtuuston päätöksen [4]).

Valtuuston oikeutettua [5]) kiinteistölautakunnan vuokraamaan Käpylän yhteiskoulun talo oy:lle XXV kaupunginosan *korttelissa n:o 899* olevan tontin n:o 18 m.m. ehdoin, että tontti asemakaavassa määrättiin koulutontiksi ja sille vahvistettiin asemakaavamääräys, jonka mukaan sille ei saanut rakentaa muita asuinhuoneistoja kuin mitä sille rakennettujen rakennusten hoitohenkilökunta tarvitsi, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,185 tarpeellisine asemakaavamääräyksineen ja tonttijakokarttoineen, mitkä valtuusto hyväksyi [6]). Sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 29 p:nä valtuuston päätöksen [7]).

Eduskuntatalon edustan asemakaava. Arkkitehti I. Launiksen kaupunginvaltuustolle osoittama kirjelmä, jossa hän selosti erästä kaupunginhallitukselle aikoinaan tekemäänsä ehdotusta eduskuntatalon edustan järjestämisestä sekä sen käsittelyä, ei antanut [8]) aihetta toimenpiteisiin.

Kauppatorin uudelleenjärjestely. Kauppatorin viemäritöiden aloittamisen jälkeen oli kaupunginhallituksen toimeksiannosta laadittu tämän torin uudelleenjärjestelysuunnitelma, jonka mukaisesti Pohj. Esplanaadikadun jalkakäytäviä torin kohdalla levennettäisiin, levennetyn Pohj. Esplanaadikadun eteläreuna varustettaisiin vesikourulla, Unioninkadun ja Etelärannan välinen torin osa muodostettaisiin yhtenäiseksi korokkeeksi, Pohj. Esplanaadikadulle ja Etelärannan jatkeelle rakennettaisiin pieniä liikennekorokkeita ja vaarallisimmat liikennekulmaukset varustettaisiin

---

[1]) Kvsto 23 p. huhtik. 18 §. — [2]) S:n 3 p. syysk. 5 § ja 19 p. marrask. 3 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 186. — [3]) Kvsto 12 p. maalisk. 13 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 182. — [5]) Ks. tämän kert. s. 69. — [6]) Kvsto 23 p. huhtik. 17 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 2 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 184. — [8]) Kvsto 19 p. helmik. 18 §.

suojakaiteilla, muodostuen Pohj. Esplanaadikadun leveys torin kohdalla 16.50 m:ksi. Yleisten töiden lautakunnan laadituttama tämän suunnitelman toteuttamisen kustannusarvio päättyi 1,390,000 mk:aan, mistä määrästä kuitenkin 70,000 mk tuli viemäritöiden osalle. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä varsinaista uudelleenjärjestelyä varten tarvittavat 1,320,000 mk v:n 1942 talousarvioon oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään varat jo kertomusvuonna.

Puiston järjestäminen Käpylään. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) kiinteistölautakunnan laadituttaman, n:olla 2,208 merkityn suunnitelman XXV kaupunginosan korttelin n:o 899 itäpuolelle tulevan puiston järjestämisestä siten, että puiston halki rakennettaisiin suora käytävä Käpylän yhteiskoulun talo oy:n vuokraamalta korttelin n:o 899 tontilta n:o 18 Taivaskallion- ja Tähtitien kulmaukseen sekä sijoitettaisiin puistoon 30 m×50 m:n laajuinen sorakenttä lautakunnan aikaisemmin laatiman suunnitelman n:o 2,189 edellyttämässä suunnassa. Kyseisiä töitä varten valtuusto päätti merkitä v:n 1942 talousarvioon 371,000 mk sekä oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään tästä määrärahasta 100,000 mk.

Kaupungin hallintopiiriin kuulumattomat alueet

Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-alueen rakennusjärjestys. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) kiinteistölautakunnan asettaman komitean valtuuston kehoituksen [4]) johdosta laadituttaman Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-alueen rakennusjärjestysehdotuksen kaupunginhallituksen ehdottamassa muodossa. Uudenmaan lääninhallitus vahvisti lokakuun 10 p:nä valtuuston päätöksen määräten samalla, että kaikki asiasta mahdollisesti aiheutuneet kustannukset jäisivät kaupungin vahingoksi [5]).

Pakilan ja Paloheinän omakotialueiden perustaminen [6]). Jotta Helsingin kaupunki omalta osaltaan tehoisasti voisi helpottaa siirtoväen asuntokysymyksen ratkaisua kaupunginvaltuusto kiinteistölautakunnan aloitteesta oli ottanut kertomusvuoden talousarvioon eräitä määrärahoja Pakilaan ja Tuomarinkylään suunniteltujen uusien omakotialueiden alustavia töitä varten. Näitä alueita koskevien lopullisten suunnitelmien valmistuttua kaupunginvaltuusto päätti [7]) perustaa kaksi uutta omakotialuetta, toisen Helsingin maalaiskunnan Pakinkylän alueelle ja toisen osaksi Pakinkylän, osaksi Tuomarinkylän alueelle, määräten edellisen omakotialueen nimeksi Pakilan omakotialue—Baggböle egnahemsområde ja jälkimmäisen nimeksi Paloheinän omakotialue—Svedängens egnahemsområde.

Samalla valtuusto hyväksyi kiinteistölautakunnan laadituttamat n:oilla 2,162 ja 2,163 merkityt ehdotukset Pakilan ja Tuomarinkylän osan rakennussuunnitelmaksi sekä Pakilan taajaväkisen yhdyskunnan kortteleita n:ot 107—122, 124—127 ja 132—135 koskevaksi rakennussuunnitelman muutosehdotukseksi, mitkä ehdotukset tarkoittivat Pakilan ja Paloheinän omakotialueiden perustamista. Lokakuun 13 p:nä Uudenmaan lääninhallitus hyväksyi ja vahvisti noudatettavaksi edellä mainitun rakennussuunni-

---

[1]) Kvsto 4 p. kesäk. 34 §. — [2]) S:n 14 p. toukok. 34 §. — [3]) S:n 12 p. maalisk. 19 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 2. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 72. — [5]) Kvsto 19 p. marrask. 4 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 113. — [6]) Ks. Kunnall. asetuskok. s 72 ja tämän kert. s. 11 ja 54. — [7]) Kvsto 23 p. huhtik. 16 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 5.

telmaehdotuksen ja rakennussuunnitelman muutosehdotuksen määräten samalla, että kaikki asiasta mahdollisesti aiheutuvat kustannukset jäisivät kaupungin vahingoksi [1]).

Eräiden kaupungin ympäristöalueiden rakennussuunnitelmien laatiminen. Saatuaan kaupunginvaltuuston lausunnon [2]) eräiden kaupungin ympäristöalueiden rakennussuunnitelmain laatimisesta Uudenmaan lääninhallitus huomautti, että sen asemakaavalain 59 §:n mukaan vasta rakennussuunnitelman lopullisesti valmistuttua sitä vahvistaessaan samalla tuli antaa lausuntonsa rakennussuunnitelman laatimisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta eli siitä, oliko maanomistajat ja missä määrin velvoitettava ottamaan osaa mainittujen kustannusten korvaamiseen, samoin kuin sen kustannusten jakoa suorittaessaan tuli käyttää perusteena sitä etua eli hyötyä, mikä maanomistajalla oli katsottava olevan rakennussuunnitelmasta. Tämän vuoksi ei lääninhallituksen mielestä ollut mahdollista ennakolta, ellei sillä tarkoitettu sopimuksen tekemistä kaupungin ja lääninhallituksen kesken rakennussuunnitelmien laatimisesta, varata kaupungille oikeutta saada kustannuksistaan korvausta eikä myöskään voinut tulla kysymykseen minkäänlainen lääninhallituksen välityksellä tapahtuva maanomistajien kustannusosuuksien velkominen. Tähän viitaten lääninhallitus uudelleen pyysi valtuuston lausuntoa siitä, oliko kaupunki voimassa olevan lainsäädännön mukaisin edellytyksin korvauksen saamiseen rakennussuunnitelmien laatimisesta johtuneista kustannuksista halukas laatimaan aikaisemmassa lausunnossaan mainitut rakennussuunnitelmat. Tällöin valtuusto mainittua lausuntoa koskevaa päätöstään muuttaen päätti [3]) lääninhallitukselle annettavassa uudessa lausunnossaan ilmoittaa suostuvansa laatimaan rakennussuunnitelmat mainitun päätöksensä ensimmäisessä ponnessa tarkoitetuille alueille maanomistajien kustannuksella sekä oikeuttaa kaupunginhallituksen kaupungin puolesta tekemään lääninhallitukselle esityksiä rakennussuunnitelmien laatimisesta sellaisille edellä tarkoitettujen alueiden ulkopuolella oleville yksityisten omistamille alueille n.s. liitosalueella, joiden omistajat sitoutuivat korvaamaan kaupungille tästä aiheutuvat kustannukset kaupungin viranomaisten suorittaman laskelman perusteella.

Espoon Suur-Huopalahden kylässä sijaitsevan Leppävaaran tilan omistava Oy. Leppävaara sekä viereiset palstatilat omistava pankinjohtaja L. af Heurlin olivat suostuneet tekemään kaupungin kanssa sopimuksen mainittujen alueiden rakennussuunnitelman laatimisesta heidän kustannuksellaan. Kyseisistä tiloista, jotka käsittivät yhteensä n. 337 ha, oli maanmittaushallituksen toimesta kartoitettu 127 ha käsittävä alue, joka kuului edellä mainitussa valtuuston päätöksen ensimmäisessä ponnessa mainittuihin alueisiin, ja jäljelle jäävä n. 210 ha:n suuruinen osa, joka kartoitettaisiin Oy. Leppävaaran ja kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti kaupungin toimesta ja yhtiön kustannuksella, kuului saman päätöksen toisessa ponnessa mainittuihin alueisiin, ollen kaupunginhallitus tehnyt lääninhallitukselle esityksen, että kaupungille annettaisiin tehtäväksi laatia maanomistajain kustannuksella tämän alueen rakennussuunnitelma. Ottaen huomioon, että 97 ha:n suuruinen n.s. Harakan asutusalue välittömästi liittyi kumpaankin edellä mainittuun alueeseen, valtuusto päätti [4]) ilmoittaa lää-

---

[1]) Kvsto 19 p. marrask. 5 §. — [2]) Ks. v:n 1940 kert. s. 64. — [3]) Kvsto 12 p. maalisk. 3 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 29 §.

ninhallitukselle kaupungin olevan suostuvainen laatimaan Harakan asutusalueen rakennussuunnitelman omalla kustannuksellaan.

Villa Munksnäsin alueen rakennussuunnitelman laatiminen. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) vastata myöntävästi Uudenmaan lääninhallituksen tekemään tiedusteluun siitä, oliko kaupunki halukas omalla kustannuksellaan laatimaan rakennussuunnitelmaehdotuksen Villa Munksnäsin aluetta [2]) varten, joka luultavasti lähitulevaisuudessa liitettäisiin kaupungin alueeseen.

Munkkiniemen taajaväkistä yhdyskuntaa sekä Malmin- ja Tapaninkylän alueita koskeva rakennuskielto. Munkkiniemen taajaväkisen yhdyskunnan aluetta koskevan rakennuskiellon päättyessä kertomusvuoden marraskuun 29 p:nä ja Malmin—Tapanilan taajaväkisen yhdyskunnan aluetta koskevan tammikuun 1 p:nä 1942, kaupunginvaltuusto päätti [3]) tehdä Uudenmaan lääninhallitukselle esityksen rakennuskiellon jatkamisesta Munkkiniemen taajaväkisen yhdyskunnan alueella sekä Malmin- ja Tapaninkylän alueilla, Pukinmäen rakennussuunnitelma-aluetta [4]) lukuunottamatta, siksi kunnes näiden alueiden rakennussuunnitelmat oli vahvistettu.

Vattuniemen teollisuusalueen rakennussuunnitelman ja Lauttasaaren teollisuuskortteleita koskevien rakennusjärjestysmääräysten vahvistaminen sekä kyseisen teollisuusalueen rakennustarkastuksen järjestäminen. Lauttasaaren taajaväkisen yhdyskunnan valtuuston hyväksyttyä Lauttasaaren eteläosassa olevan Vattuniemen teollisuusalueen rakennussuunnitelmaehdotuksen ja teollisuuskortteleita koskevan lisäyksen Lauttasaaren rakennusjärjestykseen sekä pyydettyä näille Uudenmaan lääninhallituksen vahvistusta, lääninhallitus pyysi Helsingin kaupunginvaltuuston lausuntoa asiasta tiedustellen, saatiinko kyseisen teollisuusalueen rakennustarkastus, siinä tapauksessa että alueelle vahvistettiin rakennussuunnitelma, jättää kaupungin rakennustarkastajan tehtäväksi.

Kaupunginvaltuusto päätti [5]) antaa pyydetyn lausunnon kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla, puoltaen periaatteellisesti suunnitelman hyväksymistä mutta huomauttaen sen suhteen seuraavaa: Kortteleihin n:ot 127 ja 128 ei Kalastajakujan varrelle ollut merkitty ulkoisia rakennusrajoja ja, kun katu oli vain 8 m:n levyinen ja sallittu rakennuskorkeus 16.5 m, niin suunnitelmaan olisi merkittävä rakennusrajat siten, että niiden välimatka olisi ainakin 16.5 m. Viemärisuunnitelma, joka oli laadittu yhdyskunnan valtuuston aikaisemman rakennussuunnitelmaehdotuksen perusteella, olisi sovellettava viimeksi vahvistettavaksi ehdotetun suunnitelman mukaiseksi. Likavesi olisi tehoisasti puhdistettava ennen sen mereenjohtamista. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti huomauttaa siitä, että kyseisellä rakennussuunnitelma-alueella oli muutamia yksityisten omistamia huvilapalstaalueita, jotka suunnitelman hyväksymisen johdosta muuttuisivat teollisuusalueiksi.

Puheena olevan teollisuusalueen rakennustarkastuksen suhteen kaupunginvaltuusto päätti [5]), että se saatiin jättää Helsingin kaupungin rakennustarkastajan tehtäväksi.

Pukinmäen yhdyskunnan rakennussuunnitelma. Merkittiin [6]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen elokuun 29 p:nä hyväksyneen ja vahvistaneen noudatettavaksi kaupunginvaltuuston sen tutkittavaksi alistaman Pukinmäen yhdyskunnan rakennussuunnitelmaehdotuksen [7]).

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 8 §. — [2]) Ks. v:n 1939 kert. s. 86. — [3]) Kvsto 19 p. marrask. 15 §. — [4]) Ks. alemp. — [5]) Kvsto 15 p. tammik. 9 §. — [6]) S:n 1 p. lokak 4 §. — [7]) Ks. v:n 1936 kert. s. 72.

Urheilulaitteet

Eräiden urheilupaikkain aitaaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 165,000 mk velodromin ja Käpylän raviradan alueiden aitaamista varten kiinteistölautakunnan laadituttamien piirustusten mukaisesti oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Velodromi ja soutustadion. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 73,800 mk tarpeellisten naulakkojen, penkkien ja säilytyskaappien hankkimiseksi velodromin pukusuojaan ja käymälän rakentamiseksi sen itäiseen katsomoon sekä vastaavasti 23,000 mk ja 23,400 mk laadittujen suunnitelmien mukaisten kuulutuskoppien rakentamiseksi velodromiin ja soutustadionille oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään mainitut varat jo kertomusvuonna.

11. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennustoimisto. Kaupunginvaltuusto oikeutti [3]) kaupunginhallituksen yleisten töiden lautakunnan kussakin erikoistapauksessa tehtävän perustellun esityksen nojalla myöntämään rakennustoimiston vakinaisille insinööreille ja arkkitehdeille palkanlisäyksiä kertomusvuodeksi sekä osoittamaan tarvittavat lisämäärärahat kaupunginhallituksen käyttövaroista kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille.

Rakennustoimiston rakennusmestarintointen vakinaistamisesta tehty esitys ei antanut [4]) kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Rakennustoimiston tilivirasto. Ottaen huomioon rakennustoimiston tiliviraston kamreerin työmäärän suuren lisääntymisen kaupunginvaltuusto päätti [5]) kesäkuun 1 p:stä lukien siirtää hänen virkansa 17 palkkaluokasta 16:nteen sekä käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin myöntää 1,925 mk korotetun palkan suorittamiseen kertomusvuonna.

V:n 1940 talousarvion pääluokan Yleiset työt lukuun Tilivirasto sisältyvää määrärahaa Korvaus kannannasta päätettiin [6]) sallia ylittää 382: 90 mk.

Yleisten töiden määrärahat. Seuraavia v:n 1940 talousarvion pääluokan Yleiset työt määrärahoja päätettiin sallia ylittää alla mainitun verran: luvun Istutukset määrärahaa Kaupunginpuutarhan valaistus 1,782: 80 mk sekä luvun Työntekijäin erinäiset edut määrärahoja Kesäloma 790,000 mk, Sairasapu 880,000 mk, Hautausapu 36,000 mk ja Reserviharjoituksiin kutsuttujen työläisten palkkaus 6,380,000 mk [6]) sekä tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Urheilukentät sisältyvää määrärahaa Velodromi, katsomopaikkojen lisääminen, teknillisiä laitteita y.m. 120,000 mk [6]).

Kaupunginvaltuusto päätti [7]) sallia ylittää yleisten töiden pääluokan kertomusvuoden määrärahoja seuraavasti: luvun Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto määrärahaa Autot 125,000 mk [7]); luvun Rakennustoimiston tilivirasto määrärahaa Painatus ja sidonta 3,500 mk [7]); luvun Kadut

---

[1]) Kvsto 14 p. toukok. 41 §. — [2]) S:n 4 p. kesäk. 35 ja 38 §. — [3]) S:n 4 p. kesäk. 14 §. — [4]) S:n 12 p. maalisk. 6 § ja 2 p. huhtik. 12 §. — [5]) S:n 14 p. toukok. 19 §. — [6]) S:n 29 p. tammik. 25 §. — [7]) S:n 29 p. lokak. 25 §.

ja tiet korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Täytemaan vastaanotto 200,000 mk [1]); luvun Viemärit määrärahaa Kyläsaaren puhdistuslaitos, käyttö ja hoito 137,000 mk [2]); sekä luvun Varasto määrärahaa Kuormaautojen korjaus ja maalaus, varaosia ja renkaita 380,000 mk [3]).

Valtuusto päätti [4]), että seuraavat yleisten töiden v:n 1937 määrärahat saatiin siirtää kertomusvuonna käytettäviksi: tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvä 600,000 mk:n määräraha Kaasusuojakammion rakentaminen rakennustoimiston konepajan yhteyteen, lukuun Kadut ja tiet sisältyvä 294,000 mk:n määräraha Tilkan sairaalan itä- ja pohjoispuolella olevat kadut ja lukuun Viemärit sisältyvä 269,000 mk:n määräraha Tilkan sairaalan itä- ja pohjoispuolella olevat kadut, viemäri, kaikki kokonaisuudessaan.

Valtuusto päätti [4]), että v:n 1940 talousarvion pääluokan Yleiset työt lukuun Varasto sisältyvät määrärahat Uusien työkoneiden osto ja Konepajain pihan päällystäminen emulsiopeitteellä [4]) sekä pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Kadut ja tiet sisältyvä määräraha Seurasaarentie, 2 vedenottopaikan järjestäminen palokunnalle [4]) ja lukuun Istutukset sisältyvät määrärahat Hietarannan ja soutustadionin välinen alue, tasoitus- ja istutustyöt sekä Talin taimisto, salaojitus, aitaaminen ja käytävien teko uudella osalla [4]) saatiin merkitä siirtomäärärahoiksi.

Valtuusto päätti [5]) peruuttaa seuraavat käyttämättä jääneet siirtomäärärahat tai niiden jäännöserät: v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvästä määrärahasta 21 uuden kioskin rakentaminen 97,569: 65 mk, lukuun Kadut ja tiet sisältyvistä määrärahoista Linnankoskenkatu Sutelantieltä Valhallankadulle, tasoitus, 135,000 mk, Sutelantie Rajasaarenkadulta Linnankoskenkadulle, tasoitus, 82,000 mk, Ensi linja Porthaninrinteeltä Castréninkadulle, lopputasoitus, 225,000 mk, Ensi linja Helsinginkadulta pohjoiseen, osittainen alentaminen ja levennetyn osan lopputasoitus, 131,000 mk, Koskelantie Mäkelänkadulta Käpyläntielle, tasoitus ja pohjoispuolen ajoradan ja käytävän päällystäminen asfalttisepelillä, 490,000 mk, Koskelantie Mäkelänkadulta Käpyläntielle, eteläpuolen jalkakäytävän ja ajoradan päällystäminen asfalttisepelillä ynnä keskitien ja istutusten kunnostaminen, 54,000 mk, Urheilukadun leventäminen 191,000 mk, Eläintarhantie Turuntieltä Stadionintielle, leventäminen, 41,000 mk, Olympiatie, jatkaminen Maratontielle, 69,000 mk, Uimastadionille johtavat tiet ja Hellaantien käytävä 76,000 mk, Tie Pasilan vanhalta asemalta Nordenskiöldinkadulle, oikaisu ja levennys, 214,000 mk ja Stadionin etupihat ja niille johtavat käytävät, järjestely, 681,000 mk ja määrärahan Stadionin ympäristö, pysäköimispaikkojen järjestäminen, 753,000 mk, lukuun Viemärit sisältyvästä määrärahasta Koskelantie Mäkelänkadulta Käpyläntielle, viemäri, 226,000 mk ja lukuun Urheilukentät sisältyvästä määrärahasta Harjoituspaikkojen järjestäminen olympiakisoja varten 123,000 mk ja lukuun Erinäisiä olympiakisojen aiheuttamia menoja sisältyvistä valtuuston käyttövaroista 3,379,000 mk ynnä samasta määrärahasta Käpylän raviratata, pukusuojaa ja aitausta varten jo myönnetyt 500,000 mk; v:n 1940 talousarvion pääluokan Yleiset työt lukuun Varasto sisältyvästä määrärahasta Konepajain pihan päällys-

---

[1]) Kvsto 4 p. kesäk. 50 §. — [2]) S:n 19 p. marrask. 26 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 59 §. — [4]) S:n 29 p. tammik. 24 §. — [5]) S:n 19 p. marrask. 17 §.

täminen emulsiopeitteellä 100,000 mk ja pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Kadut ja tiet sisältyvistä määrärahoista Rajasaarenkatu Sutelantieltä Humalistonkadulle, leventäminen, 166,000 mk, Turuntie Tilkan sillalta Lääkärinkadulle, keskiosan päällystäminen, 387,000 mk ja Suvilahdenkatu, itäpuolen lopputasoitus, 152,000 mk, määrärahan Aleksis Kiven katu Pasilan sillalta Kotkankadulle, lopputasoitus ja puuistutukset, kokonaisuudessaan, määrärahasta Lemuntie Elimäenkadulta Nokiantielle, lopputasoitus, 121,000 mk, määrärahat Päijänteenkuja, tasoitus, Vellamonkatu Hämeentieltä Orioninkadulle, tasoitus, Orioninkatu Violankadulta Vellamonkadulle, tasoitus, Vegankatu Hämeentieltä Orioninkadulle, tasoitus, Saarenkatu Hämeentieltä Orioninkadulle, tasoitus, Violankatu Hämeentieltä Orioninkadulle, tasoitus, Hämeentie Violankadulta Vellamonkadulle, itäpuolen kunnostaminen ja Mäkelänkadun ja Pohjolankadun risteyksen järjestely, kokonaisuudessaan, määrärahasta Käpylän-tien osittainen tasoitus Taivaskalliontieltä Askolantielle 169,000 mk ja määrärahat Oulunkyläntie Käpyläntieltä Askolantielle, reuna-alueiden tasoittaminen, ja Temppeliaukio, kirkkotontin ulkopuolisen alueen tiet ja istutukset, kokonaisuudessaan, lukuun Viemärit sisältyvät määrärahat Päijänteenkuja, viemäri, Orioninkatu Violankadulta Vellamonkadulle, viemäri, Violankatu Hämeentieltä Vellamonkadulle, viemäri, ja Hämeentie Violankadulta Vellamonkadulle, viemäri, kokonaisuudessaan ja määrärahasta Vedenheittolaitokset 317,000 mk ja lukuun Urheilukentät sisältyvästä määrärahasta Soutu- ja melontastadion, tiet, venelaiturit, väylän merkintä y.m. 980,000 mk ja määrärahan Turveviljelyksen järjestäminen kokonaisuudessaan; sekä v:n 1941 talousarvion pääluokan Yleiset työt lukuun Kadut ja tiet sisältyvän määrärahan Liikennejärjestelyä, kaupunginhallituksen määräyksen mukaan, 270,000 mk, ja määrärahan Teiden päällystäminen kestopeitteellä, kaupunginhallituksen määräyksen mukaan, 531,000 mk, pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Kadut ja tiet sisältyvästä määrärahasta Tuomarinkylän omakotialueen ensimmäisen rakennusvaiheen katutyöt 1,600,000 mk ja lukuun Viemärit sisältyvän määrärahan Viemäri Toivonkadulta Eläintarhantien alitse v. 1940 rakennettuun johtoon kokonaisuudessaan.

Länt. Rantatien pohjoisosan kunnostaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) kiinteistölautakunnan laadituttaman, Länt. Rantatien pohjoisosan kunnostamista [2]) koskevan muutosehdotuksen n:o 2,155.

Pihlajatien, Kuusitien ja Mäntytien rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä v:n 1942 talousarvioon yhteensä 3,477,000 mk Mäntytien, Kuusitien ja Pihlajatien vesi-, kaasu- ja sähköjohtotöiden suorittamista varten oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen tarpeen mukaan käyttämään näitä määrärahoja jo kertomusvuonna.

Untamonkujan rakentaminen y.m. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 195,000 mk:n määrärahan Joukolan- ja Käpyläntien välisen Untamonkujan osan rakentamista varten oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään mainitun määrärahan jo kertomusvuonna.

Käpylän katu- ja viemärityöt. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 150,000 mk Kuutamotien ja 81,000 mk Onnentien

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 26 §. — [2]) Ks. v:n 1937 kert. s. 76. — [3]) Kvsto 2 p. huhtik. 28 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 38 §. — [5]) S:n 12 p. maalisk. 21 §.

tasoittamiseen sekä 50,000 mk Onnentien viemäritöihin oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään nämä määrärahat jo kertomusvuonna.

Tien rakentaminen ja viemärin vetäminen Invaliidisäätiön alueelle Reijolaan. Tien rakentamista varten Turuntieltä Invaliidisäätiön alueelle Reijolaan kaupunginvaltuusto päätti [1]) sallia käyttää 220,000 mk v:n 1937 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Kadut ja tiet sisältyvästä määrärahasta Tilkan sairaalan itä- ja pohjoispuolella olevat kadut sekä viemärin vetämiseen tähän tiehen 74,000 mk edellä mainitusta määrärahasta ja 269,000 mk saman pääluokan luvun Viemärit määrärahasta Tilkan sairaalan itä- ja pohjoispuolella olevat kadut, viemäri.

V:n 1942 talousarvioon päätettiin [1]) merkitä 489,000 mk viemärin vetämiseksi Invaliidisäätiön rakennukseen johtavaan uuteen tiehen oikeuksin käyttää määräraha jo kertomusvuonna.

Mäkelänkadun johtotöiden rakennussuunnitelman muuttaminen. Yleisten töiden lautakunnan ilmoitettua, että Koskelantien ja Pohjolankadun välisen Mäkelänkadun osan itäpuolen lopputasoitus, jota varten oli merkitty määräraha v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Kadut ja tiet, huomattavia asfalttiemulsiomääriä kysyvänä oli siirrettävä tuonnemmaksi, rakennustoimiston katurakennusosasto laaditutti uuden n:olla 5,836 merkityn ehdotuksen Mäkelänkadun johtotöiden rakennussuunnitelman muuttamisesta. Hyväksyen tämän ehdotuksen kaupunginvaltuusto oikeutti [2]) yleisten töiden lautakunnan suunnitelman toteuttamiseksi käyttämään v:n 1940 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvän määrärahan Putkiverkon laajentaminen erää Vesijohto Mäkelänkadun itäpuoleen Koskelantieltä Otavankujalle ja lukuun Kaasulaitos sisältyvän määrärahan Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen erää Kaasujohto Mäkelänkatuun Koskelantieltä Pohjolankadulle sekä tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Viemärit sisältyvää määrärahaa Mäkelänkatu Pohjolankadulta Koskelantielle, viemäri. Edelleen valtuusto päätti merkitä v:n 1942 talousarvioon 209,000 mk:n määrärahan kaasujohdon rakentamiseksi piirustuksen mukaisesti oikeuksin käyttää sitä jo kertomusvuonna.

Ruskeasuon viemärin yhdistäminen Uudenpellon viemäriin. Invaliidisäätiön ilmoitettua invaliidien huoltolaitoksen rakentamista varten luovutetun Ruskeasuon tontin viemärin tulevan yhdistettäväksi Ruskeasuon alueen viemäriverkostoon [3]), kaupunginvaltuusto myönsi [4]) 352,000 mk käyttövaroistaan työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettuihin töihin Ruskeasuon viemärin yhdistämiseksi Uudenpellon viemäriin.

Meilahden viemäriolojen järjestely. Kaupunginvaltuusto päätti [5]), että kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Viemärit sisältyvä, 7,851,000 mk:n suuruinen määräraha kokoojajohdon rakentamista varten Meilahdesta Pikku-Huopalahden puhdistuslaitokselle saatiin käyttää kokoojajohdon rakentamiseen Tilkan sillalta entisen Lääkärinkadun ja Paciuksenkadun kulmaan sekä tästä lähtevän Nordenskiöldinkadun—Stenbäckinkadun tunnelin alapään betonoimistöihin ja Stenbäckinkadun kulman lika- ja sadevesijohtojen töihin piirus-

---

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 22 §. — [2]) S:n 23 p. huhtik. 37 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 48. — [4]) Kvsto 15 p. tammik. 28 §. — [5]) S:n 26 p. helmik. 9 §; ks. tämän kert. s. 79.

tuksen n:o 5,774 mukaisesti. Edelleen valtuusto päätti merkitä kyseisiä töitä varten 459,000 mk:n siirtomäärärahan v:n 1942 talousarvioon oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Eräiden varatöiden aloittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [1]), että Länsisataman korttelin n:o 265 kallioiden louhiminen sekä Kuusi- ja Turuntien välisen Pihlajatien osan ja Kuusitien ja Mäntytien tasoittaminen saatiin suorittaa varatöinä, osoittaen niihin 2,520,000 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Työttömyys- ja avustustyöt sisältyvistä käyttövaroistaan työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettuihin töihin. Samalla päätettiin kehoittaa kaupunginhallitusta valmistamaan ja esittämään valtuuston hyväksyttäväksi suunnitelma työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettujen määrärahain käyttämisestä.

Nurmijärven maantien oikaiseminen. Myöntäen Helsingin—Nurmijärven maantien oikaisemistyöhön 1,000,000 mk ehdoin, että kaupunki ennen sen aloittamista asetti tie- ja vesirakennushallituksen käytettäväksi saman verran oikaisemisen yhteydessä kaupungin omistaman alueen kautta rakennettavan tieosuuden töihin myöntämästään korvauserästä [2]), kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli joulukuun 18 p:nä 1940 hyväksynyt ja tietyössä noudatettavaksi vahvistanut kaupunginvaltuuston puoltaman vaihtoehdotuksen n:o V, joka kuitenkin koski lähinnä kaupungin Kaarelassa omistamia maa-alueita, koska kaupunki ei tällöin vielä omistanut Ab. Stenius yhtiön maita Haagassa.

Muuttaen aikaisempaa päätöstään [2]) asiassa valtuusto päätti [3]) sallia, että kyseiseen oikaisutyöhön sijoitettiin Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivien lisäksi myöskin siirtoväkeä, sekä myöntää käyttövaroistaan työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettuihin töihin pyydetyn 1,000,000 mk:n erän tie- ja vesirakennushallituksen käytettäväksi työn aloittamiseen.

Oikaisutyön ulottamista myöskin Haagan kauppalan alueelle silmälläpitäen kiinteistötoimiston asemakaavaosasto sittemmin laaditutti n:olla 2,201 merkityn yleiskartan, josta ilmeni parhaaksi katsottu tiesuunta kauppalan koko alueella sekä ehdotetun Valtakunnantien jatkeen ja Turuntien jatkeen liittyminen siihen. Paitsi tarpeellisia profiiliehdotuksia laadittiin lisäksi kolme vaihtoehtoista tienjärjestelyehdotusta, joista kiinteistölautakunta puolsi n:olla 2,200 merkittyä, jossa m.m. tien itäsivulle oli suunniteltu raitiotie 3 m:n levyisten ruohokaistaleiden reunustamana sekä tien länsipuolella varattu jalankulku- ja polkupyöräliikennettä kumpaakin varten 3 m:n levyiset tiet, jotka Haagassa seurasivat paikalliskatua. Muuttaen osittain alkuperäistä päätöstään asiassa valtuusto päätti [4]) tie- ja vesirakennushallitukselle annettavassa lausunnossaan puoltaa tiesuunnitelman hyväksymistä n:oilla 2,200 ja 2,201 merkittyjen vaihtoehdotusten mukaisesti sekä ilmoittaa sitoutuvansa korvauksetta luovuttamaan sekä jo omistamastaan että mahdollisesti ennen työn loppuunsaattamista omistukseensa saamastaan maa-alueesta maantieksi tarvittavan osan.

Eräiden katu- y.m. töiden suorittaminen Herttoniemessä. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 50,000 mk rakennustoimiston satamarakennusosaston ehdottamien Puusepänkadun viemärin lisätöiden sekä yhteensä 440,000 mk Kirvesmiehenkadun pohjoisosan tasoittamis- ja päällystämis- sekä vesijohdon ja viemärin rakentamistöiden suorit-

---

[1]) Kvsto 2 p. huhtik. 29 §. — [2]) Ks. v:n 1936 kert.s. 31. — [3]) Kvsto 15 p. tammik. 11 §. — [4]) S:n 14 p. toukok. 30 §. — [5]) S:n 14 p. toukok. 40 §.

tamiseen oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään edellisen määrärahan kokonaisuudessaan sekä jälkimmäisestä 220,000 mk.

Eräiden kunnostamistöiden suorittaminen Pirkkolan omakotialueella. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 247,500 mk:n suuruisen määrärahan eräitä Pirkkolan omakotialueella suoritettavia kunnostamistöitä varten oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään sen jo kertomusvuonna.

12. Puhtaanapitoa koskevat asiat

Puhtaanapitomäärärahat. V:n 1940 talousarvion katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaa Työntekijäin erinäiset edut päätettiin [2]) sallia ylittää enintään 480,910: 85 mk.

Kertomusvuoden katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaa Työpalkat päätettiin sallia ylittää 5,200,000 mk [3]) sekä Työntekijäin erinäiset edut enintään 1,162,000 mk [4]).

Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä siirtomäärärahaksi v:n 1939 talousarvion pääluokkaan Puhtaanapito sisältyvän, Uudistyöt nimisen katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahan, 248,725 mk, joka oli jäänyt käyttämättä.

13. Satamaoloja koskevat asiat

Satamahallintotoimisto. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) kertomusvuoden elokuun 1 p:stä lukien lakkauttaa satamahallintotoimiston satamaliikenneosaston 42 palkkaluokkaan kuuluvan parmaajainvanhimmanviran sekä tällöin sen sijaan perustaa 41 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan vedenantomiehenviran, jonka haltijan palkkaamiseen kertomusvuonna saataisiin käyttää lakkautetun viran säästyvää palkkaerää. Edelleen valtuusto päätti edellä mainitusta päivästä lukien lakkauttaa koko parmaajakunnan sellaisenaan.

Satamain määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti sallia ylittää satamaliikennemäärärahaa Vedenkulutus enintään 30,000 mk [7]) ja satamahinaaja Herculeksen korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa yhteensä enintään 190,000 mk [8]) sekä satamakannantamäärärahaa Tullilaitokselle suoritettava kantopalkkio enintään 24,000 mk [9]).

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [10]) siirtämään kertomusvuoden talousarvion pääluokan Kiinteistöt lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvästä määrärahasta Tulli- ja satamarakennukset 33,644: 85 mk v:n 1940 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Satamat sisältyvässä määrärahassa Katajanokan tulli- ja pakkahuonerakennus, muutostöitä syntyneen vajauksen peittämiseksi.

Valtuusto päätti [11]), että v:n 1938 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Satamat sisältyvä, suurelta osalta käyttämättä

---

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 38 §. — [2]) S:n 29 p. tammik. 29 §. — [3]) S:n 3 p. syysk. 34 §. — [4]) S:n 29 p. lokak. 26 §. — [5]) S:n 29 p. tammik. 22 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 16 §. — [7]) S:n 19 p. marrask. 27 §. — [8]) S:n 4 p. kesäk. 51 § ja 1 p. lokak. 31 §. — [9]) S:n 4 p. kesäk. 52 §. — [10]) S:n 17 p. jouluk. 38 §. — [11]) S:n 17 p. jouluk. 39 §.

jäänyt 800,000 mk:n suuruinen siirtomääräraha Hernesaari, rautatieraiteita saatiin siirtää v. 1942 käytettäväksi.

Valtuusto päätti [1]), että v:n 1940 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat sisältyvä määräraha Katajanokan tulli- ja pakkahuonerakennus, muutostöitä saatiin merkitä siirtomäärärahaksi.

Valtuusto päätti [2]) peruuttaa v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Satamat sisältyvästä siirtomäärärahasta Kaivinkone aluksineen käyttämättä jääneet 903,751: 40 mk.

Satamamaksutaksan väliaikainen korottaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti joulukuun 23 p:nä 1940 kaupunginvaltuuston päätöksen [3]) voimassa olevan satamamaksutaksan korottamisesta, mikä merkittiin [4]) tiedoksi.

Laiturin rakentaminen Humallahteen. Hyväksyen yleisten töiden lautakunnan laatiman Humallahden laiturisuunnitelman kaupunginvaltuusto päätti [5]), että kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat Humallahden purkauslaiturin uusimista varten merkitty määräraha saatiin käyttää 50 m:n pituisen purkauslaiturin rakentamiseen sinne, sekä merkitä samaan tarkoitukseen 420,000 mk v:n 1942 talousarvioon; yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään viimeksi mainittu määrärahakin jo kertomusvuonna.

14. Teurastamoa ja elintarvikekeskusta koskevat asiat

Teurastamo

Palkan maksaminen teurastajille kertausharjoitusten ja sodan ajalta. Kaupunginvaltuusto oikeutti [6]) teurastamolautakunnan maksamaan v:n 1939/40 sotaan osallistuneille urakkapalkkaa nauttiville teurastajille korvauksena heidän sotapalveluksen ajalta menettämistään ansiotuloista puolet niistä määristä, mihin heidän palkkansa kesälomaa koskevat määräykset huomioonottaen olisivat nousseet, sekä vähentäen vielä näin saaduista määristä heidän nostamansa sotakuukausipalkat ja muut ansiotulot. Tarkoitukseen kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 13,047 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 420,000 mk:n lisämäärärahan teurastamon väestönsuojan rakennuskustannuksiin oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [8]) 225,000 mk:n suuruisen lisäyksen teurastamon puhtaanapitomäärärahaan.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [9]) enintään 180,000 mk:lla ylittämään v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvää määrärahaa Teurastamo, mekaaninen puhdistuslaitos suolipuhdistamosta tulevaa vettä varten.

---

[1]) Kvsto 29 p. tammik. 24 §. — [2]) S:n 19 p. marrask. 17 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 66. — [4]) Kvsto 15 p. tammik. 4 §; ks. v:n 1940 Kunnall. asetuskok. s. 147. — [5]) Kvsto 12 p. maalisk. 23 §. — [6]) S:n 29 p. tammik. 11 § ja 19 p. helmik. 28 §. — [7]) S:n 2 p. huhtik. 32 §. — [8]) S:n 2 p. huhtik. 35 §. — [9]) S:n 19 p. helmik. 35 §.

Valtuusto päätti sallia ylittää seuraavia teurastamon v:n 1940 määrärahoja alla mainitun verran: Lämpö 900,000 mk [1]), Vedenkulutus 650: 20 mk [2]), Puhtaanapito 2,215: 70 mk [2]), Käyttövoimaa 210,000 mk [1]) ja Rehut ja kuivikkeet 23,151: 90 mk [3]) sekä v:n 1940 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvää määrärahaa Teurastamon ilmajäähdyttäjien uusiminen enintään 340,000 mk [4]) saatuaan selville kyseisten töiden lopulliset kustannukset.

Teurastamon kertomusvuoden määrärahaa Korjaus- ja muutostyöt päätettiin [5]) sallia ylittää 165,089: 65 mk.

Valtuusto päätti [6]), että teurastamon v:n 1940 määrärahasta Yleisten laitteiden kunnossapito saatiin kertomusvuonna käytettäväksi siirtää 150,000 mk.

Valtuusto päätti [7]), että v:n 1940 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvä määräraha Teurastamon ilmajäähdyttäjien uusiminen saatiin merkitä siirtomäärärahaksi.

Jäähdytyslaitoksen käyttömaksut. Valtuusto oikeutti [8]) teurastamolautakunnan harkintansa mukaan myöntämään teurastamon jäähdytyslaitoksen vuosivuokraajille enintään 50 %:n suuruisen alennuksen teurastamon jäähdytyslaitoksen käyttömaksuista toistaiseksi, kuitenkin enintään v:n 1942 loppuun saakka.

Jäähdyttämön taksa ja järjestyssäännöt. Kaupunginvaltuusto päätti [9]) teurastamolautakunnan esityksestä hyväksyä maksujen laskemista Helsingin kaupungin teurastamon jäähdytyslaitoksen käyttämistä tarkoittavan taksan ensimmäiseen kohtaan lisäyksen juoksukissain vuokraamisesta myöskin vuotta lyhyemmiksi ajoiksi sekä jäähdyttämön järjestyssääntöjen 5 §:ään uuden momentin, joka koski asiakkaiden oikeuttamista käymään jäähdyttämössä sen aukioloaikojen päätyttyäkin.

Kalan tukkumyynnin järjestäminen. Tutkimaan mahdollisuuksia teurastamon käyttämiseen kalakaupan keskuksena ja suunnittelemaan kalan tukkumyynnin järjestämistä sekä tukkumyyntipaikan kunnostamista asetettu komitea [10]) oli antamassaan mietinnössä [11]) asettunut puoltamaan kalan tukkumyynnin sijoittamista lähellä teurastamoa olevaan Isoon Verkkosaareen, pohjautuen sen suunnitelmat muuten paitsi edellä mainitun paikan suhteen kaupunginhallituksen aikaisemmin laatimaan esitystä kalanjäähdytys- ja -jäädytyslaitoksen rakentamisesta asettaman komitean esityksiin [12]), jotka koskivat myöskin kalan tukkukaupan järjestämistä. Yleisten töiden lautakunta oli laadituttanut tarvittavat piirustukset sekä kustannusarviot.

Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [13]):

järjestää kalan tukkumyyntipaikan Isolle Verkkosaarelle rakennustoimiston satamarakennusosaston laatimiin piirustuksiin n:o VIII/385 merkitylle alueelle ensiksi mainitun komitean mietinnössä tarkemmin mainitulla tavalla ja rakennustoimiston talorakennusosaston laatimien piirustusten n:ot 86 ja 87 mukaisesti; sekä

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 38 §. — [2]) S:n 19 p. helmik. 37 §. — [3]) S:n 15 p. tammik. 38 § ja 19 p. helmik. 37 §. — [4]) S:n 23 p. huhtik. 39 §. — [5]) S:n 29 p. lokak. 27 §. — [6]) S:n 29 p. tammik. 23 §. — [7]) S:n 29 p. tammik. 24 §. — [8]) S:n 14 p. toukok. 42 §. — [9]) S:n 29 p. lokak. 21 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 131 ja 132. — [10]) Ks. tämän kert. s. 155. — [11]) Kvston pain. asiakirj. n:o 11. — [12]) Kvston v:n 1939 pain. asiakirj. n:o 8. — [13]) Kvsto 18 p. kesäk. 53 §.

merkitä tarkoitusta varten v:n 1942 talousarvioon satamarakennusosaston käytettäväksi 2,150,000 mk:n ja talorakennusosaston käytettäväksi 2,052,000 mk:n suuruiset määrärahat oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään niitä jo kertomusvuonna.

Talorakennusosaston sittemmin laadittua kyseiselle paikalle tarvittavien rakennusten pääpiirustukset n:ot 104 ja 105 kustannusarvioineen, valtuusto hyväksyi [1]) ne päättäen samalla tarpeellisin määrin korottaen ja jakaen uudelleen tarkoitukseen jo myöntämiään määrärahoja merkitä v:n 1942 talousarvioon 3,768,000 mk talorakennusosaston, 770,000 mk satamarakennusosaston ja 210,000 mk vesijohtolaitoksen käytettäväksi.

Elintarvikekeskus

Viranhaltijat. Siihen katsoen, että elintarvikekeskuksen varastomiehen palkka, kun hänen virkansa laitoksen henkilökunnan osittaisen vakinaistamisen yhteydessä sijoitettiin 41 palkkaluokkaan 1,700 mk:n pohjapalkoin, 134 mk:lla alitti hänen ennen viran vakinaistamista nauttimansa 1,970 mk:n kuukausipalkan, vaikkakin hän kertomusvuoden alusta lukien oli saanut 136 mk:n suuruisen ikäkorotuksen, elintarvikekeskuksen johtokunta esitti, että hän saisi kertomusvuoden tammikuun 1 p:stä lukien nauttia entistä palkkaansa siksi kunnes hän saman vuoden joulukuun alusta lukien sai toisen ikäkorotuksen, jolloin hänen palkkansa ikäkorotuksineen hieman ylitti hänen aikaisemman palkkansa. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) suostua esitykseen.

Valtuusto epäsi [3]) tehdyn esityksen elintarvikekeskuksen kirjanpitäjän ja varastoapulaisen virkain siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin sekä laitoksen emännöitsijänviran muuttamisesta korkeampipalkkaiseksi johtajattarenviraksi.

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) sallia ylittää seuraavia elintarvikekeskuksen v:n 1940 määrärahoja alla mainitun verran: Kaluston hankinta 80,000 mk, Kaluston kunnossapito 10,000 mk, Ruoka-aineet 1,000,000 mk ja Käyttövarat 100,000 mk.

Elintarvikekeskuksen johtokunta oikeutettiin [5]) ylittämään kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Perushankinnat sisältyvää määrärahaa Elintarvikekeskuksen uuden huoneiston [6]) kalustoa varten enintään 183,000 mk.

Valtuusto päätti [7]), että v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvä määräraha Työtupien ja elintarvikekeskuksen uudisrakennus Helsinginkatu n:o 24 saatiin merkitä siirtomäärärahaksi.

15. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Kaasu- ja sähkömaksujen kannannan järjestely. Kaupunginvaltuusto oikeutti [8]) teknillisten laitosten hallituksen koko kaupunkialueella siirtymään v:n 1937 syksystä alkaen kokeilunalaisena olleeseen uuteen sähkö-

[1]) Kvsto 29 p. lokak. 17 §. — [2]) S:n 23 p. huhtik. 11 §. — [3]) S:n 29 p. lokak. 9 §. — [4]) S:n 15 p. tammik. 36 §. — [5]) S:n 23 p. huhtik. 35 §. — [6]) Ks. v:n 1940 kert. s. 73. — [7]) Kvsto 29 p. tammik. 24 §. — [8]) S:n 4 p. kesäk. 39 §.

ja kaasumaksujen rahastusjärjestelmään [1]), jonka mukaisesti kanto tapahtuisi pankkien y.m. välityksellä. Lisäksi valtuusto päätti, että jälkirahastuksesta veloitettaisiin 10 mk kerralta.

Vesijohtolaitos

Viranhaltijat. Näiden virkain haltijain jouduttua entisten päivävuorojensa sijasta suorittamaan vuorotyötä kaupunginvaltuusto päätti [2]) kesäkuun 1 p:stä lukien siirtää vesijohtolaitoksen Vanhassakaupungissa olevan pumppuaseman 2 apulaisasemapäivystäjänvirkaa 39 palkkaluokasta 37:nteen, mihin muidenkin vuorotyötä suorittavien apulaisasemapäivystäjäin virat kuuluivat. Käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin valtuusto samalla myönsi 2,800 mk korotettujen palkkain suorittamiseen kertomusvuonna.

Vesijohtolaitoksen Vanhassakaupungissa olevalla vedenpuhdistusasemalla työskenteleväin kemiallisten päivystäjäin tointen muuttamiseksi sääntöpalkkaisiksi valtuusto päätti [3]) v:n 1942 tammikuun 1 p:stä lukien perustaa laitokseen 7 38 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa kemiallisen päivystäjän virkaa.

Huoneistot. Kaupunginvaltuusto päätti [4]), että vesijohtolaitoksen Vanhassakaupungissa olevien saostusaltaiden yhteyteen suunniteltu kemikaliovarastorakennus toistaiseksi saatiin jättää rakentamatta.

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) sallia ylittää seuraavia vesijohtolaitoksen v:n 1940 määrärahoja enintään alla mainitun verran: kassa- ja tiliviraston määrärahaa Palkat 50,000 mk ja yhteisiin sekalaismenoihin kuuluvaa määrärahaa Työntekijäin erinäiset edut 280,000 mk.

Kertomusvuoden talousarvion määrärahoista valtuusto myöntyi [6]) ylittämään vesijohtolaitoksen kassa- ja tiliviraston määrärahaa Palkat enintään 100,000 mk ja vesijohtolaitoksen yhteisiin sekalaismenoihin kuuluvaa määrärahaa Työntekijäin erinäiset edut enintään 500,000 mk.

Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [7]) käyttämään v:n 1938 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvästä siirtomäärärahasta Vesisäiliö Alppilan vuorelle 46,000 mk v:n 1940 talousarvioon sisältyvässä määrärahassa Väestönsuojelu syntyneen ylityksen peittämiseen.

Valtuusto päätti [8]) käyttämättä jääneinä peruuttaa v:n 1940 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Vesijohtolaitos sisältyvässä siirtomäärärahassa Päijänteenkujan, Vellamonkadun, Orioninkadun, Vegankadun, Hämeentien ja Violankadun vesijohtotöihin varatut erät eli yhteensä 1,032,000 mk mainitusta määrärahasta sekä v:n 1941 talousarvion vastaavaan lukuun sisältyvästä siirtomäärärahasta Vesijohtoja Tuomarinkylän omakotialueelle, ensimmäinen rakennusvaihe, 1,400,000 mk.

Diakonissalaitoksen vedenkulutusmaksujen alentaminen. Diakonissalaitos oikeutettiin [9]) jatkuvasti viiden vuoden aikana tammikuun 1 p:stä 1942 lukien nauttimaan 40 %:n alennusta vuotuisista vedenkulutusmak-

---

[1]) Kvston pain. asiakirj. n:o 7; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 32. — [2]) Kvsto 14 p. toukok. 18 §. — [3]) S:n 14 p. toukok. 17 §. — [4]) S:n 19 p. helmik. 27 §; ks. v:n 1938 kert. s. 99 ja v:n 1939 kert. s. 98. — [5]) Kvsto 29 p. tammik. 26 §. — [6]) S:n 29 p. lokak. 28 §. — [7]) S:n 15 p. tammik. 40 §. — [8]) S:n 19 p. marrask. 17 §. — [9]) S:n 17 p. jouluk. 44 §; ks. v:n 1936 kert. s. 56.

suistaan, ollen vuotuinen vedenkulutus arvioitu enintään 50,000 m³:ksi. Edelleen päätettiin, että tarkoitukseen tarvittava määräraha oli v:sta 1943 alkaen otettava huomioon talousarviossa.

Uuden pääjohdon vetäminen Kallioon. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [1]) käyttämään 112,000 mk v:n 1938 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos määrärahasta Uusi painejohto Viipurinkadulta Koskelantielle sekä enintään 888,000 mk v:n 1940 talousarvion vastaavaan lukuun sisältyvästä, Vesijohto Aadolfinkadulta Harjutorin-, Franzénin-, Torkkelin- ja Porthaninkatuja pitkin V linjalle nimisestä määrärahasta 24″:n läpimittaisen päävesijohdon vetämiseen Kallion kaupunginosaan sekä 12″:n läpimittaisen yhdysjohdon vetämiseen Fleminginkatuun Aleksis Kiven kadun ja Vaasankadun välille.

Herttoniemen vedenhankinnan laajentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) hyväksyä vesijohtolaitoksen laatiman suunnitelman Herttoniemen vedenhankinnan laajentamisesta rakentamalla syöttöjohto Sörnäisten niemestä Kulosaaren poikki pitkin Herttoniemen bulevardia sekä merkitä putkityökustannuksia varten v:n 1942 talousarvioon 4,140,000 mk, mikä määräraha teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin tarpeen mukaan käyttämään jo kertomusvuonna.

Hyväksyen sittemmin kaupunginhallituksen toimenpiteen [3]) oikeuttaa rakennustoimisto huhtikuun 15 p:nä aloittamaan Herttoniemen syöttöjohdon louhimis- ja kaivantotyöt ja jatkamaan niitä kesäkuun 1 p:ään valtuusto myönsi [4]) niihin 2,000,000 mk käyttövaroistaan työttömyyden lieventämiseen tarkoitettuihin töihin.

Vesijohdon vetäminen Invaliidisäätiön rakennukseen. V:n 1942 talousarvioon päätettiin [5]) merkitä 548,000 mk vesijohdon vetämiseksi Turuntieltä Invaliidisäätiön rakennukseen, oikeuksin käyttää määräraha jo kertomusvuonna.

Onnentien vesijohtotöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 53,000 mk Onnentien vesijohtotöiden suorittamiseen oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Kaasulaitos

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) kesäkuun 1 p:stä 1941 lukien perustaa kaasulaitoksen rahakeosastolle 35 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisenviran, jonka haltijan velvollisuuksiin kuului toimia tämän osaston esimiehenä, sekä samasta ajankohdasta lukien muuttaa 40 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman toimistoapulaisen viran 35 palkkaluokkaan kuuluvaksi vanhemman toimistoapulaisen viraksi. Käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin valtuusto samalla myönsi tarvittavat varat näistä päätöksistään aiheutuvien lisämenojen suorittamiseen kertomusvuonna.

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 29 §; ks. v:n 1939 kert. s. 98. — [2]) Kvsto 2 p. huhtik. 27 §; ks. v:n 1940 kert. s. 191 ja 241. — [3]) Ks. tämän kert. s. 309. — [4]) Kvsto 23 p. huhtik. 32 §. — [5]) S:n 12 p. maalisk. 22 §; ks. tämän kert. s. 23. — [6]) Kvsto 12 p. maalisk. 21 §. — [7]) S:n 14 p. toukok. 14 ja 16 §.

Ilmaisen kaasun myöntäminen eräille viranhaltijoille. Kaupunginvaltuusto päätti [1]), että ne kaasulaitoksen viranhaltijat, joiden tuli varsinaisen virka-aikansa ulkopuolellakin tarkkailla laitoksen toimintaa, saavat ilmaisen kaasun.

Liittymämaksun jättäminen perimättä. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että kertomusvuodelta ei peritä liittymämaksuminimiä.

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti sallia ylittää seuraavia kaasulaitoksen v:n 1940 määrärahoja enintään alla mainitun verran: hallintomäärärahaa Tarverahat 20,000 mk [3]), kassa- ja tiliviraston määrärahoja Palkat 93,499: 95 mk [4]) ja Kaasumittarirahakkeet ja provisiot rahakkeiden myynnistä 68,000 mk [3]), käyttömäärärahoja Palkat 18,770: 55 mk [4]) ja Kaasunvalmistuksen aine- ja työkustannukset y. m. 6,900,000 mk [3]) sekä yhteisiin sekalaismenoihin sisältyviä määrärahoja Laitteiden arvon kuoletukset 255,460: 95 mk [3]) ja Työntekijäin erinäiset edut 472,000 mk [3]).

Valtuusto päätti [5]) käyttämättä jääneinä peruuttaa v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Kaasulaitos sisältyvästä siirtomäärärahasta Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen 99,136: 10 mk, v:n 1940 talousarvion vastaavasta määrärahasta 155,000 mk sekä v:n 1941 talousarvion vastaavasta määrärahasta 120,000 mk ja kyseisen luvun siirtomäärärahan Koksimurskan briketoimislaite kokonaisuudessaan.

Viistokammiouunien korjaaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 2,850,000 mk:n suuruisen määrärahan kaasulaitoksen viistokammiouunien n:ot 17, 18 ja 19 korjaamista varten oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Kaasujohdon vetäminen Invaliidisäätiön rakennukseen. V:n 1942 talousarvioon päätettiin [7]) merkitä 205,000 mk kaasujohdon vetämiseksi Turuntien länsipuolelta Invaliidisäätiön rakennukseen oikeuksin käyttää määräraha jo kertomusvuonna.

Kaasujohdon ulottaminen Herttoniemeen. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen [8]) kaasulaitoksen oikeuttamisesta ryhtymään kaasujohdon ulottamiseen laaditun suunnitelman mukaisesti Herttoniemen alueelle kaupunginvaltuusto päätti [9]) tätä varten merkitä v:n 1942 talousarvioon 2,520,000 mk:n määrärahan, jota saataisiin käyttää jo kertomusvuonna.

Sähkölaitos

Viranhaltijat. Sähkölaitoksen yhteismäärärahoista palkattujen 10 asemapäivystäjänviran vakinaistamiseksi sekä Meilahden ja Vallilan asemain asemamestarien virkain muuttamiseksi asemapäivystäjänviroiksi kaupunginvaltuusto päätti [10]) v:n 1942 tammikuun 1 p:stä lukien perustaa laitokseen 4 31 palkkaluokan asemapäivystäjänvirkaa ja 8 33 palkkaluokan nuoremman asemapäivystäjän virkaa samoin kuin lakkauttaa 2 asemamestarinvirkaa.

---

[1]) Kvsto 18 p. kesäk. 17 §. — [2]) S:n 10 p. jouluk. 4 §; vrt. v:n 1940 kert. s. 67. — [3]) Kvsto 29 p. tammik. 26 §. — [4]) S:n 19 p. helmik. 36 §. — [5]) S:n 19 p. marrask. 17 §. — [6]) S:n 14 p. toukok. 38 §. — [7]) S:n 12 p. maalisk. 22 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 312. — [9]) Kvsto 4 p. kesäk. 41 §. — [10]) S:n 14 p. toukok. 15 §.

Näiden virkain vastuumäärään ja suuritöisyyteen katsoen valtuusto päätti [1]) kesäkuun 1 p:stä lukien siirtää sähkölaitoksen kaapeli-insinöörinviran 19 palkkaluokasta 17:nteen, sähkölaitoksen Kasarmikadun 30—32:ssa ja Pienen Roobertinkadun 1—3:ssa olevien konttori- ja tehdaskiinteistöjen talonmies-lämmittäjänviran 41 palkkaluokasta 38:nteen. Samalla valtuusto myönsi käyttövaroistaan uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin korotettujen palkkain suorittamiseen kertomusvuonna tarvittavat varat.

Ilmaisen taloussähkön myöntäminen eräille viranhaltijoille. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että ne sähkölaitoksen insinöörit, joille laitoksen johtaja määrää päivystysvelvollisuuden, saavat ilmaisen taloussähkön.

Mittarinvuokrien jättäminen perimättä. Kaupunginvaltuusto päätti [3]), että kertomusvuodelta ei peritä sähkölaitoksen mittarinvuokria.

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) sallia ylittää seuraavia sähkölaitoksen v:n 1940 määrärahoja enintään alla mainitun verran: hallintomäärärahaa Tarverahat 120,000 mk, käyttömäärärahaa Energianhankinta ja käyttötarpeet 7,000,000 mk ja yhteisiin sekalaismenoihin kuuluvaa määrärahaa Työntekijäin erinäiset edut 780,000 mk sekä saman vuoden talousarvion pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Sähkölaitos sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroja enintään 289,308: 70 mk saman talousarvion osaston Teknilliset laitokset luvun Sähkölaitos tulomomentilla Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa syntyneen tulovajauksen peittämiseksi.

Valtuusto päätti [5]) käyttämättä jääneinä peruuttaa v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Sähkölaitos sisältyvistä siirtomäärärahoista Johtoverkosto ja jakelulaitteet 200,000 mk ja Katuvalaistuslaitteet 1,330,228: 30 mk, v:n 1940 talousarvion vastaavista määrärahoista edellisestä 3,637,048:65 mk ja jälkimmäisestä 482,268:25 mk sekä v:n 1941 talousarvion vastaavista määrärahoista edellisestä 4,214,000 mk ja jälkimmäisestä 580,000 mk.

Turbogeneraattorin hankinta. Sähkölaitoksen maaliskuun 28 p:nä 1938 Sähkö oy. AEG:ltä tilaama 30 MV:n turbogeneraattori, joka valmiiksi asennettuna piti luovutettaman sähkölaitokselle lokakuun 15 p:nä 1939, voitiin ottaa käytäntöön vasta kertomusvuoden marraskuun 6 p:nä. Teknillisten laitosten hallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto tällöin, katsoen ylivoimaisen esteen aiheuttaneen toimitusajan lykkäytymisen, päätti [6]), että koneen hankinta katsottaisiin päättyneeksi viimeksi mainittuna päivänä, että myöhästymiskorkovaatimuksista luovuttaisiin ja että hankinnan lopputilitys saisi tapahtua teknillisten laitosten hallituksen tammikuun 27 p:nä 1940 päättämällä tavalla eli siten, että loput hankintahinnasta suoritettaisiin niin pian kuin kone oli pantu käyntiin.

Sähköjohtotöiden suorittaminen Invaliidisäätiön alueella. V:n 1942 talousarvioon päätettiin [7]) merkitä 177,000 mk sähköjohdon vetämiseksi ja muuntoaseman rakentamiseksi Invaliidisäätiön rakennukseen ynnä katuvalaistuksen asentamiseksi sinne johtavalle uudelle tielle, oikeuksin käyttää määräraha jo kertomusvuonna.

Kuutamo- ja Onnentien katuvalaistustöiden suorittaminen. Kaupungin-

[1]) Kvsto 14 p. toukok. 14 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 17 §. — [3]) S:n 10 p. jouluk. 4 §; ks. v:n 1940 kert. s. 67. — [4]) Kvsto 29 p. tammik. 26 § ja 26 p. helmik. 10 §. — [5]) S:n 19 p. marrask. 17 §. — [6]) S:n 17 p. jouluk. 37 §. — [7]) S:n 12 p. maalisk. 22 §.

valtuusto päätti [1]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 9,000 mk Kuutamo- ja Onnentien katuvalaistustöiden suorittamiseen oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään määrärahan jo kertomusvuonna.

Untamonkujan katuvalaistus. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1942 talousarvioon 9,000 mk:n määrärahan Katuvalaistuksen järjestämiseksi Joukolan- ja Käpyläntien väliseen Untamonkujan osaan oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään mainitun määrärahan jo kertomusvuonna.

16. Muut asiat

Kaupunginjohtajan virkaketju. Merkittiin [3]) tiedoksi kaupunginhallituksen vastaanottaneen eräiden ammatinharjoittajain ja yhtymäin kaupungille lahjoittaman, kulloinkin toimessa olevan kaupunginjohtajan arvomerkkinä käytettävän virkaketjun sekä päätettiin esittää kaupungin kiitos lahjoittajille.

Tervehdyksen lähettäminen sotatoimissa oleville helsinkiläisille. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan E. Hj. Rydmanin valtuuston syyskauden ensimmäisessä kokouksessa pitämässään alkajaispuheessa tekemän ehdotuksen mukaisesti päätettiin [4]) lähettää tervehdys sotatoimissa oleville helsinkiläisille miehille ja naisille.

Kansalaisoikeudet. 172 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 7 tapauksessa ehdotti evättäviksi anomuksia [5]), jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä; 4 anomuksesta [5]) valtuusto ei katsonut voivansa antaa lausuntoa. Ensiksi mainituista tapauksista 110 koski ent. Venäjän, 24 Viron, 9 Englannin, 7 Puolan, 5 Liettuan, 6 Latvian, 4 Saksan, 2 Ruotsin, 2 Tanskan, 1 Kanadan, 1 Norjan ja 1 Unkarin kansalaisia.

Väkijuomain anniskeluoikeudet. Vastauksena Oy. Alkoholiliike ab:n hallintoneuvoston asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginvaltuusto päätti [6]) ilmoittaa puoltavansa myönnettäväksi C-anniskeluoikeudet omaaville kaupungissa toimiville ravitsemisliikkeille, toistaiseksi ja enintään siksi kunnes kansanhuoltoministeriön määräämä oluenkulutuksen säännöstely kesti, oikeuden myöskin vermouthin anniskeluun.

Kertomusvuoden varrella valtuusto antoi lausuntonsa 6 väkijuomain anniskeluoikeuksia koskevasta anomuksesta [7]) siten, että valtuusto päätti 1 tapauksessa puoltaa lisättyjen oikeuksien ja 3 tapauksessa uusien oikeuksien myöntämistä mutta 2 tapauksessa ehdottaa mainittujen oikeuksien myöntämistä koskevat anomukset evättäviksi.

Elinkeino-oikeudet. 6 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi [8]) puoltavan ja 1 tapauksessa epäävän lausunnon ulkomaalaisten anomuksista, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa.

---

[1]) Kvsto 12 p. maalisk. 21 §. — [2]) S:n 23 p. huhtik. 38 §. — [3]) S:n 29 p. tammik. 2 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 2 §. — [5]) S:n 15 p. tammik. 6 §, 29 p. tammik. 4 §, 19 p. helmik. 5 §, 12 p. maalisk. 2 §, 2 p. huhtik. 5 §, 23 p. huhtik. 4 §, 14 p. toukok. 6 §, 4 p. kesäk. 8 §, 18 p. kesäk. 5 §, 3 p. syysk. 9 §, 1 p. lokak. 9 §, 29 p. lokak. 3 §, 19 p. marrask. 6 § ja 17 p. jouluk. 8 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 54 §. — [7]) S:n 29 p. tammik. 7 §, 19 p. helmik. 7 ja 8 §, 23 p. huhtik. 7 §, 14 p. toukok. 8 § ja 1 p. lokak. 26 §. — [8]) S:n 19 p. helmik. 6 §, 23 p. huhtik. 5 §, 14 p. toukok. 5 §, 3 p. syysk. 10 § ja 17 p. jouluk. 7 §.

Poliisimestaria sekä kaupunginhallitusta kuultuaan valtuusto päätti [1]) myöntyä 65 talouspiiriin myyntilupa-anomukseen, jolloin 11 luvista myönnettiin olemaan voimassa tammikuun 1 p:ään, 8 toukokuun 1 p:ään, 18 kesäkuun 1 p:ään, 19 heinäkuun 1 p:ään, 8 syyskuun 1 p:ään ja 1 marraskuun 1 p:ään 1943.

Valtuusto päätti [2]) ilmoittaa Uudenmaan lääninhallitukselle, ettei sillä puolestaan ollut mitään muistuttamista Oy. Renlund ab. nimisen liikkeen anomusta vastaan, että sille myönnetty ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden kaupan harjoittamisoikeus uudistettiin koskemaan liikkeen uutta myymälää.

Valtuusto päätti [3]) ilmoittaa lääninhallitukselle puolestaan puoltavansa Rake oy:n anomusta saada varastoida räjähdysaineita Bulevardin 2—4:ssä olevan liiketalonsa varastohuoneisiin ehdoin: että nalleja saatiin edellä mainituissa varastoissa säilyttää yhteensä enintään 1,500 kpl, kuitenkin enintään 1,000 kpl yhdessä säilytyspaikassa; että säilytyspaikat rakennettiin tulenkestävästä aineesta ja varustettiin lujalla, lukittavalla ovella eikä niissä säilytetty mitään muuta tavaraa; että varastojen ovet pidettiin lukittuina ja nallit säilytettiin purkamattomina rasioissa tai nipuissa; sekä että poliisiviranomaiset ennen säilytyspaikkojen käytäntöönottamista hyväksyivät ne. Niinikään valtuusto päätti [4]) ilmoittaa lääninhallitukselle puoltavansa Rake oy:n anomusta saada rakentaa räjähdysainevarasto kaupungin yhtiölle Vanhastakaupungista, vesijohtolaitoksen länsipuolella olevasta metsiköstä vuokraamalle alueelle ehdoin: että varastosuoja rakennettiin anomukseen liitetyn piirustuksen n:o B 1—37 mukaisesti, mutta rakentaen siihen erillinen osasto räjähdysnalleja varten; sekä että varastosuojassa saatiin säilyttää dynamiittia, triniittiä, kantopommeja ja kiviruutia yhteensä enintään 2,000 kg, mistä määrästä dynamiittia sai olla enintään 1,000 kg, saaden erillisessä osastossa lisäksi säilyttää enintään 25,000 kpl räjähdysnalleja mutta koko varastossa ei lainkaan saanut säilyttää kloraattia.

Maistraatille annettavassa lausunnossaan valtuusto päätti [5]) esittää evättäväksi 4 huutokaupantoimittajanammatin harjoittamista koskevaa anomusta.

Oikeus kiinteistöjen omistamiseen ja hallitsemiseen. Kaupunginvaltuusto puolsi [6]) 2 ulkomaalaisten oikeutta kiinteistön omistamiseen ja hallitsemiseen kaupungissa koskevaa anomusta.

Suomen silkkikutomo oy., jonka kaikki osakkaat olivat Norjan alamaisia, oli valtioneuvostolta anonut lupaa Herttoniemestä ostamansa 15,326 m²:n suuruisen tehdasalueen omistamiseen ja hallitsemiseen. Uudenmaan lääninhallitukselle asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti [7]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anomuksen hyväksymistä vastaan.

Oy. Elo ab., joka kertomusvuoden helmikuun 22 p:nä oli ostanut hallintaoikeuden Helsingin kaupungin omistamaan, XXII kaupunginosan korttelissa n:o 695 olevaan Teollisuuskadun tonttiin n:o 21 sekä omistus-

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 42 §, 29 p. tammik. 31 §, 19 p. helmik. 40 §, 12 p. maalisk. 32 §, 23 p. huhtik. 43 §, 14 p. toukok. 49 §, 4 p. kesäk. 54 §, 18 p. kesäk. 65 §, 3 p. syysk. 39 § ja 29 p. lokak. 30 §. — [2]) S:n 29 p. tammik. 6 §. — [3]) S:n 23 p. huhtik. 6 §. — [4]) S:n 14 p. toukok. 7 §. — [5]) S:n 15 p. tammik. 7 §, 29 p. tammik. 5 § sekä 3 p. syysk. 11 ja 12 §. — [6]) S:n 1 p. lokak. 7 ja 8 §. — [7]) S:n 3 p. syysk. 8 §.

oikeuden tontilla oleviin rakennuksiin, oli valtioneuvostolta anonut lupaa mainitun kiinteistön hallitsemiseen. Uudenmaan lääninhallitukselle asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti [1]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anomuksen hyväksymistä vastaan.

Kansanhuoltolautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalin vahvistaminen. Merkittiin [2]) tiedoksi lääninhallituksen tammikuun 27 p:nä vahvistaneen kaupunginvaltuuston toimittaman vaalin [3]), jonka mukaan kansanhuoltolautakunnan puheenjohtajaksi valittiin osastonhoitaja F. J. Laakso ja varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja V. Mattinen.

Jäsenten valitseminen Helsingin kaupungin tulo- ja omaisuusverolautakuntaan. Uudenmaan lääninhallituksen kehoitettua kaupunginvaltuustoa valitsemaan Helsingin kaupungin tulo- ja omaisuusverolautakuntaan v:ksi 1942 neljä varsinaista ja neljä varajäsentä, valtuusto valitsi [4]) varsinaisiksi jäseniksi sihteeri K. B. von Fieandtin, käsittelijä J. G. Louhivaaran, tarkastaja U. R. Merilinnan ja asiamies V. M. Tammilehdon sekä varajäseniksi ekonoomi T. Kauhtion, toimittaja A. E. Leinon, pankinjohtaja O. H. A. Lindbergin ja toimitusjohtaja G. Pätysen.

Jäsenten valitseminen Uudenmaan läänin vaalipiirin keskuslautakuntaan. Kaupunginvaltuusto valitsi [5]) Uudenmaan läänin vaalipiirin keskuslautakunnan jäseneksi filosofiantohtori J. Helon tilalle sihteeri V. A. Ahteen.

Hallitusten, lautakuntain y.m. täydentäminen. Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi edesmenneiden konttoripäällikkö K. E. Grönlundin, tehtailija E. A. Nymanin ja kirjaltaja A. H. Karvosenojan tilalle valittiin [6]) vastaavasti insinööri E. Montell, asessori O. J. C. Paldani ja tarkastaja S. Koskinen.

Taksoituslautakunnan edesmenneen jäsenen A. Haanojan tilalle valittiin [7]) filosofianomaisteri H. Vasara.

Huoltolautakunnan lisäjäsenyydestä vapautusta pyytäneen professori G. Palmgrenin tilalle valittiin [8]) kouluneuvos B. G. Palmgren.

Urheilulautakunnan edesmenneiden jäsenten T. H. Vilppulan ja H. E. Kankaan tilalle valittiin [9]) jaostosihteeri V. Koivula ja tarkastaja U. Siivonen.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan edesmenneen jäsenen A. E. Lehdon tilalle valittiin [10]) teologiantohtori V. A. Päivänsalo.

Ammattioppilaslautakunnan edesmenneen jäsenen A. Haanojan tilalle valittiin [11]) johtaja U. Perkko.

Teknillisten laitosten hallituksen sodassa kaatuneen jäsenen E. K. Karlssonin tilalle valittiin [9]) koneenhoitaja K. Laakso.

Hallitusten, lautakuntain y.m. jäsenten vaali. Hallitusten ja lautakuntain y.m. puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi valittiin [12]) seuraavaksi toimikaudeksi alla mainitut henkilöt:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan v:ksi 1942: jäseniksi toimitusjohtaja K. Huhtala, toimittaja A. E. Leino ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg sekä varajäseniksi asianajaja J. N. Aronen, pankinjohtaja

---

[1]) Kvsto 2 p. huhtik. 7 §. — [2]) S:n 19 p. helmik. 3 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 77. — [4]) Kvsto 17 p. jouluk. 10 §. — [5]) S:n 17 p. jouluk. 9 §. — [6]) S:n 29 p. tammik. 8 §. — [7]) S:n 26 p. helmik. 3 §. — [8]) S:n 15 p. tammik. 12 §. — [9]) S:n 1 p. lokak. 10 §. — [10]) S:n 23 p. huhtik. 8 §. — [11]) S:n 26 p. helmik. 3 §. — [12]) S:n 17 p. jouluk. 9 §.

A. V. I. Linturi ja professori G. W. von Wendt, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi toimitusjohtaja Huhtala ja varapuheenjohtajaksi toimittaja Leino;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi v:ksi 1942: ylikonemestari R. L. Forsbom, rouva E. M. Hämäläinen, asiamies T. A. Hänninen, tarkastaja S. Koskinen, arkkitehti Y. Laine, lasityöntekijä O. Lindblom, insinööri E. Montell, johtaja J. A. Salomaa, isännöitsijä A. Skrabb, insinööri B. G. B. Svedlin, kirjeenkantaja B. Wäisänen ja lautatarhantyöntekijä J. H. Väätäinen;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi v:ksi 1942: tullipäällysmies A. E. Forsström, työläistarkastaja S. Kurkinen, maalari K. E. Ollila, rakennusmestari H. G. D. Welroos ja lehtori T. R. Vähäkallio;

kaupunginkassan tarkastusmiehiksi v:ksi 1942: pankinkamreeri V. F Hougberg ja rouva E. Lankinen sekä heidän varamiehikseen pankinvirkailija B. V. A. Armfelt ja nuohooja P. Lehikoinen;

kaupungin leski- ja orpokassan johtokuntaan v:ksi 1942—44: jäseneksi rouva S. Hiisivaara;

taksoituslautakuntaan v:ksi 1942: jäseniksi tarkastaja A. Ahola, autonkuljettaja K. Altti, tarkastaja O. L. Aro, ylijunailija K. E. Björkman, toimittaja O. A. Fager, sihteeri K. B. von Fieandt, pankinvirkailija B. Ch. F. Halleen, kirjaltaja V. P. J. Kalervo, professori K. Kauppi, toimittaja P. Kemppi, sähköasentaja E. Kulmala, kirjelajittelija K. V. Lampenius, konttoristi L. S. Lehto, putkityöntekijä K. A. Lindgren, tullivartija S. E. Lindroos, johtaja J. G. Louhivaara, pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg, liikennetarkastaja H. J. Mustonen, sähköasentaja T. Mutikainen, isännöitsijä G. G. Nyberg, johtaja E. G. Nyman, räätäli E. S. Paasio, hioja H. J. Poutanen, rautatieläinen V. A. Puisto, lautatarhantyöntekijä V. A. Puska, toimitusjohtaja G. Pätynen, kansakoulunopettaja S. T. Rekola, sihteeri U. F. Rusk, kauppatieteidenkandidaatti S. Törnqvist, rouva A. L. Valkama, filosofianmaisteri H. Vasara, kamreeri G. Weckström, autonasentaja H. A. Vesterlund, toimitusjohtaja L. Viljanen, esittelijä W. W. Wirtanen ja prokuristi M. E. Vuorjoki;

tutkijalautakuntaan v:ksi 1942: jäseniksi puhtaanapitotyöntekijä E. F. Hintikainen, oikeusneuvosmies N. M. Luukanen, peltiseppä L. Nordberg, hydrograafi T. V. V. Olin, kirvesmies K. Palmu, asianajaja R. V. Rönnholm, kauppias S. Viljanen ja konttoripäällikkö A. M. Winberg;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan v:ksi 1942: jäseniksi konttoristi A. V. Lehtokoski ja professori J. S. Sirén;

holhouslautakuntaan v:ksi 1942—45: jäseneksi oikeusneuvos O. Möller;

sairaalain hallitukseen v:ksi 1942: jäseniksi professorit S. A. Brofeldt ja F. W. G. Langenskiöld, rouva A. A. Lehtokoski, toimistopäällikkö G. M. Modeen, toimittaja A. Pohjanmaa, professori M. Wannas ja lämmittäjä A. Virtanen, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi professori Langenskiöld ja varapuheenjohtajaksi professori Brofeldt;

oikeusaputoimiston johtokuntaan v:ksi 1942: jäseniksi asianajaja J. N. Aronen, oikeusneuvosmies G. F. Nybergh, varatuomari R. Nybom, liittosihteeri T. A. Sumu ja asianajaja O. E. Tulenheimo;

urheilulautakuntaan v:ksi 1942: jäseniksi jaostosihteeri V. Koivula, toimittaja E. Mannerla, varatuomari B. Planting, tarkastaja U. Siivonen ja alilääkäri U. E. Tötterman;

kansanhuoltolautakuntaan v:ksi 1942: puheenjohtajaksi osastonhoitaja

J. Laakso ja varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja V. Mattinen, ollen nämä vaalit alistettava Uudenmaan lääninhallituksen vahvistettaviksi, sekä jäseniksi toimittaja Y. Kaarne, agronoomi R. Karlsson, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius, pastori F. E. Lilja, toimitsija U. Nurminen, toimittaja R. Paasio, toimitusjohtaja B. G. W. Sarlin, professori P. H. Schybergson ja johtaja G. G. Wickström;

työvoimalautakuntaan, jona toimi työnvälityslautakunta, v:ksi 1942: jäseneksi insinööri M. Orrenoja;

suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan v:ksi 1942: jäseniksi opettaja A. Kallioniemi, alilääkäri A. J. Nikula, liikkeenhoitaja J. H. Nässling, liittosihteeri P. B. J. Railo, liikeapulainen T. D. Sinervo ja rovasti J. L. Waltasaari sekä varajäseniksi rouva A. A. Lehtokoski ja lehtori B. J. Malmio;

ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan v:ksi 1942: jäseniksi osastonjohtaja J. M. Ekebom, asioitsija M. V. Fager, toimittaja K.-A. Fagerholm, varastonhoitaja G. W. Henriksson, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja yliopettaja A. A. E. Mickwitz sekä varajäseniksi liittosihteeri S. G. Andersson ja vahtimestari K. V. Nordin;

kotitalouslautakuntaan v:ksi 1942: puheenjohtajaksi tarkastaja M. Sillanpää sekä jäseniksi rouva H. S. Brander, talousneuvos H. M. Gebhard, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. M. Mutikainen;

lastentarhain johtokuntaan v:ksi 1942: jäseniksi rouvat Th. S. Hanemann ja T. A. Oksanen, kansakoulunopettaja L. Salovaara, lastentarhanjohtaja S. E. Siirala, kätilö H. Valta, rovasti J. L. Waltasaari ja kirkkoherra E. J. Wirén, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi kirkkoherra Wirén ja varapuheenjohtajaksi rovasti Waltasaari;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokuntaan v:ksi 1942—44: jäseniksi arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva A. Pettersson;

kaupunginkirjaston johtokuntaan v:ksi 1942: jäseniksi konttoristi V. V. Aronen, ylikirjastonhoitaja A. H. Bergholm, toimistopäällikkö G. M. Modeen, rouva E. M. Peräläinen ja valtionsyyttäjä A. Hj. Planting;

kaupunginmuseon johtokuntaan v:ksi 1942: jäseniksi professori A. Hämäläinen, intendentti T. Stjernschantz ja professori K. V. Voionmaa;

musiikkilautakuntaan v:ksi 1942: jäseniksi dosentti V. Annala, filosofianmaisteri E. M. von Frenckell, vaatturi T. Hiekkaranta, kirjaltaja S. K. Leino, toimittaja E. Meriluoto, toimitusjohtaja C. H. W. Ramsay ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. E. V. Suolahti, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi tohtori Suolahti;

kiinteistölautakuntaan v:ksi 1942: puheenjohtajaksi toimistonjohtaja Y. A. Harvia sekä jäseniksi asiamies V. A. Ahde, pankinjohtaja T. N. A. Grotenfelt, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, toimitusjohtaja K. Huhtala, päätoimittaja R. G. I. Kallia, toimistopäällikkö G. M. Modeen, johtaja K. T. Salmio ja lasinhioja O. I. Turunen;

yleisten töiden lautakuntaan v:ksi 1942: puheenjohtajaksi johtaja J. E. Huttunen sekä jäseniksi pankinjohtaja T. N. A. Grotenfelt, oikeusneuvosmies K. E. Furuhjelm, toimitsija E. H. Härmä, sähkötyöntekijä O. V. Oksanen, professori O. A. Tarjanne ja lehtori T. R. Vähäkallio;

puhtaanapitolautakuntaan v:ksi 1942: puheenjohtajaksi toimitsija A. Valta sekä jäseniksi insinööri A. Kahma, kirvesmies O. Leskinen, pankin-

johtaja A. V. I. Linturi, pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg, kivityöntekijä O. Nuutinen ja asianajaja R. V Rönnholm;

satamalautakuntaan v:ksi 1942: puheenjohtajaksi kauppaneuvos A. I. Lindfors sekä jäseniksi insinööri V. V. Castrén, osastonjohtaja J. M. Ekebom, vahtimestari U. L. Ilmanen, johtajat V. Korhonen ja P. R. Korpisaari ja satamatyöntekijä I. F. Säilä;

teurastamolautakuntaan v:ksi 1942: puheenjohtajaksi asianajaja O. E. Tulenheimo sekä jäseniksi kaupungineläinlääkäri O. W. Ehrström, tarkastaja S. Koskinen, toimittaja A. E. Leino ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg;

elintarvikekeskuksen johtokuntaan v:ksi 1942: jäseniksi talousneuvos H. M. Gebhard, rouvat A. Huotari ja M. Kulonen, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja alilääkäri U. E. Tötterman, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi talousneuvos Gebhard; sekä

teknillisten laitosten hallitukseen v:ksi 1942: jäseniksi koneenhoitaja K. Laakso, seppä Y. Salo, toimitusjohtaja E. G. von Schantz, insinööri E. N. Schröder ja professori K. B. Wuolle, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi professori Wuolle ja varapuheenjohtajaksi seppä Salo.

Huoneenvuokralautakunnat. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) valita:

uusien talojen vuokra-asioita käsittelevän huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari B. Rehbinderin ja tämän varamieheksi lääninsihteeri H. Kaimion sekä jäseniksi tarkastaja S. Koskisen, varamiehenään toimistonhoitaja J. E. Janatuinen, ja johtaja O. Suvannon, varamiehenään rakennusmestari Y. V. Vuorinen;

eteläisen ja läntisen alueen huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi lakitieteentohtori I. Melanderin ja tämän varamieheksi varatuomari E. K. Uskin sekä jäseniksi varatuomari L. Ahvan, varamiehenään isännöitsijä L. Englund, ja filosofiantohtori F. Burjamin, varamiehenään toimittaja K. Kukkonen; sekä

pohjoisen ja itäisen alueen huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari J. Hohenthalin ja tämän varamieheksi lakitieteenkandidaatti O. Larman sekä jäseniksi kamreeri R. Estlanderin, varamiehenään lakitieteenkandidaatti Y. Laakso, ja toimittaja H. Lehden, varamiehenään liikkeenhoitaja J. H. Nässling.

Sittemmin valtuusto valitsi [2]) eteläisen ja läntisen alueen väliaikaisen toisen huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari T. Nordbergin ja tämän varamieheksi varatuomari Y. Sipin sekä jäseniksi varatuomari J. Eerikäisen, varamiehenään insinööri A. Puustjärvi, ja peltiseppä R. Ilomäen, varamiehenään toimittaja A. E. Leino.

Myöhemmin valtuusto lisäksi valitsi [3]) pohjoisen ja itäisen alueen väliaikaisen toisen huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi maistraatinsihteeri A. G. J. Wennerqvistin ja tämän varamieheksi varatuomari T. Aminoffin sekä jäseniksi kirvesmies V. V. Liljeqvistin, varamiehenään kutoja O. M. Leinonen, ja liikennetarkastaja V. Raulen, varamiehenään johtaja E. G. Nyman.

Sen jälkeen kun useimmat huoneenvuokralautakuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat olivat joutuneet sotapalvelukseen, kaupunginhallitus, valtioneuvoston toukokuun 10 p:nä huoneenvuokrasäännöstelystä

---

[1]) Kvsto 14 p. toukok. 52 §; ks. myös tämän kert. s. 30. — [2]) Kvsto 4 p. kesäk. 44 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 68 §.

tekemän päätöksen 22 §:n nojalla valtioneuvoston heinäkuun 10 p:nä määräämässä muutetussa muodossa, oli määrännyt pohjoisen ja itäisen alueen väliaikaisen huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajan A. G. J. Wennerqvistin hoitamaan myöskin saman alueen vakinaisen huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajan tehtäviä, uusien talojen vuokra-asioita käsittelevän huoneenvuokralautakunnan väliaikaiseksi varapuheenjohtajaksi toistaiseksi poliisilaitoksen rikospoliisiosaston apulaispäällikön J. B. Takolanderin sekä eteläisen ja läntisen alueen molempien huoneenvuokralautakuntain väliaikaiseksi varapuheenjohtajaksi kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamiehen E. Elfvengrenin ja pohjoisen ja itäisen alueen molempien huoneenvuokralautakuntien väliaikaisiksi varapuheenjohtajiksi rakennustoimiston kansliaosaston sihteerin H. E. Arvidsonin ja lakitieteenkandidaatti A. Sandströmin. Valtuusto hyväksyi [1]) mainitut kaupunginhallituksen toimenpiteet.

Vuoden lopussa valtuusto päätti [2]) valita:

uusien talojen vuokra-asioita käsittelevän I huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari B. Rehbinderin ja varapuheenjohtajaksi lääninsihteeri H. Kaimion sekä jäseniksi putkityöntekijä E. Keskisen, varamiehenään toimistonhoitaja J. E. Janatuinen, ja johtaja O. Suvannon, varamiehenään rakennusmestari Y. V. Vuorinen;

eteläisen ja läntisen alueen taloja koskevia vuokra-asioita käsittelevän II huoneenvuokralautakunnan puheenjohtaksi lakitieteentohtori I. Melanderin ja varapuheenjohtajaksi varatuomari E. K. Uskin sekä jäseniksi varatuomari L. Ahvan, varamiehenään isännöitsijä L. Englund, ja filosofiantohtori F. Burjamin, varamiehenään toimittaja K. Kukkonen;

pohjoisen ja itäisen alueen taloja koskevia vuokra-asioita käsittelevän III huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari J. Hohenthalin ja varapuheenjohtajaksi lakitieteenkandidaatti O. Larman sekä jäseniksi kamreeri R. Estlanderin, varamiehenään lakitieteenkandidaatti Y. Laakso, ja toimittaja H. Lehden, varamiehenään liikkeenhoitaja J. H. Nässling;

eteläisen ja läntisen alueen taloja koskevia vuokra-asioita käsittelevän IV väliaikaisen huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari T. Nordbergin ja varapuheenjohtajaksi varatuomari Y. Sipin sekä jäseniksi varatuomari J. Eerikäisen, varamiehenään insinööri A. Puustjärvi, ja peltiseppä R. Ilomäen, varamiehenään toimittaja A. E. Leino;

pohjoisen ja itäisen alueen taloja koskevia vuokra-asioita käsittelevän V väliaikaisen huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari A. G. J. Wennerqvistin ja varapuheenjohtajaksi varatuomari T. Aminoffin sekä jäseniksi kirvesmies V. V. Liljeqvistin, varamiehenään kutoja O.M. Leinonen, ja liikennetarkastaja V. Raulen, varamiehenään johtaja E. G. Nyman; sekä

varatuomari A. Wennerqvistin samalla toimimaan III huoneenvuokralautakunnan väliaikaisena puheenjohtajana sekä varatuomarit H. Arvidsonin, E. Elfvengrenin, A. Sandströmin ja J. Takolanderin tarpeen mukaan toimimaan lautakuntien väliaikaisina varapuheenjohtajina.

Jäsenten valitseminen yksityisten laitosten johtokuntiin, hallituksiin y.m. Taideteollisuuskeskuskoulun johtokuntaan kaupunginvaltuusto valitsi [3])

---

[1]) Kvsto 1 p. lokak. 11 §. — [2]) S:n 17 p. jouluk. 11 §. — [3]) S:n 17 p. jouluk. 9 §.

v:ksi 1942 jäseniksi vuorineuvos C. G. Herlitzin ja filosofiantohtori A. Rinteen sekä varajäseniksi taiteilija I. Aaltosen ja ylijohtaja Y. J. Sadeniemen.

Peruuttaen pidätettynä olevalle filosofiantohtori J. Helolle antamansa tehtävän toimia kauppakorkeakoulun hallituksen jäsenenä v. 1940—42 kaupunginvaltuusto valitsi [1]) hänen tilalleen kaupunginjohtaja A. A. Tulenheimon.

Stadion-säätiön hallitukseen valittiin [2]) v:ksi 1942—43 jäseniksi liittosihteeri S. G. Andersson, autonkuljettaja K. Altti, pankinjohtaja T. N. Aro, ylijunailija K. E. Björkman, senaattori J. A. Castrén, kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, taloudenhoitaja E. Kaukinen, opiskelija Y. Lehto, kirvesmies V. V. Liljeqvist, teknillinen johtaja A. E. Moring, toimitsija A. Paasonen, pääjohtaja E. Hj. Rydman, osastopäällikkö K. K. Soinio, toimittaja V. Toivari ja alilääkäri U. E. Tötterman.

Ida Ekmanin kivulloisten kotimaisten laulutaiteilijain avustusrahaston hallintoneuvostoon valittiin [3]) jälellä olevaksi toimikaudeksi professori O. Soini lahjoittajan tilalle, tämän peruutettua elinikäisen oikeutensa kuulua hallintoneuvostoon.

Selim Eskelinin säätiön johtokuntaan valittiin [4]) kolmivuotiskaudeksi 1942—44 varsinaiseksi jäseneksi sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto ja varajäseneksi filosofiantohtori T. Haapanen.

Valiokunnat, komiteat y.m. Antamaan lausuntoa laadituista eduskuntatalon ympäristöalueen asemakaavoitusehdotuksista asetetun toimikunnan [5]) ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti [6]) asettaa mainittua asemakaavoittamista koskevia liikenne- y.m. kysymyksiä selvittelemään sekä vastedes päätettävän aatekilpailun ohjelmaehdotusta laatimaan asiantuntijakomitean, johon valittaisiin kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja asemakaava-arkkitehti sekä pyydettäisiin Suomen arkkitehtiliittoa valitsemaan kolme ja rautatiehallitusta kaksi jäsentä sekä tie- ja vesirakennushallitusta yksi jäsen kutsuen lisäksi moottoriliikenteen asiantuntijaksi insinööri Y. Vänttinen ja liikennetalouden asiantuntijaksi insinööri R. Castrén.

Kaupungin edustajan nimeäminen Satakunnan rakennus oy:n hallintoneuvostoon. A. Ahlström oy:n perustama Satakunnan rakennus oy., joka sosiaaliministeriön päätöksellä oli hyväksytty perheasuntolainoista y.m. helmikuun 19 p:nä 1940 annetussa laissa tarkoitetuksi yleishyödylliseksi yhtymäksi, oli ilmoittanut aikovansa rakentaa omakotitaloja Helsingin kaupungin alueelle anoen, että kaupunki yhtiön yhtiöjärjestyksen 7 §:n mukaisesti nimeäisi jäsenen yhtiön hallintoneuvostoon. Kaupungin edustajaksi nimettiin [7]) sittemmin v.t. kiinteistöjohtaja K. Hyvärinen.

Mankalan koskien vesivoiman käyttö. Kaupunginvaltuusto oikeutti [8]) kaupunginhallituksen ryhtymään toimenpiteisiin Mankala fors ab:n ja Oy. Mankala ab:n yhdistämiseksi näiden yhtiöiden omistamien Mankalan koskien vesivoiman hyväksikäyttämistä varten.

Suomen kirjapainotaidon 300-vuotisriemujuhlan kuluihin osallistuminen. Kaupunginvaltuusto päätti [9]), että kaupungin puolesta annetaan takuu ¼:aan Suomen kirjapainotaidon 300-vuotisriemujuhlan aiheuttamista, enintään 2,230,000 mk:ksi lasketuista menoista kuitenkin ehdoin, että valtio takasi jälelle jäävän ¾ niistä, että juhlan menojen peittämiseen ensiksi

[1]) Kvsto 19 p. marrask. 9 §. — [2]) S:n 17 p. jouluk. 9 §. — [3]) S:n 2 p. huhtik. 8 §. — [4]) S:n 3 p. syysk. 14 §. — [5]) Ks. v:n 1940 kert. s. 112. — [6]) Kvsto 18 p. kesäk. 40 §. — [7]) S:n 4 p. kesäk. 36 §. — [8]) S:n 4 p. kesäk. 43 §; ks. v:n 1937 kert. s. 237. — [9]) Kvsto 18 p. kesäk. 41 § ja 17 p. jouluk. 16 §.

käytettiin tähän yksityisiltä saatavat avustukset, lahjoitukset ja takuut sekä juhlan tuottamat tulot sekä että vahinko kaupungin ja valtion kesken jaettiin takausmäärien osoittamassa suhteessa. Päätös alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Oppikoulujen vanhempainneuvostot. Kouluhallituksen kehoituksesta kaupunginvaltuusto valitsi viisijäsenisen vanhempainneuvoston Helsingin keskuksen yhteiskoululle [1]) kertomusvuoden elokuun 31 p:nä 1942 päättyväksi toimikaudeksi sekä samaksi ajaksi uudet jäsenet Helsingin toisen suomalaisen lyseon [2]), Helsingin toisen suomalaisen tyttökoulun [3]) ja Nya svenska läroverket [4]) nimisten koulujen vanhempainneuvostojen eräiden edesmenneiden jäsenten tilalle.

---

[1]) Kvsto 15 p. tammik. 13 §. — [2]) S:n 17 p. jouluk. 50 §. — [3]) S:n 17 p. jouluk. 12 §. — [4]) S:n 29 p. tammik. 9 §.

II. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen kokoonpano. Kaupunginhallitukseen kuuluivat v. 1941 kaupunginjohtajana ylipormestari A. A. Tulenheimo sekä apulaiskaupunginjohtajina v.t. rahatoimenjohtajana insinööri E. von Frenckell, v.t. kiinteistöjohtana toimitusjohtaja K. Hyvärinen lokakuun 10 p:ään hoitaen kaupunginjohtaja sen jälkeen kaupunginhallituksen johtosäännön mukaisesti kiinteistöjohtajan tehtäviä, teknillisenä johtajana insinööri A. E. Moring ja sosiaali- ja opetusasiain johtajana filosofiankandidaatti J. W. Keto samoin kuin kaupunginvaltuuston valitsemina jäseninä liittosihteeri J. A. Kivistö, johtaja B. R. Nybergh, liittosihteeri P. B. J. Railo, liittosihteeri M. H. Salmela-Järvinen, sähköteknikko V. V. Salovaara, toimitusjohtaja E. G. von Schantz, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. E. W. Suolahti, asianajaja O. E. Tulenheimo ja professori G. W. von Wendt.

Kaupunginkanslia [1]). Kaupunginsihteerinä toimi varatuomari E. O. Mantere, kansliasihteereinä filosofianmaisterit G. V. Brotherus ja A. I. L. Danielson ja varatuomarit A. A. Blomberg ja J. Ståhlberg, notaareina varatuomarit E. K. Uski ja C. W. Toppelius sekä kielenkääntäjänä toimittaja K. Klinge. Kirjaajana toimi neiti I. Heikel. Kaupunginkanslian henkilökuntaan kuului sitä paitsi 7 vakinaista ja 2 ylimääräistä kanslia-apulaista. Painatustöiden valvojana oli ent. kirjapainonjohtaja T. J. Artman, jolla oli kaksi apulaista.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston [2]) henkilökunnan muodostivat kaupunginlakimies E. R. Cavonius, asiamies E. Elfvengren, lainopillinen apulainen E. J. Rönkä sekä kolme toimistoapulaista.

Kaupunginhallituksen kokoukset. Kaupunginhallituksella oli kertomusvuonna 63 ja sen yleisjaostolla 54 kokousta. Pöytäkirjain yhteenlaskettu pykäläluku oli 6,405; siitä hallituksen yleisten kokousten 2,741 ja sen yleisjaoston 3,664, joista viimeksi mainituista verotusasioita koski 2,325. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 1,987, mistä verotusasiakirjeitä 993.

Kaupunginhallituksen vuoden varrella käsittelemistä asioista mainittakoon tässä seuraavat:

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Kaupunginhallitus, kaupunginkanslia ja asiamiesosasto

Sen johdosta, että kaupunginhallitus oli vuoden vaihteessa tullut toimineeksi 10 vuotta, kaupunginjohtaja, ylipormestari Tulenheimo, piti puheen [3]) lausuen m.m.:

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 112. — [2]) S:n s. 114. — [3]) Khs 3 p. tammik. 1 §.

»Arvoisat kaupunginhallituksen jäsenet.

Tänään on jonkinlainen pieni merkkipäivä sikäli, että kunnallishallinto siinä muodossa, jonka se kunnallishallinnon uudistuksessa sai, on tullut toimineeksi kymmenen vuotta. On tietysti vielä ennenaikaista väittää, että v. 1927 lailla luotu järjestelmä on kaupunkien kunnallishallinnossa paras mahdollinen; sen verran voitaneen kuitenkin jo saavutetun kokemuksen perusteella sanoa, että kehitys on kulkenut oikeaan suuntaan ja että sanotun järjestelmän puitteissa on mahdollista kuntien itsehallinnon tehoa edelleen kehittää. Huolimatta suuremmasta keskityksestä ei hallinnon painopiste ole luisunut palkattujen toimehaltijain käsiin vaan on edelleen määräävältä osalta vapaan kansalaistoiminnan varassa. Toisaalta on keskitys tehostanut toimintaa itsehallintoyhdyskunnan asujainten yhteiseksi hyväksi, tehnyt sen entistään määrätietoisemmaksi ja epäilemättä myöskin paljon joustavammaksi kuin ennen. Kokemus ei ole tämä ainoastaan Helsingissä vaan kaikissa kaupungeissamme ja saa ilmaisun jo niiden ulkoasussa. Kehitys ei luonnollisestikaan pysähdy siihen, missä nyt ollaan, mutta kymmenen vuoden kokemus oikeuttaa toteamukseen, että vapaa kansalaistoiminta ja hallinnon keskitys eivät ole ristiriidassa keskenään ja että sen suuntaviivojen tulee rakentua näiden molempien näkökohtien varaan.»

Luotuaan vielä lyhyen katsauksen kaupungin kehitykseen kyseisenä ajanjaksona ja odottaviin uusiin tehtäviin kaupunginjohtaja lausui kiitoksensa kaupunginvaltuuston puheenjohtajille ja jäsenille, jotka aina ymmärtämyksellä ja luottamuksella olivat suhtautuneet kaupunginhallituksen toimintaan, sekä kaupunginhallituksen jäsenille ja kaupungin viran- ja toimenhaltijoille hyvästä yhteistoiminnasta ja vilpittömästä harrastuksesta ja velvollisuudentunnosta kaupungin yhteisen hyvän edistämiseksi.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, pääjohtaja Rydman, lausui tämän jälkeen kaupunginvaltuuston onnittelut kaupunginhallitukselle merkkipäivän johdosta ja esitti valtuuston kiitokset kaupunginjohtajille ja erikoisesti yliormestari Tulenheimolle.

Kaupunginhallituksen kokoukset y.m. Kaupunginhallitus päätti [1]) pitää varsinaiset kokouksensa torstaisin klo 15.30, kesäkautena klo 15, ja ylimääräisiä kokouksia tarpeen vaatiessa. Yleisjaoston tuli kokoontua torstaisin klo 11.

Kaupunginhallituksen pöytäkirjain tarkistajiksi määrättiin [2]) v.t. kiinteistöjohtaja Hyvärinen ja vt Salmela-Järvinen. Heidän varamiehikseen määrättiin teknillinen johtaja Moring ja vt von Schantz. Yleisjaoston kertomusvuoden pöytäkirjat tarkisti [3]) v.t. kiinteistöjohtaja Hyvärinen ja hänen estyneenä ollessaan teknillinen johtaja Moring; v.t. rahatoimenjohtaja von Frenckell määrättiin [4]) tarkistamaan ne pöytäkirjat, jotka kertomusvuoden aikana laadittiin sotilaskuukausipalkkojen ja huoltorahojen maksamista käsittelevän kaupunginhallituksen jaoston kokouksissa.

Vakuusasiakirjain tarkastus. Kaupunginhallituksen ohjesäännön 28 §:n 2 momentin edellyttämiä hallituksen hoidossa olevien vakuusasiakirjain tarkastuksia määrättiin [5]) kertomusvuonna toimittamaan hallituksen jäsenet Kivistö, Nybergh ja von Wendt. Vakuusasiakirjain tarkastuksessa laaditut pöytäkirjat merkittiin [6]) tiedoksi.

---

[1]) Khs 9 p. tammik. 56 § ja 5 p. kesäk. 1,441 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 55 §. — [3]) Khn jsto 2 p. tammik. 3,001 §. — [4]) S:n 23 p. tammik. 3,082 §. — [5]) Khs 9 p. tammik. 60 §. — [6]) S:n 9 p. tammik. 65 §.

Rahatoimiston varain hoidon valvonta. Kaupunginhallituksen jäsenet Salovaara ja von Schantz määrättiin [1]) kertomusvuonna toimittamaan hallituksen ohjesäännön 28 §:n 1 momentissa mainittuja rahatoimiston varain hoitoa koskevia tarkastuksia.

Sotilaskuukausipalkkoja ja huoltorahaa koskevat asiat. Rahatoimiston osastopäällikkö L. Lahtinen oikeutettiin [2]) varmentamaan kaupunginhallituksen kirjelmät sotilaskuukausipalkkoja ja huoltorahaa koskevissa asioissa.

Kaupunginhallituksen edustajat hallituksissa, lautakunnissa y.m. Kaupunginhallituksen edustajiksi valittiin [3]) kaupunginjohtaja Tulenheimo väestönsuojelulautakuntaan; v.t. rahatoimenjohtaja von Frenckell huoltolautakuntaan ja sen hallinto- ja köyhäinhoito-osastoihin, työnvälityslautakuntaan ja urheilulautakuntaan; v.t. kiinteistöjohtaja Hyvärinen, sittemmin jäsen Salovaara, kiinteistölautakuntaan, teknillinen johtaja Moring yleisten töiden lautakuntaan, puhtaanapitolautakuntaan, satamalautakuntaan ja teknillisten laitosten hallitukseen; sosiaali- ja opetusasiain johtaja Keto terveydenhoitolautakuntaan, sairaalahallitukseen, kansanhuoltolautakuntaan, suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan, suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan, ammattiopetuslaitosten johtokuntaan ja teurastamolautakuntaan; kaupunginhallituksen jäsen Kivistö huoltolautakunnan irtolaishuolto- ja alkoholistihuolto-osastoihin, lastensuojelulautakuntaan ja lastensuojelulaitosten alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokuntaan; jäsen Nybergh ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan; jäsen Railo lastentarhain johtokuntaan ja kaupunginkirjaston johtokuntaan; jäsen Salmela-Järvinen huoltolautakunnan jaostoon, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottamisesta ja käyttämisestä hoidon korvaamiseen, kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan, kotitalouslautakuntaan ja kaupunginmuseon johtokuntaan; jäsen Salovaara huoltolautakunnan alaisten työtupien johtokuntaan ja musiikkilautakuntaan ja myöhemmin kiinteistölautakuntaan; jäsen von Schantz Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan; jäsen Tulenheimo palolautakuntaan, oikeusaputoimiston johtokuntaan ja työvelvollisuuslautakuntaan; sekä jäsen von Wendt ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan ja asutuslautakuntaan.

Laskujen hyväksyminen. V.t. kaupunginsihteeri A. A. Blomberg ja hänen estyneenä ollessaan kansliasihteeri G. V. Brotherus valtuutettiin [4]) kertomusvuoden aikana hyväksymään kaupunginhallitukselle osoitettuja laskuja ja muita maksettaviksi aiottuja asiakirjoja.

Kuulutusten julkaiseminen. Kaupunginhallitus päätti [5]) kertomusvuonna julkaista kuulutuksensa samoissa sanomalehdissä kuin kaupunginvaltuuston kuulutukset julkaistiin.

Kaupunginhallituksen ja kaupungin lautakuntain yhteistyö. Kaupunginhallitus päätti [6]), että lautakuntien oli ennen kokoustaan lähetettävä esityslista kaupunginhallituksen edustajalle, kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

Kokouksen jälkeisenä päivänä oli esityslistaan liittyvä päätösluettelo lähetettävä kaupunjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohta-

[1]) Khs 9 p. tammik. 59 §. — [2]) Khn jsto 23 p. tammik. 3,081 §. — [3]) Khs 9 p. tammik. 57 § ja 2 p. lokak. 2,164 §. — [4]) Khn jsto 31 p. heinäk. 3,858 §; ks. v:n 1940 kert. s. 83. — [5]) Khs 9 p. tammik. 61 §. — [6]) S:n 9 p. tammik. 58 §.

jalle. Jos pöytäkirja valmistui kolmantena päivänä kokouksen jälkeen, mihin kaikissa lauta- ja johtokunnissa oli pyrittävä, ei päätösluetteloa tarvinnut lähettää, vaan oli jäljennös pöytäkirjasta lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

Ellei pöytäkirja valmistunut edellisessä kohdassa mainitussa ajassa, oli jäljennös siitä, niin pian kuin se valmistui, lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

Diaariin merkittyjen ratkaisemattomain asiain luettelot tarkastettiin [1]).

Kaupunginjohtajat. Kaupunginvaltuuston myönnettyä rahatoimenjohtaja J. Helolle pyynnöstä virkaeron v:n 1942 tammikuun 1 p:stä lukien [2]), kaupunginhallitus päätti [3]) julistaa rahatoimenjohtajanviran haettavaksi 30 päivän kuluessa.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin kaupunginjohtaja A. Tulenheimolle toukokuun 16 p:stä 31 p:ään [4]), v.t. rahatoimenjohtajalle E. von Frenckellille kesäkuun 14 p:stä 21 p:ään [5]) ja sosiaali- ja opetusasiain johtajalle J. W. Kedolle huhtikuun 15 p:stä 30 p:ään [6]).

Virkavapautta täysin palkkaeduin myönnettiin v.t. rahatoimenjohtajalle E. von Frenckellille helmikuun 15 p:stä 22 p:ään Garmisch-Partenkirchenin talvikisoihin tehtävää matkaa varten [7]) ja viisi päivää kaupungin sekä Raitiotie ja omnibus oy:n asioissa Ruotsiin tehtävää matkaa varten [8]); sosiaali- ja opetusasiain johtajalle J. W. Kedolle tarvittava aika elintarvikkeiden hankkimiseksi Helsinkiin tehtävää Ruotsin matkaa varten [9]), elokuun 26 p:stä syyskuun 1 p:ään eräiden tehtävien suorittamiseksi [10]) ja joulukuun 13 p:stä 19 p:ään Tukholmaan tehtävää matkaa varten oikeuksin saada säännönmukaiset päivärahat joulukuun 16 p:n ja 19 p:n väliseltä ajalta [11]); sekä v.t. kiinteistöjohtajalle K. Hyvärisille kaksi viikkoa hänen asioittensa selvittelyä varten takaisinvallatussa Viipurissa [12]).

Kaupunginkanslian viranhaltijat. Kaupunginsihteeri E. O. Mantereelle myönnettiin [13]) kansanhuoltotoimiston toimistopäällikönviran hoitamista varten virkavapautta huhtikuun 21 p:stä lukien siksi kuin kaupunginvaltuusto oli täyttänyt kyseisen viran. Hänen viransijaisekseen määrättiin kansliasihteeri A. Blomberg. Sittemmin merkittiin [14]) tiedoksi kaupunginsihteeri E. O. Mantereen ilmoitus, että hän oli pyytänyt vapautusta kansanhuoltotoimiston toimistopäällikönviran hoitamisesta ja aikoi tammikuun 1 p:nä 1942 palata kaupunginsihteerinvirkaa hoitamaan.

Notaari E. K. Uski määrättiin [15]) hoitamaan kansliasihteeri A. A. Blombergin virkaa sinä aikana, jolloin tämä hoiti kansanhuoltotoimiston toimistopäälliköksi toukokuun 1 p:stä lukien määrätyn kaupunginsihteeri Mantereen virkaa. Varatuomari V. Vartiovaara määrättiin samana aikana hoitamaan notaari Uskin virkaa.

Notaari C. Toppeliukselle myönnettiin [16]) lokakuun 1 p:stä lukien hänen pyytämänsä ero virastaan.

---

[1]) Khs 27 p. maalisk. 797 §, 29 p. toukok. 1,397 §, 3 p. heinäk. 1,726 § ja 6 p. marrask. 2,361 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 3. — [3]) Khs 18 p. syysk. 2,070 §. — [4]) S:n 23 p. toukok. 1,286 §. — [5]) S:n 12 p. kesäk. 1,550 §. — [6]) S:n 17 p. huhtik. 984 §. — [7]) S:n 13 p. helmik. 423 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 1,170 §. — [9]) S:n 8 p. toukok. 1,169 §. — [10]) S:n 28 p. elok. 1,974 §. — [11]) S:n 27 p. marrask. 2,521 §. — [12]) S:n 28 p. elok. 1,973 §. — [13]) S:n 17 p. huhtik. 986 §. — [14]) S:n 4 p. jouluk. 2,569 § — [15]) S:n 12 p. kesäk. 1,549 § ja 19 p. kesäk. 1,610 §. — [16]) S:n 10 p. heinäk. 1,741 §.

Ylimääräiseksi notaariksi heinäkuun 15 p:stä lukien päätettiin [1]) palkata pankinjohtaja T. Grotenfelt 3,000 mk:n kuukausipalkoin. Notaari Grotenfeltille myönnettiin [2]) hänen pyytämänsä ero virastaan marraskuun 1 p:stä lukien.

Tilapäiseksi notaariksi päätettiin [3]) lokakuun 20 p:stä lukien palkata lähetystöneuvos E. F. Wrede 4,000 mk:n kuukausipalkoin.

Kaupunginkanslian palveluksessa päätettiin [4]) edelleen kertomusvuoden alusta lukien kaupunginhallituksen määräämin kuukausipalkoin pitää seuraavat tilapäiset toimenhaltijat: kielenkääntäjä K. Klinge, kanslia-apulainen H. Tapper, kanslia-apulainen R. Weijalainen, puhelinkeskuksen hoitaja I. Kjellberg, vahtimestari E. Koikkalainen, lähetti R. Kaitasaari ja siivoojat S. Salenius, A. Vainio ja A. Westerberg.

Siivooja S. Saleniukselle myönnettiin [5]) 100 mk:n kuukausipalkka kahvikuppien ja lautasten pesemisestä joulukuun 1 p:stä lukien.

Vahtimestari E. Niemuralle myönnettiin [6]) 200 mk:n ja heinäkuun 1 p:stä lukien 750 mk:n kuukausikorvaus kaupunginhallituksen henkilöauton hoidosta ja kuljettamisesta.

Nuorukainen K. Niemi palkattiin [7]) lähetiksi kaupunginkansliaan kesäkuun 1 p:stä syyskuun 30 p:ään 600 mk:n kuukausipalkoin. Hänen tilalleen palkattiin [8]) syyskuun 24 p:stä lukien 700 mk:n kuukausipalkoin nuorukainen M. Salmi.

Painatustöiden valvojan lähetiksi päätettiin [9]) palkata nuorukainen O. Kääpä syyskuun 15 p:stä toistaiseksi 868 mk:n kuukausipalkoin, josta 700 mk peruspalkkana ja 168 mk kalliinajanlisäyksenä.

Ylimääräiselle vahtimestarille E. Koikkalaiselle myönnettiin [10]) pyynnöstä ero tästä toimestaan toukokuun 21 p:stä lukien.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin notaari C. Toppeliukselle [11]) joulukuun 15 p:stä 1940 helmikuun 15 p:ään, maaliskuun 6 p:stä huhtikuun 10 p:ään, toukokuun 6 p:stä 20 p:ään ja kesäkuun 23 p:stä syyskuun 30 p:ään sekä kanslia-apulaisille B. Adolfssonille [12]) syyskuun 8 p:stä lokakuun 31 p:ään ja H. M. Tapperille [13]) kesäkuun 16 p:stä heinäkuun 9 p:ään.

Virkavaputta synnytyksen vuoksi virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin [14]) kanslia-apulainen I. Hukkataipaleelle 6 viikkoa elokuun 28 p:stä lukien.

Notaari Toppeliuksen sairaslomien aikana hoitivat hänen virkaansa omien tointensa ohella kansliasihteeri G. V. Brotherus ja notaari E. K. Uski tammi—huhtikuussa, jolloin edellinen huolehti kaupunginhallituksen ja jälkimmäinen sen yleisjaoston pöytäkirjanpidosta, asiamiesosaston ylimääräinen apulainen V. Vartiovaara toukokuussa, kansliasihteerit G. V.

---

[1]) Khs 17 p. heinäk. 1,785 §. — [2]) S:n 23 p. lokak. 2,306 §. — [3]) S:n 23 p. lokak. 2,306 §. — [4]) Khn jsto 2 p. tammik. 3,002 §, 16 p. maalisk. 3,263 § ja 24 p. heinäk. 3,828 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 4,216 §. — [6]) S:n 2 p. tammik. 3,002 § ja 17 p. heinäk. 3,811 §. — [7]) S:n 29 p. toukok. 3,638 §. — [8]) S:n 2 p. lokak. 4,052 §. — [9]) S:n 18 p. syysk. 4,007 §. — [10]) S:n 10 p. huhtik. 3,411 §. — [11]) Khs 9 p. tammik. 67 §, 23 p. tammik. 209 §, 13 p. maalisk. 659 §, 17 p. huhtik. 985 §, 15 p. toukok. 1,221 §, 10 p. heinäk. 1,740 § ja 31 p. heinäk. 1,850 §. — [12]) S:n 11 p. syysk. 2,037 §, 25 p. syysk. 2,136 § ja 16 p. lokak. 2,240 §. — [13]) S:n 19 p. kesäk. 1,611 § ja 3 p. heinäk. 1,710 §. — [14]) S:n 18 p. syysk. 2,068 §.

Brotherus ja J. Ståhlberg huhti—toukokuussa ja kansliasihteeri Brotherus kesäkuun 24 p:stä lukien [1]).

Kansliasihteeri G. V. Brotherukselle päätettiin [2]) toistaiseksi suorittaa kaupunginvaltuuston esityslistojen ruotsintamisesta laskua vastaan 65 mk sivulta.

Painatustöiden valvojalle T. J. Artmanille päätettiin [3]) kertomusvuoden alusta lukien suorittaa kaupunginvaltuuston painettujen esityslistain oikoluvusta 3 mk jokaiselta luetulta sivulta, ollen kyseinen palkkio maksettava kaupunginkanslian määrähasta Painatus ja sidonta.

Kaupunginkanslian vahtimestareiden virkapukujen kunnostamisen suhteen päätettiin [4]), että kaikille vahtimestareille oli hankittava uudet housut ja heidän takkinsa ja liivinsä korjattava; tarkoitukseen myönnettiin 5,400 mk hallituksen yleisistä käyttövaroista.

Vahtimestarit E. Niemura ja A. Lekander oikeutettiin [5]) hoitamaan sivutoimia v:n 1942 loppuun.

Kanslia-apulainen I. Hukkataival oikeutettiin [6]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston viranhaltijat. Tilapäiseen lainopillisen apulaisen virkaan valittiin [7]) varatuomari E. Rönkä.

Varatuomari Röngän jouduttua sotapalvelukseen kaupunginhallitus päätti [8]) määrätä hänen sijaisekseen lokakuun 17 p:stä alkaen toistaiseksi, kuitenkin enintään helmikuun 28 p:ään 1942, varatuomari B. Aspelinin 3,500 mk:n kuukausipalkoin.

Varatuomari V. Vartiovaara päätettiin [9]) palkata ylimääräiseksi apulaiseksi huhti—toukokuun ajaksi 5,800 mk:n kuukausipalkoin.

Neiti A.-M. Nopanen päätettiin [10]) palkata kesäapulaiseksi kuuden viikon ajaksi kesäkuun 16 p:stä lukien 1,200 mk:n kuukausipalkoin ilman kalliinajanlisäyksiä.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin toimistoapulainen S. Holmströmille heinäkuun 28 p:n ja elokuun 12 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan 1,200 mk:n kuukausipalkoin neiti A.-M. Nopanen [11]) sekä vahtimestari J. Svenssonille huhtikuun 7 p:n ja 17 p:n väliseksi ajaksi [12]).

Kaupunginhallitus päätti [13]) suostua asiamies E. Elfvengrenin anomukseen saada tilapäisesti toimia IV huoneenvuokralautakunnan apulaissihteerinä huoneenvuokralautakuntain vakinaisten apulaissihteerien ollessa estyneinä hoitamasta tehtäviään.

Kesälomat. Kaupunginhallitus vahvisti [14]) kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajain sekä kaupunginkanslian ja kaupunginhallituksen asiamiesosaston viranhaltijain kesälomat.

Kaupunginkanslian ja virkamiesruokalan huoneistot. Rakennustoimistoa päätettiin [15]) kehoittaa kiireellisesti tutkimaan mahdollisuuksia kau-

---

[1]) Khs 13 p. maalisk. 659 §; 8 p. toukok. 1,172 §, ja 17 p. heinäk. 1,785 § sekä khn jsto 9 p. tammik. 3,032 §, 13 p. maalisk. 3,284 §, 17 p. huhtik. 3,437 § ja 23 p. toukok. 3,608 §. — [2]) Khn jsto 25 p. syysk. 4,023 §. — [3]) S:n 9 p. tammik. 3,031 §. — [4]) Khs 24 p. huhtik. 1,021 §. — [5]) S:n 12 p. kesäk. 1,552 ja 1,553 §. — [6]) Khn jsto 3 p. huhtik. 3,379 §. — [7]) Khs 9 p. tammik. 62 §. — [8]) S:n 16 p. lokak. 2,239 § ja 30 p. jouluk. 2,707 §. — [9]) S:n 27 p. maalisk. 798 § ja 2 p. toukok. 1,074 §.— [10]) Khn jsto 29 p. toukok. 3,639 §. — [11]) Khs 31 p. heinäk. 1,849 §. — [12]) S:n 9 p. huhtik. 891 §. — [13]) S:n 9 p. lokak. 2,201 §. — [14]) S:n 2 p. toukok. 1,070 § ja 17 p. heinäk. 1,779 § sekä khn jsto 8 p. toukok. 3,538 §. — [15]) Khn jsto 6 p. helmik. 3,157 §.

punginkanslian huoneiston laajentamiseen sekä laatimaan ehdotus ja kustannusarvio virkamiesruokalan huoneiston korjaamisesta ja kalustamisesta.

Rahatoimisto

Viranhaltijat. Koska rahatoimiston kirjanpito-osaston osastopäällikkö L. J. Lahtinen, joka v:n 1940 lokakuusta lähtien oli hoitanut toimiston väliaikaisen sotilasasiain huolto-osaston osastopäällikön tehtäviä, oli osoittautunut sopimattomaksi päälliköntehtävistä huolehtimaan, kaupunginhallitus päätti [1]) irtisanoa hänet kolmen kuukauden kuluttua siitä kun hän oli saanut tästä päätöksestä tiedon. Osastopäällikkö Lahtiselle päätettiin [2]) sittemmin pyynnöstä antaa todistus hänen toiminnastaan rahatoimistossa.

Osastopäällikkö L. Lahtisen valitettua Uudenmaan lääninhallitukselle siitä, että kaupunginhallitus oli evännyt hänen anomuksensa korvauksen myöntämisestä hänen kaluston hankintakysymyksissä antamistaan lausunnoista, kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa kaupunginlakimiestä antamaan Uudenmaan lääninhallitukselle sen vaatiman selityksen asiassa.

Kaupunginhallituksen evättyä marraskuun 28 p:nä 1940 osastopäällikkö L. Lahtisen anomuksen ikäkorotuksen myöntämisestä hänen sähkötarkastuslaitoksessa palvelemansa ajan perusteella ja Lahtisen valitettua tästä päätöksestä Uudenmaan lääninhallitukseen, lääninhallitus saatuaan kaupunginlakimiehen selityksen [4]) asiassa, oli hylännyt valituksen, minkä kaupunginhallitus päätti [5]) merkitä tiedoksi.

Nuoremmalle toimistoapulaiselle A. Rasille myönnettiin [6]) hänen anomansa ero virastaan huhtikuun 22 p:stä ynnä virkavapautta sitä ennen tammikuun 22 p:stä lukien. Hänen sijaisekseen määrättiin nuorempi toimistoapulainen G. Johansson, jonka virkaa tuli hoitaa tilapäisen apulaisen A. Larssonin.

Säädetyn eroamisiän vastaavasti tammikuussa ja helmikuussa saavuttaneet toimistoapulaiset S. Lindberg ja E. Lowenetzky oikeutettiin [7]) jäämään virkoihinsa kertomusvuoden huhtikuun loppuun. Toimistoapulaisten Lindbergin ja Lowenetzkyn toukokuun 1 p:ksi määrätty eroamisaika päätettiin [8]) sittemmin siirtää myöhemmäksi kesälomaa vastaavalla ajalla eli kesäkuun 11 p:ään.

Varatuomari N. Furuhjelm määrättiin [9]) hoitamaan ulosottolaitoksen estetodistuksella palauttamien verolippujen perimistä helmikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun. Hänen sittemmin perintätoiminnastaan antamansa selonteot päätettiin [10]) hyväksyä.

Ylimääräiselle työläispalkkojen kassanhoitajalle A. V. Juseliukselle ja rahastajalle J. Nymanille päätettiin [11]) kummallekin suorittaa 500 mk:n kuukausikorvaus ilman kalliinajanlisäyksiä.

Herra W. Fagerström päätettiin [12]) palkata vahtimestariksi kesäkuun 1 p:stä lukien 1,050 mk:n peruspalkoin ynnä 252 mk:n kalliinajanlisäyksin

---

[1]) Khs 24 p. heinäk. 1,816 §; ks. tämän kert. s. 117. — [2]) Khs 18 p. syysk. 2,069 §. — [3]) Khn jsto 16 p. lokak. 4,108 §. — [4]) Khs 30 p. tammik. 266 §. — [5]) Khn jsto 20 p. marrask. 4,234 §. — [6]) Khs 6 p. helmik. 344 §. — [7]) S:n 6 p. helmik. 342 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 1,175 §. — [9]) Khn jsto 31 p. tammik. 3,152 §; ks. myös tämän kert. s. 167. — [10]) Khs 3 p. huhtik. 847 §, 9 p. huhtik. 895 §; 23 p. huhtik. 1,289 § ja 27 p. kesäk. 1,674 §. — [11]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,065 §. — [12]) S:n 29 p. toukok. 3,653 §.

Kaupunginhallituksen päätösten[1]) nojalla ja sen määräämin kuukausipalkoin toimivat rahatoimistossa v. 1941 seuraavat tilapäiset toimenhaltijat eri aikoina: I. Andrenius, A. Aranto, L. Astikainen, L. Blaschkow, E. Bollström, S. Bäckström, G. Ekholm, S. Ekholm, M. Fagerlund, K. Halme, V. Heiskanen, O. Höckert, P. M. Ingelius, G. Juselius, R. Jänes, S. Kolehmainen, S. Kurki, I. Laamanen, A. Laine, A. Larsson, K. Lehtinen, M. Lehto, A. Leväaho, M. Lohi, L. O. Molander, H. Myllymäki, M. Myrsky, O. Mäkeläinen, L. Rapeli, M. Schwela, R. Sorri, U. Stenius, E. Ståhl, S. Söderlund, E. Tukiainen, H. Turtiainen, P. H. Viinikainen, P. K. Viinikainen ja D. Östman.

Rahatoimistoon päätettiin [2]) sallia palkata tilapäisiä apulaisia 60 mk:n päiväpalkoin henkilöä kohden.

Rahatoimistoon päätettiin [3]) lisäksi sallia palkata virastovaratyöntekijöitä. Heidän palkkaamiseensa käytettiin yhteensä 85,583: 50 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin [4]) kaupunginkamreeri P. J. Björkille toukokuun 1 p:stä kesäkuun 30 p:ään, jona aikana apulaiskaupunginkamreeri E. J. Jernström määrättiin hoitamaan toimistossa esiintyviä juoksevia asioita, kuitenkin käyttäen tarpeen vaatiessa asiantuntijana ainakin toukokuun 1 p:n ja elokuun 1 p:n välisenä aikana Raitiotie ja omnibus oy:n apulaisjohtajaa N. Koskista, jonka palkkaamiseen osoitettiin 18,000 mk:n suuruinen määräraha rahatoimiston tilapäisen työvoiman määrärahasta. Myöhemmin myönnettiin [5]) kaupunginkamreeri Björkille sairaslomaa vielä marraskuun 10 p:stä 16 p:ään.

Lisäksi myönnettiin sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin osastopäällikkö L. J. Lahtiselle heinäkuun 11 p:stä heinäkuun 16 p:ään [6]) ja elokuun 11 p:stä syyskuun 11 p:ään [7]); kirjanpitäjä A. J. K. Tehikarille maaliskuun 18 p:stä 24 p:ään [8]); toimistoapulainen E. A. J. Kaharille edelleen tammikuun 12 p:stä 29 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen K. H. Valve ja tämän sijaisena tilapäinen apulainen A. Aranto [9]); toimistoapulainen K. M. Elfvengrenille tammikuun 20 p:stä maaliskuun 20 p:ään sijaisenaan rouva S. Kario [10]); toimistoapulainen E. M. Lindholmille huhtikuun 7 p:stä heinäkuun 7 p:ään [11]) sekä elokuun 7 p:stä v:n 1942 helmikuun 6 p:ään [12]) sijaisenaan tilapäinen apulainen A. Leväaho ja tämän sijaisena tilapäinen apulainen T. Kyander; sekä vahtimestari H. B. Ahlholmille helmikuun 23 p:stä maaliskuun 15 p:ään [13]).

Virkavapautta synnytyksen vuoksi virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettin [14]) toimistoapulainen G. A. Sarkilolle elokuun 3 p:stä lokakuun 25 p:ään sijaisenaan tilapäinen apulainen L. Rapeli sekä toimistoapulainen H. I. Hankipohjalle joulukuun 8 p:stä v:n 1942 maaliskuun 1 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen Sarkilo ja tämän sijaisena tilapäinen apulainen H. Saari.

Palkatonta virkavapautta myönnettiin [15]) toimistoapulainen T. Lars-

---

[1]) Khn jsto 9 p. tammik. 3,034 ja 3,034 a §, 16 p. tammik. 3,065 §, 5 p. kesäk. 3,672 §, 31 p. heinäk. 3,852 § ja 11 p. syysk. 3,996 §. — [2]) S:n 5 p. kesäk. 3,669 § ja 27 p. marrask. 4,248 §. — [3]) S:n 16 p. tammik. 3,066 §. — [4]) Khs 24 p. huhtik. 1,034 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 2,484 §. — [6]) S:n 17 p. heinäk. 1,782 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 1,891 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 809 §. — [9]) S:n 16 p. tammik. 150 §. — [10]) S:n 30 p. tammik. 263 § ja 27 p. helmik. 525 §. — [11]) S:n 8 p. toukok. 1,183 §. — [12]) S:n 14 p. elok. 1,894 § ja 27 p. marrask. 2,524 §. — [13]) S:n 20 p. maalisk. 721 §. — [14]) S:n 18 p. jouluk. 2,680 §. — [15]) S:n 30 p. tammik. 262 § ja 14 p. elok. 1,892 §.

sonille Naisten työvalmiusliiton puheenjohtajantoimen ja työpalveluleirin järjestelytehtävien hoitamista varten tammikuun 15 p:stä heinäkuun 15 p:ään ja elokuun 16 p:stä vuoden loppuun määräten hänen sijaisekseen toimistoapulainen I. Pulkkinen ja tämän sijaiseksi tilapäinen apulainen M. Schwela; viimeksi mainitun tilalle päätettiin samalla palkata tilapäinen apulainen M. Mannström 1,300 mk:n kuukausipalkoin. Heinäkuun 15 p:n ja elokuun 15 p:n välinen aika toimistoapulainen Larsson oikeutettiin laskemaan kesälomakseen.

Palkatonta virkavapautta myönnettiin [1]) lisäksi linnoitustoimiston työmaiden huollon tarkastajan tehtävien hoitamista varten toimistoapulainen A. E. Kämäräiselle edelleen maaliskuun 1 p:stä enintään kertomusvuoden loppuun määräten hänen sijaisekseen toimistoapulainen I. D. Törnblom ja tämän sijaiseksi neiti L. Astikainen.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [2]) 1,700 mk virkapuvun hankkimiseksi eteisvahtimestari Fagerströmille.

Rahatoimiston eräiden viranhaltijain kesälomat vahvistettiin [3]).

Rahatoimistotalon suojelujohtajaksi päätettiin [4]) määrätä osastopäällikkö Hj. Storkåll ja hänen apulaisekseen vahtimestari H. Ahlholm.

Rahatoimiston väliaikainen sotilasasiain huolto-osasto. Kaupunginhallitus päätti [5]) heinäkuun 17 p:stä 1941 alkaen peruuttaa rahatoimiston kirjanpito-osaston osastopäällikölle L. J. Lahtiselle annetun määräyksen toimia rahatoimiston väliaikaisen sotilasasiain huolto-osaston osastopäällikkönä. Herra Lahtisen sittemmin valitettua tästä päätöksestä Uudenmaan lääninhallitukselle, kaupunginhallitus päätti [6]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi antaa asiasta vaaditun selityksen hänen ehdottamassaan muodossa.

Mainitulle sotilasasiain huolto-osastolle päätettiin [7]) palkata tarvittava määrä apulaisia sekä lähetti ja siivooja vahvistaen samalla heille suoritettavat peruspalkat ja kalliinajanlisäykset.

Kaupunginhallitus päätti [8]), että rahatoimiston sotilasasiain huolto-osastolla palveleville viranhaltijoille saatiin heinäkuun 1 p:stä lukien suorittaa voimassa olevien määräysten mukaiset korvaukset ylityöstä. Edelleen kaupunginhallitus oikeutti yleisjaostonsa päättämään mainittua ajankohtaa edeltäneistä kertakorvauksista.

Kaupunginhallitus oikeutti [9]) sotilasasiain huolto-osaston toistaiseksi harkintansa mukaan poikkeustapauksissa maksamaan pienehköjä ennakkomaksuja, mikäli oli otaksuttavissa, että asiakkaat olivat oikeutetut nostamaan kyseisiä raha-avustuksia, vaikka myötäliitetyt selvitykset olivat epätäydelliset. Ennakkomaksujen kokonaissumma rajoitettiin 3,000 mk:ksi.

Sotilasasiain huolto-osaston ilmoitettua todenneensa jo ainakin 50 tapausta, joissa puolustuslaitoksen palveluksessa olleiden henkilöiden perheenjäsenet liian kauan olivat kantaneet palkkoja, perheavustuksia

---

[1]) Khs 6 p. maalisk. 616 §. — [2]) Khn jsto 18 p. jouluk. 4,312 §. — [3]) Khs 24 p. huhtik. 1,033§ ja 17 p. heinäk. 1,783 §. — [4]) S:n 6 p. maalisk. 608 §. — [5]) S:n 17 p. heinäk. 1,784 §; ks. tämän kert. s. 115. — [6]) Khs 13 p. marrask. 2,429 §. — [7]) Khn jsto 31 p. tammik. 3,153 §, 8 p. toukok. 3,545 §, 31 p. heinäk. 3,855 §, 14 p. elok. 3,888, 3,889 ja 3,891 §, 21 p. elok. 3,902 ja 3,911 §, 25 p. syysk. 4,032, 4,042 ja 4,046 §, 23 p. lokak. 4,138 §, 30 p. lokak. 4,153 ja 4,154 § ja 7 p. marrask. 4,195 §. — [8]) Khs 17 p. heinäk. 1,781 §. — [9]) S:n 9 p. huhtik. 900 §.

y.m. avustuksia valtion antamien määräysten sekavuuden johdosta, kaupunginhallitus oikeutti [1]) osaston harkintansa mukaan myöntämään näin saaduille velallisille lykkäystä virheellisesti maksettujen erien takaisinsuorittamisessa, koska ei kyseisillä perheenjäsenillä yleensä liene mahdollisuutta heti maksaa takaisin palkkain, avustusten ja perheavustusten koko määrää.

Kaupunginhallitus päätti [2]), että Kallion, Tehtaankadun ja Töölön kansakouluihin oli järjestettävä neuvonta-asemat sotilasavustusten maksamista varten, ollen tästä aiheutuvat kustannukset toistaiseksi suoritettava talousarvion ulkopuoliselta tililtä.

Merkittiin [3]) tiedoksi toimenpiteet, joihin keväällä oli ryhdytty osaston väliaikaisen, Snellmaninkadun kansakoulun huoneiston kalustamiseksi.

Lokakuun 1 p:nä 1941 ja toukokuun 31 p:n 1943 väliseksi ajaksi kaupunginhallitus päätti [4]) vuokrata rahatoimiston sotilasasiain huolto-osastoa varten huoneiston Mariankadun talosta n:o 5 11,000 mk:n kuukausivuokrin.

Viimeksi mainitun huoneiston vuokra- ja lämpömenojen suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi [5]) 45,300 mk käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin sekä toimistohuoneen ynnä sinne johtavien portaiden suojaamiseksi paperimatolla 5,600 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kassavajauksen korvaaminen. Rahatoimiston eräiden viranhaltijain rahanvaihdossa syntyneiden vajausten peittämiseksi myönnettiin syntyneestä ylijäämästä 2,127: 80 mk [6]) sekä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 3,135 mk [7]).

Tilastotoimisto

Viranhaltijat. Ylemmän palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen virkaan valittiin [8]) sen entisen haltijan A. A. Emeléuksen siirryttyä eläkkeelle alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen viran haltija A. Soura. Jälkimmäiseen virkaan valittiin [9]) sittemmin ylimääräinen toimistoapulainen L. E. Ruotsalainen.

Toimistoapulainen Soura määrättiin [10]) hoitamaan toimistoapulainen Emeléuksen virkaa heinäkuun 1 p:stä toistaiseksi sekä ylimääräinen toimistoapulainen Ruotsalainen edellisen virkaa samana aikana.

Toimistoapulainen Souran entistä virkaa hoitamaan määrättiin [11]) ylimääräinen toimistoapulainen T. I. H. Jauhiainen syyskuun 1 p:stä lukien siksi kuin virka jälleen täytettiin, kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun.

Sotapalvelukseen kutsuttujen vahtimestarin ja apulaisvahtimestarin sijaiseksi määrättiin herra E. Nordström syyskuun 29 p:stä lukien siksi kuin jompikumpi vakinaisista vahtimestareista jälleen voi ryhtyä virkaansa hoitamaan [12]) sekä sittemmin tammikuun 1 p:stä 1942 lukien siksi kuin molemmat vakinaiset vahtimestarit jälleen voivat ryhtyä virkojaan hoitamaan [13]).

---

[1]) Khs 24 p. huhtik. 1,035 §. — [2]) S:n 3 p. heinäk. 1,716 § ja khn jsto 14 p. elok. 3,897 §. — [3]) Khn jsto 8 p. toukok. 3,543 ja 3,544 §. — [4]) Khs 25 p. syysk. 2,144 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 2,481 §. — [6]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,197 §. — [7]) Khs 14 p. elok. 1,889 §. — [8]) S:n 31 p. heinäk. 1,845 §. — [9]) S:n 13 p. marrask. 2,425 §. — [10]) S:n 19 p. kesäk. 1,602 §. — [11]) S:n 28 p. elok. 1,962 §. — [12]) S:n 25 p. syysk. 2,137 §. — [13]) S:n 30 p. jouluk. 2,703 §.

Ylimääräiset toimistoapulaiset T. I. H. Jauhiainen, H. M. Suolahti ja G. V. I. Sundvall määrättiin[1]) entisiin toimiinsa tammikuun 1 p:stä 1942 lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään mainitun vuoden loppuun, 1,700 mk:n kuukausipalkoin vahvistettuine kalliinajanlisäyksineen, jolloin toimistoapulainen Jauhiaiselle toimistoapulainen Särkisillan sairasloman johdosta määrätty toimistoapulainen A.-M. Erwen vakinaisen viran sijaisuus [2]) edelleen jäi voimaan.

Kaupunginhallitus oikeutti [3]) tilastotoimiston syyskuun alusta lukien palkkaamaan tilapäistä työvoimaa enintään 4,000 mk:lla kuukaudessa kehoittaen toimistoa aikanaan tekemään hallitukselle esityksen mahdollisesti tarvittavan lisämäärärahan myöntämisestä.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin seuraaville toimistoapulaisille alla mainituiksi ajoiksi: A. Grönroosille helmikuun 24 p:stä maaliskuun 19 p:ään [4]); T. I. H. Jauhiaiselle huhtikuun 3 p:stä toukokuun 10 p:ään sijaisenaan filosofiankandidaatti E. Nylund [5]); sekä E. H. E. Särkisillalle lokakuun 13 p:stä v:n 1942 tammikuun 23 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen M. L. Björklund, tämän sijaisena toimistoapulainen A.-M. Erwe sekä viimeksi mainitun sijaisena lokakuun 13 p:stä marraskuun 15 p:ään neiti M. O'Brien-Hitching ja marraskuun 24 p:stä v:n 1942 tammikuun 23 p:ään toimistoapulainen T. I. H. Jauhiainen [6]).

Virkavapautta synnytyksen vuoksi myönnettiin [7]) toimistoapulainen A. H. Ikoselle helmikuun 10 p:stä huhtikuun 19 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen A. Soura ja tämän sijaisena ylimääräinen toimistoapulainen L. E. Ruotsalainen.

Toimiston tilapäisten viranhaltijain kalliinajanlisäykset vahvistettiin [8]).

Toimistoapulainen A. A. Emeléus oikeutettiin [9]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa elokuun 12 p:ään saakka, josta kuusi viikkoa laskettiin hänelle kuuluvaksi kesälomaksi.

Toimistopäällikön, aktuaarien ja amanuenssin kesäloma-ajat vahvistettiin[10]) ja oikeutettiin toimisto tekemään pienehköjä muutoksia lomajärjestykseen sekä määräämään toimistoapulaisten ja vahtimestarien lomat.

Liikevaihtovero. Kaupunginhallitus päätti [11]) tiedustella Helsingin liikevaihtoverotoimistolta, missä määrin liikevaihtoveroa oli suoritettava tilastotoimiston suoraan yleisölle tai kirjakauppojen välityksellä myymistä sekä kaupungin omille virastoille ja laitoksille ilmaiseksi jakamista julkaisuista, sekä anoa, että toimisto joka tapauksessa vapautettaisiin maksamasta täydennysveroa sen nykyisestä julkaisuvarastosta sekä laatimasta liikevaihtoverolain 55 §:ssä mainittua luetteloa.

Merkittiin[12]) tiedoksi liikevaihtoverolain soveltamista tilastotoimiston harjoittamaan julkaisujen myyntiin koskeva liikevaihtoverokonttorin lausunto, missä konttori ilmoitti, että sen selvityksen perusteella, mikä asiassa on esitetty, täytynee tilastotoimistoa pitää kuluttajana, joka joutuu

---

[1]) Khs 30 p.jouluk. 2,704 §. — [2]) Ks. tätä siv. alemp. — [3]) Khs 28 p. elok. 1,964 §. — [4]) S:n 13 p. maalisk. 655 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,019 §, 8 p. toukok. 1,173 § ja 15 p. toukok. 1,227 §. — [6]) S:n 6 p. marrask. 2,362 § ja 4 p. jouluk. 2,550 §. — [7]) S:n 13 p. helmik. 422 § ja 20 p. maalisk. 712 §. — [8]) Khn jsto 13 p. maalisk. 3,286 §. — [9]) Khs 13 p. helmik. 417 § ja 27 p. kesäk. 1,670 §. — [10]) Khn jsto 8 p. toukok. 3,539 § ja 3 p. heinäk. 3,773 §. — [11]) Khs 6 p. helmik. 330 §. — [12]) S:n 20 p. helmik. 476 §.

toimittamaan kaikki ostonsa veron alaisena. Täten kirjapaino, joka tässä tapauksessa on tuottaja, suorittaa tilastotoimistolle toimittamistaan myynneistä 9 %:n veron. Sitä vastoin ei tilastotoimisto näin ollen joudu suorittamaan veroa tilapäisestä myynnistään eikä myöskään kirjallisuuden toimittamisesta kaupungin laitoksille. Kuluttajana ei tilastotoimisto myöskään joudu maksamaan liikevaihtoveroa helmikuun 1 p:nä 1941 varastossa olleesta kirjallisuudesta. Milloin julkaisuja myydään kirjakaupoissa on vero 4 %.

V:n 1875—1930 kunnalliskertomusten henkilöhakemisto. Kaupunginhallitus oikeutti [1]) tilastotoimiston ryhtymään v:n 1875—1930 kunnalliskertomusten henkilöhakemiston painatustyöhön ja käyttämään tarkoitukseen kaupungin historiatoimikunnan siirtomäärärahaa. Samalla kaupunginhallitus myönsi yleisistä käyttövaroistaan 11,250 mk kyseisen hakemiston toimitustyötä varten.

Elintarvikkeiden hintasuhteet. Kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa tilastotoimistoa, ilmoituksin, että kaupunginhallitus oli ne hyväksynyt, lähettämään sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle kerääämänsä, tutkimustoimiston pyytämät tiedot elintarvikkeiden ja yleensä elinkustannusten kalleudesta kaupungissa antamalla erityisellä kaavakkeella luetellut tiedot tarvikkeiden y.m. keskihinnoista huhtikuun ja lokakuun viimeiseltä viikolta, huhtikuun tiedot toukokuun alussa.

Tilastotoimiston lokakuulta hankkimat vastaavat hintailmoitukset kaupunginhallitus päätti [3]) vahvistaa sekä lähettää ne sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle.

Naistyöttömyys. Huoltotoimen toimitusjohtajan tehtyä esityksen naistyöttömyyden laajuutta koskevan tutkimuksen toimittamisesta, kaupunginhallitus myönsi [4]) yleisistä käyttövaroistaan 6,000 mk tilastotoimiston käytettäväksi mainittuun tarkoitukseen.

Rakennustoiminta. Tilastotoimiston lähettämät tavanmukaiset tiedot kaupungin rakennustoiminnasta v. 1940 merkittiin [5]) tiedoksi ja päätettiin lähettää sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle.

Sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston anottua, että kaupungin rakennustoimintaa koskevat tiedot toimitettaisiin sille aina neljännesvuosittain, kaupunginhallitus päätti [6]) ilmoittaa tutkimustoimistolle, että kaupungin tilastotoimisto suorittaisi mainitun tehtävän, sekä tilastotoimistolle, että jos tästä aiheutui asianomaisten tilien ylitystä, niin toimisto voi vuoden lopussa anoa lisämäärärahaa.

Huoneistoja ja huoneenvuokria koskeva tilasto. Sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston anottua, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin tarpeellisen tutkimusaineiston keräämiseksi sen seikan selville saamiseksi, missä määrin kiinteistöjen menojen nousu voi vaikuttaa vuokratason kehitykseen, kaupunginhallitus päätti [7]) kehoittaa tilastotoimistoa keräämään edellä mainitun aineiston oikeuttaen toimiston käyttämään työhön tilapäistä työvoimaa.

Merkittiin [8]) tiedoksi, että tilastotoimiston suorittaman, vuokratason kehitystä koskevan tutkimuksen kustannukset, 3,075 mk, oli suoritettu toimiston tilapäisen työvoiman määrärahasta.

---

[1]) Khs 5 p. kesäk. 1,436 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 1,219 §. — [3]) S:n 20 p. marrask. 2,474 §. — [4]) S:n 13 p. marrask. 2,436 §. — [5]) Khn jsto 27 p. helmik. 3,229 §. — [6]) Khs 24 p. huhtik. 1,022 §. — [7]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,309 §. — [8]) S:n 2 p. toukok. 3,487 §.

Merkittiin [1]) tiedoksi tilastotoimiston laatima tilasto vuokraamattomista tai muuten käyttämättömistä huoneistoista.

Sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston esityksestä kaupunginhallitus suostui [2]) yhdessä toimiston kanssa entiseen tapaan toimeenpanemaan pienten huoneistojen vuokrain suuruutta kertomusvuoden syyskuun alkupuolella koskevan tiedustelun antaen tilastotoimiston tehtäväksi tarvittavien tietojen keräämisen, mihin kuului ehdotuksen laatiminen vuokratilastoista toukokuussa 1941 huoneenvuokralautakuntien kortistojen perusteella.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä pienten huoneistojen vuokrain suuruutta syyskuun alkupuolella koskevan vuokratiedustelun toimeenpanemisen.

Tilastotoimiston selostus syyskuussa toimeenpannun vuokratiedustelun tuloksista päätettiin [4]) lähettää sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle.

Uudenmaan lääninhallitukselle annettavat tilastotiedot. Tilastotoimistoa päätettiin [5]) kehoittaa täyttämään erinäisiä Uudenmaan lääninhallituksen lähettämiä tilastokaavakkeita sekä aikanaan tekemään anomus tehtävän suorittamiseen tarvittavien varain saamisesta.

Revisiolaitos

Revisiotoimiston viranhaltijat. Revisioapulainen K. V. Pessala oli irtisanoutunut virastaan heinäkuun 16 p:stä lukien ja samalla pyytänyt palkatonta virkavapautta toukokuun 16 p:stä heinäkuun 15 p:ään. Kaupunginhallitus päätti [6]) suostua anomukseen.

Haettavaksi julistettuun 37 palkkaluokan revisioapulaisenvirkaan valittiin [7]) ylioppilas S. Munittula.

Revisiotoimistolle myönnettiin [8]) kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista työttömyyden varalta 1,430 mk yhden virastovaratyöntekijän palkkaamiseen mainitun vuoden lokakuun 17 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana sekä v:n 1941 vastaavasta määrärahasta 8,400 mk yhden virastovaratyöntekijän palkkaamiseen kesäkuun 30 p:ään saakka oikeuttaen revisiotoimisto pitämään työntekijä palveluksessaan edelleen kertomusvuoden loppuun.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin edelleen revisioapulainen S. I. Lindborgille tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään [9]) sekä lokakuun 9 p:stä v:n 1942 maaliskuun 9 p:ään [10]), päättäen lisäksi revisioapulainen Lindborgille maksettavan palkan suuruudesta hänen v:n 1940 heinäkuun 28 p:n ja elokuun 26 p:n välisenä sairasloma-aikanaan [11]); sekä vahtimestari K. K. Kuusistolle huhtikuun 15 p:stä toukokuun 5 p:ään [12]).

Virkavapautta synnytyksen vuoksi virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin [13]) revisioapulainen S. I. Lehmukselle 6 viikkoa ennen synnytystä ja 6 viikkoa sen jälkeen.

---

[1]) Khs 6 p. maalisk. 628 §. — [2]) S:n 5 p. kesäk. 1,433 §. — [3]) S:n 14 p. elok. 1,873 §. — [4]) S:n 27 p. marrask. 2,517 §. — [5]) Khn jsto 27 p. helmik. 3,234 §. — [6]) Khs 24 p. huhtik. 1,016 §. — [7]) S:n 2 p. lokak. 2,162 §. — [8]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,067 § sekä khs 9 p. tammik. 66 § ja 5 p. kesäk. 1,446 §. — [9]) Khs 16 p. tammik. 141 § ja 9 p. huhtik. 896 §. — [10]) S:n 20 p. marrask. 2,462 § ja 30 p. jouluk. 2,706 §. — [11]) S:n 27 p. helmik. 517 §. — [12]) S:n 24 p. huhtik. 1,020 §. — [13]) S:n 20 p. maalisk. 711 §.

Merkittiin [1]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen kirjelmä ynnä korkeimman hallinto-oikeuden päätös, jonka mukaan reviisori O. V. Wiherheimon tekemä, ikäkorotusten myöntämistä hänelle hänen valtion palveluksessa olemansa ajan perusteella koskeva valitus oli hylätty.

Kaupunginhallitus päätti [2]) suostua kaupunginreviisorin anomukseen saada vastaanottaa erään kansanhuoltoministeriön hänelle tarjoaman erikoistehtävän, jonka suoritus vaatisi parin viikon ajan.

Suoritetut kassantarkastukset. Suoritetut kaupunginkassan vuosineljännestarkastukset eivät antaneet [3]) kaupunginhallitukselle muistuttamisen aihetta.

Kaupungin hallinnon ja tilien tarkastuksen järjestäminen. Asianomaisille lautakunnille päätettiin [4]) antaa tarpeelliset tiedot vuositilintarkastajain ilmoituksesta puheenjohtajansa, varapuheenjohtajansa ja sihteerinsä valitsemisesta sekä vuositilintarkastajain jakautumisesta neljään jaostoon eri hallinnonhaarain yksityiskohtaista tarkastamista varten.

Verotusvalmisteluvirasto

Viranhaltijat. Kaupunginhallitus määräsi [5]) pankinjohtaja V. V. Sipin verotusvalmisteluviraston tarkkailijaksi v:ksi 1941 ja 1942.

Merkittiin [6]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen päätös, että sisäasiainministeriön kamreeri T. Sundqvist valtion puolesta oli määrätty v:n 1942 alusta toistaiseksi, enintään mainitun vuoden loppuun, toimimaan viraston tarkkailijana 6,000 mk:n vuosipalkkioin.

Merkittiin [7]) tiedoksi verotusvalmisteluviraston johtajan K. A. A. Linturin anomus saada ero virastaan tammikuun 1 p:stä 1942 lukien sekä päätettiin [7]) tehdä kaupunginvaltuustolle esitys uuden sihteerinviran perustamisesta virastoon ja varatuomari Linturin nimittämisestä virkaan sitä haettavaksi julistamatta.

Vuoden varrella haettavaksi julistettuun 39 palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen virkaan valittiin saman viraston toimistoapulainen V. E. Etholén [8]) sekä kahteen 41 palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen virkaan rouva M. Lagerberg [9]) ja neiti A.-L. Salonen [10]).

Verotusvalmisteluvirasto oikeutettiin [11]) palkkaamaan kaksi ylimääräistä apulaissihteeriä 4,400 mk:n kuukausipalkoin, mitkä oli maksettava viraston tilapäisen työvoiman määrärahasta. Verotusvalmisteluviraston sittemmin Uudenmaan lääninhallitukselle tekemän esityksen johdosta kolmannenkin ylimääräisen apulaissihteerin palkkaamisesta virastoon annettavassaan lausunnossa kaupunginhallitus päätti [12]) ilmoittaa, ettei se vielä voinut puoltaa kyseisen viran perustamista.

Verotusvalmisteluvirasto oikeutettiin [13]) kertomusvuoden kunnallisverotuksesta aiheutuvia töitä varten palkkaamaan 36 tilapäistä virkailijaa.

Kaupunginhallitus päätti [14]) kehoittaa verotusvalmisteluvirastoa mitä pikimmin tekemään ehdotuksen lisätyövoiman hankkimisesta virastoon

---

[1]) Khn jsto 19 p. kesäk. 3,744 §. — [2]) Khs 3 p. huhtik. 838 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 257 §, 2 p. toukok. 1,080 §, 14 p. elok. 1,887 § ja 13 p. marrask. 2,432 §. — [4]) S:n 6 p. maalisk. 611 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 87 § ja 18 p. jouluk. 2,684 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 143 §. — [7]) S:n 4 p. jouluk. 2,559 §. — [8]) S:n 18 p. syysk. 2,071 §. — [9]) S:n 8 p. toukok. 1,177 §. — [10]) S:n 6 p. marrask. 2,372 §. — [11]) S:n 24 p. heinäk. 1,813 §. — [12]) S:n 11 p. syysk. 2,041 §. — [13]) Khn jsto 2 p. toukok. 3,500 §. — [14]) Khs 29 p. toukok. 1,386 §.

siinä mielessä, että selitykset verotusasioista voitaisiin antaa määräajan kuluessa.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin toimistoapulainen A. E. Forsströmille marraskuun 6 p:stä joulukuun 31 p:ään [1]); toimistoapulainen T. E. Korhoselle, sijaisenaan neiti M. Koutsa elokuun 1 p:stä syyskuun 6 p:ään [2]) ynnä v:n 1942 tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään [3]); sekä vahtimestari K. Kuusistolle toukokuun 6 p:stä 20 p:ään [4]).

Virkavapautta synnytyksen vuoksi virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin [5]) toimistoapulainen T. E. Korhoselle syyskuun 6 p:stä marraskuun 29 p:ään sijaisenaan neiti M. Koutsa.

Palkatonta virkavapautta yksityisasiain vuoksi myönnettiin [6]) toimistoapulainen T. E. Korhoselle ja marraskuun 30 p:stä joulukuun 31 p:ään sijaisenaan neiti M. Koutsa.

Kiinteistöosaston käsittelijä K. A. Ståhle [7]) ja toimistoapulainen I. S. Stenbäck [8]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkoihinsa vastaavasti v:n 1942 loppuun ja v:n 1942 syyskuun 13 p:ään.

Toimistoapulainen T. M. Öller oikeutettiin [9]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Eräät palkkakysymykset. Kaupunginhallitus päätti [10]) hyväksyä seuraavassa lueteltujen verotusvalmisteluviraston viranhaltijain palkkain korottamisen huhtikuun 1 p:stä lukien alla mainituin tavoin: ensimmäisen sihteerin 5,550 mk:sta 6,625 mk:aan, toisen sihteerin 4,625 mk:sta 5,550 mk:aan, kansliapäällikön 6,075 mk:sta 6,900 mk:aan, 8 ylemmän asteen liikeosaston käsittelijän 4,500 mk:sta 5,075 mk:aan, 12 osastonjohtajan 3,800 mk:sta 4,400 mk:aan, 5 kiinteistöosaston käsittelijän 3,800 mk:sta 4,400 mk:aan, alemman asteen liikeosaston käsittelijän 3,500 mk:sta 4,000 mk:aan ja 14 esittelijän 2,500 mk:sta 3,075 mk:aan. Kaupunginvaltuustolle päätettiin aikanaan tehdä esitys tarpeellisen lisäyksen myöntämisestä verotusvalmisteluviraston tilapäisen työvoiman määrärahaan. Uudenmaan lääninhallitus hyväksyi [11]) huhtikuun 5 p:nä kaupunginhallituksen ehdotukset.

Verotusvalmisteluviraston alistettua kaupunginhallituksen harkittavaksi, eikö ylimääräiselle esittelijälle W. W. Wirtaselle, joka samalla toimi lääninhallituksen asiamiehenä virastossa, olisi kertomusvuoden heinäkuun 1 p:stä lukien maksettava kalliinajanlisäystä siten, että se määrättäisiin erikseen hänen kaupungilta nostamansa 3,000 mk:n kuukausipalkan ja hänen valtiolta nostamansa 3,000 mk:n kuukausipalkan perusteella, siis 440 mk:ksi kummaltakin eli yhteensä 880 mk:ksi kuukaudessa laskettuna, kaupunginhallitus päätti [12]), että ollen kyseisen viranhaltijan päätoimeksi katsottava hänen toimensa kaupungin palveluksessa, oli hänelle ainoastaan siitä suoritettava kalliinajanlisäys, 440 mk kuukaudessa.

Merkittiin [13]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen ilmoitus, että valtion palkkaamille viranhaltijoille verotusvalmisteluvirastossa ja perintöverolautakunnassa saatiin suorittaa kalliinajanlisäykset kaupunginvaltuus-

---

[1]) Khs 20 p. marrask. 2,478 § ja 11 p. jouluk. 2,636 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1,893 § ja 6 p. marrask. 2,371 §. — [3]) S:n 18 p. jouluk. 2,685 §. — [4]) S:n 15 p. toukok. 1,220 §. — [5]) S:n 6 p. marrask. 2,371 §. — [6]) S:n 6 p. marrask. 2,371 §. — [7]) S:n 9 p. lokak. 2,202 §. — [8]) S:n 19 p. kesäk. 1,622 §. — [9]) Khn jsto 27 p. marrask. 4,241 §. — [10]) Khs 6 p. maalisk. 615 § ja 3 p. huhtik. 845 §. — [11]) S:n 17 p. huhtik. 988 §. — [12]) S:n 18 p. jouluk. 2,682 §. — [13]) S:n 14 p. elok. 1,882 §.

ton kertomusvuoden heinäkuun 1 p:stä lukien noudatettaviksi hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Kustannukset ja määrärahat. Merkittiin [1]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen päätös, joka koski verotusvalmisteluviraston kertomusvuoden kustannuksia sekä niiden jakaantumista kaupungin ja valtion kesken.

Lääninhallituksen anottua kaupunginhallituksen lausuntoa verotusvalmisteluviraston esityksestä 3,000,000 mk:n lisämäärärahan myöntämisestä sille omaisuudenluovutusverotuksesta johtuviin lisämenoihin sekä siitä, miten tämän määrärahan tuli jakaantua valtion ja kaupungin kesken, kaupunginhallitus päätti [2]) lausunnossaan puoltaa lisämäärärahan myöntämistä ja huomauttaa, että se kuului kokonaan valtion maksettaviin.

Kaupunginhallitus päätti [3]) sallia verotusvalmisteluviraston kalliinajanlisäysten maksamisen johdosta ylittää v:n 1940 määrärahaansa Sääntöpalkkaiset virat 39,297: 80 mk.

Tiliraportit. Verotusvalmisteluviraston tiliraportit merkittiin [4]) tiedoksi.

Verotusvalmisteluviraston työn tehostaminen. Ottaen huomioon kertomusvuoden kunnallistaksoituksen valmistumisen todennäköisen, poikkeuksellisista oloista johtuvan myöhästymisen kaupunginhallitus taksoituksen jouduttamiseksi päätti [5]) oikeuttaa yleisjaostonsa ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin, kuten asiantuntijan sekä tarvittavan lisähuoneiston ja -henkilökunnan hankkimiseen verotusvalmisteluvirastolle, samoin kuin aikanaan tekemään esityksen täten aiheutuvien lisäkustannusten peittämisestä.

Kansliapäällikkö T. Tarjanteen ja johtaja N. Koskisen laadittua kaupunginhallituksen toimeksiannosta [6]) ehdotuksen kaupungin verotuslaitoksen uudelleenjärjestämiseksi, kaupunginhallitus heidän ehdotuksensa toteuttamiseksi, joka käsitti m.m. verotusvalmisteluviraston työvoiman lisäämisen ja sen huoneiston laajentamisen, päätti [7]) tehdä valtioneuvostolle esityksen 1,300,000 mk:n määrärahan myöntämisestä tarkoitukseen valtion puolesta ollen kaupungin v:n 1942 talousarvioehdotukseen tarkoitusta varten jo sisällytetty saman suuruinen menoerä.

Kansaneläkevakuutusmaksut. Merkittiin [8]) tiedoksi kansaneläkelaissa säädetyssä palkanpidätyksessä noudatettavaa luontoisetujen raha-arvoa koskeva sosiaaliministeriön kiertokirje, joka sisälsi m.m. seuraavaa: Sosiaaliministeriön joulukuun 28 p:nä 1940 tekemä luontoisetujen arvoa koskeva päätös on summittainen ja tällainen summittaisuus on mahdollista siitä syystä, että se ei mainittavasti vaikuta palkanpidätyksen määrään, ja se on tarkoituksenmukaista sen takia, että palkanpidätyksen teknillinen hoito näin saadaan yksinkertaiseksi. Mutta tästä ei suinkaan seuraa, että mainitussa päätöksessä määritellyt raha-arvot olisivat käyttökelpoiset myös muihin tarkoituksiin, kuten hintojen määrittelyyn talouselämää tai verotusta varten. Sellaisiin tarkoituksiin ne ovat liian summittaiset, jopa siinä määrin, että niiden käyttäminen juuri mainittuihin tarkoituksiin voitaisiin katsoa useilla paikkakunnilla sekä hyvän tavan että lain vastaiseksi.

---

[1]) Khn jsto 6 p. maalisk. 3,272 §. — [2]) Khs 14 p. elok. 1,881 §. — [3]) S:n 6 p. helmik. 336 §. — [4]) Khn jsto 27 p. helmik. 3,260 §, 13 p. maalisk. 3,301 §, 2 p. toukok. 3,497 §, 23 p. toukok. 3,631 §, 19 p. kesäk. 3,735 §, 21 p. elok. 3,905 §, 27 p. marrask. 4,242 § ja 30 p. jouluk. 4,331 §. — [5]) Khs 2 p. toukok. 1,077 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 152. — [7]) Khs 4 p. jouluk. 2,552 §. — [8]) S:n 20 p. maalisk. 716 §.

Lisäksi ilmoitettiin, että sosiaaliministeriö on ottanut harkittavakseen sanotun päätöksen muuttamisen, jotta vältyttäisiin niistä epäkohdista, jotka ovat seurauksena päätöksen soveltamisesta hinnan määrittelyyn muutenkin kuin palkan pidätyksessä.

Kansaneläkelaitos oli taksoituslautakunnille, kunnallislautakunnille, kaupunginhallituksille ja kauppalanhallituksille osoittamassaan kiertokirjeessä huomauttanut: että kansaneläkevakuutusmaksuja määrättäessä oli vakuutusmaksun vähennyksenä otettava huomioon palkanpidätyksellä vakuutetulta peritty määrä; että varsinaisessa vakuutusmaksujen kannossa perittävä vakuutusmaksuosa tällöin voi useissa tapauksissa jäädä hyvin pieneksi, jopa vain 1 mk:ksi, ja että, vaikka tällaisten merkityksettömien erien periminen tuli suhteettoman kalliiksi, ne kuitenkin oli perittävä lain säätämässä järjestyksessä, koska kansaneläkelaitos, kuten asiasta oikeuskanslerinvirastossa käydyissä neuvotteluissa oli selvinnyt, ei voinut tehdä sellaista päätöstä, että jonkin määrätyn rajan alapuolelle jäävä vakuutusmaksunosa sai jäädä perimättä. Siihen katsoen, että kansaneläkelaitoksella ilmoituksen mukaan oli oikeus yksityistapauksissa luopua maksun perimisestä, Helsingin kaupunginhallitus päätti [1]) kehoittaa verotusvalmisteluvirastoa vakuutusmaksun alittaessa esim. 5 mk laatimaan luettelon tällaisista perittävistä lisämaksuista sekä valtuuttaa yleisjaostonsa anomaan kyseisten maksujen suorittamisesta vapauttamista.

Merkittiin [2]) tiedoksi kansaneläkevakuutusmaksujen perimistä koskeva kansaneläkelaitoksen kiertokirje.

Viitaten kansaneläkelain 17 ja 22 §:ään sekä mainitun lain toimeenpanoasetuksen 23 §:ään kaupunginhallitus päätti [3]) valtioneuvostolta anoa, että kansaneläkevakuutusmaksujen määrääminen Helsingissä saataisiin toimittaa kunnallistaksoituksen jälkeen ja näiden maksujen kanto kunnallisverojen neljännen kannon yhteydessä. Kun kansaneläkevakuutusmaksujen maksuunpano poikkeuksellisten olojen vuoksi kuitenkin myöhästyi ja sen vuoksi aiheutti monille vakuutetuille vaikeuksia maksujen suorittamisessa, oli kaupunginhallituksen puolesta tehty kansaneläkelaitokselle esitys maksujen kantoajan pidentämisestä, jolloin tämä oli suostunut siihen, että kansaneläkevakuutusmaksujen kantoa Helsingissä saatiin jatkaa kertomusvuoden joulukuun 20 p:ään [4]).

Huoneistot. Unioninkadun 27:ssä olevat työlaitoksen myyntiaitan ja kiinteistötoimiston asemakaavaosaston mallihuoneen entiset huoneistot päätettiin [5]) luovuttaa verotusvalmisteluviraston käyttöön toukokuun 1 p:stä lukien. Edellä mainittujen huoneistojen kertomusvuoden vuokraan myönnettiin [6]) kaupungin osalta 17,360 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Samoista käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 1,656 mk verotusvalmisteluviraston käytettäväksi tammikuun 1 p:stä lukien siirtyneen niinikään Unioninkadun 27:ssä olevan Meripelastusseuran entisen toimistohuoneen kertomusvuoden vuokraan.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 4,800 mk eteisvartijan suojan rakentamiseksi verotusvalmisteluviraston Unioninkadun puoleiseen porraskäytävään.

---

[1]) Khs 12 p. kesäk. 1,556 §. — [2]) S:n 19 p. kesäk. 1,627 §. — [3]) S:n 16 p. lokak. 2,245 §. — [4]) S:n 20 p. marrask. 2,471 §. — [5]) Khn jsto 2 p. toukok. 3,532 §. — [6]) Khs 29 p. toukok. 1,390 §. — [7]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,322 §. — [8]) S:n 20 p. maalisk. 3,321 §.

Verotusvalmisteluvirastolle päätettiin [1]) kunnallistaksoituksen sekä kansaneläkevakuutusmaksujen maksuunpanon jouduttamiseksi toukokuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään vuokrata huoneisto Ritarihuoneesta 6,000 mk:n kuukausivuokrin ilman valoa ja siivousta. Kyseisen huoneiston kertomusvuoden vuokraan kaupunginhallitus myönsi [2]) 24,000 mk käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin. Sen jälkeen kun sittemmin oli oikeutettu [3]) verotusvalmisteluvirasto pidentämään Ritarihuoneen huoneistoa koskevaa vuokrasopimusta yhden kuukauden irtisanomisajoin, virasto ilmoitti tarvitsevansa huoneistoa enää vain syyskuun ajan, jolloin kaupunginhallitus myönsi [4]) mainitun kuukauden vuokraan 6,000 mk käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Verotusvalmisteluviraston työn tehostamista tarkoittavien uudistusten yhteydessä kaupunginhallitus vuoden lopussa päätti [5]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin tarvittavan lisähuoneiston vuokraamiseksi verotusvalmisteluvirastolle v:ksi 1942 Ritarihuoneesta. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [6]) sittemmin tekemään vuokrasopimus ehdottamassaan muodossa, ja v:n 1942 talousarvioon sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista verotusvalmistelun järjestelyä varten osoitettiin yhteensä 225,350 mk huoneiston mainitun vuoden vuokra-, lämpö- y.m. kuluihin.

Viranhaltijain ja työntekijäin työjärjestely-, palkka-, eläke-, hautausapu- y. m. s. kysymykset

Työaika. Kaupunginhallitus päätti [7]), että kaupunginkanslian ja muiden välittömästi kaupunginhallituksen alaisten virastojen työaika kesä—syyskuun aikana oli oleva klo 9—15.45, lauantaisin klo 9—13, kuitenkin niin, että tilastotoimisto sai kesäkaudella työskennellä arkipäivisin klo 8.30—11.30 ja 12.30—16.00 sekä lauantaisin klo 8.30—12.30. Toimiston viranhaltijain aamiaistunti muutettiin syyskuun 1 p:stä lukien alkamaan klo 11.45.

Kaupunginhallitus päätti [8]) toistaiseksi määrätä teknillisten laitosten ja rakennustoimiston eri osastojen virka-ajan olemaan arkipäivisin klo 9—16 ja lauantaisin ja pyhänaattoina klo 9—14.30 ½ tunnin aamiaistauoin. Edelleen kaupunginhallitus päätti kehoittaa kaupungin muita lautakuntia antamaan lausuntonsa siitä, oliko niidenkin syytä ottaa käytäntöön edellä selostettu työaika.

Vapaapäivät. Kaupungin virastot päätettiin [9]) pitää suljettuina pääsiäislauantaina, juhannusaattona sekä toisen joulupäivän jälkeisenä lauantaina, viimeksi mainittuna kuitenkin niin, että rahatoimenjohtaja tällöin valtuutettiin järjestämään rahatoimiston kassain mahdollinen aukiolo.

Kesä- ja vuosilomat. Teknillisten laitosten hallituksen ja sairaalahallituksen tiedusteltua, miten kesälomien suhteen oli meneteltävä niiden koh-

---

[1]) Khn jsto 2 p. toukok. 3,499 §. — [2]) Khs 19 p. kesäk. 1,614 §. — [3]) Khn jsto 4 p. syysk. 3,958 §. — [4]) Khs 9 p. lokak. 2,203 §. — [5]) S:n 4 p. jouluk. 2,552 §. — [6]) Khs 30 p. jouluk. 2,717 §. — [7]) S:n 8 p. toukok. 1,174 §, 29 p. toukok. 1,378 § ja 4 p. syysk. 2,018 §. — [8]) S:n 9 p. lokak. 2,200 §. — [9]) S:n 3 p. huhtik. 839 §, 29 p. toukok. 1,378 § ja 27 p. marrask. 2,522 §.

dalta, jotka eivät olleet kertomusvuonna saaneet niitä nauttia, kaupunginhallitus päätti [1]) kiertokirjeellä saattaa virastojen ja laitosten päälliköiden tiedoksi laatimansa selostuksen aikaisemmin noudatettujen periaatteiden soveltamisesta.

Vastauksena väestönsuojelutoimiston asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa, että toimiston palveluksessa olevat henkilöt voivat kesälomien saamiseksi lukea hyväkseen vain sen ajan, jonka he ovat olleet Helsingin kaupungin palveluksessa.

Virkojen täyttäminen. Kaupunginhallitus päätti [3]) ilmoittaa kaikille lautakunnille, että ne toistaiseksi ja siksi kun toisin määrättiin itse saivat päättää avoimeksi joutuneiden virkojen haettavaksi julistamisesta.

Kaupunginhallituksen aikanaan päätettyä [4]) kehoittaa kaupungin lauta- ja johtokuntia virkoja täyttäessään mahdollisuuksien mukaan hakijan pätevyyden ollessa saman antamaan etusijan siirtoväkeen kuuluville, rahatoimenjohtaja nyttemmin oli esittänyt edellä mainitun päätöksen peruuttamista. Kaupunginhallitus päätti [5]) tällöin valtuuttaa edustajansa kaupungin kaikissa hallituksissa sekä lauta- ja johtokunnissa valvomaan kiertokirjeiden oikeaa noudattamista.

Viran- ja toimenhaltijain vapauttaminen asevelvollisuuden suorittamisesta. Merkittiin [6]) tiedoksi puolustusministeriön kiertokirje, joka sisälsi seuraavat ohjeet menettelystä niissä tapauksissa, jolloin haluttiin jonkun virantai toimenhaltijan vapauttamista asevelvollisuuden suorittamisesta:

1) Virastojen ja laitosten päälliköt tekevät asianomaisille suojeluskuntapiirien esikunnille ilmoituksen sellaisten viran- tai toimenhaltijain palvelukseen astumisesta tai erosta, jotka toukokuun 9 p:nä 1941 annetun, vapauttamista asevelvollisuuden suorittamisesta koskevan asetuksen 2 §:n nojalla ovat sodan aikana asevelvollisuuden suorittamisesta vapautetut ellei heihin nähden erityisellä määräyksellä, kutsulla tai kuulutuksella toisin määrätä.

2) Ilmoitus henkilön nimittämisestä virkaan tai toimeen on tehtävä sille suojeluskuntapiirin esikunnalle, joka on hänelle antanut liikekannallepanomääräyksen (»Määräys liikekannallepanon varalta») heti kun henkilö on virkaan tai toimeen nimitetty. Ilmoitus on tehtävä kaavalle Al. 19 §, jota virastot ja laitokset saavat tilata puolustusvoimain pääesikunnan lomakevarastosta.

3) Ilmoitus on tehtävä kaikista reserviin kuuluvista henkilöistä sekä niistä nostoväen I ja II luokkaan kuuluvista, joiden sotilaspasseihin on liitetty liikekannallepanomääräys. Niistä henkilöistä, joille ei ole annettu liikekannallepanomääräystä, ei virastojen ja laitosten tarvitse tehdä mitään ilmoitusta suojeluskuntapiirien esikunnille.

4) Vastaanotettuaan virastolta tai laitokselta edellä mainitun ilmoituksen suojeluskuntapiirin esikunta toimittaa aluevalvojan välityksellä asianomaiselle henkilölle vapautusmääräyksen (»Vapautus liikekannallepanon varalta») sekä lähettää virastolle tai laitokselle kaavalle Sa 99 § Ilm. laaditun ilmoituksen siitä, että vapautusmääräys on asianomaiselle henkilölle toimitettu. Suojeluskuntapiirin esikunnan lähettämä ilmoitus on säilytettävä virastossa tai laitoksessa todisteena siitä, ketkä siellä palvelevista henkilöistä ovat saaneet vapautusmääräyksen.

[1]) Khs 13 p. marrask. 2,427 §. — [2]) S:n 29 p. toukok. 1,380 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 419 §. — [4]) Ks. v:n 1940 kert. s. 94. — [5]) Khs 24 p. huhtik. 1,067 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 1,606 §.

5) Kun vapautusmääräyksen saanut henkilö eroaa tai erotetaan virastaan tai toimestaan tahi siirtyy pitemmäksi ajaksi toisiin tehtäviin tai jos kysymyksessä oleva virka tai toimi lakkautetaan, viraston tai laitoksen tulee palauttaa asianomaisen henkilön kaava Sa 19 § Ilm. takaisin suojeluskuntapiirin esikunnalle. Ilmoituskaavakkeeseen on merkittävä, koska asianomainen vapautuu palveluksesta sekä hänen erotessaan tai siirtyessään ilmoittamansa osoite. Saatuaan tämän ilmoituksen toimittaa suojeluskuntapiirin esikunta aluevalvojan välityksellä asianomaiselle liikekannallepanomääräyksen.

6) Jos muussa virassa tai toimessa kuin edellä mainitun asetuksen 2 §:ssä tarkoitetussa virassa tai toimessa olevan henkilön jääminen sodan aikanakin jatkuvasti hoitamaan siihen kuuluvia tehtäviä on maanpuolustuksen tai muuten yleisen edun kannalta välttämätöntä, viraston tai laitoksen päällikkö voi, sitten kuin on todettu, ettei tällaista virassa tai toimessa olevaa henkilöä mitenkään voida korvata muulla henkilöllä, siten kuin asetuksen 6 §:ssä on edellytetty, tehdä asetuksen 3 §:n 2 momentin nojalla esityksen sanotussa momentissa mainituille sotilasviranomaisille asianomaisen henkilön vapauttamisesta asevelvollisuuden suorittamisesta sodan aikana toistaiseksi tai määräajaksi. Tällaiset vapautusesitykset tulee rajoittaa mahdollisimman vähiin ja niihin voidaan myöntyä vain erikoisissa poikkeustapauksissa, jotenka ratkaisevalle viranomaiselle on esitettävä asetuksen 3 §:n 2 momentin ja 6 §:n 1 momentin edellyttämä selvitys toimenpiteen välttämättömyydestä. Esityksen ratkaiseva viranomainen ilmoittaa päätöksestään (myöskin kielteisestä) esityksen tekijälle ja myönteisen ratkaisun ollessa kysymyksessä myöskin asianomaiselle suojeluskuntapiirille. Tehty esitys ei sinänsä vapauta asianomaista henkilöä noudattamasta liikekannallepanomääräystä.

7) Asetuksen 3 §:n nojalla tehdyn esityksen ratkaisseen viranomaisen päätöksen perusteella suojeluskuntapiirin esikunta toimittaa vapautus- tai lykkäysmääräyksen sille henkilölle, jota esitys on koskenut, sekä lähettää siitä kaavalle Sa 99 § Ilm. laaditun ilmoituksen asianomaiselle virastolle.

8) Puolustusministeriö pyytää valtioneuvoston kansliaa ja eri ministeriöitä kehoittamaan alaisiaan virastoja ja laitoksia kesäkuun 15 p:ään 1941 mennessä ilmoittamaan kaavalle Al. 19 § (voidaan tilata puolustusvoimain pääesikunnan kaavakevarastosta) suojeluskuntapiirien esikunnille kaikista niistä asevelvollisista, jotka edellä mainitun asetuksen 2 §:n nojalla esitetään toistaiseksi vapautettaviksi asevelvollisuuden suorittamisesta sodan aikana huolimatta siitä että sanotuista henkilöistä jo aikaisemmin olisi ilmoitettu. Virastojen ja laitosten tulee samalla palauttaa suojeluskuntapiirien esikunnille kaikki hallussaan olevat entiset ilmoituskaavakkeet (Sa 118 § Ilm.), koska suojeluskuntapiirien esikunnat tulevat lähettämään virastoille ja laitoksille kaikista vapautettavista henkilöistä uudet kaavakkeet Sa 99 § Ilm.

— —

— —

11) Tällä kiertokirjeellä kumotaan puolustusministeriön sota-asiainosaston kiertokirje n:o 5/34 helmikuun 16 p:ltä 1934.

Elokuun 9 p:nä 1941 puolustusministeriö kiertokirjeellä K/3635/1941 antoi määräyksiä asevelvollisuuden suorittamisesta vapautettujen henkilöiden virka- ja vuosilomien rajoittamisesta sodan aikana sekä kotirintamalla toimivien tällaisten asevelvollisten sotilasvirkapuvun käytön rajoittamisesta.

Viranhaltijain siirtäminen toisiin toimiin. Kaupunginhallitus päätti [1]), että vallitsevissa poikkeuksellisissa oloissa kaupungin sekä vakinaisia että ylimääräisiä viranhaltijoita voitiin, siksi ajaksi kun heitä ei heidän varsinaisessa toimessaan tarvittu, siirtää muihin toimiin samassa virastossa tahi myöskin muihin kaupungin virastoihin tai laitoksiin, missä tarvittiin lisätyövoimaa, tämän vaikuttamatta heidän palkkaetuihinsa sekä myöhemmin että edellä mainitun päätöksen [1]), siitä lähtien tuli rajoittua koskemaan ainoastaan sotalaitoksen palvelukseen kutsuttujen viranhaltijain sijaisia, ollen sitä vastoin, jos viransijaisuus johtui muista syistä, esim. viranhaltijan sairastumisesta, sijaisen palkkauksen suhteen noudatettava kaupunginhallituksen aikaisempia määräyksiä [2]).

Linnoitustyömaille kelpaamattomien työntekijäin sijoittaminen työhön. Merkittiin [3]) tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirje, jossa ministeriö kehoitti kuntia varaamaan niille työntekijöille, joilta poliisiviranomaiset jostain syystä epäsivät matkustusluvan linnoitustyömaille, mahdollisuuden saada työtä kotiseudulla, jossa heidät tunnettiin ja jossa heidän oleskelunsa ei niin suuresti vaarantanut yleistä järjestystä.

Työehtosopimus. Merkittiin [4]) tiedoksi, että kaupungin ja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan välinen työehtosopimus oli allekirjoitettu heinäkuun 1 p:nä. Allekirjoittamistilaisuudessa pidettyyn pöytäkirjaan oli merkitty, että työehtosopimusta oli tulkittava siten, että sen perusteella ei minkään työntekijän työ- tai peruspalkkaehtoja tai työvarusteita saanut vähentää, ellei hän joutunut toisenlaiseen työhön, samoin kuin merkitty sovituksi, että työehtosopimuksen estämättä voitiin kaupungin työntekijäin suhteen noudattaa valtioneuvoston kesäkuun 19 p:nä tekemää päätöstä eräistä työaikaa ja muita työoloja koskevista säännöksistä siinä tapauksessa, että työntekijä oli vallitsevien poikkeuksellisten olojen aiheuttamassa työssä. Työehtosopimus tuli voimaan heti ja siihen liittyvä palkkatariffi allekirjoittamista lähinnä seuraavan tiliviikon alusta.

Valtioneuvoston heinäkuun 31 p:nä muutettua kesäkuun 19 p:nä antamiaan määräyksiä, jotka koskivat erinäisiä poikkeuksia työaikaa ja muita työoloja koskeviin säännöksiin nähden, kaupunginhallitus päätti [5]), että työehtosopimuksen teon yhteydessä hyväksyttyä menettelytapaa edelleen noudatetaan, kuitenkin niin, että ylityöaikaa tarpeen vaatiessa voidaan pidentää valtioneuvoston heinäkuun 31 p:nä tekemän päätöksen mukaan.

Palkkamäärien tasoittaminen. Kaupunginhallitus päätti [6]), että 5 ja 10 p:n rahat toistaiseksi ja kunnes toisin määrättiin oli poistettava käytännöstä palkkoja maksettaessa ja että palkat oli korotettava lähinnä korkeampaan 25:llä jaolliseen palkkamäärään, mikäli mahdollista jo palkkalistoja laadittaessa.

Kalliinajanlisäykset. Sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto aikaisemmin myöntämiensä kalliinajanlisäysten [7]) lisäksi oli helmikuun 26 p:nä myöntänyt uudet kalliinajanlisäykset [8]), tämä päätös eräillä tahoilla oli käsitetty siten, että kun valtuusto ensiksi mainitulla kerralla vahvisti esim. 31 palkkaluokkaa varten 100 mk:n kalliinajanlisäyksen korottaen sitä jälkimmäisellä kerralla 150 mk:lla, kokonaislisäys, 250 mk, olisi suoritettava kaikille kyseiseen palkkaluokkaan kuuluville ikäkorotuksista

[1]) Khs 27 p. kesäk. 1,675 § ja 20 p. marrask. 2,482 §. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 148. — [3]) Khs 2 p. toukok. 1,079 §. — [4]) S:n 27 p. kesäk. 1,671 § ja 3 p. heinäk. 1,701 §. — [5]) S:n 11 p. syysk 2,048 §. — [6]) S:n 20 p. maalisk. 726 §. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 5. — [8]) Ks. tämän kert. s. 6.

huolimatta, toisin sanoen, että jatkamalla kalliinajanlisäysten suorittamista aina 24 palkkaluokkaan saakka samalla oli poistettu valtuuston jälkimmäisellä kerralla asettama 3,000 mk:n kokonaispalkanmaksimiraja kalliinajanlisäysten saamiseksi. Kaupunginhallitus päätti [1]) tällöin, että selostetun tulkinnan mukaisesti jo suoritettuja kalliinajanlisäyksiä toistaiseksi ei peritä asianomaisilta takaisin, mutta että valtuuston jälkimmäisellä kerralla päättämää edellä mainittua rajoitusta oli noudatettava siksi kuin valtuusto mahdollisesti toisin määräsi.

Valtuustolle antamaan lausunto kalliinajanlisäyksiä maksettaessa noudatettavista periaatteista asettaman komitean [2]) anomuksen mukaisesti kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa kaikkia kaupungin hallituksia sekä johto- ja lautakuntia y.m. hallintoelimiä kiireisesti, viimeistään toukokuun 3 p:ään mennessä laaditun kaavan mukaisesti antamaan tarkat tiedot kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin jakautumisesta palkkaryhmiin, sukupuoleen ja siviilisäätyyn nähden sekä kunkin ryhmän lasten lukumäärästä, erikseen 16 vuotta nuoremmista ja 16—17 vuotiaista lapsista.

Saatuaan sosiaalisen tutkimustoimiston ilmoitukset toukokuun ja marraskuun elinkustannusindeksien suuruudesta kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa kaikille kaupungin lautakunnille, hallituksille ja johtokunnille sekä rahatoimistolle ja revisiotoimistolle, että kalliinajanlisäykset v:n 1941 heinäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana oli maksettava valtuuston kesäkuun 18 p:nä hyväksymän taulukon I indeksiluokan mukaisesti sekä v:n 1942 tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 30 p:n välisenä aikana sen II indeksiluokan mukaisesti.

Luontoisetukorvaukset. Kaupunginvaltuuston kesäkuun 18 p:nä tekemän päätöksen [2]) mukaisesti kaupunginhallitus päätti [5]) heinäkuun 1 p:stä alkaen korottaa luontoisetukorvaukset asunnosta 10 %:lla, lämmöstä, lämpimästä vedestä, puista, valosta ja kaasusta 100 %:lla sekä ruoasta 40 %:lla. Korvausmäärän korotus ei saanut [6]) ylittää asianomaisen nauttimaa kalliinajanlisäysmäärää.

Myöhemmin kaupunginhallitus päätti [7]), että niiden palokunnan rakennuksissa asuvien palolaitoksen viranhaltijain, jotka sodan ajaksi oli määrätty muualla asumaan ja joiden huoneistot sinä aikana olivat käyttämättöminä, luontoisetukorvausta vuokrasta ja lämmöstä ei koroteta, minkä lisäksi heille myönnetään vapautus valon, keittämiseen käytettävän kaasun, sähkön tai puiden sekä lämpimän veden korvauksesta, ollen tämä määräys oleva voimassa niin kauan kuin huoneistoa ei edellä mainitusta syystä lainkaan käytetty.

Kansankoulunopettajain virkasuhteita koskevat kysymykset. Vastauksena ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan asiasta tekemiin tiedusteluihin kaupunginhallitus päätti [8]), virkasäännön 28 ja 29 §:ään viitaten, ilmoittaa, että kansakoulunopettajalle sairauden vuoksi myönnetyn, kesäloman alkaessa päättyvän virkavapauden ei ole katsottava keskeytyvän siinä tapauksessa, että hänelle jälleen myönnetään sairaslomaa ennenkuin hän on kesäloman jälkeen hoitanut virkatehtäviään yhtäjaksoisesti vähin-

---

[1]) Khs 27 p. maalisk. 811 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 7. — [3]) Khs 24 p. huhtik. 1,032 §. — [4]) S:n 3 p. heinäk. 1,714 § ja 18 p. jouluk. 2,683 §. — [5]) S:n 27 p. kesäk. 1,673 §. — [6]) S:n 3 p. heinäk. 1,720 §. — [7]) S:n 10 p. heinäk. 1,761 §. — [8]) S:n 23 p. toukok. 1,317 § ja 30 p. lokak. 2,354 §.

tään kaksi kuukautta; sekä että kansakoulujen sekä kesä- että joululoma keskeyttävät virantoimituksen mutta että hiihto-, pääsiäis- y.m.s. lomia on pidettävä koululomina, jotka eivät tee sitä virkasäännön 28 §:n tarkoittamissa tapauksissa.

Sen tukalan aseman helpottamista, mihin kansakoulujen tuntiopettajat olivat joutuneet sen johdosta, että he, koulujen poikkeustilanteen vuoksi aloittaessa toimintansa vasta lokakuussa, jäisivät kesäkuukausien lisäksi ilman palkkaa myöskin syyskuun ajalta, tarkoittava aloite ei sillä kertaa antanut [1]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta, päättäen hallitus kuitenkin oikeuttaa kansakoulujohtokunnat jättämään sille asiaa koskevat ehdotuksensa sen jälkeen kun lukuvuodeksi 1941/42 tarvittavien tuntiopettajain määrä oli vahvistettu.

Kansakoulujohtokuntien lausunnot saatuaan kaupunginhallitus päätti [2]) kansakoulunopettajain palkkain maksamisen suhteen sodan johdosta toimeenpannun supistetun opetuksen aikana: että vakinaiset ja toimessa olevat vuosisijaiset saavat täyden palkan siltä ajalta, jolloin kansakoulujen työ kertomusvuoden syyslukukauden aikana oli ollut keskeytyksissä tai tapahtunut supistetun ohjelman mukaisesti, mutta että heille ei makseta opetusvelvollisuuteen sisältymättömistä ylitunneista palkkaa siltä ajalta, jolloin koulutyö on ollut keskeytyksissä; sekä että sotapalveluksessa olevien opettajien sijaisille maksetaan täysi palkka siltä ajalta, jolloin koulutyö on ollut keskeytyksissä tai supistettuna.

Kansakoulujen ulkopuolella oleville opettajille, jotka hoitivat ainoastaan ylitunteja, kaupunginhallitus päätti [3]) suorittaa palkan heidän säännöllisen viikkotuntilukunsa mukaan kertomusvuoden syyslukukauden siltä ajalta, jolloin kansakoulujen toiminta oli ollut joko keskeytyksissä tai supistettuna.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle päätettiin [4]) ilmoittaa, että vuosisijaisopettajille ei makseta palkkaa virkamääräysajan loppuunkuluttua. Sittemmin kaupunginhallitus päätti [5]) suostua suomenkielisten ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain esitykseen edellä mainitun päätöksen muuttamisesta siten, että sotapalvelukseen kutsutuille miespuolisille vuosisijaisille maksettaisiin syyskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi palkkaa niin että perheettömille, joilla ei ole huoltovelvollisuutta sekä lapsettomille perheellisille milloin vaimo on ansiotyössä suoritettaisiin 50 %, perheellisille lapsettomille milloin vaimo ei ole ansiotyössä 75 % ja perheellisille, joilla on ainakin yksi lapsi, 100 % palkasta sekä että näissä tapauksissa maksettavasta palkasta vähennettäisiin valtion maksama sotakuukausipalkka.

Kaupunginhallitus päätti [6]), että niille kansakoulunopettajille, jotka loman aikana olivat ryhtyneet suorittamaan jotakin heidän virkaansa kuulumatonta työtä, saatiin korvauksena siitä suorittaa koulujen tilapäisen työvoiman määrärahasta 40 mk päivältä, kuitenkin enintään syyskuun 1 p:ään saakka.

Kaupunginhallitus päätti [7]), että niille vakinaisille kansakoulunopettajille, jotka palvelivat kansanhuoltotoimistossa tai rahatoimiston väliaikaisella sotilasasiain huolto-osastolla, ei syyskuun 1 p:stä lukien makseta erityistä palkkaa mainitusta työstä. Niille entisille vuosisijais-

[1]) Khs 25 p. syysk. 2,153 §. — [2]) S:n 4 p. jouluk. 2,575 §. — [3]) S:n 11 p. jouluk. 2,663 §. — [4]) S:n 28 p. elok. 1,979 §. — [5]) S:n 2 p. lokak. 2,194 §. — [6]) S:n 31 p. heinäk. 1,860 §. — [7]) S:n 28 p. elok. 1,975 §.

opettajille, jotka eivät olleet saaneet uutta määräystä opettajanvirkoihinsa, oli mainituissa virastoissa syyskuun 1 p:stä lukien maksettava [1]) kaupunginhallituksen määräämä kuukausipalkka.

Lotta- ja sotilaskotitehtäviin osallistuvien viranhaltijain virkasuhteet. Kaupunginhallitus päätti [2]), että sitoumuksen antaminen lottatehtäviin osallistumisesta sodan tai siihen verrattavan tilanteen aikana ei vaikuta virkasuhteen pysyväisyyteen.

Lastentarhain tarkastajan tiedusteltua, voivatko ja millä ehdoin sotilaskotitehtävissä olevat lastentarhanopettajat jäädä näihin tehtäviinsä, kaupunginhallitus päätti [3]), että mikäli lastentarhain johtokunta katsoi lastentarhain toimikauden kestäessä voivansa tulla toimeen ilman kyseisiä opettajia heille voitiin myöntää samat palkat kuin lottatehtävissä oleville suoritettiin.

Sotapalvelukseen y.m. puolustuslaitoksen tehtäviin kutsuttujen viranhaltijain ja työntekijäin palkkakysymykset [4]). Kaupunginhallitus päätti [5]), että palkkaa ei suoriteta asevelvollisuuskutsuntapäivältä.

Kaupunginhallitus päätti [6]), että kaupunki ei kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä lähtien enää maksa palkkaa säännöllistä sotapalvelustaan suorittaville.

Kaupunginhallitus päätti [7]), että niiden sotapalvelukseen kutsuttujen kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden palkoista, joille kertomusvuoden kesäkuulta oli maksettu täysi palkka, vaikka he voimassa olevien määräysten mukaisesti olisivat olleet oikeutetut saamaan vain vähennetyn palkan, vähennetään heinäkuun palkanmaksun yhteydessä kesäkuulta liikaa maksetut palkkaerät. Kaupunginhallituksen myöhäisemmän päätöksen [8]) mukaisesti edellä selostettu palkkajärjestely tulikin voimaan vasta heinäkuun 1 p:stä lähtien kesäkuun 1 p:n sijasta. Päätös koski myös kaupungin sairaalain hoitohenkilökuntaan kuuluvia, jotka oli sairaanhoitajattarina määrätty puolustuslaitoksen tehtäviin [9]).

Sodan puhjettua uudelleen kaupunginhallitus päätti [10]), että kaupungin palveluksessa oleville henkilöille, jotka suorittavat säännöllistä asevelvollisuuttaan, maksetaan jälleen kesäkuun 18 p:stä lähtien tai sen jälkeen heidän asevelvollisuuttaan suorittamaan ryhdyttyään kutsuntapäivästä alkaen palkkaa kaupunginvaltuuston v:n 1940 tammikuun 17 p:nä päättämien periaatteiden mukaisesti kunnes asiasta toisin päätettiin.

Kaikille kaupungin hallituksille sekä lauta- ja johtokunnille lähetettiin [11]) asevelvollisuuttaan suorittaville maksettavaa palkkaa koskeva kiertokirje, joka sisälsi seuraavaa: Kuten kaupunginhallitus kiertokirjeessään kertomusvuoden kesäkuun 19 p:ltä on huomauttanut [12]), oli kaupunginvaltuuston päätös tammikuun 17 p:ltä 1940 sodan tai reserviharjoitusten aikana asevelvollisuuttaan suorittaville maksettavista palkoista edelleen voimassa, tarkoittaen tässä valtuuston päätöksessä mainitut palkkamääräykset kokonaispalkkoja, joihin myöskin kaupungin, joskin valtion lukuun, asianomaisille maksettavien huoltorahojen ja heidän perheilleen tulevien kuukausipalkkojen tuli sisältyä. Voimassa olevien säännösten mukaisesti kaikki muut paitsi sääntöpalkkaiset viranhaltijat saivat kunnan

[1]) Khn jsto 28 p. elok. 3,928 §. — [2]) Khs 15 p. toukok. 1,273 §. — [3]) Khn jsto 9 p. lokak. 4,090§. — [4]) Ks. myös tämän kert. s. 7. — [5]) Khs 9 p. tammik. 69 §. — [6]) S:n 27 p. maa- lisk. 801 §. — [7]) S:n 19 p. kesäk. 1,635 §. — [8]) S:n 10 p. heinäk. 1,739 §. — [9]) S:n 9 p. lokak. 2,227 §. — [10]) S:n 27 p. kesäk. 1,676 §. — [11]) S:n 3 p. heinäk. 1,715 §. — [12]) S:n 19 p. kesäk. 1,635 §.

välityksellä valtiolta joko huoltorahaa, jos he olivat naimattomia ja heillä oli huollettavia, tai perheenjäsenten luvun mukaisen kuukausipalkan, jos he olivat naimisissa. Jotta asianomaiset eivät nostaisi edellä mainittua huoltorahaa tai perheen kuukausipalkkaa vastaavaa määrää kahdesti tai saatuaan kaupungilta palkkansa, kaupungin vahingoksi, jättäisi anomatta valtiolta sen suoritettavaa osaa, oli kaikille asianomaisille henkilöille aluksi maksettava ainoastaan 50 % heidän normaalipalkastaan, kunnes rahatoimisto oli ennättänyt ilmoittaa kullekin tulevan huoltorahan tai perheenjäsenten kuukausipalkan suuruuden, jolloin se oli maksettavasta palkasta vähennettävä. Mainitun tiedon saavuttua oli luonnollisesti aikaisemmin maksetuissa palkkamäärissä mahdollisesti syntyneet erotukset oikaistava. Edellä mainittu ei koskenut vakinaisia sääntöpalkkaisia, sillä heille ei valtio maksanut huoltorahaa eikä heidän perheilleen kuukausipalkkaa.

Yhteisen raastuvanoikeuden esitys virkasivutulon huomioimisesta reserviläispalkkoja suoritettaessa evättiin [1]).

Kaasulaitoksen ehdotuksen, että kaupungin virasta tai toimesta sotapalvelukseen kutsutun henkilön palkasta viransijaisen palkkaamiseen pidätetty määräosa heinäkuun 1 p:stä lukien maksettaisiin hänelle takaisin kaupunginhallitus päätti [2]) evätä.

Merkittiin [3]) tiedoksi asevelvollisille sekä puolustusvoimain viran- ja toimenhaltijoille poikkeuksellisissa oloissa suoritettavaa päivärahaa ja eräitä muita etuja koskeva puolustusministeriön kiertokirje.

Saatuaan tietää, että sotakuukausipalkkoja ja huoltorahoja oli maksettu sellaisten asevelvollisten omaisille, jotka sodan aikana saivat palkkaa linnoitustoimistolta, muilta valtion työmailta tai valtion, kunnan ja seurakunnan viroista tai toimista, Uudenmaan lääninhallitus kehoitti kunnallisia viranomaisia tarkkaan ottamaan selkoa tällaisista tapauksista ja huolehtimaan siitä, ettei väärinkäytöksiä tapahtunut. Kehoitus merkittiin [3]) tiedoksi.

Merkittiin [4]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen alaistensa kunnallisten viranomaisten tiedoksi saattama, sotilaskuukausipalkan suorittamista maataloustöitä varten lomautettujen sotilaiden perheille koskeva puolustusministeriön kiertokirje, jossa ilmoitettiin seuraavaa:

Sadonkorjuu- ja kylvötöiden suorittamisen edistämiseksi on kuntien työvoimalautakuntien tilauksesta määrätty kotijoukoissa palvelevia asevelvollisia suorittamaan näitä töitä, ottaen tällöin huomioon, että työvoima mikäli mahdollista jakautuu suhteellisesti läänien eri kuntien kesken sekä, että vähävaraiset pientilalliset saavat tilaisuuden ensin tehdä oman tilansa työt; sekä

kun maataloustöihin määrätyt asevelvolliset ovat velvolliset asianomaisen työvoimalautakunnan ja aluevalvojan osoituksen ja määräyksen mukaisesti osallistumaan myös vierailla tiloilla suoritettaviin sadonkorjuu- ja kylvötöihin, saamatta tästä eri korvausta, on heille säilytetty heidän oikeutensa sotapalveluksessa maksettavaan päivärahaan, samoin kuin heidän edellä mainitussa asetuksessa mainitut perheenjäsenensä ovat oikeutetut asetuksenmukaiseen kuukausipalkkaan siltä ajalta, jona asevelvolliset on määrätty osallistumaan puheena oleviin maataloustöihin.

---

[1]) Khs 4 p. jouluk. 2,558 §. — [2]) S:n 20 p. marrask. 2,475 §. — [3]) S:n 18 p. syysk. 2,095 §. — [4]) S:n 28 p. elok. 1,978 §.

Erään huoltovirastossa palvelevan virastovaratyöntekijän asiasta tekemän anomuksen johdosta kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa, että virastovaratyöntekijöille oli suoritettava reserviläispalkkaa kuten tilapäiselle työvoimalle voimassa olevien määräysten mukaisesti ja että reserviläispalkan suuruus oli laskettava asianomaisen kokonaispalkan perusteella.

Yleisten töiden lautakunta oli tiedustellut, voitiinko kaupungin palveluksesta reserviin kutsutuille, jotka eivät ennen reserviin joutumistaan olleet yhtäjaksoisesti olleet kolmea kuukautta kaupungin palveluksessa, mutta joiden aikaisemmin alkanut työsuhde ei Helsingin kaupungin työntekijäin lomasäännön 2 §:n eikä työntekijäin vuosilomalain 6 §:n mukaan ollut katkennut muihin työntekijäin oikeuksiin katsoen vaan voimassa olevien määräysten mukaisesti edelleen jatkui, maksaa kaupunginhallituksen määräyksen mukaista reserviläispalkkaa. Tällöin kaupunginhallitus päätti [2]) oikeuttaa yleisjaostonsa yksityistapauksissa ratkaisemaan edellämainitunlaisia kysymyksiä edellyttäen, että asianomainen työntekijä oli kaupungin palveluksessa silloin kun hänet kutsuttiin sotapalvelukseen.

Sähkölaitoksen tiedusteltua, oliko asevelvollisuuttaan suorittamaan kutsuttavalle, joka oli vapaaehtoisena astunut palvelukseen, maksettava yleisten perusteiden mukaista palkkaa ja myönteisessä tapauksessa mistä lähtien, kaupunginhallitus päätti [3]), että yleisten perusteiden mukainen palkka oli kyseiselle henkilölle maksettava siitä päivästä lukien, jolloin hän todennäköisesti olisi saanut kutsun saapua palvelukseen.

Sen johdosta, että ensimmäinen kaupunginlääkäri oli tiedustellut, lukeutuiko säännöllistä sotapalvelusta suorittavien ryhmään eräs hänen alaisensa viranhaltija, joka nostoväen II luokkaan kuuluvana oli ollut vapautettu rauhanaikaisesta palveluksesta mutta nyt kutsuttu palvelukseen sotatilan perusteella, kaupunginhallitus päätti [4]) lähettää kaikille kaupungin hallintoelimille, virastoille ja laitoksille asian yhteydessä esiintyviä tulkintakysymyksiä koskettelevan kiertokirjeen.

Kaupunginhallitus päätti [5]), että mikäli kaupungin palveluksessa olevan sotapalvelukseen kutsutun henkilön perhe oli nostanut valtiolta enemmän avustusta kuin mitä ajalta ennen syyskuun 1 p:ää oli pidätetty kaupungin palkasta, ei tämän johdosta liikaa maksettua kaupungin palkkaa ollut vaadittava perheeltä takaisin, ellei liikaa maksettu määrä ollut aiheutunut siitä, että kaupungilta saadun palkan perusteet, 50, 75 tai 100 %, olivat olleet erheellisiin tietoihin perustuvia.

Kiinteistölautakunta oli esittänyt, että milloin parhaillaan käytävän sodan aikana sotaan kutsutun, kaupungilta osittain luontoisetuja ja osittain rahapalkkaa nauttivan työntekijän (muonamiehen) kuukausittain saama sotilashuoltoraha määrältään ylitti hänen kaupungilta kuukaudessa saamansa rahapalkan, erotusta ei perittäisi takaisin. Kaupunginhallitus päätti [6]) myöntyä esitykseen huomauttaen, että sotilaskuukausipalkka oli vähennettävä voimassa olevien määräysten mukaisesti lasketusta kokonaispalkasta, kuitenkin niin, että vähennys ei saanut ylittää asianomaisen rahapalkkamäärää.

Kaupunginhallitus oikeutti [7]) ne kaupungin lautakunnat, joiden alaisissa viroissa olevat sairaanhoitajattaret paraillaan käytävän sodan aikana

[1]) Khs 27 p. marrask. 2,525 §. — [2]) S:n 17 p. heinäk. 1,799 §. — [3]) Khn jsto 4 p. syysk. 3,952 §. — [4]) Khs 17 p. huhtik. 1,010 §. — [5]) S:n 18 p. syysk. 2,096 §. — [6]) S:n 25 p. syysk. 2,138 §. — [7]) S:n 23 p. lokak. 2,324 §.

olivat osallistuneet puolustuslaitoksen tehtäviin mutta palanneet ennen kertomusvuoden lokakuun 1 p:ää omia virkojaan hoitamaan, suorittamaan näille sairaanhoitajattarille kaupungin heille kyseiseltä ajalta maksettavan palkan kokonaisuudessaan, vähennettynä puolustuslaitoksen heille maksamalla sodanaikaisella palkalla heidän luontoisetukorvaustaan lukuunottamatta.

Virkavapauden myöntäminen taisteluharjoituksiin osallistumista varten. Sen johdosta, että Helsingin suojeluskuntapiiri huhtikuun 19 p:nä toimeenpanisi kaikkia joukko-osastoja koskevat taisteluharjoitukset, kaupunginhallitus päätti [1]) kiertokirjeellä ilmoittaa kaikille kaupungin virastoille, että se viranhaltija, jonka vapauttamiseksi työstään kyseisiin taisteluharjoituksiin osallistumista varten asianomainen joukko-osasto teki anomuksen, sai mainituksi päiväksi virkavapautta täysin palkkaeduin.

Sairauden aikaiset viransijaisuuspalkkiot. Seuraavien viranhaltijain sijaisille myönnettiin alla mainitut palkkiot talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa vastaavalta edellisen ja joissakin vastaavalta seuraavan vuoden tililtä.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Revisiotoimisto	Lindborg, S. [2])	Revisioapulainen	1/1 —30/4	8,400	—
			9/10—9/12	4,200	—
Kaupunginkanslia	Toppelius, C. [3])	Notaari	1/1 —15/2	1,500	—
			6/3 — 6/4	1,000	—
			19/6 —31/12	14,080	—
S:n	Westerberg, A. [4])	Siivooja	13/12—12/1 42	1,166	—
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto	Niinimäki, K. [5])	»	16/12 40— 1/1	87	50
Rahatoimisto	Björk, P. [6])	Kaupunginkamreeri	1/5 —30/6	4,250	—
S:n	Elfvengren, K. [7])	Toimistoapulainen	21/2 —20/3	1,700	—
S:n	Eriksson, S. [8])	»	16/3 —31/3	1,150	—
S:n	Hankipohja, H. [9])	»	8/12— 1/3 42	5,257	—
S:n	Kahari, E. [10])	»	12/1 —29/1	1,260	—
S:n	Lindholm, E. [11])	»	7/4 — 7/7	5,700	—
			7/11—31/12	3,420	—
S:n	Sarkilo, G. [12])	»	3/8 —25/10	5,270	—
Tilastotoimisto	Ikonen, A. [13])	»	10/2 —19/4	5,000	—
S:n	Jauhiainen, I. [14])	»	3/4 —10/5	2,520	—
S:n	Särkisilta, E. [15])	»	13/10—23/1 42	8,460	—
Verotusvalmisteluvirasto	Korhonen, T. [16])	»	1/8 —24/10	5,418	—
			1/1 —30/4 42	7.704	—

[1]) Khs 17 p.huhtik. 987 §. — [2]) Khn jsto 27 p. maalisk. 3,347 §, 5 p. kesäk. 3,673 § ja 11 p. jouluk. 4,279 §. — [3]) S:n 9 p. tammik. 3,032 §, 13 p. helmik. 3,176 §, 13 p. maalisk. 3,284 § ja 24 p. heinäk. 3,829 §. — [4]) S:n 18 p. jouluk. 4,299 §. — [5]) S:n 13 p. helmik. 3,178 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 3,591 §. — [7]) S:n 27 p. helmik. 3,241 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 3,350 §. — [9]) S:n 18 p. jouluk. 4,308 § ja khs 18 p. jouluk. 2,680 §. — [10]) Khn jsto 23 p. tammik.3,088 §. — [11]) S:n 8 p. toukok. 3,558 §, 15 p. toukok. 3,577 § ja 27 p. marrask.4,240 §. — [12]) S:n 18 p. jouluk. 4,307 §. — [13]) S:n 20 p. helmik. 3,211 §, 27 p. maalisk. 3,348 § ja 2 p. toukok. 3,489 §. — [14]) S:n 24 p. huhtik. 3,457 § ja 15 p. toukok. 3,569 §. — [15]) S:n 7 p. marrask. 4,176 §, 20 p. marrask. 4,220 § ja 11 p. jouluk. 4,280 §. — [16]) S:n 11 p. syysk. 3,985 § ja 18 p. jouluk. 4,303 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiseile myönnetty palkkio, mk
Toisen kaupunginvoudin konttori	Campbell, B. [1])	Toimistoapulainen	1/7 — 7/9	4,700 —
S:n	Gesellius, O. [2])	»	10/9 — 10/10	2,040 —
S:n	Hemming, H. [3])	Ulosottoapulainen	22/2 — 21/7	11,500 —
S:n	Svanbäck, J. F. [4])	»	1/6 — 31/7	4,600 —
Rikostuomioiden toimeenpanokonttori	Hertz, J. [5])	Rikostuomioiden toimeenpanija	13/5 — 31/5	2,910 —
Raastuvanoikeus	Kyti, A. [6])	Oikeusneuvosmies	7/10 — 21/10	3,360 —
S:n	Mesterton, A. [7])	Siviilinotaari	11/2 — 21/2	1,084 —
S:n	Laaksonen, S. [8])	Toimistoapulainen	17/3 — 31/3 1/7 — 1/8	840 — 1,800 —
S:n	Nybergh, E. [9])	»	16/6 — 30/6	900 —
S:n	Sánchez, E. [10])	»	28/5 — 15/6	1,080 —
S:n	Winqvist, K. E. [11])	Kaupunginpalvelija	23/1 — 20/2	2,030 —
Kaupunginviskaalinvirasto	Tulonen, L. [12])	Kaupunginviskaali	11/6 — 24/6	2,240 —
S:n	Törnwall, O. [13])	»	16/4 — 17/4	400 —
Palolaitos	Sipola, A. [14])	Palomies	1/1 — 31/3	4,500 —
Terveydenhoitolautakunnan toimisto	Mannerström, K. [15])	Yöpäivystäjä	8/3 — 8/4	1,900 —
Terveysolojen valvonta	Meriläinen V. [16])	Ylikatsastaja	7/1 — 7/2	2,450 —
S:n	Salminen-Meriläinen, H. [17])	Desinfioitsija	15/1 — 15/4	7,350 —
Terveydellisten tutkimusten laboratorio	Backlund, B. [18])	Apulaiskemisti	2/5 — 17/5 20/6 — 19/8	1,734 — 6,500 —
Maidontarkastamo	Luoto, A. [19])	Ylikatsastaja	3/3 — 22/3	1,389 —
S:n	Österman, K. G. [20])	Katsastaja	21/2 — 2/3 13/3 — 15/3	1,062 —
S:n	Lundberg, M. [19])	Toimistoapulainen	24/2 — 31/3	2,154 —
S:n	Paatero, S. [21])	»	4/11 — 3/12	1,700 —
S:n	Jalkanen, A. [22])	Laboratorioapulainen	1/2 — 16/5	3,360 —
S:n	Karlsson, S. [23])	Pesijä	1/1 — 31/3	4,698 —
S:n	Uino, M. [24])	»	10/9 — 23/9	367 —
Tuberkuloosihuoltotoimisto	Vallinheimo, E. [25])	Laboratoriohoitajatar	1/1 — 1/3 16/8 — 15/9	3,900 — 2,140 —
Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	Häggman, A. [26])	Sairaanhoitajatar	16/2 40 — 31/3	5,590 —
S:n	Moisio, E. [27])	»	5/9 — 10/9	428 —

[1]) Khn jsto 27 p. kesäk. 3,760 § ja 11 p. syysk. 3,982 §. — [2]) S:n 11 p. syysk. 3,976 §. — [3]) S:n 13 p. maalisk. 3,289 § ja 15 p. toukok. 3,594 §. — [4]) S:n 12 p. kesäk. 3,720 §. — [5]) S:n 23 p. toukok. 3,609 §. — [6]) S:n 9 p. lokak. 4,084 §. — [7]) S:n 20 p. helmik. 3,214 §. — [8]) S:n 20 p. maalisk. 3,319 § ja 10 p. heinäk. 3,794 §. — [9]) S:n 19 p. kesäk. 3,741 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 3,682 §. — [11]) S:n 30 p. tammik. 3,132 §. — [12]) S:n 17 p. heinäk. 3,812 §. — [13]) S:n 24 p. huhtik. 3,465 § ja 15 p. toukok. 3,583 §. — [14]) S:n 23 p. tammik. 3,094 §. — [15]) S:n 3 p. huhtik. 3,385 §. — [16]) S:n 23 p. tammik. 3,091 §. — [17]) S:n 31 p. tammik. 3,155 §, 6 p. maalisk. 3,265 §, 20 p. maalisk. 3,312 § ja 10 p. huhtik. 3,418 §. — [18]) S:n 15 p. toukok. 3,573 §, 29 p. toukok. 3,649 §, 10 p. heinäk. 3,791 § ja 7 p. elok. 3,867 §. — [19]) S:n 20 p. maalisk. 3,312 § ja 3 p. huhtik. 3,385 §. — [20]) S:n 20 p. maalisk. 3,312 §. — [21]) S:n 20 p. marrask. 4,224 §. — [22]) S:n 31 p. tammik. 3,154 §. — [23]) S:n 23 p. tammik. 3,092 §, 13 p. helmik. 3,183 § ja 20 p. maalisk. 3,312 §. — [24]) S:n 25 p. syysk. 4,027 §. — [25]) S:n 23 p. tammik. 3,090 § ja 4 p. syysk. 3,948 §. — [26]) S:n 2 p. tammik. 3,011 § ja 20 p. maalisk. 3,312 §. — [27]) S:n 25 p. syysk. 4,028 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	Vaha, A. [1])	Sairaanhoitajatar	24/6 —31/8	4,771	—
Sielullisesti sairaiden naisten keskuskoti	Ruonakangas, H. [2])	»	5/5 —15/5 4/8 — 3/6 42	844 23,400	— —
Kouluhammasklinikka	Becker, E. [3])	Kouluhammaslääk.	16/4 —30/4	1,450	—
S:n	Lampinen-Westerlund, S. [4])	»	6/2 — 6/4	5,800	—
S:n	Mäkipentti, A. [4])	»	5/2 —22/2	1,644	—
S:n	Stenius, K. [6])	»	17/2 —23/2	580	—
S:n	Haglund, I. [5])	Röntgenhoitajatar	18/2 —17/4	4,200	—
S:n	Frey, E. [6])	Klinikka-apulainen	3/4 —21/5	1,927	—
S:n	Vihma, T. [7])	Vahtimestari	19/12 40—18/5	8,000	—
Terveystoimisto	Sjöström, E. [8])	Sairaanhoitajatar	17/12 40— 7/1	1,505	—
S:n	Twerin, R. [9])	Toimistoapulainen	24/2 —23/3	1,600	—
S:n	Wilén, M. [10])	»	17/11—15/12	1,773	—
Sairaalain tilivirasto	Soukkanen, E. [11])	Siivooja	28/12 40—31/1	680	—
Huoltoviraston yleinen toimisto	Blomberg, W. [12])	Kanslianesimies	21/1 —20/2	3,600	—
S:n	Mellberg, E. [13])	Kanslianhoitaja	17/2 —10/4	4,681	—
S:n	Ek, I. [14])	Kodissakävijä	1/1 —31/8	18,400	—
S:n	Kaartinen, S. [15])	»	29/1 —28/2	2,330	—
S:n	Kajava, N. [15])	»	16/1 — 1/3	3,550	—
S:n	Sarjanen, I. [16])	»	3/3 —31/5	7,190	—
S:n	Wallin, F. [17])	»	1/2 —28/2	2,300	—
S:n	Wång-Mariani, A. [18])	»	7/5 —31/5	1,800	—
S:n	Breitholtz, B. [19])	Toimistoapulainen	16/4 —15/6	3,500	—
S:n	Ervasti, I. [16])	»	17/4 —31/5	2,400	—
S:n	Koutamo, A.-L. [19])	»	29/4 —31/5	1,675	—
S:n	Kyrklund, S. [20])	»	12/2 —13/5	4,800	—
S:n	Partanen, A. [18])	»	16/4 —30/6	4,000	—
S:n	Tarsala, S. [21])	»	23/5 — 2/8	3,715	50
S:n	Westerlund, R. [22])	»	16/12 40—9/2	2,986	50
S:n	Ylönen, E. [23])	»	24/2 —28/4	3,414	—
S:n	Ölander, A. [18])	»	12/5 —31/5	1,200	—
S:n	Lilja, V. [16])	Vahtimestari	31/3 —19/4	1,200	—
S:n	Liukkonen, A. [23])	Siivooja	11/3 —25/3	275	—
S:n	Saxberg, I. [24])	»	16/5 —30/6	660	—
Huoltoviraston asiamiestoimisto	Hautala, I. [25])	Kodissakävijä	16/12 40—1/3	5,826	15
S:n	Sarvola, S. [25])	»	16/12 40—1/3	5,826	15

[1]) Khn jsto 10 p. heinäk. 3,792 § ja 4 p. syysk. 3,949 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 3,572 §, 4 p. syysk. 3,950 §, 16 p. lokak. 4,094 § ja 18 p. jouluk. 4,306 §. — [3]) S:n 24 p. huhtik. 3,460 §. — [4]) S:n 6 p. maalisk. 3,265 §. — [5]) S:n 6 p. maalisk. 3,265 § ja 10 p. huhtik. 3,419 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 3,571 §. — [7]) S:n 2 p. tammik. 3,011 §, 3 p. huhtik. 3,385 § ja 29 p. toukok. 3,662 §. — [8]) S:n 2 p. tammik. 3,011 §. — [9]) S:n 20 p. maalisk. 3,312 §. — [10]) S:n 4 p. jouluk. 4,271 §. — [11]) S:n 30 p. tammik. 3,128 §. — [12]) S:n 13 p. helmik. 3,184 §. — [13]) S:n 13 p. maalisk. 3,290 § ja 10 p. huhtik. 3,431 §. — [14]) S:n 13 p. helmik. 3,184 §, 10 p. huhtik. 3,431 § ja 19 p. kesäk. 3,739 §. — [15]) S:n 13 p. helmik. 3,184 § ja 13 p. maalisk. 3,290 §. — [16]) S:n 15 p. toukok. 3,574 §. — [17]) S:n 13 p. helmik. 3,184 §. — [18]) S:n 19 p. kesäk. 3,739 §. — [19]) S:n 15 p. toukok. 3,574 § ja 19 p. kesäk. 3,739 §. — [20]) S:n 13 p. maalisk. 3,290 § ja 24 p. huhtik. 3,473 §. — [21]) S:n 10 p. heinäk. 3,798 §. — [22]) S:n 2 p. tammik. 3,012 §. — [23]) S:n 10 p. huhtik. 3,431 §. — [24]) S:n 19 p. kesäk. 3,739 § ja 10 p. heinäk. 3,799 §. — [25]) S:n 2 p. tammik. 3,012 § ja 13 p. maalisk. 3,290 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Huoltoviraston asiamiestoimisto	Matinsalo, H. [1])	Toimistoapulainen	27/1 —15/2	1,300	—
S:n	Teikari, A. [2])	»	23/4 —31/5	1,650	—
S:n	Leppä, T. [3])	Järjestysmies	29/5 —13/6	900	—
Huoltoviraston kassa- ja tilitoimisto	Vuorinen, H. [1])	Kirjanpitäjä	20/1 —31/1	840	—
S:n	Järvinen, H. [4])	Kassanhoitaja	1/1 —24/4	7,150	—
S:n	Raimio, A. [5])	Toimistoapulainen	3/1 —22/2	3,500	—
			15/4 —14/6	4,200	—
			5/11 — 4/12	2,100	—
Kunnalliskoti	Waahterlinna, H. [6])	Johtaja	29/4 —14/6	5,213	—
S:n	Jokinen, I. [7])	Toimistoapulainen	3/12 40—27/1	1,400	—
S:n	Lönnqvist, E. [8])	Osastonhoitajatar	23/2 — 5/3	561	—
S:n	Waahterlinna, E. [9])	»	1/6 —30/6	1,700	—
S:n	Jäderholm, A. [10])	Hoitajatar	6/2 —24/3	2,397	—
			16/4 —30/4	850	—
			1/7 —31/7	1,700	—
			1/9 —30/9	1,700	—
S:n	Kivistö, S. [11])	»	16/6 — 6/9	4,590	—
S:n	Koivisto, A. [12])	»	14/11—30/12 40	1.530	—
S:n	Sarjas, S. [13])	»	1/9—30/9	1,700	—
S:n	Tötterman, S. [11])	»	4/7 —29/9	4,760	—
S:n	Varpainen, S. [13])	»	1/9 —30/9	1,700	—
S:n	Holm, H. [9])	Pesuapulainen	19/6 —30/6	697	—
S:n	Markkula, L. [11])	»	1/7 —30/8	1,900	—
S:n	Rissanen, H. [14])	»	6/5 —10/5	158	50
S:n	Bäckström, A. [15])	Siivooja	1/9 —30/9	950	—
S:n	Heldan, S. [16])	»	13/6 —14/9	2,660	—
S:n	Rantanen, H. [17])	»	7/2 —16/2	285	—
			26/3 — 7/4	412	—
S:n	Vuorio, M. [18])	»	21/7 —31/7	349	—
Työtuvat	Kajava, F. [15])	Apulaishoitaja	14/10—28/10	850	—
S:n	Gartz, M. [19])	Käsityönopettaja	15/9 —30/10	1,983	25
S:n	Viljanen, E. [20])	»	1/8 —30/9	3,400	—
			1/11—30/11	1,700	—
Lastensuojeluvirasto	Granholm, R. [21])	Pikkulastenhoidon valvontalääkäri	2/4 —16/4	1,000	—
			13/10—16/4	1,500	—
S:n	Ekholm, E. [22])	Kanslianhoitaja	1/4 —19/5	3,757	—
S:n	Stråhlman, H. [23])	Kodissakävijä	1/3 — 1/4	1,900	—
Sofianlehdon pikkulastenkoti	Boström, E. [24])	Johtaja	1/7 — 1/8	1,600	—

[1]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,184 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 3,574 §. — [3]) S:n 19 p. kesäk. 3,739 §. — [4]) S:n 13 p. helmik. 3,184 § ja 10 p. huhtik. 3,431 §. — [5]) S:n 13 p. helmik. 3,184 §, 13 p. maalisk. 3,290 §, 15 p. toukok. 3,574 § ja 4 p. jouluk. 4,270 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 3,738 §. — [7]) S:n 2 p. tammik. 3,012 §. — [8]) S:n 10 p. huhtik. 3,431 §. — [9]) S:n 14 p. elok. 3,887 §. — [10]) S:n 10 p. huhtik. 3,431 §, 19 p. kesäk. 3,739 §, 14 p. elok. 3,887 § ja 23 p. lokak. 4,123 §. — [11]) S:n 11 p. syysk. 3,989 §. — [12]) S:n 2 p. tammik. 3,012 §. — [13]) S:n 23 p. lokak. 4,123 §. — [14]) S:n 19 p. kesäk. 3,739 §. — [15]) S:n 13 p. marrask. 4,202 §. — [16]) S:n 11 p. syysk. 3,989 §. — [17]) S:n 13 p. maalisk. 3,290 § ja 15 p. toukok. 3,574 §. — [18]) S:n 11 p. syysk. 3,990 §. — [19]) S:n 23 p. lokak. 4,123 §. — [20]) S:n 11 p. syysk. 3,990 § ja 4 p. jouluk. 4,270 §. — [21]) S:n 17 p. huhtik. 3,442 § ja 30 p. lokak. 4,150 §. — [22]) S:n 3 p. huhtik. 3,394 §. — [23]) S:n 6 p. maalisk. 3,266 §. — [24]) S:n 3 p. heinäk. 3,776 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	Koskela, L. [1])	Lastenhoitaja	15/5—31/5 29/8—10/9 29/11—31/12	863 — 640 — 1,600 —
Reijolan lastenkoti	Aaltonen, A. [2])	»	15/5—30/6	2,400 —
S:n	Carlén, A. [3])	»	7/6—1/7 1/8—7/8	1,600 —
S:n	Pertto, T. [4])	»	19/5—19/6	1,600 —
S:n	Porkka, R. [5])	Keittiöapulainen	5/12 40—16/1	1,401 —
Toivolan koulukoti	Kurkela, K. A. [6])	Johtaja	15/4—15/5	800 —
S:n	Honkapirtti, R. [7])	Opettaja	18/2—13/3 21/4—4/5	1,725 — 1,100 —
Ryttylän koulukoti	Rautanen, S. [8])	Keittäjä	3/2—15/5	3,116 —
Oikeusaputoimisto	Lindegren, S. [9])	Toimistoapulainen	3/6—1/8	1,934 —
Työnvälitystoimisto	Sundström, E. [10])	Osastonhoitaja	29/4—26/6	3,600 —
Kansanhuoltolautakunnan toimisto	Meinander, U. [11])	Toimistoapulainen	1/6—23/8	4,437 —
S:n	Paatero, K. [12])	»	29/8—31/12	5,312 —
S:n	Sysimiilu, S. [13])	»	7/4—30/6	4,176 —
S:n	Tuominen, R. [14])	»	11/11—26/11	900 —
S:n	Viljanen, J. [15])	»	5/11—5/12	1,425 —
S:n	Saxell, I. [16])	Siivooja	3/3—31/3	974 —
Valmistava poikain ammattikoulu	Lindgren, C. [17])	Opettaja	16/4—28/5	4,788 —
S:n	Virtanen, E. [18])	Vahtimestari	15/2—15/3	1,710 —
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	Suomala, A.-L. [19])	Opettaja	1/11—30/11	2,925 —
S:n	Tammisalo, A. L. [20])	»	1/5—21/5	2,274 —
S:n	Vermasvuori, K. [21])	»	1/12—20/12 40 13/1—31/1	1,950 — 2,058 —
Kotitalouslautakunta	Ilvonen, R. [22])	Siivooja	19/2—15/3	800 —
Kaupunginkirjasto	Boldt, B. [23])	Kirjastonhoitaja	9/1—20/3 31/3—7/4	6,964 — 613 —
S:n	Laurell, E. [24])	Amanuenssi	20/2—26/2	490 —
S:n	Lumme, V. [24])	»	14/2—10/3	2,188 —
S:n	Nordström, E. M. [25])	»	23/11—8/12	1,280 —
S:n	Nyberg, K. [26])	»	15/1—14/3	4,600 —
S:n	Therman, E. [27])	»	1/1—31/8	19,375 —
S:n	Laine, K. [28])	Talonmies	21/1—24/1	154 —
S:n	Willman, A. [29])	Siivooja	11/1—10/4	2,175 —

[1]) Khn jsto 12 p. kesäk. 3,716 §, 18 p. syysk. 4,015 § ja 18 p. jouluk. 4,304 §. — [2]) S:n 12 p. kesäk. 3,718 §. — [3]) S:n 3 p. heinäk. 3,775 §. — [4]) S:n 12 p. kesäk. 3,717 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 3,039 §. — [6]) S:n 29 p. toukok. 3,644 §. — [7]) S:n 6 p. maalisk. 3,266 §, 20 p. maalisk. 3,316 § ja 29 p. toukok. 3,643 §. — [8]) S:n 20 p. helmik. 3,217 §, 3 p. huhtik. 3,394 § ja 2 p. toukok. 3,501 §. — [9]) S:n 19 p. kesäk. 3,743 §. — [10]) S:n 15 p. toukok. 3,593 §. — [11]) S:n 29 p. toukok. 3,646 §. — [12]) S:n 16 p. lokak. 4,104 § ja 4 p. jouluk. 4,258 §. — [13]) S:n 17 p. huhtik. 3,447 §. — [14]) S:n 11 p. jouluk. 4,291 §. — [15]) S:n 4 p. jouluk. 4,265 §. — [16]) S:n 20 p. maalisk. 3,317 § ja 10 p. huhtik. 3,417 §. — [17]) S:n 24 p. huhtik. 3,470 §. — [18]) S:n 13 p. maalisk. 3,292 §. — [19]) S:n 13 p. marrask. 4,201 §. — [20]) S:n 24 p. huhtik. 3,474 §. — [21]) S:n 2 p. tammik. 3,018 § ja 30 p. tammik. 3,129 §. — [22]) S:n 13 p. maalisk. 3,291 §. — [23]) S:n 23 p. tammik. 3,087 §, 27 p. helmik. 3,247 §, 24 p. huhtik. 3,461 ja 3,469 § sekä 18 p. syysk. 4,014 §. — [24]) S:n 3 p. huhtik. 3,386 §. — [25]) S:n 11 p. jouluk. 4,285 §. — [26]) S:n 23 p. tammik. 3,103 §. — [27]) S:n 23 p. tammik. 3,105 §, 27 p. helmik. 3,242 § ja 23 p. toukok. 3,619 §. — [28]) S:n 6 p. helmik. 3,162 §. — [29]) S:n 23 p. tammik. 3,102 §, 20 p. maalisk. 3,318 § ja 24 p. huhtik. 3,462 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimisto	Pingoud, E. [1])	Intendentti	1/4 —30/4	1,537	—
Kaupunginorkesteri	Hannikainen, V. [2])	Jäsen	17/11—24/11 40	400	—
S:n	Heino, A. [3])	»	1/2 —31/5	11,600	—
S:n	Lewin, N. [4])	»	30/11 40—31/5	19,500	—
S:n	Hofström, J. E. [5])	Vahtimestari	12/5 —22/5	634	—
Kiinteistötoimisto	Holmberg, H. [6])	Ylivahtimestari	9/2 —15/3	1,000	—
S:n	Sabelström, B. R. [7])	Hallikaitsija	28/2 — 9/3	633	35
S:n	Humala, A. [8])	Eläintenhoitaja	25/10—24/12	3,420	—
S:n	Blomqvist, C. [9])	Eteisvartija	10/2 —24/2	850	—
			26/5 — 5/6	613	—
S:n	Lehtinen, A. [10])	Talonmies	1/11—30/11	1,700	—
S:n	Idström, K. [11])	Lämmittäjä	28/3 — 5/4	445	—
S:n	Juhola, T. [12])	»	30/10—16/11	1,649	—
S:n	Kuronen, P. [13])	»	26/5 —10/6	1,002	—
S:n	Lindberg, S. [14])	»	11/1 — 3/3	3,004	—
S:n	Lindblad, J. [15])	»	4/4 —26/4	1,150	—
S:n	Andersson, I. [16])	Siivooja	24/7 —26/7	76	—
S:n	Idström, H. [17])	»	15/1 — 4/2	367	—
S:n	Kivisalo, H. [18])	»	18/11— 1/12	588	—
S:n	Lahtinen, A. [19])	»	8/4 —22/4	435	—
S:n	Laine, R. [20])	»	4/4 —10/4	193	—
			1/11—14/1 42	416	—
S:n	Pollari, V. [21])	»	10/10—15/10	230	—
S:n	Sohlberg, L. [22])	»	14/12 40—10/1	658	—
S:n	Talvenaro, T. [23])	»	1/3 — 2/4	405	—
S:n	Tomasson, A. [24])	»	7/4 —19/4	239	—
S:n	Wahlberg, L. [25])	»	27/12 40—31/1	680	—
Rakennustoimisto	Taucher, G. [26])	Kaupunginarkkitehti	13/11 40—12/3	8,300	—
S:n	Haglund, O. W. [27])	Varastopäällikkö	1/3 —31/3	2,850	—
S:n	Blomqvist, A. [28])	Toimistoapulainen	8/4 — 7/5	500	—
S:n	Gleisner, L. [29])	»	25/12 40—25/1	231	—
			28/1 —10/2	91	—
			26/3 —31/7	1,000	—
S:n	Ahlamaa, V. V. [30])	Rakennusmestari	1/12 40—30/6	21,368	—
			1/8 —31/12	21,200	—

[1]) Khn jsto 2 p. toukok. 3,503 §. — [2]) S:n 2 p. tammik. 3,017 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 3,244 §, 3 p. huhtik. 3,388 §, 2 p. toukok. 3,502 § ja 15 p. toukok. 3,584 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 3,038 §, 23 p. tammik. 3,104 §, 27 p. helmik. 3,243 § ja 2 p. toukok. 3,504 §. — [5]) S:n 5 p. kesäk. 3,691 §. — [6]) S:n 20 p. maalisk. 3,314 §. — [7]) S:n 13 p. maalisk. 3,294 §. — [8]) S:n 27 p. marrask. 4,244 §. — [9]) S:n 27 p. helmik. 3,239 § ja 12 p. kesäk. 3,707 §. — [10]) S:n 4 p. jouluk. 4,264 §. — [11]) S:n 10 p. huhtik. 3,420 §. — [12]) S:n 20 p. marrask. 4,229 §. — [13]) S:n 12 p. kesäk. 3,708 §. — [14]) S:n 30 p. tammik. 3,124 § ja 13 p. helmik. 3,182 §. — [15]) S:n 2 p. toukok. 3,510 §. — [16]) S:n 4 p. syysk. 3,946 §. — [17]) S:n 31 tammik. 3,156 §. — [18]) S:n 30 p. jouluk. 4,322 §. — [19]) S:n 2 p. toukok. 3,508 §. — [20]) S:n 10 p. huhtik. 3,430 § ja 27 p. marrask. 4,243 §. — [21]) S:n 20 p. marrask. 4,221 §. — [22]) S:n 2 p. tammik. 3,019 § ja 9 p. tammik. 3,040 §. — [23]) S:n 20 p. maalisk. 3,314 § ja 3 p. huhtik. 3,387 §. — [24]) S:n 2 p. toukok. 3,509 §. — [25]) S:n 16 p. tammik. 3,068 § ja 13 p. helmik. 3,181 §. — [26]) S:n 30 p. tammik. 3,139 § ja 6 p. maalisk. 3,279 §. — [27]) S:n 13 p. maalisk. 3,307 §. — [28]) S:n 17 p. huhtik. 3,443 §. — [29]) S:n 9 p. tammik. 3,048 §, 6 p. helmik. 3,164 §, 24 p. huhtik. 3,475 § ja 5 p. kesäk. 3,676 §. — [30]) S:n 2 p. tammik. 3,010 §, 20 p. maalisk. 3,315 §, 19 p. kesäk. 3,740 §, 28 p. elok. 3,921 §, 16 p. lokak. 4,092 § ja 30 p. jouluk. 4,326 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Rakennustoimisto	Vikström, T. [1])	Konemestari	18/2 —17/5 18/6 —31/12	9,375 20,621	— —
Puhtaanapitolaitoksen tilivirasto	Pelkonen, U. [2])	Vahtimestari	1/1 — 1/4	3,600	—
Satamahallintotoimisto	Källroos, A. [3])	Laskuttaja	10/5 —10/9	26,400	—
S:n	Huhtanen, A. [4])	Talonmies	3/3 — 3/4	1,710	—
Teurastamo	Kivi, A. [5])	Kassanhoitaja	8/4 —30/6	554	—
S:n	Lindberg, O. [6])	Tarkastusapulainen	5/3 — 9/3	325	—
S:n	Johansson, E. [7])	Halliapulainen	16/1 —18/2		
S:n	Lindberg, H. [8])	»	7/1 —14/1		
S:n	Lindberg, V. [9])	»	12/11 40—20/1 8/3 —15/3	8,518	15
S:n	Blomgren, G. [8])	Vartija	31/12 40—7/1		
S:n	Nyholm, R. [10])	Vaakaaja	11/2 —28/2		
S:n	Jokinen, V. [11])	Apumies	24/1 —26/2	4,152	15
S:n	Nikula, A. [12])	Vaakaaja	5/3 — 9/3 15/3 —15/4		
S:n	Uro, E. [13])	Apumies	20/3 —24/3	3,186	65
S:n	Salo, P. [14])	Koneenkäyttäjä	6/1 — 3/2	2,014	—
S:n	Byman, A. [15])	Apumies	17/1 —18/3	2,772	—
S:n	Tamminen, K. [15])	»	27/1 —31/1	420	—

Viransijaisuuspalkkiot muun syyn kuin sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Sijaispalkkoja virkavapaustapauksia varten oli kertomusvuoden talousarvioon merkitty 500,000 mk, joka määrä ei kuitenkaan riittänyt, koska sotapalvelukseen oli kutsuttu suuri joukko kaupungin viranhaltijoita, joiden tilalle oli palkattava sijaisia. Tarkoitusta varten käytettiin 3,271,715: 15 mk, joka jakautui eri virastojen ja laitosten kesken seuraavasti:

Kaupunginkanslia [16])	36,803: 35
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto [17])	5,055: 25
Rahatoimisto [18])	26,880: —
Tilastotoimisto [19])	11,733: 70
Revisiotoimisto	8,060: —
Raastuvanoikeus [20])	215,397: 25
Kaupunginviskaalinvirasto [21])	30,989: —

[1]) Khn jsto 13 p. maalisk. 3,293 §, 10 p. huhtik. 3,415 §, 2 p. toukok. 3,512 §, 27 p. kesäk. 3,761 §, 7 p. elok. 3,864 §, 11 p. syysk. 3,977 § ja 30 p. lokak. 4,146 §. — [2]) S:n 23 p. tammik. 3,093 §. — [3]) S:n 15 p. toukok. 3,598 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 3,311 §. — [5]) S:n 2 p. toukok. 3,506 §. — [6]) S:n 27 p. maalisk. 3,349 §. — [7]) S:n 6 p. helmik. 3,163 § ja 13 p. helmik. 3,196 §. — [8]) S:n 6 p. helmik. 3,163 §. — [9]) S:n 6 p. helmik. 3,163 § ja 27 p. maalisk. 3,349 §. — [10]) S:n 27 p. helmik. 3,240 § ja 27 p. maalisk. 3,349 §. — [11]) S:n 13 p. helmik. 3,196 § ja 27 p. helmik. 3,240 §. — [12]) S:n 27 p. maalisk. 3,349 § ja 2 p. toukok. 3,507 §. — [13]) S:n 2 p. toukok. 3,507 §. — [14]) S:n 6 p. helmik. 3,163 § ja 13 p. helmik. 3,193 §. — [15]) S:n 13 p. helmik. 3,196 §. — [16]) S:n 31 p. heinäk. 3,845 §, 4 p. syysk. 3,945 §, 18 p. syysk. 4,007 § ja 4,008 §, 23 p. lokak. 4,121 § sekä 7 p. marrask. 4,174 §. — [17]) S:n 27 p. kesäk. 3,758 §, 17 p. heinäk. 3,808 § ja 6 p. marrask. 4,163 §. — [18]) S:n 24 p. heinäk. 3,839 § ja 4 p. jouluk .4,269 §. — [19]) S:n 3 p. huhtik. 3,392 §. — [20]) S:n 7 p. elok. 3,861 § ja 7 p. marrask. 4,180 §. — [21]) S:n 24 p. heinäk. 3,837 §, 21 p. elok. 3,910 §, 2 p. lokak. 4,072 §, 7 p. marrask. 4,188 § ja 20 p. marrask. 4,233 §.

Poliisilaitos [1])	9,804: —
Holhouslautakunta [2])	10,830: —
Palolaitos [3])	67,950: 50
Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto [1])	105,759: 25
Eläinlääkintäosasto [4])	60,283: 50
Maidontarkastamo [5])	27,783: —
Tuberkuloosihuoltotoimisto [1])	8,797: —
Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto	4,680: —
Sielullisesti sairaiden naisten keskuskoti [1])	2,574: —
Sielullisesti sairaiden miesten keskuskoti [1])	7,706: 65
Kouluhammasklinikka [6])	4,930: —
Terveystoimisto	11,066: 75
Veneeristen tautien poliklinikka [7])	48,075: 25
Marian sairaala [8])	492,864: 30
Kulkutautisairaala [8])	252,590: 25
Kivelän sairaala [8])	514,224: —
Nikkilän sairaala [8])	404,067: 25
Tuberkuloosisairaala [8])	250,535: 75
Huoltovirasto [9])	84,462: 65
Kunnalliskoti [10])	90,306: 75
Lastensuojeluvirasto [11])	9,680: —
Lastenhuoltolaitokset	14,400: —
Työnvälitystoimisto [12])	800: —
Kansanhuoltolautakunnan toimisto [13])	61,930: —
Ruotsinkieliset kansakoulut	31,391: —
Suomenkielinen työväenopisto [14])	12,096: 75
Valmistava tyttöjen ammattikoulu [15])	4,560: —
Kotitalouslautakunta [16])	2,300: —
Kaupunginkirjasto [17])	44,127: —
Kiinteistötoimisto [18])	131,081: —
Rakennustoimisto	5,700: —
Puhtaanapitolaitos	9,000: —
Teurastamo [19])	62,760: —
Vesijohtolaitos	87,680: —

Myönnetyt eläkkeet. Voimassa olevien eläkesääntöjen määräysten mukaisesti myönnettiin alla mainituille viranhaltijoille ja työntekijöille elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

---

[1]) Khn jsto 16 p. lokak. 4,119 §. — [2]) S:n 9 p. lokak. 4,086 §. — [3]) S:n 24 p. huhtik. 3,481 § ja 19 p. kesäk. 3,754 §. — [4]) S:n 25 p. syysk. 4,026 § ja 16 p. lokak. 4,119 §. — [5]) S:n 3 p. huhtik. 3,393 §, 10 p. huhtik. 3,422 §, 10 p. heinäk. 3,790 § ja 16 p. lokak. 4,119 §. — [6]) S:n 10 p. huhtik. 3,421 §. — [7]) S:n 3 p. huhtik. 3,391 § ja 16 p. lokak. 4,119 §. — [8]) Khs 23 p. tammik. 247 § ja 20 p. marrask. 2,502 § sekä khn jsto 8 p. toukok. 3,559 §. — [9]) Khs 30 p. tammik. 265 § sekä khn jsto 2 p. tammik. 3,015 §, 13 p. maalisk. 3,295 § ja 9 p. lokak. 4,085 §. — [10]) Khn jsto 7 p. marrask. 4,184 §. — [11]) S:n 13 p. marrask. 4,200 §. — [12]) S:n 30 p. tammik. 3,122 §. — [13]) Khs 11 p. jouluk. 2,659 § ja khn jsto 11 p. jouluk. 4,297 §. — [14]) Khn jsto 2 p. lokak. 4,067 §. — [15]) S:n 20 p. marrask. 4,231 §. — [16]) Khs 9 p. tammik. 121 §. — [17]) Khn jsto 25 p. syysk. 4,029 § ja 18 p. jouluk. 4,310 §. — [18]) S:n 2 p. toukok. 3,490 §, 13 p. marrask. 4,197 ja 4,198 § sekä 20 p. marrask. 4,222 §. — [19]) S:n 25 p. syysk. 4,039 §, 6 p. marrask. 4,172 § ja 4 p. jouluk. 4,274 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Rahatoimisto	Lindberg, S. [1])	Toimistoapulainen	1/7 1941	890
S:n	Lowenetzsky, E. [2])	»	1/7 1941	839
Tilastotoimisto	Emeléus, A. [3])	»	1/9 1941	791
Verotusvalmisteluvirasto	Granroth, J. [4])	»	1/9 1941	1,057
Toisen kaupunginvoudin konttori	Hemming, H. [5])	Ulosottoapulainen	1/9 1941	1,720
S:n	Lassila, H. [6])	»	1/3 1941	1,734
Rakennustarkastuskonttori	Lindgren, J. V. [7])	Vahtimestari	1/7 1941	1,300
Palolaitos	Kare, U. [8])	Palokorpraali	1/8 1941	1,670
Terveydenhoitolautakunta	Tallqvist, H. F. [9])	Vahtimestari	1/1 1941	1,033
Terveysolojen valvonta	Niskanen, P. W. [10])	Katsastaja	1/1 1941	1,761
Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	Itäkannas, E. [11])	Sairaanhoitajatar	1/1 1941	991
Marian sairaala	Bergström, J. F. [12])	Yövartija	1/6 1941	783
S:n	Lumme, S. [13])	Keittäjä	1/5 1941	584
Nikkilän sairaala	Rosenqvist, O. E. [14])	Perhehoitaja	1/5 1941	1,553
S:n	Björklund, M. [15])	Sairaanhoitajatar	1/9 1941	1,302
S:n	Backman, G. A. [16])	Puuseppä	1/1 1942	1,287
Tuberkuloosisairaala	Wallin, E. [17])	Käsityönohjaaja	1/6 1941	1,053
Huoltovirasto	Nyman, A. K. [18])	Vahtimestari	1/6 1940	726
Kunnalliskoti	Holm, H. S. [19])	Pesuapulainen	1/8 1941	697
Työtuvat	Brander, A. [20])	Työntekijä	13/12 1940	263
Bengtsårin koulukoti	Stenlund, K. A. [21])	Räätälimestari	1/10 1941	1,411
S:n	Nieminen, H. E. [22])	Maatyöntekijä	1/5 1941	1,229
Suomenkieliset kansakoulut	Ahtiala, A. [23])	Opettaja	1/10 1941	[24]) 2,148
S:n	Karppila, A. [25])	»	1/11 1941	[24]) 2,148
S:n	Karvonen, J. H. [26])	»	1/8 1941	[24]) 2,203
S:n	Lappalainen, A. [27])	»	1/12 1941	[24]) 2,203
S:n	Metsikkö, J. O. [28])	»	1/12 1941	[24]) 2,203
S:n	Reima, A. M. [29])	»	1/6 1941	[24]) 2,148
S:n	Vaara, I. T. [30])	»	1/9 1941	[24]) 2,203
S:n	Vainio, A. [31])	Siivooja	1/8 1941	630
Ruotsinkieliset kansakoulut	Meinander, J. [32])	Opettaja	1/9 1941	[24]) 2,148
Lastentarhat	Clouberg, T. [33])	Johtaja	1/2 1941	1,145
S:n	Mannelin, E. [34])	Opettaja	1/9 1941	1,670

[1]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,575 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 3,576 §. — [3]) S:n 17 p. heinäk. 3,820 §. — [4]) S:n 19 p. kesäk. 3,736 §. — [5]) S:n 11 p. syysk. 3,875 §. — [6]) S:n 13 p. maalisk. 3,288 § ja 27 p. maalisk. 3,345 §. — [7]) S:n 17 p. heinäk. 3,816 §. — [8]) S:n 12 p. kesäk. 3,711 §. — [9]) S:n 2 p. tammik. 3,008 §. — [10]) S:n 2 p. tammik. 3,007 §. — [11]) S:n 2 p. tammik. 3,009 §. — [12]) S:n 23 p. toukok. 3,616 §. — [13]) S:n 23 p. toukok. 3,617 §. — [14]) S:n 6 p. maalisk. 3,264 §. — [15]) S:n 12 p. kesäk. 3,712 §. — [16]) S:n 16 p. lokak. 4,103 §. — [17]) S:n 15 p. toukok. 3,579 §. — [18]) S:n 11 p. jouluk. 4,287 § ja khs 13 p. marrask. 2,431 §. — [19]) Khn jsto 19 p. kesäk. 3,737 §. — [20]) S:n 13 p. helmik. 3,187 §. — [21]) S:n 12 p. kesäk. 3,719 §. — [22]) S:n 30 p. jouluk. 4,332 §. — [23]) S:n 4 p. jouluk. 4,260 §. — [24]) Tästä vähennetään asianomaiselle valtion varoista myönnetyn eläkkeen määrä. — [25]) Khn jsto 7 p. marrask. 4,190 §. — [26]) S:n 29 p. toukok. 3,648 §. — [27]) S:n 7 p. marrask. 4,191 §. — [28]) S:n 2 p. lokak. 4,062 §. — [29]) S:n 2 p. lokak. 4,061 §. — [30]) S:n 29 p. toukok. 3,647 §. — [31]) S:n 7 p. elok. 3,868 §. — [32]) S:n 3 p. heinäk. 3,782 §. — [33]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,133 §. — [34]) S:n 4 p. syysk. 3,961 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Lastentarhat	Nygren, E. [1])	Opettaja	1/9 1941	1,670
Kaupunginkirjasto	Nyberg, K. [2])	Amanuenssi	1/9 1941	1,670
S:n	Villman, A. [3])	Siivooja	1/12 1941	530
Kaupunginorkesteri	Schnéevoigt, G. [4])	Johtaja	1/12 1940	1,944
S:n	Huttunen, E. [5])	Jäsen	1/8 1941	1,946
Kiinteistötoimisto	Hedenström, G. A. [6])	Hallipalvelija	1/2 1941	1,302
S:n	Granberg, A. R. [7])	Muonamies	1/11 1941	504
Rakennustoimisto	Haglund, O. V. [8])	Varastopäällikkö	1/7 1941	2,939
S:n	Finell, M. V. [9])	Rakennusmestari	1/10 1941	2,549
S:n	Riuttasalo, O. V. [10])	Työnjohtaja	1/1 1941	1,432
S:n	Mäenpää, A. A. [11])	Sukeltaja	17/9 1941	1,675
S:n	Barck, J. [12])	Yövartija	15/7 1941	1,082
S:n	Ahonen, A. [13])	Työntekijä	1/8 1941	1,025
S:n	Gesterberg, F. W. [14])	»	7/6 1941	474
S:n	Heiskanen, M. [15])	»	20/7 1941	1,078
S:n	Herranen, A. [16])	»	6/10 1941	1,321
S:n	Höglund, J. E. [17])	»	1/1 1941	513
S:n	Junkkarinen, S. [18])	»	6/7 1941	1,047
S:n	Karlqvist, E. [19])	»	1/2 1941	875
S:n	Kataja, K. H. [20])	»	10/9 1941	1,318
S:n	Laine, R. N. [21])	»	13/3 1941	1,037
S:n	Leivo, J. E. [22])	»	5/7 1941	607
S:n	Lindfors, K. F. [23])	»	1/4 1941	549
S:n	Martin, H. A. [24])	»	19/10 1941	604
S:n	Mustonen, J. P. [25])	»	26/7 1941	1,030
S:n	Männistö, K. A. [26])	»	5/11 1941	679
S:n	Nyström, F. R. [27])	»	5/4 1941	768
S:n	Oinonen, J. H. [28])	»	5/2 1941	1,020
S:n	Oksanen, A. A. [29])	»	16/9 1941	1,171
S:n	Partti, A. J. [30])	»	8/9 1941	635
S:n	Rautanen, J. E. [31])	»	28/1 1941	530
S:n	Saaristo, P. [32])	»	7/8 1941	1,124
S:n	Salin, O. A. [33])	»	12/7 1941	545
S:n	Seppinen, J. V. [34])	»	14/9 1941	1,060
S:n	Sihvola, V. [35])	»	28/8 1941	1,079
S:n	Tammi, K. V. [36])	»	7/3 1941	948
S:n	Virtanen, E. [37])	»	16/12 1941	1,045
Puhtaanapitolaitos	Karlsson, G. R. [38])	»	12/10 1941	715
S:n	Tallgren, O. V. [39])	Kadunlakaisija	10/6 1941	1,175

[1]) Khn jsto 17 p. heinäk. 3,818 §. — [2]) S:n 23 p. toukok. 3,630 §. — [3]) S:n 4 p. syysk. 3,960 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 3,320 §. — [5]) S:n 19 p. kesäk. 3,747 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 3,185 §. — [7]) S:n 27 p. marrask. 4,245 §. — [8]) S:n 24 p. heinäk. 3,836 §. — [9]) S:n 16 p. lokak. 4,093 §. — [10]) S:n 2 p. tammik. 3,005 §. — [11]) S:n 28 p. elok. 3,922 §. — [12]) S:n 24 p. heinäk. 3,835 §. — [13]) S:n 17 p. heinäk. 3,817 §. — [14]) S:n 24 p. heinäk. 3,833 §. — [15]) S:n 7 p. elok. 3,866 §. — [16]) S:n 7 p. marrask. 4,182 §. — [17]) S:n 2 p. tammik. 3,006 §. — [18]) S:n 24 p. heinäk. 3,834 §. — [19]) S:n 13 p. helmik. 3,186 §. — [20]) S:n 30 p. lokak. 4,147 §. — [21]) S:n 6 p. maalisk. 3,270 §. — [22]) S:n 17 p. heinäk. 3,819 §. — [23]) S:n 17 p. huhtik. 3,451 §. — [24]) S:n 7 p. marrask. 4,183 §. — [25]) S:n 7 p. elok. 3,865 §. — [26]) S:n 7 p. marrask. 4,181 §. — [27]) S:n 10 p. huhtik. 3,416 §. — [28]) S:n 27 p. helmik. 3,236 §. — [29]) S:n 11 p. syysk. 3,978 §. — [30]) S:n 2 p. lokak. 4,056 §. — [31]) S:n 20 p. helmik. 3,215 §. — [32]) S:n 28 p. elok. 3,923 §. — [33]) S:n 18 p. syysk. 4,012 §. — [34]) S:n 16 p. lokak. 4,097 §. — [35]) S:n 2 p. lokak. 4,055 §. — [36]) S:n 27 p. helmik. 3,235 §. — [37]) S:n 11 p. jouluk. 4,288 §. — [38]) S:n 11 p. jouluk. 4,281 §. — [39]) S:n 5 p. kesäk. 3,677 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Puhtaanapitolaitos	Valtola, K. A. [1])	Kadunlakaisija	15/6 1941	958
Satamahallintotoimisto	Källroos, A. I. [2])	Laskuttaja	1/12 1941	1,561
S:n	Konsin, E. I. K. [3])	Kassanhoitaja	1/10 1941	1,666
S:n	Sjöblom, J. A. [4])	Satamakonstaapeli	1/6 1941	1,049
S:n	Virtanen, M. [5])	Parmaajainvanhin	1/7 1941	1,169
S:n	Borgman, A. V. [6])	Koneenkäyttäjä	1/3 1941	941
Elintarvikekeskus	Andersson, M. M. [7])	Kassanhoitaja	1/9 1941	617
Vesijohtolaitos	Heinonen, E. [8])	Putkiasentaja	1/7 1941	1,609
S:n	Öster, J. V. [9])	»	1/1 1941	1,381
Kaasulaitos	Johansson, L. H. [10])	Rahastaja	1/11 1941	1,670
S:n	Nylund, Hj. [11])	Lampunhoitaja	1/10 1941	874
Sähkölaitos	Weckman, T. [12])	Toimistoapulainen	1/12 1940	1,065
S:n	Johansson, A. F. [13])	Johtomestari	1/5 1941	2,558
S:n	Haavisto, K. [14])	Konemestari	1/7 1941	2,277
S:n	Olander, O. V. [15])	Vartija	1/7 1941	1,067
S:n	Lahtinen, J. A. [16])	Lämmittäjä	1/7 1941	1,448

Rakennustoimiston työntekijälle K. V. Laaksolle [17]) päätettiin [18]) kesäkuun 1 p:stä huhtikuun 1 p:ään 1942 suorittaa 1,092 mk:n suuruinen kuukausieläke, josta oli vähennettävä hänelle myönnetty elinkorko.

Puhtaanapitolaitoksen työntekijälle V. Aaltoselle [17]) suoritettu elinkorko määrättiin lakkautettavaksi lokakuun 12 p:stä 1941; hänelle myönnetty 997 mk:n suuruinen kuukausieläke päätettiin [19]) mainitusta päivästä lukien maksaa lyhentämättömänä.

Eräitä käsiteltyjä eläkeanomuksia koskevat valitukset. Kaupunginlakimiehen annettua kaupunginhallituksen kehoituksesta [20]) Uudenmaan lääninhallitukselle selityksensä raastuvanoikeuden entisen neuvosmiehen B. Åkermanin eläkeanomuksen epäämistä koskevasta päätöksestä, lääninhallitus helmikuun 22 p:nä kumosi mainitun päätöksen ja palautti sen kaupungin viranomaisille uutta käsittelyä varten. Kaupunginlakimiehelle annettiin [21]) tehtäväksi valittaa lääninhallituksen päätöksestä.

Kaupunginlakimiehelle päätettiin antaa tehtäväksi toimittaa Uudenmaan lääninhallitukselle selitykset Marian sairaalan yövartijan J. F. Bergströmin [22]) ja puhtaanapitolaitoksen työntekijän K. E. Niemenperän [23]) valitusten johdosta, jotka tarkoittivat heidän käsiteltyjä eläkeanomuksiaan.

Elinkoron vähentäminen työntekijäin palkasta. Yleisten töiden lautakunta oli ilmoittanut harkinneensa, voitaisiinko kaupungin työehtosopimukseen liittyvää määräystä, että kaupungin kustantamaa elinkorkoa tai eläkettä nauttivan työntekijän palkasta on vähennettävä hänen elinkorkonsa tai

[1]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,678 §. — [2]) S:n 16 p. lokak. 4,096 §. — [3]) S:n 10 p. heinäk. 3,793 §. — [4]) S:n 15 p. toukok. 3,581 §. — [5]) S:n 12 p. kesäk. 3,710 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 3,072 §. — [7]) S:n 2 p. lokak. 4,057 §. — [8]) S:n 21 p. elok. 3,904 §. — [9]) S:n 23 p. tammik. 3,107 §. — [10]) S:n 13 p. marrask. 4,203 §. — [11]) S:n 16 p. lokak. 4,102 §. — [12]) S:n 23 p. tammik. 3,106 §. — [13]) S:n 13 p. maalisk. 3,287 §. — [14]) S:n 10 p. huhtik. 3,414 §. — [15]) S:n 8 p. toukok. 3,555 §. — [16]) S:n 8 p. toukok. 3,556 §. — [17]) Ks. v:n 1940 kert. s. 106. — [18]) Khn jsto 19 p. kesäk. 3,749 § ja 4 p. jouluk. 4,277 §. — [19]) S:n 16 p. lokak. 4,109 §. — [20]) Ks. v:n 1940 kert. s. 107. — [21]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,331 §. — [22]) S:n 21 p. elok. 3,906 §. — [23]) S:n 11 p. syysk. 3,987 §; ks. tämän kert. s. 9.

eläkkeensä määrä vastaavalta ajalta, tulkita siten, että tämä määräys koskisi vain lopullisesti vahvistettua elinkorkoa mutta ei ollenkaan n.s. väliaikaista, ja tällöin tulleensa siihen tulokseen, että asiaan ei lainkaan vaikuttanut, oliko elinkorko lopullinen vai väliaikainen, ollen elinkoron määrän vähentäminen palkasta joka tapauksessa periaatteellisesti oikein. Koska oli ollut vallalla sellainen epäkohta, että tieto elinkoron myöntämisestä useinkin oli saatu niin myöhään, ettei ajoissa ollut voitu ryhtyä vähentämiseen, jolloin ilmoituksen saapuminen monasti oli ollut aivan sattuman varassa, sekä kun jo perittävänä ollut vähennyserä myöhemmin saattoi unohtua esim. asianomaisen työntekijän joutuessa toisen työnjohtajan alaisiin töihin, lautakunta oli sopinut Vakuutus oy. Pohjolan kanssa, jossa kaupungin työntekijät oli tapaturmavakuutettu, siitä että yhtiö pikaisesti ilmoittaisi rakennustoimistolle jokaisesta myönnetystä elinkorosta. Kun oli välttämätöntä jatkuvasti valvoa näiden vähennysten perimistä, lautakunta tässä suhteessa katsoi olevan syytä laatia asianomaiset henkilöt käsittävän erikoisluettelon rakennustoimiston kansliaosastolla, josta käsin lisäksi oli esim. neljästi vuodessa toimitettava tarkistustiedustelu mahdollisten erehdysten selvillesaamiseksi ja korjaamiseksi. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) yleisten töiden lautakunnan kannan ja toimenpiteet asiassa.

Rakennustoimiston työntekijä V. A. Sandströmiltä, joka v:n 1940 helmikuun 16 p:n ja v:n 1941 marraskuun 6 p:n väliseltä ajalta täyden palkan lisäksi oli nostanut elinkorkoa yhteensä 2,741: 40 mk, päätettiin [2]) edellä mainittu liikaa maksettu elinkorkomäärä periä takaisin sopivissa pienissä erissä yleisten töiden lautakunnan harkinnan mukaisesti.

Kun eläkkeellä oleva rakennustoimiston työntekijä H. O. Kalliokoski kesäkuun 14 p:stä 1939 lukien oli rikollismielisairaana valtion kustannuksella hoidettavana Pitkäniemen mielisairaalassa, kaupunginhallitus päätti [3]) pidättää hänen eläkkeensä v:n 1940 huhtikuusta alkaen mutta olla perimättä takaisin siihen asti maksettuja eläkemääriä.

Hautausavut. Hautausapua myönnettiin kertomusvuoden talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa edellisen vuoden vastaavalta tililtä, seuraavien henkilöiden kuolinpesille alla mainitut määrät:

	Mk		Mk
Kaupunginkanslian kielenkääntäjän K. Klingen [4])	5,340	Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisen G. A. Nymanin [8])	4,210
Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaisen V. H. Lindforsin [5])	4,547	Raastuvanoikeuden oikeusneuvosmiehen G. L. Björkmanin [9])	3,056
Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaisen K. M. Westerholmin [6])	1,500	Raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijan J. Hj. E. Björkin [10])	3,847
Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaisen A. H. Westmanin [7])	3,864	Palokersantti K. O. Fabrinin [11])	3,835
		Palokersantti A. Huttusen [12])	4,050
		Ensimmäisen kaupunginlääkärin F. Hisingerin [13])	11,100

[1]) Khs 30 p. jouluk. 2,716 §. — [2]) S:n 18 p. jouluk. 2,678 §. — [3]) S:n 2 p. toukok. 1,075 §. — [4]) Khn jsto 21 p. elok. 3,913 §. — [5]) S:n 4 p. syysk. 3,963 §. — [6]) S:n 23 p. tammik. 3,083 §. — [7]) S:n 18 p. syysk. 4,017 §. — [8]) S:n 3 p. heinäk. 3,785 §. — [9]) S:n 10 p. huhtik. 3,413 §. — [10]) S:n 31 p. heinäk. 3,854 §. — [11]) S:n 9 p. lokak. 4,087 §. — [12]) S:n 7 p. elok. 3,875 §. — [13]) S:n 23 p. toukok. 3,628 §.

	Mk
Katsastaja S. H. Tallqvistin [1])	3,670
Veneeristen tautien poliklinikan lääkärin A.B. Grönroosin [2])	1,027
Sairaalahallituksen sihteerin K. R. Saloviuksen [3])	1,500
Kulkutautisairaalan pesuapulaisen L. Teräväisen [4])	1,500
Kulkutautisairaalan siivoojan O. Soinisen [5])	1,500
Kivelän sairaalan taloudenhoitajan B. P. Svanljungin [6])	5,825
Nikkilän sairaalan sairaanhoitajattaren A. Annalan [7])	2,358
Nikkilän sairaalan sairaanhoitajattaren I. Huttusen [8])	1,500
Nikkilän sairaalan sairaanhoitajan P. V. Moision [9])	2,760
Nikkilän sairaalan sairaanhoitajan N. O. Riuttasen [10])	2,600
Huoltoviraston yleisen toimiston kanslianesimiehen A. E. E. Rikkosen [11])	4,790
Kunnalliskodin naistöiden johtajattaren H. Kempen [5])	1,500
Kunnalliskodin työnjohtajan A. F. Lindbergin [12])	1,500
Lastensuojelulautakunnan kodissakävijän L. V. Lidmanin [13])	1,500
Työnvälitystoimiston toimentajan K. I. Vuolanteen [12])	3,860
Kansanhuoltolautakunnan toimisto toimistoapulaisen H. A. Ruusamon [14])	2,440
Lastentarhanopettaja I. Geitlinin [15])	1,838
Suomenkielisten kansakoulujen kanslian toimistoapulaisen T. Ojanteen [16])	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen vahtimestarin J. E. Lehtosen [15])	2,908
Suomenkielisten kansakoulujen lämmittäjän L. Toivasen [17])	2,948
Ruotsinkielisten kansakoulujen opettajan A. Groundstroemin [18])	3,760
Kaupunginkirjaston siivoojan V. Hartikan [19])	1,500
Kiinteistötoimiston insinöörin B. A. Hansonin [20])	6,530
Kiinteistötoimiston rakennusteknikon F. J. Koppelin [21])	4,210
Kiinteistötoimiston halliesimiehen A. K. O. Rintalan [22])	2,540
Kiinteistötoimiston kansanpuistojen kaitsijan D. Grönin [23])	1,500
Kiinteistötoimiston kansanpuistojen kaitsijan F. E. Mannilan [24])	2,903
Kiinteistötoimiston mittaajan V. S. Turpeisen [25])	2,680
Kiinteistötoimiston eteisvartijan E. V. Lindströmin [26])	2,540
Kiinteistötoimiston talonmiehen V. A. Halmisen [27])	2,492
Kiinteistötoimiston talonmiehen K. W. Idströmin [28])	2,460
Kiinteistötoimiston talonmiehen E. G. Petterssonin [29])	1,500
Kiinteistötoimiston puistotyöntekijän A. I. Nyströmin [30])	2,357
Kiinteistötoimiston muonamiehen K. G. Lindahlin [31])	1,500
Kaupunginarkkitehti J. G. Taucherin [32])	10,620
Kaupunginpuutarhuri J. E. Arangon [33])	6,620
Kaupunginpuutarhuri S. Olssonin [34])	2,760
Rakennustoimiston insinöörin A. Kokkolan [35])	5,000
Rakennustoimiston toimistoapulaisen Å. A. Zettermanin [36])	3,405
Rakennustoimiston piirtäjän P. O. Lapin [37])	3,125
Rakennustoimiston tuntikirjurin G. Malmströmin [38])	3,440
Rakennustoimiston rakennusmestarin V. V. Ahlamaan [39])	4,240
Rakennustoimiston rakennusmestarin L. U. Heseliuksen [40])	4,650

---

[1]) Khn jsto 28 p. elok. 3,929 §. — [2]) S:n 10 p. heinäk. 3,797 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 3,246 § ja 27 p. maalisk. 3,365 §. — [4]) S:n 20 p. helmik. 3,225 §. — [5]) S:n 30 p. jouluk. 4,335 §. — [6]) S:n 24 p. heinäk. 3,841 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 3,134 §. — [8]) S:n 20 p. helmik. 3,229 §. — [9]) S:n 7 p. marrask. 4,194 §. — [10]) S:n 18 p. syysk. 4,016 §. — [11]) S:n 25 p. syysk. 4,045 §. — [12]) S:n 23 p. lokak. 4,136 §. — [13]) S:n 23 p. tammik. 3,083 §. — [14]) S:n 4 p. jouluk. 4,259 §. — [15]) S:n 15 p. toukok. 3,596 §. — [16]) S:n 6 p. maalisk. 3,274 §. — [17]) S:n 11 p. jouluk. 4,290 §. — [18]) S:n 3 p. heinäk. 3,784 §. — [19]) S:n 20 p. maalisk. 3,332 §. — [20]) S:n 11 p. syysk. 3,995 § ja 25 p. syysk. 4,037 §. — [21]) S:n 17 p. heinäk. 3,824 §. — [22]) S:n 4 p. syysk. 3,963 §. — [23]) S:n 5 p. kesäk. 3,684 §. — [24]) S:n 6 p. helmik. 3,169 §. — [25]) S:n 23 p. lokak. 4,126 §. — [26]) S:n 11 p. syysk. 3,995 §. — [27]) S:n 23 p. lokak. 4,136 §. — [28]) S:n 15 p. toukok. 3,596 §. — [29]) S:n 23 p. tammik. 3,083 §. — [30]) S:n 4 p. syysk. 3,963 § ja 25 p. syysk. 4,040 §. — [31]) S:n 2 p. tammik. 3,004 §. — [32]) S:n 20 p. maalisk. 3,332 §. — [33]) S:n 19 p. kesäk. 3,750 §. — [34]) S:n 13 p. marrask. 4,209 §. — [35]) S:n 2 p. lokak. 4,066 §. — [36]) S:n 31 p. heinäk. 3,851 §. — [37]) S:n 27 p. helmik. 3,238 §. — [38]) S:n 4 p. syysk. 3,954 §. — [39]) S:n 30 p. jouluk. 4,333 §. — [40]) S:n 20 p. marrask. 4,235 §.

	Mk
Rakennustoimiston rakennusmestarin J. V. Vailamon [1])	4,800
Rakennustoimiston konemestarin T. Vikströmin [2])	3,240
Rakennustoimiston varastoesimiehen E. O. Spetsin [3])	2,675
Rakennustoimiston työnjohtajan F. F. Blomqvistin [4])	1,943
Rakennustoimiston yövartijan E. F. Holmroosin [5])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. E. Anderssonin [6])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän E. Heinosen [7])	1,609
Rakennustoimiston työntekijän S. V. Junkkarisen [8])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. A. Laineen [9])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän J. Lampisen [10])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän J. E. Lehtosen [11])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän G. F. Lindqvistin [4])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. F. Metsolan [12])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. V. Munterin [9])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän J. E. E. Nisulan [9])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän J. A. Oksasen [13])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän H. J. Saarisen [14])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän J. V. I. Seppisen [9])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. V. Tammen [15])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. J. Ulmasen [16])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. G. Vilenin [8])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän H. Virtasen [17])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän G. R. Åhmanin [18])	1,500
Puhtaanapitolaitoksen tiliviraston vahtimestarin U. O. Pelkosen [19])	2,344
Puhtaanapitolaitoksen työnjohtajan O. A. A. Pelkosen [20])	3,040
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän J. N. Haapasen [21])	1,500
Puhtaanapitolaitoksen siivoojan I. Pylkän [22])	1,500
Satamajäänsärkijä Otson päällikön V. Mannerin [23])	6,620
Satamamestari V. J. Lackströmin [24])	4,840
Satamakonstaapeli K. T. Fagerströmin [25])	2,758
Satamakannantakonttorin kirjanpitäjän A. N. A. de la Chapellen [26])	1,500
Satamahallintotoimiston satamakannantaosaston toimentajan K. K. Tolvasen [27])	2,876
Teurastamon tarkastusapulaisen K. O. Lindbergin [28])	2,276
Teurastamon koneenkäyttäjän P. Salon [21])	3,330
Vesijohtolaitoksen kamreerin O. Kurténin [26])	2,684
Vesijohtolaitoksen mittarintarkastajain esimiehen A. Tepposen [29])	1,500
Kaasulaitoksen työntekijän H. Mäkisen [30])	1,500
Sähkölaitoksen toimistoapulaisen A. Kuosan [31])	2,684
Sähkölaitoksen mittarinlukijan L. Laitasuon [32])	2,948
Sähkölaitoksen sorvaajan K. O. Metsolan [33])	1,500
Varusmestarinlesken H. M. Lehtosen [31])	1,500
Puutarhurinlesken H. M. Sunellin [24])	1,500
Siivooja D. R. Vahlmanin [34])	1,500

Sodassa kaatuneen rakennustoimiston työntekijän V. Vihavaisen perillisille päätettiin [35]) suorittaa hautausapua, koska työntekijäin eläkesäännön 9 §:n mukaan palvelusvuosiksi lasketaan myöskin sotapalvelusaika ja yh-

[1]) Khn jsto 8 p. toukok. 3,553 §. — [2]) S:n 30 p. jouluk. 4,334 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 3,084 §. — [4]) S:n 10 p. heinäk. 3,797 §. — [5]) S:n 20 p. maalisk. 3,332 §. — [6]) S:n 2 p. toukok. 3,491 §. — [7]) S:n 2 p. lokak. 4,066 §. — [8]) S:n 18 p. syysk. 4,016 §. — [9]) S:n 27 p. marrask. 4,250 §. — [10]) S:n 13 p. helmik. 3,180 §. — [11]) S:n 13 p. maalisk. 3,302 §. — [12]) S:n 23 p. lokak. 4,136 §. — [13]) S:n 7 p. marrask. 4,194 §. — [14]) S:n 28 p. elok. 3,930 §. — [15]) S:n 5 p. kesäk. 3,684 §. — [16]) S:n 30 p. tammik. 3,121 §. — [17]) S:n 10 p. huhtik. 3,413 §. — [18]) S:n 18 p. jouluk. 4,311 §. — [19]) S:n 10 p. huhtik. 3,429 §. — [20]) S:n 31 p. heinäk. 3,853 §. — [21]) S:n 27 p. maalisk. 3,365 §. — [22]) S:n 6 p. helmik. 3,169 §. — [23]) S:n 6 p. maalisk. 3,274 §. — [24]) S:n 13 p. helmik. 3,180 §. — [25]) S:n 20 p. helmik. 3,229 §. — [26]) S:n 10 p. huhtik. 3,413 §. — [27]) S:n 4 p. jouluk. 4,276 §. — [28]) S:n 20 p. marrask. 4,235 §. — [29]) S:n 11 p. syysk. 3,995 §. — [30]) S:n 8 p. toukok. 3,554 §. — [31]) S:n 2 p. lokak. 4,066 §. — [32]) S:n 7 p. marrask. 4,194 §. — [33]) S:n 20 p. maalisk. 3,332 §. — [34]) S:n 9 p. lokak. 4.087 §. — [35]) S:n 20 p. helmik. 3,218 §.

denmukaisesti tämän kanssa siis myös työntekijäin sairas- ja hautausapumääräysten 4 §:ssä määrättyä palvelusaikaa laskettaessa on otettava huomioon sotapalvelusaika.

Työpalvelusta suorittaessaan kaatuneen rakennustoimiston työntekijän E. Laakkosen oikeudenomistajille myönnettiin [1]) 2,240 mk:n suuruinen hautausapu ja päätettiin samalla antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi antaa lausunto siitä, eikö kaupunki voisi saada valtiolta korvausta puheena olevasta avustuksesta.

Sodassa kaatuneiden omaisille myönnettävät etuisuudet. Kaupunginhallitus päätti [2]), että sotapalveluksessa kaatuneiden suhteen ei tehdä poikkeusta vaan että heidän siviilikuukausipalkkansa maksetaan kuolinkuukaudelta lyhentämättömänä.

Kaupunginhallitus päätti [3]), että jokaisen parhaillaan käytävässä sodassa kaatuneen Helsingin kaupungin virasta tai työstä sota- tai työpalvelukseen lähteneen viranhaltijan tai työntekijän kuolinpesälle maksetaan ylimääräisenä avustuksena yhden kuukauden täysi palkka tai yhden kuukauden työansiota vastaava rahamäärä, kuitenkin vähintään 1,500 mk.

Yleisten töiden lautakunnan esityksen, että sodassa kaatuneen rakennustoimiston viranhaltijan tai työntekijän käyttämättä jäänyttä kesälomaa vastaava korvaus saataisiin suorittaa hänen oikeudenomistajilleen, kaupunginhallitus päätti [4]) mainitussa muodossaan evätä mutta myöhemmin ottaa harkittavakseen kysymyksen avustuksen myöntämisestä jossain muussa muodossa.

Ilmapommituksessa surmansa saaneiden hautaaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) kaupunginjohtajan toimenpiteen järjestää kaupungin puolesta ja kustannuksella niiden ilmapommituksen uhreina kuolleiden hautauksen, joiden omaiset olivat sitä halunneet, jättäen tarvittavien varain myöntämisen käyttövaroistaan yleisjaostonsa tehtäväksi.

Ilmapommituksessa surmansa saaneiden hautauskustannusten suorittamiseen myönnettiin [6]) sittemmin kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 14,290 mk.

Virastojen kaluston y.m. hankinta ja kunnossapito

Kaluston y.m. hankinta sekä erinäiset korjaukset. Talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto lukuun Erinäiset hallintomenot sisältyvästä kaluston hankintamäärärahasta osoitettiin seuraavat rahamäärät:

Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1940 määrärahasta, mk	Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1941 määrärahasta, mk
Rahatoimisto [7])	12,253: 95	Kaupunginhallitus [9])	1,260: —
Kiinteistötoimisto [8])	5,292: —	Kaupunginkanslia [10]) ...	9,173: 30
		Virkamiesruokala [11]) ...	19,909: 90

[1]) Khn jsto 4 p. jouluk. 4,262 §. — [2]) Khs 4 p. syysk. 2,020 §. — [3]) S:n 18 p. jouluk. 2,669 §. — [4]) S:n 11 p. jouluk. 2,664 §. — [5]) S:n 17 p. heinäk. 1,776 §. — [6]) S:n 14 p. elok. 1,871 § ja khn jsto 27 p. marrask. 4,238 §. — [7]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,074 § ja 6 p. helmik. 3,165 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 3,050 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 3,115 §. — [10]) S:n 13 p. maalisk. 3,282 § ja 6 p. marrask. 4,162 §. — [11]) S:n 20 p. helmik. 3,213 § ja 15 p. toukok. 3,566 §.

Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1941 määrärahasta, mk
Rahatoimisto [1])	210,038: 60
Revisiotoimisto [2])	10,625: —
Verotusvalmisteluvirasto [3])	39,220: —
Maistraatti [4])	12,309: —
Raatihuone [5])	4,222: 30
Huoneenvuokralautakunnat [6])	23,515: 50
Sairaalahallituksen kanslia [7])	7,395: —
Huoltovirasto [8])	11,655: —
Työnvälitystoimisto [9])	21,650: —
Kaupunginkirjasto [10])	15,512: 50
Kiinteistötoimisto [11])	62,054: —
Rakennustoimisto [12])	13,254: —

Rahatoimenjohtaja valtuutettiin [13]) hankkimaan verotusvalmisteluviraston laajentamiseksi tarvittava 169,000 mk:n hintainen konttorikalusto ja 434,000 mk:n hintainen konttorikoneisto ollen ne maksettava v:n 1942 määrärahasta Kaluston hankinta.

Talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto lukuun Erinäiset hallintomenot sisältyvästä kaluston kunnossapitomäärärahasta osoitettiin seuraavat rahamäärät:

Virasto tai laitos, jonka kalusto oli korjattava	V:n 1940 määrärahasta, mk
Rahatoimisto [14])	440: 40

Virasto tai laitos, jonka kalusto oli korjattava	V:n 1941 määrärahasta, mk
Kaupunginvaltuusto [15])	895: 25
Kaupunginhallitus ja kaupunginkanslia [16])	2,130: 10
Rahatoimisto [17])	2,800: —
Raatihuone [18])	860: —
Työnvälitystoimisto [19])	200: —
Kiinteistötoimisto [20])	2,843: 50

Metaanikaasuttimien jakelu. Saksasta tilatuista 50 metaanikaasuttimesta päätettiin [21]) luovuttaa 1 kaupunginhallituksen henkilöautoon, 2 palolaitokselle, niistä toinen sairaankuljetusautoon ja toinen palolennätinverkoston korjausautoon, 2 sairaalahallitukselle, 5 rakennustoimiston varasto-osastolle, 35 yksinomaan rakennustoimiston katurakennusosaston

---

[1]) Khs 27 p. marrask. 2,527 § sekä khn jsto 27 p. helmik. 3,257 §, 27 p. maalisk. 3,375 §, 3 p. huhtik. 3,399 §, 17 p. huhtik. 3,449 §, 24 p. huhtik. 3,467 §, 2 p. toukok. 3,492 ja 3,522 §, 8 p. toukok. 3,546 §, 29 p. toukok. 3,645 §, 7 p. elok. 3,873 §, 11 p. syysk. 3,986 §, 25 p. syysk. 4,038 ja 4,041 §, 2 p. lokak. 4,065 §, 30 p. lokak. 4,155 § ja 30 p. jouluk. 4,330 §. — [2]) Khn jsto 3 p. huhtik. 3,377 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 3,135 §, 17 p. huhtik. 3,440 §, 15 p. toukok. 3,565 § ja 23 p. toukok. 3,606 §. — [4]) S:n 5 p. kesäk. 3,668 § ja 24 p. heinäk. 3,830 §. — [5]) S:n 3 p. huhtik. 3,378 §. — [6]) S:n 23 p. toukok. 3,607 §, 19 p. kesäk. 3,731 § ja 6 p. marrask. 4,166 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 3,454 §. — [8]) S:n 2 p. toukok. 3,521 §, 17 p. heinäk. 3,813 § ja 23 p. lokak. 4,124 §. — [9]) S:n 27 p. maalisk. 3,352 §. — [10]) S:n 27 p. maalisk. 3,374 §. — [11]) S:n 3 p. huhtik. 3,400 §. — [12]) S:n 23 p. tammik. 3,113 § ja 3 p. huhtik. 3,402 §. — [13]) S:n 27 p. marrask. 4,251 §. — [14]) S:n 6 p. helmik. 3,165 §. — [15]) S:n 6 p. marrask. 4,169 § ja 13 p. marrask. 4,196 §. — [16]) S:n 20 p. helmik. 3,212 §, 3 p. huhtik. 3,383 §, 15 p. toukok. 3,563 §, 19 p. kesäk. 3,730 §, 3 p. heinäk. 3,769 §, 30 p. lokak. 4,144 §, 6 p. marrask. 4,168 §, 20 p. marrask. 4,218 §, 27 p. marrask. 4,237 §, 4 p. jouluk. 4,255 §, 11 p. jouluk. 4,278 § ja 18 p. jouluk. 4,300 §. — [17]) S:n 23 p. tammik. 3,100 §. — [18]) S:n 3 p. huhtik. 3,378 §. — [19]) S:n 6 p. maalisk. 3,269 §. — [20]) S:n 9 p. lokak. 4,079 §. — [21]) Khs 20 p. huhtik. 1,050 §.

laskuun ajaville autonkuljettajille, 2 kaasulaitokselle, 2 sähkölaitokselle sekä 1 Oy. Gasaccumulator ab:lle. Asianomaisten lautakuntien tuli aikanaan tehdä esitykset kaasuttimien rahoittamisesta.

Sittemmin Raitiotie ja omnibus oy., sähkölaitos ja palolaitos kukin oikeutettiin [1]) ostamaan yksi metaanikaasutin.

Puhelimet. Kaupunginhallitus päätti [2]) hyväksyä Helsingin puhelinyhdistyksen esityksen kaupungintalon puhelinkeskukseen liitettyjen kaupungin omistamien puhelinkoneiden vaihtamisesta vuokrakoneisiin, joista kannettaisiin käypä vuokra. Samalla kaupunginhallitus päätti myydä kaupungin omistamat vaihdettavat koneet Puhelinyhdistykselle sen arvioimasta hinnasta, ollen tarvittava rahamäärä kirjattava talousarvion ulkopuolisena tulona.

Sen jälkeen kun kaupunginhallitus oli päättänyt myydä Helsingin ratsastushallin puhelinvaihteen Raitiotie ja omnibus oy:lle [3]), oli havaittu vaihteen asennuskustannusten jo nousseen 21,690 mk:aan, jolloin kaupunginhallitus, jotta nämä kustannukset eivät jäisi kaupungin vahingoksi, päätti [4]) peruuttaa kyseisen vaihteen tilaamisen Puhelinyhdistykseltä, jolloin kaupungin tappioksi jäisi ainoastaan sen vaihteen 50,155 mk:ksi sovitusta hinnasta suorittama 12,538: 75 mk:n ennakkomaksu ja Puhelinyhdistys perisi kaikki kustannukset suoraan Raitiotie ja omnibus oy:ltä.

Kansanhuoltolautakunta oikeutettiin [5]) vuokraamaan Puhelinyhdistykseltä puhelinkeskus toimistoaan varten myöntäen tarkoitukseen 75,292 mk talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto erinäisiin hallintomenoihin sisältyvästä määrärahasta Puhelinmaksut. Kyseisen puhelinkeskuksen laajentamista varten myönnettiin [6]) samasta määrärahasta vielä 11,890 mk.

Elintarvikekeskuksen ja työtupien uuteen taloon päätettiin [7]) Puhelinyhdistykseltä vuokrata puhelinkeskus merkiten kustannukset tilille Puhelinmaksut.

Kertomusvuoden puhelinluetteloon sisältyvistä kaupungin puhelimia koskevista lisäriveistä saadun laskun maksamiseen kaupunginhallitus osoitti [8]) 22,428 mk määrärahasta Puhelinmaksut.

Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) Puhelinyhdistyksen ehdotuksen kaupungin puhelimien erikoisluettelon sisällyttämisestä v:n 1942 puhelinluetteloon.

Lisäksi kaupunginhallitus hyväksyi [10]) joukon puhelimien hankkimista ja siirtoja y.m. koskevia esityksiä myöntäen tarvittavat varat edellä mainitusta määrärahasta Puhelinmaksut tai tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Muut sijoitukset sisältyvästä määrärahasta Puhelinosuuksia.

Kaikkiaan käytettiin vuoden varrella määrärahoista Puhelinmaksut ja puhelinosuuksia vastaavasti 896,179: 10 mk ja 66,150 mk.

---

[1]) Khs 5 p. kesäk. 1,468 §. — [2]) S:n 20 p. maalisk. 708 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 111. — [4]) Khs 16 p. tammik. 149 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 243 §. — [6]) S:n 29 p. toukok. 1,423 §. — [7]) S:n 16 p. tammik. 145 §. — [8]) S:n 29 p. toukok. 1,377 §. — [9]) S:n 28 p. elok. 1,965 §. — [10]) S:n 6 p. helmik. 367 § sekä khn jsto 2 p. tammik. 3,022 §, 9 p. tammik. 3,055 ja 3,056 §, 23 p. tammik. 3,101 §, 30 p. tammik. 3,118 §, 13 p. helmik. 3,205 §, 20 p. helmik. 3,222 §, 27 p. helmik. 3,255 §, 24 p. huhtik. 3,479 §, 2 p. toukok. 3,533 §, 15 p. toukok. 3,601 §, 23 p. toukok. 3,623 §, 5 p. kesäk. 3,679, 3,680 ja 3,690 §, 12 p. kesäk. 3,709 §, 10 p. heinäk. 3,804 §, 7 p. elok. 3,869 §, 11 p. syysk. 4,000 §, 2 p. lokak. 4,069 §, 30 p. lokak. 4,152 §, 20 p. marrask. 4,226 § ja 30 p. jouluk. 4,338 §.

Valiokunnat, komiteat ja opintomatkat.

Valiokunnat ja komiteat y.m.s. Asiantuntijoiksi ehdotusten tekemiseksi verotuslaitoksen uudelleenjärjestämiseksi valittiin [1]) oikeuskanslerin sihteeri T. Tarjanne ja apulaisjohtaja N. Koskinen syyskuun 1 p:stä alkaen enintään kertomusvuoden loppuun, edellinen 7,000 mk:n ja jälkimmäinen 6,000 mk:n kuukausipalkoin, mitkä suoritettaisiin verotusvalmisteluvirasto n tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Kaupunginhallitus päätti [2]) asettaa jaoston käsittelemään ehdotusta uudeksi poliisijärjestykseksi ja valita siihen kaupunginjohtaja A. A. Tulenheimon ja teknillisen johtajan A. E. Moringin sekä vtt Nyberghin, Railon, Salmela-Järvisen ja Tulenheimon.

Liikennejärjestyksen uusimista valmistelemaan päätettiin [3]) asettaa jaosto, jonka jäseniksi valittiin kaupunginjohtaja, rahatoimenjohtaja ja kiinteistöjohtaja sekä vtt Salovaara, Suolahti ja von Wendt.

Palolautakunta oikeutettiin asettamaan komitea [4]) tutkimaan kysymystä Helsingin kaupungin palotoimen kehittämisestä koko laajuudessaan, viisijäseninen komitea laatimaan ehdotusta palolaitoksen ohjesäännöksi [5]) sekä kaksi nelijäsenistä komiteaa, joista toinen laatimaan ehdotusta uudeksi nuohoustaksaksi ja toinen valmistelemaan kysymystä nuohoustoimen uudelleenjärjestämisestä [6]).

Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin [7]) asettamaan komitea valmistelemaan suunniteltujen alueliitosten yhteydessä esille tulevia terveydenhoidollisia kysymyksiä saaden komitea palkata avukseen sihteerin.

Kaupunginhallitus päätti [8]) asettaa komitean selvittämään kysymystä kaupungin mielisairaalain ja tuberkuloosisairaalan perustamiskustannuksista aiheutuvista valtionapusaatavista ja valita sen puheenjohtajaksi sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon sekä jäseniksi kaupunginkamreeri P. J. Björkin, kaupunginlakimies E. R. Cavoniuksen, sairaalain tiliviraston kamreerin V. Kerkkäsen ja sairaalatarkastaja S. M. Saarenheimon.

Sairaalahallitus oikeutettiin [9]) asettamaan kertomusvuodeksi hankintakomitea puheenjohtajanaan professori S. A. Brofeldt sekä jäseninään toimittaja A. Pohjanmaa ja sairaalatarkastaja M. Saarenheimo ynnä lisäjäsenenä kangasasioita käsiteltäessä rouva A. Lehtokoski.

Kaupunginhallitus päätti [10]) asettaa seitsenjäsenisen komitean laatimaan perustellut ehdotukset sellaisiksi muutoksiksi kaupungin huoltotoimen hallinto-organisatioon ja sitä järjestäviin säännöksiin ja määräyksiin kuin osoittautui tarpeen vaatimaksi kohdakkoin tapahtuvan ympäristöalueiden liittämisen johdosta kaupunkiin, samoin kuin ehdotukset niiksi muiksi toimenpiteiksi, jotka huoltotoimen tarkoituksenmukaista hoitoa varten näyttivät liitoksen johdosta tarpeellisilta. Komitea oikeutettiin tarvittaessa jakaantumaan jaostoihin, kuulemaan asiantuntijoita, hankkimaan myös korvausta vastaan tilastollisia y.m. tietoja ja selvityksiä sekä palkkaamaan sihteeri ja mahdollisia apulaissihteereitä, ollen sen kustannuksistaan tehtävä eri esitys kaupunginhallitukselle. Komiteaan valittiin puheenjohtajaksi toimitusjohtaja B. G. W. Sarlin sekä jäseniksi filosofian-

---

[1]) Khs 10 p. heinäk. 1,749 § ja 4 p. syysk. 2,023 §; ks. tämän kert. s. 124. — [2]) Khs 6 p. maalisk. 607 §. — [3]) S:n 6 p. maalisk. 631 §. — [4]) Khn jsto 2 p. tammik. 3,023 §. — [5]) S:n 27 p. marrask. 4,253 §. — [6]) S:n 24 p. heinäk. 3,844 §. — [7]) S:n 24 p. huhtik. 3,483 §. — [8]) Khs 9 p. tammik. 117 §. — [9]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,147 §. — [10]) Khs 13 p. maalisk. 664 §.

maisteri G. Gauffin, insinööri K. F. Kreander, toimittaja K. R. Paasio, liittosihteeri M. H. Salmela-Järvinen, asiamies A. E. Simonen ja apulaisjohtaja O. P. Toivola.

Tervalammen työlaitoksen sikalan rakennustoimikuntaan valittiin [1]) puheenjohtajaksi pankinjohtaja V. V. Sipi sekä jäseniksi rakennusmestari H. G. D. Welroos, liikkeenhoitaja U. R. Merilinna ja toimitusjohtaja B. G. W. Sarlin, oikeuttaen toimikunta vapaasti kaupunginvaltuuston asiasta tekemän päätöksen [2]) puitteissa päättämään rakentamistavasta, hankkimaan työ- ja rakennuspiirustukset sekä palkkaamaan sihteeri. Rakennustoimikunnan puheenjohtaja ja jäsenet oikeutettiin nostamaan rakennusmäärärahasta 200 mk:n palkkio kokoukselta.

Viljelyspalstain sekä laitumien luovuttamisesta siirtoväen käytettäväksi kertomusvuoden toukokuun 3 p:nä annetun lain mukaisesti tuli kuhunkin kuntaan asetettavaksi toimikunta, jonka puheenjohtajana toimi paikallinen siirtoväen huoltojohtaja ja jonka jäseninä lisäksi olivat kaupungissa kaupunginhallituksen valitsema kunnan maanomistajajäsen sekä paikallinen siirtoväen työhönsijoittaja, joille suoritettiin korvausta toimikunnan työstä sekä matkakuluista valtion varoista valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti. Uudenmaan lääninhallitukselta tähän saamansa kehoituksen mukaisesti kaupunginhallitus valitsi [3]) toimikunnan jäseneksi kaupunginagronoomi A. J. Tammisen.

Kaupunginhallitus päätti [4]) kertomusvuodeksi asettaa komitean työttömyyskysymyksien käsittelyä varten sekä valita sen puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja A. A. Tulenheimon ja jäseniksi rahatoimenjohtaja E. von Frenckellin, teknillisen johtajan A. E. Moringin, kaupunginhallituksen jäsenet Salovaaran ja Suolahden sekä kaupungininsinööri A. G. Linnavuoren, toimitusjohtaja B. G. W. Sarlinin ja johtaja E. S. Seppälän.

Nuorison ammatinvalinnan ohjauksen tehostamistoimenpiteitä suunnittelemaan kaupunginhallitus päätti [5]) asettaa komitean valiten sen puheenjohtajaksi sosiaali- ja opetusasiain johtajan sekä jäseniksi valmistavan poikain ammattikoulun ja yleisen ammattilaiskoulun johtajan L. M. Blomstedtin, kansakoulutarkastajat A. I. Huuskosen ja R. Malmbergin, työnvälitystoimiston osastonjohtajan N. J. Mäen, työnvälitystoimiston johtajan E. S. Seppälän ja valmistavan tyttöjen ammattikoulun virkaatoimittavan johtajan A.-L. M. Suomalan.

Yleishyödyllisten yristysten ja laitosten, raittiusseurain ja -järjestöjen sekä partiojärjestöjen avustusmäärärahain jakamista valmistelevaan komiteaan valittiin [6]) puheenjohtajaksi sosiaali- ja opetusasiain johtaja sekä jäseniksi vtt Nybergh, Salmela-Järvinen ja Tulenheimo.

Kaupunginhallitus päätti [7]) antaa sosiaalisia johtosääntöjä laatimaan asetetulle komitealle tehtäväksi laatia ehdotuksen kansanhuoltolautakunnan johtosäännöksi sekä täydentää komiteaa tätä tehtävää varten valiten siihen kansanhuoltolautakunnan ehdotuksen mukaisesti lautakunnan puheenjohtajan J. Laakson ja jäsenen B. G. W. Sarlinin sekä lautakunnan toimiston toimistopäällikön E. Sauran.

Kaupunginhallitus päätti [8]) asettaa ruoanjätteiden keräystoimikunnan sekä määrätä sen puheenjohtajaksi puhtaanapitolaitoksen johtajan ja kehoittaa kansanhuoltolautakuntaa, kotitalouslautakuntaa, terveydenhoito-

[1]) Khs 10 p. heinäk. 1,738 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 38. — [3]) Khs 23 p. toukok. 1,298 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 64 §. — [5]) S:n 20 p. helmik. 508 §. — [6]) S:n 6 p. maalisk. 647 §. — [7]) S:n 16 p. tammik. 172 §. — [8]) S:n 27 p. helmik. 569 §.

lautakuntaa ja Suomen sianjalostusyhdistystä kutakin valitsemaan toimikuntaan yhden jäsenen.

Kaupunginhallitus päätti [1]) asettaa viisijäsenisen polttoainetoimikunnan ja valita siihen kaupunginsihteeri E. O. Mantereen, toimitsija U. L. Nurmisen, osastopäällikkö S. A. Purasen, toimitusjohtaja K. T. Salmion ja toimittaja J. A. Savolan. Myöhemmin kaupunginhallitus päätti [2]) valita kamreeri A. G. R. Estlanderin toimikunnan jäseneksi.

Ilmapommitusten aiheuttamaa asuntojen tarvetta ja siitä aiheutuvia toimenpiteitä tutkimaan päätettiin [3]) asettaa viisijäseninen komitea, johon valittiin v.t. kiinteistöjohtaja K. Hyvärinen, kaupunginarkkitehti G. H. Ekelund, osastopäällikkö S. A. Puranen, toimitusjohtaja B. G. W. Sarlin ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen.

Kaupunginhallitus päätti [4]) antaa n.s. kansakoulukomitealle tehtäväksi tutkia liitosalueiden kansakouluolojen järjestämistä.

Avustamaan valmistavalle poikain ammattikoululle rakennettavan talon pääpiirustuksia laadittaessa päätettiin [5]) asettaa komitea, jonka puheenjohtajaksi määrättiin sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto sekä jäseniksi valmistavan poikain ammattikoulun johtaja L. M. Blomstedt, ammattiopetuslaitosten johtokunnan tarkastaja A. A. Breitholtz ja teollisuusneuvos M. Sergelius; komitea oikeutettiin kuulemaan asiantuntijoita. Komiteaa täydennettiin [6]) sittemmin nimittämällä sen jäseneksi myöskin kaupunginarkkitehti G. H. Ekelund.

Lastentarhain toiminnan laajentamisen ja kehittämisen suunnittelua varten kaupunginhallitus päätti [7]) asettaa komitean ja puolestaan valita siihen sosiaali- ja opetusasiain johtajan ja vtn Railon sekä kehoittaa lastentarhain johtokuntaa valitsemaan siihen kolme jäsentä.

Uudenmaan maakuntaliiton asetettua maakunta-arkiston perustamista Uudellemaalle suunnittelemaan komitean, johon kuuluisivat valtionarkiston, Uudenmaan lääninhallituksen, Helsingin kaupungin ja Finlands svenska landskommuners förbundin valitsemat edustajat sekä Maakuntaliiton valitsemina filosofiantohtori E. Haavio, kirkkoherra O. K. Heliövaara, kansanedustaja J. E. Lampinen ja filosofianmaisteri U. Tuominen, kaupunginhallitus puolestaan valitsi [8]) komiteaan kansliasihteeri A. A. Blombergin ja filosofiantohtori H. T. Wariksen.

Kaupunginhallitus päätti [9]) asettaa jaoston tutkimaan kiinteistötoimiston uudelleenjärjestelyehdotusta valiten jaoston jäseniksi kaupunginjohtajan, v.t. rahatoimenjohtajan ja sähköteknikko V. V. Salovaaran.

Kaupunginhallitus päätti [10]) toimeenpanna aatekilpailun Erottajan kaunistamiseksi väestönsuojan ja mukavuuslaitoksen rakentamisen yhteydessä sekä asettaa sitä varten palkintolautakunnan, jonka jäseniksi valittiin kaupunginjohtaja, kiinteistöjohtaja, teknillinen johtaja, asemakaavaarkkitehti B. A. K. Brunila ja kaupunginarkkitehti G. H. Ekelund, ja kehoittaa Suomen arkkitehtiliittoa valitsemaan siihen kaksi jäsentä. Palkintolautakuntaa päätettiin kehoittaa aluksi laatimaan kilpailuohjelma sekä tekemään esitys tarvittavien varain myöntämisestä.

---

[1]) Khs 29 p. lokak. 2,326 § ja 30 p. lokak. 2,356 §. — [2]) S:n 6 p. marrask. 2,395 §. — [3]) S:n 17 p. heinäk. 1,791 §. — [4]) S:n 20 p. helmik. 507 §. — [5]) S:n 30 p. tammik. 310 §. — [6]) S:n 27 p. marrask. 2,537 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 308 §. — [8]) S:n 5 p. kesäk. 1,432 §. — [9]) S:n 11 p. syysk. 2,039 §. — [10]) S:n 8 p. toukok. 1,168 §; ks. myös tämän kert. s. 264.

Pitäjänmäen ja Munkkiniemen teollisuusalueen rakennusjärjestysehdotuksen laatiminen päätettiin [1]) antaa sen komitean tehtäväksi, joka oli laatinut Herttoniemen teollisuusalueen rakennusjärjestysehdotuksen.

Pakilan ja Oulunkylän rakennusjärjestyksen ja rakennussuunnitelmamääräysten laatiminen päätettiin [2]) antaa sen komitean tehtäväksi, jonka kiinteistölautakunta oli asettanut laatimaan Pitäjänmäen ja Munkkiniemen teollisuusalueiden rakennussuunnitelmaehdotuksia.

Teurastamolautakunta oikeutettiin [3]) asettamaan komitea tutkimaan mahdollisuuksia teurastamon käyttämiseen kalakaupan keskuksena, mihin komiteaan kuuluisivat johtaja I. J. Auvinen, kaupungineläinlääkäri O. W. Ehrström ja teurastamon toimitusjohtaja H. J. Tallqvist.

Merkittiin [4]) tiedoksi teurastamon jäähdytyslaitoskomitean käyttämän asiantuntijan professori E. Hubendickin kiitoskirjelmä sen johdosta, että hän oli saanut vastaanottaa Suomen valkoisen ruusun kunniamerkin.

Komitea- y.m. palkkiot. Valiokunta- ja komiteamenoja varten kertomusvuoden talousarvioon merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa v:n 1940 vastaavalta tililtä, maksettiin seuraavat komitea- y.m. palkkiot:

	Mk
Palkkakomitea [5])	9,500
Työehtosopimuksen laatimisessa avustavat ylityöntekijät [6])	5,000
Vakuusasiakirjojen tarkastajat [7])	600
Nuohoustoimen järjestämistä ja nuohoustariffin uusimista suunnitteleva komitea [8])	5 300
Piirinuohooja O. W. Michelssonin toimiluvan peruuttamista harkitseva komitea [9])	2,950
Rottien hävittämistä kaupungista suunnitteleva komitea [10])	3,700
Työttömyyskomitea [11])	500
Yleishyödyllisten laitosten määrärahain jakoa harkitseva komitea [12])	1,500
Kansanhuoltolautakunnan ohjesääntöä laativa komitea [13])	6,200
Pommitusvahinkokomitea [14])	2,855
Kansakoulukomitea [15])	2,600
Koulunuorison vitamiinipuutteen poistamista tutkiva komitea [16])	150
Ammatinvalintakomitea [17])	4,300
Lastentarhakomitea [18])	3,100
Kiinteän omaisuuden luetteloinnin uusimista valmistelevan komitean sihteeri [19])	10,000
Eduskuntatalon ympäristön asemakaavaa laativa komitea [20])	9,900
Ab. M. G. Stenius yhtiön hallitusta vastaan tehtyjä muistutuksia tutkiva komitea [21])	300
Teurastamon jäähdytyslaitoskomitea [22])	3,000

[1]) Khs 29 p. toukok. 1,403 §. — [2]) Khn jsto 19 p. kesäk. 3,752 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 3,144 §. — [4]) Khs 3 p. heinäk. 1,734 §. — [5]) Khn jsto 19 p. kesäk. 3,727 § ja 10 p. heinäk. 3,801 §. — [6]) Khs 15 p. toukok. 1,261 §. — [7]) Khn jsto 31 p. tammik. 3,151 §. — [8]) S:n 18 p. syysk. 4,018 §. — [9]) S:n 2 p. tammik. 3,024 §. — [10]) S:n 17 p. huhtik. 3,453 §, 15 p. toukok. 3,600 § ja 29 p. toukok. 3,659 §. — [11]) S:n 9 p. tammik. 3,033 § ja 10 p. huhtik. 3,410 §. — [12]) S:n 2 p. lokak. 4,071 §. — [13]) S:n 20 p. maalisk. 3,340 §. — [14]) S:n 30 p. jouluk. 4,318 §. — [15]) S:n 29 p. toukok. 3,660 §. — [16]) S:n 17 p. huhtik. 3,453 §. — [17]) S:n 3 p. huhtik. 3,404 §. — [18]) S:n 5 p. kesäk. 3,689 §. — [19]) Khs 19 p. kesäk. 1,645 §. — [20]) Khn jsto 19 p. kesäk. 3,728 § ja 18 p. jouluk. 4,301 §. — [21]) S:n 16 p. tammik. 3,064 §. — [22]) S:n 13 p. marrask. 4,214 §.

	Mk
Kalajäähdyttämön rakentamista suunnitteleva komitea [1])	2,100
Kalatukkukaupan järjestelyä suunnitteleva komitea [2])	4,192

Työehtosopimuksen laatimista koskeviin neuvotteluihin osallistuvat, kaupungin palveluksessa olevat Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan edustajat oikeutettiin [3]) kokouspäivältä saamaan 5 tunnin työtä vastaavat palkkiot. Kyseiset 3,043: 30 mk:aan nousseet saatavat suoritettiin laskua vastaan kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Samoista varoista kaupunginhallitus myönsi 4,000 mk [4]) maanpuolustuskasvatusta pohtimaan valitun toimikunnan sihteerille opettaja P. Kuosmaselle, 10,000 mk [5]) retkeilytoimikunnan käyttämälle asiantuntijalle arkkitehti A. E. Hämäläiselle sekä 2,400 Ruotsin kruunua vastaava rahamäärä [6]) tavaraasemakomitean käyttämälle asiantuntijalle Tukholman kaupungin asemakaavajohtajalle A. Lilienbergille.

Matka-apurahat. Kertomusvuoden talousarvion pääluokkaan Yleinen kunnallishallinto sisältyvien erinäisten hallintomenojen määrärahasta Opintomatkastipendit myönnettiin seuraaville henkilöille alla mainitut rahamäärät: kaupunginsihteeri E. O. Mantereelle 5,000 mk osallistumista varten Sveriges kommunala förvaltningsjurister nimisen yhdistyksen syyskuun 13 p:nä Upsalassa pidettävään vuosikokoukseen [7]); tilastotoimiston toimistopäällikölle O. Bruunille 3,000 mk virkamatkan tekemiseksi Pohjoismaiden kunnallisten tilastovirastojen päälliköiden kesäkuun 7 p:nä Tukholmassa pidettävään neuvottelukokoukseen osallistumista varten [8]); poliisimestari J. V. Arajuurelle 2,000 mk matkan tekemiseksi Ruotsiin ja Tanskaan perehtymistä varten poliisilaitoksen ja väestönsuojeluviranomaisten väliseen yhteistoimintaan [9]); vastaanotto- ja koulukotien lääkärille U. S. Muromalle 3,000 mk opintomatkan tekemiseksi Ruotsiin [10]), saaden hän kuitenkin sittemmin oikeuden siirtää matkansa seuraavaan vuoteen [11]); kansakoulujen voimistelunneuvojalle S. M. Fontellille 2,000 mk opintomatkan tekemiseksi tutustumista varten maanpuolustusopetuksen järjestelyyn Tukholman kansakouluissa [12]); suomenkielisen työväenopiston johtajalle T. I. Vuorenrinteelle 500 mk osallistumista varten heinäkuun 12 p:n ja 14 p:n välisenä aikana järjestettäviin Työväenopistojen liiton luento- ja neuvottelupäiviin [13]); väestönsuojelutoimiston toimistopäällikölle T. Hannukselle ja toimistoinsinöörille C.-H. T. Nyströmille yhteisesti 9,000 mk opintomatkan tekemiseksi Tukholmaan tutustumista varten ensisijaisesti vilkasliikenteisten katujen varsilla olevien väestönsuojain rakentamiseen ja käyttöön [14]) sekä matkakuluja vastaava rahamäärä ynnä 400 mk päivää kohden ulkomailla oleskelun ajalta kummallekin 11—12 päivää kestävän opintomatkan tekemiseksi Saksaan [15]); sekä kaupunginarkkitehti G. H. Ekelundille 5,000 mk [16]).

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin seuraaville henkilöille alla mainitut rahamäärät: Tampereella toukokuun 24 ja 25 p:nä

[1]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,208 § ja 23 p. toukok. 3,635 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 3,172 § ja 12 p. kesäk. 3,725 §. — [3]) Khs 23 p. tammik. 210 § ja 15 p. toukok. 1,261 §. — [4]) Khn jsto 23 p. toukok. 3,633 §. — [5]) Khs 20 p. marrask. 2,473 §. — [6]) S:n 9 p. huhtik. 889 §. — [7]) S:n 28 p. elok. 1,977 §. — [8]) S:n 29 p. toukok. 1,379 §. — [9]) S:n 16 p. tammik. 139 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 1,442 §. — [11]) S:n 4 p. jouluk. 2,554 §. — [12]) S:n 11 p. jouluk. 2,657 §. — [13]) S:n 27 p. kesäk. 1,692 §. — [14]) S:n 16 p. tammik. 140 §. — [15]) S:n 13 p. helmik. 420 §. — [16]) S:n 20 p. marrask. 2,499 §.

pidettävään Suomen kaupunkien ja kauppalain sihteerien yhdistyksen vuosikokoukseen osallistuville kaupungin viranhaltijoille matkaraha II luokan mukaisesti sekä 100 mk:n korvaus kokouspäivältä [1]); lastensuojeluviraston naistarkastajille A. M. Ahlbergille ja A. A. Stegmanille ja kodissakävijälle S. T. Parmalle sekä Reijolan lastenkodin johtajattarelle E. L. Ahlgrénille yhteisesti 2,110 mk osanottoa varten heinäkuun 12—14 p:nä Tampereella pidettäviin lastensuojelupäiviin, ollen edellä mainituilla henkilöillä lisäksi oikeus palkkaetuihinsa kyseisiltä päiviltä [2]); kansakoulunopettaja M. E. Mattilalle 500 mk matkan tekemiseksi tutustumaan Turun kaupungin kansakoulujen jatkokoulun veisto- ja metallityöpajoihin [3]); sekä rakennustoimiston osastopäällikölle R. J. M. Granqvistille opintomatkan tekoa varten Tukholmaan 1,000 mk [4]).

Teknillinen johtaja A. E. Moring määrättiin [5]) tekemään matka Ruotsiin tutustumaan Tukholman kaupungin sähkövoiman tarpeen varmentamista varten Indalsån Järpströmmeniin rakennettavaan voimalaitokseen sekä suunnittelun alaisiin vesivoiman säännöstelytoimenpiteisiin ja jakeluun samoin kuin sähkövoimaa sähkölaitoksen hyväksi kehittävään Lövstan lakaisujätteiden polttoainelaitokseen ja Henriksdalin vastavalmistuneeseen viemäriveden puhdistuslaitokseen, ollen matka suoritettava virkamatkana laskun mukaan kesäloman aikana. Matkan kustannuksiin myönnettiin [6]) sittemmin 8,029: 50 mk talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto erinäisiin hallintomenoihin sisälltyvästä määrärahasta Matkakustannukset.

Valmistavan poikain ammattikoulun johtaja L. M. Blomstedt päätettiin [7]) lähettää Tukholmaan tutustumaan sikäläiseen uuteen ammattikoulutaloon ja vastavalmistuneeseen Statens hantverksinstitut nimisen oppilaitoksen taloon suorittaen hänen matkalaskunsa valmistavan poikain ammattikoulun talon rakennusmäärärahasta ja vahvistaen hänen päivärahansa Ruotsissa oleskelun ajalta 40 Ruotsin kruunuksi.

Kaupunginhallitus päätti [8]) suostua valmistavan poikain ammattikoulun talon rakentamista suunnittelevan komitean anomukseen matkan tekemisestä Tampereelle ja Poriin tutustumaan sikäläisiin uusiin ammattikoulurakennuksiin. Tämän sittemmin ainoastaan Tampereelle suuntautuneen matkan kustannuksiin myönnettiin [9]) yhteensä 2,179 mk pääluokan Yleinen kunnallishallinto erinäisiin hallintomenoihin sisältyvästä määrärahasta Matkakustannukset.

Viimeksi mainitusta määrärahasta myönnettiin [10]) lisäksi 2,342 mk sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon Tukholmaan tekemän matkan kustannusten peittämiseen.

Matkakertomukset. Tilastotoimiston arkistoon lähetettiin säilytettäviksi ne matkakertomukset, joita kaupungin myöntämin matka-apurahoin tekemistään matkoista olivat laatineet huoltoviraston apulaisjohtaja O. P. Toivola [11]), lastenpsykiatri E. S. Jokivartio [12]) ja kelloseppä L. M. Tuomi [13]).

---

[1]) Khs 8 p. toukok. 1,165 §. — [2]) S:n 3 p. heinäk. 1,713 §. — [3]) S:n 2 p. toukok. 1,107 §. — [4]) S:n 13 p. maalisk. 656 §. — [5]) S:n 5 p. kesäk. 1,438 §. — [6]) Khn jsto 17 p. heinäk. 3,810 §. — [7]) Khs 27 p. marrask. 2,539 §. — [8]) S:n 6 p. maalisk. 650 §. — [9]) Khn jsto 27 p. maalisk. 3,372 §. — [10]) S:n 30 p. jouluk. 4,320 §. — [11]) Khs 9 p. tammik. 73 § ja 16 p. tammik. 147 §. — [12]) S:n 17 p. huhtik. 1,012 §. — [13]) S:n 11 p. jouluk. 2,655 §.

Kaupungin edustus, juhlatilaisuudet y. m.

Kaupungin järjestämät edustustilaisuudet. Yleisistä käyttövaroistaan tai käyttövaroistaan kaupungin edustustilaisuuksia varten kaupunginhallitus seuraavasti myönsi varoja erilaisten edustustilaisuuksien järjestämiseen alla mainituille yksityisille henkilöille, kokouksille y.m.s.: kaupunginhallituksen 10-vuotisen toiminnan johdosta pidettävään juhlakokoukseen osallistuville 196 mk [1]); kiinteistötoimiston eroavalle toimistopäällikölle J. W. Andersinille 11,665: 50 mk [2]); virkaatoimittavalle kiinteistöjohtajalle K. Hyväriselle hänen viransijaisuutensa päättymisen johdosta 7,231 mk [3]); Tukholman kaupunginvaltuuston varapuheenjohtajalle 572 mk [4]); työehtosopimusta koskeviin neuvotteluihin osallistuneille 102 mk [5]); poliisijärjestyskomitean jäsenille 30 mk [6]); Helsingin ilmasuojelupäällystölle sekä täällä toimivalle ylemmälle saksalaiselle upseeristolle 14,482: 50 mk [7]); Tukholman kaupungin ilmasuojelupäällystölle 1,836: 50 mk [8]); Helsingissä pidettävän X yleisen kirjastokokouksen osanottajille 5,834 mk [9]); Helsingissä pidettäville riemulaulujuhlille saapuvan Sveriges körförbund nimisen liiton edustuskuorolle tarvittavat varat [10]); Berliinin filharmooniselle orkesterille 16,862: 50 mk [11]); japanilaisen orkesterinjohtajan kreivi Hildemaro Konoyen kunniaksi 7,016: 35 mk [12]); järjestetyn saksalaisen näyttelyn johdosta 17,111: 05 mk [13]); Pirkkolan lahjataloja tarkastamaan lähetetylle Ruotsin edustajalle 100: 75 mk [14]); ratsastushallin vihkiäisten kutsuvieraille 840 mk [15]); Tukholman teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosaston Helsingissä vieraileville jäsenille 3,250: 50 mk [16]); Saksan kaasunkäytön ja -jakelun keskuksen johtajalle 300 mk [17]); Tukholman kaupungin sähkölaitoksen edustajalle 561 mk [18]); Aseveliliiton edustajain kokouksen osanottajille 2,723: 25 mk [19]): kotiutettaville helsinkiläisille joukko-osastoille tarvittavat varat [20]); Tukholman kunnantyöntekijäin liiton edustajille 1,729 mk [21]); sekä eräisiin helmikuun 21 p:nä, maaliskuun 5 p:nä ja maaliskuun 7 p:nä järjestettyihin edustustilaisuuksiin osallistuville vastaavasti 1,445: 50 mk, 838: 25 mk ja 1,225 mk [22]).

Korvauksena linja-autojen käyttämisestä järjestettyjen edustustilaisuuksien yhteydessä myönnettiin [23]) Raitiotie ja omnibus oy:lle yhteensä 5,312: 50 mk.

Kaupunginjohtajan virkaketju. Eräiden helsinkiläisten ammatinharjoittajain sekä yhtymäin lähetystön luovuttaessa tammikuun 23 p:nä kaupungille kaupunginjohtajan kultaisen virkaketjun, kaupunginjohtaja A. A. Tulenheimo vastaanotti lahjan ja esitti kaupungin kiitoksen siitä [24]).

---

[1]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,175 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 3,030 §. — [3]) Khs 2 p. lokak. 2,166 § ja khn jsto 9 p. lokak. 4,077 §. — [4]) Khn jsto 29 p. toukok. 3,637 §. — [5]) S:n 12 p. kesäk. 3,697 §. — [6]) S:n 12 p. kesäk. 3,694 §. — [7]) Khs 28 p. elok. 1,976 § ja khn jsto 4 p. syysk. 3,943 §. — [8]) Khn jsto 7 p. elok. 3,859 §. — [9]) Khs 24 p. huhtik. 1,017 § ja 5 p. kesäk. 1,440 § sekä khn jsto 12 p. kesäk. 3,701 §. — [10]) Khs 19 p. kesäk. 1,662 §. — [11]) Khs 15 p. toukok. 1,223 § ja khn jsto 23 p. toukok. 3,603 §. — [12]) Khs 8 p. toukok. 1,171 § ja khn jsto 23 p. toukok. 3,602 §. — [13]) Khs 9 p. huhtik. 892 § ja khn jsto 12 p. kesäk. 3,696 §. — [14]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,060 §. — [15]) S:n 16 p. tammik. 3,061 §. — [16]) S:n 12 p. kesäk. 3,699 §. — [17]) S:n 2 p. toukok. 3,485 §. — [18]) S:n 12 p. kesäk. 3,700 §. — [19]) Khs 3 p. huhtik. 841 § ja khn jsto 12 p. kesäk. 3,695 §. — [20]) Khs 18 p. jouluk. 2,670 §. — [21]) Khn jsto 27 p. marrask. 4,236 §. — [22]) S:n 13 p. maalisk. 3,281 §. — [23]) S:n 27 p. helmik. 3,233 §, 24 p. huhtik. 3,458 §, 2 p. toukok. 3,488 §, 23 p. toukok. 3,604 ja 3,605 §, 5 p. kesäk. 3,665 ja 12 p. kesäk. 3,698 §. — [24]) Khs 23 p. tammik. 251 §.

Luovutustilaisuudessa järjestetyn kahvitarjoilun aiheuttamiin menoihin myönnettiin [1]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 870 mk.

Tasavallan presidentin kunniaksi järjestetyt juhlatilaisuudet. V:n 1940 yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [2]) 4,005 mk soihtujen käyttämisestä eroavan presidentti K. Kallion kunniaksi joulukuun 19 p:nä 1940 järjestetyissä juhlatilaisuuksissa aiheutuneiden menojen peittämiseksi, kehoittaen samalla rahatoimistoa perimään tällöin käytetyn petroolin hinnan, 1,120 mk, valtioneuvoston tiedoituskeskukselta.

Seppelten laskeminen haudoille. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin [3]) kehoittaa kaupungin puolesta laskemaan seppele kunkin sodassa kaatuneen kaupungin työntekijän haudalle ja käyttämään tähän tarkoitukseen käyttövarojaan ja niiden osoittautuessa riittämättömiksi aikanaan anomaan lisämäärärahaa.

Kaupunginkanslian toimenpide tilata 500 mk:n hintainen seppele laskettavaksi Katajanokalla tapahtuneessa räjähdysonnettomuudessa surmansa saaneiden saksalaisten sotilaiden haudalle päätettiin [4]) hyväksyä.

Liputus. Kaupunginhallitus päätti [5]) hyväksyä kaupunginjohtajan toimenpiteen lainata puolustusvoimille heinäkuun 2 p:ksi 50 Suomen lippua. Lisäksi kaupunginhallitus päätti [6]) järjestää liputuksen eräisiin juhlatilaisuuksiin sekä myöntää joillekin yksityisille yhdistyksille oikeuden lainata kaupungin lippuja ja lipputankoja. Liputuskuluihin myönnettiin yleisten töiden pääluokan lukuun Varasto sisältyvistä määrärahoista Liput ja lipputangot sekä Lipputankojen pystyttäminen kaupunginhallituksen määräyksen mukaan vastaavasti 24,165: 45 mk ja 15,254 mk.

Erinäisten jäsenmaksujen suorittaminen. Kaupunginhallitus päätti [7]) yleisistä käyttövaroistaan myöntää 1,000 mk Suomen terveydenhoitoyhdistyksen v:n 1940 ja 1941 jäsenmaksujen suorittamiseksi. Talousarviossa tarkoitusta varten varatusta määrärahasta myönnettiin [8]) 5,000 mk Tapaturmantorjuntayhdistyksen ja 10,000 mk Suomen rationalisoimistyön edistämisyhdistyksen kertomusvuoden jäsenmaksujen suorittamiseksi [9]).

2. Rahatointa koskevat asiat

Tilinpäätös. Kaupunginhallitus päätti [10]) hyväksyä v:n 1940 tilinpäätöksen ja rahoitustaseen.

Kaupungin lainat. Sisäasiainministeriön vahvistettua joulukuun 18 p:nä 1940 jälempänä mainitun lainan ottoa koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen [11]), kaupunginhallitus kaupunginvaltuustolta saamansa valtuutuksen [11]) nojalla päätti [12]) eräin muutoksin hyväksyä suunnitellut lainaehdot kertomusvuoden tammikuun 2 p:nä päivätyn 126,000,000 mk:n määräisen 6 %:n obligatiolainan ottamisesta 15 vuoden kuoletusajoin. Edelleen kaupunginhallitus päätti, että lainan sijoittamista yksityisille mikäli mahdollista oli vältettävä, sekä oikeuttaa Kansallis-osake-pankin,

[1]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,174 §. — [2]) S:n 30 p. tammik. 3,120 §. — [3]) Khs 11 p. syysk. 2,036 §. — [4]) Khn jsto 18 p. syysk. 4,010 §. — [5]) Khs 3 p. heinäk. 1,709 §. — [6]) Khn jsto 10 p. huhtik. 3,408 §, 5 p. kesäk. 3,664 § ja 12 p. kesäk. 3,726 § sekä khs 9 p. huhtik. 892 §, 19 p. kesäk. 1,612 ja 1,662 § ja 14 p. elok. 1,909 §. — [7]) Khn jsto 9 p. tammik. 3,058 § ja 11 p. syysk. 4,004 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 3,540 §. — [9]) S:n 18 p. syysk. 4,019 §. — [10]) Khs 3 p. huhtik. 842 § ja 8 p. toukok. 1,182 §. — [11]) Ks. v:n 1940 kert. s. 11. — [12]) Khs 8 p. toukok. 1,182 §.

Pohjoismaiden yhdyspankin ja Helsingin osakepankin v. 1941—45 niiden omien tai niiden omistamien kiinteistöjen kunnallisverojen suorittamista varten käyttämään Helsingin kaupungin v:n 1941 toiseen lainaan kuuluvia obligatioita nimelliskurssiin, kuitenkin enintään 8,000,000 mk pankkilaitosta kohden.

Rahatoimenjohtaja valtuutettiin [1]) ryhtymään alustaviin neuvotteluihin kaupungin ulkomaisten pitkäaikaisten obligatiolainain konverttaamiseksi.

V:n 1938 ensimmäisen 8,800,000 Ruotsin kruunun ja toisen 4,840,000 Ruotsin kruunun obligatiolainan sekä saman vuoden ensimmäisen ja toisen velkakirjalainan suhteen, joista kertomusvuoden tammikuun 1 p:nä oli kuolettamatta edellisestä 2,800,000 Ruotsin kruunua ja jälkimmäisestä 1,080,000 Ruotsin kruunua, kaupunginhallitus päätti [2]):

hyväksyä Stockholms enskilda bank nimisen pankin ehdotuksen kummankin v:n 1938 velkakirjalainan kuoletuksen pidentämisestä tarkemmin määritellyin ehdoin, jolloin kaupunki maaliskuun 15 p:nä maksoi kertomusvuoden kuoletusmääristä 600,000 Ruotsin kruunua velkakirjain omistajille edellyttäen, että nämä siirsivät Ruotsissa olevien 780,000 kruunun jäännöksen suorittamista 11 kuukautta laskien erääntymispäivistä, syyskuun 1 p:stä ja lokakuun 1 p:stä, 5 %:n ja 4 ½ %:n koroin;

lunastaa välittömästi Suomen rahassa Suomen pankilta sen hallussa olevat velkakirjat, ilmoituksen mukaan 460,000 Ruotsin kruunua;

ostaa Stockholms enskilda bank nimisen pankin välityksellä kummankin v:n 1938 3 ½ %:n obligatiolainan enintään 4,000,000 Ruotsin kruunun nimellisarvosta 72.8 %:n keskikurssiin ja muuten sellaisin ehdoin ja sellaisiin tilityskursseihin kuin pankki oli ehdottanut helmikuun 24 p:lle päivätyssä kirjelmässään, ja siten että lunastusmäärästä 360,000 kruunua maksettiin käteisellä huhtikuun 1 p:nä ja loput annettavilla velkakirjoilla, jotka erääntyivät maksettaviksi vuosittain huhtikuun 1 p:nä, viimeinen huhtikuun 1 p:nä 1947 ollen kulloinkin maksamattomalle nimellispääomalle suoritettava 3 ½ %:n korko;

osoittaa tarkoitukseen kassavaroja merkiten lisäksi tarpeelliset määrärahat tuleviin talousarvioihin; sekä

aloittaa Suomen pankin kanssa neuvottelut sen hallussa olevien kummankin v:n 1938 3 ½ %:n lainan obligatioiden konverttaamisesta Suomen markoiksi ja 4 ½ tai 5 %:n korkoa tuottaviksi.

Merkittiin [3]) tiedoksi Suomen pankin ilmoitus, ettei sillä ollut mitään edellä mainittua kaupungin v. 1938 ottamien obligatio- ja velkakirjalainain järjestelyä vastaan. Kuitenkaan pankilla ei ollut aihetta ryhtyä neuvottelemaan obligatioiden lunastusaikojen, korkokannan ja rahalajien muuttamisesta, joten lainaehdot sen omistamien obligatioiden osalta jäisivät ennalleen, mikä merkittiin [4]) tiedoksi.

Stockholms enskilda bank pankin ilmoitettua, että ne edellä mainittujen kummankin velkakirjalainan velkakirjain omistajat, joiden hallussa oli syksyllä 1942 erääntyviä velkakirjoja 1,500,000 Ruotsin kruunun määrästä, suostuivat siihen, että jos syksyllä 1942 50 % tästä määrästä maksettiin käteisellä, niin loppuosalle saatiin lykkäystä siten, että 30 % saatiin maksaa vuoden kuluttua ja 20 % kahden vuoden kuluttua,

---

[1]) Khs 30 p. tammik. 272 §. — [2]) S:n 27 p. helmik. 526 §. — [3]) S:n 13 p. maalisk. 669 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 728 §.

kaupunginhallitus merkitsi [1]) tämän tiedoksi sekä päätti [1]) valtuuttaa rahatoimenjohtajan jatkamaan neuvotteluja maksunlykkäyksistä niiden velkakirjain haltijain kanssa, joiden velkakirjat lankesivat maksettaviksi v. 1942 mutta jotka eivät olleet suostuneet maksunlykkäykseen.

Stockholms enskilda bank pankin sittemmin pyydettyä velkakirjoja lykkääntyneistä velkaosuuksista lähettäen ehdotuksen elokuun 1 p:nä 1942 lankeavan velkakirjan tekstiksi, kaupunginhallitus päätti [2]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi laatia velkakirjat huomioonottaen edellä mainitun pankkilaitoksen ehdotuksen velkakirjain tekstiksi.

Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä Stockholms enskilda bank pankin lähettämän v:n 1938 ensimmäisen 3 ½ %:n obligatiolainan obligatioiden, 250,000 Ruotsin kruunun määrästä, ja v:n 1938 toisen 3 ½ %:n obligatiolainan obligatioiden, 700,000 Ruotsin kruunun määrästä, ostosuunnitelman sekä antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi laatia velkakirjat maksusuunnitelman mukaisesti huomioonottaen Stockholms enskilda bank pankin ehdotuksen velkakirjain tekstiksi.

Kaupunginhallitus päätti [4]) lähettää Stockholms enskilda bank pankille kirjallisen sopimuksen sen säilytettäviksi jätettyjen obligatioiden hoitamisesta.

Merkittiin [5]) tiedoksi, että Stockholms enskilda bank pankki oli kaupunginhallitukselle lähettänyt kaksi säilytystodistusta, joiden mukaan kaupungin Ruotsista ostamat v:n 1938 ensimmäisen ja toisen obligatiolainan obligatiot, yhteensä 950,000 Ruotsin kruunua, säilytettiin pankin notariaattiosastolla.

Kaupunginhallitus päätti [6]) valtuuttaa rahatoimenjohtajan aloittamaan neuvottelut v:n 1930 6 ½ %:n dollarilainan obligatioiden haltijain kanssa lainan takaisinmaksamisesta samojen periaatteiden mukaisesti kuin Ruotsissa oli sovittu Stockholms enskilda bank pankin kanssa.

Kaupunginhallitus hyväksyi [7]) rahatoimenjohtajan ehdotukset kahdeksi Suomen pankille lähetettäväksi kirjelmäksi koskien Suomen pankin menettelyä niissä neuvotteluissa, jotka tarkoittivat toinen Helsingin kaupungin ulkomaisen velan, Ruotsin kruunun määräisen sekä myös punta- ja dollarimääräisen, uudelleenjärjestelyä sekä toinen kaupungin ulkomaisen velan muuttamista ja tähän tarvittavan valuutan hankkimista.

Lainavarain käyttö. Lainavarain käytön supistamista koskeva Suomen kaupunkiliiton hallituksen kaupungin- ja kauppalanhallituksille lähettämä kiertokirje merkittiin [8]) tiedoksi.

Valuutan hankkiminen obligatioiden ostoon. Sen jälkeen kun kaupunginhallitus oli tukholmalaiselta Livbolaget Thulelta saanut tarjouksen ostaa v:n 1909 4 %:n puntaobligatioita, nimellisarvoltaan 81,450 Ruotsin kruunua, 57 %:n kurssiin ja tätä tarkoitusta varten pyytänyt Suomen pankilta saada ostaa valuuttaa, Suomen pankki oli ilmoittanut, että sen hallussa oli kyseisiä obligatioita 2,300 punnan nimellisarvosta, joista 800 punnan arvosta kotimaassa ja 1,500 punnan arvosta Hambron pankissa Lontoossa, ja että pankki oli suostuvainen myymään nämä obligatiot kaupungille 75 %:iin, jos kaupunki osti ne ennen toukokuun alkua. Koska kaupunki omisti samoja obligatioita 400 punnan arvosta, tarvittiin kuole-

---

[1]) Khs 6 p. maalisk. 618 §. — [2]) S:n 4 p. syysk. 2,022 §. — [3]) S:n 9 p. huhtik. 898 §. — [4]) S:n 23 p. toukok. 1,292 §. — [5]) S:n 12 p. kesäk. 1,559 §. — [6]) S:n 6 p. maalisk. 619 §. — [7]) S:n 8 p. toukok. 1,178 §. — [8]) S:n 24 p. huhtik. 1,054 §.

tukseen v. 1942 lisäksi obligatioita 2,900 punnan arvosta, ja niiden ostoon tarvittavan määrän Ruotsin kruunuja, edellyttäen, että kurssi oli 57 %, Suomen pankki oli suostunut asettamaan kaupungin käytettäväksi. Edellä mainittu merkittiin [1]) tiedoksi ja päätettiin [1]) mikäli mahdollista ostaa Livbolaget Thulen tarjoamat obligatiot.

Rahatoimenjohtajan anottua saada Suomen pankilta ulkomaan valuuttaa obligatioiden ostamiseksi Ruotsista päivän kurssiin, Suomen pankki ilmoitti olevan käytännöllisintä järjestää ostot siten, että pankki hankki kuoletuksia varten tarvittavat obligatiot ja myi ne lainan ottaneille. Kursseista oli kussakin tapauksessa erikseen sovittava. Tässä suhteessa oli pidettävä periaatteena, että jos ulkomaan valuutta, jolla obligatiot oli lunastettava, oli lainan ottamisen jälkeen kallistunut ja lainanottajalle sen johdosta tullut kurssitappiota, oli tämä seikka kurssia määrättäessä otettava huomioon, mutta jos tällaista agiotappiota ei ollut tullut ja obligatioiden korkotuotto vastasi vallitsevaa korkokantaa, Suomen pankki peri hinnan ilman kurssialennusta. Kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa Suomen pankille, että vaikka kaupunki ei voinut yhtyä pankin esittämään käsitykseen, niin sen ilmeisesti oli alistuttava pankin menettelyyn.

Obligatioiden arvonta. V:n 1941 joulukuun 1 p:nä arvottiin kaupungin v:n 1935 toisesta 5 ½ %:n lainasta 74 obligatiota à 25,000 mk ja 97 obligatiota à 10,000 mk. Arvottavaksi määrätyn obligatiomäärän sijasta kaupunki lunasti seuraavat määrät kaupungin obligatiolainoihin kuuluvia obligatioita: v:n 1909 4 %:n lainasta 56 obligatiota à 2,515 mk; v:n 1917 4 ½ %:n lainasta 29 obligatiota à 10,000 mk, 24 obligatiota à 5,000 mk ja 30 obligatiota à 1,000 mk; v:n 1933 kolmannesta 4 ½ %:n lainasta 154 obligatiota à 10,000 mk ja 12 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1934 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta 40 obligatiota à 10,000 mk ja 38 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1934 toisesta 5 %:n lainasta 24 obligatiota à 25,000 mk, 82 obligatiota à 10,000 mk ja 229 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1934 kolmannesta 4 ½ %:n lainasta 9 obligatiota à 100,000 mk ja 2 obligatiota à 50,000 mk; v:n 1935 ensimmäisestä 5 ½ %:n lainasta 151 obligatiota à 10,000 mk ja 50 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1935 toisesta 5 ½ %:n lainasta 1 obligatio à 10,000 mk; v:n 1935 neljännestä 5 ½ %:n lainasta 248 obligatiota à 10,000 mk ja 64 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1935 viidennestä 5 %:n lainasta 33 obligatiota à 50,000 mk; v:n 1936 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta 200 obligatiota à 1,000 Ruotsin kruunua; v:n 1936 toisesta 5 %:n lainasta 65 obligatiota à 25,000 mk, 65 obligatiota à 10,000 mk ja 65 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1937 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta 59 obligatiota à 25,000 mk, 83 obligatiota à 10,000 mk ja 86 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1939 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta 45 obligatiota à 25,000 mk, 46 obligatiota à 10,000 mk ja 47 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1939 toisesta 5 %:n lainasta 59 obligatiota à 25,000 mk, 59 obligatiota à 10,000 mk ja 59 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1941 ensimmäisestä 6 %:n lainasta 666 obligatiota à 10,000 mk ja 551 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1941 toisesta 6 %:n lainasta 63 obligatiota à 50,000 mk, 63 obligatiota à 25,000 mk, 44 obligatiota à 10,000 mk ja 50 obligatiota à 5,000 mk.

---

[1]) Khs 13 p. maalisk. 670 §. — [2]) S:n 3 p. huhtik. 846 §.

Provisiot y. m. kulut. Korot ja lainakustannukset nimiseen pääluokkaan sisältyvästä määrärahasta Provisiot y. m. kulut myönnettiin [1]) rahatoimenjohtaja E. von Frenckellille 14,842: 50 mk hänen Tukholmaan laina-asioissa tekemäinsä virkamatkain kustannusten peittämiseksi.

Valtion uuden lainan obligatioiden sijoittaminen kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden keskuuteen. Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) rahatoimenjohtajan esityksen kehoituksen antamisesta kaupungin viran- ja toimenhaltijoille valtion n. s. työn ja taistelun lainan obligatioiden ostamiseen sekä päätti ostaa mainitun lainan obligatioita 3,000,000 mk:n nimellisarvosta aikanaan jaettaviksi lainan merkitsijöille suunnitelluin hinnoin.

Lainaehtojen muuttaminen. Antinkatu 32 oy:n anomuksesta kaupunginhallitus päätti [3]), pysyttäen lainaehdot muuten ennallaan, alentaa yhtiölle myöntämänsä 4,920,000 mk:n lainan [4]) 2,000,000 mk:aan, josta 1,000,000 mk maksettaisiin sitten kun 2,500 päivän päivätyöt oli suoritettu yhtiön rakennustyömaalla kaupungin hankkimin työvoimin sekä loput sitten kun jälellä olevat 2,500 päivän päivätyöt oli suoritettu.

Kaupunginhallitus päätti [5]) periaatteellisesti suostua Helsingin makasiini oy:n anomukseen lyhennysten myöntämisestä sille sen kaupungilta saaman 24,000,000 mk:n lainan [6]) koron ja kuoletuksen suorittamisessa, nimenomaisin ehdoin, että yhtiö sitoutui lainansa osuudelta osallistumaan v:n 1930 dollarilainasta, josta se oli rahoitettu, kaupungille mahdollisesti aiheutuviin lisärasituksiin.

Lainain välittäminen. Merkittiin [7]) tiedoksi sosiaaliministeriön ilmoitus omakotilainan myöntämisestä valtion omakotilainarahastosta Sosiaalinen asuntotuotanto oy:lle sekä sen ilmoitukset kahden työntekijän omakotilaina-anomusten epäämisestä.

Kiinnityksen siirtäminen myöhemmäksi. Kaupunginvaltuuston oikeutettua kaupunginhallituksen määrätyin ehdoin siirtämään myöhemmäksi perustettavaa asunto-osakeyhtiötä varten kaupungilta ostetun tontin maksamattoman kauppahinnan, kaupunginhallitus vahvisti [8]) kiinnityksen myöhemmäksi siirtämisetua asunto-osakeyhtiöille myönnettäessä noudatettavan menetelyn [9]).

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [10]) samalla kehoittaa pitämään halukkaiden saatavana yhtenäinen selvitys, josta kaupunginvaltuuston hyväksymät ehdot sekä edellä selostettu menetelmä kävivät ilmi, samoin kuin harkitsemaan, oliko kyseisiä tapauksia varten otettava käytäntöön erityinen kauppakirjakaavake.

Kiinnitysten siirtämisestä myöhemmäksi tehtiin vuoden varrella eräissä yksityistapauksissa päätökset [11]).

Akordisopimukset. Ab. Finnish Investing Company Oy. [12]) sekä Rederiaktiebolaget Hanö [13]) nimisten yhtiöiden tekemiin akordianomuksiin päätettiin suostua, jälkimmäiseen kaupunginlakimiehen esittämin ehdoin.

Lykkäys eräiden maksujen suorittamisessa myönnettiin tavanmukaisin myöhästymiskoroin ja eräissä tapauksissa määrätyin lisäehdoin konstaa-

[1]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,177 § ja 6 p. maalisk. 3,261 §. — [2]) Khs 2 p. lokak. 2,174 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 435 §. — [4]) Ks. v:n 1940 kert. s. 119. — [5]) Khs 27 p. maalisk. 807 §. — [6]) Ks. v:n 1931 kert. s. 172. — [7]) Khs 6 p. helmik. 335 §, 15 p. toukok. 1,230 § ja 19 p. kesäk. 1,626 §. — [8]) S:n 2 p. toukok. 1,091 §. — [9]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 107. — [10]) Khs 2 p. toukok. 1,091 §. — [11]) S:n 19 p. kesäk. 1,630 § sekä khn jsto 16 p. tammik. 3,069 §, 6 p. maalisk. 3,267 §, 8 p. toukok. 3,547, 3,548, 3,549 ja 3,550 § ja 24 p. heinäk. 3,840 §. — [12]) Khs 11 p. syysk. 2,040 §. — [13]) S:n 6 p. marrask. 2,367 §.

peli J. Mölsälle [1]), konemestari J. E. Pietilälle [2]), työnjohtaja V. Veneskoskelle [3]), Oy. Tieaine nimiselle yhtiölle [4]), Oy. Airam ab:lle [5]), Asunto oy. Rajasaari [6]) ja Asunto oy. Sammatti [6]) nimisille yhtiöille sekä Merenkulku oy:lle [7]).

Alkoholiliike oy:n voittovarat. Valtion taholta oli tehty tarjous Oy. Alkoholiliike ab:n voittovarain luovuttamisesta valtion n. s. työn ja taistelun lainan obligatioina, mutta kun kaupunki tarvitsi mainituista voittovaroista saatavan osuutensa v:lta 1940 oman talousarvionsa järjestykseen saattamiseen ja kun kaupunki oli ryhtynyt toimenpiteisiin kyseisten obligatioiden levittämiseen muulla tavoin, kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa, ettei kaupunki voi suostua vastaanottamaan mainittua suoritusta kyseisen lainan obligatioina.

Korvausobligatioiden vastaanottaminen maksusuorituksena. Vanginvartija T. Kurki, oli marraskuun 16 p:nä 1940 tehdyllä siirrolla ottanut vastatakseen kaupungin ja työntekijä J. P. Vatasen välillä kesäkuun 12 p:nä 1929 tehdystä sopimuksesta, jolla kaupunki sitoutui viimeksi mainitulle myymään Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 3 nimisen yhtiön eräät osakkeet 21,600 mk:n kauppahinnoin. Kauppahinnan suorittamiseksi vanginvartija Kurki oli anonut valtiovarainministeriöltä, että hänelle ennakkokorvauksena menetetystä omaisuudesta myönnettäisiin 25,600 mk, jolloin ministeriö kertomusvuoden huhtikuun 3 p:nä oli ilmoittanut myöntäneensä hänelle kaikkiaan 20,000 mk, josta 7,000 mk rahassa ja 13,000 mk obligatioina. Kun kyseisten osakkeiden lunastushinnasta vielä oli kaupungille maksamatta 11,925 mk ja erääntyneinä korkosuorituksina 950 mk eli yhteensä n. 13,000 mk, niin vanginvartija Kurki oli anonut, että kaupunki suostuisi vastaanottamaan osakkeiden lunastushinnan ja viivästymiskoron suorituksena hänelle myönnettyjä korvausobligatioita 13,000 mk:n määrästä ja että suoritus saisi tapahtua valtiovarainministeriöstä annettavalla todistuksella, mihin kaupunginhallitus päätti [9]) suostua edellyttäen että kaupungille vastikkeena annettiin obligatioita, joiden korkomäärä oli laskettu 4 %:n mukaisesti. Rahatoimiston sittemmin tekemään tiedusteluun, oliko se menettelytapa oikea, mitä toimisto oli noudattanut maksaessaan vanginvartija Kurjelle, vastaanottaessaan häneltä obligatioina tapahtuneen suorituksen, vastaanottopäivään mennessä juosseet obligatiokorot, kaupunginhallitus päätti [10]) vastata myöntävästi.

Kadonneen velkakirjan vakuuden hyväksyminen. Metalliruiskutus oy., jolle kiinteistölautakunta oli päättänyt myydä sillä aikaisemmin vuokralla olleen XXII kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 693 olevan tontin n:o 20 m. m. ehdoin, että yhtiö tunnusti kaupungille ensisijaista kiinnitystä vastaan velkakirjat maksamattomasta kauppahinnan osasta, oli ilmoittanut, että rasitustodistuksen mukaan kyseisen tontin vuokraoikeutta ja sillä olevia rakennuksia rasitti huhtikuun 21 p:nä 1933 vahvistettu kiinnitys 100,000 mk:n pääomamääräisen haltijavelkakirjan sisällön ynnä korkojen maksamisen vakuudeksi, mikä velkakirja, joka jo oli vapaa ja jonka kiinnitys oli kuoletettavissa, kuitenkin oli tuntemattomalla tavalla kadonnut,

---

[1]) Khs 23 p. tammik. 218 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 341 §. — [3]) S:n 6 p. maalisk. 617 §. — [4]) S:n 8 p. toukok. 1,180 §, 10 p. heinäk. 1,748 § ja 13 p. marrask. 2,433 §. — [5]) S:n 24 p. heinäk. 1,821 §. — [6]) S:n 4 p. jouluk. 2,553 §. — [7]) S:n 30 p. jouluk. 2,719 §. — [8]) S:n 23 p. lokak. 2,319 §. — [9]) S:n 24 p. huhtik. 1,041 §. — [10]) S:n 23 p. toukok. 1,293 §.

minkä johdosta yhtiö oli anonut saada allekirjoittaa kauppaa koskevat asiakirjat, vaikka edellä mainittu velkakirja ja kiinnitys eivät vielä olleetkaan kuoletetut, siten, että yhtiön rahatoimistoon tallettamat 120,000 mk:n nimellismääräiset valtion n. s. työn ja taistelun lainan obligatiot hyväksyttiin vakuudeksi, mihin kaupunginhallitus päätti [1]) suostua ehdoin, että kyseisen kiinnityksen kuolettaminen tapahtui viimeistään kuuden kuukauden kuluttua kauppakirjan allekirjoittamisesta.

M. G. Stenius oy:n entisten osakkaiden tarjoaman pankkitakuun hyväksyminen. M. G. Stenius oy:n entisten osakkaiden anottua saada takaisin käteispantiksi kaupungille antamansa obligatiot, yhteismäärältään 10,000,000 mk, jolloin kaupungille jätettäisiin 8,500,000 mk:n pankkitakuu niiden velvollisuuksien ja sitoumuksien täyttämisen vakuudeksi, joihin he joulukuun 2 p:nä 1938 tehdyssä kauppakirjassa olivat sitoutuneet, kaupunginhallitus päätti [2]) suostua pantattujen obligatioiden vaihtamiseen 9,000,000 mk:n pankkitakuuseen.

Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen lainan takaaminen. Sen jälkeen kun Työläisäitien ja lasten koti yhdistys oli ilmoittanut Lopen säästöpankista saavansa sen 3,000,000 mk:n rakennuslainan [3]), jonka kaupunki oli luvannut taata, kaupunginhallitus päätti [4]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi huolehtia takauksen järjestämisestä.

Helsingin makasiini oy:n osakepääoman korottaminen. Koska Helsingin makasiini oy:llä ei ollut käytettävissään varoja omaisuudenluovutusveronsa y. m. maksamiseksi, niin oli päätetty, että yhtiö osakeyhtiöiden omaisuudenluovutusveron suorittamisesta niiden omilla osakkeilla joulukuun 19 p:nä 1940 annetun lain nojalla anoisi valtiovarainministeriöltä oikeutta saada suorittaa sille omaisuudenluovutusverolain nojalla maksuunpannun veron omilla osakkeillaan osakepääomaa korottamalla. Yhtiön tämän johdosta tiedusteltua, miten kaupunki suhtautui asiaan, kaupunginhallitus puolestaan päätti [5]) tiedustella yhtiöltä, oliko se valmis korottamaan osakepääomaansa antamalla etuoikeutettuja osakkeita 2,000,000 mk:n arvosta siinä tapauksessa, että kaupunginvaltuusto päätti merkitä mainitut osakkeet.

Sittemmin yhtiön johtokunta laaditutti suunnitelman yhtiön osakepääoman korottamisesta 6,000,000 mk tiedustellen kaupunginhallituksen kantaa asiassa. Tällöin kaupunginhallitus päätti [6]) ilmoittaa suostuvansa kaupunginvaltuustolle puoltamaan edellä mainittua osakepääoman korotusta antamalla etuoikeutettuja osakkeita, joiden korkokanta on taattu 6 %:ksi, jolloin kaupunki merkitsisi enintään 5,000,000 mk.

Lahjoitusrahastot. Kaupunginhallitus päätti [7]) määrätä kaupungin lahjoitusrahastojen antolainauskoron 5 %:ksi kertomusvuoden toukokuun 1 p:stä lukien.

Oy. Helsingin panttilainakonttori oli päättänyt lisätä osakepääomaansa antamalla 20,000 uutta 100 mk:n osaketta edellyttäen, että ennen kertomusvuoden loppua pidettävä ylimääräinen yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen. Kaupunginhallitus päätti [8]) tällöin antaa rahatoimistolle tehtäväksi merkitä kyseiset osakkeet kaupungin lahjoitusrahastojen nimiin, joilla oli

---

[1]) Khs 11 p. jouluk. 2,634 §. — [2]) S:n 30 p. jouluk. 2,721 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 12. — [4]) Khs 8 p. toukok. 1,179 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 230 §. — [6]) S:n 17 p. huhtik. 994 §. — [7]) S:n 23 p. tammik. 216 §. — [8]) S:n 16 p. lokak. 2,244 §.

vapaita yhteisiä kassavaroja tähän tarkoitukseen käytettäviksi, ja suorittaa niiden hinnan heti käteisellä.

Valtion n.s. jälleenrakennuslainaan päätettiin [1]) sijoittaa lahjoitusrahastojen vapaina olevia varoja n. 600,000 mk.

Rouva A. M. Ahlström-Fogelberg, jolle hänen kuolemaansa saakka kuuluivat Pohjoismaiden yhdyspankin hoidossa olevan 1,000,000 mk:n suuruisen Rafael Ahlströmin rahaston korot, oli ehdottanut pankille että mainitun rahaston varat, jotka olivat kiinnitysvakuutta vastaan lainattuina kaupunkitaloihin, sijoitettaisiin siten, että ne olisivat turvassa mahdolliselta inflatiolta. Pankin tiedusteltua kaupunginhallituksen mielipidettä asiasta, tämä päätti [2]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään esitystä vastaan muistuttamista.

Kunnallisverotus. Verotusvalmisteluviraston ilmoitettua taksoituslautakunnan laskeneen veroäyrien lukumäärän kertomusvuonna toimitettavassa kunnallisverotuksessa 46,401,060:ksi, kaupunginhallitus alustavasti määräsi [3]) äyriltä maksettavan veromäärän 9: 50 mk:ksi, josta määrästä kolmessa ensimmäisessä kannannassa perittäisiin 2: 50 mk ja neljännessä eli viimeisessä kannannassa 2 mk. Sitten kun oli saatu tietää tutkijalautakunnan alentaneen edellä mainitun veroäyrimäärän 46,027,076:ksi, kaupunginhallitus lopullisesti vahvisti [4]) veroäyrin suuruuden 9: 40 mk:ksi.

Kaupunginhallitus päätti [5]) suostua verotusvalmisteluviraston esitykseen, että kunnallisveroluettelot asetettaisiin näytteille ilmoitettuna aikana, että sanomalehdissä ei erikseen ilmoitettaisi muuttuneesta valitusajasta ja että muutenkin valitusten käsittelyn suhteen meneteltäisiin normaalivuosien tapaan, kuitenkin sellaisin poikkeuksin, että kantoluettelot pantaisiin näytteille vasta lokakuussa.

Helsingin tullivirkamiesyhdistyksen esitykseen sen verohuoltojaoston oikeuttamisesta suorittamaan ennakolta ja yhteisenä maksupäivänä jäsentensä veroja y. m. kaupunginhallitus päätti [6]) vastata kaupunginkamreerin ehdottamin tavoin huomauttaen mahdollisuudesta käyttää kaupungin lainanobligatioita kunnallisverojen maksuun [7]) sekä mahdollisuudesta soveltaa yleisenä toimintaohjeena huoltokonttorien kunnallisverojen maksamisessa kaupunginhallituksen päätöstä [8]), jolla se oli oikeuttanut liikkeiden ja teollisuuslaitosten huoltokonttorit suorittamaan työntekijäinsä puolesta maksettavan kunkin veroerän samana päivänä sopimuksen mukaisesti rahatoimiston kanssa.

Käsiteltyään kysymystä verorasituksen tasaisemmaksi jakamiseksi vuoden eri ajoiksi kaupunginhallitus päätti [9]), ettei kysymys aiheuttanut muita toimenpiteitä, kuin että kaupunki kertomusvuonnakin järjestäisi veronmaksajille tilaisuuden hyvitystä vastaan suorittaa kunnallisverojensa ennakkomaksuja kaupunginhallituksen yleisjaoston tarkemmin päätettävin tavoin.

Kaupunginhallitus päätti [10]) oikeuttaa rahatoimiston laaditun suunnitelman mukaisesti myymään v:n 1941 toisen 6 %:n lainan obligatioita veronmaksutodisteina kurssiin 101 ½ %.

---

[1]) Khs 27 p. helmik. 527 §. — [2]) S:n 27 p. maalisk. 799 §. — [3]) S:n 3 p. heinäk. 1,717 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 1,082 § ja 19 p. marrask. 2,461 §. — [5]) Khn jsto 24 p. heinäk. 3,832 §. — [6]) Khs 13 p. helmik. 429 §. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 120. — [8]) Ks. v:n 1937 kert. s. 137. — [9]) Khs 20 p. maalisk. 727 §. — [10]) S:n 18 p. jouluk. 2,686 §.

Rahatoimiston ilmoitus maaliskuun 31 p:ään mennessä suoritetuista kunnallisverojen ennakkomaksuista merkittiin [1]) tiedoksi.

Kunnallisverojen kannannat määrättiin [2]) tapahtuviksi elokuun 20—30 p:nä, syyskuun 22—30 p:nä, lokakuun 23—31 p:nä ja marraskuun 21—29 p:nä.

Rahatoimiston ilmoitukset kunnallisverojen kannannan tuloksista kertomusvuonna merkittiin [3]) tiedoksi.

Siihen katsoen, että kaupunginhallituksen asiamiesosaston alaiseksi v. 1934 palkattu virkailija, jonka tehtävänä oli ulosottolaitoksen estetodistuksella palauttamien verojäämien pakkoperintä, v:n 1938 alusta oli eronnut, kaupunginhallitus päätti [4]) antaa näiden verojäämien perimisen enintään kertomusvuoden loppuun saakka rahatoimiston alaisena toimivalle lakimiehelle tehtäväksi vahvistaen tämän kuukausipalkan 1,500 mk:ksi ja oikeuttaen hänet saamaan perimispalkkiota 20 % perimästään määrästä. Rahatoimistoa päätettiin [4]) kehoittaa aikanaan tekemään esitys kyseisen henkilön palkkaamista varten tarvittavan määrärahan myöntämisestä sikäli kuin toimiston määrärahat eivät siihen riittäneet.

Kun sittemmin havaittiin edellä mainitun lakimiehen tekemällä asianomaisten kanssa akordisopimuksia saavuttavan kohtalaisen hyviä tuloksia, kaupunginhallitus päätti [5]) hyväksyä mainitunlaisen akordimenetelmän ja kerran kuukaudessa ottaa velallisten kanssa tehdyt alustavat sopimukset harkittavakseen, kuitenkin niin, että milloin sopimukset koskivat suuria saatavia, ensin oli hankittava kaupunginlakimiehen ja kaupunginreviisorin lausunnot niistä. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) samalla siihenastiset alustavat sopimukset.

Ab. Finnish Investing Company oy:tä vastaan, jolla oli maksamatta kunnallisveroa v:lta 1937, 1938 ja 1939, yhteensä 249,175 mk, ynnä lisäksi veronlisäykset, päätettiin [6]) ryhtyä konkurssitoimenpiteisiin.

Valtion tulo- ja omaisuusveron kannanta. Valtiovarainministeriö oli marraskuussa 1936 vahvistanut ne perusteet, joita oli noudatettava suoritettaessa kaupungeille korvausta valtion tulo- ja omaisuusveron kantamisesta ja tilittämisestä, siten, että m. m. Helsingin kaupungille voitiin suorittaa korvausta enintään 2: 50 mk laskettuna kultakin kantokirjan osoittamalta verolipulta ja huomioonottaen, että pankille tuleva kannantaprovisio oli menevä näin myönnetystä palkkiosta; pankeille oli suoritettu kannantapalkkiona 1/20 % kannetusta rahamäärästä, mikä edelleen oli voimassa sellaisin rajoituksin, että 1,000,000 mk ylittävästä veromäärästä maksettiin vain 1/40 %. Koska edellä mainittuja korvausperusteita ei kuitenkaan enää voitu pitää oikeina, niin kaupunginhallitus päätti [7]) tehdä valtiovarainministeriölle esityksen tulo- ja omaisuusveron kannosta vahvistetun korvauksen muuttamisesta siten, että valtio suorittaisi erillisenä pankeille tulevan kantoprovision ja että kaupungille suoritettaisiin korvausta sen omista kuluista 2: 50 mk kultakin kantokirjan osoittamalta verolipulta sekä että näin määrätty korvaus maksettaisiin jo kertomusvuoden joulukuun aikana kannettavasta verosta lukien. Turun kaupungin vastaavanalaisesta esityksestä Uudenmaan lääninhallitukselle annetta-

---

[1]) Khs 9 p. huhtik. 897 §. — [2]) S:n 2 p. toukok. 1,082 §. — [3]) S:n 2 p. lokak. 2,172 §, 27 p. marrask. 2,526 § ja 18 p. jouluk. 2,681 §. — [4]) S:n 30 p. tammik. 274 §. — [5]) S:n 13 p. maalisk. 665 §. — [6]) S:n 12 p. kesäk. 1,558 §. — [7]) S:n 18 p. jouluk. 2,679 §.

vassaan lausunnossa kaupunginhallitus päätti [1]) viitata omaan esitykseensa.

Revisiotoimiston huomautus, ettei kaupunki ollut saanut mitään korvausta tulo- ja omaisuusveron kannannasta v. 1937—40, koska valtioneuvosto sittemmin oli päättänyt korvata kaupungille tämän määrän, ei antanut [2]) kaupunginhallitukselle muuta toimenpiteen aihetta kuin että rahatoimistoa kehoitettiin huomioimaan vastedes talousarvion ulkopuolella tämäkin vuotuinen valtion korvaus.

Koiravero. Helsingin sotakoirasuojeluskunnalle kaupunginhallitus, sen anottua vapautusta koiraveron suorittamisesta, päätti [3]) ilmoittaa, ettei kaupunginhallituksella lain mukaan ollut oikeutta suostua anomukseen, mutta että se eri anomuksesta, joka sisälsi tarkat tiedot koirien lukumäärästä, voi ottaa harkittavakseen kysymyksen avustuksen myöntämisestä veron suorittamiseen, enintään 50 % veron määrästä, sekä tehdä valtiovarainministeriölle esityksen lain muuttamisesta.

Kansaneläkevakuutusmaksujen kannanta. Merkittiin [4]) tiedoksi, että valtioneuvosto lokakuun 10 p:nä 1940 oli myöntänyt kaupungille v:ksi 1941 luvan suorittaa v:n 1939 ja 1940 kansaneläkevakuutusmaksujen määräämisen välittömästi kunnallisverojen taksoituksen jälkeen ja mainittujen maksujen kannannan viimeistään neljännen kunnallisveroerän kannannan yhteydessä.

Talousarvio. Kaupunginhallitus määräsi [5]) seuraavat jäsenensä edustajikseen alla mainittuihin lautakuntiin v:n 1942 talousarviota käsiteltäessä: jäsen Tulenheimon kiinteistölautakuntaan, jäsen Railon yleisten töiden lautakuntaan, jäsen Kivistön satamalautakuntaan ja jäsen Salovaaran teknillisten laitosten hallitukseen.

Ehdotus talousarvion laatimista koskevaksi kaikille kaupungin hallituksille, lauta- ja johtokunnille sekä laitoksille lähetettäväksi kiertokirjeeksi hyväksyttiin [6]) ja talousarvioehdotuksen käsittely määrättiin [6]) tapahtuvaksi kolmessa lukemisessa.

Kaupunginhallituksen talousarviokirjelmä hyväksyttiin [7]).

Talousarvion laatimisessa avustaneelle tilastotoimiston toimistoapulaiselle L. E. Ruotsalaiselle päätettiin [8]) kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman määrärahasta suorittaa kuukausipalkkaa 2,140 mk, mistä 440 mk kalliinajanlisäyksenä.

Talousarvion laatimisessa suoritetusta ylityöstä päätettiin [9]) maksaa 26,009 mk.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatti. Merkittiin [10]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen ilmoitus toimistoarkkitehti V. Tuukkasen määräämisestä kertomusvuoden tammikuun 1 p:stä lukien kolmen vuoden ajaksi toimimaan Helsingin kaupungin maistraatin asiantuntevana lisäjäsenenä maistraatin käsitellessä asemakaava- ja rakennusasioita.

---

[1]) Khs 30 p. jouluk. 2,718 §. — [2]) S:n 19 p. kesäk. 1,616 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 433 §. — [4]) S:n 27 p. helmik. 524 §. — [5]) S:n 28 p. elok. 1,972 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,234 § ja 30 p. lokak. 2,357 §. — [7]) S:n 27 p. marrask. 2,514 §. — [8]) Khn jsto 11 p. syysk. 3,994 §. — [9]) S:n 18 p. jouluk. 4,313 §. — [10]) Khs 30 p. tammik. 279 §.

Maistraatti oikeutettiin [1]) ylittämään tilapäisen työvoiman määrärahaansa ylimääräisen toimistoapulaisen palkkaamista varten päättäen kehoittaa sitä kertomusvuoden lopussa tekemään esitys tarvittavan lisämäärärahan myöntämisestä.

Apulaiskirjaaja E. G. Jokinen [2]) oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella enintään v:n 1942 loppuun.

Maistraatti oikeutettiin [3]) Kesälomasijaiset nimisen määrärahansa puitteissa vapaasti määräämään sinne otettavien viransijaisten palkkiot.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 6,000 mk maistraatin arkiston hyllyjen järjestelytöitä varten.

Protestitietojen julkaiseminen. Ensimmäinen julkinen notaari oikeutettiin [5]) antamaan Kustannus oy. Liiketieto nimiselle yhtiölle luottojulkaisua varten samanlaiset tiedot toimitetuista vekseliprotesteista kuin annettiin Suomen luottolehdelle ja Kauppalehden protestilistalle, ollen kustakin julkaistusta protestista suoritettava 5 mk kaupunginkassaan.

Ulosottolaitos. Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulainen A. Leinonen oikeutettiin [6]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa v:n 1942 loppuun.

Merkittiin [7]) tiedoksi ilmoitukset toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaisten V. H. Lindforsin ja A. H. Westmanin kaatumisesta sodassa vastaavasti heinäkuun 30 p:nä ja elokuun 19 p:nä.

Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulainen L. Falenius sekä toimistoapulaiset E. Viiala ja H. Hanemann oikeutettiin [8]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Rakennustarkastuskonttori. Rakennustarkastuskonttorin vahtimestari V. Lindgren oikeutettiin [9]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa kesäkuun 30 p:ään, jolloin viimeinen kuukausi laskettiin hänen kesäloma-ajakseen.

Raastuvanoikeus. Merkittiin [10]) tiedoksi yhteisen raastuvanoikeuden ilmoitus, että sen ylimääräisen IX osaston toinen jaosto ei toistaiseksi aloittaisi toimintaansa.

Merkittiin [11]) tiedoksi yhteisen raastuvanoikeuden ilmoitus kesälomien peruuttamisesta ynnä kesälomasijaisille suoritettavista palkoista.

Korkein hallinto-oikeus, johon oli valitettu Uudenmaan lääninhallituksen päätöksestä velvoittaa Helsingin kaupunki suorittamaan palkkaa virkasäännön mukaiselta irtisanoutumisajalta ent. rikosasiainnotaari A. Candolinille [12]) kumosi helmikuun 11 p:nä lääninhallituksen mainitun päätöksen, mikä merkittiin [13]) tiedoksi.

Syyttäjistö. Kaupunginviskaalinviraston eräälle siivoojalle päätettiin [14]) sallia maksaa 48 mk:n suuruinen palkankorotus kuukaudessa helmikuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginviskaali R. Selin oikeutettiin [15]) asumaan kaupungin ulkopuolella enintään v:n 1942 loppuun.

---

[1]) Khs 19 p. kesäk. 1,608 §. — [2]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,063 §. — [3]) S:n 15 p. toukok. 3,567 §. — [4]) Khs 28 p. elok. 1,963 §. — [5]) S:n 8 p. toukok. 1,164 §. — [6]) S:n 25 p. syysk. 2,134 §. — [7]) Khn jsto 14 p. elok. 3,878 § ja 28 p. elok. 3,918 §. — [8]) S:n 23 p. tammik. 3,079 §, 25 p. syysk. 4,021 § ja 20 p. marrask. 4,219 §. — [9]) Khs 6 p. maalisk. 609 § ja 15 p. toukok. 1,225 §. — [10]) Khn jsto 3 p. heinäk. 3,771 §. — [11]) S:n 3 p. heinäk. 3,770 §. — [12]) Ks. v:n 1940 kert. s. 124. — [13]) Khs 3 p. huhtik. 844 §. — [14]) S:n 24 p. huhtik. 1,025 §. — [15]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,310 §.

Poliisilaitos. Kaupunginhallituksen käyttövaroista kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille myönnettiin [1]) 4,440 mk:n suuruinen lisäys poliisilaitoksen sairashuoltomäärärahaan Tilapäistä työvoimaa kalliinajanlisäyksen suorittamiseksi poliisilaitoksen lääkintöapulaiselle.

Poliisilaitoksen kanslian siivooja A. I. Kähkönen oikeutettiin [2]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään toimeensa yhdeksi vuodeksi kesäkuun 14 p:stä lukien.

Merkittiin [3]) tiedoksi sisäasiainministeriön päätös, että ne kaupungit, joihin oli siirretty Viipurin, Sortavalan, Käkisalmen ja Hangon kaupunkien poliisilaitosten toimenhaltijoita, olivat velvolliset säädetyllä tavalla osallistumaan näiden toimenhaltijain palkkaukseen ja niihin muihin heistä valtiolle aiheutuneisiin rahallisiin menoihin, jotka oli merkitty poliisilaitoksen tileihin.

Rahatoimistoa päätettiin [4]) kehoittaa maksamaan valtiolle poliisilaitoksen v:n 1939 ylläpitokustannuksista johtuvan 10,480: 35 mk:n suuruisen lisälaskun määrä.

Rahatoimistoa päätettiin [5]) kehoittaa maksamaan valtiolle kaupungin osuus poliisilaitoksen v:n 1940 menoista, yhteensä 7,512,792: 15 mk.

Poliisilaitoksen määrärahasta Kalusto päätettiin [6]) määrätä laitokselle maksettavaksi kaluston korjauttamista ja hankkimista sekä makuuvaatteiden hankkimista varten pidätetyille henkilöille yhteensä 37,500 mk.

Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua poliisimestarin esitykseen, että pidätetyille henkilöille annettavan ruoka-aterian hinta heinäkuun 1 p:stä lukien korotettaisiin 3: 25 mk:sta 4 mk:aan.

Kaupunginhallitus päätti [8]), että merimieskatselmusmiehen hallussa ollut Etelärannan talon n:o 10 huoneisto kesäkuun 1 p:stä lukien luovutetaan poliisilaitoksen osoite- ja tiedonantotoimiston käyttöön, myöntäen samalla tämän huoneiston kertomusvuoden tilitysvuokran suorittamiseen 4,270 mk käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin. Samoista käyttövaroista myönnettiin lisäksi Eurantien talossa n:ot 8—10 olevan V poliisiaseman vuokrankorotuksen suorittamiseen 3,500 mk [9]), Toukolan poliisivartioaseman vuokrankorotuksen suorittamiseen 2,100 mk [10]) VI poliisiaseman autotallin vuokran maksamiseen 3,600 mk [11]) ja poliisilaitoksen liikennetoimiston tilitysvuokran maksamiseen 4,068 mk [12]).

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi arkistotilan järjestämiseen poliisilaitoksen liikennetoimistolle 29,700 mk [13]), poliisilaitoksen rikospoliisiosaston huoneiston korjaamiseen 3,942: 40 mk [14]), vaatekomeroiden järjestämiseen poliisilaitoksen autoosaston miehistölle Sofiankadun 3:een 14,500 mk [15]), poliisilaitoksen keskusosaston mukavuuslaitoksen muutostöihin 18,200 mk [16]), erinäisten muutostöiden toimeenpanoon poliisilaitoksen osoite- ja tiedonantotoimiston huoneistossa 28,100 mk [17]) sekä erinäisten töiden suorittamiseen poliisilaitokselle luovutetussa ratsastushallin tallissa 25,000 mk [18]).

---

[1]) Khs 25 p. syysk. 2,154 §. — [2]) S:n 20 p. maalisk. 733 §. — [3]) S:n 20 p. helmik. 475 §. — [4]) Khn jsto 29 p. toukok. 3,640 §. — [5]) S:n 20 p. maalisk. 3,308 §. — [6]) S:n 10 p. huhtik. 3,409 §, 24 p. heinäk. 3,831 §, 6 p. marrask. 4,164 § ja 4 p. jouluk. 4,257 §. — [7]) S:n 7 p. elok. 3,863 §. — [8]) Khs 20 p. maalisk. 743 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 284 §. — [10]) Khn jsto 6 p. maalisk. 3,277 §. — [11]) Khs 16 p. tammik. 156 § ja 5 p. kesäk. 1,455 §. — [12]) S:n 14 p. elok. 1,866 §. — [13]) S:n 14 p. elok. 1,866 §. — [14]) Khn jsto 18 p. syysk. 4,009 §. — [15]) Khs 6 p. maalisk. 637 § ja 16 p. lokak. 2,252 §. — [16]) S:n 14 p. elok. 1,875 §. — [17]) S:n 12 p. kesäk. 1,554 §. — [18]) S:n 16 p. tammik. 155 §.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että poliisilaitoksen löytötavaratoimistoon saatiin järjestää ilmanvaihtoventtiili käyttämällä pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvää poliisitalojen korjausmäärärahaa.

Sen johdosta, että poliisilaitoksen rikospoliisiosasto saisi käytettäväkseen kuusi kuulusteluhuonetta poliisilaitoksen tallirakennuksen toisesta kerroksesta luovuttaen tällöin puolestaan laitoksen talousosaston käytettäväksi sen huoneiston vieressä olevan huoneen, kävisi välttämättömäksi rakentaa väliovi ja suorittaa eräitä mainittujen huoneiden kunnostamistöitä, mitkä kaupunginhallitus oikeutti [2]) yleisten töiden lautakunnan suorittamaan, ollen lasku niistä aikanaan esitettävä kaupunginhallitukselle.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [3]) suorittamaan eräät poliisimestarin anomat muutostyöt poliisitalon auto-osastolla sekä entisen tallirakennuksen pajassa ja puusepän työhuoneessa kiinteistölautakunnan puoltamassa laajuudessa. Ensiksi mainittua lautakuntaa päätettiin samalla kehoittaa aikanaan tekemään esitys tarpeellisen määrärahan myöntämisestä tarkoitukseen.

Ratakadun 10:ssä olevan II poliisiaseman talon lämpöjohtokattilan uusimiseksi yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) ylittämään pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Talorakennukset mainittua tarkoitusta varten merkittyä määrärahaa, joka oli osoittautunut riittämättömäksi, 10,000 mk; kaupunginvaltuustolle päätettiin aikanaan tehdä esitys tämän toimenpiteen hyväksymisestä.

Rakennustoimistoa päätettiin [5]) kehoittaa heti ryhtymään toimenpiteisiin eräiden väliseinäin teettämiseksi poliisilaitoksen Sofiankadun 4:ssä ja Aleksanterinkadun 22—24:ssä oleviin taloihin.

Merivartiolaitoksen esikunta oikeutettiin [6]) 1,100 mk:n korvauksin käyttämään Sofiankadun talossa n:o 4 olevaa poliisilaitoksen voimistelusalia merivartiolaitoksen peruskurssin voimistelutuntien pitoon tammikuun 27 p:n ja huhtikuun 31 p:n välisenä aikana maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 10—12 oikeuksin käyttää lämmintä suihkua.

Poliisilaitokselle myönnettiin [7]) oikeus korvauksetta leikata Munkkiniemen ja Laajalahden rannoilla kasvavaa meriheinää kuivikkeeksi ratsastavan osastonsa hevosille.

Koska lumen sulaminen suuresti oli alkanut vaikeuttaa liikenneoloja kaupungin kaduilla, kaupunginhallitus päätti [8]) pyytää poliisilaitosta osoittamaan yksityisille talonomistajille kehoituksen toimenpiteisiin ryhtymisestä näiden katuosuuksien talvipuhtaanapidon tehostamiseksi.

Henkikirjoittajan konttori. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [9]) 2,100 mk henkikirjoittajan konttorin vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Sotapalvelukseen kutsuttujen huoneenvuokravelkojen järjestely. Valtioneuvosto oli marraskuun 7 p:nä 1940 päättänyt myöntää avustusta huoneenvuokravelkojen järjestelyyn, joka kohdistui v:n 1939 lokakuun 12 p:n jälkeen sotapalveluksessa olleiden reserviläisten ja nostomiesten sekä heidän perheidensä vuokrasuhteissa sotapalveluksen aikana syntyneisiin vuokravelkoihin m.m. edellyttäen, että vuokranantaja puolestaan alensi vuokravelkaa yhdellä kolmanneksella. Tämän johdosta kaupunginhallitus

[1]) Khn jsto 9 p. lokak. 4,076 §. — [2]) Khs 17 p. huhtik. 996 §. — [3]) S:n 23 p. toukok. 1,304 §. — [4]) S:n 24 p. heinäk. 1,827 §. — [5]) S:n 19 p. kesäk. 1,601 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 418 §. — [7]) S:n 27 p. helmik. 537 §. — [8]) S:n 6 p. maalisk. 634 §. — [9]) Khn jsto 27 p. helmik. 3,232 §.

päätti [1]) oikeuttaa kiinteistötoimiston maatalousosaston ja talo-osaston kaupungin puolesta täyttämään ja allekirjoittamaan niiden hoidossa olevissa rakennuksissa asuvien vuokravelkain järjestelyä koskevat kyselykaavakkeet ja niissä sitoutumaan yhden kolmanneksen suuruiseen vuokranalennukseen edellyttäen että vuokralainen ja valtio yhdessä suorittivat kaksi kolmannesta vuokravelasta ja että kaupungin vastaavalta ajalta ehkä jo myöntämä vuokravelan alennus otettiin huomioon. Edellä mainitun päätöksensä selventämiseksi kaupunginhallitus sittemmin päätti [2]), ettei se koske sellaisia henkilöitä, jotka sotapalveluksessa olonsa aikana ovat nauttineet säännöllisiä palkkatulojaan.

Merkittiin [3]) tiedoksi sosiaaliministeriön kiertokirje, jossa ministeriö antoi ohjeet reserviläisten ja nostomiesten sotapalveluksessaoloaikana syntyneiden huoneenvuokravelkojen järjestelytoimenpiteiden asteittaisesta lopettamisesta, ollen mainittujen ohjeiden mukaisesti niiden reserviläisten ja nostomiesten, jotka olivat vapautuneet sotapalveluksesta viimeistään kertomusvuoden tammikuun 31 p:nä, jätettävä järjestelykaavakkeet asianomaiselle järjestelylautakunnalle tai muulle viranomaiselle viimeistään saman vuoden helmikuun 15 p:nä. Kun järjestelyn alaisiksi alistetut asiat oli käsitelty, tuli vuokramaksujen järjestelylautakuntien lopettaa toimintansa. Koska sotapalveluksessa kuitenkin tuli myöhemminkin olemaan jonkun verran nostomiehiä, oli kaupungin- tai kauppalanhallituksella oikeus ottaa heidän vuokravelkansa järjesteltäväkseen, mikäli järjestelykaavakkeet oli jätetty niiden käsiteltäväksi ennen kertomusvuoden lokakuun 1 p:ää. Helsingin kaupungissa voi kuitenkin erityinen vuokramaksujen järjestelylautakunta edelleen käsitellä ennen mainittua päivää sotapalvelukseen joutuneiden nostomiesten vuokravelkoja, mikäli näissä tapauksissa järjestelykaavakkeet jätettiin lautakunnalle ennen mainittua päivää.

Sittemmin sosiaaliministeriö hyväksyi [4]) kaupunginhallituksen edellä olevan johdosta ministeriölle tekemän esityksen III, IV ja V järjestelylautakunnan toiminnan lakkauttamisesta helmikuun 1 p:stä lukien sekä I ja II järjestelylautakunnan niin pian kuin niille ennen helmikuun 15 p:ää jätettävät järjestelykaavakkeet oli loppuunkäsitelty. Toimintaan jäi tämän jälkeen enää vain VI järjestelylautakunta, joka käsitteli sotapalveluksessa edelleen olevien nostomiesten vuokravelkoja.

Huoneenvuokralautakunnat. V huoneenvuokralautakunnan puheenjohtaja A. Wennerqvist määrättiin [5]) toistaiseksi hoitamaan myöskin I huoneenvuokralautakunnan ja III huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajan tehtäviä.

I huoneenvuokralautakunnan väliaikaiseksi varapuheenjohtajaksi määrättiin [6]) poliisilaitoksen rikospoliisiosaston apulaispäällikkö J. B. Takolander, II ja IV huoneenvuokralautakunnan yhteiseksi väliaikaiseksi varapuheenjohtajaksi kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies E. Elfvengren sekä III ja V huoneenvuokralautakunnan yhteisiksi väliaikaisiksi varapuheenjohtajiksi rakennustoimiston sihteeri H. E. Arvidson ja lakitieteenkandidaatti A. Sandström.

Huoneenvuokralautakuntien yleissihteerille K.-H. Molinille päätettiin [7]) suorittaa 800 mk:n kuukausipalkka kesäkuun 20 p:stä lukien sekä 1,000

[1]) Khs 9 p. tammik. 102 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 1,245 §. — [3]) S:n 6 p. helmik. 351 §. — [4]) S:n 27 p. helmik. 531 §, 13 p. maalisk. 684 § ja 20 p. maalisk. 742 §. — [5]) S:n 27 p. kesäk. 1,668 § ja 17 p. heinäk. 1,772 §. — [6]) S:n 17 p. heinäk. 1,772 §. — [7]) S:n 31 p. heinäk. 1,852 §.

mk:n kertakaikkinen korvaus lautakuntien toimenhaltijain sotapalvelukseen kutsumisista aiheutuneen työruuhkan selvittämisestä, kummatkin huoneenvuokralautakuntain palkkiomäärärahasta.

Kaupunginhallitus päätti [1]) sallia huoneenvuokralautakuntien neljän toimistoapulaisen palkkain korottamisen siten, että yhden palkka korotettiin enintään 2,300 mk:aan ja muiden palkat enintään 2,000 mk:aan.

Osittain kaupunginvaltuustolta saamiensa valtuutuksien nojalla kaupunginhallitus oikeutti [2]) huoneenvuokralautakunnat ylittämään määrärahojaan Palkkiot 372,054: 85 mk, Tilapäistä työvoimaa 30,000 mk, Vuokra 18,145: 15 mk, Siivoaminen 300 mk, Painatus ja sidonta 23,500 mk sekä Tarverahat 21,000 mk. Lisäksi kaupunginhallitus päätti oikeuttaa huoneenvuokralautakunnat siirtämään 10,000 mk niiden tilapäisen työvoiman tililtä niiden palkkiotilille sekä esittää kaupunginvaltuustolle, että huoneenvuokralautakunnat oikeutettaisiin ylittämään alkuperäisellä palkkiotilillä olevaa ja sille myöhemmin myönnettyjä määrärahoja 175,000 mk eli käyttämään tarkoitukseen kaikkiaan enintään 700,000 mk.

4. Liikennettä koskevat asiat

Yhteenajovaurioiden korvaaminen. Rakennustoimiston autonkuljettajan N. V. Linolan ajaessa kaupungin omistamaa kuorma-autoa oli tapahtunut yhteenajo tämän vaunun ja raitiotievaunun välillä, jotka tällöin vahingoittuivat siinä määrin, että raastuvanoikeus oli tuominnut autonkuljettaja Linolan yhteensä 200 mk:n päiväsakkoon sekä velvoittanut hänet maksamaan Raitiotie ja omnibus oy:lle korjauskuluja 2,500 mk ja kaupungille 6,499: 90 mk 5 %:n vuotuisine korkoineen samoin kuin korvaamaan eräät oikeudenkäyntikulut yhteensä 150 mk:lla. Kaupunginhallitus päätti [3]) tällöin vapauttaa autonkuljettaja Linolan maksamasta Raitiotie ja omnibus oy:lle kuuluvaa korvausta sekä 2/3 kaupungille kuuluvasta korvauksesta, jääden hänen maksettavakseen siis 1/3 eli 2,166: 60 mk; kaupungin rasitukseksi näin ollen jäävä 6,833: 30 mk:n määrä myönnettiin kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Edellä mainittu 2,166: 60 mk:n määrä päätettiin [4]) autonkuljettaja Linolan vaikeutuneeseen toimeentuloon katsoen periä häneltä verohuoltotoimiston välityksellä n. 8 kuukauden kuluessa 75 mk:n suuruisin viikkoerin ilman korkoa.

Nuorempi palokorpraali V. Laakkonen, jonka ajama palokunnan sairasvaunu jäätyneellä tiellä oli päässyt liukumaan aiheuttaen yhteenajon, vapautettiin [5]) suorittamasta raastuvanoikeuden helmikuun 26 p:nä hänen maksettavakseen tuomitsemaa 3,173: 20 mk:n korvausta.

Autohiilien hinnat. Merkittiin [6]) tiedoksi metsähallituksen hiilitoimiston ilmoitus autohiilien hinnoista.

Raitiotie ja omnibus oy. Kaupunginhallitus päätti [7]), että enintään 20,000,000 mk kaupungin käteisvaroja saatiin sijoittaa Raitiotie ja omnibus oy:n käytettäväksi.

Merkittiin [8]) tiedoksi Raitiotie ja omnibus oy:n hyväksyneen kaupunginhallituksen päätöksen v:n 1942 virranhankinnassa noudatettavista lasku-

[1]) Khs 25 p. syysk. 2,133 §. — [2]) S:n 29 p. toukok. 1,381 §, 17 p. heinäk. 1,773 §, 31 p. heinäk. 1,851 § ja 4 p. jouluk. 2,547 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 294 §. — [4]) S:n 27 p. helmik. 553 §. — [5]) S:n 27 p. maalisk. 829 §. — [6]) S:n 18 p. jouluk. 2,695 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 90 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 290 §.

perusteista sekä voimassa olevan virranhankintasopimuksen irtisanomisesta siinä määritellyn 75 p:n enimmäishinnan suhteen kWh:lta tammikuun 1 p:ään 1943 mennessä. Teknillisten laitosten hallitusta päätettiin[1]) kehoittaa muodollisesti irtisanomaan sopimus.

Raitiotie ja omnibus oy. oikeutettiin kertomusvuodeksi jakamaan maksuttomia raitiotievuosilippuja Sotainvaliidien veljesliiton toimihenkilöille 3 [2]) kehoittaen yhdistystä halutessaan vapaalippuja v:ksi 1942 jättämään asiaa koskeva anomus kaupunginhallitukselle syyskuun kuluessa ja Vapaussodan invaliidien liiton toimihenkilöille 3 [3]) oikeuttaen yleisjaosto myöntämään lippuihin tarvittavat varat kaupunginhallituksen käyttövaroista sekä Helsingin kreikkalais-katolisen seurakunnan toimihenkilölle [4]) kertomusvuoden loppuosaksi.

Raitiotie ja omnibus oy:n tehtyä saapuneiden anomusten perusteella esityksen maksuttomien raitiotievuosilippujen jakamisesta v:ksi 1942 kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että näitä lippuja jaettiin seuraaville seurakunnille ja hyväntekeväisyysjärjestöille alla mainitut määrät: Helsingin evankelis-luterilaisille seurakunnille 8, Helsingin kaupunkilähetykselle 7, Merimieslähetykselle 1, Pelastusarmeijalle 10, Sokeain keskusliitolle 3, Suomen sokeain hierojain yhdistykselle 1, Sokeain ystävät yhdistykselle 1, Maitopisarayhdistykselle 4, Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitolle 1, Vapaussodan invaliidien liitolle 3 ja Sotainvaliidien veljesliitolle 3. Edelleen kaupunginhallitus päätti ilmoittaa Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunnalle, että se vastaisuudessa itse sai ratkaista tämänlaatuiset kysymykset.

Kaupunginhallitus päätti [6]) maistraatille lähetettävässä kirjelmässä puoltaa Raitiotie ja omnibus oy:n anomusta raitiotievaunujen kulkuvuorojen vahvistamisesta huhtikuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi.

Kaupunginhallitus päätti [7]) maistraatille lähetettävässä kirjelmässä puoltaa Raitiotie ja omnibus oy:n anomusta saada kaupungin alueella liikennöidä linja-autoilla, joiden suurin akselipaino oli 7,800 kg, ehdoin ettei kyseisiä linja-autoja käytetty kaduilla ja silloilla, joilla liikennöiminen oli sallittu ainoastaan kevyillä vaunuilla.

Raitiotie ja omnibus oy:n tehtyä esityksen tilapäisten raitiotieraiteiden rakentamisesta lumen poiskuljettamista varten, kaupunginhallitus päätti [8]) suostua siihen, että yhtiö omalla kustannuksellaan rakensi yhden raiteen Hietalahteen.

Raitiotie ja omnibus oy. oikeutettiin [9]) siirtämään Kauppatorilla oleva puukoroke Helsinginkadulle.

Liikenneluvat. Merkittiin[10]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen kiertokirje, jonka mukaan kansanhuoltoministeriö liikenteen supistamiseksi voiteluöljyvarastojen vähyyden vuoksi oli toistaiseksi ja kunnes toisin määrättiin kieltänyt uusien alue- ja linjaliikennelupien antamisen saaden kuitenkin liikennelupien uudistamista koskevat anomukset edelleen käsitellä moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuksen säätämässä järjestyksessä.

Maistraatin kesäkuun 4 p:nä 1938 rajoitettua Helsingissä ammattimaisessa alueliikenteessä käytettävien henkilöautojen lukumäärän toistaiseksi

---

[1]) Khs 30 p. tammik. 290 §. — [2]) S:n 30 p. tammik. 280 §. — [3]) S:n 12 p. kesäk. 1,547 §. — [4]) S:n 16 p. lokak. 2,235 §. — [5]) S:n 16 p. lokak. 2,235 § ja 13 p. marrask. 2,424 §. — [6]) S:n 20 p. maalisk. 732 §. — [7]) S:n 20 p. maalisk. 745 §. — [8]) S:n 6 p. marrask. 2,385 §. — [9]) S:n 8 p. toukok. 1,189 §. — [10]) S:n 15 p. toukok. 1,239 §.

enintään 1,000 vaunuun, poliisilaitos saattoi myöntää liikennelupia henkilöautoille vain milloin oli kyseessä luvan uusiminen. Kun vallitsevan polttoainetilanteen johdosta kaupungin alueella käytettävistä vuokrahenkilöautoista tosiasiallisesti oli liikenteessä huomattavasti vähemmän kuin 1,000 autoa, kun tällaisia autoja tarvittiin paljon enemmän kuin niitä todellisuudessa oli liikenteessä ja kun oli henkilöitä, jotka olivat halukkaita alkamaan harjoittaa ammattimaista autoliikennettä kaupungin alueella puu- tai hiilikäyttöisillä henkilöautoilla, poliisimestari oli ehdottanut, että maistraatti päättäisi, että sen edellä mainitun päätöksen estämättä saataisiin antaa liikennelupia, jotka oikeuttivat harjoittamaan ammattimaista alueliikennettä kaupungissa puu- tai hiilikäyttöisillä henkilöautoilla, kuitenkin niin, että näin myönnettyjen lupien perusteella käytettävien vuokrahenkilöautojen lukumäärä toistaiseksi olisi enintään 200. Maistraatille annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [1]) antaa kieltävän lausunnon ehdotuksesta.

Kaupunginhallitus päätti [2]) poliisilaitokselle lähetettävässä kirjelmässä puoltaa linja-autoliikennöitsijä I. O. Lehdon anomusta saada käyttää Oy. Strömberg ab:n työntekijäin ja konttorihenkilökunnan kuljetuksessa Pitäjänmäelle ja takaisin samoja reittejä, joita kyseisestä liikenteestä ennen häntä huolehtineen liikennöitsijänkin oli ollut määrä käyttää.

Maistraatille annettavassa lausunnossa kaupunginhallitus päätti [3]) puoltaa Oy. Strömberg ab:n anomusta saada käyttää omistamaansa sähkölinja-autoa, jonka kokonaispaino oli 12 tonnia ja suurin akselipaino 7 tonnia, palveluksessaan tai työssään olevien henkilöiden kuljettamiseen Nordenskiöldinkadun ja Turuntien risteyksestä Pitäjänmäelle ja takaisin ehdoin, että yhtiö vastasi kyseisestä liikenteestä mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Linja-autoaseman vuokra. Merkittiin [4]) tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitus, että lautakunta linja-autoliikenteen huomattavaan vähentymiseen katsoen oli päättänyt syyskuun 15 p:stä lukien vuokrata linja-autoaseman Oy. Matkahuolto ab:lle 3 kuukaudeksi 200,000 mk:sta 150,000 mk:ksi alennettua vuosivuokraa vastaavin vuokrin.

Käytännössä olevien vuokrahenkilöautojen lukumäärän selvillesaanti. Kaupunginhallitus päätti [5]) antaa kansanhuoltolautakunnalle tehtäväksi kehoittaa puu- tai hiilikaasuttimilla varustettuja autoja liikennöiviä vuokra-autoilijoita kiireimmiten noutamaan tuulilasiin kiinnitettävät järjestysnumeronsa sekä ennen maaliskuun 22 p:ää puu- tai hiilikaasuttimia tilanneita vuokra-autoilijoita mainittuun päivään mennessä ilmoittamaan asiasta kansanhuoltolautakunnalle.

Kuorma-autojen lukumäärän rajoittaminen. Kaupunginhallitus päätti [6]) maistraatille lähetettävässä kirjelmässä ehdottaa, ettei Helsingin kuorma-autoliikennöitsijät nimisen yhdistyksen anomuksen johdosta, joka tarkoitti kuorma-autojen lukumäärän rajoittamista, ryhdyttäisi mihinkään toimenpiteisiin.

Kuorma-autojen pysäköimispaikat. Helsingin kuorma-autoliikennöitsijät nimisen yhdistyksen anottua, että kuorma-autot ainakin kesän ajaksi saataisiin pysäköidä ulkosalle määrättyihin eristettyihin ja vartioituihin paik-

---

[1]) Khs 3 p. huhtik. 850 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 98 §. — [3]) S:n 20 p. marrask. 2,494 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 2,178 §. — [5]) S:n 13 p. maalisk. 690 §. — [6]) S:n 27 p. maalisk. 813 §.

koihin, kiinteistölautakunta oli antanut kiinteistötoimiston tonttiosaston tehtäväksi valmistella asiaa yhteistoimin poliisilaitoksen kanssa, mikä merkittiin [1]) tiedoksi.

Autoasemapuhelimet. Kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa Helsingin puhelinyhdistykselle eräin muutoksin puoltavansa Helsingin vuokra-autoilijat nimisen yhdistyksen anomusta uusien autoasemapuhelimien järjestämisestä.

Liikennemerkit. Kaupunginhallitus päätti [3]) suostua poliisilaitoksen esitykseen liikenteen järjestämisestä uudisrakennustyön vuoksi Pohj. Makasiinikadulla siten, että mainitulle kadulle Fabianinkadun kulmaan pystytettäisiin ajosuuntakieltomerkki ja että entinen pysäköimiskieltomerkki poistettaisiin paikalta, sekä osoittaa tarkoitukseen 500 mk käyttövaroistaan liikennejärjestelyä varten.

Liikennelaskennat. Maaliskuun puolivälissä toimeenpantavaa yleistä liikennelaskentaa ja siihen liittyvää jalankulkuliikenteen laskentaa varten kaupunginhallitus myönsi [4]) yhteensä 18,500 mk yleisistä käyttövaroistaan päättäen samalla kehoittaa väestönsuojelulautakuntaa tekemään ehdotuksen jalankulkuliikenteen laskemisesta väestönsuojain käyttöä silmälläpitäen. Väestönsuojelulautakunnan ehdotuksen saatuaan kaupunginhallitus myönsi [5]) edellä mainituista käyttövaroistaan tarkoitukseen 7,000 mk:n lisämäärärahan kehoittaen kiinteistötoimiston asemakaavaosastoa toimittamaan laskennan väestönsuojelutoimiston antamien ohjeiden mukaisesti.

Lentoaseman ohjesääntö. Merkittiin [6]) tiedoksi, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö joulukuun 10 p:nä 1940 oli vahvistanut Helsingin lentoaseman uuden ohjesäännön tulemaan voimaan tammikuun 1 p:nä 1941 sekä samalla kumonnut v. 1937 vahvistamansa lentoaseman ohjesäännön.

5. Palotointa koskevat asiat

Kaukoavustusalueiden jako. Uudenmaan läänin palohallinnon järjestämisestä varsinkin suurpalojen varalta marraskuun 15 p:nä 1940 annetun asetuksen johdosta Uudenmaan lääninhallitus oli lähettänyt kaupunginhallitukselle taulukon, mistä ilmeni kaukoavustusalueiden jako ja läänin aluepäälliköt. Taulukko merkittiin tiedoksi ja päätettiin [7]) lähettää palolautakunnalle.

Pikku-Pasilan palosuojelu. Koska kaupunginhallitus ei ollut tietoinen sen käsiteltävänä aikoinaan olleen Pikku-Pasilan alueen palohallinnollista liittämistä Helsingin kaupunkiin koskevan kysymyksen myöhemmistä vaiheista ja kun mainitulla alueella oli sattunut useita tulipaloja, joiden sammutuskustannuksista Huopalahden kunnan oli vastattava, palolautakunta tiedusteli asiaa Huopalahden kunnallislautakunnalta, joka tällöin ilmoitti, että Pikku-Pasila oli palohallinnollisesti liitetty Munkkiniemen yhdyskuntaan. Asia merkittiin [8]) tiedoksi.

Palolautakunnan sihteerintehtävien hoitaminen. Kansliasihteeri G. V. Brotherus määrättiin [9]) toistaiseksi hoitamaan palolautakunnan sihteerintehtävä 500 mk:n palkkioin kokoukselta.

---

[1]) Khs 10 p. heinäk. 1,754 §. — [2]) S:n 19 p. kesäk. 1,640 §. — [3]) S:n 12 p. kesäk. 1,569 §. — [4]) S:n 6 p. maalisk. 621 §. — [5]) S:n 20 p. maalisk. 738 §. — [6]) S:n 23 p. tammik. 233 §. — [7]) S:n 8 p. toukok. 1,200 §. — [8]) S:n 5 p. kesäk. 1,463 §. — [9]) S:n 19 p. kesäk. 1,609 §.

Palokunta. Käsitellessään joulukuun 23 p:nä 1940 kysymystä piirinuohooja O. W. Michelssonin toimiluvan peruuttamisesta palolautakunta m.m. oli päättänyt antaa palopäällikkö W. W. Bergströmille muistutuksen siitä, että hän mainitun asian yhteydessä virkamiehenä antamassaan lausunnossa oli esittänyt lautakunnalle osaksi vääriä, osaksi harhaanjohtavia tietoja, jotka lisäksi olivat piirinuohooja Michelssonille hyvin edullisia siinä tapauksessa, että palolautakunta päättäisi peruuttaa hänen toimilupansa ja hän valittaisi lautakunnan päätöksestä. Alistettuaan saman vuoden joulukuun 27 p:nä tutkittavakseen edellä mainitun palolautakunnan päätöksen kaupunginhallitus, joka katsoi palopäällikön tehneen itsensä syypääksi sellaiseen menettelyyn, että häntä olisi rangaistava ainakin lievimmällä kurinpidollisella rangaistuksella, päätti [1]) kehoittaa palolautakuntaa antamaan hänelle varoituksen hänen käyttäytymisensä johdosta.

Palopäällikkö W. W. Bergströmille myönnettiin [2]) sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin syyskuun 14 p:stä lokakuun 1 p:ään.

Kaupunginhallitus päätti [3]) myöntyä palolautakunnan esitykseen palomestari A. A. R. Harnen sekä palokersanttien G. A. Skarpin ja A. Jäppisen komentamisesta Vierumäen urheiluopiston voimistelunjohtajakursseille sekä myöntää tarkoitukseen 1,500 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Merkittiin [4]) tiedoksi palopäällikön ilmoitus, että palotarkastaja T. S. Sundquist, palomestari A. A. R. Harne ja palokersantti H. H. Virranne oli kutsuttu sotapalvelukseen.

Palolautakunta oikeutettiin [5]) maksamaan asevelvollisuuttaan suorittaville vanhemmalle palomiehelle T. O. Johanssonille sekä nuoremmille palomiehille T. A. Heinoselle ja J. A. Nordströmille heidän palkkansa v:n 1940 huhtikuun 1 p:n ja v:n 1941 huhtikuun 1 p:n väliseltä ajalta, yhteensä 32,712 mk, kertomusvuoden palkkamäärärahasta sekä kehoitettiin lautakuntaa aikanaan ilmoittamaan kaupunginhallitukselle tarkoitukseen tarvittavan lisämäärärahan lopullisesta suuruudesta.

Siihen katsoen, että vaatetustarvikkeiden y. m. jakelutapaa koskevan kansanhuoltoministeriön päätöksen mukaisesti virkapuvustoon kuuluvia tarvikkeita sai luovuttaa ainoastaan ostolupatodistusta tai henkilökohtaisen vaatetuskortin kuponkeja vastaan, kaupunginhallitus, ottaen huomioon, että palohenkilökunnan virkapuvut eivät olleet henkilökohtaista omaisuutta vaan luovutettiin käytettäviksi ainoastaan virkaan tai toimeen kuuluvien tehtävien suoritusajaksi, päätti [6]) tehdä kansanhuoltoministeriölle esityksen palohenkilökunnan jättämisestä virkapukujen ja varusteiden suhteen säännöstelymääräysten ulkopuolelle. Vastauksessaan kansanhuoltoministeriö ilmoitti, että sen vaatetustarvikkeiden y. m. säännöstelyä koskevan kertomusvuoden alusta voimaan tulleen uuden päätöksen nojalla ei voitu myöntää ostolupia n. s. virkapukujen tai niihin kuuluvien tarvikkeiden hankkimiseen siinäkään tapauksessa, että virkapukua käyttävä henkilö ei omistanut käyttämäänsä virkapukua tai sen tarvikkeita, vaan että kansanhuoltoministeriö voi ainoastaan siinä tapauksessa, että kyseiset vaatetustarvikkeet olivat turmeltuneet sodassa, tulipalossa t. m. s., myöntää ostoluvan uusien varusteiden hankkimiseen turmeltuneiden tilalle, mikä merkittiin [7]) tiedoksi.

[1]) Khs 30 p. tammik. 288 §. — [2]) S:n 18 p. syysk. 2,078 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 451 §. — [4]) S:n 28 p. elok. 2,004 §. — [5]) S:n 2 p. toukok. 1,103 §. — [6]) S:n 23 p. tammik. 234 §. — [7]) S:n 13 p. helmik. 452 §.

Palokorpraali U. Kangas, jolta oli varastettu hänen käytettävänään oleva palolaitokselle kuuluva 2,128 mk:n arvoinen polkupyörä, vapautettiin [1]) suorittamasta ½ sen arvosta.

Merkittiin [2]) tiedoksi palopäällikön ilmoitus sammutusjoukkojen supistamisesta.

Ulkomailta saapunut sammutusmiehistö. V:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi 4,130 mk [3]) päivärahan suorittamiseen Tukholmasta sodan ajaksi saapuneelle sammutusmiehistölle sekä 3,650 mk [4]) Englannista saapuneiden palomiesten v:n 1940 lokakuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen ajan muonituskustannusten peittämiseen.

Kaupunginhallituksen kertomusvuoden yleisistä käyttövaroista myönnettiin 4,821 mk [5]) Englannista saapuneiden palomiesten saman vuoden tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 6 p:n välisen ajan muonituskustannusten peittämiseen.

Kunniamerkkien esittäminen myönnettäviksi. Tunnustuksen antamiseksi Tukholman kaupungin palopäällikölle H. Selldénille, joka huomattavasti oli edistänyt Suomen palomieskoulutusta, sekä Tukholman kaupungin palokunnan palokapteeneille T. Mohlinille ja E. Gillnerille, jotka sodan aikana tehoisasti olivat toimineet maamme hyväksi, kaupunginhallitus päätti [6]) tehdä Uudenmaan lääninhallitukselle esityksen Suomen valkoisen ruusun kunniamerkkien myöntämisestä heille.

Moottoriajoneuvoveron suorittaminen. Koska valtiovarainministeriö joulukuun 9 p:nä 1940 oli hylännyt kaupunginhallituksen tekemän anomuksen palolaitoksen hallinnossa olevien 6 henkilöauton, 4 kuorma-auton ja 1 vesivahinkojen suojeluauton vapauttamisesta moottoriajoneuvoveron suorittamisesta kertomusvuonna, kaupunginhallitus myönsi [7]) mainitun veron suorittamiseen kyseisten autojen osalta 12,540 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Uudishankinnat. Palolautakunta oikeutettiin [8]) käyttämään palolaitoksen kaluston hankintamäärärahaan ruiskuauton ostamiseksi sisältytyvä 300,000 mk:n erä letkuauton ja pioneeriauton hankkimiseen. Eräiden varusteiden hankkimiseksi jälkimmäiseen autoon myönnettiin [9]) 27,500 mk edellä mainitusta kaluston hankintamäärärahasta.

Palotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan väestönsuojelutarvikkeita varten kaupunginhallitus myönsi 8,778 mk [10]) 21 väestönsuojelutarkoituksiin hankitun jatkotikapuun kustannusten suorittamiseen ja 7,000 mk [11]) varjostimien hankkimiseksi palokelloihin.

Palolautakunta oikeutettiin [12]) ostamaan kaksi happikaasukojetta käyttäen tarkoitukseen n. 37,000 mk palolaitoksen kaluston hankintamäärärahasta ja 18,500 mk palotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten.

Kaupunginhallitus päätti [13]) kehoittaa rakennustoimistoa ryhtymään toimenpiteisiin lämminilmajärjestelmän hankkimiseksi paloletkujen kui-

---

[1]) Khs 25 p. syysk. 2,149 §. — [2]) S:n 28 p. elok. 1,967 §. — [3]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,200 §. — [4]) S:n 13 p. helmik. 3,202 §. — [5]) S:n 29 p. toukok. 3,657 § ja 25 p. syysk. 4,047 §. — [6]) Khs 2 p. toukok. 1,098 §. — [7]) S:n 13 p. helmik. 453 §. — [8]) S:n 13 p. maalisk. 692 §. — [9]) S:n 27 p. marrask. 2,535 §. — [10]) S:n 25 p. syysk. 2,151 §. — [11]) S:n 23 p. lokak. 2,313 §. — [12]) S:n 27 p. marrask. 2,534 §. — [13]) S:n 30 p. jouluk. 2,727 §.

vattamista varten sekä myöntää tarkoitukseen 27,000 mk v:n 1942 talousarvion pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaluston lainaksianto. Kaupunginhallitus päätti [1]) suostua lainaamaan reservistä kutsuttujen ilmasuojelujoukkojen [2]) kesäkuun 12 p:n ja heinäkuun 1 p:n välisenä aikana Niinisalossa pidettäviin kertausharjoituksiin 2 kannettavaa moottoriruiskua imuletkuineen 4 jakoliitinta, 20 suihkuputkea, 6 sankoruiskua ja 44 palovyötä ehdoin, että sisäasiainministeriön väestönsuojeluasiainosasto omalla kustannuksellaan huolehti mainitun kaluston kuljetuksesta kertausharjoituspaikalle ja takaisin sekä vastasi kalustolle mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta.

Kaluston pakko-otto. Merkittiin [3]) tiedoksi, että Kotijoukkojen esikunta oli ottanut Helsingin kaupungin palokunnalta kaksi moottoriruiskua tarpeellisine niihin kuuluvine laitteineen rintamalle lähetettäviksi.

Palopäällikön ilmoitettua palokunnan moottoriajoneuvojen otosta puolustusvoimien käyttöön, kaupunginhallituksen asiamiesosastolle annettiin [4]) tehtäväksi valittaa moottoriajoneuvo-ottolautakunnan niille määräämistä arvoista.

Merkittiin [5]) tiedoksi, että palokunnan moottoriajoneuvot, jotka sotilasviranomaiset olivat takavarikoineet ja joiden arvioinnista oli valitettu Uudenmaan lääninhallitukselle, oli palautettu.

Siihen katsoen, että niitä kaupungille kuuluvia 43 paloautoa, jotka kertomusvuoden heinäkuun 4 ja 5 p:nä oli luovutettu puolustuslaitoksen käyttöön ja syyskuun 5 p:nä saatu takaisin, paitsi sotilaallisiin tarpeisiin myöskin oli käytetty sellaisiin tarkoituksiin, joihin palolaitos niitä rauhanaikanakin käytti, kaupunginhallitus päätti [6]) tyytyä jo nostamaansa 78,368 mk:n korvaukseen, joka käsitti 62 % korvauksen kokonaismäärästä.

Hyppypaikan järjestäminen pääpaloaseman pihamaalle. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 16,000 mk hyppypaikan järjestämiseksi pääpaloaseman pihamaalle.

Palokaivojen järjestäminen. Rakennustoimisto määrättiin [8]) järjestämään ja pitämään kunnossa 13 eri paloavantoa tynnyreineen ja kilpineen, saaden se tarkoitusta varten 2,600 mk:n suuruisen määrärahan yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Väestönsuojat. Kaupunginhallitus päätti [9]) luovuttaa Johanneksen kirkon kentän alle rakennetun kalliosuojan palolaitokselle varastoimistarkoituksiin sekä myöntää suojan lattian päällystämiseen betonilla 21,000 mk pääluokkaan Erinäiset sosiaaliset tehtävät sisältyvistä käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Kaupunginhallitus epäsi [10]) esityksen palomiehistön perheiden oikeuttamisesta käyttämään Korkeavuorenkadun kalliosuojan mainitun kadun varrella olevaa ilmasuojelukeskuksen sisäänkäytävää väestönsuojana; samalla kertaa tehty esitys väestönsuojain rakentamisesta eräille paloasemille palomiehistöä ja näiden perheitä varten ei antanut [10]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta.

Suojahuoneen rakentamiseksi Korkeavuorenkadun talossa n:o 39 asuvia palolaitoksen viranhaltijoita ja heidän perheitään varten kaupungin-

---

[1]) Khs 12 p. kesäk. 1,579 §. — [2]) Ilmasuojelu=väestönsuojelu. — [3]) Khn jsto 28 p. elok. 3,931 §. — [4]) S:n 21 p. elok. 3,916 §. — [5]) S:n 11 p. syysk. 3,998 §. — [6]) Khs 18 p. jouluk. 2,692 §. — [7]) S:n 29 p. toukok. 1,409 §. — [8]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,201 §. — [9]) Khs 6 p. maalisk. 606 §. — [10]) S:n 23 p. lokak. 2,298 § ja 6 p. marrask. 2,364 §.

hallitus myönsi [1]) 30,000 mk pääluokkaan Erinäiset sosiaaliset tehtävät sisältyvistä käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Sairaankuljetusautojen käyttö. Palolautakunnan esitykseen, että palolaitoksen sairaankuljetusauton bensiininkulutuksen supistamiseksi, paitsi äkillisissä sairaustapauksissa, sai tarvittaessa tilata paloasemalta vain asianomainen lääkäri tai koulutettu sairaanhoitajatar henkilökohtaisesti, kaupunginhallitus päätti [2]) myöntyä, kuitenkin siten, että sairaankuljetusautoja edelleenkin sai käyttää myös synnytystapauksissa.

Kaupunginhallitus päätti [3]), että palolaitoksen sairaankuljetusautoja toistaiseksi ei saanut käyttää varsinaisen kaupunkialueen ulkopuolella ilman palopäällikön lupaa.

Helsingin vapaaehtoisen palokunnan avustaminen. V:n 1940 talousarvion pääluokkaan Sekalaiset yleiset menot sisältyvistä käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [4]) 1,120 mk 160 mk:n suuruisen päivärahan suorittamiseksi mainitun vuoden maaliskuun 1 p:n ja 16 p:n väliseltä ajalta seitsemälle Helsingin vapaaehtoiseen palokuntaan kuuluvalle palomiehelle kullekin.

Viimeksi mainituista käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 14,000 mk:n suuruisen korvauksen päättyneen sodan aikana turmeltuneista ja kuluneista vaatekappaleista; aikaisemman päätöksensä [5]) 60,000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämisestä Helsingin vapaaehtoisen palokunnan varustusten täydentämiseen ehdoin, että näin hankitut varusteet sodan jälkeen luovutettiin kaupungin vakinaiselle palokunnalle, kaupunginhallitus samalla päätti kumota mainitun ehdon täyttämisen osalta.

Pääluokkaan Erinäiset sosiaaliset tehtävät sisältyvistä käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [6]) ilmasuojelukeskukselle 20,000 mk:n suuruisen määrärahan suojapukujen ja työkäsineiden hankkimiseen Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle.

Halkojen myynti palopäällystökoululle. Palopäällystökoulun anottua saada ostaa kaupungilta 10 syltä koivuhalkoja, kaupunginhallitus, antaen kansanhuoltolautakunnalle luvan myöntää anotun halkomäärän, päätti [7]) kehoittaa palopäällystökoulua osoittamaan anomuksensa kansanhuoltolautakunnalle.

6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Kiertävän liha- ja leikkelekaupan järjestäminen. Merkittiin [8]) tiedoksi, että terveydenhoitolautakunta elinkeinon harjoittamisoikeudesta kertomusvuoden tammikuun 17 p:nä annetun lain 19 a §:n 4 kohdan nojalla oli vahvistanut kiertävää liha- ja leikkelekauppaa koskevat määräykset [9]).

Ensimmäisen kaupunginlääkärin virka [10]). Ensimmäisen kaupunginlääkärin F. Hisingerin kuoltua toukokuun 8 p:nä kaupunginhallitus päätti [11])

[1]) Khs 20 p. marrask. 2,469 §. — [2]) S:n 13 p. helmik. 454 §. — [3]) S:n 3 p. heinäk. 1,725 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 113 §. — [5]) Ks. v:n 1940 kert. s. 133. — [6]) Khs 3 p. heinäk. 1,707 §. — [7]) S:n 9 p. lokak. 2,231 §. — [8]) S:n 5 p. kesäk. 1,473 §. — [9]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 30. — [10]) Ks. myös tämän kert. s. 33. — [11]) Khs 15 p. toukok. 1,276 §.

määrätä terveydenhoidontarkastaja C. G. A. Schwanckin hoitamaan ensimmäisen kaupunginlääkärin virkaa enintään kahden kuukauden ajaksi sekä tehdä asianomaisille sotilasviranomaisille anomuksen hänen vapauttamisestaan asevelvollisuuden suorittamisesta sodan sattuessa sinä aikana, jolloin hän hoiti kyseistä virkaa.

Ensimmäisen kaupunginlääkärin viran sittemmin oltua julistettuna [1]) haettavaksi kaupunginhallitus oli kehoittanut terveydenhoitolautakuntaa antamaan lausuntonsa viran hakijoista. Tähän lautakunta vastasi, että koska eräiden määräaikojen pidentämisestä ja palauttamisesta v:n 1941 syyskuun 26 p:nä annetun asetuksen 3 §:n mukaan viranhakuaikaa laskettaessa ei oteta lukuun sitä aikaa, joka sattuu v:n 1941 kesäkuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n välille, ensimmäisen kaupunginlääkärin viran hakuaika siis edelleen jatkui, minkä vuoksi lautakunta ei voinut vielä antaa mitään lausuntoa asiassa. Asia merkittiin [2]) tiedoksi.

Terveydenhoidontarkastajanvirka. Sen jälkeen kun terveydenhoidontarkastaja C. G. A. Schwanck oli määrätty hoitamaan ensimmäisen kaupunginlääkärin virkaa [3]) enintään kahden kuukauden ajaksi, lääketieteenlisensiaatti C. J. L. Ahlberg määrättiin [4]) hoitamaan terveydenhoidontarkastaja Schwanckin virkaa kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään niin pitkäksi aikaa kuin tämä hoiti ensimmäisen kaupunginlääkärin virkaa.

Lääketieteenlisensiaatti Ahlberg vapautettiin [5]) heinäkuun 1 p:stä lukien hoitamasta terveydenhoidontarkastajan viransijaisuutta.

Siirtoväen lääkärinhoito. Kaupunginhallitus päätti [6]) hyväksyä lääkintöhallituksen tekemän esityksen palkkioiden maksamisesta siirtoväkeen kuuluville annetusta lääkärinhoidosta. Asiaa koskevassa kirjelmässään lääkintöhallitus oli ilmoittanut sitoutuneensa suorittamaan korvauksen varattoman tai vähävaraisen siirtoväkeen kuuluvan sairaan käynnistä lääkärin luona ja samoin lääkärin käynnistä pakottavissa tapauksissa tällaisen potilaan luona; lääkärille maksettavat korvaukset lääkintöhallitus suoritti vahvistetun taksan mukaisesti. Helsingissä asuvien varattomien siirtoväkeen kuuluvien henkilöiden suhteen lääkintöhallitus ehdotti sellaista järjestelyä, että kaupungin terveydenhoitolautakunta suorittaisi nämä lääkärinpalkkiot ja perisi ne sitten lääkintöhallitukselta sekä että kaupunki ottaisi omaksi rasituksekseen yli 40 mk:n nousevan erän niistä lääkärinpalkkioista, jotka aiheutuivat lääkärinkäynneistä yöllä.

Varattomien potilaiden lääkärinhoito. Kaupunginhallitus päätti [7]) tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen terveydenhoitolautakunnan toimiston varattomien potilaiden luo välittämistä lääkärinkäynneistä suoritettavien palkkioiden korottamisesta 60 mk:aan päivä- ja 100 mk:aan yökäynniltä sekä valtuuttaa terveydenhoitolautakunnan jo ennen valtuuston päätöksentekoa noudattamaan korotettuja käyntimaksuja.

Alueläkärit. Eteläisen alueen alueläkärille E.C.K.A. Sillmanille myönnettiin [8]) palkatonta virkavapautta hänen palvelusajakseen puolustusvoimissa huhtikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseksi ajaksi sekä heinäkuun 1 p:stä toistaiseksi, sijaisenaan hoitamansa viran pohjapalkoin lääketieteen- ja kirurgiantohtori T. Thorström.

---

[1]) Khs 29 p. toukok. 1,426 §. — [2]) S:n 30 p. lokak. 2,348 §. — [3]) Ks. tätä siv. ylemp. — [4]) Khs 29 p. toukok. 1,427 §. — [5]) S:n 27 p. kesäk. 1,697 §. — [6]) S:n 13 p. maalisk. 700 §. — [7]) S:n 20 p. marrask. 2,510 §; — [8]) S:n 24 p. huhtik. 1,060 § ja 24 p. heinäk. 1,839 §.

Koululääkäri A. Ruotsalainen määrättiin [1]) tähän virkaan kuuluvin pohjapalkoin hoitamaan sotapalvelukseen kutsutun pohjoisen alueen aluelääkärin E. K. K. Lindströmin virkaa kesäkuun 30 p:stä siksi kuin viran vakinainen haltija jälleen ryhtyi sitä hoitamaan.

Lääketieteen- ja kirurgiantohtori M. Harjama määrättiin [2]) tähän virkaan kuuluvin pohjapalkoin hoitamaan sotapalvelukseen kutsutun Sörnäisten alueen aluelääkärin G. B. Bondestamin virkaa kesäkuun 14 p:stä lukien siksi kuin viran vakinainen haltija jälleen ryhtyi sitä hoitamaan.

Alilääkäri A. J. Nikula määrättiin [3]) tähän virkaan kuuluvin pohjapalkoin hoitamaan sotapalvelukseen kutsutun Hermannin alueen aluelääkärin H. R. Roosin virkaa kesäkuun 24 p:stä lukien siksi kuin viran vakinainen haltija jälleen ryhtyi sitä hoitamaan.

Sen johdosta, että Sörnäisten alueen aluelääkärin sijainen tohtori Harjama sittemmin syyskuun 18 p:stä lukien oli saanut lääkintöhallituksen määräyksen lääkärintoimeen maaseudulle, kaupunginhallitus määräsi [4]) eteläisen alueen aluelääkärin sijaisen tohtori Thorströmin Sörnäisten alueen aluelääkärin viran väliaikaiseksi hoitajaksi, pohjoisen alueen aluelääkärin sijaisen koululääkäri Ruotsalaisen eteläisen alueen aluelääkärin viran väliaikaiseksi hoitajaksi sekä lääketieteen- ja kirurgiantohtori A. Schwanckin pohjoisen alueen aluelääkärin viran väliaikaiseksi hoitajaksi, kaikki syyskuun 18 p:stä enintään siksi kuin virkain vakinaiset haltijat jälleen palasivat niitä hoitamaan. Edellä mainituille sijaisille maksettaisiin aluelääkärin pohjapalkka lukuunottamatta koululääkäri Ruotsalaista, jolle kaupungin vakinaisen viran haltijana kuului vain puolet aluelääkärin pohjapalkasta eli 1,900 mk kuukaudessa; koska koululääkäri Ruotsalaiselle kuitenkin erehdyksestä hänen toimiaikanaan pohjoisen alueen aluelääkärin viransijaisena oli heinä- ja elokuulta suoritettu aluelääkärin viran pohjapalkka kokonaisuudessaan, päätettiin kyseinen 1,900 mk:n kuukausipalkka maksaa hänelle vasta marraskuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin myönnettiin [5]) 1,400 mk Sörnäisten apulaisaluelääkärin vastaanottohuoneiston vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Kaupunginkätilöt. Kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin myönnettiin 455 mk [6]) Maurinkadun 14:ssä olevan kaupunginkätilön huoneiston sekä 1,050 mk [7]) Hämeentien 2 b:ssä olevan kaupunginkätilön huoneiston vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Rottien hävittäminen. Kaupunginhallitus oikeutti [8]) terveydenhoitolautakunnan tilapäisen työvoiman määrärahastaan käyttämään enintään 50,000 mk kaupunginvaltuuston myöntämien varain lisäksi rottien hävittämiseen.

Katsastajat. Katsastaja S. Tallqvistin kaaduttua sodassa heinäkuun 13 p:nä terveydenhoitolautakunta määräsi eläkkeellä olevan entisen katsastajan P. W. Niskasen syyskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi hoitamaan avoimeksi tullutta katsastajanvirkaa. Kun katsastajan palkka kalliinajanlisäyksineen ja neljine ikäkorotuksineen, joihin katsastaja Niskanen virassa ollessaan oli ollut oikeutettu, nousi 3,670 mk:aan kuukaudessa, lautakunta esitti,

[1]) Khs 24 p. heinäk. 1,838 §. — [2]) S:n 24 p. heinäk. 1,837 §. — [3]) S:n 24 p. heinäk. 1,836 §. — [4]) S:n 16 p. lokak. 2,261 §. — [5]) Khn jsto 27 p. maalisk. 3,371 §. — [6]) S:n 6 p. maalisk. 3,280 §. — [7]) Khs 20 p. helmik. 500 §. — [8]) S:n 20 p. marrask. 2,504 §; ks. myös tämän kert. s. 32.

että hänelle nyt sijaisena suoritettaisiin edellä mainitun palkan ja hänen 2,011 mk:n suuruisen eläkemääränsä välinen erotus eli 1,659 mk kuukaudessa. Tällöin kaupunginhallitus, asettuen periaatteellisesti samalle kannalle kuin valtion virkamiehiin nähden oli asetuttu, nimittäin, että kussakin tapauksessa erikseen harkittiin kuinka suuri palkkio viranhaltijalle eläkkeen lisäksi suoritettaisiin, päätti [1]), että katsastaja Niskaselle eläkkeen lisäksi suoritetaan 1,600 mk kuukaudessa.

Merkittiin [2]) tiedoksi kansanhuoltolautakunnan ilmoitus terveydenhoitolautakunnan alaisten katsastajain kieltäytymisestä osallistumasta kansanhuoltotoimiston tarkkailutoimintaan.

Terveydellisten tutkimusten laboratorio. Kaupunginhallitus päätti [3]) oikeuttaa terveydenhoitolautakunnan kertomusvuoden kesäkuukausiksi palkkaamaan tilapäisen apulaisen terveydellisten tutkimusten laboratorion kemialliselle osastolle sekä kehoittaa lautakuntaa vuoden loppupuolella tekemään esityksen apulaisen palkkaamisesta aiheutuvan lisämäärärahan myöntämisestä asianomaiselle tilapäisen työvoiman tilille.

Terveydenhoitolautakunnan toimiston eläinlääkintäosasto. Kaupungineläinlääkäri O. W. Ehrströmin jouduttua sotapalvelukseen kaupunginhallitus päätti [4]) määrätä teurastamon apulaisjohtajan J. K. Sjölundin oman virkansa ohella 1,500 mk:n suuruisin lisäpalkkioin kuukaudessa hoitamaan kaupungineläinlääkärinvirkaa kesäkuun 19 p:stä lukien siksi kuin viran vakinainen haltija jälleen vapautui puolustusvoimain palveluksesta. Apulaisjohtaja Sjölundin jouduttua puolustuslaitoksen palvelukseen heinäkuun 19 p:stä lukien terveydenhoitolautakunta oli määrännyt professori O. von Hellensin hoitamaan kaupungineläinlääkärinvirkaa kahden viikon ajaksi heinäkuun 21 p:stä lukien; kaupunginhallitus päätti [5]) tällöin määrätä professori von Hellensin hoitamaan kyseistä virkaa siihen kuuluvin pohjapalkoin edelleen elokuun 4 p:stä lukien siksi kuin viran vakinainen haltija vapautui puolustuslaitoksen palveluksesta Mikäli viransijaisuus jatkui yli 2 kuukautta, asia oli alistettava kaupunginvaltuuston harkittavaksi

Apulaiskaupungineläinlääkäri K. B. Österholmille myönnettiin [6]) hänen saatuaan kutsun sotaväen ylimääräisiin reserviharjoituksiin virkavapautta täysin palkkaeduin maaliskuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n väliseksi ajaksi viransijaisenaan eläinlääkäri B. K. Nordberg 12,150 mk:n palkoin kyseiseltä ajalta.

Elintarpeiden takavarikoimisasema. Kaupunginhallitus päätti [7]) myöntyä terveydenhoitolautakunnan esitykseen entisen valtion lihantarkastamon käyttämän Etel. Makasiinikadun tontilla n:o 1 olevan lautaisen vajan luovuttamisesta elintarpeiden takavarikoimisaseman käytettäväksi.

Makkaratehtaiden valvojat. Terveydenhoitolautakunnan toimiston eläinlääkintäosaston v:n 1940 tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin [8]) sallia ylittää 7,000 mk kalliinajanlisäysten suorittamiseksi makkaratehtaiden valvojille; mikäli suurempi ylitys osoittautui välttämättömäksi, asia oli alistettava kaupunginvaltuuston harkittavaksi.

Maidontarkastamo. Toimistoapulainen I. Nyberg oikeutettiin [9]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa v:n 1942 syyskuun loppuun.

---

[1]) Khs 2 p. lokak. 2,171 §. — [2]) S:n 29 p. toukok. 1,425 §. — [3]) S:n 2 p. toukok. 1,104 §. — [4]) S:n 27 p. kesäk. 1,695 §; ks. tämän kert. s. 34. — [5]) Khs 14 p. elok. 1,913 §. — [6]) S:n 6 p. maalisk. 649 §. — [7]) S:n 3 p. huhtik. 870 §. — [8]) S:n 20 p. helmik. 498 §. — [9]) S:n 24 p. heinäk. 1,841 § ja 30 p. lokak. 2,349 §.

Maidontarkastamon arkistohuoneen kunnostamista varten kaupunginhallitus myönsi [1]) 5,300 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [2]) 1,350 mk:n lisäys maidontarkastamon lämpömäärärahaan.

Asuntojentarkastus Asuntojentarkastustoimisto oikeutettiin [3]) edelleen ½ vuoden ajan kertomusvuoden tammikuun 1 p:stä lukien pitämään palveluksessaan kaksi virastovaratyöntekijää

Toimiston virastovaratyöntekijäin palkkoihin käytettiin 16,860 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Ammattientarkastus. Terveydenhoitolautakunta oli ilmoittanut, että ammattientarkastustoimiston aukioloajat heinäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi oli muutettu olemaan arkipäivisin klc 9—15 ja sitä paitsi keskiviikkoisin klo 17—18; kaupunginhallitus hyväksyi [4]) puolestaan mainitun toimenpiteen.

Ammattientarkastaja F. H. Tornberg, jonka viisivuotistoimikausi päättyi huhtikuun 8 p:nä, määrättiin [5]) edelleen entisin palkkaetuinensa hoitamaan tätä virkaansa enintään kahdeksi kuukaudeksi.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille myönnettiin [6]) yhteensä 678: 50 mk:n suuruinen lisäys ammattientarkastuksen määrärahaan Tilapäistä työvoimaa kalliinajanlisäysten suorittamiseksi ammattientarkastustoimiston siivoojille.

Tuberkuloosihuolto. Tuberkuloosihuoltotoimiston ensimmäinen alilääkäri V. K. P. Perkki [7]) ja apulaislääkäri T. I. Vasari [8]) oikeutettiin hoitamaan sivutoimia, edellinen v:n 1943 ja jälkimmäinen v:n 1942 loppuun.

Käyttövaroistaan ruoka-aineiden hinnan nousun varalta kaupunginhallitus myönsi [9]) 30,000 mk:n lisäyksen tuberkuloosihuollon asuntolain määrärahaan Ruoka-avustukset.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [10]) 11,955: 50 mk:n lisäys tuberkuloottisten asuntolain lämpömäärärahaan.

Kun Nummelan parantola joulukuussa 1939 oli yhdistetty Kiljavannummen parantolaan, muodostaen ne sen jälkeen yhdessä sotasairaalan n:o 4, oli Helsingin kaupungista kotoisin olevia siirtopotilaita joulukuun 28 p:nä ilman mitään sopimuksentekoa siirretty Nummelan parantolaan, nousten heidän hoitopäiviensä lukumäärä siellä joulukuun 1939 ja maaliskuun 1940 välisenä aikana kaikkiaan 3,081:een. Kun Helsingin kaupunki oli maksanut näistä potilaista vain 30 mk hoitopäivältä, vaikka parantolan kustannukset heidän hoidostaan nousivat 39—45 mk:aan päivältä, ja kun valtio, jonka käskystä potilaiden siirto oli tapahtunut, kieltäytyi korvaamasta mainittua erotusta, koska potilaat olivat siviilihenkilöitä, kaupunginhallitus päätti [11]) kehoittaa terveydenhoitolautakuntaa korvaamaan Nummelan parantolalle erotuksen, yhteensä 29,115: 45 mk, parantolahoitoa varten keuhkotautisille varatusta määrärahasta.

---

[1]) Khs 3 p. heinäk. 1,729 §. — [2]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [3]) S:n 9 p. tammik. 85 §. — [4]) S:n 24 p. heinäk. 1,842 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,061 §. — [6]) S:n 28 p. elok. 2,005 § ja 25 p syysk. 2,154 §. — [7]) S:n 24 p. huhtik. 1,065 §. — [8]) S:n 6 p. helmik. 368 §. — [9]) S:n 11 p. jouluk. 2,660 §. — [10]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [11]) S:n 30 p. tammik. 309 §.

Merkittiin [1]) tiedoksi lääkintöhallituksen kiertokirje, jossa ilmoitettiin sisäasiainministeriön oikeuttaneen lääkintöhallituksen v:n 1940 marraskuun 16 p:stä lukien suorittamaan ilmeisesti vähävaraisten keuhkotautisten siirtoväkeen kuuluvien henkilöiden hoidosta suurten kunnallisten y.m. keuhkotautiparantolain ylimääräisillä sairaspaikoilla 34 mk, ollen, mikäli näissä parantoloissa oli käytettävänä vakinaisia vapaapaikkoja, joita ei tarvittu osakaskuntien omille potilaille, näillä paikoilla hoidettava siirtoväkeen kuuluvia.

Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema. Sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman apulaislääkäri E. S. Jokivartio oikeutettiin [2]) hoitamaan sivutointa v:n 1942 loppuun.

Sielullisesti sairaiden keskuskodit. Käyttövaroistaan ruoka-aineiden hinnan nousun varalta kaupunginhallitus myönsi [3]) sielullisesti sairaiden miesten keskuskodille 3,455 mk ja käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 1,400 mk.

Kouluhammasklinikka. Kouluhammasklinikan esimiehelle T. H. J. Ekmanille myönnettiin [4]) palkatonta virkavapautta yhden kuukauden ajaksi huhtikuun 16 p:stä lukien tutkiakseen hammasmädän levinneisyyttä Satakunnan punaisen ristin piiriin kuuluvien kansakoulunoppilaiden keskuudessa sijaisenaan apulaisesimies W. M. Cederberg 1,225 mk:n suuruisin lisäpalkkioin.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [5]) 694 mk kesälomapalkkion suorittamiseksi Kallion haaraklinikan vahtimestarin sijaiselle.

Apulaisesimies W. M. Cederberg oikeutettiin [6]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa heinäkuun 15 p:ään 1942.

Klinikka-apulainen E. Frey oikeutettiin [7]) asumaan kaupungin ulkopuolella enintään syyskuun 1 p:ään.

Kaupunginhallitus päätti [8]) evätä suomenkielisten kansakoulujen opettajain kokouksen esityksen kouluhammasklinikan siirtämisestä terveydenhoitolautakunnan hallinnasta kansakoulujen johtokuntain hallintaan. Sitä vastoin kaupunginhallitus päätti kehoittaa terveydenhoitolautakuntaa säännöllisin väliajoin järjestämään neuvottelukokouksia ensimmäisen kaupunginlääkärin ja kouluhammasklinikan esimiehen sekä niiden virastojen ylimpien virkamiesten kesken, joiden alaisia lapsia kouluhammasklinikassa hoidettiin. Edelleen kaupunginhallitus päätti oikeuttaa tarkastajaneuvoston kutsumaan kouluhammasklinikan esimiehen olemaan läsnä tarkastajaneuvoston kokouksissa, milloin kansakoulujen ja tarkastajaneuvoston välisiä suhteita koskevat asiat olivat kyseessä.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [9]) 4,356 mk kiinteistölautakunnan käytettäväksi Kaisaniemenkadun 3:ssa olevan keskusklinikan huoneiston vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [10]) 45,000 mk eräiden muutostöiden suorittamiseksi keskusklinikan korjaustöiden yhteydessä.

---

[1]) Khs 9 p. tammik. 120 §. — [2]) S:n 6 p. maalisk. 643 §. — [3]) S:n 11 p. jouluk. 2,660 § ja 20 p. helmik. 501 §. — [4]) S:n 24 p. huhtik. 1,062 §. — [5]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,595 §. — [6]) Khs 11 p. jouluk. 2,662 §. — [7]) Khn jsto 3 p. huhtik. 3,406 §. — [8]) Khs 3 p. heinäk. 1,728 §. — [9]) S:n 29 p. toukok. 1,422 §. — [10]) S:n 14 p. elok. 1,921 §.

Terveystoimisto. Terveystoimiston lääkärin C. R. Thesleffin jouduttua kesäkuun 20 p:nä sotapalvelukseen lääketieteen- ja kirurgiantohtori R. Hämäläinen määrättiin [1]) hoitamaan hänen virkaansa 4,000 mk:n kuukausipalkoin kesäkuun 25 p:stä lukien siksi kuin hän itse jälleen voi ryhtyä sitä hoitamaan.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille myönnettiin [2]) 1,372: 75 mk:n suuruinen lisäys Terveystoimiston määrärahaan Tilapäistä työvoimaa kalliinajanlisäyksen suorittamiseksi toimiston siivoojalle.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [3]) 534 mk:n lisäys terveystoimiston lämpömäärärahaan.

Veneeristen tautien poliklinikka. Merkittiin [4]) tiedoksi lääkintöhallituksen ilmoitus 54,700 mk:n suuruisen valtionavun myöntämisestä veneeristen tautien poliklinikan ylläpitoon kertomusvuoden ensimmäiseltä puolivuodelta.

Desinfioimislaitos. Uuden lämmityskattilan hankkimiseksi desinfioimislaitoksen rikkoutuneen kattilan tilalle kaupunginhallitus myönsi [5]) 16,500 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Yliopiston korvapoliklinikka. Sen jälkeen kun kaupungin avustama korva-, nenä- ja kurkkutautipoliklinikka kesäkuun loppupuolella oli joutunut suljettavaksi, koska ei ollut onnistuttu saamaan sijaista sen sotapalvelukseen kutsutulle johtajalle Th. Weberille, oli sen asiakaspiiri kääntynyt yliopiston korvapoliklinikan puoleen. Kaupunginhallitus päätti [6]) tällöin oikeuttaa terveydenhoitolautakunnan palkkaamaan jälkimmäiseen poliklinikkaan tarpeellisen ylimääräisen sairaanhoitajattaren 1,500 mk:n kuukausipalkoin väliaikaisesti ja enintään siksi kuin ensiksi mainittu jälleen voitiin avata; hoitajattaren palkka oli kertomusvuonna suoritettava korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikan avustusmäärärahasta.

Unioninkadun poliklinikkahuoneisto. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus osoitti [7]) 5,250 mk erinäisiä poliklinikoita varten Unioninkadun talosta n:o 45 vuokratun huoneiston vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Etuannit. Eräille terveydenhoitolautakunnan alaisille viranhaltijoille myönnettävien etuantien määrät vahvistettiin [8]).

Sairaalat

Sairaalahallitus ja sairaalain tilivirasto. Kaupunginhallituksen, v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [3]) 180 mk:n lisäys sairaalain tiliviraston lämpömäärärahaan.

Merkittiin [9]) tiedoksi ilmoitus sairaalahallituksen ja sairaalain tiliviraston siirtymisestä Kivelän sairaalaan.

Sairaalain evakuointisuunnitelma. Sairaalahallituksen lähettämä sairaalain evakuointisuunnitelma merkittiin [10]) tiedoksi.

---

[1]) Khs 24 p. heinäk. 1,840 §. — [2]) S:n 25 p. syysk. 2,154 §. — [3]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 2,195 §. — [5]) S:n 24 p. heinäk. 1,826 §. — [6]) S:n 20 p. marrask. 2,507 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 1,011 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 82 § ja 14 p. elok. 1,878 §. — [9]) Khn jsto 27 p. kesäk. 3,768 §. — [10]) S:n 3 p. heinäk. 3,787 §.

Amanuenssinpaikkain perustaminen kaupungin sairaaloihin. Kaupunginhallitus päätti [1]) hyväksyä laaditun ehdotuksen Helsingin yliopiston ja kaupungin väliseksi sopimukseksi 15 amanuenssinpaikan perustamisesta [2]) kaupungin sairaaloihin sekä antaa lopullisen sopimuksen laatimisen kaupunginlakimiehelle tehtäväksi.

Ilmoitettuaan lääkintöhallitukselle kaupunginvaltuuston periaatteellisesti hyväksyneen yliopiston konsistorin tekemän esityksen amanuenssinpaikkain perustamisesta kaupungin sairaaloihin ja lähettäen nähtäväksi asiasta laaditun sopimusluonnoksen kaupunginhallitus anoi lääkintöhallituksen suostumusta 15 amanuenssinpaikan perustamiseen. Tällöin lääkintöhallitus ilmoitti, ettei sillä ollut mitään esityksen mukaista järjestelyä vastaan, katsoen lääkintöhallitus kuitenkin aiheelliseksi erikoisesti huomauttaa, että lääketieteenkandidaattien toiminnan amanuensseina Helsingin kaupungin sairaaloissa tuli tapahtua yliopiston ja kaupungin kesken suunnitellun sopimuksen mukaisesti ja erikoisesti huomioonottaen sopimusluonnoksen amanuenssien toimintaa käsittelevien 5 ja 6 kohdan määrääminen; lisäksi lääkintöhallitus huomautti, että amanuenssien kirjoittamia lääkemääräyksiä ei voitu toimittaa apteekeista, joten sopimusluonnoksen 5 ja 6 kohdan määräyksiin sisältyi ehto, että Helsingin kaupungin sairaalain kuten Helsingin yleisen sairaalankin amanuenssien kirjoittamien lääkemääräysten tuli olla laillistettujen lääkärien allekirjoittamat. Vastaus merkittiin [3]) tiedoksi.

Sairaalain lääkeaineiden valmistusoikeus ja farmaseutinvirkain perustaminen niihin. Lääkintöhallitus oli kiertokirjeellä kehoittanut maan kaikkien sairaanhoitolaitosten johtajia kesäkuun 15 p:ään mennessä lähettämään lääkintöhallitukselle anomuksen, johon sisältyi asianomaisille johtajille lähetettyjen ohjeiden mukaisesti laadittu ehdotus lääkkeiden valmistamisesta, säilyttämisestä ja jakelusta heidän johtamissaan sairaaloissa. Hankittuaan lausunnot kaikkien Helsingin kaupungin sairaalain johtajilta sairaalahallitus esitti, että kaupunginhallitus ensi tilassa anoisi lääkintöhallitukselta, että Marian sairaalalle ja Kivelän sairaalalle myönnettäisiin oikeus laajempaan lääkeaineiden valmistukseen, jota varten sairaalain käytettävissä olisi, kunnes niihin lääkeaineiden käsittelyä varten perustettiin farmaseutinvirka, farmaseutin koulutuksen omaava laboratoriohoitajatar, sekä että kulkutautisairaalalle, Nikkilän sairaalalle ja tuberkuloosisairaalalle myönnettäisiin sellainen lääkeaineiden valmistamisoikeus, joka ei edellyttäisi farmaseutinviran perustamista, vaan että sallittaisiin asianomaisen sairaalan johtajan päteväksi katsoman ja kirjallisesti määräämän sairaanhoitajattaren käyttäminen mainittuun tarkoitukseen, ollen lääkintöhallitukselle samalla ilmoitettava, että lääkkeiden säilyttäminen ehdittiin kesäkuun 15 p:ään mennessä järjestää alussa mainittujen ohjeiden määräämällä tavalla ainoastaan Kivelän sairaalassa, jossa lääkintöhallituksen apteekkineuvos oli suorittamansa tarkastuksen perusteella hyväksynyt kyseisen järjestelyn, mutta että oli ryhdytty asianmukaisiin toimenpiteisiin lääkeaineiden säilyttämiseksi muissakin sairaaloissa mainittujen ohjeiden mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti [4]) tehdä lääkintöhallitukselle sairaalahallituksen esityksen mukaisen anomuksen sekä, siinä tapauksessa että Marian sairaalalle ja Kivelän sairaalalle myönnettiin kyseiset

[1]) Khs 20 p. maalisk. 753 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 36. — [3]) Khs 24 p. heinäk. 1,833 §. — [4]) S:n 19 p. kesäk. 1,659 §.

laajemmat lääkeaineiden valmistusoikeudet, tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen 37 palkkaluokkaan kuuluvan farmaseutinviran perustamisesta näihin sairaaloihin tammikuun 1 p:stä 1942 lukien.

Samalla kaupunginhallitus päätti [1]) antaa sosiaali- ja opetusasiain johtajalle tehtäväksi tutkia, oliko mahdollisuuksia lainsäädännön muuttamiseen siten, että kaupungit saisivat perustaa omat apteekkinsa sairaaloitaan varten.

Sairaalain ulkopuolella asuminen y.m. Sairaalahallitus oli ilmoittanut kaupunginhallitukselle päättäneensä vastata tuberkuloosisairaalan taloudenhoitajan tiedusteluun, voitiinko naispalveluskuntaan kuuluvia, sairaalan ulkopuolella asuvia perheettömiä viranhaltijoita velvoittaa muuttamaan sairaalaan asumaan sitä mukaa kuin asuintiloja vapautui, että, koska kysymys sairaalan ulkopuolella asumisesta ei ollut varsinaisesti sairaalan ratkaistavissa oleva asia, sairaala ei myöskään sairaalahallituksen käsityksen mukaan voinut velvoittaa perheettömiäkään naispuolisia viranhaltijoitaan, jotka kuuluivat palveluskuntaan, muuttamaan sairaalaan asumaan eikä pakoittaa heitä kaupunginhallituksen heille aikaisemmin vahvistamien tai heille muutenkin vakuutettujen luontoisetujen suhteen muutokseen. Ellei vapautuvaan asuintilaan lähiaikoina saatu ketään viranhaltijaa vapaaehtoisesti muuttamaan tai muutenkaan saatu sille vuokrallista käyttöä, sairaalahallitus päätti kehoittaa sairaalan taloudenhoitajaa palaamaan asiaan sairaalahallituksen uutta periaatteellista harkintaa ja mahdollista toimenpidettä varten. Kaupunginhallitus päätti [2]) hyväksyä sairaalahallituksen ilmoituksen.

Sairaalain ulkopuolella asuvien viranhaltijain vaatteiden pesun järjestämistä koskevan sairaalahallituksen esityksen mukaisesti kaupunginhallitus päätti [3]), että kaupungin sairaaloissa saatiin toistaiseksi niiden ulkopuolella asuville viranhaltijoille pesettää heille sairaalan puolesta käytettäviksi annetut vaate-esineet sekä sairaalan ulkopuolella asuville hoitajattarille heidän itsensä omistamat ja sairaalatyössä käyttämänsä hoitopuvut, esiliinat ja päähineet ja mieshoitajain hoitotakit sekä kulkutautisairaalassa ja tuberkuloosisairaalassa lisäksi myöskin hoitopuvun tai -takin taskussa pidetyt nenäliinat. Samoin saatiin sairaalan ulkopuolella asuvalle ja pesun korvaamisesta vapautetulle naispalveluskunnalle korvauksetta pesettää heidän itse omistamansa ja sairaalan työssä sairaalan antaman esiliinan lisäksi käyttämänsä puku, joka katsottiin työpukuun kuuluvaksi.

Eräät sairaalahallituksen alaiset viranhaltijat oikeutettiin [4]) kertomusvuonna asumaan sairaalain ulkopuolella tai muuten luopumaan heidän virkoihinsa kuuluvista luontoiseduista. Korvaus ruoasta vahvistettiin hoitohenkilökunnan osalta 360 mk:ksi ja palveluskunnan osalta 300 mk:ksi kuukaudessa.

Viransijaisten luontoisetujen korvaaminen. Päätettiin [5]) oikeuttaa sairaalahallitus, jos se oli tehnyt viransijaisten kanssa palkoista sopimuksia, joissa oli laskettu luontoisetukorvaukset korottamattomina, sen

---

[1]) Khs 19 p. kesäk. 1,659 §. — [2]) S:n 4 p. jouluk. 2,577 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 571 §. — [4]) Khn jsto 9 p. tammik. 3,046 §, 30 p. tammik. 3,145 ja 3,146 §, 6 p. maalisk. 3,268 §, 10 p. huhtik. 3,423, 3,424, 3,425 ja 3,426 §, 2 p. toukok. 3,516, 3,518 ja 3,519 §, 23 p. toukok. 3,610, 3,611, 3,612 ja 3,613 §, 12 p. kesäk. 3,713 ja 3,714 §, 19 p. kesäk. 3,755 §, 21 p. elok. 3,903 §, 23 p. lokak. 4,127 §, 7 p. marrask. 4,177 §, 20 p. marrask. 4,225 §, 4 p. jouluk. 4,275 §, 11 p. jouluk. 4,293, 4,294 ja 4,295 § ja 30 p. jouluk. 4,323 §. — [5]) S:n 10 p. heinäk. 3,807 §.

jälkeen kun kaupunginhallitus oli päättänyt korottaa luontoisetukorvaukset, korottamaan viransijaisten palkkoja siten, että niissä otettiin huomioon luontoisetukorvausten korotus.

Sairaaloissa tapahtuvan tilapäisen ruokailun hinnoittelu. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) sairaalahallituksen esityksen luontoisetuihin kuulumattoman ruokailun hinnoittelun [2]) korottamisesta huhtikuun 15 p:stä lukien.

Sairaalahallituksen toimenpide korottaa myöskin tilapäisruokinnan maksut heinäkuun 1 p:stä lukien 40 %:lla hyväksyttiin [3]).

Sairaalain etuannit. Kaupunginhallitus päätti [4]) myöntyä sairaalahallituksen esitykseen, että kaupungin sairaaloissa taloudenhoitajain hallussa olevien käteisten kassavarain määrä saisi olla Marian sairaalassa, Kivelän sairaalassa ja Nikkilän sairaalassa enintään 25,000 mk sekä kulkutautisairaalassa ja tuberkuloosisairaalassa enintään 15,000 mk, lukuunottamatta palkanmaksupäiviä, jolloin se saisi olla suurempi.

Sairaalain poliklinikkain vastaanottoaika. Sairaalahallitus oli tehnyt esityksen myöskin iltavastaanottojen järjestämisestä sairaalain poliklinikkoihin aluksi kokeilutarkoituksin kahdesti viikossa sekä näin ollen pyytänyt kaupunginhallituksen lupaa merkitä v:n 1942 talousarvioehdotukseen Marian sairaalan tilapäisen työvoiman tilille iltavastaanottojen järjestämiseksi kirurgisen osaston ja sisätautien osaston poliklinikkoihin 84,000 mk ja Kivelän sairaalan tilapäisen työvoiman tilille 28,600 mk; samalla sairaalahallitus ilmoitti, että Kivelän sairaalan silmätautien osaston poliklinikan vastaanotot voitiin lisäkustannuksitta kokonaan järjestää iltapäivisin klo 17—18. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) edellä selostetut esitykset.

Sotilaspotilaiden vaatteiden pesu ja korjaus. Sairaalahallitus oikeutettiin [6]) sotilaspotilaiden vaatteiden pesun ja korjauksen suhteen edelleenkin noudattamaan kaupunginhallituksen aikaisempaa päätöstä [7]) asiasta.

Kaupungille luovutettujen autojen luovutusehdot. Suomen punainen risti oli aluksi ilmoittanut luovuttavansa kaupungin käytettäväksi kuusi ulkomailta lahjaksi saamaansa kuorma-autoa korvauksetta koko talveksi mutta sittemmin vain kertomusvuoden loppuun pidättäen itselleen oikeuden sen jälkeen periä niistä vuokraa kaupunginhallituksen kanssa myöhemmin tehtävän sopimuksen mukaisesti, ollen kaupungin ennen autojen palauttamista kunnostettava niiden koneisto ja ulkoasu täysin moitteettomiksi. Kaupunginhallitus päätti [8]) hyväksyä Suomen punaisen ristin esittämät autojen luovutusehdot.

Väestönsuojain tarkastaminen ja kunnostaminen. Rakennustoimistoa päätettiin [9]) kehoittaa heti ryhtymään toimenpiteisiin kaikkien kaupungin sairaalain väestönsuojain kunnostamiseksi sekä väliseinäin teettämiseksi väestönsuojiin.

Sairaaloissa työskentelevien virastovaratyöntekijäin palkkaus. Eri sairaaloissa työskentelevien virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen käytettiin yhteensä 54,879: 75 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

---

[1]) Khs 3 p. huhtik. 875 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 16. — [2]) Ks. v:n 1937 kert. s. 157 §. — [3]) Khn jsto 10 p. heinäk. 3,806 §. — [4]) Khs 20 p. maalisk. 722 §. — [5]) S:n 3 p. heinäk. 1,731 §; ks. tämän kert. s. 15. — [6]) Khs 28 p. elok. 2,007 §. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 142. — [8]) Khs 25 p. syysk. 2,132 §. — [9]) S:n 19 p. kesäk. 1,601 §.

Marian sairaala. Eläkkeellä olevalle tuberkuloosihuoltotoimiston ensimmäiselle alilääkärille E. F. Qvarnströmille, jonka sairaalahallitus oli määrännyt hoitamaan Marian sairaalan sisätautien osaston apulaislääkärin viransijaisuutta kesäkuun 19 p:stä lukien toistaiseksi, päätettiin [1]) hänen eläkkeensä lisäksi maksaa apulaislääkärinvirkaan kuuluva pohjapalkka.

Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. F. L. Löfgren, joka elokuun 1 p:nä oli nimitetty Marian sairaalan kirurgisen osaston apulaislääkäriksi, oli kesäkuun 19 p:stä lähtien maanpuolustustehtäviin kutsuttuna anonut virkavapautta elokuun ajaksi, mutta, kun anomukseen ei suostuttu, katsonut työsuhteensa Marian sairaalaan alkaneen elokuun 1 p:nä vaikka hän ei vielä silloin voinutkaan saapua työhönsä eikä myöskään ilmoittautua virkaansa. Kun apulaislääkäri Löfgren ei myöskään ollut nauttinut puolustuslaitokselta mitään palkkaa, sairaalahallitus yhtyen hänen käsitykseensä työsuhteen alkamisesta teki kaupunginhallitukselle esityksen, että hän saisi elokuun 1 p:stä alkaen nauttia puolustuslaitoksen tehtäviin määrätyille kaupungin viranhaltijoille kuuluvia palkkaetuja, mihin kaupunginhallitus myöntyi [2]).

Alistettuaan tutkittavakseen sairaalahallituksen päätöksen Marian sairaalan toimistoapulaisen O. Eskelinin palkkaamisesta hoitamaan saman sairaalan kirjanpitäjänviran viransijaisuutta hoitamansa viran peruspalkoin ja omaan virkaansa kuuluvin ikäkorotuksin, kaupunginhallitus päätti [3]) huomauttaa sairaalahallitukselle aikaisemmasta päätöksestään [4]), että vallitsevissa poikkeuksellisissa oloissa kaupungin sekä vakinaisia että ylimääräisiä viranhaltijoita voitiin tarvittaessa siirtää toisiin toimiin samassa virastossa tai muissa kaupungin virastoissa ja laitoksissa tämän vaikuttamatta heidän palkkaetuihinsa. Koska kuitenkin Marian sairaalan kirjanpitäjän tehtäviin kuuluivat vastuunalaiset rahastonhoitajan tehtävät, kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä edellä mainitun sairaalahallituksen päätöksen täytäntöönpantavaksi.

Sairaalahallitus oikeutettiin [5]) palkkaamaan Marian sairaalaan virastovaratyöntekijä kertomusvuoden alusta lukien enintään niin pitkäksi aikaa kuin elintarvikesäännöstelystä johtuva korttijärjestelmä oli voimassa.

Johtaja H. G. A. Bardy sekä ylilääkärit P. J. Heiniö ja F. Saltzman oikeutettiin [6]) hoitamaan sivutoimia v:n 1942 loppuun.

Apulaistaloudenhoitaja H. Sundholm [7]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa v:n 1943 tammikuun 19 p:ään, hieroja S. Halldin [8]) v:n 1942 joulukuun 17 p:ään ja yövartija K. Siltala [9]) v:n 1942 elokuun 27 p:ään. Yövartija J. F. Bergströmin samaa tarkoittava anomus sitä vastoin evättiin [10]).

Rahatoimisto oli lähettäen sairaalahallitukselle luettelon eräistä sotapalveluksesta karanneista henkilöistä kieltänyt, mikäli nämä olivat kaupungin palveluksessa, maksamasta heille palkkaa kunnes kaupunginhallitus oli päättänyt asiasta. Saatuaan tietää, että myöskin Marian sairaalan lämmittäjä K. Stolt oli etsintäkuulutettu karkuri, sairaalan taloudenhoitaja oli lokakuusta lähtien ollut maksamatta hänelle palkkaa huolimatta siitä,

---

[1]) Khs 3 p. heinäk. 1,732 §. — [2]) S:n 20 p. marrask. 2,503 §. — [3]) S:n 6 p. marrask. 2,360 § ja 20 p. marrask. 2,513 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 129. — [5]) Khn jsto 2 p. tammik. 3,028 § ja khs 30 p. tammik. 319 §. — [6]) Khs 9 p. tammik. 132 §. — [7]) S:n 4 p. jouluk. 2,572 §. — [8]) S:n 10 p. heinäk. 1,767 §. — [9]) S:n 28 p. elok. 2,011 §. — [10]) S:n 20 p. helmik. 503 §.

ettei hän sisältynytkään edellä mainitussa luettelossa mainittuihin henkilöihin. Sairaalahallituksen sittemmin alistettua asian kaupunginhallituksen ratkaistavaksi tämä päätti [1]) hyväksyä palkan pidätyksen toistaiseksi mutta kehoittaa sairaalahallitusta hankkimaan selvityksen siitä, oliko lämmittäjä Stolt todellakin etsintäkuulutettu karkuri, ja tuloksen mukaan päättämään hänen virasta erottamisestaan.

Johtaja H. G. A. Bardylle päätettiin [2]) huhtikuun 1 p:stä lukien vuokrata lisähuone sairaalasta vahvistaen hänen suoritettavansa luontoisetukorvaus mainitusta päivästä lukien 1,398 mk:ksi kuukaudelta.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineen hinnan nousun varalta myönnettiin [3]) Marian sairaalalle 1,029,213: 35 mk.

Uuden höyrykattilan hankkimiseksi Marian sairaalaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 25,000 mk v:n 1942 talousarvion pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä käyttövaroistaan.

Sairaalahallitus oikeutettiin [5]) hankkimaan Marian sairaalaan toinen hevonen sairaalan kaluston hankintamäärärahaa käyttäen ja aikanaan anoen mahdollisesti tarvittavaa lisämäärärahaa.

Kaupunginhallitus päät+i [6]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa korjausmäärärahoja käyttäen varustamaan kaksi osastonhoitajattarien asuinhuoneina käytettyä muusta osastosta erotettua ja eri sisäänkäytävällä varustettua huonetta vesijohdolla ja pesualtailla lisäpaikkain järjestämiseksi Marian sairaalan lastenosastolle.

Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua puolustusministeriön lääkintöosaston anomukseen saada Marian sairaalasta 200 sotilassairaspaikkaa edellisen sodan aikana voimassa olleen sopimuksen mukaisin 50 mk:n suuruisin hoitomaksuin potilasta ja päivää kohden.

Kaupunginhallitus päätti [8]) antaa sairaalatarkastajalle tehtäväksi yksissä neuvoin Marian sairaalan johtajan kanssa laatia yksityiskohtaisen suunnitelman Lapinlahdenkadun vanhan kansakoulurakennuksen luovuttamisesta Marian sairaalan käyttöön sekä kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa antamaan heille tarvittavaa apua tässä tehtävässään.

Kulkutautisairaala. Sairaalahallitus oikeutettiin [9]) palkkaamaan kulkutautisairaalaan virastovaratyöntekijä kertomusvuoden alusta lukien enintään niin pitkäksi aikaa kuin elintarvikesäännöstelystä johtuva korttijärjestelmä oli voimassa.

Ylilääkäri ja johtaja V. V. Rantasalo ja alilääkäri E. R. Nystén oikeutettiin [10]) hoitamaan sivutoimia v:n 1942 loppuun.

Koska puolustusvoimain pääesikunnan lääkintöosaston sairaalatoimisto oli käskenyt lopettaa Lapinlahden sairaalassa ja kulkutautisairaalassa olevien asevelvollisten potilaiden kirjoissapitämisen helmikuun 15 p:nä, kaupunginhallitus päätti [11]), että kulkutautisairaalassa saatiin helmikuun 16 p:stä lähtien periä ennen sotaa voimassa ollut 40 mk:n vuorokausimaksu.

Sairaalahallituksen asiaa koskevan esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti [12]), että kertomusvuoden talousarvioon rakennustoimiston käy-

---

[1]) Khs 4 p. jouluk. 2,576 §. — [2]) Khn jsto 27 p. maalisk. 3,373 §. — [3]) Khs 30 p. tammik. 318 §. — [4]) S:n 30 p. jouluk. 2,726 §. — [5]) S:n 11 p. syysk. 2,063 §. — [6]) S:n 6 p. helmik. 365 §. — [7]) S:n 17 p. heinäk. 1,800 §. — [8]) S:n 29 p. toukok. 1,416 §. — [9]) Khn jsto 2 p. tammik. 3,028 § ja khs 30 p. tammik. 319 §. — [10]) Khs 9 p. tammik. 132 §. — [11]) S:n 24 p. huhtik. 1,059 §. — [12]) S:n 12 p. kesäk. 1,589 §.

tettäväksi kulkutautisairaalan IV ja VI paviljongin maalaustöiden suorittamiseksi merkityt määrärahat käytettiin kertomusvuoden kesän aikana.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [1]) kulkutautisairaalalle 1,837,779: 05 mk.

Kaupunginhallitus myöntyi [2]) yleisten töiden lautakunnan esitykseen kahden uuden pesukoneen hankkimista varten kulkutautisairaalan pesulaan varatun määrärahan säästön käyttämisestä erinäisten muutostöiden suorittamiseen sairaalan pesulassa.

Kivelän sairaala. Kivelän sairaalan johtajan P. R. Soisalon tultua määrätyksi puolustuslaitoksen tehtäviin heinäkuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi kaupunginhallitus hyväksyen sairaalahallituksen asiasta tekemän esityksen määräsi [3]) saman sairaalan mielisairaiden osaston ylilääkärin S. E. Donnerin oman virkansa ohella hoitamaan sairaalan johtajan tehtäviä heinäkuun 1 p:n ja elokuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n välisinä aikoina sekä sisätautien osaston alilääkärin I. A. Vartiaisen oman virkansa ohella hoitamaan kyseisen osaston ylilääkärin virkaa heinäkuun 1 p:n ja elokuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n välisenä aikana samoin kuin sairaalan johtajan tehtäviä ja sisätautien osaston ylilääkärin virkaa elokuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n välisenä aikana.

Olosuhteiden muututtua sairaalahallitus kuitenkin, ollen pakotettu peruuttamaan edellä hyväksytyn, Kivelän sairaalan johtajan viransijaisuuksien järjestämistä koskevan esityksensä, sittemmin esitti, että johtaja P. R. Soisalon sijaisena, hänen ollessaan puolustuslaitoksen tehtäviin kutsuttuna estynyt hoitamasta virkaansa, määrättäisiin sisätautien osaston alilääkäri K. U. Ahava hoitamaan johtajan tehtäviä kesäkuun 22 p:stä ja sisätautien osaston ylilääkärin tehtäviä kesäkuun 16 p:stä lukien toistaiseksi vastaavasti johtajanviran ja ylilääkärinviran pohjapalkoin sekä omine ikäkorotuksineen. Edelleen sairaalahallitus esitti, että niinikään puolustuslaitoksen tehtäviin kutsutun mielisairaiden osaston ylilääkärin S. E. Donnerin sijaiseksi määrättäisiin lääketieteenlisensiaatti G. E. Rothström kesäkuun 22 p:stä lukien toistaiseksi hoitamansa viran pohjapalkoin. Esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa sairaalahallitukselle, että sen aikaisemman päätöksen [5]) mukaisesti alilääkäri Ahava vallitsevissa poikkeuksellisissa oloissa oli velvollinen hoitamaan ylempään palkkaluokkaan kuuluvan viran sijaisuutta ilman lisäkorvausta, sekä määrätä lääketieteenlisensiaatti Rothströmin ylilääkäri Donnerin sijaiseksi hoitamansa viran pohjapalkoin.

Merkittiin [6]) tiedoksi, että johtaja Soisalo heinäkuun 1 p:stä lukien jälleen oli ryhtynyt hoitamaan sairaalan johtajan tehtäviä nauttien kuitenkin edelleen virkavapautta sisätautien osaston ylilääkärin tehtävien osalta.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti [7]), että alilääkäri K. U. Ahavalle koko siltä ajalta, minkä hän oli hoitanut sairaalan sisätautien osaston ylilääkärinvirkaa, oli lisäpalkkiona suoritettava puolet ylilääkärin pohjapalkasta.

Sairaalahallitus oikeutettiin [8]) palkkaamaan Kivelän sairaalaan virastovaratyöntekijä kertomusvuoden alusta lukien enintään niin pitkäksi

[1]) Khs 30 p. tammik. 318 §. — [2]) S:n 2 p. lokak. 2,190 §. — [3]) S:n 19 p. kesäk. 1,658 §. — [4]) S:n 3 p. heinäk. 1,733 §. — [5]) Ks. tämän kert.s. 129. — [6]) Khs 10 p. heinäk. 1,763 §. — [7]) S:n 18 p. syysk. 2,094 §. — [8]) Khn jsto 2 p. tammik. 3,028 § ja khs 30 p. tammik. 319 §.

aikaa kuin elintarvikesäännöstelystä johtuva korttijärjestelmä oli voimassa.

Johtaja P. R. Soisalo [1]), ylilääkäri S. E. Donner [2]), alilääkärit S. A. Erkkilä [2]) ja I. A. Vartiainen [2]) sekä apulaislääkäri E. K. Näätänen [2]) oikeutettiin hoitamaan sivutoimia, ensiksi mainittu v:n 1943 ja muut v:n 1942 loppuun.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [3]) Kivelän sairaalalle 1,239,998: 10 mk.

Kaupunginhallitus hyväksyi sairaalahallituksen esitykset Kivelän sairaalan johtajan ja sisätautien osaston ylilääkärin vastaanottoajan määräämisestä olemaan klo 11—12 [4]) sekä sisätautien osaston poliklinikan klo 8—9 [5]) ja silmätautien osaston poliklinikan aluksi klo 10—11 [5]) mutta syyskuun 1 p:stä lukien klo 17—18 [6]), mitä viimeksi mainittua aikaa kuitenkaan ei otettu käytäntöön vaan muutettiin se samasta päivästä lukien olemaan lauantaisin klo 10—11 [7]).

Ensimmäisen sotasairaalan esikunta oli syyskuun 8 p:nä ottanut yhteensä 463 Kivelän sairaalan sairaspaikkaa sotilaspotilaita varten käytettäviksi, ilmoittaen puolustuslaitoksen suorittavan sotilaspotilaiden hoidosta 50 mk vuorokaudelta, mihin kaupunginhallitus päätti [8]) tyytyä.

Ensimmäisen sotasairaalan esikunta oli määrännyt Kivelän sairaalan sisätautien osaston poliklinikan syyskuun 23 p:stä alkaen toimimaan puolustuslaitoksen potilaita varten ja ilmoittanut puolustuslaitoksen suorittavan sen ylläpitokustannuksista kaupungille 1,500 mk:n korvauksen kuukaudessa, mihin kaupunginhallitus päätti [9]) tyytyä.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [10]) 10,000 mk sairaalan perunakellarin sisustamista varten.

Samoista käyttövaroista myönnettiin [11]) yhteensä 39,800 mk sairaalan uuden sairaspaviljongin ullakolla sattuneen tulipalon aiheuttamien vaurioiden korjaamiseen sekä sairaalan savupiipun korottamiseen.

Sairaalan tulipalossa tuhoutuneen lautavajan ja vanhan ruumishuoneen poistamisesta aiheutuneiden menojen peittämiseksi rakennustoimisto oikeutettiin [12]) käyttämään 12,781: 60 mk v:n 1940 talousarvion pääluokan Kiinteistöt lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvältä momentilta Sairaalat. Kaupunginhallitus päätti [13]) vastaanottaa Kivelän sairaalan entisen ylilääkärin W. Kerppolan entisten oppilaiden ja työtoverien Kivelän sairaalaa varten lahjoittaman professori Kerppolan muotokuvan.

Nikkilän sairaala. Nikkilän sairaalan alilääkärien I. Uotilan ja S. Rönnholmin suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin [14]) vastaavasti 1,002 mk:ksi ja 644 mk:ksi kuukaudelta maaliskuun 1 p:stä lukien.

Osastonhoitajatar G. I. Borgström, joka helmikuun 15 p:n ja marraskuun 1 p:n välisenä aikana osallistuisi terveydenhoitajakursseihin, oikeutettiin [15]), laskien 1 kuukausi edellä mainitusta ajasta hänen kesälomakseen, nostamaan jälelle jäävältä 7 ½ kuukauden ajalta ikäkorotuksensa ehdoin,

---

[1]) Khs 24 p. huhtik. 1,063 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 132 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 318 §. — [4]) S:n 20 p. helmik. 504 §. — [5]) S:n 20 p. helmik. 505 §. — [6]) S:n 3 p. heinäk. 1,731 §. — [7]) S:n 28 p. elok. 2,008 §. — [8]) S:n 20 p. marrask. 2,505 §. — [9]) S:n 20 p. marrask. 2,501 §. — [10]) S:n 9 p. lokak. 2,228 §. — [11]) S:n 13 p. marrask. 2,441 §. — [12]) S:n 16 p. tammik. 160 §. — [13]) S:n 8 p. toukok. 1,207 §. — [14]) Khn jsto 2 p. toukok. 3,520 §. — [15]) Khs 30 p. tammik. 320 §.

että hän sitoutui kurssien päätyttyä olemaan kaupungin palveluksessa vähintään yhden vuoden ajan.

Apulaisylilääkäri G. E. Svanljung oikeutettiin [1]) hoitamaan sivutointa v:n 1942 loppuun.

Puuseppä G. A. Backman oikeutettiin [2]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa tammikuun 1 p:ään 1943.

Sairaalahallitus oikeutettiin [3]) suorittamaan eräille Nikkilän sairaalan asentajille, lämmittäjille ja apumiehille ylityökorvausta sairaalan syyskuun lopussa luhistuneen pannuhuoneen korjaustöiden suorittamisesta 75 ½ ylityötunnin perusteella 810: 25 mk sekä kahdelle apumiehelle heidän sairaalan maanviljelyksessä suorittamistaan yhteensä 141 ylityötunnista lain edellyttämä määrä.

Sairaalahallituksen esitys viljelyspalstain luovuttamisesta Nikkilän sairaalan viranhaltijoille hyväksyttiin [4]) siten, että palstoista kannettaisiin 5 mk:n vuokra aarilta ja että palstat keväällä kynnettäisiin ja lannoitettaisiin sairaalan toimesta mutta että niiden hoito viljelyskauden kestäessä kuuluisi vuokraajille.

Sodan puhjetessa kertomusvuoden kesällä oli Suomen punaisen ristin sairaalasta sen johdon vaatimuksesta evakuoitu Nikkilän sairaalaan 27 potilasta, ollen niitä siellä lokakuussa vielä 5, ja nousivat heidän hoitopäiviensä lukumäärä toisella ja kolmannella vuosineljänneksellä yhteensä 1,539:ään. Kaupunginhallitus päätti [5]) tällöin suostua siihen, että Nikkilän sairaalalle aiheutuneet kustannukset sinne Punaisen ristin sairaalasta evakuoitujen potilaiden hoidosta saatiin korvata määrärahasta Sairaalamaksuja Suomen punaisen ristin sairaalaan, sekä valtuuttaa sosiaali- ja opetusasiain johtajan ryhtymään neuvotteluihin kaupungin Punaisen ristin sairaalalle suoritettavan korvausmaksun supistamisesta tästä sairaalasta Nikkilän sairaalaan evakuoitujen potilaiden hoitopäivien osalta sen johdosta, että jo muutenkin korvausperusteen, 100 sairaspaikan, alapuolelle laskenut potilaslukumäärä vielä oli alentunut evakuoitujen potilaiden määrällä.

Kaupunginhallitus päätti [6]) sopia rouva T. Raution kanssa hänen miehensä taloudenhoitaja K. B. Raution v:n 1938 ja 1939 hoitomaksujen sekä v:n 1940 tammikuun 1 p:n ja huhtikuun 23 p:n välistä aikaa koskevan maksun suorittamisesta.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [7]) Nikkilän sairaalalle 1,123,428: 35 mk.

Kaupunginhallitus myönsi [8]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 26,100 mk yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi eräihin Nikkilän sairaalan lääkärinkanslioissa vallitsevan tilanahtauden poistamiseksi suoritettaviin muutostöihin sisältyvien rakennustöiden osalta sekä valtuutti sairaalan huolehtimaan muista niihin sisältyvistä töistä, ollen sairaalahallituksen myöhemmin anottava tarpeellisia varoja niitä varten.

Tuberkuloosisairaala. Alistettuaan tutkittavakseen sairaalahallituksen päätöksen tuberkuloosisairaalan apulaislääkärille A. D. Honkaselle suoritettavasta palkasta helmikuun 15 p:n ja toukokuun 15 p:n väliseltä ajalta, joksi hänet oli komenettu puolustuslaitoksen tehtäviin, kaupunginhallitus

[1]) Khs 9 p. tammik. 132 §. — [2]) S:n 4 p. jouluk. 2,571 §. — [3]) S:n 4 p. jouluk. 2,570 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 754 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 2,506 §. — [6]) S:n 30 p. tammik. 325 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 318 §. — [8]) S:n 20 p. helmik. 495 §.

päätti [1]) kehoittaa sairaalahallitusta mainitunlaisissa tapauksissa noudatettujen periaatteiden mukaisesti tekemään kaupunginhallitukselle esityksen asiasta vasta sen jälkeen kun oli saatu lopullinen tieto apulaislääkäri Honkasen puolustuslaitokselta nauttimista palkka- y.m. eduista.

Tuberkuloosisairaalan apumies P. Sormunen, joka kesästä 1939 lähtien oli hoitanut ovenvartijan tehtäviä yli kahden vuoden ajan saaden tällöinkin vain apumiehen palkan oli valittanut asiasta kaupunginhallitukselle, joka tällöin päätti [2]) kehoittaa sairaalahallitusta maksamaan hänelle kertomusvuonna apumiehen toimen palkan, sikäli kuin hän oli hoitanut tai edelleen hoiti sitä.

Röntgenoloogi H. G. Haahti oikeutettiin [3]) hoitamaan sivutointa v:n 1942 loppuun

Raastuvanoikeuden tuomittua kirjanpitäjä E. P. Liimataisen maksamaan 3,000 mk sakkoa, menettämään virkansa sekä korvaamaan kaupungin kulut asiassa 200 mk:lla syyllisenä väärinkäytöksiin sairaalan potilaiden ja henkilökunnan elintarvikekorttien käsittelyssä, kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa sairaalahallitukselle katsovansa, että sen hänen tekemänsä virkavirheen nojalla oli pidätettävä hänet virantoimituksesta.

Kaupunginhallitus päätti [5]) suostua puolustusministeriön lääkintöosaston anomukseen saada tuberkuloosisairaalasta 200 sotilassairaspaikkaa edellisen sodan aikana voimassa olleen sopimuksen mukaisin 50 mk:n suuruisin hoitomaksuin potilasta ja päivää kohden.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [6]) tuberkuloosisairaalalle 1,822,448: 95 mk.

Koska oli osoittautunut mahdottomaksi hankkia tarpeellista eristysainetta kaupunginvaltuuston suoritettaviksi päättämiä tuberkuloosisairaalan ullakon lattian eristämistöitä [7]) varten, kaupunginhallitus päätti [8]), että ne jätettäisiin suorittamatta ollen yleisten töiden lautakunnan sopivan ajankohdan tullen tehtävä uusi esitys niiden suorittamisesta.

Kaupunginhallitus antoi [9]) rakennustoimistolle tehtäväksi rakennuttaa kapearaiteisen radan halkojen kuljetusta varten tuberkuloosisairaalaan sekä myönsi tarkoitukseen 37,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Valtionavut. Kaupunginhallitus päätti [10]) Kivelän ja Nikkilän sairaalain paikkaluvun lisääntymisen johdosta tehdä lääkintöhallitukselle esityksen näiden sairaalain paikkaluvun virallisesta tarkistamisesta valtionavun saantiin katsoen.

Merkittiin [11]) tiedoksi lääkintöhallituksen myöntäneen valtionapua kunnossapito- ja käyttökustannuksiin v:n 1940 viimeiseltä neljännekseltä Kivelän sairaalan mielisairaiden osastolle 210,760 mk, Nikkilän sairaalalle 717,120 mk, Nikkilän sairaalan yhteyteen järjestettyä perhehoitoa varten 158,370 mk ja tuberkuloosisairaalalle 226,550 mk sekä kertomusvuoden kolmelta ensimmäiseltä neljännekseltä Kivelän sairaalan mieli-

---

[1]) Khs 27 p. helmik. 516 § ja 20 p. maalisk. 715 §. — [2]) S:n 3 p. huhtik. 881 §. — [3]) S:n 9 p. tammik. 132 §. — [4]) S:n 27 p. marrask. 2,536 §. — [5]) S:n 17 p. heinäk. 1,800 §. — [6]) S:n 30 p. tammik. 318 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 36. — [8]) Khs 13 p. marrask. 2,454 §. — [9]) S:n 24 p. heinäk. 1,832 §. — [10]) S:n 20 p. helmik. 502 §. — [11]) S:n 30 p. tammik. 317 §, 20 p. helmik. 497 §, 27 p. helmik. 572 ja 573 §, 15 p. toukok. 1,275 ja 1,278 §, 19 p. kesäk. 1,656 §, 31 p. heinäk. 1,858 ja 1,859 §, 28 p. elok. 2,006 § sekä 13 p. marrask. 2,455, 2,456 ja 2,458 §.

sairaiden osastolle 578,984 mk, Nikkilän sairaalalle 2,187,632 mk, Nikkilän sairaalan yhteyteen järjestettyä perhehoitoa varten 485,185 mk ja tuberkuloosisairaalalle 799,470 mk.

Kaupunginlakimiestä päätettiin [1]) kehoittaa tekemään lääkintöhallitukselle anomus valtionavun myöntämisestä Nikkilän sairaalan vastavalmistuneen juhla- ja voimistelusalirakennuksen perustamiskustannuksiin.

Sairaalahoito vieraassa kunnassa. Terveydenhoitolautakuntaa päätettiin [2]) kehoittaa maksamaan Äänekosken kauppalan terveydenhoitolautakunnan lähettämä, 370 mk:n sisältöinen lasku sinne sota-ajaksi evakuoidun helsinkiläisen koululaisen E. Laaksovirran tulirokkoon sairastuttuaan sikäläisessä kulkutautisairaalassa v:n 1940 helmikuun 16 p:n ja 26 p:n välisenä aikana saamasta hoidosta.

Sairaanhoitajatarkoulu. Kaupunginhallitus päätti [3]) puolestaan hyväksyä sairaalahallituksen esityksen kaupungin sairaanhoitajatarkoulun kertomusvuoden elokuussa alkaneen oppijakson valmistavan kurssin lyhentämisestä vallitsevien poikkeuksellisten olojen johdosta 1 kuukaudella niin että se päättyisi marraskuun 18 p:nä. Lääkintöhallitus suostui sittemmin tähän järjestelyyn [4]).

Kaupunginhallitus päätti [5]) tehdä lääkintöhallitukselle esityksen sairaanhoitajatarkoulun oppilaiden harjoittelun järjestämisestä normaalia suuremman oppilasmäärän takia siten, että valtion silmäsairaalaan saataisiin v. 1941—42 kuukausittain sijoittaa 2 toisen vuoden oppilasta, valtion iho- ja veneeristen tautien sairaalaan siellä jo työskentelevien 4 oppilaan lisäksi v. 1941—42 kuukausittain vielä 2 toisen vuoden oppilasta sekä Suomen punaisen ristin sairaalaan ja sen invaliidisairaalaan kertomusvuonna 8 toisen vuoden oppilasta 4 kuukaudeksi kerrallaan saamaan kirurgisten tautien hoidon ja leikkaussali- ja poliklinikkatehtävien opetusta.

Koska Marian sairaalassa ei enää ollut gynekoloogisia osastoja kaupunginhallitus päätti [6]) puolestaan suostua siihen, että Helsingin yleisen sairaalan naistentautien- ja synnytysosastoille saatiin opintotarkoituksessa sijoittaa ainakin 2 kuukaudeksi kerrallaan syyskuun 1 p:stä alkaen 8 sairaanhoitajatarkoulun toisen vuoden oppilasta, joista 4 työskentelisi 1 kuukauden naistentautien osastolla ja 4 saman ajan synnytysosastolla, minkä jälkeen he vaihtaisivat osastoa. Lääkintöhallitus antoi lokakuun 1 p:nä suostumuksensa edellä mainittuun järjestelyyn, kuitenkin edellyttäen, että oppilaita jatkuvasti edellä esitetyin tavoin sijoitettiin mainituille osastoille, ilmoittaen lääkintöhallitus samalla, että kyseiset oppilaat sairaalassa työskennellessään saisivat vapaan ruoan mutta ei asuntoa [7]).

Sairaalahallitus oikeutettiin [8]) maksamaan niille sairaanhoitajatarkoulun oppilaille, jotka tammikuussa 1940 olivat työskennelleet Marian sairaalan kolmannen vuoden oppilaiden sijaisina, palkka siltä kuukaudelta, jonka he tämän vuoksi myöhemmin joutuivat olemaan lukukurssilla.

Helsingin yleisen sairaalan laajentaminen. Kaupunginhallitus päätti [9]) suorittaa lääkintöhallitukselle valtion ja kaupungin välillä kesäkuun 9 p:nä 1939 tehdyn, Helsingin yleisen sairaalan rakentamista ja käyttämistä koskevan sopimuksen 12 kohdan edellyttämän korvauksen sen naistentautien- ja synnytysosastojen rakennus-, sisustus- ja kalustuskustannuk-

---

[1]) Khs 9 p. tammik. 117 §; ks. tämän kert. s. 152. — [2]) Khs 3 p. huhtik. 873 §. — [3]) S:n 30 p. lokak. 2,353 §. — [4]) S:n 13 p. marrask. 2,450 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 118 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 1,655 §. — [7]) S:n 16 p. lokak. 2,263 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 116 §. — [9]) S:n 30 p. jouluk. 2,740 §.

sista, 10,112,736 mk, suorittaen 10,000,000 mk v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvästä määrärahasta Korvaus valtiolle aikaisemmin rakennetuista sairaalarakennuksista ja ylittäen samaa määrärahaa 112,736 mk:lla, mistä ylityksestä oli tehtävä esitys kaupunginvaltuustolle.

Professori Boijen sairaala. Professori O. A. Boijen kuoltua tammikuun 1 p:nä, kaupunginhallitus päätti [1]), että hänen kanssaan tehty sopimus 18 synnytyspaikan ylläpitämisestä hänen sairaalassaan, irtisanotaan päättymään heinäkuun 1 p:nä.

Myöhemmin kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa sairaalahallitusta ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin uuden sopimuksen tekemiseksi, jonka mukaisesti entisestä professori Boijen sairaalasta varattaisiin kaupungin käytettäväksi ainakin siihenastiset 18 synnytyspaikkaa, sekä aikanaan lähettämään sopimusehdotuksen kaupunginhallituksen vahvistettavaksi. Sairaalahallituksen laatima sopimusehdotus hyväksyttiin [3]) sittemmin sekä valtuutettiin kaupunginlakimies tekemään lopullinen sopimus. Terveydenhoitolautakuntaa päätettiin [3]) kehoittaa kertomusvuoden aikana suorittamaan sopimuksessa edellytetty korotettu korvaus sairaalalle samalla kun kaupunginvaltuustolle päätettiin [3]) tehdä esitys talousarvioon sisältyvän kyseisen sairaalan avustusmäärärahan ylittämisestä tarpeellisin määrin.

Diakonissalaitos. Kaupunginhallitus päätti [4]) hyväksyä sairaalahallituksen esityksen korvauksen suorittamisesta diakonissalaitokselle sen hoidettavaksi joutuneen sen alueella olevaan kallioon louhitun kesäkuun 19 p:stä asti avoinna olleen sairaala-aseman hoidosta sekä antaa sairaalahallitukselle tehtäväksi tehdä sopimus asiasta diakonissalaitoksen kanssa.

Kyseisen sairaala-aseman lakattua syyskuun 1 p:nä toimimasta kaupungin laskuun, kaupunginhallitus päätti [5]) myöntää diakonissalaitoksen edellä mainitun sopimuksen mukaisesti esittämän 163,925 mk:n sisältöisen laskun suorittamiseen varat pääluokan Erinäiset sosiaaliset tehtävät lukuun Väestönsuojelulautakunta ja sen toimisto sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten. Samalla kaupunginhallitus päätti oikeuttaa sairaalahallituksen merkitsemään talousarvioon kuulumattomien tulojen tilille edellä mainittuun määrään sisältyvän, sairaala-asemalla hoidettujen ilmapommituksessa loukkaantuneiden henkilöiden hoidosta valtion tapaturmatoimistolta perittävän 10,275 mk:n erän.

Punaisen ristin sairaala. Kaupunginhallitus päätti [6]), että Suomen punaisen ristin sairaalan pihalle rakennettavan sairaala-asemaosaston seinät rapataan 50,000 mk:n kustannuksin ja että siellä tavallisten peiliovien asemesta 5,000 mk:n lisäkustannuksin käytetään vaneriovia.

Sotasairaalat. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 23,000 mk välttämättömien muutostöiden suorittamiseksi Annankadun varrella olevassa kansakoulutalossa siltä varalta että se otettiin sotasairaalaksi.

Sodassa kaatuneiden sotilashenkilöiden perheenjäsenten lääkärin- ja sairaalahoito. Lääkintöhallitus oli lähettänyt m. m. Helsingin kaupunginhallitukselle kiertokirjeen, jossa mainittiin valtioneuvoston elokuun 21

[1]) Khs 27 p. helmik. 574 §. — [2]) S:n 23 p. toukok. 1,315 §. — [3]) S:n 27 p. kesäk. 1,693 §. — [4]) S:n 14 p. elok. 1,917 §. — [5]) S:n 23 p. lokak. 2,320 §. — [6]) S:n 3 p. huhtik. 862 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 1,920 §.

p:nä oikeuttaneen lääkintöhallituksen toistaiseksi järjestämään valtion kustannuksella ilmeisesti vähävaraisille paraikaa käytävässä sodassa kaatuneiden tai muuten sodan aikana sotapalvelusta suorittaessaan kuolleiden sotilashenkilöiden perheenjäsenille maksuttoman lääkärin- ja sairaalahoidon sekä ilmaiset lääkkeet samojen perusteiden mukaisesti kuin siirtoväelle oli järjestetty. Tämän johdosta lääkintöhallitus ilmoitti, että edellä mainituille henkilöille, jotka esittivät asianomaisen kunnan viranomaisen tai, jos potilas kuului siirtoväkeen, asianomaisen siirtoväen huoltojohtajan antaman todistuksen varattomuudestaan tai vähävaraisuudestaan, oli annettava maksutonta lääkärinhoitoa, jonka lääkintöhallitus korvasi kun laskut siitä lähetettiin sille edellä mainitun todistuksen ohella. Laskuun oli merkittävä kuolleen sotilashenkilön ja sairaan nimi sekä sairaan perhesuhde häneen, sairaan ikä ja kotikunta ynnä lääkärinkäynnin päivämäärä, taudin nimi ja lääkärin suorittamat toimenpiteet. Lääkemääräykseen lääkärin oli merkittävä että lääke tuli lääkintöhallituksen laskuun ja että potilas oli nimeltä mainitun kuolleen sotilashenkilön perheenjäsen sekä sairaan nimi, ikä ja kotikunta. Muuten oli soveltuvin kohdin noudatettava siirtoväen ja sodassa kaatuneiden perheenjäsenten huollon ja sairaanhoidon kustannusten suorittamista koskevan lääkintöhallituksen joulukuun 31 p:nä 1940 päivätyn kiertokirjeen määräyksiä. Asia merkittiin [1]) tiedoksi.

Helsingin kaupungin sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistyksen ylläpitämälle kesäkodille myönnettiin [2]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 5,000 mk:n suuruinen avustus.

7. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Huoltovirasto. Huoltolautakunta oikeutettiin [3]) ylittämään erinäisiä v:n 1940 talousarvion määrärahoja yhteensä 114,858: 10 mk kalliinajanlisäysten suorittamiseksi sen alaisille viranhaltijoille.

Kodissakävijä I. M. Ekille, joka marraskuun 14 p:nä tuli nauttineeksi yhden vuoden sairaslomaa, huoltolautakunta oikeutettiin [4]) myöntämään jatkettua sairaslomaa vielä marraskuun 15 p:stä v:n 1942 maaliskuun 15 p:ään oikeuksin nostaa ½ palkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Toimistoapulainen S. Kyrklund, joka jo oli nauttinut sairaslomaa tammikuun 31 p:stä maaliskuun 13 p:ään, oikeutettiin [5]) virantoimituksesta johtuneen sairautensa johdosta saamaan täysi palkkansa myöskin maaliskuun 14 p:n ja toukokuun 13 p:n väliseltä sairasloma-ajaltaan.

Asiamies A. E. Simoselle myönnettiin [6]) yksityisasiain vuoksi virkavapautta elokuun ajaksi sijaisenaan oman toimensa ohella apulaisasiamies I. Arpia.

V:n 1940 käyttövaroistaan työttömyyden varalta kaupunginhallitus myönsi [7]) 35,876: 70 mk 10 virastovaratyöntekijän palkkaamiseksi mainitun vuoden lokakuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana.

---

[1]) Khs 30 p. lokak. 2,347 §. — [2]) S:n 3 p. huhtik. 878 §. — [3]) S:n 9 p. tammik. 72 §. — [4]) S:n 13 p. marrask. 2,434 §. — [5]) S:n 17 p. huhtik. 990 §. — [6]) S:n 8 p. toukok. 1,185 §. — [7]) S:n 23 p. tammik. 212 §.

Kertomusvuonna huoltovirasto oikeutettiin [1]) lisäämään edellisenä vuonna 10:een noussutta virastovaratyöntekijäinsä lukumäärää 5:llä, joista 2 sijoitettaisiin asiamiestoimistoon ja 3 avustuskanslioihin. Edellä mainitut 15 virastovaratyöntekijää päätettiin [2]) sallia palkata kertomusvuoden tammikuun 1 p:n ja v:n 1942 toukokuun 31 p:n väliseksi ajaksi. Huoltovirastossa työskentelevien virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen käytettiin kertomusvuonna yhteensä 294,843: 10 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Toimistoapulaiset E. A. M. Rundman ja B. E. Laurell oikeutettiin [3]) hoitamaan sivutoimia v:n 1942 loppuun.

Erinäiset huoltoviraston viranhaltijat oikeutettiin [4]) asumaan kaupungin ulkopuolella enintään v:n 1942 loppuun.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin myönnettiin seuraavat rahamäärät alla mainittujen huoltokansliain huoneistojen vuokrankorotusten suorittamiseen: 2,310 mk Erottajan 1—3:ssa toimivan [5]); 7,000 mk Siltasaarenkadun 11:ssä toimivan [6]); 5,600 mk Vilhonvuorenkadun 7—9:ssä toimivan [7]); sekä 2,380 mk Rahapajankadun 1:ssä toimivan [8]).

Huoltorahain maksaminen. Merkittiin [9]) tiedoksi huoltolautakunnan toimitusjohtajan huoltoviraston virkailijakunnalle osoittama kiertokirje, joka koski huoltorahain maksamista sekä huoltolautakunnan myöntämien ennakkojen takaisinperimistä huoltorahoja maksettaessa.

Kunnalliskoti ja sen työlaitos. Kunnalliskodin johtokunnan päätökset julistaa kaksi sääntöpalkkaista virkaa haettaviksi päätettiin [10]) sallia panna täytäntöön.

Pääluokkaan Huoltotoimi sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [11]) 48,000 mk osastonhoitajattaren sekä kahden siivoojan palkkaamiseksi syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi kunnalliskodin työlaitoksen rakennukseen sijoitettua sotasiirtolaisosastoa varten.

Kaupunginhallitus päätti [12]) oikeuttaa kunnalliskodin suorittamaan sinne järjestetyn sotasairaalan palvelukseen siirtyville siivoojille sotasairaalan maksaman palkan, 1,214: 50 mk:n, ja kunkin kunnalliskodista nauttiman palkan välisen erotuksen niin kauan kuin he olivat sotasairaalan palveluksessa. Samalla kaupunginhallitus päätti kehoittaa kunnalliskotia mahdollisuuksien mukaan järjestämään siivoojansa eri osastoille siten, että virkavuosiltaan nuorimmat siirrettiin sotasairaalaosastoille.

Kunnalliskodin johtajalle J. A. Waahterlinnalle myönnettiin [13]) sairaslomaa huhtikuun 29 p:n ja kesäkuun 14 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan apulaisjohtaja A. K. Paasivuori, jonka virkaa tällöin hoitaisi varastokirjanpitäjä P. L. Rajala oman virkansa ohella.

Osastonhoitajattaret A. Kääriäinen [14]) ja E. R. M. Jusell [15]) sekä keittäjä J. Mäki [16]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan edel-

---

[1]) Khs 9 p. tammik. 77 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 77 §, 15 p. toukok. 1,235 §, 19 p. kesäk. 1,620 § ja 30 p. jouluk. 2,713 §. — [3]) S:n 9 p. tammik. 79 §. — [4]) Khn jsto 2 p. tammik. 3,014 § ja 13 p. helmik. 3,188 §. — [5]) S:n 13 p. helmik. 3,189 §. — [6]) Khs 27 p. helmik. 519 §. — [7]) S:n 27 p. maalisk. 805 §. — [8]) S:n 19 p. kesäk. 1,633 §. — [9]) Khn jsto 2 p. toukok. 3,496 §. — [10]) Khs 18 p. syysk. 2,066 § ja 2 p. lokak. 2,168 §. — [11]) S:n 9 p. tammik. 75 §. — [12]) S:n 16 p. lokak. 2,241 §. — [13]) S:n 19 p. kesäk. 1,621 §. — [14]) S:n 17 p. huhtik. 989 §. — [15]) S:n 28 p. elok. 1,980 §. — [16]) S:n 19 p. kesäk. 1,623.

leen jäämään virkoihinsa vastaavasti heinäkuun 1 p:ään, marraskuun 11 p:ään ja syyskuun 12 p:ään 1942.

Merkittiin [1]) tiedoksi, että kunnalliskodin hoidokit sodan uhatessa oli evakuoitu osittain Tervalammelle, osittain Mäntsälään ja Pornaisiin.

Mäntsälään ja Pornaisiin siirrettyjen kunnalliskodin osastojen hoitajille myönnettiin [2]) kummallekin oikeus pitää 2,000 mk:n käsikassaa.

Kunnalliskodin hoidokkien evakuoinnista aiheutuneiden vuokramenojen suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi [3]) 42,929 mk käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin sekä hoitajattarien ja siivoojain lisävuokran korvaamiseen 2,120 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Kaupunginhallitus päätti [4]) suostua siihen, että kunnalliskodin v:n 1940 tilille Kaluston hankinta saatiin siirtää menoarvion ulkopuolella olevalle tilille Korvausta puolustuslaitoksen tarpeiksi otetuista hevosista ja ajoneuvoista kertynyt puolustuslaitoksen maksama korvaus kunnalliskodin kaluston pakkoluovutuksesta kokonaisuudessaan eli yhteensä 85,502 mk.

Kunnalliskodin eräiden osastojen järjestämisen johdosta sotasairaalaksi kaupunginhallitus päätti [5]) sallia Kulosaaren kartanon luovuttamisen kunnalliskodin väliaikaisena haaraosastona käytettäväksi edellytyksin, että vedensaantimahdollisuudet siellä olivat turvatut.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [6]) 27,000 mk uuden pajahuoneen järjestämiseksi kunnalliskotiin.

Kaupunginhallitus päätti [7]) myöntyä siihen, että v:n 1940 talousarvion pääluokan Kiinteistöt lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvästä määrärahasta Huoltotoimen rakennukset saatiin suorittaa kunnalliskodin työlaitokselle kunnalliskotia ja työlaitosta ympäröivän ulkoaidan sodan johdosta v:een 1940 siirtyneiden uusimistöiden yhteydessä valmistetun työlaitoksen lautavajan kustannuksina 73,907 mk.

Kaupunginhallitus päätti [8]) suostua yleisten töiden lautakunnan esitykseen, että kunnalliskodin äitien ja lasten osaston käytävien suunniteltu päällystäminen linoleumimatoilla toistaiseksi jätettäisiin suorittamatta ja siihen varatut varat sen sijaan käytettäisiin tarpeellisempiin vesijohtotöihin.

Tervalammen työlaitos. Haettavaksi julistettuun Tervalammen työlaitoksen johtajanvirkaan valittiin [9]) laitoksen tilapäinen johtaja E. J. Isotalo.

Kaupunginhallitus päätti [10]) myöntyä Tervalammen työlaitoksen johtokunnan esitykseen uuden kaluston hankkimisesta puolustuslaitokselle luovutetun sijaan sekä kehoittaa johtokuntaa hankittavien puukaasuttimien suhteen neuvottelemaan rakennustoimiston työpajan ja puhtaanapitolaitoksen kanssa.

Kaupunginhallitus päätti [11]), että Tervalammen työlaitoksen kuolleesta irtaimistosta vakuutettaisiin laitoskalusto 431,000 mk:n ja maatilan kalusto 550,000 mk:n arvosta sekä vilja- ja rehuvarastoista viljan-

---

[1]) Khn jsto 19 p. kesäk. 1,607 §. — [2]) Khs 27 p. kesäk. 1,677 §. — [3]) S:n 23 p. lokak. 2,302 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 91 §. — [5]) S:n 25 p. syysk. 2,143 §. — [6]) S:n 30 p. tammik. 302 §; ks. myös tämän kert. s. 317. — [7]) Khs 16 p. tammik. 148 §. — [8]) S:n 30 p. lokak. 2,331 §; ks. v:n 1940 kert. s. 153. — [9]) Khs 18 p. jouluk. 2,677 §. — [10]) S:n 6 p. helmik. 343 §. — [11]) S:n 13 p. maalisk. 663 § ja 27 p. maalisk. 808 §.

kuivaus- ja lajitteluhuoneessa, puimahuoneessa ja viljamakasiinissa säilytettävät vilja- ja rehuvarastot 600,000 mk:n arvosta, jättäen vakuutuksen ottamisen työlaitoksen johtokunnan huoleksi.

Huoltolautakunta oikeutettiin [1]) käyttämään v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Perushankinnat sisältyvästä kertomusvuonna käytettäväksi siirretystä määrärahasta Tervalammen työlaitos, kaluston hankinta 40,000 mk työlaitoksen osuuden maksamiseksi Vihdin sähköyhtiölle sähkövirran saannin turvaamiseksi suoritettavista töistä.

Ilmoitukset Tervalammen työlaitoksessa ja sen sikalassa sattuneista tulipaloista merkittiin [2]) tiedoksi.

Kaupunginlakimiehelle annettiin [3]) tehtäväksi anoa valtionapu Tervalammen työlaitoksen navettarakennuksen perustamiskustannuksiin, vielä myöntämättä oleva osa valtionapua työlaitoksen perustamiskustannuksiin sekä valtionapu laitoksen sikalan perustamiskustannuksiin.

Uutteruusrahain korottaminen. Huoltolautakunta oikeutettiin [4]) panemaan täytäntöön päätöksensä kuntoisuuspisteen raha-arvon korottamisesta työlaitoksissa 10 p:stä 15 p:iin sekä korkeimman uutteruusrahan korottamisesta kunnalliskodissa 30 mk:sta 45 mk:aan kuukaudessa kesäkuun 1 p:stä alkaen. Lautakuntaa kehoitettiin aikanaan tekemään esitys tarpeellisen lisämäärärahan myöntämisestä.

Kunnallisten työväenasuntojen asukkaiden vuokravelkain poistaminen. Huoltolautakuntaa päätettiin [5]) kehoittaa antamaan kiinteistölautakunnalle luettelo kunnallisten työväenasuntojen vuokralaisista, joiden sodanaikaiset vuokravelat sen mielestä olisi poistettava.

Huoltotyön keskittäminen. Suomen aseveljien liitto oli pääministerille osoittamassaan kirjelmässä esittänyt, että maaherroille annettaisiin määräys ensi tilassa perustaa lääniensä jokaiseen kuntaan huollon järkiperäistä keskitystä varten paikallisten järjestöjen keskuselin, jolla olisi erityinen huoltotoimitsija ja tällä tarkka kortisto kunnan kaikista huollettavista. Hankittuaan Uudenmaan lääninhallituksen kehoituksesta huoltolautakunnan lausunnon asiasta kaupunginhallitus päätti [6]) lähettää sen lääninhallitukselle ilmoittaen yhtyvänsä siihen. Mainitun lausunnon mukaisesti pidettiin suotavana kyseisen aloitteen siirtämistä sosiaaliministeriön käsiteltäväksi sekä lausuttiin katsottavan, että pääkaupungissa ei ainakaan asian nykyisessä vaiheessa ollut syytä ryhtyä esitetynlaisiin toimenpiteisiin vaan saataneen paikallisen avustustyön keskitys edelleenkin siellä pysymään voimassa entisellä vapaaehtoisella pohjalla.

Kaupungin varoista myönnetyt avustukset. Helsingin vapaan huollon keskukselle kaupunginhallitus myönsi vuokra-avustuksena 15,000 mk [7]) yleisistä käyttövaroistaan sekä avustuksena kertomusvuoden marras-joulukuun toimistokuluja varten 20,000 mk [8]) huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Pelastusarmeijan kodittomien miesten lämmittelytuvan ylläpitokustannuksiin myönnettiin [9]) 33,000 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista

---

[1]) Khs 15 p. toukok. 1,229 §. — [2]) S:n 23 p. tammik. 213 § ja 30 p. tammik. 267 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 268 §, 27 p. maalisk. 806 § ja 11 p. jouluk. 2,635 a §. — [4]) S:n 29 p. toukok. 1,383 §. — [5]) S:n 19 p. kesäk. 1,618 §. — [6]) S:n 13 p. maalisk. 667 §. — [7]) S:n 15 p. toukok. 1,228 §. — [8]) S:n 20 p. marrask. 2,477 §. — [9]) S:n 9 p. tammik. 81 § ja 25 p. syysk. 2,142 §.

työttömyyden varalta; varain käyttöä koskeva tilitys merkittiin [1]) sittemmin tiedoksi.

Yksinkertaisen köysikeinun hankkimiseksi Pelastusarmeijan Mustikkamaalla ylläpitämään lasten kesäsiirtolaan kaupunginhallitus myönsi [2]) yleisistä käyttövaroistaan 1,500 mk.

Lahjoitusrahastojen korkovaroista myönnetyt avustukset. Julistettuaan [3]) haettavaksi A. Uhlénin avustusrahaston korkovaroista jaettavat tilapäiset avustukset, yhteensä 6,000 mk, kaupunginhallitus myönsi [4]) kaksi 1,000 mk:n, yhden 800 mk:n, viisi 500 mk:n, yhden 400 mk:n ja yhden 300 mk:n avustuksen.

Julistettuaan [5]) ne haettaviksi kaupunginhallitus päätti [6]) myöntää A. Liljebladin ja Osk. Durchmanin lahjoitusrahastojen korkovaroista 30 1,000 mk:n avustusta.

Julistettuaan [7]) ne haettaviksi kaupunginhallitus päätti [8]) myöntää N. ja R. Forsténin lahjoitusrahastosta 12 1,000 mk:n suuruista avustusta.

Kaupunginhallitus päätti [9]), että L. Borgströmin kainojen köyhien lahjoitusrahaston korkovarat edellisen avustuksensaajan kuoltua maksettaisiin ompelija A. Nyholmille.

Irtolais- ja alkoholistihuolto

Kaupungin töihin sijoitettujen irtolaisten ja alkoholistien palkat. Kaupunginhallitus hyväksyi [10]) huoltolautakunnan ehdotuksen kaupungin metsätöihin sijoitettujen irtolaisten ja alkoholistien palkkain korottamisesta siten, että alimmaksi tuntipalkaksi vahvistettaisiin 7 mk ja ylimmäksi 9 mk, joissa rajoissa asianomainen työviranomainen neuvoteltuaan asiasta kiinteistötoimiston maatalousosaston puheenjohtajan kanssa, voisi määrätä huollettavan tuntipalkan hänen käytöksensä ja työtehonsa mukaisesti.

Työttömyyshuolto

Huoltolautakunnan alaiset työtuvat. Työtupain C-osaston käsityönopettajalle A. Rönnholmille päätettiin [11]) myöntää kahden viikon kesäloma sekä määrätä, että hänelle kuuluva 850 mk:n kesälomapalkka oli suoritettava työtupain C-osaston alaosaston toimintaa varten myönnetystä määrärahasta.

Kaupunginhallitus päätti [12]), että työtupain hoidokeille ja työntekijöille helmikuun 6 p:stä lähtien maksettaisiin kalliinajanlisäyksiä seuraavasti: Työtupain A- ja B-osastoilla maksettaisiin kalliinajanlisäyksenä 2 mk päivää ja hoidokkia kohden siten, että aikaisempi kalliinajanlisäys huomioonotettuna kalliinajanlisäys pohjapalkan ollessa alle 15 mk tuli kaikkiaan olemaan 6 mk, pohjapalkan ollessa 15—19 mk 5 mk ja pohjapalkan ollessa 20 mk tai enemmän 4 mk, nousten keskimääräisen rahapalkan ylin raja henkilöä ja päivää kohden 18 mk:sta 20 mk:aan. Työtupain C-osastolla maksettaisiin kalliinajanlisäyksenä 70 p todelliselta

---

[1]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,585 §. — [2]) Khs 20 p. maalisk. 717 §. — [3]) S:n 19 p. kesäk. 1,619 §. — [4]) S:n 11 p. jouluk 2,635 §. — [5]) S:n 2 p. lokak. 2,169 ja 2,170 §. — [6]) S:n 4 p. jouluk. 2,551 §. — [7]) S:n 15 p. toukok. 1,233 §. — [8]) S:n 18 p. syysk. 2,073 § ja 13 p. marrask. 2,435 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 270 §. — [10]) S:n 27 p. helmik. 523 §. — [11]) S:n 23 p. toukok. 1,288 §. — [12]) S:n 27 p. maalisk. 802 §.

työtunnilta, jolloin aikaisemmin myönnetty kalliinajanlisäys huomioonotettuna kalliinajanlisäys kaikkiaan tulisi olemaan 1: 20 mk todelliselta työtunnilta. Kalliinajanlisäykset oli suoritettava työtupain määrärahasta Työläisten palkat. Sittemmin kaupunginhallitus päätti [1]) lokakuun 1 p:stä lukien korottaa työtupain C-osaston työntekijöiden kalliinajanlisäystä 80 p tunnilta eli edelliset korotukset mukaanluettuina 2 mk:aan todelliselta työtunnilta. Kertomusvuoden talousarviossa työtupain työntekijäin palkkoihin varattu määräraha riittäisi kyseisen n. 43,000 mk:aan nousevan kalliinajanlisäyksen suorittamiseen.

Kaupunginhallitus päätti [2]) helmikuun 5 p:stä lukien myöntää työtupain C-osaston alaosaston työntekijöille, joiden palkka oli 5 mk tunnilta kuusituntiselta työpäivältä, kalliinajanlisäyksenä 70 p:n korotuksen todelliselta työtunnilta sekä osoittaa tämän kalliinajanlisäyksen maksamista varten käyttövaroistaan työttömyyden varalta 69,720 mk, mikä määrä aikaisemmin myönnetyn määrärahan ohella riittäisi kyseisen osaston suunnitellun ja vahvistetun toiminnan ylläpitämiseksi toukokuun 15 p:ään saakka.

Kaupunginhallitus päätti [3]) työtupain C-osaston alaosaston järjestämiseksi huoltolautakunnan laadituttaman suunnitelman mukaisesti 200 työttömälle naiselle tammikuun 13 p:n ja toukokuun 15 p:n väliseksi ajaksi myöntää 500,000 mk käyttövaroistaan naisten opinto- ja ammattikursseja varten sekä 155,000 mk käyttövaroistaan työttömyyden varalta. Työ suoritettaisiin Hämeentien talossa n:o 39 olevassa huoneistossa kaksin kuusituntisin työvuoroin päivässä ja käsittäisi se yksinkertaista ompelutyötä, matonkuteitten ompelemista y.m., ollen tuntipalkka työpäivän lyhenemiseen katsoen määrättävä 5 mk:ksi.

Valtion tilattua työtuvilta erilaisia tavaroita 45,000 mk:n arvosta haluten tällöin maksaa vain 60 % hinnasta käteisellä sekä loput velkasitoumuksilla, kaupunginhallitus oikeutti [4]) työtuvat mainitun ehdoin ottamaan tilauksen vastaan.

Kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa työtupain johtokunnalle, että sen päätös hyväksyä työtuvat liikevaihtoveron soveltamisen suhteen tuottajaksi saatiin panna täytäntöön ja että verovapautusta oli anottava köyhäinhoitoavustuksina sekä kansakouluoppilaille jaettavien vaatekappaleiden osalta.

Vastavalmistuneessa Helsinginkadun talossa n:o 24 [6]) olevien työtupahuoneistojen vuokra määrättiin [7]) toistaiseksi ilman lämpöä ja vedenkulutusta 839,580 mk:ksi vuodessa.

Kaupunginhallitus päätti [8]) vuokrata Suvilahden kasarmitalon päärakennuksen ylimmän kerroksen käsittävän huoneiston työtupain alaosastoja varten 4,020 mk:n kuukausivuokrin osoittaen sen maksamiseen kertomusvuonna 24,120 mk käyttövaroistaan erinäisiin avustustöihin.

Kaupunginhallitus oikeutti [9]) työtupain johtokunnan tarpeen mukaan käyttämään tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Perushankinnat sisältyvää 110,500 mk:n määrärahaa Lisäkalustoa työtupien uuteen huoneistoon sekä tätä silmälläpitäen siirtämään määrärahan kokonaisuudessaan huoltolautakunnan kassa- ja tilitoimistoon.

---

[1]) Khs 9 p. lokak. 2,206 §. — [2]) S:n 27 p. maalisk. 803 §. — [3]) S:n 9 p. tammik. 76 §. — [4]) S:n 3 p. heinäk. 1,702 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,031 §. — [6]) Ks. myös tämän kert. s. 247 ja 306. — [7]) Khs 23 p. lokak. 2,305 §. — [8]) S:n 25 p. syysk. 2,141 §. — [9]) S:n 19 p. kesäk. 1,624 §.

Kaupunginhallitus suostui [1]) työtupain johtokunnan esityksiin työtupain tarpeettomaksi käyneen keittiö- y.m. kaluston siirtämisestä osittain elintarvikekeskukselle inventaarioarvosta, yhteensä 3,666: 10 mk:sta, ja osittain rakennustoimistolle sekä samalla sen poistamisesta työtupain kalustoluetteloista.

Hovioikeuden vahvistettua kesäkuun 16 p:nä raastuvanoikeuden päätöksen tuomita työtupien työnjohtajan V. Kaarnilan jatketusta kavaltamisesta [2]) pidettäväksi kaksi vuotta kaksi kuukautta kuritushuoneessa sekä suorittamaan kaupungille korvauksena anastamistaan rahoista 1,980: 75 mk, työnjohtaja Kaarnila valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka syyskuun 5 p:nä vahvisti hovioikeuden päätöksen [3]).

Kaupunginreviisorin tehtyä ilmoituksen työtupain entisen johtajattaren M. Pyhälä-Jokisen tekemistä kavalluksista, kaupunginhallitus päätti [4]) lähettää asiakirjat huoltolautakunnalle asianmukaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Viljelyspalstatoiminta. Kaupunginhallituksen v:n 1940 yleisistä käyttövaroista myönnettiin [5]) 2,311: 65 mk viljelyspalstatoimikunnan mainitun vuoden tilien tasoittamiseksi.

Saatuaan viljelyspalstatoimikunnan toimintakertomuksen v:lta 1940 kaupunginhallitus päätti [6]), että viljelyspalstatoimintaa edelleen oli jatkettava, oikeuttaa kiinteistötoimiston maatalousosaston luovuttamaan toimintaa varten entisen viljelysalueen Oulunkylän aseman luota mahdollisesti tarvittavine lisäalueineen sekä velvoittaa viljelyspalstatoimikunnan huolehtimaan varastossa olevien perunain jakelusta ja johtamaan v:n 1942 viljelyspalstatoimintaa velvollisuuksin aikanaan tehdä kaupunginhallitukselle esityksen tarvittavan määrärahan myöntämisestä.

Siirtoväen puutarhaviljelymahdollisuudet. Merkittiin [7]) tiedoksi kiinteistölautakunnan päätös hylätä sellaisenaan Siirtoväen puutarhaviljelijäin toimikunnan anomus puutarhamaan luovuttamisesta siirtoväen viljeltäväksi, jolloin kuitenkin samalla oli huomautettu toimikunnalle, että asianomaiset voivat anoa viljelyspalstoja asuinkuntansa siirtoväen huoltojohtajan välityksellä, ja milloin oli kyseessä maan saanti Helsingin kaupungilta, samaan tapaan kuin muutkin henkilöt.

Työtilaisuuksien varaaminen kaupungin entisille työntekijöille. Kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa, yleisten töiden lautakuntaa ja satamalautakuntaa, milloin havaittiin olevan aihetta siihen, sijoittamaan naistyöttömyyden lieventämiseksi järjestämiinsä töihin sellaisia naisia, jotka olivat työttöminä sen johdosta että he ilman omaa syytään olivat joutuneet pois kaupungin töistä.

Pakkahuoneiden siistiminen. Pakkahuoneiden perusteellisen siistimisen toimittamiseksi myönnettiin [9]) 5,000 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Halkotyöt. Kaupunginhallitus päätti [10]) sijoittaa n. 120 työtöntä naista halkotöihin ja taata jokaiselle 50 mk:n ansion 6 tunnin työpäivästä edellyttäen, että työ suoritettiin urakkatyönä vahvistetun taksan mukaisesti. Työvoima oli asetettava Helsingin suojeluskuntapiirin liikennetoimiston

---

[1]) Khs 5 p. kesäk. 1,449 § ja 28 p. elok. 1,981 §. — [2]) Ks. v:n 1940 kert. s. 157. — [3]) Khs 9 p. lokak. 2,204 §. — [4]) S:n 30 p. jouluk. 2,708 §. — [5]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,127 §. — [6]) Khs 13 p. helmik. 425 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 997 §. — [8]) S:n 27 p. helmik. 522 §. — [9]) S:n 27 p. helmik. 522 § ja khn jsto 13 p. maalisk. 3,285 §. — [10]) Khs 23 p. lokak. 2,304 §.

käytettäväksi ja tarvittavat varat osoitettava kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Naisten sijoittaminen erinäisiin kiinteistötoimiston, rakennustoimiston ja puhtaanapitolaitoksen töihin. Kaupunginhallitus päätti [1]) kehoittaa rakennustoimistoa toistaiseksi sijoittamaan katurakennus-, viemäri- y.m. töihin 30 naista 8 tunnin päivittäisin työajoin sekä puhtaanapitolaitosta toistaiseksi sijoittamaan lumitöihin 110 naista 4 tunnin päivittäisin työajoin ja 10 mk:n tuntipalkoin.

Rakennustoimiston puisto-osastoa päätettiin [2]) kehoittaa sijoittamaan yhteensä 21 naista kelkkamäkiä ja luistinratoja vartioimaan ja hoitamaan, 5 naista ratsastushallin siivous- y.m. töihin sekä 4 naista Korkeasaaren ja Seurasaaren töihin kolmen viikon ajaksi kuuden tunnin päivittäisin työajoin ja 40 mk:n päiväpalkoin. Mainittujen töiden suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi 21,600 mk käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Voikukanjuurien kitkemiseksi kaupungin puistoista kaupunginhallitus myönsi [3]) 82,500 mk edellä mainituista käyttövaroistaan.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista erinäisiin avustustöihin myönnettiin [4]) 250,000 mk Pohjois-Herttoniemessä suoritettavien köyhäinhoidollisten metsätöiden jatkamiseksi [5]).

Kiinteistölautakunnan tehtyä esityksen köyhäinhoidollisten metsätöiden lopettamisesta toistaiseksi, kaupunginhallitus päätti [6]) huoltolautakunnan toivomuksesta myöntää käyttövaroistaan erinäisiin avustustöihin 50,000 mk niiden jatkamiseen toistaiseksi sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa harkitsemaan mahdollisuuksia työnjohdon ja -valvonnan järjestämiseen entistään huokeammaksi sekä suhteelliseksi työntekijäin lukumäärään katsoen. Köyhäinhoidollisten varatöiden uudelleenjärjestelyn jälkeen kaupunginhallitus myönsi [7]) niiden jatkamista varten kertomusvuoden loppuun 115,000 mk edellä mainituista käyttövaroistaan.

Kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa viipymättä aloittamaan esittämänsä metsikköjen y.m. raivaus-, siistimis- ja puhdistustyöt 210 naiselle Pohjois-Herttoniemessä, Kaarelassa ja Tuomarinkylässä sekä yleisten töiden lautakuntaa heti järjestämään rakennustoimiston puisto-osastolla työmaan 15 naiselle, kaikki kolmeksi viikoksi, sekä vahvistaa töissä maksettavan palkan 9 mk:ksi tunnilta ja työviikon kolmipäiväiseksi; työntekijäin ruokailun ja kuljetuksen järjestäminen jätettiin rakennustoimiston huoleksi. Tarkoitusta varten myönnettiin kaupunginhallituksen käyttövaroista erinäisiin avustustöihin kiinteistölautakunnan käytettäväksi 150,000 mk ja yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 10,000 mk. Kun edellä mainitut rakennustoimiston puisto-osaston työt olikin järjestetty 30 naiselle 15:n asemesta ja niihin oli käytetty 12,533: 40 mk, niin kaupunginhallitus sittemmin myönsi [9]) syntyneen ylityksen peittämiseksi 2,533: 40 mk edellä mainituista käyttövaroistaan.

Tilaisuuden järjestämiseksi työttömille naisille saada ansiotyötä tavarain kuljettamisella työntörattailla kaupunginhallitus myönsi [10]) käyttövaroistaan erinäisiin avustustöihin 260,000 mk työnvälityslautakunnan

[1]) Khs 13 p. maalisk. 668 §. — [2]) S:n 27 p. helmik. 522 §. — [3]) S:n 29 p. toukok. 1,410 §. — [4]) S:n 17 p. huhtik. 991 §. — [5]) Ks. v:n 1940 kert. s. 158. — [6]) Khs 16 p. lokak. 2,242 §. — [7]) S:n 27 p. marrask. 2,523 §. — [8]) S:n 15 p. toukok. 1,236 §. — [9]) S:n 30 p. lokak. 2,332 §. — [10]) S:n 16 p. lokak. 2,247 §.

käytettäväksi 100 työntöraittaiden hankkimiseksi sekä jättäen asian tarkemman valmistelun rahatoimenjohtajan tehtäväksi.

Töiden järjestäminen vapautuneille vangeille. Päätettiin [1]), että vapautuneille vangeille lähinnä seuraavan tiliviikon alusta oli maksettava alimpana tuntipalkkana 7 mk ja ylimpänä 9 mk.

Hyväksyen kiinteistölautakunnan esittämän suunnitelman Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaaville vapautuneille vangeille kansanpuistoissa järjestettyjen töiden jatkamisesta [2]) kaupunginhallitus myönsi [3]) tarkoitukseen 100,000 mk käyttövaroistaan erinäisiin avustustöihin.

Merkittiin [4]) tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitus edellä mainittujen töiden lopettamisesta syksyllä.

Helsingin ammatilliselle paikallisjärjestölle kaupunginhallitus yleisistä käyttövaroistaan myönsi [5]) työttömyyskysymyksen hoitamista varten 1,500 mk kuukaudessa kertomusvuoden tammikuun alusta toukokuun loppuun.

Suomen liiketyöntekijäin liiton kertomus kaupungin avustuksella järjestämistään kursseista työttömille merkittiin [6]) tiedoksi.

Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunta ja lastensuojeluvirasto. Lastensuojelulautakunnan ilmoitus sen alaisiin jaostoihin y.m. valituista henkilöistä merkittiin [7]) tiedoksi.

Lastensuojelulautakunta oikeutettiin [8]) ylittämään erinäisiä v:n 1940 palkka- ja lämpömäärärahoja yhteensä 117,664: 20 mk.

Kaupunginhallitus oikeutti lastensuojeluviraston palkkaamaan virastovaratyöntekijän koko kertomusvuodeksi myöntäen tämän palkkaamiseen 22,800 mk [9]) käyttövaroistaan työttömyyden varalta sekä lastensuojeluviraston turvattomain lasten huoltotoimistoon virastovaratyöntekijän maaliskuun 15 p:stä kertomusvuoden loppuun 1,500 mk:n kuukausipalkoin ilman kalliinajanlisäystä myöntäen tämän palkkaamiseen 14,250 mk [10]) käyttövaroistaan työttömyyden varalta. Lastensuojeluvirastossa työskentelevien virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen käytettiin kertomusvuonna yhteensä 33,300 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Liikevaihtovero. Kaupunginhallitus päätti [11]) anoa valtiovarainministeriöltä erinäisten lastensuojelulautakunnan alaisten laitosten vapauttamista liikevaihtoveron suorittamisesta tarvikeostojensa suhteen.

Sofianlehdon pikkulastenkoti. Sofianlehdon pikkulastenkotiin päätettiin [12]) sen kahden sairaanhoitajattaren virkaloman ajaksi sallia palkata lastenhoitajat L. Arvonen ja H. Luoto kumpikin 1,600 mk:n kuukausipalkoin.

Tarttuvien tautien leviämisen estämiseksi kaupunginhallitus päätti [13]) suostua eristyskoppien järjestämiseen väliseinillä erääseen Sofianlehdon pikkulastenkodin eristysosaston huoneeseen myöntäen tarkoitusta varten 13,600 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

---

[1]) Khs 20 p. maalisk. 718 §. — [2]) Ks.v:n 1940 kert. s. 159. — [3]) Khs 15 p. toukok. 1,232 §. — [4]) S:n 20 p. marrask.2,479 §. — [5]) S:n 30 p. tammik. 259 §. — [6]) S:n 20 p. helmik. 477 §; ks. v:n 1940 kert. s. 159. — [7]) Khs 30 p. tammik. 260 §. — [8]) S:n 13 p. helmik. 428 §. — [9]) S:n 16 p. tammik. 146 §. — [10]) S:n 13 p. maalisk. 662 §. — [11]) S:n 3 p. huhtik. 843 §. — [12]) Khn jsto 11 p. syysk. 3,983 §. — [13]) Khs 23 p. toukok. 1,291 §.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [1]) 1,080 mk:n lisäys lastenhuoltolaitosten lämpömäärärahaan Sofianlehdon pikkulastenkodin osalta.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti. Uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin henkilökunnan suoritettavien luontoisetukorvausten määrät vahvistettiin [2]).

Merkittiin [3]) tiedoksi lastensuojelulautakunnan ilmoitus vastaanotto- ja ammattioppilaskodin Laivurinkadun talossa n:ot 1—5 olevan entisen huoneiston tyhjentämisestä ja vapautumisesta muihin tarkoituksiin kesäkuun 25 p:stä 1941 lukien.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskodin käytöstä poistettu kalusto päätettiin [4]) sallia luovuttaa pommituksissa irtaimistonsa menettäneille perheille, pöytiä ja tuoleja lukuunottamatta, mitkä päätettiin varata kaupungin omiin tarpeisiin.

Kaupunginhallitus päätti [5]) suostua lastensuojelulautakunnan esitykseen polkupyöräin ja suksien säilytysvajan rakentamisesta vastaanotto- ja ammattioppilaskodin tontille 35,500 mk:n kustannuksin sekä keittiöstä suoraan pihamaalle johtavan oven avaamisesta 7,500 mk:n kustannuksin.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [6]) 3,420 mk:n lisäys lastenhuoltolaitosten lämpömäärärahaan ammattioppilas- ja vastaanottokodin osalta.

Kaupunginhallitus päätti [7]), että uutta vastaanotto- ja ammattioppilaskotirakennusta ei palovakuuteta.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 5,000 mk uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin huhtikuun 5 p:nä pidettävän vihkiäistilaisuuden järjestämiseen.

Koulukodit. Toivolan koulukodin lastenhoitajatar M. L. Mäkelä oikeutettiin [9]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään toimeensa maaliskuun 16 p:ään 1942.

Ryttylän koulukodin puuseppä V. Pakarinen oikeutettiin [10]) saamaan palkkansa lyhentämättömänä hänelle veistonopettajan tutkinnon suorittamista varten elokuun 20 p:stä lukien myönnettävän kolmen viikon virkavapauden ajalta.

Ryttylän koulukodille kuukausittain myönnetty ennakko päätettiin [11]) korottaa enintään 100,000 mk:aan.

Kaupunginhallitus päätti [12]) yleisistä käyttövaroistaan suorittaa Bengtsårin koulukodin entiselle johtajalle J. G. Lindholmille 2,210 mk irtisanomisajan palkkana elokuun 1 p:n ja syyskuun 8 p:n 1940 väliseltä ajalta [13]).

Johtaja J. G. Lindholmin valitettua Uudenmaan lääninhallitukselle kaupunginvaltuuston päätöksestä [14]) evätä hänen anomuksensa saada edelleen uudessa kansakoulunopettajanvirassaan nauttia entisiä palkkaetujaan, lääninhallitus syyskuun 23 p:nä velvoitti kaupungin maksamaan hänelle opettajan palkan lisäksi koulukodin johtajan palkan ja opettajan palkan välisen erotuksen niin kauan kuin hän oli opettajanvirassaan. Kaupun-

---

[1]) Khs 16 p. tammik. 166 §. — [2]) Khn jsto 3 p. huhtik. 3,390 §. — [3]) Khs 6 p. helmik. 339 §. — [4]) S:n 14 p. elok. 1,916 §. — [5]) S:n 23 p. lokak. 2,301 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [7]) S:n 8 p. toukok. 1,176 §. — [8]) S:n 20 p. maalisk. 725 §. — [9]) S:n 27 p. helmik. 520 §. — [10]) S:n 10 p. heinäk. 1,745 §. — [11]) S:n 13 p. helmik. 426 §. — [12]) S:n 29 p. toukok. 1,424 §. — [13]) Ks. v:n 1940 kert. s. 161. — [14]) Ks. tämän kert. s. 39.

ginhallitus päätti [1]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi valittaa lääninhallituksen päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kaupunginhallitus päätti [2]) oikeuttaa lastensuojelulautakunnan tilaamaan puukaasuttimen Ryttylän koulukodissa käytettyyn traktoriin sekä anoa kaupunginvaltuustolta määrärahan myöntämistä tarkoitukseen.

Kaupunginhallitus päätti [3]), että Ryttylän koulukodin Alatalo nimisen rakennuksen muutos- ja korjaustyöt, joita varten v:n 1940 talousarvioon merkitty 196,000 mk:n määräraha oli siirretty kertomusvuoteen, oli hintain kallistumisesta huolimatta suoritettava mainittua määrärahaa ylittämättä.

Kaupunginhallitus päätti [4]) vakuuttaa Siltalan tilan navettarakennuksen 75,000 mk:sta.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [5]) 8,800 mk uuden lieden asentamiseen Toivolan koulukodin opettajattaren R. Honkapirtin asuntoon, hänen keittiönsä lattian avaamiseen ja sen täytteen lisäämiseen. Samalla opettaja Honkapirtti oikeutettiin omalla kustannuksellaan siirtämään hänelle väliaikaisesti luovutettuun ullakkohuoneeseen johtavat portaat alkamaan keittiöstä porstuan sijasta ehdoin, että hän niinikään omalla kustannuksellaan siirsi ne takaisin heti kun ullakkohuone uudelleen tarvittiin laitoksen käyttöön.

Kaupunginhallitus päätti [6]) tehdä sosiaaliministeriölle esityksen toimenpiteisiin ryhtymisestä Toivoniemen tilalta pika-asutuksessa otettujen alueiden saamiseksi takaisin laitoksen käyttöön.

Sen jälkeen kun kaupunginhallitus oli oikeuttanut [7]) Lojo elektricitets ab:n määrätyin ehdoin jatkamaan korkeajännitysjohtoaan Toivoniemen tilan tiluksien yli, niin oli tilasta otettu huomattavia alueita pika-asutukseen, aiheuttaen tämä sen, että alueet, joiden yli sähköjohto kulki, pääasiallisesti joutuivat Toivoniemen uuden rajan ulkopuolelle. Tämän johdosta yhtiö teki uuden anomuksen, jossa se ilmoitti suostuvansa maksamaan aikaisemmassa sopimuksessa mainitun 15,000 mk:n korvauksen mutta haluavansa saada oikeuden vuokravapaasti pysyttää johtonsa Toivolan tilan kautta Varolan kartanoon kulkevina joulukuun 31 p:ään 1955 saakka, sekä haluavansa Toivoniemen tilan sähkönkulutuksessa soveltaa yleistä tariffia, jonka mukaisesti perusmaksuna kannettiin 5 kWh:lta viljeltyä hehtaaria kohden 3: 50 mk kWt:lta voimavirrasta ja saman verran valovirrasta sekä tämän ylittävästä kulutuksesta 2 mk voimavirrasta ja 1: 20 mk valovirrasta, ollen mainittuja hintoja kuitenkin nykyään korotettu 30 p:llä kutakin. Asiasta antamassaan lausunnossa sähkölaitos huomautti, etteivät yhtiön aikaisemmassa anomuksessa mainitut takautuvat veloitukset saisi tulla kysymykseen, ja lastensuojelulautakunta ilmoitti omassa lausunnossaan haluavansa sopimuksessa mainittavan, että uuden linjan tuli kulkea entisiä pylväitä myöden Toivoniemen tilan alueella, jottei yhtiö oikaisutarkoituksessa pystyttäisi uutta pylväsriviä, sekä että sopimus katsottaisiin rikotuksi, jos yhtiö laiminlöi laitteidensa kunnossapidon. Kaupunginhallitus päätti [8]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi sopimuksen teon edellä mainituin ehdoin.

Kaupunginhallitus päätti [9]), että Ryttylän koulukoti 5,000 mk:lla osallistuu Hausjärven sankaripatsaan kustannuksiin.

---

[1]) Khs 23 p. lokak. 2,322 §. — [2]) S:n 13 p. maalisk. 660 §. — [3]) S:n 19 p. kesäk. 1,625 §. — [4]) S:n 9 p. huhtik. 894 §. — [5]) S:n 13 p. helmik. 434 §. — [6]) S:n 2 p. lokak. 2,167 §. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 163. — [8]) Khs 6 p. maalisk. 612 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 261 §.

Toivolan koulukodin johtaja oikeutettiin [1]) myymään kodin vanha ompelukone 1,600 mk:sta.

Lastensuojelulautakunnan toimenpiteet Bengtsårin koulukodin irtaimiston siirtämisestä muihin kaupungin laitoksiin sekä hävinneen irtaimiston poistamiseksi kalustoluetteloista hyväksyttiin [2]).

Bengtsårin koulukodin tilitysvuokra päätettiin [3]) poistaa tileistä maaliskuun 22 p:stä 1940 lukien.

Sen jälkeen kun Tekno-Tehoste niminen toiminimi oli toimittanut Toivolan koulukodille 4,500 mk:n arvosta käyttökelvotonta suopaa, kaupunginhallitus päätti [4]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi ilmoittaa asiasta poliisilaitoksen rikospoliisiosastolle.

Toukolan lastenhoidonneuvola. Toukolan lastenhoidonneuvolan vuokrankorotuksen suorittamiseen kertomusvuonna kaupunginhallitus myönsi [5]) 1,050 mk käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrakorotuksiin.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [6]) 90 mk:n lisäys lastenhoidonneuvolain lämpömäärärahaan Toukolan lastenhoidonneuvolan osalta.

Hyvösen lastenkoti. Seuraavat Hyvösen lastenkodin johtokunnan laatimat Hyvösen lastenkodin sekä lastenkotisäätiön omistaman Kotkankadun talon n:ot 14—16 v:n 1942 talousarvioehdotukset hyväksyttiin [7]):

Lastenkoti

Menoerät	Mk	*Tuloerät*	Mk
Palkat	204,400: —	Lasten elatusmaksut	103,680: —
Kalusto	10,000: —	Henkilökunnan suorittama korvaus luontoiseduistaan	50,820: —
Lämmitys ja valaistus	23,125: —	Lahjoitusrahaston tulot	357,894: 50
Vuokra	50,000: —		
Talous	136,875: —		
Vaatetus	30,794: 50		
Kulungit	33,000: —		
Hyvölän kesäkodin menot	24,200: —		
Yhteensä	512,394: 50	Yhteensä	512,394: 50

Kiinteistö, Kotkankatu 14—16

Menoerät	Mk	*Tuloerät*	Mk
Lämmitys	52,720: —	Yksityisten vuokrat	102,000: —
Valaistus	2,360: —	Lastenkodin vuokra	50,000: —
Vedenkulutus	5,000: —	Talonmiehen vuokra	6,000: —
Puhtaanapito	1,800: —		
Korjaukset	7,000: —		
Kulungit	8,000: —		
Palkat	21,950: —		
Ylijäämä	59,170: —		
Yhteensä	158,000: —	Yhteensä	158,000: —

[1]) Khn jsto 13 p. maalisk. 3,299 §. — [2]) Khs 3 p. heinäk. 1,711 §. — [3]) Khn jsto 9 p. tammik. 3,041 §. — [4]) Khs 19 p. kesäk. 1,613 §. — [5]) S:n 9 p. huhtik. 899 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [7]) S:n 11 p. jouluk. 2,633 §.

Lastenkodin Hyvölän huvilatilalla Vihdissä toimivan kesäkodin yhteensä 24,200 mk:ksi lasketuista menoista arvioitiin [1]) kuluvan erilaisiin korjauksiin 12,000 mk, kulunkeihin 5,000 mk ja palkkoihin 7,200 mk.

Caritas niminen kesäsiirtola. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [2]) 3,150 mk:n avustus Caritas nimisen kesäsiirtolan ylläpitoon.

Lasten siirtäminen maaseudulle. Kaupunginhallitus päätti [3]) suostua Helsingin seurakuntain diakoniakeskuksen anomukseen saada 20,000 mk:n suuruisen avustuksen lasten toimittamiseksi keskuksen heille, osittain äiteineen, varaamiin kesäsiirtoloihin. Lastensuojelulautakuntaa päätettiin kehoittaa suorittamaan avustus kaupunginhallituksen lautakunnan käytettäväksi mainitunlaisiin tarkoituksiin myöntämistä varoista, ja avustuksen myöntäminen tapahtui ehdoin, että siitä, matkakustannuksia lukuunottamatta, kohdistui enintään 10 mk henkilöä ja päivää kohden sekä että asianomaisten maallaolo jatkui enintään 30 päivää.

Kaupunginhallitus päätti [4]) myöntää talousarvion ulkopuolella olevalta tililtä tilitysvelvollisuuksin enintään 775,000 mk Koteja kodittomille lapsille nimiselle yhdistykselle lasten sekä eräiden äitien ja vanhusten siirtämiseksi maaseudulle ehdoin, että avustuksesta, matkakustannuksia lukuunottamatta, kohdistui enintään 10 mk henkilöä ja päivää kohden sekä että asianomaisten maallaolo jatkui enintään 30 päivää, saaden myönnetystä määrärahasta nostaa ennakolta 100 mk maalle lähetettyä henkilöä ja viikkoa kohden. Asianomaisten maalle siirrettyjen lasten, äitien ja vanhusten maallaoloa edellä mainituin tavoin päätettiin [5]) myöhemmin pidentää toistaiseksi, kuitenkin enintään siksi kuin oli kulunut 1 ½ kuukautta heidän lähtöpäivästään, sekä oikeuttaa yhdistys suorittamaan esittämänsä palkkiot henkilökunnalle. Tarkoitukseen myönnettiin aikaisemmin myönnettyjen varain lisäksi talousarvion ulkopuolella olevalta tililtä entisin ehdoin 200,000 mk. Päätökset oli aikanaan alistettava kaupunginvaltuuston hyväksyttäviksi.

Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton toimitettava jätepaperinkeräys. Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto oikeutettiin [6]) toimittamaan jätepaperinkeräys eräissä kaupungin virastoissa.

8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimisto. Apulaisoikeusavustaja Y. J. E. Hämesalo oikeutettiin [7]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin myönnettiin [8]) 2,450 mk oikeusaputoimiston huoneiston vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Työnvälitys

Työnvälitystoimisto. Hevosottomiehenä toimivalle työnvälitystoimiston vahtimestarille G. A. Leemlochille myönnettiin [9]) virkavapautta kertomusvuoden heinä- ja elokuulta, jolta ajalta, koska hän tällöin oli suoritta-

[1]) Khs 11 p. jouluk. 2,633 §. — [2]) Khn jsto 21 p. elok. 3,917 §. — [3]) Khs 10 p. heinäk. 1,747 §. — [4]) S:n 27 p. kesäk. 1,669 §; ks. tämän kert. s. 42. — [5]) Khs 24 p. heinäk. 1,805 §. — [6]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,119 §. — [7]) S:n 23 p. tammik. 3,080 §. — [8]) S:n 13 p. helmik. 3,179 §. — [9]) Khs 25 p. syysk. 2,135 §.

nut yksinomaan hevosottomiehen tehtäviä, hänen palkastaan oli pidätetty 50 %, joten pidätetty määrä, 1,789: 35 mk, oli maksettava hänelle takaisin.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että jos työnvälityslautakunta myönsi työnvälitystoimiston vahtimestarille G. A. Leemlochille Helsingin suojeluskuntapiirin esikunnan kiireellisiä hevosottomiehen tehtäviä varten esittämän virkavapauden lokakuun 6 p:n ja 18 p:n väliseksi ajaksi, niin hänelle oli mainitulta ajalta suoritettava täysi palkka.

Työnvälitystoimiston osastonjohtajat Y. J. Vuorjoki ja N. J. Mäki oikeutettiin [2]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Kaupunginlakimiehelle annettiin [3]) tehtäväksi alustavan kuulustelun ja tutkimuksen toimittaminen eräiden työnvälitystoimiston viranhaltijain toimistossa vallitsevista epäkohdista tekemän valituksen johdosta.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista polttoaineen hinnan nousun varalta myönnettiin [4]) 8,000 mk:n lisäys työnvälitystoimiston lämpömäärärahaan.

Merkittiin [5]) tiedoksi, että työnvälitystoimiston v:n 1940 menoihin asianmukaisen anomuksen teon jälkeen oli myönnetty valtionapua yhteensä 836,018: 80 mk eli toimiston yleisten osastojen menoihin 341,237: 45 mk, henkisen työn osaston 186,374: 65 mk, nuoriso-osaston 105,940: 50 mk, merimiesosaston 84,252: 90 mk ja maatalousosaston 118,213: 30 mk.

Työnvälityslautakunnan ilmoitus kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle kertomusvuoden kesän työtilanteesta antamastaan selvityksestä merkittiin [6]) tiedoksi.

Työpaikkain välittäminen sotainvaliideille. Sotainvaliidien paikanvälitystoimiston tiedusteltua, voiko kaupunginhallitus sijoittaa työhön sotainvaliideja sekä kuinka paljon ja minkä laatuisia työntekijöitä, kaupunginhallitus päätti [7]) kehoittaa kaupungin hallituksia sekä lauta- ja johtokuntia kääntymään toimiston puoleen mikäli voivat sijoittaa sotainvaliideja työhön alaisiinsa laitoksiin.

Työvelvollisuuslautakunnan päätökset 6,000 mk:n palkkion suorittamisesta lautakunnan sihteerille tammikuun 1 p:n ja maaliskuun 31 p:n väliseltä ajalta sekä 1,200 mk:n palkkion suorittamisesta työnvälitystoimiston toimistoapulaiselle A. V. Salmiselle samalta ajalta samoin kuin päätös suorittaa lautakunnan sihteerille ja työnvälitystoimiston osastonjohtajalle W. Mattlarille 1,500 mk kummallekin lautakunnan toimintakertomuksen laatimisesta kaupunginhallitus päätti [8]) hyväksyä täytäntöönpantaviksi. Tästä aiheutuvien samoin kuin lautakunnan eräiden muiden menojen peittämiseksi kaupunginhallitus myönsi 11,450 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Työvoimalautakunta. Työvoimalautakunnan naispuoliseksi varalisäjäseneksi valittiin [9]) arkkitehti E. Ruuth.

Merkittiin [10]) tiedoksi Suomen nuorison iskujoukkojen Helsingin osaston johtajan A. Palmgrenin valitseminen työvoimalautakunnan neuvottelevaksi lisäjäseneksi.

Kaupunginhallitus päätti [11]), että työvoimalautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille suoritetaan ne palkkiot [12]), jotka kaupunginvaltuusto

---

[1]) Khs 9 p. lokak. 2,198 §. — [2]) Khn jsto 9 p. tammik. 3,042 §. — [3]) Khs 30 p. lokak. 2,330 §. — [4]) S:n 18 p. jouluk. 2,676 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,030 § ja 29 p. toukok. 1,382 §. — [6]) S:n 12 p. kesäk. 1,557 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 83 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 795 § ja 24 p. huhtik. 1,027 §. — [9]) S:n 3 p. heinäk. 1,719 §. — [10]) S:n 24 p. heinäk. 1,804 §. — [11]) S:n 31 p. heinäk. 1,853 § ja 14 p. elok. 1,869 §. — [12]) Ks. v:n 1939 kert. s. 103.

oli vahvistanut suoritettaviksi aikaisemmin toimineelle työvelvollisuuslautakunnalle.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että työnvälitystoimiston johtajalle E. S. Seppälälle suoritetaan kesäkuun 25 p:stä lukien 2,500 mk:n suuruinen kuukausipalkka hänen toimiessaan työvelvollisuuslain toimeenpanoa varten perustetun työvoimalautakunnan alaisen erillisen työvelvollisuusviraston johtajana.

Talousarvion ulkopuolella olevalta tililtä kaupunginhallitus myönsi 250,000 mk [2]) työvelvollisuusviraston menoihin, ennakolta kaupunginkassasta talousarvion ulkopuolella olevalle tilille merkittäväksi 400,000 mk [3]) työvoimalautakunnan käytettäväksi linnoitustöihin lähetettävien työvelvollisten varustamiseksi sekä ennakolta kaupunginkassasta 200,000 mk [4]) työvelvollisuusviraston juokseviin menoihin.

Eräiden linnoitustyömaille lähetettyjen työvelvollisten korvausvaatimukset. Uudenmaan lääninhallitus oli päätöksellään toukokuun 15 p:ltä lähettänyt kansanhuoltolautakunnalle eräiden linnoitustyömaille lähetettyjen työvelvollisten korvausvaatimukset matka- ja odotuspäiviltä sekä kehoittanut lautakuntaa käsittelemään ne kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirjeessä joulukuun 29 p:ltä 1939 ja lääninhallituksen kiertokirjeellä huhtikuun 5 p:ltä 1940 läänin kaikille kunnille lähetetyssä saman ministeriön kirjeessä huhtikuun 3 p:ltä 1940 määrätyssä järjestyksessä sekä ennakolta kaupungin varoista suorittamaan mainituissa kirjelmissä edellytetyt vielä maksamattomat muonarahat työvelvollisten matka- ja odotuspäiviltä. Kaupunginhallitus päätti [5]) ennakolta kaupunginkassasta myöntää tarkoitukseen 1,860 mk.

Nuorison iskujoukot. Edellyttäen, että elintarvikekeskus katsoi voivansa tilauksesta ja täysin korvauksin ottaa huolehtiakseen ruoanpidosta Suomen nuorison iskujoukkojen Helsingin osaston työmailla, kaupunginhallituksella puolestaan ei ollut [6]) mitään mainitunlaista järjestelyä vastaan.

Kaupunginhallitus päätti [6]) korvata Suomen nuorison iskujoukkojen Helsingin osaston jäsenten edestakaiset matkat järjestön työmaille raitioteiden varsinaisilla kulkuvuoroilla, milloin työmaa oli kaupungin laitaosissa tai sen lähiympäristössä, Raitiotie ja omnibus oy:n esittämää laskua vastaan. Edellä mainittuihin kuljetuskustannuksiin kaupunginhallitus sittemmin myönsi [7]) yleisistä käyttövaroistaan yhteensä 9,750 mk.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) Suomen nuorison iskujoukkojen Helsingin osastolle tilitysvelvollisuuksin 5,500 mk sekä järjestön huoneiston vuokraa varten 2,000 mk. Lisäksi osasto oikeutettiin [9]) kaksi kertaa viikossa klo 5.30—9.30 ottamaan vettä eräästä Munkkiniemen palopostista siten, että vesijohtolaitos aikanaan lähetti kaupunginhallitukselle laskun käytetystä vedestä.

---

[1]) Khs 31 p. heinäk. 1,853 §. — [2]) S:n 3 p. heinäk. 1,718 §. — [3]) S:n 14 p. elok. 1,890 §. — [4]) S:n 25 p. syysk. 2,158 a §. — [5]) S:n 27 p. kesäk. 1,694 §. — [6]) S:n 24 p. heinäk. 1,804 §. — [7]) Khn jsto 21 p. elok. 3,899 §, 28 p. elok. 3,919 §, 11 p. syysk. 3,971 §, 18 p. syysk. 4,005 §, 25 p. syysk. 4,022 §, 2 p. lokak. 4,051 §, 9 p. lokak. 4,078 §, 16 p. lokak. 4,091 §, 30 p. lokak. 4,143 § ja 20 p. marrask. 4,217 §. — [8]) Khs 14 p. elok. 1,868 § ja 23 p. lokak. 2,299 §. — [9]) S:n 24 p. heinäk. 1,812 §.

Yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahat

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakaminen. Valiokunta [1]), jonka kaupunginhallitus oli asettanut jakamaan menosääntöön merkittyä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa, ilmoitti lähettämässään mietinnössä, että avustuksia oli kaupunginhallituksen toimesta julkaistun kuulutuksen [2]) johdosta anottu 802,500 mk, jota vastoin käytettävissä oleva määrä nousi kuten edellisenäkin vuonna ainoastaan 310,000 mk:aan. Kyseisestä määrärahasta ennen suoritettu Keski-Helsingin valkonauhayhdistyksen avustus oli tällä kertaa ehdotettu siirrettäväksi raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahasta maksettavaksi.

Hyväksyen valiokunnan ehdotukset avustusten jaosta sellaisenaan kaupunginhallitus myönsi [3]) seuraaville yhdistyksille, laitoksille y.m. alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Suomen sairaanhoitajatarliitolle kotisairaan- ja terveydenhoidon keskuksen ylläpitoon	5,500
Suomen sairaanhoitajataryhdistykselle kotisairaanhoitajattarien tuntihoitoa varten	2,500
Suomen sokeain hierojain yhdistykselle hieroma- ja fysikaalista hoitolaitosta varten	23,000
Sokeain keskusliitolle	18,000
Helsingin sokeat yhdistykselle sen työtoiminnan tukemiseen ja myymälän vuokraan	12,500
Sokeain teknilliselle tehtaalle Teo oy:lle	2,000
Pelastusarmeijalle Väinölän turvakotia ja slummikeskusta varten	12,000
Helsingin taloustyöntekijäin yhdistykselle sen taloustyöntekijäkodin ylläpitoon ja Siuntiossa olevan lepokodin avustamiseen	14,500
Helsingin valkonauhayhdistykselle naisten yökodin ylläpitoon	4,000
Helsingin Mariayhdistykselle iäkkäiden palvelijattarien kodin ylläpitoon	3,000
Vanhainkodin kannatusyhdistykselle	5,000
Helsingfors dövstumsförening yhdistykselle kansansivistystyön harjoittamiseen kuuromykkäin keskuudessa	3,350
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistykselle	1,650
Invaliidien työkotiyhdistykselle	14,000
Helsingin invaliidien yhdistykselle	5,000
Tuki ja työ yhdistykselle	8,000
Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistykselle kesävirkistyksen järjestämiseen varattomille äideille ja lapsille	14,000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosastolle palvelijatarkodin ja lepokodin ylläpitämiseen	3,000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuoriso-osastolle	850
Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle alaikäisten katumyyjäin toiminnan järjestämiseksi ja joutilaiden poikain työnvälitystoimistoa, kesäleiriä y.m. varten, yhdistyksen Sörnäisten, Vallilan ja Toukolan osastoille poikakerhon	

[1]) Ks. tämän kert. s. 153. — [2]) Khs 23 p. tammik. 245 §. — [3]) S:n 9 p. lokak. 2,221 §.

	Mk
ylläpitämiseksi mainituissa kaupunginosissa ja Pasilan ja Käpylän osastoille nuoriso- ja poikatyön tukemiseen sekä yhdistyksen ammattioppilaskotia varten	16,000
Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle sen kasvatussosiaalista toimintaa ja työkotia varten	17,000
Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistykselle sen kasvatussosiaalista toimintaa ja vähävaraisten poikain kesävirkistystoimintaa varten	3,500
Naisylioppilaiden kristillisen yhdistyksen sosiaaliselle kerholle kesäsiirtolan ylläpitoon	1,000
Helsingin poikakotiyhdistykselle	11,000
Sairaanhoitajatar H. Kivimäelle hänen Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa ylläpitämiseen	7,000
Caritas kesäsiirtolalle	2,500
Teollisuusseutujen evankelioimisseuralle Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön kannattamiseksi	12,000
Bethel lastenkodille	4,000
Kottby privata svenska barnträdgård lastentarhalle	1,500
Helsingin kaupunkilähetykselle vapaata lasten- ja nuorisotyötä, lasten kesäsiirtolaa, Kumpulaan ja Tilkkaan järjestettävää puutarhatyötä sekä lasten ja nuorten kirjastoa varten	15,000
Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle sen kesävirkistys- ja siirtolatoiminnan tukemiseen	3,000
Helsingin työväen sivistystoimikunnalle opintokerhotyötä varten	10,650
Helsingin suomalaiselle Marttayhdistykselle sen kotiapulaiskoulua ja kursseja varten	8,000
Helsingfors svenska Marthaförening yhdistykselle sen kodinhoitokursseja varten	5,000
Suomen työväen arkistolle	7,000
Kirjoja sokeille yhdistykselle	5,500
Brage yhdistykselle sen leikkeleteosta varten	5,000
Kasvatusopilliselle kirjastolle ja lukusalille	3,500
Sivistysjärjestöjen kansankonservatoriolle	10,000
Suomen laulajain ja soittajain liitolle	7,000
Finlands svenska sång- och musikförbund liitolle	3,000
Yhteensä	310,000

Edelleen päätettiin, että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistettava sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, niin että:

Suomen sairaanhoitajatarliitto, Suomen sairaanhoitajataryhdistys ja Suomen sokeain hierojain yhdistys olivat terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Sokeain keskusliitto, Helsingin sokeat yhdistys, Sokeain teknillinen tehdas Teo oy., Pelastusarmeija, Helsingin taloustyöntekijäin yhdistys, Helsingin valkonauhayhdistys, Helsingin Mariayhdistys, Vanhainkodin kannatusyhdistys, Helsingfors dövstumsförening yhdistys, Heikkokuuloisten suojaamisyhdistys, Invaliidien työkotiyhdistys, Helsingin inva-

liidien yhdistys, Tuki ja työ yhdistys, Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistys, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosasto ja Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuoriso-osasto huoltolautakunnan alaiset;

Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys ynnä sen Sörnäisten, Vallilan, Toukolan, Pasilan ja Käpylän osastot ja ammattioppilaskoti, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys, Svenska kristliga föreningen av unga män, Naisylioppilaiden kristillisen yhdistyksen sosiaalinen kerho, Helsingin poikakotiyhdistys, sairaanhoitajatar H. Kivimäki Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa puolesta, Caritas kesäsiirtola, Teollisuusseutujen evankelioimisseura, Bethel lastenkoti, Kottby privata svenska barnträdgård lastentarha ja Helsingin kaupunkilähetys lastensuojelulautakunnan alaiset;

Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys sosiaali- ja opetusasiain johtajan alainen;

Helsingin työväen sivistystoimikunta suomenkielisen työväenopiston johtokunnan alainen;

Helsingin suomalainen Marttayhdistys ja Helsingfors svenska Marthaförening kotitalouslautakunnan alaiset;

Suomen työväen arkisto, Kirjoja sokeille yhdistys, Brage yhdistys ja Kasvatusopillinen kirjasto ja lukusali kaupunginkirjaston johtokunnan alaiset; sekä

Sivistysjärjestöjen kansankonservatorio, Suomen laulajain ja soittajain liitto ja Finlands svenska sång- och musikförbund musiikkilautakunnan alaiset;

että mainitut lauta- ja johtokunnat olivat velvolliset v:n 1942 helmikuun kuluessa antamaan kaupunginhallitukselle selonteon puheena olevan valvontatyön suorittamisesta ja toimenpiteistään sen yhteydessä;

määrätä lisäehdoiksi, että kaikkien avustuksensaajain, jotka saamatta vastaavaa korvausta antoivat tarvitseville henkilöille apua, samalla kun niiden soveltuvissa kohdin oli tehtävä ero Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden siellä oleskelevien henkilöiden välillä, tuli jokaisessa eri tapauksessa huoltoviraston rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avustuksenanojan oloista, sekä sikäli kuin jonkinlaista avustusta annettiin, ilmoittaa se toimiston rekisteröitäväksi samoin kuin avustuksen myöntämisen ja käytön valvonnan suhteen alistua niihin määräyksiin, joita huoltolautakunta kenties katsoi tarpeelliseksi antaa;

että kaupunginhallituksen edellä mainitut päätökset oli saatettava asianomaisten lauta- ja johtokuntain tietoon niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten; sekä

että avustuksensaajat saivat kertomusvuonna käyttää edellisenä vuonna myönnettyjä avustuksia.

Partiojärjestöjen avustaminen. Kaupunginhallitus päätti [1]) yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa jakamaan asetetun valiokunnan ehdotuksen mukaisesti jakaa menosääntöön merkityn 20,000 mk:n suuruisen partiojärjestöjen avustusmäärärahan tasan Helsingissä toimivien partiopoikajärjestöjen ja partiotyttöjärjestöjen kesken, siten että kumpikin ryhmä sai 10,000 mk, sekä pyytää Suomen partiopoikain keskusvaliokunnalta ja Suomen partiotyttöjen neuvotteluvaliokunnalta ehdotukset mainittujen summien jakamisesta.

---

[1]) Khs 23 p. tammik. 245 § ja 9 p. lokak. 2,221 §.

Emmy ja David Skogmanin partiolaiskodin avustaminen. Emmy ja David Skogmanin muistorahaston korkovaroista kaupunginhallitus päätti [1]) myöntää Pelastusarmeijalle 4,136: 80 mk sen hoidossa olevan Emmy ja David Skogmanin partiolaiskodin v:n 1940 toiminnan tuottaman tappion peittämiseksi sekä liittää käyttämättä jäävän osan korkovaroista rahaston pääomaan.

Raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahan jakaminen. Valiokunta [2]), jonka kaupunginhallitus oli asettanut jakamaan menosääntöön merkittyä raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahaa ilmoitti mietinnössään, että avustuksia oli hallituksen toimesta julkaistun kuulutuksen [3]) johdosta anottu 352,600 mk, jonka lisäksi kaksi avustuksenanojaa ei ollut anomuksissaan maininnut mitään määrättyä summaa, kun taas käytettävissä oleva määrä kertomusvuonna nousi 170,000 mk:aan kuten edellisenäkin vuonna. Keski-Helsingin valkonauhayhdistyksen avustus, joka ennen oli suoritettu yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahasta, oli kertomusvuonna ehdotettu suoritettavaksi kyseisestä määrärahasta.

Hyväksyen valiokunnan ehdotukset avustusten jaosta sellaisinaan kaupunginhallitus myönsi [4]) seuraaville yhdistyksille ja laitoksille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Raittiusyhdistys Koitolle	22,000
Raittiusyhdistys Kilvelle	20,000
Sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Riennolle	19,000
Helsingin sosialidemokraattiselle raittiuspiirijärjestölle	18,000
Lasten raittiusosastolle Nousevalle voimalle	13,000
Helsingin raittiusseuralle	10,000
Suomen opiskelevan nuorison raittiusliitolle	9,000
Helsingfors nykterhetsvänner yhdistykselle	7,000
Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnalle	6,350
Raittiusosasto Tovereille	6,000
Naisten raittiuskeskukselle	5,000
Raittiusyhdistys Koiton lastenosastolle Nousevalle Koitolle	5,000
Vallilan sosialidemokraattiselle lasten raittiusosastolle Oraalle	5,000
Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitolle Fylgialle	3,500
Raittiuskerho Imatralle	3,500
Alli Tryggs minne loosille	3,000
Vallilan sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Tähkälle	3,000
Ylioppilaiden raittiusyhdistykselle	3,000
Balder loosille	2,500
Raittiusyhdistys Koiton poikaosastolle Sinihaukoille	2,000
Keski-Helsingin valkonauhayhdistykselle	1,650
Kuuromykkäin raittiusseuralle Surdille	1,500
Helsingin satamamiehet yhdistykselle	1,000
Yhteensä	170,000

Edelleen päätettiin:

että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistettava sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston

[1]) Khs 15 p. toukok. 1,272 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 153. — [3]) Khs 23 p. tammik. 245 §. — [4]) S:n 9 p. lokak. 2,222 §.

marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, kuitenkin siten, että Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitto Fylgia oli ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan valvonnan alainen, tullen sen v:n 1942 helmikuun kuluessa antaa kaupunginhallitukselle selostus tästä valvontatyöstään, sekä

että avustuksensaajain oli v:n 1942 helmikuun kuluessa annettava kaupunginhallitukselle selostus toiminnastaan ja myönnettyjen avustusten käyttämisestä.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ehdotus Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliiton Fylgian oikeuttamisesta käyttämään v:lta 1939 ja 1940 saamiensa avustusten yhteismäärästä, 6,852 mk:sta, säästöön jäänyt 3,169 mk:n rahamäärä kertomusvuonna myöhemmin tehtävää tilitystä vastaan hyväksyttiin [1]).

Nuorison raittiuskasvatus. Merkittiin [2]) tiedoksi Raittiusjärjestöjen yhteistoimikunnan valtuustoille osoittama kirjelmä, jossa pyydettiin valtuustoja väkijuomayhtiön voittovarain käytöstä päättäessään varaamaan niitä entistä enemmän nuorison raittiuskasvatustoiminnan tukemiseen.

Kunnantyöntekijäin kesävirkistyskodin avustaminen. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle myönnettiin [3]) sen Kulosaaren kartanossa ylläpitämän kunnan työntekijäin kesävirkistyskodin kertomusvuoden vuokran suorittamiseksi 28,800 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Marttakoulun avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 37,900 mk:n suuruisen avustuksen Helsingin Marttakoululle sen syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana järjestettävää talousopetustyötä varten.

Helsingfors svenska Marthaförening [5]) yhdistykselle myönnettiin [6]) 5,000 mk:n suuruinen avustus sen harjoittamaa neuvontatoimintaa varten.

Maatalouskerhotoiminnan avustaminen. Kaupunginhallitus myönsi [7]) yleisistä käyttövaroistaan 5,000 mk:n suuruisen avustuksen Suomen ruotsinkielisten maatalousseurojen liiton maatalouskerhovaliokunnalle maatalouskerhotoiminnan järjestämiseksi 13—18-vuoden iässä olevalle helsinkiläisnuorisolle.

Työvalmiustoiminnan avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 5,000 mk:n avustuksen Helsingin ja sen ympäristön työvalmiustoimistolle käytettäväksi reserviin kutsuttujen tai evakuoitujen henkilöiden perunapalstainhoidossa sekä jonkun verran pommitusvaurioiden korjaamisessa, kodittomiksi jääneiden huollossa y.m. vapaaehtoisesti avustaneiden henkilöiden matkakustannuksiin y.m. menoihin.

Kaupunginhallitus päätti [9]) suostua siihen, että kiinteistölautakunnan Helsingin ja sen ympäristön työvalmiustoimiston käytettäväksi luovuttamista Katariinankadun talon n:o 2 kahdesta huoneesta ei kanneta mitään vuokraa.

Invaliidien työkotiyhdistyksen avustaminen. Kaupunginhallitus päätti [10]) yleisistä käyttövaroistaan myöntää Invaliidien työkotiyhdistykselle 4,500 mk:n suuruisen avustuksen yhdistyksen vuokraaman Tuurholman alueen vuokran maksamiseen.

---

[1]) Khs 27 p. helmik. 568 §. — [2]) S:n 20 p. marrask. 2,509 §. — [3]) S:n 13 p. maalisk. 675 §. — [4]) S:n 28 p. elok. 2,009 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 214. — [6]) Khs 28 p. elok. 2,010 §. — [7]) S:n 24 p. huhtik. 1,026 §. — [8]) S:n 17 p. heinäk. 1,770 §. — [9]) S:n 13 p. marrask. 2,459 §. — [10]) S:n 2 p. toukok. 1,086 §.

Sotakoirasuojeluskunnan avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [1]) 2,100 mk Helsingin sotakoirasuojeluskunnan 21 sotakoiran koiraveron suorittamiseen.

Suomen kristillisen ylioppilasliiton avustaminen. Suomen kristilliselle ylioppilasliitolle myönnettiin [2]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 15,000 mk:n suuruinen avustus liiton heinäkuun 17 ja 22 p:n välisenä aikana järjestettävää suomalais-ruotsalaista kristillistä ylioppilas- ja lukiolaiskokousta varten.

Lomankäytön propagandanäyttelyn avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [3]) 10,000 mk:n suuruisen avustuksen työväen matkailuliiton järjestettävän lomankäytön propagandanäyttelyn avustamiseksi.

Urheilu

Olympiakisat. Suomen soutuliiton rakennustoimistolta olympiakisain pääharjoituskilpailuja varten lainaamien lippujen käyttökulujen suorittamiseen myönnettiin [4]) 2,326: 50 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Maaottelumarssi. Helsingin piirin maaottelumarssitoimikunnalle päätettiin lainata [5]) 25 pöytää ja 25 penkkiä sekä myöntää [6]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 5,303: 50 mk rakennustoimiston niiden käytöstä esittämän laskun maksamiseksi.

Saksalaisten sotilaiden oikeus uimalaitosten maksuttomaan käyttöön. Kaupunginhallitus hyväksyi [7]) kaupunginjohtajan toimenpiteen järjestää täällä oleville saksalaisille sotilaille vapaan uintioikeuden kaupungin uimalaitoksilla.

Kansanhuolto

Kansanhuoltolautakunnan ohjesääntö. Merkittiin [8]) tiedoksi kunnallisen keskustoimiston kiertokirje, jossa ilmoitettiin kansanhuoltoministeriön tiedoittanen, että kansanhuoltolautakuntien ohjesääntöehdotukset niiden vahvistamismenettelyn jouduttamiseksi oli lähetettävä kunnalliselle keskustoimistolle ennakkotarkastusta varten.

Kansanhuoltoministeriö oli kansanhuoltopiirien toimistoista, kansanhuoltolautakunnista ja kansanhuollonjohtajista maaliskuun 12 p:nä annetun asetuksen 25 §:n nojalla, sellaisena kuin se on kesäkuun 6 p:nä annetussa asetuksessa, vahvistanut kaupunginvaltuuston hyväksymän [9]) Helsingin kaupungin kansanhuoltolautakunnan ohjesäännön, kuitenkin ehdoin,että ohjesäännön 17 §:ssä mainittu johtosääntö, mikäli siinä määrättiin kansanhuoltolautakunnan alaisen viran- tai toimenhaltijan virkaan ottaminen muun kuin kansanhuoltolautakunnan tehtäväksi, alistettiin tältä osaltaan kansanhuoltoministeriön vahvistettavaksi. Asia merkittiin [10]) tiedoksi sekä päätettiin [10]) pyytää kansanhuoltolautakunnan lausunto johtosäännöstä.

---

[1]) Khs 24 p. huhtik. 1,029 §. — [2]) S:n 24 p. huhtik. 1,018 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 256 §. — [4]) Khn jsto 23 p. tammik. 3,109 §. — [5]) S:n 2 p. toukok. 3,494 §. — [6]) Khs 20 p. marrask. 2,472 §. — [7]) S:n 17 p. heinäk. 1,776 §. — [8]) S:n 19 p. kesäk. 1,657 §. — [9]) Ks. tämän kert. s. 43. — [10]) Khs 27 p. kesäk. 1,686 §.

Kansanhuoltotoimisto. Kansanhuoltoministeriölle päätettiin [1]) tehdä ilmoitus kansanhuoltotoimiston toimistonjohtajan E. Sauran irtisanoutumisesta maaliskuun 15 p:stä lukien.

Kaupunginhallitus päätti [2]) määrätä kaupunginsihteeri E. O. Mantereen hoitamaan avoinna olevaa toimistopäällikönvirkaa huhtikuun 21 p:stä lukien toistaiseksi.

Toimistopäällikkö E. O. Mantereelle myönnettiin [3]) tarvittava palkallinen virkaloma matkan tekemiseksi Ruotsiin elintarvikkeiden hankkimista Helsinkiin koskevia neuvotteluja varten.

Korvauksena apulaistoimistopäällikkö J. Hartiolle, joka oman virkansa ohella oli hoitanut avoinna olevaa toimistopäällikönvirkaa maaliskuun 4 p:n ja huhtikuun 20 p:n välisenä aikana, kansanhuoltolautakunta oikeutettiin [4]) suorittamaan 50 % toimistopäällikönviran kyseisen ajan palkasta eli 5,760 mk.

Kansanhuoltolautakunnan ilmoitettua kansanhuoltotoimistoon töiden ruuhkautumisen välttämiseksi tarvittavan 8 uutta toimistoapulaista, kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa lautakuntaa maksamaan mainittujen toimistoapulaisten palkat tilapäisen työvoiman määrärahastaan sekä tekemään esityksen tämän määrärahan ylittämisestä sen jälkeen kun sen riittämättömyydestä oli saatu lopullinen selvyys.

Toimistoon palkattavan uuden siivoojan ja lähetin palkat päätettiin [6]) sallia suorittaa kansanhuoltolautakunnan tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Lisätyövoiman palkkaamiseksi toimistoon uusien ostokorttien jakelua varten vuoden alkupuolella kaupunginhallitus myönsi [7]) 100,000 mk kansanhuoltolautakunnan menoarvioon sisältyvistä käyttövaroistaan.

Syyskuussa toimitettavan ostokorttien jakelun kustannuksiin kansanhuoltotoimistolle myönnettiin [8]) ennakolta kaupunginkassasta 200,000 mk, mistä 116,000 mk kuluisi henkilökunnan palkkaukseen ja 28,000 mk ylityökorvauksiin omalle henkilökunnalle; kaupunginvaltuustolta oli aikanaan anottava määrärahaa tarkoitukseen.

Sen jälkeen kun kansanhuoltolautakunta oli ilmoittanut, että ostokorttijakelussa tuntipalkkaa nauttivien jakeluhenkilöiden lisäksi tarvittiin 45 kansanhuoltotoimiston virkailijaa, jotka valvoisivat jakelua virka-ajan jälkeen ja sunnuntaisin, kaupunginhallitus päätti [9]), että mainituille 45 virkailijalle suoritetaan virka-ajan jälkeen suoritetusta työstä sama 8 mk:n palkkio tunnilta kuin toimiston ulkopuoleltakin palkatuille henkilöille, riippumatta heidän kuukausipalkastaan sekä vähentämättä sitä 25 tunnin ylityömäärää kuukaudessa, mihin viranhaltijat muuten olivat velvolliset lisäkorvauksetta.

Teurastamon vaakaajalle H. O. Heinolle ja terveydenhoitolautakunnan toimiston eläinlääkintäosaston katsastajalle W. Sundbäckille, jotka kansanhuoltolautakunnan keskusjaoston päätöksen nojalla ja asianomaisten lautakuntain suostumuksella kertomusvuoden huhtikuun 7 p:stä lukien olivat kansanhuoltotoimiston alaisina sivutoimenaan hoitaneet tuoreen silakan kaupan säännöstelyn valvontaa kaupungissa, päätettiin [10]) kummallekin edellä mainitusta päivästä lukien toistaiseksi suorittaa 1,000 mk:n palk-

[1]) Khs 20 p. helmik. 509 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 986 §. — [3]) S:n 8 p. toukok. 1,169 §. — [4]) Khn jsto 23 p. toukok. 3,618 §. — [5]) Khs 27 p. helmik. 566 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 1,654 §. — [7]) S:n 20 p. helmik. 512 §. — [8]) S:n 14 p. elok. 1,918 §. — [9]) S:n 17 p. huhtik. 1,008 §. — [10]) S:n 15 p. toukok. 1,280 §.

kio kuukaudessa kansanhuoltolautakunnan tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Kansanhuoltolautakunnan keskusjaoston edellä mainitunlaiseen valvontatoimeen kertomusvuoden toukokuun ajaksi palkkaamalle makkaratehtaiden valvojalle U. Merilinnalle päätettiin [1]) niinikään suorittaa 1,000 mk:n kuukausipalkkio samalta tililtä.

Pätevien ammattivoimien kiinnittämistä kaupungin polttoaineasiain hoidon johtoon tarkoittavan kansanhuoltoministeriön kehoituksen johdosta kaupunginhallitus päätti [2]) selostaa ministeriölle kaupungin halkojen hankintaa sekä ilmoittaa, ettei ollut tarpeen uudistaa tämän toiminnan johtoa.

Kaupungin polttoainepäällikkö, pääjohtaja E. Hj. Rydman ja polttoainepäällikön apulainen, metsänhoitaja H. Willman olivat lokakuun 27 p:nä ryhtyneet tehtäviään hoitamaan. Kun pääjohtaja Rydmanin kuitenkin marraskuun 17 p:stä lähtien oli ryhdyttävä hoitamaan varsinaista virkaansa kansaneläkelaitoksessa niin päätettiin [3]) kaupungin puolesta, sosiaaliministeriön jo annettua asiaan suostumuksensa, sallia, että hän iltapäivisin klo 14:stä lukien hoiti polttoainepäällikön tehtäviä. Polttoainepäällikön apulainen H. Willman, jonka palkkio aikaisemmin oli määrätty 9,000 mk:ksi kuukaudessa, oli työhön ryhtyessään ilmoittanut tyytyvänsä 3,000 mk:n kuukausipalkkioon. Polttoaineasioiden hoitoa varten oli toimistoon lisäksi ollut palkattava marraskuun 27 p:stä tarkastuksia suorittamaan insinööri E. Börjeson 4,000 mk:n kuukausipalkoin sekä toimistoapulaiset L. Roschier marraskuun 17 p:stä 2,000 mk:n kuukausipalkoin ja R. Jänes marraskuun 10 p:stä 1,800 mk:n kuukausipalkoin. Kapteeni A. V. Huldénille, joka marraskuun 10 p:stä lähtien rautatiehallituksessa oli hoitanut polttoainepäällikön alaisia kuljetuskysymyksiä, oli päätetty maksaa 1,000 mk:n palkkio kuukaudessa, edellyttäen että rautatiehallitus antoi suostumuksensa siihen. Kaupunginhallitus oikeutti [3]) tämän mukaisesti kansanhuoltolautakunnan tilapäisen työvoiman määrärahastaan suorittamaan kaikkien edellä mainittujen viranhaltijain palkat lokakuun 27 p:n ja marraskuun 30 p:n väliseltä ajalta, kaikkiaan 8,696: 65 mk sekä sen jälkeen yhteensä 13,450 mk kuukaudessa.

Herra L. Helteen anottua sekä kaupunginhallitukselle että kaupunginvaltuustolle osoittamissaan valituskirjelmissä tutkimuksen suorittamista hänen irtisanomistaan kansanhuoltotoimiston hintatarkkailuosaston osastonhoitajantoimesta koskevassa asiassa, kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa, ettei asia antanut sille toimenpiteen aihetta sekä että koska kansanhuoltolautakunnalla oli oikeus irtisanoa toimeen ottamansa viranhaltijat, niin kaupunginhallitus ei enää voinut alistaa asiaa kaupunginvaltuuston tutkittavaksi.

V:n 1940 kalliinajanlisäysten suorittamiseksi kansanhuoltolautakunnan alaisille viranhaltijoille kaupunginhallitus oikeutti [5]) kansanhuoltolautakunnan ylittämään mainitun vuoden asianomaisia palkkamäärärahojaan 99,151: 90 mk.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi [6]) kansanhuoltotoimiston viranhaltijoille suoritettavat kaupunginvaltuuston päätöksen [7]) mukaiset kalliinajanlisäykset.

---

[1]) Khs 15 p. toukok. 1,280 §. — [2]) S:n 6 p. maalisk. 646 §. — [3]) S:n 11 p. jouluk. 2,658 §. — [4]) S:n 23 p. tammik. 244 § ja 9 p. huhtik. 935 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 129 § ja 30 p. tammik. 264 §.; ks. v:n 1940 kert. s. 6. — [6]) Khs 17 p. huhtik. 980 ja 1,009 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 6.

Kansanhuoltolautakunta oikeutettiin [1]) ylittämään kertomusvuoden määrärahojaan Tilapäistä työvoimaa, Painatus ja sidonta sekä Tarverahat vastaavasti 137,522 mk, 27,058: 60 mk ja 16,933: 30 mk.

Huoneistot. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi 20,000 mk huhtikuun 1 p:nä käytäntöön tulevien uusien ostokorttien jakelua varten tarvittavien tilapäisten huoneistojen vuokraan [2]); 38,164 mk kansanhuoltolautakunnan Hallituskadun talosta n:o 17 vuokraamien kahden huoneiston vuokrankorotuksiin [3]); 16,100 mk kansanhuoltolautakunnan sivukansliaa varten Hämeentien talosta n:o 35 vuokrattavan huoneiston vuokraan [4]); sekä 49,000 mk kansanhuoltolautakunnan Aleksanterinkadun talosta n:ot 16—18 vuokraaman huoneiston vuokraan [5]).

Syyskuussa toimitettavan ostokorttien jakelun kustannuksiin [6]) sisältyi 10,000 mk jakelua varten tarvittavien tilapäisten huoneistojen vuokraan [7]).

Kansanhuoltolautakunta oikeutettiin [8]) vuokraamaan valtion tiedoituslaitokselle kolme yhteensä 80 m² käsittävää kansanhuoltotoimiston huoneistoon kuuluvaa huonetta 1,600 mk:n kuukausivuokrin ja ehdoin, että huoneet palautettiin kansanhuoltotoimiston käyttöön heti kun se oli irtisanonut sopimuksen.

Vuokrasäännöstely. Vastauksessaan sosiaaliministeriön asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti [9]) ilmoittaa, ettei sen mielestä vielä olisi ryhdyttävä liikehuoneistojen vuokrasäännöstelyyn sekä että kysymys asunnonvälityksen toimeenpanosta olisi siirrettävä toistaiseksi.

Polttopuiden jakelu. Kansanhuoltolautakunnan ilmoitus valtionrautateiden varastosta ostettujen polttopuiden jakelusta ja vähittäismyynnistä saadusta voitosta merkittiin [10]) tiedoksi.

Kaupunginhallitus päätti [11]) oikeuttaa kansanhuoltotoimiston myymään kaupungin omistamia koivu- ja sekahalkoja, puoleksi kumpiakin, yhteensä 25,000 m³ kiinteistötoimiston talo-osaston tarkempien ohjeiden mukaisesti.

Rakennusaineiden käyttö. Merkittiin [12]) tiedoksi kansanhuoltoministeriön kiertokirje, jossa vallitsevaan rakennusaineiden puutteeseen viitaten kehoitettiin kaupunki- ja kauppalakuntia olemaan vallitsevissa oloissa ryhtymättä rakentamaan omia toimitalojaan, mikäli ne eivät siirtoväen huollon ja hallinnon kannalta olleet ehdottoman välttämättömiä.

Kaupunginhallituksen tehtyä [13]) esityksen asiasta, kansanhuoltoministeriön rakennusainetoimisto ilmoitti puoltaneensa määrättyjen betonirautamäärien ostamista valmistavan poikain ammattikoulun ja Mäkelänkadun kansakoulun uudisrakennuksia sekä Katajanokan vuotavarastosuojarakennusta varten tarkoittavien ostolupien myöntämistä [14]).

Kaupunginhallitus päätti [15]) saattaa kaikkien autoja omistavien kaupungin lautakuntain samoin kuin kansanhuoltolautakunnan tietoon kansanhuoltoministeriön kirjelmän, jossa kehoitettiin kiinnittämään erikoista huomiota autorenkaiden tarkoituksenmukaiseen hoitoon sekä keräämään käytetyt ja romurenkaat ja myymään ne joko Nokian kumitehtaalle tai paikkakunnan luotettaville kumikorjaamoille.

---

[1]) Khs 12 p. kesäk. 1,583 §. — [2]) S:n 20 p. helmik. 512 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 567 §. — [4]) S:n 9 p. huhtik. 936 §. — [5]) S:n 15 p. toukok. 1,269 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 44. — [7]) Khs 14 p. elok. 1,918 §. — [8]) Khn jsto 10 p. heinäk. 3,803 §. — [9]) Khs 14 p. elok. 1,876 §. — [10]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,148 §. — [11]) Khs 28 p. elok. 2,015 §. — [12]) S:n 13 p. maalisk. 693 §. — [13]) S:n 3 p. huhtik. 865 §. — [14]) S:n 29 p. toukok. 1,407 §. — [15]) S:n 6 p. maalisk. 640 §.

Korsirehun hankinta. Kaupunginhallitus päätti [1]) tehdä Ajurien osto- ja myyntiosuuskunta sekä Österbottniska Lantagenturen nimisten toiminimien kanssa sopimukset korsirehun ostamisesta ja jakelusta kansanhuoltoministeriön lähettämän sopimusmallin mukaisesti lisättynä määräyksellä siitä, että valtuutettu yksin vastasi rahoituksesta.

Väestönsuojelu

Kaupungin evakuointi. Korvauksena evakuointiajoihin osallistuneiden autojen omistajille y.m. kaupunginhallitus myönsi [2]) 15,292 mk v:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

V:n 1941 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus, niitä ylittäen, osoitti [3]) 162,978: 30 mk Raitiotie ja omnibus oy:n esittämän laskun maksamiseen, joka johtui 87 omnibusvaunun kunnostamisesta ja varaamisesta pakkoevakuointia varten. Kaupunginvaltuustolle päätettiin aikanaan tehdä esitys määrärahan ylityksen hyväksymisestä.

V:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [4]) 1,504 mk vuokran maksamiseksi Kiljavannummen parantolaan siirretyn kaupungin arkistoaineiston vaatimasta säilytystilasta.

Väestönsuojelulautakunta. Väestönsuojelulautakunnan virkaatoimittavalle sihteerille luutnantti F. V. Kaltamolle päätettiin [5]) sallia suorittaa 150 mk:n suuruinen palkkio kokoukselta.

Väestönsuojelutoimisto [6]). Väestönsuojelulautakunta oikeutettiin [7]) täyttämään väestönsuojelutoimiston avoimeksi tullut vanhemman toimistoapulaisen virka ja lähetintoimi sekä perustettu uusi rakennusteknikonvirka.

Väestönsuojelutoimisto oikeutettiin [8]) ylittämään väestönsuojelulautakunnan ja sen toimiston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 10,500 mk apulaisen palkkaamiseksi toimistoon kesä-, heinä- ja elokuun ajaksi; ylittämiseen oli myöhemmin saatava kaupunginvaltuuston suostumus.

Kaupunginhallitus päätti [9]) heinäkuun 1 p:stä lukien korottaa väestönsuojelutoimiston toimistopäällikön, toimistoinsinöörin, toimistopäällikön apulaisen ja koulutuksen johtajan palkat vastaavasti 7,200 mk:aan, 6,350 mk:aan, 5,300 mk:aan ja 4,200 mk:aan kuukaudessa, mihin tulivat lisäksi kaupunginvaltuuston päätöksen mukaiset kalliinajanlisäykset. Edelleen kaupunginhallitus päätti oikeuttaa väestönsuojelulautakunnan edellä mainittujen palkankorotusten johdosta ylittämään asianomaisia tilejä sekä tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen toimenpiteen hyväksymisestä.

Väestönsuojelutoimiston käteiskassa määrättiin aluksi 50,000 mk:n [10]) suuruiseksi mutta korotettiin myöhemmin 100,000 mk:ksi [11]).

Merkittiin [12]) tiedoksi ilmasuojelukeskuksen ilmoitus erinäisistä kustannuksia kaupungille aiheuttaneista toimenpiteistä, joihin ilmasuojelukeskus oli ryhtynyt.

Ilmasuojelukeskus oikeutettiin [13]) ylittämään väestönsuojelulautakunnan ja sen toimiston tarverahoja 4,166: 35 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten myönnettiin [13]) keskuksen käytettäväksi 250,894 mk.

---

[1]) Khs 20 p. maalisk. 759 §. — [2]) S:n 23 p. tammik. 231 §. — [3]) S:n 4 p. jouluk. 2,548 §. — [4]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,062 §. — [5]) Khs 28 p. elok. 1,961 §. — [6]) Väestönsuojelutoimisto muodostettiin sodan puhjettua väestönsuojelukeskukseksi (ilmasuojelukeskukseksi). — [7]) Khn jsto 6 p. helmik. 3,158 §. — [8]) Khs 12 p. kesäk. 1,551 §. — [9]) S:n 19 p. kesäk. 1,605 §. — [10]) S:n 19 p. kesäk. 1,629 §. — [11]) S:n 3 p. heinäk. 1,708 §. — [12]) S:n 3 p. heinäk. 1,706 §. — [13]) S:n 17 p. heinäk. 1,774 §.

Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi väestönsuojelukeskuksen menoihin elokuulta 1,669,184: 90 mk [1]), syyskuulta 598,626 mk [2]), lokakuulta 456,039 mk [3]), marraskuulta 353,840 mk [4]) ja joulukuulta 571,769 mk [5]), päättäen aikanaan tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen edellä mainittujen käyttövarainsa ylittämisestä tarvittavin määrin.

Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [6]) 135,000 mk 1,000 kylpykaavun hankkimiseksi ensiapuasemille.

Ilmasuojeluhenkilöstö. Ensiapuasemain ylilääkärin P. J. Heiniön apulaisena toimivalle lääketieteen- ja kirurgiantohtori G. V. Vallgrenille päätettiin [7]) sallia suorittaa 125 mk:n korvaus päivältä.

Hyväksyen ilmasuojelukeskuksen esityksen määrärahan myöntämisestä ilmasuojelukeskuksen ja muiden johtoportaiden sekä muodostelmien päivärahoihin, siten ettei kaupungilta palkkaa nauttiville henkilöille ollut suoritettava päivärahaa kaupungin varoista, kaupunginhallitus myönsi [8]) tarkoitusta varten ilmasuojelukeskukselle 13,915 mk käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Kaupunginhallitus päätti [9]) suorittaa kasarmoitujen kaupungin ilmasuojelumuodostelmien muonituskuluja 15 mk henkilöä kohden vuorokaudessa sikäli kuin kasarmoituja henkilöitä oli enemmän kuin valtion asettamissa määrävahvuuksissa oli edellytetty. Ilmasuojelukeskuksen esityksestä kaupunginhallitus sittemmin muuttaen edellistä päätöstään päätti [10]), että niiden ilmasuojelumuodostelmiin kuuluvien henkilöiden osalta, joiden huolto kunnan oli kustannettava ja jotka nauttivat yhteismuonitusta, saatiin muonituksesta maksettava hinta laskea 20 mk:n mukaisesti vuorokaudelta, tämän päätöksen vaikuttamatta asianomaisille itselleen rahassa suoritettavan muonitusrahan suuruuteen.

Kaupunginhallitus päätti [11]), että kaikki ilmasuojelumuodostelmiin kuuluvat henkilöt, joiden pakollisesti läpi vuorokauden kaupungin määräyksestä tulee olla määrätyissä majoituspaikoissa, ovat velvolliset tarpeen vaatiessa suorittamaan varsinaista työtä, paitsi vartiopalvelusta, minä vuorokauden aikana tahansa. Mikäli vallitsevien poikkeuksellisten olojen aiheuttamaa varsinaista työtä suoritetaan enemmän kuin 8 tuntia vuorokaudessa, lauantaisin 6 ½ tuntia, maksetaan tästä ylityöstä ylityökorvaus valtioneuvoston kesäkuun 19 p:nä vahvistamien määräysten mukaisesti. Tällaisille majoituspakon alaisille työntekijöille taataan vähintään 46 ½ tunnin viikkopalkka huolimatta siitä, järjestetäänkö heille varsinaista työtä vai ei. Tuntipalkka maksetaan tällöin asianomaisen työntekijän vakinaisen ammatin mukaisesti, huomioimatta sitä, millaisessa tehtävässä hän majoituspakon alaisena on. Mikäli työntekijä on majoituspakon alainen sunnuntaisinkin, vaikkei hän silloin tee varsinaista työtä, maksetaan hänelle yksinkertainen tuntipalkka 8 työtunnin mukaisesti. Jos hän taas sunnuntaina tai kirkollisena juhlapäivänä joutuu suorittamaan vallitsevien poikkeuksellisten olojen aiheuttamaa työtä, suoritetaan hänelle siitä asianomaisissa laeissa mainituissa tapauksissa 50 %:lla korotettu palkka. Majoituspakon korvauksena he saavat vapaan muonituksen tai, jos se on

[1]) Khs 31 p. heinäk. 1,862 §. — [2]) S:n 28 p. elok. 1,968 §. — [3]) S:n 2 p. lokak. 2,165 §. — [4]) S:n 6 p. marrask 2,365 §. — [5]) S:n 4 p. jouluk. 2,549 §. — [6]) S:n 24 p. heinäk. 1,806 §. — [7]) S:n 17 p. heinäk. 1,777 §. — [8]) S:n 24 p. heinäk. 1,809 §. — [9]) S:n 3 p. heinäk. 1,703 §. — [10]) S:n 24 p. heinäk. 1,808 §. — [11]) S:n 3 p. heinäk. 1,712 §.

vaikeasti järjestettävissä, muonarahaa 15 mk vuorokaudessa. Tämä ei koske sellaisia viran- tai toimenhaltijoita, joiden varsinaisen virantoimituksen vuoksi tulee olla määrättyihin majoituspaikkoihin sijoitettuina mainitun virantoimituksen edellyttäminä aikoina. Henkilöt, jotka eivät nauti palkkaa kaupungilta mutta joiden kaupungin määräyksestä tulee läpi vuorokauden olla määrätyissä majoituspaikoissa, saavat vapaan muonituksen. Tämä päätös, mikäli se koskee ylityökorvauksen määrää, tulee voimaan heinäkuun 4 p:nä, joten niille, joille ei ole suoritettu edellisen mukaista ylityökorvausta tai joille on suoritettu pienempi korvaus, on ajalta ennen edellä mainittua päivää suoritettava normaali ylityökorvaus tai tämän ja jo suoritetun korvauksen välinen erotus. Muilta osin päätöstä on noudatettava siitä alkaen, jolloin asianomainen henkilö on määrätty olemaan majoituspaikassa.

Ilmasuojelumuodostelmien kesäkuun 23 p:n ja heinäkuun 5 p:n välisen ajan muonituskuluihin kaupunginhallitus myönsi [1]) 108,717: 20 mk käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Kaupunginhallitus päätti [2]), että ilmasuojelutehtäviin otetuille Raitiotie ja omnibus oy:n 20 autonkuljettajalle suoritetaan kesäkuun 30 p:stä lukien kaupungin varoista muonarahaa 15 mk vuorokaudelta. Kyseisen muonarahan suorittamista varten heinäkuun 15 p:ään saakka kaupunginhallitus myönsi [3]) 4,800 mk käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Kaupunginhallitus päätti [4]), että ilmasuojelujoukoissa palveleville lotille ja muulle naispuoliselle henkilökunnalle saatiin antaa ilmainen polikliinillinen hoito Marian sairaalan poliklinikoissa edellyttäen että asianomaisella oli ilmasuojelulohkon suojelujohtajan kirjoittama passitus.

Kaksi minimivahvuuden ulkopuolella koossapidettyyn ilmasuojeluhenkilöstöön kuuluvien henkilöiden sairaalaoleskelusta aiheutunutta laskua, joiden loppusummat yhteensä nousivat 390 mk:aan, kaupunginhallitus päätti [5]) maksettaviksi käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Merkittiin tiedoksi ilmasuojelutoiminnan rajoittamista koskeva ilmasuojelukeskuksen ilmoitus, jonka johdosta kaupunginhallitus päätti [6]) lausua käsityksenään, että korjauskomppaniain kasarmoitu vahvuus oli edelleen pidettävä puolena niiden aikaisemmasta vahvuudesta siten kuin ilmasuojelupäällikkö elokuun 17 p:nä oli määrännyt.

Ilmasuojelumuodostelmien majoitus- y.m. huoneistot. Ilmasuojelukeskuksen esityksestä kaupunginhallitus myönsi [7]) väestönsuojelua varten varatuista käyttövaroistaan 15,692: 60 mk ilmasuojelukeskuksen alaisten majoituspaikkain vuokra-, valaistus- ja lämmityskustannuksiin kesäkuun 18 p:n ja heinäkuun 31 p:n väliseltä ajalta. Ilmasuojelumuodostelmien majoituspaikkoina lisäksi käytettyjen kansakouluhuoneistojen sekä ratsastusstadionin mahdollisista tilitysvuokrista ilmasuojelukeskus myöhemmin tekisi erillisen esityksen.

Kaupunginhallitus päätti [8]) peruuttaa aikaisemman päätöksensä [9]) 3,125 mk:n korvauksen vaatimisesta Pienen Roobertinkadun talon n:o 12 omistavalta Kiinteistö oy. Pharmacialta sen talosta Kasarmitorin lohkolle vuokrattujen huonetilain lämmityskustannuksista, joita kaupunki oli yhtiön puolesta suorittanut, sekä v:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuoje-

[1]) Khs 14 p. elok. 1,872 §. — [2]) S:n 3 p. heinäk. 1,704 §. — [3]) S:n 24 p. heinäk. 1,807 §. — [4]) S:n 3 p. heinäk. 1,735 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 2,470 §. — [6]) S:n 28 p. elok. 1,966 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 1,865 §. — [8]) S:n 23 p. tammik. 207 §. — [9]) Ks. v:n 1940 kert. s. 289.

lua varten myöntää yhtiölle 1,873: 65 mk mainittujen huonetilain vuokrasekä korjauskustannuksien korvauksena. Samalla kaupunginhallitus päätti, että kyseisen lohkon suojelujohtajaa H. Cajanderia vastaan, joka oli laiminlyönyt oikeuden varaamisen kaupungille korvauksen saantiin edellä mainituista lämmityskuluista, ei ryhdyttäisi mihinkään toimenpiteisiin.

Talonryhmille jaetut ruokaliput. Ryhdyttyään kaupunginhallitukselta saamansa kehoituksen [1]) nojalla perimään taloilta korvausta huoltoviraston sodan aikana talonryhmien varattomille jäsenille jakamista ruokalipuista väestönsuojelulautakunta onnistui saamaan kokoon vain lähes puolet koko määrästä. Kaupunginhallitus myönsi [2]) tällöin v:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten vielä maksamattomien ruokalippujen arvon poistamiseen 250,585 mk, josta 11,176 mk kiinteistötoimiston talo-osaston hallinnassa olleiden kiinteistöjen osuuksien maksamiseen. Edelleen kaupunginhallitus päätti antaa asiamiesosastolleen tehtäväksi koettaa periä maksamattomat osuudet kaupungille samoin kuin päätti, ettei asiassa ryhdytä enempiin toimenpiteisiin mahdollisten väärinkäytösten johdosta.

Väestönsuojelukoulutus. Kaupungin virastojen ja laitosten suojelujohtajien päätettiin [3]) sallia osallistua maaliskuun 26 p:n ja huhtikuun 9 p:n välisenä aikana järjestettäviin väestönsuojelukursseihin.

Kaupunginhallitus päätti [4]) suostua siihen, että ammattiopetuslaitosten opettajille järjestettäviin väestönsuojelukursseihin voivat osallistua myöskin kaupungissa olevien valtion tarkastuksen alaisten ja valtionapua nauttivien ammattikoulujen opettajat.

Ilmasuojelukeskus oikeutettiin [5]) painattamaan 6,000 suomenkielistä ja 2,000 ruotsinkielistä ylipainosta julkaisusta Väestön omakohtaisen suojelun opas yhteensä 27,100 mk:n kustannuksin, jotka saatiin suorittaa väestönsuojelulautakunnan ja sen toimiston määrärahasta Väestönsuojelukoulutus.

Väestönsuojeluvälineiden hoito. Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [6]) 5,000 mk kaupungille kuuluvien väestönsuojeluvälineiden hoitokustannuksiin.

Samoista käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 12,000 mk väestönsuojeluvälineiden sotavakuutusmaksun suorittamiseen.

Ilmatorjuntakaluston maksaminen. Rahatoimiston ilmoitettua, että se ilmatorjuntakalusto, joka elokuun 23 p:nä 1940 päivätyn kaupungin ja puolustusministeriön välisen sopimuksen perusteella oli toimitettava kaupungille, elokuun 15 p:nä oli tullut täydelleen maksetuksi, kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa väestönsuojelulautakuntaa merkitsemään kalustoluetteloonsa mainitun kaluston, jonka arvo nousi 31,294,000 mk:aan.

Hälytyslaitteet. Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [9]) 420,000 mk induktoripuhelinlaitteiden hankkimista varten väestönsuojeluelimien sisäisiä viestityksiä, hälytysviestityksiä ja muita väestönsuojelukeskuksen, lohkoryhmien, lohkojen ja tähystysasemien välisiä viestityksiä varten.

Kaupunginhallitus päätti [10]) tehdä Helsingin puhelinyhdistykselle esityksen yleisen puhelinhälytysjärjestelmän aikaansaamisesta siten, että

[1]) Ks. v:n 1940 kert. s. 280. — [2]) Khs 23 p. tammik. 208 §. — [3]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,341 §. — [4]) Khs 13 p. helmik. 421 §. — [5]) S:n 17 p. heinäk. 1,775 §. — [6]) S:n 17 p. heinäk. 1,771 §. — [7]) S:n 6 p. maalisk. 610 §. — [8]) S:n 23 p. lokak. 2,303 §. — [9]) S:n 16 p. tammik. 142 §. — [10]) S:n 19 p. kesäk. 1,604 §.

kukin puhelimen tilaaja itse suorittaisi siitä aiheutuvat kustannukset. Helsingin puhelinyhdistyksen huomautettua edellisen johdosta käsityksenään, että toimenpide on luonteeltaan yleinen väestönsuojelutoimenpide, jonka kustannukset olisi suoritettava yleisistä varoista, kaupunginhallitus puolestaan päätti [1]) huomauttaa Helsingin puhelinyhdistykselle, että kun 500,000 mk:aan nousevat perustamiskustannukset, joihin lisäksi tulevat vuotuiset kunnossapito- y.m. kustannukset tällöin koituisivat hyödyksi ainoastaan osalle kunnan jäsenistä eivätkä kunnan jäsenten yhteiseksi hyödyksi, ei kaupunki lain mukaan voine ottaa niitä suorittaakseen. Katsoen siihen verraten suureen lisävarmuuteen ilmahälytysten sattuessa, jonka järjestelmän käytäntöönottaminen toisi mukanaan ja toisaalta sen yksityisille aiheuttaman lisäkustannuksen pienuuteen, kaupunginhallitus sen vuoksi päätti kehoittaa Helsingin puhelinyhdistystä alistamaan kysymyksen edustajakokouksensa päätettäväksi taikka edelleen toimimaan sellaisen järjestelmän kehittämiseksi, jonka mukaisesti hälytysjärjestelmään liittyminen ei olisi pakollinen kaikille mutta mahdollinen mahdollisimman monille. Helsingin puhelinyhdistyksen johtokunta ilmoitti sittemmin käsitelleensä asiaa sekä hyväksyneensä yhdistyksen aikaisemmin esittämän kannan, että tilaajia ei voitaisi pakottaa järjestelmän käytäntöönottamiseen siitä johtuvine kustannuksineen, varsinkin kun oli epävarmaa, olisiko järjestelmä valmistuttuaan enää ajankohtainen. Mitä taas tuli sellaiseen järjestelmään, johon liittyminen ei olisi pakollista, johtokunta katsoi, että sen käytännölliset vaikeudet eivät sitä edelleen kehittämällä olleet poistettavissa. Kun tällaisella järjestelmällä lisäksi tuskin tulisi olemaan mainittavaa käytännöllistä merkitystä, johtokunta katsoi, ettei yhdistyksen varoja sen edelleen kehittämiseksi voitu sitoa. Ilmoitus merkittiin [2]) tiedoksi.

Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä Helsingin puhelinyhdistyksen tarjouksen kovaäänisten ynnä niihin kuuluvien tarvikkeiden hankkimisesta kaupungille.

V:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [4]) 166,213: 90 mk:n suuruisen lisämäärärahan eräiden aikaisemmin suoritettujen hälytyssireenien asennustöiden maksamiseen.

Hälytyssireenin asentamiseen Hernesaaren Kalastajatorille kaupunginhallitus myönsi [5]) 15,000 mk kertomusvuoden käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) ilmasuojelukeskuksen toimenpiteen luovuttaa keskuksen varastossa olevista hälytyssireeneistä kaksi Oy. Strömberg ab:lle Kotkan kaupungille toimitettaviksi, jolloin yhtiö kolmen viikon kuluttua toimittaisi keskukselle takaisin kaksi samanlaista sireeniä.

Väestönsuojat. Suojarakennuksien rakentamista ja tarkastusta koskevien erinäisten säännösten soveltamisesta annetun asetuksen 7 §:n mukaan suorittaa suojarakennusten tarkastuksia läänin väestönsuojelutarkastaja tai joku muu lääninhallituksen määräämä tarkastusviranomainen. Kun Uudenmaan läänin väestönsuojelutarkastaja muiden virkatehtäviensä takia ei ennättänyt suorittaa kyseisiä tarkastuksia Helsingin kaupungissa, tiedusteli lääninhallitus väestönsuojelulautakunnalta, voiko se myötävaikuttaa asiallisen tarkastuksen aikaansaamiseen Helsingin kaupungin

[1]) Khs 31 p. heinäk. 1,844 §. — [2]) S:n 9 p. lokak. 2,199 §. — [3]) S:n 6 p. marrask. 2,366 §. — [4]) S:n 30 p. tammik. 254 §. — [5]) S:n 27 p. marrask. 2,518 §. — [6]) S:n 16 p. lokak. 2,258 §.

alueella, katsoen lääninhallitus tällöin yksinkertaisimmaksi, että sama henkilö, joka kaupungin määräämänä seurasi ja valvoi kyseistä rakennustoimintaa, toimitti tarkastuksen myöskin lääninhallituksen puolesta. Kaupunginhallitus päätti [1]) tällöin tehdä lääninhallitukselle esityksen väestönsuojelutoimiston toimistoinsinöörin C.-H. T. Nyströmin määräämisestä kyseistä tehtävää suorittamaan samalla huomauttaen edellyttävänsä, että, jos tästä tehtävästä koitui niin paljon työtä, ettei toimistoinsinööri Nyström ennättänyt sitä omien virkatehtäviensä ohella suorittaa, niin valtio aikanaan korvasi kaupungille tästä järjestelystä aiheutuvat lisämenot.

Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) kaupunginjohtajan toimenpiteen myöntää väestönsuojelutoimikunnalle oikeuden ottaa yleisten väestönsuojain vartiokomppaniaan 72 miestä 75—85 mk:n päiväpalkoin sekä 12 naista 50—60 mk:n päiväpalkoin.

Sittemmin kaupunginhallitus hyväksyi [3]) yleisten väestönsuojain miespuolisten vartijain lukumäärän 88:ksi ja naispuolisten vartijain lukumäärän 22:ksi vartijain esimiestä lukuunottamatta, sekä määräsi miehille suoritettavaksi 85 mk päivässä, naisille 60 mk päivässä ja vartijain esimiehelle V. A. Harmaselle 125 mk päivässä. Puistoissa oleviin sirpalesuojiin ei tällöin asetettu erikoisvartijoita.

Kaupunginhallitus hyväksyi [4]) kaupunginjohtajan toimenpiteet, joilla:

rakennustoimistolle oli annettu yleinen määräys kunnostaa kaikki kaupungin talojen väestönsuojat, yleiset väestönsuojat ja väestönsuojiksi luovutetut tunnelit;

väestönsuojelutoimistoa oli kehoitettu vuokraamaan S.O.K:n uudisrakennuksen kellari yleiseksi väestönsuojaksi;

palolaitosta oli kehoitettu luovuttamaan autojen säilytyspaikoiksi tarkoitetut kalliosuojat yleisiksi väestönsuojiksi; sekä

väestönsuojelutoimistolle oli annettu lupa lainata kunnalliskodista kalustoa lohkoryhmien ja lohkojen väestönsuojiin.

Eräiden IPAK:n ehdottamien rakennustöiden loppuunsuorittamiseksi kaupunginhallitus myönsi [5]) jo myöntämiensä 2,300,000 mk:n lisäksi 300,000 mk [6]) v:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Kaupunginhallitus päätti [7]) siirtää v:n 1938 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvän 420,000 mk:n määrärahan Paloasema Kalliossa, kaasusuojahuoneen sisustaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi v:n 1940 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot sisältyvissä, väestönsuojelutöitä varten varatuissa kaupunginvaltuuston käyttövaroissa syntyneen ylityksen peittämiseksi. Edelleen kaupunginhallitus päätti oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan ylittämään edellä mainituista kaupunginvaltuuston käyttövaroista myönnettyä 6,000,000 mk:n määrärahaa 218,867: 80 mk, mikä vastasi Johanneksen kirkon länsipuolelle, Korkeavuorenkadun alle ja Kallion paloasemalle rakennettavien palokunnan suojien kustannusten nousua työntekijöille v. 1940 maksettujen kalliinajanlisäysten johdosta. Vielä kaupunginhallitus päätti v:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten myöntää yleisten töiden lautakunnalle yhteensä 2,500,000 mk edellä mainittuja väestönsuojelutöitä varten.

---

[1]) Khs 19 p. kesäk. 1,603 §. — [2]) S:n 27 p. kesäk. 1,667 §. — [3]) S:n 3 p. heinäk. 1,705 §. — [4]) S:n 27 p. kesäk. 1,667 §. — [5]) S:n 16 p. tammik. 165 §. — [6]) Ks. v:n 1940 kert. s. 298. — [7]) Khs 30 p. tammik. 297 §.

V:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [1]) 27,293: 75 mk Kaisaniemen tunnelin kunnostamiseen väestönsuojaksi, 681 mk väestönsuojelumuodostelmien henkilösuojia varten, 1,497: 95 mk Pasilan torin suojakaivantoa varten, 12,571: 65 mk lautakatoksen rakentamiseen Siltavuoren tunnelin länsipäähän ja vesijohtotunnelin Viipurinkadun puoleiseen päähän, 4,914: 60 mk Heikinkadun viemäritunnelin kunnostamiseen väestönsuojaksi sekä 2,448 mk vesisäiliöiden tai vesikaivojen rakentamiseen kaupungin keskiosiin.

Väestönsuojelutöitä, kaupunginvaltuuston käytettäväksi nimisen v:n 1940 määrärahan ylityksenä kaupunginhallitus päätti [2]) myöntää yleisten töiden lautakunnalle sairaaloita, ensiapuasemia ja väestönsuojelulohkoja varten rakennettavien suojahuoneiden kustannuksiin 1,485,707: 90 mk, mikä vastasi työntekijöille maksettujen kalliinajanlisäysten aiheuttamia lisämenoja mainittuna vuonna, sekä oikeuttaa lautakunnan kertomusvuoden aikana ylittämään sille myönnettyjä määrärahoja edellä mainittujen väestönsuojelutöiden suorittamiseksi, ollen sen aikanaan anottava määrärahan osoittamista tarkoitukseen.

V:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [3]) yhteensä 99,742: 65 mk eräiden väestönsuojelutöiden suorittamista varten Hämeentien 80:ssa toimivassa kansakoulussa sekä suojalaitteiden poistamista varten Marian sairaalasta, tuberkuloosisairaalasta, Hämeentien 80:ssa toimivan kansakoulun talosta, Neljännen linjan 15:ssä toimivan kansakoulun talosta ja Katariinankadun talosta n:o 1 sekä Runeberginkadun 44:stä, Sturenkadun 23:sta, Töölönkadun 28:sta, Hesperiankadun 15:stä ja Turuntien 65:stä.

Yleisten suojahautojen kunnostamiseen kaupunginhallitus myönsi 85,517: 75 mk [4]) v:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten sekä 37,039: 80 mk [5]) kertomusvuoden vastaavista varoista.

Eräiden Vallilan asukkaiden tehtyä kaupunginhallitukselle esityksen yleisten väestönsuojain rakentamisesta Vallilan kaupunginosaan, kaupunginhallitus päätti [6]) ottaa kysymyksen käsiteltäväkseen vasta kun suunnitelma kaupungin alueelle v:n 1945 loppuun mennessä rakennettavista yleisistä väestönsuojista oli valmistunut.

Kaupunginhallitus päätti [7]) hyväksyä kaupunginjohtajan toimeenpiteen sallia eräiden Vallilan asukkaiden pyynnöstä kunnostaa eräitä väestönsuojia yleisiksi väestönsuojiksi.

Kaupunginhallitus päätti [8]) hyväksyä ilmasuojelukeskuksen puoltaman vaihtoehdotuksen Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun talon rakentamattoman kellaritilan kunnostamiseksi yleiseksi väestönsuojaksi, sallia töiden aloittamisen heti sekä myöntää niiden suorittamiseen 375,000 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista väestönsuojelutöihin, ollen päätös aikanaan alistettava valtuuston hyväksyttäväksi.

Kaupunginhallitus suostui [9]) rakennustoimiston esitykseen saada suorittaa Senaatintorin väestönsuojan rakennustyöt laaditun piirustuksen n:o 5,959 mukaisesti. Kaupunginlakimiestä päätettiin [10]) kehoittaa ryhty-

---

[1]) Khs 30 p. tammik. 298 §. — [2]) S:n 30 p. tammik. 299 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 228 §. — [4]) S:n 30 p. tammik. 255 §. — [5]) S:n 15 p. toukok. 1,218 §. — [6]) S:n 5 p. kesäk. 1,435 §. — [7]) S:n 17 p. heinäk. 1,776 §. — [8]) S:n 14 p. elok. 1,864 §; ks. tämän kert. s. 45. — [9]) Khs 27 p. marrask. 2,520 §. — [10]) S:n 5 p. kesäk. 1,439 §.

mään neuvotteluihin asianomaisten kiinteistönomistajain kanssa väestönsuojaa koskevien sopimusten aikaansaamiseksi.

Ilmasuojelukeskuksen hallussa olevaan Korkeavuorenkadun kalliosuojaan tarvittavan kaluston hankkimiseen kaupunginhallitus myönsi 19,800 mk [1]) v:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten ja 29,910 mk [2]) kertomusvuoden vastaavista varoista.

Puhelimien järjestämiseen edellä mainittuun ilmasuojelukeskuksen kalliosuojaan myönnettiin [3]) 85,000 mk kaupunginhallituksen kertomusvuoden käyttövaroista.

Kaupunginhallituksen ilmoitettua yliopistolle aikovansa rakennuttaa suojahuoneen yliopiston Siltavuorella omistamien tonttien alle yliopiston rehtori ilmoitti, ettei yliopistolla ollut mitään tätä vastaan mutta että yliopisto piti selvänä, että rakennustyöt suoritettiin kaikkea tarpeellista varovaisuutta noudattaen niin, ettei mitään vahinkoa aiheutettu yliopiston rakennuksille tai muulle omaisuudelle, minkä varalta kaupungin oli sitouduttava korvausvelvollisuuteen, siirtyen lisäksi koko sen vuorenrinteen kunnossapito ja istutuksilla koristaminen, jonka alle suojahuone sijoitettaisiin, kaupungin huollettavaksi. Kaupunginhallitus päätti [4]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi laatia yliopiston kanssa sopimuksen asiasta yliopiston rehtorin kirjelmän mukaisesti.

Korvauksena rakennustoimiston muurarille S. Niemiselle hänen Vilhonvuoren väestönsuojassa sattuneessa tulipalossa tuhoutuneista 3 vesivaa'astaan kaupunginhallitus myönsi [5]) 320 mk yleisistä käyttövaroistaan. Samalla kaupunginhallitus päätti antaa asiamiesosastolleen tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin tulipalon sytyttämiseen syyllistyneiden saattamiseksi rangaistukseen.

Helsingin suojeluskuntapiirin piiriesikunnan ilmoitettua irtisanovansa kaupunginhallituksen ja suojeluskuntapiirin välisen sopimuksen piirin omistamassa Pohj. Hesperiankadun talossa n:o 15 olevan väestönsuojan käyttämisestä yleisenä väestönsuojana yhden viikon irtisanomisajoin tammikuun 7 p:stä lukien kaupunginhallitus päätti [6]), että suojan väliaikaiseen sisustamiseen käytetty puutavara korvauksetta sai jäädä suojeluskuntapiirin käyttöön.

Kaupunginhallitus päätti [7]) kehoittaa rakennustoimistoa varustamaan väestönsuojeluhenkilöstöä varten rakennetut kalliosuojat sähköjohdoilla ja myöhemmin esittämään laskut suoritettujen töiden kustannuksista. Samalla kaupunginhallitus päätti oikeuttaa rakennustoimiston käyttämään tarkoitukseen ennakolta kaupunginkassasta enintään 110,200 mk.

Kaupunginhallitus päätti [8]) antaa rakennustoimiston talorakennusosastolle tehtäväksi huolehtia lämmityksen järjestämisestä samoin kuin polttoaineiden hankinnasta kaupungin rakennuttamiin kalliosuojiin.

Kaupunginhallitus päätti [9]), että sairaalasuojiin sekä Katajanokan ja Käpylän ensiapuasemille rakennetaan sisäänkulkuovet ja väliseinät rakennustoimiston tekemän ehdotuksen mukaisesti, Katajanokan ensiapuasemalle kuitenkin huomioonottaen sen rauhanaikaisen käytön vaatimat muutokset.

---

[1]) Khs 9 p. tammik. 63 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1,870 §. — [3]) S:n 15 p. toukok. 1,217 §. — [4]) S:n 13 p. helmik. 441 §. — [5]) S:n 27 p. marrask. 2,519 §. — [6]) S:n 30 p. tammik. 253 §. — [7]) S:n 8 p. toukok. 1,167 §. — [8]) S:n 28 p. elok. 1,970 §. — [9]) S:n 6 p. helmik. 359 §.

Kaupunginhallitus päätti [1]) hyväksyä kaupunginjohtajan toimenpiteen kehoittaa rakennustoimistoa hankkimaan kalliosuojiin alkuperäisten suunnitelmien mukaiset tai 0.75 cm:n levyiset ovet.

Kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa rakennustoimistoa varustamaan Meilahden ja Meritullinkadun viemäritunnelit sisäänmenoaukoilla sekä rakennustoimiston ehdottamalla tavoin portailla, sirpaleseinillä, sirpalevarmoilla ovilla, tuulettajilla ja valaistuksella. Tarkoitukseen rakennustoimisto oikeutettiin käyttämään ennakolta kaupunginkassasta Meilahden tunnelia varten enintään 568,000 mk ja Meritullinkadun tunnelia varten enintään 184,000 mk.

Suomen messut osuuskunta oikeutettiin [3]) poistamaan väliaikaiset väestönsuojelulaitteet messuhallin ulkopuolelta ja korvauksena tästä käyttämään laitteista saatava puutavara.

Veikko Vaali oy. oikeutettiin [4]) purkamaan Kotkankadun talossa n:o 9 oleva väestönsuoja ja korvauksena tästä käyttämään suojasta saatava puutavara.

Ilmapommituksen uhrien avustaminen. Kaupunginhallitus päätti [5]) hyväksyä kaupunginjohtajan toimenpiteen järjestää Aleksis Kiven ja Kallion kansakouluissa väliaikaisen majoituksen ilmapommituksessa kotinsa menettäneille. Helsingin ja sen ympäristön työvalmiustoimistolle, jonka apua tällöin jonkun verran oli tarvittu, suoritettaisiin mahdollisesti pieni korvaus, jonka suuruuden kaupunginhallitus samalla oikeutti yleisjaostonsa määräämään.

Siirtoväen majoitus ja huolto. Kaupunginhallitus päätti [6]) kertomusvuoden kesäkuun 1 p:ään saakka jatkaa tilapäisen sotasiirtolaisten majoituspaikan [7]) ylläpitämistä koulumatkailutoimiston Fredrikinkadun 54:ssä olevan retkeilymajan huoneistossa lisäehdoin:

että majoituspaikan pesuhuoneiden ja mukavuuslaitosten puhtauteen kiinnitettiin entistä suurempaa huomiota;

että suuriin makuusaleihin sijoitettiin enintään 40 ja pienempiin enintään 7 henkilöä;

että joka päivä toimitettiin vuodevaatteiden perusteellinen tuulettaminen;

että suurten makuusalien lämpötila ei koskaan laskenut alle 16°; sekä

että majoitettavia oli helmikuun 1 p:stä alkaen enintään 94, mitä määrää sen jälkeen kuukausittain vähennettiin 20:llä siten, että majoittaminen kokonaan lopetettiin jo mainittuna kesäkuun 1 p:nä.

Entisen 3: 50 mk:n korvauksen henkilöä ja majoituspäivää kohden kaupunginhallitus edelleenkin päätti suorittaa.

Helsingin kaupungin siirtoväen majoitustoimiston laskujen maksamiseksi myönnettiin seuraavat rahamäärät: kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 1,750: 70 mk Raitiotie ja omnibus oy:n kuorma-autojen käyttämisestä [8]) sekä talousarvion ulkopuoliselta tililtä [9]) 4,071: 25 mk Sibelius-akatemian ikkunalasien kiinnittämisestä [10]) ja 24,111: 80 mk sähkölaitokselta lainattujen vuodevaatteiden turmeltumisesta suoritettavaa korvausta.

---

[1]) Khs 19 p. kesäk. 1,600 §. — [2]) S:n 8 p. toukok. 1,166 §. — [3]) S:n 27 p. maalisk. 834 §. — [4]) S:n 5 p. kesäk. 1,437 §. — [5]) S:n 17 p. heinäk. 1,776 §; ks. tämän kert. s. 217. — [6]) Khs 23 p. tammik. 215 §. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 308. — [8]) Khn jsto 9 p. tammik. 3,029 §. — [9]) S:n 27 p. helmik. 3,230 §. — [10]) Khs 23 p. tammik. 217 §.

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Kansakoulunopettajain virkasuhteita koskevia kysymyksiä selostetaan tämän kertomuksen sivuilla 130—132.

Suomenkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan toimenpide valita apulaistarkastaja A. V. Saarensivu sihteerikseen toukokuun 1 p:stä lukien hyväksyttiin [1]).

Suomenkielisten kansakoulujen kanslian sairastuneen toimistoapulaisen M. Lehmuston sijaiseksi oli otettu viran eläkkeelle siirtynyt aikaisempi haltija F. Johansson. Kansakoulujohtokunnan tällöin anottua oikeutta saada maksaa hänelle sijaispalkkiona 50 mk päivältä eli yhteensä 23 päivältä 1,150 mk kaupunginhallitus päätti [2]) myöntyä esitykseen mutta huomauttaa johtokunnalle, että vastedes oli kyseisen luontoisissa tapauksissa palkkiosta ennakolta sovittava asianomaisen kanssa ja sopimus alistettava kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Johtokunta oli ohjesääntönsä mukaisesti perustanut 24 yläkoulun ja 6 alakoulun opettajanvirkaa ja 1 yläkoulun voimistelunopettajanviran sekä nimittänyt näihin virkoihin eräät sitä ennen väliaikaisina opettajina täkäläisissä kansakouluissa toimineet luovutettujen alueiden opettajat, jotka kouluhallitus kesäkuun 21 p:nä 1940 annetun lain nojalla oli määrännyt lukuvuodeksi 1940/41 otettaviksi opettajiksi Helsingin suomenkielisiin kansakouluihin. Toimenpiteet merkittiin [3]) tiedoksi.

Merkittiin [4]) tiedoksi johtokunnan suostuneen kouluhallituksen esittämään järjestelyyn, jonka mukaisesti kahteen kuolemantapauksen sekä eläkkeelle siirtymisen johdosta avoimeksi tulleeseen Helsingin kaupungin kansakoulujen alakoulun opettajanvirkaan otettiin eräs Tampereen kaupungin kansakoulujen alakoulunopettaja sekä Turun kaupungin kansakoulujen apukoulunopettaja, koska avoimiin virkoihin alunperin ajatellut luovutetun alueen kansakoulunopettajat mieluummin siirtyivät kyseisiin Tampereen ja Turun kansakouluissa oleviin virkoihin.

Merkittiin [5]) tiedoksi johtokunnan ilmoitus, että se oli vapauttanut Käpylän koulun johtajaopettajan P. J. Laitisen johtajantoimesta elokuun 1 p:stä lukien sekä nimittänyt uudeksi johtajaksi lukuvuodeksi 1941/42 opettaja P. Kuosmasen.

Erään sotapalvelukseen kutsutun Tehtaankadun koulun opettajan sijaiseksi otetulle, eläkkeellä olevalle opettajalle J. H. Karvoselle kaupunginhallitus päätti [6]) kehoittaa johtokuntaa maksamaan niin suuren palkan, että se yhdessä hänen eläketulojensa kanssa nousi 4,845 mk:aan kuukaudessa, minkä verran opettaja Karvonen oli saanut ollessaan vakinaisesti kaupungin palveluksessa.

Kallion koulun lämmittäjäksi koulun vahtimestari-talonmiehen suorittaessa asevelvollisuuttaan otetulle eläkkeellä olevalle saman koulun entiselle lämmittäjälle A. Pohjolalle päätettiin [7]) suorittaa 1,268 mk:n kuukausipalkka.

Kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa johtokunnalle, ettei sillä ollut mitään huomauttamista 2 tuntia viikossa käsittävän osittaisen virkavapau-

[1]) Khs 15 p. toukok. 1,268 §. — [2]) S:n 13 p. helmik. 427 §. — [3]) S:n 3 p. huhtik. 880 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 1,105 §. — [5]) S:n 27 p. kesäk. 1,691 §. — [6]) S:n 9 p. lokak. 2,226 §. — [7]) S:n 23 p. lokak. 2,323 §. — [8]) S:n 6 p. marrask. 2,390 §.

den myöntämistä vastaan opettaja E. J. Leinolle lukuvuodeksi 1941/42 edellyttäen että hänen palkkaansa vastaavasti vähennettiin.

Kaupunginhallitus oikeutti [1]) opettaja O. S. Pesosen nostamaan ikäkorotuksensa johtokunnan hänelle kirjallisia ja sävellystöitä varten tammikuun 13 p:stä toukokuun 31 p:ään myönnettävän virkavapauden ajalta.

Kaupunginhallitus päätti [2]) suostua opettaja O. E. Kärnän anomukseen saada kertomusvuoden syyskuuhun asti käyttää kesälomaansa täysiä palkkaetujaan nauttien erään maalaiskansakoulun tarkastajanviran hoitamiseen.

Lokakuun 27 p:nä kaatuneen Punavuorenkadun kansakoulun lämmittäjän L. Toivasen hänen leskelleen jo maksettu marraskuun palkka päätettiin [3]) jättää perimättä takaisin.

Kaupunginhallitus myönsi [4]) koululääkäri N. E. Alholle oikeuden hoitaa sivutointa v:n 1942 loppuun sekä päätti [5]) puolestaan hyväksyä johtokunnan toimenpiteet vastaavanlaisen oikeuden myöntämisestä opettajille E. I. J. Hohenthalille, V. Kanervalle, Y. Lahtiselle, E. Salolalle, I. R. Seirilälle, Y. J. Tarkille ja V. B. Vaaralle.

Opettajat A. M. Immonen-Siimes, S. S. V. Nilsen, E. H. Railo, E. M. Sirkiä ja K. Sirkiä ja veistokalustonhoitaja A. V. Haataja oikeutettiin [6]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun sekä opettaja K. E. Ahtinen v:n 1943 loppuun.

Ruotsinkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Tarkastaja R. Malmbergille myönnettiin [7]) sairaslomaa yhdeksi kuukaudeksi joulukuun 3 p:stä lukien sijaisenaan taloudenhoitaja J. F. E. Pontán oikeuksin nostaa sijaispalkkiona tarkastajanviran pohjapalkan ja taloudenhoitajanviran palkan välinen erotus.

Opettaja K. von Schantzille, joka v:n 1940 syksystä lukien oli nauttinut sairaslomaa syyskuun 12 p:stä lokakuun 31 p:ään 1940 sekä helmikuun 16 p:stä 25 p:ään ja maaliskuun 18 p:stä toukokuun 21 p:ään, joten, kun joululoma sisältyi hänen tällä välin virantoimituksessa olemaansa aikaan, virantoimitus ei yhtäjaksoisesti ollut jatkunut kahta kuukautta, ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin [8]) edelleen myöntämään sairaslomaa lokakuun 1 p:stä 1941 lukien, kuitenkin yhteensä enintään 71 päivää eli se aika, jonka hän 12 kuukauden aikana oli ollut virantoimituksessa.

Vastauksessaan ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti [9]) ilmoittaa, että virkaatoimittaville opettajille B. Jakobssonille ja R. Carlingille, joiden kummankin oli katsottava olleen vähintään kaksi vuotta kaupungin palveluksessa, saatiin suorittaa yhden kuukauden kesälomapalkka.

Opettajat A. A. Lindholm, H. H. M. Schalin ja E. I. Åberg oikeutettiin [10]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Kansakoulujen työaika. Merkittiin [11]) tiedoksi, että kansakoulujen työ kertomusvuoden kevätlukukaudella kouluhallituksen päätöksen mukaisesti lopetettiin toukokuun 21 p:nä.

Kertomusvuoden syyslukukaudella koulutyö aloitettiin lokakuun 1 p:nä [12]).

---

[1]) Khs 9 p. tammik. 124 §. — [2]) S:n 10 p. heinäk. 1,768 §. — [3]) S:n 4 p. jouluk. 2,555 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 128 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 127 §, 6 p. marrask. 2,392 § ja 4 p. jouluk. 2,573 §. — [6]) Khn jsto 30 p. lokak. 4,159 §, 27 p. marrask. 4,254 § ja 30 p. jouluk. 4,337. — [7]) Khs 11 p. jouluk. 2,656 §. — [8]) S:n 30 p. lokak. 2,354 §. — [9]) S:n 19 p. kesäk. 1,660 §. — [10]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,149 §. — [11]) Khs 8 p. toukok. 1,210 §. — [12]) S:n 2 p. lokak. 2,193 §.

Kansakoulukansliain huoneistot. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi 3,150 mk [1]) suomenkielisten kansakoulujen kanslian huoneiston sekä 2,450 mk [2]) ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian huoneiston korotetun vuokran suorittamiseen.

Lapinlahden uuden kansakoulun vihkiäisjuhla. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [3]) 11,500 mk Lapinlahden uuden kansakoulun vihkiäisjuhlan järjestämiseen päättäen kehoittaa musiikkilautakuntaa luovuttamaan tarpeellisen osan kaupunginorkesteria maksutta esiintymään juhlassa. Kutsukorttien ja ohjelmien painatuskustannuksien suorittamiseen myönnettiin [4]) samoista varoista 628 mk.

Sankarivainajain muistotaulujen sijoittaminen kansakouluihin. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [5]) enintään 1,000 mk rakennustoimiston käytettäväksi kansakoulunopettajain kustantamien sankareina kaatuneiden opettajatoveriensa muistotaulujen sijoittamiseksi asianomaisiin kouluihin.

Lisämäärärahan myöntäminen. Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [6]) 26,909 mk:n lisäys suomenkielisten kansakoulujen lämpömäärärahaan.

Kansakouluhuoneistot. Kaupunginhallitus päätti [7]) myöntyä yleisten töiden lautakunnan esitykseen rakennustöiden aloittamisesta Mäkelänkadun kansakoulutontilla.

Kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa rakennustoimistoa vastedes koulutaloja tai muita mahdollisesti kysymykseen tulevia rakennusyrityksiä suunniteltaessa heti töiden alkuasteella neuvottelemaan niistä urheilulautakunnan kanssa ja tällöin mahdollisuuksien mukaan jo luonnospiirustuksia laadittaessa ottamaan huomioon urheilulautakunnan esitykset vapaan liikuntakasvatuksen tarpeiden tyydyttämisestä.

Kaupunginhallitus päätti [9]) oikeuttaa suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan käyttämään koulujen v:n 1940 kaluston hankintamäärärahaa Lapinlahdenkadun uuden kansakoulun kalustamiseen, johon varattu määräraha oli osoittautunut riittämättömäksi, mutta samalla huomauttaa johtokunnalle, ettei sen hallituksen luvatta olisi tullut hankkia kouluun mitään lisävälineitä, joita ei ollut huomioitu alkuperäisessä kustannuslaskelmassa.

Erinäisten muutostöiden suorittamiseen Annankadun kansakoulutalossa kaupunginhallitus myönsi [10]) 40,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaupunginhallitus oikeutti [11]) yleisten töiden lautakunnan korjaamaan ilmapommituksessa vaurioituneen Porthaninkadun kansakoulutalon rakennustoimiston talorakennusosaston laatiman suunnitelman mukaisesti entiseen kuntoonsa päättäen myöhemmin tehdä asiaa koskevan esityksen kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus päätti [12]) suostua kaasujohtojen vetämiseen kaasulaitoksen ehdottamin tavoin Porthaninkadun kansakoulutaloon sekä kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa heti panemaan alulle työt; kaupunginval-

---

[1]) Khs 6 p. helmik. 363 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 362 §. — [3]) S:n 3 p. huhtik. 867 §. — [4]) S:n 29 p. toukok. 1,428 §. — [5]) S:n 15 p. toukok. 1,281 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 115 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 316 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 311 §. — [10]) S:n 18 p. syysk. 2,092 §. — [11]) S:n 2 p. lokak. 2,191 §. — [12]) S:n 9 p. lokak. 2,229 §.

tuustolle päätettiin aikanaan tehdä esitys 20,000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämisestä tarkoitukseen.

Eräiden Kirstinkadun talon n:o 16 kiireellisten korjaustöiden suoritus päätettiin [1]) antaa suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan hoidettavaksi oikeuksin käyttää näihin töihin enintään 20,000 mk suomenkielisten kansakoulujen määrärahasta Yleisten laitteiden kunnossapito, minkä ylittämisestä aikanaan tehtäisiin esitys kaupunginvaltuustolle.

Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [2]) 24,800 mk väestönsuojain järjestämiseen Oikokadun 7:ssä toimivaa apukoulua sekä 20,000 mk Annankadun 30:ssä toimivaa kansakoulua varten.

Rakennustoimistoa päätettiin [3]) kehoittaa poistamaan Snellmaninkoulun väestönsuojaksi sisustetun varastohuoneen tukilaitteet käyttäen tähän 625 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten.

V:n 1940 käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [4]) 20,000 mk suoritettavaksi suomenkieliselle työväenopistolle vuokrana sen neljälle kansakoululuokalle luovuttamista lisähuoneista.

Käpylän koulun oppilasluvun huomattavan lisääntymisen johdosta päätettiin [5]) koululle marraskuun 1 p:stä lukien vuokrata neljä lisäluokkahuonetta Käpylän yhteiskoulun talosta 9,000 mk:n kuukausivuokrin lämpöineen sekä oikeuksin käyttää koulun voimistelusalia ja luonnontiede-, laulu- y.m. erikoisoppisaleja. Lisäluokkahuoneiden kertomusvuoden vuokran maksamiseen myönnettiin samalla 18,000 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Kaupunginhallitus päätti [6]), että suomenkieliset kansakoulut edelleen lukuvuonna 1941/42 entisin ehdoin ja tavoin saivat käyttää eräitä suomenkielisen työväenopiston ja Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun huoneita.

Kirstinkadun 16:ssa oleva työtupain entinen talo päätettiin [7]) kertomusvuoden syksystä lukien luovuttaa suomenkielisten kansakoulujen käyttöön.

Kaupunginhallitus päätti [8]), että suomenkielisessä työväenopistossa työskentelevät suomenkielisten kansakoulujen normaaliluokat saivat aterioida Kallion kansakoulussa sekä tarkkailuluokat ja apukoulunluokat omissa luokkahuoneissaan.

Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan toimenpiteen luovuttaa syyslukukauden alusta lukien 2 tai 3 Lapinlahdenkadun uuden kansakoulun luokkahuonetta suomenkielisen työväenopiston käytettäviksi opintopiirityötä varten maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo 18.30—21.30 180 mk:n vuokrin oppituntia kohden vuodessa, johon sisältyi lämpö ja valo, ollen opiston suoritettava korvaus siivouksesta, mahdollisesta tilapäisen vahtimestarin käytöstä sekä mahdollisista vahingoista.

Andra svenska lyceum i Helsingfors oikeutettiin [10]) edelleen lukuvuonna 1941/42 käyttämään Annankadun 30:ssä ja Ratakadun 8:ssa toimivien koulujen voimistelusaleja tyttöjen voimistelua varten 12—15 viikkotuntina entisin korvauksin, joka 12 viikkotunnilta oli 10,500 mk lukuvuotta kohden, sekä 875 mk:n lisäkorvauksin jokaiselta 12 viikkotunnin yli menevältä tunnilta, sisältyen kaikkiin korvausmääriin siivous- ja valaistuskustannukset.

---

[1]) Khs 11 p. syysk. 2,065 §. — [2]) S:n 20 p. marrask. 2,468 §. — [3]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,140 §. — [4]) Khs 9 p. tammik. 126 §. — [5]) S:n 27 p. kesäk. 1,690 §. — [6]) S:n 18 p. syysk. 2,084 §. — [7]) S:n 27 p. kesäk. 1,689 §. — [8]) S:n 9 p. lokak. 2,233 §. — [9]) S:n 8 p. toukok. 1,206 §. — [10]) S:n 12 p. kesäk. 1,582 §.

Kun kyseinen lyseo sittemmin kuitenkaan ei syyslukukaudella voinutkaan käyttää hyväkseen edellä mainittua oikeutta, koska Annankadun koulun sali oli luovutettuna sotilastarkoituksiin ja Ratakadun koulun sali ei ollut sopivina aikoina vapaana, jatkuen esteet mahdollisesti vielä kevätlukukaudellakin, kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle, ettei lyseolta näissä olosuhteissa voinut vaatia vuokraa puheena olevista kouluhuoneistoista.

Merkittiin [2]) tiedoksi suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus Käpylän, Toukolan, Kallion, Töölön ja mahdollisesti muidenkin koulujen talojen ottamisesta sotilasmajoitukseen.

Kaupunginhallitus päätti [3]) ilmoittaa kansakoulujen taloudenhoitajille, että puolustuslaitokselta ei ollut vaadittava korvausta vuokrasta siinä tapauksessa, että koulutalo oli laillisessa järjestyksessä otettu puolustuslaitoksen käyttöön.

Kansakouluhuoneistoja luovutettiin [4]) lisäksi kuten ennenkin erinäisin ehdoin kurssitoimintaa ja opetustilaisuuksia varten, kokoushuoneistoiksi, voimistelu- y.m. harjoitusten pitämiseen sekä majoitus- y.m. tarkoituksiin.

Ruoka-aineiden saanti kansakoulujen jatkokoulujen kotitalousopetusta varten. Kaupunginhallituksen puollettua [5]) kansanhuoltoministeriölle antamassaan lausunnossa ostolupien myöntämistä Helsingin kaupungin kansakoulujen opetuskeittiöille määrättyjen ruokatarvikemäärien hankkimiseen jatkokoulujen kotitalousopetusta varten, kansanhuoltoministeriö ilmoitti, että sen ohjekirjeessä n:o 33 annettujen ohjeiden mukaisesti voidaan kansakoulujen opetuskeittiöille, jotka kuuluvat mainitussa ohjekirjeessä olevan jaoittelun III ryhmään, ilman vastaavan kuponkimäärän tilitysvelvollisuutta myöntää luvat ostaa seuraavat tarvikemäärät: 25 g rasvaa, 50 g lihaa ja 50 g sokeria tai siirappia oppilasta kohden kuukaudessa. Ilmoitus merkittiin [6]) tiedoksi.

Cygnaeuksenkoulun oppilaskirjaston kirjalaskujen suorittaminen. Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan esitykseen eräiden Cygnaeuksenkoulun oppilaskirjaston kirjalaskujen maksamisesta ruotsinkielisten kansakoulujen v:n 1940 määrärahasta Koulutarvikkeet.

Aleksis Kiven koulussa sattunut kirjoituskonevarkaus. Merkittiin [8]) tiedoksi suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus Aleksis Kiven koulun johtajan Underwood-merkkisen kirjoituskoneen varastamisesta syyskuun 25 p:nä 1940 sekä päätettiin poistaa se asianomaisesta kalustoluettelosta.

Kansakoulujen eräiden viranhaltijain sekä oppilaiden vapaat raitiotiematkat. Kaupunginhallitus päätti [9]) suostua suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan anomukseen saada kuukausittain suorittaa seuraaville viranhaltijoille alla mainitut rahamäärät raitiotielippujen ostamista varten: kouluhoitajattarelle ja voimistelunneuvojalle 90 mk, koululääkärille 50 mk ja taloudenhoitajalle 50 mk.

---

[1]) Khs 30 p. jouluk. 2,739 §. — [2]) Khn jsto 27 p. kesäk. 3,766 §. — [3]) Khs 20 p. marrask. 2,463 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 131 §, 30 p. tammik. 321 §, 6 p. maalisk. 644 §, 3 p. huhtik. 882 §, 2 p. toukok. 1,106 §, 8 p. toukok. 1,208 §, 29 p. toukok. 1,421 §, 12 p. kesäk. 1,581 §, 28 p. elok. 2,013 §, 18 p. syysk. 2,079 §, 18 p. syysk. 2,087 §, 2 p. lokak. 2,192 §, 4 p. jouluk. 2,574 § ja 30 p. jouluk. 2,741 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 248 §. — [6]) S:n 6 p. helmik. 369 §. — [7]) S:n 8 p. toukok. 1,211 §. — [8]) S:n 20 p. helmik. 499 §. — [9]) S:n 3 p. huhtik. 879 §.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin [1]) tarverahoistaan myöntämään voimistelunopettaja E. Bymanille 90 mk:n määräraha kuukaudessa raitiotievaunulippujen ostoon.

Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunnalle päätettiin [2]) puoltaa suomenkielisten ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain lausuntoja raitiotiealennuslippujen myöntämisestä koulujen iltajatkoluokkien oppilaille samoin ehdoin kuin niitä myönnettiin päiväjatkokoulua käyville oppilaille.

Vitamiinivalmisteiden jakaminen kansakouluoppilaille. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi vitamiinivalmisteiden jakamiseksi suomenkielisten kansakoulujen oppilaille 20,000 mk [3]) ja ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaille 6,000 mk [4]).

Kansakoulujen koulupuutarhatoiminta. Kaupunginhallitus päätti [5]) oikeuttaa suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ryhtymään valmistaviin toimenpiteisiin tilapäisen koulupuutarhan järjestämiseksi siirtolapuutarhaneuvojan tarkoitukseen luovutettavaksi ehdottamalle Mäkelänkadun varrella olevalle maa-alueelle sekä myöntää tarkoitukseen ennakolta kaupunginkassasta 77,000 mk ja aikanaan tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen mainitun suuruisen lisämäärärahan myöntämisestä koulupuutarhatoiminnan tilapäiseksi laajentamiseksi.

Ärtin koulupuutarhan kustannusten huomattavasti noustua sen oppilasmäärän lisääntymisen vuoksi, kaupunginhallitus oikeutti [6]) kansakoulujen tarkastajaneuvoston niiden korvaamiseksi käyttämään muurarimestari Alex. Ärtin säätiön korkovaroista 4,000 mk sekä ylittämään kansakoulujen yhteisiin menoihin sisältyvää määrärahaa Koulupuutarhat 18,000 mk, mihin ylitykseen aikanaan oli hankittava kaupunginvaltuuston suostumus.

Kansakoulujen kesäsiirtolatoiminta. Kaupunginhallitus päätti [7]), että Helsingin kansakoulunopettajayhdistyksen kesävirkistystoimikunnan kesäsiirtolain toimintaa saatiin jatkaa syyskuun 15 p:ään. Kesäsiirtolain toiminta-ajan pidentämisestä aiheutuvien lisäkustannusten peittämiseen kaupunginhallitus myönsi [8]) ennakolta kaupunginkassasta 210,000 mk päättäen myöhemmin tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen mainitun suuruisen rahamäärän myöntämisestä.

Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening nimisen yhdistyksen kesäsiirtolain ylläpitämiseen syyskuun loppuun kaupunginhallitus myönsi [9]) ennakolta kaupunginkassasta 65,000 mk.

Uintiohjauskurssien järjestäminen kansakoulunopettajille. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [10]) 2,000 mk uintiohjauskurssien järjestämiseen ruotsinkielisten kansakoulujen opettajille ehdoin, että kursseihin osallistuvat opettajat myöhemmin antoivat uintiopetusta oppilailleen.

Puhehäiriöiden korjaamista tarkoittavan opetuksen järjestäminen kansakouluihin. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [11]) 2,000 mk ruotsinkielisten kansakoulujen käytettäväksi puhehäiriöiden korjaamista tarkoittavan opetuksen järjestämiseen.

---

[1]) Khn jsto 23 p. tammik. 3,114 §. — [2]) Khs 9 p. lokak. 2,223 ja 2,224 §. — [3]) S:n 3 p. huhtik. 868 §. — [4]) S:n 3 p. huhtik. 869 § ja 18 p. syysk. 2,089 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,058 §. — [6]) S:n 8 p. toukok. 1,212 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 1,919 §. — [8]) S:n 11 p. syysk. 2,062 §. — [9]) S:n 18 p. syysk. 2,083 §. — [10]) Khn jsto 3 p. huhtik. 3,407 §. — [11]) Khs 2 p. lokak. 2,718 §.

Raittiustyö kansakouluissa. Käyttövaroistaan raittiustyön tukemiseen kaupunginhallitus myönsi [1]) 24,000 mk raittiustyön tukemiseen suomenkielisissä ja 6,000 mk ruotsinkielisissä kansakouluissa.

Kansakouluoppilaille toimitettava ammatinvalinnan neuvontakirjanen. Kansakouluoppilaita varten tarkoitetun ammatinvalinnan neuvontakirjasen julkaisemisen avustamiseksi kaupunginhallitus myönsi [2]) yleisistä käyttövaroistaan 6,500 mk.

Pirkkolan omakotialueella asuvien kansakouluoppilaiden lukukausimaksut. Kaupunginhallitus päätti [3]), että Pirkkolan omakotialueella asuvien oppilaiden huoltajilta peritään koulumaksuna ainoastaan se osa lukukausimaksusta, jota vastaavan ajan lapset Oulunkylän kunnassa asuen ovat käyneet koulua Helsingin kaupungin kansakouluissa.

Siirtoväen lasten kansakoulunkäynti. Siirtoväen huollon keskuksen kehoitettua kiertokirjeitse kuntia ottamaan huomioon, että siirtoväen lapset olivat oleskelukunnassaan koulunkäynnin suhteen samassa asemassa kuin kuntien asukkaiden lapset, kansakoulujen johtokunnat ilmoittivat, että Helsingin kansakouluissa oli noudatettu annettuja ohjeita, sekä ettei valituksia siinä suhteessa ollut esiintynyt, mikä merkittiin [4]) tiedoksi.

Kansakoulujen valtionapu. Kaupunginlakimiehelle annettiin [5]) tehtäväksi anoa suomen- ja ruotsinkielisille kansakouluille valtionapua v:lta 1941.

Kaupungin kansakoululaitokselle v:lta 1940 myönnetty valtionapu nousi 7,164,163 mk:aan, josta 406,263 mk tuli oppilaiden kesävirkistyksen osalle [6]).

Suomenkielinen työväenopisto. V:n 1940 käyttövaroistaan polttoaineiden hinnan nousun varalta kaupunginhallitus myönsi [7]) 5,236: 30 mk:n suuruisen lisäyksen suomenkielisen työväenopiston saman vuoden lämpömäärärahaan.

Kertomusvuoden käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [8]) 2,500 mk yhteiskunnalliselta korkeakoululta vuokrattujen lisähuoneiden kertomusvuoden vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Kaupunginhallitus päätti [9]) luovuttaa opistotalon alakerrassa olevan fysiikan luentosalin kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi Kallion ilmailukerhon käytettäväksi lennokkien rakennuskurssien toimeenpanoon kahtena opiston johtajan kanssa tarkemmin sovittuna iltana viikossa, kuitenkin ehdoin, että salia ei käytetty lennokkien varsinaiseen rakentamiseen ja että kerho korvasi salin käytöstä kaupungille aiheutuvat siivous- ja valaistuskulut sekä opiston vahtimestarille mahdollisesti aiheutuvan lisätyön ynnä huoneiston ja kaluston mahdollisen vahingoittumisen.

Vieraspaikkakuntalaisten pääsy Helsingin ammattikouluihin. Kaupunginhallitus päätti [10]), että ammattikouluihin edelleen saatiin ottaa vieraspaikkakuntalaisia enintään 20 % kunkin luokan oppilasmäärästä, kuitenkin siten, että Helsingin liitosalueilta kotoisin oleville oppilaille annettiin etusija helsinkiläisten jälkeen. Samalla päätettiin, että valmistavan tyttöjen ammattikoulun liinavaateompeluosastolle ja ruotsinkieliselle talous-

[1]) Khs 30 p. tammik. 315 §. — [2]) S:n 13 p. maalisk. 705 §. — [3]) S:n 3 p. huhtik. 866 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 123 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 2,511 ja 2,512 §. — [6]) S:n 6 p. helmik. 374 § ja 13 p. helmik. 463 §. — [7]) S:n 16 p. tammik. 169 §. — [8]) S:n 6 p. helmik. 373 §. — [9]) S:n 23 p. toukok. 1,316 §. — [10]) S:n 9 p. lokak. 2,230 §.

osastolle voitiin ottaa oppilaiksi johtokunnan ehdottama suurempikin prosenttimäärä vieraspaikkakuntalaisia.

Ammattikoulutyön keskeytyksen ajalta maksettavat palkat y.m. Kansakoulukadun 3:ssa olevan ammattikoulutalon jouduttua puolustuslaitoksen käyttöön, kaupunginhallitus päätti [1]) sinä aikana, jolloin ammattikoulujen työ näin ollen oli keskeytyksissä:

suorittaa kaikille vakinaisille viranhaltijoille heidän palkkansa keskeytyksen ajalta, kuitenkin niin, että heidän jos v:n 1942 kevätlukukausi pidennettiin yli normaaliajan, oli palveltava myös tämä aika ilman eri palkanlisäystä;

suorittaa niille toimihenkilöille, jotka oli palkattu kuukausipalkoin tilapäisen työvoiman määrärahoista, heidän kuukausipalkkansa kyseisen keskeytyksen ajalta, seuraten siitä heille samat velvoitukset kuin sääntöpalkkaisilla viranhaltijoilla oli; sekä

suorittaa niille tilapäisen työvoiman määrärahoista palkatuille tuntiopettajille, jotka olivat ottaneet suorittaakseen määrätyn luvun viikkotunteja koko edellisenä lukuvuonna, tuntipalkkion kaikilta viikoilta, jos viikkotuntien lukumäärä nousi vähintään kahdeksaan, jolloin asianomainen lisäksi voi laskea yhteen kaupungin eri kouluissa antamiensa tuntien määrät edellyttäen, ettei tuntiopettaja saanut riittävää palkkaa muualta tai ei muuten ollut taloudellisesti turvatussa asemassa.

Yleinen ammattilaiskoulu. Ammattiopetuslaitosten johtokuntaa päätettiin [2]) kehoittaa myymään yleisen ammattilaiskoulun opetusvälineistöön kuuluva, nyttemmin tarkoitustaan vastaamaton projektiokone 2,000 mk:n hinnoin Koulutarpeiden keskusliike oy:lle.

Kirjapainokoulu. Kaupunginhallitus päätti [3]) suostua ammattiopetuslaitosten johtokunnan esitykseen kirjapainokoulun opettajan G. Allardtin julkaiseman suomen- ja ruotsinkielisen laskuesimerkkikokoelman lunastamisesta kirjapainokoulun omaisuudeksi 1,000 mk:n hinnoin oikeuttaen johtokunnan suorittamaan mainitun korvauksen koulun määrärahasta Opetus- ja työvälineet.

Kaupunginhallitus päätti [4]) suostua vuokraamaan kirjapainokoulun painokoneen, latomokastin kirjasimineen, oikovedoskoneen sekä eräitä muita työvälineitä sodan ajaksi päämajan tiedoitusosastolle 5,000 mk:n kuukausivuokrin sekä ehdoin, että valtio vastasi kaikista koneille mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Valmistava poikain ammattikoulu. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) ammattiopetuslaitosten johtokunnan ehdotuksen tuntiopettajien J. V. Salon ja U. Louhelan tuntipalkan korottamisesta 20 mk:aan.

Valtion suoritettua kaupungille 9,994 mk:n korvauksen sodan aikana Helsingin teollisuuspiirin käyttöön pakkoluovutuksella otetuista valmistavan poikain ammattikoulun työkoneista, kaupunginhallitus päätti [6]) kehoittaa rahatoimistoa siirtämään mainitusta korvausmäärästä 3,225 mk valmistavan poikain ammattikoulun kaluston kunnossapitomäärärahan hyvitykseksi, josta määrärahasta oli käytetty mainitun verran palautettujen koneiden korjaamiseen.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan

---

[1]) Khs 11 p. syysk. 2,064 §. — [2]) Khn jsto 9 p. tammik. 3,057 §. — [3]) Khs 29 p. toukok. 1,418 §. — [4]) S:n 31 p. heinäk. 1,861 §. — [5]) S:n 3 p. huhtik. 876 §. — [6]) S:n 13 p. maalisk. 702 §.

nousun varalta myönnettiin [1]) 1,710 mk:n lisäys valmistavan poikain ammattikoulun lämpömäärärahaan.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [2]) maaliskuun aikana aloittamaan valmistavan poikain ammattikoulun uuden talon rakennustyöt.

Valmistava tyttöjen ammattikoulu. Kaupunginvaltuuston valmistavaan tyttöjen ammattikouluun perustaman [3]) tietopuolisten aineiden opettajan viran täyttämistä koskevan, ammattiopetuslaitosten johtokunnan joulukuun 8 p:nä tekemän päätöksen kaupunginhallitus päätti [4]) sallia panna täytäntöön oikaistuna joulukuun 16 p:nä päivätyssä johtokunnan kirjelmässä mainituin tavoin, kuitenkin siten, että, koska valmistavain ammattikoulujen vakinaisten opettajain pätevyysvaatimuksien määrääminen asetuksen mukaisesti kuului kauppa- ja teollisuusministeriölle ja koska lisäksi tietopuolisten aineiden opettajan pätevyysvaatimukset tultaisiin määräämään kohta vahvistettavassa asetuksessa, niin johtokunnan asettaman jaoston ei tullut käsitellä kyseisen opettajanviran pätevyysvaatimuksia.

Sen johdosta, että valmistavan tyttöjen ammattikoulun virkaatoimittava johtajatar A.-L. Suomala oli vapautettu johtajattarenvirasta toukokuun 21 p:stä lukien, ammattiopetuslaitosten johtokunta oli päättänyt jättää viran hoidon kesän ajaksi ja enintään syyslukukauden alkuun saakka tarkastaja E. E. Kanerviolle. Tällöin kuitenkin kaupunginhallitus päätti [5]) kumota mainitun vaalin sekä määrätä, että johtokunnan oli toimitettava uusi vaali tällöin huomioonottaen koulun opettajien myöhemmin tekemä ilmoitus, että opettaja C. M. Henriksson oli suostuvainen hoitamaan johtajattarenvirkaa kertomusvuoden kesällä. Johtokunta määräsikin sittemmin opettaja Henrikssonin väliaikaiseksi johtajattareksi syyslukukauden alkuun saakka ja kaupunginhallitus päätti [6]) koulun tilapäisen työvoiman määrärahasta sallia suorittaa hänelle yhteensä 2,000 mk:n korvauksen johtajattaren tehtävien hoitamisesta kahden kesälomakuukauden aikana.

Kaupunginhallitus päätti [7]) sallia suorittaa koulun tavanmukaisilla kuusiviikkoisilla, tammikuun 13 p:nä alkavilla talousosaston ompelukursseilla ja ompeluosaston talouskursseilla tarvittavan lisäopettajan A. Kilpiän palkan koulun tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Vastauksena ammattiopetuslaitosten johtokunnan asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa, että johtokunnan koevuodeksi valmistavan tyttöjen ammattikoulun pesun- ja silityksenopettajaksi v:n 1941 loppuun määräämälle neiti I. Silta-Aholle oli maksettava palkka kesäkuun loppuun saakka.

Koulun tuntiopettajan L. Orkon anomus palkallisen virkavapauden saamisesta synnytyksen vuoksi päätettiin [9]) evätä.

Ammattiopetuslaitosten johtokunnalle päätettiin [10]) ilmoittaa, että koulun leipomon henkilökunnalle edelleen oli maksettava palkat myös siltä ajalta, jolloin leipomon toiminta kesällä oli keskeytyksissä.

Koulun ruokalan ruokala-apulainen S. Klari, joka ruokalan toiminnan supistuttua oli irtisanottu toukokuun 21 p:nä heinäkuun 1 p:stä lukien ja joka sen jälkeen oli nostanut täyden palkan ja samalla nauttinut kesälomaa koko edellä mainittujen päivien välisen ajan, oli sittemmin valittanut irtisano-

---

[1]) Khs 16 p. tammik. 166 §. — [2]) S:n 20 p. helmik. 487 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 48. — [4]) Khs 11 p. jouluk. 2,629 § ja 30 p. jouluk. 2,735 §. — [5]) S:n 23 p. toukok. 1,322 §. — [6]) S:n 18 p. syysk. 2,080 §. — [7]) S:n 13 p. helmik. 455 §. — [8]) S:n 27 p. kesäk. 1,687 §. — [9]) S:n 9 p. tammik. 80 §. — [10]) S:n 19 p. kesäk. 1,661 §.

misesta sekä tiedustellut, eikö hänelle kuulunut kuukauden palkka irtisanomisajalta ja lisäksi kuukauden kesälomapalkka. Kaupunginhallitus päätti [1]) tällöin yhtyä ammattiopetuslaitosten johtokunnan käsitykseen, että valitus oli katsottava aiheettomaksi.

Kaupunginhallitus päätti [2]) myöntyä ammattiopetuslaitosten johtokunnan esitykseen, että valmistavan tyttöjen ammattikoulun talousoppilaiden opetuskeittiössä nauttimien, heidän itse valmistamiensa ateriain hinta korotettaisiin 1 mk:sta 1: 50 mk:aan.

Koulutyön ollessa sota-aikana keskeytyksissä kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa ammattiopetuslaitosten johtokuntaa viipymättä irtisanomaan valmistavan tyttöjen ammattikoulun ompelimon ja leipomon harjoittelijat.

Kaupunginhallitus päätti [4]) hyväksyä ammattiopetuslaitosten johtokunnan toimenpiteet v:n 1942 alusta lukien supistaa valmistavan tyttöjen ammattikoulun leipomon toimintaa jättämällä suuri leivinuuni kokonaan pois käytännöstä, sulkea leipämyymälä irtisanoen sen myyjätär ja järjestäen koulun talousosastolla työtä työttömäksi jäävälle toiselle leipojalle sekä vähentää leipomon valvojan palkka 500 mk:sta 250 mk:aan kuukaudessa.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [5]) 6,600 mk:n lisäyksen valmistavan tyttöjen ammattikoulun vuokramäärärahaan koulun tarveaineiden hoitajan asunnoksi kertomusvuoden helmikuun 1 p:stä lukien luovutetun ammattikoulutalon kuudennessa kerroksessa olevan siihen asti käyttämättömänä olleen yhden huoneen ja keittiön vuokraa varten.

Kaupunginhallitus päätti [6]) ilmoittaa ammattiopetuslaitosten johtokunnalle valmistavan tyttöjen ammattikoulun talon vapautumisesta puolustuslaitoksen käytöstä.

Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua Suomen hotelli- ja ravintolakoulun käytettävänä olleen, ammattikoulutalon kuudennessa kerroksessa olevan valmistavan tyttöjen ammattikoulun laboratoriokeittiön ottamiseen takaisin valmistavan tyttöjen ammattikoulun omaan käyttöön.

Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys oikeutettiin [8]) tavanmukaisin ehdoin käyttämään valmistavan tyttöjen ammattikoulun taloa yhdistyksen kesäkuun 27 p:n ja heinäkuun 2 p:n välisenä aikana pidettävän vuosijuhlan osanottajain majoittamiseen.

Kaupunginhallitus päätti [9]) suostua eräiden tarpeettomien, tyttöjen ammattikoululle kuuluvien tavarain myyntiin sekä erinäisen sen ullakolla olevan romun luovuttamiseen romunkeräykseen.

Kaupungin varoista myönnetyt avustukset. Kaupunginhallitus päätti [10]), että opetuslaitoksia varten kertomusvuoden talousarvioon merkittyjä avustuksia, jotka suoritetaan puolivuosittain tai vuosineljänneksittäin, toistaiseksi ei makseta ennenkuin kaupunginhallitus toisin päättää.

Kaupunginhallituksen yleisjaosto valtuutettiin [11]) sittemmin ratkaisemaan mainitunlaiset kysymykset.

J. G. Wilckmanin rahaston korkovarain käytön tarkastusta koskeva ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus merkittiin [12]) tiedoksi.

---

[1]) Khs 11 p. syysk. 2,059 §. — [2]) S:n 13 p. marrask. 2,452 §. — [3]) S:n 11 p. syysk. 2,064 §. — [4]) S:n 30 p. jouluk. 2,734 §. — [5]) S:n 13 p. maalisk. 703 §. — [6]) S:n 25 p. syysk. 2,155 §. — [7]) S:n 30 p. jouluk. 2,736 §. — [8]) S:n 29 p. toukok. 1,419 §. — [9]) S:n 20 p. maalisk. 757 §. — [10]) S:n 27 p. kesäk. 1,699 §. — [11]) S:n 31 p. heinäk. 1,857 §. — [12]) S:n 30 p. tammik. 322 §.

F. J. von Beckerin lahjoitusrahasto. Lähinnä Helsingin sokeainkoulun ruotsinkielisen osaston hyväksi työskentelevän Svenska blindskolföreningen yhdistyksen anomus avustuksen saamisesta F. J. von Beckerin lahjoitusrahaston korkovaroista ei antanut [1]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta. Kouluhallituksen tämän jälkeen asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti [2]) vastata pysyvänsä aikaisemmasssa päätöksessään, jonka mukaan kaupunki ei voi myöntää kyseisen lahjoitusrahaston korkovaroista avustusta valtion sokeainkoulun osaston ylläpitoon käytettäväksi, ottaen lisäksi huomioon, että rahaston korkovaroista 80 % käytettiin Sokeain ystävät yhdistyksen toiminnan avustamiseen [3]).

R. Heimbergerin palkintorahasto. Ammattiopetuslaitosten johtokunnalle päätettiin [4]) ilmoittaa, että R. Heimbergerin palkintorahaston korkovaroja oli kertomusvuonna käytettävissä yhteensä 3,694: 75 mk.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahasto. K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston korkovaroista myönnettiin [5]) kertomusvuonna suomenkieliselle työväenopistolle 931 mk, ruotsinkieliselle työväenopistolle 132: 25 mk, yleiselle ammattilaiskoululle 652 mk, kirjapainokoululle 324 mk ja taideteollisuuskeskuskoululle 431 mk.

C. F. Ekholmin stipendirahasto. Kaupunginhallitus päätti [6]) C. F. Ekholmin stipendirahaston kertomusvuonna käytettävissä olevista korkovaroista julistaa haettavaksi kolme 2,750 mk:n suuruista matka-apurahaa vähintään kuukauden oleskelua varten ulkomailla sekä aikanaan esittää kaupunginvaltuustolle, että näistä apurahoista yksi jaettaisiin suomenkieliselle ja kaksi ruotsinkielisille hakijoille.

Kun kaupunginhallituksen toimesta sittemmin julkaistun kuulutuksen johdosta, arvatenkin poikkeuksellisten aikojen vuoksi, ei ilmaantunut ainoatakaan apurahan hakijaa, niin hallitus päätti [7]), että rahaston käytettävissä olevia korkovarasäästöjä ei enää kertomusvuonna julisteta haettaviksi vaan että ne yhdessä kertomusvuonna kertyneiden korkovarasäästöjen kanssa on käytettävä apurahoina v. 1942.

G. Pauligin lahjoitusrahasto. Kaupunginhallitus päätti [8]), että G. Pauligin lahjoitusrahaston korkovaroista ei kertomusvuonna jaeta avustusta vaan että sen kertyneet korkovarat siirretään v. 1942 käytettäviksi.

Kotitalouslautakunta. Kaupunginhallitus päätti [9]), että kotitalouslautakunnan tyttökerhojen ohjaajalle, joka siihen asti oli toiminut kertapalkoin, kertomusvuoden alusta lukien saataisiin suorittaa 1,600 mk:n suuruinen kuukausipalkka.

Kotitalousneuvoja L. M. Koivisto oikeutettiin [10]) tammikuun 13 p:n ja helmikuun 13 p:n välisenä aikana Ruotsiin tehtävän opintomatkansa [11]) ajalta saamaan täydet palkkaetunsa [12]).

Kaupunginhallitus päätti [13]), että kotitalouslautakunnan kertapalkkaa nauttivalle tyttökerhojen ohjaajalle S. Salolle suorittamaa 400 mk:n kalliinajanlisäystä ei peritä takaisin.

Kasvitarhaviljelyksen edistämistä tarkoittavan käytännöllisen opastustoiminnan harjoittamiseen kaupunkilaisperheiden keskuudessa kaupunginhallitus myönsi [14]) 5,000 mk yleisistä käyttövaroistaan.

---

[1]) Khs 24 p. heinäk. 1,814 §. — [2]) S:n 11 p. jouluk. 2,661 §. — [3]) Ks. v:n 1931 kert. s. 82. — [4]) Khs 23 p. toukok. 1,318 §. — [5]) S:n 15 p. toukok. 1,282 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,271 §. — [7]) S:n 6 p. marrask. 2,393 §. — [8]) S:n 11 p. syysk. 2,061 §. — [9]) S:n 6 p. helmik. 370 §. — [10]) S:n 9 p. tammik. 121 §. — [11]) Ks. v:n 1940 kert. s. 116. — [12]) Ks. v:n 1940 kert. s. 116. — [13]) Khs 9 p. tammik. 130 §. — [14]) S:n 3 p. huhtik. 886 §.

Kotitalouslautakunta oikeutettiin [1]) järjestämään Hakaniemen torilla toriaikana neuvontatoimintaa perheenemännille sekä päätettiin kehoittaa kiinteistötoimistoa luovuttamaan tarpeellinen toripaikka lautakunnan käytettäväksi. Sittemmin lautakunta oikeutettiin [2]) kyseisen toimintansa jatkamiseksi saamaan käyttöönsä joitakin Hakaniemen hallin myymälöitä.

Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä kotitalouslautakunnan ehdotuksen kotitalousneuvoja I. Grotenfeltin määräämisestä asiamieheksi, jonka kanssa sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto asettuisi yhteyteen uutta elinkustannustutkimusta toimeenpannessaan, kuitenkin huomauttaen lautakunnalle, että sen opettajia ja neuvojia saatiin käyttää tilinpitäjien neuvojina tutkimuksessa ainoastaan siinä määrin, ettei heidän vakinainen opetustyönsä lautakunnan toimeenpanemilla kursseilla siitä häiriintynyt eikä sitä varten ollut tarpeen palkata tilapäistä työvoimaa.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin myönnettiin [4]) 4,900 mk kotitalouslautakunnan Fredrikinkadun 16:ssa toimivan opetuskeittiön vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Mäkelänkadun 45:ssä oleva kotitalouskerholan huoneisto päätettiin [5]) luovuttaa Vallilan siirtolapuutarhayhdistyksen käytettäväksi sen ompelukerhon kokoontumispaikkana.

Lastentarhat. Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin [6]) apulaistarkastaja L. Rudbäckille maaliskuun 13 p:n ja toukokuun 10 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan johtaja S. E. Siirala.

Lastentarhain johtokunta oli myöntänyt opettaja A. Paasiolle sairaslomaa v:n 1940 marraskuun 4 p:n ja joulukuun 20 p:n väliseksi ajaksi sekä v:n 1941 tammikuun 13 p:n ja helmikuun 13 p:n väliseksi ajaksi, yhdistäen lastentarhain joululomaan edellä mainitut sairaslomat. Johtokunnan alistettua kysymyksen opettaja Paasiolle edellä mainitulta sairasloma-ajalta maksettavasta palkasta kaupunginhallituksen ratkaistavaksi, hallitus päätti [7]), että hän saa täyden palkan yhteensä kahden kuukauden ajalta sekä sen ylittävältä ajalta 2/3 palkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Lastentarhain johtokunta oli myöntänyt opettaja S. M. E. Helasvuolle palkatonta virkavapautta yksityisasiain vuoksi maaliskuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n väliseksi ajaksi sekä virkavapautta synnytyksen vuoksi toukokuun 1 p:stä lukien, mikä viimeksi mainittu loma kuitenkin johtokunnan pöytäkirjassa virheellisesti oli merkitty alkaneeksi huhtikuun 1 p:nä. Synnytyksen tapahduttua kesäkuun 19 p:nä, johtokunta oikeutti opettaja Helasvuon saamaan täyden palkan toukokuun 8 p:n ja heinäkuun 31 p:n väliseltä ajalta, jääden toukokuun 1 p:n ja 7 p:n välinen aika palkattomaksi lomaksi ja elokuun 1 p:n ja 31 p:n välinen aika kesälomaksi. Kaupunginhallitus päätti [8]), että palkkaetujen määräämistä koskeva johtokunnan päätös saatiin panna toimeen oikaistuna tarpeellisin tavoin.

Johtaja A. Ståhlbergille myönnettiin [9]) virkalomaa helmikuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi sosialiministeriön huoltoasiainosaston naispuolisen lastensuojeluntarkastajan sijaisuuden hoitamista varten.

---

[1]) Khs 14 p. elok. 1,874 §. — [2]) S:n 18 p. syysk. 2,082 §. — [3]) S:n 6 p. marrask. 2,363 §. — [4]) Khn jsto 27 p. maalisk. 3,369 §. — [5]) Khs 6 p. helmik. 372 §. — [6]) S:n 3 p. huhtik. 877 § ja 2 p. toukok. 1,111 §. — [7]) S:n 13 p. helmik. 431 §. — [8]) S:n 4 p. syysk. 2,016 § ja 25 p. syysk. 2,140 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 326 §.

Lastentarhain ulkopuolella asuvien lastenhoitajien ja talousapulaisten suoritettava korvaus laitoksissa saamastaan ruoasta vahvistettiin [1]) maaliskuun 1 p:stä lukien 175 mk:ksi kuukaudessa.

Korottaen lastentarhain ennakkovarain määrän 150,000 mk:sta 165,000 mk:aan kaupunginhallitus myönsi [2]) eri lastentarhoille oikeuden ennakkovarain pitämiseen siten, että apulastentarha Aula sai pitää 5,000 mk, Pasilan lastentarha 4,500 mk, Toukolan lastentarha 3,500 mk, Vallilan kunnallinen lastenseimi 5,000 mk, Alku 3,800 mk, Alppimaja 7,300 mk, Kaleva 3,500 mk, Kalliorinne 3,500 mk, Kallion suomenkielinen lastentarha 4,500 mk, Kotikallio 15,000 mk, Kotivara 4,000 mk, Leppäsuo 3,500 mk, Onnela 4,500 mk, Pienola 3,500 mk, Päiväpirtti 3,500 mk, Päivölä 4,500 mk, Pääskylä 3,500 mk, Rauhala 4,500 mk, Sirkkula 4,500 mk, Suomenlinnan lastentarha 3,000 mk, Tapiola 3,500 mk, Toimela 4,000 mk, Touhula 3,500 mk, Valkama 4,500 mk, Vallila 4,500 mk, Virkkula 3,500 mk, Vuokko 4,500 mk, Barnabo 3,500 mk, Bertha-Mariahemmet 4,500 mk, Fylgia 4,500 mk, Hemgård 4,500 mk, Solhem 3,800 mk, Solhälla 4,500 mk, Tomtebo 3,800 mk ja Ebeneserkoti 13,300 mk.

V:n 1940 käyttövaroistaan polttoaineiden hinnan nousun varalta kaupunginhallitus myönsi 36,540 mk:n [3]) lisäyksen lastentarhain ynnä niiden laitosten saman vuoden lämpömäärärahaan sekä 10,757 mk:n [4]) lisäyksen niiden kertomusvuoden lämpömäärärahaan.

Lastentarhain johtokunta oikeutettiin [3]) siirtämään lastentarhain ynnä niiden laitosten v:n 1940 määrärahasta Kaluston kunnossapito 5,914: 70 mk niiden määrärahaan Kaluston hankinta.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [5]) kehoittaa suurperheisten asuntokysymyksen järjestelyä suunnitellessaan ottamaan huomioon lastentarhain ynnä niiden laitosten huoneistotarpeet.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi 2,310 mk lastentarhain kanslian [6]) sekä 7,000 mk Kalliorinteen lastentarhan [7]), 700 mk Solhemin lastentarhan [8]), 4,900 mk Fylgian lastentarhan [9]), 12,600 mk Kallion suomenkielisen lastentarhan [10]), 10,500 mk Solhällan lastentarhan [10]), 2,870 mk Barnabon lastentarhan [11]), 1,960 mk Vuokko nimisen lastentarhan [12]), 3,000 mk Touhulan lastentarhan [13]), 2,310 mk Kalevan lastentarhan [13]) ja 630 mk Toukolan lastentarhan [14]) kertomusvuoden vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Sosiaaliministeriölle päätettiin [15]) tehdä esitys kertomusvuoden valtionavun myöntämisestä lastentarhoille, lastenseimille ja päiväkodeille.

Merkittiin [16]) tiedoksi, että valtioneuvostolle jo oli tehty esitys lastentarhain v:n 1940 valtionavun myöntämisestä.

Kaupunginhallitus päätti [17]) hyväksyä kaupunginjohtajan toimenpiteet lainata Koteja kodittomille lapsille yhdistykselle 200 lastentarhoille kuuluvaa lastenvuodetta.

Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Viipurin paikallisosasto oli anonut, että sille sosiaaliministeriön käytettäviksi luovutetuista Ulkomai-

---

[1]) Khn jsto 13 p. maalisk. 3,296 §. — [2]) Khs 9 p. tammik. 70 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 313 §. — [4]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 249 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 457 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 314 §. — [8]) S:n 13 p. helmik. 458 §. — [9]) S:n 13 p. helmik. 459 §. — [10]) S:n 20 p. helmik. 501 §. — [11]) S:n 5 p. kesäk. 1,475 §. — [12]) S:n 12 p. kesäk. 1,585 §. — [13]) S:n 14 p. elok. 1,915 §. — [14]) S:n 30 p. jouluk. 2,737 §. — [15]) S:n 30 p. tammik. 324 §. — [16]) S:n 9 p. tammik. 133 §. — [17]) S:n 3 p. heinäk. 1,709 § ja 17 p. heinäk. 1,776 §.

sen avun keskustoimikunnan ulkomailta saaduista lahjavaroista myönnettäisiin lastenseimen ja neuvolan järjestämiseksi 79,000 mk tai, mikäli tämä ei ollut mahdollista, 53,000 mk lastenseimen perustamista varten siirtoväen lapsille Helsinkiin. Sosiaaliministeriö oli tällöin kehoittanut Helsingin lastensuojelulautakuntaa hankkimaan lastentarhain johtokunnan lausunnon asiasta ja palauttamaan asiakirjat oman lausuntonsa ohella sosiaaliministeriölle. Annettavassa lausunnossaan, joka alistettiin kaupunginhallituksen tarkastettavaksi, lastentarhain johtokunta huomautti uusien seimien perustamisen suotavuudesta, mutta ilmoitti katsovansa, ettei asian nykyisellä asteella ollessa olisi syytä puoltaa uuden, erillisen johdon alaisen lastenseimen perustamista. Kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa lastentarhain johtokunnalle, ettei sillä ollut mitään selostetunlaisen lausunnon antamista vastaan, sekä lastensuojelulautakunnalle, että kunnallislain 38 §:n 2 momentin mukaisesti oli lautakunnan valtion viranomaisille annettavat esitykset ja lausunnot lähetettävä kaupunginhallituksen kautta.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Apulaiskirjastonhoitaja M. K. Närhi oikeutettiin [2]) saamaan täysi palkkansa hänelle Viipurin kaupunginkirjaston kirjakokoelmien uudelleenjärjestämisen suunnittelua varten myönnetyn yhden viikon virkavapauden ajalta.

Amanuenssi A. M. Pettersson [3]) ja siivooja V. Honkanen [4]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään toimiinsa edellinen v:n 1943 toukokuun 2 p:ään ja jälkimmäinen v:n 1942 joulukuun 25 p:ään.

Kaupunginhallitus oikeutti [5]) pääkirjaston ja Kallion haarakirjaston kummankin edelleen pitämään 500 mk:n vaihtokassaa.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin 30,000 mk:n [6]) lisäys kaupunginkirjaston saman vuoden lämpömäärärahaan sekä 2,950 mk:n [7]) lisäys sen kertomusvuoden lämpömäärärahaan.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi 1,400 mk [8]) Pasilan haarakirjaston huoneiston vuokrankorotuksen suorittamiseen sekä 3,582 mk [9]) Vallilan haarakirjaston huoneiston ylimääräisen yhden kuukauden vuokran suorittamiseen.

Kaupunginhallitus päätti [10]) suostua valtion kirjastotoimiston anomukseen saada pääkirjastotalosta käytettäväkseen huone kirjastonhoitajain valmistuskurssien pitoon neljän kuukauden ajaksi marraskuun 3 p:stä alkaen, suorittaen siivouksesta y.m.s. korvauksen asianomaisille työntekijöille.

Musiikkilautakunnan v:n 1940 määrärahaa Sääntöpalkkaiset virat päätettiin [11]) sallia ylittää 480 mk kalliinajanlisäysten maksamisesta johtuen.

Kaupunginorkesteri. Avoinna olevaan kaupunginorkesterin johtajan virkaan valittiin [12]) kapellimestari T. H. Hannikainen.

Musiikkilautakunta oikeutettiin [13]) syyskuun 15 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään kertomusvuoden loppuun suorittamaan IV trumpetin soitta-

---

[1]) Khs 30 p. tammik. 307 §. — [2]) S:n 23 p. lokak. 2,318 §. — [3]) S:n 27 p. kesäk. 1,696 §. — [4]) S:n 18 p. syysk. 2,088 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 214 §. — [6]) S:n 16 p. tammik. 168 §. — [7]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [8]) Khn jsto 13 p. maalisk. 3,306 §. — [9]) Khs 23 p. toukok. 1,319 §. — [10]) S:n 9 p. lokak. 2,232 §. — [11]) S:n 9 p. tammik. 78 §. — [12]) S:n 23 p. tammik. 240 §. — [13]) S:n 18 p. jouluk. 2,673 §.

jalle Y. Syrjälälle 350 mk:n kuukausittainen lisäpalkka sotapalvelukseen kutsutun I trumpetin soittajan toimen hoitamisesta sekä käyttämään tähän tarkoitukseen erään avoinna olevan viran säästynyttä palkkaa.

Kaupunginorkesterin jäsenelle N. Levinille, joka jo oli nauttinut sairaslomaa saman sairauden vuoksi v:n 1939 maaliskuun 15 p:stä toukokuun 15 p:ään, v:n 1940 helmikuun 17 p:stä toukokuun 15 p:ään ja syyskuun 16 p:stä lokakuun 7 p:ään sekä v:n 1940 marraskuun 30 p:stä v:n 1941 maaliskuun 31 p:ään, siitä huhtikuun 1940 oikeuksin nostaa ainoastaan 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa, myönnettiin [1]) jatkettua sairaslomaa huhtikuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään oikeuksin nostaa 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa. Jäsen Levin oli sitä ennen oikeutettu nostamaan täyden palkkansa joulukuulta 1940 ja tammikuulta 1941.

Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) musiikkilautakunnan päätöksen oikeuttaa jäsen A. Heino, joka jo oli nauttinut sairaslomaa v:n 1939 tammikuun 10 p:stä helmikuun 25 p:ään sekä v:n 1940 toukokuun 15 p:stä 31 p:ään ja joulukuun 11 p:stä 21 p:ään, nostamaan 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa saman sairauden vuoksi v:n 1940 joulukuun 29 p:n ja v:n 1941 tammikuun 31 p:n välisen sairaslomansa ajalta.

Jäsen T. Salovuorelle päätettiin [3]) sallia suorittaa täydet palkkaedut hänelle opintomatkan tekemiseksi Berliiniin kesäkuun 15 p:n ja elokuun 15 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn virkavapauden ajalta.

Kaupunginhallitus päätti [4]) sallia suorittaa jäsen R. Kalbekille, joka ulkomaalaisena valtionpoliisin toimesta oli suljettu turvasäilöön kesäkuun 26 p:n ja syyskuun 23 p:n väliseksi ajaksi ja tällöin nostanut palkkansa ainoastaan kesäkuun loppuun, hänen täyden palkkansa heinäkuun 1 p:n ja syyskuun 23 p:n väliseltä ajalta sekä sallia hänen pitää jo nostamansa kesäkuun palkan lyhentämättömänä.

Musiikkilautakunta myönsi sittemmin jäsen Kalbekille sairaslomaa syyskuun 23 p:stä marraskuun 23 p:ään täysin palkoin sekä joulukuun 1 p:stä 31 p:ään oikeuksin nostaa 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa. Musiikkilautakunnan tällöin tekemän esityksen, että hän saisi täyden palkkansa myöskin joulukuulta, kaupunginhallitus epäsi [5]).

Kaupunginhallitus päätti [6]), että helmikuussa rintamalla kadonneen jäsen M. Rostamon leskeltä ei ollut perittävä takaisin liikaa maksettua hänen miehensä huhtikuun palkkaa, 3,730 mk.

Jäsenet K. N. Hellman [7]) ja A. L. Weisman [8]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkoihinsa v:n 1942 kesäkuun 1 p:ään.

Jäsenet V. Halonen, V. Liimatainen, F. Mentl, T. Oras, J. Sante, A. Sipilä ja O. Toivio oikeutettiin [9]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Kaupunginorkesterin v:n 1940 määrärahoja Sääntöpalkkaiset virat ja Palkat päätettiin [10]) sallia ylittää vastaavasti 4,400 mk ja 1,020 mk kalliinajanlisäysten suorittamisesta johtuen. Kertomusvuoden käyttövaroistaan kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille kaupunginhallitus myönsi [11])

---

[1]) Khs 6 p. helmik. 364 §, 2 p. toukok. 1,112 § ja 18 p. syysk. 2,085 §. — [2]) S:n 13 p. helmik. 432 §. — [3]) S:n 5 p. kesäk. 1,472 §. — [4]) S:n 6 p. marrask. 2,369 §. — [5]) S:n 11 p. jouluk. 2,654 §. — [6]) S:n 30 p. tammik. 312 §. — [7]) S:n 30 p. lokak. 2,351 §. — [8]) S:n 30 p. lokak. 2,352 §. — [9]) Khn jsto 11 p. jouluk. 4,298 §. — [10]) Khs 9 p. tammik. 78 §. — [11]) S:n 28 p. elok. 2,012 §.

vastaavasti 10,000 mk:n ja 2,000 mk:n lisäykset kaupunginorkesterin saman vuoden vastaaviin määrärahoihin.

Kaupunginvaltuustolle päätettiin [1]) puoltaa oikeuden myöntämistä orkesterin muiden kulujen määrärahan ylittämiseen 10,000 mk:lla johtuen nuottien ostamisesta syyskaudeksi.

Ohjelmaselostuksien painattamista varten päätettiin [2]) orkesterin määrärahaa Konserttikustannukset sallia ylittää enintään 5,000 mk.

Kaupunginhallitus päätti [3]) tehdä valtioneuvostolle esityksen 450,000 mk:n suuruisen valtionavun myöntämisestä kaupunginorkesterille v:ksi 1942.

Kaupunginorkesteri päätettiin luovuttaa maksutta esiintymään maaliskuun 14 p:nä pidettävässä professori G. Schnéevoigtin jäähyväiskonsertissa [4]), sotainvaliidien avustamiseksi helmikuun 14 p:nä järjestettävässä konsertissa [5]), konserttimestari A. Hannikaisen huhtikuun 1 p:nä annettavassa konsertissa [6]) sekä Suomen punaisen ristin hyväksi toukokuun 18 p:nä järjestettävässä kreivi H. Konoyen johtamassa konsertissa [7]).

Lisäksi musiikkilautakunnalle päätettiin [8]) antaa yleisvaltuutus kertomusvuonna harkintansa mukaan päättää orkesterin luovuttamisesta sotainvaliidien avustamiseksi yleensä järjestetyissä hyväntekeväisyyskonserteissa.

Musiikkilautakunta oikeutettiin [9]) toistaiseksi jakamaan täällä oleville suomalaisille ja saksalaisille sotamiehille ja alipäällystölle kaupunginorkesterin kansankonsertteihin enintään 50 maksutonta pääsylippua konserttia kohden.

R. Ahlströmin rahastot. R. Ahlströmin rahastojen v:n 1940 korkovarat päätettiin [10]) käyttää siten, että soitto-, sävellys- ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetetulle lautakunnalle ja Suomen taideyhdistyksen palkinto- ja ostolautakunnalle kummallekin annettiin 86,650 mk sekä Suomen kirjailijaliitolle ja Finlands svenska författarförening yhdistykselle kummallekin 43,325 mk. Samalla päätettiin ilmoittaa avustusten saajille, että niiden ilmoitettua, millä tavalla ne olivat päättäneet jakaa saamansa varat, asianomaiset henkilöt saivat nostaa osuutensa rahatoimistosta, sekä, että jos näitä varoja siirrettiin yhdistysten rahastoihin, oli niiden käytöstä aikanaan tehtävä tilitys kaupunginhallitukselle.

Musiikkilahjoitusrahaston hoitolautakunnan [11]), Suomen kirjailijaliiton [12]) ja Finlands svenska författarförening [13]) yhdistyksen selostukset kertomusvuonna saamiensa korkovarain käytöstä merkittiin tiedoksi.

Kaupungin varoista myönnetyt avustukset. Kaupunginhallitus päätti [10]), että kertomusvuoden talousarvioon merkittyjä sivistyslaitosten avustuksia, jotka suoritetaan puolivuosittain tai vuosineljänneksittäin, ei makseta toistaiseksi ennenkuin kaupunginhallitus toisin päättää.

Kaupunginhallituksen yleisjaosto valtuutettiin [14]) sittemmin ratkaisemaan mainitunlaatuiset kysymykset.

Rahatoimistoa päätettiin [14]) kehoittaa suorittamaan Helsingin kansanteatterille vallitsevan sotatilan sen toimintaan aiheuttamista rajoituksista

---

[1]) Khs 6 p. maalisk. 651 §. — [2]) S:n 9 p. lokak. 2,220 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 562 §. — [4]) S:n 27 p. helmik. 563 §. — [5]) S:n 27 p. maalisk. 836 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,224 §. — [7]) S:n 27 p. helmik. 563 §. — [8]) S:n 18 p. syysk. 2,086 §. — [9]) S:n 6 p. maalisk. 645 §. — [10]) S:n 12 p. kesäk. 1,591 §. — [11]) S:n 17 p. huhtik. 1,013 §. — [12]) S:n 27 p. maalisk. 835 §. — [13]) S:n 27 p. kesäk. 1,699 §. — [14]) S:n 31 p. heinäk. 1,857 §.

ja supistuksista huolimatta kolmannen erän sitä varten talousarviossa olevasta avustusmäärärahasta eli 100,000 mk.

Valistusjärjestöjen opintotoimikunnan selostus sille myönnetyn avustuksen käyttämisestä merkittiin [1]) tiedoksi.

10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistötoimiston viranhaltijat. Tonttiosaston päälliköksi valittiin [2]) insinööri H. V. Rahtu.

Siltä varalta, että kiinteistötoimiston kansliaosaston sihteeri T. S. Törnblom joutuisi sotapalvelukseen, kaupunginhallitus määräsi [3]) varatuomari V. Vartiovaaran hoitamaan hänen virkaansa siksi kuin kiinteistölautakunta oli määrännyt hänelle sijaisen.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin ylittämään kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa tarvittavin määrin arkkitehti C. Meuschenin ja piirtäjä R. Frankenhäuserin palkkaamiseksi heinäkuun 1 p:stä vuoden loppuun asemakaavaosastolle [4]) sekä tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi kansanpuisto-osastolle [5]).

Merkittiin [6]) tiedoksi, että maatalousosaston apulaisagronoomi T. U. Toukomaa, joka väliaikaisesti oli vapautunut pika-asutustehtävistä ja tammikuun 15 p:nä ryhtynyt virkaansa hoitamaan, jälleen maaliskuun 4 p:stä alkaen oli määrätty siirtymään pika-asutustehtäviin. .

Säädetyn eroamisian saavutettuaan oikeutettiin talo-osaston rakennusmestari S. Lahtinen [7]) edelleen jäämään virkaansa syyskuun 1 p:ään 1942 sekä siivooja L. Wahlberg [8]) samoin syyskuun 24 p:ään 1942.

Talo-osaston toimistoapulainen A. Boehm oikeutettiin [9]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Kiinteistölautakunnan esitettyä, että talonmiehille, joilla ei ollut muuta palkkaa kuin vapaa asunto, maksettaisiin vuokrankorotusta vastaava palkankorotus, kaupunginhallitus päätti [10]), että mainittujen talonmiesten palkkaa ei koroteta.

Elintarvikekeskuksen ja työtupain toimitalon henkilökunta. Kaupunginhallitus päätti [11]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan käyttämään elintarvikekeskuksen Helsinginkadun 24:ssä olevan uuden talon henkilökunnan kertomusvuoden palkkoihin enintään 50,000 mk ylittäen kiinteistötoimiston talo-osaston hallinto- ja hoitomäärärahaa Tilapäistä työvoimaa sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa vuoden lopussa tekemään esityksen tarvittavan lisämäärärahan myöntämisestä mainitulle tilille.

Perunain y.m. säilytyspaikkojen vartiointi. Kiinteistölautakunta oikeutettiin suorittamaan [12]) Suvilahdenkadun 4:ssä olevien perunain ja juurikasvien säilytyspaikkojen vartijan palkka kiinteistötoimiston talo-osaston hallinto- ja hoitomäärärahasta Tilapäistä työvoimaa sekä vuoden lopussa anomaan mahdollisesti tarvittavaa tilin ylitysoikeutta.

---

[1]) Khn jsto 25 p. syysk. 4,049 §. — [2]) Khs 20 maalisk. 730 §. — [3]) S:n 19 p. kesäk. 1,609 §. — [4]) S:n 19 p. kesäk. 1,649 §. — [5]) S:n 2 p. lokak. 2,175 §. — [6]) S:n 6 p. maalisk. 633 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 282 § ja 18 p. jouluk. 2,688 §. — [8]) S:n 29 p. toukok. 1,402 §. — [9]) Khn jsto 18 p. jouluk. 4,314 §. — [10]) S:n 14 p. elok. 3,884 §. — [11]) Khs 23 p. toukok. 1,302 §. — [12]) S:n 20 p. marrask. 2,508 §.

Suojelujohtajain määrääminen. Kaupungintalon suojelujohtajaksi ja hänen apulaisekseen määrättiin [1]) kiinteistötoimiston talo-osaston apulaispäällikkö U. J. Kallio ja toimistoapulainen J. Milan.

Apulaismetsänvartija A. E. Eklundin kesäloma. Sen jälkeen kun kiinteistölautakunnan alaisena työskentelevä, osittain metsätyöntekijänä osaksi metsänvartijan apulaisena toimiva apulaismetsänvartija A. F. Eklund v. 1940 oli saanut vain kahden viikon kesäloman, koska hänet oli katsottu maataloustyöntekijöihin kuuluvaksi, Helsingin puistotyöntekijäin ammattiosasto oli anonut tämän kaupunginhallituksen tulkinnan muuttamista, mutta kaupunginhallitus päätti [2]) tällöin, että hänet oli katsottava maataloustyöntekijöihin kuuluvaksi.

Metsätyönjohtaja K. Tuomisen väärinkäytökset. Metsätyönjohtaja K. Tuominen oli järjestäessään kaupungin halkojenhankintoja syyllistynyt mittaustodistusten, kuittien y.m. väärennyksiin, mistä aiheutuisi kaupungille vahinkoa enintään 25,736: 35 mk mutta todennäköisesti kuitenkin vain 11,750 mk. Kaupunginhallitus päätti [3]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi ilmoittaa väärinkäytöksistä poliisilaitoksen rikospoliisiosastolle asianmukaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten. Samalla kaupunginhallitus hyväksyi kaupungille halkoja myyneille maanviljelijöille K. Lemströmille ja J. Vaanilalle suoritetut, vastaavasti 3,000 mk:n ja 5,000 mk:n suuruiset maksut, joista ei ollut olemassa tuomioistuimen päätöstä.

Virkapuheluoikeus. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle päätettiin [4]) puoltaa kiinteistötoimiston talo-osaston oikeuttamista ottamaan virkapuheluja.

Elintarvikekeskuksen ja työtupain toimitalon luovuttaminen kiinteistölautakunnan hoitoon. Kaupunginhallitus päätti [5]) luovuttaa elintarvikekeskuksen ja työtupain Helsinginkadun 24:ssä olevan uuden toimitalon kiinteistölautakunnan hoitoon.

Uutisten antaminen sanomalehdistölle. Kun kiinteistölautakunta oli ottanut tavaksi ennakolta julkaista sanomalehdissä tietoja kaupunginhallituksen lautakunnalta pyytämistä lausunnoista ja tämä useissa tapauksissa oli ollut omiaan tuottamaan sekaannusta, vieläpä vaikeuttanut asian edelleen käsittelyä, kaupunginhallitus päätti [6]) huomauttaa kiinteistölautakunnalle, että kaupunginhallituksen siltä pyytämien lausuntojen sisällöstä ei yleensä pitäisi antaa julkisuuteen tietoja, ennenkuin kaupunginhallitus oli asian käsitellyt.

Edellisen johdosta kiinteistölautakunta, katsoen, ettei kaupunginhallituksen päätös ollut sopusoinnussa kunnallislain säädösten kanssa eikä tarkoituksenmukainen, pyysi kaupunginhallitusta ottamaan asian uudelleen harkittavakseen. Tällöin kaupunginhallitus päätti [7]) huomauttaa kiinteistölautakunnalle m.m. seuraavaa: Lautakunnan käsitys siitä, että hallituksen edellä mainittu päätös olisi lainvastainen, ei ollut paikkansapitävä. Se ei millään tavoin estänyt sitä, että lautakunnan pöytäkirjat liitteineen pidettiin tarpeen mukaan kuntalaisten saatavissa, yhtä vähän kuin heidän oikeuttaan pyynnöstä saada oikeiksi todistetut jäljennökset tai otteet niistä. Lisäksi oli huomattava, että asiat, joista kaupunginhallitus oli pyytänyt lausuntoja eri lautakunnilta ja jollaisia hallituksen kirjelmä yksin-

[1]) Khs 6 p. maalisk. 608 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 337 § ja 20 p. maalisk. 720 §. — [3]) S:n 10 p. heinäk. 1,762 §. — [4]) Khn jsto 16 p. lokak. 4,120 §. — [5]) Khs 20 p. helmik. 478 §. — [6]) S:n 6 p. helmik. 332 §. — [7]) S:n 20 p. maalisk. 710 §.

omaan koski, olivat hallituksen käsiteltävinä, ja oli kaupunginvaltuuston vahvistamissa johtosäännöissä järjestetty se tapa, millä käsittelyn päätyttyä, hallituksen osoitusten mukaisesti, niistä annettiin tiedot yleisölle ja sanomalehdistölle. Tällöin tuli myöskin kiinteistölautakunnan mielipide yleisön tietoon. Tarkoituksenmukaisinta oli myös, että puheenaolevanlaiset tiedot yleensä saatettiin julkisuuteen vasta kun kaupungin viranomaiset olivat suorittaneet kaikki vaadittavat valmistavat tutkimustyöt loppuun. Sitä menetelmää, jota kaupunginhallitus piti oikeana, olivat muuten, kiinteistölautakuntaa lukuunottamatta, kaikki kaupungin lautakunnat noudattaneet, joten puheena oleva kehoitus oli annettu ainoastaan kiinteistölautakunnalle.

Silakanostajain rekisteröinti. Kauppatoreilta silakoita ostavien rekisteröintiä varten kaupunginhallitus yleisistä käyttövaroistaan myönsi [1]) kiinteistölautakunnan käytettäväksi 15,000 mk.

Rakennuslupa- ja lohkomisanomuksista annettavat lausunnot. Kaupunginhallitus oli aikoinaan hyväksynyt sellaisen menettelyn [2]), että Uudenmaan lääninhallitukselle tehdyistä kaupungin lähiympäristöä koskevista rakennuslupa-anomuksista pyydetyt lausunnot lähetettiin kiinteistölautakunnan lausuntojen muodossa lääninhallitukselle asiaa kaupunginhallituksessa esittelemättä, sekä, lääninhallituksen myöhemmin alettua pyytää kaupunginhallituksen välityksellä kiinteistölautakunnan lausuntoja myöskin lohkomisia nykyisillä ja tulevilla rakennussuunnitelma-alueilla koskevista asioista, oikeuttanut [3]) kaupunginkanslian näissäkin tapauksissa toimittamaan kiinteistölautakunnan lausunnon suoraan lääninhallitukselle. Lääninhallituksen sittemmin lopetettua lausuntojen pyytämisen edellä kosketelluista asioista ja rakennushallituksen sitä vastoin ryhdyttyä pyytämään kaupunginhallituksen lausuntoja vastaavien anomusten johdosta, milloin ne koskivat ehdotettuja liitosalueita, kaupunginhallitus valtuutti [4]) kaupunginkanslian näissäkin tapauksissa lähettämään kiinteistölautakunnan lausunnot kaupunginhallituksen puoltolausein rakennushallitukselle, asioita erikseen kaupunginhallitukselle esittelemättä.

Alueliitoskysymys. Kaupunginhallitus päätti [5]) valtioneuvostolle esittää sen toivomuksen, että valtioneuvosto päättäisi määrätä Helsingin kaupungin alueliitoksen tulemaan voimaan v:n 1942 alusta lukien.

Etuannit. Kaupunginhallitus päätti [6]) myöntää 5,000 mk:n etuannin Pallokentän, Eläintarhan urheilukentän, soutustadionin y.m. urheilupaikkain lipunmyyjille sekä oikeuden 500 mk:n suuruisen käsikassan pitämiseen kiinteistötoimiston ylivahtimestarille H. Holmbergille.

Lämpömäärärahain lisääminen. Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [7]) 47,802 mk:n lisäys kiinteistöjen pääluokan luvun Talo-osasto hallinto- ja hoitomäärärahaan Lämpö sekä 6,785 mk:n lisäys samaan lukuun sisältyvään poliisihuoneistojen määrärahaan Lämpö.

Kaluston hankinta. Kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston v:n 1940 kaluston hankintamäärärahan tultua ylitetyksi 53,000 mk:lla m.m. eräiden talousarvioon merkitsemättömäin konehankintain johdosta, kaupunginhallitus päätti [8]) huomauttaa kiinteistölautakunnalle, että hankin-

[1]) Khs 24 p. huhtik. 1,043 §. — [2]) Ks. v:n 1937 kert. s. 204. — [3]) Ks. v:n 1939 kert. s. 222. — [4]) Khs 20 p. maalisk. 729 §. — [5]) S:n 20 p. maalisk. 709 §. — [6]) S:n 23 p. tammik. 211 §. — [7]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [8]) S:n 16 p. tammik. 152 §.

toja koskeviin päätöksiin, jotka eivät perustuneet talousarvioon, oli erikseen hankittava lupa kaupunginhallitukselta.

Polkupyöräin hankkiminen. Neljän polkupyörän hankkimiseksi kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle myönnettiin [1]) 8,000 mk pääluokan Yleinen kunnallishallinto lukuun Erinäiset hallintomenot sisältyvästä irtaimistomäärärahasta Kaluston hankinta.

Kiinteistötoimiston kartta-aineiston käyttö. Kaupunginhallitus päätti [2]) anoa oikeusministeriöltä lupaa kiinteistölautakunnan laadituttaman kaupungin matkailukartan myymiseen.

Helsingin puhelinyhdistys oikeutettiin [3]) 5,000 mk:n korvauksin liittämään kertomusvuoden lopulla ilmestyvään puhelinluetteloon kaupungin asemakartta samanlaisena kuin se oli ollut edellisessä luettelossa.

Kaupunginhallitus päätti [4]) korvauksetta lähettää Uudenmaan lääninhallitukselle sen pyytämät lisäkopiot Pukinmäen rakennussuunnitelma- ja viemärisuunnitelmakartoista.

Kaupungin asemakaavan piirtämistä varten laadittavaan Helsingin ympäristön merikorttiin päätettiin [5]) merenkulkuhallituksen käytettäväksi korvauksetta luovuttaa tarpeellinen kartta-aineisto kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osastolta.

Mankalan kosket. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 54,742: 50 mk kaupungin osuuden suorittamiseksi Mankalan koskien käyttöä koskevien maastotutkimuksien toimittamista tarkoittavasta Consulting neuvotteleva insinööritoimisto oy:n laskusta [6]); sekä 6,176 mk kaupungin osuuden suorittamiseksi Oy. Mankala ab:n ja Mankala fors ab:n metsien ja tilain arviointia tarkoittavista Thomén metsätoimiston ja ylijohtaja V. Parkkalin laskuista [7]).

Kaupunginhallitus päätti kehoittaa Mankala fors ab. yhtiötä käytettävissään olevista varoista suorittamaan puolet Mankalan koskien rakentamista koskevan suunnitelman laatimista tarkoittavasta Consulting neuvotteleva insinööritoimisto oy:n laskusta eli 105,000 mk [8]); sekä asianajajan 29,203: 75 mk:aan päättyvän laskun Iitin pitäjässä olevan Vuolenkosken ostoa koskevista neuvotteluista [9]).

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat kysymykset

Katumaan lunastaminen Ruskeasuon huvila-alueelta. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus päätti [10]) myöntää 7,000 mk kadun rakentamiseksi Turuntieltä Invaliidisäätiön tontille tarvittavan maakappaleen lunastamiseksi A. Malleniuksen kuolinpesälle vuokratusta Ruskeasuon huvilapalstasta n:o 18 sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa tekemään tällöin uudelleen järjestettävää vuokra-aluetta koskevan sopimuksen vuokraajan antaman sitoumuksen nojalla. Mainitun sitoumuksen mukaisesti kuolinpesä luovuttaisi kaupungin vapaaseen käyttöön niin suuren osan vuokra-aluetta kuin katurakennusta varten tarvittiin, poistaisi tai siirtäisi muualle katulinjalla olevan ulkohuonerakennuksen sekä poistaisi kaikki muut laitteet, pensaat y.m., joita luovutettavalla alueella mah-

[1]) Khs 15 p. toukok. 1,241 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 103 §. — [3]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,663 §. — [4]) Khs 9 p. tammik. 97 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,037 §. — [6]) S:n 20 p. maalisk. 749 §. — [7]) S:n 5 p. kesäk. 1,461 §. — [8]) S:n 27 p. kesäk. 1,685 §. — [9]) S:n 11 p. jouluk. 2,647 §. — [10]) S:n 3 p. huhtik. 851 §.

dollisesti oli, kaikki ehdoin, että kaupunki puolestaan edellä mainitun käteiskorvauksen lisäksi luovutti kuolinpesän käyttöön vuokra-alueen länsipuolella olevasta viljelysmaasta luovutettavan alueen kokoisen maakappaleen liitettäväksi vuokra-alueeseen samoin ehdoin, joilla alkuperäistä vuokra-aluetta hallittiin.

Etelärantatien katumaan pakkolunastaminen. Merkittiin [1]) tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitus, että ne neuvottelut, joihin se kaupunginhallitukselta kesäkuun 15 p:nä 1939 saamansa kehoituksen nojalla oli ryhtynyt uuden katumaan lunastamiseksi vapaaehtoista tietä Etelärantatien leventämistä tarkoittavan, kortteleita n:ot 101 ja 102 koskevan asemakaavanmuutoksen [2]) johdosta, eivät olleet johtaneet tuloksiin, minkä vuoksi kaupungin myöhemmin oli ryhdyttävä pakkolunastukseen.

Katumaan pakkolunastaminen Oy. Mahoganylta. Uudenmaan lääninhallituksen myönnettyä toukokuun 1 p:nä 1940 Oy. Mahoganylle sen IV kaupunginosan korttelissa n:o 167 olevasta Ruoholahdenkadun tontista n:o 21 kaupungille luovutettavasta katumaasta kaupungin ehdottamaa 1,569,750 mk:n pakkolunastuskorvausta korkeamman korvauksen eli yhteensä 2,178,525 mk, kaupunginhallituksen asiamiesosasto saamansa valtuutuksen [3]) nojalla oli raastuvanoikeudessa vireillepannut yhtiötä vastaan oikeudenkäynnin, jossa pakkolunastuskorvaus oli anottu alennettavaksi jälkimmäisestä määrästä edelliseen. Saman oikeudenkäynnin yhteydessä kaupunkia vastaan ottamassaan vastahaasteessa Oy. Mahogany puolestaan oli anonut pakkolunastuskorvauksen korottamista 3,872,460 mk:aan. Heinäkuun 22 p:nä 1941 raastuvanoikeus kuitenkin oli hylännyt molempien asianosaisten valitukset ja näin ollen jättänyt lääninhallituksen päätöksen voimaan. Raastuvanoikeuden päätöstä vastaan oli kaupungin puolesta pidätetty veto ja yhtiön puolesta suoritettu vetoraha. Kaupunginhallitus päätti [4]) antaa asiamiesosastolleen tehtäväksi kaupungin puolesta anoa muutosta raastuvanoikeuden päätökseen vaatien pakkolunastuskorvauksen alennettavaksi 1,569,750 mk:aan.

It. Teatterikujan katumaan pakkolunastaminen. Sen jälkeen kun kaupunginhallitus oli peruuttanut It. Teatterikujaa koskevan pakkolunastusanomuksensa ja anonut, että enemmät toimenpiteet asian käsittelyssä jätettäisiin sikseen [5]), Suomalaisen teatteritalon oy. oli vaatinut pakkolunastuksen loppuunsaattamista. Joulukuun 31 p:nä 1940 asiassa tekemässään päätöksessä Uudenmaan lääninhallitus oli katsonut selvitetyksi, että oikeus kyseisen pakkolunastuksen toimeenpanoon perustui asemakaavalainsäännöksiin, minkä vuoksi ja kun pakkolunastamisen oikeutta ja velvollisuutta koskeva kysymys, minkä kaupunginhallitus oli asettanut riidanalaiseksi, ei ollut ollut asianomaisen oikeuden tutkittavana ja ratkaistavana, lääninhallitus oli jättänyt enemmät toimenpiteet asiassa sillensä, ollen tontinomistajalla kuitenkin oikeus asemakaavalain 30 §:n 6 kohdassa säädetynlaisen kanteen ajamiseen. Lääninhallitus oli samalla määrännyt kaupungin suorittamaan pakkolunastuslautakunnan puheenjohtajalle V. Halmeelle 6,697 mk:n palkkion sekä jäsenille H. Boreniukselle, O. Gripenbergille, Hj. Honkaselle ja T. Salmiolle 2,500 mk:n palkkion kullekin, jota paitsi kaupungin tuli lääninrahastoon korvata sieltä ennakolta suoritetut kustannukset kuulutusten julkaisemisesta. Kaupunginhallitus päätti [6])

[1]) Khs 20 p. maalisk. 736 §. — [2]) Ks. v:n 1939 kert. s. 71. — [3]) Ks. v:n 1939 kert. s. 212. — [4]) Khs 11 p. syysk. 2,043 §. — [5]) Ks. v:n 1940 kert.s. 192. — [6]) Khs 16 p. tammik. 153 §.

puolestaan tyytyä lääninhallituksen päätökseen sekä osoittaa pakkolunastuslautakunnan palkkioiden suorittamiseen 16,697 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Suomalaisen teatteritalon oy. valitti sittemmin päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen anoen, että oikeus joko suoraan vahvistaisi pakkolunastuslautakunnan ehdottaman korvauksen [1]) ja määräisi pakkolunastuksen loppuunsaatettavaksi tai palauttaisi asian mainittua tarkoitusta varten lääninhallitukselle. Valituksen johdosta annettavassa selityksessään kaupunginhallitus päätti [2]) anoa sen hylkäämistä aikaisemmin esittämillään perusteilla ynnä asemakaavalain 30 §:n 6 kohdan nojalla sekä valittajan velvoittamista korvaamaan kaupungille selityksestä aiheutuvat kulut.

Viikin tilasta luovutetun tiealueen korvaaminen. Kaupunginvaltuuston ilmoitettua Uudenmaan lääninhallitukselle, ettei kaupunki katsonut olevansa velvollinen suorittamaan eräitä maatalousministeriön siltä vaatimia Herttoniemen maantietä varten Viikin tilasta erotettua maa-aluetta koskevia korvauksia [3]), asiasta myöhemmin pyydettiin kaupunginhallituksen lausunto, jossa sittemmin eräiden uusien kaupungin kantaa puoltavien seikkojen lisäksi päätettiin [4]) viitata kaupunginvaltuuston lausunnossa esitettyihin näkökohtiin.

Nackbölen palstan lohkomisoikeuden lunastaminen. Kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies E. Elfvengren valtuutettiin [5]) huutamaan kaupungille pakkohuutokaupalla myytävä Helsingin pitäjässä olevaan Johannesbackenin tilaan RN 1 [2] kuuluvan 6,612 m [2] käsittävän Nackbölen palstan lohkomisoikeus tarjoten siitä enintään 275,000 mk.

Ilmatieteellisen keskuslaitoksen tontti. Rakennushallituksen pyydettyä tietoa siitä, oliko kaupunki ja millä ehdoilla suostuvainen luopumaan ilmatieteelliselle keskuslaitokselle II kaupunginosan korttelista n:o 40 luovutetun Vuorikadun tontin n:o 14 käyttöön liittyvästä rajoituksesta, jolla tontti oli v. 1838 luovutettu magneettisen observatorion tarpeisiin, ja antamaan valtiolle vapaan käyttöoikeuden tonttiin, jotta sille voitaisiin rakentaa geoloogisen toimikunnan uudisrakennus, kaupunginhallitus päätti [6]) vastata, ettei kaupunki voi luopua kyseisen tontin käyttöä koskevasta rajoituksesta vaan haluaa saada tontin hallintaansa heti kun sitä ei enää käytetä ilmatieteellisen keskuslaitoksen tarpeisiin. Edelleen kaupunginhallitus päätti ilmoittaa olevansa valmis tekemään kaupunginvaltuustolle esityksen eräiden muiden tonttien myymisestä valtiolle kyseisen uudisrakennuksen paikaksi.

Kaupunginhallituksen päätöksen johdosta rakennushallitus sittemmin ilmoitti, että kysymys ilmatieteellisen keskuslaitoksen siirtämisestä oli lykkääntynyt epämääräiseksi ajaksi [7]).

Tonttien myyntiluettelon vahvistaminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) vahvistaa kertomusvuonna myytävien tonttien luettelon kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukaisesti.

Merkittiin [9]) tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitus, että v. 1942 myytävien tonttien luetteloa työvoiman puutteen takia ei vielä ollut voitu laatia.

---

[1]) Ks. v:n 1940 kert. s. 192. — [2]) Khs 13 p. maalisk. 673 §. — [3]) Ks. v:n 1939 kert. s. 93. — [4]) Khs 16 p. tammik. 154 §. — [5]) S:n 2 p. toukok. 1,093 §. — [6]) S:n 20 p. helmik. 480 §. — [7]) S:n 13 p. maalisk. 671 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 825 §. — [9]) S:n 30 p. jouluk. 2,720 §.

Alueiden luovuttaminen valtionrautateille. Valtionrautatiet olivat aidanneet tilusvaihdon [1]) toimeenpanemisesta valtion ja kaupungin välillä annetun lain mukaisesti tehdyn kauppakirjan mukaan valtionrautateiden tarpeisiin Kaisaniemen puistosta myydyn 13,000 m² käsittävän alueen, jolla osa Kaisaniemen ravintolan rakennuksista sijaitsi, jääden kuitenkin kauppakirjan määräysten mukaan m.m. mainittu alue toistaiseksi kaupungin vuokravapaaseen käyttöön. Jotta Kaisaniemen ravintola edelleen voitaisiin antaa vuokralle, kaupunginhallitus päätti [2]) huomauttaa rautatiehallitukselle, että ravintolan rakennusten paikka edelleenkin olisi jätettävä kaupungin vuokravapaaseen käyttöön siksi kuin alueen lopullisesta luovuttamisesta sovittiin, sekä samalla ilmoittaa, ettei kaupunki ainakaan kertomusvuoden aikana voinut luovuttaa aluetta, koska tarkoituksena oli jatkaa ravintolan vuokrasopimusta ainakin kertomusvuodeksi. Kaupunginhallitus päätti [3]) sittemmin ilmoittaa kaupungin suostuvan siihen, että valtionrautatiet ennen lopullisen luovutussopimuksen tekoa ottivat haltuunsa edellä mainitun 13,000 m²:n alueen 10,850 m²:n suuruisen osan, jolloin kuitenkin Kaisaniemen ravintola edelleen voitiin pysyttää paikoillaan.

Ollen tarkoituksena pakkolunastustoimin erottaa valtiolle valtionrautateiden käytettäväksi jo luovutettu 652 m²:n suuruinen Kaisaniemen puistoon kuuluva alue sekä yhteensä 5,994 m² käsittävät Pasilan alueet, kaupunginhallitus päätti [4]) antaa rautatiehallitukselle sen pyytämän selvityksen siitä, millä tavoin kyseiset alueet olivat siirtyneet kaupungin omaisuudeksi sekä niiden suhteen voimassa olevista hallinta- ja käyttöoikeuksista.

Malmin hautausmaan laajentaminen. Pakkolunastuslautakunnan heinäkuun 16 p:nä antama lausunto Malmin hautausmaan laajentamista varten vireillepannusta pakkolunastustoimituksesta merkittiin [5]) tiedoksi.

Tontin luovuttaminen raittiustalon paikaksi. Kaupunginhallitus päätti [6]) periaatteellisesti puoltaa kaupunginvaltuustolle Helsingin suomenkielisten raittiusyhdistysten keskustoimikunnan anomusta tontin luovuttamisesta raittiustalon rakennuspaikaksi Leppäsuon rakentamattomalta tonttialueelta Hietaniemen-, Kalmisto- ja Leppäsuonkadun kulmauksesta, mutta palauttaa asian kiinteistölautakunnalle kehoituksin antaa lausunnon siitä, voitiinko tontin asemakaavaa muuttaa siten, että raittiusyhdistysten suunnittelema talo voitiin sille rakentaa, sekä myönteisessä tapauksessa laatia ehdotuksen tontin luovutusehdoiksi.

Asunto oy. Euranlinnan kiinteistökauppa. Kaupunginhallitus päätti [7]) myöntyä rahatoimiston esitykseen 6 %:n hyvityskoron suorittamisesta v:n 1940 marraskuun 6 p:n ja v:n 1941 maaliskuun 19 p:n väliseltä ajalta Asunto oy. Euranlinna nimiselle yhtiölle siitä 29,027: 35 mk:n määräisestä vuokramaksun hyvityksestä, joka yhtiölle oli palautuva XXII kaupunginosan korttelissa n:o 582 olevan Kangasalantien tontin n:o 5 lunastamisen [8]) yhteydessä.

Tontin kauppahinnan alentaminen. Merkittiin [9]) tiedoksi kiinteistölautakunnan suostuneen Gustav Paulig & C:o nimisen toiminimen anomukseen Herttoniemen teollisuusalueen korttelista n:o 53 ostamansa tontin kauppahinnan [10]) alentamisesta 10 %.

---

[1]) Ks. v:n 1927 kert. s. 20—23. — [2]) Khs 27 p. helmik. 535 §. — [3]) S:n 13 p. maalisk. 680 §. — [4]) S:n 9 p. huhtik. 922 §. — [5]) S:n 14 p. elok. 1,904 §. — [6]) S:n 11 p. syysk. 2,055 §. — [7]) S:n 23 p. toukok. 1,294 §. — [8]) Ks. v:n 1940 kert. s. 317. — [9]) Khs 11 p. jouluk. 2,641 §. — [10]) Ks. tämän kert. s. 64.

Kiinteistökauppojen raukeaminen. Merkittiin tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitukset tiemestari P. Salmisen toimesta perustettavan yhtiön [1]) sekä Oy. Airam ab:n [2]) kanssa vireillä olleiden, Herttoniemen tehdastonttien ostoa koskevien tonttikauppain raukeamisesta.

Starensin tilasta erotetun palstan omistusoikeus. Todettuaan, että kaupungin varamaanmittari A. Allin perikunnalta sekä herroilta M. V. Härköseltä ja H. Kurikalta ostaman [3]) Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevaan Starensin tilaan RN 2^1 kuuluvan Huvila n:o 68 nimisen palstatilan RN 2^{112}, johon kaupunki v. 1925 oli saanut kolmannen lainhuudon, alue jo aikaisemmin laillisesti oli myyty muille, jotka myös omistivat tilalla olevat rakennukset, kaupunginhallitus päätti [4]) luopua enemmistä toimenpiteistä asiassa edellyttäen, että varamaanmittari Allin perikunta ja sittemmin kuolleen herra Kurikan perikunta suorittivat kaupungille perikuntain osuudet tilan kauppahinnasta, edellinen ½ kauppahinnasta eli 340 mk 6 %:n koroin kaupantekopäivästä lukien ja jälkimmäinen ¼ tilan kauppahinnasta; niinikään kuolleen herra Härkösen kuolinpesä ei aikoinaan konkurssiin luovutettuna suostunut maksamaan mitään korvausta.

Helsinkiläisten työntekijäin käyttö talorakennustöissä. Kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa tontteja myydessään kehoittamaan ostajia käyttämään rakennustyössään ainoastaan Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivia työntekijöitä v:n 1942 kesäkuuhun saakka, poikkeuksena vain asianomaisten palveluksessa jo olevat henkilöt ja Helsingissä asuvat siirtoväkeen kuuluvat henkilöt. Samalla päätettiin kehoittaa kiinteistölautakuntaa harkitsemaan, voitaisiinko ja missä muodossa mainittu periaate ottaa toteutettavaksi tontinostoehtona toistaiseksi ja kunnes toisin päätettiin.

Suomen rakennusmestariliitolle ja Byggmästarförbundet i Finland liitolle päätettiin [5]) ilmoittaa edellä mainitusta päätöksestä ja samalla kehoittaa rakennusmestareita mahdollisuuden mukaan toteuttamaan kyseistä periaatetta.

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset

Tontin hallintaoikeuden osto pakkohuutokaupalla. Kaupunginhallituksen asiamiesosasto valtuutettiin [6]) toimitettavassa pakkohuutokaupassa huutamaan kaupungille XXII kaupunginosan korttelissa n:o 706 olevan Mäkelänkadun tontin n:o 38 vuokraoikeus niin korkeasta hinnasta, että kaupungin siihen kiinnitetyt saatavat tulivat peitetyiksi.

Sörnäisten rantatien varrella olevan alueen luovuttaminen kaupungin hallintaan. Asfalttiliike Johan E. Lehtisen vuokraoikeus Sörnäisten rantatien varastoalueeseen n:o 8 c oli irtisanottu, jotta alue voitaisiin luovuttaa sähkölaitokselle. Kaupunginhallitus myönsi [7]) tällöin toiminimelle yleisistä käyttövaroistaan 7,000 mk:n korvauksen sen alueella suorittamista töistä y.m. ehdoin, että irtisanottu alue viimeistään syyskuun 15 p:nä oli luovutettu kaupungin hallintaan.

Alueen vuokraaminen Invaliidisäätiölle. Kaupunginhallitus päätti [8])

[1]) Khs 28 p. elok. 1,987 §; ks. tämän kert. s. 63. — [2]) Khs 4 p. jouluk. 2,560 §; ks. tämän kert. s. 63. — [3]) Ks. v:n 1923 kert. s. 17. — [4]) Khs 8 p. toukok. 1,195 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,028 §. — [6]) S:n 27 p. helmik. 542 §. — [7]) S:n 19 p. kesäk. 1,617 §. — [8]) S:n 12 p. kesäk. 1,568 §.

oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Invaliidisäätiölle Ruskeasuolta 5,000 m²:n suuruisen alueen kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n väliseksi ajaksi 500 mk:n kuukausivuokrin sekä 2,000 m²:n suuruisen alueen lokakuun 1 p:stä alkaen säätiön huoltolaitoksen rakennustöiden päättymiseen saakka 200 mk:n kuukausivuokrin ja yhden kuukauden irtisanomisajoin.

Marttilan omakotialueen vuosivuokrain vahvistaminen. Kaupunginhallitus päätti [1]) vahvistaa Marttilan omakotialueelta Suomen punaiselle ristille invaliidien asuntoja ja saunrakennusta varten vuokrattavien tonttien vuosivuokran viitenä ensimmäisenä vuonna 60 p:ksi m²:ltä ja sen jälkeen 1 mk:ksi m²:ltä, kuitenkin niin, että sellaisen tontin vuokrasta, jolle sijoitettiin invaliideja, jätettiin kantamatta 50 % sinä aikana, jolloin tontilla asui sota- ja siviili-invaliideja, ja että kaupungilla oli oikeus, jos alueelle järjestettiin vesijohto- ja viemäriverkosto tai jos sen kadut ja tiet päällystettiin kestopeitteellä, korottaa tonteista suoritettavaa vuokraa enintään 100 %.

Hermannin tontteja koskevien vuokrasopimusten irtisanominen. Sosiaaliministeriö lähetti kaupunginhallitukselle tiedoksi erinäisten Hermannin tonttien vuokraajain y.m. anomuksen, että ministeriö ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, ettei kiinteistölautakunnan päätöstä, jolla Hermannin tontteja koskevat vuokrasopimukset oli irtisanottu, pantaisi vallitsevana epänormaalina aikana täytäntöön. Samalla ministeriö viittasi valtioneuvoston huoneenvuokrasäännöstelystä toukokuun 10 p:nä tekemän päätöksen 2 §:n määräykseen, jonka mukaan rakennusta, jossa on yksi tai useampia säännöstelyn alaisia huoneistoja, ei saa purkaa ilman huoneenvuokralautakunnan suostumusta. Lisäksi ministeriö esitti kaupunginhallituksen harkittavaksi, oliko asuntopulan vallitessa syytä ryhtyä kyseisten rakennusten purkamiseen, ellei välittömästi voitu ryhtyä rakentamaan ainakin vastaavaa määrää uusia asuntoja. Asia merkittiin [2]) tiedoksi.

Sörnäs ab:n ja kaupungin välinen tilitys. Hyväksyen kaupungin sille lähettämän tilityksen [3]) niistä tuloista ja menoista, joita kaupungilla v. 1940 oli ollut entisistä kortteleista n:ot 277 ja 532 sekä Verkkosaarista, Helsingin osakepankki kuitenkin huomautti, että entistä tehdaskorttelia n:o 532 koskevan asemakaavasuunnitelman mukaisesti julkisia rakennuksia varten varatusta korttelista n:o 532 b ei myöskään v. 1940 ollut laskettu vuokraa, mutta poikkeuksellisten olojen yhä jatkuessa, pankki ainoastaan viittasi v:lta 1939 laaditun tilityksen johdosta jättämäänsä kirjelmään, jossa se pidätti itselleen oikeuden vastaisen varalta vaatia, että kyseisestä korttelista laskettiin vuokraa, jos se edelleenkin jätettiin vuokraamatta julkisia rakennuksia varten. Rahatoimistoa päätettiin [4]) kehoittaa suorittamaan Helsingin osakepankille tilityksen mukaisesti 185,377: 05 mk kyseisten alueiden tuloista.

Oy. Mahoganyn ja kaupungin välinen tilitys. Raastuvanoikeus oli heinäkuun 31 p:nä 1939 oikeuttanut [5]) Oy. Mahoganyn lunastamaan kaupungilta n. 448.1 m²:n suuruisen osan IV kaupunginosan korttelissa n:o 167 olevasta Ruoholahdenkadun tontista n:o 21 653,250 mk:n lunastushinnasta, suorittaen yhtiö sittemmin v:n 1940 huhtikuun 19 p:nä lunastushinnan ynnä sille sen erääntymispäivästä, v:n 1939 joulukuun 21 p:stä,

[1]) Khs 3 p. huhtik. 849 §. — [2]) S:n 5 p. kesäk. 1,459 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 199. — [4]) Khs 9 p. huhtik. 928 § ja 24 p. huhtik. 1,048 §. — [5]) Ks. v:n 1939 kert. s. 112 ja tämän kert. s. 251.

v:n 1940 huhtikuun 19 p:ään kasvaneen 6 %:n koron, 12,847: 25 mk. Yhtiön tämän jälkeen ryhtyessä yhdistämään aluetta omistamaansa muuhun kyseisen tontin osaan, kävikin ilmi, että alue kuului kaupungin Asunto oy. Ruoholahti bostads ab:lle vuokraamaan alueeseen, minkä vuoksi yhtiö ei saanut aluetta vapaaseen hallintaansa vaan irtisanottiin mainittu vuokraoikeus kaupungin taholta päättyväksi v:n 1940 joulukuun 1 p:nä, alentaen luovutuksen vuoksi yhtiön jälellä olevalta alueelta suoritettavaa vuosivuokraa 3,600 mk. Kaupunginhallitus päätti [1]) tällöin pääluokan Kiinteistöt lukuun Erinäiset menot sisältyvistä käyttövaroistaan poistoihin ja palautuksiin myöntää kaupungin alueesta v:n 1939 joulukuun 21 p:n ja v:n 1940 marraskuun 28 p:n väliseltä ajalta eli siltä ajalta, jolloin Asunto oy. Ruoholahti bostads ab. luovutuspäivän jälkeen oli aluetta hallinnut, kantamat vuokrat eli 3,370 mk.

Oy. Ford ab:n ja kaupungin välinen vuokrasopimus. Kaupunginhallitus päätti [2]) evätä Oy. Ford ab:n anomukset yhtiön VI kaupunginosan korttelista n:o 178 vuokraaman tehdasalueen vuokrakauden pidentämisestä sekä Hernesaarelta vuokraaman tehdasalueen vuokramaksun maksuajan pidentämisestä tai sen vuokramaksun alentamisesta. Kyseisten kahden tontin vuokra kertomusvuoden huhtikuun 1 p:n ja v:n 1942 maaliskuun 31 p:n väliseltä ajalta nousi yhteensä 490,350 mk:aan, minkä määrän Oy. Ford ab. sitoutui suorittamaan kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin v:n 1930 6 %:n dollariobligatioissa ehdottaen, että vuokramäärästä 250,000 mk maksettaisiin heti kun taas lopullinen selvitys 490,350 mk:n vuokran pohjalla tapahtuisi edellä mainitulla tavoin 46 mk:n dollarikurssin mukaan, niin pian kuin yhtiö sai tilaisuuden käyttää Amerikassa olevaa dollarisaatavaansa, jolloin jo maksetut 250,000 mk jäisivät yhtiön käytettäväksi vastaisia vuokramaksuja varten. Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä Oy. Ford ab:n tarjouksen edellyttäen, että yhtiö suoritti tavanmukaisen koron mahdollisesti myöhästyvälle vuokraerälle.

Valkosaaren vuokramaksun alentaminen. Kiinteistölautakunta oli kertomusvuoden tammikuun 1 p:n ja heinäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi alentanut Oy. Helsingin vene- ja moottoripaja nimisen yhtiön vuokran Valkosaaren vuokra-alueista n:ot 1 ja 2 24,840 mk:sta 9,315 mk:aan vuodessa, minkä jälkeen rahatoimisto määräyksien puutteessa jälleen oli alkanut periä yhtiöltä edellisen määrän suuruista vuosivuokraa. Kaupunginhallitus päätti [4]) puolestaan määrätä kyseisten alueiden vuokran kertomusvuoden heinäkuun 1 p:n ja v:n 1942 heinäkuun 1 p:n välisenä aikana edelleen olemaan 9,315 mk sekä palauttaa yhtiölle 7,762: 50 mk sen kertomusvuoden heinäkuun 1 p:n jälkeen maksamista vuokraeristä.

Vuokramaksun palauttaminen. Kaupunginhallitus päätti [5]) myöntyä kiinteistölautakunnan esitykseen, että vuokraaja R. Aallolle saataisiin suorittaa takaisin erään Oulunkylän alueen 1,000 mk:n suuruinen vuokramaksu, koska vuokraaja Aalto vallitsevien olosuhteiden vuoksi ei ollut edes ottanut aluetta käyttöön.

Halko ja puu oy:n vapauttaminen vuokramaksun suorittamisesta. Halko ja puu oy. vapautettiin [6]) suorittamasta Herttoniemen rakennussuunnitelma-alueen korttelista n:o 58 vuokraamansa maa-alueen kertomusvuoden viimeisen neljänneksen 2,400 mk:n suuruista vuokraa.

---

[1]) Khs 12 p. kesäk. 1,555 §. — [2]) S:n 31 p. heinäk. 1,855 §. — [3]) S:n 2 p. lokak. 2,173 § ja 30 p. lokak. 2,335 §. — [4]) S:n 11 p. jouluk. 2,640 §. — [5]) S:n 28 p. elok. 1,990 §. — [6]) S:n 4 p. jouluk. 2,562 §.

Haagassa olevan tontin vuokramaksun järjestely. Haagan korttelissa n:o 48 olevan tontin n:o 4 vuokraaja neiti M. Salmijoki oikeutettiin [1]) suorittamaan yhteensä 6,472 mk:n suuruinen vuokravelkansa erissä maksaen kesä- ja heinäkuussa 500 mk kuukaudessa sekä elokuusta lähtien 1,000 mk kuukaudessa viimeistään kunkin maksukauden viimeisenä päivänä ehdoin, että hän suoritti velalleen 6 %:n koron sekä että vuokravelka ja kertomusvuoden vuokra tulivat suoritetuiksi kertomusvuoden kuluessa.

Kämärän taistelun muistomerkin sijoituspaikka. Kaupunginhallitus päätti [2]) periaatteellisesti suostua siihen, että v. 1918 tapahtuneen Kämärän taistelun muistomerkki sijoitettiin Helsinkiin, mutta palauttaa asian kiinteistölautakunnalle jonkun muun sijoituspaikan ehdottamiseksi patsaalle muistomerkkitoimikunnan ehdottaman Kaivopuiston sijasta.

Puhelinkioskien ja -kytkinkaappien sijoittaminen. Kaupunginhallitus oikeutti [3]) Helsingin puhelinyhdistyksen rakentamaan yksiosaisen puhelinkioskin yleisön käyttöä varten Munkkiniemenkadun ja Pihlajatien kulmauksessa olevalle puistoaukiolle.

Helsingin puhelinyhdistys oikeutettiin pystyttämään puhelinkytkinkaapit Helsinginkadun 19:ssä olevalle istutetulle alueelle [4]) samoin kuin Mäkelänkadulle [5]) ja Sampsantielle [5]), kaksi viimeksi mainittua ehdoin, että yhdistys omalla kustannuksellaan siirsi kytkinkaapit muualle asemakaavanäkökohtien sitä vaatiessa.

Bensiininjakeluasemat. Kiinteistölautakuntaa päätettiin [6]) kehoittaa alentamaan liikemies V. Matilaisen Pakinkylässä olevan Ilmarisen tilan maalta vuokraaman bensiininjakeluasemapaikan vuokra 600 mk:aan vuodessa niin pitkäksi aikaa kuin bensiininmyynti oli säännöstelyn alaisena, kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun ehdoin, että asema pidettiin suljettuna. Päätös päätettiin alistaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [7]) purkamaan liikemies V. Matilaisen Munkkiniemen korttelista n:o 179 vuokraamaa bensiininjakeluasemapaikkaa koskeva vuokrasopimus ehdoin, että vuokra maksettiin v:n 1939 maaliskuun 1 p:n ja kertomusvuoden toukokuun 1 p:n väliseltä ajalta.

Alueen vuokraaminen koesaunan paikaksi. Suomalaisen saunan ystävät nimisen yhdistyksen anottua tonttipaikan vuokraamista sille koesaunan paikaksi Taivallahden rannalta, kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa tekemään esityksen alueen vuokraamisesta koesaunaa varten jonkun verran anojayhdistyksen ehdottamaa paikkaa etelämpää sekä sisällyttämään saunatontin Taivallahden ranta-alueita koskevaan asemakaavaehdotukseen.

Alueen vuokraaminen keittiöjätteiden keräyspaikaksi. Merkittiin [9]) tiedoksi, että kiinteistölautakunta toimivaltansa rajoissa oli vuokrannut Sianravinto oy:lle alueen sianravinnoksi kelpaavien keittiöjätteiden keräyspaikaksi.

Tien rakentamiseen myönnetty lupa. Kaupunginhallitus päätti [10]) suostua herra K. E. Laaksosen anomukseen, että hän saisi omalla kustannuksellaan rakentaa väliaikaisen n. 100 m:n pituisen ajotien Välitalontieltä Paki-

[1]) Khs 12 p. kesäk. 1,570 §. — [2]) S:n 9 p. huhtik. 890 §. — [3]) S:n 20 p. helmik. 484 §. — [4]) S:n 3 p. huhtik. 848 § — [5]) S:n 10 p. heinäk. 1,753 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 1,641 §; ks. tämän kert. s. 74. — [7]) Khs 19 p. ke äk. 1,642 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 1,197 §. — [9]) S:n 9 p. huhtik. 914 §. — [10]) S:n 6 p. maalisk. 629 §.

lan korttelissa n:o 50 omistamalleen Peltomaa nimiselle palstalle RN 2^{31} ehdoin, että työ suoritettiin kaupungin viranomaisten ohjeiden mukaisesti, että herra Laaksonen suoritti kiinteistötoimiston maatalousosastolle korvauksen kaadetuista puista ja ettei herra Laaksosella ollut oikeutta vaatia korvausta suorittamastaan työstä, kun tie vastaisuudessa rakennettiin lopulliseen kuntoonsa tai jos rakennussuunnitelmaa muutettiin.

Johtajat E., K. ja M. Bergman oikeutettiin [1]) rakennustoimiston ohjeiden mukaisesti rakentamaan ajotie XXII kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 707 omistamalleen Lemuntien tontille n:o 9 asemakaavaan merkityn katumaahan kuuluvan puistokaistaleen kautta.

Kirvesmies J. S. Salo oikeutettiin [2]) korvauksetta rakentamaan tie Helsingin pitäjän Tapaninkylässä omistamaltaan R 8 nimiseltä tilalta RN 8^{20} kaupungin omistaman Ny 182 nimisen tilan RN 3^{4} kautta Salotielle, ehdoin että hän vaadittaessa heti luopui käyttöoikeudestaan tiehen eikä vaatinut mitään korvausta tierakennuskustannuksistaan.

Suomen kaapelitehdas oy:n lauhdevesijohto y.m. Kaupunginhallitus päätti [3]) oikeuttaa Suomen kaapelitehdas oy:n vuokraamassaan XX kaupunginosan korttelissa n:o 784 johtamaan lauhdevesijohdon rantaan Porkkalankatua pitkin ja rakentamaan tätä varten tarpeelliset kaivot sekä myöhemmin pidentämään johdon laituriin saakka rakennustoimiston ohjeiden mukaisesti samoin kuin rakentamaan korttelin n:o 784 Lauttasaarenrannan puoleiselle rajalle osittain katumaalle hajoituskaivon ja myöhemmin johtamaan tästä viemärin lähimpään viemärikaivoon, kaikki ehdoin, että yhtiö kaupungin sitä vaatiessa siirsi tai poisti mainitut johdot ja kaivon sekä suoritti kaupungille vuosittain vuokrana lauhdevesijohdon osalta 1,000 mk ja hajoituskaivon osalta 100 mk kertomusvuoden tammikuun 1 p:stä lukien.

Pistoraiteen rakentaminen korttelin n:o 273 kohdalle. Oy. Kontino ab. oikeutettiin [4]) rakentamaan pistoraide X kaupunginosan korttelin n:o 273 kohdalle satamalautakunnan ja valtionrautateiden esittämin ehdoin:

että yhtiö kustansi 140 m:n pituisen uuden raiteen ja tarvittavan vaihteen rakentamisen ja kunnossapidon;

että yhtiö asetti käytettäväksi tarvittavan määrän 30 kg/m:n kiskoja ja muita raidetarpeita;

että yhtiö suoritti kaupungille kadun kunnossa- ja puhtaanapidosta sille korttelista n:o 273 vuokrattavien Kulosaarenkadun tonttien n:ot 13 ja 15 ulkopuolelle jäävältä raiteen osalta vahvistetun taksan, joka sillä hetkellä laskettuna 8 mk:ksi raiteen pituusmetriä kohden vuodessa nousi 280 mk:aan;

että raidetta liikennöitäessä ei jätetty vaunuja yhtiön tontin ulkopuolella olevalle raiteen osalle;

että yhtiö noudatti voimassa olevia pistoraiteiden liikennöimistä koskevia määräyksiä sekä kaupungin tai rautatieviranomaisten raiteen liikennöimisestä antamia määräyksiä ja vastasi siitä aiheutuvista vahingoista ja haitoista; sekä

että kyseinen raide asianomaisen ratajakson päällikön toimesta tarkastettiin ja hyväksyttiin ennenkuin se avattiin liikenteelle.

Raiteen omistukseen, kunnossa- ja puhtaanapitoon sekä liikennöimiseen

---

[1]) Khs 2 p. toukok. 1,083 §. — [2]) S:n 23 p. toukok. 1,301 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 446 §. — [4]) S:n 27 p. maalisk. 830 §.

samoin kuin kaupungin vastuuvelvollisuuteen katsoen jäivät voimaan ne määräykset, jotka kaupungin täkäläisten raiteiden suhteen olivat voimassa.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti myöntää pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä käyttövaroistaan 125,000 mk rakennustoimiston käytettäväksi yhtiölle vuokrattaville tonteille johtavan Kulosaarenkadun osan rakentamista varten.

Raiteiden rakentaminen kivien kuljetusta varten. Kaupunginhallitus päätti suostua I. A. Fagerström, perill. nimisen kiviurakoitsijaliikkeen [1]) anomukseen saada rakentaa kapearaiteisen väliaikaisen raiteen kivien kuljetusta varten XX kaupunginosan korttelista n:o 694 vuokrattavaltaan Elimäenkadun tontilta n:o 19 Teollisuuskujaa pitkin valtionrautateiden alueelle sekä Oy. Constructor ab:n [2]) anomukseen saada rakentaa rullavaunuraiteen Nilsiänkadun poikki sen tontilta n:o 12 tontille n:o 7 kivien kuljetusta varten, kumpiinkin ehdoin, että työt suoritettiin rakennustoimiston ohjeiden mukaisesti anojain kustannuksella ja että kaikkiin ylimenokohtiin rakennettiin tarpeelliset tasosillat varustettuina rakennustoimiston tai poliisilaitoksen mahdollisesti tarpeellisiksi katsomilla liikennemerkeillä sekä että anojat muissakin suhteissa valvoivat, ettei katuliikenne vaarantunut. Luvat myönnettiin enintään yhden vuoden ajaksi, kuitenkin niin että anojat kahden viikon kuluessa irtisanomisesta poistivat raiteet, jos ne olivat haittana katuliikenteelle. Määräajan kuluttua umpeen kadut oli anojain kustannuksella saatettava entiseen kuntoonsa. Lisäksi oli anojain noudatettava kaupunginvaltuuston aikoinaan vahvistamia määräyksiä [3]) tilapäisten raiteiden rakentamisesta kaupungin maalle. Raiteiden kunnossapidosta anojain tuli suorittaa kaupungille 450 mk:n vuosimaksu kummastakin raiteesta erikseen.

Santahaminan ja Hålvikin välinen suurjännitejohto. Etelä-Suomen voima oy:n anottua kaupunginhallitukselta lupaa saada vetää suurjännitehaarajohdon Santahaminan johdosta Hålvikiin, kiinteistölautakunta ilmoitti, että oikeus kyseisen johdon pitämiseen oli asetettava päättymään samanaikaisesti kuin Santahaminan johtoa koskeva sopimus eli kesäkuun 1 p:nä 1945. Kun oikeus näin ollen tuli olemaan voimassa viittä vuotta lyhyemmän ajan, niin kiinteistölautakunta oli toimivaltansa puitteissa oikeuttanut yhtiön rakentamaan kyseisen johdon, mikä merkittiin [4]) tiedoksi.

Teräsköysi oy:n suurjännitelinja. Maaliskuun 1 p:stä 1939 lukien päätettiin [5]) purkaa Ab. Stenius yhtiön ja kaupungin välinen sopimus [6]), jonka mukaisesti yhtiö oikeutettiin pitämään Teräsköysi oy:n suurjännitelinja kaupungin maalla, koska kaupunki ostamalla Ab. Stenius yhtiön osakkeet oli saanut kyseisen sähkölinjan hallintaansa.

Polkupyöräteline iden sijoittamiseen myönnetyt luvat. Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua Rake oy:n anomukseen saada pystyttää polkupyöräteline iä Erottajalle ehdoin, että telineet asetettiin poliisiviranomaisten osoittamaan paikkaan sekä että yhtiö salli kaikkien käyttää telineitä ja sitoutui poistamaan ne paikalta heti käskyn saatuaan.

Oy. Karl Fazer ab. oikeutettiin [8]) pystyttämään polkupyöräteline Tehtaankadun 27—29:ssä olevan tehdasrakennuksensa ääreiselle jalkakäytä-

[1]) Khs 20 p. marrask. 2,493 §. — [2]) S:n 18 p. jouluk. 2,699 §. — [3]) Ks. v:n 1920 kert. s. 29. — [4]) Khs 15 p. toukok. 1,244 §. — [5]) Khn jsto 29 p. toukok. 3,656 §. — [6]) Ks. v:n 1937 kert. s. 192. — [7]) Khs 12 p. kesäk. 1,560 §. — [8]) S:n 19 p. kesäk. 1,638 §.

välle ehdoin, että teline poistettiin heti kaupungin viranomaisten sitä vaatiessa.

Kaupunginhallitus suostui [1]) Oy. Suomen yleisradio ab:n esitykseen, että yhtiön Kasarmitorilla olevat telineet toistaiseksi saataisiin sijoittaa niin, että itse telineet tulivat käytävän vieressä olevalle nurmikolle mutta polkupyöräin takapyörät käytävälle.

Kaupunginhallitus päätti [2]) suostua Wärtsilä-yhtymä oy:n anomukseen polkupyörätelineiden pystyttämisestä Telakkakadun jalkakäytävälle sekä Telakka- ja Munkkisaarenkadun risteykseen yhtiön tehdaslaitoksen porttikäytävän viereen, ehdoin, että yhtiö sitoutui poistamaan telineet heti käskyn saatuaan.

Ulkomainosten sijoittamiseen myönnetyt luvat. Kaupunginhallitus päätti [3]) suostua valtion tiedoituslaitoksen anomukseen, että sille myönnettäisiin oikeus valtion lainapropagandan harjoittamisen yhteydessä sijoittaa kaupungille erilaisia ulkomainoksia, kuitenkin niin, että siihen saakka noudatettuja periaatteita edelleenkin seurattiin.

Kiinteistötoimiston toimistopäällikkö oikeutettiin [4]) kertomusvuoden kesäkauden aikana harkintansa mukaan myöntämään raivausleiritoimikunnan keskusjohdolle lupia kehoitustaulujensa sijoittamiseen.

Messuhallin ääreisen kentän käyttö. Kaupunginhallitus päätti [5]) puolestaan suostua siihen, että Messuhallin ääreinen kenttä järjestyksen ylläpidon helpottamiseksi siellä pidettävien veikkausotteluiden aikana eristettiin huhtikuun 23 ja 24 p:nä sekä mahdollisesti vielä toukokuun 3 ja 4 p:nä, velvoittaen järjestäjät itse huolehtimaan siitä, ja muuten kiinteistölautakunnan esittämin ehdoin, kuitenkin niin, että kaupungille oli suoritettava vuokraa 100 mk ottelulta. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston tuli valvoa pääsylippujen myyntiä. Samalla kaupunginhallitus päätti ilmoittaa poliisilaitokselle, ettei sillä ollut mitään huomauttamista sitä vastaan, että idästä länteen kulkevat tiet samoin kuin kentän Mäntymäen puoleinen rinnekin tällöin suljettiin.

Kaupunginhallitus päätti [5]) oikeuttaa Suomen palloliiton järjestämään Messuhallin ääreisellä kentällä jalkapallokilpailut huhtikuun 26 ja 27 p:nä samoin toimenpitein kuin veikkausottelujen suhteen oli päätetty.

Kaupunginhallitus päätti [6]) luovuttaa Messuhallin ääreisen kentän Suomen messut osuuskunnan käyttöön sen järjestettäviä suurmessuja varten elokuun 1 p:n ja marraskuun 15 p:n väliseksi ajaksi 10,000 mk:n vuokrin, joka oli suoritettava kaupunginkassaan viimeistään lokakuun 1 p:nä, ja muuten ehdoin, että alue vuokra-ajan päättyessä osuuskunnan kustannuksella puhdistettiin ja saatettiin entiseen kuntoonsa. Kaupunginhallitus päätti samalla poliisilaitokselle lähetettävässä lausunnossa puoltaa osuuskunnan anomusta saada lupa vastaavaksi ajaksi sulkea kentän itäpuolella pitkin Mäntymäen reunaa kulkeva katu.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti [7]) suostua Suomen messut osuuskunnan anomukseen, että edellä mainittu Messuhallin ääreisen kentän käyttöoikeus pysytettäisiin ja että vuokranmaksu saisi tapahtua vasta osuuskunnan voitua ilmoittaa suurmessujen lopullisen ajankohdan.

Mallitalon sijoittaminen Hippodromin edustalle. Puutalo oy. oikeutettiin [8]) pitämään pika-asutustarkoituksiin soveltuvan tyypin mukainen

[1]) Khs 14 p. elok. 1,897 §. — [2]) S:n 25 p. syysk. 2,147 §. — [3]) S:n 8 p. toukok. 1,199 §. — [4]) S:n 29 p. toukok. 1,399 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,045 §. — [6]) S:n 29 p. toukok. 1,401 §. — [7]) S:n 6 p. marrask. 2,384 §. — [8]) S:n 5 p. kesäk. 1,456 §.

mallitalonsa n. 100 m²:n alaiselta osalta Hippodromin tontin ulkopuolella olevalla puistokaistaleella kertomusvuoden loppuun 1,600 mk:n vuokrin, ehdoin että alue vuokra-ajan päätyttyä vuokraajan toimesta saatettiin entiseen kuntoonsa.

Ruokailuparakin sijoittaminen Eläintarhaan. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [1]) luovuttamaan Koteja kodittomille lapsille yhdistykselle ruokailuparakin paikaksi tarvittava alue Eläintarhantien ja Eläintarhanlahden väliseltä alueelta kesäkuun 15 p:ään 1942 100 mk:n vuokrin, ollen parakki vuokra-ajan päätyttyä vuokraajan toimesta ja kustannuksella poistettava; vuokran maksamiseksi kaupunginhallitus osoitti 100 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Puistojen käyttöoikeudet. Helsingin Kisaveikot yhdistys oikeutettiin [2]) kertomusvuoden syksyllä järjestämään tavanmukaiset maratonkilpailut Kaivopuistoon ehdoin, että yhdistys sitoutui huolehtimaan järjestyksestä kilpailujen aikana, pitämään vapaana rantatien ja lasten leikkikentän puiston länsiosassa, korvaamaan kaupungille mahdollisesti aiheutuvat vahingot sekä suorittamaan kaupungille kertakaikkisena vuokrana 1,000 mk.

Kaupunginhallitus päätti [3]) luovuttaa Eläintarhan puistoalueen vuokratta Suomen automobiili klubin käytettäväksi sen toukokuussa järjestettäviä puu- ja puuhiilikaasuttimilla varustettujen autojen nopeuskilpailuja varten ehdoin, että seura korvasi kaupungille kilpailuista aiheutuvat kulut, että kilpailualue eristettiin aikaisintaan klo 10 kilpailupäivän aamuna, että kaikki tarpeelliset rakennustyöt suoritettiin rakennustoimiston ohjeiden mukaisesti sekä että seura teki Alppilan ravintolan vuokraajan kanssa sopimuksen rautatien itäpuolella olevien teiden mahdollisesta sulkemisesta kilpailujen ajaksi. Samalla kaupunginhallitus oikeutti seuran kilpailupäivänä ilman eri korvausta harjoittamaan virvoitusjuomain myyntiä kilpailualueella ehdoin, että sitä kilpailupäivänäkin saatiin harjoittaa myös kaupungin kertomusvuoden kesäkaudeksi kilpailualueelta vuokraamissa kioskeissa.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [4]) kulloinkin tehtävän anomuksen perusteella myöntämään lupia yhteislaulutilaisuuksien järjestämiseen Kaivopuistossa samassa laajuudessa ja samoille järjestöille kuin edellisinäkin vuosina.

Puistojen käyttöoikeuksia näyttelyjä, kokouksia ja juhlia varten myönnettiin [5]) eräin ehdoin 10 tapauksessa.

Kaisaniemessä olevan raja-aidan sijoituspaikka. Valtionrautateiden ja kaupungin alueiden rajalla Kaisaniemessä olevaan kallioon suunnitellun väestönsuojatunnelin rakennustöiden ajaksi kaupunginhallitus päätti [6]) oikeuttaa valtionrautatiet sijoittamaan edellä mainittujen alueiden rajaaidan n. 15 m:n pituudelta n. 2.75 m sen oikeaa suuntaa ulommaksi, jolloin 44 m² kaupungin aluetta väliaikaisesti jäisi valtionrautateiden alueen sisäpuolelle, ehdoin että aita heti työn päätyttyä valtionrautateiden toimesta siirrettiin oikealle kohdalleen.

---

[1]) Khs 20 p. marrask. 2,489 §. — [2]) S:n 20 p. maalisk. 740 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 530 §. — [4]) S:n 24 p. huhtik. 1,040 §. — [5]) S:n 27 p. maalisk. 826 §, 9 p. huhtik. 908, 909 ja 910 §, 17 p. huhtik. 999 §, 15 p. toukok. 1,240 ja 1,251 §, 12 p. kesäk. 1,573 §, 24 p. heinäk. 1,823 § ja 13 p. marrask. 2,437 §. — [6]) S:n 23 p. toukok. 1,295 §.

Soran luovuttaminen eri tarkoituksiin. Kaupunginhallitus päätti [1]) maksutta luovuttaa soraa Länsisataman ilmatorjuntapatteristoa varten.

Helsingin suojeluskuntapiirin esikunta oikeutettiin [2]) maksutta kertomusvuoden kesällä ottamaan Malmin ampumarata-alueen pääportin luona olevasta sorakuopasta ampumarata-alueelle johtavien teiden korjaamiseen tarvittava sora, minkä ohessa päätettiin määrätä muihin tarkoituksiin käytettävän soran hinta 10 mk:ksi autokuormalta.

Kaupunginhallitus päätti [3]) maksutta luovuttaa Suomen punaisen ristin invaliidikanslialle enintään 100 hevoskuormaa soraa ehdoin, että sora vedettiin invaliidikylän päätielle ja että soran otto tapahtui kiinteistötoimiston maatalousosaston osoitusten mukaisesti.

Ruohon, kaislan ja kortteen luovuttaminen kaupungin rannoilta. Kaupunginhallitus hyväksyi [4]) kaupunginjohtajan toimenpiteen oikeuttaa kiinteistötoimiston toimistopäällikön luovuttamaan yksityisille, lähinnä n.s. nuorison iskujoukoille, ruohoa, kaislaa ja kortetta kaupungin rannoilta.

Asemakaavakysymykset

Hermannin eli XXI kaupunginosan osan asemakaava. Kaupunginhallitus päätti [5]) panna julkisesti näytteille kiinteistölautakunnan laadituttaman ehdotuksen n:o 2,084 Hermannin eli XXI kaupunginosan osan asemakaavaksi täydennettynä merkitsemällä siihen Hämeentien varrella olevia kortteleita varten rakennusrajat siten, että tämän kadun varrelle suunnitellut rakennukset oli sijoitettava n. 4 m:n päähän katurajasta.

Merkittiin [6]) tiedoksi sisäasiainministeriön kesäkuun 27 p:nä vahvistaneen kaupunginvaltuuston päätöksen [7]) hyväksyä edellä mainittu Hermannin alueen asemakaava tonttijakoa lukuunottamatta.

Reijolan asemakaava. Kaupunginhallitus hyväksyi [8]) Reijolan itäosan lopullisen asemakaavan pohjaksi kiinteistölautakunnan korjauttaman ja täydennyttämän piirroksen n:o 2,135 [9]), jolloin kuitenkin oli otettava huomioon suojavyöhykkeen laajentaminen kiinteistötoimiston asemakaavaosaston myöhemmin laatiman luonnoksen mukaisesti.

Kiinteistölautakunnan laadituttetua kaupunginhallitukselta saamansa kehoituksen [10]) nojalla Etu-Reijolan lopullisen asemakaavan pohjaksi tarkoitetun uuden järjestelyehdotuksen n:o 2,167, kaupunginhallitus päätti [11]) antaa lautakunnalle tehtäväksi laatia sen mukaisen asemakaavaehdotuksen huomioonottaen, että viemärit järjestettiin rakennustoimiston katurakennusosaston laatiman I vaihtoehdotuksen mukaisesti. Samalla kaupunginhallitus päätti kehoittaa kiinteistölautakuntaa harkitsemaan, eikö rakennuskorkeutta olisi syytä korottaa aikaisemmasta ehdotuksesta asutustiheyttä silti suurentamatta.

Leppäsuon alueen asemakaava. Kaupunginhallitus päätti [12]) antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi laadituttaa Leppäsuon alueen korttelia n:o 411 koskevan lopullisen asemakaavaehdotuksen laadituttamansa

---

[1]) Khs 20 p. marrask. 2,476 §. — [2]) S:n 29 p. toukok. 1,404 §. — [3]) S:n 23 p. lokak. 2,310 §. — [4]) S:n 24 p. heinäk. 1,803 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 226 §, 20 p. maalisk. 735 § ja 3 p. huhtik. 855 §. — [6]) S:n 24 p. heinäk. 1,818 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 75. — [8]) Khs 6 p. maalisk. 630 §. — [9]) Ks. v:n 1940 kert. s. 204. — [10]) Ks. v:n 1940 kert. s. 204. — [11]) Khs 3 p. huhtik. 854 §. — [12]) S:n 27 p. helmik. 541 § ja 11 p. syysk. 2,047 §.

luonnoksen n:o 2,166 pohjalla ja ottaen huomioon satamalautakunnan asiasta antamat lausunnot.

Sisäasiainministeriön vahvistamat asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksia sekä asemakaavamääräyksiä koskevat päätökset. Kaupunginhallitukselle saapui ilmoitukset siitä, että sisäasiainministeriö oli vahvistanut seuraavia kortteleita koskevat asemakaavan tai tonttijaon muutosehdotukset ynnä asemakaavamääräykset: I kaupunginosan korttelia n:o 14 [1]); III kaupunginosan korttelia n:o 46 [2]); IV kaupunginosan kortteleita n:ot 76 [3]), 163, 215 a—b ja 215 c [4]) sekä Kampin aluetta [5]); VI kaupunginosan kortteleita n:ot 176 ja 177 [6]) sekä Hernesaaren aluetta [7]); VII kaupunginosan korttelia n:o 130 [8]); IX kaupunginosan kortteleita n:ot 199 [9]) ja 204 [10]); X kaupunginosan korttelia n:o 273 [11]); XII kaupunginosan kortteleita n:ot 352 [12]), 371 ja 381 [13]), 384 [14]); XIII kaupunginosassa olevaa yksityisen kreikkalais-katolisen seurakunnan hautausmaa-aluetta [15]); XIV kaupunginosan korttelia n:o 517 [16]) ja siellä olevaa Sutelantietä [17]); XV kaupunginosan kortteleita n:ot 520 [18]), 526, 529, 603 ja 645 [19]) sekä 611, 612, 614, 615, 619 ja 620 [20]); XVI kaupunginosan kortteleita n:ot 728 ja 729 [21]); XX kaupunginosan korttelia n:o 784 [22]); XXII kaupunginosan kortteleita n:ot 530, 531, 532, 533, 540, 542, 545, 554, 555, 557 ja 582 [23]), 538 ja 539 [24]), 559 [25]), 580 a ja 580 b [26]), 584 ja 585 [27]), 692 [28]), 700 [29]) sekä 707 [30]); XXIII kaupunginosan kortteleita n:ot 668, 669, 670, 671, 914, 919 ja 920 [31]); sekä XXV kaupunginosan kortteleita n:ot 821, 822, 835 ja 836 [32]), 829 ja 842 [33]), 891 ja 892 [34]) sekä 899 [35]).

Raastuvanoikeuden hyväksymät tontinmuodostukset. Raastuvanoikeus ilmoitti suostuneensa seuraavia kortteleita koskeviin tontinmuodostuksiin: III kaupunginosan korttelia n:o 46 [36]); IX kaupunginosan korttelia n:o 199 [37]); XXII kaupunginosan korttelia n:o 700 [38]); ja XXIII kaupunginosan kortteleita n:ot 668 ja 669 [39]).

Eräiden korttelien korkeussuhteiden vahvistaminen. Kaupunginhallitus vahvisti kiinteistölautakunnan ehdottamat seuraavien korttelien korkeus-

---

[1]) Khs 23 p. toukok. 1,305 § ja 4 p. syysk. 2,029 §. — [2]) S:n 13 p. maalisk. 689 §. — [3]) S:n 13 p. maalisk. 688 §. — [4]) S:n 24 p. huhtik. 1,044 §. — [5]) S:n 23 p. tammik. 222 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,250 § ja 2 p. lokak. 2,176 §. — [7]) S:n 20 p. helmik. 481 § ja 8 p. toukok. 1,186 §. — [8]) S:n 23 p. tammik. 225 § ja 9 p. huhtik. 901 §. — [9]) S:n 13 p. maalisk. 687 § ja 17 p. heinäk. 1,793 §. — [10]) S:n 29 p. toukok. 1,394 § ja 4 p. syysk. 2,028 §. — [11]) S:n 28 p. elok. 1,986 §. — [12]) S:n 6 p. helmik. 346 §. — [13]) S:n 9 p. tammik. 93 §. — [14]) S:n 15 p. toukok. 1 247 § ja 28 p. elok. 1,985 §. — [15]) S:n 9 p. tammik. 92 §. — [16]) S:n 23 p. tammik. 250 § ja 9 p. huhtik. 903 §. — [17]) S:n 27 p. maalisk. 814 §, 29 p. toukok. 1,393 § ja 14 elok. 1,901 §. — [18]) S:n 29 p. toukok. 1,395 § ja 4 p. syysk. 2,026 §. — [19]) S:n 24 p. huhtik. 1,046 § ja 24 p. heinäk. 1,819 §. — [20]) S:n 24 p. huhtik. 1,046 § ja 17 p. heinäk. 1,794 §. — [21]) S:n 6 p. maalisk. 625 § ja 15 p. toukok. 1,249 §. — [22]) S:n 13 p. helmik. 442 §, 27 p. maalisk. 820 § ja 19 p. kesäk. 1,647 §. — [23]) S:n 6 p. helmik. 348 § 27 p. helmik. 544 § ja13 p. maalisk. 685 §. — [24]) S:n 6 p. helmik. 347 §. — [25]) S:n 27 p. maalisk. 819 § ja 12 p. kesäk. 1,566 §. — [26]) S:n 15 p. toukok. 1,248 § ja 28 p. elok. 1,983 §. — [27]) S:n 24 p. huhtik. 1,047 § ja 24 p. heinäk. 1,820 §. — [28]) S:n 23 p. tammik. 224 § ja 9 p. huhtik. 902 §. — [29]) S:n 27 p. maalisk. 818 § ja 5 p. kesäk. 1,460 §. — [30]) S:n 15 p. toukok. 1,246 §, 28 p. elok. 1,984 § ja 25 p. syysk. 2,148 §. — [31]) S:n 13 p. helmik. 438 §, 23 p. toukok. 1,296 §, 29 p. toukok. 1,396 §, 4 p. syysk. 2,027 § sekä 27 p. marrask. 2,528 ja 2,532 §. — [32]) S:n 23 p. tammik. 223 §, 13 p. helmik. 440 § ja 9 p. huhtik. 925 §. — [33]) S:n 27 p. maalisk. 816 § ja 19 p. kesäk. 1,648 §. — [34]) S:n 13 p. maalisk. 686 §. — [35]) S:n 27 p. maalisk. 817 § ja 12 p. kesäk. 1,565 §. — [36]) S:n 16 p. lokak. 2,250 §. — [37]) S:n 20 p. marrask. 2,488 §. — [38]) S:n 16 p. lokak. 2,251 §. — [39]) S:n 14 p. elok. 1,900 §.

suhteet: IV kaupunginosan korttelien n:ot 83, 84 b, 91, 118, 164 ja 215 b [1]); X kaupunginosan korttelin n:o 273 [2]); XI kaupunginosan korttelin n:o 340 [3]); XII kaupunginosan korttelien n:ot 362, 371, 381 ja 386 [4]); XIII kaupunginosan korttelin n:o 436 [5]); XV kaupunginosan korttelien n:ot 609—619 [6]); XX kaupunginosan korttelin n:o 784 [7]); XXII kaupunginosan korttelien n:ot 691—707 [8]); sekä XXV kaupunginosan korttelien n:ot 821 ja 842 [9]).

Kauppatorin uudelleenjärjestely. Kaupunginhallitus päätti [10]), että Kauppatorin uudelleenjärjestelyn pohjaksi otetaan kiinteistölautakunnan puoltama, rahatoimenjohtajan toimeksiannosta laadittu ehdotus, kuitenkin sellaisin muutoksin, että torille suunniteltu erillinen koroke jätetään kokonaisuudessaan rakentamatta ja korvataan vesikourulla, joten siis ainoastaan Pohj. Esplanaadikadun pohjoinen jalkakäytävä ja sen kohdalla oleva ajorata tulisivat levennettäviksi torin kohdalla, katu varustettavaksi pienellä liikennekorokkeella sekä Unioninkadun ja Etelärannan välinen torin osa muodostettavaksi yhtenäiseksi suureksi korokkeeksi.

Yleisten töiden lautakunnan edellä mainitun suunnitelman pohjalla laadituttaman, yhteensä 1,320,000 mk:aan päättyvän kustannusarvion kaupunginhallitus sittemmin päätti [11]) hyväksyä.

Katariinankadun leventäminen. Katariinankadun leventämisestä I kaupunginosan korttelissa n:o 4 olevan tontin n:o 7 omistajanvaihdoksen yhteydessä herätetyn kysymyksen suhteen kaupunginhallitus päätti [12]) yhtyä kiinteistölautakunnan enemmistön kantaan, jonka mukaisesti Katariinankadun jalkakäytävä siirrettäisiin tontinrajan sisäpuolelle arkaadiin, sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa valmistelemaan asiaa siihen suuntaan. Samalla oli ryhdyttävä neuvottelemaan tontin omistajan kanssa tällaisen ratkaisun ehdoista.

Erottajan kaunistaminen. Kaupunginhallitus päätti [13]) periaatteellisesti toimeenpanna aatekilpailun Erottajan kaunistamiseksi sen maanalaisen väestönsuojan rakentamisen yhteydessä kiinnittäen huomiota rauhanaikana käytettävän mukavuuslaitoksen, kioskien y.m.s. sijoittamiseen suojan sisäänkäytävän yhteyteen, käyttäen tarkoitukseen kaupungin hallussa olevan professori O. Wasastjernan rahaston varoja, sekä asettaa tarkoitusta varten palkintolautakunnan [14]).

Kaupunginhallitus päätti [15]) sittemmin oikeuttaa palkintolautakunnan toimeenpanemaan kilpailun sen hyväksymän kilpailuohjelman puitteissa sekä myöntää lautakunnan käytettäväksi ennakolta kaupunginkassasta 90,000 mk.

Kilpailun julistamisen ajankohtaa koskeva Suomen arkkitehtiliiton huomautus ei antanut [16]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta.

Kivelän sairaala-alueen eteläosan järjestely. Kaupunginhallitus päätti [17]) antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi laadituttaa Kivelän sairaala-alu-

---

[1]) Khs 9 p. tammik. 95 §, 30 p. tammik. 275 § ja 6 p. maalisk. 623 §. — [2]) S:n 6 p. maalisk. 622 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 276 §. — [4]) S:n 9 p. tammik. 96 §, 23 p. toukok. 1,297 § ja 29 p. toukok. 1,392 §. — [5]) S:n 20 p. helmik. 479 §. — [6]) S:n 9 p. huhtik. 904 § ja 24 p. huhtik. 1,036 §. — [7]) S:n 30 p. tammik. 278 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 277 § ja 6 p. helmik. 345 §. — [9]) S:n 10 p. heinäk. 1,751 § ja 24 p. heinäk. 1,817 §. — [10]) S:n 9 p. huhtik. 918 §. — [11]) S:n 23 p. toukok. 1,307 §. — [12]) S:n 14 p. elok. 1,905 §. — [13]) S:n 17 p. huhtik. 983 § ja 8 p. toukok. 1,168 §. — [14]) Ks. tämän kert. s. 154. — [15]) Khs 19 p. kesäk. 1,650 §, 10 p. heinäk. 1,743 § ja 2 p. lokak. 2,163 §. — [16]) S:n 16 p. lokak. 2,238 §. — [17]) S:n 2 p. toukok. 1,085 § ja 5 p. kesäk. 1,458 §.

een eteläosaa eli XIV kaupunginosan korttelia n:o 481 koskevan lopullisen asemakaavan muutosehdotuksen lautakunnan laadituttaman luonnoksen n:o 2,220 mukaisesti.

Eläintarhan erään alueen järjestely. Kaupunginhallitus päätti [1]) antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi laadituttaa Ensi linjan, rautatien ja Eläintarhanlahden välistä aluetta koskevan lopullisen asemakaavaehdotuksen lautakunnan laadituttaman piirustuksen n:o 2,219 a mukaisesti.

Puistikon järjestäminen Käpylään. Kaupunginhallitus päätti [2]) hyväksyä kiinteistölautakunnan laadituttaman ehdotuksen n:o 2,226 Käpylän korttelien n:ot 825 ja 841 väliin suunnitellun puistikon kuntoonpanemiseksi.

Luonnonmuistomerkin säilyttäminen. Valtion luonnonsuojeluvalvojan R. Kalliolan esityksestä kaupunginhallitus päätti [3]) säilyttää XV kaupunginosan korttelissa n:o 616 olevan geoloogisesti mielenkiintoisen ison rapakivisen siirtolohkareen siten, että sen ympäristö muodostettiin puistoksi, kehoittaen kiinteistölautakuntaa laadituttamaan kyseistä aluetta koskevan kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen.

Pika-asutus. Kaupunginhallitus päätti [4]) antaa kiinteistötoimiston asemakaavaosastolle tehtäväksi laatia yksissä neuvoin pika-asutustoimikunnan ja kaupungin edustajain kanssa suunnitelmat mahdollista pika-asutusta silmälläpitäen ja huomioonottaen kiinteistölautakunnan asiassa esittämät näkökohdat. Samalla kaupunginhallitus päätti oikeuttaa pika-asutusta varten määrätyt kaupungin edustajat mainittujen suunnitelmien perusteella neuvottelemaan pika-asutustoimikunnan kanssa niistä alueista, jotka kaupungin mahdollisesti oli luovutettava pika-asutukseen.

Kiinteistölautakunnan hoidossa olevat maatilat

Muonamies E. Pakkasen luontoisedut. Invaliidiksi jääneenä entiseen ammattiinsa pystymättömälle muonamiehelle E. Pakkaselle [5]) myönnettiin [6]) vapaa asunto valoineen Puodinkylässä toukokuun 1 p:ään 1942 saakka, jolloin hänen tuli luovuttaa asunto kaupungin vapaaseen käyttöön, sekä maksutta 3 ½ syltä halkoja asunnon lämmittämistä varten hänen siellä asumisensa aikana.

Työntekijänleski G. Kohvakan luontoisedut. Työntekijänleski G. Kohvakka, joka aikoinaan oli saanut Ab. M. G. Stenius yhtiöltä eräänlaisena eläkkeenä huoneen Leppävaarassa olevasta, kaupungin nykyään omistamasta rakennuksesta asuttavakseen sekä 6 m³ halkoja vuodessa, oikeutettiin [7]) edelleenkin pitämään kyseinen vapaa asunto sekä saamaan mainitun verran polttopuita vuosittain kaupungin Leppävaarassa olevista metsistä.

Muonamiehenleski M. Westerlundin avustaminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa suorittamaan Leppävaaran kartanon palveluksessa koko ikänsä olleen muonamiehen J. W. Westerlundin leskelle M. Westerlundille, joka siihen asti oli nauttinut eläkettä Ab. M. G. Stenius oy:ltä, helmikuun 1 p:stä 1939 lukien 100 mk:n kuukausieläkkeen sekä myöntää hänelle vapaan yhden huoneen asunnon kiinteistötoimiston

[1]) Khs 5 p. kesäk. 1,453 §. — [2]) S:n 24 p. heinäk. 1,822 §. — [3]) S:n 18 p. jouluk. 2,689 §. — [4]) S:n 8 p. toukok. 1,196 §. — [5]) Ks. v:n 1940 kert. s. 206. — [6]) Khs 20 p. marrask. 2,485 §. — [7]) S:n 20 p. marrask. 2,487 §. — [8]) S:n 6 p. helmik. 334 §.

talo-osaston hallinnassa olevassa rakennuksessa ynnä oikeuden saada kiinteistötoimiston maatalousosastolta vapaat halot asuntonsa lämmittämiseen.

Munkkiniemen kalliosuojan käyttö. Oy. Golf ab:n kieltäydyttyä maksamasta vuokraa Ab. M. G. Stenius yhtiön sille v:n 1938 heinäkuun 1 p:n ja v:n 1943 kesäkuun 30 p:n väliseksi ajaksi vuokraamasta n.s. Kaartin torpan läheisyydessä Munkkiniemessä olevasta kallioon louhitusta ammuskellarista, jota luvatta oli alettu käyttää väestönsuojana, kaupunginhallitus päätti [1]), että kyseisen vuokrasopimuksen oli katsottava lakanneen olemasta voimassa kesäkuun 30 p:stä 1939 lukien, sekä että kyseinen ammuskellari korvauksetta oli luovutettava Munkkiniemen yhdyskunnan hallintolautakunnalle käytettäväksi kertomusvuoden talvella perunain ja juurikasvien säilytyspaikkana ehdoin, että lautakunta kunnosti suojan ja että sen sisustus lämmityslaitteineen vuokra-ajan päätyttyä korvauksetta jäi kaupungin omaisuudeksi.

Juoksuhaudan käyttö. Huopalahden kunta oikeutettiin [2]) korvauksetta käyttämään Turuntien lähistöllä Pohjois-Munkkiniemessä olevaa juoksuhautaa pommisuojana sekä juoksuhaudan läheisyydessä olevia louhittuja kivilohkareita pommisuojan katon vahvistamiseen.

Huoneistonvuokran alentaminen. Kaupunginhallitus päätti [3]) suostua työntekijä Y. Pelkosen anomukseen, että hänen vuokravelkaansa vuokraamastaan Munkkiniemen kartanon työväenasuntoihin kuuluvasta huoneistosta alennettaisiin 50 % ehdoin, että työntekijä Pelkonen suoritti jäännösvelkansa, 1,050 mk, kahden kuukauden kuluessa huhtikuun 9 p:stä lukien.

Leppävaaran kartanon kaivot. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 54,000 mk:n määrärahan kaivojen rakentamista varten kiinteistölautakunnan esittämin tavoin Leppävaaran kartanon pihamaalle.

Talin sotavankileirin vartioinnin tehostaminen. Sen johdosta, että osa Talin kartanoon majoitetuista vankileirissä olleista venäläisistä sotavangeista joulukuun 1 p:nä ja sen jälkeenkin oli päässyt harjoittamaan ilkivaltaa Talin siirtolapuutarhaviljelijäin puutarhamajoissa, kaupunginhallitus esitti [5]) Helsingin suojeluskuntapiirille, että kyseisen vankileirin vartiointia kiireellisesti tehostettaisiin siinä määrin, etteivät ilkivallan- ja vahingonteot enää pääsisi uusiutumaan. Samalla kaupunginhallitus ilmoitti, että kaupunki aikanaan tuli esittämään puolustuslaitokselle korvausvaatimuksen syntyneestä vahingosta.

Stansvikin kartanon käyttö. Kaupunginhallitus päätti [6]) tehdä puolustusministeriölle esityksen erään Stansvikin kartanon rakennuksen vapauttamisesta sotasairaalan käytöstä.

Väkilannoitteiden ja siemenperunain varaaminen palstaviljelijöille. Väkilannoitteiden hankkimista palstaviljelijäin tarpeisiin koskevan maatalousministeriön kiertokirjeen johdosta kaupunginhallitus päätti [7]) pyytää paitsi Osuusliike Elantoa, jonka kanssa asiasta jo oli sovittu, Helsingin osuuskauppaa, Varubodenia ja Vähittäiskauppiasyhdistystä varaamaan väkilannoitteita samassa suhteessa kuin aikaisemminkin myytäväksi Helsingin palstaviljelijöille.

---

[1]) Khs 9 p. lokak. 2,207 §. — [2]) S:n 29 p. toukok. 1,400 §. — [3]) S:n 9 p. huhtik. 912 §. — [4]) S:n 9 p. huhtik. 920 §. — [5]) S:n 30 p. jouluk. 2,722 §. — [6]) S:n 17 p. heinäk. 1,788 §. — [7]) S:n 9 p. huhtik. 905 §.

Maatalousministeriön tuotanto-osastolle, joka oli tarjoutunut avustamaan siemenperunain hankkimisessa kaupungin palstaviljelijöille, kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa asian tulleen järjestetyksi siten, että Osuusliike Elanto oli sitoutunut jakamaan tarvittavan määrän siemenperunoita palstaviljelijöille.

Maa-alueiden varaaminen Herttoniemestä juurikasvien aumaamiseen. Kiinteistötoimiston tehtyä esityksen maa-alueiden varaamisesta Herttoniemestä juurikasvien aumaamista varten, kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa varaamaan sopivia alueita juurikasvien aumaamiseen ja tekemään ehdotuksen sitä varten tarpeellisten töiden suorittamisesta.

Maatilain juurikastuotteiden käyttö. Kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa ja kaupungin maatiloja huolehtimaan siitä, että peruna- y m. juurikasvisato ensi sijassa joutui kaupungin ja sen omien laitosten ja asukkaiden käytettäväksi.

Merkittiin [4]) tiedoksi kiinteistölautakunnan edellä mainittujen sille annettujen kehoitusten johdosta antama selostus kaupungin maatilain juurikastuotteiden käyttämisestä.

Metsänhakkuutyöt. Kaupunginhallitus päätti [5]) myöntää ennakolta kaupunginkassasta 650,000 mk kiinteistölautakunnan käytettäväksi metsänhakkuutöiden suorittamiseksi kertomusvuonna.

Maanmittaustoimitukset

Kaupungin liitosalueiden mittaustyöt. Kaupunginhallitus päätti [6]), että yksityisten liitosalueilla omistamien alueiden rakennussuunnitelmista maanomistajan kanssa tehtävissä sitoumuksissa on kaupungille mittaustöistä suoritettava korvaus määrättävä kyseisillä alueilla suoritetuista töistä mittausapulaisille maksettujen palkkojen ja muiden maksujen kaksinkertaiseksi määräksi; että kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osasto oikeutetaan käyttämään mittausapulaisille menevien maksujen yli jäävää osaa korvauksesta muihin osaston toiminnassa kysymykseen tuleviin menoihin; sekä että yksityisten liitosalueilla omistamilla alueilla saadaan kaupungingeodeetin harkinnan mukaisesti suorittaa mittaustöitä kaupungin kustannuksella käyttäen mittaustöihin ja liitosalueiden rakennussuunnitelmien laatimiseen talousarviossa varattuja määrärahoja.

Leppävaaran mittaustöiden kustannukset. Kaupunginhallitus päätti [7]) puolestaan hyväksyä Suur-Huopalahden kylässä Espoossa olevan Leppävaaran tilan RN 2^{555} omistajan, Oy. Leppävaara oy:n jättämän sitoumuksen tilaan kuuluvan, maanmittaushallituksen kartoittamatta jättämän alueen rakennussuunnitelmien laatimista varten v. 1941 ja 1942 toimitettavien mittaus- ja kartoitustöiden kustannusten suorittamisesta sekä antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi ryhtyä sen edellyttämiin mittaustöihin.

Tuomarinkylän tilain yhdistäminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi huolehtia Tuomarinkylän tilain yhdistämistä koskevista toimenpiteistä.

---

[1]) Khs 2 p. toukok. 1,088 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1,877 §; ks. tämän kert. s. 270 ja 307. — [3]) Khs 14 p. elok. 1,877 § ja 25 p. syysk. 2,157 §; ks. tämän kert. s. 270 ja 307. — [4]) Khs 20 p. marrask. 2,491 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 94 §. — [6]) S:n 9 p. huhtik. 923 §. — [7]) S:n 2 p. toukok. 1,090 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 101 §.

Lohkomisanomuksia koskevat lausunnot. Uudenmaan lääninhallitukselle annettavissa lausunnoissa kaupunginhallitus päätti puoltaa leskirouva I. Janssonin anomusta saada lohkomisella erotuttaa ostamansa 1,390 m²:n suuruisen, Tapaninkylässä olevaan Bj 4⁷² nimiseen tilaan RN 4⁷⁵ kuuluvan maa-alueen [1]) sekä johtaja A. A. ja rouva I. L. Wasken anomusta saada lohkomisella erotuttaa ostamansa 1,055 m²:n suuruisen, Tapaninkylässä olevaan R 14ᵇ nimiseen tilaan RN 8²⁷ kuuluvan maa-alueen [2]) mutta sitä vastoin ehdottaa evättäväksi vahtimestari T. E. Sinervän anomuksen saada lohkoa Pukinmäen rakennussuunnitelma-alueella Malmin kylässä omistamansa 73⁴ nimisen tilan RN 8⁷¹ kahdeksi eri tilaksi [3]).

Botbyn kylän vesialueiden ja vesijättöjen jako. Kaupungin toimesta Botbyn kylässä vireille pannun vesialueiden ja vesijättöjen jaon piirirajain käynnin tultua loppuunsuoritetuksi, kaupunginhallitus päätti [4]) tyytyä toimitukseen.

Degerön kylän vesialueiden jako. Kaupunginhallitus päätti [5]) ennakolta myöntää kaupunginkassasta 25,000 mk Degerön kylän vesialueiden jakamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Degerön ja Puodinkylän mittaustyöt. Kaupunginhallitus päätti [6]) oikeuttaa kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston kertomusvuoden talousarvioon rakennussuunnitelmien laatimista varten varattuja määrärahoja käyttäen suorittamaan mittaustöitä Degerössä ja Puodinkylässä, siitä huolimatta, ettei Uudenmaan lääninhallitus vielä ollut antanut kyseisten alueiden rakennussuunnitelmien laatimista kaupungin tehtäväksi.

Enäjärven kylätien mittaus- ja paalutustoimitus. Merkittiin [7]) tiedoksi Enäjärven kylätien mittaus- ja paalutustoimituksen päättyminen ja toimituksen tulokset.

Kaupungin edustajain valitseminen eräisiin toimituksiin. Kaupunginagronoomi A. J. Tamminen valtuutettiin kertomusvuonna edustamaan kaupunkia Helsingin lähiympäristön maalaiskuntien, tiekuntien, ojanperkausyhtymien, manttaalikuntien ja muiden niihin verrattavien yhtymien ja yhdistysten kokouksissa [8]); kaupungingeodeetti E. A. Salonen tai hänen valtuuttamansa henkilö Degerön kylään ja Tuurholman yksinäistilaan kuuluvien vesialueiden jakotoimitusta koskevassa kokouksessa [9]), Enäjärven kylätien mittaus- ja paalutustoimitusta varten pidettävässä kokouksessa [10]), kaupungin Oy. Elo ab:lle Sofielundin tilasta RN 2³ myymää tehdasaluetta tarkoittavassa lohkomistoimituksessa [11]) ja Helsingin kaupungin evankelis-luterilaisille seurakunnille hautausmaaksi pakkolunastettavan, Malmin jakokunnalle, jonka osakas kaupunki on, kuuluvan tiealueen arviointia koskevassa pakkolunastuslautakunnan kokouksessa [12]); apulaisgeodeetti K. T. Saario maa- ja vesialueiden erottamiseksi Herttoniemen salmen yli johtavan sillan rakentamista ja sen yhteydessä olevia maantienoikaisuja varten järjestettävässä maanmittaustoimituksessa [13]); sekä kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston insinööri L. Salmenhaara Oy. Heinola—Koskensaari ab:lta ostetun telakka-alueen erottamista itsenäiseksi tilaksi tarkoittavassa lohkomistoimituksessa [14]).

---

[1]) Khs 14 p. elok. 1,898 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1,899 §. — [3]) S:n 4 p. syysk. 2,024. §. — [4]) S:n 8 p. toukok. 1,198 §. — [5]) S:n 20 p. maalisk. 731 §. — [6]) S:n 8 p. toukok. 1,193 §. — [7]) S:n 24 p. huhtik. 1,039 §. — [8]) S:n 27 p. helmik. 536 §. — [9]) S:n 13 p. helmik. 436 §. — [10]) S:n 13 p. maalisk. 683 §. — [11]) S:n 27 p. maalisk. 823 §. — [12]) S:n 15 p. toukok. 1,238 §. — [13]) S:n 18 p. jouluk. 2,690 §. — [14]) S:n 11 p. jouluk. 2,642 §.

Taloja, huoneistoja y.m. koskevat kysymykset

Korkeasaaren työtupa- ja varastorakennus. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [1]) aloittamaan Korkeasaaren työtupa- ja varastorakennuksen rakennustyöt, joita varten kertomusvuoden talousarvioon oli merkitty 191,000 mk:n suuruinen määräraha.

Vattunokan huvilan n:o 5 korjaus- ja uudistyöt. Kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa suorittamaan suomenkielisen työväenopiston kesämajaksi luovutetun Lauttasaaren Vattunokan huvilan n:o 5 korjaus- ja uudistöiden kustannukset pääluokan Kiinteistöt lukuun Talo-osasto sisältyvästä kaupungin talojen hallinto- ja hoitomäärärahasta Korjaukset sekä tekemään mahdollisesti tarvittavan lisämäärärahan myöntämisestä vuoden lopussa erillisen esityksen.

Annalan kartanon korjaustyöt. Rakennustoimistoa päätettiin [3]) kehoittaa suorittamaan Annalan kartanon päärakennuksen korjaustyöt sekä niiden päätyttyä ilmoittamaan korjauskustannusten suuruudesta.

Pirkkolaan sijoitetut ruotsalaiset lahjatalot. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus päätti [4]) myöntää 15,000 mk kunnalliselle keskustoimistolle ruotsalaisten lahjatalojen vastaanoton järjestämisestä aiheutuneiden menojen peittämiseen.

Kaupunginvaltuusto oli aikoinaan hyväksynyt [5]) ruotsalaisten lahjatalojen luovutusehdot ja päättänyt jättää erillisen esityksen nojalla käsiteltäväksi kiinteistölautakunnan asiasta antaman lausunnon kolmanteen kohtaan sisältyvän ehdotuksen, että valtuusto siirtäisi rakennusten myynnistä käteisellä tai vähittäismaksulla suoritettavasta kauppahinnasta saatavat varat, valtuuston päätöksessä mainitun toissijaisella etuoikeudella kiinnitetyn lainan korot ja kuoletukset sekä rakennusten vuokraamisesta mahdollisesti saatavat ylijäämävarat tarkoitusta varten perustettavaan Ruotsalaisten lahjatalojen rahastoon sekä kehoittaisi kaupunginhallitusta laadituttamaan rahastoa varten sääntöehdotuksen. Kaupunginhallitus päätti [6]) nyttemmin kehoittaa kiinteistölautakuntaa laadituttamaan kyseisen sääntöehdotuksen.

Kaupunginhallitus päätti [7]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan käyttämään ennakolta vähittäismaksulla myytyjä ruotsalaisten lahjatalojen vuokratuloja aina 250,000 mk:aan saakka samojen talojen v:n 1941 menojen peittämiseen.

Kaupunginhallitus päätti [8]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan myymään ruotsalaisia lahjataloja ehdoin, että kaupungille käteismaksun sijasta annettiin valtiokonttorin todistus, jossa oli ostajan siirtomerkintä.

Kaupunginhallitus päätti [9]), että niille ruotsalaisten lahjatalojen ostajille, jotka olivat suorittaneet 12,000 mk:n käteismaksun rahassa, palautetaan pyynnöstä mainittu käteismaksu, jos he luovuttavat kaupungille valtiokonttorin todistuksen vastaavan obligatiomäärän pidättämisestä varustettuna ostajan merkinnällä siitä, että saatava siirretään kaupungille.

Kaupunginhallitus päätti [10]) hyväksyä eräiden lisätöiden suorittamisen ruotsalaisissa lahjataloissa yhteensä 225,000 mk:aan nousevin kustannuksin, jolloin mainituin määrin saatiin ylittää pääluokan Tuloa tuottamattomat

[1]) Khs 6 p. maalisk. 624 §. — [2]) S:n 23 p. toukok. 1,303 §. — [3]) S:n 17 p. heinäk. 1,787 §. — [4]) S:n 9 p. huhtik. 921 §. — [5]) Ks. v:n 1940 kert. s. 62. — [6]) Khs 6 p. helmik. 329 §. — [7]) S:n 27 p. helmik. 533 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 824 §. — [9]) S:n 9 p. huhtik. 913 §. — [10]) S:n 13 p. helmik. 443 §.

pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvää määrärahaa Ruotsista lahjoitettujen rakennusten vastaanotto ja rakennustyöt Pirkkolan omakotialueella.

Kaupunginhallitus päätti [1]) osoittaa Pirkkolan väestönsuojan työkustannuksiin ynnä siihen käytetyn puutavaran ajokuluihin tarvittavan määrärahan niistä varoista, mitkä rakennustoimistolle aikoinaan oli myönnetty Pirkkolan omakotialueen kunnostamista ja siistimistä varten.

Oy. Kylmäkoski ab:lle myönnettiin [2]) oikeus käyttää ruotsalaisten lahjatalojen piirustuksia edellyttäen, ettei siitä aiheutunut kuluja kaupungille. Samalla päätettiin oikeuttaa kiinteistölautakunta siitä lähtien rakennusliikkeiden tekemien anomusten perusteella myöntämään vastaavia lupia, huomioonottaen, ettei myönnettävä oikeus merkinnyt yksinoikeutta.

Perunain y.m. juurikasvien varastointi [3]). Elintarvikekeskuksen tulevan talven käyttöä varten tarvitseman perunamäärän varastoimispaikaksi kiinteistölautakuntaa päätettiin [4]) kehoittaa luovuttamaan kaupungintalon varastokellarit. Sikäli kuin kaupungin eri laitoksia varten mahdollisesti hankittavia suurehkoja juurikasvimääriä ei voitu varastoida näiden laitosten omiin suojiin, päätettiin samalla kehoittaa kiinteistölautakuntaa luovuttamaan tarkoitukseen Munkkiniemen kartanon tallirakennus. Perunapalstoilla viljeltyjen perunain säilyttämistä varten kiinteistölautakuntaa päätettiin kehoittaa varaamaan n. 600—700 m²:n varastoimistila joko uimastadionilta tai toissijaisesti Suvilahdenkadun talosta n:o 4. Mikäli edellä mainittujen varastoimispaikkain järjestämisestä aiheutui kustannuksia, päätettiin kehoittaa kiinteistölautakuntaa aikanaan tekemään esitykset tarvittavien määrärahain myöntämisestä.

Kaupunginhallitus päätti [5]), että ellei eräiden kaupungissa toimivien suurliikkeiden kaupungin maalle suunnittelemien juurikasvivarastojen rakennustöitä muilla toimenpiteillä saatu päätökseen, niin oli valtioneuvoston asettamaa tuotantokomiteaa pyydettävä ryhtymään toimenpiteisiin varastojen rakentamiseen käytettävien tarvikkeiden hankkimiseksi.

Kun sittemmin todettiin, että suurliikkeet todennäköisesti eivät saisi tarvittavaa työvoimaa suunnittelemiensa varastokellarien rakentamiseen, niin kaupunginhallitus päätti [6]) antaa kiinteistötoimistolle, jonka talo-osasto oli laatinut suunnitelman uimastadionin maanalaisen kerroksen, teurastamon suurkarjan navetan ja kalliosuojan, Munkkiniemen tallirakennuksen ja Suvilahdenkadun talon n:o 4 käyttämisestä varastoimistiloina, tehtäväksi esittämänsä suunnitelman mukaisesti sisustaa sopivia varastotiloja elintarvikekeskuksen, palstaviljelijäin ja kaupungin suurliikkeiden tarpeita varten sekä aikanaan tehdä esityksen niiden aiheuttamien kustannusten korvaamisesta. Edelleen kaupunginhallitus päätti antaa kansanhuoltolautakunnalle tehtäväksi huolehtia kaupungin varaamien perunavarastotilain vuokraamisesta kaupungissa toimiville suurliikkeille. Kaupunginhallitus päätti [7]) sittemmin huomauttaa elintarvikekeskukselle, että sen ensimmäiseksi oli käytettävä teurastamon suurkarjan navettaan varastoidut perunat, jotta navetta talvella vapautuisi varsinaiseen käyttöönsä.

Rakennusten myynti ja purkaminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) evätä kiinteistölautakunnan esityksen Merikadun 19—21:ssä olevien vastaanotto-

[1]) Khs 28 p. elok. 1,971 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 349 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 267 ja 307. — [4]) Khs 12 p. kesäk. 1,590 §. — [5]) S:n 14 p. elok. 1,914 §. — [6]) S:n 25 p. syysk. 2,157 §. — [7]) S:n 9 p. lokak. 2,225 §. — [8]) S:n 20 p. maalisk. 734 §.

ja ammattioppilaskodin entisten rakennusten kunnostamisesta sekä kehoittaa lautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin rakennusten myymiseksi huutokaupalla sekä tonttien myymiseksi.

Kaupunginhallitus päätti [1]) suostua kiinteistölautakunnan esitykseen erään kaupungin Elimäenkadun tontilla n:o 17 omistaman vajarakennuksen myymiseksi julkisella huutokaupalla purettavaksi ja poiskuljetettavaksi.

Kaupunginhallitus päätti [2]) oikeuttaa kiinteistötoimiston asianomaiset osastot tarpeen mukaan purkamaan eräät Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-alueen eteläosassa olevat rakennukset.

Aleksanterinkadun 21:sta vuokrattu huoneisto. Kiinteistötoimiston taloosaston isännöitsijälle myönnettiin [3]) kaupunginkassasta enintään 121,000 mk:n suuruinen ennakko aluksi huoneenvuokralautakunnan ja rahatoimiston väliaikaisen sotilasasiain huolto-osaston tarpeiksi Aleksanterinkadun talosta n:o 21 vuokratun huoneiston kertomusvuoden vuokra-, valaistus- ja siivousmenoihin, korvaten sosiaaliministeriö myöhemmin kaupungille osan kyseisen huoneiston aiheuttamista menoista ja ollen sen myöhemmästä käytöstä aikanaan päätettävä.

Kaupunginhallitus osoitti [4]) sittemmin kaupungin osuuden edellä mainituista menoista, yhteensä 85,990: 80 mk, käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Kaupungintalon juhlasali. Helsinki-seura oikeutettiin [5]) korvauksetta pitämään vuosikokouksensa huhtikuun 8 p:nä kaupungintalon juhlasalissa.

Pukinmäen kansakoulun vuokra-anomus. Kaupunginhallitus päätti [6]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa vuokraamaan Sonabyn karjatalon ääreisellä Björkåsin tilalla olevan rakennuksen Pukinmäen kansakoulua varten.

Merkittiin [7]) tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitus Pukinmäen kansakoulun edellä mainitun vuokra-anomuksen peruuttamisesta.

Hippodromia koskeva vuokrasopimus. Suomen messut osuuskunnalle päätettiin [8]) ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut mitään sitä vastaan, että osuuskunnan Hippodromia koskevaa vuokrasopimusta pidennettiin.

Humalluodon paviljonki. Merkittiin [9]) tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitus Merimelojat nimiselle seuralle vuokratun Humalluodon paviljongin ottamisesta puolustusvoimien käyttöön.

Pihlajasaaren kesäasunnot. Kaupunginhallitus päätti [10]) peruuttaa Pihlajasaaressa olevien kesäasuntojen kertomusvuoden kesäkauden vuokrat saaren ja kaupungin välisestä liikenneseisahduksesta johtuviin käyttövaikeuksiin katsoen.

Annalan kartanon vuokra. Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osasto päätettiin [11]) vapauttaa maksamasta vuokraa Annalan kartanon päärakennuksesta kertomusvuoden heinäkuun 3 p:n ja syyskuun 3 p:n väliseltä ajalta rakennukselle aiheutuneen pommitusvaurion johdosta.

Ruoholahdenkadun talon n:o 5 erään huoneiston vuokra. Konttoristi M. Koskiselle Ruoholahdenkadun talosta n:o 5 vuokrattu huoneisto oli irtisanottu v:n 1939 maaliskuun 1 p:stä, jolloin huoneisto kuitenkin oli saatu tyhjennetyksi vasta maaliskuun 12 p:nä Kaupunginhallitus päätti [12]) tällöin, että anojan vuokrasuhde kuitenkin oli katsottava päättyneeksi vasta

---

[1]) Khs 13 p. maalisk. 676 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 352 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 269 §. — [4]) S:n 29 p. toukok. 1,387 §. — [5]) Khn jsto 3 p. huhtik. 3,380 §. — [6]) Khs 19 p. kesäk. 1,646 §. — [7]) S:n 20 p. marrask. 2,490 §. — [8]) S:n 6 p. helmik. 353 §. — [9]) S:n 14 p. elok. 1,903 §. — [10]) S:n 11 p. syysk. 2,046 §. — [11]) S:n 20 p. marrask. 2,486 §. — [12]) S:n 6 p. maalisk. 627 §.

viimeksi mainittuna päivänä, sekä myöntää maaliskuun loppuosan vuokran suorittamiseen 330 mk käyttövarois aan poistoihin ja palautuksiin.

Työväenasunnot. Kiinteistölautakunnan tehtyä esityksen kunnallisten työväenasuntojen vuokralaisten edellisen sotakauden aikaisten, 110,098 mk käsittävien vuokravelkain poistamisesta, kaupunginhallitus päätti [1]), että poistoa ei vielä toimiteta, mutta kehoittaa kiinteistölautakuntaa edelleen toimittamaan perimisiä mahdollisuuksien mukaan huomioonottaen, että sota-ajalta olevan vuokravelan vuoksi ei saa toimittaa häätöä.

Ravintola- ja kioskirakennukset. Hyväksyen kiinteistölautakunnan esityksen 1,320 mk:n suuruisen korvauksen vaatimisesta Pihlajasaaren ravintolarakennuksen käyttämisestä puolustuslaitoksen tarpeisiin kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa kiinteistötoimistoa perimään maksun majoituslautakunnalta.

Hietarannan kahvilan vuokra päätettiin [3]) kertomusvuoden kesältä, jolloin kahvila vain osittain voitiin pitää avoinna, alentaa 20,000 mk:sta 15,000 mk:aan.

Pihlajasaaren ravintolan vuokraaja B. Nylund vapautettiin [4]) ravintolan kertomusvuoden kesäkauden 6,000 mk:n suuruisen vuokran maksamisesta ehdoin, että ravintola koko kesän aikana pidettiin suljettuna.

Tuurholman kahvilakioskin vuokra päätettiin [5]) liikennevaikeuksien vuoksi kertomusvuodelta alentaa 25 % eli 1,875 mk:aan.

Kaikkien virvoitusjuomakioskien vuokria päätettiin [6]) vallitsevien poikkeusolojen vaikeuttaessa niiden liikevaihtoa heinäkuun 1 p:n ja lokakuun 15 p:n väliseltä ajalta alentaa 20 %.

Kauppahallit. Kaupunginhallitus päätti [7]), että milloin hallimyymälän tai toripaikan vuokraaja todistettavasti on joutunut reserviharjoituksiin, vuokrasuhteen katsotaan palvelukseen astumispäivästä lukien keskeytyneen, jos myymälässä tai toripaikassa ei asianomaisen puolesta ja laskuun asianmukaisesti harjoiteta kauppaa, ollen kiinteistötoimiston talo-osastolla oikeus heti vuokrata tällainen myymälä tai toripaikka muulle halukkaalle hyväksyttävälle henkilölle, kuitenkin niin, että reserviharjoituksiin joutuneella on oikeus palattuaan vuokrata entinen myymälänsä tai toripaikkansa heti sen jälkeen kun väliaikainen vuokraaja on laillisesti irtisanottu ja luopunut vuokrakohteesta, sekä että tätä järjestelyä voidaan soveltaa takautuvastikin kertomusvuoden kesäkuusta alkaen. Edellytyksenä edellä selostetulle järjestelylle oli kuitenkin oleva, että joku henkilö voi asianosaisen puolesta olla mainitussa järjestelyssä mukana.

Reserviharjoituksiin kutsuttu hallikauppias W. Vaarmala vapautettiin [8]) suorittamasta 50 % vuokraamansa Hakaniemen kauppahallin lihamyymälän v:n 1939 joulukuun 1 p:n ja v:n 1940 maaliskuun 15 p:n välisen ajan vuokrasta eli yhteensä 306: 25 mk.

Tori- ja katukauppa. Torikaupan päätettiin [9]) sallia jatkua klo 14:ään sellaisina päivinä, jolloin aamupäivällä oli sattunut hälytyksiä.

Kaupunginhallitus päätti [10]) hyväksyä kiinteistölautakunnan tilapäisten myyntipaikkain vuokrien kannantaa koskevan esityksen [11]).

---

[1]) Khs 20 p. marrask. 2,495 §. — [2]) S:n 30 p. jouluk. 2,705 §. — [3]) S:n 16 p. lokak. 2,249 §. — [4]) S:n 17 p. heinäk. 1,789 §. — [5]) S:n 25 p. syysk. 2,146 §. — [6]) S:n 2 p. lokak. 2,177 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 1,896 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 100 §. — [9]) S:n 27 p. kesäk. 1,667 §. — [10]) S:n 2 p. toukok. 1,092 §. — [11]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 107.

Torikärryjen säilyttäminen. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [1]) 2,800 mk XIV kaupunginosan korttelista n:o 469, Kivelän- ja Töölönkadun kulmauksesta, Töölöntorin kauppiaiden torikärryjen säilytyspaikaksi kesäkuun 1 p:stä vuokratun 200 m²:n suuruisen alueen kertomusvuoden tilitysvuokran maksamiseen.

Naurulokkien hävittäminen. Kaupunginhallituksen tekemän anomuksen [2]) oikeuden saamisesta naurulokkien hävittämiseen Uudenmaan lääninhallitus toukokuun 19 p:nä hylkäsi [3]).

Kiinteän omaisuuden vakuuttaminen. Kaupunginhallitus päätti [4]), että Pirkkolan omakotialueella olevat, kaupungin omistamat ruotsalaiset lahjatalot palovakuutetaan täyteen arvoonsa.

Herttoniemen aseman luona oleva saunarakennus päätettiin [5]) palovakuuttaa 48,000 mk:sta, kunnalliskodin ja työlaitoksen haaraosaston Oulunkylässä oleva saunarakennus 88,000 mk:sta sekä Talin taimiston ruokailu-, työhuone- ja vajarakennus 155,000 mk:sta.

Kaupunginhallitus päätti jättää palovakuuttamatta Pallokentälle rakennetut rakennukset [6]) ja Mäkelän koulupuutarhan kalustovajan [7]).

Rahatoimisto oikeutettiin [8]) toistaiseksi talousarvion ulkopuoliselta tililtä suorittamaan kiinteistöjen sotavakuutusmaksuina 4,570,386 mk.

Palovahinkojen korjaaminen. Tulipalossa vahingoittuneen Fredrikinkadun 65:ssä olevan rakennustoimiston puisto-osaston penkkivarastona käytetyn varastorakennuksen y.m. palovahinkojen korjaamiseen kaupunginhallitus myönsi [9]) 35,400 mk käyttövaroistaan palovakuuttamattoman kiinteän omaisuuden korjaamiseen tulipalon sattuessa.

Kun Loviisankadun talossa n:ot 6—8 sattuneista tulipalovahingoista oli asianomaiselta palovakuutusyhtiöltä saatu palovakuutuskorvauksena vain 1,071 mk korjauskustannusten noustessa 1,430: 30 mk:aan, myönnettiin [10]) palovahinkojen korjaamiseen lisäksi 359: 30 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin käyttämään asianomaisten palovakuutusyhtiöiden Lastenkodinkadun talossa n:o 3 [11]) ja Kangasalantien talossa n:ot 13—19 [12]) sattuneista tulipalovahingoista myöntämät korvaukset, vastaavasti 1,550 mk ja 4,230 mk, näiden vaurioiden korjaamiseen.

Sotavahinkojen korvaaminen. Saatuaan Sotavahinkoyhdistyksen ilmoituksen, jonka mukaan Helsingin kaupungille talvisodan aikana syntyneistä sotavahingoista tulevat korvaukset nousivat 665,570 mk:aan, ynnä rakennustoimiston ilmoituksen 992,270: 50 mk:aan nousevista pommitusvaurioiden korjauskustannuksista kaupunginhallitus päätti [13]) tyytyä korvauksiin.

Kulosaaren silta. Vartija N. E. Toivoselle myönnettiin [14]) palkatonta virkavapautta toukokuun 15 p:n ja heinäkuun 15 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan apulaisvartija P. Saikkonen 200 mk:n lisäpalkkioin kuukaudessa. Sillan isännöitsijä oikeutettiin samaksi ajaksi ottamaan sopivaksi katsomansa henkilö jälkimmäisen tehtäviä hoitamaan 2,000 mk:n kuukausipalkoin; sijaiseksi hyväksyttiin [15]) sittemmin herra E. Bussman.

---

[1]) Khs 14 p. elok. 1,895 §. — [2]) S:n 8 p. toukok. 1,194 §. — [3]) S:n 12 p. kesäk. 1,561 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 724 §. — [5]) S:n 27 p. helmik. 521 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 1,632 §. — [7]) S:n 11 p. syysk. 2,042 §. — [8]) S:n 4 p. syysk. 2,021 §. — [9]) S:n 12 p. kesäk. 1,562 §. — [10]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,199 §. — [11]) Khs 3 p. huhtik. 852 §. — [12]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,685 §. — [13]) Khs 4 p. syysk. 2,017 §. — [14]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,568 §. — [15]) S:n 17 p. heinäk. 3,822 §.

Kaupunginhallitus päätti [1]) myöntää Kulosaaren sillan vartijoille kullekin 150 mk:n suuruisen kalliinajanlisäyksen helmikuun 1 p:stä lukien.

Kulosaaren siltamaksujen kuukausilippuja 5 mk:n hintaan henkilöä kohden oikeutettiin seuraavat yhdistykset y.m. kertomusvuoden kesäkauden aikana lunastamaan: Helsingin Marttayhdistys Kulosaaressa toimivassa kesäkodissaan käyville jäsenilleen [2]); Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunta Kulosaaressa toimivassa kesäkodissaan käyville jäsenilleen [2]); Kivinokan kansanpuistossa vakinaisessa teltassa tai majassa kesää viettävät henkilöt [3]); Karjakunta nimisen osuuskunnan Marjaniemestä vuokrattua kesähuvilaa käyttävä henkilökunta [3]); Suomen osuuskauppojen keskuskunnan ne työntekijät ja toimihenkilöt, jotka viljelivät keskuskunnan Herttoniemestä vuokraamia peruna- ja kasvitarhapalstoja [3]); Helsingin ammattiyhdistysväen sosialidemokraattisen yhdistyksen sekä Helsingin taide-, valaisin- ja kojetakomotyöväen ammattiosasto, Helsingin peltiseppien ammattiosasto ja Helsingin lasi- ja posliinityöväen ammattiosasto nimisten yhdistysten Herttoniemestä vuokrattuja kesähuvilaa ja -majaa käyttävät jäsenet [4]); Helsingin sosialidemokraattisen keskusteluseuran jäsenet [5]); sekä viljelyspalstatoimikunnan alaiseen viljelyspalstatoimintaan Herttoniemessä osallistuvat henkilöt perheineen [6]).

Seuraavat henkilöryhmät oikeutettiin saamaan Kulosaaren sillan ylittämisen kausikortteja kertomusvuoden kesäkauden ajaksi 1 mk:n korvauksin: Kallion suomalaisen seurakunnan kesäkotia käyttävä nuoriso, ollen kortti ryhmien ollessa kyseessä vaadittava ainoastaan sen johtajalta [7]); Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuoriso-osaston jäsenet [8]); Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kesäkodissa Degerössä asuvat varattomat yhdistyksen jäsenet, myöntäen lisäksi yhdistykselle viisi ryhmäkorttia 20 henkilön ryhmille [9]); sekä kaikki Herttoniemen siirtolapuutarhan viljelijät perheineen [10]).

Maksuton Kulosaaren sillan ylitysoikeus myönnettiin: lastensuojelulautakunnan leikkikenttätoimintaan osallistuville lapsille heidän uintimatkoillaan ja retkeilyillään [11]); Kalliolan kristillis-yhteiskunnallisen työkeskuksen Degerössä olevan kesäkodin käyttäjille, samalla oikeuttaen nuorisokerhojen johtajat pyynnöstä saamaan ryhmäkortti [12]); sekä Helsingin kaupunkilähetyksen Mäntysaaressa toimivan kesäsiirtolan lapsille ja heidän hoitajilleen [13]).

Maaottelumarssiin osallistuvilta päätettiin toukokuun 4 p:n ja 25 p:n välisenä aikana olla perimättä Kulosaaren sillan siltamaksua aluksi pyhäpäivisin klo 8—15 [14]) mutta myöhemmin sunnuntaisin klo 8—20 ja arkipäivisin klo 17—21 [15]).

Halkojen hankinta ja jakelu. Kaupunginhallitus päätti [16]) suostua kansanhuoltolautakunnan esitykseen, että se halkomäärä, jonka valtionrautateiden puutavaratoimisto kansanhuoltoministeriön ja kaupunginhallituksen välillä marraskuun 19 p:nä 1940 tehdyn sopimuksen [17]) mukaisesti toimittaa Helsingissä yksityiseen kulutukseen jaettavaksi ja joka kan-

---

[1]) Khs 13 p. maalisk. 666 §. — [2]) S:n 29 p. toukok. 1,388 §. — [3]) S:n 23 p. toukok. 1,290 §. — [4]) S:n 5 p. kesäk. 1,452 §. — [5]) Khn jsto 27 p. kesäk. 3,762 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 3,745 §. — [7]) Khs 2 p. toukok. 1,081 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 812 §. — [9]) S:n 5 p. kesäk. 1,451 §. — [10]) S:n 9 p. huhtik. 915 §. — [11]) S:n 29 p. toukok. 1,388 §. — [12]) S:n 8 p. toukok. 1,184 §. — [13]) S:n 9 p. huhtik. 916 §. — [14]) S:n 9 p. huhtik. 917 §. — [15]) S:n 24 p. huhtik. 1,042 §. — [16]) S:n 9 p. tammik. 134 §. — [17]) Ks.v:n 1940 kert. s. 174.

sanhuoltolautakunnan oli määrä jakaa kuluttajille, jaettaisiin kiinteistötoimiston talo-osaston toimesta ehdoin, että kyseinen halkomäärä luovutetaan samoin ehdoin kuin edellä mainitussa sopimuksessa on sanottu paitsi, että ministeriön tulee toimittaa lainahalot takaisin luovuttaen vastaavat määrät samanlaisia halkoja seuraavan purjehduskauden kuluessa; että edellä mainitussa sopimuksessa mainitut 20,000 m³ niinikään on toimitettava Helsingin kaupungille vasta seuraavan purjehduskauden kuluessa; että halkojen jakelua saadaan keskeytymättä jatkaa heti kun kaupungin jaettavana olevat 20,000 m³ on jaettu; että pitkät halot ajetaan vähintään ½ sylen kuormissa; että pilkotut halot ajetaan vähintään ¼ sylen kuormissa; että pilkottuja halkoja jaetaan ainoastaan sikäli kuin kiinteistötoimiston talo-osasto niitä voi toimittaa; sekä että halkoja toimitetaan ainoastaan sikäli kuin halkoajoneuvoja ja bensiiniä on saatavissa.

Talo-osaston päällikölle S. A. Puraselle myönnettiin [1]) kaupungin halkokaupan hoitamisesta talousarvion ulkopuoliselta tililtä 2,000 mk:n suuruinen palkkio kuukaudessa tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 30 p:n väliseltä ajalta sekä 2,500 mk:n suuruinen palkkio heinäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi.

Suostuen talo-osaston halkotoimiston esitykseen 10 kuorma-auton hankkimisesta kaupunginhallitus myönsi [2]) tätä tarkoitusta varten ennakolta kaupunginkassasta 946,661: 75 mk.

Myöhemmin talo-osasto oikeutettiin [3]) tilaamaan Volvo-auto oy:ltä enintään 10 kuljetusautoa, joiden hinta oli suoritettava halkojen hankintaa varten osoitetuista määrärahoista.

Ruotsin kuninkaallisen automobiiliklubin ilmoitettua haluavansa lahjoittaa 6 kaasutinlaitetta kuorma-autoja varten, nämä laitteet oli päätetty sijoittaa Suomen punaisen ristin Amerikasta lahjaksi saamiin Ford-kuormaautoihin, jotka korvauksetta luovutettaisiin kaupungin käytettäväksi pienkuluttajain halkojen kuljetukseen ehdoin, että kaupunki vastasi niiden poltto- ja voiteluaineista ynnä mahdollisista vahingoista ja talven jälkeen luovutti autot hyvässä kunnossa takaisin, huomioonottaen kuitenkin luonnollisen kulumisen, sekä että kaasutinlaitteet palautettaessa luovutettiin Suomen punaiselle ristille omistusoikeuksin [4]). Punainen risti ilmoitti kuitenkin sittemmin suostuvansa autojen luovuttamiseen korvauksetta kaupungin käyttöön vain kertomusvuoden loppuun mutta pidättävänsä itselleen oikeuden sen jälkeen veloittaa niistä vuokraa kaupunginhallituksen kanssa myöhemmin tehtävän sopimuksen mukaisesti, ollen kaupunki tällöinkin edelleen velvollinen ennen autojen palauttamista kunnostamaan niiden koneiston ja ulkoasun täysin moitteettomiksi. Kaupunginhallitus päätti [5]) puolestaan hyväksyä Punaisen ristin esittämät luovutusehdot.

Merkittiin [6]) tiedoksi, että kaupungin omistama hirsinen makasiinirakennus tuhoutui Heinolan laivatelakan kesäkuun 25 p:nä sattuneessa ilmapommituksessa sekä että ilmoitus vahingoista oli tehty Sotavahinkoyhdistykselle.

Kaupunginhallitus päätti myöntää talo-osaston käytettäväksi halkojen hankintaan aikaisemmin myönnetyn 60,000,000 mk:n lisäksi vielä 55,000,000 mk [7]), joka oli suoritettava ennakolta kaupunginkassasta.

---

[1]) Khs 19 p. kesäk. 1,664 §. — [2]) S:n 9 p. huhtik. 938 §. — [3]) S:n 28 p. elok. 2,014 §. — [4]) S:n 18 p. syysk. 2,067 §. — [5]) S:n 25 p. syysk. 2,132 §. — [6]) S:n 27 p. kesäk. 1,698 §. — [7]) S:n 3 p. tammik. 8 §, 6 p. helmik. 371 §, 20 p. helmik. 511 §, 13 p. maalisk. 706 §, 20 p. maalisk. 756 §, 3 p. huhtik. 883 §, 24 p. huhtik. 1,064 §, 8 p. toukok. 1,213 §, 23 p. toukok. 1,321 §, 11 p. syysk. 2,058 § ja 27 p. marrask. 2,538 §.

Kaupunginhallitus päätti [1]) velvoittaa kaikki kaupungin halkoja kuluttavat laitokset ja virastot mikäli mahdollista säästämään pihoillaan tai laitoksen läheisyydessä olevia halkovarastoja sekä sen sijaan tilaamaan ja vastaanottamaan talo-osastolta päivittäin kulutettavat halkomäärät.

Kaupunginhallitus vahvisti [2]) kaupungin virastoille ja laitoksille myytävien halkojen hinnat kesäkuun 1 p:stä lukien olemaan seuraavat: koivuhalkojen 695 mk, havuhalkojen 635 mk ja sekahalkojen 615 mk syleltä vapaasti kulutuspaikoille ajettuina. Halkojen pilkkomismaksu vahvistettiin 50 mk:ksi syleltä. Samalla päätettiin kehoittaa kaikkia kaupungin virastoja ja laitoksia huomioimaan näin korotetut hinnat v:n 1942 talousarvioehdotustaan laatiessaan.

Kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa talo-osastoa hankkimaan huoltoviraston seuraavalla polttokaudella tarvitsemat halot, jolloin viraston omiin tarpeisiin hankitut halot laskutetaan kaupunginhallituksen vahvistamien hintojen mukaisesti ja köyhäinhoitoa nauttiville toimitetut voimassa olevien rajahintojen mukaisesti. Samalla päätettiin kehoittaa talo-osastoa aikanaan tekemään kaupunginhallitukselle esitys mahdollisten hankintatappioiden peittämisestä.

Kaupunginhallitus oikeutti [4]) Pirkkolan omakotiyhdistyksen ostamaan kaupungilta halkoja enintään 300 syltä ehdoin, että halot toimitetaan ainoastaan niille Pirkkolan omakotiyhdistyksen ilmoittamille omakotitaloille, jotka etukäteen olivat maksaneet tilaamansa halot yhdistyksen välityksellä; että halot saadaan ajaa kolmen sylen kuormissa yhdistyksen määräämiin paikkoihin Pirkkolan omakotialueella; että halot toimitetaan 500 mk:n rajahintaan syleltä kotiin ajettuina; sekä että rakennustoimiston talo-osasto saa aikanaan kaupunginhallitukselta myyntitappiota vastaavan korvauksen samaan tapaan kuin pienkuluttajille Helsingissä myytävistä haloista.

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 4 oikeutettiin ostamaan n. 150—160 syltä [5]), diakonissalaitoksen Pitäjänmäen lastenkoti tarvitsemansa määrä [6]) sekä Haagan kauppalassa toimiva Emma Mäkisen muisto niminen lastenkoti yksi vaunukuorma [7]).

Oy. Trustivapaa bensiini nimisen yhtiön anottua saada ostaa kaupungin halkovarastoista rajoitetun määrän koivuhalkoja autopilkkeiden valmistamista varten, talo-osasto oli tehnyt kirjallisen esityksen myyntivälikirjan tekemiseksi määrätyin ehdoin. Kaupunginhallitus hyväksyi [8]) talo-osaston esityksen.

Halkoja päätettiin määrätyin ehdoin lainata seuraaville laitoksille, liikkeille y.m. alla mainitut määrät: Raitiotie ja omnibus oy:lle 100—200 syltä [9]); Helsingin makasiini oy:lle enintään 100 syltä [10]); Osuusliike Elannolle enintään 800 m^3 [11]); kansan ravitsemisesta huolehtiville liikkeille enintään 1,000 m^3 [12]); pilkevalmistamoille 1,500 m^3, josta päämajan polttoja voiteluaineosasto sai ottaa tarvitsemansa pilkkomishalot [13]); Helsingin maalaiskunnan kansanhuoltolautakunnalle enintään 1,400 m^3 ja 100 syltä. [14]); Oulunkylän halkotoimikunnalle enintään 400 m^3 [15]); Kirkkonummen

---

[1]) Khs 16 p. tammik. 173 §. — [2]) S:n 5 p. kesäk. 1,470 §. — [3]) S:n 24 p. heinäk. 1,815 §. — [4]) S:n 4 p. syysk. 2,033 §. — [5]) S:n 13 p. marrask. 2,449 §. — [6]) S:n 25 p. syysk. 2,158 §. — [7]) S:n 13 p. marrask. 2,457 §. — [8]) S:n 29 p. toukok. 1,429 §. — [9]) S:n 13 p. helmik. 462 §. — [10]) S:n 3 p. tammik. 9 §. — [11]) S:n 24 p. huhtik. 1,066 §. — [12]) S:n 10 p. heinäk. 1,766 §. — [13]) S:n 27 p. kesäk. 1,667 § ja 3 p. heinäk. 1,736 §. — [14]) S:n 3 p. tammik. 10 §, 23 p. tammik. 246 §, 13 p. helmik. 461 § ja 20 p. maalisk. 758 §. — [15]) S:n 23 p. lokak. 2,325 §.

kansanhuoltolautakunnalle n. 400 m³ [1]); Tammisaaren kansanhuoltolautakunnalle 300 m³ [2]); Oy. Fiskars ab:lle 600—700 syltä [3]); sekä Lappeenrannan kansanhuoltolautakunnalle n. 1,600 m³ [4]).

Talo-osaston tehtyä P. Y. Korpikallion perillisten kanssa sopimuksen Saimaan puu nimisen halkosahan ja -tarhan käyttöoikeuden vuokraamisesta Pitkänsillan pohjoispuolella asuvien henkilöiden halkojen saannin helpottamiseksi, kaupunginhallitus päätti [5]) hyväksyä sopimuksen.

Kaupunginhallitus päätti [6]) myöntyä talo-osaston esitykseen 10,000 m³:n halkoerän jakamisesta kuluttajille kansanhuoltoministeriön lukuun siihen asti jaettujen 30,000 m³:n lisäksi, ollen halot myytävä yleisölle kansanhuoltolautakunnan välityksellä.

Talo-osasto oikeutettiin [7]) myymään yleisölle halkoja rajahintoihin enintään yhden vaunukuorman tai sitä pienemmissä erissä, kuitenkin enintään 20,000 m³, ollen tapahtuneista myynneistä ilmoitettava kansanhuoltotoimiston polttoaineosastolle, sekä järjestämään kauppa siten, että joku osaston halkotoimiston virkailija sijoitettiin rahatoimistoon halkojen myynnin ajaksi kirjoittamaan maksuliput yleisölle, joka näillä suorittaa tilaamiensa halkojen hinnan kaupunginkassaan ja sen jälkeen menee asianomaiseen halkovarastoon, josta halot hänelle toimitetaan. Myöhemmin talo-osasto oikeutettiin [8]) myymään yleisölle lisäksi 10,000 m³ halkoja enintään 10 sylen erissä.

Kaupunginhallitus päätti [9]) luovuttaa kaupungin varastoista pienkuluttajain tarpeiksi enintään 25,000 m³ halkoja voimassa oleviin rajahintoihin, joihin oli lisättävä ajopalkkiota 10 mk ¾ sylen erissä myytäessä, 15 mk ½ sylen erissä myytäessä ja 20 mk ¼ sylen erissä myytäessä, sekä 40 mk syleltä halkojen katkaisemisesta tai pilkkomisesta, kansanhuoltotoimiston voimassa olevien osoitusten mukaisesti jaettaviksi siten, että kansanhuoltotoimisto sai valita halkojen pienkuluttajat ja myymään heille halot, joista saadut rahat oli tilitettävä rahatoimistoon talousarvion ulkopuolella olevalle talo-osaston tulotilille. Lisäksi kaupunginhallitus oikeutti talo-osaston merkitsemään tileihinsä vastedes kaupunginhallitukselle esitettävän selvityksen perusteella eri eränä tästä myynnistä aiheutuvan tappion, jolloin kaupunginhallitus tekisi kaupunginvaltuustolle esityksen toimenpiteen hyväksymisestä ja sen edellyttämien varain myöntämisestä. Kansanhuoltoministeriölle päätettiin samalla tehdä esitys halkojen rajahinnan korottamisesta.

Pienkuluttajille päätettiin [10]) myöhemmin entisten lisäksi luovuttaa vielä 50,000 m³ halkoja aikaisemmin vahvistetuin ehdoin.

Syksyllä kaupunginhallitus päätti [11]) ilmoittaa, että kansanhuoltotoimiston ei yleensä toistaiseksi tulisi luovuttaa kaupungin omistamista halkovarastoista kansanhuoltolautakunnalle luovutettuja halkoja pienkuluttajille muuta kuin enintään yhden sylen erissä asuntoa kohden. Tätä päätöstään kaupunginhallitus jonkun ajan kuluttua muutti [12]) siten, että kansanhuoltotoimiston sallittiin myydä halkoja pienkuluttajille enintään 3 syltä asuntoa kohden sopien talo-osaston halkotoimiston kanssa tarkemmista ohjeista.

Merkittiin [13]) tiedoksi talo-osaston halkotoimiston toimintaa koskeva kirjelmä.

---

[1]) Khs 13 p. helmik. 456 §. — [2]) S:n 20 p. helmik. 510 §. — [3]) S:n 3 p. huhtik. 884 §. — [4]) S:n 30 p. tammik. 323 §, 27 p. helmik. 575 § ja 24 p. huhtik. 1,066 §. — [5]) S:n 6 p. maalisk. 648 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 460 §. — [7]) S:n 13 p. maalisk. 704 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 1,214 §. — [9]) S:n 10 p. heinäk. 1,765 §. — [10]) S:n 18 p. syysk. 2,093 § ja 6 p. marrask. 2,394 §. — [11]) S:n 25 p. syysk. 2,156 §. — [12]) S:n 4 p. jouluk. 2,578 §. — [13]) Khn jsto 6 p. marrask. 4,173 §.

Kansanpuistot, siirtolapuutarhat, urheilukentät ja laitteet y. m.

Luonnonsuojelu. Luonnonsuojelutyön kehittämistä koskevan valtion luonnonsuojeluvalvojan kiertokirjeen johdosta kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa Uudenmaan lääninhallitukselle, että luonnonsuojelun järjestäminen ja valvonta kaupungin maalla kuuluivat Korkeasaaren eläintarhan valvojan tehtäviin ja että samaa tehtävää koskeva lisäys tulee sisällytettäväksi myöskin uuteen Helsingin kaupungin urheilu- ja retkeilylautakunnan johtosääntöön.

Merenkulku oy:n suoritettava liikennekorvaus. Merenkulku oy. vapautettiin [2]) kertomusvuonna suorittamasta liikennekorvausta kaupungille.

Korkeasaaren pajarakennus. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin [3]) kehoittaa suorituttamaan Korkeasaaren uuden pajarakennuksen työt, joita varten oli käytettävissä edellisiltä vuosilta siirretty määräraha, sekä aikanaan ilmoittamaan töiden lopullisista kustannuksista.

Vallilan siirtolapuutarha. Vallilan siirtolapuutarhan sähköverkoston täydentämiseen kaupunginhallitus myönsi [4]) 16,000 mk teknillisten laitosten pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan.

Luistinradat. Kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa rakennustoimistoa ryhtymään toimenpiteisiin lapsille tarkoitetun luistinradan järjestämiseksi Haapaniemen urheilukentälle, ollen kustannukset suoritettava pääluokan Kiinteistöt lukuun Urheilu- ja pallokentät sisältyvästä katurakennusosaston korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta Maaluistinratojen järjestäminen ja kunnossapito.

Eläintarhan urheilukenttä. Kaupunginhallitus päätti [6]) puolestaan suostua Helsingin pyöräilyseuran anomukseen saada käyttää Eläintarhan urheilukentän ja rantatien välistä tien osaa toukokuun 4 p:nä järjestettävien kansallisten propagandapyöräilykilpailujen lähtö- ja tulopaikkana.

Pallokentän pukeutumissuojat. Työväen urheilupiirin Helsingin piirikunnan kolmesta Pallokentän pukeutumissuojasta suoritettava vuokra päätettiin [7]) kertomusvuoden kesäkaudelta, jolloin niitä sodan vuoksi oli voitu käyttää ainoastaan nimeksi, alentaa 6,000 mk:sta 1,500 mk:aan.

Idrottsföreningen Kamraterna nimiselle urheiluseuralle päätettiin [8]) samasta syystä suorittaa takaisin sen vuokraaman Pallokentän pukeutumissuojan kertomusvuoden 2,000 mk:n suuruisesta kausivuokrasta 1,500 mk, mikä vastasi kolmen kuukauden vuokraa.

Käpylän raviradan jalkapallokentät. Yleisten töiden lautakunnan ilmoitettua, että Käpylän raviradan jalkapallokentille kaupunginhallituksen kehoituksen [9]) mukaisesti oli järjestetty maaliverkot ja tukiraudat käyttäen talousarvioon tarkoitusta varten sisällytettyä 32,000 mk:n määrärahaa, kaupunginhallitus päätti [10]) hyväksyä mainitun toimenpiteen.

Ratsastushalli. Kaupunginhallitus päätti [11]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa tekemään majoituslautakunnalle vaatimuksen suoranaisia kuluja koskevan 35,000 mk:n korvauksen perimisestä puolustuslaitokselta ratsastushallin käytöstä kesäkuun 17 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana sekä

---

[1]) Khs 6 p. marrask. 2,381 §. — [2]) S:n 30 p. lokak. 2,337 §. — [3]) S:n 23 p. toukok. 1,310 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 1,097 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 68 §. — [6]) S:n 24 p. huhtik. 1,049 §. — [7]) S:n 20 p. marrask. 2,480 §. — [8]) S:n 4 p. joulu k. 2,556 §. — [9]) S:n 5 p. kesäk. 1,447 §. — [10]) S:n 14 p. elok. 1,883 § ja 4 p. syysk. 2,032 §. — [11]) S:n 20 p. marrask. 2,464 §.

rahatoimistoa perimään puolustuslaitokselta 18,100 mk:n korvauksen arvioiduista korjauskuluista ja edellä mainitun korvauksen suoranaisista kuluista sen jälkeen kun majoituslautakunta oli ratkaissut tämän korvausvaatimuksen. Ratsastusseurat ja ravintoloitsija vapautettiin saman ajan vuokramaksujensa, yhteensä 8,378: 50 mk:n suorittamisesta.

Merkittiin [1]) tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitus, että Helsingin suojeluskuntapiirille oli ratsastushallien n:ot 1 ja 2 käytöstä vahvistettu vuokrankorvaukseksi kesäkuun 19 p:n ja heinäkuun 10 p:n väliseltä ajalta 4,400 mk, josta suoranaisia kuluja vedestä ja sähköstä n. 500 mk.

Kiinteistötoimiston talo-osasto oikeutettiin [2]) toistaiseksi luovuttamaan ratsastushalli Saksasta tuotujen perunain lajittelupaikaksi vastedes määrättävin vuokrin.

Talin laukkarata. Kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa suorittamaan ruohon leikkaamisesta Talin laukkaradalla aiheutuneet 2,790 mk:n kulut Laakson ratsastuskentän ja ratsastusteiden v:n 1940 kunnossapitomäärärahasta.

Velodromi. Kaupunginhallitus päätti [4]) määrätä vastavalmistuneen velodromin kuulumaan kiinteistölautakunnan hoitoon.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [5]) ylittämään v:n 1940 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Urheilukentät sisältyvää määrärahaa Velodromi, katsomopaikkojen lisääminen, teknillisiä laitteita y.m. enintään 50,000 mk työntekijäin kalliinajanlisäysten johdosta, jotta velodromin arkkitehdille G. H. Ekelundille voitaisiin suorittaa hänelle kuuluvan palkkion toinen erä, 50,000 mk.

Kaupunginhallitus päätti [6]), että rakennustoimiston katurakennusosaston toimesta mahdollisimman pian oli pantava käyntiin soratien rakentaminen velodromilta Käpylän raviradalle, mitä tarkoitusta varten kertomusvuoden talousarvioon sisältyi 50,000 mk:n suuruinen siirtomääräraha, sekä toukokuun 22 p:nä velodromilla järjestettäviä avajaiskilpailuja varten maalattava ajoradalle 75 cm:n etäisyydelle sisäsyrjästä 5 cm:n levyinen viiva ympäri radan kansainvälisten ratamääräysten mukaisesti ja tasoitusajoja varten maalattava radan ympäri 10 m:n etäisyydelle toisistaan n.s. matkamerkit, mitkä työt oli suoritettava ennen myönnetyillä määrärahoilla. Lisäksi kaupunginhallitus päätti yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kiinteistölautakunnan käyttövaroista myöntää maksettavaksi 3,500 mk velodromin kentällä olevan tunneliaukon kohdalle tulevan lautalavetin rakentamista varten ja kentällä olevan tunneliaukon osan varustamista varten kaiteella.

Uimastadion. Sen johdosta, että Oy. Cronvall ab. sodan syttymisen johdosta ei ollut pystynyt täyttämään rakennustoimiston kanssa tekemäänsä sopimusta uimastadionin koneiston hankkimisesta, kaupunginhallitus päätti [7]), että hankinta oli saatettava loppuun sen jälkeen kun vallitseva force majeure oli lakannut olemasta, jolloin voitaisiin pitää kiinni sopimuksesta.

Kaupungin hallintopiiriin kuulumattomia alueita koskevat kysymykset

Yksityisten maille laadittavat rakennussuunnitelmat. Kaupunginhallitus päätti [8]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan määräämään rakennussuunnitel-

[1]) Khn jsto 14 p. elok. 3,894 §. — [2]) S:n 30 p. jouluk. 4,336 §. — [3]) Khs 16 p. tammik. 157 §. — [4]) S:n 27 p. helmik. 528 §. — [5]) S:n 9 p. tammik. 88 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,237 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 89 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 1,188 §.

mien laatimisesta yksityisten maille maksettavan korvauksen kussakin yksityistapauksessa suoritettavan harkinnan mukaisesti 200—400 mk:ksi hehtaaria kohden.

Munkkiniemi. Huopalahden seurakunnan kehitykselle merkityksellisiä kysymyksiä sekä seurakunnan mahdollisuuksia saada Munkkiniemestä alueita kirkkoa, pappilaa, seurakuntataloa ja hautausmaata varten selvittelevän komitean pyydettyä tietoa siitä, mistä ja millä ehdoin kaupunki olisi halukas luovuttamaan seurakunnalle alueita edellä mainittuja tarkoituksia varten, kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa, että tarkoitusta varten oli varattu alueita, mutta että kun kysymys alueliitosta silmälläpitäen vielä vaati lisäselvitystä, niin oli lopullisen päätöksen teko jätettävä vastaisen varaan.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston tekemän valituksen [2]) johdosta rakennusoikeuksien myöntämistä eräiden Munkkiniemen tonttien omistajille koskevista Uudenmaan lääninhallituksen päätöksistä korkein hallintooikeus toukokuun 9 p:nä kumoten lääninhallituksen päätökset hylkäsi yhtiöiden anomukset, mikä merkittiin [3]) tiedoksi.

Lääninhallituksen vahvistettua Munkkiniemen yhdyskunnan korttelia n:o 31 koskevan rakennussuunnitelman muutosehdotuksen siihen liittyvine rakennussuunnitelmamääräyksineen, kaupunginhallitus päätti [4]) tyytyä mainittuun päätökseen.

Kaupunginhallitus päätti [5]) hyväksyä Ab. M. G. Stenius yhtiön toimenpiteen lakkauttaa yhtiön muun omaisuuden yhteydessä kaupungin omistukseen siirtyneen Kiinteistö oy. Tiilimäentie 14 nimisen yhtiön ja siirtää sen omaisuuden kaupungille.

Munkkiniemen yhdyskunnan rakennuslautakunnan tekemän kehoituksen johdosta, että kaupunki toimittaisi Haapalahdentien tontin n:o 12 aitaamisen, kiinteistölautakunta ilmoitti jo ryhtyneensä toimenpiteisiin asiassa, mikä merkittiin [6]) tiedoksi.

Munkkiniemen yhdyskunnan rakennuslautakunnan tehtyä huomautuksen sikäläisten kaupungin katuosuuksien huonosta kunnossapidosta, kaupunginhallitus päätti [7]) lähettää asiakirjat kiinteistölautakunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Leppävaara. Kaupunginhallitus päätti [8]) esittää Uudenmaan lääninhallitukselle, että kaupungille annettaisiin tehtäväksi laatia rakennussuunnitelma maanomistajain kustannuksella Oy. Leppävaaran ja pankinjohtaja L. af Heurlinin omistamille 210 ha käsittäville Leppävaaran alueille, mistä jo oli sovittu maanomistajain kanssa, samoin kuin rakennussuunnitelma laadittiin viereisille 224 ha käsittäville alueille; esittää kaupunginvaltuustolle, että jälkimmäiseen alueryhmään kuuluvan Harakan alueen rakennussuunnitelma saataisiin laatia kaupungin kustannuksella; sekä oikeuttaa kiinteistölautakunnan sopimaan samaan ryhmään kuuluvan, maanmittaushallituksen toimesta jo kartoitetun 127 ha käsittävän alueen rakennussuunnitelman laatimisesta 140 mk:n korvauksin h:lta.

Oulunkylä, Pakila ja Tuomarinkylä. Koska Oulunkylän alueelle vahvistetun rakennussuunnitelman siltä osin, kuin se koski Suursuo n:o 18 ja Torpparinmäki n:o 10 nimisiä vuokra-alueita, oli katsottava olevan omansa

[1]) Khs 13 p. maalisk. 678 §. — [2]) Ks. v:n 1940 kert. s. 223. — [3]) Khs 6 p. marrask. 2,379 §. — [4]) S:n 10 p. heinäk. 1,755 §. — [5]) S:n 30 p. lokak. 2,336 §. — [6]) S:n 27 p. kesäk. 1,681 §. — [7]) S:n 3 p. heinäk. 1,723 §. — [8]) S:n 3 p. heinäk. 1,722 §; ks. tämän kert. s. 85.

vaikeuttamaan ja ehkäisemään tarkoituksenmukaisen järjestelyn aikaansaamista lunastustoimituksen käsittävällä alueella, Uudenmaan lääninhallitus, pitäen muiden vuokra-alueiden kohdalla rakennussuunnitelman muutosta epätarkoituksenmukaisena, maaliskuun 21 p:nä päätti, että viipymättä oli ryhdyttävä toimenpiteisiin rakennussuunnitelman muuttamiseksi edellä mainittujen kahden vuokra-alueen kohdalta, sekä oikeutti samalla Uudenmaan läänin maanmittauskonttorin antamaan määräyksen kyseisen vuokra-alueen järjestelytoimituksen jatkamisesta muiden vuokra-alueiden osalta. Päätös merkittiin [1]) tiedoksi.

Oulunkylän kunnallislautakunnalle päätettiin [2]) lähettää kiinteistölautakunnan sen pyynnöstä laadituttama, n:olla 2,213 merkitty rakennussuunnitelman muutosehdotus, jonka mukaisesti korttelien n:ot 110 ja 111 välille suunniteltu tie yhtyisi nykyiseen kylätiehen sekä mainittujen korttelien pohjoispuolelle suunniteltu kaupungin alueella kulkeva tie tarpeettomana oli poistettu suunnitelmasta.

Kaupunginhallituksen päätettyä [3]) marraskuun 14 p:nä 1940 ilmoittaa lääninhallitukselle m.m. olevansa valmis laadituttamaan rakennusjärjestysehdotukset Pakilan ja Oulunkylän alueita varten, lääninhallitus sittemmin ilmoitti antavansa kaupungin tehtäväksi laatia tarpeelliset rakennusjärjestysehdotukset tai ehdotukset rakennussuunnitelmamääräyksiksi mainittuja rakennussuunnitelma-alueita varten, jotta rakennustapa niillä edes pääpiirteissään saataisiin säännöstellyksi. Edellä selostetun johdosta kaupunginhallitus päätti [4]) antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi laatia kyseiset rakennusjärjestys- tai rakennussuunnitelmamääräysehdotukset.

Lääninhallitus oli lokakuun 13 p:nä vahvistanut noudatettaviksi kaupunginvaltuuston hyväksymät [5]) kiinteistölautakunnan laadituttamat osan Pakilan ja Tuomarinkylän alueesta käsittävän rakennussuunnitelmaehdotuksen n:o 2,162 sekä Pakilan taajaväkisen yhdyskunnan kortteleita n:ot 107—122, 124—127 ja 132—135 koskevan rakennussuunnitelman muutosehdotuksen n:o 2,163, mitkä ehdotukset tarkoittivat Pakilan ja Paloheinän omakotialueiden perustamista, sekä samalla määrännyt, että kaikki asiasta mahdollisesti aiheutuneet kustannukset jäävät kaupungin vahingoksi. Päätös merkittiin [6]) tiedoksi.

Kulosaaren huvilakaupunki. Uudenmaan lääninhallitus oli maaliskuun 10 p:nä vahvistanut Kulosaaren huvilakaupungin kunnanvaltuuston sille jättämän kiinteistölautakunnan laadituttaman Kulosaaren huvilakaupungin korttelia n:o 41 a koskevan rakennussuunnitelman muutosehdotuksen n:o 2,094 [7]) sekä samalla määrännyt, että kaikki asiasta aiheutuneet kustannukset jäävät rakennussuunnitelman muutosta anoneen, edellä mainitun korttelin tontit n:ot 257 ja 259 omistavan insinööri T. Neoviuksen suoritettaviksi. Merkiten päätöksen tiedoksi kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa kaupunginlakimiestä ryhtymään toimenpiteisiin asiasta aiheutuvan tilusvaihdon [9]) toimeenpanemiseen.

Herttoniemi. Kaupunginlakimiehelle päätettiin [10]) antaa tehtäväksi anoa maanmittaushallitukselta kaupungin Herttoniemessä omistamien tilojen, nimeltään Båtvikin yksinäistila RN 1[3], Hertonäs gård RN 1[9], Hertonäs gård

---

[1]) Khs 17 p. huhtik. 1,002 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 1,243 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 223. — [4]) Khs 23 p. toukok. 1,306 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 84. — [6]) Khs 6 p. marrask. 2,377 §. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 49. — [8]) Khs 9 p. huhtik. 906 §. — [9]) Ks. v:n 1940 kert. s. 49. — [10]) Khs 13 p. helmik. 439 §.

RN 1 [17], Sofielund RN 1 [20], Uusikoti RN 2 [2], Sofielund frälsesäteri RN 2 [3] ja Sofielund RN 3 [3], yhdistämistä Herttoniemi nimiseksi tilaksi.

Merkittiin [1]) tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen lokakuun 10 p:nä vahvistaneen Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-aluetta koskevan rakennusjärjestysehdotuksen [2]) sekä määränneen, että kaikki asiasta mahdollisesti aiheutuneet kustannukset jäävät kaupungin vahingoksi.

Degerö. Uudenmaan lääninhallitus oli huhtikuun 30 p:nä päättänyt määrätä kiinteistölautakunnan laatimaan rakennussuunnitelman [3]) koko Degerön taajaväkisen yhdyskunnan alueelle, ehdoin ettei valtiolle aiheutunut asiasta minkäänlaisia kustannuksia sekä että kaupunki tyytyi siihen, että ellei maanomistajia jostain syystä voitu velvoittaa osallistumaan kaupungille asiasta johtuvien kustannusten suorittamiseen, niin nämä kustannukset jäivät kaupungin lopulliseksi vahingoksi, elleivät maanomistajat eri sopimuksella tai muulla perusteella ole velvoitettuja suorittamaan mahdollisesti sovittua korvausta. Päättäen suostua lääninhallituksen asettamiin ehtoihin kaupunginhallitus antoi [4]) kiinteistölautakunnalle tehtäväksi ryhtyä laatimaan kyseistä rakennussuunnitelmaa.

11. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennustoimiston viranhaltijat. Avoinna olevaa kaupunginarkkitehdinvirkaa hoitamaan määrättiin [5]) toistaiseksi ja kunnes se täytettiin apulaiskaupunginarkkitehti V. T. Määttä sijaisenaan oman virkansa ohella toimistoarkkitehti Y. Lagerblad. Kaupunginarkkitehdiksi valittiin [6]) sittemmin arkkitehti G. H. Ekelund.

Haettavaksi julistettuun kaupunginpuutarhurinvirkaan valittiin [7]) Turun kaupunginpuutarhuri A. L. Hellemaa, joka kuitenkin sittemmin ilmoitti, ettei hän ollut tilaisuudessa vastaanottamaan virkaa taloudellisesti epäedullisena. Kaupunginhallitus päätti [8]) tämän johdosta kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa tekemään esityksen kaupunginpuutarhurinviran palkan korottamisesta.

Haettavaksi julistettuun varastopäällikönvirkaan valittiin [9]) tilientarkkaaja M. Pulkkinen.

Rakennustoimistossa työskentelevien virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen käytettiin kertomusvuonna yhteensä 45,144 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varallta [10]).

Kaupunginarkkitehti J. G. Taucherille myönnettiin [11]) jatkettua sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin tammikuun 13 p:stä maaliskuun 12 p:ään. Tällöin vapautettiin apulaiskaupunginarkkitehti V. T. Määttä omaan virkaansa kuuluvien tehtävien hoitamisesta samaksi ajaksi, jolloin hänen rakennustoimiston johtosäännön mukaisesti tuli hoitaa kaupunginarkkitehdin virkatehtäviä, sekä määrättiin toimistoarkkitehti Y. Lagerblad oman virkansa ohella hoitamaan apulaiskaupunginarkkitehdinvirkaan kuuluvia tehtäviä.

---

[1]) Khs 6 p. marrask. 2,378 §. — [2]) Ks. v:n 1940 kert. s. 206 ja tämän kert. s. 84. — [3]) Ks. v:n 1939 kert. s. 87. — [4]) Khs 23 p. toukok. 1,299 §. — [5]) S:n 20 p. maalisk. 746 §. — [6]) S:n 2 p. toukok. 1,094 §. — [7]) S:n 28 p. elok. 1,994 §. — [8]) S:n 30 p. lokak. 2,344 §. — [9]) S:n 15 p. toukok. 1,255 §. — [10]) S:n 9 p. tammik. 74 §, 27 p. helmik. 559 §, 29 p. toukok. 1,408 §, 14 p. elok. 1,906 § ja 11 p. jouluk. 2,650 §. — [11]) S:n 23 p. tammik. 232 § ja 20 p. helmik. 486 §.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin lisäksi kaupunginpuutarhuri J. E. Arangolle [1]) huhtikuun 15 p:stä toukokuun 14 p:ään sekä varastopäällikkö O. W. Haglundille [2]) maaliskuun 1 p:stä 31 p:ään.

Kaupunginarkkitehti G. H. Ekelundille myönnettiin [3]) palkallista virkalomaa joulukuun 7 p:n ja 21 p:n väliseksi ajaksi.

Kaupunginhallitus päätti [4]) myöntää eräille yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston sekä rakennustoimiston tiliviraston tilapäisen työvoiman määrärahoista palkatuille tilapäisille apulaisille kaupunginvaltuuston päättämät [5]) kalliinajanlisäykset helmikuun 1 p:stä alkaen Kalliinajanlisäykset palkannauttijoille, kaupunginhallituksen käytettäväksi nimisen määrärahan ylityksenä sekä oikeuttaa yleisjaostonsa vastedes ratkaisemaan tämänlaatuiset asiat.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [6]) kesäkuun 1 p:stä lukien korottamaan tilapäisen työvoiman määrärahasta palkattujen ylimääräisten insinöörien palkat enintään 5,000 mk:aan kuukaudessa jo myönnetyt ja mahdollisesti myönnettävät kalliinajanlisäykset mukaanluettuina, huomioonottaen, ettei myönnettyjä määrärahoja tämän vuoksi ylitetty.

Yleisten töiden lautakunta oli myöntänyt toimistoinsinööri R. V. Vornaselle palkatonta virkavapautta marraskuun 1 p:ään määräten vanhemman insinöörin P. J. E. Dunckerin mainittuun päivään saakka hoitamaan toimistoinsinöörinvirkaa nostaen siihen kuuluvan palkan ynnä omat ikäkorotuksensa. Kun insinööri Duncker kuitenkin kesäkuun 19 p:nä kutsuttiin sotapalvelukseen, joten toimistoinsinöörille oli valittava toinen sijainen, kaupunginhallitus päätti [7]), että insinööri Dunckerille hänen sotapalveluksessa olonsa ajalta oli suoritettava hänen oman virkansa palkka.

Turvasäilössä kesäkuun 18 p:stä syyskuun 2 p:ään saakka sekä sen jälkeen sotapalveluksessa olleelle ja syyskuun 18 p:nä vihollisen puolelle karanneelle insinööri A. K. Myrskylle päätettiin [8]) sallia maksaa palkka vain syyskuun 3 p:n ja 18 p:n väliseltä ajalta ollen tästä palkasta vähennettävä hänen pidätettynä olonsa aikaa vastaava osa kesäkuun palkasta.

Kaupunginarkkitehti G. H. Ekelund oikeutettiin suorittamaan loppuun erinäiset hänen toimivana arkkitehtinä alkamansa suunnittelutyöt [9]) ehdoin, ettei tämä missään muodossa häirinnyt kaupunginarkkitehdin virkatehtävien hoitoa, sekä kertomusvuoden loppuun saakka sivuvirkana tilapäisesti hoitamaan teknillisen korkeakoulun lehtorinvirkaa [10]).

Varastopäällikkö M. Pulkkinen [11]), rakennusmestarit V. Ahonen [12]), R. Moring [12]), K. Olan [13]), A. Pirkkonen [14]), Y. E. Rantanen [15]), A. Rokkanen [12]), Y. Stigell [12]), G. Ström [12]), E. J. Sumu [15]) ja J. O. Åhlgren [12]) sekä toimistoapulaiset T. Ettala [16]), D. Jansson [15]) ja L. S. Outovaara [15]) oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun.

Yleisten töiden työntekijät. Kaupunginhallitus ratkaisi sairasavustuksen myöntämistä seuraaville työntekijöille koskevat asiat: T. B. Sal-

---

[1]) Khs 24 p. huhtik. 1,051 §. — [2]) S:n 13 p. maalisk. 694 §. — [3]) S:n 20 p. marrask. 2,499 §. — [4]) S:n 13 p. maalisk. 691 §. — [5]) S:n 24 p. huhtik. 1,056 § ja 2 p. toukok. 1,094 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,264 §. — [7]) S:n 14 p. elok. 1,888 §. — [8]) S:n 9 p. lokak. 2,205 §. — [9]) S:n 24 p. heinäk. 1,829 §. — [10]) S:n 18 p. syysk. 2,076 §. — [11]) Khn jsto 24 p. heinäk. 3,842 §. — [12]) S:n 9 p. tammik. 3,054 §. — [13]) S:n 16 p. tammik. 3,076 §. — [14]) S:n 13 p. maalisk. 3,304 §. — [15]) S:n 13 p. helmik. 3,206 §. — [16]) S:n 6 p. maalisk. 3,278 §.

melle[1]), H. Mujeelle[2]), J. E. Laineelle[3]), O. Stenströmille[4]), O. E. Ojaselle[5]), F. B. Kulmalalle[6]), K. I. Kivirannalle[7]), R. A. Hankaniemelle[8]), P. M. Leinolle[9]), T. Kejoselle[10]) ja K. H. Immoselle[11]).

Kaupunginhallitus teki seuraavien vapaaehtoista tai vakinaista sotapalvelusta suorittavien työntekijäin palkka-asioita koskevat päätökset: V. Joutsimäen[12]), A. A. Nuovasen[13]) K. O. Nyholmin[14]), V. B. Liljeströmin[14]) ja V. Vuorion[15]).

Herttoniemessä työskentelevien työntekijäin matkakulut. Kaupunginhallitus päätti[16]) oikeuttaa rakennustoimiston myymään Herttoniemessä työskenteleville Helsingissä asuville työntekijöille linja-autolippuja 2 mk:n kappalehinnoin.

Työpukujen kustantaminen. Kaupunginhallitus päätti[17]), että pommitusvaurioiden raivaustöihin määrätyille kaupungin työntekijöille kustannetaan työpuvut työmäärärahoja käyttäen.

Kaupunginhallitus päätti[18]) oikeuttaa rakennustoimiston luovuttamaan 44 linnoitustöihin lähtevälle lihanjalostustyöntekijälle kumisaappaita, suojapukuja ja nahkakintaita enintään 500 mk:n arvosta henkilöä kohden ja yhteensä enintään 20,000 mk:n arvosta edellytyksin, että esineiden jakelu tapahtui Suomen elintarvetyöläisten liiton välityksellä ja että niiden hinta voitiin sopivalla tavalla periä takaisin.

Etuannit. Rakennustoimiston etuantimäärä päätettiin[19]) korottaa 200,000 mk:aan.

Rakennustoimiston tilivirastolle kertomusvuonna kuukausittain tilitysvelvollisuuksin myönnettävät ennakkovarat määrättiin[20]) 100,000 mk:ksi.

Huoneistot. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi[21]) 1,190 mk rakennustoimiston varasto-osaston Kasarmikadun talossa n:o 44 olevan huoneiston vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Talin taimistoa koskeva veroilmoitus. Muuttaen aikaisempaa päätöstään[22]) asiassa kaupunginhallitus päätti[23]) antaa Talin taimistoa koskevan veroilmoituksen laatimisen rakennustoimiston tehtäväksi verotuksen valvonnan jäädessä kiinteistötoimiston maatalousosaston huoleksi.

Lisämäärärahat ja määrärahain ylittäminen. Kaupunginhallitus päätti[24]) oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan ylittämään asianomaisia työmäärärahoja enintään vahvistettuja kalliinajanlisäyksiä vastaavilla määrillä sekä kehoittaa lautakuntaa aikanaan ilmoittamaan kaupunginhallitukselle kyseisistä ylityksistä.

Käyttövaroistaan kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille kaupunginhallitus myönsi[25]) 525,643: 30 mk yleisten töiden pääluokan eri tileille,

---

[1]) Khs 13 p. maalisk. 661 §. — [2]) S:n 17 p. huhtik. 993 §. — [3]) S:n 8 p. toukok. 1,202 §. — [4]) S:n 6 p. helmik. 340 §, 2 p. toukok. 1,102 §, 3 p. heinäk. 1,724 ja 25 p. syysk. 2,139 §. — [5]) S:n 5 p. kesäk. 1,443 §. — [6]) S:n 5 p. kesäk. 1,444 §. — [7]) S:n 24 p. heinäk. 1,828 §. — [8]) S:n 11 p. jouluk. 2,632 §. — [9]) S:n 30 p. jouluk. 2,709 §. — [10]) S:n 30 p. jouluk. 2,710 §. — [11]) S:n 30 p. jouluk. 2,711 §. — [12]) S:n 6 p. maalisk. 639 §. — [13]) S:n 2 p. toukok. 1,101 §. — [14]) S:n 16 p. tammik. 151 §, 20 p. helmik. 482 § ja 9 p. huhtik. 919 §. — [15]) S:n 18 p. syysk. 2,074 §. — [16]) S:n 23 p. lokak. 2,314 §. — [17]) S:n 17 p. heinäk. 1,776 §. — [18]) S:n 27 p. maalisk. 810 §. — [19]) S:n 19 p. kesäk. 1,628 §. — [20]) S:n 9 p. tammik. 82 §. — [21]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,203 §. — [22]) Ks. v:n 1940 kert. s. 231. — [23]) Khs 6 p. helmik. 355 §. — [24]) S:n 17 p. heinäk. 1,801 §. — [25]) S:n 29 p. toukok. 1,411 §, 13 p. marrask. 2,440 §, 4 p. jouluk. 2,566 §, 11 p. jouluk. 2,644 § ja 30 p. jouluk. 2,725 §.

käyttövaroistaan sähkön hinnan korottamisen johdosta 442,000 mk ja käyttövaroistaan polttoaineen hinnan nousun varalta 80,755: 75 mk.

Kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista myönnettiin [1]) lisäyksiä erinäisiin v:n 1939 määrärahoihin yhteensä 1,550,000 mk ja v:n 1940 määrärahoihin 200,000 mk.

Kaivopuiston rantatien ja It. Puistotien järjestely. Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) Kaivopuiston rantatien ja It. Puistotien liittymiskohdan järjestelyn rakennustoimiston satamarakennusosaston joulukuun 9 p:nä 1940 laatiman ehdotuksen mukaisesti sekä päätti, että edellisen tien rantamuuri marraskuun 5 p:nä 1940 päivätyn satamarakennusosaston ehdotuksen mukaisesti rakennetaan vaakasuorin epäsäännöllisin kerroksin.

Taivallahden siistimistyöt. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [3]) v:n 1940 talousarvion Tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Istutukset sisältyvästä määrärahasta Hietarannan ja soutustadionin välinen alue, tasoitus- ja istutustyöt käyttämään ennen myönnetyn määrärahan lisäksi enintään 280,000 mk Taivallahden siistimistöiden jatkamiseen.

Pihlaja-, Kuusi- ja Mäntytien rakentaminen. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin [4]) kehoittaa laadituttamaan ehdotukset kustannusarvioineen Kuusi- ja Turuntien välisen Pihlajatien osan, Kuusitien loppuosan ja Mäntytien rakentamiseksi.

Pengerrystöiden suorittaminen Kuoresaaresta ja Pienestä Verkkosaaresta etelään. Kaupunginhallitus päätti [5]) suostua yleisten töiden lautakunnan esitykseen pengerrystöiden suorittamisesta Kuoresaaresta etelään sekä Verkkosaarenkadun jatkeella sijaitsevasta Arabian raiteesta lähtien Pienestä Verkkosaaresta etelään.

Eräiden Käpylän katujen rakentaminen. Kaupunginhallitus oikeutti [6]) yleisten töiden lautakunnan heti ryhtymään Kuutamotien ja Onnentien kunnostamiseen.

Munkkiniemen eräiden katujen jalkakäytävien kunnostaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 13,000 mk eräiden Munkkiniemen katujen jalkakäytävien kunnostamiseen kaupungin omistamien kiinteistöjen kohdalla.

Katuosuuden päällystämiskustannusten korvaaminen. Nervanderinkadun tontin n:o 7, Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 1 sekä Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 3 omistajille, jotka kaikki olivat suorittaneet tonttiensa katuosuuksien päällystämisen laajemmalta alalta kuin mitä heille kuului, kaupunginhallitus vastakkaisten tonttien omistajana päätti [8]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan myöntää vastaavasti 10,168: 60 mk:n, 11,573: 50 mk:n ja 10,848 mk:n suuruiset korvaukset mutta samalla evätä omistajain tekemät korkokorvausvaatimukset.

Katujen päällystämisvelvollisuutta koskevat valitukset. Merkittiin [9]) tiedoksi korkeimman hallinto-oikeuden, hyläten yhtiöiden asiassa tekemät valitukset, jättäneen pysyväiseksi Uudenmaan lääninhallituksen päätöksen määrätä, että Töölönkadun tontin n:o 8 omistava Fastighets ab. Tusculum ja Cygnaeuksenkadun tontin n:o 12 omistava Asunto oy. Töölönkatu 10

---

[1]) Khs 28 p. elok. 1,995 § ja 30 p. jouluk. 2,725 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 114 §. — [3]) S:n 16 p. tammik. 162 §. — [4]) S:n 20 p. helmik. 490 §. — [5]) S:n 13 p. helmik. 444 §. — [6]) S:n 27 p. helmik. 555 §; ks. tämän kert. s. 89. — [7]) Khs 23 p. toukok. 1,312 §. — [8]) S:n 24 p. heinäk. 1,824 § sekä 4 p. syysk. 2,030 ja 2,031 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 287 §.

rakennusjärjestyksen 16 §:n 1 momentin mukaisesti olivat velvolliset päällystämään katuosuutensa Töölön- ja Cygnaeuksenkadun risteyksessä 15 m:n päähän tontinrajasta, saaden yhtiöt näin ollen pitää vahinkonaan kulunsa asiassa. Koska rakennustoimisto oli suorittanut eräitä töitä, jotka edellä mainitun päätöksen mukaisesti kuuluivat yhtiöille, niin kaupunginhallitus päätti [1]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin näiden töiden kustannusten perimiseksi yhtiöiltä.

Merkittiin [2]) tiedoksi korkeimman hallinto-oikeuden lokakuun 14 p:nä, katsoen, ettei Malminkadun tontin n:o 16 omistajien insinööri W. K. Åströmin y.m. heidän tonttinsa katuosuuden päällystämisvelvollisuutta koskeva valitus ansainnut huomiota, jättäneen maistraatin asiassa tekemän päätöksen voimaan.

Maantienjatkeet. Sen jälkeen kun oli toimitettu marraskuun 11 p:nä 1927 annetun tieasetuksen mukainen katselmus [3]) kaupungin alueella olevien maantienjatkeiden muuttuneiden pituuksien määräämiseksi asemakaavoitetun alueen laajentumisen vuoksi, Uudenmaan lääninhallitus määräsi Helsingin kaupungin maantienjatkeiksi, joiden kunnossapidosta kaupunki oli oikeutettu saamaan valtion varoista korvausta, tienosat Turuntiestä Haagan kauppalan rajalle, Helsingin kaupungin ja Haagan kauppalan rajalta Asematietä pitkin pohjoiseen Haagan kauppalan rajalle, uuden ja vanhan Turuntien risteyksestä vanhaa tietä pitkin Asematien risteykseen, Mäkelänkadun pohjoispäästä rautatiealueen rajalta Oulunkylän rajalle, Mäkelänkadun ja Koskelantien risteyksestä Hämeentien ja Mäkelänkadun risteykseen sekä Mäkelänkadun ja Hämeentien risteyksestä Hämeentietä pitkin asemakaavoitetun alueen rajalle Toukolaan, joiden kaikkien yhteinen pituus vahvistettiin 5,336.85 m:ksi. Kaupunginhallitus päätti [4]) tyytyä lääninhallituksen päätökseen.

Merkittiin tiedoksi lääninhallituksen vahvistaneen kaupungille suoritettavan korvauksen Turuntien ja siihen liittyvän Huopalahden asemalle johtavan tien, Hämeentien sekä Mäkelänkadun yhteensä 9,801 m:n pituisten maantienjatkeiden v:n 1939 kesäkunnossapidosta 76,052: 70 mk:ksi ja talvipuhtaanapidosta 11,888: 20 mk:ksi [5]) sekä v:n 1940 kesäkunnossapidosta 54,981: 05 mk:ksi ja talvipuhtaanapidosta 8,355: 95 mk:ksi [6]).

Kaupunginhallitus päätti [7]) tehdä lääninhallitukselle esityksen valtion osuuden suorittamisesta Lauttasaaren maantiesillan kunnossapito- y.m. kustannuksista v:lta 1941.

Helsingin—Nurmijärven maantien oikaiseminen. Merkittiin [8]) tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen ilmoitus toimenpiteistä, joihin oli ryhdytty Helsingin—Nurmijärven maantien oikaisemiseksi.

Teiden aukipito. Kaupunginhallituksen tiedusteltua, millä ehdoin tie- ja vesirakennushallitus voisi ottaa suorittaakseen erinäisten puhtaanapitolaitoksen hoidossa olevien tieosien aukipidon, tie- ja vesirakennushallitus ilmoitti, että poikkeuksellisista oloista johtuen hallituksella ei ollut mahdollisuuksia ottaa uusia teitä aurattavakseen. Ilmoitus merkittiin [9]) tiedoksi.

Raiteen kunnossa- ja puhtaanapito. Huomauttaen, että kaupungin ostamalle Malmin kalkkihiekkatiilitehtaalle Malmin asemalta johtava

[1]) Khs 30 p. tammik. 287 §. — [2]) S:n 3 p. huhtik. 856 §. — [3]) Ks. v:n 1938 kert. s. 220. — [4]) Khs 17 p. heinäk. 1,797 §. — [5]) S:n 16 p. tammik. 158 §. — [6]) S:n 27 p. maalisk. 832 § ja 18 p. jouluk. 2,691 §. — [7]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,138 §. — [8]) Khs 12 p. kesäk. 1,572 §. — [9]) S:n 18 p. jouluk. 2,694 §.

n. 920 m:n pituinen normaaliraide kokonaisuudessaan sijaitsi valtionrautateiden alueella ja siihen käytetyt kiskot olivat valtionrautateiden luovuttamat, joten raide kokonaisuudessaan oli valtionrautateiden omaisuutta, rautatiehallitus oli esittänyt kaupunginhallitukselle sopimusehdotuksen, jonka mukaisesti kaupunki saisi oikeuden käyttää raidetta tarpeitaan varten, ehdoin, että kaupunki kunnossa- ja puhtaanapiti raiteen. Kaupunginhallitus päätti [1]) hyväksyä sopimusehdotuksen sekä esittää rautatiehallitukselle, että valtionrautatiet ottaisivat huolehtiakseen raiteen kunnossa- ja puhtaanapidosta laskua vastaan. Sopimusehdotuksen mukaisesti kaupunki vastasi vahingoista, joita aiheutui liikenteestä, m.m. myöskin tulipalovahingoista siinäkin tapauksessa, että palon katsottiin aiheutuneen valtionrautateiden veturista tai vaunuista; kaupunginhallitus päätti kuitenkin kehoittaa kiinteistölautakuntaa raiteen ääreisiä tontteja ja rakennuksia koskevia vuokrasopimuksia tehdessään siirtämään vahingonkorvausvelvollisuuden todellisille liikennöitsijöille.

Valtionrautatiet ilmoittivat sittemmin, että kyseisen raiteen kunnossa- ja puhtaanapito voi tapahtua asianomaisen ratajakson päällikön toimesta, jolloin kaupunki hänen kirjoittamiensa laskujen ja listojen perusteella maksaa työstä aiheutuneet menot [2]).

Hiekan hankinta. Kaupunginhallitus päätti [3]) oikeuttaa rakennustoimiston ottamaan hiekkaa Pasilan raitiotiesilmukan sisällä olevasta hiekkakuopasta.

Kiinteistötoimiston maatalousosaston rakennustoimiston katurakennusosastolle lähettämä 48,378 mk:n suuruinen lasku katurakennusosaston kaupungin omistamalta maalta muissa kunnissa ottamista hiekkamääristä päätettiin [4]) aiheettomana peruuttaa.

Kaupunginhallitus päätti [5]) anoa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriöltä lupaa saada ostaa rautatiehallitukselta rakennustoimiston tarpeiksi yhteensä 25,000 m³ hiekkaa.

Täytemaan vastaanotto. Kaupunginhallitus päätti [3]) oikeuttaa rakennustoimiston ottamaan vastaan täytettä Pasilan raitiotiesilmukan sisällä olevaan hiekkakuoppaan, Pikku-Huopalahteen sekä Paciuksenkadun jatkeelle kiinteistölautakunnan esittämin rajoituksin.

Teollisuusrakenne oy. oikeutettiin [6]) kuljettamaan Kulosaarenkadun tonteilta n:ot 13—15 louhimansa kivet, yhteensä n. 2,000 m³ tonttien kohdalla olevalle rannalle Verkkosaareen johtavan rautatieraiteen viereen rakennustoimiston tarkempien ohjeiden mukaisesti.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [7]) käyttämään Herttoniemen teollisuusalueen korttelista n:o 57 louhittavan kivi- ja maatäytteen vastaanottamiseen kortteliin n:o 58 ja Kirvesmiehenkadulle enintään 200,000 mk kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Satamat sisältyvästä määrärahasta Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen.

Rajasaaren puhdistuslaitos. Kaupunginhallitus päätti [8]) hyväksyä Gasaccumulator oy:n esityksen kaasupuristusaseman rakentamisesta Rajasaareen sikäläisestä puhdistuslaitoksesta tulevan metaanikaasun puristamiseksi korkeapainepulloihin autoissa käyttöä varten ja rakennustoi-

[1]) Khs 13 p. helmik. 447 §. — [2]) Khn jsto 27 p. helmik. 3,258 §. — [3]) Khs 27 p. helmik. 556 §. — [4]) S:n 13 p. maalisk. 696 §. — [5]) S:n 11 p. jouluk. 2,648 §. — [6]) S:n 3 p. huhtik. 858 §. — [7]) S:n 3 p. huhtik. 860 §. — [8]) S:n 13 p. maalisk. 699 §.

miston katurakennusosaston oikeuttamisesta tekemään asiasta sopimuksen yhtiön kanssa saaden katurakennusosasto käyttää v:n 1939 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Viemärit, sisältyvää määrärahaa Rajasaaren puhdistuslaitoksen koneisto ja lopputyöt tarpeellisten sähköjohtojen ja muuntajan rakentamista varten sekä pyytää erikoismäärärahaa kertomusvuoden lisääntyneiden käyttökulujen peittämiseksi.

Suomen painoväritehdas oy:n tontin poikki kulkeva viemäriojа. Kaupunginhallituksen jätettyä huomioonottamatta Haagan kauppalan terveydenhoitolautakunnan esityksen [1]) toimenpiteisiin ryhtymisestä Suomen painoväritehdas oy:n tontin poikki kulkevan likaviemäriojan johtamiseksi muualle, terveydenhoitolautakunta oli valittanut asiasta Uudenmaan lääninhallitukselle, joka helmikuun 2 p:nä hylkäsi valituksen [2]). Tähän tyytymättömänä terveydenhoitolautakunta edelleen valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus päätti [3]) tällöin anoa, että valitus hylättäisiin.

Eräiden töiden aloittamiseen myönnetyt luvat. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) aloittamaan eräitä töitä, joita varten v:n 1940 tai v:n 1941 talousarvioihin oli merkitty siirtomäärärahat.

Pommitusvaurioiden korjaaminen. Kaupunginhallitus päätti [5]) oikeuttaa rakennustoimiston ryhtymään pommitusvaurioiden vaatimiin toimenpiteisiin, vaikka tarkoitukseen ei ollut ennakolta myönnetty erityistä määrärahaa.

Varatyöt. Saatuaan tietää kaupungin aikovan supistaa varatöitä kesäkuun 5 p:stä alkaen ja lopettaa ne kokonaan kesäkuun 19 p:nä eräät varatyöntekijät olivat tehneet anomuksen varatöiden jatkamisesta. Kaupunginhallitus päätti [6]) tällöin kuitenkin, ettei varatöitä jatketa yli jo vahvistetun ohjelman.

Kaupunginhallitus päätti [7]) kaupunginvaltuuston toimeksiannosta kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa laadituttamaan suunnitelman työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettujen varain käyttämisestä, mutta työolojen muututtua kaupunginhallitus sittemmin päättikin [8]) sallia mainitun suunnitelman laatimisen sillä kertaa raueta.

Katu- ja satamarakennustöiden supistaminen. Merkittiin [9]) tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kirjelmä, jossa kaupunginhallitusta kehoitettiin valvomaan, ettei kaupungin alueella toistaiseksi aloiteta uusia katu- eikä satamarakennustöitä sekä että, mikäli näitä tai muita samankaltaisia töitä jo suoritetaan, niin työvoima oli niissä supistettava kaikkein välttämättömimpään.

Haagan suon kuivattaminen. Kapten La Cour, Rördam & C:o niminen toiminimi, jolle oli myönnetty [10]) määräraha tutkimuksien suorittamista varten polttoturpeen ottamisesta Haagan suosta, oli tämän johdosta esittänyt suon kuivatussuunnitelman sekä kustannusarvion tarpeellisista valmistavista töistä. Asia ei kuitenkaan antanut [11]) kaupunginhallitukselle muuta toimenpiteen aihetta kuin että yleisten töiden lautakuntaa päätet-

---

[1]) Ks. v:n 1940 kert. s. 229. — [2]) Khs 27 p. helmik. 560 §. — [3]) S:n 10 p. heinäk. 1,757 §. — [4]) S:n 6 p. helmik. 356 §, 2 p. toukok. 1,100 § ja 12 p. kesäk. 1,577 §. — [5]) S:n 17 p. heinäk. 1,778 §. — [6]) S:n 5 p. kesäk. 1,450 §. — [7]) S:n 9 p. huhtik. 887 §; ks. tämän kert. s. 91. — [8]) Khs 6 p. marrask. 2,368 §. — [9]) S:n 6 p. marrask. 2,388 §. — [10]) Ks. v:n 1940 kert s 203. — [11]) Khs 2 p. toukok. 1,089 §.

tiin kehoittaa tekemään erillinen esitys määrärahan myöntämisestä suon pintakerroksen kuivattamista varten.

Taideteosten sijoittaminen puistoihin. Kaupunginhallitus päätti [1]), että seuraavat kuvapatsaat ja muistomerkit pystytetään alla mainituille paikoille: taiteilija A. Aaltosen veistämä kuvapatsas nimeltä Ilmatar ja sotka Topeliuksenpuiston länsipuolella olevaan puistoon entisen Kinnekullen huvilan alueelle; taiteilija E. Sjöstrandin Kullervo-veistos Mäntymäelle Stadionintien ja Helsinginkadun kulmauksen pohjoispuolella olevalle kalliolle; Nurmen juoksijapatsas stadionin eteläpuolella olevan aukion ääreiselle nurmikolle; Loukkaantunut urheilija niminen veistos Käpylän urheilukentän läheisyyteen; Kämärän taistelun muistomerkki Hesperiankatujen väliselle itäiselle nurmikolle; sekä Tyttö niminen graniittinen torso stadionille johtavan rantatien varrella olevalle Töölönlahden niemekkeelle. Samalla päätettiin kehoittaa rakennustoimistoa laadituttamaan kustannusarvio kyseisten patsaiden pystyttämiskustannuksista.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [2]) 24,215 mk edellä mainitun Ilmatar ja sotka nimisen kuvapatsaan jalustan ja perustuksen tekoa varten.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 6,500 mk [3]) taiteilija V. Janssonin suihkukaivoveistosten pystyttämiseksi Kappeliesplanaadin peililammikkojen ääreen, antaen yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin veistosten pystyttämiseksi, sekä 8,500 mk [4]) tarpeellisten perustustöiden ja istutusten järjestämistöiden suorittamiseen L. Mechelinin pronssisen rintakuvan pystyttämiseksi Pro Helsingfors nimisen säätiön hankkiman luvan mukaisesti [5]) Säätytalon puistikkoon.

Sibeliuksen tammen istuttaminen Eläintarhaan. Kaupunginhallitus päätti [6]) suostua Helsinki-seuran anomukseen saada säveltäjä J. Sibeliuksen muistoksi hänen 75-vuotispäivänsä johdosta istuttaa tammen Eläintarhan samalle rinteelle, jolle aikaisemmin oli istutettu tammet L. Mechelinin ja W. Runebergin muistoksi.

Rakennustoimiston puisto-osaston hoitamat vesilinnut. Kaupunginhallitus päätti [7]), että rakennustoimiston puisto-osaston hoitamien vesilintujen lukumäärää oli vähennettävä ja puisto-osaston luovuttava niiden hoitamisesta, ollen Korkeasaaren eläintarhalle luovutettava sellaiset linnut, jotka eläintarha katsoi voivansa pitää yli talven ja joita se tarvitsi lintukantansa kartuttamiseksi, sekä loput vesilinnuista lopetettava ja myytävä. Korkeasaareen siirrettävien lintujen ruokintaa varten oli luovutettava varastossa oleva AIV-rehumäärä ja linnuille varatut perunat ja lantut oli myytävä.

Kirurgisen sairaalan ja saksalaisen kirkon istutukset. Kaupunginhallitus päätti [8]) korottaa kirurgisen sairaalan istutusten kunnossapitomaksun 13,000 mk:aan sekä saksalaisen kirkon istutusten kunnossapitomaksun 5,000 mk:aan hoitokaudelta.

Kirurgisen sairaalan istutusten kunnossapitomaksu päätettiin [9]) sittemmin kuitenkin kertomusvuodelta alentaa 13,000 mk:sta 8,000 mk:aan.

Räjähdysaineiden varastointi. Kaupunginhallitus päätti [10]) esittää Uudenmaan lääninhallitukselle, että rakennustoimiston räjähdysaineiden

[1]) Khs 5 p. kesäk. 1,476 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 1,265 §. — [3]) S:n 5 p. kesäk. 1,434 §. — [4]) S:n 27 p. maalisk. 796 §. — [5]) Ks. v:n 1940 kert. s. 253. — [6]) Khs 2 p. toukok. 1,071 §. — [7]) S:n 2 p. lokak. 2,186 §. — [8]) S:n 2 p. toukok. 1,096 §. — [9]) S:n 10 p. heinäk. 1,760 §. — [10]) Khn jsto 20 p. maalisk. 3,338 §.

varastosuojana saataisiin käyttää radan lähellä Herttoniemessä olevaa kallioon louhittua kellaria.

Väestönsuojeluvälineiden säilyttäminen. Kaupunginhallitus päätti [1]) myöntyä yleisten töiden lautakunnan esitykseen Sinebrychoffin alueen kalliosujan luovuttamisesta rakennustoimiston varasto-osastolle väestönsuojeluvälineiden säilytyspaikaksi sekä käyttövaroistaan väestönsuojelua varten myöntää 7,000 mk mainittujen välineiden siirtämisestä ja niiden uuden varastosuojan kalustamisesta johtuvien kustannusten peittämiseen.

Autolle aiheutuneen yhteenajovaurion korjaaminen. Kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa rahatoimistoa suorittamaan autovakuutusrahastosta rakennustoimiston henkilöautolle sen ja veturin välisessä yhteenajossa aiheutuneiden vaurioiden korjauskulut, 1,632 mk.

Kaasuttimien hankkiminen autoihin. Kaupunginhallitus päätti [3]) sallia varustaa rakennustoimiston 9 jyrää puukaasuttimilla sekä oikeuttaa rakennustoimiston varasto-osaston käyttämään niiden valmistamiseen 130,500 mk v:n 1940 talousarvion pääluokan Yleiset työt lukuun Varasto sisältyvästä määrärahasta Uusien työkoneiden osto sekä asentamiskustannuksiin 49,500 mk kertomusvuoden vastaavan luvun määrärahasta Työkoneiden vuosikorjauksia, varaosia ja hoito.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) hankkimaan 10 uutta metaanikaasuttajaa, joiden jakelusta kaupungin eri laitoksille ja rahoittamisesta kaupunginhallitus myöhemmin päättäisi.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [5]) ostamaan kaksi Imbert-traktorikaasutinta, ollen kustannukset tästä suoritettava kertomusvuoden talousarvion pääluokan Yleiset työt lukuun Varasto sisältyvästä, v:sta 1940 siirtyneestä määrärahasta Uusien työkoneiden osto.

Englannista tilattu ruoppauskone. Saatuaan tiedon rakennustoimistolle Priestman Brothers Ltd nimiseltä toiminimeltä Englannista tilatun ruoppauskoneen toimituksen lykkääntymisestä sen johdosta, että Englannin hallitus oli takavarikoinut koneen, yleisten töiden lautakunta katsoen hankintasopimuksen rauenneeksi päätti vaatia takaajalta, Kansallis-osake-pankilta, takaisin kaupungin koneesta suorittaman 1,240 punnan ennakkomaksun. Kaupunginhallitus päätti [6]) hyväksyä lautakunnan toimenpiteen. Toiminimen kuitenkin sittemmin palautettua edellä mainitun puntamäärän, kaupunki joutui saamaan 236,840 mk mutta menettämään kurssitappion vuoksi 44,640 mk. Kaupunginhallitus päätti [7]) tällöin kehoittaa rahatoimistoa nostamaan ensiksi mainitun erän, jolla oli hyvitettävä v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Satamat sisältyvää Kaivinkone aluksineen nimistä määrärahaa vastaavaa siirtomäärärahaa.

Työkoneiden ja välineiden luovuttaminen valtiolle ja yksityisille. Kaupunginhallitus päätti [8]):

että puolustuslaitokselle lainatuista koneista ja työkaluista peritään 25 % vuodessa koneiden ja työkalujen kirjanpitoarvosta;

että erikoissopimusten mukaisia korvauksia vähennetään vastaavasti;

että erään puolustuslaitoksen käytössä tuhoutuneen ilmapuristajan

[1]) Khs 13 p. maalisk. 658 §. — [2]) S:n 24 p. huhtik. 1,052 §. — [3]) S:n 20 p. helmik. 488 §. — [4]) S:n 20 p. helmik. 491 §. — [5]) S:n 11 p. jouluk. 2,651 §. — [6]) S:n 13 p. helmik. 450 §. — [7]) S:n 24 p. heinäk. 1,830 §. — [8]) S:n 23 p. lokak. 2,312 §.

kokonaiskorvausarvoksi määrätään 120,000 mk ja samoin tuhoutuneiden Aga-lyhtyjen arvoksi 19,500 mk;

että rakennustoimiston konepajasta lainatuista sorveista peritään korvauksena 15 % vuodessa niiden kirjanpitoarvosta;

että korvaus niinikään rakennustoimiston konepajasta lainatun pistokoneen käyttöoikeudesta hyväksytään Tampereen teollisuuspiirin esikunnan määräämän 40,000 mk:n arvon mukaisesti; sekä

että jos koneet palautettaessa eivät ole hyvässä kunnossa, niin ne korjataan rakennustoimiston konepajassa puolustuslaitoksen kustannuksella ainoastaan siinä tapauksessa, että ne palautettaessa ovat rikkinäisiä.

Saatuaan yleisten töiden lautakunnan ilmoituksen pakko-otolla puolustuslaitoksen käyttöön luovutettujen rakennustoimiston autojen korvauksen määräämisestä kaupunginhallitus päätti [1]) kehoittaa kaupunginlakimiestä valittamaan maksettaviksi määrättyjen korvausten suuruudesta.

Rakennustoimisto oikeutettiin [2]) myymään linnoitustoimistolle neljä Lokomo 3-merkkistä kivenmurskaajaa 50,000 mk:n kappalehinnasta sekä käyttämään kyseisestä myynnistä kertyneistä varoista 140,000 mk uuden suuritehoisen murskaajan ostoon.

Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä kaupunginjohtajan toimenpiteen oikeuttaa puolustuslaitoksen saamaan lainaksi seitsemän kaupungin jyrää.

Vastauksena linnoitustoimiston asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa kaupungin voivan luovuttaa toimistolle neljä sellaista tyyppiä olevaa yhdistettyä elevaattoria ja lajittelijaa, joita kaupunki itse ei tarvitse, 43,350 mk:n hintaan kappaleelta.

Rakennustoimisto oikeutettiin [5]) vuokraamaan linnoitustoimistolle 20 polttomoottoria kaupunginhallituksen puolustuslaitokselle vuokrattujen koneiden suhteen vahvistamin ehdoin, joiden mukaisesti vuosivuokraa perittiin 25 % luetteloon merkityistä moottorien arvoista, ollen moottorit korjattava linnoitustoimiston laskuun, jos ne palautettaessa olivat rikkinäiset, sekä otettava kaupungin varastosta ja palautettava sinne linnoitustoimiston kustannuksella.

Kaksi teodoliittia, joista toinen kuului rakennustoimiston varasto-osastolle ja toinen oli poistettu kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston kalustosta, päätettiin [6]) luovuttaa merivoimien esikunnalle yhteensä 300 mk:sta.

Yleisten töiden lautakunta oli vahvistanut vuokran rakennustoimiston varasto-osaston Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirille lainaamista kahdesta traktorista lakaisukoneineen 200 mk:ksi viikossa traktoria kohden, minkä lisäksi vuokraajan oli korjattava tai korvattava särkymisestä, asianmukaisen hoidon puutteesta y.m.s. mahdollisesti aiheutuvat vahingot. Kaupunginhallitus hyväksyi [7]) lautakunnan toimenpiteen.

Kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa rakennustoimistoa lainaamaan Sotainvaliidien veljesliitolle vuokravapaasti 20 kpl yksipyöräisiä maankuljetuskärryjä ehdoin, että liitto vastasi mahdollisista kuljetus- ja korjauskustannuksista.

---

[1]) Khs 13 p. marrask. 2,447 §. — [2]) S:n 20 p. helmik. 494 §. — [3]) S:n 27 p. kesäk. 1,667 §. — [4]) S:n 27 p. maalisk. 833 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 2,498 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,242 §. — [7]) S:n 13 p. marrask. 2,443 §. — [8]) S:n 24 p. huhtik. 1,055 §.

Rakennustoimisto oikeutettiin [1]) korvauksetta luovuttamaan Helsingin autoaseveljet nimiselle yhdistykselle 100 rakennustoimiston käytöstä poistettua lapiota.

Rakennustoimistoa päätettiin [2]) kehoittaa eräin ehdoin lainaamaan Suomen talkoot nimiselle yhdistykselle erinäisiä Marttilan invaliidikylän talkootyömailla tarvittavia työvälineitä.

Kaupunginhallitus päätti [3]) oikeuttaa rakennustoimiston vuokravapaasti luovuttamaan 15 lankkupenkkiä Kristillis-yhteiskunnallisen työkeskuksen Kalliolan Luodon ravintolaan järjestetyn kesäkodin käyttöön elokuun loppuun saakka.

Merkittiin [4]) tiedoksi yleisten töiden lautakunnan ilmoitus eräiden viemärinpuhdistuslaitteiden lainaamisesta Viipurin kaupungille.

Karjala-kerhojen keskusliitto oikeutettiin [5]) saamaan käytettäväkseen enintään liiton asiaa koskevassa anomuksessa mainitun määrän rakennustoimiston kalustoluettelosta poistettuja vanhoja työkaluja.

Eräät yleisten töiden lautakunnan ehdottamat rakennustoimiston kalustoluettelosta poistetut esineet päätettiin [6]) luovuttaa kaupunginmuseolle ja Suomen teknilliselle museolle.

Varastorakennuksen vuokralleanto. Puolustuslaitoksen tarpeisiin otetun, rakennustoimiston Toukolassa olevan varastorakennuksen n:o 1 vuokra päätettiin [7]) vahvistaa 3 mk:ksi m^2:ltä eli siis 1,620 mk:ksi kuukaudessa.

Työntekijäin ruokalarakennusten myynti ja vuokralleanto. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [8]) julkisella huutokaupalla myymään Pirkkolan omakotialueelle rakennustoimiston talorakennusosaston toimesta ruotsalaisten lahjatalojen rakentamista silmälläpitäen pystytetty ruokalarakennus 25,000 mk:n alimmaishinnasta ehdoin, että talorakennusosaston työntekijät saivat käyttää sitä niin kauan kuin töitä suoritettiin Pirkkolan lahjataloalueella.

Toiminimi Matti Saurio oikeutettiin [9]) vuokraamaan rakennustoimistolta Lauttasaarenkadun varrella oleva väliaikainen työntekijäin ruokalarakennus n:o 20 seuraavin ehdoin: vuokramaksu on 600 mk kuukaudelta; vuokraaja kustantaa lämmityksen ja valaistuksen sekä hankkii oman sähkömittarin tai alamittarin, jonka mukaan rakennustoimisto laskuttaa sähkövirrasta; vuokraaja maksaa rakennustoimiston ruokalanpitäjälle, rouva Sundströmille 200 mk korvaukseksi vajassa säilytettyjen ruokailuastioiden y.m.s. siirtämisestä ja muualla säilyttämisestä; vuokraaja vastaa kaikesta vajalle ja lähitienoilla oleville kaupungin vajoille ja omaisuudelle ruokalan käyttöön liittyvästä syystä aiheutuneesta tulipalosta tai tuottamuksesta aiheutuneesta vahingosta; vuokraaja vastaa siitä, että ruokalassa ja sen ympäristössä noudatetaan järjestystä ja siisteyttä; kaupunki palovakuuttaa ruokalarakennuksen perien vuokraajalta palovakuutusmaksun; sekä tämän sopimuksen irtisanomisaika on 2 viikkoa.

Sepelin myynti. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [10]) myymään Peruna- ja juurikasvivarasto oy:lle 1,500 m^3 sepeliä rakennustoimiston

---

[1]) Khs 23 p. toukok. 1,285 §. — [2]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,561 § ja 29 p. toukok. 3,658 §. — [3]) Khs 5 p. kesäk. 1,469 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 2,182 §. — [5]) S:n 2 p. toukok. 1,099 §. — [6]) S:n 29 p. toukok. 1,412 §. — [7]) S:n 20 p. marrask. 2,497 §. — [8]) S:n 27 p. kesäk. 1,682 §. — [9]) S:n 16 p. lokak. 2,260 §. — [10]) S:n 9 p. lokak. 2,215 §.

satamarakennusosaston Herttoniemen varastosta 90 mk:n hintaan m³:ltä lisäten siihen säädetty liikevaihtovero.

Sepelin vienti Saksaan. Kaupunginhallitus päätti [1]) oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan ryhtymään toimenpiteisiin sepelin valmistamiseksi Vilhonvuoren kohdalla ja Hernesaarella Saksaan vientiä varten edellytyksin, että sepelistä saatiin niin korkea hinta että rakennustoimiston omat kustannukset peittyivät.

Työmailla satunneet varkaudet. Kaupunginhallitus päätti [2]) oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan poistamaan kalustoluetteloista eräät Pirkkolan omakotialueella sijaitsevasta rakennustoimiston katurakennusosaston työmaan pajasta varastetut työkalut, arvoltaan 2,420 mk, sekä maksamaan seppä J. Näpille korvauksena hänen samalla kertaa anastetusta vasarastaan 23 mk asianomaisesta työmäärärahasta, tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Kadut ja tiet sisältyvästä määrärahasta Pakilan ja Peltotien välisen Lampuodintien osan tasoittamiseen.

Kirvesmiehille F. V. Sillanpäälle, J. Hagertille, I. Lehmukselle ja K. Meijerille päätettiin [3]) korvauksena heidän Mustikkamaan ja Humallahden uimalaitoksilta varastetuista työkaluistaan suorittaa yhteensä 2,853: 50 mk kiinteistöjen pääluokan lukuun Urheilu- ja pallokentät sisältyvästä talorakennusosaston korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta Uimalaitokset, soutu- ja ratsastusstadion, velodromi, urheilupaviljongit y.m.

Mäkelänkadun viemärityömaalla olevasta räjähdysaineiden säilytyskopista oli anastettu 3.5 kg dynamiittia ja 60 sytytysnallia. Kaupunginhallitus päätti [4]), että näin anastetun omaisuuden arvo, yhteensä 180: 60 mk, saatiin merkitä asianomaiselle työtilille, v:n 1940 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Viemärit sisältyvälle Pohjolankadun ja Koskelantien välisen Mäkelänkadun osan viemärityömenot käsittävälle momentille.

Rouva L. V. Rantaa vastaan, joka oli syyllistynyt lankkujen ja lautojen varastamiseen Toukolan sepelimyllyn sepelivarastosta yhteensä n. 2,050 mk:n arvosta, tuli raastuvanoikeudessa esille syyte lokakuun 17 p:nä. Tämän johdosta yleisten töiden lautakunta ilmoitti päättäneensä jättää vahingon sepelinvalmistustilin kannettavaksi, jolloin syytetyltä mahdollisesti saatava korvaus maksettaisiin suoraan kaupunginkassaan. Ilmoitus merkittiin [5]) tiedoksi.

12. Puhtaanapitoa koskevat asiat

Puhtaanapitolautakunnan sihteerin tehtävät. Rakennustoimiston sihteeri H. E. Arvidson määrättiin [6]) toistaiseksi hoitamaan puhtaanapitolautakunnan sihteerin tehtäviä 500 mk:n palkkioin kokoukselta.

Autonapumies V. Nymanin vuosiloma. Puhtaanapitolautakunta oikeutettiin [7]) myöntämään autonapumies V. Nymanille, joka jo yhtäjaksoisesti oli nauttinut sairaslomaa kesäkuun 5 p:stä 1940 lukien, jatkettua sairaslomaa kesäkuun 5 p:n ja syyskuun 5 p:n väliseksi ajaksi oikeuksin nostaa puolet palkastaan.

Liikaa maksetut työntekijäin palkat. Kaupunginhallitus päätti [8]) ke-

[1]) Khs 8 p. toukok. 1,201 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1,912 §. — [3]) S:n 28 p. elok. 1,992 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 2,184 §. — [5]) S:n 16 p. lokak. 2,254 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 1,609 §. — [7]) S:n 10 p. heinäk. 1,744 §. — [8]) S:n 11 p. syysk. 2,053 §.

hoittaa puhtaanapitolaitosta perimään takaisin eräät 40 työntekijälle liikaa maksetut palkkaerät, yhteensä 3,850: 20 mk.

Lisämäärärahat. Käyttövaroistaan kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille kaupunginhallitus myönsi [1]) puhtaanapitolaitokselle yhteensä 2,222,894 mk kaupunginvaltuuston tekemien päätösten [2]) nojalla suoritettavia kalliinajanlisäyksiä varten työntekijöille.

Käyttövaroistaan kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille kaupunginhallitus päätti [3]) myöntää 910,000 mk:n lisäyksen katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaan Työpalkat sekä aikanaan tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen jälkimmäisen tilin ylittämisestä 5,200,000 mk.

Huoneistot ja rakennukset. Kaupunginjohtajan toimenpide oikeuttaa puhtaanapitolaitos vuokraamaan ammattienedistämislaitoksesta tarpeelliset huoneet mahdollista virastonsiirtoa varten hyväksyttiin [4]).

Kaupunginhallitus päätti [5]) sallia suorittaa eräät puhtaanapitolaitoksen konttorihuoneiston laajentamisesta kahdella samassa rakennuksessa vapautuvalla huoneella johtuvat muutostyöt sekä maksaa niistä aiheutuvat 6,000 mk:n kulut katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahasta Yleisten laitteiden kunnossapito. Lisähuoneiden kertomusvuoden vuokran suorittamiseksi myönnettiin [5]) puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen sekä tiliviraston vuokramäärärahoihin kumpaankin 810: 25 mk:n suuruinen lisäys kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Ilmanvaihtolaitteen hankkimisesta Hämeentien 92:ssa olevaan autohalliin johtuvat kustannukset, 17,500 mk, kaupunginhallitus päätti [6]) sallia suorittaa pääluokkaan Puhtaanapito sisältyvistä käyttövaroistaan.

Puhtaanapitolaitoksen alistettua Hämeentien talon n:o 92 autovajaa koskevan vuokrasopimuksen III huoneenvuokralautakunnan tutkittavaksi säännöstelyn mukaisen vuokran määräämiseksi, lautakunta marraskuun 20 p:nä antamallaan päätöksellä oli kieltäytynyt ottamasta tutkittavakseen kysymystä, koska autovajaa ei pidetty sellaisena julkiselle yhdyskunnalle vuokrattuna huoneistona, joka mainitaan toukokuun 10 p:nä vuokrasäännöstelystä annetun valtioneuvoston päätöksen 1 §:ssä. Tästä päätöksestä oli valitettu Uudemaan lääninhallitukselle, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus hyväksyi [7]).

Korttelin n:o 692 aitaaminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) suostua puhtaanapitolautakunnan anomukseen saada ryhtyä aitaamaan Vallilan korttelia n:o 692 54,000 mk:n kustannuksin, joista 25,275 mk saataisiin suorittaa v:n 1939 katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaan Uudistyöt sisältyvästä erästä luudasvajan rakentamista varten. Aidan rakentaminen annettiin [8]) rakennustoimistolle tehtäväksi.

Kaasuttimien hankkiminen autoihin. Puhtaanapitolaitoksen autoihin päätettiin sallia hankkia 8 puuhiilikaasutinta käyttäen tarkoitukseen v:n 1939 katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahasta Uudishankinnat enintään 200,000 mk [9]); kolme Kelo-kaasutinta sekä kolme rakennustoi-

---

[1]) Khs 23 p. toukok. 1,309 §. — [2]) Ks. v:n 1940 kert. s. 6 ja tämän kert. s. 6. — [3]) Khs 10 p. heinäk. 1,759 §. — [4]) S:n 27 p. kesäk. 1,667 §. — [5]) S:n 16 p. lokak. 2,256 §. — [6]) S:n 20 p. maalisk. 747 §. — [7]) S:n 4 p. jouluk. 2,546 § ja 11 p. jouluk. 2,631 §. — [8]) S:n 10 p. heinäk. 1,758 §. — [9]) S:n 16 p. tammik. 164 §.

miston konepajassa valmistettua kaasutinta enintään 150,000 mk:n kustannuksin tehden aikanaan kaupunginvaltuustolle esitys katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahan Kaluston kunnossapito ylittämisestä [1]); kaksi Kelo-kaasutinta yhteensä 46,000 mk:n hinnoin, joka oli suoritettava katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahasta Kaluston hankinta [2]); sekä yksi hiilikaasutin 23,000 mk:n hinnoin, joka oli suoritettava katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahasta Kaluston hankinta [3]).

Kasteluvaunujen, autojen ja työkalujen lainaaminen. Kaupunginhallitus päätti [4]) hyväksyä kaupunginjohtajan toimenpiteen lainata puolustuslaitokselle viisi kasteluautoa ja sotilaskotijärjestölle yhden kasteluauton.

Puhtaanapitolaitos oikeutettiin [5]) luovuttamaan päämajan linnoitustoimiston käyttöön neljä Lokomo-kärkiauraa.

Kaupunginhallitus päätti [6]), ettei mitään korvausta vaadita puhtaanapitolaitoksen puolustuslaitokselle luovuttamista 105 hakusta ja 34 rautakangesta, joten ne voitiin poistaa kalustoluettelosta.

Katujen puhtaanapito. Uudenmaan lääninhallituksen hylättyä eräiden Hesperiankadun varrella olevien tonttien omistajain Hesperiankatujen kunnossapitoa koskevan valituksen [7]), tontinomistajat valittivat asiasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka kumoten lääninhallituksen ja maistraatin valituksenalaiset päätökset, mikäli niillä oli määrätty tontit omistaville yhtiölle katuosuuksiensa puhtaanapitoon laajempi velvollisuus kuin kadun puolta leveyttä vastaavalta osalta, viimeksi mainitulta osalta vapauttaa yhtiöt puheena olevasta velvollisuudesta [8]).

Korkein hallinto-oikeus antoi samansisältöiset päätökset myöskin niiden valitusten johdosta, joita olivat tehneet Asunto oy. Pohj. Hesperiankatu 21, Etel. Hesperiankadun tontin n:o 18 omistava Leo ja Regina Wainsteinin säätiö, Asunto oy. Etel. Hesperiankatu 18 b, Asunto oy. Hesperiankatu 11 sekä Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 3 omistava kauppias K. Ojanen ja Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 1 omistavat rakennusmestari K. S. Vainio ja leskirouva S. Sohlberg [8]).

Etel. Hesperiankadun tontin n:o 18 omistajan anottua saada korvausta niistä menoista, joita sille oli aiheutunut tontin kohdalla olevan kadun ajoradan laajennetusta talvipuhtaanapidosta v. 1937—39, kaupunginhallitus päätti [9]) kehoittaa puhtaanapitolautakuntaa katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahasta Tarverahat suorituttamaan 645 mk puheena olevaa korvausta.

Puhtaanapitolautakuntaa päätettiin [10]) kehoittaa katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahasta Tarverahat suorituttamaan Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 1 omistajille sekä Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 3 omistajalle kummallekin 8,662: 50 mk erinäisten kadun puhtaanapitokustannusten suorittamiseksi.

Soran osto. Kaupunginhallitus päätti [11]) tehdä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle anomuksen saada ostaa puhtaanapitolaitoksen tarpeisiin soraa valtionrautateiden omiin tarkoituksiin pakkolunastetuista sorakuopista.

---

[1]) Khs 20 p. helmik. 493 §. — [2]) S:n 11 p. jouluk. 2,645 §. — [3]) S:n 13 p. marrask. 2,446 §. — [4]) S:n 27 p. kesäk. 1,667 § ja 17 p. heinäk. 1,776 §. — [5]) S:n 23 p. lokak. 2,315 §. — [6]) S:n 6 p. maalisk. 636 §. — [7]) Ks. v:n 1939 kert. s. 249. — [8]) Khs 30 p. tammik. 286 §. — [9]) Khn jsto 10 p. huhtik. 3,435 §. — [10]) Khs 4 p. syysk. 2,030 ja 2,031 §. — [11]) S:n 6 p. marrask. 2,389 §.

13. Satamaoloja koskevat asiat.

Satamalaitoksen viranhaltijat. Merkittiin [1]) tiedoksi merivoimien esikunnan määränneen satamalaitoksen toimitusjohtajan K. W. Hopun Helsingin sataman kuljetuspäälliköksi ja satamakapteeni J. A. Lehtosen apulaiskuljetuspäälliköksi.

Satamakamreeri E. U. Candolinin sotapalveluksessa olon ajaksi määrättiin [2]) hänen virkaansa hoitamaan apulaissatamakamreeri F. A. Ekebom sekä jälkimmäisen virkaa hoitamaan laskuttaja E. Forsskåhl, molemmat omiin virkoihinsa kuuluvin palkkaeduin.

Laskuttaja A. I. Källroosille, joka jo oli nauttinut sairaslomaa syyskuun 1 p:stä lokakuun 25 p:ään 1940 täysin palkoin, päätettiin [3]) hänelle joulukuun 9 p:n 1940 ja tammikuun 10 p:n 1941 väliseksi ajaksi myönnetyn sairasloman ajalta sallia suorittaa 2/3 hänen pohjapalkastaan ikäkorotuksineen. Laskuttaja Källroosille myönnettiin [4]) sittemmin samoin palkkaeduin jatkettua sairaslomaa syyskuun 1 p:stä marraskuun 25 p:ään.

Satamalautakunnan esitys satamajäänsärkijäin miehistön palkkain järjestelystä päätettiin [5]) hyväksyä.

Kaupunginhallitus päätti [6]), että kansanhuoltolautakunnan palveluksessa koko v:n 1940 sekä yhä edelleen olevan haaraosaston esimiehen L. A. Johanssonin peruspalkka, 3,250 mk kuukaudessa, sekä ikäkorotukset, 960 mk kuukaudessa, suoritetaan kansanhuoltolautakunnan varoilla kertomusvuoden alusta lukien koko sen ajan kuin hän oli kansanhuoltolautakunnan palveluksessa.

Rintamalla vangiksi joutuneen ja toukokuun lopulla v. 1940 kuolleeksi todetun vahtimestari K. A. Rantasen hänen leskelleen epähuomiossa suoritettu kesäkuun palkka päätettiin [7]) jättää perimättä takaisin.

Laskuttaja J. S. Gummerus ja nuorempi kassanhoitaja V. M. Strömberg oikeutettiin [8]) asumaan kaupungin ulkopuolella enintään v:n 1942 loppuun.

Lisämäärärahat. Käyttövaroistaan kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille kaupunginhallitus myönsi [9]) 20,000 mk:n lisäyksen satamaliikenteen määrärahaan Tilapäistä työvoimaa ja 25,000 mk:n lisäyksen satamaliikenteen määrärahoihin kuuluvaan satamahinaaja Herculeksen määrärahaan Tilapäistä työvoimaa.

Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista polttoaineiden hinnan nousun varalta myönnettiin [10]) 945 mk:n lisäys satamaliikenteen lämpömäärärahaan ja 8,932: 50 mk:n lisäys satamakannannan lämpömäärärahaan.

Helsingin makasiini oy:n laiturihuolto. Kaupunginhallitus hyväksyi [11]) Helsingin makasiini oy:n ehdotuksen yhtiön laiturihuoltoa koskevien yleisten määräysten 3 §:n muuttamisesta yhdenmukaiseksi kesäkuun 9 p:nä 1939 annetun uuden merilain ja syyskuun 8 p:nä 1939 annetun uuden tullilain vastaavien säännösten kanssa.

Helsingin makasiini oy:n laiturihuoltotariffi vahvistettiin huhtikuun 1 p:stä lukien olemaan voimassa 10 %:n korotuksin [12]) entisestään sekä

---

[1]) Khs 30 p. jouluk. 2,733 §. — [2]) S:n 30 p. lokak. 2,346 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 430 §. — [4]) S:n 2 p. lokak. 2,185 §. — [5]) S:n 20 p. helmik. 492 §. — [6]) S:n 6 p. helmik. 357 §. — [7]) S:n 27 p. maalisk. 800 §. — [8]) Khn jsto 9 p. tammik. 3,053 §. — [9]) Khs 6 p. marrask. 2,386 §. — [10]) S:n 16 p. tammik. 166 §. — [11]) S:n 15 p. toukok. 1,252 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 103. — [12]) Khs 3 p. huhtik. 857 §.

joulukuun 18 p:stä lukien 20 %:n korotuksin [1]), tullen uusi tariffi jälkimmäisen korotuksen jälkeen olemaan yhteensä 45 % v:n 1939 laiturihuoltotariffia korkeampi.

Tuulaaki- ja liikennemaksut. Merkittiin [2]) tiedoksi sisäasiainministeriön päätös tuulaakimaksun määräämisestä 2 %:ksi tuulaakiverotuksen alaisen tavaran tullimaksuista.

Kaupunginhallitus päätti [3]) esittää valtiovarainministeriölle, että tullikamarin kantopalkkio sen postitullikamarissa kantamista Helsingin kaupungille tulevista tuulaaki- ja liikennemaksuista, joka siihen saakka oli ollut 10 % tilitetystä määrästä, otettaisiin tarkistettavaksi ja määrättäisiin 5 %:ksi, kuitenkin niin, ettei se kuukaudessa nousisi yli 3,000 mk:n, jääden tullikamarin tehtäväksi edelleenkin ainoastaan rahojen vastaanotto ja tilitys kaupungille. Valtiovarainministeriö päätti maaliskuun 31 p:nä suostua edellä mainittuun anomukseen määräten samalla, että näin vahvistettu alennettu kantoprosentti oli sovellettava toukokuun 1 p:nä 1941 alkavasta tuulaki- ja liikennemaksujen kannosta lukien. Ilmoitus merkittiin [4]) tiedoksi.

Makasiinivuokran palauttaminen. Erään ruotsinmaalaisen kirjailijattaren kuljetettua omalla aluksellaan Helsinkiin ruotsalaisiin lahjataloihin kuuluvia rakennustarpeita Nylands fiskarförbundin välityksellä kalastajaväestöön kuuluvalle siirtoväelle jaettaviksi, liitto oli joutunut maksamaan niistä makasiinivuokraa 2,160 mk, minkä määrän kaupunginhallitus sittemmin oikeutti [5]) satamalautakunnan satamain pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan maksamaan takaisin liitolle.

Jäänsärkijä Otso. Puolustuslaitoksen hallussa olleen jäänsärkijä Otson käyttöä koskevan vuokra- y.m. korvauksen alentamista koskevan merivoimien esikunnan esityksen johdosta kaupunginhallitus edelleen päätti [6]) vaatia kyseistä korvausta aikaisemman päätöksensä [7]) mukaisesti. Sittemmin kaupunginhallitus kuitenkin päätti [8]) tyytyä Merivoimien esikunnan tarjoamaan lopulliseen 865,385 mk:n vuokra- y.m. korvausmäärään.

Kaupunginhallitus päätti [9]) hyväksyä satamalautakunnan toimenpiteen asettaa jäänsärkijä Otso kertomusvuonna alkaneena talvikautena avustamaan liikennettä myöskin Helsingin—Äggskärin väylällä ehdoin, että merenkulkuhallitus tätä työtä varten antoi alukselle polttoaineet ja voiteluöljyt, kustansi luotsausmaksut ynnä radiopuhelu- ja sähkösanomamaksut sekä että kaikki määräykset alukselle annettiin satamakapteenin välityksellä.

Ruotsin lähetystön tiedustelun johdosta, joka koski jäänsärkijä Otson mahdollista vuokraamista Ruotsin liikennekomissiolle, kaupunginhallitus päätti [10]) ilmoittaa kauppa- ja teollisuusministeriölle, ettei jäänsärkijä Otsoa voitu vuokrata muualle.

Satamalaitoksen toimitusjohtaja K. W. Hoppu valtuutettiin [11]) edustamaan kaupunkia jäänsärkijä Otson ja hinaaja Norman tammikuun 3 p:nä 1940 tapahtunutta yhteentörmäystä koskevaa asiaa käsittelevissä kenttäoikeuden istunnoissa.

---

[1]) Khs 18 p. jouluk. 2,696 §. — [2]) S:n 16 p. tammik. 159 §. — [3]) S:n 13 p. maalisk. 698 §. — [4]) S:n 3 p. huhtik. 864 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 127. — [5]) Khs 9 p. tammik. 111 §. — [6]) S:n 24 p. huhtik. 1,053 §. — [7]) Ks. v:n 1940 kert. s. 307. — [8]) Khs 10 p. heinäk. 1,756 §. — [9]) S:n 30 p. jouluk. 2,724 §. — [10]) S:n 27 p. helmik. 551 §. — [11]) S:n 12 p. kesäk. 1,580 §.

Moottorihinaaja H 2. Kaupunginhallitus päätti [1]) sallia asentaa puuhiilikaasuttimen moottorihinaaja H 2:een 30,000 mk:n kustannuksin, jotka oli jaettava eri työtileille.

Proomun vuokramaksu. Helsingin laivastoasema, jonka käyttöön rakennustoimiston satamarakennusosaston vesiproomu n:o 25 irtaimistoineen heinäkuun 17 p:nä oli otettu, oli määrännyt sen vuorokausivuokran puolustusministeriön heinäkuun 24 p:nä antaman ohjeen mukaisesti 40 mk:ksi, mihin vuokraan kaupunginhallitus päätti [2]) tyytyä.

Proomujen myynti. Kaupunginhallitus päätti [3]) suostua rakennustoimiston satamarakennusosaston proomujen n:ot 3 ja 6 myymiseen täkäläiselle saksalaiselle laivastoesikunnalle 120,000 mk:n kappalehinnasta.

Sillat ja laiturit. Kaupunginhallitus päätti [4]) esittää kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle, että valtioneuvoston lokakuun 28 p:nä 1937 antamassa päätöksessä Lauttasaaren maantiesillan liikennöimisestä määrätyistä läppäsillan avaamisajoista saataisiin mahdollisimman pian jättää pois ajat klo 6—8 ja klo 11—12 kuluvan purjehduskauden jälellä olevaksi ajaksi.

Kaupunginhallitus päätti [5]) pyytää tullihallituksen lausuntoa rakennustoimiston satamarakennusosaston laatimasta Makasiinirannan järjestelysuunnitelmasta [6]).

Myöntyen yleisten töiden lautakunnan esitykseen Rahapajanrannan uudelleenrakentamisesta kaupunginhallitus päätti [7]) suostua siihen,että kyseisen työn suorittamiseen käytettiin v:n 1938 ja 1939 talousarvioiden tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkain luvuissa Satamat Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen varattuja varoja, yhteensä 6,500,000 mk.

Vesistötoimikunta päätti syyskuun 27 p:nä myöntää kaupungille luvan kiinteän sillan rakentamiseen Sörnäisten niemen ja Kuoresaaren välille sekä penkereen rakentamiseen Kuoresaaren ja Kulosaaren välille [8]) ehdoin, että tällöin noudatetaan vesioikeuslain säännöksiä, sekä lisäehdoin:

että Sörnäisten niemen itärantaa saadaan käyttää katselmuspiirustukseen »3» punaisella merkittyyn laiturilinjaan eli paaluun n:o 1,237 asti, että tämän laiturilinjan ja Kuoresaaren väliin rakennetaan anojan ehdotuksen mukaisesti kiinteä viisiaukkoinen silta niin, että edellä mainitun laiturilinjan ja Kuoresaaren maatuen väli on vähintään 189 m, kuten edellä mainittuun piirustukseen on punaisella merkitty, että tälle välille rakennettavien neljän välipilarin mitat sillan pituussuunnassa eivät saa olla suuremmat kuin edellä mainittuun piirustukseen on merkitty, että ensimmäisen eli läntisimmän silta-aukon alikulkukorkeus kaikkialla on vähintään 8.00 m laskettuna normaalinollavedenpinnasta sekä että muiden aukkojen pienimmän alikulkukorkeuden määrää suora viiva, joka vedetään korkeudesta N.N.+8.00 m ensimmäisen Sörnäisten puoleisen välipilarin kohdalta Kuoresaaren rantatukeen korkeuteen N.N.+4.10 m;

että sillan eteläpuolella, sillan alla ja sillan pohjoispuolella ruopataan 7.00 m:n syvyyteen normaalinollavedenpinnasta, tullen tämän ruoppauksen ulottua ainakin 20 m sillasta pohjoiseenpäin, josta lähtien ruoppausta toimitetaan kaltevuuteen 1 : 5 kunnes tämä kaltevuusviiva tapaa nykyisen pohjan;

---

[1]) Khs 24 p. huhtik. 1,057 §. — [2]) S:n 28 p. elok. 1,996 §. — [3]) S:n 2 p. lokak. 2,183 §. — [4]) S:n 11 p. syysk. 2,052 §. — [5]) S:n 27 p. maalisk. 827 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 302. — [7]) Khs 28 p. elok. 1,993 §. — [8]) Ks. v:n 1940 kert. s. 238.

että nykyinen silta edellä mainitun Sörnäisten niemen laiturilinjan ja Kuoresaaren väliltä heti poistetaan, kun uusi silta on valmistunut;

että Sörnäisten niemen puolella oleva ensimmäinen ja toinen aukko jätetään laiva- ja muulle keskusliikenteelle ja muut aukot lauttausta varten, jolloin anojan tulee rakentaa ja kunnossapitää lauttojen puomien kiinnitys-laitteet viimeksi mainittuja aukkoja rajoittavien pilarien ja Kuoresaaren puoleisen maatuen sekä pohjois- että eteläpuolelle;

että anoja rakentaa ja kunnossapitää tarpeen vaatimat laitteet sillan suojaamiseksi lauttauksesta johtuvalta vahingolta;

että lauttaajat saavat korvauksetta käyttää lauttaustavaran varasto- ja kuormausalueina sillan molemmin puolin sijaitsevia, toimitusmiesten ehdottamia ja kartalle merkitsemiä vesialueita sen mukaan kuin siltarakennuksen johdosta muutettavassa lauttaussäännössä tarkemmin määrätään; sekä

että jos silta rakennetaan avoveden aikana, niin telinesiltaan laivaliikennettä ja lauttausta varten sopivaan kohtaan jätetään riittävän leveä ja korkea aukko, ollen sillan rakentajan myös rakennettava tarpeen vaatimat laitteet telinesillan suojelemiseksi laivaliikenteen ja lauttauksen aiheuttamilta vahingoilta.

Kaupunginhallitus päätti [1]) tyytyä edellä mainittuun vesistötoimikunnan päätökseen.

Entisen majakkamestarin K. Weckströmin anottua saada rakentaa Sirpalesaarelle Oy. Ares ab:n teollisuusalueen rajan ja saarella jo olevien kahden kalalaiturin väliselle alueelle omalla kustannuksellaan laiturin, jota käytettäisiin etupäässä silakkaverkkojen puhdistamiseen, satamalautakunta puolsi anomusta ehdoin, että majakkamestari Weckström suoritti satamalaitokselle laiturista 50 mk:n vuosivuokran, ettei hän myynyt laituria muille sekä että se poistettiin siinä tapauksessa, että se haittasi liikennettä. Kaupunginhallitus oikeutti [2]) satamalautakunnan mainitsemillaan ehdoilla ratkaisemaan kysymyksen laiturin rakennusluvan myöntämisestä.

Kaupunginhallitus päätti [3]) myöntyä satamalautakunnan esitykseen yhteensä 290 venepaikan poistamisesta.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) poistamaan lähellä Ankkurikatua oleva Katajanokan A-pakkahuoneen kuormauslaituri sekä pienentämään lähempänä Satamakatua olevaa B-pakkahuoneen ulosantolaituria siten, että jälelle jäi 11.7 m:n pituinen ja n. 2.0 m:n leveyinen silta.

Oy. Nobel-Standard ab:n vuokraaman Merisataman laiturin vuosivuokra alennettiin [5]) 5,000 mk:sta 2,500 mk:aan v:n 1942 alusta lukien toistaiseksi ja siksi kuin moottoriveneille jälleen saatiin moottoripolttoainetta.

Moottorinkuljettajat niminen yhdistys vapautettiin [6]) suorittamasta kertomusvuodelta vuokraa Vilhovuorenrannan venelaiturista, jota ei voitu käyttää, koska ei saatu moottoripolttoainetta, päättäen katsoa laituria koskevan vuokrasopimuksen lakanneen olemasta voimassa joulukuun 31 p:stä 1940 lukien.

Länsisataman korttelien kunnostaminen. Kaupunginhallitus päätti [7]) myöntyä yleisten töiden lautakunnan anomukseen saada käyttää v:n 1940 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat

[1]) Khs 16 p. lokak. 2,237 §. — [2]) S:n 6 p. helmik. 358 §. — [3]) S:n 13 p. helmik. 448 §. — [4]) S:n 20 p. maalisk. 748 §. — [5]) S:n 15 p. toukok. 1,260 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,259 §. — [7]) S:n 13 p. maalisk. 695 §.

Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 784 tasoitusta varten merkityn määrärahan 250,000 mk:n säästöä korttelin n:o 786 osan louhimiseen sekä esitykseen, että jos talvella täytyi panna käyntiin varatöitä satama-alueella, niin aloitettaisiin ensi sijassa Länsisataman korttelin n:o 265 louhimistyöt.

Alueen vuokraaminen kaasulaitokselle. Rakennustoimiston satamarakennusosasto oikeutettiin [1]) tasoittamaan Suomen höyrylaiva oy:n varaston länsipuolella Katajanokalla oleva n. 2,500 m²:n laajuinen, toistaiseksi kaasulaitokselle hiilien varastointia varten luovutettava rantatontti käyttäen tähän Katajanokan satamarakennustöitä varten kertomusvuoden talousarvioon merkittyä siirtomäärärahaa.

Merikaapelin johtaminen Kaivopuistosta Pikku-Mustasaareen. Päämajan viestiosasto II oikeutettiin [2]) johtamaan merikaapeli Kaivopuistosta Pikku-Mustasaareen samaa reittiä pitkin ja samoin ehdoin kuin aikaisemmin lasketun puhelinkaapelin suhteen oli määrätty [3]).

Makasiinirannan porttinosturit. Yleisten töiden lautakunnan kesällä 1939 Wärtsilä yhtymä oy. Crichton-Wulcanilta Eteläsataman Makasiinirannalle tilaamien kahden porttinosturin hankinta oli sodan takia myöhästynyt, jolloin urakoitsija oli pyytänyt kaupungilta korvausta siitä, että alihankkija Oy. Strömberg ab:n hankkimat kaapelit myöhästyneinä olivat kallistuneet 25,821: 20 mk. Yleisten töiden lautakunta oli puolestaan päättänyt, jättäen pidättämättä myöhästymissakkoa, suorittaa urakoitsijalle viimeisen maksuerän nostureista vähentämättömänä samoin kuin lisäkorvausta edellä mainitun kaapelien kallistumista vastaavan määrän. Kaupunginhallitus hyväksyi [4]) lautakunnan päätöksen.

Satamaradan liikennöimismääräykset. Satamaradan liikennöimismääräyksiä [5]) koskeva rautatiehallituksen ilmoitus merkittiin [6]) tiedoksi.

Kappaletavara-aseman järjestäminen XX kaupunginosaan. Kiinteistölautakuntaa päätettiin [7]) kehoittaa XX kaupunginosan uutta asemakaavaa laatiessaan ottamaan huomioon kappaletavara-aseman ynnä siihen kuuluvien raiteiden ja katujen tarpeellisuus.

Ruoholahden raidejärjestely. Kaupunginhallitus päätti [8]) antaa teknilliselle johtajalle tehtäväksi neuvotella merivartiolaitoksen kanssa Ruoholahden täyttämistöiden aloittamisesta sekä Kellosaaren lentosataman käyttömahdollisuuksista täyttämisen jälkeen. Rautatiehallitukselta päätettiin samalla pyytää lausunto satamalautakunnan tekemästä Ruoholahden raidejärjestelyehdotuksesta.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti [9]) Ruoholahden raidejärjestelyn suhteen, että Salmikadun länsipuolella olevien raiteiden välille rakennetaan yhdysvaihteet, mitä tarkoitusta varten yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi myönnettiin 120,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista. Edelleen kaupunginhallitus päätti, että mahdollisimman pian rakennetaan uusia raiteita Itämerenkadun eteläpuolisille maa- ja nykyiselle vesialueelle sekä että tällöin kiirehditään kysymyksen käsittelyä, jonka tarkoituksena on siirtää läpikulkuliikenne Itämerenkadulta joko Lauttasaarenkadulle tai Lapinniementielle, että täytetään Itämerenkadusta etelään oleva vesialue siten, että purkaus- ja järjestelyraiteet voidaan rakentaa mahdollisimman pian, sekä että aikanaan

[1]) Khs 23 p. toukok. 1,313 §. — [2]) S:n 9 p. lokak. 2,218 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 237. — [4]) Khs 6 p. maalisk. 638 § ja 18 p. jouluk. 2,693 §. — [5]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 136. — [6]) Khs 18 p. jouluk. 2,693 §. — [7]) S:n 18 p. syysk. 2,077 §. — [8]) S:n 3 p. huhtik. 859 §. — [9]) S:n 9 p. lokak. 2,213 §.

ja ennen v:n 1942 heinäkuun 1 p:ää irtisanotaan Ruoholahden tonttien n:ot 1, 13, 14 a ja 14 c vuokraajat, niin että Itämerenkadulta voidaan johtaa raide, jolloin tontti n:o 13 tulee jaettavaksi kahteen osaan, muiden tonttien joutuessa vain pienemmän uudelleenjärjestelyn alaisiksi.

Raiteen rakentaminen Tarmonkadulle. V:n 1940 talousarvion pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [1]) 190,000 mk ja kertomusvuoden vastaavista varoista 60,000 mk Meklarinkadun itäisen raiteen rakentamiseksi Tarmonkadulle saakka.

Vaunuvintturin sijoittaminen Munkkisaareen. Satamalautakunta oikeutettiin [2]) myöntämään Vaasan höyrymylly oy:lle lupa vaunuvintturin sijoittamiseen yhtiön Munkkisaaressa olevan myllylaitoksen ääreisten rautatieraiteiden väliin ehdoin:

että vaunuvintturi ja kääntöpyörät sijoitettiin niin, että ne eivät ulottuneet valtionrautateiden helmikuun 14 p:nä 1930 määräämän aukean tilan sisäpuolelle, vaan jättivät sitä paitsi 5 cm:n aukean tilan asianomaisten rajaviivain alapuolelle;

että yhtiö ennen rakentamista hankki siihen myös valtionrautateiden luvan;

että vaunujen vaihto suoritettiin niin, että siitä ei ollut haittaa muille raiteiden käyttäjille eikä Hernesaaren ajo- ja jalankulkuliikenteelle ja että yhtiö noudatti näissä suhteissa annettavia ohjeita;

että yhtiö vastasi kaikista näistä vaunun siirtolaitteista ja niiden käyttämisestä mahdollisesti aiheutuvista vahingoista; sekä

että lupa oli voimassa toistaiseksi kuuden kuukauden irtisanomisajoin.

Länsisataman raiteiden kunnossapito. Sen johdosta, että Länsisataman raiteille kasaantunut lumi ja jää huhtikuun 7 p:nä 1940 oli aiheuttanut valtionrautateiden erään rautatievaunun raiteilta suistumisen ja vaurioitumisen, kaupunginhallitus, kaupungin ollessa korvausvelvollinen, koska raiteiden puhtaanapito kuului sille, päätti [3]) ilmoittaa yleisten töiden lautakunnalle, että valtionrautateiden vaatima vahingonkorvaus, 140 mk, saatiin suorittaa satamain pääluokkaan sisältyvästä määrärahasta Rautatieraiteet.

Opastinturvalaitteiden asentaminen Oulunkylän asemalle. Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen varatuista varoista kaupunginhallitus myönsi [4]) 140,000 mk suoritettavaksi valtionrautateille korvauksena siitä, että valtionrautateiden toimesta suoritettaisiin Oulunkylän—Herttoniemen rataa varten Oulunkylän asemalla tarvittavien opastinturvalaitteiden täydennystyöt.

Pistoraiteen rakentaminen Herttoniemeen. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [5]) heti ryhtymään Peruna- ja juurikasvarasto oy:n anoman lisäpistoraiteen rakentamiseen Herttoniemen rautatiealueelle käyttäen Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen varattuja varoja.

Kuormauslaiturin rakentaminen Herttoniemeen. Oy. Saseka ab:n anottua, että kaupunki rakennuttaisi Herttoniemen asemalle yhtiön tarkoituksiin soveltuvan kuormauslaiturin, kaupunginhallitus päätti [6]), että Herttoniemen asemalle rakennetaan yleisten töiden lautakunnan ehdottama kuormauslaituri 114,000 mk:n kustannuksin, ehdoin että yhtiö osallistui rakennuskustannuksiin 29,000 mk:lla ja että muutkin liikennöitsijät saivat käyt-

[1]) Khs 16 p. tammik. 163 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1,911 §. — [3]) S:n 14 p. elok. 1,910 §. — [4]) S:n 5 p. kesäk. 1,466 §. — [5]) S:n 17 p. heinäk. 1,798 §. — [6]) S:n 20 p. maalisk. 744 §.

tää laituria. Kaupunginhallitus myönsi tarkoitukseen tarvittavat 85,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan, minkä lisäksi kaupunki huolehtisi laiturin kunnossapidosta. Edelleen kaupunginhallitus päätti oikeuttaa yhtiön rakennustoimiston osoitusten mukaisesti pystyttämään paikalle viiden tonnin nosturin ehdoin, että tästä oikeudesta suoritettiin kaupungille 2,000 mk:n vuotuinen korvaus ja että nosturi poistettiin, jos kaupungin viranomaiset sitä vaativat.

Myöhemmin Oy. Saseka ab. kuitenkin pyysi oikeutta edellä mainitun nosturin pystyttämiseen vaihtoehtoisesti Herttoniemen öljylaiturille. Kun tätä koskevat neuvottelut vielä olivat kesken ja kun yhtiö todennäköisesti toistaiseksi tyytyisi vain sähkövintturin sijoittamiseen proomuun, yhtiö anoi sen 2,000 mk:n vuokramaksun peruuttamista, jolla rahatoimisto kertomusvuodelta oli veloittanut yhtiötä. Kaupunginhallitus päätti [1]), että veloitus peruutetaan ja että yhtiön oikeus nosturin pystyttämiseen jätetään uuden esityksen varaan.

Herttoniemen katu- y.m. työt. Erään Herttoniemen korttelissa n:o 55 olevan tontin omistajan, toiminimi Matti Saurion anomuksesta kaupunginhallitus päätti [2]) oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan aloittamaan Raidekadun, Konemestarinkadun, Lämmittäjänkadun ja Lämmittäjänkujan katu-, viemäri- ja vesijohtotyöt.

Tulli -ja satamarakennukset. Kaupunginhallitus päätti [3]) antaa Makasiinirannan uuden tullimakasiinin luonnospiirustusten laatimisen yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi satamalautakunnan esittämää ohjelmaa noudattaen [4]).

Eväten I tullikamarin esityksen kaasujohdon järjestämisestä tullikamarin Katajanokalla olevaan huoneistoon kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin muiden tullikamarin samassa yhteydessä ehdottamien korjaustöiden suorittamiseksi käyttäen asianomaista korjausmäärärahaa.

Kaupunginhallitus päätti [6]), että kaupungin parhaillaan johtaessa vesi- ja viemärijohtoa Kanavakadulla m.m. I tullikamarin rakennukseen sijoitettavaa ruokailuhuonetta varten, sellaiset johdot vedetään myöskin Helsingin makasiini oy:n laiturihuolto C:n konttorihuoneistoon, sekä että kaupunki hankkii myöskin sen W.C.-komeroa varten tarvittavat laitteet ja suorittaa tarpeelliset rakennustyöt ja lämpöjohtojen muutostyöt. Tarkoitukseen kaupunginhallitus myönsi 13,800 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [7]) 7,000 mk erinäisiä pimennystoimenpiteitä varten tullimakasiineissa.

Katajanokan vanhan pakkahuoneen käyttökelvottoman lämmityskattilan poistamiseen kaupunginhallitus osoitti [8]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 8,000 mk. Ottaen kuitenkin huomioon, että myymällä kattilasta saatava romurauta osittain voitaisiin peittää poistamiskustannukset, kaupunginhallitus samalla päätti, että edellä mainitusta määrärahasta saatiin suorittaa myöskin 2,500 mk:ksi arvioidut kulut tarpeellisen pesualtaan järjestämisestä kattilahuoneeseen.

---

[1]) Khs 5 p. kesäk. 1,465 §. — [2]) S:n 30 p. jouluk. 2,729 §. — [3]) S:n 2 p. lokak. 2,179 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 298. — [5]) Khs 13 p. helmik. 445 §. — [6]) S:n 20 p. helmik. 489 §. — [7]) S:n 11 p. jouluk. 2,649 §. — [8]) S:n 17 p. huhtik. 1,005 §.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [1]) 10,000 mk Rahapajanrannan vartiokojun korjaamiseen ja maalaamiseen.

Satamatyöntekijäin ruokailu- ja oleskeluhuoneiston järjestäminen. Kaupunginhallitus päätti [2]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan myöntää 78,000 mk uuden ruokailurakennuksen rakentamista varten Rahapajanrannan itäpäähän; määrärahaan sisältyivät kustannukset myöskin ympäristön tasoittamisesta.

Korttelissa n:o 177 olevien rakennusten myynti. Kiinteistötoimiston taloosastolle annettiin [3]) tehtäväksi myydä huutokaupalla korttelissa n:o 177 olevat kolme puurakennusta ehdoin, että ostaja poisti rakennukset paikalta kahden viikon kuluessa huutokauppapäivästä sekä että purkamiseen ryhdyttiin isännöitsijä- ja konttorirakennuksen ynnä huoneen ja keittiön käsittävän rakennuksen osalta heti syyskuun 15 p:n jälkeen sekä huoneen, keittiön ja pesutuvan käsittävän rakennuksen osalta syyskuun 30 p:n jälkeen.

Myrskyn aiheuttamat vahingot. Merkittiin [4]) tiedoksi yleisten töiden lautakunnan ilmoitus elokuun 22 ja 23 p:nä sattuneen myrskyn satamissa aiheuttamista vahingoista.

Ilmapommitusten aiheuttamat vahingot. Merkittiin [5]) tiedoksi yleisten töiden lautakunnan ilmoitus syyskuun 28 p:nä tapahtuneen ilmapommituksen Laivarannan eteläpäässä aiheuttamista vahingoista.

Räjähdysaineiden y.m. kuljetus. Kaupunginhallitus päätti [6]) ilmoittaa rautatiehallitukselle, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että puolustuslaitoksen räjähdysaineiden ja ampumatarvikkeiden kuljetus parhaillaan käytävän sodan aikana Helsingissä järjestettiin rautatiehallituksen esittämällä tavalla eli siten, että lähetykset saatiin Sörnäisten lisäksi osoittaa myöskin Katajanokalle ja Länsisatamaan.

Vanhankaupunginlahden vesialueeseen kohdistuvat kalastusluvat. Kaupunginhallitus päätti [7]) uudistaa päätöksensä [8]), jolla v:ksi 1940 oli lakkautettu hallituksen aikaisempi päätös Kyläsaaren ja Kivinokan välisen rajaviivan pohjoispuolella olevan Vanhankaupunginlahden vesialueen rauhoittamisesta kaikelta kalastukselta, olemaan voimassa v:n 1942 loppuun, mihin saakka kalastus kyseisellä alueella näin ollen asianomaisella luvalla edelleen oli oleva sallittua.

Kaupunginhallitus päätti [9]) antaa Vanhankaupunginlahden vesialueeseen kohdistuvien kalastuslupien myöntämisen satamalautakunnalle tehtäväksi.

Merimieshuoneen arkiston hoito. Merimieshuoneen arkisto päätettiin [10]) kesäkuun 1 p:stä lukien jättää merimieskatselmusmies G. Ginmanin hoitoon 1,000 mk:n kuukausikorvauksin, jonka suorittamiseen kertomusvuonna myönnettiin 7,000 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Suomen satamaliiton liittokokous. Suomen satamaliiton Helsingissä pidettävän liittokokouksen kustannuksiin kaupunginhallitus myönsi [11]) yleisistä käyttövaroistaan 35,000 mk.

---

[1]) Khs 24 p. heinäk. 1,825 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 1,262 § ja 14 p. elok. 1,907 §. — [3]) S:n 28 p. elok. 1,991 §. — [4]) S:n 11 p. syysk. 2,049 §. — [5]) S:n 9 p. lokak. 2,216 §. — [6]) S:n 30 p. jouluk. 2,730 §. — [7]) S:n 17 p. huhtik. 1,004 §. — [8]) Ks. v:n 1940 kert. s. 239. — [9]) Khs 23 p. toukok. 1,300 §. — [10]) S:n 20 p. maalisk. 743 §. — [11]) S:n 12 p. kesäk. 1,575 §.

14. Teurastamoa ja elintarvikekeskusta koskevat asiat

Teurastamo

Viranhaltijat. Lihantarkastaja O. K. Lönnmark määrättiin [1]) 6,075 mk:n kuukausipalkoin apulaisjohtaja J. K. Sjölundin sijaiseksi kesäkuun 19 p:stä lukien siksi kuin toimitusjohtaja H. J. Tallqvist vapautui sotapalveluksesta.

Teurastamolautakunta oikeutettiin [2]) tammi—toukokuun aikana pitämään palveluksessaan kaksi virastovaratyöntekijää 1,300 mk:n kuukausipalkoin. Teurastamolautakunnan alaisten virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen käytettiin täten yhteensä 13,000 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Lisämäärärahat. V:n 1940 talousarvioon sisältyvistä käyttövaroistaan polttoaineiden hinnan nousun varalta kaupunginhallitus myönsi [3]) 9,988: 35 mk:n suuruisen lisäyksen teurastamon saman vuoden lämpömäärärahaan.

Kanslian aukioloajat. Teurastamontoimiston kanslian aukioloajat päätettiin [4]) sallia muuttaa olemaan klo 8.30—15.30 arkipäivisin sekä klo 8.30—13.30 pyhänaattoina.

Lihan jälkitarkastus. Kaupunginhallitus päätti [5]) tehdä valtioneuvostolle esityksen lihan jälkitarkastuksen järjestämisestä Helsingissä.

Kalakaupan järjestäminen. Arkkitehti B. Liljeqvistin 5,100 mk:n suuruinen lasku kalajäähdyttämön luonnospiirustusten laatimisesta hyväksyttiin [6]) maksettavaksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Kaupunginhallitus päätti [7]) antaa teurastamolautakunnan tammikuun 25 p:nä kaupunginhallituksen suostumuksella tutkimaan mahdollisuuksia teurastamon käyttämiseen kalakaupan keskuksena sekä suunnittelemaan kalantukkukaupan järjestämistä asettamalle komitealle tehtäväksi laatia yksityiskohtaisen selostuksen niistä toimenpiteistä, jotka olisivat tarpeen kalantukkumyyntipaikan järjestämiseksi Verkkosaaren alueelle sekä siitä aiheutuvista kustannuksista. Rakennustoimistoa päätettiin samalla kehoittaa avustamaan komiteaa tarpeellisten luonnospiirustusten ja kustannusarvion laatimisessa.

Merkittiin [8]) tiedoksi kiinteistölautakunnan toimivaltansa rajoissa ratkaisseen Kalakomppania oy:n anomuksen muutoksen aikaansaamisesta n.s. kalapihan liikenteeseen Etel. Makasiinikadun 1:ssä.

Kysymystä kalantukkukaupan keskittämisestä teurastamolle tutkittaessa oli herännyt epäilyksiä siitä, voitiinko teurastamon läheisyydessä olevissa vesissä säilyttää sumppukalaa. Tätä selvittävien kokeilujen toimeenpanemiseksi heti jäiden lähdettyä ja myöhemmin kesän kuluessa kaupunginhallitus yleisistä käyttövaroistaan myönsi [9]) 10,000 mk.

Elintarvikkeiden varastointi. Kaupunginhallitus päätti [10]) oikeuttaa teurastamolautakunnan säilyttämään teurastamon jäähdyttämöissä yksityisten elintarvikkeita.

---

[1]) Khs 19 p. kesäk. 1,663 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 122 § ja 27 p. helmik. 565 §. — [3]) S:n 6 p. helmik. 366 §. — [4]) S:n 16 p. tammik. 170 §. — [5]) S:n 5 p. kesäk. 1,474 §. — [6]) S:n 27 p. helmik. 570 §. — [7]) S:n 15 p. toukok. 1,279 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 283 §. — [9]) S:n 2 p. toukok. 1,109 §. — [10]) S:n 27 p. kesäk. 1,688 §.

Vuotien ostolupamaksujen poistaminen. Kaupunginhallitus päätti [1]) suostua teurastamolautakunnan esitykseen vuotien ostolupamaksujen poistamisesta toistaiseksi.

Vuokrasopimusten purkaminen. Kaupunginhallitus myönsi [2]) teurastamolautakunnalle oikeuden toistaiseksi, kuitenkin enintään v:n 1942 loppuun, saada purkaa teurastamon jäähdytyslaitoksen eräiden vuokraajain vuokrasopimukset kesken vuokrakauden, koska heillä lihakaupan alalla vallitsevan tilanteen johdosta ei ollut minkäänlaista käytäntöä vuokraamilleen jäähdyttämön osastoille.

Ravintolan vuokra. Teurastamon ravintolan vuokra päätettiin [3]) kertomusvuoden kesäkuun alusta vuoden loppuun alentaa 2,500 mk:lla kuukaudessa.

Laajennustyöt. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin [4]) kehoittaa suorituttamaan teurastamon konttori- ja pukuhuoneen sekä suolipesimön laajennustyöt, joita varten talousarvioon oli merkitty varat, sekä aikanaan ilmoittamaan mainittujen töiden lopullisista kustannuksista.

Jäähdytyslaitos. Brown, Boveri & C:ie nimisen sveitsiläisen toiminimen toimitettua v. 1938 tehdyn hankintasopimuksen mukaisesti teurastamolle kaksi jäähdytyskonetta, kaupunginhallitus päätti [5]) tilata toiminimen edustajalta Oy. Strömberg ab:lta, sen tarjoamat koneiden varaosat 2,054 Sveitsin frangin hinnasta vapaasti Sveitsissä oikeuttaen rakennustoimiston käyttämään tarkoitukseen jäähdytyskoneiden hankintaa varten myönnettyjen määrärahain säästöä. Samalla kaupunginhallitus päätti ryhtyä toimenpiteisiin tuontilisenssin hankkimiseksi.

Keskuslaboratorio oy:n toimitettua tarpeen vaatimat tutkimukset asiassa [6]) kaupunginhallitus päätti [7]) ilmoittaa The Insulite C:o of Finland nimiselle toiminimelle, joka oli suorittanut eristystyöt, kaupungin hyväksyvän teurastamon jäähdytyslaitoksen insuliittieristyksen. Samalla päätettiin kehoittaa teurastamolautakuntaa noin seitsemän vuoden kuluttua tekemään esitys eristyksen kosteuspitoisuutta koskevan uuden tutkimuksen suorittamisesta. Lisäksi päätettiin kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa ilmajäähdyttäjien uudistustyön valmistuttua toimeenpanemaan tutkimus suolaliuosvuotojen aiheuttamista vahingoista sekä tutkituttamaan eristyksen kosteuspitoisuutta niissä kohdin, missä rautapalkkeja, putkia y.m. oli vedetty eristysmassan läpi.

Päätettiin [8]) ryhtyä toimenpiteisiin 4,800 Sveitsin frangin suuruisen valuuttamäärän hankkimiseksi uuden akselin ynnä siihen kuuluvien hammaspyörien ja kytkimien ostamiseksi teurastamon jäähdytyskoneen vastaavien osien rikkouduttua.

Oy. Morus ab:lle, joka syksyllä 1939 tehdyn urakkasopimuksen mukaisesti suoritti teurastamon jäähdytyslaitoksen ilmajäähdyttäjien uudelleenrakentamisen [9]), päätettiin [10]) suorittaa korvauksena nykyisen sodan alkamisesta lähtien suoritetuista työtunneista 1: 65 mk tunnilta sekä eräiden alaurakoitsijoina toimineiden erikoisliikkeiden työtunneista 4 mk tunnilta.

Teurastamon jäähdytystorni päätettiin [11]) jättää palovakuuttamatta.

---

[1]) Khs 15 p. toukok. 1,277 §. — [2]) S:n 2 p. toukok. 1,110 §. — [3]) S:n 25 p. syysk. 2,152 §. — [4]) S:n 23 p. toukok. 1,310 §. — [5]) S:n 20 p. helmik. 506 §. — [6]) Ks. v:n 1937 kert. s. 232. — [7]) Khs 27 p. helmik. 561 §. — [8]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,693 §. — [9]) Ks. v:n 1939 kert. s. 266. — [10]) Khs 30 p. lokak. 2,355 §. — [11]) S:n 16 p. lokak. 2,246 §.

Eräiden tarveaineiden y.m. myynti. Teurastamolautakunta oikeutettiin [1]) myymään enimmän tarjoaville eräät teurastamon ilmajäähdyttäjiä uudelleenrakennettaessa vapautuvat tarveaineet, sähkömoottorit, tuulettajat y.m., kuitenkin ehdoin, että ne ensiksi tarjottiin kaupungin muiden laitosten ostettaviksi.

Teurastamon jäähdytyslaitoskomitea oikeutettiin [2]) myymään Oy. Morus ab:lle sen uusien jäähdyttäjien rakentamistyöhön tarvitsema määrä vanhojen tuulettajien peltiä 4 mk:n kilohintaan.

Kassakaapin kadonneen avaimen korvaaminen. Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä ja sallia panna täytäntöön teurastamolautakunnan päätöksen määrätä vaakaaja U. A. Forssellin suorittamaan puolet hänen kadottamansa teurastamon kassakaapin avaimen hinnasta toisen puolen jäädessä kaupungin vahingoksi.

Valtiolle kuuluvan vajan ottaminen teurastamon käyttöön. Maatalousministeriön vastattua kaupunginhallituksen asiasta tekemään tiedusteluun [4]), että valtion lihantarkastamon käytössä ollut Etel. Makasiinikadun tontilla n:o 1 oleva valtion omistama lautavaja voitiin korvauksetta luovuttaa kaupungille lämpö- ja valaistuslaitteineen ehdoin, että valtio korvauksetta sai toimittaa kaupungin teurastamossa ulkomailta tuotavan lihan tarkastuksen, saaden kaupunki vapaasti toistaiseksi ja kunnes valtio mahdollisesti itse sitä tarvitsi, käyttää vajassa olevaa irtainta omaisuutta. Kaupunginhallitus päätti [5]) hyväksyä ministeriön asettamat luovutusehdot edellytyksin, että valtion lihantarkastusta ei toimiteta lihantarkastamon varsinaisina aukioloaikoina, sekä ilmoittaa ministeriölle että ulkomailta tuotavan lihan tarkastuksen yksityiskohtaista järjestelyä ei voida tämän tarkemmin määritellä.

Kiinteistötoimiston veloitettua teurastamolta edellä mainitusta vajasta 400 mk kuukaudelta toukokuun 1 p:stä lukien, kaupunginhallitus päätti [6]) käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin myöntää tarkoitukseen kertomusvuonna tarvittavat 3,200 mk.

Teurastamon v:o 1940 toimintakertomus päätettiin [7]) kuten ennenkin sallia julkaista sekä suomen- että ruotsinkielellä.

Elintarvikekeskus

Kaasuttimen hankkiminen autoon. Elintarvikekeskuksen kuorma-autoon päätettiin [8]) sallia hankkia puuhiilikaasutin, jonka hinta, 32,000 mk, oli suoritettava laitoksen kaluston hankintamäärärahasta.

Uudisrakennus. Elintarvikekeskuksen vastavalmistunut uudisrakennus Helsinginkadun 24:ssä määrättiin [9]) kuulumaan kiinteistölautakunnan hallintaan.

Elintarvikekeskuksen uuden huoneiston vuokra määrättiin [10]) ilman lämpöä ja vedenkulutusta toistaiseksi olemaan 499,800 mk vuodessa.

Elintarvikekeskuksen uuden perunankuorimon laajentamista ja kalanperkaushuoneen siirtämistä varten kaupunginhallitus myönsi [11]) yhteensä 40,800 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

---

[1]) Khs 29 p. toukok. 1,415 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 1,274 §. — [3]) S:n 6 p. marrask. 2,391 §. — [4]) Ks. v:n 1940 kert. s. 137. — [5]) Khs 27 p. helmik. 564 §. — [6]) S:n 13 p. marrask. 2,453 §. — [7]) S:n 2 p. toukok. 1,108 §. — [8]) S:n 2 p. toukok. 1,076 §. — [9]) 20 p. helmik. 478 §; ks. tämän kert. s. 247. — [10]) Khs 23 p. lokak. 2,305 §. — [11]) S:n 20 p. marrask. 2,483 §.

Uudisrakennuksen vielä jälellä olevien töiden loppuunsuorittamiseksi kaupunginhallitus myönsi [1]) käyttövaroistaan kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille 300,000 mk:n suuruisen lisäyksen v:n 1940 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvään määrärahaan Työtupien ja elintarvikekeskuksen uudisrakennus, Helsinginkatu n:o 24.

Elintarvikkeiden varastointi. Kaupunginhallitus päätti [2]) periaatteellisesti hyväksyä seuraavat elintarvikekeskuksen ehdotukset: että perunan y.m. juurikasvien varastointipaikkojen tulee sijaita rautatien välittömässä läheisyydessä; että tavaran hankintaa ja varastointia varten palkataan erityiset toimihenkilöt; että tarkoitukseen myönnetään erityinen määräraha ja pidetään koko hankinta ja varastointi tilinpidollisesti erillään elintarvikekeskuksen kirjanpidosta; että hankintaan ryhdytään ensi tilassa; että kaupungin maatiloja kehoitetaan varastoimaan perunaa y.m. juurikasveja mahdollisimman runsaasti ja kielletään niitä myymästä tavaraa yksityisille; sekä että elintarvikekeskuksen entinen keittiö kaupungintalossa jätetään paikoilleen ja ryhdytään varaamaan sopivia ruoanjakeluhuoneistoja ynnä kuljetus- ja ruokailuvälineitä. Kaupunginhallitus jätti samalla elintarvikekeskuksen johtokunnalle tehtäväksi laatia tarkemman suunnitelman ehdotusten toteuttamiseksi, minkä tuli tapahtua elintarvikekeskuksen käytettävissä olevia varoja käyttäen.

Elintarvikkeiden välittäminen eri laitoksille. Kaupunginhallitus päätti [3]) suostua siihen, että elintarvikekeskus otti huolehtiakseen teknillisten laitosten henkilökunnan ruokalan hoidosta.

Barnvårdsföreningen i Finland niminen yhdistys oikeutettiin [4]) tilaamaan elintarvikekeskuksesta elintarvikkeita lastenkoteihinsa ja Kalliossa olevaan lastentarhaansa samalla tavoin kuin kaupungin omat lastenkodit ja lastentarhat menettelivät.

Kaupunginhallitus päätti [5]) hyväksyä elintarvikekeskuksen ehdotuksen Helsingin suojeluskuntapiirin muonituskeskuksen ja kaupungin elintarvikekeskuksen väliseksi sopimukseksi valmiin ruoan toimittamisesta erinäisille suojeluskuntapiirin ja ilmasuojelukeskuksen alaisille joukoille. Myöhemmin merkittiin [6]) tiedoksi elintarvikekeskuksen ilmoitus puheena olevan heinäkuun 8 p:nä tehdyn sopimuksen muuttamisesta muonituskeskuksen aloitteesta siten, että muonituksen veloitushinta heinäkuun 24 p:stä lukien ruokavalion monipuolistamisesta johtuen korotettiin 20 mk:ksi miestä ja päivää kohden.

15. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Teknillisten laitosten hallituksen sihteerin tehtävät. Rakennustoimiston sihteeri H. E. Arvidson määrättiin [7]) toistaiseksi hoitamaan teknillisten laitosten hallituksen sihteerin tehtäviä 500 mk:n palkkioin kokoukselta.

Kalliinajanlisäykset. Kaupunginhallitus päätti [8]) oikeuttaa teknillisten laitosten hallituksen ylittämään asianomaisia työmäärärahoja enintään

---

[1]) Khs 30 p. jouluk. 2,732 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1,877 §; ks. myös tämän kert. s. 267 ja 270. — [3]) Khs 2 p. lokak. 2,180 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 1,078 § ja 6 p. marrask. 2,370 §. — [5]) S:n 19 p. kesäk. 1,631 §. — [6]) S:n 31 p. heinäk. 1,847 §. — [7]) S:n 19 p. kesäk. 1,609 §. — [8]) S:n 17 p. heinäk. 1,801 §.

vahvistettuja kalliinajanlisäyksiä vastaavilla määrillä sekä kehoittaa lautakuntaa aikanaan ilmoittamaan kaupunginhallitukselle kyseisistä ylityksistä.

Sienien ja marjain poimintaa varten myönnetyt lomat. Alistettuaan [1]) tutkittavakseen teknillisten laitosten hallituksen päätöksen lomien myöntämisestä erinäisille teknillisten laitosten toimistoapulaisille sienien ja marjain poimintaa varten kaupunginhallitus, kieltäen tämän ylimääräisen palkallisen loman myöntämistä koskevan päätöksen enemmän täytäntöönpanon, päätti [2]), että jo maksettuja palkkoja lomapäiviltä ei tarvitse periä takaisin.

Vesijohtolaitos

Viranhaltijat. Asemapäivystäjä I. Koskenranta oikeutettiin [3]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa maaliskuun 1 p:ään.

Toimistoapulaiset D. Olsson [4]) ja A. Raitanen [5]) oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella kertomusvuoden alusta v:n 1942 loppuun.

Lisämäärärahat ja määrärahain ylittäminen. Käyttövaroistaan kalliinajanlisäyksiin palkannauttijoille kaupunginhallitus myönsi [6]) eri määrärahoihin lisäyksiä yhteensä 950,139 mk.

Vielä vesijohtolaitos kalliinajanlisäysten suorittamiseksi oikeutettiin [7]) ylittämään erinäisiä v:n 1939 määrärahoja yhteensä 241,000 mk ja erinäisiä v:n 1940 määrärahoja yhteensä 497,000 mk.

Lisäksi teknillisten laitosten hallitus työntekijäin palkkain korottamisen johdosta oikeutettiin [8]) ylittämään v:n 1940 talousarvion pääluokan tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Vesijohtolaitos sisältyvää määrärahaa Väestönsuojelu 59,000 mk.

Toimistohuoneiston laajentaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) teknillisten laitosten hallituksen toimenpiteen oikeuttaa vesijohtolaitoksen käyttämään laitoksen toimistohuoneiston laajennustöihin 22,000 mk v:n 1940 talousarvion pääluokkaan Teknilliset laitokset sisältyvästä vesijohtolaitoksen kassa- ja tiliviraston määrärahasta Huoneistomenot.

Sodanaikaiset suojelutoimenpiteet. V:n 1940 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi [10]) 210,000 mk vesijohtolaitoksen sodanaikaisia suojelutoimenpiteitä varten. Vesijohtolaitoksen kuitenkin sittemmin ilmoitettua, että edellä mainittu määrä voitiin supistaa 195,000 mk:aan siirtämällä erinäisiä kustannuksia asianomaisille korjaustileille, kaupunginhallitus, muuttaen edellistä päätöstään, päätti [11]), että vesijohtolaitoksen sotatilasta aiheutuneista 195,000 mk:n kustannuksista 144,000 mk voitiin suorittaa vesijohtolaitoksen v:n 1940 jakelumäärärahasta Korjaukset ja muut kustannukset ja 51,000 mk vesijohtolaitoksen lukuun sisältyvistä kaupunginhallituksen saman vuoden käyttövaroista.

Kaupunginhallitus päätti [12]), ettei teknillisten laitosten hallituksen esitys väestönsuojan rakentamisesta Vanhankaupungin vesijohtolaitoksen asuntoalueelle antanut aihetta toimenpiteisiin. Nykyisten väestönsuojain sisäänkäytävien käyttämisen suhteen väestönsuojina kaupunginhallitus samalla

---

[1]) Khs 25 p.syysk. 2,130 §. — [2]) S:n 13 p. marrask. 2,445 §. — [3]) S:n 9 p. tammik. 110 §. — [4]) Khn jsto 2 p. tammik. 3,025 §. — [5]) S:n 4 p. syysk. 3,965 §. — [6]) Khs 9 p. tammik. 71 §, 23 p. lokak. 2,311 §, 30 p. lokak. 2,342 § ja 30 p. jouluk. 2,731 §. — [7]) S:n 9 p. tammik. 71 § ja 30 p. jouluk. 2,731 §. — [8]) S:n 9 p. tammik. 106 §. — [9]) S:n 23 p. tammik. 239 §. — [10]) S:n 9 p. tammik. 108 §. — [11]) S:n 30 p. tammik. 304 §. — [12]) S:n 6 p. helmik. 354 §.

päätti, että tarkoitukseen tarpeelliset väliaikaiset suojaseinät saatiin jättää rakennettaviksi hiekkasäkeistä vasta sodan uhatessa.

Yksityisiä viemärijohtoja sekä taloissa ja tonteilla olevia johtoja koskevat määräykset. Kaupunginhallituksella ei ollut [1]) mitään sitä vastaan, että teknillisten laitosten hallituksen toukokuun 29 p:nä 1920 hyväksymiin, Helsingin kaupungin yksityisiä viemärijohtoja sekä taloissa ja tonteilla olevia johtoja koskeviin määräyksiin tehtiin seuraavat, huojennusten myöntämistä yksityisten viemärijohtojen rakentamiseen koskevat väliaikaiset lisäykset:

Kumoamatta aikaisemmin vahvistettuja määräyksiä on vesijohtolaitos sille annetun kirjallisen anomuksen ja vastuusitoumuksen perusteella oikeutettu toistaiseksi ja siksi, kunnes toisin määrätään, sallimaan alla mainittujen poikkeusmääräysten noudattamisen asuinrakennuksien sisälle asennettaviin viemärijohtoihin nähden:

Asuinrakennuksen kellarissa ja kellarin permannon alla saadaan viemärijohdot — sekä makaavat että pystysuorat — tehdä lasitetuista saviputkista edellytyksin, että nämä asennetaan huolellisesti tuettuina täysin vankalle alustalle.

Asuinrakennuksen välikatoissa saadaan viemärijohdot tehdä n.s. keveistä valurautaputkista, jotka sekä sisä- että ulkopuolelta on suojattu tarkoitusta vastaavalla eristysaineella.

Valurautaisten viemäriputkien muhviliitoksissa saadaan käyttää lyijyn asemesta muutakin, vesijohtolaitoksen tarkastusosaston kussakin eri tapauksessa erikoisesti hyväksymää tiivistysainetta.

Eräiden vesijohtotöiden aloittaminen. Vesijohtolaitos oikeutettiin [2]) aloittamaan eräät kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Vesijohtolaitos sisältyvillä siirtomäärärahoilla suoritettavat vesijohtotyöt ehdoin, ettei työntekijäin lukumäärää lisätty.

Merkittiin [3]) tiedoksi teknillisten laitosten hallituksen ilmoitus Herttoniemeen suunnitellun syöttövesijohdon työn kokonaiskustannusten alenemisesta 8,240,000 mk:sta 7,290,000 mk:aan.

Kaupunginhallitus oikeutti [4]) rakennustoimiston huhtikuun 15 p:nä aloittamaan Herttoniemen syöttövesijohdon louhimis- ja kaivantotyöt sekä jatkamaan niitä kesäkuun 1 p:ään saakka.

Munkkiniemen vesijohto ja viemärit. Munkkiniemen vuokralaisyhdistyksen ja Munkkiniemen huoneistonvuokraajien kokouksen edustajain tehtyä Uudenmaan lääninhallitukselle Munkkiniemen taajaväkisessä yhdyskunnassa vallitsevaa vesipulaa ja sen viemärijohtojen puutteellisen järjestelyn aiheuttamia haittoja tarkoittavat valitukset, lääninhallitus marraskuun 22 p:nä 1940 ratkaisi asiat. Vedensaannin turvaamisen osalta valitukset tällöin enää eivät olleet aiheellisia, mutta mitä asiaan muuten tuli, niin lääninhallitus velvoitti Munkkiniemen taajaväkisen yhdyskunnan 20,000 mk:n sakon uhalla vuoden kuluessa lääninhallituksen päätöksestä tiedon saatuaan rakentamaan ja kunnossapitämään yhdyskunnan viemärijohdot siten, ettei niistä aiheutunut terveydellistä vaaraa [5]).

Vesipostien rakentaminen. Tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvästä määrärahasta Putkiverkon laa-

[1]) Khs 5 p. kesäk. 1,464 §. — [2]) S:n 23 p. tammik. 236 §. — [3]) S:n 30 p. tammik. 291 §. — [4]) S:n 9 p. huhtik. 934 §; ks. tämän kert. s. 97. — [5]) Khs 27 p. maalisk. 828 §.

jentaminen kaupungissa kaupunginhallitus myönsi [1]) vesijohtolaitoksen käytettäväksi enintään 15,000 mk yleisen vesipostin järjestämiseksi Töölöntorille.

Kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa vesijohtolaitosta järjestämään teknillisten laitosten hallituksen ehdottaman vesipostin n.s. Talin portin kohdalle.

Teknillisten laitosten pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [3]) 13,000 mk yleisen vesipostin järjestämiseksi Ruskeasuon eteläosaan.

Kesävesijohdon järjestäminen Taivaskallion patterille. Kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista väestönsuojelua varten ilmatorjuntapatterin rakentamista varten Taivaskalliolle [4]) myönnetyistä varoista päätettiin [5]) osoittaa 20,000 mk kesävesijohdon järjestämistä varten patterin miehistön asuntoon.

Vesijohdon johtaminen Helsingin—Turun maantien alitse. Rakennustoimiston anomukseen saada tielain 33 §:n mukainen lupa vesijohdon johtamiseen Helsingin—Turun maantien alitse Pitäjänmäellä tie- ja vesirakennushallitus huhtikuun 7 p:nä määrätyin ehdoin päätti suostua, mikä merkittiin [6]) tiedoksi.

Vantaanjoen vesimäärän lisääminen. Vesijohtolaitos oikeutettiin [7]) v:n 1940 talousarvion pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista käyttämään 49,000 mk Consulting neuvotteleva insinööritoimisto oy:n Vantaanjoen vesimäärän säännöstelyä tarkoittavien tutkimusten suorittamisesta esittämän laskun maksamiseen sekä kertomusvuoden vastaavasta määrärahasta 50,000 mk ynnä mahdollisen liikevaihtoveron suuruinen erä palkkion maksamiseksi mainitulle toimistolle sen kertomusvuonna valmistuvasta lausunnosta asiassa.

Lisäksi kaupunginhallitus myöhemmin vielä myönsi [8]) kertomusvuoden talousarvion pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä käyttövaroistaan 30,000 mk lisäveden hankkimista Vantaanjokeen tarkoittavan selvityksen kustannusten suorittamista varten Consulting neuvotteleva insinööritoimisto oy:lle.

Kaasulaitos

Viranhaltijat. Insinööreille O. W. Gyllingille ja K. A. R. Taxellille sekä työnjohtaja A. Keisalolle, jotka olivat saaneet määräyksen saapua leiripäiville molemmat ensiksi mainitut toukokuun 25 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi ja kesäkuun 9 p:ksi sekä viimeksi mainittu kesäkuun 3 p:n ja 9 p:n väliseksi ajaksi, myönnettiin [9]) palkallista lomaa mainittujen leiripäivien ajaksi.

Kirjanpitäjä F. Carlström oikeutettiin [10]) hoitamaan sivutointa v:n 1943 loppuun.

Insinööri K. A. R. Taxell [11]) ja asemapäivystäjä J. E. Granqvist [12]) oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1942 loppuun, edelli-

---

[1]) Khs 19 p. kesäk. 1,653 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 1,263 §. — [3]) S:n 15 p. toukok. 1,257 §. — [4]) Ks. v:n 1940 kert. s. 259. — [5]) Khs 31 p. heinäk. 1,856 §. — [6]) S:n 15 p. toukok. 1,258 §. — [7]) S:n 16 p. tammik. 161 §. — [8]) S:n 9 p. lokak. 2,219 §. — [9]) S:n 15 p. toukok. 1,267 §. — [10]) S:n 18 p. jouluk. 2,698 §. — [11]) Khn jsto 13 p. maalisk. 3,303 §. — [12]) S:n 20 p. helmik. 3,228 §.

nen ehdoin, että hän oli kaupungin alueella tavattavissa aina milloin hänen oli vastattava päivystyksestä kaasulaitoksella.

Ilmasuojelumuodostelmat. Kaasulaitoksen esitykseen, että laitoksen käyttöosastolla varsinaisten ilmasuojelumuodostelmien lisäksi majoitetut henkilöt muonituksen suhteen saisivat samat edut kuin varsinaisiin ilmasuojelumudostelmiin kuuluvat henkilöt, kaupunginhallitus päätti [1]) myöntyä mikäli ei ollut kysymys henkilöistä, joiden varsinaisen virantoimituksensa vuoksi tuli vuorokausi läpeensä olla majoitettuina virantoimituksen edellyttäminä aikoina.

Kaupunginhallitus päätti [2]) hyväksyä kaasulaitoksen lohkon ilmavalvontalottaryhmän muonituksen järjestettäväksi siten, että lotat ruokailivat kaasulaitoksen ruokalassa ja tästä aiheutuvat kustannukset jaettiin kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen kesken, sekä oikeuttaa kaasulaitoksen suorittamaan mainitun lottaryhmän lotille päivärahaa 7 mk. Kustannukset, jotka muonituksen osalta eivät saaneet ylittää 15 mk henkilöä ja päivää kohden, oli suoritettava aputililtä, jonka hyvittämisestä kaasulaitosta kehoitettiin aikanaan tekemään eri esitys.

Kaasulaitoksen lohkon ilmavalvontalottaryhmän lottien päiväraha vahvistettiin [3]) syyskuun 1 p:stä lukien 10 mk:ksi edellyttäen, etteivät lotat nauttineet muuta palkkaa kaupungilta.

Työntekijäin kahvitauko. Teknillisten laitosten hallitus oli päättänyt oikeuttaa kaasulaitoksen pääaseman työntekijät toistaiseksi, kuitenkin enintään niin kauan kuin vallitseva epänormaali tilanne jatkui, työaikana kerran päivässä pitämään n. 10 minuuttia kestävän kahvitauon, jonka aikana heillä oli tilaisuus käydä laitoksen alueella olevassa ruokalassa, sekä kehoittanut kaasulaitosta harkitsemaan, voitaisiinko toisen päivittäisen kahvitauon pitäminen mahdollisesti järjestää joko siten, että kustakin työryhmästä joku työntekijä toisten puolesta noutaisi kahvin y.m. kyseisestä ruokalasta työpaikalle tai että virvokkeet ruokalan toimesta kannettaisiin työpaikoille. Kaupunginhallituksella ei ollut [4]) mitään muistuttamista teknillisten laitosten hallituksen toimenpiteitä vastaan.

Määrärahain ylittäminen. Kalliinajanlisäysten suorittamiseksi kaasulaitos oikeutettiin [5]) ylittämään eräitä v:n 1940 määrärahoja yhteensä 75,729: 50 mk.

Sotatilasta aiheutuneet kulut. Kaupunginhallitus päätti [5]), että kaasulaitoksen sotatilasta johtuneet kulut oli suoritettava laitoksen v:n 1940 määrärahoista siten, että käyttömäärärahoista Kaasunvalmistuksen aine- ja työkustannukset maksettiin 42,182: 55 mk ja Korjaukset ja muut kustannukset 198,738: 40 mk sekä jakelumäärärahasta Korjaukset ja muut kustannukset 268,301: 60 mk.

Kaasulaitoksen tappion vähentämiseksi kaupunginhallitus päätti [6]) merkitä sähkölaitoksen v:n 1942 talousarvion menopuolelle 7,000,000 mk hyvityksenä sen kaasulaitokselta saamasta alueesta ja saman määrän kaasulaitoksen talousarvion tulopuolelle sekä tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen 3,080,000 mk:n suuruisen summan hyvittämisestä kaasulaitokselle kertomusvuoden tappion peittämiseksi rasittaen tällä menoerällä sähkölaitoksen yhteisiin sekalaismenoihin lukeutuvaa määrärahaa Vuokra ja tämän määrärahan vastaavan ylitysoikeuden myöntämisestä.

[1]) Khs 31 p. heinäk. 1,848 §. — [2]) S:n 14 p. elok. 1,867 §. — [3]) S:n 28 p. elok. 1,969 §. — [4]) S:n 9 p. huhtik. 932 §. — [5]) S:n 30 p. tammik. 300 §; ks. tämän kert. s. 314. — [6]) Khs 30 p. lokak. 2,343 §.

Kaasunjakelu. Kaasulaitos oikeutettiin [1]) vallitsevan kaasupulan lievittämiseksi pitämään kaasunjakelu keskeytyksissä joulukuun 19 p:nä klo 12—16.

Sörnäisten aseman väestönsuoja. Muuttaen asiasta aikaisemmin tehtyjä päätöksiä kaupunginhallitus päätti [2]), että kaasulaitoksen Sörnäisten asemalle rakennettavan väestönsuojan kustannukset oli suoritettava kaupunginhallituksen v:n 1940 käyttövaroista väestönsuojelua varten.

Töiden aloittamiseen myönnetty lupa. Kaasulaitos oikeutettiin [3]) aloittamaan eräät kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Kaasulaitos siirtomäärärahoilla suoritettaviksi merkityt työt ehdoin, ettei työntekijäin lukumäärää lisätty.

Sittemmin kaasulaitos oikeutettiin [4]) aloittamaan myöskin eräät v:n 1942 talousarvion vastaavaan lukuun sisältyvät siirtomäärärahatyöt.

Kaasujohtoverkoston ulottaminen Herttoniemeen. Kaasulaitos oikeutettiin [5]) ryhtymään toimenpiteisiin kaasujohtojen johtamiseksi Herttoniemeen laaditun suunnitelman mukaisesti.

Kaasujohdon asentaminen Suvilahdenkatuun. Uuden kaasujohdon asentamiseksi Pääskylän- ja Vilhonvuorenkadun väliseen Suvilahdenkadun osaan kaupunginhallitus myönsi [6]) 107,000 mk Tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan luvun Kaasulaitos määrärahasta Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen.

Rahakkeisto. Kaupunginhallitus päätti [7]) oikeuttaa kaasulaitoksen 100,000 mk:n kustannuksin kromioimaan rahakkeistonsa mutta kehoittaa sitä vielä selvittämään, eikö rahakkeiden väriä voitaisi muuttaa keltaiseksi. Edelleen kaasulaitos oikeutettiin teknillisten laitosten pääluokan lukuun Kaasulaitos sisältyvästä kassa- ja tiliviraston määrärahasta Kaasumittarirahakkeet ja provisiot rahakkeiden myynnistä käyttämään tarkoitukseen enintään edellä mainittu määrä.

Kaupunginhallitus myönsi [8]) kaasulaitokselle oikeuden kussakin yksityistapauksessa harkita, oliko kaasurahakkeiden käytössä ilmenneiden väärinkäytösten johdosta ryhdyttävä rikosoikeudellisiin toimenpiteisiin, sekä sellaisissa tapauksissa, jolloin asia jätettiin silleen, kantamaan kaasunkuluttajalta korvauksen asian kaupungille aiheuttamista lisämenoista.

Tapahtunut varkausrikos. Erästä kaasulaitoksella tapahtunutta varkausrikosta koskeva kaasulaitoksen kirjelmä ynnä siihen liittyvät raastuvanoikeuden pöytäkirjan ote ja poliisilaitoksen rikospoliisiosaston kaksi raporttia merkittiin [9]) tiedoksi ja päätettiin saattaa kaupunginlakimiehelle tiedoksi.

Kaasumyrkytysvahinkojen korvaaminen. Eräille Fredrikinkadun talon n:o 68 asukkaille, jotka katukaasuputken vuodosta olivat saaneet kaasumyrkytyksen, kaupunginhallitus yleisistä käyttövaroistaan päätti [10]) suorittaa korvausta yhteensä 2,826: 25 mk.

Sähkölaitos

Viranhaltijat. Sorvaaja Hj. Kari, joka yhtäjaksoisesti oli nauttinut sairaslomaa v:n 1940 heinäkuun 25 p:stä v:n 1941 heinäkuun 25 p:ään, oi-

[1]) Khs 18 p. jouluk. 2,671 §. — [2]) S:n 30 p. tammik. 305 §. — [3]) S:n 23 p. tammik. 237 §. — [4]) S:n 30 p. jouluk. 2,728 §. — [5]) S:n 23 p. toukok. 1,314 §; ks. tämän kert. s. 98. — [6]) Khs 13 p. marrask. 2,442 §. — [7]) S:n 3 p. huhtik. 863 §. — [8]) S:n 28 p. elok. 2,003 §. — [9]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,142 §. — [10]) Khs 14 p. elok. 1,908 §.

keutettiin [1]) saamaan jatkettua sairaslomaa puolin palkoin viimeksi mainitusta päivästä marraskuun 30 p:ään.

Palkallista lomaa myönnettiin [2]) insinööreille R. F. W. Lindbohmille, P. O. V. Martolalle, K. E. I. Kalliolle, L. L. Laineelle ja J. Larholle kullekin yhden viikon ajaksi sen johdosta, että kolme ensiksi mainittua oli saanut komennuksen kokoontua leiripäiville toukokuun 25 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi ja kesäkuun 9 p:nä sekä kaksi viimeksi mainittua kesäkuun 3 p:n ja 9 p:n väliseksi ajaksi.

Asemapäivystäjä V. H. Heiskaselle [3]) ja mittarintarkastaja E. V. Mökköselle [4]), jotka ennen sotaa Viipurin kaupungin sähkölaitoksen palveluksessa olleina oli komennettu sen kunnostamistöihin, myönnettiin palkatonta virkalomaa enintään kolmeksi kuukaudeksi edelliselle lokakuun 1 p:stä lukien ja jälkimmäiselle joulukuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginhallitus päätti [5]) evätä ensimmäisen johtomestarin A. F. Johanssonin anomuksen saada edelleen jäädä toimeensa huhtikuun 27 p:n jälkeen, jolloin hän täytti 69 vuotta.

Päälaskuttaja A. A. Liuksiala [6]) ja propagandainsinööri S. R. Schalin [7]) oikeutettiin hoitamaan sivutoimia edellinen v:n 1942 ja jälkimmäinen v:n 1943 loppuun.

Toimistoapulaiset A. I. Horsti [8]), B. Larsson [9]) ja T. K. Petäjäniemi [10]), rahastajat F. Salminen [9]) ja P. A. Wallenius [9]), mittarinlukijat W. H. Björkell [9]) ja A. Hirvonen [11]), asemamestari A. E. Launisto [12]) ja vanhempi asemapäivystäjä E. E. Lahti [9]) oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella enintään v:n 1942 loppuun sekä rahastaja J. M. Mannerström [13]) kertomusvuoden kesäkuun 1 p:stä lukien.

Sen johdosta, että Kampin ala-aseman asennustöiden johdosta ja puulämmitykseen siirtymisen vuoksi oli ollut pakko lisätä sähkölaitoksen työnjohtajavoimia määräämällä piirtäjät J. A. Metsola ja P. P. Oraste v:n 1940 elokuusta alkaen toimimaan varsinaisen virkansa ohella työmestareina, teknillisten laitosten hallitus lisäpalkkion suorittamiseksi heille esitti, että heille saataisiin myöntää palkatonta virkavapautta kesäkuun 1 p:n 1941 ja kesäkuun 1 p:n 1942 väliseksi ajaksi sekä että näin säästyneet palkat saataisiin käyttää niiden kulujen osittaiseen peittämiseen, jotka aiheutuivat heidän ottamisestaan ylimääräisiksi työnjohtajiksi edellä mainituksi ajaksi palkoin, joka vastasi heidän nykyistä palkkaansa ylityökorvauksineen. Kaupunginhallitus päätti [14]) hyväksyä teknillisten laitosten hallituksen esityksen.

Työntekijät. Kaupunginhallitus päätti [15]), että viilaajille U. J. Erhamalle ja U. E. Santalalle ei suoriteta korvausta heidän asevelvollisuuden suorittamisen vuoksi nauttimatta jääneistä v:n 1940 kesälomistaan.

Työntekijä J. Ikoselle myönnettiin [16]) ylioppilastutkinnon suorittamista varten kahden viikon ylimääräinen loma täysin palkkaeduin.

Varastettujen vaatteiden korvaaminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [17]) teknillisten laitosten pääluokan lukuun Sähkölaitos sisälty-

---

[1]) Khs 28 p. elok. 1,982 §. — [2]) S:n 15 p. toukok. 1,266 §. — [3]) S:n 16 p. lokak. 2,253 §. — [4]) S:n 4 p. jouluk. 2,565 §. — [5]) S:n 30 p. tammik. 289 §. — [6]) S:n 27 p. helmik. 550 §. — [7]) S:n 18 p. jouluk. 2,697 §. — [8]) Khn jsto 16 p. lokak. 4,111 §. — [9]) S:n 2 p. tammik. 3,025 §. — [10]) S:n 13 p. marrask. 4,210 §. — [11]) S:n 16 p. lokak. 4,110 §. — [12]) S:n 2 p. tammik. 3,025 § ja 18 p. jouluk. 4,317 §. — [13]) S:n 5 p. kesäk. 3,688 §. — [14]) Khs 5 p. kesäk. 1,462 §. — [15]) S:n 4 p. jouluk. 2,557 §. — [16]) S:n 20 p. maalisk. 750 §. — [17]) S:n 30 p. tammik. 292 §.

vistä käyttövaroistaan suorittamaan 1,110 mk:n suuruinen korvaus piirtäjä A. Hirvoselle, jonka päällystakki y.m. oli varastettu sähkölaitoksen piirustuskonttorin vaatenaulakosta.

Sotatilasta aiheutuneet kulut. Kaupunginhallitus päätti [1]), että sähkölaitoksen sotatilasta johtuneet kulut oli suoritettava laitoksen v:n 1940 määrärahoista siten, että käyttömäärärahasta Korjaukset ja muut kustannukset maksettiin 871,691: 40 mk sekä jakelumäärärahasta Korjaukset ja muut kustannukset 95,054: 95 mk.

Ilmapommituksen aiheuttamat käyttöhäiriöt. Merkittiin [2]) tiedoksi teknillisten laitosten hallituksen ilmoitus heinäkuun 9 p:nä tapahtuneen Kallion kaupunginosan ilmapommituksen aiheuttamista sähkölaitoksen käyttöhäiriöistä.

Sähkövirran hankinta. Koska Moskovan rauhanteossa oli menetetty Rouhialan voimalaitoksen energiaosuus, niin oli Etelä-Suomen voima oy:n ja kaupungin välillä elokuun 18 p:nä 1936 tehty virranhankintasopimus [3]) ylivoimaisen esteen vuoksi katsottava rauenneeksi. Kaupunginhallitus päätti [4]) myöntyä teknillisten laitosten hallituksen tällöin tekemään esitykseen virranhankintasopimuksen uudistamisesta ehdoin, että yhtiöllä olisi oikeus rajoittaa vuorokaudessa antamansa energian sellaiseen määrään, jonka sähkölaitokselle annettava erikoislaskuviivain Kymijoen ja Kokemäenjoen vesimäärän sekä eri kuukausien funktiona antaa tulokseksi. Tämän vuorokautisen energiamäärän sähkölaitos olisi oikeutettu ottamaan 10,000 kW:n tehon puitteissa parhaiksi katsominaan vuorokauden aikoina. Energian hinnoituksessa tapahtuisi sellainen muutos, että pohjamaksua eli kW-vuosimaksua ei sovellettaisi, vaan ainoastaan kulutusmaksua, joka olisi 40 p kWh:lta toistaiseksi, kuitenkin enintään niin kauan kuin tämä hinta olisi edellä mainitun sopimuksen mukaisen energian kuukausittaista keskihintaa halvempi.

Sähkölaitoksen vallitsevan energianpuutteen johdosta alustavasti tiedusteltua mahdollisuuksia saada Imatran linjaa myöten Turun kaupungin sähkölaitokselta apuenergiaa, havaittiin, että asia teknillisesti voitiin järjestää edellyttäen, että Helsingin sähkölaitos toimitti Turun sähkölaitokselle tarkoitukseen kivihiiliä ja korvasi sille yleiskäytöstä aiheutuneet kulut. Helsingin kaupunginhallitus päätti [5]) tällöin tehdä Turun kaupunginhallitukselle ehdotuksen yhteiskäytöstä jättäen sähkölaitosten asiaksi sopia sen yksityiskohdista. Vastauksessaan Turun kaupunginhallitus kuitenkin ilmoitti, ettei Turun kaupunki Imatran voima oy:n kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti voinut luovuttaa sähköenergiaa muille kuin mainitulle yhtiölle, jonka kanssa Turun kaupunki olikin tehnyt sopimuksen mainitun energian luovuttamisesta. Vastaus merkittiin [6]) tiedoksi.

Kaupunginhallitus päätti [7]) esittää valtioneuvostolle, että voimaa Ab. Rouhiala oy:n voimalaitoksesta Rouhialan voimansiirto oy:n siirtolinjaa pitkin varattaisiin Helsingin kaupungin käyttöön heti kun se oli saatu käyttökuntoon.

Sähkövirran hinta. Kansanhuoltoministeriö oli vedoten valtalakiin esittänyt, että sähkölaitos irroittaisi kaikki ne virranmyyntihintansa, joissa aikaisemmin oli ollut kivihiilenhintavaraus, tästä varauksesta ja sa-

[1]) Khs 30 p. tammik. 300 §; ks. tämän kert. s. 311. — [2]) Khn jsto 21 p. elok. 3,915 §. — [3]) Ks. v:n 1936 kert. s. 74. — [4]) Khs 23 p. toukok. 1,311 §. — [5]) S:n 9 p. lokak. 2,217 §. — [6]) S:n 13 p. marrask. 2,444 §. — [7]) S:n 4 p. jouluk. 2,567 §.

malla alentaisi kulutusmaksuja kohtuullisesti. Kaupunginhallitus päätti [1]) tällöin esittää ministeriölle että sähkölaitoksen vesivoimavirran hinnan alenemisesta ja hinnan vapauttamisesta kivihiilenvarauksesta aiheutuva menojen vähennys johtuu kokonaan siitä, kuinka paljon tällaista vesivoimaa sähkölaitos saa vastaanottaa. Laitos oli arvioinut tämän määrään 90 milj. kWh:ksi, mikä vastaisi n. 9 milj. mk:n säästöä maksettavassa sähkövirran hinnassa. Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan oli täysin kohtuullista, että tämä hinnan alennus tuli kuluttajien hyväksi, mutta sen sijaan epäiltävää, oliko tarkoituksenmukaista myöntää suurkuluttajille sähkövirran hinnanalennusta muussa muodossa, kuin että sähkölaitoskin myyntisopimuksissaan luopui kivihiilenhintavarauksesta pysyttäen silloisen polttoaineen n.s. H-arvoon perustuvan hinnan 75 p:nä kWh:lta. Tämä tiesi 6 p:n alennusta kWh:lta, mikä 45 milj. kWh:lle tekee 2,700,000 mk vähennettyä tuloa sähkölaitokselle siinä tapauksessa, että laitos sai vesivoimavirtaa koko myyntiään varten, mutta 1,728,000 mk laitoksen saadessa vain 64 % tarvittavasta energiamäärästä vesivoimaenergiana. Raitiotie ja omnibus oy:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaan aleni raitiotievirran hinta yhtiölle välitetystä 16 milj. kWh:sta 1,700,000 mk, jolloin yhtiö voi vastaavasti alentaa lippujensa hintaa. Huomioonottaen, että sähkön ja kaasun kuluttajat suurin piirtein ovat samat, saattoi jäännösmäärän käyttäminen suoranaisesti kuluttajain hyväksi parhaiten tapahtua siten, että sähkölaitos jossakin muodossa hyvittää kaasulaitosta sanotulla määrällä sen kivihiilen hinnan noususta aiheutuvien tappioiden peittämiseksi, jolloin kaupunki voi luopua kesäkuussa suunnitellusta kaasun hinnan korottamisesta, mikä muussa tapauksessa oli välttämätöntä sen estämiseksi, että osa verotuksella kootuista varoista olisi käytettävä kaasunkuluttajien hyväksi. Samalla kaupunginhallitus ilmoitti hyväksyneensä teknillisten laitosten hallituksen esityksen, että sähkövirran kulutusmaksu jo heinäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi irroitettaisiin kivihiilenhintavarauksesta ja näin ollen veloitettaisiin 75 p:n mukaan kWh:lta siltä osalta, mikä suhteellisesti vastaa vesivoimaenergian osuutta.

Merkittiin [2]) tiedoksi kansanhuoltoministeriön oikeuttaneen sähkölaitoksen toistaiseksi soveltamaan kaupunginvaltuuston vahvistamia [3]) sähkötaksoja pienjännitevirtaa varten Helsingin kaupungissa sekä teknillisten laitosten hallituksen marraskuun 20 p:nä 1940 vahvistamaa sähkötaksaa Munkkiniemen yhdyskuntaa varten.

Kaasuttimien hankkiminen autoihin. Puuhiilikaasuttimen hankkimiseksi sähkölaitoksen yhteen pakettiautoon kaupunginhallitus myönsi [4]) 20,000 mk teknillisten laitosten pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan.

Sähkölaitoksen luvun yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvää määrärahaa Työkalujen ja kaluston hankinta kaupunginhallitus päätti [5]) sallia rasittaa 27,000 mk:lla Kelo-merkkisen kaasuttimen hankkimiseksi sähkölaitoksen katuvalaistustyöautoon.

Kaupunginhallitus päätti [6]) anoa kansanhuoltoministeriöltä lupaa metaanikaasutinlaitteen hankkimiseen sähkölaitoksen n.s. porrasautoon, jota käytettiin katuvalaistuslaitteiden korjaamista varten, sekä puuhiilikaasutinlaitteen hankkimiseen yhteen Ford-merkkiseen henkilöautoon.

[1]) Khs 28 p. elok. 2,002 §. — [2]) S:n 17 p. heinäk. 1,796 §. — [3]) Ks. v:n 1940 kert. s. 70. — [4]) Khs 23 p. tammik. 238 §. — [5]) S:n 27 p. helmik. 554 §. — [6]) S:n 19 p. kesäk. 1,651 §.

Lyijyerän vapauttaminen saarrosta. Päätettiin [1]) anoa, että kansanhuoltoministeriö ryhtyisi toimenpiteisiin Suomen kaapelitehdas oy:n Pohjois-Amerikan yhdysvalloista ostaman 50 tonnin lyijyerän vapauttamiseksi Ison-Britannian saarrosta, jotta se voitaisiin käyttää maakaapelien valmistukseen.

Hiilen ja halkojen luovuttaminen [2]). Sähkölaitos oikeutettiin [3]) lainaamaan Lohjan kalkkitehdas oy:lle ja Tako oy:lle kummallekin enintään 500 tonnia kivihiiliä ehdoin, että lainatut hiilet toimitettiin takaisin laitokselle niin pian kuin Helsinkiin saapui kivihiiliä ulkomailta.

Oy. Arabia ab:lle, joka oli anonut saada lainata kaivospuita sähkölaitoksen varastosta, kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa olevansa puolestaan valmis oikeuttamaan sähkölaitoksen lainaamaan tai mahdollisesti myymään yhtiölle enintään 4,000 m³ kaivospuita siinä tapauksessa, ettei se muualta kyennyt saamaan niitä.

Sähkölaitos oikeutettiin [5]) kansanhuoltolautakunnan välityksellä myymään erinäisille kuluttajille 5,000 m³ kaivospölkkyjä.

Määrärahain käyttö. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [6]) käyttämään kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot luvun Sähkölaitos määrärahaan Koneisto uuden kattilan hankkimista varten sähkölaitoksen höyryvoima-asemalle sisältyvää 3,000,000 mk:n erää.

Lisäksi teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [7]) käyttämään erinäisiä sähkölaitoksen johtoverkostoa, jakelulaitteita ja katuvalaistuslaitteita varten v:n 1940 ja 1941 talousarvioihin merkittyjä siirtomäärärahoja.

Sörnäisten voima-asema. Teknillisten laitosten hallituksen asiaa koskevan tiedustelun johdosta kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa kiinteistölautakunnalle, ettei sillä ollut mitään huomauttamista sitä vastaan, että sähkölaitokselle sen Sörnäisten voima-aseman laajentamista varten toistaiseksi vuokrattaisiin 10,500 mk:n vuotuisin tilitysvuokrin kiinteistölautakunnan ehdottama n. 700 m²:n suuruinen alue X kaupunginosan korttelien n:ot 252 ja 253 väliltä.

Sähkölaitos oikeutettiin [9]) aloittamaan Sörnäisten voima-aseman 35 kW:n kytkinrakennuksen laajennustyö, jota varten kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot luvun Sähkölaitos momentille Rakennukset merkitty 650,000 mk:n määräraha oli tarkoitettu, sekä hankkimaan 1,000 kW:n elohopeatasasuuntaaja raitiotiekäyttöä varten, mihin tarkoitukseen saman luvun määrärahaan Koneisto oli sisällytetty 750,000 mk:n erä.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti [10]) hyväksyä rakennustoimiston talorakennusosaston laatimat pääpiirustukset Sörnäisten voima-aseman 35 kW:n kytkinrakennuksen laajennusta varten sekä antaa rakennustyön suorittamisen yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi.

Kaupunginkanslian anottua saada sähkölaitoksen Suvilahden päävoima-aseman konehuonerakennusta varten ostaa m.m. 10 tonnia rautaa, kansanhuoltoministeriö päätti kehoittaa kaupunkia kotimaisten varastojen vähyyden vuoksi ostamaan kyseisen raudan ulkomailta suoraan tai jonkun täkä-

---

[1]) Khn jsto 27 p. helmik. 3,259 §. — [2]) Ks. myös tämän kert. s. 274—277. — [3]) Khs 3 p. huhtik. 861 § — [4]) S:n 30 p. lokak. 2,345 §. — [5]) S:n 20 p. marrask. 2,500 § ja 18 p. jouluk. 2,700 §. — [6]) S:n 13 p. maalisk. 697 §. — [7]) S:n 8 p. toukok. 1,205 § ja 12 p. kesäk. 1,574 §. — [8]) S:n 30 p. tammik. 301 §. — [9]) S:n 23 p. tammik. 235 §. — [10]) S:n 15 p. toukok. 1,256 §.

läisen asiamiehen välityksellä sekä liittämään kansanhuoltoministeriön kirjeen valtion lisenssitoimikunnalle osoitettuun tuontilisenssianomukseen. Vastaus merkittiin [1]) tiedoksi.

Kampin ala-asema. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [2]) käyttämään v:n 1940 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot luvun Sähkölaitos määrärahaan Koneisto merkittyä rahamäärää Kampin jakoaseman sähkökalustusta varten.

Ilmasuojeluskunta oikeutettiin [3]) toistaiseksi vuokravapaasti saamaan käyttöönsä Kampin asemalta toimisto- ja varastohuone.

Sähkölaitos oikeutettiin [4]) syyskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi vuokraamaan Kampin ala-asemalla oleva 185 m^2 käsittävä huoneistotila Suomen sähkölaitosyhdistykselle 20 mk:n kuukausivuokrin m^2:ltä.

Muuntoasemain rakentaminen. Tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan luvun Sähkölaitos määrärahasta Johtoverkosto ja jakelulaitteet kaupunginhallitus myönsi seuraavat rahamäärät alla mainittujen muuntoasematöiden suorittamiseen: 75,000 mk väliaikaisen muuntoaseman rakentamiseen Annankadun varrelle valtioneuvoston uuden kirjapainon rakennustyömaan sähkövoiman tarpeen turvaamiseksi [5]); 115,000 mk muuntoaseman rakentamiseksi rakenteilla olevaan postisäästöpankin toimitaloon ja 26,000 mk aseman suurjänniteliitäntää varten [6]); 95,000 mk väliaikaisen muuntoaseman rakentamiseksi Katajanokan itäpäähän ja 22,000 mk sen suurjänniteilmajohtoa varten [7]); sekä 87,000 mk muuntoaseman rakentamiseksi Kuusitien varrelle ja 150,000 mk muuntoaseman rakentamiseksi Mäkelänkadun tontille n:o 62 [8]).

Sähkölaitosta päätettiin kehoittaa järjestämään tasasuuntaaja-asema kunnalliskodin muuntajan yhteyteen 30,000 mk:n kustannuksin [9]) sekä tekemään kaupunginhallitukselle esitys muuntajan rakentamisesta Herttoniemeen [10]).

Sähkökaapelien siirtäminen Arabian tehtaan kohdalla. Teknillisten laitosten pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus päätti [11]) myöntää 25,000 mk eräiden sähkökaapelien siirtämiseksi Arabian tehtaan kohdalla.

16. Muut asiat

Myönnetyt avustukset. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus päätti myöntää 5,499 mk Suomen messut osuuskunnalle [12]) sen v:n 1940 syyskuun 27 p:n ja lokakuun 13 p:n välisenä aikana järjestämien rakennusmessujen ja asuntonäyttelyn tuottamien kustannusten peittämiseen sekä 1,240 mk Fiskodlingens vänner yhdistykselle [13]) sen saaman 5,000 mk:n suuruisen ennakkomäärän [14]) lisäksi.

Kaupungin osallistuminen Königsbergin ja Wienin messuihin. Kaupunginhallitus päätti [15]) yleisistä käyttövaroistaan myöntää 20,000 mk kaupun-

---

[1]) Khs 17 p. heinäk. 1,795 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 107 §. — [3]) S:n 27 p. kesäk. 1,684 §. — [4]) Khn jsto 21 p. elok. 3,914 §. — [5]) Khs 27 p. helmik. 547 §. — [6]) S:n 27 p. helmik. 549 §. — [7]) S:n 27 p. helmik. 548 §. — [8]) S:n 8 p. toukok. 1,204 §. — [9]) S:n 30 p. tammik. 302 §; ks. tämän kert. s. 200. — [10]) Khs 30 p. jouluk. 2,729 §; ks. tämän kert. s. 302. — [11]) Khs 8 p. toukok. 1,203 §. — [12]) S:n 20 p. helmik. 483 §. — [13]) Khn jsto 13 p. helmik. 3,198 §. — [14]) Ks. v:n 1940 kert. s. 252. — [15]) Khs 12 p. kesäk. 1,548 §.

gin osallistumista varten Königsbergin ja Wienin messuille järjestettäviin kansallisiin Suomen osastoihin.

Eräiden julkaisujen osto. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 15,000 mk filosofiantohtori N. Westermarckin julkaiseman, Helsingin elintarvikkeiden kulutusta v. 1938—40 koskevan tutkimuksen ostoon 150—200 kappaleena kaupungille [1]); 3,000 mk Sotainvaliidi nimisen julkaisun ostoon 150 kappaleena [2]); sekä 3,000 mk Sotainvaliidin joulu nimisen joululehden ostoon jaettavaksi sotasairaaloihin y.m. [3]).

Kaupungin rintamamiehille lähetettävän tervehdyksen julkaiseminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 10,000 mk kaupungin rintamamiehille lähetettävän tervehdyksen julkaisemiseksi Aseveli ja Vapenbrodern nimisissä lehdissä.

Muistomitalien jako. Kaupunginhallitus päätti [5]) valtuuttaa kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan tekemään valtion viranomaisille esityksen siitä, keille kaupungin viranhaltijoille v:n 1939—40 sodan muistomitali jaettaisiin.

Ässä-rykmentin muistoreliefin osto. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [6]) Ässä-rykmentti nimiselle yhdistykselle 175 mk kaupunginkansliaan ostetun leijonareliefin hinnan suorittamiseksi.

Taideteosten hankkiminen. Määrärahasta Taideteosten osto kaupunginhallitus myönsi [7]) 4,000 mk J. A. Ehrenströmin pronssisen muotokuvamedaljongin valmistamiseksi kaupungintaloon sijoitettavaksi.

Edelleen kaupunginhallitus myönsi [8]) määrärahasta Taideteosten osto yhteensä 100,800 mk erinäisten nuorempien taiteilijain Helsinki-aiheisten maalausten ostoon.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [9]) 1,000 mk pahvimallin valmistamiseksi kuvanveistäjä V. Aaltosen Nurmen-patsasta varten.

Kaasuhyökkäyksen varalta hankittujen varusteiden luovuttaminen puolustuslaitokselle. Kaupunginhallitus päätti [10]), että puolustuslaitokselle korvauksetta luovutetaan kaikki ne kiinteistölautakunnan, yleisten töiden lautakunnan, puhtaanapitolautakunnan ja teknillisten laitosten hallituksen kaasuhyökkäyksen varalta hankkimat sadetakit, joita ei tarvita kaupungin töissä.

Sotilasmajoitus. Merkittiin [11]) tiedoksi, että majoituslautakunta kesäkuun 20 p:nä oli määrännyt varajäsenensä U. Dahlin virkaatoimittavaksi sihteerikseen toistaiseksi 1,500 mk:n kuukausipalkoin.

Rahatoimistoa päätettiin [12]) kehoittaa suorittamaan majoituslautakunnalle ennakolta kaupunginkassasta tarvittavat varat korvausten suorittamiseksi erinäisten sotilasmajoitukseen käytettyjen huoneistojen omistajille ja haltijoille.

Maistraatin neljännesvuosittain lähettämät tilitykset sotilasmajoituksista päätettiin [13]) hyväksyä.

---

[1]) Khs 13 p. marrask. 2,426 §. — [2]) Khn jsto 15 p. toukok. 3,562 §. — [3]) S:n 27 p. marrask. 4,239 §. — [4]) S:n 9 p. lokak. 4,074 §. — [5]) Khs 3 p. huhtik. 840 §. — [6]) Khn jsto 8 p. toukok. 3,541 §. — [7]) Khs 13 p. helmik. 424 §. — [8]) S:n 10 p. tammik. 135 §, 9 p. huhtik. 893 §, 2 p. toukok. 1,072 § ja 23 p. lokak. 2,300 §. — [9]) Khn jsto 16 p. tammik. 3,059 §. — [10]) Khs 11 p. syysk. 2,038 §. — [11]) Khn jsto 10 p. heinäk. 3,789 §. — [12]) S:n 2 p. tammik. 3,003 §, 23 p. tammik. 3,078 §, 6 p. helmik. 3,159 §, 27 p. helmik. 3,231 §, 27 p. maalisk. 3,342 §, 3 p. huhtik. 3,377 §, 2 p. toukok. 3,486 §, 5 p. kesäk. 3,666 §, 7 p. elok. 3,862 §, 2 p. lokak. 4,050 § ja 6 p. marrask. 4,165 §. — [13]) Khn jsto 5 p. kesäk. 3,667 § ja khs 20 p. marrask. 2,465 §.

Uudenmaan lääninhallituksen ilmoitukset sotilasmajoituskustannusten korvaamisesta merkittiin [1]) tiedoksi.

Hevosten ja ajoneuvojen otto sotavoimien tarpeisiin. Merkittiin [2]) tiedoksi moottoriajoneuvo- ja hevosottoalueita sekä hevosottopiirejä koskeva Uudenmaan lääninhallituksen kiertokirje.

Kaupunginhallitus määräsi [3]) ensimmäisen kaupungineläinlääkärin W. Ehrströmin huolehtimaan niistä tehtävistä, jotka hevosten ja ajoneuvojen ottamisesta sotavoimien tarpeisiin annetun lain soveltamista koskevan asetuksen mukaisesti kuuluivat kunnallisille viranomaisille. Kaupungineläinlääkäri Ehrströmin jouduttua kesäkuun 19 p:stä lukien sotapalvelukseen, kaupunginhallitus määräsi teurastamon apulaisjohtajan J. K. Sjölundin [4]) edellä mainittuja tehtäviä hoitamaan sekä tämänkin jouduttua heinäkuun 19 p:nä sotapalvelukseen lihantarkastaja O. K. Lönnmarkin [5]) niitä hoitamaan.

Hevosottomies G. A. Leemlochille päätettiin [6]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista suorittaa 2,000 mk:n kertakaikkinen korvaus kaupungille kuuluvien hevosottomiehentehtävien hoitamisesta.

Hevosottomies G. A. Leemlochin osoittauduttua sopimattomaksi tehtäväänsä kaupunginhallitus päätti [7]) esittää Uudenmaan lääninhallitukselle, että Helsingin kaupungin ja eräiden lähikuntain muodostaman 101:nnen hevosottoalueen uudeksi hevosottomieheksi määrättäisiin varatuomari I. Fröjdman, jääden hevosottomiehen varamieheksi edelleen tallimestari O. Andersson.

Vastauksena Helsingin suojeluskuntapiirin esikunnan asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus sittemmin päätti [8]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista poliisilaitoksen ratsastavan osaston tarkastuskonstaapelin U. S. Suomen nimittämistä vastaan 101:nnen hevosottoalueen hevosottomieheksi varatuomari I. Fröjdmanin tilalle.

Raitiotie ja omnibus oy:n johtokuntaan päätettiin [9]) ehdottaa valittaviksi insinööri J. W. Andersin, virkaatoimittava rahatoimenjohtaja E. von Frenckell, pankinjohtaja T. N. A. Grotenfelt, johtaja J. E. Huttunen, sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto, pääjohtaja E. Hj. Rydman, sähköteknikko V. V. Salovaara ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. E. W. Suolahti sekä tilintarkastajiksi professori G. W. von Wendt ja johtaja R. Tuhti ja varalle kaupunginkamreeri P. J. Björk ja pankinjohtaja V. V. Sipi.

Oy. Mankala ab:n johtokuntaan kaupunginhallitus valitsi [10]) puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja A. A. Tulenheimon sekä jäseniksi sähkölaitoksen toimitusjohtajan R. E. Brummerin, teknillisen johtajan A. E. Moringin, sähköteknikko V. V. Salovaaran ja professori K. B. Wuolteen.

Helsingin makasiini oy:n hallintoneuvostoon päätettiin [11]) ehdottaa valittaviksi satamalaitoksen toimitusjohtaja K. W. Hoppu, teknillinen johtaja A. E. Moring ja toimitusjohtaja A. G. A. Söderholm sekä tilintarkastajiksi kaupunginreviisori N. O. Fellman ja toimittaja E. V. Lähde.

Etelä-Suomen voima oy:n johtokuntaan päätettiin [12]) ehdottaa valittaviksi sähkölaitoksen toimitusjohtaja R. E. Brummer, teknillinen johtaja

---

[1]) Khs 27 p. kesäk. 1,672 § sekä khn jsto 10 p. huhtik. 3,412 § ja 25 p. syysk. 4,020 §. — [2]) Khn jsto 30 p. tammik. 3,116 §. — [3]) Khs 5 p. kesäk. 1,431 §. — [4]) S:n 10 p. heinäk. 1,764 §. — [5]) S:n 24 p. heinäk. 1,811 §. — [6]) S:n 25 p. syysk. 2,135 §; ks. tämän kert. s. 210. — [7]) Khs 13 p. marrask. 2,428 §. — [8]) S:n 11 p. jouluk. 2,630 §. — [9]) S:n 27 p. helmik. 546 §. — [10]) S:n 12 p. kesäk. 1,578 §. — [11]) S:n 20 p. maalisk. 751 §. — [12]) S:n 17 p. huhtik. 1,007 §.

A. E. Moring ja professori K. B. Wuolle sekä tilintarkastajaksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja varalle kaupunginreviisori N. O. Fellman.

Jäsenten valitseminen asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin ynnä niiden tilintarkastajain valitseminen. Kaupungin edustajiksi niiden asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin, joissa kaupungilla oli osakkeita tai osuuksia tai joille se oli myöntänyt lainoja, ynnä niiden tilintarkastajiksi valittiin tai ehdotettiin valittaviksi seuraavat henkilöt:

Asunto-osuuskunta Poisto: toimistopäällikkö J. A. Savolainen, toimistosihteeri T. S. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle apulaisosastopäällikkö P. Hanste ja kansliasihteeri J. Ståhlberg [1]);

Asunto oy. Stenbäckkatu 18—20: johtaja E. Hirvonen ja filosofianmaisteri V. Kaukoranta [2]);

Asunto oy. Virkamiesasuntoja: insinööri J. W. Andersin, kansliasihteeri A. A. Blomberg ja kaupunginsihteeri E. O. Mantere sekä varalle apulaisosastopäällikkö P. Hanste ja työläistarkastaja T. Uski [3]);

Asunto oy. Sture: insinööri J. W. Andersin ja kansliasihteerit A. A. Blomberg ja J. Ståhlberg sekä varalle asemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunila ja toimistosihteeri T. S. Törnblom [4]);

Asunto oy. Hauho: osastopäällikkö S. A. Puranen, toimistopäällikkö J. A. Savolainen ja libristi K. F. Sundqvist sekä varalle toimistosihteeri T. S. Törnblom ja johtaja T. Wanonen [5]);

Virkamiesasunto oy. Sampsantie 50: kaupunginkamreeri P. J. Björk, kansliasihteeri A. A. Blomberg ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen [6]);

Oy. Virkamiesasuntola Apollokatu 18: kansliasihteerit A. A. Blomberg ja A. I. L. Danielson sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg [7]);

Ab. Åshaka oy.: toimistopäällikkö J. A. Savolainen, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja toimistosihteeri T. S. Törnblom [8]);

Oy. Lapinlahdenkatu 27: puheenjohtajaksi taloudenhoitaja S. Ojanne, jäseniksi kauppias K. W. Hyvönen, asianajaja M. Mustakallio, osastopäällikkö S. A. Puranen ja toimistosihteeri T. S. Törnblom ja varalle rouva F. A. Hyvönen ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja apulaiskaupunginkamreeri E. J. Jernström ja varalle kaupunginreviisori N. O. Fellman [9]);

Asunto oy. Savila: kansliasihteeri A. A. Blomberg [10]);

Asunto oy. Nelikulma: kansliasihteeri A. A. Blomberg, toimittaja K.-A. Fagerholm, sähköteknikko V. V. Salovaara ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri A. I. L. Danielson ja toimistosihteeri E. J. Waronen [11]);

Oy. Helsingin kansanasunnot: johtaja J. F. W. Karikoski ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle apulaisosastopäällikkö P. Hanste [12]);

Ab. Gräsviksgatan 5: kaupunginsihteeri E. O. Mantere, osastopäällikkö S. A. Puranen ja toimistosihteeri T. S. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja kaupunginreviisori N. O. Fellman [13]);

Asunnonhankinta Talo oy.: toimistopäällikkö J. A. Savolainen [14]);

---

[1]) Khs 9 p. tammik. 104 §. — [2]) S:n 9 p. tammik. 105 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 532 §. — [4]) S:n 27 p. helmik. 543 §. — [5]) S:n 27 p. helmik. 545 §. — [6]) S:n 6 p. maalisk. 620 §. — [7]) S:n 6 p. maalisk. 632 §. — [8]) S:n 6 p. maalisk. 635 §. — [9]) S:n 13 p. maalisk. 677 §. — [10]) S:n 20 p. maalisk. 739 §. — [11]) S:n 20 p. maalisk. 741 § ja 27 p. marrask. 2,533 §. — [12]) S:n 27 p. maalisk. 821 §. — [13]) S:n 27 p. maalisk. 822 §. — [14]) S:n 12 p. kesäk. 1,564 §.

Helsingin Perheasunnot oy.: arkkitehti O. Gripenberg, pankinjohtaja A. V. I. Linturi, toimistopäällikkö J. A. Savolainen, asiamies A. E. Simonen ja insinööri I. Voionmaa [1]);

Asunto oy. Tyyni: toimistopäällikkö J. A. Savolainen, toimistosihteeri T. S. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteeri A. A. Blomberg ja kaupunginsihteeri E. O. Mantere [2]);

Oy. Virkamiesasuntoja Sampsantie 40: insinööri J. W. Andersin, apulaiskaupunginarkkitehti V. T. Määttä ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja notaari E. K. Uski [3]);

Asunto-osuuskunta Käpy: toimistopäällikkö J. A. Savolainen, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle toimistosihteeri T. S. Törnblom ja toimitsija A. Valta [4]);

Helsingin asuntokeskuskunta HAKA: toimistopäällikkö G. M. Modeen [5]);

Sosiaalinen asuntotuotanto oy. Sato: tilintarkastajaksi tilintarkastaja J. Someri [6]);

Asunto oy. Aito: toimistopäällikkö J. A. Savolainen, toimistosihteeri T. S. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle osastopäällikkö H. V. Rahtu ja kansliasihteeri J. Ståhlberg [7]);

Asunto-osuuskunta Käpylä: kansliasihteeri A. A. Blomberg, asiamies E. Elfvengren, apulaiskaupunginarkkitehti V. T. Määttä ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. I. L. Danielson ja J. Ståhlberg [8]);

Asunto-osuuskunta Haapa: kansliasihteeri A. A. Blomberg, asiamies E. Elfvengren ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja sihteeri T. S. Törnblom [9]);

Asunto oy. Vallilan pienasunnot n:o 2: asemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunila, johtaja K. R. Heinonen ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja notaari E. K. Uski [10]);

Vallilan asunto-osuuskunta: kansliasihteeri A. A. Blomberg, toimistopäällikkö J. A. Savolainen ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle osastopäällikkö S. A. Puranen ja kansliasihteeri J. Ståhlberg [11]);

Oma-asunto oy.: toimistopäällikkö J. A. Savolainen, toimistosihteeri T. S. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. I. L. Danielson ja J. Ståhlberg [12]);

Asunto oy. Töölönkatu 19: työläistarkastaja T. Uski sekä varalle johtaja K. R. Heinonen [13]);

Asunto oy. Vallilan pienasunnot n:o 1; asemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunila, johtaja K. R. Heinonen ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja työläistarkastaja T. Uski [14]);

Asunto oy. Sammatti: toimistonjohtaja Y. A. Harvia, toimistonhoitaja J. E. Janatuinen ja työläistarkastaja T. Uski ja varalle kansliasihteeri A. A. Blomberg ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä tilintarkastajaksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja varalle osastopäällikkö S. A. Puranen [15]);

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 4: toimistonhoitaja J. E. Janatuinen, osastopäällikkö H. V. Rahtu, toimistopäällikkö J. A. Savolainen ja työläistarkastaja T. Uski ja varalle asemakaava-arkkitehti B. A. K. Bru-

---

[1]) Khs 27 p. kesäk. 1,678 §. — [2]) S:n 25 p. syysk. 2,145 §. — [3]) S:n 9 p. lokak. 2,208 §. — [4]) S:n 9 p. lokak. 2,209 §. — [5]) S:n 23 p. lokak. 2,307 §. — [6]) S:n 23 p. lokak. 2,308 §. — [7]) S:n 23 p. lokak. 2,309 §. — [8]) S:n 30 p. lokak. 2,338 §. — [9]) S:n 30 p. lokak. 2339 §. — [10]) S:n 6 p. marrask. 2,375 §. — [11]) S:n 6 p. marrask. 2,376 §. — [12]) S:n 6 p. marrask. 2, 382 §. — [13]) S:n 6 p. marrask. 2,383 §. — [14]) S:n 13 p. marrask. 2,439 §. — [15]) S:n 20 p. marrask. 2,492 §.

nila, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja toimistosihteeri T. S. Törnblom sekä tilintarkastajiksi poliisilääkäri N. E. M. Jännes ja osastopäällikkö S. A. Puranen ja varalle kaupunginkamreeri P. J. Björk ja asessori O. J. C. Paldani [1]); sekä

Asunto-osuuskunta Voitto: osastopäällikkö S. A. Puranen, sähköasentaja V. V. Salovaara ja toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit A. A. Blomberg ja J. Ståhlberg [2]).

Sokeaintalo-säätiön tilintarkastajaksi määrättiin [3]) v:ksi 1942 kaupunginreviisori N. O. Fellman.

Kasvatusopillisen kirjaston säätiön hallitukseen valittiin [4]) v:ksi 1942—44 sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto ja varalle kansliasihteeri A. A. Blomberg.

Sibelius-Akatemian säätiön isännistöön päätettiin [5]) v:ksi 1941—47 ehdottaa valittavaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. E. W. Suolahti.

Helsingin kansanteatteri oy:n johtokuntaan valittiin [6]) kertomusvuodeksi kaupunginsihteeri E. O. Mantere.

Helsingin sotilaspiirin kutsuntalautakuntaan valittiin [7]) v:n 1941 asevelvollisuuskutsuntaa varten, joka jatkui vielä v. 1942, everstiluutnantti G. I. Lydman ja varalle everstiluutnantti A. A. Wansén.

Suomen messut osuuskunnan hallintoneuvostoon valittiin [8]) kertomusvuodeksi liittosihteeri P. B. J. Railo sekä varalle teknillinen johtaja A. E. Moring ja kaupunginarkkitehti J. G. Taucher.

Elinkeino-oikeuksien myöntämistä koskevat lausunnot. Uudenmaan lääninhallitukselle annettavissa lausunnoissa kaupunginhallitus päätti puoltaa Saweko oy:n [9]) ja Eximag oy:n [10]) anomuksia saada harjoittaa aseiden ja ampumatarpeiden kauppaa, Oy. Algol ab:n [11]) anomusta saada harjoittaa ruudin välityskauppaa sekä Suomen forsiitti-dynamiitti oy:n [12]) anomusta saada harjoittaa räjähdysaineiden kauppaa.

---

[1]) Khs 27 p. marrask. 2,529 §. — [2]) S:n 11 p. jouluk. 2,643 §. — [3]) S:n 4 p. jouluk. 2,579 §. — [4]) S:n 30 p. jouluk. 2,738 §. — [5]) S:n 20 p. maalisk. 755 §. — [6]) S:n 23 p. tammik. 241 §. — [7]) S:n 13 p. maalisk. 657 § ja 18 p. jouluk. 2,667 §. — [8]) S:n 13 p. maalisk. 672 §. — [9]) S:n 12 p. kesäk. 1,545 §. — [10]) S:n 12 p. kesäk. 1,546 §. — [11]) S:n 31 p. heinäk. 1,846 §. — [12]) S:n 28 p. elok. 1,960 §.

III. Kiinteistölautakunta

Kaupunginvaltuuston valitsemana [1]) kiinteistölautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna toimistonjohtaja Y. A. Harvia ja sen jäseninä liittosihteeri V. A. Ahde, ent. pankinjohtaja T. N. A. Grotenfelt, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, toimitusjohtaja K. Huhtala, varatuomari R. G. I. Kallia, toimistopäällikkö G. M. Modeen, johtaja K. T. Salmio ja toimitsija O. I. Turunen. Lautakunnan valitsemana [2]) lautakunnan varapuheenjohtajana toimi johtaja Salmio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli toimitusjohtaja, v. t. kiinteistöjohtaja K. Hyvärinen.

Tonttijaostoon kuuluivat puheenjohtajana toimistonjohtaja Harvia ja jäseninä toimistopäällikkö Modeen ja toimitsija Turunen sekä varapuheenjohtajana johtaja Salmio ja varajäseninä liittosihteeri Ahde ja ent. pankinjohtaja Grotenfelt, maatalousjaostoon puheenjohtajana johtaja Salmio ja jäseninä ent. pankinjohtaja Grotenfelt ja varatuomari Kallia sekä varapuheenjohtajana toimistonjohtaja Harvia ja varajäseninä veturinkuljettaja Gröndahl ja toimitusjohtaja Huhtala, sekä talojaostoon puheenjohtajana toimitusjohtaja Huhtala ja jäseninä liittosihteeri Ahde ja veturinkuljettaja Gröndahl sekä varapuheenjohtajana varatuomari Kallia ja varajäseninä toimistopäällikkö Modeen ja toimitsija Turunen.

Kiinteistölautakunnalla oli vuoden aikana 41, maatalousjaostolla 10, tonttijaostolla 43 ja talojaostolla 10 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjain pykäläluku oli 1,719 ja lähetettyjen kirjeiden luku 955. Maatalousjaoston pöytäkirjain pykäläluku oli 73, tonttijaoston 552 ja talojaoston 66. Kiinteistötoimiston kansliaosaston diaariin merkittyjen asiain luku oli 3,003, joista yleisiä asioita 824, kansliaosastolle kuuluvia asioita 8, tonttiosastolle kuuluvia asioita 1,161, maatalousosastolle kuuluvia asioita 152, asemakaavaosastolle kuuluvia asioita 254, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle kuuluvia asioita 42, talo-osastolle kuuluvia asioita 378 ja kansanpuisto-osastolle kuuluvia asioita 184.

Lautakunnan vuoden aikana käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Lautakunnan kokoukset. Lautakunnan kokoukset päätettiin [3]) pitää maanantaisin klo 16, kesänaikana klo 15, tai pyhän ja juhlapäivän sattuessa seuraavana arkipäivänä.

Ilmoitusten ja kuulutusten julkaiseminen. Lautakunta päätti [4]) kertomusvuonna julkaista ilmoituksensa ja kuulutuksensa Ajan suunta, Arbe-

---

[1]) Ks. v:n 1940 kert. s. 79. — [2]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 3 §. — [3]) S:n 7 p. tammik. 5 §. — [4]) S:n 7 p. tammik. 6 §.

tarbladet, Helsingin sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen sosialidemokraatti ja Uusi Suomi nimisissä sanomalehdissä.

Työaika kesällä. Kiinteistötoimiston virka-aika kesäkuukausina määrättiin [1]) olemaan muina arkipäiviä klo 9—15.45 paitsi lauantaisin klo 9—13.

Viranhaltijat [2]). Sotapalvelukseen kutsuttujen kiinteistötoimiston viranhaltijain viransijaisuudet järjestettiin [3]) seuraavasti: sihteeri T. S. Törnblomin ja notaari E. A. Ruudun tilalle varatuomari V. G. Vartiovaara heinäkuun 1 p:stä lukien 6,140 mk:n kuukausipalkoin, johon sisältyivät kalliinajanlisäykset, ylivahtimestari K. H. Holmbergin tilalle oman toimensa ohella vahtimestari G. J. Hagelberg, tonttiosaston päällikön insinööri H. V. Rahdun tilalle oman toimensa ohella toimistopäällikkö J. A. Savolainen, apulaisagronoomi T. U. V. Toukomaan tilalle oman toimensa ohella kaupunginagronoomi A. J. Tamminen, maatalousosaston toimistoapulaisen T. A. Jussilan tilalle neiti S. Mustonen, kaupungingeodeetti E. A. Salosen tilalle oman toimensa ohella insinööri K. T. Saario, halli- ja torikaupan valvoja P. Kiven tilalle oman toimensa ohella everstiluutnantti A. A. Wansén, kansanpuisto-osaston päällikön K. K. Soinion tilalle oman toimensa ohella talo-osaston päällikkö S. A. Puranen sekä siltä varalta että toimistopäällikkö Savolainen kutsuttaisiin sotapalvelukseen, hänen tilalleen oman toimensa ohella asemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunila.

Tonttiosaston tilapäiseksi kanslia-apulaiseksi määrättiin [4]) ylioppilas K. Holopainen kolmen kuukauden ajaksi maaliskuun 16 p:stä lukien.

Asemakaavaosaston toimistoarkkitehti V. Tuukkanen määrättiin [5]) oman toimensa ohella marraskuun 5 p:stä lukien toistaiseksi avustamaan toimistopäällikköä tonttiosaston asiain valmistelussa. Edellyttäen, että kaupunginhallitus oikeutti lautakunnan ylittämään tilapäistä työvoimaa varten varatun määrärahan 37,200 mk:lla, päätettiin [6]) asemakaavaosastolle heinäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi palkata tilapäinen arkkitehti 3,600 mk:n ja tilapäinen piirtäjä 2,600 mk:n kuukausipalkoin, joihin tulivat lisäksi kaupunginvaltuuston hyväksymät kalliinajanlisäykset.

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston tilapäiseksi piirtäjäksi päätettiin [7]) määrätä herra E. Vatanen helmikuun 1 p:stä lukien enintään vuoden loppuun 2,600 mk:n kuukausipalkoin.

Talo-osaston apulaispäällikkö U. J. Kallio määrättiin [8]) kansanpuisto-osaston v. t. päälliköksi viimeksi mainitun osaston v. t. päällikön S. A. Purasen kesäloman ajaksi, joulukuun 8 p:stä vuoden loppuun. Saman osaston apulaisrakennusmestariksi lautakunta päätti [9]) määrätä toistaiseksi rakennusmestari E. E. Lintolan 3,440 mk:n kuukausipalkoin. Myönnettyään [10]) halli- ja torikaupan valvojalle T. Siltaselle hänen pyytämänsä eron virastaan huhtikuun 1 p:stä lukien lautakunta valitsi [11]) avoimeksi joutuneeseen virkaan herra P. O. Kiven määräten [12]) kunnallisten työväen-

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. kesäk. 948 §. — [2]) Kaikki viranhaltijoita koskevat asiat julkaistaan tässä huolimatta siitä, kuuluvatko ne jonkin muun osaston toimintaalaan. — [3]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,134 §, 7 p. heinäk. 1,158 ja 1,162 § sekä 28 p. heinäk. 1,190 §. — [4]) S:n 10 p. maalisk. 387 §. — [5]) S:n 10 p. marrask. 1,532 §. — [6]) S:n 9 p. kesäk. 1,050 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 137 §. — [8]) S:n 8 p. jouluk. 1,626 §. — [9]) S:n 20 p. lokak. 1,467 §. — [10]) S:n 27 p. tammik. 119 §. — [11]) S:n 28 p. huhtik. 726 §. — [12]) S:n 31 p. maalisk. 545 §.

asuntojen isännöitsijän A. A. Wansénin oman toimensa ohella hoitamaan kyseistä virkaa, kunnes herra Kivi toukokuun 1 p:nä ryhtyi sitä hoitamaan. Hakaniementorin kauppahallin kaitsijaksi valittiin [1]) reservivänrikki J. O. Viklund. Pirkkolan omakotialuetta varten päätettiin [2]) palkata tilapäinen paikallinen apulaisisännöitsijä toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun 2,000 mk:n kuukausipalkoin.

Tilapäiseksi urheilukenttien valvojaksi päätettiin [3]) ottaa työnjohtaja H. E. Kangas kesäkuun 20 p:n ja syyskuun 16 p:n väliseksi ajaksi 3,400 mk:n kuukausipalkoin, johon sisältyi myös kalliinajanlisäys. Ratsastushallin ylivahtimestarin virkaan lautakunta päätti [4]) valita ylikersantti V. V. Skarpin toukokuun 1 p:stä lukien. Mustikkamaan kaitsijaksi valittiin [5]) moottorinhoitaja V. G. Hellsten toukokuun 5 p:stä lukien.

Siirtolapuutarhaneuvojan apulaiseksi määrättiin [6]) puutarhaopettaja S. H. Perttula huhtikuun 15 p:n ja toukokuun 20 p:n väliseksi ajaksi 1,700 mk:n kuukausipalkoin. Siirtolapuutarhaneuvojan kesäapulaiseksi määrättiin rouva A. Hansen [7]) toukokuun 23 p:stä lukien toistaiseksi enintään virkaan kuuluvin palkkaeduin ja hänen tilapäiseksi piirtäjäapulaisekseen neiti K. Luostarinen [8]) kuukaudeksi kesäkuun 5 p:stä lukien 2,000 mk:n palkkioin.

Seuraavat tilapäiset viranhaltijat päätettiin [9]) määrätä hoitamaan edelleen silloisia virkojaan enintään v:n 1942 loppuun: kansliaosastolla vahtimestari P. S. Ailo 1,940 mk:n ja asiatyttö E. Saarinen 907 mk:n kuukausipalkoin, tonttiosastolla arkkitehti O. Nummiala 5,000 mk:n ja toimistoapulainen K. Holopainen 2,000 mk:n kuukausipalkoin, asemakaavaosastolla arkkitehti C. Meuschen 4,040 mk:n, piirtäjä R. Frankenhaeuser 3,040 mk:n, piirtäjä I. M. Kernen 1,940 mk:n ja asiapoika A. R. Fahlström 907 mk:n kuukausipalkoin, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolla vaakitsija M. R. Hakio 3,640 mk:n, vaakitsija V. O. Ihalainen 3,340 mk:n, vaakitsija T. J. Kaskinen 3,240 mk:n, piirtäjä E. Vatanen 3,040 mk:n, piirtäjä I. M. Auerma 2,340 mk:n, piirtäjä H. K. Mäkipää 1,940 mk:n, piirtäjä S. N. G. Andersin 1,879 mk:n ja piirtäjä R. E. Raeketo 1,879 mk:n kuukausipalkoin, talo-osastolla rakennusmestari E. E. Lintola 3,440 mk:n, toimistoapulainen G. Alopaeus 2,340 mk:n ja toimistoapulainen M. A. Tapanainen 1,940 mk:n kuukausipalkoin sekä kansanpuisto-osastolla kassanhoitaja G. M. Landgrén 2,440 mk:n ja siirtolapuutarhaneuvojan apulainen E. Hakanpää 2,340 mk:n kuukausipalkoin.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin kansliaosaston ylivahtimestarille K. H. Holmbergille helmikuun 9 p:stä maaliskuun 15 p:ään sijaisenaan osaston vahtimestari G. J. Hagelberg [10]), tonttiosaston rakennusneuvojalle rakennusmestari H. Jokiselle 3 viikkoa huhtikuun 28 p:stä lukien [11]), kaupunginagronoomi A. J. Tammiselle joulukuun 4 p:stä tammikuun 21 p:ään 1942 [12]), metsänvartija A. Sireenille huhtikuun 2 p:stä toukokuun 2 p:ään [13]), metsänvartija O. E. Skogmanille marraskuun 19 p:stä 1941 tammikuun 10 p:ään 1942 [14]), asemakaavaosaston piirtäjälle J. R. Cajanderille jatkettua sairaslomaa marraskuun 4 p:n ja 17 p:n väli-

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 26 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 360 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 1,076 §. — [4]) S:n 7 p. huhtik. 593 §. — [5]) S:n 21 p. huhtik. 679 §. — [6]) S:n 3 p. maalisk. 327 §. — [7]) S:n 26 p. toukok. 907 §. — [8]) S:n 16 p. kesäk. 1,075 §. — [9]) S:n 22 p. jouluk. 1,679 §. — [10]) S:n 17 p. helmik. 231 § ja 10 p. maalisk. 373 §. — [11]) S:n 5 p. toukok. 745 §. — [12]) S:n 8 p. jouluk. 1,629 §. — [13]) S:n 21 p. huhtik. 639 §. — [14]) S:n 22 p. jouluk. 1,676 §.

seksi ajaksi [1]), kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijälle A. A. Wansénille [2]) helmikuun 3 ja 15 p:n väliseksi ajaksi määräten isännöitsijä W. F. S. Risku oman toimensa ohella hoitamaan kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijän tointa sekä talo-osaston toimistoapulaiselle J. Milanille [3]) maaliskuun 18 p:n ja toukokuun 1 p:n väliseksi ajaksi.

Palkatonta virkavapautta myönnettiin [4]) asemakaavaosaston insinöörille E. J. A. Suhoselle 6 kuukauden ajaksi huhtikuun 1 p:stä lukien.

Lautakunta päätti [5]) hyväksyä ehdotuksen kiinteistötoimiston ylempien viranhaltijain kesälomiksi v. 1941 oikeuttaen toimistopäällikön tekemään ehdotukseen pienehköjä mahdollisesti tarpeellisia muutoksia. Toimiston muiden viranhaltijain kesälomien järjestäminen annettiin asianomaisten osastopäälliköiden tehtäväksi ja toimisto oikeutettiin ottamaan tarvittavat kesälomasijaiset.

Suojeluvalvojantehtävät. Kiinteistötoimiston suojeluvalvojaksi päätettiin [6]) määrätä talo-osaston apulaispäällikkö U. J. Kallio ja hänen apulaisekseen saman osaston vanhempi toimistoapulainen J. Milan.

Talonmies J. A. Stenbergille Somerontien kunnallisten työväenasuntojen suojeluvalvojan tehtävien hoitamisesta määrätty palkkio, 30 mk päivässä eli 900 mk kuukaudessa, päätettiin [7]) lakkauttaa syyskuun 1 p:stä lukien.

Laskujen hyväksyminen. Laskujen ja maksumääräysten hyväksymisestä päätettiin [8]), että toimistopäällikkö ja hänen estyneenä ollessaan sihteeri hyväksyy 11 pääluokan I lukuun, VII luvun 1, 2, 5, 8, 9, 10 ja 12 kohtiin sekä IX luvun I kohtaan kohdistuvat laskut, kaupunginagronoomi ja hänen estyneenä ollessaan apulaisagronoomi hyväksyy II lukuun ja VII luvun 11 kohtaan kohdistuvat laskut ja allekirjoittaa osaston shekkitilin shekit, talo-osaston päällikkö ja hänen estyneenä ollessaan apulaispäällikkö hyväksyy III luvun 1—49 kohtiin ja VII luvun 3 kohtaan kohdistuvat laskut sekä kansanpuisto-osaston päällikkö ja hänen estyneenä ollessaan kiinteistölautakunnan määräämä v.t. päällikkö hyväksyy IV ja V lukuun sekä VI luvun 1—10 kohtiin kohdistuvat laskut.

Vakuusasiakirjain tarkastus suoritettiin [9]) kaikkien niiden vakuusasiakirjain osalta, jotka olivat kiinteistölautakunnan hoidossa.

Pakilan ja Oulunkylän alueiden rakennusjärjestyksen ja rakennussuunnitelmamääräyksien laatiminen. Pakilan ja Oulunkylän alueiden rakennusjärjestyksen ja rakennussuunnitelmamääräyksien laatimista varten päätettiin [10]) asettaa komitea, johon valittiin puheenjohtajaksi kiinteistötoimiston toimistopäällikkö J. A. Savolainen sekä jäseniksi rakennustarkastaja A. V. Toivonen, asemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunila, tonttiosaston päällikkö H. V. Rahtu ja kaupungingeodeetti E. A. Salonen. Komitean asettamiselle oli saatava kaupunginhallituksen suostumus.

Katumaan korvausluettelo. Koska kaupunginhallitus oli kehoittanut kiinteistölautakuntaa laatimaan rakennussäännön 3 §:n 2 mom:iin tarkoitetut luettelot ja niitä edelleen hoitamaan, päätti [11]) lautakunta antaa

---

[1]) Kiint. lautak. 10 p. marrask. 1,528 §. — [2]) S:n 10 p. helmik. 229 §. — [3]) S:n 24 p. maalisk. 493 § ja 7 p. huhtik. 591 §. — [4]) S:n 31 p. maalisk. 506 §; vrt. khn jsto 20 p. maalisk. 3,333 §. — [5]) Kiint. lautak. 19 p. toukok. 843 §. — [6]) S:n 24 p. helmik. 273 §. — [7]) S:n 28 p. heinäk. 1,229 § ja 15 p. syysk. 1,376 §. — [8]) S:n 29 p. jouluk. 1,710 §. — [9]) S:n 29 p. jouluk. 1,713 §. — [10]) S:n 9 p. kesäk. 1,011 § ja 7 p. heinäk. 1,153 §; ks. tämän kert. s. 155. — [11]) Kiint. lautak. 16 p. kesäk. 1,080 §.

kyseisten luetteloiden, joita nimitettiin katumaan korvausluetteloksi, pitämisen kansliaosaston notaarin tehtäväksi, jonka myöskin tuli antaa rakennussäännön 29 §:n c kohdan edellyttämiä todistuksia korvausten suorittamisesta.

Vallilan alueen tehdastontit. Lautakunta hyväksyi [1]) omasta puolestaan eräiden Vallilan alueen tehdastonttien arviohinnat, joita oli toistaiseksi käytettävä kaupunginvaltuustolle tontteja koskevien ostoanomusten perusteella myyntiehdotuksia tehtäessä.

Perunan viljelys palstoilla. Hyväksyttiin [2]) suunnitelma palstojen luovuttamiseksi perunan viljelystä varten tulevana kesänä ja myönnettiin lautakunnan käyttövaroista 16,000 mk maanmittaus- ja kartastotöidenosaston käytettäväksi uusien perunapalstojen paaluttamista varten.

Joulukuusten pystyttäminen. Päätettiin [3]), ettei kertomusvuonna sotatilanteen vuoksi pystytetä julkisille paikoille tavanomaisia joulukuusia.

Talousarvio. Kiinteistötoimiston eri osastojen ehdotukset v:n 1942 talousarvioksi päätettiin [4]) eräin muutoksin lähettää kaupunginhallitukselle.

Käyttövarat. Lautakunnan käyttövaroista myönnettiin m. m. seuraavat määrärahat:

6,634: 85 mk kaupungin omistamien tilojen jakokustannusten suorittamiseksi [5]);

739 mk kahvitarjoilun järjestämiseksi kiinteistötoimiston eronneelle toimistopäällikölle J. W. Andersinille [6]);

100 mk ent. halli- ja torikaupan valvojan M. Heinosen muistotaulun valokuvaamiseksi [7]);

250 mk seppeleen hankkimiseksi Mustikkamaan katsijan F. E. Mannilan hautajaistilaisuuteen [8]); sekä

180 mk vahtimestari G. J. Hagelbergille perunapalstojen järjestelytöiden korvaamiseksi [9]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: erinäisten tilojen ja palstojen myyntitarjouksia kaupungille [10]); ilmatieteelliselle keskuslaitokselle luovutetun Vuorikadun tontin n:o 14 käyttöoikeutta [11]); Meilahden kaupunginosan viemäriolojen järjestelyä [12]); Helsingin oppikoulujen keskuskasvitarhan sijoittamista [13]); ammattimaisessa alueliikenteessä olevien kuorma-autojen lukumäärän rajoittamista [14]); ehdotusta kaupungin ja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan väliseksi työehtosopimukseksi [15]); kaupungin omakotitoimintaa [16]); tontin myyntiä Alkon kansanravintola oy:lle [17]); liikennekonstaapelien palkkaamista poliisilaitoksen ulkopuolelta [18]); säilytyspaikkojen hankkimista polttoainesäännöstelyn johdosta liikenteestä poistetuille vuokrahenkilöautoille [19]); uusien raitiotielinjojen rakentamista [20]); kuorma-

[1]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 66 § ja 27 p. tammik. 121 §. — [2]) S:n 10 p. maalisk. 376 §. — [3]) S:n 15 p. jouluk. 1,649 §. — [4]) S:n 8 p. syysk. 1,313 §, 15 p. syysk. 1,352 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 10 §, 28 p. huhtik. 684 §, 1 p. jouluk. 1,607 § ja 22 p. jouluk. 1,673 §. — [6]) S:n 13 p. tammik. 38 §. — [7]) S:n 3 p. helmik. 145 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 190 §. — [9]) S:n 26 p. toukok. 903 §. — [10]) S:n 27 p. tammik. 114 §, 28 p. huhtik. 685 § ja 9 p. kesäk. 1,015 §. — [11]) S:n 3 p. helmik. 152 §. — [12]) S:n 10 p. helmik. 192 §. — [13]) S:n 17 p. helmik. 240 § ja 17 p. maalisk. 423 §. — [14]) S:n 17 p. maalisk. 418 §. — [15]) S:n 17 p. maalisk. 424 §. — [16]) S:n 31 p. maalisk. 503 §. — [17]) S:n 7 p. huhtik. 561 §. — [18]) S:n 26 p. toukok. 905 §. — [19]) S:n 9 p. kesäk. 1,014 §. — [20]) S:n 9 p. kesäk. 1,064 §.

autojen pysäköimispaikkoja [1]); liikehuoneistojen vuokrasäännöstelyä [2]); luonnonsuojelutyön kehittämistä [3]); sekä ehdotusta kaupungin uudeksi rakennusjärjestykseksi [4]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: Talin taimistoa koskevan veroilmoituksen laatimista ja verojen maksua [5]); Vallilan tehdastonttien vuokraehtoja [6]); palkkauskysymyksiä [7]); erilaisia määrärahoja koskevia asioita [8]); lautakunnan oikeuttamista laadituttamaan Degerön taajaväkisen yhdyskunnan alueen rakennussuunnitelma [9]); komitean mietintöä kaupungin kiinteistöluettelon uudelleen järjestämiseksi [10]); Katariinankadun leventämistä [11]); maa-alueen myyntiä Maanviljelyskonetehdas oy:lle [12]); sekä eräiden viranhaltijain vapauttamista sotapalveluksesta virastotyöhön [13]).

2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat

Tonttien myyntiluettelo. Lautakunta päätti [14]) hyväksyä luettelon v. 1941 myytävistä tonteista alistaen päätöksensä kaupunginhallituksen vahvistettavaksi.

Myydyt tontit. Kiinteistölautakunta möi vuoden aikana alla mainitut tontit:

Korttelin numero	Katu tai alue	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
387	Aleksis Kiven katu	74	Lääketieteenlisensiaatti P. J. Karppinen [15])	741.7	250,300
388	» » »	78	Lääketieteenlisensiaatti P. J. Karppinen [15])	1,569.5	408,000
696	Elimäenkatu	5	Rauta- ja metallivalimo Suomi [16])	2,825.1	1,067,500
696	»	9	Helsingin Kutomo ja kravatti oy. [17])	4,240.3	1,317,500
696	»	15	J. Järvelän lakka- ja väritehdas oy. [18])	1,413.0	499,400
694	»	17	Johtaja K. Raivio [19])	2,853.0	850,100
694	»	19	Johtaja H. Schlüter [20])	1,211.8	350,600
693	»	20	Metalliruiskutus oy. [21])	2,095.0	745,700
694	»	23	Kiinteimistö oy. Elimäenkatu 23 [22])	1,056.7	362,000

[1]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,133 §. — [2]) S:n 18 p. elok. 1,245 §. — [3]) S:n 20 p. lokak. 1,433 §. — [4]) S:n 1 p. jouluk. 1,606 §. — [5]) S:n 27 p. tammik. 113 §. — [6]) S:n 10 p. helmik. 187 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 330 §, 10 p. maalisk. 370 ja 373 §, 7 p. huhtik. 549 §, 28 p. huhtik. 686 §, 9 p. kesäk. 1,016 §, 28 p. heinäk. 1,189 §, 20 p. lokak. 1,426 §, 27 p. lokak. 1,480 § ja 15 p. jouluk. 1,647 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 372 §, 3 p. kesäk. 942 §, 15 p. syysk. 1,354 §, 29 p. syysk. 1,388 § ja 22 p. jouluk. 1,677 ja 1,678 §. — [9]) S:n 12 p. toukok. 788 §. — [10]) S:n 12 p. toukok. 792 §. — [11]) S:n 28 p. heinäk. 1,196 §. — [12]) S:n 15 p. syysk. 1,355 § ja 20 p. lokak. 1,430 §. — [13]) S:n 15 p. syysk. 1,356 § ja 20 p. lokak. 1,424 §. — [14]) S:n 24 p. maalisk. 460 §. — [15]) S:n 7 p. huhtik. 564 §. — [16]) S:n 24 p. maalisk. 454 §; ks. tämän kert. s. 62. — [17]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 68 § ja 3 p. maalisk. 328 §; ks. tämän kert. s. 62. — [18]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. tämän kert s. 61. — [19]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 454 §; ks. tämän kert. s. 59. — [20]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. tämän kert. s. 61. — [21]) Kiint. lautak. 7 p. huhtik. 566 § ja 12 p. toukok. 789 §; ks. tämän kert. s. 59 ja khs 4 p. jouluk. 2,563 §. — [22]) Kiint. lautak. 7 p. huhtik. 567 § ja 12 p. toukok. 789 §; ks. tämän kert s. 61.

Korttelin numero	Katu tai alue	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
693	Elimäenkatu	24	Oy. Metalliteos [1])	2,019.5	815,800
707	»	25	Oy. Rakennuskonepaja [2])	2,347.0	694,100
707	»	27	Oy. Rakennustoimi [3])	2,677.3	905,200
51	Herttoniemi	—	Paperituote oy. [4])	10,000.0	1,440,000
51	»	—	Tienhaaran kattohuopateollisuus oy. [5])	13,315.0	1,920,000
52	»	—	Oy. Mercantile [6])	10,324.0	1,486,656
52	»	—	Suomen silkkikutomo oy. [7])	15,326.8	2,210,000
53	»	—	Oy. Elo ab. [8])	8,000.0	972,000
53	»	—	Gustav Paulig ja K:ni [9])	14,000.0	2,016,000
54	»	—	Oy. Airam ab. [10])	36,300.0	5,230,000
55	»	—	Everstiluutnantti M. Saurio [11])	3,421.7	493,000
55	»	—	Tiemestari P. Salminen [12])	3,000.0	432,000
384	Heinolankatu	4	Rakennusmestari U. Walhelm [13])	1,208.8	245,000
580	Hämeentie	68	HAKA osuuskunta [14])	2,092.2	1,644,500
668	»	—	Oy. Arabia ab. [15])	20,567.0	1,172,300
668	»	Katumaa	Oy. Arabia ab. [16])	461.7	129,000
669	»	—	Oy. Arabia ab. [15])	58,618.0	7,952,700
669	»	Katumaa	Oy. Arabia ab. [16])	1,536.0	361,000
356	Josafatinkatu	15	Rakennusmestarit A. ja U. Euramaa [17])	1,003.7	546,000
384	Karjalankatu	5	Rakennusmestari Y. Vuorinen [18])	1,598.0	362,900
693	Kuortaneenkatu	8	Oy. Kuortaneenkatu 8 [19])	2,271.6	861,300
692	»	11	Oy. Metro-Auto ab. [20])	3,463.0	1,376,000
692	»	13	Oy. Kiiltokangas ab. [21])	2,815.1	1,121,400
692	Kuortaneenkatu	15	Tikkurilan silkki oy. [22])	2,424.8	931,500
700	Lemuntie	2	Oy. Helsingin silkkikutomo [23])	1,288.5	244,300
700	»	4	Oy. Helsingin silkkikutomo [23])	1,300.0	283,800
700	»	6	Johtaja T. Hyryläinen ja työnjohtaja K. Hyryläinen [24])	1,207.5	260,400
707	»	7	Helsingin kahvipaahtimo oy. [25])	1,048.1	263,200
707	»	9	Johtajat E., K. ja M. Bergman [26])	1,229.0	338,600
580	Mäkelänkatu	3	HAKA, osuuskunta [27])	2,431.8	529,900

[1]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,123 §; ks. tämän kert. s. 61. — [2]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. tämän kert. s. 62. — [3]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. tämän kert. s. 60. — [4]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 454 §; ks. tämän kert. s. 63. — [5]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,123 §; ks. tämän kert. s. 62. — [6]) Kiint. lautak. 10 p. helmik. 194 §; ks. tämän kert. s. 63. — [7]) Kiint. lautak. 7 p. heinäk. 1,157 §; ks tämän kert. s. 63. — [8]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. v:n 1940 kert. s. 193 ja tämän kert. s. 62. —) Kiint. lautak. 20 p. lokak. 1,431 §; ks. tämän kert. s. 64. — [10]) Kiint. lautak. 26 p. toukok. 909 § ja 7 p. heinäk. 1,157 §; ks. tämän kert. s. 63. — [11]) Kiint. lautak. 29 p. syysk. 1,387 §; ks. tämän kert. s. 64. — [12]) Kiint. lautak. 7 p. heinäk. 1,157 §; ks. tämän kert. s. 63. — [13]) Kiint. lautak. 7 p. huhtik. 564 §. — [14]) S:n 7 p. heinäk. 1,157 §; ks tämän kert. s. 58. — [15]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. v:n 1939 kert. s. 58. — [16]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. tämän kert. s. 66. — [17]) Kiint. lautak. 5 p. toukok. 754 §. — [18]) S:n 7 p. huhtik. 564 §. — [19]) S:n 30 p. kesäk. 1,123 §; ks. tämän kert. s. 59. — [20]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 789 §; ks. tämän kert. s. 60. — [21]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 454 §; ks. tämän kert. s. 62. — [22]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 328 §; ks. tämän kert. s. 58. — [23]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 328 §; ks. tämän kert. s. 59. — [24]) Kiint. lautak. 3 p. kesäk. 943 §; ks. tämän kert. s. 59. — [25]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 328 §; ks. tämän kert. s. 59. — [26]) Kiint. lautak. 7 p. huhtik. 565 § ja 12 p. toukok. 789 §; ks. tämän kert. s. 60. — [27]) Kiint. lautak. 7 p. heinäk. 1,157 §; ks. tämän kert. s. 58.

Korttelin numero	Katu tai alue	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
580	Mäkelänkatu	5	HAKA, osuuskunta [1])	2,640.0	481,900
580	»	7	HAKA, osuuskunta [1])	1,876.4	363,000
539	»	16	Asunto-oy. Mäkelänkatu 16 [2])	584.4	264,000
705	»	36	Asunto-oy. Mäkelänkatu 36 [3])	601.3	300,000
706	»	38	Asunto oy. Mäkelänkatu 38 [3])	768.0	330,600
707	»	52	Oy. Suomen Höyhen ab. [4])	1,080.0	304,100
707	»	54	Johtaja E. Majander [5])	1,080.0	305,600
707	»	56	Johtajat E., K. ja M. Bergman [6])	1,266.4	351,700
707	»	58	Keskuslämpö oy. [7])	1,586.6	493,000
707	»	60	Keskuslämpö oy. [7])	1,815.5	599,300
699	Nilsiänkatu	6	Rauta- ja metallivalimo Suomi [8])	1,228.8	389,500
703	»	7	Lääketehdas Orion oy. [9])	1,531.2	222,200
700	»	11	Oy. Helsingin silkkikutomo [10])	1,299.3	205,100
699	»	8	Oy. Hissko ab. [11])	1,410.5	423,000
700	»	13	Oy. Helsingin silkkikutomo [10])	1,383.4	295,200
703	»	9	Lääketehdas Orion oy. [9])	1,429.1	233,200
699	»	12	Lääketehdas Orion oy. [12])	4,140.0	1,010,800
699	»	16	Heteka oy. [13])	1,345.0	326,400
699	»	18	Heteka oy. [13])	3,117.7	852,400
297	Pitkänsillanranta	3	Alkon kansanravintola oy. [14])	1,580.3	5,460,000
224	Pitäjänmäki	—	Oy. Hitsauspuikko ab. [15])	2,630.0	316,000
225	»	6	Oy. Seinä [16])	2,880.4	346,000
—	»	—	Kuusinen oy. [17])	12,783.2	1,534,000
—	»	—	Turun vanu [18])	3,000.0	360,000
386	Porvoonkatu	30	Liikemies J. E. Kärkkäinen [19])	750.8	221,000
532	Päijänteentie	14	Enso Gutzeit oy. [20])	4,110.5	1,787,000
700	Pälkäneenkatu	17	Oy. Textiilivärjäämö [21])	1,131.7	222,900
511	Sutelantie	2	Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto [22])	7,462.3	1,500,000
532	Teollisuuskatu	1f	J. Honkasen Trikootehdas [23])	1,410.3	655,300
695	»	17	Oy. Metallivalimo Lepistö [24])	1,800.6	816,000
695	»	19	Tehtailija A. Müller [25])	1,801.2	785,400
693	»	23	Emali oy. [26])	2,475.0	1,024,500

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. heinäk. 1,157 §; ks. tämän kert. s. 58. — [2]) Kiint. lautak. 10 p. helmik. 194 §; ks tämän kert. s. 57. — [3]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. tämän kert. s. 57. — [4]) Kiint. lautak. 3 p. kesäk. 943 §; ks. tämän kert. s. 60. — [5]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 789 §; ks. tämän kert. s. 60. — [6]) Kiint. lautak. 7 p. huhtik. 565 § ja 12 p. toukok. 789 §; ks. tämän kert. s. 60. — [7]) Kiint. lautak. 10 p. maalisk. 375 §; ks. tämän kert. s. 60. — [8]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 454 §; ks. tämän kert. s. 62. — [9]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 39 §; ks. v:n 1940 kert. s. 48. — [10]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 328 §; ks. tämän kert. s. 59. — [11]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 789 §; ks. tämän kert. s. 61. — [12]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 328 §; ks. tämän kert. s. 61. — [13]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. tämän kert. s. 60. — [14]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 789 §; ks. tämän kert. s. 56. — [15]) Kiint. lautak. 29 p. syysk. 1,387 §; ks. tämän kert. s. 65. — [16]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,123 §; ks. tämän kert. s. 66. — [17]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,123 §; ks. tämän kert. s. 63. — [18]) Kiint. lautak. 26 p. toukok. 912 § ja 7 p. heinäk. 1,157 §; ks. tämän kert. s. 65. — [19]) Kiint. lautak. 26 p. toukok. 914 §. — [20]) S:n 3 p. kesäk. 943 §; ks. tämän kert. s. 62. — [21]) Kiint. lautak. 3 p. kesäk. 943 §; ks. tämän kert. s. 59. — [22]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 454 §; ks. tämän kert. s. 67. — [23]) Kiint. lautak. 3 p. kesäk. 943 §; ks. tämän kert. s. 61. — [24]) Kiint. lautak. 1 p. jouluk. 1,610 §; ks. tämän kert. s. 61. — [25]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 605 §; ks. tämän kert. s. 61. — [26]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,123 §; ks. tämän kert. s. 59.

Korttelin numero	Katu tai alue	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
693	Teollisuuskatu	25	Oy. Medica ab. [1])	2,091.9	782,300
693	»	33	Oy. Keskusvalimo [2])	2,379.0	1,016,700
705	Vesannontie	9	Oy. Vesannontie 9 [3])	522.0	173,500
532	Vääksyntie	4	Helsingin takomo oy. [4])	2,483.7	1,104,500

Myydyn tontin kauppakirjan allekirjoittaminen. Myydyn tontin kauppakirjan allekirjoittamiseen myönnettiin lykkäystä 22 tapauksessa [5]).

Rakennusvelvollisuuden täyttäminen. Katsottiin [6]), että korttelin n:o 700 tontteja n:ot 2, 4, 11 ja 13 koskeva rakennusvelvollisuus oli tullut täytetyksi.

Rakennusajan pidentäminen. Suostuttiin [7]) Asko oy:n anomukseen yhtiön vuokraoikeuksin hallitseman korttelissa n:o 532 sijaitsevan tehdastontin n:o 12 rakennusajan pidentämiseksi.

Tonttijaon hyväksyminen. Tonttiosaston laatiman ehdotuksen mukaisesti hyväksyttiin [8]) tonttijako Pirkkolan omakotialueen kortteleissa n:ot 221 ja 231 sekä osittain kortteleissa n:ot 216, 217, 218 ja 219.

Vuokralle annetut asuntotontit ja -palstat. Kiinteistölautakunta teki seuraavat asuntotarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
XXV kaupunginosa, kortt. n:o 821, tontti n:o 2	Sosiaalinen asuntotuotanto oy. [9])	1999, jouluk. 31	81,250
S:n kortt. n:o 842, tontti n:o 1	Hakan asunto oy. Joukolantie 1 [10])	1999, jouluk. 31	24,500
S:n » » 842 » » 3	Hakan asunto oy. Joukolantie 3 [10])	1999, jouluk. 31	31,500
Marttila, kortt. n:o 1, tontit n:ot 1—11	Suomen punainen risti [11])	1945, marrask. 30 1990, marrask. 30	9,755 16,258
S:n kortt. n:o 2, tontit n:ot 10—19	Suomen punainen risti [11])	1945, marrask. 30 1945, marrask. 30	8,347 13,912
S:n kortt. n:o 3, tontit n:ot 1—4	Suomen punainen risti [12])	1945, marrask. 30 1990, marrask. 30	3,594 5,990
S:n kortt. n:o 4, tontti n:o 1	Suomen punainen risti [12])	1945, marrask. 30 1990, marrask. 30	720 1,200

[1]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 67 § ja 3 p. maalisk. 328 §; ks. tämän kert. s. 58. — [2]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,123 §; ks. tämän kert. s. 61. — [3]) Kiint. lautak. 10 p. helmik. 194 §; ks. tämän kert. s. 57. — [4]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,123 §; ks. tämän kert. s. 61. — [5]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 20 §, 3 p. helmik. 160 §, 24 p. helmik. 282 §, 3 p. maalisk. 342 §, 12 p. toukok. 795 §, 9 p. kesäk. 1,017 §, 18 p. elok. 1,252 §, 8 p. syysk. 1,314 ja 1,315 §, 29 p. syysk. 1,389 §, 20 p. lokak. 1,438 §, 10 p. marrask. 1,542, 1,543, 1,544 ja 1,547 §, 17 p. marrask. 1,564 ja 1,571 §, 24 p. marrask. 1,591 §, 1 p. jouluk. 1,613 §, 22 p. jouluk. 1,680, 1,684 ja 1,685 §. — [6]) Kiint. lautak. 15 p. syysk. 1,367 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 1,565 §. — [8]) S:n 16 p. kesäk. 1,092 §. — [9]) S:n 31 p. maalisk. 517 §. — [10]) S:n 24 p. maalisk. 467 §. — [11]) S:n 12 p. toukok. 801 §. — [12]) S:n 12 p. toukok. 801 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Pirkkola, kortt. n:o 226, tontti n:o 3	Rouva I. Muraja [1])	1946, huhtik. 30 2000, jouluk. 31	1,120 1,860
S:n kortt. n:o 226, tontti n:o 5	Kapteeni A. Suutarinen [2])	1946, kesäk. 14 2000, jouluk. 31	1,100 1,830
S:n » » 226 » » 6	Konekorjausmies Y. W. Nurminen [3])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	960 1,600
S:n » » 226 » » 7	Kotitarkkailija V. Rapeli [4])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	1,080 1,800
S:n » » 226 » » 10	Koneseppä M. Palmuaho [5])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	940 1,560
S:n » » 226 » » 12	Metsätyönjohtaja A. Osipoff [6])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	930 1,540
S:n » » 226 » » 13	Lääkäri B. E. G. Flittner [7])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	1,020 1,700
S:n » » 226 » » 14	Työntekijä E. Sorvari [8])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	870 1,450
S:n » » 226 » » 15	Makkaratyöntekijä P. Ulma [9])	1946, kesäk. 30 2000, jouluk. 31	1,010 1,680
S:n » » 226 » » 16	Veturinlämmittäjä H. Korpela [10])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	860 1,430
S:n » » 226 » » 17	Ent. kauppaedustaja S. Blaschkow [11])	1946, toukok. 14 2000, jouluk. 31	940 1,570
S:n » » 226 » » 18	Työntekijä H. Virolainen [12])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	850 1,410
S:n » » 226 » » 19	Perämies L. Hausch [7])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	920 1,540
S:n » » 226 » » 20	Veturinkuljettaja A. A. Viljakainen [13])	1946, heinäk. 6 2000, jouluk. 31	840 1,390
S:n » » 226 » » 21	Seppä T. V. Laitinen [14])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	910 1,510
S:n » » 226 » » 22	Rouva O. Tuulos [15])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	830 1,380
S:n » » 226 » » 23	Poliisikonstaapeli M. Tapanainen [4])	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	890 1,480
S:n » » 226 » » 25	Perämies E. Grönfors [9])	1946, kesäk. 30 2000, jouluk. 31	870 1,450
S:n » » 226 » » 26	Varastomies J. Jyrkinen [6])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	800 1,340
S:n » » 226 » » 27	Ent. sähköttäjä A. Kuisma [7])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	850 1,420
S:n » » 226 » » 28	Rappari J. J. Aalto [14])	1946, huhtik. 30 2000, jouluk. 31	790 1,320
S:n » » 227 » » 3	Kauppias E. I. Huhta [16])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	990 1,640
S:n » » 227 » » 4	Edustaja J. F. Kankkunen [17])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	1,020 1,700
S:n » » 227 » » 6	Rappari Y. J. Kyllönen [17])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	1,000 1,660

[1]) Tonttij. 28 p. huhtik. 277 §. — [2]) S:n 16 p. kesäk. 418 §. — [3]) S:n 3 p. helmik. 89 §. — [4]) S:n 31 p. maalisk. 203 §. — [5]) S:n 10 p. maalisk. 163 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 45 §. — [7]) S:n 7 p. huhtik. 229 §. — [8]) S:n 7 p. huhtik. 234 §. — [9]) S:n 30 p. kesäk. 431 §. — [10]) S:n 9 p. kesäk. 401 §. — [11]) S:n 12 p. toukok. 316 §. — [12]) S:n 19 p. toukok. 347 §. — [13]) S:n 20 p. lokak. 483 §. — [14]) S:n 21 p. huhtik. 255 §. — [15]) S:n 20 p. tammik. 45 § ja 3 p. helmik. 73 §. — [16]) Tonttij. 21 p. huhtik. 261 §. — [17]) S:n 3 p. maalisk. 143 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Pirkkola, kortt. n:o 227, tontti n:o 7	Autonkuljettaja M. Haajanen [1])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	950 1,580
S:n kortt. n:o 227, tontti n:o 8	Lämmittäjä A. Huhtanen [2])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	980 1,620
S:n » » 227 » » 9	Kirvesmies T. E. Reponen [3])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	930 1,540
S:n » » 227 » » 10	Johtotarkastaja O. Häkkinen [4])	1946, kesäk. 10 2000, jouluk. 31	950 1,590
S:n » » 227 » » 11	Rouva A. L. Wiik [5])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	910 1,510
S:n » » 227 » » 12	Lasinleikkaaja K. Kurppa [6])	1946, maalisk. 14 2000, tammik. 31	930 1,550
S:n » » 227 » » 13	Rouva P. Woittovitsch [7])	1946, kesäk. 27 2000, jouluk. 31	890 1,480
S:n » » 227 » » 15	Liikeapulainen W. Mikkonen [8])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	870 1,450
S:n » » 227 » » 16	Nahkatarkastaja J. E. Kankkunen [9])	1946, lokak. 31 2000, jouluk. 31	890 1,480
S:n » » 227 » » 17	Rouva V. Saksanen [8])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	850 1,410
S:n » » 227 » » 18	Ent. talonomistaja H. Kyllönen [10])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	920 1,530
S:n » » 227 » » 19	Konttoristi A. Franck [11])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	790 1,320
S:n » » 227 » » 20	Nuohooja H. Karjalainen [12])	1946, toukok. 31 2000, jouluk. 31	850 1,420
S:n » » 227 » » 22	Työntekijä J. Kurjanen [6])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	830 1,370
S:n » » 227 » » 24	Vaatturi C. Matikainen [13])	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	800 1,340
S:n » » 227 » » 25	Kirvesmies G. Seppinen [11])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	660 1,140
S:n » » 227 » » 26	Panimotyöntekijä U. Määttänen [2])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	820 1,370
S:n » » 228 » » 28	Myyjä S. K. Suutari [14])	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	820 1,360
S:n » » 228 » » 29	Vaatturi, J. Siltamies [2])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	750 1,250
S:n » » 228 » » 30	Konttoristi V. Hämäläinen [15])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	790 2,000
S:n » » 228 » » 31	Kivityöntekijä N. Hämäläinen [10])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	730 1,210
S:n » » 228 » » 32	Kattilaseppä A. R. Syrjäläinen [3])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	770 1,270
S:n » » 228 » » 34	Ent. Talonmies J. Strandén [16])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	740 1,230
S:n » » 228 » » 35	Muurari H. I. Kyllönen [17])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	690 1,140

[1]) Tonttij. 3 p. helmik. 88 §. — [2]) S:n 10 p. maalisk. 163 §. — [3]) S:n 7 p. huhtik. 234 §. — [4]) S:n 16 p. kesäk. 420 §. — [5]) S:n 30 p. kesäk. 432 §. — [6]) S:n 3 p. kesäk. 384 §. — [7]) S:n 7 p. heinäk. 441 §. — [8]) S:n 17 p. helmik. 109 §. — [9]) S:n 1 p. jouluk. 526 §. — [10]) S:n 3 p. maalisk. 143 §. — [11]) S:n 9 p. kesäk. 401 §. — [12]) S:n 30 p. kesäk. 429 §. — [13]) S:n 24 p. maalisk. 191 §. — [14]) S:n 17 p. maalisk. 174 §. — [15]) S:n 17 p. marrask. 512 §. — [16]) S:n 10 p. maalisk. 163 §. — [17]) S:n 5 p. toukok. 297 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Pirkkola, kortt. n:o 228, tontti n:o 36	Kirjatyöntekijä V. Kalpio [1]	1946, heinäk. 2 2000, jouluk. 31	710 1,180
S:n kortt. n:o 228, tontti n:o 37	Työntekijä V. Lehti [2]	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	750 1,250
S:n » » 228 » » 38	Työntekijä P. Inkinen [1]	1946, heinäk. 4 2000, jouluk. 31	770 1,280
S:n » » 228 » » 40	Sementtityöntekijä U. Laitinen [2]	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	740 1,230
S:n » » 228 » » 42	Opettaja A. Koski [3]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	890 1,480
S:n » » 229 » » 30	Puuseppä D. E. Leskinen [4]	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	790 1,310
S:n » » 229 » » 31	Johtaja S. Z. Vähä [5]	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	880 1,470
S:n » » 229 » » 33	Autonkuljettaja U. Ahola [6]	1946, huhtik. 30 2000, jouluk. 31	840 1,410
S:n » » 229 » » 34	Puuseppä L. Vaittinen [7]	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	730 1,210
S:n » » 229 » » 35	Rouva H. M. Kosonen [8]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	810 1,340
S:n » » 229 » » 36	Maalari A. Olkkonen [9]	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	700 1,160
S:n » » 229 » » 37	Ilmoitustenhankkija E. E. Ahonen [5]	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	730 1,220
S:n » » 229 » » 38	Puuseppä A. Koskinen [10]	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	640 1,060
S:n » » 229 » » 39	Jalkineliikkeenharjoittaja J. Soininen [5]	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	700 1,160
S:n » » 229 » » 40	Puuseppä T. Haaja [10]	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	680 1,140
S:n » » 229 » » 41	Muusikeri V. J. Lahtinen [11]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	710 1,180
S:n » » 229 » » 42	Vahtimestari J. Ojalainen [7]	1946, tammik. 31 2000, jouluk. 31	650 1,080
S:n » » 229 » » 43	Näyttelijä V. Siivola [12]	1946, huhtik. 30 2000, jouluk. 31	670 1,110
S:n » » 229 » » 45	Rouva T. Virtanen [13]	1946, huhtik. 20 2000, jouluk. 31	830 1,390
S:n » » 230 » » 44	Rautatieläinen F. L. Tuomi [14]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	1,120 1,860
S:n » » 230 » » 46	Tullivartija E. Julkunen [15]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	1,040 1,720
S:n » » 230 » » 47	Agronoomi A. J. Manninen [8]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	1,040 1,730
S:n » » 230 » » 48	Kattilaseppä T. Hyvärinen [16]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	950 1,590
S:n » » 230 » » 49	Kengitysseppä V. Laine [17]	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	970 1,610
S:n » » 230 » » 50	Kirjaltaja K. Kunelius [18]	1946, kesäk. 10 2000, jouluk. 31	870 1,450

[1]) Tonttij. 7 p. heinäk. 441 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 143 §. — [3]) S:n 10 p. maalisk. 152 §. — [4]) S:n 21 p. huhtik. 261 §. — [5]) S:n 7 p. huhtik. 229 §. — [6]) S:n 7 p. huhtik. 229 § ja 3 p. kesäk. 384 §. — [7]) S:n 7 p. huhtik. 234 §. — [8]) S:n 31 p. maalisk. 203 §. — [9]) S:n 13 p. tammik. 26 §. — [10]) S:n 20 p. tammik. 45 §. — [11]) S:n 24 p. maalisk. 190 §. — [12]) S:n 28 p. huhtik. 277 §. — [13]) S:n 21 p. huhtik. 240 §. — [14]) S:n 17 p. maalisk. 175 §. — [15]) S:n 5 p. toukok. 297 §. — [16]) S:n 12 p. toukok. 326 §. — [17]) S:n 21 p. huhtik. 255 §. — [18]) S:n 16 p. kesäk. 420 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Pirkkola, kortt. n:o 230, tontti n:o 51	Kivityöntekijä T. H. Metsälampi [1])	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	900 1,500
S:n kortt. n:o 230, tontti n:o 52	Työntekijä E. Rilanne [2])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	900 1,490
S:n » » 230 » » 53	Taidemaalari M. Taskinen [3])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	830 1,390
S:n » » 230 » » 54	Kirjaltaja M. Salonen [4])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	850 1,410
S:n » » 230 » » 59	Rouva V. S. Karukoski [5])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	1,030 1,710
S:n » » 232 » » 2	Vanginvartija U. Valkonen [6])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	860 1,430
S:n » » 232 » » 6	Huonekalukiilloittaja V. Vilpponen [7])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	790 1,310
S:n » » 232 » » 8	Konttoristi T. Vahlroos [8])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	730 1,220
S:n » » 232 » » 10	Autoilija E. Luukkonen [9])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	790 1,320
S:n » » 232 » » 12	Kirjaltaja Y. A. Rantala [7])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	790 1,310
S:n » » 232 » » 14	Nahkatyöntekijä K. V. Lehto [2])	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	760 1,270
S:n » » 233 » » 1	Autonkuljettaja E. Huotari [3])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	770 1,280
S:n » » 233 » » 3	Sähköasentaja F. Vesa [7])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	760 1,260
S:n » » 233 » » 5	Kirjaltaja N. Salminen [3])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	690 1,140
S:n » » 233 » » 7	Konttoristi T. Grönberg [10])	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	690 1,140
S:n » » 233 » » 11	Piirtäjä O. J. Sajama [11])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	720 1,200
S:n » » 233 » » 13	Sähköasentaja P. A. Mikkonen [11])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	720 1,190
S:n » » 233 » » 15	Elintarvetyöntekijä B. Saurila [9])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	710 1,190
S:n » » 233 » » 17	Varastonhoitaja V. Kontio [9])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	710 1,190
S:n » » 233 » » 19	Varastomies F. Tjurin [3])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	710 1,190
S:n » » 233 » » 21	Höylääjä J. A. Miettinen [11])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	700 1,160
S:n » » 234 » » 1	Toimistoapulainen M. Kaartinen [12])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	880 1,460
S:n » » 234 » » 2	Uunimuurari E. Meronen [13])	1946, toukok, 31 2000, jouluk, 31	930 1,550
S:n » » 234 » » 3	Konepajatyöntekijä T. Viskari [14])	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	860 1,430
S:n » » 234 » » 4	Varastotyöntekijä O. Rikkonen [15])	1946, helmik. 14 2000, jouluk. 31	860 1,430

[1]) Tonttij. 31 p. maalisk. 203 §. — [2]) S:n 17 p. maalisk. 175 §. — [3]) S:n 3 p. kesäk. 384 §. — [4]) S:n 31 p. maalisk. 197 §. — [5]) S:n 7 p. huhtik. 229 §. — [6]) S:n 17 p. helmik. 109 §. — [7]) S:n 21 p. huhtik. 261 §. — [8]) S:n 9 p. kesäk. 401 §. — [9]) S:n 12 p. toukok. 326 §. — [10]) S:n 7 p. huhtik. 229 § ja 21 p. huhtik. 254 §. — [11]) S:n 3 p. maalisk. 143 §. — [12]) S:n 10 p. maalisk. 163 §. — [13]) S:n 3 p. kesäk. 379 §. — [14]) S:n 12 p. toukok. 326 §. — [15]) S:n 17 p. helmk. 109 § ja 5 p. toukok. 297 §

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Pirkkola, kortt. n:o 234, tontti n:o 5	Speditööri V. A. Soininen [1]	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	800 1,330
S:n kortt. n:o 234, tontti n:o 6	Kirvesmies E. Nurmiainen [2]	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	840 1,400
S:n » » 234 » » 7	Vanginvartija H. Pirhonen [3]	1946, kesäk. 3 2000, jouluk. 31	780 1,300
S:n » » 234 » » 8	Metallityöntekijä H. Lehtonen [4]	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	780 1,300
S:n » » 234 » » 9	Sähköasentaja A. Helen [5]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	760 1,270
S:n » » 234 » » 10	Puuseppä J. Jahnukainen [6]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	760 1,270
S:n » » 234 » » 12	Vahtimestari V. J. Mattila [1]	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	740 1,240
S:n » » 234 » » 13	Työntekijä A. Osa [7]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	690 1,150
S:n » » 234 » » 16	Ent. kauppias L. Porkka [8]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	770 1,280
S:n » » 234 » » 17	Kirjeenkantaja A. A. Ala-Outinen [7]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	680 1,130
S:n » » 234 » » 19	Katsastaja J. Kuntsi [7]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	700 1,160
S:n » » 234 » » 20	Työntekijä Y. Harsia [9]	1946, marrask. 30 2000, jouluk. 31	830 1,380
S:n » » 234 » » 21	Kirvesmies P. Taivainen [7]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	720 1,200
S:n » » 234 » » 22	Kirjaltaja E. J. Lötjönen [9]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	820 1,360
S:n » » 234 » » 23	Sähköasentaja O. A. Kokko [7]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	770 1,280
S:n » » 234 » » 24	Sorvaaja V. Jumppanen [10]	1946, helmik. 28 2000, jouluk. 31	990 1,650
S:n » » 234 » » 25	Kaupanhoitaja V. Ihaksinen [11]	1946, heinäk. 18 2000, jouluk. 31	770 1,290
S:n » » 234 » » 27	Hitsaaja A. O. Relamo [7]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	860 1,450
S:n » » 235 » » 2	Kirvesmies T. J. Bergman [12]	1946, maalisk. 31 2000, jouluk. 31	820 1,360
S:n » » 235 » » 6	Lämmittäjä P. Pakarinen [2]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	760 1,260
S:n » » 235 » » 8	Viilaaja J. P. Julkunen [12]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	720 1,200
S:n » » 235 » » 12	Työntekijä V. Kylmäläinen [12]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	720 1,200
S:n » » 235 » » 14	Sähköasentaja J. Kylmäläinen [12]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	720 1,200
S:n » » 235 » » 16	Sähkötyöntekijä U. Lehtonen [12]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	720 1,200
S:n » » 235 » » 18	Varastomies J. Mamia [3]	1946, kesäk. 9 2000, jouluk. 31	720 1,200

[1]) Tonttij. 3 p. maalisk. 143 §. — [2]) S:n 21 p. huhtik. 261 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 420 §. — [4]) S:n 17 p. helmik. 109 §. — [5]) S:n 19 p. toukok. 347 §. — [6]) S:n 31 p. maalisk. 196 §. — [7]) S:n 31 p. maalisk. 203 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 163 §. — [9]) S:n 15 p. jouluk. 540 §. — [10]) S:n 7 p. huhtik. 234 §. — [11]) S:n 24 p. marrask. 507 §. — [12]) S:n 17 p. maalisk. 175 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Pirkkola, kortt. n:o 235, tontti n:o 20	Asemamies O. Hämäläinen [1]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	750 1,240
S:n kortt. n:o 235, tontti n:o 22	Makkaratyöntekijä P. Fok [2]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	760 1,270
S:n » » 235 » » 26	Vaatturi A. Suni [3]	1946, huhtik. 14 2000, jouluk. 31	760 1,270
S:n » » 235 » » 28	Kirvesmies T. Pipinen [4]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	760 1,270
S:n » » 235 » » 32	Asentaja U. Kallinen [5]	1946, maalisk. 14 2000, jouluk. 31	730 1,220
Toukola, kortt. n:o 1, tontit n:ot 1 ja 2	Puuseppä G. Andersson [6]	6 kk. irtis. jälk.	3,000

Marttilan omakotialue. Sota- ja siviili-invaliideille luovutettavien Marttilan omakotialueen tonttien vuokrasta päätettiin [7]) jättää 50 % toistaiseksi kantamatta. Korttelin n:o 4 tontista n:o 1 oli sen sijaan kannettava säännöllinen vuosivuokra.

Sotainvaliidien veljesliitolle päätettiin [8]) vuokrata 29 Marttilan omakotialueen tonttia Suomen punaisen ristin invaliidikylän tonteille vahvistetuin vuokraehdoin.

Pirkkolan omakotialue. Ruotsista saatuja lahjataloja päätettiin [9]) vuokrata eräille siirtoväkeen kuuluville henkilöille 700 tai 750 mk:n kuukausivuokrin toistaiseksi ja siksi kunnes vuokraajat, saatuaan sotavahinkokorvauksensa, kykenivät ostamaan kyseiset talot ja vuokraamaan tontit.

Lisäksi päätettiin [10]), että se aika, jonka kuluessa tontista oli suoritettava 3 %:n mukaan laskettua maanvuokraa [11]), oli määrättävä päättyväksi 5 vuoden kuluttua siitä päivästä, jolloin vuokraaja huoneenvuokrasopimuksen nojalla oli saanut talon hallintaansa.

Vuoden kuluessa tehtiin joukko päätöksiä [12]), jotka koskivat Pirkkolan omakotialueella olevien ruotsalaisten lahjatalojen myyntiä myyntihinnan ollessa 120,000—130,000 mk, josta kauppakirjaa allekirjoitettaessa oli käteisellä suoritettava 12,000 mk; muut taloja koskevat myyntiehdot

[1]) Tonttij. 17 p. maalisk. 175 §. — [2]) S:n 21 p. huhtik. 261 §. — [3]) S:n 21 p. huhtik. 255 §. — [4]) S:n 12 p. toukok. 326 §. — [5]) S:n 7 p. huhtik. 234 §. — [6]) Kiint. lautak. 24 p. marrask. 1,595 §. — [7]) S:n 12 p. toukok. 801 §. — [8]) S:n 7 p. heinäk. 1,157 § ja 28 p. heinäk. 1,191 §. — [9]) Tonttij. 20 p. tammik. 46 §, 10 p. helmik. 105 §, 17 p. helmik. 110 §, 3 p. maalisk. 145 §, 10 p. maalisk. 153 ja 164 §, 17 p. maalisk. 176 §, 24 p. maalisk. 192 §, 31 p. maalisk. 204 §, 7 p. huhtik. 230 §, 21 p. huhtik. 256 §, 3 p. kesäk. 378 §, 16 p. kesäk. 419 § ja 30 p. kesäk. 430 §. — [10]) S:n 17 p. maalisk. 174 §. — [11]) Ks. v:n 1940 kert. s. 65. — [12]) Tonttij. 13 p. tammik. 26, 27 ja 28 §, 20 p. tammik. 45, 46 ja 51 §, 28 p. tammik. 70 §, 3 p. helmik. 73, 88, 89 ja 90 §, 10 p. helmik. 105 §, 13 p. helmik. 108 §, 17 p. helmik. 109, 110 ja 123 §, 3 p. maalisk. 143, 145 ja 148 §, 10 p. maalisk. 152, 153, 163 ja 164 §, 17 p. maalisk. 174, 175 ja 176 §, 24 p. maalisk. 190, 191 ja 192 §, 31 p. maalisk. 196, 197, 203, 204 ja 208 §, 7 p. huhtik. 229, 230 ja 234 §, 21 p. huhtik. 254, 255, 256 ja 261 §, 28 p. huhtik. 262, 277 ja 283 §, 5 p. toukok. 297 §, 12 p. toukok. 316 ja 326 §, 19 p. toukok. 345, 346 ja 347 §, 3 p. kesäk. 378, 379 ja 384 §, 9 p. kesäk. 401 §, 16 p. kesäk. 418, 419 ja 420 §, 30 p. kesäk. 429, 430, 431 ja 432 §, 7 p. heinäk. 441 §, 20 p. lokak. 483 §, 3 p. marrask. 498 §, 17 p. marrask. 512 §, 24 p. marrask. 517 §, 1 p. jouluk. 526 §, 8 p. jouluk. 536 § ja 15 p. jouluk. 540 § sekä taloj. 26 p. toukok. 23 §.

olivat kaupunginvaltuuston marraskuun 20 p:nä 1940 vahvistamat. Tapauksissa, jolloin kyseiset talot ainoastaan vuokrattiin, päätettiin samalla vuokraajien kanssa tehdä kauppasopimukset talojen myynnistä heille. Mikäli kyseisiä taloja vähittäismaksulla ostaneet henkilöt ennen kesäkuun 1 p:ää esittivät valtiokonttorin antaman todistuksen tarvittavan obligatiomäärän pidättämisestä, niin peruutettiin [1]) taloja koskevat vähittäismaksu- ja huoneenvuokrasopimukset talojen myyntiä varten ja tontit vuokrattiin rakennusten ostajille siitä päivästä lukien, jolloin he olivat muuttaneet taloon asumaan, sekä että vähittäismaksu- ja huoneenvuokrasopimusten perusteella suoritetut maksut, sitten kun niistä oli vähennetty kaupungin talon kunnossapitoa, palovakuutusta y. m. varten vuokra-aikana suorittamat menot, siirrettiin joko ennakkomaksuksi kiinnityskuluja varten tai muiden ostajan kaupungille mahdollisesti suoritettavien maksujen lyhennykseksi.

Tontin vuokrasopimuksen peruuttaminen. Tontteja koskevia vuokrasopimuksia peruutettiin [2]) m. m. 2 tapauksessa pidättäen kuitenkin kaupungille jo suoritetut vuokramaksut korvauksena tonttien varaamisesta.

Vuokralle annetut tehdastontit. Kiinteistölautakunta teki seuraavat tehdastarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

Vuokra-alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Herttoniemi, kortt. n:o 55, 2,100 m²:n suuruinen tontti	K. E. Salon rauta- ja metallikutomo [3])	1971, kesäk. 15	12,600
S:n kortt. n:o 55, 2,400 m²:n suuruinen tontti	Oy. Uuttaustyö ab. [4])	1971, huhtik. 30	14,400
S:n kortt. n:o 57, 1,429.7 m²:n suuruinen tontti	Diploomi-insinööri B. Bryk [5])	1971, kesäk. 15	8,580
S:n kortt. n:o 59, 2,092.9 m²:n suuruinen tontti	Helsingin tynnyritehdas oy. [6])	1971, toukok. 31	12,560
X kaupunginosa, kortt. n:o 272, tontti n:o 1	Oy. Tieaine [7])	1946, maalisk. 31 1956, maalisk. 31 1966, maalisk. 31	7,380 9,225 11,685
S:n kortt. n:o 272, tontti n:o 6	Karjakunta [8])	1946, helmik. 15 1956, helmik. 15 1966, helmik. 15	20,490 24,340 29,460
S:n kortt. n:o 273, n. 2,300 m²:n suuruinen osa tontista n:o 13	Oy. Kontino ab. [9])	1946, huhtik. 15 1956, huhtik. 15 1966, huhtik. 15	32,350 38,200 46,200
S:n kortt. n:o 273, n. 1,628 m²:n suuruinen osa tontista n:o 15	Oy. Kontino ab. [9])	1946, huhtik. 15 1956, huhtik. 15 1966, huhtik. 15	26,050 30,950 37,450
S:n kortt. n:o 277, tontti n:o 14	Oy. Frigator ab. [10])	1946, helmik. 15 1956, helmik. 15 1966, helmik. 15	27,090 32,170 38,940

Oy. Uuttaustyö ab:lle, Helsingin tynnyritehdas oy:lle, K. E. Salon rauta- ja metallikutomolle sekä diploomi-insinööri E. Brykille edellä mainitut

[1]) Kiint. lautak. 31 p. maalisk. 519 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 79 § ja 3 p. helmik. 159 §. — [3]) S:n 9 p. kesäk. 1,028 §. — [4]) S:n 12 p. toukok. 806 §. — [5]) S:n 9 p. kesäk. 1,022 §. — [6]) S:n 26 p. toukok. 908 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 338 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 203 §. — [9]) S:n 10 p. helmik. 206 § ja 17 p. maalisk. 432 §. — [10]) S:n 3 p. helmik. 161 §; peruutettiin 19 p. toukok. 854 §.

alueet vuokrattiin [1]) seuraavin lisäehdoin: vuosivuokra oli riippuvainen elinkustannusindeksistä samalla tavalla kuin Herttoniemen öljysataman varastoalueiden vuokramaksut. Vallilan teollisuusalueelle vahvistettuja vuokraehtoja oli noudatettava siten muutettuina, että vuokraehtojen täyttämisen laiminlyömisestä oli seurauksena tavanmukainen sovinnaissakko ja että vuokraaja oli velvollinen vuokra-alueensa kohdalla pitämään kunnossa ja puhtaana puolet yleistä liikennettä varten kuntoonpannun katumaan leveydestä, ei kuitenkaan 15 m leveämmältä, ja sen lisäksi kuntoonpannulta kadulta tai maantieltä alueelle johtavat katuosat; ja vuokraajalla oli oikeus siinä tapauksessa, ettei kaupunki vuokra-ajan päättyessä tarvinnut tonttia tai osaa siitä omiin tarkoituksiinsa, saada sopimus pidennetyksi edelleen vähintään 20 vuodeksi ja enintään v:n 1996 loppuun silloin vahvistettavasta vuokrasta. Insinööri Bryk velvoitettiin lisäksi 3 kuukauden kuluttua sopimuksen irtisanomisesta luovuttamaan tonttinsa itäreunasta 4.5 m:n levyinen maakaistale rautatieraidetta varten.

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunnan tonttijaosto vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille henkilöille:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi	Vuokrakaudelta suoritettava vuokramaksu, mk
Herttoniemi, kortt. n:o 51, n. 1.3 ha	Tienhaaran kattohuopateollisuus oy. [2])	1/6—30/9 41	1,300
S:n kortt. n:o 52, n. 1.5 ha	Suomen silkkikutomo oy. [3])	9/6—30/9 41	1,500
S:n kortt. n:o 53, n. 1 ha	Airam oy. [4])	1/6—30/9 41	1,000
S:n Sofielund, n. 8 ha	Huvilanomistaja A. Saldén [5])	1/1—30/9 41	4,000
S:n S:n n. 4.45 ha	Huvilanomistaja J. V. Löfstedt [6])	1/2—31/10 41	2,000
S:n S:n n. 4 ha	Puutarhuri T. Nummela [7])	1/1—31/12 41	2,200
S:n 15,000 m²	J. R. 61:n aseveljet [8])	Kesä 1941	930
S:n 13,000 m²	Ässä-rykmentti [8])	Kesä 1941	840
S:n 12,000 m²	Ilmatorjuntamiehet [8])	Kesä 1941	720
S:n 11,000 m²	Helsingin autoaseveljet [8])	Kesä 1941	660
S:n 4,900 m²	J. R. 62 Helsingin aseveljet [8])	Kesä 1941	300
S:n 3,100 m²	4 VK:n ja 4 L. Rak. K:n aseveljet [8])	Kesä 1941	150
S:n 2,200 m²	Porkkalan alalohkon aseveljet [8])	Kesä 1941	130
S:n 1,500 m²	Kev. Os. 4:n aseveljet [8])	Kesä 1941	110
S:n 1,300 m²	Helsingin lohkon aseveliyhdistys [8])	Kesä 1941	85
S:n 1 ha	Oy. Airam [9])	1/6—30/9 41	1,000
S:n 1 ha	Oy. G. W. Sohlberg [9])	1/6—30/9 41	1,000
S:n 0.5 ha	Helsingin puhelinyhdistys [10])	Kesä 1941	300
Kumpula, litt. g	Rouva I. Laukkanen [11])	Toistaiseksi 1 kk. irtis. ajoin	150 v:sta
S:n litt. K¹, K², K⁵, K⁶, K⁷, K⁹, sekä S ja U 1 ha:n suuruinen lavaviljelysalue	Puutarhuri, J. Vuorela [12])	Toistaiseksi 3 kk. irtis. ajoin	7,000 v:sta

[1]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 806 §, 26 p. toukok. 908 §, 9 p. kesäk. 1,022 ja 1,028 §. — [2]) Tonttij. 3 p. kesäk. 371 §. — [3]) S:n 9 p. kesäk. 393 §. — [4]) S:n 3 p. kesäk. 381 §; peruutettiin tonttij. 7 p. heinäk. 435 §. — [5]) S:n 7 p. huhtik. 226 §. — [6]) S:n 21 p. huhtik. 247 §. — [7]) S:n 17 p. helmik. 121 §. — [8]) S:n 19 p. toukok. 340 §. — [9]) S:n 26 p. toukok. 356 §. — [10]) S:n 3 p. kesäk. 362 §. — [11]) S:n 12 p. toukok. 318 §. — [12]) S:n 17 p. maalisk. 170 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi	Vuokrakaudelta suoritettava vuokramaksu, mk
Kumpula n:o 1, n. 0.6 ha	Kone oy. [1])	Kesä 1941	900
Meilahti, viljelyspalstasta n:o 3 avattavan Paciuksenkadun ulkopuolelle jäävä osa	Ratamestari K. Helo [2])	Kesä 1941	200
Pirkkola, 28,000 m²	Olympiakylän asukkaitten seura [3])	Kesä 1941	3,300
S:n 3,500 m²	Helsingin aseveljet [3])	Kesä 1941	420
S:n 2,800 m²	Helsingin karjalaiset aseveljet [3])	Kesä 1941	330
S:n 2,700 m²	Helsingin pioneeri aseveljet [3])	Kesä 1941	320
S:n 2,600 m²	4 ELK:n asevelikerho [3])	Kesä 1941	300
S:n 2,200 m²	Aseveliyhdistys Esko [3])	Kesä 1941	260
S:n 2,200 m²	PM:n linnoittaja-aseveljet [3])	Kesä 1941	260
S:n 2,000 m²	Helsingin Sk. piirin kotijoukkojen aseveljet [3])	Kesä 1941	240
S:n 2,000 m²	Laivaston aseveljet Helsingin paikallisosasto [4])	Kesä 1941	180
S:n 2,000 m²	LLV 36 ja 39:n aseveljet [3])	Kesä 1941	240
S:n 1,600 m²	Kainuun taistelijat [3])	Kesä 1941	190
S:n 1,200 m²	Helsingin taiteilija aseveljet [3])	Kesä 1941	140
S:n 1,200 m²	13 Ksr. K:n aseveljet [3])	Kesä 1941	140
S:n 900 m²	Asevelikerho merivoimat 4 k [3])	Kesä 1941	100
Pitäjänmäki, n. 1.2 ha	Kuusinen oy. [5])	1941, syysk. 30	1,200

Kumpulan puutarhapalstat vuokrattiin [6]) puutarhuri J. Vuorelalle ehdoin, että palstojen lannoitus ja muu hoito ei saanut tapahtua tavalla, josta voi olla ympäristölle kiusallista haittaa ja että lavaviljelystä saatiin paikalla harjoittaa niin kauan kuin se kertomusvuoden keväänä suoritettua pohjausta uudistamatta voi tapahtua, ei kuitenkaan enää v:n 1943 jälkeen.

Syöttömaan vuokraaminen. Seuraaville henkilöille vuokrattiin eräin ehdoin kesän ajaksi eläinten syöttömaiksi alla mainitut alueet: puutarhuri V. Liemolalle Arabian tehtaan itäpuolella oleva ranta-alue 1,000 mk:n vuokrin [7]), ajuri A. Palotielle Tilkan sairaalan ja Uudenpellon välinen ranta-alue 300 mk:n vuokrin [8]), rouva G. Näsille Reijolan syöttömaa n:o XII 250 mk:n vuokrin [9]), herra J. Aallolle Pasilassa Martankadun länsipäässä oleva mäenrinne 50 mk:n vuokrin [10]) ja herra E. Sedmanille pienehkö alue Lapinniemestä 100 mk:n vuokrin [11]).

Alueen vuokraaminen sähkölaitokselle. Sähkölaitokselle päätettiin [12]) vuokrata kaupunginhallituksen määräämin ehdoin n. 700 m²:n suuruinen alue Sörnäisten korttelien n:ot 252 ja 253 väliltä 10,500 mk:n vuosivuokrin.

Alueen vuokraaminen Mellunkylän kansakoulua varten. Kaupunginvaltuuston määräämin ehdoin päätettiin [13]) vuokrata Helsingin maalaiskunnalle

[1]) Tonttij. 5 p. toukok. 284 §. — [2]) S:n 24 p. maalisk. 186 §. — [3]) S:n 19 p. toukok. 340 §. — [4]) S:n 19 p. toukok. 340 § ja 9 p. kesäk. 402 §. — [5]) S:n 3 p. kesäk. 372 §. — [6]) S:n 17 p. maalisk. 170 §. — [7]) S:n 31 p. maalisk. 201 §. — [8]) S:n 28 p. huhtik. 269 §. — [9]) S:n 12 p. toukok. 299 §. — [10]) S:n 12 p. toukok. 324 §. — [11]) S:n 16 p. kesäk. 411 §. — [12]) Kiint. lautak. 10 p. helmik. 191 §; vrt. v:n 1940 kert. s. 199 ja tämän kert. s. 254. — [13]) Kiint. lautak. 7 p. heinäk. 1,157 §; vrt. tämän kert. s. 73.

Mellunkylän kansakoulua varten Puodinkylästä n. 5,000 m²:n suuruinen alue 50 vuodeksi kesäkuun 15 p:stä lukien 5,000 mk:n vuosivuokrin.

Tontin vuokraaminen Käpylän yhteiskoulua varten. Käpylän korttelin n:o 899 tontti n:o 18 päätettiin [1]) vuokrata Käpylän yhteiskoulun talo oy:lle maaliskuun 1 p:stä lukien toukokuun 31 p:ään 1985 2,400 mk:n vuosivuokrin kaupunginvaltuuston tammikuun 15 p:nä 1941 vahvistamin ehdoin.

Herttoniemen puhelinkeskusasema. Helsingin puhelinyhdistykselle päätettiin [2]) vuokrata n. 825 m²:n suuruinen maa-alue Herttoniemestä Degeröntien varrelta puhelinkeskusasemaa varten 30 vuodeksi marraskuun 15 p:stä 1940 lukien 4,950 mk:n vuosivuokrin kiinteistölautakunnan tarpeellisiksi katsomin määräyksin sekä kaupunginvaltuuston Herttoniemen teollisuusaluetta varten vahvistamin [3]) vuokraehdoin.

Tontin vuokraaminen Pommisuoja oy:lle. Lautakunta päätti [4]) vuokrata Pommisuoja oy:lle korttelin n:o 690 Elimäenkadun tontin n:o 1 sekä rakennettavaa pommisuojaa varten tarvittavan tilan sanotun tontin viereisestä kalliosta marraskuun 1 p:stä 1940 lukien 30 vuoden ajaksi 9,000 mk:n vuosivuokrin, josta perittiin ainoastaan 6,000 mk vuodessa niin kauan kuin tontille rakennettavan rakennuksen kolmas kerros oli suojeluskunnan käytössä, ja pommisuojaa varten tarkoitetun tilan 2,000 mk:n vuosivuokrin, jota ei peritty siltä ajalta, jolloin suojaa käytettiin väestönsuojelutarkoituksiin, sekä muuten kaupunginvaltuuston vahvistamin ehdoin.

Alueen vuokraaminen Ravintola Elite oy:lle. Kaupunginhallituksen päätöksen [5]) nojalla vuokrattiin [6]) Ravintola Elite oy:lle v:n 1941—45 toukokuun 1 p:n ja lokakuun 10 p:n väliseksi ajaksi n. 200 m²:n suuruinen alue korttelin n:o 448 länsipäässä sijaitsevasta puistikosta määräten vuokramaksuksi 2,500 mk v:lta 1941—42 ja 5,000 mk v:lta 1943—45; aluetta saatiin käyttää ulkoilmatarjoiluun ottamalla huomioon, että, mikäli sitä mainittuina vuokrakausina jostain syystä ei voitu käyttää sanottuun tarkoitukseen, vuokraajalla ei ollut oikeutta vuokranalennukseen, vuokraajan oli myöskin huolehdittava alueen puhtaanapidosta sekä ennen kesäkuun 1 p:ää 1941 omalla kustannuksellaan ja kaupunginpuutarhurin määräyksiä noudattaen toimeenpantava puistikon uudelleenjärjestely hyväksytyn suunnitelman mukaisesti.

Kesänviettopaikan vuokraaminen Vesijohtoliike Huber oy:lle. Vesijohtoliike Huber oy:lle vuokrattiin [7]) kesälomamajojen rakentamista varten alue n:o 1 Stansvik nimisen tilan RN 1 [253] maalta Helsingin pitäjän Degerön kylästä heinäkuun 1 p:stä 1941 joulukuun 31 p:ään 1944 jatkuen vuokrasopimus vuoden kerrallaan ellei sitä irtisanottu 3 kuukautta ennen vuokrakauden umpeenkulumista; vuosivuokra määrättiin 300 mk:ksi majalta, kuitenkin vähintään 1,500 mk:ksi, ja majojen suurin sallittu lukumäärä oli 12; muut vuokraehdot olivat tavanmukaiset.

Tiealueen vuokraaminen Strömberg oy:lle. Strömberg oy:lle vuokrattiin [8]) Pitäjänmäen tehdasalueelta yhtiön tehdasalueen läheisyydestä 672 m²:n suuruinen, 5 m:n levyinen ja 134.4 m:n pituinen, tiealue kesäkuun 1 p:stä lukien 5 vuodeksi 800 mk:n vuosivuokrin siltä ajalta, jolloin aluetta käytettiin yksinomaan yhtiön henkilökunnan palstaviljelyä varten.

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. helmik. 151 § ja 24 p. helmik. 275 §; vrt. tämän kert. s. 69. — [2]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 39 §. — [3]) Ks. v:n 1935 Kunnall. asetuskok. s. 43. — [4]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 39 §; vrt. v:n 1940 kert. s. 51 ja 60. — [5]) Vrt. v:n 1940 kert. s. 197 ja 206. — [6]) Kiint. lautak. 13 p. tammik. 46 §. — [7]) S:n 16 p. kesäk. 1,093 §. — [8]) S:n 19 p. toukok. 864 § ja 9 p. kesäk. 1,030 §.

Autojen huoltoasemat. Bensiinin-kuluttajain oy:lle päätettiin [1]) vuokrata It. Brahenkadun varrelta korttelista n:o 369 alue puu- ja puuhiilikaasuttimilla varustettujen autojen huoltoasemaa varten toukokuun 5 p:stä lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 300 mk:n kuukausivuokrin tavanmukaisin ehdoin.

Vesisäiliönkadun 19 kohdalta vuokrattiin [2]) Halmen autokorjaamolle 150 m²:n suuruinen alue korjattavaksi tuotujen kaasuttimien huoltopaikaksi toukokuun 19 p:stä alkaen 2 viikon irtisanomisajoin 300 mk:n kuukausivuokrin.

Asuntoalueita koskevien vuokrasopimusten pidentäminen. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia asuntoalueita koskevat vuokrasopimukset:

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Hermanni II, kortt. n:o XV, tontti n:o 3	Herra J. ja rouva E. R. Vahtera [3])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	568
S:n kortt. n:o XVII, tontti n:o 1	Asunto oy. Kumpulankatu 1 [4])	1942, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	6,000
S:n kortt. n:o XIX, tontti n:o 3	Asunto oy. Kumpulankatu 20 [5])	1941, marrask. 1	6 kk. irtis. jälk.	3,000
XXIII kaup. osa, kortt. n:o V, tontti n:o 8	Rouva A. Forsanderin kuolinpesä [6])	1942, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	3,000
S:n kortt. n:o IX, tontti n:o 2	Taloudenhoitaja M. L. Ruoppa [7])	1941, tammik. 1	3 kk. irtis. jälk.	3,000
S:n kortt. n:o 901, tontti n:o 2	Talonomistaja F. Timper [8])	1942, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	2,500
S:n kortt. n:o 906, 1,570.0 m²:n suuruinen alue	Koneenkäyttäjä O. W. Achrénin kuolinpesä [9])	1942, tammik. 1	toistaiseksi 6 kk. irtis. jälkeen	2,200
S:n kortt. n:o 906, 22.8 m²:n suuruinen alue	Koneenkäyttäjä O. W. Achrénin kuolinpesä [9])	1942, tammik. 1	toistaiseksi 3 kk. irtis. jälkeen	50
Kuusisaari, palsta n:o 1	Kutomaliikkeenharjoittaja M. Tohtua [10])	1942, toukok. 31	1946, jouluk. 31	1,750
Länt. Kaivopuisto, huvila-alue n:o 1	Rouva E. Staudinger [11])	1941, kesäk. 1	1942, toukok. 31	2,000
S:n huvila-alue n:o 1 a	Neiti N. Alfthan [11])	1941, kesäk. 1	1942, toukok. 31	4,800
S:n huvila-alue n:o 2	Senaattori Th. Wegeliuksen kuolinpesä [11])	1941, kesäk. 1	1942, toukok. 31	6,300
S:n huvila-alue n:o 3	Neiti K. ja herra E. Lindelöf [11])	1941, kesäk. 1	1942, toukok. 31	10,000
S:n huvila-alue n:o 5	Rouva M. Lindstedt [11])	1941, kesäk. 1	1942, toukok. 31	6,750
Meilahti, asuntopalstat n:ot 1 A ja 1 B	Huvilanomistaja E. Wallenius [12])	1942, tammik. 1	toistaiseksi 1 kk. irtis. jälk.	3,750
Oulunkylä, huvila-alue Liukumäki n:o 3	Herra L. Bergman [13])	1943, lokak. 1	1960, tammik. 1	900
S:n huvila-alue n:o 32	Rouva M. Landén [14])	1941, elok. 31	1942, elok. 31	500
S:n It. huvilaryhmä, Myllyhaka n:o 5	Herra P. Kääriön oikeudenomistajat [15])	1941, syysk. 1	1946, elok. 31	1,400
S:n s:n Suursuo n:o 2	Huvilanomistaja O. Salo [16])	1947, lokak. 11	1955, huhtik. 1	2,250

[1]) Kiint. lautak. 5 p. toukok. 295 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 330 §. — [3]) S:n 7 p. tammik. 17 §. — [4]) S:n 19 p. toukok. 867 §. — [5]) S:n 10 p. marrask. 1,538 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 1,537 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 859 §. — [8]) S:n 18 p. elok. 1,260 §. — [9]) S:n 17 p. helmik. 244 §. — [10]) S:n 15 p. jouluk. 1,658 §. — [11]) S:n 10 p. helmik. 194 §. — [12]) S:n 8 p. syysk. 1,320 §. — [13]) S:n 20 p. tammik. 80 §. — [14]) S:n 8 p. syysk. 1,318 §. — [15]) S:n 8 p. syysk. 1,324 §. — [16]) S:n 5 p. toukok. 748 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mihin	mistä	
Reijola, huvila-alue n:o 10, Rödbacka	Huvilanomistaja G. A. Strömberg [1])	1942, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	1,200
Tuurholma, n. 3,500 m²:n suuruinen alue	Johtaja K. J. ja rouva S. Grabowsky [2])	1941, syysk. 1	1945, jouluk. 31	1,000

Oulunkylän huvilapalstat. Liukumäki ja Suursuo n:o 2 annettiin [3]) vuokralle ehdoin, että vuokraajat ainoastaan kaupungin suostumuksella ja sen kussakin tapauksessa määräämin ehdoin olivat oikeutetut laajentamaan rakennuksiaan tai rakentamaan uusia rakennuksia, että vuokraajain korvauksetta suhteellista vuokranalennusta vastaan oli luovutettava kaupungille rakennussuunnitelman tai vastaisen asemakaavan toteuttamiseksi tarpeelliset alueet sekä että vuokraajain oli sitouduttava luopumaan alueiden lunastamisvaatimuksistaan.

Hermannin alueiden vuokrasopimusten irtisanomisen peruuttaminen. Kiinteistölautakunta päätti joulukuun 16 p:nä 1940 irtisanoa Hermanni I:n 33 asuntotonttia koskevat vuokrasopimukset päättyviksi seuraavan kesäkuun 30 p:nä siltä varalta, että Hermannissa päästäisiin esteettömästi aloittamaan katurakennustöitä. Peruuttaen mainitun päätöksensä lautakunta sittemmin päätti [4]) jatkaa kyseisiä sopimuksia heinäkuun 1 p:stä 1941 alkaen kahden kuukauden irtisanomisajoin ja muuten entisin ehdoin, paitsi että kaupungille varattiin oikeus korvauksetta käyttää pihamaita rakennusaineiden varasto- ja vajojen sijoituspaikkoina sekä että vuokraaja velvoitettiin heti käskyn saatuaan korvauksetta ja ilman vuokranalennusta luovuttamaan kaupungin vapaaseen hallintaan katujen rakentamiseksi tarpeelliset maa-alueet.

Edellä mainittu päätös ei koskenut [5]) Ab. Folkhemmet nimisen yhtiön korttelissa n:o VIII olevaa vuokratonttia n:o 2 eikä saman yhtiön korttelissa n:o 652 olevaa vuokratonttia n:o 85, jotka on luovutettu yhtiölle vuokravapaasti ja määräajaksi päättyen sopimuksen mukainen vuokraaika joulukuun 31 p:nä 1941.

Oulunkylän yhteiskoulun koulutontti. Oulunkylän yhteiskoulun kannatusyhdistykselle Oulunkylän itäisestä huvilaryhmästä vuokratun n. 0.3795 ha:n suuruisen huvila-alueen n:o 15 (Kumpu n:o 6) vuokra-aikaa päätettiin [6]) jatkaa helmikuun 1 p:stä 1941 lukien tammikuun 1 p:ään 1974 4,000 mk:n vuosivuokrin kaupunginvaltuuston vahvistamin ehdoin. Myöhemmin hyväksyttiin vuokraoikeuden siirto Oy. Kumpu 6 nimisen yhtiön nimiin.

Hanasaari. Telakanomistaja B. Janzonille telakkaliikkeen harjoittamista varten Hanasaarelta vuokratun alueen kesäkuun 30 p:nä 1941 umpeenkuluvaa vuokra-aikaa pidennettiin [7]) joulukuun 31 p:ään 1944 entisin ehdoin myöntäen [8]) vuokramaksussa edelleen 25 %:n alennus huhtikuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n 1941 väliseltä ajalta. Samoin herra K. Grönthalille Hanasaarelta telakkatarkoituksiin vuokratun n. 2,280 m²:n suu-

[1]) Kiint. lautak. 10 p. marrask. 1,539 §. — [2]) S:n 30 p. kesäk. 1,136 §. — [3]) S:n 20 p. tammik. 80 § ja 5 p. toukok. 748 §. — [4]) S:n 21 p. huhtik. 628 §, 12 p. toukok. 798 §, 19 p. toukok. 846 § ja 16 p. kesäk. 1,081 §. — [5]) S:n 16 p. kesäk. 1,091 §. — [6]) S:n 7 p. tammik. 9 § ja 3 p. maalisk. 345 §; vrt. v:n 1940 kert. s. 53. — [7]) Kiint. lautak. 30 p. kesäk. 1,138 §. — [8]) S:n 24 p. maalisk. 461 §.

ruisen telakka-alueen vuokra-aikaa pidennettiin [1]) joulukuun 31 p:ään 1944 entisin ehdoin myöntäen [2]) vuokramaksussa samoin edelleen 25 %:n alennus huhtikuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n 1941 väliseltä ajalta. Konemestari J. E. Pietilälle kyseiseltä saarelta vuokrattujen alueiden vuokria alennettiin myöskin huhtikuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n 1941 väliseltä ajalta saman verran.

Iso Pässi. Helsingfors segelklubb nimiselle seuralle vuokratun Iso Pässi nimisen saaren vuokra-aikaa päätettiin [3]) pidentää 3 vuodella syyskuun 1 p:stä lukien entisin ehdoin varauksin, että kaupunki sai korvauksetta täyttää Ison Pässin ja Salmisaaren välisen salmen sekä 3 kuukauden irtisanomisajoin ottaa haltuunsa Ison Pässin eteläosan.

Uunisaari. Suomen väri- ja vernissatehdas oy:lle Uunisaarelta vuokratun teollisuusalueen vuokra-aikaa pidennettiin [4]) 4 vuodella joulukuun 31 p:stä 1942 lukien entisin ehdoin pidättäen kaupungille oikeus 3 kuukauden irtisanomisen jälkeen saada tarpeen mukaan alueesta osia korvauksetta uimalaitokselle kuuluvan alueen laajentamista varten.

Kulosaaren ja Herttoniemen välisessä salmessa oleva luoto. Helsingin sosialidemokraattiselle keskusteluseuralle vuokrattiin [5]) edelleen 500 m²:n suuruinen osa Kulosaaren ja Herttoniemen välisessä salmessa olevasta luodosta toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään ja sen jälkeen kalenterivuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin entisin ehdoin.

Ampumarata-alue. Samoin pidennettiin [6]) Suomen metsästysyhdistyksen Huopalahdesta vuokraaman ampumarata-alueen vuokra-aikaa tammikuun 1 p:stä 1944 alkaen 3 vuodella entisin ehdoin.

Arkadiankadun katukahvila. Lautakunta päätti [7]) vuokrata Helsingin osuuskauppa nimiselle osuuskunnalle edelleen Arkadiankadun n:o 23 edustalla olevan n. 220 m²:n suuruisen nurmikkoalueen ulkoilmatarjoilua varten toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi 5,000 mk:n vuokrin entisin ehdoin.

Asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavien asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirron:

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Eläintarha, huvila-alue n:o 11	Neiti B. J. Törnroos [8])
Hermanni I, kortt. n:o 653, tontti n:o 15	Rouva O. M. Martikainen [9])
S:n II » » 15 » » 3	Rouva V. Aaltonen [10])
Herttoniemi, huvila-alue n:o 58	Rouva V. Baranoff [11])
S:n » » 63	Sihteeri S. H. Nylund [12])
S:n » » 66	Kalastaja T. Piispa [13])
XXII kaupunginosa, kortt. n:o 531, tontti n:o 43	Herra T. E. ja neiti L. I. Mäkelä, joiden vanhemmat ovat oikeutetut elinikänsä vuokraoikeutta hallitsemaan [14])
S:n » » » 540 » » 5	Kauppias J. A. Österman [15])

[1]) Kiint. lautak. 8 p. syysk. 1,321 §. — [2]) S:n 24 p. meälisk. 461 §. — [3]) S:n 28 p. heinäk. 1,199 §. — [4]) S:n 3 p. marrask. 1,510 §. — [5]) Tonttij. 21 p. huhtik. 248 §. — [6]) Kiint. lautak. 3 p. kesäk. 949 §. — [7]) S:n 21 p. huhtik. 618 §. — [8]) Tonttij. 13 p. tammik. 14 §. — [9]) S:n 21 p. huhtik. 241 §. — [10]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 17 §. — [11]) Tonttij. 30 p. kesäk. 427 §. — [12]) S:n 12 p. toukok. 323 §. — [13]) S:n 3 p. kesäk. 375 §. — [14]) S:n 27 p. tammik. 61 §. — [15]) S:n 27 p. tammik. 56 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
XXII kaupunginosa, kortt. n:o 546, tontti n:o 9	Rouva H. Tambik [1])
S:n » » » 550 » » 20	Vakuutusvirkailija P. Maunulan oikeudenomistajat [2])
S:n » » » 550 » » 22	Liikemies O. W. ja rouva S. J. Wiik [3])
XXIII » » » IX » » 2	Taloudenhoitaja L. M. Ruoppa [4])
S:n » » » 911 » » 23	Toimitusjohtaja J. Korpivaara [5])
S:n » » » 912 » » 7	Toimitusjohtaja K. Laine [6])
S:n » » » 915 » » 35	Rouva A. M. Nygren [7])
S:n » » » 915 » » 45	Kemigrafi T. J. Alajärvi [8])
S:n » » » 916 » » 5	Herra A. Fagerström [9])
S:n » » » 916 » » 10	Liikeapulainen I. E. Schrey [10])
XXV » » » 808 » » 21	Lehtori K. U. Suomela [11])
S:n » » » 808 » » 21	Liikemies K. W. Hyvönen [12])
S:n » » » 868 » » 2	Rouva D. Backlund [13])
S:n » » » 868 » » 3	Talonomistaja J. A. ja rouva H. Silvenius [14])
S:n » » » 868 » » 3	Hammaslääkäri A. ja rouva O. Stenberg [15])
S:n » » » 868 » » 14	Liikennöitsijä W. Tenho [16])
S:n » » » 868 » » 15	Kirvesmies Y. E. Riipinen [17])
S:n » » » 873 » » 5a	Rouva O. Manner [18])
S:n » » » 873 » » 7b	Konetarkastaja J. Hanskin oikeudenomistajat [19])
S:n » » » 874 » » 6, puolet	Viilaaja S.R.K. Tolvi [20])
S:n » » » 874 » » 15	Rouva H. Turunen [21])
S:n » » » 891 » » 7	Rouva I. E. Tammivuori [22])
S:n » » » 891 » » 46	Rouva E. J. Vaarala [23])
S:n » » » 891 » » 46	Rakennusmestari C. ja rouva A. A. L. Hagman [24])
S:n » » » 892 » » 10	Filosofianmaisteri A. V. Tola [25])
S:n » » » 892 » » 12	Rouva E. Hyvärinen [26])
S:n » » » 892 » » 15	Toimitusjohtaja Y. Koskinen [27])
S:n » » » 892 » » 64	Varatuomari T. P. Angervo [28])
S:n » » » 893 a » » 3	Toimitusjohtaja V. Liukko [29])
S:n » » » 893 a » » 7	Talonomistaja M. ja rouva M. M. Heinonen [30])
S:n » » » 893 a » » 7	Merikapteeni A. I. Ingerttilä [31])
S:n » » » 896 » » 4	Johtaja A. Parviala [32])
S:n » » » 896 » » 8	Liikennöitsijä L. ja rouva L. Salonen [33])
S:n » » » 897 » » 25	Toimitusjohtaja E. Lehtonen [34])
S:n » » » 897 » » 25	Rakennusmestari C. Hagman [35])
S:n » » » 897 » » 25	Varatuomari J. Lennes [36])
S:n » » » 898 » » 29	Rouva A. Ilola [37])

[1]) Tonttij. 12 p. toukok. 312 §. — [2]) S:n 27 p. tammik. 57 §. — [3]) S:n 10 p. maalisk. 149 §. — [4]) S:n 21 p. huhtik. 253 §. — [5]) S:n 21 p. huhtik. 238 §. — [6]) S:n 5 p. toukok. 296 §. — [7]) S:n 24 p. helmik. 128 §. — [8]) S:n 16 p. kesäk. 414 §. — [9]) S:n 3 p. kesäk. 376 §. — [10]) S:n 7 p. huhtik. 220 §. — [11]) S:n 3 p. helmik. 94 §. — [12]) S:n 3 p. kesäk. 366 §. — [13]) S:n 13 p. tammik. 17 §. — [14]) S:n 24 p. maalisk. 182 §. — [15]) S:n 17 p. marrask. 510 §. — [16]) S:n 3 p. maalisk. 146 §. — [17]) S:n 7 p. tammik. 7 §. — [18]) S:n 3 p. kesäk. 377 §. — [19]) S:n 1 p. jouluk. 528 §. — [20]) S:n 8 p. syysk. 459 §. — [21]) S:n 12 p. toukok. 310 §. — [22]) S:n 28 p. heinäk. 442 §. — [23]) S:n 24 p. maalisk. 194 §. — [24]) S:n 10 p. marrask. 506 §. — [25]) S:n 7 p. huhtik. 227 §. — [26]) S:n 18 p. elok. 448 §. — [27]) S:n 3 p. helmik. 77 §. — [28]) S:n 3 p. helmik. 95 §. — [29]) S:n 20 p. tammik. 30 §. — [30]) S:n 3 p. helmik. 76 §. — [31]) S:n 1 p. jouluk. 530 §. — [32]) S:n 16 p. kesäk. 416 §. — [33]) S:n 26 p. toukok. 357 §. — [34]) S:n 7 p. tammik. 10 §. — [35]) S:n 17 p. helmik. 112 §. — [36]) S:n 29 p. syysk. 474 §. — [37]) S:n 24 p. helmik. 126 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
XXV kaupunginosa, kortt. n:o 899, tontti n:o 16	Lehtori K. U. Suomela [1])
XXVI » » » 981 » » 3	Rouva F. Vorobjeff [2])
S:n » » » 981 » » 3	Filosofianmaisteri A. Heikkilä [3])
S:n » » » 981 » » 11	Kotiteollisuusopettaja M. ja rouva H. Mäkelä [4])
S:n » » » 982 » » 12	Konsulentti M. ja rouva E. Kylä-Kauppila [5])
S:n » » » 982 » » 21	Ravintolanomistaja L. ja rouva E. Lindholm [6])
S:n » » » 983 » » 1	Työnjohtaja K. N. ja rouva S. Hentu [7])
S:n » » » 983 » » 9	Rouva E. Nieminen [8])
S:n » » » 983 » » 9	Asunto oy. Pyhtääntie 9 [9])
S:n » » » 983 » » 12	Teknillinen ylioppilas T. A. Niemioja [10])
S:n » » » 984 » » 18	Talonomistaja H. Laatikainen [11])
S:n » » » 985 » » 19	Kirvesmies Hj. E. Renlund ja rouva L. E. Kuusisto [12])
S:n » » » 985 » » 19	Kirjaltaja T. A. O. ja rouva I. T. Tuominen [13])
S:n » » » 986 » » 37	Asioitsija V. V. Nurmi [14])
S:n » » » 986 » » 37	Konduktööri K. ja rouva S. Vuori [15])
S:n » » » 986 » » 43	Viilaaja N. ja rouva M. Salonen [16])
S:n » » » 987 » » 40	Liikemies H. Lovin [17])
S:n » » » 987 » » 40	Hammaslääkäri A. ja rouva O. Stenberg [18])
S:n » » » 989 » » 29	Kauppaedustaja A. ja rouva T. E. Ronkainen [19])
S:n » » » 990 » » 1	Liikkeenharjoittaja O. F. Lehto [20])
S:n » » » 990 » » 6	Toimitusjohtaja V. A. Väisänen [21])
S:n » » » 991 » » 3	Talouspäällikkö A. Berg [22])
S:n » » » 991 » » 5	Pastori K. ja rouva N. Koch [23])
S:n » » » 991 » » 8	Liikemies H. F. Stenlund [24])
S:n » » » 992 » » 4	Työnjohtaja T. A. Tammi [25])
S:n » » » 992 » » 6, puolet	Rakennusmestari O. Heimonen [26])
S:n » » » 992 » » 8	Lähetyssaarnaaja T. L. Yrjölä [27])
S:n » » » 992 » » 11	Neidit L. ja M. Paavola [28])
S:n » » » 992 » » 12	Kauppias M. Teitto [29])
S:n » » » 992 » » 13	Tullivartija E. ja rouva K. Rantanen [30])
S:n » » » 993 » » 10	Kauppias K. E. Liljeström [31])
S:n » » » 993 » » 18	Rouva L. Limmonen [32])
Kumpula, kortt. n:o 924, tontti n:o 9	Kirvesmies L. M. ja rouva H. Rantanen [33])
S:n » » 926 » » 11	Myymälänhoitaja A. Virtanen [34])
S:n » » 926 » » 82	Ylikonstaapeli E. A. Ruhala [35])
S:n » » 926 » » 84	Metsätyönjohtaja J. ja rouva I. M. Räisänen [36])

[1]) Tonttij. 20 p. tammik. 50 §. — [2]) S:n 7 p. heinäk. 434 §. — [3]) S:n 27 p. lokak. 493 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 42 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 276 §. — [6]) S:n 15 p. syysk. 467 §. — [7]) S:n 7 p. tammik. 11 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 55 §. — [9]) S:n 24 p. helmik. 125 §. — [10]) S:n 3 p. maalisk. 139 §. — [11]) S:n 16 p. kesäk. 417 §. — [12]) S:n 27 p. tammik. 69 §. — [13]) S:n 17 p. maalisk. 178 §. — [14]) S:n 27 p. tammik. 67 §. — [15]) S:n 28 p. heinäk. 443 §. — [16]) S:n 10 p. maalisk. 150 § ja 17 p. maalisk. 177 §. — [17]) S:n 20 p. tammik. 43 §. — [18]) S:n 18 p. elok. 457 §. — [19]) S:n 16 p. kesäk. 407 §. — [20]) S:n 24 p. maalisk. 195 §. — [21]) S:n 15 p. jouluk. 542 §. — [22]) S:n 24 p. maalisk. 181 §. — [23]) S:n 7 p. huhtik. 231 §. — [24]) S:n 5 p. toukok. 292 §. — [25]) S:n 30 p. kesäk. 424 §. — [26]) S:n 3 p. maalisk. 138 §. — [27]) S:n 24 p. marrask. 510 §. — [28]) S:n 7 p. huhtik. 225 §. — [29]) S:n 24 p. maalisk. 183 §. — [30]) S:n 7 p. huhtik. 237 §. — [31]) S:n 27 p. tammik. 60 §. — [32]) S:n 10 p. helmik. 106 §. — [33]) S:n 9 p. kesäk. 386 §. — [34]) S:n 7 p. huhtik. 232 §. — [35]) S:n 15 p. jouluk. 541 §. — [36]) S:n 24 p. helmik. 129 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Kumpula, kortt. n:o 926, tontti n:o 90	Rouva E. Nieminen [1])
S:n » » 926 » » 90	Kultaseppä J. Launiainen [2])
S:n » » 932 » » 57	Poliisikonstaapeli A. Hiltunen [3])
S:n » » 932 » » 59 ja 61	Huvilanomistaja F. F. ja rouva F. M. Holmberg [4])
S:n » » 940 » » 38	Kultaseppä O. J. ja rouva A. A. Ketonen [5])
S:n » » 940 » » 40	Johtaja A. Tschillieff [6])
S:n » » 942 » » 21	Asunto oy. Limingantie 21 [7])
Meilahti, huvilapalsta n:o 12	Neiti E. Tilgman [8])
S:n » » 17	Rouva M. F. Lemström [9])
Pasila, kortt. n:o 561, tontti n:o 4	Herrat A. B. ja A. H. Karlsson sekä E. M. Antons [10])
S:n » » 566 » » 15	Rouva T. ja herra J. T. K. Saari [11])
S:n » » 566 » » 15	Junamies J. K. Metsola [12])
S:n » » 566 » » 21	Rouva A. Gustafssonin oikeudenomistajat [13])
S:n » » 572 » » 31	Kauppias A. Riikonen [14])
S:n » » 572 » » 31	Talonomistaja J. Patrikainen ja neiti A Dahlman [15])
S:n » » 573 » » 34	Rouva I. J. Koskinen [16])
Oulunkylä, It. huvilaryhmä, huvila-alue n:o 26	Huvilanomistaja L. Lönnroth [17])
S:n » » » » 32	Autonkuljettaja A. G. V. Landén [18])
S:n Länt. huvilaryhmä, Suursuon huvila-alue n:o 7	Rouvat A. Kesämaa ja I. Aro [19])
Pirkkola, kortt. n:o 230, tontti n:o 51	Työnjohtaja K. E. Lönnqvist [20])
S:n » » 234 » » 21	Rouva A. Valtonen [21])
Reimars, kortt. n:o 17, tontti n:o 3	Asunto oy. Kaivotie 1 [22])
S:n » » 18 » » 1	Insinööri F. Westerlund [23])
S:n » » 18 » » 5	Herra O. E. ja rouva M. A. Åbergin oikeudenomistajat [24])
S:n » » 20 » » 4	Maanviljelijä E. Collin [25])
S:n » » 21 » » 3	Liikemies J. Ahokas [26])
S:n » » 27 » » 2	Maanviljelijä A. ja rouva N. Pöyhönen [27])
Ruskeasuo, huvila-alue n:o 18	Herra A. Malleniuksen oikeudenomistajat [28])
Suur-Huopalahti, Tarvonsillan pyhjoispuolella sijaitseva pieni saari	Filosofianmaisteri O. ja kassanhoitaja A. Nuorto [29])
Tuusulankadun ja Kumpulantien välisessä metsässä oleva 1,500 m²:n suuruinen alue	Rakennusmestari O. Vuorio [30])
Uusipelto, huvilapalsta n:o 43	Kotileipomo T. Koljosen perilliset Oy.[31])
Vanhankaupungin huvila-alue litt. A	Tehtailija E. Rossi [32])

[1]) Tonttij. 3 p. maalisk. 147 §. — [2]) S:n 28 p. huhtik. 279 §. — [3]) S:n 7 p. huhtik. 236 §. — [4]) S:n 9 p. kesäk. 403 §. — [5]) S:n 20 p. tammik. 44 §. — [6]) S:n 13 p. tammik. 15 §. — [7]) S:n 10 p. helmik. 107 §. — [8]) S:n 16 p. kesäk. 408 §. — [9]) S:n 30 p. kesäk. 425 §. — [10]) S:n 12 p. toukok. 322 §. — [11]) S:n 7 p. tammik. 9 §. — [12]) S:n 3 p. kesäk. 367 §. — [13]) S:n 27 p. tammik. 54 §. — [14]) S:n 24 p. helmik. 124 §. — [15]) S:n 29 p. syysk. 475 §. — [16]) S:n 7 p. tammik. 8 §. — [17]) S:n 30 p. kesäk. 426 §. — [18]) S:n 12 p. toukok. 311 §. — [19]) S:n 17 p. helmik. 111 §. — [20]) S:n 15 p. jouluk. 546 §. — [21]) S:n 17 p. marrask. 511 §. — [22]) S:n 13 p. tammik. 16 §. — [23]) S:n 12 p. toukok. 313 §. — [24]) S:n 20 p. tammik. 31 §. — [25]) S:n 20 p. tammik. 41 §. — [26]) S:n 1 p. jouluk. 529 §. — [27]) S:n 3 p. helmik. 74 §. — [28]) S:n 10 p. maalisk. 165 §. — [29]) S:n 21 p. huhtik 248 §. — [30]) S:n 20 p. tammik. 32 §. — [31]) S:n 3 p. helmik. 75 §. — [32]) S:n 24 p. helmik. 127 §.

Tehdastonttien vuokraoikeuden pidentäminen ja siirrot. Soinne & K:ni oy:lle vuokratun Lauttasaarenkadun tontin n:o 43 vuokra-aikaa pidennettiin [1]) edelleen helmikuun 1 p:stä 1942 lukien 5 vuodella 52,500 mk:n vuosivuokrin entisin ehdoin.

Lisäksi kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavien tehdastonttien vuokra-oikeuden siirron:

Tontti	Uusi vuokraaja
XXII kaupunginosa, kortt. no: 693, tontti n:o 23	Emali oy. [2])
S:n » » » 695 » » 21	Oy. Elo ab. [3])
S:n » » » 697 » » 15	Helsingin lautatarha, A. V. Väre [4])
S:n » » » 700 » » 2	Helsingin silkkikutomo oy. [5])

Ent. Autopalatsi oy:n vuokraoikeuden siirto. Hyväksyttiin [6]) vuokraoikeuden siirto, jolla Auto- ja tennistalo oy. tuli aikaisemmin Autopalatsi oy:n vuokraaman kortteliin n:o 215 a kuuluvan 6,600 m²:n suuruisen alueen vuokraajaksi sekä alueella olevien rakennusten omistajaksi.

Herttoniemen koiratarha. Herttoniemessä oleva koiratarha-alue päätettiin [7]) vuokrata rouva I. Lundsténille koiratarhaa varten huhtikuun 1 p:ään 1952 samoin ehdoin kuin aikaisemmin neiti A. von Wendtille.

Talin kartanon tallirakennusta koskeva vuokrasopimus. Rouva K. Ritterin kanssa tehtyyn Talin kartanon tallirakennusta ja sen läheisyydessä olevaa aluetta koskevaan vuokrasopimukseen päätettiin [8]) liittää lisäsopimuksina m.m. seuraavat päätökset: että sopimuksenmukaista vuokraa ei kannettu lokakuun 31 p:stä 1939 lukien toistaiseksi ja niin kauan kuin rouva Ritter ei pitänyt Talissa ratsastuskoulua, ja että n.s. herrasväentalli toistaiseksi otettiin kaupungin hallintaan, sopimuksen muulta osaltaan jäädessä voimaan, sekä että rouva Ritterillä oli oikeus vuokrata tallirakennuksen läheisyydessä olevalle alueelle rakennuttamansa maneesi autojen säilytyspaikaksi ehdoin, että hän peri vuokraa enintään 50 mk autosta kuukaudessa.

Keittiöjätteiden keräyspaikan vuokraaminen. Sianravinto oy:lle vuokrattiin [9]) keittiöjätteiden keräyspaikaksi 75 m²:n suuruinen alue Ruoholahdesta huhtikuun 1 p:stä lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 150 mk:n kuukausivuokrin ehdoin, että alue aidattiin tiiviillä ja siistillä 2.5 m:n korkuisella aidalla.

Viljelysalueita koskevien vuokrasopimusten pidentäminen. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia viljelysalueita koskevat vuokrasopimukset:

---

[1]) Kiint. lautak. 10 p. helmik. 202 §. — [2]) Tonttij. 28 p. huhtik. 275 §. — [3]) S:n 19 p. toukok. 336 §. — [4]) S:n 1 p. jouluk. 533 §. — [5]) S:n 3 p. helmik. 93 §. — [6]) Tonttij. 28 p. huhtik. 278 §. — [7]) Kiint. lautak. 3 p. maalisk. 328 §; ks. myös tämän kert. s. 73. — [8]) Kiint. lautak. 10 p. helmik. 195 §. — [9]) S:n 31 p. maalisk. 516 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Hermanni, syöttöpalsta litt. A1-13)	Ajuri Hj. Laaksonen [1])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	200
Herttoniemi, n. 0.9 ha	Työntekijä V. Helander [2])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	500
S:n Sofielund, n. 3.5 ha	Työntekijä J. Henriksson [3])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	1,750
XXVI kaup. osa, litt. b	Autonkuljettaja A. Örmark [4])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	125
Kumpula, n.s. Elannon palsta	Autonkuljettaja E. Syvänen [5])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	700
S:n puutarhapalsta litt. Y	Puutarhatyöntekijä J. Toivonen [6])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	300
S:n syöttöpalstat litt. a-b-c-d-a ja viljelyspalstat litt. e ja f sekä litt. U	Puutarhuri C. R. Lindberg [7])	1942, tammik. 1	1942, jouluk. 31	3,650
S:n syöttöpalsta litt. b	Kauppa-apulainen J. A. Ylöstalo [8])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	200
S:n litt. m	Ajuri S. Räisänen [9])	1941, tammik. 1	1941 kesäkauden loppuun	300
S:n litt. n	Vartija V. Packalén [10])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	700
S:n n:o 15	Rouva S. Odell [11])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	200
Kuusisaari, palstat n:ot 2 ja 3	Suomen luterilaisen evankeliumiyhdistyksen nuorisoliiton Helsingin osasto [12])	1942, kesäk. 1	1946, jouluk. 31	3,930
Meilahti, litt. e	Rouva E. Lundell [13])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	1,000
Pasila, litt. o, p, q, r ja s	Ajuri T. Heino [14])	1942, tammik. 1	1942, jouluk. 31	1,200
Reijola, Mansikkamäki ja Hallipelto	Herra A. Seppälä [15])	1942, tammik. 1	1942, jouluk. 31	500
S:n syöttöpalstat litt. g^1 ja g^2	Ajuri G. Vennola [16])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	400
S:n n. 480 m^2	Yövartija O. Mandelin [17])	1941, tammik. 1	1941 kesäkauden loppuun	80
S:n litt. d	Herra E. Granlund [18])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	200
S:n litt. K^1, K^2 ja K^3	Poliisikonstaapeli A. Aarnio [19])	1942, tammik. 1	1942, jouluk. 31	500
S:n Punamäki litt. A	Ajuri J. V. Sohlman [20])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	150
Vanhakaupunki, 1.14 ha	Yhdistyneet villatehtaat oy. [21])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	1,140

Pidennetyt bensiininjakelupaikkojen vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia bensiininjakeluasemien paikkoja koskevat vuokrasopimukset:

---

[1]) Tonttij. 28 p. huhtik. 264 §. — [2]) S:n 21 p. huhtik. 257 §. — [3]) S:n 7 p. huhtik. 218 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 267 §. — [5]) S:n 24 p. helmik. 134 §. — [6]) S:n 13 p. tammik. 19 §. — [7]) S:n 3 p. marrask. 500 §. — [8]) S:n 9 p. kesäk. 390 §. — [9]) S:n 5 p. toukok. 285 §. — [10]) S:n 27 p. tammik. 62 §. — [11]) S:n 31 p. maalisk. 200 §. — [12]) Kiint. lautak. 10 p. marrask. 1,536 §. — [13]) Tonttij. 13 p. tammik. 20 § ja 10 p. maalisk. 158 §; peruutettu. — [14]) Tonttij. 8 p. syysk. 461 §. — [15]) S:n 20 p. lokak. 482 §. — [16]) S:n 20 p. tammik. 35 §. — [17]) S:n 12 p. toukok. 301 §. — [18]) S:n 20 p. tammik. 36 §. — [19]) S:n 15 p. syysk. 466 §. — [20]) S:n 21 p. huhtik. 242 §. — [21]) S:n 12 p. toukok. 305 §.

Paikka	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Hietalahdentori, kauppahallin vierusta	Bensiininkuluttajain oy.[1])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	12,000
Kampintori	Oy. Shell ab.[2])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	5,000
Katajanokka	Oy. Nobel-Standard ab. [2])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	4,000
Merikatu	Oy. Nobel-Standard ab. [2])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	5,000
Pitkänsillanranta	Oy. Nobel-Standard ab. [2])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	2,500
Sirpalesaari	Oy. Shell ab. [3])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	2,500
Sturenkatu	Oy. Nobel-Standard ab. [2])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	4,000
Turuntien ja Kivelänkadun kulma	Bensiininkuluttajain oy. [4])	1941, elok. 13	1942, elok. 12	4,000
Töölöntori	Oy. Shell ab. [2])	1941, maalisk. 1	1942, maalisk. 31	12,000
Vaasankatu	Oy. Shell ab. [3])	1941, tammik. 1	1941, jouluk. 31	4,000

Edellä olevia bensiininjakeluasemia koskevat vuokraoikeudet pidennettiin m.m. ehdoin, että asemat pidettiin ehdottomasti suljettuina lukuunottamatta Oy. Shell ab:lle vuokrattua Töölöntorin avoinna olevaa jakeluasemaa. Lisäksi oikeutettiin Oy. Shell ab., niin kauan kuin bensiininmyynti oli säännöstelyn alainen ja enintään v:n 1942 loppuun, pitämään suljettuna Käpylässä ja korttelissa n:o 601 sijaitsevat bensiininjakeluasemansa sekä samoin Suomen mineraaliöljy oy:n pitämään suljettuna Liisankadun ja Herttoniemen asemansa ja vuokra-ajan päättymiseen eli v:n 1941 loppuun Vaasankadun aseman.

Oy. Nobel-Standard ab. niminen yhtiö oikeutettiin [5]) pitämään paikoillaan Dagmarinkadun tontin n:o 1 vieressä oleva maanalainen bensiinisäiliö tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi 2 viikon irtisanomisajoin 150 mk:n kuukausivuokrin ehdoin, että aseman maanpäälliset laitteet heti poistettiin.

Kuivatun rantaruo'on varastoiminen. Suomen nuorison iskujoukot nimisen nuorisoliikkeen Helsingin osasto oikeutettiin [6]) varastoimaan kuivattua rantaruokoa Tilkan sairaalan läheisyyteen.

Kalastusvälineiden säilytyspaikat. Kalastaja N. H. Österholmille vuokrattiin [7]) Simppukarilta pienehkö alue kalaverkkovajan rakentamista varten huhtikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin 400 mk:n vuosivuokrin eräin ehdoin.

Kalastaja J. Paju oikeutettiin [8]) kertomusvuoden kesän aikana käyttämään kaupungin omistamaa osaa Nimismies nimisestä saaresta kalanpyydyksien kuivauspaikkana 50 mk:n maksusta.

Luistinratapaviljonkien säilytyspaikka. Helsingfors skridskoklubb nimiselle luistinseuralle päätettiin [9]) vuokrata yhdistyksen Sörnäisten rantatien varrelta vuokraaman alueen sijasta vastaavanlainen alue Kalastajatorilta luistinratapaviljonkien säilyttämistä varten maaliskuun 15 p:stä lukien entisin ehdoin.

---

[1]) Tonttij. 7 p. tammik. 6 §. — [2]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 463 §. — [3]) S:n 28 p. huhtik. 694 §. — [4]) S:n 18 p. elok. 1,254 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 4 §. — [6]) S:n 18 p. elok. 1,246 §. — [7]) Tonttij. 10 p. helmik. 100 §. — [8]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 802 §. — [9]) Tonttij. 7 p. huhtik. 217 §. —

Moottoriveneiden säilytyspaikka. Helsingfors simsällskap niminen seura oikeutettiin [1]) sijoittamaan kolme seuran henkilöliikenteessä käyttämää moottorivenettä talven ajaksi Uunisaaren rannalle edellytyksin, ettei alueen vuokraaja perinyt siitä vuokraa.

Varastoalueet. Vuoden aikana lautakunta tai sen tonttijaosto antoi vuokralle useita varasto- y.m. alueita, myönsi tällaisten alueiden vuokraoikeuden pidennyksiä ja hyväksyi niiden siirtoja, mutta on niitä koskevat tiedot jätetty pois tästä kertomuksesta. Samoin tiedot varastoalueiden luvattomasta käytöstä sekä niitä koskevista ylimääräisistä veloituksista on jätetty pois kertomuksesta.

Suurjännitehaarajohdon rakentaminen Santahaminan johdosta Helsingin pitäjän Hålvikiin. Lautakunta oikeutti [2]) Etelä-Suomen voima oy:n rakentamaan suurjännitehaarajohdon yhtiön omistamasta Santahaminan johdosta Helsingin pitäjän Hålvikiin ja pitämään sen paikoillaan toukokuun 5 p:stä 1941 lukien joulukuun 31 p:ään 1945 ehdoin, että johto rakennettiin kaupungin viranomaisten ja yhtiön edustajain yhteisesti sopimaa linjaa pitkin, että linjan raivaaminen suoritettiin kaupungin rakennustoimiston puisto-osaston valvonnan alaisena, että yhtiön puolesta kaadettiin, karsittiin ja varastoitiin puut, jotka kiinteistötoimiston maatalousosasto otti sitten haltuunsa, että yhtiö maksoi kaupungille vuosittain vuokraa 1,000 mk ja sitoutui omalla kustannuksellaan siirtämään johdon myöhemmin laadittavan rakennussuunnitelman mukaan, ja että johto rakennettiin muuten samoin ehdoin kuin voimajohto Hertonäs gods ab:n maille, jonka rakentamisesta oli sovittu yhtiön ja kaupungin kesken lokakuun 29 p:nä 1920.

Muuntoasemat. Sähkölaitos oikeutettiin pystyttämään väliaikaiset muuntoasemat Salomon- ja Annankadun kulmaan [3]), korttelissa n:o 703 olevan puiston nurkkaukseen Nilsiänkadun ja Nokiankadun kulmaan [4]) sekä Munkkiniemeen Ison Puistotien ja Länsitien kulmaan [5]). Samoin Malmin sähkölaitokselle vuokrattiin n. 3×4 m:n suuruinen alue Malmin hautausmaan läheisen tienristeyksen ääreltä muuntajakoppia varten 5 vuodeksi syyskuun 15 p:stä lukien 150 mk:n vuosivuokrin [6]).

Kytkinkaapin sijoittaminen. Sähkölaitos oikeutettiin [7]) sijoittamaan tilapäinen suurjännitekytkinkaappi Sörnäisten rantatielle.

Leirialueet. Pelastusarmeijan nuoriso-osastolle vuokrattiin [8]) partiotoimintaa varten kesäksi edelleen sen entinen leirialue Lauttasaaresta entisin ehdoin.

Filmauksen suorittamiseen myönnetty lupa. Suomi-Filmi oikeutettiin [9]) paloviranomaisten määräyksiä noudattaen toistaiseksi suorittamaan tilapäisfilmauksia korttelin n:o 787 Lauttasaarenkadun varrella olevalla alueella sijaitsevassa varastorakennuksessa pidättäen oikeus luvan peruuttamiseen milloin tahansa.

Ulkoilmajuhlat ja -kokoukset. Tehtiin joukko päätöksiä [10]) jotka koskivat luvan myöntämistä ulkoilmajuhlien ja -kokousten järjestämiseksi.

---

[1]) Kiint. lautak. 8 p. syysk. 1,323 §. — [2]) S:n 5 p. toukok. 751 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 284 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 690 §. — [5]) S:n 8 p. syysk. 1,319 §. — [6]) S:n 15 p. syysk. 1,369 §. — [7]) S:n 21 p. huhtik. 623 §. — [8]) S:n 28 p. huhtik. 693 § ja 9 p. kesäk. 1,034 §. — [9]) S:n 10 p. maaliisk. 384 §. — [10]) Tonttij. 5 p. toukok. 293 § ja 3 p. kesäk. 365 § sekä kiint. lautak 9 p. kesäk. 1,020 §.

Lupa mainoslaitteiden asettamiseen myönnettiin 19 tapauksessa [1]).

Korvauksen määrääminen kaadetuista puista. Huvila-alueiden vuokraajia veloitettiin puiden kaatamisesta 2 tapauksessa [2]).

Maksulykkäykset. Lautakunta päätti myöntää anomuksesta lykkäyksiä maksettaviksi erääntyneiden vuokrien ja erilaisten maksettaviksi erääntyneiden lainojen korkojen ja lyhennysten y.m. maksujen suorittamisessa m.m. 21 tapauksessa [3]) määräten maksettaville erille korkoa 6 % erääntymispäivän ja maksupäivän väliseltä ajalta.

Vuokraajan häätäminen. Kaupunginhallituksen asiamiesosaston tehtäväksi annettiin [4]) häätää puntarhuri Hj. Uuraslahti kaupungilta vuokraamaltaan viljelysalueelta Herttoniemessä.

Kolmivuotiskatselmukset. Kolmivuotiskatselmusten yhteydessä määrättyjen korjaustöiden suorittamisessa myönnettiin lykkäyksiä m.m. 4 tapauksessa [5]).

Ruotsista saadut lahjatalot. Arkkitehti L. Pajamies ja rakennusmestari H. Jokinen määrättiin [6]) suorittamaan väliaikainen n.s. asuntotarkastus Ruotsista lahjaksi saatujen omakotitalojen vastaanottamista varten.

Omakotialueiden rakennustyypit. Hyväksyttiin rakennustyypit Pirkkolasta kertomusvuoden kesänä vuokrattaville tonteille [7]) sekä Marttilan omakotialueelle sijoitettua invaliidikylää varten [8]). Samoin hyväksyttiin Pakilan ja Paloheinän omakotialueiden rakennustyypit ja tyyppien sijoitukset tonteille oikeuttaen tonttiosasto tekemään pienehköjä muutoksia sijoituksiin [9]).

A. Ahlström oy. oikeutettiin [10]) käyttämään kaupungin omakotirakennustyyppien piirustuksia tehdasmaisesti valmistettavien puutalojen suunnittelussa ehdoin, ettei myönnetty lupa tarkoittanut yksinoikeutta kyseisten tyyppitalojen valmistamiseen ja että tyyppipiirustuksia käytettiin sellaisinaan.

Lainat omakotirakennustoimintaa varten. Vuoden aikana tehtiin joukko päätöksiä [11]), jotka koskivat omakotirakennustoimintaa varten kaupungin

---

[1]) Kiint. lautak. 27 p. tammik. 123 ja 128 §, 10 p. maalisk. 383 §, 7 p. huhtik. 562 ja 563 §, 21 p. huhtik. 630 ja 634 §, 19 p. toukok. 871 ja 900 §, 3 p. kesäk. 952 §, 9 p. kesäk. 1,031 §, 16 p. kesäk. 1,084 § ja 20 p. lokak. 1,439 § ja tonttij. 7 p. tammik. 5 §, 3 p. helmik. 91 §, 24 p. helmik. 130 §, 17 p. maalisk. 173 § ja 29 p. jouluk. 552 §. — [2]) Kiint. lautak. 16 p. kesäk. 1,083 §. — [3]) S:n 18 p. elok. 1,253 §, 15 p. syysk. 1,361, 1,363 ja 1,364 §, 29 p. syysk. 1,390 §, 20 p. lokak. 1,435, 1,436, 1,437 ja 1,442 §, 27 p. lokak. 1,483 §, 3 p. marrask. 1,508, 1,511 ja 1,512 §, 10 p. marrask. 1,541 ja 1,546 §, 17 p. marrask. 1,563 §, 1 p. jouluk. 1,611 ja 1,614 §, 8 p. jouluk. 1,630 ja 1,633 § ja 22 p. jouluk. 1,681 §. — [4]) S:n 26 p. toukok. 911 §. — [5]) S:n 12 p. toukok. 800 ja 805 § ja 16 p. kesäk. 1,085 § ja tonttij. 30 p. kesäk. 421 §. — [6]) S:n 17 p. helmik. 245 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 1,037 §. — [8]) S:n 26 p. toukok. 918 ja 919 §. — [9]) S:n 28 p. huhtik. 701 §. — [10]) S:n 5 p. toukok. 753 §. — [11]) S:n 20 p. tammik. 77 ja 82 §, 12 p. toukok. 799 ja 809 §, 3 p. kesäk. 962 § ja 9 p. kesäk. 1,029 § sekä tonttij. 7 p. tammik. 10 §, 13 p. tammik. 17 §, 20 p. tammik. 42, 43 ja 44 §, 27 p. tammik. 55, 58, 60, 67 ja 69 §, 3 p. helmik. 72, 76, 77, 78, 82 ja 95 §, 10 p. helmik. 99 ja 106 §, 17 p. helmik. 112, 113 ja 114 §, 24 p. helmik. 125, 126, 128 ja 129 §, 3 p. maalisk. 138, 139, 146 ja 147 §, 17 p. maalisk. 177 ja 178 §, 24 p. maalisk. 181, 182, 183 ja 195 §, 7 p. huhtik. 220, 225, 227, 231, 232, 236 ja 237 §, 5 p. toukok. 292 §, 19 p. toukok. 337 ja 341 §, 26 p. toukok. 357 §, 3 p. kesäk. 376 ja 377 §, 16 p. kesäk. 407, 413, 414, 416 ja 417 §, 30 p. kesäk. 424 §, 7 p. heinäk. 434 §, 28 p. heinäk. 442 ja 443 §, 18 p. elok. 457 §, 8 p. syysk. 459 §, 15 p. syysk. 467 §, 29 p. syysk. 474 §, 27 p. lokak. 493 §, 17 p. marrask. 511 §, 24 p. marrask. 510 §, 1 p. jouluk. 528 § ja 15 p. jouluk. 541, 542, 544 ja 546 §.

joko valtion omakotirahastosta välittämiä tai kaupungin myöntämiä lainoja.

Hyväksytyt piirustukset. Vuoden aikana hyväksyttiin Koskelan [1]), Kumpulan [2]), Käpylän [3]) ja Taivaskallion [4]) vuokra-alueille sekä eräille varasto- ja teollisuusalueille [5]) teetettävien uudisrakennusten piirustuksia ja sikäläisten vanhempien rakennusten muutos- ja lisärakennuspiirustuksia sekä piirustukset puhelinkeskusta varten Herttoniemen kortteliin n:o 57 [6]), lastenlinnaa varten korttelin n:o 511 Sutelantien tontille n:o 2 [7]), invaliidisäätiön huoltolaitosta varten korttelin n:o 729 tontille n:o 1 [8]), kesämajaa varten Stansvikin alueelle [9]), koulurakennusta varten korttelin n:o 183 Laivurinkadun tontille n:o 3 a [10]) sekä työpaja- ja varastorakennusta varten Korkeasaareen [11]).

Käyttövarat. Lautakunta myönsi käyttövaroistaan m.m. 2,700 mk omakotialueiden valokuvaamista varten [12]) sekä 7,000 mk tarpeellisen alueen vapauttamiseksi vuokrasitoumuksesta Oulunkylän Suursuo n:o 6 nimisestä huvilapalstasta katurakennustöitä varten [13]).

Katurakennusohjelma. Lautakunta hyväksyi [14]) ehdotuksen v:n 1942 katurakennusohjelmaksi eräin pienehköin muutoksin päättäen esittää kaupunginhallitukselle, että yleisten töiden lautakunnalle annettaisiin tehtäväksi kustannuslaskelmien laatiminen seuraavan vuoden talousarviota varten.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: lainan kiinnityksen postponoimista [15]); tontteja koskevia ostoanomuksia [16]); määräraha-anomuksia erilaisia Pirkkolan omakotialueella suoritettavia töitä varten [17]); maksulykkäysanomuksia [18]); ulkoilmajuhlia ja -kilpailuja koskevia järjestämislupa-anomuksia [19]); puhelinjohtojen kytkinkaapin asettamista Helsingin- ja Fleminginkadun kulmauksessa olevaan puistikkoon [20]);

---

[1]) Tonttij. 7 p. tammik. 1 § ja 13 p. tammik. 12 §. — [2]) S:n 3 p. kesäk. 374 §. — [3]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 498 § ja 5 p. toukok. 755 § sekä tonttij. 31 p. maalisk. 206 ja 207 §. — [4]) Tonttij. 13 p. tammik. 25 §, 10 p. helmik. 96 §, 24 p. maalisk. 180 §, 28 p. huhtik. 281 §, 26 p. toukok. 355 §, 16 p. kesäk. 406 § ja 30 p. kesäk. 433 §. — [5]) S:n 20 p. tammik. 49 §, 3 p. helmik. 92 §, 10 p. helmik. 97, 98 ja 104 §, 3 p. maalisk. 137 §, 17 p. maalisk. 166 ja 167 §, 24 p. maalisk. 179 §, 7 p. huhtik. 219 §, 21 p. huhtik. 259 §, 12 p. toukok. 314 §, 26 p. toukok. 352, 353 ja 361 §, 18 p. elok. 453 § ja 24 p. marrask. 506 § sekä kiint. lautak. 10 p. maalisk. 384 §. — [6]) Tonttij. 3 p. helmik. 85 §. — [7]) Kiint. lautak. 28 p. huhtik. 704 §. — [8]) S:n 16 p. kesäk. 1,120 §. — [9]) S:n 16 p. kesäk. 1,093 §. — [10]) Tonttij. 28 p. heinäk. 444 §. — [11]) Kiint. lautak. 24 p. helmik. 317 §. — [12]) S:n 7 p. huhtik. 571 §. — [13]) S:n 12 p. toukok. 804 §. — [14]) S:n 3 p. kesäk. 959 §. — [15]) S:n 7 p. tammik. 19 §, 24 p. helmik. 289 §, 28 p. huhtik. 688 ja 689 §, 30 p. kesäk. 1,135 § ja 20 p. lokak. 1,447 §. — [16]) S:n 7 p. tammik. 13 ja 14 §, 13 p. tammik. 49 §, 27 p. tammik. 126 ja 129 §, 3 p. helmik. 154 ja 155 §, 10 p. helmik. 200 §, 17 p. helmik. 242 §, 24 p. helmik. 276, 277, 278 ja 279 §, 3 p. maalisk. 334, 335, 336, 337, 341, 343 ja 344 §, 10 p. maalisk. 386 ja 388 §, 31 p. maalisk. 508, 509 ja 510 §, 7 p. huhtik. 565, 566 ja 567 §, 28 p. huhtik. 697, 698 ja 699 §, 5 p. toukok. 758 §, 19 p. toukok. 847, 848, 849, 869 ja 870 §, 26 p. toukok. 909 ja 912 §, 9 p. kesäk. 1,025, 1,026, ja 1,027 §, 16 p. kesäk. 1,088 §, 18 p. elok. 1,263 §, 15 p. syysk. 1,358, 1,359, 1,360, 1,365 ja 1,366 §, 29 p. syysk. 1,392 §, 20 p. lokak. 1,438, 1,444 ja 1,446 §, 3 p. marrask. 1,509 §, 10 p. marrask. 1,534 §, 17 p. marrask. 1,568, 1,569, 1,570 ja 1,572 § sekä 24 p. marrask. 1,586, 1,587 ja 1,590 §. — [17]) S:n 20 p. tammik. 76 §, 10 p. helmik. 201 §, 31 p. maalisk. 512 §, 9 p. kesäk. 1,032 § ja 18 p. elok. 1,256 §. — [18]) S:n 24 p. helmik. 281 § ja 3 p. kesäk. 955 §. — [19]) S:n 10 p. maalisk. 382 §, 31 p. maalisk. 515 §, 7 p. huhtik. 572 §, 5 p. toukok. 749 §, ja 20 p. lokak. 1,448 §. — [20]) S:n 24 p. maalisk. 459 §.

vuokranalennusanomuksia y.m. vuokrasuhteita koskevia asioita [1]); määräraha-anomuksia erilaisia katurakennus- y.m. töitä varten [2]); valtiokonttorin korvausobligatiotodistusten kelpaavaisuutta maksuvälineeksi [3]); tonttien rakennusvelvollisuuden täyttämistä koskevan määräajan pidentämistä [4]); yleishyödyllisen rakennusyhtiön perustamista [5]); koulutontin vuokraamista Puodinkylästä [6]); sekä paikan luovuttamista ruokailuparakkia varten [7]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivas: maksulykkäysanomuksia [8]); sähkölaitoksen voima-asema-alueen laajentamista sekä tonttien varaamista laitoksen ala- ja muuntoasemia varten [9]); bensiininjakelu- ja autohuoltoasemia koskevia vuokrasuhteita [10]); tontin kauppahinnan postponoimista [11]); tonttien rakennusvelvollisuuden täyttämistä koskevan määräajan pidentämistä [12]); alueen vuokraamista kesätivolia varten [13]); Arabia oy:n ja Wärtsilä-yhtymä oy:n lisäaluehankintoja [14]); ulkoilmakokouksia ja -juhlia koskevia järjestämislupa-anomuksia [15]); tontteja koskevia vuokraus- ja ostoanomuksia sekä tonttihintojen korottamista [16]); korttelin n:o 167 Lauttasaarenkadun tontin n:o 2 osan lunastamisesta aiheutuneen korkoerän palauttamista ja koron suorittamista Mahogany oy:lle [17]); paikan osoittamista väestönsuojaksi pohjois-Munkkiniemestä [18]); tontin luovuttamista kirkkoa varten korttelista n:o 621 [19]); vähävaraisten lapsirikkaiden perheiden asuntotalojen piirustusten hyväksymistä [30]); sekä tonttien varaamista kaupungin suomenkielisiä kansakouluja varten [21]).

3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunta vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille vuokraajille:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Haaga, Isoniitty, viljelyspalsta n:o 31, n. 1.55 ha	Maanviljelijä E. Virtanen [1])	1941, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälkeen	930

[1]) Kiint. lautak. 24 p. maalisk. 464 §, 5 p. toukok. 750 §, 9 p. kesäk. 1,018 ja 1,021 §, 24 p. marrask. 1,585 ja 1,594 § ja 22 p. jouluk. 1,686 §. — [2]) S:n 24 p. maalisk. 465 §, 19 p. toukok. 865 §, 26 p. toukok. 913 § ja 3 p. kesäk. 958 ja 960 §. — [3]) S:n 24 p. maalisk. 466 § ja 31 p. maalisk. 518 §. — [4]) S:n 7 p. huhtik. 570 ja 574 §, 3 p. kesäk. 956 §, 9 p. kesäk. 1,023 §, 18 p. elok. 1,259 §, 29 p. syysk. 1,391 §, 20 p. lokak. 1,449 § ja 24 p. marrask. 1,592 §. — [5]) S:n 26 p. toukok. 917 §. — [6]) S:n 3 p. kesäk. 961 §. — [7]) S:n 3 p. marrask. 1,513 §. — [8])S:n 13 p. tammik. 50 §, 27 p. tammik. 124 § ja 3 p. kesäk. 950 §. — [9]) S:n 20 p. tammik. 73 § ja 10 p. helmik. 199 §. — [10]) S:n 3 p. helmik. 163 §. — [11]) S:n 10 p. helmik. 197 §. — [12]) S:n 24 p. helmik. 280, 287 ja 290 §, 26 p. toukok. 910 §, 18 p. elok. 1,249 ja 1,250 §, 17 p. marrask. 1,566 § ja 15 p. jouluk. 1,657 §. — [13]) S:n 17 p. maalisk. 425 §. — [14]) S:n 17 p. maalisk. 426 § ja 21 p. huhtik. 632 ja 633 §. — [15]) S:n 31 p. maalisk. 520 ja 521 §, 12 p. toukok. 803 §, 19 p. toukok. 862 § ja 9 p. kesäk. 1,024 §. — [16]) S:n 7 p. huhtik. 569 §, 19 p. toukok. 857 ja 863 §, 8 p. syysk. 1,322 §, 17 p. marrask. 1,567 § ja 15 p. jouluk. 1,656 §. — [17]) S:n 19 p. toukok. 856 §. — [18]) S:n 19 p. toukok. 860 §. — [19]) S:n 3 p. kesäk. 951 §. — [20]) S:n 16 p. kesäk. 1,089 §. — [21]) S:n 20 p. lokak. 1,440 §. — [22]) Maatalousj. 7 p. toukok. 16 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Herttoniemi, n. 10.07 ha peltoa ja n. 3.22 ha niittyä ja laidunta	Puutarhuri A. Johansson [1])	1942, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 2 kk. irtis. jälkeen	10,100
S:n viljelysaluetta n. 6.5 ha	Maanviljelij. I. Salmenjaakko [2])	1941, jouluk. 31	3,250
S:n s:n n. 14 ha	Maanviljelij. I. Salmenjaakko [2])	1941, jouluk. 31	5,000
S:n s:n n. 1.71 ha	Maanviljelij. K. E. Sundholm [3])	1942, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 2 kk. irtis. jälkeen	1,500
S:n s:n n. 4.1 ha	Rouva I. Ruoho [4])	1942, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälkeen	3,700
S:n s:n n. 2.38 ha	Puutarhuri V. Heino [5])	1942, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 2 kk. irtis. jälkeen	2,200
S:n s:n n. 2.33 ha	Maanviljelijä E. Levander [6])	1942, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 2 kk. irtis. jälkeen	2,300
Malmin kylä, Huvila n:o 54a n. 0.092 ha	Sekatyöntekijä M. Peltonen [7])	1941, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälkeen	110
S:n s:n n:ot 105, 105a ja 105b, n. 0.301 ha	Rouva E. M. Jaala [8])	Kuten edellä	360
S:n s:n n:o 124, n. 0.187 ha	Rouva M. Saarinen [9])	Kuten edellä	225
S:n s:n n:o 128, n. 0.169 ha	Asemamiesten esimies E. Martinmäki [10])	Kuten edellä	200
S:n s:n n:o 138a, n. 0.199 ha	Kirvesmies J. E. Salminen [11])	Kuten edellä	250
S:n s:n n:ot 73, 74, 82 ja 83 sekä Haapala, yhteensä 0.553 ha	Hevosmies N. Laine [12])	Kuten edellä	650
S:n s:n n:ot 113 ja 114 sekä palstat RN 2^{45} ja 2^{115}, yhteensä n. 0.83 ha	Ulkotyöntekijä H. Lahtinen [13])	Kuten edellä	1,000
S:n Kulmala, n. 0.06 ha	Autonkuljettaja E. V. Tiilikainen [14])	Kuten edellä	70
S:n s:n n. 0.144 ha	Kirvesmies K. A. Karlsson [15])	Kuten edellä	170
S:n Myllypelto, viljelysaluetta n. 5.92 ha	Maanviljelijä V. Kavonius [16])	1942, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 2 kk. irtis. jälkeen	5,400
S:n s:n s:n n. 4.9 ha	Maanviljelijä G. Öhrnberg [17])	Kuten edellä	4,400
S:n s:n s:n n. 3.18 ha	Maanviljelijä E. Levander [18])	Kuten edellä	2,900
S:n tilat M 48 ja M 49, yhteensä n. 0.19 ha	Metallityöntekijä O. Lahtinen [19])	1942, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr.	200

[1]) Maatalousj. 3 p. marrask. 69 §. — [2]) S:n 21 p. huhtik. 13 §. — [3]) S:n 3 p. marrask. 66 §. — [4]) S:n 3 p. marrask. 57 §. — [5]) S:n 3 p. marrask. 58 §. — [6]) S:n 3 p. marrask. 59 §. — [7]) S:n 26 p. toukok. 25 §. — [8]) S:n 26 p. toukok. 29 §. — [9]) S:n 26 p. toukok. 27 §. — [10]) S:n 26 p. toukok. 26 §. — [11]) S:n 26 p. toukok. 28 §. — [12]) S:n 26 p. toukok. 22 §. — [13]) S:n 26 p. toukok. 30 §. — [14]) S:n 26 p. toukok. 23 §. — [15]) S:n 26 p. toukok. 24 §. — [16]) S:n 3 p. marrask. 64 §. — [17]) S:n 3 p. marrask. 65 §. — [18]) S:n 3 p. marrask. 63 §. — [19]) S:n 3 p. marrask. 67 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Puodinkylä, Björkholmenin viljelysaluetta n. 5.04 ha ja Skogslandin laidunmaata n. 3.63 ha	Maanviljelijä G. Gustafsson [1])	1942, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 2 kk. irtis jälkeen	4,500
Talin peltoaluetta ½—1 ha	Tuote ja tarvike oy. [2])	1942, lokak. 31	2,500
Tuurholma, pellot ja rakennukset	Herrat O. A. ja F. E. sekä rouva J. Lindberg [3])	1942, jouluk. 31	15,000
S:n puutarha-alue rakennuksineen	Rouva J. Lindberg [4])	1942, jouluk. 31	8,000

Edellä mainittuja alueita koskeviin vuokrasopimuksiin sisällytettiin seuraavat lisäehdot: maanviljelijä I. Salmenjaakon vuokra-alueeseen ei kuulunut pellon länsireunassa oleva 5 m:n levyinen kaistale; maanviljelijä K. E. Sundholm velvoitettiin kiinteistötoimiston maatalousosaston antamien määräysten mukaisesti uusimaan vuokra-alueen kaikki ojat, joista puolet v. 1942 ja puolet v. 1943, sekä kaivamaan oja alueen ja sen naapurialueen välille puoleksi naapurivuokraajan kanssa; rouva I. Ruoho velvoitettiin viimeistään toukokuun loppuun mennessä v. 1943 kiinteistötoimiston maatalousosaston määräämällä tavalla siivoamaan alueen niska- ja sarkaojat, perkaamaan vastaava osuutensa alueen viemäristä, kyntämään nurmena oleva alue ja salaojittamaan alueella oleva lähteinen paikka, jota ojitusta varten vuokraaja sai risut ja riu'ut viereisestä metsästä korvauksetta; puutarhuri V. Heino oikeutettiin pitämään vuokra-alueellaan kesämaja ja velvoitettiin v:n 1942 aikana kiinteistötoimiston maatalousosaston määräämällä tavalla perkaamaan puolet vuokra-alueen niska- ja sarkaojista ja v. 1943 loput niistä, samoin perkaamaan ennen toukokuun 31 p:ää 1943 vastaava osuutensa alueen viemäristä sekä kyntämään alue kunnollisesti ennen v:n 1942 loppua; maanviljelijä V. Kavonius oikeutettiin käyttämään vuokra-alueellaan olevaa latoa, mikä hänen oli palovakuutettava kiinteistötoimiston maatalousosaston hyväksymästä määrästä ja pidettävä se kunnossa vuokranantajan luovuttaessa siihen tarvittavan puutavaran; maanviljelijä E. Levanderin oli kiinteistötoimiston maatalousosaston määräämällä tavalla siivottava Herttoniemessä oleva osuutensa viemäristä ennen toukokuun 31 p:ää 1943 sekä perattava niska- ja sarkaojista puolet v. 1942 ja puolet v. 1943; maanviljelijöille E. Levanderille ja G. Öhrnbergille myönnettiin käyttöoikeus heidän vuokra-alueillaan olevaan latoon mikä heidän oli palovakuutettava kiinteistötoimiston hyväksymästä määrästä ja pidettävä kunnossa vuokranantajan luovuttaessa kunnossapitoon tarpeellisen puutavaran; sekä maanviljelijä G. Gustafsson velvoitettiin uudelleen ojittamaan Björkholmenin alue kiinteistötoimiston maatalousosaston antamien määräysten mukaisesti v:n 1943 lokakuun 15 p:ään mennessä, niin että v:n 1942 aikana tuli ainakin puolet alueesta ojitetuksi, vuokraajalle myönnettiin osittainen käyttöoikeus vuokra-alueen viereiseen latoon, nimittäin kolmannes, ollen hänen osuutensa mukaisesti otettava työllä osaa ladon korjauksiin silloin kun Puodinkylän tilan taholta

[1]) Maatalousj. 3 p. marrask. 68 §. — [2]) S:n 22 p. syysk. 56 §. — [3]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 91 § ja maatalousj. 3 p. marrask. 73 §. — [4]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 92 § ja maatalousj. 3 p. marrask. 72 §.

korjattiin kyseistä latoa ja hänen oli oikeutettava Björkholmenin kesämajan vuokraaja korvauksetta käyttämään majalle vievää tietä.

Albergan tilan vuokraus. Maanviljelijä J. A. Virtaselle ja hänen vaimolleen S. L. Virtaselle päätettiin [1]) vuokrata Albergan tilan, Espoon Suur-Huopalahden Bredvik RN 1^{5} ja Alberga RN 2^{559} y.m. tilain, ne pellot, niityt sekä muut maat, alaltaan n. 126 ha, jotka silloin voimassaolevan vuokrasopimuksen mukaan olivat vuokrattuina edellä mainitulle Virtaselle ja hänen vävylleen E. Forsbergille marraskuun 1 p:ään 1941, marraskuun 1 p:stä lukien v:n 1942 lokakuun loppuun entisin 60,000 mk:n vuokrin liittäen vuokrasopimukseen tavanmukaisten vuokraehtojen lisäksi eräitä m.m. vuokra-alueella olevia rakennuksia, viljelysmaiden hoitoa sekä metsän käyttöä koskevia määräyksiä.

Talin erään alueen vuokraaminen. Osuusliike Elannolle päätettiin [2]) vuokrata edelleen kertomusvuodeksi sekä sen jälkeen edelleen vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin kesämyymälän sijoituspaikaksi alue Talin siirtolapuutarhan pääportin luota 3,000 mk:n vuosivuokrin ja muuten tavanmukaisin vuokraehdoin.

Perunamaan luovuttaminen Leppävaarasta. Valistuksen ystävät nimiselle yhdistykselle päätettiin [3]) luovuttaa perunamaata Leppävaarasta 10 mk:sta aarilta.

Kaivonpaikka-alueen vuokraaminen Tuurholmasta. Suomen siviili- ja asevelvollisuusinvaliidien liitolle vuokrattiin [4]) n. 0.04 ha:n suuruinen kaivonpaikka-alue Tuurholmasta kiinteistötoimiston maatalousosaston lähemmin osoittamasta paikasta 5 vuodeksi 100 mk:n vuosivuokrin.

Vuokraoikeuden siirto. Hyväksyttiin [5]) vuokraoikeuden siirto, jolla Invaliidien työkotiyhdistys luovutti vuokraoikeutensa 0.6 ha:n suuruiseen Tuurholman alueeseen Suomen siviili- ja asevelvollisuusinvaliidien liitolle.

Samoin hyväksyttiin [6]) vuokraoikeuden siirto, jonka mukaan vuokraoikeus Pohj. Herttoniemessä sijaitsevaan erääseen n. 4.1 ha:n suuruiseen viljelysalueeseen siirtyi leski I. Ruoholle hänen miesvainajaltaan kirvesmies A. Ruoholta.

Maanvuokraaja E. Lindbäck oikeutettiin [7]) vuokraamaan eräät osat Haagassa vuokraamastaan 0.5 ha:n suuruisesta viljelysalueesta Haagan maa- ja kotitalouskerholle m.m. ehdoin, että kerho suoritti Lindbäckin vuosivuokrasta 300 mk. Samalla vuokraaja Lindbäck oikeutettiin ottamaan viljelysalueelleen alivuokralaisekseen opettaja J. Hirvikunnas ehdoin, ettei kaupungille koitunut asiasta mitään lisäkustannuksia.

Vuokraajan häätäminen vuokra-alueeltaan. Hyväksyttiin [8]) toimenpide, jolla maanviljelijä V. Koivisto häädettiin pois Haagan Korpaksen tilaan kuuluvalta Finnängen nimiseltä vuokra-alueelta, jota koskeva vuokrasopimus oli päättynyt lokakuun 30 p:nä 1940.

Rakennuksen vuokraaminen Pukinmäen kansakoulua varten. Helsingin maalaiskunnalle päätettiin [9]) vuokrata Pukinmäen kansakoulua varten Björkåsin tilalla olevat rakennukset 1,600 mk:n kuukausivuokrin. Muista sovituista vuokraehdoista mainittakoon m.m., että vuokra-aika alkoi

---

[1]) Kiint. lautak. 29 p. syysk. 1,394 § ja maatalousj. 22 p. syysk. 53 §. — [2]) Maatalousj. 3 p. marrask. 60 §. — [3]) S:n 21 p. huhtik. 11 §. — [4]) Kiint. lautak. 18 p. elok. 1,274 §. — [5]) S:n 9 p. kesäk. 1,038 §. — [6]) Maatalousj. 27 p. maalisk. 5 §. — [7]) S:n 7 p. toukok. 19 ja 20 §. — [8]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 635 §. — [9]) S:n 19 p. toukok. 875 §, 18 p. elok. 1,273 § ja 3 p. marrask. 1,514 §.

syyskuun 1 p:nä 1941 ja jatkui 5 vuotta ollen vuokralaisella kuitenkin oikeus vuokrasopimuksensa irtisanomiseen aikaisemminkin 3 kuukauden irtisanomisajoin; että vuokrarakennuksia ja vuokra-aluetta saatiin käyttää ainoastaan kansakoulutarkoituksiin, mutta vuokralainen oikeutettiin kuitenkin omalla kustannuksellaan tekemään rakennuksissa muutoksia koulun tarvetta silmälläpitäen velvoituksin kunnostaa rakennukset jälleen entiselleen vuokrasopimuksen päättyessä; sekä että uusia rakennuksia alueelle ei saanut rakentaa ilman kiinteistölautakunnan suostumusta eikä kaupunki suorittanut mitään korvauksia mahdollisista parannuksista.

Munkkiniemen tallissa suoritetut korjaustyöt. Sen johdosta, että johtaja K. Leander, joka kiinteistötoimiston maatalousosaston luvalla oli huhtikuun 15 p:stä 1940 lukien 3 kuukauden aikana käyttänyt Munkkiniemen tallirakennuksen pesutupaa ja sen lisäksi ilman lupaa tai sopimusta 4 kuukauden aikana tallipihalla olevaa asuinrakennusta, nyttemmin oli esittänyt kaupungin maksettavaksi neljä, yhteensä 2,562: 85 mk:n suuruista laskua tallirakennukseensa teettämistään vesi- ja sähköjohtojen korjaustöistä, päätti [1]) lautakunta, että kyseiset laskut maksettiin ehdoin, että herra Leander toimitti laskut kaupungille kuitattuina ja samalla suoritti vuokraa pesutuvan käytöstä 3 kuukaudelta 900 mk ja asuinrakennuksen käytöstä 4 kuukaudelta 900 mk eli yhteensä 1,800 mk antaen lisäksi kuittauksen, ettei hänellä ollut asiassa enää mitään velkomista.

Eräiden Leppävaaran rakennusten nuohoaminen. Päätettiin [2]), että kaupungin puolesta maksettaisiin Leppävaarassa kiinteistötoimiston maatalousosaston valvonnanalaisten maanvuokraajien hallinnassa olevien rakennusten nuohousmaksut v:lta 1940 sekä eräiden vuokraajien vuokra-alueella olevien rakennusten nuohousmaksut vuokra-ajan loppuun eli lokakuun 31 p:ään 1941 asti.

Kalastusoikeus. Kalastaja A. V. Kortelaisen kalastusoikeus Leppävaaran Bredvikin tilan kalavesiin pidennettiin [3]) kertomusvuoden loppuun.

Työmies J. Lindströmille vuokrattiin [4]) edelleen kertomusvuodeksi Leppävaaran tilan kalastusoikeus 500 mk:sta.

Jäänotto. Kiinteistötoimiston maatalousosasto valtuutettiin [5]) myöntämään jäänottolupia Vantaanjoesta määräten jään hinnaksi 60 penniä m^2:ltä.

Maatilojen viljelyssuunnitelma. Kaupungin maatilojen viljelyssuunnitelma vuotta 1941 varten hyväksyttiin [6]) pidättäen maatalousosastolle sen tarkistusoikeus.

Maanviljelysvälineiden osto. Hyväksyttiin [7]) toimenpiteet erinäisten maanviljelysvälineiden hankkimiseksi kaupungin maatiloille.

Maataloustyöntekijäin palkat. Kaupungin maatiloilla työskentelevien miespäivätyöntekijäin palkka normaalityöpäivältä kesän aikana päätettiin [8]) korottaa 60 mk:aan ja naistyöntekijäin palkka 45 mk:aan.

Hyväksytyt piirustukset. Hyväksyttiin [9]) piirustukset invaliidien lomakotia varten Tuurholmaan.

---

[1]) Kiint. lautak. 21 p. huhtik. 640 §. — [2]) S:n 31 p. maalisk. 523 §. — [3]) S:n 20 p. tammik. 90 §. — [4]) S:n 17 p. helmik. 251 §; vrt. myös maatalousj. 7 p. toukok. 21 §. — [5]) Maatalousj. 6 p. maalisk. 1 §. — [6]) S:n 27 p. maalisk. 6 §. — [7]) S:n 21 p. huhtik. 14 § ja 25 p. elok. 41 §. — [8]) S:n 27 p. maalisk. 8 §, 7 p. toukok. 15 § ja 3 p. kesäk. 37 ja 38 §. — [9]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 86 § ja 18 p. elok. 1,275 §.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: eläkeanomuksia [1]); eräiden Herttoniemessä olevien arvottomien rakennusten hävittämistä [2]); määrärahojen myöntämistä köyhäinhoidollisia varatöitä y.m. varten [3]); tienteko-oikeutta Tapaninkylän tilalla R 8 RN 8 [20] [4]); soranottoluvan myöntämistä Malmin ampumarata-alueen teiden korjaamiseksi [5]); sekä muonamiesten sota-ajan palkkaa eräissä tapauksissa [6]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: eläkeanomuksia [7]); meriheinän myyntiä poliisilaitoksen tarvetta varten [8]); väkilannoitteiden hankintaa palstaviljelijöille [9]); juurikasvimaiden luovuttamista yksityisille viljelijöille [10]); Haagan suon ja Slätmossen nimisen suon turpeen käyttömahdollisuuksia [11]); puutarhakoulun perustamista Leppävaaraan [12]); naistyöttömyyttä ja työmahdollisuuksia sen torjumiseksi [13]); Villa Nackböle nimisellä palstalla olevan rakennuksen myyntitarjousta kaupungille [14]); perunain ja juurikasvien varastointia [15]); vuotavarastorakennuksen rakentamista teurastamolle [16]); työehtosopimuksen soveltamista kiinteistötoimiston maatalousosaston alaisissa töissä [17]); sekä soranottoluvan myöntämistä Marttilan invaliidikylän teiden kunnostamiseksi [18]).

4. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Asemakaavan- ja tonttijaonmuutokset. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa seuraavia kortteleita koskevia, asemakaavaosaston laatimia asemakaavan- ja tonttijaon muutosehdotuksia: I kaupunginosan korttelia n:o 14 [19]); VI kaupunginosan kortteleita n:ot 176 ja 177 [20]); X kaupunginosan korttelia n:o 273 [21]); XII kaupunginosan korttelin n:o 384 Viipurinkadun tontteja n:ot 25, 27, 29 ja 31 [22]); XIII kaupunginosan korttelia n:o 411 ja sen eteläpuolella olevaa aluetta [23]) ja korttelia n:o 451 [24]); XIV kaupunginosan kortteleita n:ot 465 [24]), 481 [25]) ja 491 [24]); XV kaupunginosan kortteleita n:ot 520 [26]), 526 [27]), 529 [27]), 603 [27]), 611 [28]), 612 [28]), 614 [28]), 615 [28]), 616 [29]), 619 [28]), 620 [28]), 621 [29]), 622 [30]), 623 [30]) ja 645 [27]); XVI eli Reijolan kaupunginosan kortteleita n:ot 728 ja 729 [31]); XX kaupunginosan korttelin n:o 784 tonttia n:o 1 [32]); XXI kaupunginosaa eli Hermannin

---

[1]) Kiint. lautak. 20 p. tammik. 87 §, 27 p. tammik. 133 § ja 27 p. lokak. 1,484 §. — [2]) S:n 27 p. tammik. 132 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 296 §, 7 p. huhtik. 579 §, 18 p. elok. 1,272 §, 8 p. syysk. 1,325 § ja 3 p. marrask. 1,515 § sekä maatalousj. 2 p. syysk. 47 §. — [4]) Kiint. lautak. 12 p. toukok. 812 §. — [5]) S:n 19 p. toukok. 872 §. — [6]) S:n 8 p. syysk. 1,327 § ja 27 p. lokak. 1,488 §. — [7]) S:n 20 p. tammik. 93 § ja 27 p. lokak. 1,485 §. — [8]) S:n 17 p. helmik. 248 §. — [9]) S:n 24 p. helmik. 293 §. — [10]) S:n 7 p. huhtik. 575 § ja 21 p. huhtik. 637 §. — [11]) S:n 7 p. huhtik. 576 ja 577 § ja 12 p. toukok. 832 §. — [12]) S:n 7 p. huhtik. 578 §. — [13]) S:n 12 p. toukok. 833 §. — [14]) S:n 19 p. toukok. 874 §. — [15]) S:n 26 p. toukok. 924 §, 3 p. kesäk. 972 § ja 27 p. lokak. 1,487 §. — [16]) S:n 26 p. toukok. 925 §. — [17]) S:n 29 p. syysk. 1,395 § ja maatalousj. 22 p. syysk. 55 §. — [18]) Kiint. lautak. 29 p. syysk. 1,396 §. — [19]) S:n 3 p. maalisk. 349 §. — [20]) S:n 13 p. tammik. 53 § ja 21 p. huhtik. 646 §. — [21]) S:n 7 p. huhtik. 581 §. — [22]) S:n 28 p. huhtik. 706 §. — [23]) S:n 9 p. kesäk. 1,040 § ja 15 p. syysk. 1,371 §. — [24]) S:n 29 p. syysk. 1,398 §. — [25]) S:n 18 p. elok. 1,279 §. — [26]) S:n 12 p. toukok. 815 §. — [27]) S:n 24 p. helmik. 300 §. — [28]) S:n 24 p. maalisk. 473 §. — [29]) S:n 20 p. lokak. 1,451 § ja 3 p. marrask. 1,516 ja 1,517 §. — [30]) S:n 19 p. toukok. 885 § ja 18 p. elok. 1,280 §. — [31]) S:n 20 p. tammik. 96 §. — [32]) S:n 3 p. helmik. 164 §.

aluetta [1]); XXII kaupunginosan kortteleita n:ot 559 [2]), 580 a [3]) ja 580 b [3]), korttelin n:o 706 Lemunkujan tonttia n:o 1 [4]) ja korttelin n:o 707 tontteja n:ot 25, 27, 58 ja 60 [5]); XXIII kaupunginosan kortteleita n:ot 668—671 [6]), 914 [6]), 919 [7]) ja 920 [6]); XXV kaupunginosan kortteleita n:ot 821 [8]), 822 [8]), 829 [9]), 835 [8]), 836 [8]), 842 [9]), 857 [10]), 859 b [10]) ja korttelin n:o 899 tonttia n:o 18 [11]); sekä Hernesaarta [12]).

Sutelantien nimenmuutosta koskeva asemakaavanmuutosehdotus päätettiin [13]) puoltolausein lähettää kaupunginhallitukselle.

Eräiden korttelien korkeussuhteet. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa asemakaavaosaston laatimien seuraavia kortteleita koskevien korkeustasopiirustusten hyväksymistä: IV kaupunginosan kortteleita n:ot 167 ja 172 [14]), V kaupunginosan kortteleita n:ot 83, 91, 118 ja 164 [15]), X kaupunginosan korttelia n:o 273 [16]), XII kaupunginosan korttelia n:o 362 [17]) ja kortteleita n:ot 371 ja 381 [18]), XV kaupunginosan kortteleita n:ot 609 ja 613 [19]) ja kortteleita n:ot 610—612 ja 614—619 [20]) sekä XXV kaupunginosan kortteleita n:ot 821 [21]) ja 842 [22]).

Katujen poikkiprofiilit. Hyväksyttiin [23]) Leppäsuonkatua varten laadittu pituusprofiiliehdotus.

Rakennussuunnitelmat. Kaupunginhallitukselle päätettiin lähettää puoltolausein rakennussuunnitelmaehdotus, joka koski Tuomarinkylän omakotialuetta [24]) sekä rakennussuunnitelmien muutosehdotukset, jotka koskivat Pakilan omakotialuetta [25]), Oulunkylän kortteleita n:ot 110 ja 111 [26]), Kulosaaren korttelia n:o 22 [27]), Pukinmäen kortteleita n:ot 31, 38, 39, 41, 42 ja 43 [28]) sekä Herttoniemen korttelia n:o 56 [29]).

Ehdotus Pitäjänmäen ja Munkkiniemen tehdasalueen järjestelyksi hyväksyttiin [30]) rakennussuunnitelman pohjaksi.

Eräitä alueita koskevat järjestelyehdotukset. Kaupunginhallitukselle päätettiin lähettää puoltolausein järjestelyehdotukset, jotka koskivat Eläintarhanlahden pohjoisrannan täytealueen järjestelyä [31]), Käpylän korttelin n:o 899 kohdalla olevan puistikon järjestelyä [32]), Kivelän sairaala-alueen eteläosan järjestelyä [33]), Ensi linjan, rautatien ja Eläintarhanlahden välisen alueen järjestelyä [34]), Käpylän korttelien n:ot 825 ja 841 välisen puistikon järjestelyä [35]), sekä Humallahden ja Taivallahden rannalla sijaitsevien puistoalueiden järjestelyä [36]).

Hyväksyttiin [37]) Stansvikin kartanon alueelle suunniteltua kesänviettopaikkaa varten laadittu järjestelyehdotus.

---

[1]) Kiint. lautak. 10 p. maalisk. 396 § ja 31 p. maalisk. 532 §. — [2]) S:n 3 p. helmik. 165 §. — [3]) S:n 21 p. huhtik. 647 §. — [4]) S:n 28 p. heinäk. 1,205 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 707 § ja 28 p. heinäk. 1,204 §. — [6]) S:n 3 p. helmik. 185 §. — [7]) S:n 3 p. helmik. 185 § ja 12 p. toukok. 816 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 166 §. — [9]) S:n 17 p. helmik. 253 §. — [10]) S:n 3 p. kesäk. 982 §. — [11]) S:n 24 p. helmik. 301 §. — [12]) S:n 20 p. tammik. 97 §. — [13]) S:n 5 p. toukok. 761 §. — [14]) S:n 27 p. lokak. 1,498 § ja 22 p. jouluk. 1,690 §. — [15]) S:n 20 p. tammik. 98 §. — [16]) S:n 3 p. helmik. 169 §. — [17]) S:n 28 p. huhtik. 708 §. — [18]) S:n 21 p. huhtik. 645 §. — [19]) S:n 3 p. maalisk. 351 §. — [20]) S:n 17 p. maalisk. 436 §. — [21]) S:n 26 p. toukok. 928 §. — [22]) S:n 9 p. kesäk. 1,042 §. — [23]) S:n 8 p. syysk. 1,334 §. — [24]) S:n 20 p. tammik. 100 § ja 17 p. helmik. 257 §. — [25]) S:n 20 p. tammik. 99 §. — [26]) S:n 5 p. toukok. 760 §. — [27]) S:n 18 p. elok. 1,277 §. — [28]) S:n 3 p. marrask. 1,518 §. — [29]) S:n 3 p. marrask. 1,521 §. — [30]) S:n 19 p. toukok. 886 §. — [31]) S:n 10 p. helmik. 208 §. — [32]) S:n 10 p. maalisk. 395 §. — [33]) S:n 21 p. huhtik. 651 § ja 26 p. toukok. 926 §. — [34]) S:n 19 p. toukok. 881 §. — [35]) S:n 3 p. kesäk. 984 §. — [36]) S:n 29 p. syysk. 1,398 §. — [37]) S:n 26 p. toukok. 927 §.

Marttilan omakotialue. Ehdotus Marttilan omakotialueella olevan invaliidikylän talousrakennusten sijoitukseksi hyväksyttiin [1]).

Räjähdysainevarastopaikat. Hyväksyttiin [2]) suunnitelma paikkojen osoittamiseksi Herttoniemen pohjoisosasta räjähdysainevarastoja varten.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: Leppäsuon ja Reijolan alueiden järjestelyä [3]); tavanmukaisen liikennelaskennan toimeenpanoa [4]); Tuomarinkylään perustettavaa omakotialuetta koskevia kysymyksiä [5]); Hämeentien oikaisua Sturenkadun ja Toukolantien väliseltä osalta [6]); rakennussuunnitelmien laatimista Oy. Leppävaara nimisen yhtiön omistamia tiloja sekä Harakan asutusalueita varten [7]); sekä anomusta kapeaaraiteisen väliaikaisen raiteen rakentamiseksi Elimäenkadun tontille n:o 19 kivien kuljetusta varten [8]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: pihakorkeuden määräämistä tehdaskorttelin n:o 699 Nilsiänkadun tontille n:o 16 [9]); tonttien jakamista kortteleissa n:ot 14 [10]), 40 [11]), 204 [12]) ja 821 [13]); väestönsuojan rakentamista korttelin n:o 436 tontille n:o 15 [14]); korttelien n:ot 829 ja 842 yhdistämistä [15]); kaupungille suoritettavia korvauksia rakennussuunnitelmien laatimisesta [16]); Eläintarhantien ja Ensi linjan risteyskohdan järjestelyä [17]); viemäritunneleista kertyvän kivimäärän sijoittamista [18]); ajoteiden rakentamista korttelissa n:o 707 ja Pakilan korttelissa n:o 50 [19]); laiturin rakentamista Humallahteen [20]); ammattimaisen alueliikenteen harjoittamista henkilöautoilla Helsingin kaupungissa [21]); anomuksia erilaisten laajennettujen rakennusoikeuksien myöntämiseksi [22]); tietöitä Helsingin—Nurmijärven maantiellä Haagan kauppalan alueen välisellä osalla [23]); Mäkelänkadun johtosuunnitelman muuttamista [24]); Ruoholahden raidejärjestelyä [25]); Kauppatorin järjestelyä [26]); Käpylän korttelin n:o 899 itäpuolelle suunnitellun puistikon kunnostamista [27]); Sturenkadun ja Roineentien risteyksessä olevan vedenheittolaitoksen siirtämistä [28]); Erottajan järjestelyä [29]); Helsinkiä ja sen ympäristöä koskevan seutuasemakaavan toimittamista [30]); Jupperin ja Dalsvikin huvilayhdyskuntien tieyhteyttä Helsinkiin [31]); Oy. Arabia ab:n asuntoalueen länsiosan vuokraamista [32]), polkupyörätelineiden asettamista eri puolille kaupunkia [33]); korttelien n:ot 334 ja 919 asemakaavanmuutosehdotuksia [34]); kaupungin osallistumista Köningsbergin ja Wienin messunäyttelyihin [35]);

---

[1]) Kiint. lautak. 17 p. maalisk. 438 §. — [2]) S:n 24 p. marrask. 1,598 §. — [3]) S:n 7 p. tammik. 22 § ja 20 p. tammik. 101 §. — [4]) S:n 17 p. helmik. 256 §. — [5]) S:n 17 p. helmik. 257 §. — [6]) S:n 3 p. kesäk. 985 §. — [7]) S:n 16 p. kesäk. 1,106 §. — [8]) S:n 10 p. marrask. 1,551 §. — [9]) S:n 7 p. tammik. 21 §. — [10]) S:n 13 p. tammik. 51 §, 3 p. helmik. 171 § ja 3 p. maalisk. 349 §. — [11]) S:n 3 p. helmik. 168 § ja 3 p. kesäk. 979 §. — [12]) S:n 3 p. helmik. 170 §. — [13]) S:n 10 p. marrask. 1,549 §. — [14]) S:n 13 p. tammik. 54 §. — [15]) S:n 20 p. tammik. 95 §. — [16]) S:n 3 p. helmik. 167 § ja 28 p. huhtik. 723 §. — [17]) S:n 10 p. helmik. 209 §. — [18]) S:n 17 p. helmik. 255 §. — [19]) S:n 24 p. helmik. 299 § ja 7 p. huhtik. 580 §. — [20]) S:n 24 p. helmik. 302 ja 303 §. — [21]) S:n 24 p. helmik. 304 §. — [22]) S:n 3 p. maalisk. 350 §, 31 p. maalisk. 529 §, 21 p. huhtik. 654 §, 28 p. huhtik. 706, 718 ja 720 §, 9 p. kesäk. 1,049 §, 16 p. kesäk. 1,103 ja 1,105 §, 7 p. heinäk. 1,169 §, 28 p. heinäk. 1,205 §, 18 p. elok. 1,278 § ja 8 p. syysk. 1,331 §. — [23]) S:n 3 p. maalisk. 352 § ja 31 p. maalisk. 531 §. — [24]) S:n 24 p. maalisk. 471 §. — [25]) S:n 24 p. maalisk. 472 §. — [26]) S:n 31 p. maalisk. 528 §. — [27]) S:n 21 p. huhtik. 649 §. — [28]) S:n 21 p. huhtik. 650 §. — [29]) S:n 28 p. huhtik. 717 §. — [30]) S:n 28 p. huhtik. 719 §. — [31]) S:n 19 p. toukok. 882 §. — [32]) S:n 19 p. toukok. 883 §. — [33]) S:n 3 p. kesäk. 978 §, 9 p. kesäk. 1,041 §, 28 p. heinäk. 1,214 § ja 8 p. syysk. 1,330 §. — [34]) S:n 3 p. kesäk. 981 § ja 17 p. marrask. 1,574 §. — [35]) S:n 3 p. kesäk. 986 §.

paikan varaamista juhlakenttää varten [1]); Munkkiniemen korttelin n:o 31 rakennussuunnitelmanmuutosta [2]); rakennusluvan myöntämistä eräille, Munkkiniemen taajaväkisen yhdyskunnan tonteille [3]); tonttien varaamista sähkölaitoksen ala- ja muuntoasemia varten [4]); Munkkiniemen taajaväkisen yhdyskunnan sekä Malminkylän ja Tapaninkylän alueilla voimassa olevan rakennuskiellon jatkamista [5]); liikennöimisluvan myöntämistä Oy. Strömberg ab:lle [6]); paikan varaamista Suomen marsalkka Mannerheimin ratsastajapatsasta varten [7]); Helsingin lentokentän ympäristöalueen käyttöä [8]); sekä liikennetunnelin rakentamista Siltasaarenkadun ja Toisen linjan risteyksestä Helsinginkadulle [9]).

5. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat

Tonttijakokartat. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa seuraavia kortteleita koskevien tonttijakokarttojen hyväksymistä: IX kaupunginosan kortteleita n:ot 199 [10]) ja 204 [11]), XXII kaupunginosan kortteleita n:ot 584 ja 585 [12]) sekä n:o 700 [13]) ja XXV kaupunginosan korttelia n:o 899 [14]).

Käyttövarat. V:n 1941 käyttövaroistaan lautakunta myönsi [15]) m.m. 4,322: 10 mk maanporausvälineiden hankkimiseksi sekä maksoi mittausapulaisille kesälomapalkkoja.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: määrärahoja kaluston hankkimista varten [16]); kaupungin Herttoniemessä omistamien tilojen yhdistämistä [17]); mittaustöiden suorittamista kaupungin ympäristöalueilla [18]); pika-asutuskysymystä Helsingin kaupungin omistamien maiden yhteydessä [19]); sekä viranhaltijain palkkauskysymyksiä [20]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: Kaisaniemen puistosta ja Pasilasta valtionrautateille pakkolunastettavien alueiden omistus- ja käyttöoikeutta [21]); Helsingin kaupunkia esittävien karttojen ja kartta-aineiston käyttöä [22]); sekä kahden käytännöstä poistetun teodoliitin luovuttamista merivoimien esikunnan aseosastolle [23]).

6. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun huoneiston laajentaminen. Lautakunta päätti [24]) luovuttaa valmistavan tyttöjen ammattikoulun käyttöön

---

[1]) Kiint. lautak. 16 p. kesäk. 1,104 § ja 29 p. syysk. 1,399 §. — [2]) S:n 30 p. kesäk. 1,142 §. — [3]) S:n 8 p. syysk. 1,332 §. — [4]) S:n 15 p. syysk. 1,370 §. — [5]) S:n 20 p. lokak. 1,450 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 1,550 §. — [7]) S:n 24 p. marrask. 1,599 §. — [8]) S:n 22 p. jouluk. 1,688 §. — [9]) S:n 22 p. jouluk. 1,689 §. — [10]) S:n 10 p. maalisk. 406 §. — [11]) S:n 12 p. toukok. 819 §. — [12]) S:n 10 p. maalisk. 407 §. — [13]) S:n 24 p. helmik. 306 §. — [14]) S:n 24 p. helmik. 305 §. — [15]) S:n 30 p. kesäk. 1,144 §, 10 p. marrask. 1,552 §, 8 p. jouluk. 1,636 § ja 29 p. jouluk. 1,716 ja 1,717 §. — [16]) S:n 7 p. tammik. 23 § ja 5 p. toukok. 769 §. — [17]) S:n 3 p. helmik. 172 §. — [18]) S:n 31 p. maalisk. 533 §, 21 p. huhtik. 658 § ja 28 p. huhtik. 725 §. — [19]) S:n 28 p. huhtik. 724 §. — [20]) S:n 28 p. heinäk. 1,220 §, 8 p. syysk. 1,336 §, 29 p. syysk. 1,401 ja 1,404 § ja 20 p. lokak. 1,455 §. — [21]) S:n 31 p. maalisk. 534 §. — [22]) S:n 7 p. huhtik. 584 ja 585 §. — [23]) S:n 5 p. toukok. 768 §. — [24]) S:n 3 p. helmik. 177 §.

huoneen ja keittiön käsittävän lisähuoneiston Kansakoulukadun 3:sta helmikuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi 600 mk:n tilitysvuokrin.

Leppäsuon lastentarhan huoneiston laajentaminen. Leppäsuon lastentarhan yhteyteen perustettua lastenseimeä ja päiväkotia varten päätettiin [1]) vuokrata kaupungin omistamasta Leppäsuon huvilasta Kalmistokadun 5:stä kaksi 4 huonetta, keittiön, eteisen kellarin ja puuvajan käsittävää huoneistoa, joista huoneisto A. 10 luovutettiin tammikuun 1 p:stä 1942 ja huoneisto B. 6 kesäkuun 1 p:stä 1942 alkaen yhteensä 21,850 mk:n tilitysvuokrin, huoneisto B. 6 kuitenkin ehdoin, että huoneenvuokralautakunta myönsi oikeuden tätä huoneistoa koskevan voimassa olevan vuokrasopimuksen irtisanomiseen.

Vuokralle otetut huoneistot. Kiinteistölautakunta otti vuoden aikana vuokralle kaupungin virastoja ja laitoksia varten seuraavat huoneistot:

Virasto tai laitos, jota varten huoneisto vuokrattiin	Vuokranantaja	Osoite	Vuokrakausi		Kuukausivuokra, mk
			alkaa	päättyy	
Kalliorinteen lastentarha [2])	Asunto oy. Länt. Brahenkatu 12	Länt. Brahenkatu n:o 12	1941, syysk. 1	1946, toukok. 31, sen jälk. 3 kk. irtis. jälkeen	7,000
Kalliorinteen lastenseimi [3])	Asunto oy. Länt. Brahenkatu 12	Länt. Brahenkatu n:o 12	1941, syysk. 1	1946, toukok. 31, sen jälk. 3 kk. irtis. jälkeen	5,500
Kansanhuoltolautakunnan toimisto [4])	Fastighets ab. svenska gården	Aleksanterinkatu n:ot 16—18	1941, kesäk. 1	1942, toukok. 31, sen jälk. 3 kk. irtis. jälkeen	7,000
Kansanhuoltolautakunnan sivukanslia [5])	Asunto oy. Itä Viertotie 35	Hämeentie n:o 35	1941, kesäk. 1	1942, toukok. 31, sen jälk. 3 kk. irtis. jälkeen	2,300

Huoneistojen vuokrankorotukset. Edellyttäen, että kaupunginhallitus myönsi kyseisissä tapauksissa tarvittavat varat, hyväksyttiin [6]) kaupungin virastojen ja laitosten vuokrahuoneistoista vaaditut vuokrankorotukset ja päätettiin jatkaa vuokrasopimuksia m.m. 38 tapauksessa.

Kaivohuone. Kaivohuoneen ravintola ulkorakennuksineen päätettiin [7]) vuokrata edelleen Brunnshuset, H. Johansson & Co nimiselle kommandiittiyhtiölle lokakuun 1 p:n 1940 ja lokakuun 1 p:n 1941 väliseksi ajaksi 100,000 mk:n vuokrin toukokuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseltä ajalta ehdoin, että vuokrasta maksettiin ravintolan jokaisena aukiolokuukautena 25,000 mk muun vuokra-ajan ollessa vuokravapaan, että yhtiölle varattiin kahdeksan päivän yksipuolinen irtisanomisoikeus ja että muissa kohdin olivat voimassa maaliskuun 4 p:nä 1935 päivätyn vuokrasopimuksen vuokraehdot.

[1]) Kiint. lautak. 15 p.jouluk. 1,667 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 106 §. — [3]) S:n 20 p. tammik. 107 §. — [4]) S:n 5 p. toukok. 771 §. — [5]) S:n 31 p. maalisk. 538 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 103 §, 27 p. tammik. 138 ja 139 §, 3 p. helmik. 173, 174, 175 ja 176 §, 10 p. helmik. 211, 212, 213, 214, 215, 216 ja 218 §, 17 p. helmik. 259 ja 260 §, 24 p. helmik. 308 ja 314 §, 3 p. maalisk. 353 ja 355 §, 17 p. maalisk. 442, 443 ja 444 §, 31 p. maalisk. 537 §, 7 p. huhtik. 588 §, 19 p. toukok. 889 §, 26 p. toukok. 933, 934 ja 935 §, 3 p. kesäk. 989, 990 ja 991 §, 16 p. kesäk. 1,112 §, 7 p. heinäk. 1,178 §, 28 p. heinäk. 1,224 §, 18 p. elok. 1,286 §, 1 p. jouluk. 1,619 § ja 15 p. jouluk. 1,665 §. — [7]) S:n 21 p. huhtik. 660 §.

Alppilan ravintola. Lautakunta päätti [1]) vuokrata edelleen Alppilan ravintolan Ravintola Alphyddan ab:lle tammikuun 1 p:stä 1942 lukien 3 vuodeksi 36,000 mk:n vuosivuokrin kahdelta ensimmäiseltä vuodelta pidättäen kaupungille oikeuden kolmannen vuokravuoden vuokran määräämiseen sekä muuten silloin voimassaollein vuokraehdoin.

Kaisaniemen ravintola. Ravintola Kaisaniemi oy:lle päätettiin [2]) vuokrata edelleen Kaisaniemen ravintola tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi 2,750 mk:n kuukausivuokrin yhden kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin.

Luodon ravintola. Luodon ravintolarakennuksen toisessa kerroksessa sijaitsevat henkilökunnan huoneet ja alakerroksen keittiö päätettiin [3]) vuokrata Kalliolan työkeskukselle kesäksi 9,000 mk:n vuokrin ilman sähköä ja vesijohtovettä oikeuttaen vuokraaja kokouksiaan varten käyttämään ravintolarakennuksen viereistä avoterassia sekä enintään kolmea juhlatilaisuutta varten ravintolan parveketta ehdoin, että kaikki mahdolliset vahingot korvattiin.

Veduta niminen kahvila. Rouva O. Suhoselle vuokrattiin [4]) edelleen kertomusvuoden kesäksi Kaivopuistossa oleva Veduta niminen kahvilarakennus sekä Ullanlinnan kylpylaitoksesta mukavuuslaitos ja pukeutumishuone, kaikki ilman lämpöä, vettä ja valoa 30,000 mk:n vuokrin ja muuten tavanmukaisin vuokraehdoin.

Simonkadun linja-autoasema. Simonkadun varrella sijaitseva linja-autoasema päätettiin [5]) vuokrata edelleen Matkahuolto ab:lle syyskuun 15 p:n 1941 ja maaliskuun 31 p:n 1942 väliseksi ajaksi 150,000 mk:n vuosivuokrin. Samoin lautakunta päätti [6]) puolestaan jatkaa linja-autoasemalta kyseiseltä yhtiöltä poliisilaitoksen tarvetta varten vuokraamansa huoneiston vuokrasopimusta samaksi ajaksi 525 mk:n kuukausivuokrin entisin ehdoin.

Länt. Kaivopuiston huvila n:o 6. Länt. Kaivopuiston huvila n:o 6 päätettiin [7]) vuokrata edelleen invaliidikodiksi Suomen punaisen ristin invaliidikomitealle kesäkuun 1 p:n 1941 ja kesäkuun 1 p:n 1942 väliseksi ajaksi 500 mk:n kuukausivuokrin entisen vuokrasopimuksen mukaisin vuokraehdoin.

Herttoniemen huvila n:o 9 b. Helsingin ammattiyhdistysväen sosialidemokraattiselle yhdistykselle päätettiin [8]) vuokrata Herttoniemen huvila n:o 9 b toistaiseksi 3,300 mk:n vuosivuokrin huhtikuun 1 p:stä lukien.

Kesämajojen sijoittaminen Lauttasaareen. Helsingin poliisienyhdistys oikeutettiin [9]) pystyttämään Lauttasaaresta vuokraamalleen Åbergin huvila-alueelle 12 hyväksyttävän mallin mukaista kankaasta, vaneerista tai pahvista rakennettua kesämajaa tavanmukaisin vuokraehdoin määräten vuokraksi 10 mk majalta kuukaudessa kesäkuun alusta lukien.

Annalan kartanon viljelysmaat. Annalan kartanon viljelysmaat lautakunta päätti [10]) vuokrata kersantti V. Liemolalle tammikuun 1 p:n 1941 ja joulukuun 31 p:n 1945 väliseksi ajaksi 19,500 mk:n vuosivuokrin.

---

[1]) Kiint. lautak. 16 p. kesäk. 1,107 § ja 8 p. syysk. 1,339 §. — [2]) S:n 17 p. helmik. 258 § ja 22 p. jouluk. 1,697 §. — [3]) S:n 3 p. kesäk. 988 §. — [4]) S:n 19 p. toukok. 887 §. — [5]) S:n 15 p. syysk. 1,380 § ja 22 p. jouluk. 1,695 §. — [6]) S:n 29 p. syysk. 1,406 § ja 22 p. jouluk. 1,696 §. — [7]) S:n 28 p. huhtik. 727 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 411 §. — [9]) S:n 21 p. huhtik. 662 §. — [10]) S:n 7 p. huhtik. 586 §.

Sikala-alueen vuokraaminen Tapanilasta. Jätteiden huolto oy:lle vuokrattiin [1]) kertomusvuoden kesäksi 225 m²:n suuruinen alue Tapanilasta ent. Sasekan tehtaan pihamaalta sikojen pitämistä varten 500 mk:n vuokrin.

Perunain ja juurikasvien säilytyspaikat. Talo-osasto oikeutettiin [2]) vuokraamaan perunain ja juurikasvien säilytyspaikkoja Suvilahdenkadun 4:stä yksityisille henkilöille lokakuun 1 p:n 1941 ja toukokuun 1 p:n 1942 väliseksi ajaksi 50 mk:n vuokrin vuokrakaudelta.

Kauppahallit. Vuoden kuluessa vuokrattiin huutokaupalla 8 Kauppatorin hallin myymälää yhteensä 2,935 mk:n kuukausivuokrin [3]), 3 Kasarmitorin hallin myymälää yhteensä 900 mk:n kuukausivuokrin [4]) ja 32 Hakaniementorin hallin myymälää yhteensä 10,515 mk:n kuukausivuokrin [5]). Heti huutokauppatilaisuuden jälkeen vuokrattiin [6]) yksi Kauppatorin hallin myymälä 308 mk:n kuukausivuokrin.

Helsingfors svenska Marthaförening nimiselle yhdistykselle luovutettiin [7]) Kauppatorin hallin myymälä n:o 105 ja kotitalouslautakunnalle Hakaniementorin hallin myymälä n:o 53 neuvontatoiminnan järjestämiseksi perheenemännille, molemmat 10 mk:n kuukausivuokrin, entisten kyseisiltä toreilta samaa tarkoitusta varten luovutettujen myyntipaikkojen tilalle.

Päätettiin [8]), että Kauppatorin halli on suljettava tammikuun 15 p:stä lukien toistaiseksi klo 17. Hietalahdentorin ja Hakaniementorin hallit määrättiin [9]) olemaan auki kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana muina arkipäivinä klo 8.30—17 paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 8.30—16. Kasarmitorin halli määrättiin [10]) olemaan auki edelleen samoin kuin kesäkuukausinakin eli muina arkipäivinä klo 9—17 paitsi lauantaisin klo 9—16.

Hallien myymälöitä ja toreilla olevia myyntipaikkoja koskeviin vuokranalennusanomuksiin tai vapautuksen myöntämiseen kyseisten vuokramaksujen suorittamisesta suostuttiin m.m. 6 tapauksessa [11]).

Torikauppa. Kauppatorin kiinteitä myyntipaikkoja huutokaupalla vuokrattaessa puutarhaviljelijöille vuokrattiin [12]) kesäkuun 16 p:n ja lokakuun 31 p:n väliseksi ajaksi korttelista litt. C 3 kiinteää myyntipaikkaa yhteensä 2,350 mk:n kuukausivuokrin ja korttelista litt. D 2 kiinteää myyntipaikkaa yhteensä 1,500 mk:n kuukausivuokrin sekä v:ksi 1942 kyseisten korttelien 22 kiinteästä myyntipaikasta 14 paikkaa yhteensä 7,000 mk:n kuukausivuokrin.

Töölöntorilta päätettiin [13]) vuokrata elintarvikkeiden ja elävien kasvien myyntipaikkoja vahvistetuin vuokraehdoin maaliskuun 1 p:stä alkaen.

Etel. Makasiinikadun kalapiha. Etel. Makasiinikadun 1:ssä olevaan kalapihan aitaan sallittiin [14]) rakentaa ajoportti, joka saatiin pitää auki arkipäivinä klo 7—9 välisenä aikana ainoastaan autojen kalapihalta Pohj.

---

[1]) Kiint. lautak. 9 p. kesäk. 1,058 §. — [2]) S:n 20 p. lokak. 1,456 §. — [3]) Taloj. 24 p. helmik. 6 ja 10 §, 21 p. huhtik. 15 §, 18 p. elok. 43 § ja 22 p. jouluk. 64 §. — [4]) S:n 24 p. helmik. 7 § ja 21 p. huhtik. 18 §. — [5]) S:n 24 p. helmik. 8 ja 12 §, 21 p. huhtik. 17 ja 20 §, 9 p. kesäk. 35 §, 18 p. elok. 41 ja 44 §, 20 p. lokak. 52 ja 56 §, 8 p. jouluk. 60 § ja 22 p. jouluk. 66 §. — [6]) S:n 18 p. elok. 43 §. — [7]) Kiint. lautak. 15 p. syysk. 1,377 § ja 20 p. lokak. 1,461 ja 1,462 §. — [8]) S:n 13 p. tammik. 61 §. — [9]) S:n 9 p. kesäk. 1,056 ja 1,057 §. — [10]) S:n 15 p. syysk. 1,375 §. — [11]) S:n 17 p. helmik. 261 §, 3 p. maalisk. 361 §, 17 p. maalisk. 448 ja 449 §, 31 p. maalisk. 546 § ja 19 p. toukok. 894 §. — [12]) S:n 16 p. kesäk. 1,114 §, 10 p. marrask. 1,554 ja 1,555 § ja 1 p. jouluk. 1,621 §. — [13]) S:n 10 p. helmik. 228 §. — [14]) S:n 20 p. tammik. 102 §.

Makasiinikadulle suuntautuvaa läpiajoa varten ehdoin, että asianomaiset portin käyttäjät huolehtivat portin avaamisesta ja sulkemisesta sekä luovuttivat portin avaimen myöskin kiinteistötoimiston talo-osastolle.

Virvoitusjuomakioskit. Virvoitusjuomakioskien huutokauppaehdot vahvistettiin [1]); pidetyssä huutokaupassa vuokrattiin [2]) kaikki 43 vuokrattavaksi tarjottua virvoitusjuomakioskia yhteensä 648,100 mk:n vuokrin huhtikuun 16 p:n ja lokakuun 15 p:n väliseksi ajaksi.

Jäätelön ja hedelmien myynti. Päätettiin [3]), ettei hedelmänmyyntieikä jäätelömyyntipaikkoja vuokrata kesäksi 1941.

Kukkienmyyntipaikat määrättiin [4]), samoin myyntipaikkojen pohjavuokrat ja vuokraehdot; pidetyssä huutokaupassa vuokrattiin [5]) 13 vuokralle tarjotusta kukkienmyyntipaikasta 7 paikkaa yhteensä 77,150 mk:sta.

Valokuvauspaikat. Määrättiin [6]) v:ksi 1941 vuokrattavat valokuvauspaikat ja niiden vuokraehdot; pidetyssä huutokaupassa vuokrattiin [7]) kaikki 13 vuokrattavaksi tarjottua valokuvauspaikkaa yhteensä 38,300 mk:sta.

Sanomalehtien myyntipaikat v:ksi 1941 määrättiin [8]).

Joulukuusien myyntipaikat. Hyväksyttiin [9]) joulukuusien myyntipaikat sekä määrättiin toreilla olevien myyntipaikkojen vuokra 50 mk:ksi vuorokaudelta ja paikalta ja 100 mk:ksi vuorokaudelta niiltä myyntipaikoilta, jotka vuokrattiin ainoastaan yhdelle myyjälle; joulukuusenjalkojen myyntipaikkojen vuokraksi määrättiin 50 mk koko myyntiajalta jouluviikolla.

Muu ulkosalla harjoitettu ansiotoiminta. Herra L. Koskinen oikeutettiin [10]) harjoittamaan virvoitusjuomien, makeisten ja tupakan myyntiä Vantaanjoen pikkukoskella toukokuun 15 p:n ja syyskuun 15 p:n välisenä aikana 500 mk:n maksusta.

Rouva I. Salonen oikeutettiin [11]) harjoittamaan virvoitusjuoma- ja mehutarjoilua Suomen ja Ruotsin välisen maaottelumarssin aikana sunnuntaisin Turuntien ja Stenbäckinkadun kulmassa 1,500 mk:n maksusta ja Lautatarhankadun n:o 10 kohdalla 1,000 mk:n maksusta sekä arkipäivisin Turuntien ja Stenbäckinkadun kulmassa 2,000 mk:n maksusta.

Kunnalliset työväenasunnot. Käsiteltiin [12]) joukko kunnallisia työväenasuntoja koskevia vuokra-asioita päättäen kyseisten asuntojen vuokrat pysyttää toistaiseksi entisellään.

Kunnallisten työväenasuntojen kerhokeskukselle myönnettiin [13]) 6,690 mk kerhotoimintaa varten.

Vallilan kerhokeskuksen yhteyteen päätettiin [14]) perustaa ruotsinkielinen tyttö- ja poikakerho syyslukukauden 1941 alusta lukien.

Pirkkolan omakotirakennusten palovakuuttaminen. Pirkkolan omakotirakennukset päätettiin [15]) palovakuuttaa Vakuutus oy. Louhessa vuosivakuutuksin, ehdoin, että sama vuosivakuutusmaksu oli voimassa myöskin uuteen omistajaan nähden.

---

[1]) Kiint. lautak. 24 p. helmik. 309 §. — [2]) S:n 24 p. maalisk. 495 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 310 §, 9 p. kesäk. 1,052 § ja 16 p. kesäk. 1,121 §. — [4]) S:n 24 p. helmik. 312 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 446 §. — [6]) S:n 24 p. helmik. 311 §. — [7]) S:n 17 p. maalisk. 447 §. — [8]) S:n 13 p. tammik. 60 §. — [9]) S:n 24 p. marrask. 1,601 §. — [10]) S:n 5 p. toukok. 773 §. — [11]) S:n 5 p. toukok. 774 §. — [12]) S:n 16 p. kesäk. 1,108 § ja taloj. 3 p. kesäk. 29 ja 30 §, 9 p. kesäk. 33 § ja 8 p. jouluk. 57 §. — [13]) Taloj. 24 p. helmik. 2 §, 26 p. toukok. 26 § ja 22 p. jouluk. 63 §. — [14]) Taloj. 26 p. toukok. 28 §. — [15]) Kiint. lautak. 24 p. helmik. 307 §.

Huoneiston myyntihinnan arviointi suoritettiin huoltolautakunnan anomuksesta 2 tapauksessa [1]).

Lämmön tarkkailu eräissä taloissa. Väinölänkadun talon n:o 5 ja Helsinginkadun talon n:o 24 lämmityskattiloiden ja lämmön tarkkailu päätettiin [2]) antaa Voima- ja polttoainetaloudellisen yhdistyksen tehtäväksi.

Käyttövarat. V:n 1941 käyttövaroista lautakunta myönsi [3]) 900 mk vesijohdon jäätymisestä Aleksanterinkadun 21:ssä aiheutuneiden korjauskustannusten suorittamiseksi.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: määrärahojen myöntämistä[4]), viran- ja toimenhaltijain viransijaisten palkkauksia y.m. palkkausasioita [5]); viranhaltijan oikeutta hoitaa virkaansa säädetyn ikärajan saavutettuaan [6]); eläkkeitä [7]); puhelinkioskin asettamista Munkkiniemenkadun ja Pihlajatien kulmassa olevalle aukiolle [8]); eräiden valmistuneiden rakennusten palovakuuttamista[9]); tarpeettomien rakennusten hävittämistä [10]); uuden huoneiston vuokraamista merimieskatselmusmiehen toimistoa varten [11]); erilaisia vuokrasuhdejärjestelyjä [12]); sekä naurulokin hävittämistä kaupungin toreilta [13]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: lisä-, muutos- ja korjaustöitä m.m. Ruskeasuon ratsastushallin talleissa[14]); Aleksanterinkadun 22—24:ssä[15]), Kulosaaren kartanossa[16]) ja Sofiankadun 3:ssa [17]); erilaisia vuokrakysymyksiä [18]); Sofiankadun 4:ssä olevan poliisien voimistelusalin luovuttamista merivartiolaitokselle[19]); kalanmyynnin järjestämistä toreilla [20]); eräitä rakennuksia koskevia myyntitarjouksia [21]); eräiden autoasemapuhelimien avaamista yleisön käytettäväksi[22]); autosuojien vuokraamista polttoainepulan vuoksi liikenteestä poistetuille autoille [23]); sekä erään Munkkiniemessä sijaitsevan kalliosuojan luovuttamista perunain ja juurikasvien säilytyspaikaksi [24]).

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 27 § ja 3 p. maalisk. 356 §. — [2]) S:n 10 p. helmik. 226 § ja 27 p. lokak. 1,503 §. — [3]) S:n 24 p. maalisk. 491 §. — [4]) S:n 7 p. tammik. 28 ja 29 §, 3 p. helmik. 184 §, 10 p. maalisk. 409 ja 412 §, 17 p. maalisk. 445 §, 24 p. maalisk. 492 §, 31 p. maalisk. 539 §, 12 p. toukok. 822 §, 19 p. toukok. 890 §, 3 p. kesäk. 987 ja 994 §, 9 p. kesäk. 1,054 §, 7 p. heinäk. 1,176 §, 28 p. heinäk. 1,221, 1,223 ja 1,228 §, 20 p. lokak. 1,465 § ja 22 p. jouluk. 1,694, 1,700 ja 1,701 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 30 §, 20 p. tammik. 109 §, 27 p. tammik. 140 §, 3 p. helmik. 182 ja 183 §, 17 p. helmik. 265 §, 3 p. maalisk. 362 §, 10 p. maalisk. 415 §, 24 p. maalisk. 494 §, 31 p. maalisk. 543 §, 7 p. huhtik. 590 §, 21 p. huhtik. 666, 667, 668 ja 669 §, 12 p. toukok. 826 §, 3 p. kesäk. 998 ja 999 §, 28 p. heinäk. 1,233 §, 18 p. elok. 1,290 §, 20 p. lokak. 1,456, 1,457, 1,463 ja 1,464 §, 27 p. lokak. 1,500 §, 10 p. marrask. 1,556 §, 17 p. marrask. 1,577 §, 24 p. marrask. 1,602 §, 8 p. jouluk. 1,638 ja 1,640 § ja 15 p. jouluk. 1,668 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 108 §, 10 p. maalisk. 413 §, 19 p. toukok. 893 §, 8 p. syysk. 1,341 § ja 22 p. jouluk. 1,703 §. — [7]) S:n 3 p. helmik. 179 ja 180 § ja 30 p. kesäk. 1,145 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 223 §. — [9]) S:n 10 p. helmik. 225 §, 10 p. maalisk. 408 §, 28 p. huhtik. 731 §, 18 p. elok. 1,293 § ja 29 p. syysk. 1,408 §. — [10]) S:n 3 p. maalisk. 359 §. — [11]) S:n 10 p. maalisk.414 §. — [12]) S:n 9 p. kesäk. 1,059 §, 30 p. kesäk. 1,147 §, 7 p. heinäk. 1,173 §, 28 p. heinäk. 1,225 §, 15 p. syysk. 1,372, 1,373, 1,374, ja 1,379 §, 29 p. syysk. 1,413 §, 20 p. lokak. 1,466 §, 27 p. lokak. 1,499 ja 1,501 §, 3 p. marrask. 1,523 § ja 15 p. jouluk. 1,663 ja 1,664 § sekä taloj. 24 p. helmik. 1 §, 26 p. toukok. 24 ja 25 § ja 18 p. elok. 38 ja 39 §. — [13]) Kiint. lautak. 28 p. huhtik. 730 §. — [14]) S:n 7 p. tammik. 25 §. — [15]) S:n 7 p. huhtik. 589 §. — [16]) S:n 28 p. huhtik. 729 §. — [17]) S:n 12 p. toukok. 823 § ja 18 p. elok. 1,287 §. — [18]) S:n 13 p. tammik. 55 §, 3 p. maalisk. 357 §, 31 p. maalisk. 535 §, 21 p. huhtik. 661 §, 26 p. toukok. 932 §, 7 p. heinäk. 1,175 §, 28 p. heinäk. 1,222 §, ja 24 p. marrask. 1,600 §. — [19]) S:n 3 p. helmik. 181 §. — [20]) S:n 5 p. toukok. 770 §. — [21]) S:n 26 p. toukok. 931 § ja 22 p. jouluk. 1,698 §. — [22]) S:n 3 p. kesäk. 1,003 §. — [23]) S:n 30 p. kesäk. 1,146 §. — [24]) S:n 29 p. syysk. 1,412 §.

7. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Rälläkkäniemi. Kivinokan Rälläkkäniemi ja siellä oleva kalastajatorppa päätettiin [1]) vuokrata edelleen vuodeksi voimisteluseura Helsingin Ponnistukselle huhtikuun 1 p:stä lukien 1,300 mk:n vuosivuokrin entisin tavanmukaisin vuokraehdoin.

Kansanpuistojen ravintolat ja kioskit. Seurasaaren ravintolarakennus ja saarella olevat kioskit, uimalaitosta lukuunottamatta, vuokrattiin [2]) edelleen vuodeksi rouva A. Axille 20,000 mk:n vuokrin. Seurasaaren uimalaitoksen vuokraaja oikeutettiin kuitenkin alueellaan myymään virvokkeita uimalaitoksessa kävijöille.

Helsingin työväentalon ravintola oy:lle päätettiin [3]) vuokrata yksinoikeus ravintolan pitoon yhtiön Mustikkamaan kansanpuistossa omistamissa rakennuksissa toukokuun 1 p:stä lukien 5 vuodeksi 3,000 mk:n vuosivuokrin niin kauan kuin ravintolalla ei ollut anniskeluoikeuksia.

Tuurholman kansanpuiston kahvilakioski vuokrattiin [4]) rouva K. Laaksoselle edelleen vuodeksi 2,500 mk:n vuosivuokrin toukokuun 1 p:stä lukien.

Samoin vuokrattiin [5]) kesän ajaksi Lauttasaaren virvokekioski edelleen rouva E. Bergenströmille 1,000 mk:n vuokrin ja Varsasaaren kioski edelleen liikemies V. Klefströmille 600 mk:n vuokrin.

Kansanpuistossa harjoitettu kauppa. Rohdoskauppias H. Saarelainen oikeutettiin [6]) kesän aikana myymään uimapukuja ja -tarvikkeita sekä sanomalehtiä Hietarannassa 2,000 mk:n vuokrin.

Kansanpuistoissa olevat huvilat. Kesäksi 1941 päätettiin vuokrata alla mainitut kansanpuistoissa sijaitsevat huvilat ja eräät muut rakennukset entisin tavanmukaisin vuokraehdoin seuraavasti: Tuurholman n.s. rantahuvila teurastamon johtajalle H. Tallqvistille 1,800 mk:n vuokrin [7]); n.s. Sylvanderin huvila rouva G. Estlanderille 1,000 mk:n vuokrin [8]); n.s. leipomotupa rouva E. Rantaselle 600 mk:n vuokrin [9]) ja vartiotupa ministeri W. von Blücherille 200 mk:n vuokrin [10]); Pihlajasaaren huvilat n:ot 2 ja 4 Helsingin poliisien kesäkotitoimikunnalle 2,500 mk:n vuokrin [11]); saunarakennus kaupunginkanslian notaarille E. K. Uskille 1,000 mk:n vuokrin [12]); huvilan n:o 1 yläkerta talo-osaston päällikölle S. A. Puraselle 2,000 mk:n vuokrin [13]) ja n.s. Sillmanin huvila liikemies E. Kietzille 2,700 mk:n vuokrin [14]); Palosaaren huvila kahta huonetta lukuunottamatta Korkeasaaren ravintola oy:lle 3,000 mk:n vuokrin [15]); Seurasaaren kaitsijan asuinrakennuksen yläkerta johtaja E. Mattakselle 2,000 mk:n vuokrin [16]); sekä Satamasaaren huvilan yläkerrasta yksi huone järjestysmies T. Lepälle 250 mk:n vuokrin [17]). Pihlajasaaressa oleva Kansallis-osake-pankin ent. huvila annettiin vuokralle osuusliike Elannon työnjohtajain ja konttorihenkilökunnan kerhoille v:ksi 1941, 1942 ja 1943 5,000 mk:n vuosivuokrin [18]).

---

[1]) Kiint. lautak. 24 p. helmik. 316 §. — [2]) S:n 21 p. huhtik. 670 §. — [3]) S:n 24 p. maalisk. 497 §. — [4]) S:n 7 p. huhtik. 596 §. — [5]) S:n 12 p. toukok. 830 ja 831 § ja 28 p. heinäk. 1,237 §. — [6]) S:n 7 p. huhtik. 600 § ja 3 p. kesäk. 1,005 §. — [7]) Kiint. lautak. 7 p. huhtik. 597 §. — [8]) S:n 7 p. huhtik. 598 §. — [9]) S:n 7 p. huhtik. 599 §. — [10]) S:n 26 p. toukok. 938 §. — [11]) S:n 7 p. huhtik. 602 §. — [12]) S:n 28 p. huhtik. 736 §. — [13]) S:n 12 p. toukok. 829 §. — [14]) S:n 3 p. kesäk. 1,008 §. — [15]) S:n 5 p. toukok. 780 §. — [16]) S:n 19 p. toukok. 897 §. — [17]) S:n 3 p. kesäk. 1,006 §. — [18]) S:n 21 p. huhtik. 672 §.

Syyskuun 1 p:stä lukien Seurasaaren kaitsijan asuinrakennuksen yläkerta päätettiin [1]) vuokrata johtaja E. Mattakselle 400 mk:n kuukausivuokrin ja 14 päivän irtisanomisajoin.

Leiriytyminen kansanpuistoissa. Lautakunta päätti [2]), että Kivinokan, Lauttasaaren, Varsasaaren ja Satamasaaren leirialueet saatiin avata yleisölle toukokuun 18 p:nä, josta alkaen telttoja sai pystyttää leirialueille. Kivinokkaan, Varsasaareen ja Satamasaareen sallittiin [3]) teltat jättää paikoilleen talven ajaksi.

Liikenne kansanpuistoihin. Yksinoikeus liikenteen välittämiseen reitillä Vilhovuorenranta—Mustikkamaa myönnettiin [4]) edelleen Merenkulku oy:lle 26,000 mk:n maksusta ehdoin, että kertamaksuna aikuisilta perittiin enintään 1 mk ja alle 10-vuotiailta lapsilta 50 p sekä opettajien johdolla järjestetyistä koulumatkoista ainoastaan puolet edellä mainituista maksuista.

Yhtiön harjoittama laivaliikenne kaupungista Seurasaaren kansanpuistoon sallittiin [5]) lopettaa matkustajien vähälukuisuuden takia heinäkuun 2 p:stä alkaen.

Kansanpuistot juhannuksena. Koska juhannuspäivä kertomusvuonna sattui tiistaiksi, lautakunta päätti [6]), että yleisö sai yöpyä sunnuntain, maanantain ja tiistain vastaisina öinä kaikissa muissa kansanpuistoissa paitsi Korkeasaaressa; laivaliikenne määrättiin kyseisinäkin päivinä tavanmukaiseksi paitsi juhannusyönä jatkumaan keskimäärin klo 12:een ja Mustikkamaalle tarvittaessa klo 4:ään.

Korkeasaaren eläintarha. Lautakunta teki joukon päätöksiä [7]), jotka koskivat tarpeettomien eläinyksilöiden poistamista Korkeasaaren eläintarhasta.

Eläintarhan urheilukenttä. Eläintarhan urheilukentän pukusuojat lautakunta päätti [8]) vuokrata edelleen kesäksi niitä haluaville urheiluseuroille. Vuokra pukusuojalta määrättiin kuten aikaisemminkin 500 mk:ksi ja kunkin yhteisen pukusuojan vuokranneen urheiluseuran oli maksettava vuokrasta entisen tavan mukaan yhtä suuri osa; muut vuokraehdot olivat samoin tavanmukaiset.

Maksullisista kilpailuista urheilukentän luistinradalla päätettiin [9]) kantaa vuokraa 25 % bruttotuloista, kuitenkin vähintään 600 mk, jolloin kaupunki huolehti kentän kuntoonlaittamisesta, pääsylippujen painattamisesta ja myynnistä y.m., kuten kesäkilpailuissakin.

Pallokenttä. Pallokentän vastavalmistuneen pukusuojarakennuksen pukusuojat päätettiin [10]) vuokrata niitä haluaville urheiluseuroille 2,000—2,500 mk:n vuokrin pukusuojalta kesältä. Harjoituskausikortin hinnan lautakunta päätti korottaa 15 mk:sta 20 mk:aan ja lämminvesisuihkusta päätettiin veloittaa 1 mk.

Pukusuojarakennuksen kahvilaosa päätettiin [11]) vuokrata kesäksi kaupungin elintarvikekeskukselle 2,000 mk:n vuokrin määräten vuokraaja korvaamaan m.m. sähkön- ja kaasunkulutus.

Varastomies L. Kuosmanen päätettiin [3]) määrätä toistaiseksi Pallokentän lämmittäjävahtimestariksi 650 mk:n viikkopalkoin.

---

[1]) Kiint. lautak. 8 p. syysk. 1,343 §. — [2]) S:n 5 p. toukok. 779 §. — [3]) S:n 18 p. elok. 1,298 § ja 15 p. syysk. 1,383 §. — [4]) S:n 24 p. helmik. 315 §. — [5]) S:n 30 p. kesäk. 1,151 §. — [6]) S:n 16 p. kesäk. 1,116 §. — [7]) S:n 24 p. helmik. 318 §, 16 p. kesäk. 1,119 § ja 29 p. syysk. 1,417 ja 1,420 §. — [8]) S:n 28 p. huhtik. 738 §. — [9]) S:n 7 p. tammik. 33 §. — [10]) S:n 28 p. huhtik. 742 §, 26 p. toukok. 939 § ja 8 p. syysk. 1,345 §. — [11]) S:n 12 p. toukok. 827 §.

Uimalaitokset. Humallahden uimalaitos päätettiin [1]) luovuttaa kesäksi edelleen Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille ehdoin, että seurat järjestivät määräajoin tavanmukaisen maksuttoman uinninopetuksen koululaisille sekä samoin vapaan uinnin ja uinninopetuksen myöskin poliisi- ja palomiehistölle.

Korkeasaaren uimalaitos vuokrattiin [2]) kesäksi edelleen rouva T. Kanervalle 1,200 mk:n vuokrin määräten pääsymaksu aikuisilta 1 mk:ksi ja lapsilta 50 p:ksi.

Luistinradat. Lautakunta päätti [3]), että alla mainitut urheiluseurat saivat käyttää urheilukentiltä luovutettuja luistinratapaikkoja luistelukautena 1941/42 seuraavasti: Helsingin luistelijat Kaisaniemen suurta kenttää, Työväen luistelijat sekä voimistelu- ja urheiluseurat Vesa, Kullervo ja Helsingin Ponnistus Kallion urheilukenttää, Helsingfors skridskoklubb Johanneksen kirkon kenttää ja Idrottsföreningen Kamraterna Väinämöisenkadun kenttää. Luistinratoja ylläpitävien urheiluseurojen oli noudatettava kaupunginvaltuuston urheilu- ja leikkikenttien luistinradoiksi luovuttamista varten vahvistamia ehtoja. Muista tavanmukaisista ehdoista mainittakoon m. m., että lasten sisäänpääsymaksu luistinradoille arkipäivisin ennen klo 15 vahvistettiin 1 mk:ksi, että koulujen oppilaiden luokkaluistelu oli maksuton, ja että urheiluseurojen oli omin kustannuksin viitoitettava ja pidettävä kunnossa lähimpiin väestönsuojiin johtavat tiet.

Velodromi. Päätettiin [4]), että pyöräilijäin kertamaksuna velodromille veloitetaan 3 mk ja kausikortista 50 mk; vuokrana pyöräily- ja jalkapallokilpailuista päätettiin veloittaa 20 % bruttotuloista, kuitenkin vähintään 400 mk päivältä.

Pääesikunnan lääkintäosastolle lautakunta päätti [5]) vuokrata velodromilta n. 55 m² kylmää huonetilaa toukokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi 350 mk:n kuukausivuokrin samoin ehdoin kuin aikaisemminkin kyseiselle lääkintäosastolle velodromilta vuokratut huonetilat.

Velodromille tarvittavan kolmen irtopenkin hankkimiseen sallittiin [6]) käyttää enintään 600 mk.

Soutustadion. Paramount Films oy:lle lautakunta päätti [7]) vuokrata soutustadionilta kaikkiaan 49 m² varastotilaa 500 mk:n kuukausivuokrin.

Ratsastushalli. Hyväksyttiin [8]) vuokrasopimukset, jotka koskivat ratsastushallin vuokraamista tilapäistä käyttöä varten oikeuttaen kansanpuisto-osaston päällikkö jatkuvastikin vuokraamaan ratsastushallia samanlaisia tarkoituksia varten.

Käpylän ravirata. Kertamaksuna Käpylän raviradan ruohokentälle päätettiin [9]) veloittaa 1 mk ja kausikortista 15 mk.

Vuokramaksuja y. m. vuokra-asioita koskevia kysymyksiä. Vuoden kuluessa lautakunta teki joukon päätöksiä [10]), jotka koskivat vuokramaksujen alentamista, vuokrasopimusten irtisanomisia y. m. vuokrasuhteita koskevia kysymyksiä.

---

[1]) Kiint. lautak. 28 p. huhtik. 734 §. — [2]) S:n 28 p. huhtik. 735 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 1,641 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 740 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 739 §. — [6]) S:n 7 p. tammik. 35 §. — [7]) S:n 28 p. heinäk. 1,234 § ja 18 p. elok. 1,296 §. — [8]) S:n 7 p. huhtik. 595 § ja 28 p. heinäk. 1,235 §. — [9]) S:n 28 p. huhtik. 741 §. — [10]) S:n 17 p. helmik. 266 ja 268 §, 21 p. huhtik. 677 §, 28 p. heinäk. 1,241 §, 18 p. elok. 1,296 § ja 8 p. syysk. 1,345 §.

Kaluston lainaaminen. Vuoden kuluessa tehtiin päätöksiä [1]), jotka koskivat m. m. urheilukentille ja kansanpuistoille kuuluvan kaluston lainaamista vuokraa vastaan.

Siirtolapuutarhat. Talin siirtolapuutarhayhdistys oikeutettiin [2]) omin kustannuksin asentamaan ilmasähköjohdot siirtolapuutarhaan sähkölaitoksen määräysten mukaisesti.

Kumpulan siirtolapuutarhaviljelijöille myönnettiin [3]) lupa rakentaa majoihinsa kamiina tai hella ehdoin, että kaikki savupiiput olivat samanlaisia.

Oulunkylän siirtolapuutarhaviljelijäin sallittiin [4]) käyttää vielä kertomusvuonna väliaikaisia telttarakennuksia siirtolapuutarhassa.

Kaniinien ja sikojen pito siirtolapuutarhoissa. Siirtolapuutarhaviljelijöille päätettiin [5]) myöntää toistaiseksi lupa pitää kaniineja puutarhapalstoillaan eräin ehdoin. Herttoniemen siirtolapuutarhaviljelijöiden sallittiin [6]) sitä paitsi kuluvana kesänä pitää sikoja siirtolapuutarhan viereisessä metsänreunassa kansanpuisto-osaston antamien määräysten mukaisesti.

Käyttövarat. V:n 1941 käyttövaroistaan lautakunta myönsi m. m. seuraavat määrärahat: 1,779: 60 mk sairasavustusten suorittamista varten [7]); 2,000 mk siemenperunain jakelua varten tarvittavien apulaisten palkkaamiseksi [8]); sekä 2,091: 60 mk velodromilla ja 571: 20 mk Pallokentällä tehtyjen sähkötöiden kustannusten suorittamiseksi [9]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: määrärahojen myöntämistä [10]); vakinaisen vahtimestarintoimen perustamista ratsastushalliin [11]); kaupungin töissä olevien vapautuneiden vankien työpalkkoja [12]); eräiden urheilukenttäalueiden aitaamista [13]); pienehköjä rakennustöitä velodromilla [14]); erilaisia vuokrasuhteita [15]); viranhaltijain palkkauskysymyksiä [16]); sekä aikakorvauksen myöntämistä Korkeasaaren työntekijöille laivojen kulkuvuorojen aiheuttamasta ylityöajasta [17]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: Eläintarhan puistoalueen vuokraamista autokilpailuja varten [18]), lasten leikki- ja uinninopetuksen järjestämistä Herttoniemen siirtolapuutarhassa [19]), keinun pystyttämistä lapsille Pelastusarmeijan kesäsiirtolaan Mustikkamaalle [20]), siemenperunan hankkimista m. m. tulevan kesän palstaviljelyä varten [21]), Kulosaaren siltamaksun poistamista Kivinokan kansanpuistossa kesää viettäviltä kaupunkilaisilta [22]), sekä liikenteen ylläpitämistä kansanpuistoihin [23]).

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. tammik. 32 § ja 3 p. maalisk. 367 §. — [2]) S:n 3 p. kesäk. 1,004 §. — [3]) S:n 28 p. huhtik. 733 §. — [4]) S:n 21 p. huhtik. 675 §. — [5]) S:n 3 p. maalisk. 363 §. — [6]) S:n 21 p. huhtik. 676 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 143 §, 16 p. kesäk. 1,115 § ja 8 p. syysk. 1,348 §. — [8]) S:n 5 p. toukok. 776 §. — [9]) S:n 8 p. jouluk. 1,643 §. — [10]) S:n 7 p. tammik. 31 §, 20 p. tammik. 111 §, 21 p. huhtik. 671 ja 678 §, 5 p. toukok. 775 ja 777 § ja 18 p. elok. 1,300 §. — [11]) S:n 27 p. tammik. 141 §. — [12]) S:n 3 p. maalisk. 366 §. — [13]) S:n 24 p. maalisk. 496 §. — [14]) S:n 7 p. huhtik. 601 §. — [15]) S:n 7 p. heinäk. 1,180 §, 18 p. elok. 1,301 §, 8 p. syysk. 1,349 §, 29 p. syysk. 1,415 §, 20 p. lokak. 1,469, 1,472 ja 1,474 §, 17 p. marrask. 1,578 § ja 8 p. jouluk. 1,642 §. — [16]) S:n 18 p. elok. 1,295 §, 3 p. marrask. 1,525 § ja 10 p. marrask. 1,557 §. — [17]) S:n 27 p. lokak. 1,504 §. — [18]) S:n 17 p. helmik. 267 §. — [19]) S:n 3 p. maalisk. 364 §. — [20]) S:n 3 p. maalisk. 365 §. — [21]) S:n 21 p. huhtik. 674 §. — [22]) S:n 5 p. toukok. 778 §. — [23]) S:n 28 p. heinäk. 1,236 §, 15 p. syysk. 1,382 § ja 20 p. lokak. 1,468 §.

8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset

Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimintakertomus v:lta 1941 sisälsi seuraavaa:

Toiminta ja viranhaltijat. Maatalousosaston toimintatavassa ei tapahtunut mitään muutoksia kertomusvuoden aikana. Osaston virkailijakuntaan kuuluivat kaupunginagronoomi, kaupunginagronoominapulainen, toimistoapulainen ja metsänvartija sekä kaupunginmetsänhoitaja, jonka toimi on sopimuspalkkainen sivutoimi. Kaupunginagronoominapulainen T. Toukomaa oli edelleen alkuvuoden aikana maatalousministeriön määräyksestä pika-asutustöissä ja sitten sotapalveluksessa vuoden loppuun, joten hän ei käytännössä tehnyt maatalousosaston töitä kuin aivan nimeksi. Toimistoapulainen T. Jussila oli lottakomennuksella suurimman osan sota-aikaa.

Maatilat. Maatalousosaston kertomusvuonna hoitamien ja sen valvonnan alaisina olevien tilojen ja tilusryhmien nimet ja viljelysalat olivat seuraavat:

Tilusryhmä	Omassa viljelyksessä, ha	Omalla väellä, ha	Tilapäisesti vuokralla, ha	Varsinaisia vuokra-alueita, ha	Yhteensä, ha
Tuomarinkylä	332.1	2.4	1.5	22.9	358.9
Pukinmäki	195.5	2.1	7.1	182.8	387.5
Tali	133.5	1.4	19.1	33.9	187.9
Tomtbacka.....	176.6	1.4	0.3	0.6	178.9
Fallkulla	87.6	1.2	12.3	6.6	107.7
Puodinkylä	141.4	1.5	12.8	41.8	197.5
Kaarela	—	—	—	98.5	98.5
Korpas	—	—	—	109.5	109.5
Herttoniemi	—	—	—	108.1	108.1
Tuurholma	—	—	—	17.5	17.5
Stansvik	—	—	—	14.0	14.0
Viikinmäki	—	—	—	56.7	56.7
Leppävaara	—	—	—	136.0	136.0
Yhteensä	1,066.7	10.0	53.1	828.9	1,958.7

Oulunkylän pellot on kuten ennenkin laskettu Pukinmäen tiluksiin kuuluviksi. Mitään suuria muutoksia ei kertomusvuonna sattunut. Talin pellot pienenevät jatkuvasti, kun teollisuusalue laajenee ja invaliidikylällekin järjestetään lisämaata. Tuomarinkylän vuokra-alueita on pienentänyt Paloheinän asutusalue, vaikka asutusalueelta ei maata ole yhtään myyty. Etelä-Herttoniemen vuokra-alueet pienenevät jatkuvasti teollisuusalueen laajenemisen vuoksi.

Viljelysjärjestelmä. Omassa viljelyksessä olevia peltoja viljeltiin seuraavasti:

	Tuomarinkylässä		Pukinmäessä		Talissa		Tomtbackassa		Fallkullassa		Puodinkylässä		Yhteensä	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Kesantoa	15.3	4.6	4.0	2.0	5.7	4.3	9.2	5.2	12.0	13.7	2.2	1.5	48.4	4.5
Ruista	10.7	3.2	6.1	3.1	13.2	9.9	6.8	3.9	6.7	7.7	16.7	11.8	60.2	5.6
Syysvehnää	9.3	2.8	11.9	6.1	—	—	4.1	2.3	—	—	—	—	25.3	2.4
Kevätvehnää	59.2	17.8	26.7	13.7	12.7	9.5	26.8	15.2	—	—	25.0	17.7	150.4	14.1
Ohraa	40.9	12.3	21.7	11.1	7.3	5.5	26.5	15.0	—	—	12.6	8.9	109.0	10.2
Kauraa, hernettä vihantarehua	69.7	21.0	22.9	11.7	33.3	24.9	35.4	20.0	22.1	25.2	42.8	30.3	226.2	21.2
Perunoita	13.8	4.2	14.0	7.2	9.7	7.2	6.2	3.5	7.2	8.2	7.3	5.2	58.2	5.5
Juuriskasveja	2.3	0.7	4.5	2.3	3.3	2.5	1.0	0.6	1.3	1.5	—	—	12.4	1.2
Puutarhaa	—	—	3.7	1.9	—	—	—	—	3.7	4.2	0.5	0.3	7.9	0.7
Heinää	99.0	22.8	61.1	31.2	48.3	36.2	60.6	34.3	25.4	29.0	31.9	22.6	326.3	30.6
Laidunta	11.9	3.6	18.9	9.7	—	—	—	—	9.2	10.5	2.4	1.7	42.4	4.0
Yhteensä	332.1	100.0	195.5	100.0	133.5	100.0	176.6	100.0	87.6	100.0	141.4	100.0	1,066.7	100.0

Kesantoala oli pienennetty aivan niin pieneksi kun se maanviljelysteknillisistä syistä oli mahdollista. Leipävilja-ala oli kertomusvuonna suhteellisesti sama kuin v. 1940 eli noin kolmasosa peltoalasta. Peruna-ala suureni edelleen ollen se jo suhteellisesti suurempi kuin suurtiloilla yleensä. Juurikas vialat olivat edelleen melko pienet pääasiassa sen takia että karjaa oli vähän. Ihmisille kelpaavia juurikkaita, kuten lanttuja, ei voinut syöttää eläimille kuten ennen. Heinäalat olivat suunnilleen samankokoiset kuin ennen ja suhteellisen pienet tavallisiin suurtiloihin nähden, n. 30 % koko viljelysalasta.

Mitä eroavaisuuksiin eri tilojen viljelyksiin nähden tulee, niin on huomattavaa, että Pukinmäen ja Tuomarinkylän tilat ovat olleet kaupungilla siksi kauan, että ne noudatettujen viljelystapojen avulla ovat kehittyneet sellaisiksi, että niitä voidaan viljellä melko voimaperäisesti. Tomtbackassa on osa peltoja hankalan matkan takana ja pohjoisrinteillä. Fallkullan maat ovat suomaan luontoisia miltei kokonaan eikä tila ole yhtenäinen eikä aikaisemmin niin viljelty, että maanparannuksia olisi ensinkään tehty. Tali on varsin hajanainen ja sen paraat pellot, mitkä muuten ovat talon lähellä, oli luovutettu muille golfikentäksi, siirtolapuutarhaksi ja rakennustoimiston taimitarhaksi. Pitäjänmäen aseman takana olevat pellot ovat hankalan matkan takana ja alunpitäen huononlaatuisiakin, m.m. hallanarkojakin. Parhaat osat näistä pelloista on luovutettu invaliidikyläksi. Puodinkylän pellot ovat olleet ryöstöviljelyksessä aikaisemmin. Viljelystä haittasi erikoisesti kevätkylvöjen myöhästyminen, kun pellot eivät kuivuneet ajoissa osittain sen takia, että maantie toimi tavallaan patona. Kummallista on että Talissa ja Puodinkylässä on erittäin happamia maita, ollen ph-luku jopa alle 4. Vehnän, ohran ja apilan menestyminen on hyvin sattuman varassa. Näillä tiloilla haittaa elonkorjuuta syyskosteus.

Kylvöt. Tärkeimmät kylvöt olivat seuraavat:

	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä	Talissa	Tomtbackassa	Fallkullassa	Puodinkylässä	Yhteensä
Ruista	3,100	1,475	2,450	1,100	1,995	1,325	11,445
Syysvehnää	1,925	2,260	400	750	—	—	5,335
Kevätvehnää	17,010	7,620	3,975	8,253	—	8,300	45,158
Ohraa	11,050	4,340	1,610	7,450	—	3,320	27,770
Kauraa	15,870	5,850	7,675	8,890	5,575	11,760	55,620
Perunoita	35,897	52,043	21,488	14,300	24,300	21,900	169,928

Sadot. Kertomusvuoden sadot eivät ensinkään olleet normaalisia. Vuoden kuivuus ja talven kovuus haittasivat viljelystä paljon. Lisäksi apulantain puute alkoi jo tuntua maassa. Syysviljat antoivat tyydyttävän sadon, mutta kevätviljain sato oli entisiin satoihin verraten huono. Perunasato oli melkein tavallinen, mutta ei tietenkään verrattavissa v:n 1940 satoon, joka oli ennätyksellinen. Heinäsato ei ollut hyvä, mutta kuitenkin lähellä tavallista satoa ja parempi kuin kahden edellisen vuoden, jotka olivat heikot. Superfosfaatin puute aiheutti satojen heikentymistä, ensi sijassa Puodinkylässä ja Talissa, mitkä tilat eivät olleet saaneet niin paljon fosforihappoa, että sitä olisi varastoitunut. Happamuus ja kalkinpuute alensivat lisäksi satoa. Tärkeimmät kertomusvuoden kokonaissadot ja hehtaarisadot selviävät seuraavasta yhdistelmästä:

	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä	Talissa	Tomtbackassa	Fallkullassa	Puodinkylässä	Yhteensä
			Kaikkiaan, kg				
Ruista	26,130	12,429	24,727	12,074	18,125	27,360	120,845
Syysvehnää	27,408	27,408	—	6,186	—	—	61,002
Kevätvehnää	73,140	35,538	14,858	26,003	—	22,700	172,239
Ohraa	70,625	29,549	11,415	35,184	—	10,980	157,753
Kauraa	105,750	41,539	55,850	30,575	32,965	45,000	311,679
Perunoita	165,124	184,812	136,050	66,275	80,558	63,000	695,819
Lanttuja	22,800	83,567	50,750	5,500	11,180	—	173,797
Rehujuurikkaita	27,000	48,000	—	—	12,500	—	87,500
Heinää	284,000	169,350	137,500	166,362	56,100	90,000	903,312
			Hehtaaria kohden, kg				
Ruista	2,449	2,044	1,868	1,770	2,705	1,642	2,008
Syysvehnää	2,947	2,294	—	1,501	—	—	2,404
Kevätvehnää	1,237	1,330	1,167	970	—	910	1,145
Ohraa	1,725	1,363	1,570	1,330	—	867	1,447
Kauraa	1,511	1,843	1,735	916	1,600	1,051	1,409
Perunoita	11,966	13,163	14,084	10,690	11,189	8,690	11,966
Lanttuja	24,800	41,800	28,200	5,500	22,400	—	28,000
Rehujuurikkaita	19,150	24,000	—	—	10,000	—	18,670
Heinää	2,867	2,774	2,847	2,744	2,209	2,820	2,768

Lannoitus. Kertomusvuonna lannoitteiden käyttö oli seuraava:

Tilusryhmä	Karjanlantaa, tonnia	Kaupunginlantaa, tonnia	Salpietaria, kg	Ammoniumsulfaattia, kg	Fosfaatin apulantaa, kg	Kalisuolaa kg	Y-lannosta, kg
Tuomarinkylä	643	—	2,500	10,600	13,000	7,800	3,000
Pukinmäki	480	60	2,500	8,000	9,500	7,000	3,000
Tali	297	475	2,200	1,900	5,000	2,200	1,000
Tomtbacka	420	—	1,300	13,200	8,100	1,300	1,400
Fallkulla	748	—	1,600	7,900	6,080	1,300	—
Puodinkylä	112	—	4,000	3,900	6,700	850	5,500
Yhteensä	2,700	535	14,100	45,500	48,380	20,450	13,900

Lantavettä käytettiin jonkin verran. Maanparannusaineina käytettiin mutaa Fallkullassa, Pukinmäessä ja Tuomarinkylässä vastaavasti 414,

536 ja 568, yhteensä 1,518 kuormaa. Kalkkikivijauhoa kylvettiin Puodinkylässä 4,000 kg.

Työväki. Vakinaista työväkeä oli kertomusvuonna seuraavasti:

Tilusryhmä	Työnjohtajia 1/1	Työnjohtajia 31/12	Muonamiehiä 1/1	Muonamiehiä 31/12	Naispalvelijoita 1/1	Naispalvelijoita 31/12	Yhteensä 1/1	Yhteensä 31/12
Tuomarinkylä	3	2	22	22	1	1	26	25
Pukinmäki	4	4	15	14	3	3	22	21
Tali	1	1	12	12	—	—	13	13
Tomtbacka	2	2	12	12	—	—	14	14
Fallkulla	2	2	7	7	2	1	11	10
Puodinkylä	1	1	10	8	—	—	11	9
Metsänhoito	2	2	1	1	—	—	3	3
Yhteensä	15	14	79	76	6	5	100	95

Miehiä oli sodassa vaihtelevia määriä. Työnjohtajia joutui sotaan heti 7; vain 3 varsinaista maanviljelystyönjohtajaa jäi kotiin. Mutta vuoden lopussa näitä oli sodassa vain 2. Edellä olevassa luettelossa on työnjohtajiksi merkitty vuoden alussa 8 maanviljelystyönjohtajaa, 2 puutarhuria, karjakko, karjanhoitaja, sianhoitaja ja 2 metsänvartijaa. Sodan alkaessa ei Tuomarinkylässä ollut, kuten tavallisesti, apulaistyönjohtajaa eikä sellaista ollut vuoden lopullakaan. Kertomusvuoden aikana oli koko ajan sodassa vain Pukinmäen puutarhuri ja Tomtbackan sianhoitaja. Muonamiesten sodassa olosta oli eniten haittaa sen takia, että toinen seppä ja traktorinajajat olivat sotapalveluksessa.

Hevoset. Hevosia oli vuoden alussa 81 ja vuoden lopussa 82, joista 32 oli sodassa. Eri tiloille hevoset jakautuivat seuraavasti:

Tilusryhmä	Kaikkiaan 1/1	Kaikkiaan 31/12	niistä sodassa	100 ha:n peltoalaa kohden 1/1	100 ha:n peltoalaa kohden [1] 31/12
Tuomarinkylä	24	23	9	7.2	4.2
Pukinmäki	16	15	7	8.0	3.0
Tali	10	10	4	6.9	4.4
Tomtbacka	13	15	5	7.7	5.6
Fallkulla	6	8	1	6.2	7.9
Puodinkylä	12	11	6	7.9	3.5
Yhteensä	81	82	32	7.4	4.6

Edellä mainittujen hevosten lisäksi oli 11 varsaa vuoden alussa ja 9 varsaa vuoden lopussa. Kun sotaan vietiin 32 hevosta, jotka tietenkin olivat tilojen parhaita, niin itsestään on selvää, että elonkorjuu, syysmuokkaus ja tavarain kuljetus oli varsin vaikeata. Autot oli luovutettu puolustuslaitokseen.

Karjatalous. Lehmien keskimääräinen luku ja koko karjan keskimääräinen tuotanto kertomusvuonna päättyneellä tarkastuskaudella oli seuraava:

[1]) Sodassa olevat hevoset poisluettuina.

Tilusryhmä	Lehmien luku	Maitoa, kg	Rasva-%
Tuomarinkylä	26.4	2,870	4.3
Pukinmäki	42.8	3,127	4.0
Fallkulla	14.2	3,498	4.1

Eri rehulajien käyttö tarkastusvuonna oli kokonaismäärään verraten prosenteissa seuraava:

Rehulaji	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä	Fallkullassa
Öljyväkirehua	0.9	1.7	5.0
Muuta väkirehua	20.8	21.6	19.2
Heiniä	23.2	17.0	12.1
Olkia	7.3	12.4	15.1
Tuoretta rehua	14.1	11.2	14.6
Laidunta	33.7	36.1	34.0

Ruokintamuutokset entiseen nähden johtuivat v:n 1940 huonohkosta heinäsadosta, öljyväkirehujen puutteesta ja sotatilasta. Maitomäärät eivät kuitenkaan kyseisenä vuonna laskeneet paljoakaan. Ruokintavaikeuksien vuoksi muodostui laidunkausi pitemmäksi kuin tavallista. Olkien käyttöä lisättiin huolimatta öljyväkirehujen puutteesta, koska heiniä ei voinut käyttää runsaasti ja koska lehmien ummessa oloaikaa talvella ei koetettu pitää lyhyenä. Tuorerehua voitiin Pukinmäessä ja Fallkullassa saada käyttöön tavallista enemmän.

Sikatalous. Kertomusvuonna hoidettiin sikoja Talin ja Tomtbackan tiloilla. Tammikuun 1 p:nä ja joulukuun 31 p:nä suoritetussa eläinten laskennassa sikoja oli seuraavasti:

	Talissa		Tomtbackassa		Yhteensä	
	1/1	31/12	1/1	31/12	1/1	31/12
Karjuja	2	2	2	1	4	3
Emakoita	27	22	21	17	48	39
Nuoria sikoja	—	8	23	20	23	28
Porsaita	13	19	12	36	25	55
Yhteensä	42	51	58	74	100	125

Kirjanpito ja taloudellinen tulos. Kameraalisen kirjanpidon mukaan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tuloerät	Mk
Tulot maatalousosaston hoitamista tiloista	10,698,924
Vuokralle annettujen tilojen vuokramaksut y.m.	336,770
Yhteensä	11,035,694

Menoerät	
Sääntöpalkkaiset virat	208,949
Tilapäistä työvoimaa	2,679,601
Vuokra, toimiston, tilityserä	7,200
Lämpö »	1,500
Valaistus »	1,497
Siivoaminen »	1,500
Puhtaanapito	8,728
Kaluston hankinta	307,216

Menoerät	Mk
Kaluston kunnossapito	180,555
Tarverahat	11,379
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (eläinten)	4,570
Metsänhoito (metsänhoitaja)	11,601
Tallit	519,903
Navetat ja sikalat	738,732
Maanviljelys	1,205,975
Verot ja vakuutusmaksut	193,115
Rakennukset	185,700
Puistojen kunnossapito	—
Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassaan	64,116
Poistot	3,200
Yhteensä	6,335,037

Kertomusvuoden tuloksena oli siis 4,700,656: 90 mk ylijäämää. Jos konttokuranttitilin korot jätetään pois, niin on kertomusvuoden koroton ylijäämä 4,764,772: 90 mk, v:n 1940 vastaavan luvun ollessa 5,703,307: 90 mk. Kertomusvuoden rasitukseton ylijäämä ilman veroja y.m.s. yleisluontoisia menoja ja ilman korkoja oli 4,957,887: 85 mk oltuaan v. 1940 5,882,659: 20 mk. Eri tilain ja metsätalouden puhdas tuotto taloudellisen kirjanpidon mukaan, kun korkoja ei oteta huomioon, oli seuraava:

Tilusryhmä	Maataloudesta, mk	Maanvuokrauksesta, mk	Rakennusten vuokrauksesta, mk	Yhteensä, mk
Tuomarinkylä	1,218,697	14,089	991	1,233,777
Pukinmäki	521,849	96,336	25,865	644,050
Tali	682,858	38,462	45,989	767,309
Tomtbacka	530,352	330	—1,756	528,926
Fallkulla	136,433	5,207	13,346	154,986
Puodinkylä	392,690	11,901	30,594	435,185
Kaarela	—	34,490	5,469	39,959
Korpas	—	4,283	10,449	14,732
Herttoniemi	—	104,920	—	104,920
Tuurholma	—	25,707	—	25,707
Stansvik	—	5,422	—	5,422
Viikinmäki	—	27,415	2,086	29,501
Leppävaara	—	34,318	—	34,318
Yhteensä	3,482,879	402,880	133,033	4,018,792
Metsätalous	—	—	—	1,249,467
Kaikkiaan	3,482,879	402,880	133,033	5,268,259

Kaupungingeodeetin antama toimintakertomus v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, apulaisgeodeetti, 3 insinööriä, 3 vaakitsijaa, 1 tilapäinen vaakitsija, 8 piirtäjää, 10 tilapäistä piirtäjää, 3 piirtäjäharjoittelijaa ja apulaisvahtimestari. Kaupungingeodeetti, insinöörit, vaakitsijat,

11 piirtäjää, piirtäjäharjoittelijat ja apulaisvahtimestari joutuivat kesäkuun 16 p:n jälkeen sotapalvelukseen ja 1 naispiirtäjä erosi. Osastolle jäi työskentelemään ainoastaan apulaisgeodeetti, 1 miespiirtäjä ja 5 naispiirtäjää, joten useat työt joutuivat seisaukseen.

Osaston hoidossa olevan tonttikirjan pitämisestä aiheutuvien tehtävien lisäksi suoritettiin osastolla kertomusvuonna seuraavat työt: 103 tontinmittausta, joista 1 kaupungin tarpeisiin; 71 kivijalankatselmusta, joista 2 kaupungin tarpeisiin; 7 tonttirajan paalutusta; 4 korkeusmäärittelyä; 71 tonttikartan otetta, joista 4 kaupungin tarpeisiin; 439 otetta ja jäljennöstä tonttikirjasta; 186 karttapiirrosta ja jäljennöstä, joista 143 kaupungin tarpeisiin; 29 tonttijakokarttaa; 57 rakennuspalstan paalutusta kaupungin ulkopuolella, joista palstoista 52 sijaitsi Marttilan omakotialueella, 2 Pitäjänmäen ja 3 Herttoniemen tehdasalueella; sekä 72 kirjelmää ja lausuntoa.

Osaston muusta toiminnasta mainittakoon seuraavaa:

Kaupungin ja sen ympäristön kiintopisteiden täydennys jatkui sekä kaupungissa että Degerössä ja Leppävaarassa sekä Lauttasaaressa. Kolmiopisteiden rakentaminen ja havainto keskeytyi. Monikulmiomittauksen yhteydessä on rakennettu ja havaittu 360 uutta monikulmiopistettä, havaittu kulmat 97 pisteelle ja mitattu monikulmiosivuja n. 45,700 m.

Kartoitusta mittakaavassa 1: 500 on suoritettu Leppävaarassa n. 150 ha, Oulunkylässä n. 10 ha, Puodinkylässä n. 10 ha ja Lauttasaaressa n. 5 ha eli yhteensä 175 ha.

Pintavaakitusta on suoritettu Leppävaaran ja Lauttasaaren kartoitusalueella.

Maan laadun tutkimuksia on suoritettu Pikku-Huopalahdessa, Pirkkolassa, Leppävaarassa, Haagassa ja Pitäjänmäellä, yhteensä 304 pisteessä.

Sisätöinä on kertomusvuonna suoritettu 496 monikulmiopisteen koordinaattilaskut. Mittakaavassa 1: 500 olevia karttalehtiä on piirretty 810 ha:n suuruiselta alueelta. Tonttien myyntilistan laatimista varten on suoritettu kuutio- ja pinta-ala laskelmat.

Kunnallisten työväenasuntojen hoidosta v. 1941 annettu kertomus sisälsi seuraavaa:

Kertomusvuonna asuntojen lukumäärä pysyi muuttumattomana samoin kuin vuokratkin.

Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee kaikkien kunnallisten työväenasuntojen huoneistojen ja huoneiden sekä niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä v:n 1941 lopussa:

Asuntoryhmä	Huoneistoja	Huoneita	Niissä asuvia kaikkiaan	Henkilöitä huonetta kohden
Hietaniemenkatu	66	77	202	2.6
Kirstinkatu	39	42	140	3.3
Somerontie	155	160	496	3.1
Kangasalantie	239	240	881	3.7
Karstulantie	334	502	1,402	2.8
Sammatintie	48	72	215	3.0
Mäkelänkatu	86	173	411	2.4
Kaikki asunnot	967	1,266	3,747	3.0

Vastaava asukasluku v. 1940 oli 3,801 ja henkilöluku huonetta kohden 3.0.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden menoarvioon kunnallisia työväenasuntoja varten merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenee seuraavasta taulukosta [1]):

	Määräraha, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk
Sääntöpalkkaiset virat	167,136	203,820: 75
Tilapäinen työvoima	38,688	38,210: 75
Kesälomasijaiset	5,680	5,415: —
Vuokra	98,780	98,780: —
Lämpö	19,423	20,382: 50
Valaistus	43,160	47,678: 45
Siivoaminen	1,800	1,193: 50
Vedenkulutus	157,520	148,568: 90
Puhtaanapito	152,700	147,185: 45
Kaluston hankinta	800	738: 60
Kaluston kunnossapito	4,740	4,524: 95
Kasvatustoiminta	10,000	2,251: 65
Korjaukset	224,220	157,893: 20
Yhteensä	924,647	876,643: 70

Eri asuntoryhmien kesken kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Asuntoryhmä	Mk
Hietaniemenkatu	87,733: 95
Kirstinkatu	34,735: 10
Somerontie	94,455: 95
Kangasalantie	122,843: 40
Karstulantie	199,352: 50
Mäkelänkatu	209,443: 30
Sammatintie	34,409: 70
Kangasalantie 11, isännöitsijän huoneisto	18,510: 50
Yhteensä	801,484: 40
Kerhotoiminta	62,139: 30
Lastenseimen vuokra	13,020: —
Kaikkiaan	876,643: 70

Vuokrasaatavia oli edellisestä vuodesta siirretty 359,380: 55 mk, josta 460 mk v:sta 1938, 12,702: 50 mk v:sta 1939 ja 346,218: 05 mk v:sta 1940. Kertomusvuoden vuokrat arvioitiin 3,323,148 mk:ksi, joten talousarvioon merkittiin tuloja yhteensä 3,682,528: 55 mk. V:n 1941 kuluessa maksettiin v:n 1939 jäämiä 3,065 mk ja v:n 1940 jäämiä 287,170: 30 mk, joten yhteensä maksettiin jäämiä 290,235: 30 mk. V:n 1940 jäämiä poistettiin 1,152: 75 mk ja v:n 1941 jäämiä 7,583: 65 mk. V:een 1942 siirrettiin 359,735 mk, josta 460 mk v:sta 1938, 9,637: 50 mk v:sta 1939 ja 57,895 mk v:sta 1940 sekä v:n 1941 jäämä 291,742: 50 mk. Vuokria maksettiin 3,022,680: 85 mk.

---

[1]) Isännöitsijän palkka sekä muut yhteiset hallintokustannukset merkitään kiinteistötoimiston tilille eivätkä sisälly tähän yhdistelmään. Taulukossa olevaan vuokraerään sisältyy kerhohuoneiston vuokramenoja 33,600 mk mk ja lastenseimen vuokramenoja 13,020 mk. Korjauskustannuksiin eivät sisälly rakennusten ulkokorjauksista aiheutuneet menot.

Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston eri toiminta-aloihin jakautuva toimintakertomus v:lta 1941 sisälsi seuraavaa:

Urheilutoiminta. *Talviurheilu.* Talvella 1940/41 kunnalla oli 13 omaa luistinrataaalla mainituissa paikoissa pinta-alojen ollessa seuraavat:

	Pinta-ala, m²		Pinta-ala, m²
Eläintarhassa	11,700	Niittykadun varrella	750
Käpylässä	8,200	Suomenlinnassa	1,200
Vallilassa	4,800	Neitsytpolun varrella	450
Sepänkadun varrella	2,000	Soutustadionilla	8,400
Siltavuorenrannassa	2,100	Hietalahden altaassa	4,000
Runeberginkadun varrella	1,225	Katajanokan rannassa	4,000
Mechelininkadun varrella	900	Yhteensä	49,725

Näistä kolme viimeksi mainittua luistinrataa oli jääratoja, joiden yhteinen pinta-ala oli 16,400 m², maaluistinratojen yhteinen pinta-ala oli 33,325 m², eli siis kunnallisten luistinratojen yhteinen pinta-ala kaikkiaan 49,725 m².

Luistinradat avattiin jo joulukuun 13 p:nä ja suljettiin maaliskuun 20—25 p:nä. Kunnan suurimmalla eli Eläintarhan luistinradalla kävi talven aikana n. 25,000 luistelijaa. Jääpallo-otteluja pidettiin n. 85. Vallilan luistinradalla oli kävijöitä n. 30,000 ja Käpylän radalla n. 18,000. Käpylän radalla pelattiin toistasataa jääpallo-ottelua. Yksityisten hallussa olivat seuraavat luistinradat: Johanneksen kirkon kentän rata, pinta-ala 4,000 m², Helsingfors skridskoklubb nimisellä seuralla; Kallion kentän rata pinta-ala 11,000 m², työväenurheiluliittoon kuuluvilla seuroilla; Kaisaniemen suuri kenttä, pinta-ala 11,000 m², Helsingin luistelijoilla; Väinämöisenkadun kenttä, pinta-ala 7,000 m², Idrottsföreningen Kamraterna nimisellä seuralla; ja Hesperian ja Hakasalmen puistoissa olevat jääkiekkoalueet, pinta-ala yhteensä 3,000 m², Suomen jääkiekkoliitolla. Lisäksi jäädytettiin stadionille 12,000 m²:n suuruinen luistinrata, jossa pikaluistelijoilla oli oma eristetty alueensa. Kaikkiaan oli kaupungissa jäädytetyn luistelualueen pinta-ala 81,325 m². Luistinratojen käyttö oli vilkasta, vaikka tammikuun loppupuolella alkaneet pakkaset haittasivatkin luistelua. Koululaisluistelusta on tarkemmin tehty selkoa urheilulautakunnan kertomuksessa [1]).

Hyppyrimäkiä oli Herttoniemessä, Käpylässä, Meilahdessa, Kaivopuistossa ja Helsinginkadun varrella. Suuria kelkkamäkiä oli Kangasalantien kentän rinteessä ja Kaivopuistossa kaksi mäkeä vastakkain. Pieniä mäkiä oli 16, nimittäin Kapteeninkadun, Sepänkadun, Telakkakadun ja Lapinlahdenkadun puistoissa, Runebergin- ja Sammonkadun kentällä, Dagmarin- ja Museokadun kulmassa, Hesperian- ja Runeberginkadun risteyksessä, Haapaniemen kentällä, Pasilassa, Torkkelinkujan mäellä, Hauhontien ja Suvannontien varrella, Kallion kentällä, Siltavuorenrannassa kaksi mäkeä vastakkain ja Suomenlinnassa.

Talvella 1941 helsinkiläiset hiihtivät ahkerasti. Nyt alettiin ensimmäisen kerran hiihtäjiä myöskin opastaa hiihtämisessä. Eläintarhassa ja Hertto-

[1]) Ks. tämän kert. s. 203.

niemessä olevissa slalom- eli pujottelumäissä yksityiset opettajat pitivät hiihtokursseja. Helsingin latu nimisen seuran toimesta viitoitettiin myöskin kaupungin lähiympäristössä eri suuntiin meneviä hiihtolatuja. Niinpä latujen lähtö- ja päätepaikkoina olivat m.m. Munkkiniemi, Lauttasaari, Laakson ratsastuskenttä ja Liisankadun pää. Latujen pituus oli 7—14 km. Myöskin Suomen retkeilyjärjestön julkaisemassa kirjasessa Hiihtävä Helsinki suositeltiin n. 20 eri hiihtoreittiä Helsingin ympäristössä.

Kesätoiminta. Toukokuussa järjestettyyn Suomen ja Ruotsin väliseen maaottelumarssiin osallistui n. 150,000 helsinkiläistä. Varsinainen kesäurheilutoiminta oli sangen vilkasta sodan puhkeamiseen saakka. Kylmän kevään takia voitiin urheilukentät avata tavallista myöhempään. Toukokuun 2 p:nä kentät olivat kuitenkin yleisön käytössä Pallokenttää lukuunottamatta, joka avattiin vasta toukokuun 30 p:nä. Velodromilla pidettiin helatorstaina avajaisjuhla, jossa oli ulkomaisiakin urheilunharrastajia. Eläintarhan urheilukentällä pidettiin 25 pääsymaksullista kilpailua, joista suurin osa oli keväällä pidettyjä jalkapallo-otteluja. Katselijoita oli yhteensä n. 15,000. Pallokentällä suoritettiin 23 pääsymaksullista ottelua, joista osa oli sotilasotteluja. Katselijoita oli 19,324 ja bruttotulot n. 175,000 mk. Jalkapalloharjoittelijoille myytiin 20 mk:n kausikortteja 355 kpl ja 2,072 markan maksavaa kertalippua. Pallokentän pukusuojarakennus valmistui kertomusvuonna. Sen yläkerta vuokrattiin eri urheiluseuroille ja alakerran kaksi suurta pukeutumissalia oli maksutta harjoittelijoiden käytettävissä. Raviradan uusia ruohokenttiä käytettiin vain jonkin verran sotilaiden jalkapalloharjoituksiin. Velodromin katsomorakennuksen pukuhuoneita luovutettiin tammikuun puolivälistä urheiluseuroille voimistelu- ja nyrkkeilyharjoituksia varten.

Kaisaniemen verkkopallokenttä avattiin toukokuun 16 p:nä. Alussa kentän käyttö oli sangen vilkasta, mutta supistui keski- ja loppukesällä hyvin pieneksi. Vuokrattujen tuntien lukumäärä oli vain 814, edellisenä kesänä 2,133.

Kansanpuistot. Pitkän ja kylmän kevään takia yleisö ryhtyi tavallista hitaammin pystyttämään telttojaan kansanpuistojen leirialueille ja lisäksi uudelleen puhjennut sota supisti huomattavasti kansanpuistojen käyttöä ja oleskelua niissä. Voitanee sanoa, että yleisöä kävi muutamissa kansanpuistoissa vähemmän kuin puolet rauhanaikaisiin oloihin verraten, jopa toisissa puistoissa vain n. kolmasosa [1]). Tähän vaikuttivat myöskin epäsäännölliset liikenneolot sekä kesä- ja elokuussa sattuneet tavallista runsaammat sateet. Heinäkuu oli sen sijaan kaunis. Veden lämpömäärä oli koko kesän sangen korkea. Hietarannan uimaranta avattiin virallisesti toukokuun 29 p:nä ja suljettiin syyskuun 6 p:nä. Siellä kävi n. 250,000 henkilöä eli puolet entisestä määrästä. Lukuisat ilmahälytykset vaikuttivat myöskin yleisön vähenemiseen. Hietarannan pukusuojaa käytti 51,600 henkilöä, joista naisia 27,150. Henkilökunnan lukumäärä oli 14, joista pukusuojassa työskenteli 6, siivoojina 5 ja päivävartijoina 3. Yövartioinnista huolehti Suomen vartioimis- ja sulkemis oy. Kesän aikana hukkui 4 henkilöä, joista eräs hukuttautui. Rannalla ei ollut soittoa.

Syrjäiseen asemaansa katsoen oli Seurasaaren uimalaitoksen käyttö vilkasta, mutta Korkeasaaren uimalaitoksen hyvin vähäistä. Eri uimaseuro-

[1]) Vrt. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja 1942/43.

jen hallussa olevien uimalaitosten toiminta käy selville urheilulautakunnan kertomuksesta [1]).

Vakinaisia eli vuokraa maksavia majoja eri leirialueilla oli seuraavasti: Kivinokassa 643, Varsasaaressa 170, Lauttasaaressa 94, Satamasaaressa 93 ja Raittiusyhdistys Koitolle vuokratussa Lammassaaressa n. 50. Sitä paitsi oli kansanpuistoissa tilapäisiä telttailijoita lauantaisin ja sunnuntaisin. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan alueella Kulosaaren kartanon läheisyydessä oli n. 70 viikonloppumajaa. Tällaisia yksityisiä alueita oli lisäksi vuokrattuina Raitiotie ja omnibus oy:n henkilökunnalle ja poliiseille Lauttasaaressa. Samoin Helsingin retkeilyseuroille oli edelleenkin alue vuokrattuna kaupungin maalta Hevossalmen läheltä. Toiminta näissä kyseisen kesän aikana oli kuitenkin hyvin vähäistä.

Eläintarha. Korkeasaaren eläintarhan toiminnasta eläintarhan valvoja antoi seuraavat tiedot:

Vuosi 1941 muodostui hyvin hiljaiseksi vuodeksi Korkeasaaren eläintarhan toiminnassa. Myöhästyneen kesäntulon vuoksi, sään ollessa kolean koko toukokuun alkupuolen, kesäkausi pääsi varsinaisesti alkamaan vasta kyseisen kuukauden 20 p:n tienoilla. Melkoisen vilkkaana jatkui yleisön saaressa käynti sitten n. kuukauden päivät, mutta muuttui varsin hiljaiseksi sodan puhjettua kesäkuussa; juhannuksen viettäjiäkään ei juuri ollut. Saaressa kävijäin vähälukuisuutta osoittaa sekin, että leijonalinnassa kävijäin lukumäärä aleni normaaliaikojen arkipäivien kolme- ja sunnuntaipäivien neljänumeroisista luvuista vastaavasti kaksi- ja kolmenumeroisiin lukuihin. Myöskin saaren henkilökuntaan kuuluvia reserviläisiä alettiin kutsua sotapalvelukseen. Näissä olosuhteissa lopetettiin saaressa järjestetyt lasten huviajelut ja -ratsastukset, samoin suljettiin kivennäiskokoelmat ja n.s. akvaario; viimeksi mainittu avattiin kuitenkin syyskesällä uudelleen.

Mitkään suoranaiset sotatoimet eivät kertomusvuonna saareen ulottuneet. Ilmahälytysten sattuessa yleisö maastoutui tai suojautui saaren pieneen pommisuojaan, johon ei kuitenkaan sopinut kerrallaan kuin 20—30 henkilöä. Katajanokan sotasatamassa syyskuun lopulla sattuneen räjähdyksen yhteydessä särkyi ikkunoita useista saaren rakennuksista.

Henkilökunta. Sota- ja työpalveluun kutsuttujen henkilöiden tilalle hankittiin tilapäistä työvoimaa. Eläintenhoitajain kesälomat keskeytettiin toistaiseksi ja yksityisissä hoitoryhmissä toimitettiin uudestaanryhmityksiä, joten ryhmien luku väheni seitsemästä kuuteen.

Korjaus- ja uudisrakennustyöt. Useimmat eläintarhassa kertomusvuonna suoritetuista korjaustöistä olivat tavanmukaisia vuosikorjauksia. Suurempana korjaustyönä on kuitenkin mainittava talven aikana suoritettu vesilintutarhan uusiminen. Kuten edellisen vuoden kertomuksessa jo mainittiin, aloitettiin työ, jonka suoritti pääasiassa vapautuneiden vankien työryhmä tällaisiin töihin varatun erikoismäärärahan turvin, jo edellisen vuoden syksynä. Tarhan entinen, ränsistynyt säleaita purettiin ja sen tilalle tehtiin luonnonkivistä muuraamalla kivikoroke, jonka varaan pystytettiin vahvasta panssariverkosta uusi aita rautakiskopylväin sekä verkon ala- ja ylälaidassa olevin nelisnurkkaisin puujuoksuin. Välittömästi aidan ääreen sen ulkopuolelle tehtiin entisen kuoppaisen polun tilalle, yllä mainitun kivikorokkeen tasoon, hyvin pohjustettu, sileä ja tilava kävelytie. Kun

[1]) Ks. tämän kert. s. 204.

kyseinen koroke kohosi tarhanpuoleisesta maapohjasta jo n. 50—80 cm, voitiin itse aidan korkeus ilman pelkoa lintujen ylipääsystä supistaa 135 cm:ksi, joten varttuneemmat katsojat voivat tarkastella tarhan asukkaita vapaasti aidan ylitse. Samaan tapaan uusittiin tarhan pohjoispuoleinen päätyaita, kuitenkin siten, että aidan kivijalka kohosi täällä kapeana tien pinnasta. Tarhan vanhat väliaidat jätettiin toistaiseksi silleen. Uutta aitaa on n. 135 juoksumetriä. Kolmas uudistus koski tarhan vesialuetta, joka etenkin matalan veden aikana oli suureksi osaksi kuivana. Lisäksi entisen, ahtaamman tarhan jäljelle jätetty kivipohja pisti siitä rumasti esiin. Nyt syvennettiin vesialuetta, n. 50—70 cm, joten toinen puoli tarhasta muodostui todelliseksi vesialueeksi. Tarhan pääosastoon tehtiin kaksi munuaisenmuotoista saarta, suurempi ja pienempi, joiden reunus muurattiin pääasiallisesti edellä mainitun vanhan aidan perustan kivillä. Keskus täytettiin maalla ja siihen istutettiin hopeapajuja sekä eräitä muita pensaita. Saarten rannanpuoleisiin poukamiin liittyvää luisua kivijalkaa myöten linnut pääsivät saariin. Lisäksi tarhan erillinen lammikko puhdistettiin perinpohjin, maastoa tasoitettiin ja sen reuna varustettiin jyrkästi päättyvältä osaltaan paalutuksella tuetulla kivipenkereellä veden koverrusvaikutuksen torjumiseksi. Liikoja puita hakattiin pois. Tällä tavoin uusittuna vesilintutarha muodosti täyden vastakohdan entiselle tarhalle.

Uudisrakennuksena mainittakoon vielä n.s. Porvoonmäen tarjoiluhallin eteläpuolelle pystytetty 2-osastoinen tarha pienempiä hirvieläimiä varten. Tarhan aita tehtiin pyöreistä riu'uista. Molemmille osastoille suunniteltiin aluksi yhteinen talli, mutta sittemmin havaittiin sopivimmaksi varustaa kumpikin osasto omalla suojallaan. Niistä saatiin kertomusvuonna vain toinen, idänpuoleinen, pystytetyksi. Talli oli eteisen ja isomman huoneen käsittävä alkukantaista tyyliä oleva pyöröhirsirakennelma yksivietteisin kourulautakatoin.

Eläinten ruokinta. Elintarviketilanteen kireys aiheutti vaikeuksia eläinten, varsinkin lihan- ja kalansyöjien, ruokinnassa. Keväällä lihansaanti oli hyvin vaikeata eikä juuri minkäänlaista jätelihaakaan ollut saatavissa. Vaikeata ruokatilannetta helpotti kuitenkin se, että useilta tahoilta saatiin vastaanottaa koiria ja kissoja saaren hoidokkien ravinnoksi. Variksia saatiin myös keväällä runsaasti. Tuoreen kalan, varsinkin pääasiallisen syöttökalan, silakan, saanti oli myöskin hyvin sattuman varassa. Suurena apuna tässä olivatkin Karjakunta nimisen toiminimen jäädyttämät särkivarastot.

Eläinkanta. Elintarvikevaikeuksien sekä elintarvikkeiden hintojen huomattavan nousun takia sai eläintarhan valvoja tehtäväkseen harkita mahdollisten supistusten toimeenpanoa eläintarhan eläimistössä. Supistuksia oli tehtävä etupäässä sellaisiin eläimiin nähden, joita oli tarhassa useampia kappaleita ja niihin eläinlajeihin nähden, joita oli helpommin saatavissa. Arvokkaita ja harvinaisia eläimiä oli säästettävä. Kun supistaminen ajateltiin suoritettavaksi osaksi lopettamalla eläimiä ja osaksi myymällä niitä ja jopa eräitä yksilöitä, kuten pöllöjä, vapauteen laskemalla, ei ohjelmaa saatu kertomusvuoden aikana täysin toteutetuksi. Tarkoituksellisten supistusten lisäksi vähensivät eläinten lukua tarhassa vuodenaikana sattuneet lukuisat kuolemantapaukset. Vuoden lopussa oli eläintarhassa 132 eläinlajia, yhteensä 406 kpl, kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

	Kpl	Eri lajeja		Kpl	Eri lajeja
Imettäväisiä	185	51	Matelijoita	9	5
Lintuja	210	75	Kaloja	2	1
			Yhteensä	406	132

Eläinhoidokkien yksilöluku supistui edelliseen vuoteen verraten 69 kpl:lla ja lajiluku 14:lla.

Lopettamalla hävitettiin eläintarhasta 2 vanhaa saksanhirveä ja 1 loukkaantunut vasikka, 1 kuusipeura, 1 poro, 1 valkohäntähirvi, 1 maakarhu, 1 susi ja 1 leijona sekä joukko ankkoja, hanhia ja kalkkunoita. Tapaturmaisesti kuoli vapitihirviuros, naarasgemssi, metsäkauriinvasikka ja vanha urosilves. Muista tarhassa kuolleista eläimistä mainittakoon 1 hirvi, 1 metsäkauris, 1 poro, 1 kettu, 1 naali, 2 ahmaa, 2 saukkoa, 2 skunkkia, 1 mäntynäätä, 2 kivinäätää ja 1 harmaahylje; lisäksi kuoli eräitä pienempiä imettäväisiä kuten minkkejä, hillereitä ja frettejä. Tarhassa kuolleista linnuista mainittakoon 1 kiljukotka, 1 maakotka, 1 kalasääski, 2 papukaijaa, 1 töyhtöviiriäinen, 2 merihanhea, 1 joutsen, 2 saruskurkea, 1 neitokurki, 1 kaislarääkkä sekä joukko erilaisia fasaaneja y.m. kanalintuja, kotimaisia yö- ja päiväpetolintuja sekä pikkulintuja. Kesäkuun alkupuolella Heinäsaarilta eläintarhaan kokeilutarkoituksessa tuodut lunnit eivät menestyneet tarhassa, vaan kuolivat 2 kuukauden kuluessa. Saksan kanssa suoritetussa eläinten vaihdossa luovutettiin Saksaan 1 hirvi, 1 saukko ja 6 jänistä ja sieltä saatiin 1 pari Dybowsky-hirviä ja pari alppimurmeleita. Myymällä poistettiin aasiori, 2 karakullammasta, 2 vuohta, 2 mäyrää, 2 pesukarhua, suuri joukko kaniineja ja kanarialintuja sekä hiukan siipikarjaa, yhteensä 19,535 mk:n arvosta. Kaupunginpuutarhasta siirrettiin Korkeasaareen 2 paria Peking-, 2 paria juoksu- ja 1 pari Rouen-ankkoja. Turun kaupunginpuutarhasta saatiin kääpiökana- ja helmikanakolmit, sekä Mätäsvaaran kaivokselta Viekistä naaraspuolinen hirvenvasikka; lisäksi saatiin peto- ja vesilintuja sekä pikkulintuja. Ostamalla hankittiin siniturpamarakatti.

Tarhassa syntyneistä eläimistä mainittakoon 7 leijonanpentua, 1 aasi, 2 mufflon-, 3 karakul- ja 1 sekarotuinen lammas, 2 vuohta, 1 gemssi, 2 saksanhirveä, 1 valkohäntähirvi, 1 kuusipeura, 1 metsäkauris, 1 poro, 1 laama, 2 minkkiä, 2 hopeakettua ja 1 kanadalainen puupiikkisika.

Poistettujen eläinten kirjanpitoarvoksi merkittiin vuoden päättyessä 118,970 mk ja lisääntyneiden eläinten arvoksi 72,635 mk; koko eläinkannan inventaarioarvoksi merkittiin vuoden lopussa 364,935 mk.

Leijonalinnassa kävi vuoden aikana 47,046 maksullista katsojaa, joista pääsymaksuja kertyi 77,551 mk, edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 102,749 ja 177,065 mk.

Siirtolapuutarhat ja omakotialueet. Siirtolapuutarhoja oli v. 1941 kuusi, nimittäin, Ruskeasuon, Kumpulan, Vallilan, Herttoniemen, Talin ja Oulunkylän siirtolapuutarhat. Palstoja oli edelleenkin yhteensä 1,221, jotka kaikki olivat viljelyksessä.

Neuvontatyö siirtolapuutarhoissa oli järjestetty samaan tapaan kuin aikaisemminkin. Viljelijöille pidettiin sopivissa tilaisuuksissa esitelmiä ja havaintoesityksiä. Pakkastalvien hedelmäpuille aiheuttamia vaurioita hoidettiin parhaan mukaan ja viljelijöitä kehoitettiin poikkeuksellisten

olosuhteiden takia viljelemään entistä enemmän hyötykasveja ja supistamaan koristekasviviljelystä.

Myöskin omakotialueilla noudatettiin puutarhaneuvontatyössä edellisen vuoden toimintaohjeita. Puutarhat pyrittiin saamaan mahdollisimman tuottoisiksi. Vanhemmilla alueilla, missä maat olivat jo kunnossa, ohjattiin viljelijöitä edelleen luentojen, havaintoesitysten ja paikallisen neuvontatyön avulla. Myöskin jaettiin viljelijöille kirjoitettuja viljelysohjeita ja opaslehtisiä; puutarhakerho kokoontui kerran viikossa.

Pääpaino neuvontatyössä kohdistettiin kuitenkin uusien puutarhojen suunnitteluun ja perustamiseen. Samalla uudet viljelijät saivat tarpeellisen alkuopetuksen puutarhanhoidossa.

Uusia puutarhoja perustettiin Pirkkolan ja Koskelan omakotialueille sekä Marttilan invaliidikylään.

Siirtolapuutarha- ja omakotialueille piirrettiin yhteensä 77 puutarhasuunnitelmaa. Majapiirustuksia myytiin 18. Perunapalstoja, suuruudeltaan n. 200 m², vuokrattiin n. 4,500.

IV. Tilastotoimisto

Tilastotoimiston toimintakertomus v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Henkilökunta. Ylemmän palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen viranhaltija A. Emeléus saavutti maaliskuussa eroamisiän, mutta kaupunginhallitus myönsi hänelle oikeuden pysyä virassaan elokuun 12 p:ään, jolloin hän erosi ja sai säännönmukaisen eläkkeen. Hänen tilalleen kaupunginhallitus heinäkuun 31 p:nä valitsi alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen viranhaltijan A. Souran, joka ryhtyi uutta virkaansa hoitamaan syyskuun 1 p:stä lukien hoidettuaan sitä jo viran avoimena ollessa, sijaisenaan ylimääräinen toimistoapulainen L. Ruotsalainen. Näin avoimeksi joutunutta virkaa hoiti ylimääräinen toimistoapulainen I. Jauhiainen, kunnes kaupunginhallitus marraskuun 13 p:nä valitsi siihen ylimääräisen toimistoapulaisen L. Ruotsalaisen, joka astui virkaansa joulukuun 1 p:nä.

Sääntöpalkkaisista viranhaltijoista nauttivat sairaslomaa seuraavat toimistoapulaiset: E. Särkisilta lokakuun 13 p:stä joulukuun 31 p:ään, sijaisenaan toimistoapulainen M. Björklund, jonka virkaa hoiti toimistoapulainen A.-M. Erwe ja tämän tointa neiti M. O'Brien-Hitching, viimeksi mainittu lokakuun 13 p:stä marraskuun 15 p:ään ja ylimääräinen toimistoapulainen I. Jauhiainen marraskuun 24 p:stä joulukuun 31 p:ään; E. Inberg kesäkuun 16 p:stä kesäkuun 27 p:ään; A. Ikonen synnytyksen vuoksi helmikuun 24 p:stä huhtikuun 19 p:ään sijaisenaan toimistoapulainen A. Soura, jonka virkaa hoiti ylimääräinen toimistoapulainen L. Ruotsalainen; ja A. Grönroos helmikuun 24 p:n ja maaliskuun 19 p:n sekä toukokuun 25 ja 31 p:n välisinä aikoina. Palkatonta yksityislomaa sai toimistoapulainen A. Grönroos 2 viikkoa kesälomansa lisäksi.

Ylimääräiset viranhaltijat apulaisaktuaari S. Törnroth ja toimistoapulaiset L. Ruotsalainen, I. Jauhiainen ja H. Suolahti saivat jatketut virkamääräykset vuoden alusta, samoin neiti G. Sundvall, joka edellisenä vuonna oli työskennellyt toimistossa saaden tällöin palkkaa laskun mukaan. Näistä toimistoapulainen Ruotsalainen vuoden aikana siirtyi sääntöpalkkaiseen virkaan. Sairaslomaa sai toimistoapulainen I. Jauhiainen huhtikuun 3 p:n ja toukokuun 10 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan filosofiankandidaatti E. Nylund. Toimistoapulainen L. Ruotsalainen siirrettiin elokuun 15 p:n ja joulukuun 15 p:n väliseksi ajaksi kaupunginkansliaan, jossa hän työskenteli talousarvion yhteydessä olevissa tehtävissä.

Vuoden alussa oli vahtimestari E. Gröndahl sotapalveluksessa, josta hän vapautui helmikuun 16 p:nä; sijaisena toimi G. Smulter. Sodanuhkan kasvaessa kutsuttiin kesäkuun 16—20 p:nä apulaisaktuaari S. Törnroth, toimistoapulaiset R. Moisio ja P. A. Cavén sekä apulaisvahtimestari A. Gröndahl sotapalvelukseen sekä toimistoapulainen M. Mielonen lottatehtäviin, joissa olivat vuoden loppuun. Vahtimestari E. Gröndahl kutsuttiin samaan

aikaan palosammutusjoukkoihin saaden edelleen hoitaa tointaan tilastotoimistossa, mutta siirtyi syyskuun 1 p:nä sotaväkeen. Varsinaisia sijaisia ei otettu poissaolevien tilalle; poikkeuksellisesti kaupunginhallitus kuitenkin määräsi sotainvaliidi E. Nordströmin hoitamaan vahtimestarintointa syyskuun 29 p:stä lähtien. Kun kuitenkin oli välttämätöntä saada aika ajoin lisätyövoimaa, tilastotoimisto elokuun 28 p:nä sai kaupunginhallitukselta oikeuden käyttää tilapäisten työvoimain palkkaamiseen enintään 4,000 mk kuukaudessa.

Seuraavat henkilöt toimivat vuoden varrella ylimääräisinä toimistoapulaisina saaden joko kuukausi- tai tuntipalkkaa laskun mukaan: filosofiankandidaatti E. Nylund tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 15 p:n välisenä aikana, jolloin hän kuitenkin huhtikuun 3 p:stä toukokuun 10 p:ään hoiti ylimääräisen toimistoapulaisentoimen viransijaisuutta, M. O'Brien-Hitching syyskuun 15 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana, jolloin hän lokakuun 13 p:stä marraskuun 15 p:ään hoiti sääntöpalkkaisen viran viransijaisuutta sekä rouva M. Vaahtervaara-Karma ja neiti K. Krause molemmat marraskuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana. Lisäksi eläkkeellä oleva entinen toimistoapulainen A. Emeléus tarpeen vaatiessa hoiti erinäisiä tehtäviä toimistossa syyskuun 1 p:stä lukien. Elo- ja syyskuussa toimi apulaisvahtimestarina A. Niemi.

Vanhojen kunnalliskertomusten hakemistojen toimittamistyössä oli edelleen filosofianmaisteri H. Dalström, mutta hänelle ei tänäkään vuonna voitu järjestää apuvoimaa. Arkiston järjestelytöissä oli vuoden ensimmäisinä kuukausina valtionarkiston ylimääräinen amanuenssi Y. S. Koskimies.

Palkkaolot. Yhä kohonneiden elinkustannusten vuoksi kaupunginvaltuusto päätti korottaa palkkaluokkiin 24—62 kuuluvien virkojen haltijoille suoritettavat kalliinajanlisäykset helmikuun 1 p:stä lähtien. Kesäkuun 18 p:nä valtuusto päätti edelleen korottaa kalliinajanlisäykset heinäkuun 1 p:stä lukien siten, että kaikki viranhaltijat tulivat niistä osallisiksi.

Voimassa olevien säännösten mukaan saivat kaikki toimiston sotapalveluksessa olevat viranhaltijat lokakuun 1 p:ään asti palkkansa vähentämättömänä lukuunottamatta apulaisaktuaari S. Törnrothia, joka ylimääräisenä ja naimattomana sai nostaa vain 50 % palkastaan. Lokakuun 1 p:stä lähtien maksettiin palkkaa kaikille naimisissa oleville 100 % ja naimattomille 75 % heidän palkastaan.

Virka-aika muutettiin syyskuun 1 p:stä lähtien siten, että aamiaisloma siirrettiin klo 11.45—12.45 väliseksi ajaksi, joten virka-aika tuli olemaan klo 9—11.45 ja 12.45—16.30.

Julkaisutoiminta. Vuoden varrella ilmestyi tilastotoimiston julkaisuista seuraavat 10 teosta:

Tammik.	7	p:nä	Helsingin kaupungin tilasto. VI. Opetuslaitokset. 11. 1938/39. V+83+28 s.
»	10	»	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 51. 1938. IV+335+311 s.
Maalisk.	13	»	Helsingfors stads statistik. VI. Undervisningsväsen. 11. 1938/39. V+84+28 s.
Toukok.	13	»	Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. 16. 1941. XIV+265 s.
»	14	»	Kommunalkalender för Helsingfors stad. 16. 1941. XIV+264 s.

Kesäk.	28 p:nä	Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveyden- ja sairaanhoito. 24. 1939. Edellinen osa. IV+139 s.
»	28 »	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 18. 1940. XXIII+187 s.
»	28 »	Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 18.1941. XXIV+187 s.
Syysk.	5 »	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. Vanhempi sarja. Kaupunginvaltuusto. 3. 1884—87. IV+276 s.
Jouluk.	30 »	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 52. 1939. IV+343+304 s.

Tilastollinen vuosikirja, joka edellisenä vuonna jäi julkaisematta koetettiin saada painokuntoon varhain syksyllä, joten osa käsikirjoituksesta lähetettiin painoon jo toukokuussa. Sodan aiheuttama työvoiman puute viivästytti kuitenkin latomistöitä ja vasta vuoden päättyessä olivat kaikki taulukot ladotut ja voitiin ryhtyä niiden painattamiseen. Myöskin muiden julkaisujen painatustyö myöhästyi sodan sytyttyä, mutta v:n 1939 kunnalliskertomus saatiin kuitenkin vuoden viimeisinä päivinä julkisuuteen.

Eripainoksia otettiin seuraavista asetuskokoelmassa julkaistuista asetuksista: teurastamon taksoista 200 kpl, lastensuojelun ohjesäännöstä 100 kpl, kansanhuollon ohjesäännöstä 105 kpl, palojärjestyksestä 1,000 kpl ja työehtosopimuksesta 6,000 kpl. Uusia painoksia otettiin liikennejärjestyksestä 300 kpl. Lisäksi painettiin 400 kpl kilpiä leipämyymälöitä ja 200 kpl parturiliikkeitä varten sekä lisälehtisiä automobiilitaksaan 85+850 kpl.

Tietojen ja selvitysten antaminen viranomaisille ja yksityisille. Kuten aikaisempina vuosina tilastotoimisto sai kuukausittain sosiaaliministeriön sosiaaliselta tutkimustoimistolta tietoja elintarvikkeiden hinnoista ja elinkustannusindeksistä, joista lähetettiin jäljennökset niitä haluaville kunnallisille elimille. Tietoja laivaliikenteestä lähetettiin kuukausittain satamahallintotoimistolle. Sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle lähetettiin tietoja v. 1940 yhteiskunnallista huoltoa saaneista henkilöistä sekä rakennustoiminnasta; viimeksi mainitut tiedot laadittiin syksystä lähtien neljännesvuosittain. Uudenmaan läänin lääninhallitukselle lähetettiin erinäisiä sen vuosikertomustaan varten tarvitsemia taulukoita, vakuutus oy. Pohjolalle tietoja kaupungin tapaturman varalta vakuutettujen työntekijäin lukumäärästä ja heidän työpalkoistaan sekä Tukholman kaupungin tilastokonttorille Helsinkiä koskevat tiedot pohjoismaiden yhteistä, näiden suurkaupunkien tilastollisissa vuosikirjoissa julkaistavaa tilastoa varten. Tilastolliselle päätoimistolle lähetettiin lokakuussa kaupungin raha-asioita v. 1939 koskeva tilasto huomattavasti myöhästyneenä, koska rahatoimiston laatima tilinpäätöskertomus valmistui vasta loppukesällä; v:n 1940 vastaava tilasto, joka oli määrätty lähetettäväksi syyskuun 1 p:ään mennessä, ei tilinpäätöskertomuksen myöhästymisen vuoksi valmistunut kertomusvuoden aikana.

Tavanmukainen vuokratiedustelu suoritettiin syttyneestä sodasta huolimatta syyskuussa. Kerätty aineisto lähetettiin sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle, joka lähetti sen perusteella laatimansa yksityiskohtaiset taulukot tilastotoimistolle. Samoin toimitettiin tammikuussa tavanmukainen tiedustelu vuokraamattomista huoneistoista, josta selostus lähetettiin kaupunginhallitukselle ja julkaistiin päivälehdissä.

Pienehköjä tietoja, ilmoituksia ja selvityksiä annettiin sitä paitsi useille muille viranomaisille.

Vuoden varrella annettiin tilastotoimiston arkistossa säilytettyjen henkikirjojen jäljennöksien perusteella 181 todistusta siitä, olivatko määrätyt henkilöt merkityt Helsingin kaupungin henkikirjoihin, sekä 2 muunlaista todistusta.

Tiedustelu asuinkiinteistöjen menoista. Sosiaaliministeriön asetettua asiantuntijajaoston tutkimaan missä laajuudessa asuinkiinteistöjen menot olivat nousseet, jotta voitaisiin määritellä vuokrien suurin sallittu korotus, tämä jaosto esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunki ryhtyisi toimenpiteisiin sen tarvitseman aineiston keräämiseen. Tilastotoimisto, jolle kaupunginhallitus uskoi tehtävän, hankki verotusvalmisteluviraston hallussa olevista sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston määräämien kiinteistöjen veroilmoituksista tietoja näiden kiinteistöjen menoista tutkimustoimiston antamien ohjeiden mukaan ja lähetti ne tutkimustoimiston käsiteltäviksi. Työtä varten oli palkattava henkilö toimiston ulkopuolelta. Kustannukset olivat 3,075 mk.

Yleishyödyllisiä rahastoja ja säätiöitä koskeva tilasto. Lääninhallituksen vuosikertomukseen kuuluva taulukko liite n:o 2 on tarkoitettu yleishyödyllisiä rahastoja koskevia tietoja varten. Tilastotoimisto on myös aikaisemmin keräillyt näitä tietoja, jotka kuitenkin ovat jääneet sangen puutteellisiksi, koska useat rahastojen hoitajat ovat jättäneet heille toimitetut kyselykaavakkeet täyttämättä, jota paitsi toimistolla ei ole ollut tietoja lainkaan uusista rahastoista, koska niistä ei missään pidetä erikoista luetteloa. Tämän epäkohdan korjaamiseksi säädettiin v. 1940 laki tietojen antamisesta eräitä yleisiä virallisia tilastoja varten, jonka 4 §:n mukaan yleishyödyllisten rahastojen hoitajat ovat velvolliset ennen kesäkuun 1 p:ää antamaan tarvittavat tiedot rahastoista. Puheena olevat kyselykaavakkeet, jotka edelleenkin katsottiin maaherran vuosikertomukseen kuuluviksi, lähetettiin v. 1941 muuttumattomina kaupunginhallitukselle määräyksin, että ne oli palautettava lääninhallitukselle ennen maaliskuun 15 p:ää. Tilastotoimisto, jolle tehtävä siirtyi, lähetti kaikille tunnettujen rahastojen ja säätiöiden hoitajille tarpeelliset kyselykaavakkeet sekä kehoitti lisäksi sanomalehdissä julkaistuissa ilmoituksissa niitä kyseisten rahastojen ja säätiöiden hoitajia, jotka eivät olleet saaneet näitä kaavakkeita, puhelimitse tilaamaan niitä toimistosta, samalla kiinnittäen asianomaisten huomion uuden lain säätämään ilmoitusvelvollisuuteen. Kesäkuun 16 p:nä tilastotoimisto sittemmin lähetti kaupunginhallitukselle ennen määräpäivää rahastoista ja säätiöistä saadut tiedot lääninhallitukselle toimitettavaksi. Niitä rahastojen ja säätiöiden hoitajia, jotka olivat laiminlyöneet velvollisuutensa antaa tilastotietoja, tilastotoimisto kirjallisesti kehoitti viipymättä lähettämään puuttuvat tiedot. Syyskuun 26 p:nä toimisto lähetti kaupunginhallitukselle kesäkuun 1 p:n jälkeen saapuneet tiedot sekä luettelon niistä rahastoista, joiden hoitajat eivät siihen mennessä olleet noudattaneet lain määräystä.

Viimeksi mainitussa kirjelmässä tilastotoimisto edelleen kiinnitti kaupunginhallituksen huomion erinäisiin seikkoihin, jotka toimiston mielestä vaativat toimenpidettä asianomaisten valtion viranomaisten puolelta. Esim. epätarkkuutta ilmeni siinä, että lääninhallituksen vuosikertomukseen kuuluvat taulukkoliitteet oli määrätty lähetettäviksi lääninhallitukselle ennen maaliskuun 15 p:ää, vaikka rahastojen hoitajille uudessa laissa oli suotu aikaa tietojen antamiseen kesäkuun 1 p:ään. Käsite yleishyödyllinen rahasto

oli kokonaan määrittelemätön. Säätiöistä oli, paitsi lääninhallituksen tilastoa varten, vaadittu tietoja myös oikeusministeriölle, joten niiden hoitajat olivat pakotetut laatimaan kaksi erilaista selvitystä valtionviranomaisille, mikä näytti turhalta. Tilastotoimiston kirjelmä lienee tilastotietojen kanssa lähetetty lääninhallitukselle, mutta se ei ole näiden kanssa saapunut tilastolliseen päätoimistoon, jolle tilastotoimisto sen vuoksi vuoden lopussa toimitti jäljennöksen siitä.

Naistyöttömyyden tutkiminen. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kehoitettua kaupunginhallitusta m.m. järjestämään tutkimuksen naistyöttömyystilanteesta, oli huoltotoimen toimitusjohtaja antamassaan lausunnossa ilmoittanut, että hänen käsityksensä mukaan tutkimus oli kiireellisesti toimitettava. Kaupunginhallitus kehoitti sen johdosta tilastotoimistoa antamaan lausunnon tutkimussuunnitelman yksityiskohdista ja kustannuksista. Tässä lokakuun 2 p:nä päivätyssä lausunnossa toimisto korosti, ettei naistyöttömyys sillä hetkellä näyttänyt olevan varsin huolestuttava, koska naiset vielä yleisesti olivat sadonkorjuu- y.m. töissä. M.m. viitaten Tampereella syyskuussa toimitettuun tutkimukseen, jossa oli hankittu tietoja kaikilta työnantajilta, joilla oli vähintäin viisi naistyöntekijää, toimisto totesi, että teollisuuden ja kaupan alalla tapahtunutta naistyöntekijäin irtisanomista ja työajan supistamista koskevan perinpohjaisen tutkimuksen tulokset eivät vastaisi tutkimuksen aiheuttamaa työtä eikä sen vaatimia kustannuksia, mutta että kaupunki, ellei se voinut tyytyä työnvälitystoimiston ja työttömyyshuoltokanslian tosin vaillinaiseen tilastoon naispuolisista työnhakijoista, voisi kääntyä työnantajien ja työntekijäin keskusliittojen sekä kauppakamarin puoleen pyytämällä niiltä lausuntoja, jotka valaisisivat naistyöttömyyden laajuutta ja antaisivat viitteitä kehityksen kulun arvostelemiseen.

Uudessa lausunnossa huoltotoimen toimitusjohtaja ilmoitti, että hänen käsityksensä mukaan raaka-ainepula tulisi päivä päivältä kiristymään ja sen mukana tuotanto ja liike-elämä taantumaan. Neuvoteltuaan asiasta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön asianomaisen virkamiehen kanssa hän ilmoitti, että numerotietoja olisi hankittava käyttämällä representatiivista eli edustavaa tutkimusta, jolloin esim. 25 % yrittäjistä oli saatava tutkimuksen kohteeksi.

Kaupunginhallitus palautti asiakirjat tilastotoimistolle, jotta toimisto järjestäisi huoltotoimen toimitusjohtajan ehdottaman supistetun, edustavan tutkimuksen naistyöttömyyden laajuudesta. Toimisto esitti marraskuun 7 p:nä päivätyssä kirjelmässä tutkimuksen suunnitelman ja pyysi tarkoitukseen 6,000 mk:n määrärahan, jonka kaupunginhallitus saman kuukauden 13 p:nä myönsi. Tutkimuksessa, joka kohdistui Helsingin kaupungin alueella oleviin yksityisten omistamiin työpaikkoihin, käytettiin edustavaa tutkimusmenetelmää, mikä toteutettiin siten, että kyselykaavakkeet lähetettiin kaikille valtion ammattientarkastajien valvonnan alaisten työpaikkojen omistajille, suurteollisuuden harjoittajille, mutta vain osalle kunnallisen ammattientarkastuksen alaisten työpaikkojen omistajia. Viimeksi mainituista työpaikoista jätettiin tutkimuksen ulkopuolelle ensiksikin ne työpaikat, joissa naistyövoimaa yleensä ei käytetä taikka käytetään hyvin vähän, kuten metalliteollisuuden ja puuteollisuuden työpaikat, rakennustyömaat sekä kuormaus- ja kuljetusliikkeet y.m.s. Muista kunnallisen ammattientarkastuksen alaisista työpaikoista otettiin ammattientarkastuksen hallussa olevien kortistojen avulla toimialaryhmittäin joka neljäs työpaikka, kui-

tenkin siten, että näin valittujen työpaikkain omistajilta pyydettiin tietoja kaikista heidän omistamistaan työpaikoista, niistäkin, jotka muuten olisivat joutuneet tutkimuksen ulkopuolelle. Täten kertyi tietoja paljon useammasta kunnallisen ammattientarkastuksen alaisesta työpaikasta kuin joka neljännestä.

Aineiston käsittely loppui kuitenkin vasta seuraavana vuonna, joten selostus tutkimuksen tuloksista voidaan antaa vasta sen vuoden vuosikertomuksessa.

Toimenpiteet kunnallistilaston kehittämiseksi ja parantamiseksi. Huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan vuosikertomuksissa on tietoja niiden alaisissa laitoksissa olleiden huollettavien hoitopäivien luvusta, jotka on saatu asianomaisista laitoksista ja todennäköisesti perustuvat niiden ruokintapäivien lukua osoittaviin tilityksiin. Lautakuntien huollettavien henkilökorttien perusteella tilastotoimisto on laskenut kuinka kauan kukin huollettava on ollut kussakin laitoksessa. Kun näin saadut tiedot on laskettu yhteen, eivät summat ole olleet yhtäpitävät laitosten antamien vastaavien tietojen kanssa. Tilastotoimisto on kiinnittänyt huomionsa tähän seikkaan ja tutkinut mistä esiintyneet eroavaisuudet ovat johtuneet, jotta tilasto saataisiin oikeaksi ja luotettavaksi. Mihinkään tuloksiin ei kuitenkaan vielä vuoden aikana päästy.

Kaupunginhallitus ilmoitti poistaneensa diaareistaan tilastotoimiston v. 1938 tekemän esityksen väestötilastossa esiintyneiden epäkohtien poistamisesta, joten esitys ei antanut aihetta toimenpiteisiin kaupunginhallituksen puolelta.

Kuten v:n 1940 kertomuksessa mainittiin, tilastotoimisto sai aikoinaan kaupunginhallitukselta määrärahan elintarvikkeiden jakelua ja kulutusta sekä jaettuja ostokortteja y.m. säännöstelyä valaisevia seikkoja koskevan tilaston laatimiseksi syyskuun 1 p:n 1939 ja joulukuun 31 p:n 1940 väliseltä ajalta. Työ suoritettiin loppuun tammikuussa 1941, jolloin havaittiin, että osa aineistosta jo oli hävitetty eikä jäljellä olevan aineiston perusteella enää voitu saada kaikinpuolin hyvää tilastoa. Kansanhuoltotoimisto oli luvannut huolehtia tilaston jatkamisesta v:n 1941 alusta; kun tilastotoimisto syksyllä oli erinäisten tilastotietojen tarpeessa, havaittiin kuitenkin, että työ oli miltei kokonaan pysähtynyt. Syksyllä toimisto neuvotteli kansanhuoltotoimiston asianomaisten viranhaltijain kanssa tilanteen parantamisesta, mutta nämä neuvottelut eivät vuoden aikana johtaneet tyydyttävään tulokseen.

Vanhojen kunnalliskertomusten hakemistot. V:lta 1875—87 puuttuvien vanhojen kunnalliskertomusten tultua painetuiksi voitiin ryhtyä kaikkia kunnalliskertomuksia v:een 1930 saakka käsittävän sarjan jo kauan työnalaisina olleiden hakemistojen toimittamistöihin. Vuoden aikana henkilöhakemisto saatiin miltei kokonaan painokuntoon. Koska huomattava osa kaupungin historiatoimikunnalle myönnetyistä varoista oli käyttämättä, tilastotoimisto ehdotti historiatoimikunnalle, että henkilöhakemiston painattamiseen saataisiin käyttää näitä varoja, koska ne siten joka tapauksessa käytettäisiin kaupungin historian hyväksi. Historiatoimikunnan ilmoitettua, että se puolestaan katsoi voivansa suostua tähän, tilastotoimisto, toukokuun 29 p:nä teki sensuuntaisen ehdotuksen kaupunginhallitukselle, joka päätti oikeuttaa toimistoa käyttämään tarkoitukseen historiatoimikunnan kyseistä siirtomäärärahaa. Samalla kaupunginhallitus päätti myöntää tilastotoimistolle 11,250 mk:n suuruisen

määrärahan henkilöhakemiston toimitustöiden loppuun suorittamista varten.

Sairaalain vuosikertomusten painattaminen. Lääkintöhallitus lähetti kaupungin sairaaloille jäljennöksen sisäasiainministeriön helmikuun 22 p:nä päivätystä kirjelmästä, jossa määrättiin, ettei sairaalain vuosikertomuksissa saatu mainita niiden sodan aikaista sijoituspaikkaa sekä että mikäli jossakin kertomuksessa muutoin selostettiin sairaalain sodan aikaisia erikoistehtäviä, se oli ennen painattamista lähetettävä puolustusvoimain pääesikunnan lääkintäosaston tarkastettavaksi. Tämän johdosta tilastotoimisto lähetti kaikkien kaupungin sairaalain v:n 1939 kertomukset, jotka jo oli ladottu, sairaalatarkastajan ja lääkintöhallituksen välityksellä tarkastettaviksi, jolloin kertomusten painattaminen huomattavasti myöhästyi.

Liikevaihtovero. Liikevaihtoveroa koskevan lain tultua vuoden alussa voimaan syntyi epätietoisuutta siitä, missä määrin tilastotoimisto oli velvollinen suorittamaan veroa sen painattamista ja myymistä julkaisuista. Tilastotoimisto esitti sen johdosta kaupunginhallitukselle, että se liikevaihtoverokonttorilta pyytäisi tietoa siitä, missä määrin liikevaihtoveroa oli suoritettava toimiston suoraan yleisölle tai kirjakauppojen välityksellä myymistä sekä kaupungin omille virastoille ja laitoksille ilmaiseksi jaetuista julkaisuista ja lisäksi anoisi, että toimisto vapautettaisiin maksamasta täydennysveroa sen varastossa olevista julkaisuista. Kaupunginhallituksen tehtyä tilastotoimiston ehdotuksen mukaisen esityksen liikevaihtoverotoimistolle, tämä ilmoitti, että tilastotoimistoa oli pidettävä kuluttajana, joka joutuu toimittamaan kaikki ostonsa veron alaisena. Täten kirjapaino, joka oli katsottava tuottajaksi, suorittaisi toimistolle toimittamistaan myynneistä 9 %:n veron; tilastotoimisto sitä vastoin ei ollut velvollinen suorittamaan veroa sen tilapäisestä myynnistä yleisölle eikä myöskään kirjallisuuden toimittamisesta kaupungin laitoksille. Kuluttajana ei tilastotoimisto myöskään joutunut maksamaan täydennysveroa. Milloin julkaisuja myytiin kirjakaupoista oli näiden suoritettava 4 %:n vero.

Arkiston järjestelytöitä jatkettiin jonkin verran vuoden alussa, mutta ne joutuivat sitten määrärahojen puutteen ja sodan aiheuttamien seikkojen vuoksi pysähdyksiin. Erinäiset rahatoimiston ja rakennustoimiston tiliviraston tilikirjat ja tilitositteet sijoitettiin vuoden aikana arkistosuojiin.

Pohjoismaiden kunnallisten tilastovirastojen päälliköt kutsuttiin Tukholman kaupungin tilastokonttorin johtajan professori S. Wahlundin toimesta yhteiseen neuvotteluun Tukholmaan kesäkuun 7 p:nä. Kaupunginhallituksen myönnettyä tarkoitukseen 3,000 mk:n matka-apurahan toimistopäällikkö O. Bruun osallistui kokoukseen, jossa lisäksi olivat läsnä Kööpenhaminan, Göteporin ja Norrköpingin kunnallisten tilastoelinten edustajat; sitä vastoin Oslon tilastovirkailijat eivät saaneet matkalupaa. Kokouksessa pohdittiin erinäisiä tilaston yhtenäistämistä tarkoittavia kysymyksiä sekä tutustuttiin Tukholman viime vuosina ripeästi kehittyneeseen tilastopalvelukseen ja varsinkin sen suurenmoiseen sosiaalirekisteriin.

Menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa missä määrin tilastotoimistolle myönnettyjä määrärahoja käytettiin:

Menoerät	Määräraha talousarvion mukaan		Siirto- ja lisämäärärahat		Yhteensä käytettävissä olevia varoja		Menot		Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—)	
	Markkaa ja penniä									
Sääntöpalkkaiset virat	795,852	—	[1]110,359	35	906,211	35	906,211	35	—	—
Tilapäistä työvoimaa ...	187,600	—	[2] 32,166	70	219,766	70	219,766	70	—	—
Vuokra	169,584	—	—	—	169,584	—	169,584	—	—	—
Valaistus	9,000	—	—	—	9,000	—	6,691	10	+ 2,308	90
Siivoaminen	4,800	—	—	—	4,800	—	2,752	05	+ 2,047	95
Painatus ja sidonta	336,000	—	[3]112,252	25	448,252	25	380,039	90	[4]+68,212	35
Tarverahat	27,000	—	—	—	27,000	—	24,171	20	+ 2,828	80
Yhteensä	1,529,836	—	254,778	30	1,784,614	30	1,709,216	30	+75,398	—

Talousarviossa myönnetty määräraha oli 1,529,836 mk, johon lisättiin edellisen vuoden painatusmäärärahasta 112,252: 25 mk. Lisämäärärahoja myönnettiin yhteensä 8,770: 70 mk, jota paitsi asianomaisilta tileiltä siirrettiin kaupunginhallituksen myöntämät erät sairasloma- y.m. sijaisten palkkaamiseen sekä kalliinajanlisäykset, yhteensä 133,755: 35 mk, tilastotoimiston palkkatileille.

Toimiston tulot myydyistä julkaisuista olivat 4,931 mk.

V:n 1942 talousarvioehdotus päättyi 1,667,366 mk:aan. Jotta yleishyödyllisiä rahastoja koskevien tietojen keräämistä varten ei tarvittaisi pyytää erikoista määrärahaa v:n 1942 aikana sekä kunnalliskertomusten hakemiston jouduttamista varten korotettiin talousarvioehdotuksessa ylimääräisten toimistoapulaisten luku 4:stä 5:een, mutta kaupunginhallitus poisti sitä varten merkityn määrärahan. Samoin kaupunginhallitus ei katsonut voivansa hyväksyä toimiston ehdotusta arkiston hoitoa varten varatun määrärahan korottamisesta 1,500 mk:lla eikä myöskään sen ehdotusta määrärahan merkitsemisestä kesälomasijaisten palkkaamista varten. Sitä vastoin korotettiin tilapäisen työvoiman määrärahaa merkitsemällä talousarvioon asianomaisille viranhaltijoille suoritettavat kalliinajanlisäykset, ja lisäksi tehtiin muutamissa kohdissa vähäpätöisiä muutoksia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti päättyen se 1,676,398 mk:aan, johon ei sisälly sääntöpalkkaisille viranhaltijoille suoritettavat kalliinajanlisäykset.

Lähetysten lukumäärä oli 4,564, joista lähetettyjä kirjeitä 3,351 ja jaettuja julkaisuja 1,213.

Kirjasto lisääntyi 776 numerolla.

---

[1]) Siitä 91,877: 60 mk kalliinajanlisäyksiä, 6,926: 75 mk sairaslomasijaisten palkkaamiseen, 8,963 mk sotapalveluksessa olevien sijaisten palkaamiseen ja 2,592 mk ikäkorotuksia varten. — [2]) Siitä 6,000 mk naistyöttömyyden tutkimista varten, 23,396 mk kalliinajanlisäyksiin sekä yhteensä 2,770: 70 mk erikoistiedusteluihin ja sotapalvelukseen kutsuttujen sijaisten palkkaamiseen. — [3]) Siirretty v:sta 1940. — [4]) Siirrettiin v:een 1942.

V. Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston kertomus v:lta 1941 sisälsi seuraavaa:

Vuoden aikana verotusvalmisteluviraston henkilökunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että liikeosaston käsittelijöiksi otettiin tammikuun alusta lukien kirjanpitäjä K. Nordström ja toukokuun 1 p:stä lukien viraston osastonjohtajat K. Lindroos ja O. Korhonen. Viimeksi mainittujen tilalle osastonjohtajiksi otettiin käsittelijä E. Päiviö ja perintöverolautakunnan apulainen S. Saaresmaa. Kiinteistöosaston käsittelijäksi maaliskuun 18 p:nä kuolleen S. Vanhatalon tilalle otettiin ekonoomi K. Erander toukokuun 1 p:stä lukien. Käsittelijöiksi otettiin toukokuun 1 p:stä lukien Y. Daher, G. Finnberg, E. Heino, U. Kamppinen, N. Lehtosalo, E. Nessler, A. Partanen, G. Saaren-Seppälä ja H. Salin, marraskuun 1 p:stä lukien A. Eerola ja E. Pöysti sekä joulukuun 1 p:stä lukien E. Mäkinen. Joulukuun 1 p:nä 1939 eronneen alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen H. Billerbäckin tilalle kaupunginhallitus nimitti viraston kanslia-apulaisen M. Lagerbergin toukokuun 8 p:stä lukien. Ylemmän palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen J. Granrothin tilalle, joka elokuun 22 p:nä täyttäessään 67 vuotta erosi virastaan, kaupunginhallitus määräsi viraston alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen V. Etholénin syyskuun 18 p:stä lukien. Viimeksi mainitun toimeen kaupunginhallitus määräsi viraston konekirjoittajan A.-L. Salosen lokakuun 25 p:stä lukien.

Alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen toimen haltija I. Stenbäck oikeutettiin hoitamaan edelleen virkaansa hänen syyskuun 13 p:nä täytettyään 67 vuotta yhden vuoden ajan mainitusta päivästä lukien ja kiinteistöosaston käsittelijä A. Ståhle hänen syyskuun 14 p:nä täytettyään 67 vuotta pysymään edelleen virassaan v:n 1942 ajan. Verotusvalmisteluviraston esityksestä lääninhallitus hyväksyi viraston toimenhaltijoille suoritettavaksi kalliinajanlisäykset samojen perusteiden mukaan kuin kaupungin viranhaltijoille helmikuun 1 p:stä alkaen sekä samoin heinäkuun 1 p:stä alkaen.

Verotusvalmisteluviraston kertomusvuonna tekemistä anomuksista ja esityksistä mainittakoon seuraavaa: Kesäkuun puolivälistä alkaen tehtiin useita anomuksia ja esityksiä valtiovarainministeriölle, kaupunginhallitukselle, lääninhallitukselle sekä erinäisille sotilasviranomaisille eräiden viraston viranhaltijoiden sotapalveluksesta vapauttamiseksi tai lomauttamiseksi verotusvalmistelutöiden suorittamista varten, mitkä toimenpiteet monessa tapauksessa johtivat myönteiseen tulokseen. Heinäkuun 7 p:nä tehdyn esityksen johdosta kaupunginhallitus heinäkuun 24 p:nä päätti oikeuttaa viraston ottamaan palvelukseensa 2 apulaissihteeriä 4,400 mk:n

pohjapalkoin kuukaudessa; verotusvalmisteluviraston huoneistotilaa laajennettiin kertomusvuonna liittämällä siihen meripelastusseuran, kaupungin myyntiaitan ja kaupungin kiinteistötoimiston asemakaavaosaston hallussa olleet samassa talossa sijaitsevat huoneistot; sen ohessa ritarihuoneen sali oli vuokrattuna toukokuun alusta syyskuun loppuun verotusvalmisteluviraston käytettäväksi kansanvakuutusmaksujen maksuunpanon toimittamista varten. Huhtikuun 26 p:nä tehtiin esitys valtiovarainministeriölle aloitteen tekemisestä kirjanpitolain uudistamiseksi valtion etuja verotuksessa eräissä kohdin silmälläpitäen. Lokakuun 8 p:nä tehtiin esitys kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus anoisi valtioneuvostolta oikeutta saada toimittaa kansanvakuutusmaksujen määräämisen v. 1942 kunnallistaksoituksen jälkeen sekä näiden maksujen kannon kunnallisverojen neljännen erän kannon yhteydessä.

Kertomusvuoden alusta alkaen maaliskuun loppupuolelle asti jatkui virastossa omaisuudenluovutusverotuksen valmistelutyö sekä Helsingin kaupungin että niiden henkilöiden ja yhtymien osalta, joiden asunto tai kotipaikka oli v:n 1939 lopussa sellaisten kuntien alueella, jotka oli Moskovan rauhanteossa kokonaisuudessaan luovutettu tai vuokrattu Neuvostoliitolle. Omaisuudenluovutusverotusta koskevat veroluettelonlyhennysotteet olivat nähtävinä maaliskuun 31 p:stä alkaen 14 päivän ajan.

Siirtoväen omaisuudenluovutusverotuksessa, joka raukesi heinäkuun 4 p:nä annetun lain johdosta, verotettujen lukumäärä oli n. 4,200 ja veron kokonaismäärä 99,701,008: 05 mk.

Helsingin kaupungin omaisuudenluovutusverotuksen lopputuloksesta mainittakoon, että verotettujen lukumäärä oli 22,810, joista 3,719 henkilöä verotettiin koti-irtaimistosta, veronalaisen omaisuuden arvo oli 22,343,637,000 mk, josta koti-irtaimiston osalle tuli 226,258,650: 20 mk, ja maksuunpannun veron määrä 2,859,168,746: 95 mk. Jälkiverotettujen luku oli 274 ja maksuunpannun jälkiveron määrä 3,816,364: 45 mk. Verotuksesta tehtiin 1,708 valitusta Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle, joka ei kuitenkaan kertomusvuoden aikana ehtinyt käsitellä valituksia loppuun.

Omaisuudenluovutusverotuksen takia kunnallistaksoitus myöhästyi niin, että taksoitusluettelo voitiin panna nähtäville vasta heinäkuun 18 p:stä alkaen 14 päivän ajaksi. Eräiden määräaikojen pidentämisestä ja palauttamisesta heinäkuun 11 p:nä 1941 annetun asetuksen johdosta määräaika valituksen tekemistä varten tutkijalautakunnalle piteni lokakuun 21 p:ään asti, joten tutkijalautakunta saattoi vasta kyseisen päivän jälkeen lopettaa valitusten käsittelyn. Kunnallisverojen kanto tapahtui kuitenkin samoina aikoina kuin aikaisemminkin eli elo-, syys-, loka- ja marraskuun lopussa. Kunnallistaksoituksen tuloksesta mainittakoon, että verotettujen lukumäärä oli 151,286 ja veroäyrien lukumäärä 46,401,060. Tutkijalautakunnalle tehtiin 2,914 valitusta. Valitusten johdosta veroäyrimäärä aleni 46,027,076:een, joista tuli kiinteistötulojen osalle 5,064,118, elinkeinotulojen osalle 12,595,905 ja palkkatulojen osalle 28,367,053. Veroäyriltä maksettava veromäärä määrättiin 9: 40 mk:ksi.

Pääasiallisesti kunnallistataksoituksen jälkeen suoritettiin kansanvakuutusmaksujen maksuunpano v:lta 1939 ja 1940. Maksuunpanoluettelot voitiin edellä mainitun määräaikojen pidentämistä koskevan asetuksen johdosta panna asianomaisten nähtäviksi vasta lokakuun 1 p:n ja 14 p:n välisenä aikana, joten valitusaika päättyi lokakuun 21 p:nä.

Kunnallistaksoituksen tapahduttua ryhdyttiin tulo- ja omaisuusverotuksen valmisteluun. Tulo- ja omaisuusverotusta koskeva veroluettelon lyhennysote pantiin nähtäville marraskuun 3 p:stä alkaen, ja veron ensimmäisen erän kanto tapahtui joulukuussa ja toisen erän kanto helmikuussa 1942. Kyseisen verotuksen lopputuloksesta mainittakoon, että verotettujen lukumäärä oli 95,987. Maksuunpantu veromäärä oli 970,895,956: 95 mk, johon sisältyy veronkorotusta tulo- ja omaisuusverosta annetun lain 43 §:n perusteella 3,121,544: 45 mk, lisäveroa 23 a §:n perusteella 19,495,121: 55 mk, perushankintaveroa 159,468,905: 30 mk sekä jälkiveroa aikaisemmilta vuosilta 14,073,717: 30 mk. Verotuksesta tehtiin 702 valitusta Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle, joka ei ehtinyt niitä kertomusvuoden aikana käsitellä.

Suhdanneverotus saatiin loppuunsuoritetuksi joulukuun alkupuolella niin, että veroluettelon lyhennysote voitiin panna nähtäville joulukuun 16 p:n ja 23 p:n väliseksi ajaksi. Verotuksesta mainittakoon, että verotettujen luku oli 3,056 ja maksuunpannun veron määrä 334,295,631: 90 mk, josta jälkiveron osalle tuli 3,171,385: 90 mk. Verotuksesta tehtiin 217 valitusta Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle, joka ei ehtinyt niitä kertomusvuoden aikana käsitellä.

Edellä mainittu tarkastuslautakunta käsitteli kertomusvuoden aikana loppuun v:lta 1938 toimitetusta tulo- ja omaisuusverotuksesta tehdyt valitukset. Verotuksen lopputuloksesta mainittakoon, että maksuunpantu vero oli 602,246,857: 45 mk, johon sisältyy veronkorotusta tulo- ja omaisuusverosta annetun lain 43 §:n perusteella 1,765,927: 65 mk, lisäveroa 23 a §:n nojalla 6,505,713: 75 mk, perushankintaveroa 99,440,363: 45 mk sekä jälkiveroa aikaisemmilta vuosilta 5,617,661: 65 mk.

Verotusvalmisteluviraston käytettävänä oli v:n 1940 päättyessä kaupungin varoilla ostettua kalustoa 289,375 mk:n ja valtion omistamaa kalustoa 381,410: 65 mk:n arvosta. Kertomusvuoden aikana hankittiin uutta kalustoa kaupungin varoilla 23,000 mk:n ja valtion varoilla 13,100 mk:n arvosta.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Verotusvalmisteluvirastossa oli kertomusvuonna 61 kunnan ja 68 valtion palkkaamaa viranhaltijaa. Tilapäisissä töissä oli vuoden aikana kaikkiaan 246 henkilöä.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1941 menoarvio vahvistettiin valtion taholta helmikuun 28 p:nä 1941. Menoarviossa viraston menot laskettiin kaikkiaan 7,517,732 mk:ksi, josta valtion osuus oli 3,753,466 mk ja kaupungin osuus 3,764,266 mk. Verotusvalmisteluvirastolle aiheutui myös v. 1941 menoja omaisuudenluovutusverotuksesta ja siirtoväen verotuksesta. Kun nämä verot ovat valtion yksin suoritettavat oikeutti valtiovarainministeriö lääninhallituksen huomioimaan kyseisen verotuksen aiheuttamat kustannukset valtion tulo- ja menoarvion asianomaisen momentin kohdalla. Tämän nojalla verotusvalmisteluvirasto käytti kyseiseen tarkoitukseen kaikkiaan 2,561,427: 05 mk, jolla määrällä valtion menot ylittivät kaupun-

gin menot. Omaisuudenluovutusveron tuotto Helsingin kaupungin osalta oli 2,859,168,746: 95 mk.

Kertomusvuonna kaupunki myönsi eräitä lisämäärärahoja viran- ja toimenhaltijain kalliinajanlisiin ja palkankorotuksiin, mitkä valtio puolestaan hyväksyi. Vastaavat lisäykset myönnettiin myöskin niille toimenhaltijoille, joiden palkat suoritettiin verotusvalmisteluviraston menoarviossa olevasta valtion ja kunnan yhteisestä palkkamäärärahasta.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1941 tilien loppuyhdistelmän mukaan valtion menot olivat 6,511,900 mk ja Helsingin kaupungin menot 3,894,122: 95 mk. Koska valtio sen lisäksi suoritti henkikirjanotteista 34,000 mk, valtion verolomakkeiden painatuksesta 110,000 mk ja kaluston hankkimisesta 13,100 mk sekä kaupunki taksoitusluettelon ja kunnallisverolippujen kirjoittamisesta 217,500 mk, oli valtion lopullinen osuus verotusvalmisteluviraston menoista 6,669,000 mk ja kaupungin osuus 4,111,622: 95 mk. Viimeksi mainitusta rahamäärästä on kuitenkin vähennettävä valtion ja kaupungin yhteisiin menoihin kuulumattomina tutkijalautakunnan jäsenten palkkioina suoritetut 4,050 mk, joten kaupungin lopulliseksi osuudeksi jäi 4,107,572: 95 mk.

VI. Leski- ja orpokassa

Leski- ja orpokassan johtokunnan v:lta 1941 antama toimintakertomus sisälsi seuraavaa:

Kassan neljäntenä toimintavuonna kuuluivat sen johtokuntaan pääjohtaja E. Rydman puheenjohtajana sekä jäseninä vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm ja rahatoimenjohtaja J. Helo kaupunginvaltuuston valitsemina sekä uuttaaja A. Iloniemi, sairaalatarkastaja M. Saarenheimo ja johtaja S. Seppälä kassan jäsenistön valitsemina, joista viimeksi mainituista uuttaaja Iloniemi on v:n 1942 lopussa eroamisvuorossa. Johtokunnan varapuheenjohtajana toimi rahatoimenjohtaja J. Helo ja sihteerinä kansliasihteeri A. Danielson. Sääntöjen määräämässä kassan jäsenten vuosikokouksessa, joka pidettiin huhtikuun 21 p:nä valittiin v:n 1941 tilejä tarkastamaan kamreeri V. Kerkkänen ja insinööri A. Myrsky sekä varalle kamreeri R. Brandt ja liittosihteeri J. Kivistö.

Kaupunginvaltuuston marraskuun 20 p:nä 1940 tekemän päätöksen mukaan maksettiin tammikuun 1 p:stä 1941 lukien eläkkeen nauttijoille 25 %:n suuruiset kalliinajanlisäykset, kuitenkin vähintään 100 mk kuukaudessa, ottaen kaupunki suorittaakseen tästä kassalle aiheutuvat kustannukset.

Kassan neljäntenä toimintavuonna oli siihen liittyvien uusien jäsenten lukumäärä huomattavasti suurempi, mutta siitä eronneiden lukumäärä jokseenkin yhtä suuri kuin edellisenä vuonna. Päättyneen toimintavuoden aikana kuolleiden jäsenten lukumäärä oli 5 suurempi kuin edellisenä vuonna. Jäsenmäärä eri eläkeluokissa oli seuraava:

	Jäsenten peruspalkka kuukaudessa							Jäseniä yhteensä
	I alle 2,100 mk		II 2,100—2,899 mk		III 2,900—3,999 mk	IV 4,000—5,799 mk	V 5,800— mk	
	Kuukausipalkkaisia	Tunti- tai viikkopalkkaisia	Kuukausipalkkaisia	Tunti- tai viikkopalkkaisia				
V:sta 1940 jäljellä olevia	354	760	275	23	350	198	111	2,071
Uusia	74	75	15	9	9	17	5	204
Eronneita	6	9	5	1	4	3	—	28
Kuolleita	8	19	11	2	2	9	2	53
V:een 1942 jääneitä	408	807	277	29	348	210	115	2,194
Eläkeluokasta toiseen siirtyneitä:								
Entisen luokan mukaan	6	—	3	—	8	1	—	18
Uuden luokan mukaan	—	—	6	—	3	8	1	18

Kassan jäseniksi hyväksytyt 2,275 henkilöä jakautuivat eri virastojen, laitosten y.m. kesken seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia
Revisiotoimisto	6	1
Kaupunginhallituksen kanslia ja asiamiesosasto	24	—
Rahatoimisto	15	3
Tilastotoimisto	5	—
Verotusvalmisteluvirasto	20	—
Maistraatti	8	—
I kaupunginvoudin konttori	6	—
II kaupunginvoudin konttori	60	2
Rikostuomioiden toimeenpanokonttori	13	—
Ulosottolaitoksen tarkkailuosasto	1	—
Rakennustarkastuskonttori	9	—
Raastuvanoikeus	33	—
Syyttäjistö	6	—
Poliisilaitoksen sairashuolto	1	—
Palolaitos	119	—
Terveydenhoito	50	1
Sairaanhoito	118	7
Huoltotoimi	59	6
Lastensuojelu	32	4
Oikeusaputoimisto	2	—
Työnvälitystoimisto	19	3
Suomenkieliset kansakoulut	90	1
Ruotsinkieliset kansakoulut	25	—
Suomenkielinen työväenopisto	3	—
Ruotsinkielinen työväenopisto	1	—
Ammattiopetuslaitosten johtokunta	1	—
Kirjapainokoulu	3	—
Valmistava poikain ammattikoulu	10	—
Kaupunginkirjasto	12	2
Kaupunginmuseo	1	—
Kaupunginorkesteri	55	—
Kiinteistötoimisto	92	4
Rakennustoimisto	572	2
Puhtaanapitolaitos	59	—
Satamat	64	1
Teurastamo	28	1
Elintarvikekeskus	4	—
Vesijohtolaitos	96	—
Kaasulaitos	171	1
Sähkölaitos	237	3
Raitiotie ja omnibus oy.	142	1
Kaupungin palveluksesta eronneita	3	—
Yhteensä	2,275	43

V:n 1941 kuluessa 28 henkilöä, niistä yksi nainen, erosi kassan jäsenyydestä ja 53 jäsentä kuoli, joten jäsenten lukumäärä vuoden päättyessä oli 2,194. Ikäänsä nähden jäsenet jakautuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Jäseniä kaikkiaan	Eronneita	Kuolleita	Jäseniä vuoden päättyessä
—24	4	—	—	4
25—29	61	2	1	58
30—34	260	4	6	250
35—39	405	4	7	394
40—44	384	2	7	375
45—49	337	5	6	326
50—54	289	4	6	279
55—59	246	4	4	238
60—64	171	2	10	159
65—69	89	1	4	84
70—	29	—	2	27
Yhteensä	2,275	28	53	2,194

Kassasta eronneet jakautuivat eroamisen syyn mukaan seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Omasta pyynnöstä kassasta eronneita	Omasta pyynnöstä kaupungin palveluksesta eronneita	Kuolleita
Kaupunginhallitus	—	—	1
Rahatoimisto	—	1	—
II kaupunginvoudin konttori	—	—	2
Raastuvanoikeus	—	—	1
Palolaitos	1	1	2
Terveydenhoito	—	—	2
Sairaanhoito	—	—	2
Huoltotoimi	—	1	—
Lastensuojelu	1	—	—
Työnvälitystoimisto	—	—	1
Suomenkieliset kansakoulut	1	—	1
Ruotsinkieliset kansakoulut	1	—	1
Valmistava poikain ammattikoulu	—	—	1
Kiinteistötoimisto	3	1	4
Rakennustoimisto	3	1	11
Puhtaanapitolaitos	—	—	3
Satamat	—	—	3
Teurastamo	—	1	1
Vesijohtolaitos	2	—	2
Kaasulaitos	2	2	2
Sähkölaitos	1	3	7
Raitiotie ja omnibus oy.	1	1	5
Eronnut kaup. palveluksesta	—	—	1
Yhteensä	16	12	53

Kassan 53 edesmenneen jäsenen ikä vaihteli 26 vuodesta 71 vuoteen. Heidän jälkeensä jääneet lesket, 53, ja orvot, 39, jakautuivat ikänsä mukaan seuraavasti:

Eläke-luokka	Lesket iän mukaan, vuotta										Orvot iän mukaan, vuotta																	
	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—	Alle 1	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
I	1	3	5	5	3	2	5	1	2	—	1	3	—	1	—	1	—	1	2	1	1	—	—	—	1	—	2	[1]1
II	—	—	2	3	4	—	2	1	—	1	—	1	—	1	1	—	2	1	—	1	—	1	2	—	—	1	2	—
III	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
IV	1	2	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—
V	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—
Yhteensä	2	5	9	9	8	2	10	5	2	1	2	4	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	4	2	1	2	6	1

Kertomusvuoden loppuun mennessä kuoli yksi leski ja yksi meni uusiin naimisiin; orpoeläkkeitä päättyi yhteensä 8, joista yksi oli v:n 1941 aikana myönnetty.

Kertomusvuoden lopussa voimassa olevien eläkkeiden edustama rahamäärä kuukautta kohden oli yhteensä 65,537 mk, jakautuen leskien ja orpojen kesken sekä eläkeluokittain seuraavasti:

[1]) Päättynyt v:n 1941 aikana.

Eläkeluokka	Eläkettä nauttivia leskiä	Leskieläkkeitä, mk	Eläkettä nauttivia orpoja	Orpoeläkkeitä, mk	Eläkkeitä kaikkiaan, mk
I	90	27,000	50	5,220	32,220
II	22	8,800	24	3,107	11,907
III	8	4,000	3	600	4,600
IV	14	9,800	4	980	10,780
V	5	4,500	6	1,530	6,030
Yhteensä	139	54,100	87	11,437	65,537

Jatkuvien jäsenmaksujen suorittamisesta johtokunta vapautti kolme kassan jäsentä.

Kassan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot	Mk
Eläkemaksut	1,269,254: 15
Kaupungin osuus eläkkeisiin	659,331: —
Korot	127,641: 90
Yhteensä	2,056,227: 05

Menot	Mk
Kulungit	31,007: 55
Suoritetut eläkkeet	818,911: 50
Kaupungin osuus eläkemaksuihin	3,824: —
Poistot	1,930: —
Yhteensä	855,673: 05

Ylijäämää oli siis 1,200,554 mk.

VII. Ulosottolaitos

Ulosottolaitoksen tarkastajan kertomus toimintavuodelta 1941 oli seuraava:

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkkailuosaston päätehtävänä oli edelleenkin valvoa toisen kaupunginvoudin konttorin toimintaa, joka käsitti verojäämien pakkoperintää.

Alempana annetaan tietoja toisen kaupunginvoudin konttoriin perimistä varten jätetyistä verolipuista sekä tämän perimisen tuloksista v. 1941:

	Lukumäärä tammikuun 1 p:nä	Vuoden aikana saapuneita	Yhteensä	Näistä lipuista: Perittiin	Palautettiin	Jäi jäljelle v:een 1942	Perittyjä %:na koko lukumäärästä
Kunnallisvero ..	72,056	53,490	125,546	25,511	21,346	78,689	20.3
Valtion tulo- ja omaisuusvero	27,659	31,262	58,921	12,307	6,747	39,867	20.9
Kirkollisvero ...	44,571	86,266	130,837	27,022	26,838	76,977	20.7
Yhteensä	144,286	171,018	315,304	64,840	54,931	195,533	20.6

Näiden verolippujen edustama rahamäärä oli seuraava:

	Kunnallisvero, mk	Valtion tulo- ja omaisuusvero, mk	Kirkollisvero, mk	Yhteensä, mk
Edellisestä vuodesta jäljellä olevien	77,526,621	26,002,919	4,574,700	108,104,240
V. 1941 perittäväksi saapuneiden	58,077,893	32,156,362	7,159,485	97,393,740
Yhteensä	135,604,514	58,159,281	11,734,185	205,497,980
Perittyjen	30,363,699	15,046,148	3,522,576	48,932,423
Palautettujen	18,508,527	4,268,135	1,784,997	24,561,659
V:een 1942 jääneiden ...	86,732,288	38,844,998	6,426,612	132,003,898
Yhteensä	135,604,514	58,159,281	11,734,185	205,497,980

Perittyjen verolippujen jakautuminen verolajeihin ja verotusvuosiin käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kunnallisvero vuodesta [1]:	Verolippujen lukumäärä	Peritty veromäärä, mk	Peritty veronlisäys, mk
1937 ja aikaisemmin	1,647	1,345,140	281,758
1938	8,533	7,755,242	690,866
1939	15,327	21,236,638	989,094
1940	4	26,679	431
Yhteensä	25,511	30,363,699	1,962,149
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:			
1937 ja aikaisemmin	977	735,561	152,850
1938	7,995	8,509,847	522,922
1939	3,335	5,800,740	282,702
Yhteensä	12,307	15,046,148	958,474
Kirkollisvero vuodesta:			
1937 ja aikaisemmin	3,631	394,994	—
1938	13,781	1,691,995	—
1939	9,610	1,435,587	—
Yhteensä	27,022	3,522,576	—
Kaiken kaikkiaan	64,840	48,932,423	2,920,623
Siitä vuodesta:			
1937 ja aikaisemmin	6,255	2,475,695	434,608
1938	30,309	17,957,084	1,213,788
1939	28,272	28,472,965	1,271,796
1940	4	26,679	431

Toimeksiantajien Helsingissä perittäviksi jättämistä verolipuista palautettiin vuoden kuluessa yhteensä 54,931 merkinnöin, ettei veromääriä voitu laillisesti periä seuraavista syistä:

	Verovelvolliset olivat:				
Kunnallisvero vuodesta:	Varattomia	Löytymättömiä	Muut esteet	Virka-aputapaukset	Yhteensä
1937 ja aikaisemmin	1,601	189	26	139	1,955
1938	4,996	1,118	232	641	6,987
1939	2,466	3,096	959	5,882	12,403
1940	—	—	1	—	1
Yhteensä	9,063	4,403	1,218	6,662	21,346
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:					
1937 ja aikaisemmin	530	118	10	93	751
1938	2,127	704	277	447	3,555
1939	137	525	63	1,716	2,441
Yhteensä	2,794	1,347	350	2,256	6,747

[1]) Aikaisemmin sanottiin määrättynä vuonna maksuunpannun kunnallisveron olevan lähinnä edellisen vuoden veroa, koska se oli määrätty verovelvollisten sen vuoden tulojen perusteella. V. 1934 tapahtuneella lainmuutoksella on säädetty, että verotusmäärä on varainhoitovuoden veroa, t.s. sen vuoden, jona maksuunpano tapahtuu. Vertausmahdollisuuksien saamiseksi muihin verolajeihin ja edellisiin verotusvuosiin ei tätä terminologiaa kuitenkaan ole noudatettu esillä olevassa toimintakertomuksessa, vaan tarkoittavat siinä mainitut vuosiluvut verotetun tulon nautintavuosia.

Kirkollisvero vuodesta:	Verovelvolliset olivat: Varattomia	Löytymättömiä	Muut esteet	Virka-aputapaukset	Yhteensä
1937 ja aikaisemmin	2,856	979	57	474	4,366
1938	6,816	4,561	361	968	12,706
1939	1,005	4,389	101	4,271	9,766
Yhteensä	10,677	9,929	519	5,713	26,838
Kaiken kaikkiaan	22,534	15,679	2,087	14,631	54,931

Edellä mainituista perittäväksi jätetyistä kunnallisverolipuista palautettiin 17.0 %, valtion tulo- ja omaisuusverolipuista 11.5 % ja kirkollisverolipuista 20.5 % eli kaikista 17.4 %. Koko palautusmäärästä, 54,931 kpl:sta, oli kunnallisverolippuja 38.9 %, valtion tulo- ja omaisuusverolippuja 12.3 % ja kirkollisverolippuja 48.8 %. Estelajin mukaan palautettujen verolippujen ryhmitys oli seuraava: varattomia 41.0 %, löytymättömiä 28.6 %, muita estelajeja 3.8 % ja virka-avunpyynnöin palautettuja verolippuja 26.6 %.

Nämä luvut valaisevat perintätyön kielteistä tulosta. V. 1940 palautettiin 77,091 verolippua, joten siis palautettujen verolippujen lukumäärä väheni kertomusvuonna 22,160 kpl.

Sitä paitsi perittiin ulosottolaitoksen toimesta seuraavat sekalaiset verot ja maksut:

Vero- tai maksulaji	Perittyjen verolippujen luku	Peritty määrä, mk
Koiraveroa	415	89,426
Kauppayhdistyksen veloittamia maksuja	892	29,804
Sairaalamaksuja	142	59,685
Erilaisia uudisrakennusmaksuja	27	36,796
Tuulaakimaksuja	1	45
Puhtaanapitomaksuja	1	1,103
Radiolupamaksuja (maaseutuosaston perimiä)	519	62,280
Ruotsalaiselle Olaus Petrin seurakunnalle tulevia veroja	32	4,008
Venäläiselle kreikkalais-katoliselle seurakunnalle tulevia veroja	335	39,342
Juutalaiselle seurakunnalle tulevia veroja	66	42,070
Suhdannevero	179	1,254,878
Omaisuudenluovutusvero	27	60,357
Yhteensä	2,636	1,679,794

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, perittiin kertomusvuonna tässä verolajissa yhteensä 2,636 verolippua, joista kertyi kaikkiaan 1,679,793: 90 mk. Tästä tuli 1,254,878: 20 mk, 74.7 %, nyt ensimmäisen kerran jäämien joukossa esiintyneen suhdanneveron osalle. Kertomusvuonna sekalaisten verojen ja maksujen veroryhmässä verolippujen lukumäärä oli 6.5 %, 182 verolippua, pienempi ja rahallinen tulos 376.4 % parempi kuin v. 1940.

Kaikkiaan perittiin v. 1941 yhteensä 67,476 Helsingin verolippua, edellisenä vuonna 64,010 verolippua, eli siis 3,466 verolippua enemmän kuin v. 1940. Näiden verolippujen edustama rahamäärä veronlisäyksineen nousi

kertomusvuonna 53,532,840: 10 mk:aan oltuaan v. 1940 42,480,324: 40 mk, joten rahallinen perintätulos kasvoi 11,052,515: 70 mk eli 26.0 %.

Kunnallisveron perintätulos parani v. 1941 huomattavasti sekä absoluuttisesti että suhteellisestikin edellisen vuoden tulokseen verraten, sillä perittyjen verolippujen lukumäärä lisääntyi 4,482 kpl eli 21.8 % ja niiden edustama rahamäärä 8,855,316: 10 mk eli 37.7 %. Kertomusvuoden alkupuolen perintätulos näytti hyvin lupaavalta, sillä sinä aikana perittiin verolippujen lukumäärään ja niiden edustamaan rahamäärään nähden n. 74 % vuoden koko tuloksesta. Mutta sodan puhjettua uudelleen kesäkuun lopussa, laski perintätyön tulos n. neljänteen osaan entisestään. V. 1940 oli havaittavissa samanlainen ilmiö, vaikkakin päinvastaisessa järjestyksessä. Talvisodan kestäessä sekä rauhanteon jälkeen muutaman kuukauden ajan perimistyö oli lamassa, mutta elpyi nopeasti vuoden jälkipuoliskon aikana. Kunnallisverolippujen koko tilitettävä verolippuvarasto, yhteensä 125,546 verolippua, edustaen rahamäärältään 135,604,514 mk, kasvoi v:n 1940 verolippujen lukumäärään verraten 0.9 % ja rahamäärään nähden 10.0 %. Koko verolippuvarastosta saatiin perityksi verolippujen lukumäärään nähden 20.8 % ja rahamäärään nähden 22.4 %, edellisen vuoden vastaavien tulosten ollessa 16.9 % ja 17.9 %. Estetodistuksin tai virka-avunpyynnöin palautettiin toimeksiantajille 17.0 % koko verolippuvaraston lukumäärästä ja 13.6 % sen edustamasta rahamäärästä, edellisenä vuonna vastaavien lukujen ollessa 25.2 % ja 19.2 %. Perimättömien jäämien v:een 1942 siirtynyt jäännös nousi verolippujen lukumäärään nähden v:n 1940 57.9 %:sta 62.7 %:iin ja verolippujen edustamaan rahamäärään nähden 62.9 %:sta 64.0 %:iin, osoittaen siis loppuunsaattamattomien perimistehtävien kasvamista. Tähän sisältyy tietenkin moratooriomääräysten nojalla lepäävä, vastaisia perimistoimenpiteitä odotteleva, yhä suuremmaksi kasvava sotapalvelukseen kutsuttujen verolippujen ruuhka.

Valtion tulo- ja omaisuusveron perimisen tulokseen vaikuttivat sodanaikaiset olosuhteet ja taloudelliset suhdanteet jokseenkin samalla tavalla kuin kunnallisveroissakin. V. 1941 perittiin nimittäin 2,720 verolippua eli 28.4 % ja rahamäärään nähden 1,119,172: 05 mk eli 7.5 % enemmän kuin v. 1940. Sodan puhjettua havaittiin tässäkin verolajissa samantapainen perimistuloksien supistuminen kuin kunnallisveroissa. Niinpä ensimmäisen puolenvuoden aikana ehdittiin periä n. 65 % vuoden koko verolippumäärästä ja n. 52 % niiden edustamasta rahamäärästä. Perinnän tulos osoittautuu kuitenkin edellisen vuoden tulosta jonkin verran huonommaksi. Tämän veroryhmän verolippujen lukumäärä, yhteensä 58,921 kpl, edustaen rahamäärältään 58,159,281 mk, kasvoi verolippujen lukumäärään nähden 32.6 % ja niiden edustamaan rahamäärään nähden 26.8 % edellisen vuoden vastaaviin määriin verraten. Tulo- ja omaisuusverolippujen koko lukumäärästä perittiin 20.9 % ja niiden edustamasta rahamäärästä 25.9 %, edellisen vuoden tulosten ollessa vastaavasti 21.6 % ja 31.1 %. Estetodistuksin tai virka-avunpyynnöin palautettiin toimeksiantajille tässä verolajissa 11.5 % koko verolippuvaraston lukumäärästä ja 7.8 % sen edustamasta rahamäärästä, edellisen vuoden vastaavien prosenttilukujen ollessa 16.2 ja 12.4. Saman veroryhmän perimättömien jäämien v:een 1942 siirtynyt jäännös nousi verolippujen lukumäärään nähden v:n 1940 62.2 %:sta 67.7 %:iin ja verolippujen edustamaan rahamäärään nähden 56.5 %:sta 66.8 %:iin, osoittaen siis loppuunsaattamattomien perimistehtävien kasvua tässäkin verolajissa.

Kirkollismaksujen pakkoperintä jäi edellisen vuoden tulosta melkoista heikommaksi, sillä perittyjen verolippujen lukumäärä väheni 3,554 kpl eli 11.6 % ja niiden edustama rahamäärä 249,175: 10 mk eli 6.6 % v:n 1940 vastaaviin määriin verraten. Ensimmäisen puolenvuoden aikana ehdittiin periä n. 66 % koko vuoden aikana perittyjen verolippujen lukumäärästä ja jopa n. 70 % sen edustamasta rahamäärästä. Tämän verolajin koko verolippuvarasto, yhteensä 130,837 verolippua, edustaen rahamäärältään 11,734,185 mk, kasvoi verolippujen lukumäärään nähden 15.0 % ja niiden edustamaan rahamäärään nähden 8.4 % v:n 1940 vastaavia määriä suuremmaksi. Kaikkiaan perittiin kirkollisverolippuja niiden koko lukumäärästä 20.7 %, edustaen rahamäärältään 30.0 %, vastaavien prosenttilukujen v. 1940 ollessa 26.9 ja 34.8. Tämän verolajin verolippuvaraston koko lukumäärästä palautettiin verolippuja estetodistuksin toimeksiantajille 20.5 % edustaen vastaavasta rahamäärästä 15.2 %. V:n 1940 vastaavat prosenttiluvut olivat 33.9 ja 22.9. Perimättömien jäämien v:een 1942 siirtynyt jäännös nousi verolippujen lukumäärään nähden v:n 1940 39.2 %:sta 58.8 %:iin ja verolippujen edustamaan rahamäärään nähden 42.3 %:sta 54.8 %:iin.

Maaseudulta virka-avunpyynnöin toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneita verolippuja perittiin kertomusvuonna 7,759 kpl, edustaen rahamäärältään 4,715,927: 10 mk, eli 323 verolippua, 4.3 %, ja rahamäärältään 1,000,156: 95 mk, 26.9 %, enemmän kuin v. 1940.

Toisen kaupunginvoudin konttorin perimäin verojäämien koko lukumäärä nousi kertomusvuonna 75,235 verolippuun, edellisenä vuonna 71,446 verolippuun, joista rahassa kertyi veronlisäyksineen 58,248,767: 20 mk, edellisenä vuonna 46,196,094: 55 mk. Täydelleen perittyjen verolippujen lukumäärä oli siis 3,789 kpl eli 5.3 % ja niiden tuottama rahamäärä 12,052,672: 65 mk eli 26.1 % suurempi kuin v. 1940.

VIII. Rakennustarkastuskonttori

Rakennustarkastuskonttorin toiminnasta v:lta 1941 saatiin seuraavat tiedot:

Helsingissä v. 1941 harjoitettu rakennustoiminta oli normaalista pienempi.

Kertomusvuoden aikana vahvistettiin piirustuksia 109 uudisrakennusta varten, joista 38 oli lisärakennuksia tai korotuksia sekä 65 muutostöitä varten. Uudisrakennussuunnitelmissa oli 1,166 asuinhuoneistoa ja näissä 2,804 asuinhuonetta ja keskimäärin 2.4 huonetta huoneistoa kohden. Varasto-, myymälä-, työhuone- y.m.s. tiloja oli suunnitelmissa 121,935 m². Sanottujen rakennusluvan saaneiden rakennusten yhteinen kuutiotilavuus oli 788,550 m³.

Vuoden aikana valmistui 70 uudisrakennusta, joista 17 oli lisärakennuksia tai korotuksia. Muutostöitä oli 52. Valmistuneissa rakennuksissa oli 945 asuinhuoneistoa ja näissä 2,456 asuinhuonetta, mutta kun vuoden aikana puretuissa rakennuksissa oli 35 huonetta, on vuoden varsinainen asuinhuonelisäys 2,421. Valmistuneissa asuinhuoneistoissa oli keskimäärin 2.6 huonetta. Varasto-, myymälä-, työhuone- y.m. tiloja oli valmistuneissa rakennuksissa yhteensä 84,493 m². Näiden rakennusten yhteinen kuutiotilavuus oli 561,005 m³.

Vuoden aikana oli valvonnan alaisena Helsingin kaupungissa 196 työmaata: uudis- ja lisärakennuksia 137, muutos- ja korjaustöitä 59. Rakennustarkastuskonttorin kortiston mukaan suoritettiin työmailla tarkastuksia n. 1,500.

Arvion mukaan käytettiin v. 1941 rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisina olleisiin uudisrakennuksiin n. 7.5 miljoonaa tiiltä, n. 7,000 tonnia sementtiä ja n. 1,600 tonnia rautaa.

Piirustusten tarkastamisesta ja rakennustöiden valvonnasta kantoi kaupunki vuoden aikana rakentajilta 427,551 mk. Tämän lisäksi rakentajat suorittivat vuokria rakennusaikana käyttämästään katumaasta 338,136: 10 mk, joten kaupunki vuoden kuluessa sai rakennustoiminnan kautta tuloja 765,687: 10 mk. Rakennustarkastuksesta aiheutuneet menot olivat 952,682: 60 mk.

IX. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan toiminnastaan v. 1941 antama kertomus sisälsi seuraavaa:

Toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna itseoikeutettuina jäseninä rakennustarkastaja A. V. Toivonen, joka samalla toimi puheenjohtajana, asemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunila ja kaupunginarkitehti H. Ekelund sekä kaupunginvaltuuston vuodeksi kerrallaan valitsemina jäseninä professori J. S. Sirén, joka samalla toimi varapuheenjohtajana, ja konttoristi A. V. Lehtokoski. Sihteerinä toimi rakennustarkastuskonttorin virkailija S. von Schoultz.

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan toiminta oli jokseenkin vilkasta vuoden alussa, mutta lamaantui sodan jälleen syttyessä kesäkuussa, jonka takia toimikunnalle jätettävien piirustusten lukumäärä väheni huomattavasti. Kokoukset pidettiin kunkin kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena keskiviikkona. Toimikunta oli koolla 21 kertaa. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 146, edellisenä vuonna 138. Tarkastettujen piirustusten lukumäärä jakautui seuraavasti:

Asunto- ja liikerakennuksia	44	Julkisivunmuutoksia	20
Tehdas-, varasto- y.m. rakennuksia	27	Mainospiirustuksia	3
Korotus- ja lisärakennuksia ...	21	Yhteensä	115

Toimikunnan menot nousivat kertomusvuonna 10,800 mk:aan.

X. Holhouslautakunta

Holhouslautakunnan kertomus v:lta 1941 oli seuraava:

Holhouslautakuntaan kuuluivat v. 1941 puheenjohtajana kaupunginviskaali, varatuomari J. W. Sadeniemi sekä jäseninä esittelijäneuvos, kanslianeuvos I. V. Groundstroem, varatuomarit N. A. Lahtinen ja oikeusneuvos O. Möller. Sihteerinä toimi varatuomari H. L. Borenius. Sen jälkeen kun lautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri kesäkuussa oli kutsuttu sotapalvelukseen, hoiti puheenjohtajan tehtäviä lautakunnan jäsen Lahtinen ja sihteerintointa varatuomari L. E. Rindell.

Lautakunta kokoontui vuoden kuluessa 48 kertaa. Sääntömääräiset kokoukset pidettiin joka tiistai, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin sääntömääräisiä kokouksia oli ainoastaan kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena maanantaina.

Lautakunnan kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen yhteinen pykälälukumäärä oli 874 ja sen vuoden aikana tarkastamien holhoustilien luku oli 1,238. Sen ohessa lautakunta pyynnöstä antoi holhoojille ja kasvattajille suullisia neuvoja ja tietoja holhouksenalaisten asiain hoidosta.

Lautakunnan kappaleeseen holhouskirjaa oli vuoden alussa merkittynä 1,234 holhous- ja uskotunmiehen tointa, joista edellisiä oli 1,043 ja jälkimmäisiä 191. Holhoustoimista oli 446 lakimääräisiä ja 597 määräykseen perustuvaa. Kertomusvuoden lopussa oli holhouskirjaan merkittynä kaikkiaan 1,283 holhous- ja uskotunmiehen tointa, joista lakimääräisiä holhoustoimia oli 453 ja määräykseen perustuvia 662 eli yhteensä 1,115, sekä uskotunmiehen toimia 168.

XI. Palotoimi

Palolautakunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta v. 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Palolautakunnan jäsenet ja toiminta. Palolautakuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palotointa, kuuluivat v. 1941 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana filosofiantohtori B. R. Nybergh, varapuheenjohtajana teknologiantohtori Y. J. Talvitie ja jäseninä autonkuljettaja J. O. Kivistö, nuohoojamestari S. K. Lindström ja ylijunailija A. M. Österlund sekä itseoikeutettuna jäsenenä rakennustarkastaja A. V. Toivonen. Varajäseninä olivat nuohooja P. Lehikoinen, joka toimi kesäkuusta alkaen Kivistön sijaisena lautakunnassa, ja insinööri E. A. Lucander sekä itseoikeutettuna varajäsenenä apulaisrakennustarkastaja I. Ahonen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli varatuomari O. E. Tulenheimo ja sihteerinä toimi vuoden alusta heinäkuun alkuun kaupunginhallituksen notaari, varatuomari E. K. Uski ja siitä vuoden loppuun kansliasihteeri G. V. Brotherus.

Palolautakunta kokoontui kertomusvuonna 15 kertaa ja käsitteli 97 varsinaista asiaa, jotka antoivat aihetta lausuntoihin tai esityksien tekemiseen. Pöytäkirjaan merkittiin 124 tiedonantoa. Erinäisille kaupungin viranomaisille ja yksityisille annettiin sitä paitsi palopäällikön toimesta 542 kirjallista lausuntoa, esitystä tai todistusta. Asemakaavaa koskevia lausuntoja palopäällikkö antoi 41 ja tarkasti 106 rakennuspiirustusta.

Vakinainen palokunta. *Viranhaltijat.* Kertomusvuoden aikana erosi palokunnan palveluksesta 13 sääntöpalkkaista viranhaltijaa ja vanhempi palokorpraali U. Kare siirtyi eläkkeelle elokuun 1 p:nä. Vakinaiseen palvelukseen otettiin 8 sääntöpalkkaista viranhaltijaa. Insinööri T. S. Sundquistin jouduttua sotapalvelukseen toukokuun 15 p:stä alkaen hoiti palotarkastajan tehtäviä palomestari C.-W. Åström. Vakinaisista viranhaltijoista oli lisäksi vuoden aikana 8 asepalveluksessa ja heidän tilalleen oli mahdotonta saada pätevää työvoimaa, vaan oli tyydyttävä 15—17-vuotiaisiin nuorukaisiin.

Terveydentila. Palokersantti A. Huttunen kuoli heinäkuun 29 p:nä pitemmän aikaa sairastettuaan ja palokersantti K. O. Fabrin lokakuun 5 p:nä äkilliseen sydänkohtaukseen. Muuten terveydentila palokunnan miehistön keskuudessa oli kertomusvuoden aikana tyydyttävä; 59 miestä sairasti yhteensä 935 päivää.

Kalusto. Palokunnan kalustossa tapahtui vuoden aikana erinäisiä muutoksia. Uusi letkuauto siihen asennettuine palopumppuineen ja pioneeriauton alusta siihen myöhemmin rakennettavaa korirakennetta varten hankittiin, samoin uusi Packard-merkkinen sairaankuljetusauto. Yksi letkuauto loppuunkäytettynä poistettiin kalustosta. Kahdeksan moottoriruiskua myytiin puolustuslaitokselle ja kaksi luovutettiin Kotijoukkojen esikunnan käyttöön. Palokunnan letkuvarasto käsitti yhteensä 36,685 m letkua.

Palokunnan miesvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku oli seuraava:

Paloasema	Henkilökunta				Moottoriajoneuvot								Moottoriruiskuja
	Päällystöä	Alipäällystöä	Miehistöä	Kaikkiaan	Paloautoja	Vesivahinkojen suojeluautoja	Henkilöautoja	Sairaankuljetusautoja	Linjakorjausautoja	Kuormaautoja	Kalustoautoja	Kaikkiaan	
Pääpaloasema	4	10	78	92	13	—	5	4	1	3	—	26	13
Kallio	1	4	44	49	8	—	1	1	—	1	—	11	1
Käpylä	—	1	9	10	2	—	—	—	—	—	—	2	1
Pasila	—	—	6	6	1	1	—	—	—	—	—	2	—
Sörnäisten niemi	—	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	2	—
Yhteensä	5	15	[1])143	163	25	1	6	5	1	4	1	43	15

Palokunnalla oli yksi vaahtosammutusauto, joka oli varustettu 1,000 min./litr. pumpulla, kolme letkuautoa, kaksi konetikapuuautoa, kaksi savusukellus- ja valaistusautoa ja kuusitoista ruiskuautoa, joista viimeksi mainituista kolme oli varustettu 500, yksi 800, neljä 1,000, kaksi 1,500 ja yksi 1,700 min./litr. pumpulla, viisi 2,000 min./litr. pumpulla sekä yksi 2,500 min./litr. pumpulla. Moottoriruiskuista, joita oli 15, oli yksi 250, yksi 400, kolme 600 ja kolme 700, neljä 800, yksi 1,400, yksi 1,900 ja yksi 2,000 min./litr. tehoista.

Paloilmoitus. Palolennätinkeskuksia oli pääpaloasemalla sekä Kallion, Käpylän, Pasilan ja Sörnäisten niemen paloasemilla.

Käytännössä oli palokelloja kaikkiaan 255. Lennätinverkkoon kytkettyjä yksityisiä palokelloja oli kaikkiaan 26 paikassa. Automaattihälyttäjiä oli kahdeksassa paikassa. Palohälytyspuhelin oli kytkettynä puhelinkeskukseen erikoisnumerolla 500, johtoja oli kolme. Paloasemien välisiä tiedoituksia varten oli asemien välillä suoraan kulkeva puhelinjohto.

Palopostit ja muut vedenottopaikat. Vesijohdon paloposteja tuli lisää 38, kaikkiaan niitä oli 1,679. Yksityisiä, vesijohtolaitoksen hoidossa olevia paloposteja oli 35. Palokaivoja oli 6.

Palotarkastukset. Kaikkien kaupungin alueella olevien kiinteistöjen yleisen palotarkastuksen suoritti palokunnan palotarkastaja. Paitsi näitä tarkastuksia piiripalomestarit suorittivat 438 tarkastusta tulen- ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa kukin omassa piirissään. Näistä tarkastuksista apulaispalopäällikkö L. A. Karto suoritti 91, palotarkastaja T. S. Sundquist 33, palomestari C.-W. Åström 202 ja palomestari A. A. R. Harne 112. Tämän ohella palopäällikkö toimitti tarkastuksia yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa y.m. tulenaroissa paikoissa.

Turvavartio teattereissa. Teattereissa y.m.s. huoneistoissa oltiin vartiossa näytäntöjen aikana seuraavasti: Kansallisteatterissa 2—3 miestä 260 kertaa, Kansanteatterissa 1—2 miestä 218 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2 miestä 304 kertaa, Koiton näyttämöllä 1 mies 192 kertaa, Suomalaisessa oopperassa 2—3 miestä 113 kertaa, Arbetets vänner nimisen yhdistyksen huoneistossa 1 mies 6 kertaa, Hämäläisten talossa 1 mies 1 kerran, Uudessa teatterissa Konservatorion salissa 1 mies 12 kertaa ja Balderin juhlahuo-

[1]) Näistä 18 16—17 vuotiaita nuorukaisia viransijaisina.

neistossa 1 mies 99 kertaa. Kahdessa viimeksi mainitussa paikassa suoritti vartioinnin vapaaehtoinen palokunta.

Nuohoustoimi. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 14 nuohouspiiriin.

Nokivalkeiden lukumäärä v. 1930—41 oli seuraava:

1930	41	1934	19	1938	17
1931	31	1935	16	1939	16
1932	28	1936	29	1940	45
1933	20	1937	18	1941	31

Tulipalot. Palokunta hälytettiin vuoden aikana 620 kertaa, niistä 393 kertaa todellisen tulipalon tai tulipalonvaaran johdosta, 31 kertaa nokivalkean tähden, 27 kertaa käryn tai savun takia, 8 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavustuksen antamista varten, 24 kertaa erehdyksestä, 6 kertaa yksityisen hoidossa olevassa palolennätinverkostossa esiintyneen vian takia, 88 kertaa ilkivaltaisuudesta, edellisenä vuonna 12 kertaa, 11 kertaa veden pumppuamista varten ja 32 kertaa muista syistä. Edelliseen vuoteen verraten hälytysten lukumäärä suureni 102:lla ja tulipalojen lukumäärä 91:llä.

Tulipaloja oli Helsingissä tammikuussa 53, helmikuussa 25, maaliskuussa 27, huhtikuussa 31, toukokuussa 29, kesäkuussa 45, heinäkuussa 48, elokuussa 28, syyskuussa 22, lokakuussa 26, marraskuussa 23 ja joulukuussa 34.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 279 tapauksessa puhelimitse, 100 tapauksessa palolennättimellä ja 12 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta. 200 tulipaloa sattui päivällä klo 6—18 ja 191 tulipaloa yöllä klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Kivirakennuksia	Puurakennuksia	Yhteensä
Asuinrakennuksia	2	7	9
Asuinhuoneita	35	23	58
Keittiöitä	7	1	8
Kylpyhuoneita	3	—	3
Eteisiä	5	2	7
Vaatekomeroita	1	—	1
Elokuvateattereita	1	—	1
Kirjastohuoneita	2	—	2
Ravintoloita	2	—	2
Myllyrakennuksia	1	—	1
Konttorirakennuksia	—	3	3
Vahtikoppeja	—	2	2
Tehtaita ja työpajoja	5	4	9
Työhuoneita	12	3	15
Leipomoita	—	1	1
Valimoita	1	—	1
Laboratorioita	6	—	6
Kahvipaahtimoita	2	—	2
Myymälöitä	3	1	4
Ruokailukoppeja	—	4	4
Verstashuoneita	4	2	6
Toimistohuoneita	1	—	1
Venevajoja	—	1	1
Saunoja	2	1	3
Rakenteilla olevia taloja	19	—	19
Kellareita	11	11	22
Lihapalvaamoita	1	—	1
Ullakoita	16	3	19
Pesutupia	2	—	2
Hissimoottoreita	2	—	2
Autovajoja	14	2	16
Kattilahuoneita	6	—	6
Ilmanvaihtokanavia	3	—	3
Varastohuoneita	5	4	9
Varastosuojia	—	15	15
Muita tulen irtipääsypaikkoja	—	—	127
Yhteensä	174	90	391
Kaukoavustus	•	•	2

Taulukossa luettelemattomat muut tulen irtipääsypaikat olivat hiilivarastoja 16, autoja ja moottoripyöriä 25, laivoja ja moottoriveneitä 3, ruohikkoja y. m. maa-alueita 15, rikkalaatikoita 19, kaatopaikkoja 28, raitio- ja rautatievaunuja 6, metsämaita 8, rautatiesiltoja 1, pommisuojia 1, aitoja 1, hirsikasoja 1, tervapatoja 1, koksinjakelulaitteita 1 ja nostokurkia 1.

Eri palopiirien, kaupunginosien, esikaupunkien ja kaupungin ulkopuolella sijaitsevien alueiden kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti: I palopiiri 93, II palopiiri 121, III palopiiri 160 ja palopiirien ulkopuolella 17 eli yhteensä 391. Lisäksi annettiin kaukoavustusta 2 tapauksessa.

I kaupunginosa	11	XIV kaupunginosa	19
II »	15	XV »	13
III »	11	XVI »	4
IV »	39	XX »	27
V »	13	XXI »	7
VI »	12	XXII »	26
VII »	20	XXIII »	9
VIII »	11	XXV »	11
IX »	2	XXVI »	7
X »	38	Pasila	2
XI »	36	Nihtisaari	1
XII »	23	Palopiirien ulkopuolella olevat alueet	17
XIII »	17	Yhteensä	391
		Kaukoavustus	2

Tulen irtipääsyn syyt olivat seuraavat:

Avotulen varomaton käsittely	27	Oikosulku	28
Räjähdys	4	Sähkökeittokoje tai -silitysrauta	6
Lämmityskamiinan huolimaton hoito ja sijoitus	12	Moottorin kaasuttajan, pakoputken tai jarrujen sytyttämä	2
Tulisijoista pudonneet kekäleet tai kipinät	9	Puukaasuttimen tai siitä poistettujen hiilien sytyttämä	35
Tulisijan tai savujohdon liiallinen kuumeneminen	8	Kaasuliekistä syttynyt	2
Puutteellinen tulisija tai savujohto	17	Lasten leikkiminen tulella	12
Savupiipusta lentäneet kipinät	10	Varomaton tupakointi	26
Puhalluslampun varomaton käyttö	7	Veturista lentäneet kipinät	5
Uuttauskojeen varomaton käyttö	3	Sähkömoottori	2
Tulensekaisen tuhkan varomaton säilytystapa	30	Rakennusainevirhe	2
Tulenarkojen aineiden huolimaton käsittely	3	Polttolasin sytyttämä	1
Tulenarkojen aineiden liiallinen kuumeneminen	27	Huolimaton ajo	2
Itsesytytys	31	Tahallinen sytytys	4
		Ilmapommitus	14
		Selville saamaton syy	62
		Yhteensä	391
		Kaukoavustus	2

Kertomusvuoden aikana sattuneesta 393 tulipalosta oli 177 eli 45.04 % pieniä eli sellaisia, että ne sammutettiin pönttöruiskulla tai muulla ensiapuruiskulla, 144 eli 36.64 % keskikokoisia, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä vesijohdon, moottoriruiskun tai n. s. säiliöauton suihkua, sekä 70 eli 17.81 % vakavampaa laatua, joissa tarvittiin suurempi määrä vesisuihkuja tulen sammuttamiseen.

Vakavaluontoisimpiin tulipaloihin kuuluviksi voidaan lukea seuraavat tulipalot:

Tammikuun 4 p:nä pääsi tuli irti Toukolan rantakorttelin 1:ssä sijaitsevassa Helsingin konetakomon varastossa. Varasto sekä siellä ollut kalusto turmeltuivat palossa osittain. Sammutustyössä käytettiin 14 vesisuihkua. Vahingot olivat n. 270,000 mk.

Maaliskuun 22 p:nä pääsi tuli irti Wärtsilä-yhtymä oy:n kone- ja siltatehtaan sorvausosastolla. Rakennus, joka oli kaksikerroksinen, paloi osittain ja kalusto tuhoutui. Sammutustyössä käytettiin 21 vesisuihkua. Sammutustyöhön osallistuivat vapaaehtoinen palokunta ja palopäällystökoulu. Vahingot olivat n. 3,670,000 mk.

Tapaturmat. V:n 1941 aikana ei sammutustyössä palomiehistön keskuudessa sattunut yhtään vaikeamman laatuista tapaturmaa, savumyrkytystapauksia lukuunottamatta.

Siviiliväestön keskuudessa ei myöskään ollut yhtään kuolemaan johtanutta tapausta pommituksista aiheutuneissa paloissa sattuneita tapauksia lukuunottamatta.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 61,443,380 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 467,093,150 mk eli yhteensä 528,536,530 mk. Vahingon suuruus tai palovahingon korvauksen määrä irtaimistosta nousi 2,750,292: 15 mk:aan ja kiinteimistöstä 1,763,368: 90 mk:aan eli yhteensä 4,513,661: 05 mk:aan.

Palovahingonkorvauksia kotimaiset vakuutuslaitokset suorittivat 4,456,298: 05 mk ja ulkomaiset vakuutuslaitokset 57,363 mk eli yhteensä 0.85 % uhatun omaisuuden arvosta.

Vertailun vuoksi on seuraavassa merkitty palovahingon korvausprosentit v:n 1930—41 väliseltä ajalta:

1930	1.0	1933	2.3	1936	1.1	1939	0.8
1931	0.6	1934	0.6	1937	1.3	1940	1.0
1932	0.9	1935	0.4	1938	0.8	1941	0.9

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 8,329 kertaa, joista 7,809 kertaa sairaiden ja 520 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1940 olivat 7,101, 6,681 ja 420. Kuljetusten lukumäärä lisääntyi 1,228:lla. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli 22.8 eli 3.4 suurempi kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä	Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu...	963	47	1,010	Heinäkuu ...	313	37	350
Helmikuu ...	809	33	842	Elokuu	373	32	405
Maaliskuu ...	865	43	908	Syyskuu	399	50	449
Huhtikuu ...	763	33	796	Lokakuu	513	40	553
Toukokuu ...	712	30	742	Marraskuu ...	579	70	649
Kesäkuu	664	34	698	Joulukuu ...	856	71	927
				Yhteensä	7,809	520	8,329

Kuljetusmatkojen pituus oli 65,606 km, edellisenä vuonna 59,487 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 247,991 mk, edellisenä vuonna 224,820 mk.

Palolaitoksen todelliset kustannukset v. 1941 käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

	Määräraha, mk	Kustannukset kirjojen mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Palkkiot	30,000: —	21,450: —	+ 8,550: —
Sääntöpalkkaiset virat	[1])6,198,862: 50	6,064,194: 50	+134,668: —
Tilapäistä työvoimaa	20,400: —	20,400: —	—
Kesälomasijaiset	220,050: —	106,042: 50	+114,007: 50
Vuokra	890,920: —	890,920: —	—
Lämpö	[2]) 846,885: —	793,560: 50	+ 53,324: 50
Valaistus	78,000: —	60,300: 90	+ 17,699: 10
Siivoaminen.....	15,705: —	8,583: 75	+ 7,121: 25
Vedenkulutus	36,200: —	33,182: 70	+ 3,017: 30
Puhtaanapito	11,050: —	9,315: —	+ 1,735: —
Kaluston hankinta	989,305: —	827,936: 55	+161,368: 45
Kaluston kunnossapito	366,500: —	245,760: 80	+120,739: 20
Painatus ja sidonta	6,000: —	5,031: 40	+ 968: 60
Tarverahat	[3])41,790: —	47,234: —	— 5,444: —
Vaatteiden pesu	33,000: —	25,320: 90	+ 7,679: 10
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	8,000: —	6,197: 90	+ 1,802: 10
Yleisten laitteiden kunnossapito	5,000: —	3,124: —	+ 1,876: —
Käyttövoima	[4])11,251: 50	15,751: 50	— 4,500: —
Autojen käyttö	227,580: —	231,086: 60	— 3,506: 60
Vakuutusmaksut	66,000: —	—	+ 66,000: —
Väestönsuojelutarvikkeet ...	255,000: —	31,761: 30	[5])+223,238: 70
Yhteensä	10,357,499: —	9,447,154: 80	+910,344: 20

Kutakin kaupungin henkikirjoissa olevaa asukasta kohden kustannukset nousivat 33: 98 mk:aan.

---

[1]) Tähän sisältyy vuoden aikana myönnetyt lisämäärärahat, yhteensä 901,102: 50 mk. — [2]) Tähän sisältyy kaupunginvaltuuston joulukuun 31 p:nä myöntämä lisämääräraha 160,000 mk. — [3]) S:n kaupunginhallituksen helmikuun 13 p:nä myöntämä lisämääräraha 12,540 mk. — [4]) S:n kaupunginhallituksen helmikuun 26 p:nä myöntämä lisämääräraha 451: 50 mk. — [5]) Siirrettiin v:een 1942.

Avustus- ja huvirahasto. Palokunnan avustus- ja huvirahasto sai alkunsa siitä, että kaupunginvaltuusto myönsi palokunnalle määrätyn osan kertyneistä sairaankuljetusmaksuista. Rahaston pääoma oli kertomusvuoden alussa 359,998: 82 mk.

Rahasto lisääntyi vuoden aikana sairaankuljetusmaksuista 23,322 mk, koroista 14,372: 93 mk ja lahjoista 300 mk eli yhteensä 37,994: 93 mk.

Menot, käsittäen kirjojen sekä urheilupalkintojen ostot, tarjoilun miehistölle juhlapäivinä, palokunnan kesäkodin vuokraan ja ylläpitoon tarvittavat maksut y.m. nousivat 55,698: 80 mk:aan.

Joulukuun 31 p:nä 1941 rahaston pääomamäärä oli 342,294: 95 mk, josta 97,500 mk oli sijoitettuna Helsingin kaupungin v:n 1934 5 %:n obligatioihin, 10 kpl litt. B, 16,400 mk pankkiosakkeina sekä pankissa 92,197: 15 mk talletustilillä ja 136,197: 80 mk säästötilillä.

Vapaaehtoinen palokunta. Vapaaehtoisen reservipalokunnan päällystön miesluku oli 20, alipäällystön ja miehistön 310.

Kalustoon kuului 3 ruiskuautoa ja 2 moottoriruiskua sekä 5,140 m letkua.

Vapaaehtoisen palokunnan lentävään osastoon kuului 39 miestä. Sen hälytys oli järjestetty tapahtuvaksi puhelinkeskuksen kautta kulkevalla hälytyspuhelimella. Kaupunki avusti kertomusvuonna vapaaehtoista palokuntaa 50,000 mk:lla. Vapaaehtoinen palokunta kutsuttiin vuoden aikana 32 kertaa avustamaan tulipaloissa kaupungissa sekä sen lähiympäristössä.

XII. Huoltotoimi

Huoltolautakunnan kertomus [1]) Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta v. 1941 oli seuraava:

1. Yleiskatsaus huolto-oloihin ja huoltolautakunnan toimintaan

A. Huolto-olot

Vuosi 1941, joka oli alkanut painostavan välirauhan merkeissä ja päättyi maamme toistamiseen jouduttua sotaan, asetti pääkaupungin yhteiskunnallisen huollon hallintoviranomaiset ja virkamiehet jälleen suureksi osaksi kertomusvuotta poikkeuksellisten olosuhteiden luoman kovan todellisuuden eteen. Suurin osa huoltoviraston miespuolisista ja osa naispuolisistakin viranhaltijoista oli kesäkuusta lähtien maanpuolustustehtäviin kutsuttuna, ja lautakunnan alaisten huoltolaitosten säännöllinen työ häiriytyi ja vaikeutui suuressa määrin. Tosin yhteiskunnallisen huollon alalla vallitsi yleensä sama asiaintila kuin sitä edellisenäkin vuonna valtion rahoittaessa useita tärkeitä julkiseen huoltoon kuuluvia toimenpiteitä, kuten sotapalvelukseen kutsuttujen perheille suoritetut sotakuukausipalkat, sotapalvelukseen kutsuttujen vuokravelkojen järjestelyn, kaatuneiden perheille suoritetut eläkkeet, sotainvaliidien korvaukset y.m., mikä tuntuvasti huojensi lakisääteisestä huoltotoiminnasta muuten johtuvaa taloudellista taakkaa. Kuitenkin on mainittava, että eräiden tällaisten, huoltolautakunnalle sinänsä kuulumattomien tehtävien suorittamisessa käytettiin hyväksi huoltolautakunnan viranhaltijain apua ja kokemusta.

Lautakuntaa ja virastoa koskevat ohje- ja johtosäännöt pysyivät kertomusvuonna muuttumattomina lukuunottamatta sitä muutosta, jonka työtupien johtokunta lokakuun 21 p:nä vahvisti huoltolautakunnan alaisten työtupien A- ja B-osastojen järjestyssääntöön.

Huoltotoimen kannalta on kertomusvuotta tilastonumeroiden valossa pidettävä varsin edullisena. Turvautuminen köyhäinhoidon apuun väheni edelliseen vuoteen verraten sangen tuntuvasti välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaislukumäärän alentuessa 14,424:ään, mikä tietää alennusta edellisestä vuodesta 2,233 henkilöä eli 13.4 %. Varsinaisten avunsaajien kohdalla vähennys oli tätä pienempi, nimittäin 8.3 %, mutta sen sijaan tilapäistä avustusta — alle 500 mk:n suuruista kotiavustusta — saaneiden kohdalla oli vähennys 31.7 %. Välittömästi avustettujen henkilöiden vuotuista lukumäärää silmälläpitäen kertomusvuosi merkitsi aallonpohjan saavuttamista köyhäinhoitorasitukseen nähden sitten v:n 1933. Sanottu lukumäärä on kysymyksessä olevana ajanjaksona alentunut vuosi vuodelta

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1942/43.

säännöllisesti, lukuunottamatta v. 1940, jolloin ilmeni vähäistä nousua. Puheena olevaa kehityssuuntaa valaisee parhaiten seuraava, välittömästi avustettujen henkilöiden lukumäärää eri vuosina osoittava lukusarja: v. 1933 35,282, v. 1934 28,166, v. 1935 25,639, v. 1936 23,499, v. 1937 18,872, v. 1938 16,141, v. 1939 16,053, v. 1940 16,657 sekä v. 1941 14,424. Prosenteissa laskien nämä avustettujen lukumäärät tekevät kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyyn väestöön verraten v. 1933 13.1 %, v. 1934 10.3 %, v. 1935 9.2 %, v. 1936 8.3 %, v. 1937 6.4 %, v. 1938 5.3 %, v. 1939 5.1 %, v. 1940 5.2 % sekä v. 1941 4.5 %. Niinikään olivat huollossa olevien irtolaisten ja alkoholistien sekä työttömyyshuoltokortistoon otettujen lukumäärät kertomusvuonna pienemmät kuin edellisenä vuonna.

Mitä huoltotoimen menoihin tulee, on mainittava, että bruttomenot nousivat edellisestä vuodesta n. 6.4 milj. markalla tehden kertomusvuonna 67,712,480: 40 mk.

B. Hallinto ja organisatio

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 10 jäsentä ja 10 lisäjäsentä; varajäseniä ja varalisäjäseniä oli vastaavat määrät. Lautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Jäsenet:

Insinööri F. Kreander
Rakennusmestari G. Welroos
Toimistopäällikkö H. Allenius
Putkityöntekijä J. A. Kivistö
Toimittaja L. Pesonen
Toimittaja R. Paasio
Rouva S. Saveri
Pastori F. E. Lilja
Pankinjohtaja V. Sipi
Varatuomari M. Olsson

Varajäsenet:

Pastori Th. af Björkstén
Tullipäällysmies A. Forsström
Taloudenhoitaja K. Wilén
Pianoteknikko J. Virtanen
Rouva E. Lankinen
Varastotyöntekijä S. Laine
Myymälänhoitaja L. Pukander
Opettaja A. Kallioniemi
Johtaja A. Linko
Merenkulkuneuvos A. Viranko

Lisäjäsenet:

Lakitieteentohtori G. Palmgren
Rouva E. Östenson
Ylikonemestari G. A. Lemström
Rouva M. Paaso
Liikkeenhoitaja U. Merilinna
Rouva F. Pietikäinen
Rouva E. Stolt
Teologiantohtori V. Päivänsalo
Esittelijäneuvos A. Vehilä
Filosofianmaisteri E. Korpela

Varalisäjäsenet:

Kansakouluopettaja K. Saltzman
Alueläkäri L. Wetterstrand
Toimitusjohtaja L. B. Liljefors
Malliveistäjä T. Kuukkanen
Kivityöntekijä O. Nuutinen
Konttoristi E. K. Kalervo
Työnjohtaja J. V. Tuomi
Kouluhoitajatar L. Hagan
Filosofianmaisteri H. Kannila
Kansakoululääkäri E. Alho

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Kreander ja varapuheenjohtajana jäsen Paasio.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu 12 valvontapiiriin. Näiden piirien valvojina toimivat seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet: Piirissä I a jäsen Welroos, I b lisäjäsen Paaso, II a lisäjäsen Stolt, II b jäsen Olsson, III a jäsen Lilja, III b jäsen Pesonen, IV a jäsen

Sipi, IV b lisäjäsen Pietikäinen, V a jäsen Saveri, V b lisäjäsen Lemström VII a jäsen Kivistö ja VII b lisäjäsen Östenson.

Valvontapiirien alueet olivat seuraavat:

I a piiri käsitti: III, V, VI ja VII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Hietalahti, Bulevardi, Heikinkatu, Pohj. Esplanaadikatu, Eteläsatama, Vuorimiehenkatu, Kasarmikatu, Tarkk'-ampujankatu, Pursimiehenkatu, Telakkakatu, Munkkisaarenkatu ja Hietalahti.

I b piiri: VI, VII ja IX kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Hietalahti, Munkkisaarenkatu, Telakkakatu, Pursimiehenkatu, Tarkk'-ampujankatu, Kasarmikatu, Vuorimiehenkatu, Eteläsatama, Merisatama ja Hietalahti sekä Eteläsataman suulla olevat saaret ynnä Suomenlinna.

II a piiri: XI kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Helsinginkatu, Vallininkatu, Vallininkuja, Castréninkatu, Neljäs linja, Porthaninkatu, Siltasaarenkatu, Hakaniementori, Eläintarhanlahti ja Töölönlahti.

II b piiri: I, II ja VIII kaupunginosat kokonaisuudessaan sekä X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Kaisaniemenlahti, Eläintarhanlahti, Hakaniementori, Siltasaarenkatu, Porthaninkatu, Neljäs linja, Hämeentie, Näkinkuja ja Siltavuorensatama.

III a piiri: Käpylän, Vanhankaupungin, Arabian ja Toukolan kaupunginosat kokonaan sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat rautatie, Kumpulantie, Mäkelänkatu, Hattulantie, Kangasalantie, Sturenkatu, Hämeentie, Oihonnankatu ja Vanhankaupunginselkä.

III b piiri: Vallilan ja Hermannin kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Kumpulantie, Mäkelänkatu, Hattulantie, Kangasalantie, Sturenkatu, Hämeentie, Oihonnankatu, Vanhankaupunginselkä, Kyläsaarenkatu, Vellamonkatu, Saarenkatu, Hämeentie ja Teollisuuskatu.

IV a piiri: asuma-alueet Reijola, Uusipelto, Ruskeasuo ja Tilkka sekä XIII, XIV, XV, XVI ja XX kaupunginosat kokonaisuudessaan.

IV b piiri: IV kaupunginosan kokonaisuudessaan ja olivat rajoina siis Hietalahti, Hietalahdenranta, Bulevardi, Heikinkatu, Etel. Rautatiekatu, rautatie ja Ruoholahdenranta.

V a piiri: Pasilan sekä XII kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Sturenkatu, Helsinginkatu ja rautatie.

V b piiri: XII kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Hämeentie, Helsinginkatu ja Sturenkatu.

VII a piiri: Hermannin kaupunginosasta sekä X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Vanhankaupunginselkä, Sörnäistensatama, Siltavuorensatama, Näkinkuja, Hämeentie, Sakarinkatu, Pengerkatu, Helsinginkatu, Hämeentie, Saarenkatu, Vellamonkatu ja Kyläsaarenkatu sekä Kana, Hana, Sompa, Nihti ja Mustikkamaa nimiset saaret.

VII b piiri: XI kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Helsinginkatu, Pengerkatu, Sakarinkatu, Hämeentie, Neljäs linja, Castréninkatu, Vallininkuja ja Vallininkatu.

Huoltolautakunnan osastot ja jaostot. Kaupungille vahvistetun huoltoohjesäännön mukaisesti lautakunnassa jatkuvasti toimi neljä osastoa, hallinto-osasto, köyhäinhoito-osasto, irtolaishuolto-osasto ja alkoholistihuolto-osasto.

Hallinto-osasto käsittelee kaikki sellaiset yhteiskunnallisen huollon hallintoa koskevat asiat, joita ei ole määrätty muun elimen päätettäviksi, niihin luettuina myös työttömyyshuoltoon kuuluvat asiat, sikäli kuin

ne on uskottu huoltotoimen toteutettaviksi, ja on hallinto-osastolla oikeus yksimielisellä päätöksellä ratkaista myös huoltolautakunnan päätösvaltaan kuuluvia asioita, jos ne ovat niin kiireellisiä, etteivät ne siedä lykkäystä lautakunnan seuraavaan kokoukseen, mutta on ratkaisusta ilmoitettava lautakunnan seuraavassa kokouksessa. Osaston käsittelemiin asioihin on kuulunut huoltoviraston virkailijoita koskevia ja muita juoksevia tai kiireellisiä tehtäviä, kuten tilapäisten virkailijoiden ja palveluskunnan ottamista, sairas- ja virkaloman myöntämistä sekä myös työttömyyshuoltoa koskevia asioita, ja kuului osastoon lautakunnan puheenjohtaja Kreander puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja Paasio varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä muiden kolmen osaston puheenjohtajat, nimittäin huoltotoimen toimitusjohtaja köyhäinhoito-osaston puheenjohtajan ominaisuudessa ja kolmas apulaisjohtaja irtolais- ja alkoholistihuolto-osastojen puheenjohtajan ominaisuudessa, sekä jäsenet Sipi ja Kivistö valittuina.

Köyhäinhoito-osaston asiana on:

1) valvoa, että annetaan tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa henkilöille, joille kunta lain mukaan on velvollinen sitä hankkimaan, tai että annetaan tarkoituksenmukaista avustusta, jotta estettäisiin varaton joutumasta elatuksen tai hoidon puutteeseen;

2) päättää köyhäinhoidon hyväksi tehtyjen lahjoitusten käytöstä lahjoittajan määräysten mukaisesti;

3) täyttää ne muut tehtävät, jotka köyhäinhoitolain mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat; sekä

4) täyttää tammikuun 17 p:nä 1936 annetun lastensuojelulain 9 §:n 2 momentin a) kohdassa mainitussa tapauksessa ne lasten ja nuorten henkilöiden yhteiskunnallista huoltoa koskevat tehtävät, jotka lastensuojelulain ja lastensuojeluasetuksen mukaan kuuluvat huoltolautakunnalle.

Köyhäinhoito-osastoon kuului puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä jäseninä köyhäinhoito-osaston jaostojen varapuheenjohtajat nimittäin Kivistö, Lilja, Olsson, Paasio, Saveri, Sipi ja Welroos, joista Paasio osaston varapuheenjohtajana.

Huolto-ohjesäännön mukaan huoltolautakunta jakoi osaston vuoden alussa tarpeellisiin jaostoihin käsittelemään asioita jotka koskivat:

1) köyhäinhoidon antamista ja edellä mainitun 4 kohdan mukaan osastolle kuuluvaa yhteiskunnallista huoltoa sekä luopumista köyhäinhoidon korvauksesta;

2) täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuun ottamista sekä sen käyttämistä hoidon korvaamiseen;

3) sen yhteiskunnallisen huollon korvausta, jota ulkokunnissa on annettu Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaaville; sekä

4) hoidokin ottamista kunnalliskotiin tai työlaitokseen sekä hoidokin toimittamista muuhun hoitolaitokseen tai sijoittamista yksityiskotiin.

Osasto jaettiin tämän mukaisesti 9 jaostoon. Näistä jaostot I—VII käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia ollen kullakin oma rajoitettu alueensa kaupungista hoidettavanaan, lukuunottamatta VI jaostoa, joka ratkaisi laitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien muutakin köyhäinhoitoa koskevat anomukset katsomatta siihen, missä kaupunginosassa ja piirissä asianomainen asui. Kussakin jaostossa toimi puheenjohtajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsenistä valittuna,

nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Welroos ja lisäjäsen Paaso, toisessa jaostossa jäsen Olsson ja lisäjäsen Stolt, kolmannessa jaostossa jäsenet Lilja ja Pesonen, neljännessä jaostossa jäsen Sipi ja lisäjäsen Pietikäinen, viidennessä jaostossa jäsen Saveri ja lisäjäsen Lemström, kuudennessa jaostossa jäsen Paasio ja lisäjäsen Palmgren ja seitsemännessä jaostossa jäsen Kivistö ja lisäjäsen Östenson.

Kahdeksas jaosto käsitteli ulkokunnissa avustettujen helsinkiläisten korvausasioita koskevat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana toinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana Paasio ja jäsenenä Vehilä.

Yhdeksäs jaosto päätti asioista, jotka koskivat täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottoa sekä sen käyttämistä hoidon korvaamiseen, ja kuuluivat siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta määrättynä sekä varapuheenjohtajana jäsen Olsson ja jäsenenä lisäjäsen Päivänsalo.

Irtolaishuolto-osaston asiana on täyttää irtolaislain ja irtolaisasetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät, ja ovat siihen kuuluneet puheenjohtajana kolmas apulaisjohtaja viran puolesta määrättynä sekä valittuina jäsenet Lilja ja Pesonen, edellinen varapuheenjohtajana, ja lautakunnan lisäjäsenet Pietikäinen ja Lemström. Irtolaishuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja yleisvalvojina ovat toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Lemström, Lilja, Pesonen ja Pietikäinen.

Alkoholistihuolto-osaston asiana on täyttää alkoholistilain ja alkoholistiasetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät. Siihen kuuluivat puheenjohtajana kolmas apulaisjohtaja viran puolesta määrättynä sekä jäseninä lautakunnan jäsenet Kreander ja Kivistö, edellinen varapuheenjohtajana, ja lisäjäsenet Vehilä ja Östenson. Alkoholistihuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä, jossa yleisvalvojina toimivat lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Kreander, Kivistö, Vehilä ja Östenson.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin kuuluivat seuraavat henkilöt:

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Allenius, varapuheenjohtajana Virtanen ja jäsenenä Hagan sekä varalla Wilén, Saveri ja Lemström;

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Sipi, varapuheenjohtajana Welroos ja jäsenenä Merilinna sekä varalla Forsström, Linko ja kaupunginagronoomi J. Tamminen;

Työtupien johtokuntaan puheenjohtajana Kreander, varapuheenjohtajana Allenius sekä jäseninä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja E. Rydman, talousneuvos M. Sillanpää ja lautakunnan jäsen Saveri.

Kaupunginhallituksen edustajina huoltolautakunnassa sekä sen hallinto- ja köyhäinhoito-osastoissa oli rahatoimenjohtaja E. von Frenckell sekä irtolais- ja alkoholistiosastossa lautakunnan jäsen J. Kivistö. Jaostoissa ja huoltolaitosten johtokunnissa edustivat kaupunginhallitusta sen seuraavat vuosijäsenet: jaostossa, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneiden omaisuuden haltuunottoa ja sen käyttämistä hoidon korvaamiseen koskevat asiat sekä samoin kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnassa rouva M. Salmela-Järvinen, huoltolautakunnan työtupien johtokunnassa ylikonemestari V. V. Salovaara sekä Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa insinööri E. von Schantz.

C. Kokoukset ja tärkeimmät päätökset

Kokoukset. Huoltolautakunta kokonaisuudessaan piti vuoden kuluessa 2 varsinaista ja 3 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 19 asiaa. Hallinto-osastolla oli 11 varsinaista ja 1 ylimääräinen kokous, joissa käsiteltiin kaikkiaan 380 asiaa. Köyhäinhoito-osasto kokoontui 4 kertaa käsitellen 9 asiaa ja sen eri jaostot kokoontuivat seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita	Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita
I	21	4,657	VI	19	5,171
II	20	5,046	VII	21	5,191
III	22	4,673	VIII	17	2,745
IV	23	4,052	IX	5	240
V	19	4,487			

Irtolaishuolto-osastolla oli 26 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 1,276 asiaa. Alkoholistihuolto-osasto piti 20 kokousta, joissa se käsitteli kaikkiaan 841 asiaa.

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan kokouksia oli 13 ja niissä käsiteltyjä asioita 218.

Tervalammen työlaitoksen johtokunnalla oli 19 kokousta ja niissä käsiteltiin 179 asiaa.

Työtupien johtokunta kokoontui 19 kertaa käsitellen 282 asiaa.

Lautakunnan käsittelemät asiat. Huoltolautakunnan ja sen hallinto-osaston kertomusvuoden kuluessa käsittelemistä joko periaatteellista laatua olevista tai muuten yleisempää mielenkiintoa ansaitsevista asioista esitettäköön tässä yleispiirteittäin seuraavaa:

Kokouksessaan tammikuun 2 p:nä huoltolautakunta käsitteli kaupunginhallituksen joulukuun 3 p:lle 1940 päivätyn lähetteen n:o 158/661, jolla kaupunginhallitus oli huoltolautakunnalle toimenpidettä varten lähettänyt Suomen ammattiyhdistysten keskusliitto (SAK) r.y:n kaupunginhallitukselle marraskuun 26 p:nä 1940 osoittaman anomuskirjelmän. Tässä SAK:n anomuskirjelmässä selostettiin niitä taloudellisia vaikeuksia, jotka heikensivät niiden henkilöiden maksukykyä, jotka aikaisempina vuosina vallinneen työttömyyden johdosta olivat joutuneet köyhäinhoidon avustusten varaan ja siten velkaantuneet köyhäinhoidolle, sekä pyydettiin, että kaupunginhallitus ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, että annettujen avustusten takaisinperimisestä joko kokonaan luovuttaisiin taikka että perimistoimet ainakin toistaiseksi keskeytettäisiin. Asiassa antamassaan lausunnossa huoltolautakunnan asiamies huomautti, että vaikka olikin myönnettävä, että yleistä maksukykyä heikentäviä taloudellisia vaikeuksia vallitsevien olosuhteitten johdosta oli olemassa, mikä oli käynyt ilmi myöskin asiamiestoimiston perimistuloksia edellisiin vuosiin verrattaessa, anomuskirjelmässä pyydetty toimenpide ei ollut tarpeen vaatima, koska asiamiestoimisto perimistoiminnassaan jo oli ottanut huomioon ilmoitetut vaikeudet ja myöntänyt maksulykkäyksiä lukuisissa tapauksissa ja koska olisi periaatteellisesti väärin myöntää lykkäyksiä ainoastaan niille, joiden avustaminen oli aiheutunut työttömyydestä, eikä niille, jotka esim. vaikean, pitkällisen taudin vuoksi olivat sortuneet köyhäinhoitoon; ja asettui asiamies lausunnossaan lopuksi sille kannalle, ettei voitaisi välttää ilmeiseen kohtuuttomuuteen vieviä johtopäätöksiä, jos avuntarpeen syy ja olosuhteiden aiheut-

tama maksukyvyn heikkous kytkettäisiin ilman muuta toisiinsa. Huoltotoimen toimitusjohtaja yhtyi asiamiehen lausuntoon ja esitti huoltolautakunnan päätettäväksi, ettei SAK:n anomuskirjelmä antaisi lautakunnalle aihetta enempiin toimenpiteisiin. Asian ratkaisussa toimitetussa äänestyksessä lautakunnan enemmistö hyväksyi toimitusjohtajan esityksen vähemmistön asettuessa kannattamaan maksujen perimisen keskeyttämistä toistaiseksi niiltä, joiden korvausvelvollisuus oli johtunut työttömyyden tähden annetusta köyhäinhoidosta.

Sen jälkeen kuin köyhäinhoitolautakunta oli kokouksessaan maaliskuun 2 p:nä 1936 tehnyt päätöksen ruoka-avustusten punnitsemisessa noudatettavasta normeeraavasta ohjeesta ja tämä päätös kiertokirjeellä maaliskuun 5 p:ltä 1936 saatettu huoltoviraston virkailijakunnan ja lautakunnan köyhäinhoitojaostojen tietoon, oli elintarvikehintojen kohoamisen ja siitä johtuneen ravintoindeksin nousun vuoksi ollut välttämätöntä tehdä prosenttuaalisia korotuksia mainittuun normeeraavaan ohjeeseen, niin että sitä v:n 1941 alkupuoleen mennessä oli ollut sovellettava aste asteelta aina 20 %:iin korotettuna. Etenkin sen jälkeen kuin maassamme sodan johdosta oli ollut pantava toimeen elintarvikesäännöstely, oli kuitenkin käynyt ilmeiseksi, ettei v. 1936 hyväksytty ruoka-avustusnormi enää vastannut tarkoitustaan perusteisiinsakaan nähden, koska lapset, heidän ikäeroavaisuuksistaan huolimatta, oli siinä rinnastettu toisiinsa. Tämän vuoksi ja huomioonottaen, että jo väestöpoliittisestikin, saatikka sitten inhimillisyyssyistä, oli omistettava entistä kiinteämpää huomiota puutteenalaisten lasten huollolle eikä ainoastaan ravintoon nähden, vaan myös pyrkimällä vuokraavustuksista päätettäessä auttamaan lapsiperheitä terveydellisesti tyydyttäviin asuntoihin, huoltotoimen toimitusjohtajan määräyksestä rekisterikanslian esimies, filosofianmaisteri E. Haapasalo toimitti tutkimuksia kotiavustus- ja asuntotilanteesta köyhäinhoidon avunsaajain piirissä, ja siten toimitetun tutkimuksen tuloksista pidettiin toimitusjohtajan aloitteesta huoltolautakunnan jäsenten ja lisäjäsenten sekä huoltoviraston johtavien viranhaltijain yhteinen neuvottelukokous maaliskuun 10 p:nä. Tämän jälkeen laati filosofianmaisteri E. Haapasalo, toimitusjohtajan määräyksestä, maaliskuun 20 p:lle päivätyn, laajahkon promemorian lopulliseksi laskelmaksi siitä, miten suúriksi ravintokustannukset muodostuivat huomioonottaen ravintofysiologiset vaatimukset, joiden määrittelyssä oli kuultu tämän alan asiantuntijoita ja otettu varteen sitä käsittelevät koti- ja ulkomaiset tieteelliset julkaisut. Toimitusjohtajan esittelystä huoltolautakunta kokouksessaan maaliskuun 26 p:nä käsitteli mainitun promemorian laskelmineen ja yksimielisesti päätti:

a) että ruoka-avustuksia punnittaessa katsotaan ohjeeksi eri ikäryhmiin nähden seuraavat pyöristetyt perusluvut:

Ikäryhmät vuosissa	Avustusnormit (Kuukausimäärän raha-arvo, mk)	Ikäryhmät vuosissa	Avustusnormit (Kuukausimäärän raha-arvo, mk)
— 3	106	11—14	204
4— 6	141	15—	230
7—10	162		

b) että näin pyöristettyjä peruslukuja voidaan kussakin yksityistapauksessa tositarpeen mukaan lisätä sairauden, raskaudentilan tai muun niihin verrattavan avustusehdotuksessa perusteltavan syyn nojalla, ja on

niiden mukaista avustuserää vähennettävä avustettavan mahdollisten ansiotulojen määrällä;

c) että sellaisten 15-vuotisten ja sitä vanhempien, jotka eivät voi valmistaa ruokaa kotonaan, vaan joutuvat aterioimaan ulkona, ruokaavustusnormi on oleva 245 mk kuukaudessa, koska lasketulla 230 mk:n määrällä kaupungin elintarvikekeskuksen ruokaloista saadaan ainoastaan kaksi ateriaa päivässä ja koska ulkona ruokaileville jo v:n 1936 normien mukaan oli annettava 15 mk suuremmat avustukset;

d) että toimitusjohtaja on oikeutettu elintarvikkeiden hintojen kohoamisen ja siitä johtuvan ravintoindeksin nousun perusteella antamaan ohjeita hyväksyttyjen normien prosenttuaaliseksi korottamiseksi; sekä

e) että vuokra-avustuksista päätettäessä on mahdollisuuksien mukaan kiinnitettävä huomiota siihen, että n.s. lapsiperheet pääsisivät olosuhteiden sallimassa määrässä asumaan terveydellisesti tyydyttäviin asuntoihin.

Tämän huoltolautakunnan päätöksen toimitusjohtaja saattoi maaliskuun 27 p:lle päivätyllä kiertokirjeellä kaikkien asianomaisten tietoon ja noudatettavaksi, ja annettiin kiertokirjeessä virkailijakunnalle yksityiskohtaisemmat ohjeet näin vahvistettujen normien oikeaksi ja sosiaalisessa mielessä tarkoituksenmukaiseksi soveltamiseksi. Niinpä kiertokirjeessä huomautettiin m.m:

että ruoka-avustusnormit olivat, kuten nimityskin osoitti, yhdenmukaisen menettelyn aikaansaamista tarkoittavia perusohjeita, eikä niitä oltu aiottu mekaanisesti sovellettaviksi, kollektiivisiksi taksoiksi, joten kussakin eri tapauksessa oli otettava harkittavaksi, oliko kysymyksessä sellainen normaalitapaus, jota ohjetaulukko tarkoitti, vai sisältyikö tapaukseen sellaisia erikoispiirteitä ja erityisiä seikkoja, jotka vaikuttivat alentavasti tai ylentävästi avustusmääriin, koska taulukko tarkoitti n.s. normaalitapauksia, s.o. ansiotuloja vailla olevia, mutta terveitä. erikoisominaisuuksia omaamattomia henkilöitä;

että jos tapaukseen sisältyi sairautta, joka edellytti erityistä ruokajärjestystä, tai jos oli kysymys raskaudentilasta tahi esim. sellaisesta perheestä, jonka huoltaja teki raskasta työtä, mutta jolle siitä huolimatta suuren lapsilauman perusteella oli välttämätöntä antaa avustusta, oli ruokaavustusta punnittaessa näihin tosiasioihin kiinnitettävä huomiota ja avustus sovitettava tosi tarpeen mukaiseksi, koska taulukossa ei oltu huomioitu sairasruokaa ja koska siinä oli edellytetty, että perheenhuoltaja ei ollut raskaassa tai erittäin raskaassa työssä, jolloin avustus tietenkin tulikin kysymykseen vain harvoissa poikkeustapauksissa;

että ansiotulojen määrää vähennettäessä, josta lautakunnan päätöksen 2 kohdassa sanottiin, että ohjelukujen »mukaista» avustuserää oli vähennettävä avustettavan mahdollisten ansiotulojen määrällä, ei liioin ollut tarkoitettu kirjaimelliseksi eli mekaaniseksi matemaattiseksi toimitukseksi, vaan voitiin vähennystä tehtäessä ottaa harkinnan mukaan huomioon tilapäisen ansiotyön aiheuttama suurempi ravinnon tarve;

että vähennyksinä luonnollisesti tulivat huomioitaviksi myös omaisten, vapaiden järjestöjen t.m.s. antamat avustukset;

että kaiken aikaa oli muistettava, että normeja korkeammat ruokaavustuserät oli ehdotuksissa aina perusteltava, samoin mahdolliset alennukset ja vähennysten supistus, niin että asianomaisten jaostojen jäsenet päätöksiä tehdessään näkevät syyt poikkeaviin avustusehdotuksiin;

että kanslianesimiesten oli erityisesti valvottava sekä asianomaisten apulaisjohtajien tarkastettava, että näin tapahtui;

että lautakunnan päätöksen e) kohdan määräyksellä tähdättiin siihen, että lapsirikkaat perheet, joita vuokranantajat usein vieroivat vuokralaisina, pääsisivät vähitellen terveydellisesti tyydyttävämpien asuntojen asukkaiksi, jota varten oli kussakin eri tapauksessa koetettava selvittää, oliko perheen asunto pinta-alaan, ilmatilavuuteen ja yleishygieenisiin laitteisiin nähden terveydellisesti hyväksyttävä, ja, jos niin ei ollut laita, eikö ollut mahdollista järjestää lapsiperheelle edullisempaa asuntoa, samalla kuin lapsettomat hakeutuisivat huonompiin asuntoihin. Kiertokirjeessä lopuksi lausuttiin, että vaikka lautakunnan vahvistamat perusohjeet tulivatkin heti voimaan, luonnollisestikaan niitä ei voitu ryhtyä ilman muuta soveltamaan takautuvasti jaostojen päätöksiin, jotka oli tehty aikaisemmin, vaan että oli meneteltävä siten, että uusia ohjeita ryhdyttiin soveltamaan:

a) kaikkiin uusiin tapauksiin;

b) kaikkiin vanhoihin tapauksiin, jotka joko aikaisemmin päätetyn avustusajan umpeenkulumisen johdosta tai sen johdosta, että tarkkailukäynnin yhteydessä oli havaittu avustus riittämättömäksi, oli otettava uudelleen ratkaistaviksi; sekä

c) niihin tapauksiin, joissa avustuksensaajat olivat ilmoittaneet avustusmäärän riittämättömäksi tai tehneet päätöksestä valituksen sen kuitenkaan vielä aiheuttamatta korotusta.

Huoltolautakunnalle osoittamassaan huhtikuun 30 p:lle päiväämässään kirjelmässä Tervalammen työlaitoksen johtokunta ehdotti, että työlaitoksen hoidokeille suoritettavan n.s. kuntoisuusrahan arvostelussa käytetyn kuntoisuuspisteen raha-arvoksi vahvistettaisiin 15 p., koska tammikuun 31 p:nä 1938 vahvistettu 10 p. oli osoittautunut riittämättömäksi. Johtokunnan kirjelmässä mainittiin, että normaalipistemäärän (10 työtulospistettä ja 5 käytöspistettä) saavuttava työlaitoshoidokki voi vanhan perusteen mukaisesti saada kuntoisuusrahaa 1: 50 mk työpäivässä. Kun hoidokki voimassa olevien määräysten mukaan sai käyttää kuntoisuusrahansa sallittujen mielitekojensa tyydyttämiseen ja hoidokit tavallisimmin ostivat näillä varoillaan tupakkaa, jonka hinta oli, sen jälkeen kuin pisteen raha-arvo vahvistettiin 10 p:ksi, noussut suunnilleen kahdenkertaiseksi, supistui tupakkamäärä sangen huomattavasti, minkä vuoksi johtokunta piti kohtuullisena pisteen raha-arvon korotusta 5 p:llä, mistä kuitenkin saattoi johtua ylitystä määrärahan käytössä. Asiassa hankitussa lausunnossaan kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunta yhtyi kannattamaan Tervalammen työlaitoksen johtokunnan tekemää esitystä, mutta katsoi samalla, että asiaa ratkaistaessa olisi otettava huomioon myös kunnalliskodin hoidokeille suoritettavan uutteruusrahan korkeimman sallitun määrän korottaminen siten, että tammikuun 31 p:nä 1938 30 mk:ksi kuukaudessa vahvistettu yläraja korotettaisiin 45 mk:ksi. Huoltotoimen toimitusjohtajan asiassa laatiman promemorian ja esityksen mukaisesti huoltolautakunta kokouksessaan toukokuun 16 p:nä päätti:

a) että uutteruuspisteen raha-arvo on uutteruusrahaa laskettaessa oleva toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään kaupungin kumpaisessakin työlaitoksessa kesäkuun 1 p:stä 1941 alkaen 15 p.;

b) että kesäkuun 1 p:stä 1941 alkaen toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään kunnalliskodin hoidokeille voidaan heidän työtuloksensa ja käytök-

sensä perusteella myöntää uutteruusrahaa enintään 45 mk kuukaudessa; sekä

c) että kaupunginhallitukselta pyydetään hyväksyminen lautakunnan päätökseen siltä osalta, minkä lautakunnan päätös saattaisi aiheuttaa ylitystä uutteruusrahojen suorituksiin varatuissa määrärahoissa, mistä johtuen lautakunnan päätös tulee toimeenpantavaksi vain sillä edellytyksellä, että kaupunginhallituksen suostumus siihen on saatu.

Kaupunginhallitus antoikin suostumuksensa päätöksen toimeenpanoon.

Toukokuun 6 p:lle päiväämässään kirjelmässä huoltolautakunnalle Tervalammen työlaitoksen johtokunta uudisti kaksi kertaa aikaisemmin tekemänsä esityksen, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin Tervalammen työlaitoksen viranhaltijain toimien vakinaistamiseksi. Johtokunta perusteli esitystään m.m. sillä, että vaikka ei ollut olemassa tietoa siitä, milloin mainittu työlaitos voitiin rakentaa suunnitellun laajuiseksi, ne ylimääräiset viranhaltijat, jotka jo olivat olemassa, olivat, muutamin poikkeuksin, sekä nykyisin että myös laitoksen laajentumisen jälkeen välttämättömät, joten vakinaistamisen viivästyttämiselle ei ollut olemassa mitään perusteltua syytä, niin myös, että ehdotetut palkat olivat lasketut suhteessa kaupungin toisiin vastaavanlaisiin virkoihin liittyviin palkkoihin sangen varovaisesti. Johtokunta lopuksi esitti, että työlaitoksen johtajan virkaan, viran tultua järjestetyksi sääntöpalkkaiseksi, nimitettäisiin virkaa haettavaksi julistamatta ylimääräisen johtajan viran haltija agronoomi E. Isotalo, joka työlaitoksen perustamisesta alkaen oli johtokuntaa täysin tyydyttävällä tavalla toiminut työlaitoksen johtajana ja johon nähden lisäksi oli otettava huomioon, että hänet oli otettu ylimääräisen johtajanviran haltijaksi sen jälkeen kuin virka oli julistettu asianmukaisessa järjestyksessä huoltolautakunnalta haettavaksi. Asiassa laatimassaan promemoriassa huoltotoimen toimitusjohtaja totesi, että Tervalammen työlaitos oli ollut toiminnassa jo keväästä 1936 alkaen, että laitosta varten oli ostettu miljoonia maksanut maatila, jonka asuin- ja talousrakennukset oli kunnostettu ja jolle lisäksi oli rakennettu yli puolentoistamiljoonaa markkaa maksanut navettakartano, että jo joulukuun 31 p:n 1940 mennessä laitokseen oli uhrattu sellaisia perustamiskustannuksia, joihin valtio lain mukaan oli velvollinen osallistumaan, yli 7 milj. markkaa, joista valtio jo oli suorittanutkin osuuttaan, sekä että sosiaaliministeriö oli vahvistanut laitoksen perustamissuunnitelman ja myöskin uusien asuinrakennusten piirustukset, vaikkakin väliintullut sota ja siitä johtunut rakennuskustannusten kallistuminen olivat pysähdyttäneet suunnitelman loppuun saattamisen, johon kaupunki kuitenkin oli velvollinen niin pian kuin tilanne rakennusalalla sen kohtuullisin kustannuksin salli. Toimitusjohtajan promemoriassa tultiin siihen lopputulokseen, että laitos oli perustettu vakinaiseksi, pysyväksi kunnalliseksi huoltolaitokseksi, joten viranhaltijakunnan ylimääräisellä kannalla pitämiseen ei, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, ollut olemassa mitään asiallista syytä, eikä varsinkaan, kun viranhaltijain oikeudellisen ja taloudellisen aseman kannalta vakinaistamisella oli painava merkityksensä. Tilapäisen työvoiman tileiltä palkattuina viranhaltijat eivät näet olleet oikeutettuja ikäkorotuksiin, mikä oli omansa herättämään heissä mielenmasennusta ja epävarmuuden tunnetta, joka oli haitaksi laitoksen hengelle ja työilolle. Oli myös muistettava, että palvelus työlaitoksessa oli jo muutoinkin luonteeltaan erittäin raskasta

ja hermoja kuluttavaa, minkä vuoksi toimitusjohtaja oli sitä mieltä, että huoltolautakunnalla oli täysi syy yhtyä johtokunnan esitykseen sekä yleensä että palkkojen luokitukseen nähden, niin myös että johtaja Isotalo oli ilman viran aukijulistamista siirrettävä vakinaistettavan johtajanviran haltijaksi, minkä viran täyttäminen kuitenkin joulukuun 21 p:nä 1936 vahvistetun huoltolaitosten ohjesäännön mukaan kuului kaupunginhallitukselle eikä huoltolautakunnalle. Kokouksessaan toukokuun 16 p:nä huoltolautakunta, toimitusjohtajan esityksen mukaisesti, päättikin kaupunginvaltuustolle esittää:

a) että Tervalammen työlaitoksen johtokunnan ehdotuksessa luetellut Tervalammen työlaitoksen ylimääräiset virat vakinaistetaan v:n 1942 alusta lukien sijoittamalla ne johtokunnan esittämiin palkka- ja kielitaitoluokkiin; sekä

b) että kaupunginvaltuusto samalla päättäisi oikeuttaa kaupunginhallituksen nimittämään Tervalammen työlaitoksen sääntöpalkkaiseen johtajanvirkaan, virkaa haettavaksi julistamatta, laitoksen nykyisen johtajan, agronoomi E. Isotalon.

Kokouksessaan lokakuun 29 p:nä kaupunginvaltuusto päätti virat vakinaistaa, mutta hylkäsi kaupungin hallituksen kannattaman esityksen ylimääräisen johtajanviran haltijan siirtämisestä sääntöpalkkaisen johtajanviran haltijaksi virkaa haettavaksi julistamatta. Johtajanviran oltua haettavaksi julistettuna huoltolautakunta kokouksessaan joulukuun 8 p:nä päätti puoltaa virkaan nimitettäväksi agronoomi E. Isotalon ja kaupunginhallitus nimittikin hänet viranhaltijaksi.

Kokouksessaan helmikuun 3 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto käsitteli Tervalammen työlaitoksen johtokunnan kirjelmän edellisen tammikuun 16 p:ltä, jolla johtokunta lähetti tiedoksi työlaitoksen johtajan selostuksen työlaitoksella tammikuun 3 p:nä sattuneesta sikalan tulipalosta sekä jäljennöksen palon johdosta toimitetussa poliisikuulustelussa laaditusta pöytäkirjasta. Sen jälkeen kuin oli todettu, että syttyneen tulipalon sammuttamiseksi ja eläinten pelastamiseksi oli tehty kaikki mahdollinen sekä että asianomaisen vakuutusyhtiön asiamies oli ilmoittanut ehdottavansa 146,000 mk:n suuruista korvausta 150,000 suuruisesta kiinteimistön palovakuutussummasta, niin myös että tuhoutuneen irtaimiston arvo oli 99,100 mk, osasto päätti merkitä ilmoituksen tiedoksi.

Kokouksessaan toukokuun 16 p:nä huoltolautakunta käsitteli Tervalammen työlaitoksen johtokunnan toukokuun 6 p:lle päiväämässä kirjelmässä tekemän esityksen, että huoltolautakunta päättäisi tehdä kaupungin päättäville viranomaisille esityksen siitä, että Tervalammen työlaitokselle rakennettaisiin johtokunnan kirjelmää seuranneitten luonnospiirustusten ja johtokunnan jäsenen, rakennusmestari G. Welroosin rakennustoimistossa laaditun kustannusarvion mukainen sikala, joka sijoitettaisiin kirjelmään oheistettuun asemakaavaan merkitylle paikalle; että rakennuksen toteuttamista varten myönnettäisiin, työ- ja rakennuspiirustusten y.m. hankkimisesta johtuvat kustannukset mukaan luettuina, viipymättä käytettäväksi 950,000 mk:n suuruinen määräraha; että rakennushankkeen toteuttaminen uskottaisiin joko kaupungin rakennustoimiston talorakennusosastolle tai välittömästi kaupunginhallituksen alaiselle rakennustoimikunnalle, jonka puheenjohtajaksi kutsuttaisiin Tervalammen työlaitoksen johtokunnan puheenjohtaja, pankinjohtaja V. V. Sipi sekä muiksi jäseniksi saman johtokunnan jäsenet rakennusmes-

tari G. Welroos ja liikkeenhoitaja U. Merilinna sekä näiden lisäksi huoltotoimen toimitusjohtaja B. Sarlin, oikeudella toimikunnalle vapaasti päättää rakennuttamistavasta ja hankkia työ- ja rakennuspiirustukset ja ottaa sihteeri; sekä että rakennustoimikunnan puheenjohtaja ja jäsenet oikeutettaisiin kantamaan rakennusmäärärahasta palkkiota 200 mk kokousta kohden. Huoltolautakunta hyväksyi esityksen ja saattoi asian toukokuun 17 p:lle päivätyllä kirjelmällä kaupunginvaltuuston ratkaisuun. Kokouksessaan kesäkuun 18 p:nä kaupunginvaltuusto käsitteli esityksen päättäen:

että Tervalammen työlaitokseen rakennetaan luonnospiirustusten mukaan sikala n. 350 sikaa ja n. 150 porsasta varten laaditussa asemakaavassa merkittyyn paikkaan;

että rakennustyön toimittamista varten merkitään v:n 1942 talousarvioon, työ- ja rakennuspiirustusten y.m. hankkimisesta johtuvat kustannukset huomioonotettuina, 804,000 mk, jotka saadaan etukäteen käyttää kuluvana vuonna; sekä

että rakennushankkeen toteuttaminen jätetään kaupunginhallituksen tarkoitusta varten asetettavalle rakennustoimikunnalle. Merkittäköön vielä, että määrärahan supistus 950,000 mk:sta 804,000 mk:aan johtui kaupunginvaltuustossa siitä, että kaupunginhallitus esityksestä antamassaan lausunnossa oli katsonut, että tarkoitukseen voitiin käyttää laitokselle myönnetty 146,000 mk:n suuruinen palovahingonkorvaus, niin myös, että kaupunginhallitus heinäkuun 10 p:nä 1942 määräsi rakennustoimikuntaan huoltolautakunnan esittämät henkilöt oikeuttaen toimikunnan vapaasti kaupunginvaltuuston päätöksen puitteissa päättämään rakennustavasta, hankkimaan työ- ja rakennuspiirustukset sekä ottamaan sihteerin. Rakennustoimikunnan puheenjohtaja ja jäsenet oikeutettiin samalla kantamaan rakennusmäärärahasta palkkiota 200 mk kokousta kohden.

Tervalammen työlaitoksella sattuneen tulipalon johdosta laitoksen johtokunta helmikuun 27 p:lle päiväämällään kirjelmällä esitti huoltolautakunnan hallinto-osastolle, että osasto tekisi kaupunginhallitukselle esityksen, että Tervalammen työlaitoksen kuolleesta irtaimistosta vakuutettaisiin laitoskalusto ja maatilankalusto täyteen kalustoluetteloarvoonsa sekä vilja- ja rehuvarastoista viljankuivaus- ja lajitteluhuoneessa, puimahuoneessa ja viljamakasiinissa säilytettävät vilja- ja rehuvarastot siihen arvoon, mikä niillä varastojen suurimmillaan ollessa saattoi olla, niin myös, että vakuuttaminen jätettäisiin kiinteistötoimiston talo-osastolle, joka huolehti myös rakennusten vakuuttamisesta. Hallinto-osasto hyväksyi johtokunnan esityksen kokouksessaan maaliskuun 3 p:nä ja toimitti asian välittömästi kaupunginhallituksen ratkaistavaksi. Kokouksessaan maaliskuun 13 p:nä kaupunginhallitus päätti, hallinto-osaston esityksen hyväksyen, että Tervalammen työlaitoksen kuolleesta irtaimistosta vakuutetaan laitoskalusto 431,000 mk:n ja maatilan kalusto 550,000 mk:n arvosta sekä vilja- ja rehuvarastoista viljankuivaus- ja lajitteluhuoneessa, puimahuoneessa ja viljamakasiinissä säilytettävät vilja- ja rehuvarastot 600,000 mk:n arvosta, niin myös, että vakuutuksen ottaminen annetaan kiinteistölautakunnan huolehdittavaksi. Merkittäköön vielä, että kaupunginhallitus ilmoitti myöhemmin maaliskuun 27 p:n kokouspöytäkirjan otteella, että kaupunginhallitus oli muuttanut edellä selostetun päätöksensä siten, että kysymyksessä olleen palovakuutuksen ottamisesta oli Tervalammen työlaitoksen johtokunnan itsensä huolehdittava.

Kuten v:n 1940 toimintakertomuksesta käy selville, huoltolautakunnan hallinto-osasto kokouksessaan joulukuun 27 p:nä 1940 käsitteli kunnalliskodin johtokunnan saman kuukauden 20 p:lle päiväämän kirjelmän, joka koski kunnalliskodin haaraosaston perustamista Puodinkylän kartanon päärakennukseen 60 hoidokkia varten helmikuun 1 p:stä lukien, koska sotasiirtolaisten yhteiskunnallisesta huollosta annettu laki oli tehnyt kunnalliskodin hoidokkisijat riittämättömiksi. Hallinto-osasto päättikin anoa sanotun kartanon luovuttamista huoltolautakunnan käyttöön mainittua tarkoitusta varten sekä samalla 121,000 mk:n suuruista määrärahaa osaston henkilökunnan palkkauksiin käytettäväksi v:n 1941 aikana, ja kokouksessaan tammikuun 15 p:nä kaupunginvaltuusto, kaupunginhallituksen esityksestä, myönsi anotun määrärahan, joten haaraosasto voitiin avata. Merkittäköön lisäksi, että sosiaaliministeriö ilmoitti maaliskuun 8 p:lle päiväämällään kirjeellä hyväksyneensä Puodinkylän haaraosaston ministeriön tarkastettavaksi alistetun käyttösuunnitelman helmikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrättiin. Tässä yhteydessä mainittakoon vielä, että kaupunginhallituksen yleisjaosto ilmoitti otteella kokouspöytäkirjastaan tammikuun 9 p:ltä päättäneensä, tehdystä anomuksesta, myöntää huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 48,000 mk:n suuruisen määrärahan erinäisten viranhaltijain palkkaamiseksi kunnalliskotiin järjestetylle sotasiirtolaisten osastolle.

Sen jälkeen kuin maamme kesäkuulla joutui uudelleen sotaan itäistä naapuriaan vastaan siirrettiin jo aikaisemmin valmistetun suunnitelman mukaisesti huomattava osa kunnalliskodin hoidokeista Mäntsälän ja Pornaisten pitäjiin sekä Tervalammen työlaitokseen Vihdin pitäjään turvaan mahdollisilta pommituksilta. Toimenpide kävi välttämättömäksi myös sen vuoksi, että sotilasviranomaiset ottivat useampia kunnalliskodin paviljonkeja majoitustarkoituksiinsa. Hoidokkien palautus toimitettiin syksyllä ilmojen kylmetessä vähitellen, koska hoidokkimajoitukseen käytetyt koulut oli saatava avatuiksi ja muut majoituspaikat eivät soveltuneet talviasunnoiksi. Evakuoimiskulut suoritettiin kaupunginhallituksen luvalla kunnalliskodin määrärahoista ja hoitohenkilökuntana oli evakuointimajapaikoissa kunnalliskodin henkilökuntaa.

Kuten edellisen vuoden toimintakertomuksessa mainittiin, ryhtyi huoltolautakunnan hallinto-osasto jo v. 1940 erinäisiin toimenpiteisiin naistyöttömyyden torjumiseksi ja sen seurausten lievittämiseksi kaupungissa. Niinpä hallinto-osasto käsitteli joulukuun 27 p:nä 1940 työtupien johtokunnan esityksen 655,000 mk:n suuruisen määrärahan anomisesta työtupien alaosaston toiminnan jatkamiseksi talvella 1941 200 työttömälle naiselle päättäen tehdä siitä esityksen kaupunginhallitukselle. Otteella pöytäkirjastaan tammikuun 9 p:ltä kaupunginhallituksen yleisjaosto ilmoittikin myöntäneensä työtupien C-osaston alaosaston toiminnan järjestämistä varten 200 työttömälle naiselle, siitä laaditun suunnitelman mukaisesti, tammikuun 13 p:n ja toukokuun 15 p:n väliseksi ajaksi 500,000 mk pääluokkaan Erinäiset sosiaaliset tehtävät sisältyvistä käyttövaroistaan naisten opinto- ja ammattikursseja varten ja 155,000 mk samaan pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan työttömyyden varalta. Otteella pöytäkirjastaan toukokuun 15 p:ltä kaupunginhallitus ilmoitti huoltolautakunnalle päättäneensä kehoittaa kiinteistölautakuntaa ja yleisten töiden lautakuntaa viipymättä aloittamaan eräitä työttömyystöitä sekä Tuloa tuottamattomat pääomamenot nimiseen pääluokkaan sisältyvistä

käyttövaroistaan työttömyyden lieventämiseksi myöntää kiinteistölautakunnan käytettäväksi 150,000 mk ja yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 10,000 mk, ja käsiteltiin tämä ilmoitus huoltolautakunnan hallinto-osaston kokouksessa kesäkuun 9 p:nä merkitsemällä se tiedoksi sekä työttömyyshuoltokanslian tietoon saatettavaksi. Kokouksessaan kesäkuun 9 p:nä hallinto-osasto, jolle työttömyyshuoltoasiat ohjesäännön mukaan kuuluvat, käsitteli myös kaupunginkanslian toukokuun 16 p:lle päiväämän lähetteen, jolla toimenpidettä varten oli huoltolautakunnalle toimitettu kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön lääninhallituksille ja kaikille kunnille osoittama kiertokirje toukokuun 8 p:ltä n:o 14, jossa kiinnitettiin huomiota eräisiin käytännöllisiin toimenpiteisiin varauduttaessa kesään ja kesän kuluessa seuraavan talven naistyöttömyyden torjuntaan; ja päätti osasto merkitä kiertokirjeen tiedokseen sekä työttömyyshuoltokanslian ja työtupien johtokunnan tietoon saatettavaksi. Kokouksessaan lokakuun 13 p:nä hallinto-osasto käsitteli työtupien johtokunnan lokakuun 2 p:lle päiväämän kirjelmän, jossa johtokunta ilmoitti ajan voittamiseksi kääntyneensä suoraan kaupunginhallituksen puoleen esityksellä, että työtupien C-osaston yhteyteen järjestettäisiin alaosasto, jossa 100 työttömälle naiselle voitaisiin järjestää työttömyystöitä lokakuun 13 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi. Johtokunnan suorittamien laskelmien mukaan olisivat alaosaston menot tulleet nousemaan 285,000 mk:aan arvioitujen tulojen ollessa vain 20,000 mk. Hallinto-osasto päätti hyväksyä johtokunnan toimenpiteen. Johtokunnan esitys ei kuitenkaan saavuttanut kaupunginhallituksen hyväksymistä, vaan saatiin sensijaan otteella kaupunginhallituksen pöytäkirjasta lokakuun 23 p:ltä ilmoitus, että kaupunginhallitus oli päättänyt sijoittaa n. 120 työtöntä naista halkotöihin (purkaus- ja kuljetustöihin) ja taata jokaiselle naiselle 50 mk:n päivätulon 6 tunnin työstä, edellyttäen, että työ suoritettiin urakkatyönä, vahvistetun taksan mukaan; ja oli työvoima asetettava Helsingin suojeluskuntapiirin liikennetoimiston käytettäväksi ja varat osoitettava Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimiseen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta.

Henkisen alan työttömien aseman helpottamiseksi kaupunginhallitus oikeutti, tehdyistä esityksistä, huoltolautakunnan edelleen kertomusvuonna pitämään palveluksessaan virastovaratyöntekijöitä, joiden ottamisessa ja heille maksettavissa palkoissa sekä perhelisissä oli noudatettava annettuja ohjeita ja määräyksiä.

Kokouksessaan marraskuun 3 p:nä hallinto-osasto käsitteli kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön lokakuun 27 p:lle päiväämän kirjelmän, joka koski paikallislisän maksamista myös niille Helsingin kaupungin työvoimalautakunnan välityksellä työmaalle lähetetyille perheellisille työntekijöille, jotka työskentelivät työmailla, joilla sovellettiin puolustusministeriön linnoitusosaston töitä varten vahvistettuja palkkamääräyksiä, ollen paikallislisän suuruus 10 mk kutakin päivää kohden; ja päätti osasto merkitä kiertokirjeen sekä huoltotoimen toimitusjohtajan sen johdosta virkailijakunnalle lähettämän ohjekirjelmän tiedokseen.

Kuten aikaisemmissa toimintakertomuksissa on mainittu, Pelastusarmeija on jo useina talvina ylläpitänyt kaupungissa kodittomien miesten lämmittelytupaa, jossa kävijöille samalla on tarpeen mukaan annettu lämmintä ruokaa. Tätä toimintaa, jonka avulla on pyritty torjumaan kerjuuta sekä toimettomien henkilöiden oleskelua rautatieaseman y.m. julki-

ten rakennusten eteishalleissa ja yksityisten talojen porraskäytävissä, kaupunki on, huoltolautakunnan hallinto-osaston suosituksesta, kertomusvuoden kuluessa edelleen tukenut myöntämällä tarkoitusta varten talvikuukausiksi apurahoja.

Kokouksessaan maaliskuun 3 p:nä hallinto-osasto käsitteli kaupunginkanslian helmikuun 20 p:lle päiväämän lähetteen, jossa huoltolautakunnalta pyydettiin lausuntoa lähetettä seuranneessa Uudenmaan lääninhallituksen helmikuun 17 p:nä antamassa välipäätöksessä mainitusta Suomen aseveljien liiton pääministerille osoittamasta kirjelmästä tammikuun 20 p:ltä, mikä koski sanotun liiton ehdotusta vapaan huoltotoiminnan keskittämiseksi. Hallinto-osasto hyväksyi sellaisenaan huoltotoimen toimitusjohtajan laatiman ehdotuksen kaupunginhallitukselle asiassa annettavaksi lausunnoksi, jossa torjuttiin aseveliliiton jyrkät ehdotukset ja puollettiin keskityksen aikaansaamista jo aloitetulla linjalla.

Hallinto-osasto käsitteli kokouksessaan toukokuun 5 p:nä kaupunginkanslian toukokuun 2 p:lle päiväämän lähetteen, jossa pyydettiin lausuntoa lähetettä seuranneesta Helsingin vapaan huollon keskuksen anomuksesta, että keskukselle myönnettäisiin v. 1941 kaupungin varoista 30,000 mk:n suuruinen apuraha käytettäväksi keskuksen huoneistosta aiheutuvien vuokramenojen peittämiseen, mitkä menot kuukaudelta olivat 2,500 mk; ja hallinto-osasto päätti puoltaa anomusta, koska keskuksen toiminnasta oli erittäin suurta taloudellistakin hyötyä kaupungin lakisääteiselle huoltotoiminnalle ja koska keskuksen toiminnan jatkuminen vallitsevissa oloissa oli välttämättömän tarpeen vaatima.

Sen jälkeen kuin liikevaihtovero oli säädetty tuli päiväjärjestykseen kysymys siitä, oliko huoltolautakunnan alaisten työtupien maksettava liikevaihtoveroa myöskin niissä tapauksissa, jolloin työtuvat luovuttivat tuotteitaan huoltolautakunnan toimesta jaettavaksi luontoisavustuksena köyhäinhoidon nauttijoille sekä kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 p:nä 1926 annetun lain 20 §:n mukaisesti Helsingin kaupungin kansakoulujen varattomille oppilaille. Huoltotoimen toimitusjohtaja teki asiassa kaupunginhallituksen kehoittaman esityksen valtiovarainministeriölle, mutta toukokuun 15 p:nä antamallaan päätöksellä ministeriö hylkäsi esityksen vapautuksesta maksaa mainituissa tapauksissa liikevaihtoveroa. Asia käsiteltiin lopullisesti hallinto-osaston kokouksessa joulukuun 1 p:nä ja päätti osasto merkitä valtiovarainministeriön päätöksen asiassa tiedokseen sekä työtupien johtokunnan tietoon saatettavaksi.

Kokouksessaan toukokuun 5 p:nä hallinto-osasto käsitteli huoltotoimen toimitusjohtajan selostuksen niistä toimenpiteistä, joihin hän oli ryhtynyt niiden vuokravelkojen järjestelyksi, joita sodan aikana oli kertynyt erinäisille henkilöille. Toimitusjohtaja ilmoitti jo tammikuun 26 p:nä 1940 lähettäneensä kaupunginjohtajalle ja kaupungin rahatoimenjohtajalle sekä sen lisäksi sosiaaliministeriölle ja kansanhuoltoministeriölle promemorian, joka koski siirtoväkeen kuuluneiden henkilöiden vuokrasopimuksia ja maksamattomia vuokria. Promemoriassa oli samalla kosketeltu sodanvaaran ja sodan johdosta asunnoistaan maaseudulle pakollisetti siirrettyjen tai viranomaisten kehoitusta noudattaen vapaaehtoisesti siirtyneiden vuokrasopimuksia ja vuokravelkoja sekä yleensä että myös niiden henkilöiden osalta, jotka evakuoinnin tapahtuessa nauttivat köyhäinhoitoa m.m. asuntovuokran muodossa; ja oli promemoriassa jo silloin huomautettu, ettei ollut mahdollista ryhtyä köyhäinhoitotoimin suorittamaan viimeksi mainittujen

avustettujen vuokranantajille näiden vaatimia vuokria siltä ajalta, jonka siirtoväki oli oleskellut toisen kunnan alueella joko kansanhuollon tai köyhäinhoidon varassa, koska köyhäinhoitolain mukaan köyhäinhoidon antaminen kuului oleskelukunnalle ja koska köyhäinhoidon antamisen edellytyksenä oli m.m., ettei avustuksen pyytäjä muulla tavalla voinut saada tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa, mikä mainittuna aikana kansanhuollosta annettujen määräysten mukaan oli, erinäisin edellytyksin, mahdollista; ja oli promemoriassa lisäksi osoitettu, että siirtoväen vuokrien maksaminen heidän jättämiensä asuntojen vuokranantajille olisi vienyt siihen nurinkurisuuteen, että samat henkilöt olisivat samalla kertaa esiintyneet köyhäinhoidon ja m.m. vuokra-avustuksen nauttijoina kahdessa eri kunnassa, kotipaikkakunnassaan ja oleskelukunnassaan, mikä olisi ollut köyhäinhoitolain vastaista, niin myös että maksamattomien vuokrien suorittaminen köyhäinhoidon toimesta olisi antanut aiheen sellaiseen harhakäsitykseen, että huoltolautakunta oli velvollinen vastaamaan aikanaan avustamiensa takautuvista vuokraveloista, mistä taasen olisi johtunut arvaamattoman raskaita seuraamuksia. Promemoriassa oli näillä perusteilla kiinnitetty huomiota niihin vakaviin seurauksiin, joita mainitunlaisesta asiantilasta oli koituva köyhäinhoidolle ja vuokranantajille sekä sodassa oleville ja pakollisesti siirretyille vuokranottajille, sekä pyydetty asian selvitykseksi toimenpiteitä. Toimitusjohtaja edelleen selosti, että valtiovalta oli sen jälkeen ryhtynyt toimenpiteisiin sodassa olevien reserviläisten ja nostomiesten sotapalvelusaikana syntyneiden vuokravelkojen järjestelyksi ja oli tarkoitusta varten myönnetty syksyllä 1940 15 milj. markan suuruinen määräraha käytettäväksi marraskuun 7 p:nä 1940 annetussa ja joulukuun 2 p:nä 1940 muutetussa valtioneuvoston päätöksessä määrätyllä tavalla, mutta oli mainittu järjestely rajoittunut koskemaan ainoastaan sotapalveluksen johdosta syntyneitä vuokravelkoja, samalla kuin siirtoväen vuokravelat olivat jääneet asianomaisten itsensä hoidettaviksi, joten kokonaan varattomien ja ansiotuloja vailla olevien osalta vuokravelat olivat tietenkin jääneet maksamatta ja tällaiset henkilöt siitä johtuvien seuraamusten uhan alaisiksi, niin että heitä saattoi kohdata häätö milloin tahansa. Häätö ei välttämättä johtanut normaaliaikoina sosiaalisessa mielessä kriitillisiin tilanteihin, eikä varsinkaan, jos oli olemassa sellainen asuntoreservi, että niillekin, joiden tarpeenmukaisesta elatuksesta ja hoidosta köyhäinhoidon oli vastattava, voitiin ajanhukatta hankkia katto pään päälle, mutta missä asuntoreservi oli käytännöllisesti katsoen olematon, siellä muodostui tilanne lukuisten häätöjen tapahtuessa erittäin vakavaksi. Pääkaupunki oli joutunut tällaiseen tilanteeseen, vieläpä kaupungin omassa hallinnassa olevien asuinhuoneistojen kohdalta, minkä vuoksi huoltotoimen toimitusjohtaja oli huhtikuun 29 p:lle päiväämässään kirjelmässä kiinnittänyt asiaan kaupunginhallituksen huomiota ja siinä maininnut, että täkäläisissä kunnallisissa työväenasunnoissa asui parhaillaan 199 perhettä, joilla oli vuokravelkaa ja jotka joko evakuoinnin alkaessa tai kirjelmän lähettämisen aikana olivat saaneet köyhäinhoitoa. Mainittujen perheiden vuokravelat nousivat kirjelmään liitetyn luettelon mukaan yhteensä 184,292 mk:aan, ja oli näitä edellä mainituista syistä syntyneitä vuokravelkoja kiinteistötoimiston taloosasto ryhtynyt perimään. Kun siinä ei ollut onnistuttu, oli kyseisiä perheitä sanottu irti asunnoistaan, joten heitä uhkasi häätö, jonka tapahtuessa perheet saattoivat jäädä kadulle, koska huoltolautakunnalla ei ollut mahdollisuuksia hankkia heille uusia asuntoja, vaikka heidän hädänalainen asemansa

oli todettavissa. Toimitusjohtaja oli tämän nojalla kirjelmässään esittänyt, että mahdolliset häädöt oli tavalla tai toisella saatava ehkäistyksi ainakin kaupungin itsensä omistamien asuntojen osalta. Siihen nähden, millä keinoin häädöt oli ehkäistävä, toimitusjohtaja oli kirjelmässään katsonut mahdottomaksi sellaisen menettelyn, että huoltolautakunta ryhtyisi maksamaan kyseisiä takautuvia vuokravelkoja kiinteistötoimiston talo-osastolle, koska sadat, ehkäpä tuhannetkin muut vuokravelalliset ja heidän yksityiset vuokranantajansa sen jälkeen, jopa täydellä syyllä, katsoisivat köyhäinhoidon velvollisuudeksi järjestää heidänkin vuokrasuhteensa samalla tavalla. Kun näin oli asianlaita, toimitusjohtaja oli kirjelmässään kaupunginhallitukselle lausunut katsovansa puolestaan häätöjen välttämiseen nähden mahdolliseksi vain sellaisen menettelyn, että kaupunki työväenasuntoihinsa nähden ottaisi vuokravelat vahingokseen kussakin sellaisessa tapauksessa, jossa kiinteistötoimiston talo-osasto yksityiskohtaisen tutkimuksen nojalla toteaisi velallisen kykenemättömäksi vuokravelan suoritukseen, hänen halustaan riippumatta, niin että tällaiset perheet saisivat jäädä asuntoihinsa, mutta oli toimitusjohtaja samalla huomauttanut, että saattaisi olla harkittua toimia siten, että samalla kuin häätötoimenpiteet hetimmiten määrättäisiin keskeytettäviksi, talo-osastolle ei vielä samalla osoitettaisi määrärahaa vuokravelkojen tileistä poistamiseksi, vaan olisi sen jatkuvasti, olosuhteiden salliessa, koetettava vähissäkin erin periä vuokrajäämiä ainakin niiltä, jotka eivät parhaillaan saaneet köyhäinhoitoa, joten menetellen vältyttäisiin tekemästä seurauksiltaan epäilyä herättävää ennakkopäätöstä eikä heikennettäisi asianomaisten velvollisuudentuntoa. Määrärahaa jäämien poistamiseksi olisi kuitenkin myönnettävä myöhemmin sitä mukaa kuin kävisi ilmeiseksi, ettei jäämiä voitu saada perityksi kohtuullisessa ajassa. Hallinto-osasto hyväksyi toimitusjohtajan toimenpiteet asiassa päättäen merkitä ne pöytäkirjaan tiedokseen. Merkittäköön vielä, että pääasiassa näitä menetelmiä noudattaen asia järjestettiinkin.

Kokouksessaan maaliskuun 3 p:nä hallinto-osasto käsitteli ja hyväksyi sellaisenaan huoltotoimen toimitusjohtajan ehdotuksen, että osasto tekisi kaupunginhallitukselle esityksen, että kaupunginhallitus asettaisi niin pian kuin mahdollista komitean laatimaan perustellut ehdotukset sellaisiksi muutoksiksi kaupungin huoltotoimen hallinto-organisatioon ja sitä järjestäviin säännöksiin ja määräyksiin, kuin mitkä osoittautuivat tarpeen vaatimiksi kaupunkiin kohdakkoin tapahtuvaksi suunnitellun alueliitoksen johdosta, niin myös ehdotukset niiksi muiksi toimenpiteiksi, jotka huoltotoimen tarkoituksenmukaista hoitoa varten näyttivät liitoksen johdosta tarpeellisilta, sekä että täten asetettava komitea oikeutettaisiin jakautumaan tarpeen vaatiessa, jaostoihin, kuulemaan asiantuntijoita, hankkimaan, jos se osoittautui välttämättömäksi, myös korvausta vastaan tilastollisia y.m. tietoja ja selvityksiä sekä ottamaan itselleen sihteerin ja mahdollisesti tarvittavat apusihteerit. Otteella maaliskuun 13 p:n pöytäkirjastaan kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä asettaa sanotun komitean esitettyine valtuuksineen, paitsi että kustannuksista oli tehtävä esitys kaupunginhallitukselle, sekä valinneensa komitean jäseniksi insinööri F. Kreanderin, toimittaja R. Paasion, toimitusjohtaja B. Sarlinin, tuomari A. Simosen, tuomari O. Toivolan, filosofianmaisteri G. Gauffinin ja rouva M. Salmela-Järvisen, joista toimitusjohtaja Sarlin samalla määrättiin komitean puheenjohtajaksi.

Merkittäköön vielä, että huoltotoimen toimitusjohtaja joutui kertomusvuoden kuluessa antamaan virkailijakunnalle sarjan ohjaavia kiertokirjeitä, joiden lähempi selostaminen paisuttaisi kertomuksen liian laajaksi, niin myös, että lukuisat huoltolautakunnan alaiset viranhaltijat joutuivat uuden sodan puhjettua jälleen astumaan puolustusvoimien riveihin. Vakansseja ei täytetty viransijaisilla kuin harvoissa poikkeustapauksissa, vaan suorittivat kotirintamalle jääneet omien virkatehtäviensä ohella myös rintamalla olevien virkatehtävät, joten menetellen kaupungille säästyi huomattavia rahasummia.

D. Katsaus huoltoviraston toimintaan

Virkailijat. Huoltoviraston virkailijakunta on sodan johdosta kärsinyt raskaan menetyksen irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian esimiehen E. Rikkosen kaaduttua rintamalla syyskuun 18 p:nä. On paikallaan mainita, että hän toimi sanotun kanslian esimiehenä sen perustamisesta lähtien ja myötävaikutti ansiokkaalla tavalla kanslian työn organisoimiseen ja kyseisen huollonalan kehittämiseen.

Kansliatyö. Huoltoviraston yleisestä toimistosta lähetettiin kertomusvuonna yhteensä 6,994 kirjelmää, johon ei sisälly irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian kirjeenvaihto. Niistä tuli keskuskanslian osalle 3,216, rekisterikanslian osalle 1,391, köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokanslioiden osalle 1,446 ja työttömyyshuoltokanslian osalle 941.

Köyhäinhoidon saamista koskevia anomuksia tehtiin köyhäinhoitoa varten asetettuihin huoltokanslioihin yhteensä 43,949. Niistä valmisteli I kanslia 6,308, II kanslia 6,753, III kanslia 5,790, IV kanslia 5,456, V kanslia 6,140, VI (laitos-) kanslia 6,287 ja VII kanslia 7,215. Lisäksi käsiteltiin rekisterikansliassa sairaaloiden maksusitoumusanomuksia 5,274. Kunnalliskotiin ja työlaitokseen pääsyä koskevia anomuksia jätettiin 270 ja niistä hyväksyttiin 243.

Köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa käsiteltyjen asioiden kokonaislukumäärä oli yhteensä 200,098, joista I kansliassa 26,667, II:ssa 28,988, III:ssa 36,206, IV:ssä 22,158, V:ssä 27,277, VI:ssa (laitoskansliassa) 25,790 ja VII:ssä 33,012. Näiden kanslioiden kodissakävijät suorittivat yhteensä 43,961 kotikäyntiä jakautuen eri kanslioihin kuuluvien valvontapiirien kesken siten, että I kanslian osalle tuli 6,533, II:n 6,793, III:n 5,714, IV:n 5,456, V:n 6,202, VI:n (laitoskanslian) 6,029 ja VII:n 7,234. Kanslianesimiehet toimittivat edellisten lisäksi yhteensä 1,116 tarkistuskäyntiä avunsaajain luona. Köyhäinhoidon diakonissat suorittivat erityisissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä, sairaita tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonissojen tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 24,148.

Huoltoviraston keskuskanslia sijaitsi edelleen vuokrahuoneistossa Siltasaarenkadun talossa n:ot 3—5. Köyhäinhoitoa varten asetetut huoltokansliat pidettiin avoinna arkipäivisin klo 9—14 paitsi lauantaisin ja juhlaaattoina klo 9—13.

Rekisterikansliassa hoidetun avunsaajain keskusrekisterin henkilökorttien lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 4,375 uudella kortilla ja sisälsi rekisteri vuoden päättyessä 122,898 korttia. Henkilöasiakirjavihkojen eli n.s. aktien luku kasvoi 6,292:lla ja oli niiden kokonaismäärä vuoden lopussa 121,031. Rekisteristä annettiin avunanojia koskevia tietoja viran-

omaisille, avustusjärjestöille ja yksityisille 3,295 tapauksessa. Erikseen pidetyssä sairaalahoito- ja lääkekortistossa oli kertomusvuonna n.s. eläviä kortteja 7,497. Uusia avustuskortteja annettiin kansliasta 1,985. Näiden tehtävien ohella annettiin kansliasta kirjallisesti verotusvalmisteluvirastolle sen pyytämät tiedot 8,195 avunsaajasta. Kansliassa vastaanotettiin vuoden kuluessa 3,181 sairaalahoitoa koskevaa anomusta; niistä annettiin 1,467 tapauksessa maksusitoumus sairaaloihin, 717 tapauksessa varattomuustodistus ja 997 anomusta evättiin. Kodissakävijäin käyntejä aiheutui näistä tapauksista yhteensä 3,625. Rekisterikanslian tehtäviin on lopuksi kuulunut huoltotoimintaa valaisevien tilastollisten katsausten laatiminen ja niiden aineiston kokoaminen sekä kaupungin ja valtion tilastoja varten tarpeellisten ensitietojen kerääminen ja asianomaisille viranomaisille toimittaminen.

Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian kansliatyön määrä selviää vain osittain tilastonumeroiden avulla. On nimittäin otettava huomioon, että ne tutkimukset, jotka kohdistetaan jokaisen kanslian tietoon tulleen henkilön elämäntapaan ja olosuhteisiin ennen kuin häneen voidaan ryhtyä soveltamaan lain edellyttämiä huoltotoimenpiteitä, ovat perusteellisempia ja suuritöisempiä kuin esim. köyhäinhoitotapauksissa.

Uusia alkoholistitapauksia ilmoitettiin kertomusvuonna kansliaan tai muuten tuli sen tietoon kaikkiaan 489 ja irtolaistapauksia 211. Kun näiden lisäksi edelliseltä vuodelta jääneitä tapauksia oli vielä tutkimatta, saivat kodissakävijät kertomusvuonna tutkittavaksi kaikkiaan 3,511 tapausta. Alkoholisteihin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 248, valvonta- ja jatkovalvontapäätöksiä 99, jälkivalvontapäätöksiä 11 ja huoltolaan lähettämisesityksiä 21. Irtolaisiin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 232, valvonta- ja jatkovalvontapäätöksiä 127, jälkivalvontapäätöksiä 80, työlaitokseen lähettämispäätöksiä 85 ja pakkotyöhön määräämispäätöksiä 21. Tarkempi selvitys vuoden aikana alkoholistihuollossa olleista henkilöistä, luvultaan 438 ja irtolaishuollossa olleista, luvultaan 691, on edempänä s. (69*—84*). Kansliasta lähetettiin 2,845 ja sinne saapui 3,452 kirjelmää.

Asiamiestoimiston viiden eri kanslian tehtävät on v:n 1938 kertomuksessa tarkemmin selostettu, joten tässä esitetään vain kertomusvuoteen kohdistuvia numerotietoja niiden kansliatoiminnasta. Asiamiestoimiston yleiskanslian monihaaraisista yleisluontoisista tehtävistä ei kuitenkaan asian laatuun katsoen ole esitettävissä tilastonumeroita.

Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-kanslia esitti toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia kaikkiaan 3,251 avunsaajapäähenkilöä koskevassa tapauksessa, joista 2,802 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomusvuonna vireillepantuja uusia tapauksia 906, joista 801 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireillä olevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitetyiksi 1,482 tapausta, joista 1,350 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan. Kansliaan saapui kirjelmiä 8,685 ja niitä lähetettiin 11,757.

Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-kansliaan saapui vuoden varrella toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka huoltolautakuntien antaman hoidon osalta koskivat 1,935 eri päähenkilöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 2,943:een. Lisäksi suoritti kanslia alkoholisti- ja irtolaislakien nojalla alkoholistihuoltoloissa ja työlaitoksissa hoidettujen henkilöiden kustannusten perimisiä

kunnilta ja valtiolta. Kirjelmiä saapui kansliaan 7,770 ja niitä lähetettiin sieltä 4,216.

Valtiontapausten eli D-kanslia haki korvauksia valtiolta köyhäinhoitolain nojalla annetusta huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, kaikkiaan 895 eri henkilöä koskevassa tapauksessa, ja koski niistä 831 huoltolautakunnan, 53 lastensuojelulautakunnan ja loput 11 molempien antamaa avustusta. Näiden lisäksi kanslia haki valtiolta korvausta lautakunnan 60 henkilölle antamasta ammattiopetusavustuksesta ja 23 raajarikolle lautakunnan toimesta hankitusta proteesista; näistä hylättiin 7 ammattiopetustapausta ja 2 proteesianomusta sekä 9 proteesianomusta jäi vuoden vaihteessa ratkaisemattomaksi. Kansliaan saapui 6,262 ja sieltä lähetettiin 3,412 kirjelmää.

Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-kanslia velkoi yksityisiltä elatusvelvollisilta korvausta 26,373 avunsaajapäähenkilölle annetusta avusta, joista 23,636 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa (niistä 23,430 köyhäinhoitoa, 103 alkoholistihuoltoa ja103 sotasiirtolaishoitoa) sekä loput 2,737 lastensuojelulautakunnan antamaa hoitoa. Uusia tapauksia oli kokonaismäärästä 2,567, joista 2,177 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 3,997 tapausta, niistä huoltolautakunnan 3,822 ja 175 lastensuojelulautakunnan. Kansliaan saapui 14,690 kirjelmää ja sieltä lähetettiin 30,388 kirjelmää.

Työlaitokseen kanslia lähetti työllään annettua köyhäinhoitoa korvaamaan 126 miestä ja kunnalliskotiin 8 naista.

Asiamiestoimiston järjestysmiehet tekivät kertomusvuonna toimiston asioissa viraston ulkopuolella yhteensä 11,757 käyntiä, joista 3,541 eri virastoihin, 7,923 elatusvelvollisten ja avunsaajain asuntoihin näiden kutsumiseksi virastoon sekä 293 kuolin- ja vararikkopesien selvityksen y.m. tutkimuksien yhteydessä. Elatusvelvollisille ja avunsaajille ovat järjestysmiehet vielä lähettäneet 18,918 kirjeellistä kutsua.

Koko asiamiestoimiston lähettämien kirjelmien kokonaisluku oli 49,773 ja saapuneiden 37,407.

II. Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

A. Köyhäinhoitolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avunsaajia oli yhteensä 11,942 henkilöä eli 3.7 % kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä asukasluvusta vuoden lopussa. Miehiä oli näistä 4,298, naisia 7,213 ja alle 16 vuotiaita lapsia 431. Edelliseen vuoteen verrattuna oli kokonaislukumäärässä vähennystä 1,079 henkilöä eli 8.3 %.

Tilapäistä avustusta eli vain kotiavustusta alle 500 mk saaneita oli 2,482 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 1,154 henkilön eli 31.7 %:n vähennystä. Turvautuminen köyhäinhoitoapuun oli siis sekä varsinaisten että tilapäisten avunsaajien kohdalla tuntuvasti vähentynyt. Laskemalla molemmat edellä olevat avunsaajain ryhmät yhteen, saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 14,424 henkilöä.

Näiden lisäksi on kotiin annetuista varsinaisista kotiavustuksista välillisesti tullut osalliseksi 4,812 henkilöä, joista avunsaajain aviopuolisoita 1,421 ja lapsia 3,391. Laskemalla yhteen varsinaiset sekä tilapäisesti ja välillisesti avustetut, saadaan summaksi 19,236, joka henkilöluku osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osallisiksi tulleiden koko määrän.

Yllä mainittuihin lukuihin sisältymättöminä ryhminä on vielä mainittava muiden kuntien avustamat, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 1,935, sekä huoltotoimen varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 247 henkilöä.

Köyhäinhoitoavustusta nauttineiden henkilöiden lukumäärän kehitystä v. 1932—41 absoluuttisesti sekä suhteessa kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyyn kaupungin väestöön kunkin vuoden lopussa osoittaa seuraava vertailu:

	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
Varsinaiset avunsaajat ...	22,197	25,343	20,612	19,174	17,753	14,994	12,853	12,249	13,021	11,942
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	31,507	35,282	28,166	25,639	23,499	18,872	16,141	16,053	16,657	14,424
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut ...	45,168	50,939	39,346	35,555	32,446	25,420	21,019	20,425	21,527	19,236
	%:na väkiluvusta									
Varsinaiset avunsaajat ...	8.4	9.4	7.6	6.9	6.3	5.1	4.2	3.9	4.1	3.7
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	11.9	13.1	10.3	9.2	8.3	6.4	5.3	5.1	5.2	4.5
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	17.0	19.0	14.4	12.8	11.4	8.7	6.9	6.5	6.7	6.0

Kun yksityiskohtaisempia tilastotietoja kerätään vain tärkeimmästä avunsaajien ryhmästä, nimittäin varsinaisista avunsaajista, koskevat niinmuodoin kaikki seuraavat selvitykset yksinomaan näitä. Siten oli syntymäpaikkaa koskevan selvityksen perusteella kaikista varsinaisista avunsaajista 79.7 % syntynyt muulla paikkakunnalla [1]) kuin Helsingin kaupungissa. Maaseudulla oli syntynyt 60.6 %, maamme kaupungeissa 35.0 %, ulkomailla 4.1 % ja 0.3 %:n syntymäpaikka oli tuntematon. Erikseen miehistä, naisista ja alle 16 vuotiaista lapsista oli muualla kuin Helsingissä syntyneitä seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla [2]) kuin Helsingissä syntyneitä	3,258	6,166	94	9,518
%:na varsinaisista avunsaajista	75.8	85.5	21.8	79.7

Miltei tasan $^3/_4$ miehistä ja runsaasti $^4/_5$ naisista ei siis kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön. Sen sijaan alle 16 vuotiaista avustetuista oli melkein $^4/_5$ syntyisin helsinkiläisiä.

[1]) Tuntematon syntymäpaikka siihen luettuna.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 2,668 henkilöllä eli 22.3 %:lla varsinaisista avunsaajista, ja on tähän luettu myös ne henkilöt, joiden kotipaikkaoikeus oli selvittämättä tahi riidanalainen. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16 vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	884	1,643	141	2,668
%:na varsinaisista avunsaajista	20.6	22.8	32.7	22.3

Tämän avustettavien ryhmän suuruus ja prosenteissa laskettu osuus kaikista varsinaisista avustetuista oli v. 1932—41 seuraava:

	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku	5,395	5,174	3,934	3,727	3,370	2,795	2,597	2,715	2,921	2,668
%:na varsinaisista avunsaajista	24.3	20.4	19.1	19.4	19.0	18.6	20.2	22.2	22.4	22.3

Kertomusvuonna on siis niiden osuus, joiden kotipaikkaoikeus oli muualla kuin Helsingissä, pysynyt melkein ennallaan.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli useimmissa tapauksissa sairaus, kivulloisuus ja muu työkyvyttömyys, joiden osuus oli 51.2 %, (josta mielisairaus 15.6 %, tuberkuloosi 5.4 %, nivelreumatismi 1.3 %, tylsä- ja vähämielisyys 1.3 %, raajarikkoisuus 1.0 %, sokeus ja kuurous 0.4 % sekä muut sairaudet 26.2 %). Vanhuudenheikkous oli syynä 19.6 %:lla, työttömyys 15.7 %:lla, riittämätön ansio 3.1 %:lla, huolehtiminen aviottomasta lapsesta 3.0 %:lla, aviopuolison perheensä jättäminen 3.0 %:lla, perheen suurilukuisuus 0.7 %:lla, synnytys 1.0 %:lla ja aviopuolison kuolema 0.04 %:lla sekä tässä mainitsemattomat muut syyt 2.8 %:lla. Edelliseen vuoteen verraten pieneni työttömyyden suhteellinen osuus tuntuvasti, toisten ryhmien (mielisairauden, vanhuudenheikkouden ja muiden syiden) vastaavasti suurentuessa tai pysyessä miltei ennallaan. Miesten keskuudessa oli työttömyys ja tuberkuloosi useammin esiintyvänä avuntarpeen syynä kuin naisilla, prosenttiluvut olivat työttömyyden kohdalla miehillä 25.0 ja naisilla 10.1 sekä tuberkuloosin kohdalla miehillä 9.1 ja naisilla 3.3. Vanhuudenheikkoutta esiintyi sen sijaan naisilla (24.3 %) huomattavasti enemmän kuin miehillä (11.6 %). Muissa syyryhmissä ei yleensä sanottavia eroja eri sukupuolten kesken esiintynyt.

Kymmenvuotiskautena 1932—41 eri syyryhmien suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna vaihteli seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
Vanhuudenheikkous	7.1	8.1	9.6	10.3	11.1	13.7	17.4	18.7	18.5	19.6
Mielisairaus ja tylsämielisyys	8.0	7.0	9.4	10.4	11.3	13.5	15.9	16.8	15.2	16.9
Muut sairaudet [1]	33.9	25.1	30.0	33.3	35.2	41.7	40.8	38.7	34.7	34.3
Aviopuolison kuolema	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4	0.1	0.1	0.0
Perheen lukuisuus	1.0	0.9	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	0.8	0.7	0.7
Epäsosiaalinen elämäntapa [2]	6.3	6.3	6.7	6.5	6.5	5.4	6.3	5.9	6.5	7.3
Työttömyys	38.6	47.0	37.8	32.2	28.1	16.6	12.4	13.8	19.7	15.7
Muut syyt [3]	5.1	5.6	5.4	6.2	6.7	7.9	5.7	5.2	4.6	5.4
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16 vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli kertomusvuonna lapsen sairaus tai viallisuus 84.9 %:lla, sekä jokin vanhemmista johtuva syy 15.1 %:lla.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on lisäksi selvitetty avuntarpeen pääsyyn ohella vaikuttava lisäsyy, milloin se on katsottu niin merkittäväksi, että se oleellisesti vaikuttaa avuntarpeeseen. Huomioonotettava lisäsyy on tällöin esiintynyt 2,208 henkilön kohdalla, joista 792:lla työttömyys, 588:lla oma tai perheessä esiintynyt sairaus, kivulloisuus tai muuten vähentynyt työkyky, 241:llä riittämätön ansio, 73:lla oma tai aviopuolison juoppous sekä 61:llä muu epäsosiaalinen elämäntapa tai sen seuraus muiden lisäsyyryhmien ollessa vähäisiä.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan avunsaajat ovat laitoksissa olleita, yksityishoidossa olleita tai kotiavustusta saaneita, mutta on osa heistä kertomusvuonna saanut kahdessa tai kaikissa kolmessa muodossa annettua avustusta. Tämän mukaan jakautuvat varsinaiset avunsaajat seuraavalla tavalla:

	Miehiä	Naisia	Lapsia [4]	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1,414	2,297	322	4,033
» yksityishoidossa olleita	5	1	—	6
» kotiavustusta saaneita	2,021	3,950	16	5,987
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	858	963	93	1,914
Yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	—	1	—	1
Laitos- ja yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	—	1	—	1
Yhteensä	4,298	7,213	431	11,942

Jos avunsaajat ryhmitellään Suomen virallisessa köyhäinhoitotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan vain kolmeen ryhmään, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiavustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelma:

[1]) Tähän on luettu erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky. — [2]) Tähän on luettu avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous ja irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen tai synnytys. — [3]) Tähän on luettu riittämätön ansio, aviolapsen synnytys sekä muut sekalaiset syyt. — [4]) Kotiavustusta saaneisiin lapsiin nähden huomattakoon, että kotiavustus heidän kohdallaan on etupäässä käsittänyt heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä, sairaanhoitovälineitä t.m.s.

	Miehiä	Naisia	Lapsia [1])	Yhteensä
Laitoksissa olleita	2,272	3,261	415	5,948
Yksityishoidossa olleita	5	2	—	7
Kotiavustusta saaneita	2,021	3,950	16	5,987
Yhteensä	4,298	7,213	431	11,942

Laitoshoitoa joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiavustuksen ohella oli siis saanut 5,948 henkilöä eli 49.8 % varsinaisista avunsaajista (edellisenä vuonna 49.5 %), yksinomaan kotiavustusta 50.1 % (edellisenä vuonna 50.4 %), yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.1 % (edellisenä vuonna 0.1 %).

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus. Neljänä edellisenä vuonna aloitettua tutkimusta siitä, miten varsinaiset avunsaajat jakautuvat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan, on edelleen jatkettu. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota kertomusvuonna on keskeytymättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeytymättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta v:n 1941 aikana saaneista henkilöistä:

Avustus	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Säännöllinen	1,972	4,471	10	6,453
Lyhytaikainen	2,326	2,742	421	5,489
Yhteensä	4,298	7,213	431	11,942

Yli puolella eli 54.0 %:lla kaikista varsinaisista avunsaajista oli avustus ollut säännöllistä. Miehet ja naiset eroavat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä suurin osa eli 54.1 % sai lyhytaikaista, mutta naisista sitä vastoin suurin osa eli 62.0 % säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli etupäässä lyhytaikaista vain 2.3 %:n saadessa säännöllistä köyhäinhoitoavustusta. Edelliseen vuoteen verraten oli säännöllistä avustusta saaneiden prosenttiluku yleensä hieman suurentunut.

Edellä esitettyä jakoperustetta käyttäen on lisäksi otettu selvää, miten suuri osa varsinaisista avunsaajista on köyhäinhoidon vakinaisia asiakkaita. Tiedot on tällöin rajoitettu koskemaan viisivuotiskautta 1937—41 ja havainnot ovat seuraavat: uusia ensi kerran v. 1941 avustettuja henkilöitä oli 2,243, joista 341 heti joutui saamaan säännöllistä avustusta; koko viisivuotiskauden aikana säännöllisesti avustettuja oli 4,438 eli 37.2 % kaikista varsinaisista avunsaajista, ja on tätä ryhmää pidettävä köyhäinhoidon py-

[1]) Ks. s. 54*, alav. 4.

syvänä rasituksena; näiden lisäksi oli koko viisivuotiskautena avustettu vielä 2,823 henkilöä, mutta olivat he saaneet eräinä vuosina säännöllistä, eräinä taas lyhytaikaista tahi myös yksinomaan lyhytaikaista avustusta. Molempien viimeksi mainittujen ryhmien yhteissumma 7,261 osoittaa niiden henkilöiden määrää, jotka viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana enemmän tai vähemmän säännöllisesti olivat joutuneet turvautumaan köyhäinhoidon varsinaiseen avustukseen.

Avunsaajien siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta täyttäneet avunsaajat ryhmittyivät siten, että heistä oli naimattomia 46.7 %, naimisissa olevia 28.3 %, leskiä 19.4 % ja eronneita 5.6 %. Miehet ja naiset jakautuivat varsin eri tavoin siviilisäätyryhmiin: kun miehistä suurimman ryhmän muodostivat naimisissa olevat 49.3 %, naimattomien tehdessä 39.7 % ja leskien 6.2 %, oli naisista yli puolet, 50.9 %, naimattomia, runsas neljäsosa eli 27.2 % leskiä ja vain 15.8 % naimisissa olevia. Eronneita oli miehistä 4.8 % ja naisista 6.1 %, yhden naisen siviilisäädyn ollessa tuntematon.

Syntyperän mukaan oli alle 16 vuotiaista avunsaajista 311 eli 72.2 % aviosyntyisiä ja loput 120 eli 27.8 % aviottomia. Isä tai äiti oli kuollut 35 avustetulta lapselta ja 37:n isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä. Varsinaisista avunsaajista oli 96.4 % 16 vuotta täyttäneitä ja vain 3.6 % alle 16 vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakautuminen eri ikäryhmiin oli alla olevan taulukon mukainen:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16—19	99	2.3	142	2.0	241	2.1
20—29	498	11.6	874	12.1	1,372	11.9
30—39	1,144	26.6	1,184	16.4	2,328	20.2
40—49	912	21.2	1,061	14.7	1,973	17.2
50—54	386	9.0	604	8.4	990	8.6
55—59	332	7.7	637	8.8	969	8.4
60—69	559	13.0	1,372	19.0	1,931	16.8
70—	368	8.6	1,339	18.6	1,707	14.8
Yhteensä	4,298	100.0	7,213	100.0	11,511	100.0

Ikäryhmitys osoittaa, että 55 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia eli siis henkilöitä, joiden köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus ei enää muutu, oli 4,607 eli 40.0 % kaikista täysikasvuisista avunsaajista: naisten kohdalla tämä ryhmä oli 46.4 %, mutta miesten kohdalla vain 29.3 %. Nuoremmista ikäryhmistä esiintyvät suurimpina ryhmät 30—39 ja 40—49 tehden vastaavasti 20.2 % ja 17.2 %; miehistä kuului näihin ikäryhmiin huomattavasti suurempi osa kuin naisista, nimittäin ikäryhmään 30—39 26.6 % ja 40—49 21.2 %, naisista vastaavasti vain 16.4 % ja 14.7 %.

Avunsaajien ammatti. Täysikasvuiset avunsaajat jakautuivat eri ammattiryhmiin seuraavasti:

Ammatti	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	105	2.4	109	1.5	214	1.8
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	40	0.9	46	0.6	86	0.7
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	364	8.5	808	11.2	1,172	10.2
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	243	5.6	374	5.2	617	5.4
Tehdas- y.m ammattityöntekijöitä	1,800	41.9	1,685	23.4	3,485	30.3
Muita työntekijöitä	1,400	32.6	1,848	25.6	3,248	28.2
Merimiehiä ja kalastajia	68	1.6	21	0.3	89	0.8
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	80	1.9	103	1.4	183	1.6
Yksityisten palvelijoita	—	—	1,605	22.3	1,605	13.9
Muun elinkeinon harjoittajia	62	1.4	212	2.9	274	2.4
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	136	3.2	402	5.6	538	4.7
Yhteensä	4,298	100.0	7,213	100.0	11,511	100.0

Kuten edellisinäkin vuosina esiintyivät suurimpina ryhminä tehdas- y. m. ammattityöntekijät sekä muut työntekijät, joihin luetaan ammattitaidottomat aputyöntekijät y. m. s., ja kuului näihin kumpaankin ryhmään yhteensä lähes $^3/_5$ kaikista täysikasvuisista avunsaajista; erikseen miehistä oli näiden ryhmien osuus melkein $^3/_4$, naisista vajaa puolet. Huomattakoon vielä naisten kohdalla yksityisten palvelijoiden suhteellisen suuri ryhmä eli $^1/_5$ kaikista naispuolisista avustetuista.

Alle 16 vuotiaat lapset on ryhmitelty vanhempiensa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas- y. m. ammattityöntekijöitä 45.7 %, muita työntekijöitä 25.1 %, itsenäisiä liikkeenharjoittajia, liikeapulaisia ja työnjohtajia 13.5 %, yksityisten palvelijoita 10.2 %, muiden ammattiryhmien osuuden ollessa aivan vähäinen. Erikseen mainittakoon, että aviottomista lapsista oli 33.3 % yksityisten palvelijoiden lapsia.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloista taulukko-osaston alkuun liitetty selvitys osoittaa, että 4,234 avunsaajaa asui 1 huoneen asunnoissa, 1,347 2 huoneen asunnoissa sekä 269 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Asukkeina asui 1,914 ja yömajoissa 374 henkilöä; loput olivat koko vuoden laitoksissa tai olivat heidän asuntoolonsa tuntemattomia. Jos nämä laitoksissa olleet ja ne, joiden asuntooloista ei ole ollut tietoa, jätetään laskelman ulkopuolelle, voidaan todeta, että yhden huoneen asunnoissa asui 52.0 %, kahden huoneen 16.6 %, kolmen tai useamman huoneen asunnoissa 3.3 %, asukkeina 23.5 % sekä yömajoissa 4.6 % kaikista varsinaisista avunsaajista.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä tarkemmin selkoa eri avustusmuotoja käyttäen huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoitoa saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omissa laitoksissa olleista erikseen, yksityishoidossa olleista ja kotiavustusta saaneista.

Laitoshoito

Köyhäinhoitolain nojalla hoidettiin kaikista varsinaisista avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 2,272 miestä, 3,261 naista ja 415 alle 16-vuotiasta lasta eli kaikkiaan 5,948 eri henkilöä (edellisenä vuonna 6,448).

Laitoshuoltopäivien lukumäärä oli 1,067,902 (edellisenä vuonna 1,081,228), joten henkilöä kohden tuli keskimäärin 179.5 huoltopäivää (edellisenä vuonna 167.7). Keskimääräinen huoltopäiväluku nousi miesten kohdalla 170.2 päivästä 181.8:aan ja naisten kohdalla 179.4:stä 195.6:een, mutta aleni lasten kohdalla 43.7:stä 40.5:een. Seuraava taulukko osoittaa, miten hoidokit ja huoltopäivät jakautuivat erilaisten laitosten kesken:

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden ja heidän huoltopäiviensä luku [1]) v. 1941

16 vuotta täyttäneet

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**2,272**	**3,261**	**5,533**	**413,131**	**637,952**	**1,051,083**	**190.0**
Kaupungin omat laitokset	**2,054**	**2,455**	**4,509**	**385,866**	**541,082**	**926,948**	**205.6**
Huoltolautakunnan alaiset	*710*	*708*	*1,418*	*152,466*	*185,725*	*338,191*	*238.5*
Kunnalliskoti	455	708	1,163	93,661	185,725	279,386	240.2
Kunnalliskodin yhteydessä oleva työlaitos	362	—	362	30,230	—	30,230	83.5
Tervalammen työlaitos	294	—	294	28,575	—	28,575	97.2
Sairaalat	*785*	*842*	*1,627*	*42,980*	*53,491*	*96,471*	*59.3*
Marian sairaala	305	331	636	11,306	11,881	23,187	36.5
Kivelän sairaala	281	411	692	13,174	32,189	45,363	65.6
Tuberkuloosisairaala	188	98	286	17,901	9,170	27,071	94.7
Kulkutautisairaala	42	24	66	599	251	850	12.9
Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskuskodit	*646*	*966*	*1,612*	*190,420*	*301,866*	*492,286*	*305.4*
Nikkilän sairaala	546	812	1,358	164,067	254,246	418,313	308.0
Kivelän sairaala	115	172	287	22,134	43,819	65,953	229.8
Keskuskodit	17	28	45	4,219	3,801	8,020	178.2
Muiden omistamat laitokset	**285**	**945**	**1,230**	**27,265**	**96,870**	**124,135**	**100.9**
Vanhainkodit ja turvakodit	*11*	*203*	*214*	*1,389*	*33,287*	*34,676*	*162.0*
Vanhainkoti Altenheim	—	12	12	—	3,815	3,815	317.9
» De gamlas hem	—	5	5	—	1,556	1,556	311.2
» Diakonissalaitoksen	—	1	1	—	71	71	71.0
» Eteläisen ruotsalaisen seurakunnan	—	1	1	—	365	365	365.0
» Fridhäll	2	—	2	441	—	441	220.5
» Helenahemmet	—	3	3	—	1,080	1,080	360.0
» Hemgården	1	7	8	365	2,555	2,920	365.0
» Iltala	—	4	4	—	1,429	1,429	357.3
» Mariayhdistyksen	—	13	13	—	3,689	3,689	283.8
» Pohjoisen suomalaisen seurakunnan	—	1	1	—	49	49	49.0
» Rouvasväenyhdistyksen	—	7	7	—	2,190	2,190	312.9
» Ruotsalaisen metodistiseurakunnan	—	8	8	—	2,495	2,495	311.9

[1]) Huomattava on, että evakuoituina olleiden henkilöiden huoltopäivät on tässä kokonaisuudessaan merkitty sen laitoksen kohdalle, josta heidät sodan ajaksi siirrettiin muualle. Tästä pääsäännöstä poiketen on kuitenkin kunnalliskodista Tervalammen työlaitokseen siirrettyjen hoidokkien oleskelupäivät Tervalammella luettu sanotun työlaitoksen hoitopäiviin.

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Vanhainkoti Vaasan ukkokoti	1	—	1	365	—	365	365.0
» Venäläisten	—	11	11	—	3,102	3,102	282.0
» Vesper	—	2	2	—	518	518	259.0
Lepokoti Alisalo	—	13	13	—	400	400	30.8
» Kallioniemi	—	3	3	—	781	781	260.3
» Lepopirtti	7	5	12	218	180	398	33.2
Äitienkoti Annala	—	1	1	—	16	16	16.0
» Solhem	—	5	5	—	634	634	126.8
» Viherlaakso	—	5	5	—	224	224	44.8
Pippingsköldin hoitola	—	86	86	—	5,051	5,051	58.7
Kuuromykkäinkoti Åvik	—	2	2	—	730	730	365.0
» Salmela	—	1	1	—	187	187	187.0
Kuhankosken tyttökoti	—	3	3	—	1,095	1,095	365.0
N.N.K.Y:n tyttökoti	—	1	1	—	151	151	151.0
Lastenkoti Pisara	—	4	4	—	822	822	205.5
Pelastusarmeijan tyttökoti	—	1	1	—	102	102	102.0
Työkodit ja -siirtolat	*1*	*23*	*24*	*28*	*3,848*	*3,876*	*161.5*
Rajamäen naissiirtola	—	3	3	—	1,088	1,088	362.7
» työsiirtola	1	—	1	28	—	28	28.0
Turvakoti Väinölä	—	3	3	—	238	238	79.3
Työkoti Emmaus	—	17	17	—	2,522	2,522	148.4
Sairaalat, parantolat y.m.s.	*205*	*573*	*778*	*8,762*	*16,377*	*25,139*	*32.3*
Helsingin yleisen sairaalan synnytysosasto	—	97	97	—	1,085	1,085	11.2
muut osastot	76	334	410	2,147	6,491	8,638	21.1
Boijen sairaala	—	1	1	—	9	9	9.0
Helsingin diakonissalaitos	1	6	7	35	564	599	85.6
Suomen punaisen ristin sairaala	103	115	218	2,587	2,513	5,100	23.4
Sotasairaala 3	1	—	1	6	—	6	6.0
Suomen huollon sairaala	3	6	9	445	873	1,318	146.4
Tammisaaren sairaala	—	1	1	—	8	8	8.0
Veikkolan parantola	—	1	1	—	232	232	232.0
Erilaiset keuhkotautiparantolat	14	10	24	1,199	1,100	2,299	95.8
Helsingin sairaskoti	1	11	12	365	3,388	3,753	312.8
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	2	2	—	114	114	57.0
Kyyhkylän invaliidikoti	1	—	1	203	—	203	203.0
Kaatumatautisten hoitolat	5	—	5	1,775	—	1,775	355.0
Mielisairashoitolat	*68*	*171*	*239*	*17,086*	*43,358*	*60,444*	*252.9*
Lapinlahden sairaala	17	51	68	824	3,069	3,893	57.3
Niuvanniemen sairaala	—	2	2	—	694	694	347.0
Pitkäniemen sairaala	—	1	1	—	149	149	149.0
Seilin sairaala	—	1	1	—	202	202	202.0
Kellokosken sairaala	18	57	75	5,617	19,065	24,682	329.1
Seinäjoen piirisairaalat	9	15	24	2,716	5,022	7,738	322.4
Uudenkaupungin piirimielisairaala	1	30	31	365	10,792	11,157	359.9
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	3	1	4	1,095	365	1,460	365.0
Vaalialan tylsämielisten lastenhoitola	14	9	23	4,815	2,772	7,587	329.9
Helsingin diakonissalaitoksen Rinnekoti	3	3	6	1,095	1,095	2,190	365.0
Harjavallan piirimielisairaala	—	1	1	—	133	133	133.0
Toivolan poikakoti	3	—	3	559	—	559	186.3

16 vuotta nuoremmat

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**220**	**195**	**415**	**8,246**	**8,573**	**16,819**	**40.5**
Kaupungin omat laitokset	**189**	**158**	**347**	**7,314**	**6,321**	**13,635**	**39.3**
Huoltolautakunnan alainen	*17*	*26*	*43*	*1,297*	*2,118*	*3,415*	*79.4*
Kunnalliskoti	17	26	43	1,297	2,118	3,415	79.4
Sairaalat	*172*	*134*	*306*	*5,946*	*4,148*	*10,094*	*33.0*
Marian sairaala	80	55	135	2,624	1,726	4,350	32.2
Kivelän sairaala	4	5	9	162	162	324	36.0
Tuberkuloosisairaala	8	7	15	637	433	1,070	71.3
Kulkutautisairaala	89	71	160	2,523	1,827	4,350	27.2
Mielisairashoitolat	*1*	*1*	*2*	*71*	*55*	*126*	*63.0*
Kivelän sairaala	1	1	2	71	55	126	63.0
Muiden omistamat laitokset	**34**	**38**	**72**	**932**	**2,252**	**3,184**	**44.2**
Kesäsiirtolat	*7*	*10*	*17*	*443*	*759*	*1,202*	*70.7*
Koteja kodittomille lapsille yhdistyksen turvakoti	*1*	—	*1*	*17*	—	*17*	*17.0*
Sairaalat, parantolat y.m.s.	*26*	*28*	*54*	*472*	*1,493*	*1,965*	*36.4*
Helsingin yleinen sairaala	13	15	28	242	287	529	18.9
Suomen punaisen ristin sairaala	11	8	19	157	89	246	12.9
Raajarikkoisten huoltolaitos	1	1	2	11	46	57	28.5
Högsandin parantola	—	2	2	—	699	699	349.5
Kiljavannummen parantola	1	1	2	62	7	69	34.5
Salpausselän parantola	—	1	1	—	365	365	365.0

Näiden taulukoiden mukaan tuli 88.1 % kaikista huoltopäivistä kaupungin omien laitosten osalle sekä 32.0 % huoltopäivistä huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmistä mielisairaalat ja muut mielisairashoitolat käyttivät yksinään runsaasti puolet eli 51.8 % kaikista huoltopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa sekä Tervalammen työlaitoksessa hoidettiin kaikista laitoshoitoa saaneista 710 miestä, 708 naista ja 43 lasta eli kaikkiaan 1,461 eri henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 238 henkilön vähennystä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten toimintaa selvitetään tarkemmin seuraavissa katsauksissa.

Kunnalliskoti ja sen yhteydessä oleva työlaitos

Maamme jouduttua jälleen kertomusvuonna osallistumaan sotaan, muodostui kertomusvuosi laitosten normaalisesta toiminnasta suuresti poikkeavaksi. Kesäkuun puolivälissä kutsuttiin vakinaisista miespuolisista viran- ja toimenhaltijoista 17 sotapalvelukseen ja naispuolisista 13 hoitajatarta suoritti velvollisuuksiaan kenttä- ja sotasairaaloissa. Hoidokeista siirrettiin pommitusvaaran vuoksi kesäkuun 16—19 p:nä 563 hoidokkia tarpeellisine hoitohenkilökuntineen varsinaisista laitosrakennuksista maaseudulle. Laitosrakennuksiin jäivät edelleen työkykyisimmät ja sairaat, yhteensä 449 hoidokkia. Paitsi tätä evakuointia siirrettiin syyskuussa työlaitoksesta 16 työvelvollista Tervalammen työlaitokseen. Syyskuun 17 p:nä pitämässään kokouksessa kunnalliskodin ja työlaitoksen johto-

kunta päätti toistaiseksi järjestää kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitososaston mahdollisuuksien mukaan kokonaisuudessaan kunnalliskotiosastoksi siirtämällä työlaitoshoidokit Tervalammen työlaitokseen. Pommitusvaaran vähennyttyä palautettiin edellä mainitut siirretyt kunnalliskotihoidokit vähitellen takaisin syyskuun 20 p:stä alkaen.

Kertomusvuoden heinäkuun 4 p:ää vasten yöllä joutui vihollisen lentopommituksen uhriksi kunnalliskodin hevoshaassa paimenena toiminut hoidokki V. E. Rajala ja kaksi laitumella olleista kolmesta hevosesta.

Pois siirtymisen kautta tyhjentyneet laitosrakennukset otti puolustuslaitos käyttöönsä, vaihdellen sen hallussa olleiden huoneistojen määrä varsin suuresti. Myös laitoksen sairaalarakennus joutui puolustusvoimien käyttöön.

Moskovan rauhassa menetetyn ja vuokratun alueen hoidokkeja hoidettiin kunnalliskodissa kaikkiaan 125 (näistä 1 poikalapsi) ja avattiin heitä varten sosiaaliministeriön luvalla uusi, 50 hoidokkisijaa käsittävä haaraosasto Puodinkylän kartanoon ja otti se vastaan ensimmäiset hoidokkinsa maaliskuun 10 p:nä. Tämän lisäksi on työlaitoksen rakennukseen sijoitettu, v. 1940 avattu sotasiirtolaisosasto mieshoidokkeja varten ollut toiminnassa koko kertomusvuoden.

Hoidokit. Kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa hoidettiin kertomusvuonna 667 miestä ja 708 naista, yhteensä 1,375 täysikasvuista henkilöä, sekä 43 lasta, joista poikia 17 ja tyttöjä 26, siis kaikkiaan 1,418 henkilöä, joista osa oli vuoden kuluessa sekä kunnalliskodissa, työlaitoksessa että Tervalammen työlaitoksessa ja eräät useampia kertoja joissakin näistä laitoksista. Samoin sisältyy yhteissummaan sotasiirtolaisia 70 miestä, 54 naista ja 1 poikalapsi, yhteensä 125 henkilöä. Edelliseltä vuodelta jäljellä olevia oli 971 henkilöä, vuoden varrella otettiin 447 ja poistettiin 643 henkilöä. V:een 1942 jäi siis jäljelle laitoksiin 775 henkilöä.

Poistetuista henkilöistä:

Siirtyi vapaaseen elämään	351	Karkasi laitoksesta	4
Lähetettiin kotikuntaansa.....	10	Kuoli	173
Lähetettiin muihin laitoksiin	105	Yhteensä	643

Tähän summaan sisältyy 36 sotasiirtolaista, joista 18 miestä, 17 naista ja 1 poikalapsi.

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku eri kuukausina käy selville seuraavasta asetelmasta:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ..	91	68	978	Heinäkuu ...	6	22	698
Helmikuu ...	77	65	998	Elokuu	6	24	703
Maaliskuu ...	68	66	1,001	Syyskuu	12	44	742
Huhtikuu	62	82	991	Lokakuu	18	45	781
Toukokuu ...	49	74	969	Marraskuu ..	18	23	790
Kesäkuu	27	87	848	Joulukuu	13	43	783
				Koko vuosi	447	643	896

Huoltopäiviä oli vuoden varrella 313,031, joista 282,801 kunnalliskodissa ja 30,230 työlaitoksessa. Tähän sisältyy 27,873 sotasiirtolaisten huoltopäivää, samoin muualle paitsi Tervalammen työlaitokseen siirrettyjen huoltopäivät. Huoltopäivät jakautuivat seuraavasti:

	Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden	
	Kunnalliskoti	Työlaitos	Yhteensä	Kunnalliskoti	Työlaitos
Miesten	93,661	30,230	123,891	206	84
Naisten	185,725	—	185,725	262	—
Lasten	3,415	—	3,415	79	—
Kaikkiaan	282,801	30,230	313,031	234	84

Menot ja tulot. Kunnalliskodin ja työlaitoksen menot ja tulot olivat:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	9,006,087: 15	Kunnalliskodin	146,935: 40
Työlaitoksen	1,720,694: 95	Työlaitoksen	256,468: 50
Yhteiset menot	1,114,656: 45	Luontoisetujen korv.	750,558: 80
Yhteensä	11,841,438: 55	Yhteensä	1,153,962: 70

Jos tuloihin vielä lisätään talousarvion ulkopuolella olevana eränä kunnalliskotiin sijoitettuna olleen sotaväen majoituksesta laskutettu hyvitys 436,406: 85 mk ja puolustuslaitokselle luovutetusta irtaimistosta 1,260 mk eli yhteensä 437,666: 85 mk, nousevat tulot kaikkiaan 1,591,629: 55 mk:aan.

Tuotannollisista laitoksista tuotti vain maanviljelys voittoa 96,895: 95 mk, kun sen sijaan sikala poikkeuksellisista oloista johtuen tuotti tappiota 116,762: 55 mk ja pesula 64,435: 55 mk. Tuotantolaitosten yhteinen tappio oli kertomusvuonna näin ollen 84,302: 15 mk, kun niiden nettovoitto edellisenä vuonna oli 224,236: 25 mk.

Bruttokustannus kunnalliskodin kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden, lapset ja sotasiirtolaiset mukaan lukien, oli 37: 83 mk. Jos vähennetään kunnalliskodin ja työlaitoksen tulot, saadaan hoidokkipäivän nettokustannukseksi 32: 74 mk. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten tappio, nousee hoidokkipäivän kustannus 33: 01 mk:aan.

Hoidokkien työ. Työkykyisillä hoidokeilla teetettiin töitä laitosten taloustehtävissä ja työhuoneissa sekä maanviljelyksessä, sikalassa ja pesulaitoksessa. Hoidokeista oli 188 miestä ja 18 naista vuoden varrella korvaamassa työllään kaupungin heille antamaa köyhäinhoitoa, ja laskettiin heidän työkorvauksensa arvo 310,676 mk:ksi.

Lääkärinhoito. Lääkärinhoidosta huolehti sotapalvelusaikojaan lukuunottamatta laitosten vakinainen lääkäri. Sodan aikana on hänen sijaisenaan toiminut alueläkäri J. O. Blomstedt. Poliklinikalla käyntien luku oli 2,196, ollen suurin maaliskuussa (369 käyntiä) ja pienin heinäkuussa (43 käyntiä).

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 173 jakautuen kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Verenkiertoelinten taudit	33	61	94
Hermoston taudit	7	11	18
Kasvaimet	6	8	14
Hengityselinten taudit	4	1	5
Aineenvaihdunnan taudit	1	—	1
Virtsaelinten taudit	2	2	4
Itsemurha	1	—	1
Vanhuuden taudit	9	20	29
Tartuntataudit	3	3	6
Pommituksen uhrina kuollut	1	—	1
Yhteensä	67	106	173

Sielunhoito ja muu henkinen virkistystoiminta. Kunnalliskodin saarnaajan toiminnasta mainittakoon seuraavaa: jumalanpalveluksia pidettiin laitoksen kirkossa ja osastoilla 84, niistä suomenkielisiä 60 ja ruotsinkielisiä 24. Kuulijoita oli yhteensä 6,357, joista suomenkielisiä 4,918 ja ruotsinkielisiä 1,439. Ehtoollista jaettiin kirkossa 302 henkilölle, sairaalassa yksityisesti 153 henkilölle, siis yhteensä 455 henkilölle.

Kirjaston toiminta keskeytyi sodan johdosta vuoden puolivälissä, joten sen ja lukusalin käyttöä koskevaa tilastoa koko vuodelta ei ole käytettävissä. Hoidokkien käytössä oli Helsingissä ilmestyviä päivälehtiä yhteensä 35 suomenkielistä ja 9 ruotsinkielistä vuosikertaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin aikaisempaan tapaan laitoksen omiksi tarpeiksi. Laitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista hevospäivätöistä velottiin 25 mk ja hoidokkipäivätöistä 10 mk päivältä. Maanviljelyksen nettovoitto oli, kuten jo edellä on mainittu, 96,895: 95 mk.

Sikala. Sikakanta käsitti vuoden alussa 210 ja lopussa 214 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 43 kpl elävää eläintä ja 9,850 kg sianlihaa. Laitosten omaan talouteen toimitettiin lihaa 5,615.7 kg. Sikala tuotti, poikkeuksellisista oloista johtuen, tappiota 116,762: 55 mk tuotettuaan edellisenä vuonna voittoa 81,183: 25 mk.

Pesulaitos. Kunnalliskodin pesulaitoksessa pestiin ja mankeloitiin yhteensä 294,786 kg (edellisenä vuonna 321,563 kg) vaatteita. Pesulaitoksessa työskenteli 2 hoitajaa, lämmittäjämekaanikko ja 17 palkattua pesuapulaista sekä keskimäärin 10 hoidokkia, joiden viimeksi mainittujen päivätyöstä pesulalta velottiin 10 mk. Pesulaitos tuotti, niinikään poikkeuksellisten olojen johdosta, tappiota 64,435: 55 mk, edellisen vuoden voiton oltua 56,907: 75 mk.

Tervalammen työlaitos

Hoidokit. Kertomusvuonna hoidettiin Tervalammen työlaitoksessa kaikkiaan 294 eri henkilöä. Näistä oli laitoksessa yksinomaan köyhäinhoitolain 56 §:n nojalla 98, yksinomaan 31 §:n nojalla 21 ja molempien pykälien nojalla 6 henkilöä sekä kunnalliskodista siirrettyjä hoidokkeja [1]) 170. Edellisestä vuodesta oli jäänyt jäljelle 55 henkilöä, vuoden varrella otettiin [1]) 251 henkilöä (niistä 170 kunnalliskodista siirrettyjä hoidokkeja) sekä poistettiin [2]) 279 (niistä kunnalliskodista siirrettyjä hoidokkeja 167),

[1]) Näistä yksi oli jo aikaisemmin samana vuonna ollut Tervalammella. — [2]) Ks. seur. siv. olevaa alav.

joten v:een 1942 jäi 27 henkilöä, joista 11 56 §:n ja 13 31 §:n nojalla sekä 3 kunnalliskodista siirrettyä hoidokkia. Poistetuista 74 siirtyi vapaaseen elämään, 5 siirrettiin muihin laitoksiin, 29 meni puolustuslaitoksen palvelukseen, 4 siirrettiin velanmaksajaksi ja 167 kunnalliskodista siirrettyä hoidokkia palautettiin sinne.

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku vuorokautta kohden kuukausittain käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ...	17	7	58	Heinäkuu ...	4	20	179
Helmikuu	13	14	64	Elokuu	1	77	156
Maaliskuu	11	6	66	Syyskuu	19	42	85
Huhtikuu	9	21	66	Lokakuu	1	41	48
Toukokuu	5	11	51	Marraskuu ...	—	5	31
Kesäkuu	171	34	106	Joulukuu	—	1	27
				Koko vuosi	[1]) 251	[1]) 279	97

Huoltopäivien lukumäärä koko vuonna oli 28,575, johon lukuun sisältyy myös kunnalliskodista siirrettyjen hoidokkien 14,276 huoltopäivää.

Menot ja tulot. Bruttokustannus laitoksen kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden oli 40: 57 mk (rakennuskorjauksiin ja sähkölinjanuudistukseen käytetty 79,777: 95 mk huomioonottaen 43: 36 mk). Jos bruttokustannuksista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot saadaan nettokustannukseksi 31: 94 mk (edellisenä vuonna 64: 55 mk). Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan nettotuotto, alenevat nettokustannukset hoidokkipäivältä 15: 60 mk:aan (edellisenä vuonna 37: 07 mk).

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät peltoviljelys-, puutarha-, navetta-, talli-, sikala-, talous-, rakennus-, metsätalous- y.m. töissä, tehden kaikkiaan 11,672 työpäivää. Tästä määrästä oli työvelvollisten työpäiviä 8,894 ja köyhäinhoitolain 31 §:n nojalla laitokseen otettujen hoidokkien työpäiviä 2,778. Työvelvollisten laskettiin työllään korvanneen joko itse saamaansa köyhäinhoitoa tai niiden henkilöiden huoltoa, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 128,647: 30 mk:n arvosta.

Terveyden- ja sielunhoito. Sotapalveluksen vuoksi ei laitoksen lääkäriltä ole saatu vuosikertomusta. Laitoksen sielunhoitotyö oli edelleen Vihdin seurakunnan papiston huolena. Hoidokkien käytettävänä on n. 800 nidosta käsittävä kirjasto.

Maatila. Viljelty pinta-ala käsitti kertomusvuonna peltoa ja puutarhaa 200.95 ha sekä n. 30 ha raivattuja laidunmaita. Viljelykset jakautuivat eri kasvien kesken seuraavan taulukon osoittamalla tavalla, josta myös ilmenevät vastaavat kylvö- ja satomäärät:

[1]) Niihin lukuihin nähden, jotka koskevat laitokseen otettujen ja sieltä poistettujen hoidokkien määriä, on otettava huomioon, etteivät ne tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on saatettu ottaa ja poistaa laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

Kasvi	Viljelysala, ha	Kylvömäärä, kg	Sato	
			Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Kesanto, puoli	7.26	—	—	—
Ruis	12.86	2,240.0	19,305	1,501.2
Syysvehnä	8.05	2,060.0	4,775	593.2
Kevätvehnä	13.52	3,712.0	19,060	1,409.8
Ohra	4.23	1,200.0	5,725	1,353.4
Kaura	31.40	8,740.0	35,840	1,141.4
Herne	3.83	1,140.0	4,305	1,124.0
Peruna	7.66	23,240.0	83,240	10,866.8
Lanttu	3.02	30.5	91,115	30,170.5
Rehujuurikas	3.50	110.0	48,000	13,714.3
Vihantarehu	2.85	1,700.0	75,400	26,456.1
Turnipsi	2.00	16.5	—	—
Rehukaali	0.77	7.0	15,000	19,480.5
Heinä, kuiva	75.54	•	110,800	1,466.8
Heinä, tuore		•	97,950	1,296.7
Siemenheinä, timotei	1.50	—	640	426.7
Laidun	18.63	—	—	—
Raivattuja laidunmaita	30.00	—	—	—
Sekalaista	0.39	—	—	—
Puutarha	5.44	—	—	—

Jo kahtena edellisenä vuonna vallinnut kuivuus painoi kertomusvuonna entistäänkin enemmän leimansa satotuloksiin. Lukuunottamatta ruista, lanttua, rehujuurikasta ja timotein siementä pienentyivät keskimääräiset satotulokset edellisestä vuodesta.

Lannoitukseen käytettiin 1,875 kuormaa karjanlantaa, 900 kuormaa mutaa, 14,200 kg kalkkisalpietaria, 8,868 kg ammoniumsulfaattia, 13,680 kg superfosfaattia, 19,822 kg kalisuolaa (40 %), 10,000 kg luujauhoja ja 11,250 kg kalkkikivijauhoja. Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 3,235.5. Nautakarja käsitti vuoden alussa 112 ja lopussa 94 päätä. Koko karjan (72.3 kpl) keskituotanto oli tarkastusvuonna 1940—41 2,575 kg maitoa, 104 kg rasvaa, rasvaprosentin ollessa 4.1 ja säännöllisten (32 kpl) vastaavasti 2,760 kg, 111 kg, 4 %. Rehusadon niukkuuden ja ostoväkirehujen puuttumisen vuoksi on maidontuotanto laskenut vielä entisestäänkin. Sikalassa oli vuoden alussa yhteensä 123 ja lopussa 42 eläintä. Sikalan palossa tuhoutui yhteensä 117 eläintä, joista oli siitossikoja 19, lihotussikoja 19, kasvavia sikoja 26 ja nuoria porsaita 53. Vuoden kuluessa myytiin teuraaksi 11 sikaa.

Sijoitus yksityishoitoon

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettuna 8 täysikasvuista henkilöä, joista 5 miestä ja 3 naista. Heidän huoltopäiviensä luku oli kaikkiaan 2,297.

Kotiavustukset

Kertomusvuonna jaettiin varsinaista kotiavustusta yhteensä 7,903 Helsingissä asuvalle henkilölle, joista 5,987 sai yksinomaan kotiavustusta vähintään 500 mk:n arvosta, loput olivat kotiavustuksen ohella saaneet

myös laitos- tai yksityishoitoa. Tilapäistä avustusta eli kotiavustusta alle 500 mk:n arvosta sai edellisten lisäksi 2,482 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annetusta kotiavustuksesta tuli vielä osalliseksi 1,421 aviopuolisoa ja 3,391 lasta.

Seuraava taulukko osoittaa perhesuhteet ja lasten luvun niissä tapauksissa, joissa lapset olivat osallisina kotiavustuksista:

Lasten luku	Perheitä, joihin kuului			Yhteensä
	mies ja vaimo	mies	vaimo	
1	331	9	581	921
2	241	4	225	470
3	128	2	101	231
4	54	3	26	83
5	42	1	9	52
6	18	1	6	25
7	10	—	—	10
8	2	—	—	2
9	1	—	—	1
Yhteensä	827	20	948	1,795

Lapsia oli näissä varsinaista kotiavustusta saaneissa perheissä siis kaikkiaan 3,391 eli perhettä kohden keskimäärin 1.9 (edellisenä vuonna 1.8).

Laskemalla yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiavustusta saaneet sekä kotiavustuksista osallisiksi joutuneet saadaan summaksi 15,197, joka luku siis ilmaisee niiden Helsingissä asuvien kokonaismäärän, jotka suoraan tai välillisesti pääsivät nauttimaan kotiavustuksia.

Kotiavustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatavaroiden, jalkineiden, vaatteiden, polttopuiden y. m. muodossa. Rahana annettujen avustuksien osuus oli 86.5 % ja tarveaineina annettujen osuus 13.5 %. Mitä kotiavustustasoon tulee, katsoi lautakunta elintarvikkeiden hintojen jatkuvan kohoamisen ja siitä johtuneen ravintoindeksin nousun johdosta välttämättömäksi ja sosiaalisessa mielessä tarkoituksenmukaiseksi kertomusvuoden alkupuolella suoritetun perusteellisen tutkimuksen jälkeen maaliskuussa vahvistaa uudet, korotetut avustusnormit n. s. normaalitapauksia varten. Näiden normien käytäntöön ottamisesta johtuen osoittaa kuukautta ja tapausta kohden laskettu keskimääräinen avustus tuntuvaa nousua edellisiin vuosiin verraten. Tapausta kohden kuukaudessa laskettu kotiavustus on viime vuosina ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1934	257: 03	1937	306: 04	1940	350: 95
1935	282: 29	1938	317: 15	1941	405: 58
1936	295: 65	1939	321: 68		

Kertomusvuoden kuluessa kuukausittain Helsingissä asuville jaettujen kotiavustusten rahamäärä käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Kotiavustukset, mk					
	Rahana	Polttopuina	Ruokana	Vaatteina	Muussa muodossa	Yhteensä
Tammikuu	1,863,949	322,278	104,055	40,857	14,371	2,345,510
Helmikuu	1,937,846	224,000	115,067	42,891	12,298	2,332,102
Maaliskuu	1,886,484	202,215	101,168	37,302	12,812	2,239,981
Huhtikuu	1,735,390	116,127	87,260	32,569	10,038	1,981,384
Toukokuu	1,602,587	46,778	68,232	48,759	9,097	1,775,453
Kesäkuu	1,518,131	14,548	50,514	39,619	8,908	1,631,720
Heinäkuu	1,418,541	9,842	37,321	18,649	13,095	1,497,448
Elokuu	1,237,665	6,149	32,163	14,607	5,085	1,295,669
Syyskuu	1,306,536	99,247	38,006	13,256	7,100	1,464,145
Lokakuu	1,326,406	207,564	44,094	27,483	6,972	1,612,519
Marraskuu	1,300,908	125,652	43,825	23,813	7,328	1,501,526
Joulukuu	1,274,218	259,625	42,908	23,269	8,351	1,608,371
Koko vuosi	18,408,661	1,634,025	764,613	363,074	115,455	21,285,828

Vastaavien avustustapauksien lukumääriä osoittaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Kotiavustustapauksia	Näistä uusia avustustapauksia	
		Kaikkiaan	Syynä työttömyys
Tammikuu	5,567	342	188
Helmikuu	5,687	256	163
Maaliskuu	5,454	215	115
Huhtikuu	4,941	189	132
Toukokuu	4,524	143	87
Kesäkuu	4,370	144	71
Heinäkuu	3,915	106	53
Elokuu	3,598	90	30
Syyskuu	3,654	99	41
Lokakuu	3,705	103	20
Marraskuu	3,593	109	15
Joulukuu	3,474	80	20
Koko vuosi	52,482	1,876	935
Avustuskanslia, jonka toimesta avustus on annettu			
I	8,635	241	143
II	8,448	253	88
III	7,962	213	74
IV	7,044	215	70
V	7,291	307	221
VI	4,460	404	214
VII	8,642	243	125
Yhteensä	52,482	1,876	935

Päiväkodeissa oleskelun muodossa avustetut alle 16-vuotiaat lapset on myös luettu kotiavustusta saaneiden lukumäärään. Näitä lapsia oli 8 poikaa ja 13 tyttöä.

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuonna työtuvat toimivat entiseen tapaan kolmena osastona, joista:

A-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia varattomille täysikäisille henkilöille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa ja jotka vanhuuden, henkisen tai ruumiillisen sairaalloisuuden, ruumiinvamman tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi ainoastaan osittain pystyivät omalla työllään hankkimaan itselleen elatusta sekä joiden työtupiin ottaminen katsottiin yhteiskunnallisen huollon tarkoitusperien mukaiseksi;

B-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia niille alkoholisti- ja irtolaisnaisille, lähinnä valvonta-asteella oleville, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä ja joille ei ollut onnistuttu saamaan sopivaa ansiotyötä muualla; sekä

C-osaston tarkoituksena oli varata tilaisuutta ansioon ja itse-elatukseen varattomille, työttömyyden vuoksi yhteiskunnallista huoltoa tarvitseville työkykyisille, työhaluisille ja ilman omaa syytään työttömille naisille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä.

Kertomusvuonna oli toiminnassa 6 vakinaista työtupaa, jotka vuoden loppupuolella siirrettiin kaikki uuteen työtupien ja elintarvikekeskuksen yhteiseen taloon Helsinginkadun 24:ään. Työntekijöitä voitiin kaikkiin työtupiin yhteisesti sijoittaa 490. Ylimääräinen työtupa, C-osaston alaosaston nimellä, järjestettiin tammikuun 13 p:n ja toukokuun 15 p:n välisenä aikana 200 naiselle, ja se toimi kaupunginhallituksen sitä varten erikseen myöntämän määrärahan puitteissa eri tilityksineen.

Miesten työtupaosastoissa valmistettiin uusia huonekaluja, lasten kalustoja ja leikkikaluja, suoritettiin maalaus- ja verhoilutöitä, huone- ja talouskalujen korjauksia, vähäisiä metallitöitä sekä jalkineiden korjauksia. Naisten työtuvissa taas tehtiin sairaalavaatteita sekä suoritettiin puolustuslaitoksen ja suojeluskuntain vaatehankintoja, varattomille kansakouluoppilaille y. m:lle avustuksina jaettavien vaatteiden valmistusta, yksityisten ja liikkeiden sekä kaupungin laitosten ompelutyötilauksia, mattojen kudontaa y. m.

Työskentelevien lukumäärä vaihteli eri kuukausina s. 75 olevasta taulukosta lähemmin ilmenevällä tavalla. Mainittakoon tässä, että sanottu lukumäärä oli pienimmillään, 350, joulukuun 25 p:n ja tammikuun 7 p:n (1942) sekä suurimmillaan, 491, joulukuun 26 p:n (1940) ja tammikuun 22 p:n välisenä aikana. Työpäivien luku koko vuonna oli 114,576.

Työtupien bruttomenot olivat 7,013,904: 95 mk ja bruttotulot 4,087,508: 75 mk, joten nettomenoiksi jää 2,926,396: 20 mk. Työntekijää ja työpäivää kohden laskettuna olivat bruttomenot 61: 22 mk (edellisenä vuonna 47: 25 mk) ja nettomenot 25: 54 mk (edellisenä vuonna 14: 68 mk). Jos laskelmassa otetaan vielä huomioon vuoden päättyessä myymättömänä olevan valmistevaraston sekä työainevaraston arvo, 1,363,295: 35 mk, supistuvat nettomenot 13: 64 mk:ksi (edellisenä vuonna 2: 51 mk) työntekijää ja työpäivää kohden.

N. s. ehkäisevänä huoltokeinona on työtuvilla ollut huomattava kansantaloudellinen ja sosiaalinen merkityksensä, ja on niiden avulla lukuisa joukko pääkaupungin vakinaisia asukkaita voitu varjella joutumasta suoranaisen köyhäinhoitoavustuksen varaan. Niinikään työtupien erikois-

osastot ovat merkittävällä tavalla täyttäneet tehtävänsä, kuten tämän toimintakertomuksen irtolais- ja alkoholistihuoltoa sekä työttömyyshuoltoa selvittelevistä luvuista myös käy selville.

On syytä lopuksi huomauttaa, että työtupien A- ja C-osastoilla työskennelleitä henkilöitä ei ole tilastollisissa selvityksissä luettu avunsaajiin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa, sen sijaan sisältyvät B-osastolla työskennelleet irtolais- ja alkoholistinaiset asianomaisiin irtolais- ja alkoholistitilastoihin.

Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut

Huoltotoimen hyväksi lahjoitettujen rahastojen korkoja oli kertomusvuonna tapahtuvaa jakoa varten kertynyt seuraavasti:

	Mk
Alexandras understödrahasto	357: 50
Bergmanin Maria, testamenttirahasto	522: 45
Brobergin, Gustava Katharina, y. m. rahastot	762: 75
Elgin, Vilhelm, pauvres honteux rahasto	553: 80
Gardbergin, Lisette, rahasto	52: 25
Grefbergin, Emma, rahasto	12,045: 75
Gripenbergin, Hedvig, Charlotta, rahasto	585: 10
Hanellin, Carl Gustaf rahasto	271: 65
Holmström, John, rahasto kainojen köyhien hyväksi	31,882: 35
Kordelinin, Alfred, avustusrahasto	11,554: 70
Lampan, Elsa Maria, rahasto	1,402: 35
Laurentin, L. A., rahasto	2,481: 10
Mattson-Kivilän, Isak, puolisoiden apurahasto	10,000: —
Sierckin, Adolf Fredrik, rahasto	146: 30
Sierckenin, Carl, rahasto	365: 70
Wavulinin, Waldemar, lahjoitusrahasto	783: 65
Westzynthiuksen, W. J. S., testamenttirahasto	1,091: 90
Yhteensä	74,859: 30

Näistä varoista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustukseksi 247 eri henkilölle yhteensä 63,490: 10 mk.

Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annetun köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin, eikä lahjoitusvaroja saaneita henkilöitä ole myöskään tilastollisissa selvityksissä otettu huomioon, mikäli he eivät ole saaneet avustusta myös köyhäinhoitolain nojalla.

B. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 691 eri henkilöä, joista 112 miestä ja 579 naista. Sinä viisivuotiskautena, jona voimassa olevan irtolaislain mukaista irtolaishuoltoa on pääkaupungissa suoritettu, on kunakin vuotena ollut huollossa seuraavat lukumäärät henkilöitä:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1940	145	551	696
1938	132	359	491	1941	112	579	691
1939	176	466	642				

Kaikista kertomusvuonna huolletuista irtolaisista oli uusia, vasta kertomusvuonna ensi kerran huoltoon otettuja 204; erikseen oli miehistä uusia 35 ja naisista 169. Kuluneena viisivuotiskautena on eri vuosina näiden n. s. uusien irtolaisten luku ollut seuraava:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1940	53	238	291
1938	71	171	242	1941	35	169	204
1939	79	185	264	Yhteensä	356	1,009	1,365

Uusien irtolaisten yhteenlaskettu määrä osoittaa niiden eri henkilöiden lukumäärän, jotka ajanjaksona 1937—41 ovat olleet irtolaishuoltotoimenpiteiden alaisina. Miehiä oli tästä kokonaisluvusta 26.1 %, joten irtolaishuolto valtaosaltaan on ollut naisten huoltoa. Mainittakoon vielä, että kertomusvuonna huollettujen 691 henkilön lisäksi käsiteltiin irtolaisina 2 miestä ja 1 nainen, jotka kuitenkin vielä kertomusvuoden kuluessa siirrettiin alkoholistihuoltoon ja jotka tilastollisessa selvittelyssä on luettu alkoholisteihin. Seuraavassa esiintyvät selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole mainittu, kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain niissä tapauksissa, että uusien irtolaisten kohdalla olosuhteissa on ollut merkittävä ero verrattuna näihin, on erikseen esitetty tärkeimpiä numerotietoja tästäkin ryhmästä.

Syntymäpaikan mukainen ryhmittely osoittaa, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kaikista irtolaisista vain 84 eli 12.2 %, erikseen miehistä 23.2 % ja naisista 10.0 %. Kaikista irtolaisista oli syntynyt, prosenteissa:

	Miehiä	Naisia	Kaikkiaan
Suomen kaupungeissa	42.0	30.0	32.0
» maalaiskunnissa	55.3	68.4	66.3
Ulkomailla	2.7	1.6	1.7

Köyhäinhoidollisen kotipaikkaoikeuden perusteella ryhmittyivät kaikki irtolaishuollossa olevat seuraavalla tavalla:

Kotipaikka	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Helsinki	68	315	383
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1])	1	15	16
Uudenmaan läänin muut kaupungit	—	1	1
» » » maalaiskunnat	3	12	15
Suomen muut kaupungit	10	96	106
» » maalaiskunnat	10	73	83
Valtion tapaukset	3	6	9
Tuntematon	17	61	[2]) 78
Yhteensä	112	579	691

Kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa oli selvitetyistä siis 383:lla eli 55.4 %:lla (edellisenä vuonna 60.8 %), erikseen uusista irtolaisista

[1]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin mlk. ja Kulosaari. — [2]) Tuntemattomien suurin lukumäärä johtuu etupäässä siitä, että pakkotyöhön määrätyistä ei kotipaikkaoikeutta ole selvitetty, koska kotipaikkaoikeuskysymyksellä ei heihin nähden ole huoltolautakunnan kannalta erikoisempaa merkitystä.

72:lla eli 35.3 %:lla (edellisenä vuonna 48.8 %). Muita kuin Suomen kansalaisia oli irtolaisissa 3 miestä ja 5 naista, minkä lisäksi 1 naisen kansalaisuus oli tuntematon. Äidinkielenä oli suomi 643:lla eli 93.0 %:lla, ruotsi 44:llä eli 6.4 %:lla ja lopuilla 4:llä jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne perusteet, joiden nojalla asianomaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisiksi, ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) kerjuu, 4) ammattihaureus tai 5) jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolaiset tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen, jota on katsottu pääperusteeksi heidän ensi kerran irtolaishuoltoon joutuessaan, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kuljeksiva elämä	4	—	4
Työn vieroksuminen	14	—	14
Kerjuu	50	4	54
Ammattihaureus	—	573	573
Muu peruste	44	2	46
Yhteensä	112	579	691

Irtolaisnaisista joutui 99.0 % huoltoon ammattihaureuden perusteella ja loput kerjuun tai jonkin muun perusteen nojalla. Miehistä suurin osa, 50 eli 44.6 %, otettiin huoltoon kerjuun perusteella (edellisenä vuonna 38.6 %) sekä 44 eli 39.3 % muilla perusteilla s. o. olivat henkilöitä, jotka muulla elämäntavallaan kuin haureudella tuottivat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle [1]). Loput 16.1 % oli huollossa kuljeksivan elämän tai työn vieroksumisen perusteella. Uusiin miespuolisiin irtolaisiin nähden oli kerjuu hallitsevana perusteena, 42.9 %, työn vieroksumisen osuus oli 28.6 %, muiden perusteiden 25.7 % ja kuljeksivan elämän osuus 2.8 %.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat, kuten tunnettua, varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen, minkä lisäksi työlaitoksesta ja pakkotyöstä ehdollisesti vapautuneet irtolaiset ovat määräajan n. s. jälkivalvonnan alaisina. Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomuotoja, ja on taulukkoa laadittaessa otettu huomioon kunkin irtolaisen kohdalla häneen kertomusvuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide.

Huoltotoimenpide	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Varoitus	25	149	174
Kotikuntaan lähettäminen	—	4	4
Irtolaisvalvonta	23	154	177
Työlaitos	14	130	144
Pakkotyö	16	56	72
Jälkivalvonta	27	69	96
Ei toimenpidettä	7	17	24
Yhteensä	112	579	691

[1]) Suurin osa näistä on ollut henkilöitä, jotka ovat syyllistyneet väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, esim. väkijuomien luvattomaan myyntiin.

Vain varoitusasteelle jääneitä oli siis 25.2 % ja valvonta-asteelle 25.6 %, työlaitoksessa oli 20.8 % ja pakkotyössä 10.4 % sekä jälkivalvonnassa 13.9 %. Aivan vuoden lopussa huoltoon joutuneisiin 24 henkilöön nähden ei ehditty vielä kertomusvuonna toimenpiteitä täytäntöönpanna. Uusista irtolaisista jäi varoitusasteelle 60.3 %, valvonta-asteelle 12.7 %, työlaitoksessa oli 9.8 % ja pakkotyössä 1.5 % sekä jälkivalvonnassa 2.4 %, minkä lisäksi 11.8 % oli sellaisia vuoden lopussa tulleita, joihin ei vielä ehditty huoltotoimenpiteitä soveltaa.

Seuraavasta yhdistelmästä selviää lisäksi, missä määrin eri irtolaisiin nähden on ainoana toimenpiteenä käytetty joko lievempiä tai suoraan ankarampia toimenpiteitä sekä missä määrin lievempien toimenpiteiden osoittauduttua tehottomiksi on siirrytty ankarampaan huoltomuotoon, minkä lisäksi siitä myös ilmenee pitemmälle huollon asteelle ehtineisiin eri vaiheissa sovelletut toimenpiteet:

Huoltotoimenpide	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan varoitus	25	145	170
» kotikuntaan lähettäminen	—	—	—
» irtolaisvalvonta	22	122	144
» työlaitos	13	68	81
» pakkotyö	15	51	66
» jälkivalvonta	16	22	38
Varoitus + varoitus	—	4	4
» + varoitus+irtolaisvalvonta	—	2	2
» + kotikuntaan lähettäminen	—	4	4
» + kotikuntaan lähettäminen+työlaitos	—	1	1
» + irtolaisvalvonta	1	27	28
» + irtolaisvalvonta+työlaitos	—	6	6
Irtolaisvalvonta + irtolaisvalvonta	—	1	1
» + työlaitos	—	20	20
» + työlaitos+jälkivalvonta	—	7	7
» + työlaitos+jälkivalvonta+työlaitos	—	2	2
» + pakkotyö	—	2	2
Työlaitos + irtolaisvalvonta	—	1	1
» + työlaitos	—	2	2
» + pakkotyö	1	1	2
» + jälkivalvonta	9	34	43
» + jälkivalvonta+työlaitos	—	18	18
Pakkotyö + työlaitos	—	1	1
» + jälkivalvonta	2	6	8
Jälkivalvonta + irtolaisvalvonta	—	1	1
» + työlaitos	1	11	12
» + pakkotyö	—	1	1
» + pakkotyö+työlaitos	—	1	1
» + työlaitos+irtolaisvalvonta+pakkotyö	—	1	1
Ei toimenpidettä	7	17	24
Yhteensä	112	579	691

Työlaitokseen ja pakkotyöhön toimittamiseen nähden on huomattava, että poliisiviranomaiset joutuivat runsaasti soveltamaan irtolaislain 29

§:n 3 mom:ssa olevaa säännöstä, jonka mukaan poliisipäällikön on ilman edellä käypiä lievempiä huoltotoimenpiteitä tehtävä maaherralle irtolaisesta laitosesitys, jos tämä on kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä. Esitykset laitokseen lähettämiseksi teki poliisipäällikkö 130 ja huoltolautakunnan irtolaisosasto 1 tapauksessa. Erinäisistä käytännöllisistä syistä on laitokseen lähettämisesitykset melkein poikkeuksetta jätetty poliisiviranomaisten tehtäväksi. Ehdollisesti vapautettiin ennen vuoden päättymistä 3 pakkotyöhön toimitettua miestä ja 6 naista sekä työlaitoksiin toimitetuista 12 miestä ja 66 naista. Työlaitoksiin palautettiin 2 ehdollisesti vapautettua miestä ja 33 naista sekä pakkotyöhön 1 nainen. Lopullisesti vapautettiin pakkotyöstä 3 miestä ja 6 naista sekä työlaitoksista 9 miestä ja 36 naista.

Huoltopäivien luku irtolaistyölaitoksissa oli kaikkiaan 35,099, niistä 4,531 miesten ja loput naisten. Näihin lukuihin eivät sisälly huoltopäivät pakkotyössä, koska niistä ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	82	73.2	408	70.5	490	70.9
Naineita, yhdessä asuvia	12	10.7	60	10.4	72	10.4
» erossa asuvia	8	7.1	43	7.4	51	7.4
Leskiä	3	2.7	25	4.3	28	4.1
Eronneita	7	6.3	43	7.4	50	7.2
Yhteensä	112	100.0	579	100.0	691	100.0

Laillistamatta yhdessä asuvia oli näistä 1 mies ja 11 naista. Aviottomina syntyneitä oli kaikista irtolaisista 81 eli 11.7 %, erikseen miehistä 7.1 % ja naisista 12.6 %. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu miehistä 13 ja naisista 72.

Lapsia oli kaikkiaan 141 irtolaisella yhteensä 205, joista aviottomia lapsia 111.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosenteissa olivat irtolaishuollossa olevien keskuudessa seuraavat:

	[1]) 18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60— v.	Yhteensä
Miehet	5.4	23.2	31.3	19.6	10.7	9.8	100.0
Naiset	9.9	45.9	30.7	10.5	2.6	0.4	100.0
Kaikki	9.1	42.3	30.8	12.0	3.9	1.9	100.0

Kaikkien miespuolisten irtolaisten keski-ikä oli 38 vuotta 7 kuukautta sekä naispuolisten 29 vuotta ja 10 kuukautta. Nuorin irtolaismies oli 18 vuotias ja vanhin 75 vuotias, nuorin irtolaisnainen 18 vuotias ja vanhin 73 vuotias.

[1]) Huomattava on, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön.

Koulusivistys. Koulusivistykseltään oli irtolaisista mitään koulua käymättömiä 55 eli 8.0 %, vain osan kansakoulua oli käynyt 81 eli 11.7 %, kansakoulun käyneitä oli 494 eli 71.5 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 28 eli 4.0 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 13:lla eli 1.9 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 1 eli 0.1 % sekä kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 17:llä eli 2.5 %:lla kahden irtolaisen koulusivistyksen ollessa tuntematon.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	4	3.6	1	0.2	5	0.7
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	—	—	2	0.3	2	0.3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	8	7.1	45	7.8	53	7.7
Liikehenkilökuntaa:						
a. päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	1	0.9	13	2.2	14	2.0
b. työntekijöitä	4	3.6	21	3.6	25	3.6
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	31	27.6	206	35.6	237	34.3
Muita työntekijöitä	55	49.1	68	11.7	123	17.8
Merimiehiä ja kalastajia	2	1.8	—	—	2	0.3
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	3	2.7	1	0.2	4	0.6
Yksityisten palvelijoita	—	—	202	34.9	202	29.2
Muun elinkeinon harjoittajia	3	2.7	5	0.9	8	1.2
Ilman varsinaista tai tunnnettua elinkeinoa olevia	1	0.9	15	2.6	16	2.3
Yhteensä	112	100.0	579	100.0	691	100.0

Mitä yksityisiin ammatteihin tulee, muodostivat aputyöntekijät, luvultaan 51, suurimman ja muista selvästi erottuvan ryhmän miesten joukossa; suuruusjärjestyksessä seuraavat ryhmät olivat maalarit, luvultaan 12, ja metalliteollisuustyöntekijät, luvultaan 7. Naisista taas oli eniten kotiapulaisia, nimittäin 202, mutta myös tehdastyöntekijät, luvultaan 85, tarjoilijat ja ravintola-apulaiset, luvultaan 78, sekä itsenäiset ompelijat, luvultaan 39, esiintyivät huomattavina ryhminä. Suurin osa irtolaisista oli tehdas- y.m. ammattityöntekijäin kodeista, kaikkiaan 197, muiden työntekijäin kodeista oli lähtöisin 172 sekä maataloutta tai sen sivuelinkeinoja harjoittavien kodeista 126. Myös uudet irtolaiset ryhmittyivät sekä oman että vanhempiensa ammatin mukaan suhteellisesti samalla tavoin kuin kaikki irtolaiset.

Muita tietoja. Irtolaisiin nähden on edelleen selvitetty sellaisia yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja kuin heidän aikaisempaa irtolaisuuttaan, rikollisuuttaan, erinäisiä tarttuvia sairauksiaan, asumisolosuhteitaan, alkoholinkäyttöään y.m.s.

Kaikista irtolaisista oli 341 eli 49.3 % sellaisia, joita ei ollut aikaisemmin käsitelty irtolaisuudesta ja kerjuusta. Ensimmäinen irtolaiskäsittely oli yleensä tapahtunut varhaisessa iässä. Kun otetaan huomioon nekin, jotka vasta kertomusvuonna ensi kerran joutuivat irtolaiskäsittelyyn, havaitaan,

että miehistä oli 45.5 % ja naisista 74.4 % joutunut ensi kerran irtolaisena käsitellyksi alle 25 vuotiaina sekä vastaavasti alle 21 vuotiaina miehistä 31.3 % ja naisista 39.6 %.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 286 eli 41.4 % kaikista, miehistä erikseen 82 eli 73.2 %. Uusista irtolaisista oli rikoksista tuomittuja 35.8 %. Kaikista tuomituista oli 161 kaksi tai useamman kerran tuomittuja, niistä miehiä 62. Omaisuusrikokset olivat olleet irtolaisten yleisimmin tekemiä rikoksia, nimittäin 76.3 % kaikista, seuraavalla sijalla oli väkijuomalainsäädäntöön kohdistuneiden rikosten osuus 12.0 %, yksilöön kohdistuvia rikoksia oli 3.8 % lopun ollessa muita rikoksia. Rikoksista tuomitut irtolaiset olivat yleensä tehneet ensimmäisen rikoksensa nuorina, miehistä 46.3 % alle 21 vuotiaina ja 56.1 % alle 25 vuotiaina, naisista vastaavasti 40.2 % ja 66.2 %.

Sukupuolitautia oli aikaisemmin sairastanut miehistä 14 ja naisista 396 sekä kertomusvuonna 1 mies ja 145 naista; miehiä koskevat tiedot perustuvat heidän omiin ilmoituksiinsa. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 6 miestä ja 12 naista sekä kertomusvuonna 5 miestä ja 6 naista. Mielisairaalassa oli aikaisemmin hoidettu 8 miestä ja 17 naista.

Irtolaisten väkijuomien käyttöä koskeva selvitys osoitti, että vain 45 eli 6.5 % oli raittiita, 356 eli 51.5 % käytti väkijuomia jonkin verran ja 290 eli 42.0 % juopotteli.

Kertomusvuonna asuivat irtolaiset pääasiassa seuraavasti:

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	12	10.7	57	9.8	69	10.0
Asukkina	15	13.4	224	38.7	239	34.6
Yömajassa	30	26.8	69	11.9	99	14.3
Muualla[1])	55	49.1	229	39.6	284	41.1
Yhteensä	112	100.0	579	100.0	691	100.0

Köyhäinhoitoa ennen kertomusvuotta oli irtolaisista saanut 262 henkilöä eli 37.9 % kaikista, erikseen miehistä 65 eli 58.0 % ja naisista 197 eli 34.0 %. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta 29 miestä ja 53 naista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli 75,838: 60 mk. Lisäksi huollettiin heitä, lukuunottamatta irtolaistyölaitoksia, köyhäinhoitotoimenpitein muissa laitoksissa yhteensä 3,620 huoltopäivää, jotka jakautuivat seuraavalla tavalla.

Laitosryhmä	Miesten huoltopäiviä	Naisten huoltopäiviä	Huoltopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	26	577	603
Työlaitokset	609	—	609
Sairaalat	273	671	944
Tuberkuloosisairaalat	65	33	98
Mielisairaalat	23	960	983
Muut laitokset	—	383	383
Yhteensä	996	2,624	3,620

[1]) Tarkoittaa lähinnä hotelleissa ja matkustajakodeissa asuvia sekä asunnottomia.

Kustannukset. Kaupunkikunnan bruttokustannukset irtolaishuollosta nousivat kertomusvuonna 928,714: 35 mk:aan, mistä hallintomenoja 443,674: 35 mk.

Irtolaishuollon tulokset. Tällä vaikeasti hoidettavalla huollon alalla on osittain, varsinkin miesten kohdalla, joiden luku edellisestä vuodesta väheni, saavutettu tyydyttäviäkin tuloksia. Huomattavaa apua on huoltovirano-maisilla tällöin ollut kaupungin erityisesti tätä tarkoitusta varten varaamasta ulkotyömaasta, jonne on voitu sijoittaa useita kymmeniä etupäässä valvonta-asteella olevia irtolaismiehiä yhdessä alkoholistien kanssa. Naispuolisiin irtolaisiin nähden, joita kertomusvuonna oli huollossa enemmän kuin yhtenäkään aikaisempana vuonna, sen sijaan tuloksiin pääseminen on osoittautunut paljon vaivalloisemmaksi. Hyvää tukea lautakunnalla heidän kohdallaan on ollut siitä, että se on voinut sijoittaa heitä asianomaiselle työtupien osastolle, jossa keskimäärin päivää kohden laskettuna on ollut 28 naispuolista irtolaista.

C. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisina oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 438 eri henkilöä, joista 426 miestä ja 12 naista. Niiden viiden vuoden aikana, joina lakimääräistä alkoholistihuoltoa Helsingin kaupungissa on suoritettu, on vuosittain huollettu seuraavat määrät alkoholisteja:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1940	533	14	547
1938	764	41	805	1941	426	12	438
1939	817	38	855				

Kuten asetelmasta havaitaan, ovat kertomusvuoden poikkeukselliset olosuhteet aiheuttaneet edelleenkin huomattavaa vähennystä huollossa olevien alkoholistien lukumäärässä.

Kertomusvuonna huollossa olleiden kokonaismäärästä oli jo aikaisemmin huollossa olleita 225 miestä ja 4 naista eli yhteensä 229, joihin nähden huoltotoimenpiteet siis olivat jatkohuoltoa, kun sen sijaan ensi kerran vasta kertomusvuonna alkoholistihuoltotoimenpiteiden kohteiksi joutui 201 miestä ja 8 naista eli kaikkiaan 209 henkilöä. Näitä n.s. uusia alkoholisteja on eri vuosina ollut seuraavasti:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1940	150	4	154
1938	484	24	508	1941	201	8	209
1939	315	8	323	Yhteensä	1,535	80	1,615

Uusien alkoholistien yhteissumma 1,615 osoittaa niiden eri henkilöiden määrää, jotka ovat joutuneet alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisiksi kuluneena viisivuotiskautena. Naisia oli näistä kaikista vain 5.0 %. On vielä mainittava, että alussa esitetyn kokonaisluvun lisäksi alkoholisteina on käsitelty myös 5 henkilöä, jotka kuitenkin ennen pitkää vielä kertomusvuoden kuluessa siirrettiin irtolaishuoltokäsittelyyn ja on heidät tilastolli-

sessa selvityksessä luettu irtolaisiin. Seuraavassa annettava selvitys kohdistuu yleensä kaikkiin kertomusvuoden aikana huollossa olleisiin alkoholisteihin, mutta on kuitenkin tärkeimmissä kohdin lisäksi julkaistu tietoja erikseen uusistakin alkoholisteista, varsinkin jos olosuhteet heidän kohdallaan ovat huomattavammin poikenneet yleiskatsauksesta.

Kaikista alkoholisteista oli syntyperäisiä helsinkiläisiä vajaa neljäsosa eli 22.6 %, naisten joukossa suhteellisesti vähemmän kuin miesten. Kaikista alkoholisteista oli syntynyt prosenteissa laskien:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	48.6	25.0	47.9
» maalaiskunnissa	49.3	75.0	50.0
Ulkomailla	2.1	—	2.1

Muita kuin Suomen kansalaisia oli alkoholisteissa 7 miestä. Äidinkielenä oli suomi 383:lla eli 87.4 %:lla, ruotsi 52:lla eli 11.9 %:lla ja 3:lla jokin muu kieli.

Huollon peruste. Perusteita, joiden nojalla alkoholistien suhteen on ryhdytty lainmukaisiin huoltotoimenpiteisiin, erotetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien jakautuminen eri ryhmiin sen pääperusteen mukaan, jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää seuraavasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	3	0.7	—	—	3	0.7
Häiriö tai pahennus	83	19.5	5	41.7	88	20.1
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	63	14.8	—	—	63	14.4
Rasitukseksi joutuminen	43	10.1	4	33.3	47	10.7
Köyhäinhoidon tarve	10	2.3	—	—	10	2.3
Juopumuspidätykset	224	52.6	3	25.0	227	51.8
Vapaaehtoisuus	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	426	100.0	12	100.0	438	100.0

Yli puolet alkoholisteista, 51.8 %, oli joutunut huoltoon juopumuspidätysten perusteella, ja kasvoi tämän ryhmän osuus tuntuvasti edellisestä vuodesta. Taloudellisten seikkojen, nim. elatusvelvollisuuden laiminlyönnin, omaistensa rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta oli alkoholistihuoltoon joutunut 27.4 % (edellisenä vuonna 24.1 %). Sen perusteella, että oli ollut ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, joutui huoltoon 20.1 %, ja on tämän perusteen osuus jatkuvasti alentunut. Vaarallisuus oli perusteena vain 0.7 %:lla, edustaen tämäkin pienempää osuutta kuin edellisenä vuonna. Uusien alkoholistien kohdalla oli perusteista juopumuspidätyksillä vieläkin selvempi johtoasema tehden sen osuus 56.0 %, taloudelliset seikat olivat perusteena 27.4 %:lla, häiriö ja pahennus 13.4 %:lla, kun sen sijaan vaarallisuuden perusteella ei otettu

huoltoon yhtään uutta alkoholistia. Vapaaehtoisina ei ollut huollossa yhtään alkoholistia [1]).

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukevaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta poispäästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonnassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonnaksi. Lautakunnan alkoholistihuolto-osaston työlle on ollut edelleen suureksi avuksi, että se on saanut sijoittaa etupäässä valvonnassa olevia alkoholisteja työhön erityisesti tätä tarkoitusta varten järjestetylle kaupungin työmaalle, jossa samanaikaisesti on ollut työssä yhdessä irtolaisten kanssa keskimäärin 21 miestä. Huollossa olleiden alkoholistien ryhmittyminen heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	220	51.6	7	58.3	227	51.8
Raittiusvalvonta	161	37.8	5	41.7	166	37.9
Huoltolahoito, täytäntöönpanematon	14	3.3	—	—	14	3.2
» täytäntöönpantu	10	2.4	—	—	10	2.3
Jälkivalvonta	21	4.9	—	—	21	4.8
Yhteensä	426	100.0	12	100.0	438	100.0

Huoltolahoitoa on edelleen poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi voitu soveltaa vain sangen harvoihin alkoholisteihin, ja vaikka otetaan huomioon nekin, joiden kohdalla huoltolaanlähettämispäätöstä ei syystä tai toisesta kertomusvuoden aikana pantu täytäntöön, nousi huoltolahoitoasteella olevien koko osuus vain 5.5 %:iin. Samasta syystä ei jälkivalvonnassakaan ole ollut kuin murto-osa edellisten vuosien lukumääristä. Kaikkien niiden alkoholistien osuus, jotka olivat saaneet tai joille oli suunniteltu annettavaksi huoltolahoitoa eli siis ryhmiin Huoltolahoito ja Jälkivalvonta luetut nousi kertomusvuonna vain kymmenesosaan kaikista huolletuista alkoholisteista, kun se vielä edellisenä vuonna oli runsas neljännes.

Uusista alkoholisteista jäi varoitusasteelle valtaosa eli 80.4 %, raittiusvalvontaan 17.7 %, huoltolahoitoon määrättynä oli 1.9 %, kun taas jälkivalvontaan ei yksikään uusista irtolaisista vielä ollut ehtinyt.

Seuraava yhdistelmä osoittaa lisäksi, missä määrin eri alkoholisteihin nähden on ainoana toimenpiteenä käytetty joko lievempiä tai suoraan ankarampia toimenpiteitä sekä missä määrin lievempien toimenpiteiden osoittauduttua tehottomiksi on siirrytty ankarampaan huoltomuotoon:

[1]) Huomattava on, että vapaaehtoisina huoltoloissa hoidetuista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta sen jälkeen kuin asianomaiset ovat vapautuneet huoltoloista ja joutuneet n.s. jälkivalvontaan.

Huoltotoimenpiteet	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan varoitus	220	7	227
» raittiusvalvonta	153	5	158
» huoltolahoito, täytäntöönpanematon	5	—	5
» » täytäntöönpantu	8	—	8
» jälkivalvonta	11	—	11
Varoitus+raittiusvalvonta	8	—	8
Raittiusvalvonta+huoltolahoito, täytäntöönpanematon	9	—	9
Raittiusvalvonta+huoltolahoito, täytäntöönpantu	1	—	1
Huoltolahoito, täytäntöönpanematon+huoltolahoito, täytäntöönpantu	1	—	1
Huoltolahoito+jälkivalvonta[1])	10	—	10
Yhteensä	426	12	438

Huoltopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 2,377, jotka kaikki olivat miesten.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	190	44.6	1	8.3	191	43.6
Naimisissa olevia	183	43.0	7	58.3	190	43.4
Leskiä	13	3.0	2	16.7	15	3.4
Eronneita	40	9.4	2	16.7	42	9.6
Yhteensä	426	100.0	12	100.0	438	100.0

Naimisissa olevista miehistä asui kuitenkin 40 ja naisista 1 erossa aviopuolisostaan. Aviottomina syntyneitä oli alkoholisteista 5.0 %, erikseen miehistä 5.2 %, mutta naisista ei yhtään. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu 6.8 % kaikista alkoholisteista.

Lapsia oli 169 alkoholistilla yhteensä 317, joista aviottomia 8 eli 2.5 %. Miehillä oli keskimäärin enemmän lapsia, 1.9, kuin naisilla, 1.5.

Ikä. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmitys osoittaa, kuten aikaisemminkin, että suurin osa alkoholisteja oli 30—39 vuotiaita, nim. 41.3 %. Myös 40—49 vuotiaita oli runsaasti, 27.2 %. Alle 21 vuotiaita oli vain 0.9 % kaikista huoltoon joutuneista ja 50 vuotta vanhempiakin oli vain 15.8 %. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60— v.	Kaikkiaan
Luku	—	4	65	181	119	60	9	438
%	—	0.9	14.8	41.3	27.2	13.7	2.1	100.0

Kaikkien alkoholistihuollossa olleiden miesten keski-ikä oli 38 vuotta ja 10 kuukautta ja naisten 43 vuotta ja 11 kuukautta sekä uusien alkoholis-

[1]) Näistä 1, joka oli vapaaehtoisesti ollut alkoholistihuoltolassa.

tien vastaavasti 37 vuotta ja 5 kuukautta sekä 44 vuotta. Erikseen laskettuna oli alkoholistihuoltoloissa olleiden miesten keski-ikä 36 vuotta ja naisten 47 vuotta.

Koulusivistykseltään oli alkoholisteista mitään koulua käymättömiä 29 eli 6.6 %, vain osan kansakoulua oli käynyt 57 eli 13.0 %, kansakoulun käyneitä oli 268 eli 61.2 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 15 eli 3.4 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 25:llä eli 5.7 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 6 eli 1.4 % ja kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 38:lla oli 8.7 %:lla.

Ammatti. Ammattinsa mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	21	4.9	—	—	21	4.8
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	3	0.7	—	—	3	0.7
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	36	8.5	2	16.7	38	8.7
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	33	7.7	—	—	33	7.5
b) työntekijöitä	5	1.2	1	8.3	6	1.4
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	163	38.3	1	8.3	164	37.4
Muita työntekijöitä	142	33.3	5	41.7	147	33.6
Merimiehiä ja kalastajia	13	3.1	—	—	13	3.0
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	4	0.9	—	—	4	0.9
Yksityisten palvelijoita	—	—	2	16.7	2	0.4
Muun elinkeinon harjoittajia	5	1.2	1	8.3	6	1.4
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	1	0.2	—	—	1	0.2
Yhteensä	426	100.0	12	100.0	438	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat edelleenkin tehdas- y.m. ammattityöntekijät kuuluen siihen 37.4 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- y.m. työntekijäin) osuus oli huomattava, 33.6 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat itsenäiset liikkeenharjoittajat 8.7 %:lla, liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta 7.5 %:lla sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat 4.8 %:lla. Naisten keskuudessa olivat suurimpina ryhminä muut työntekijät (aputyöntekijät, siivoojat y.m.s.), itsenäiset liikkeenharjoittajat sekä yksityisten palvelijat.

Vanhempiensa ammatin mukaan ryhmittyivät kaikki alkoholistihuoltoon otetut siten, että 141 oli ammattityöntekijäin, 76 itsenäisten liikkeenharjoittajain, 73 maatalousammatteja harjoittavien, 69 muiden työntekijäin, 29 liikealalla työskentelevien, 21 virkamiehien ja vaapaiden ammattien harjoittajien sekä 20 yleisten tai yksityisten laitosten palveluskuntaan kuuluvien henkilöiden kodeista muiden ammattiryhmien ollessa aivan vähäisiä.

Muita tietoja. Yllä olevien selvitysten lisäksi on jatkuvasti tutkittu alkoholistien juopottelun laatua, rikollisuutta, sairauksia, niitä olosuhteita, joissa he asuvat y.m. ja esitetään seuraavassa eräitä tärkeimpiä täten saatuja tietoja.

Alkoholistihuoltoon otettujen henkilöiden juopottelun ja heidän pääasiallisesti käyttämiensä väkijuomien laatua valaisee seuraava yhdistelmä:

Väkijuomien laatu	Juopottelun laatu						Alkoholisteja kaikkiaan		
	jatkuva		kausittainen		säännötön				
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Väkevät juomat	128	2	41	—	252	10	421	12	433
Olut	2	—	—	—	3	—	5	—	5
Yhteensä	130	2	41	—	255	10	426	12	438

Pääasiallisesti viiniä käyttäviä ei ollut lainkaan, mutta 51 väkevien juomien ja oluen ryhmiin luetuista alkoholisteista käytti sitä lisäjuomana. Mainittakoon vielä, ,että lisäjuomana oli 62 alkoholistilla tapana käyttää teknillisiä juomia, s.o. denaturoitua spriitä, eau de colognea y.m. Väkijuomien käytön olivat alkoholistit aloittaneet alla olevan yhdistelmän osoittamassa iässä:

	Väkijuomien käyttö alkoi huoltoon joutuneiden ollessa					Alkoholisteja kaikkiaan
	Alle 18 v.	18—20 v.	21—24 v.	25—29 v.	30— v.	
Miehet	102	180	96	33	15	426
Naiset	3	4	2	1	2	12
Kaikki, luku	105	184	98	34	17	438
» %	24.0	42.0	22.4	7.7	3.9	100.0

Rikoksista tuomittuja [1]) oli alkoholisteista 166 eli 37.9 %, joista 3 naista. Näistä 80 miestä ja 1 nainen kaksi tai useamman kerran tuomittuja. Omaisuusrikokset olivat olleet alkoholistien yleisimmin tekemiä rikoksia, 58.3 % kaikista, yksilöön kohdistuvia rikoksia oli 13.4 %, väkijuomalainsäädäntöön kohdistuvia 12.8 % ja loput muita rikoksia. Rikoksista tuomituista alkoholisteista oli suuri osa tehnyt ensimmäisen rikoksensa sangen nuorella iällä, nim. alle 21 vuotiaana miehistä 30.7 % ja naisista 66.7 %; jos tämä ikäraja korotetaan 25 vuoteen, niin pysyy naisten prosenttiluku samana, mutta miehistä kaikkiaan 49.7 % oli ensi kerran joutunut rikosten teille tätä ikärajaa nuorempina. Irtolaisina oli alkoholisteista ennen huoltoon joutumistaan käsitelty 116 eli 26.5 %, niistä naisia 4.

Sukupuolitautia oli ennen huoltoonjoutumisvuotta sairastanut 113 miestä ja 5 naista; kertomusvuonna näitä oli 2 miestä. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 12 miestä ja 1 nainen, kertomusvuonna 8 miestä. Mielisairaaloissa [2]) oli hoidettu 46 miestä ja 2 naista.

Seuraava yhdistelmä osoittaa, missä alkoholistit kertomusvuonna suurimman osan vuotta asuivat:

[1]) Tiedot perustuvat pääasiallisesti asianomaisten omiin ilmoituksiin. — [2]) Hoidon syynä ei ole tarvinnut olla varsinainen mielisairaus, koska vaikeimpia alkoholisteja on aikaisemmin huoltoloiden puuttuessa täytynyt hoitaa mielisairaaloissa.

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	162	38.0	6	50.0	168	38.3
Asukkina	51	12.0	4	33.3	55	12.6
Yömajassa	133	31.2	—	—	133	30.4
Muualla [1])	80	18.8	2	16.7	82	18.7
Yhteensä	426	100.0	12	100.0	438	100.0

Työssä oli miehistä 365 eli 85.7 % ja naisista 7 eli 58.3 %. Työttöminä oli 58 miestä ja 3 naista. Pysyväisesti työkyvyttömiksi todettiin 3 miestä ja 2 naista.

Köyhäinhoitoavustusta oli ennen huoltoon joutumistaan saanut miehistä 260 ja naisalkoholisteista 9, yhteensä 269 henkilöä eli 61.4 % kaikista alkoholisteista. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta 261 miestä ja 9 naista, yhteensä 270 henkilöä eli 61.6 % kaikista alkoholisteista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli kaikkiaan 140,162: 75 mk. Lisäksi hoidettiin heitä köyhäinhoitolain nojalla eri laitoksissa seuraavien lukujen lähemmin osoittamalla tavalla:

Laitosryhmä	Miesten huoltopäiviä	Naisten huoltopäiviä	Huoltopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	187	—	187
Työlaitokset	2,654	—	2,654
Sairaalat	908	17	925
Mielisairaalat	194	—	194
Tuberkuloosisairaalat	166	—	166
Yhteensä	4,109	17	4,126

Kustannukset. Kaupunkikunnan bruttokustannukset alkoholistihuollosta nousivat kertomusvuonna 473,163: 20 mk:aan, josta hallintomenoja oli 442,424: 35 mk.

Alkoholistihuollon tulokset. Alkoholistien huollossa ei asian laadusta johtuen yleensä kovinkaan lyhyessä ajassa ole saavutettavissa niitä lopullisia päämääriä, joihin tämä huolto pyrkii. Niinikään on otettava huomioon, että se alkoholistiaines, johon asianomaisen erikoiskanslian työ on kohdistunut, on suureksi osaksi käsittänyt vaikeita alkoholistitapauksia, joihin nähden tulokset useinkin ovat heikkoja. Mutta runsaasti myönteisiäkin tuloksia on sentään havaittavissa. Niinpä voidaan mainita, että v. 1937—40 huoltoon otetuista alkoholisteista oli kaikkiaan 1,177 sellaista, joita ei enää v. 1941 ole tarvinnut pitää huollossa.

Merkillepantavaa on, että alkoholistien huolto pääkaupungissa tapausten vaikeasta laadusta huolimatta on ollut valtaosaltaan avohuoltoa. Joskaan huollettavat eivät läheskään aina ole palanneet raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan, on kuitenkin suhteellisen usein voitu havaita elämäntapojen muutos parempaan päin, samalla kuin juopottelun aiheuttamat sosiaaliset haitat ovat pienentyneet, jopa eräissä tapauksissa kokonaan hävinneetkin. Lopuksi on syytä huomauttaa siitä, että sodan johdosta alkoholistien huolto kertomusvuonna oli suurien rajoitusten alaisena ja että osaksi sen johdosta huollossa olleiden alkoholistien luku oli pienempi kuin minään muuna kanslian toimintavuonna.

[1]) Ks. alav. s. 75*

Juopumuspidätystilastoa Helsingissä asuvista henkilöistä. Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian toiminnan taustaksi esitetään edelleen eräitä selvityksiä juopumuspidätyksistä, sikäli kuin ne koskevat Helsingissä asuvia henkilöitä.

N.s. juopumuspidätyskortiston mukaan pidätettiin kertomusvuonna 7,131 eri henkilöä, joista miehiä 6,315 ja naisia 816. Edelliseen vuoteen verraten oli pidätettyjä 936 henkilöä vähemmän. Ensi kertaa pidätettyjä oli 2,561 ja syytteeseen asetettiin 1,439 henkilöä. Pidätyskertojen luku oli kaikkiaan 13,785, mikä oli vähemmän kuin neljänä edellisenä vuonna. Tähän vähennykseen vaikutti lähinnä sodan alkaminen, jonka jälkeen kuukausittaisten juopumuspidätysten määrä oli tavallista alhaisempi. Keskimääräinen pidätyskertojen luku henkilöä kohden vuoden aikana oli kutakin pidätettyä miestä kohden 1.94, kutakin naista kohden 1.85 ja kutakin henkilöä kohden 1.93. Eniten pidätyksiä sattui touko- ja huhtikuussa, vähiten joulu- ja heinäkuussa.

Viikonpäivittäin jakautuivat pidätykset siten, että lauantaisin sattui niitä runsaimmin, 18.1 % kaikista pidätyksistä. Mainittakoon vielä, että kaikista juopumuspidätyskortistossa olevista oli alkoholisteina rekisteröityjä 835 sekä irtolaisina rekisteröityjä 390.

Juopumuspidätykset v. 1937—41 jakautuivat pidätettyjen asuin- ja pidätyspaikan mukaan seuraavasti:

	Helsingissä asuvien pidätykset huoltolautakunnan tilaston mukaan			Pidätysten luku Helsingissä poliisilaitoksen tilaston mukaan	
	Helsingissä tapahtuneet	Muualla tapahtuneet	Yhteensä	Kaikkiaan	Niistä muualla asuvien pidätyksiä
1937	16,640	1,563	18,203	20,357	3,717
1938	17,464	1,604	19,068	20,155	2,691
1939	15,711	1,573	17,284	18,031	2,320
1940	13,549	1,952	15,501	16,378	2,829
1941	12,466	1,319	13,785	15,104	2,638

Ammatin mukaan v. 1941 pidätetyt jakautuivat seuraavasti:

	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	350	5.5	—	—	350	4.9
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	36	0.6	—	—	36	0.5
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	346	5.5	8	1.0	354	5.0
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	132	2.1	—	—	132	1.9
b) työntekijöitä	336	5.3	75	9.2	411	5.8
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	2,986	47.3	325	39.8	3,311	46.4
Muita työntekijöitä	1,644	26.0	173	21.2	1,817	25.5
Merimiehiä ja kalastajia	203	3.2	—	—	203	2.8
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	129	2.0	—	—	129	1.8
Yksityisten palvelijoita	—	—	81	9.9	81	1.1
Muun elinkeinon harjoittajia	54	0.9	121	14.8	175	2.4
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	99	1.6	33	4.1	132	1.9
Yhteensä	6,315	100.0	816	100.0	7,131	100.0

Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätyskertojen lukumäärästä, syntymäpaikasta sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena ja eri viikonpäivinä on julkaistu taulukko-osastossa, taulukoissa 9, 10 ja 26.

D. Työttömyyshuolto

Työttömyyshuolto, lukuunottamatta työttömyystöiden teettämistä, on kertomusvuonna jo viidennen vuotensa ollut huoltoviraston työttömyyshuoltokanslian hoidettavana. Työttömyyshuoltokortistoon ottamista koskevia anomuksia jätti työttömyyshuoltokansliaan selontekovuonna kaikkiaan 2,556 eri henkilöä (edellisenä vuonna 2,420), ja sisältyy tähän lukuun myös edellisestä vuodesta kertomusvuoteen siirtyneet henkilöt, sikäli kuin he edelleen ovat ilmoittautuneet kansliaan. Kun kuitenkin anomuksista hylättiin 106 ja hyväksytyistäkin 293 jätti työttömyyskorttinsa noutamatta supistui kortistoon lopullisesti otettujen luku 2,157 henkilöksi, joista miehiä oli 1,099 ja naisia 1,058. Miesten kohdalla oli lisäystä edelliseen vuoteen verraten 7.5 %, mutta naisten kohdalla vähennystä 18.6 %.

Syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kortistossa olevista 2,157 henkilöstä 401 eli 18.6 %, erikseen miehistä 23.7 % ja naisista vain 13.3 %. Maalaiskunnissa syntyneitä oli kaikkiaan 63.8 %, miehistä runsaasti yli puolet ja naisista lähes ¾.

Kotipaikkaoikeus Helsingissä oli 1,902 henkilöllä eli 88.2 %:lla, ulkokunnissa 241 eli 11.2 %:lla ja n.s. valtion tapauksia oli 14 eli 0.6 %.

Miesten työttömyyshuoltotyöt ovat olleet rakennustoimiston katu- ja satamarakennustöitä, naiset on osoitettu lumenluonti- ja halkojen kuljetustöihin sekä naisten työtuvalle järjestettyihin töihin.

Seuraavasta taulukosta käy selville kunkin kuukauden lopussa työttömyyskortistossa kaikkiaan olevien, huoltotöihin osoitettujen ja ilman työtä olevien lukumäärät:

Kuukausi	Kunnan työttömyyshuoltotöissä olevia					Ilman työtä olevia			Kaikkiaan kortistossa olevia		
	Miehiä		Naisia		Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
	Luku	% kortiston koko miesluvusta	Luku	% kortiston koko naisluvusta							
Tammikuu...	—	—	330	43.9	330	314	422	736	314	752	1,066
Helmikuu ...	—	—	336	43.8	336	299	432	731	299	768	1,067
Maaliskuu ...	71	22.4	619	88.1	690	246	84	330	317	703	1,020
Huhtikuu ...	435	89.0	589	76.9	1,024	54	177	231	489	766	1,255
Toukokuu ...	392	81.8	392	69.1	784	87	175	262	479	567	1,046
Kesäkuu	34	37.4	174	47.2	208	57	195	252	91	369	460
Heinäkuu ...	12	33.3	93	24.3	105	24	289	313	36	382	418
Elokuu	12	40.0	93	23.1	105	18	310	328	30	403	433
Syyskuu	12	52.2	94	24.7	106	11	286	297	23	380	403
Lokakuu	6	50.0	87	28.0	93	6	224	230	12	311	323
Marraskuu ...	5	33.3	96	32.5	101	10	199	209	15	295	310
Joulukuu ...	2	40.0	96	66.2	98	3	49	52	5	145	150

Tästä taulukosta käy selville, että prosenteissa laskettuna kuukausittain huoltotöihin sijoitettujen miesten luku verrattuna kaikkiaan kortistossa oleviin miehiin vaihteli 22.4 %:sta 89.0 %:iin lukuunottamatta tammi- ja helmikuuta, jolloin huoltotöihin ei ollut sijoitettuna yhtään miestä, sekä naisten luku 23.1 %:sta 88.1 %:iin.

Niitä kortistossa olevia, joille töitä ei ole voitu tarjota, on avustettu köyhäinhoitotoimenpitein.

Kun työttömyyshuoltokortistossa olevista 1,103 oli huoltovelvollisia huolehtien paitsi itsestään myös 893 aviopuolisosta ja 1,306 lapsesta, on kortiston osoittama työttömyys ulottanut vaikutuksensa siis kaikkiaan 4,356 henkilöön. Huoltovelvollisia oli miehistä 69.1 % (edellisenä vuonna 68.0 %) ja naisista 32.5 % (edellisenä vuonna 24.6 %).

Iältään oli kortistossa olevista työttömistä miehistä 8.2 % alle 26 vuotiaita (edellisenä vuonna 8.7 %), 73.2 % 26—50 vuotiaita (edellisenä vuonna 73.5 %) ja loput 18.6 % 51 vuotiaita tai sitä vanhempia (edellisenä vuonna 17.8 %). Naisista 5.7 % oli alle 26 vuotiaita (edellisenä vuonna 9.8 %), 66.1 % 26—50 vuotiaita (edellisenä vuonna 67.1 %) ja 28.2 % sitä vanhempia (edellisenä vuonna 23.1 %). Vanhimpien naisten osuus on siten työttömyyskortistossa jonkin verran lisääntynyt.

Ammattinsa mukaan ryhmitettyinä jakautuivat kortistoon otetut seuraavalla tavalla:

	Miehiä		Naisia		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maataloustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	1	0.1	—	—	1	0.1
» muita	—	—	51	4.8	51	2.4
Tehdastyöntekijöitä, ammattitaitoisia	196	17.8	180	17.0	376	17.4
» aputyöntekijöitä ja muita	11	1.0	49	4.6	60	2.8
Rakennustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	350	31.9	—	—	350	16.2
» aputyöntekijöitä ja muita	162	14.7	175	16.6	337	15.6
Liikehenkilökuntaa	36	3.3	48	4.5	84	3.9
Ravintola-alalla toimineita	2	0.2	74	7.0	76	3.5
Liikennelaitoksissa toimineita	76	6.9	4	0.4	80	3.7
Henkisen työn tekijöitä	12	1.1	8	0.8	20	0.9
Taloustoimissa olleita	—	—	270	25.5	270	12.5
Erinäisiä muita ammatteja harjoittaneita	253	23.0	199	18.8	452	21.0
Yhteensä	1,099	100.0	1,058	100.0	2,157	100.0

Rakennustyöntekijät muodostivat siis miesten joukossa suurimman ryhmän, 46.6 %, erinäisten ammattien (partureita, vahtimestareita, talonmiehiä, vahteja y.m.) harjoittajien osuus oli 23.0 %, tehdastyöntekijäin 18.8 %, liikennelaitoksissa toimineiden 6.9 % ja liikehenkilökunnan 3.3 %, muiden ryhmien ollessa aivan vähäisiä. Naisten kohdalla taas taloustoimissa työskennelleitä oli eniten eli 25.5 %, tehdastyöntekijöitä oli 21.6 %, erinäisten ammattien (parturin, kähertäjäin y.m.) harjoittajia 18.8 %, rakennustyöntekijöitä 16.6 % ja ravintolapalveluskuntaa 7.0 %, kun sen sijaan muut ammattiryhmät olivat suhteellisen pieniä.

Siirtoväen työttömyyskortisto. Syyskuussa 1940 aloitettua erillistä työttömyyskortistoa Helsingissä asuvasta siirtoväestä pidettiin edelleen. Tähän kortistoon hakeutuminen ja siihen hyväksyminen tapahtui valtion työttömyysohjeiden mukaisessa järjestyksessä aivan samaan tapaan kuin yleiseen työttömyyshuoltokortistoonkin, mutta kyseinen kortisto kuitenkin pidettiin omana osastonaan erillään yleisestä kortistosta ja siitä annettiin myös erikseen raportit asianomaisille viranomaisille.

Siirtoväen työttömyyskortistoon kertomusvuonna lopullisesti otettujen luku oli 430, joista miehiä 154 ja naisia 276. Mainittakoon, että pääosa näistä, 84.4 %, oli kotoisin Viipurista.

III. Huoltotoimen kustannukset

A. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa osoitettiin huoltotointa varten v:ksi 1941 varoja yhteensä 69,368,425 mk, josta määrästä kuitenkin 2,500,000 mk kaupunginvaltuuston ja 100,000 mk kaupunginhallituksen käytettäviksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 66,768,425 mk, johon sisältyi Helsingin sokeaintalosäätiölle tuleva 50,000 mk:n suuruinen avustus, minkä lisäksi vuoden varrella kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus myönsivät lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 5,009,535: 90 mk, josta määrästä 189,936: 90 mk viljelyspalstatoimintaa varten sekä [1]) 261,543: 10 mk n.s. virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen.

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 67,762,480: 40 mk:aan, mutta kun siitä vähennetään Helsingin sokeaintalosäätiölle jaettu 50,000 mk:n avustus sekä viljelyspalstatoimintaan käytetyt 189,936: 90 mk ja virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen käytetty 261,543: 10 mk, jää varsinaiseen huoltotoimintaan käytetyksi 67,261,000: 40 mk. Kun tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 19,402,163: 65 mk, jää jäljelle 47,858,836: 75 mk, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan suorittamasta varsinaisesta huoltotoiminnasta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1941. Mainittuun summaan sisältyy tällöin myös alkoholistien ja irtolaisten huollosta aiheutuneet kustannukset. Edellisestä vuodesta nousivat nettomenot 3,202,722: 70 mk:lla. Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1932—41 vaihdelleet seuraavasti:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1932	50,067,505: 80	1937	43,319,251: 85
1933 [2])	57,707,653: 40	1938	37,437,812: —
1934 [3])	45,754,427: 10	1939	37,559,245: —
1935 [4])	49,109,001: 35	1940	44,656,114: 05
1936	46,409,610: 50	1941	47,858,836: 75

[1]) Virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen myönnetty määräraha oli kokonaisuudessaan 294,843: 10 mk, mutta kun siitä käytettiin 33,300 mk lastensuojelulautakunnassa työskentelevien virastovaratyöntekijäin palkkauksiin, on sanottu erä tästä jätetty pois. — [2]) Lisäksi työttömien ruoanjakelun järjestämiskustannukset 14,873 mk ja köyhäinhoitoviraston viranhaltijain opintokurssikustannukset 15,000 mk. — [3]) Lisäksi köyhäinhoitoviraston viranhaltijain opintokurssikustannukset 2,500 mk. — [4]) S:n 3,850 mk.

Seuraavat taulukot [1]) osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1941:

Tulot	Arvioidut tulot talousarvion mukaan		Todelliset tulot tilien mukaan		Määrä, jolla todelliset tulot ylittävät (+) tai alittavat (—) lasketut	
	Markkaa ja penniä					
Korvaukset annetusta huollosta	7,900,000	—	10,137,629	70	+2,237,629	70
Kunnalliskoti laitoksineen:						
Kunnalliskoti	194,000	—	146,935	40	— 47,064	60
Työlaitos	428,000	—	256,468	50	— 171,531	50
Maanviljelys	200,000	—	232,905	—	+ 32,905	—
Sikala	525,000	—	436,653	20	— 88,346	80
Pesulaitos	1,018,200	—	887,917	60	— 130,282	40
Tervalammen työlaitos	320,000	—	246,130	35	— 73,869	65
Tervalammen maatila	2,007,525	—	2,097,028	20	+ 89,503	20
Työtuvat	4,151,300	—	4,087,508	75	— 63,791	25
Luontoisetujen korvaukset	653,101	—	[2]) 750,558	80	+ 97,457	80
Talousarvion ulkopuolella	—	—	[3]) 122,428	15	+ 122,428	15
Yhteensä	17,397,126	—	19,402,163	65	+2,005,037	65

Menot	Talousarvioon otetut määrärahat		Vuoden varrella myönnetyt lisämäärärahat		Todelliset menot tilien mukaan		Säästö (+) tai ylitys (—)	
	Markkaa ja penniä							
Huoltolautakunta	5,878,332	—	638,780	15	6,409,211	45	+ 107,900	70
Kassa- ja tilitoimisto	540,108	—	80,719	—	617,570	35	+ 3,256	65
Asiamiestoimisto	1,869,760	—	223,656	10	2,074,386	90	+ 19,029	20
Kunnalliskoti laitoksineen:								
Yhteiset kustannukset	1,037,514	—	106,191	30	1,114,656	45	+ 29,048	85
Kunnalliskoti	9,159,737	—	631,610	70	9,006,087	15	+ 785,260	55
Työlaitos	1,909,838	—	80,396	75	1,720,694	95	+ 269,539	80
Maanviljelys	131,872	—	5,272	—	136,009	05	+ 1,134	95
Sikala	461,112	—	30,704	50	553,415	75	— 61,599	25
Pesulaitos	919,839	—	63,076	60	952,353	15	+ 30,562	45
Tervalammen työlaitos / Tervalammen maatila	3,341,283	—	19,578	45	2,785,228	35	+ 575,633	10
Työtuvat	8,589,030	—	399,070	35	7,013,904	95	+1,974,195	40
Yksityishoito	25,000	—	—	—	16,250	—	+ 8,750	—
Sairaanhoito	9,980,000	—	—	—	9,287,758	45	+ 692,241	55
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	600,000	—	—	—	580,509	—	+ 19,491	—
Suoranaiset avustukset	22,000,000	—	2,279,000	—	24,779,456	25	— 500,456	25
Päivähoitokustannukset	20,000	—	—	—	11,293	50	+ 8,706	50
Matkakulut	75,000	—	—	—	49,884	30	+ 25,115	70
Hautauskulut	180,000	—	—	—	152,330	40	+ 27,669	60
Viljelyspalstatoiminta	—	—	189,936	90	189,936	90	—	—
Virastovaratyöt	—	—	261,543	10	261,543	10	—	—
Yhteensä [4])	66,718,425	—	5,009,535	90	67,712,480	40	+4,015,480	50

[1]) Yksityiskohtaisemmat tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 26. 1941. — [2]) Luontoisetujen korvaussumma on saatu kokonaisuudessaan kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa. — [3]) Tästä on 832: 35 mk oikeudenkäyntien nettotuloja ja 121,595: 80 mk valtiolta saatua korvausta puolustuslaitoksen käyttöön luovutetusta omaisuudesta. — [4]) Rahatoimiston tilinpäätöskertomuksessa on huoltotoimen tilille viety lisäksi seuraavat määrät: työtupien alaosaston ylläpitämiseen 129,629: 80 mk, työtupien työntekijöille suoritettuja kalliinajanlisäyksiä 2.276 mk, naistyöttömyyden ehkäisemiseksi 21,600 mk, v:n 1940 paikallislisien suorittamiseen 190,573: 85 mk ja v:n 1941 paikallislisien suorittamiseen 11,175: 80 mk.

Yhteiskunnallisen huollon aiheuttaman kunnallisen rasituksen suhteellisen suuruuden ja siinä ilmenevän kehityssuunnan selvittämiseksi on aikaisemmin ilmestyneissä vuosikertomuksissa verrattu huoltotoimen bruttomenoja kunakin vuonna kaupungin väkilukuun, jolloin on käytetty kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyä väkilukua kunkin vuoden lopussa. Kun sanottuja väkilukutietoja sotatilanteen johdosta ei ole saatu käytettäväksi on vertailu tältä samoinkuin edelliseltä vuodelta tällä kertaa täytynyt jättää suorittamatta.

B. Korvaukset annetusta huollosta

Asiamiestoimiston toimesta perittiin v. 1941 rahakorvauksina annetusta huollosta 12,563,681: 70 mk, josta 10,137,629: 70 mk koski huoltolautakunnan ja 2,426,052 mk lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistyö jakautui eri kanslioiden kesken seuraavasti:

	Korvaus huoltolautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lastensuojelusta, mk	Yhteensä, mk
A-kanslian toisilta kunnilta perimiä	4,469,893: 95	713,732: 55	5,183,626: 50
D-kanslian valtiolta perimiä	2,193,813: 75	407,968: 75	2,601,782: 50
L-kanslian yksityisiltä perimiä	3,473,922: —	1,304,350: 70	4,778,272: 70
Yhteensä	10,137,629: 70	2,426,052: —	12,563,681: 70

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 188 mieheltä Käpylän ja 106 mieheltä Tervalammen työlaitoksessa sekä 18 naiselta kunnalliskodissa tehdyn työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä oli vuoden aikana yhteensä 439,323: 30 mk, josta 420,837: 40 mk huoltolautakunnalta saadun ja 18,485: 90 mk lastensuojelulautakunnalta saadun hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Korvaus huoltolautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lastensuojelusta, mk	Yhteensä, mk
Rahasuoritukset	10,137,629: 70	2,426,052: —	12,563,681: 70
Työllä hyvitetty	420,837: 40	18,485: 90	439,323: 30
Kaikkiaan korvauksia	10,558,467: 10	2,444,537: 90	13,003,005: —

Huoltolautakuntaa koskeva rahakorvaussumma kokonaisuudessaan lisääntyi edelliseen vuoteen verraten 1,989,450: 95 mk:lla. Erikseen laskien toisilta kunnilta saatujen korvausten määrä suureni 817,408 mk:lla eli 22.4 %:lla, valtiolta perittyjen 338,605: 75 mk:lla eli 18.3 %:lla ja yksityisiltä perittyjen 833,437: 20 mk:lla eli 31.6 %:lla. Yksityisiltä perittyjen korvausten suhteellinen osuus kaikista perityistä korvauksista on edelleen sangen huomattava, ja oli sanottu osuus prosenteissa v. 1932—41 seuraava:

1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
7.2	7.0	9.6	13.3	15.8	21.7	35.6	41.3	32.4	34.3

Huoltolautakuntaa koskevien perittyjen korvausten kehityssuunta on ilmaistu vertaamalla niiden määrää huoltotoimen bruttomenoihin. Julkaisemme alla sanotut suhdeluvut kymmeneltä viime vuodelta, mutta on tällöin otettava huomioon, että kunkin kalenterivuoden aikana perityt korvaukset koskevat yleensä ei ainoastaan samana vuonna vaan useina edellisinäkin vuosina annettua huoltoa. Suhdeluvut olivat seuraavat:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1932	13.3	1935	15.4	1938	17.0
1933	15.3	1936	18.1	1939	18.2
1934	16.8	1937	15.6	1940	13.3
				1941	15.0

IV. Taulukkoliitteet

1. Köyhäinhoidon avunsaajat asunto-olojensa mukaan v. 1941

Asuntomuoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
1 huone	1,339	2,696	199	4,234
2 huonetta	545	705	97	1,347
3 »	84	115	15	214
4— »	18	36	1	55
Asui asukkina	511	1,351	52	1,914
» yömajassa	288	79	7	374
» laitoksissa koko vuoden	760	1,300	3	2,063
Tuntematon	753	931	57	1,741
Yhteensä	4,298	7,213	431	11,942

2. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhytaikaisuuden sekä huoltomuodon mukaan v. 1941

Huoltomuoto	Säännöllistä avustusta saaneet				Lyhytaikaista avustusta saaneet [1]				Avunsaajia kaikkiaan
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	
Yksinomaan laitoksissa olleita	906	1,468	10	2,384	508	829	312	1,649	4,033
Yksinomaan yksityishoidossa olleita	4	1	—	5	1	—	—	1	6
Yksinomaan kotiavustusta saaneita	738	2,542	—	3,280	1,283	1,408	16	2,707	5,987
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	324	458	—	782	534	505	93	1,132	1,914
Yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	—	1	—	1	—	—	—	—	1
Laitos- ja yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	—	1	—	1	—	—	—	—	1
Yhteensä	1,972	4,471	10	6,453	2,326	2,742	421	5,489	11,942

3. Kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitoksen työtoiminta v. 1941

Työtoiminnan haarat	Työtoiminnasta kertyneet tulot, mk				Siitä	
	Kunnalliskodille tehdyistä töistä	Työlaitokselle tehdyistä töistä	Muille laitoksille ja yksityisille tehdyistä töistä	Yhteensä	Käytettyjen työtarvikkeiden arvo, mk	Nettotulot (työpalkat), mk
Puunjalostamo	101,620	4,585	150,453	256,658	172,751	83,907
Jalkinetyöt	51,256	6,984	13,602	71,842	50,125	21,717
Sepäntyöt	29,074	1,040	14,172	44,286	25,527	18,759
Maalaamo	32,818	1,760	28,237	62,815	36,945	25,870
Räätälintyöt	12,067	25,686	24,479	62,232	50,465	11,767
Kirjansitomo	1,688	—	894	2,582	863	1,719
Sekalaistyöt	92,774	—	20	92,794	64	92,730
Yhteensä	321,297	40,055	231,857	593,209	336,740	256,469

[1]) Ks. tämän kert. s. 55*.

4. Irtolaishuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1941

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Irtolaishuoltoon joutuneita kaikkiaan	**6**	**57**	**12**	**131**	**14**	**135**	**16**	**109**	**19**	**69**	**12**	**39**	**10**	**22**	**7**	**11**	**5**	**4**	**11**	**2**	**112**	**579**	**691**
Pidätetty irtolaisuudesta																							
0 kertaa	—	7	11	31	11	58	9	46	10	31	4	18	5	10	3	5	3	2	1	1	57	209	266
1 kerran	4	11	1	31	1	27	4	21	7	17	7	9	5	2	2	2	1	1	5	1	37	122	159
2 kertaa	2	9	—	27	2	20	1	22	—	6	—	6	—	4	1	3	1	—	3	—	10	97	107
3 »	—	14	—	25	—	11	1	8	2	7	1	2	—	2	1	—	—	1	1	—	6	70	76
4— »	—	16	—	17	—	19	1	12	—	8	—	4	—	4	—	1	—	—	1	—	2	81	83
Irtolaishuollon peruste																							
Kuljeksiva elämä	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
Työn vieroksuminen	2	—	1	—	2	—	2	—	3	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	14	—	14
Kerjuu	1	1	3	1	3	—	8	1	8	—	4	—	3	—	5	—	5	—	10	1	50	4	54
Ammattihaureus	—	55	—	130	—	135	—	108	—	69	—	39	—	22	—	10	—	4	—	1	—	573	573
Muu peruste	2	1	7	—	8	—	6	—	8	—	6	—	5	—	1	1	—	—	1	—	44	2	46
Viimeisen huoltotoimenpiteen laatu																							
Varoitus	3	23	2	42	3	30	3	29	1	10	4	8	2	4	1	2	2	1	4	—	25	149	174
Kotikuntaan lähettäminen	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Irtolaisvalvonta	—	17	—	33	3	38	4	32	5	13	1	11	2	3	3	4	2	2	3	1	23	154	177
Työlaitos	—	7	3	33	3	36	1	21	2	17	2	6	1	6	—	3	—	1	2	—	14	130	144
Pakkotyö	—	—	2	—	2	13	3	14	2	16	3	8	3	3	1	2	—	—	—	—	16	56	72
Jälkivalvonta	—	1	5	13	3	18	4	13	7	12	2	6	2	6	2	—	1	—	1	—	27	69	96
Ei toimenpidettä	3	5	—	10	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	7	17	24
Syntymäpaikka																							
Helsinki	2	10	3	16	5	13	3	7	6	7	1	1	2	3	—	—	2	1	2	—	26	58	84
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1])	—	3	—	2	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	8	10
Muut Uudenmaan läänin kaupungit	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5
» » » maalaiskunnat	1	4	2	11	2	12	2	8	1	8	3	7	—	2	2	1	—	1	1	1	14	55	69
» Suomen kaupungit	1	9	—	22	3	28	2	28	2	12	6	7	1	3	2	2	—	1	2	1	19	113	132
» » maalaiskunnat	2	31	7	77	4	74	6	65	9	41	2	22	6	14	2	8	2	1	6	—	46	333	379
Ulkomaat	—	—	—	3	—	3	2	—	—	1	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	9	12
Asui pääasiassa v. 1941																							
Kotona	1	7	—	11	1	15	—	10	3	6	3	3	3	1	—	3	—	1	1	—	12	57	69
Asukkina	1	24	—	60	1	53	2	41	3	22	1	11	1	8	1	3	2	—	3	2	15	224	239

Yömajassa	3	11	1	18	3	10	6	10	3	8	1	7	2	3	3	—	2	2	6	—	30	69	99
Muualla	1	15	11	42	9	57	8	48	10	33	7	18	4	10	3	5	1	1	1	—	55	229	284
Työkyky huoltovuonna																							
Työkykyisiä	6	57	12	131	14	134	15	107	18	69	12	39	10	22	6	11	5	4	9	2	107	576	683
Pysyväisesti työkyvyttömiä	—	—	—	—	—	1	1	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	5	3	8
Saanut köyhäinhoitoa v. 1941	2	7	—	8	3	8	4	6	5	12	1	4	2	4	4	2	1	1	7	1	29	53	82
» » *ennen huoltoon joutumistaan*	1	7	1	26	10	51	9	35	15	30	9	23	6	11	5	9	4	3	5	2	65	197	262
Rikollisuus																							
Tuomittu 0 kertaa	2	43	5	112	4	89	4	62	3	39	2	14	4	10	2	4	—	2	4	—	30	375	405
» 1 kerran	3	8	2	12	2	26	3	26	7	11	1	11	—	4	1	5	—	1	1	1	20	105	125
» 2 kertaa	1	2	4	3	—	9	2	12	—	7	—	6	2	5	2	—	2	—	1	—	14	44	58
» 3 »	—	2	—	3	2	3	1	5	—	4	1	3	1	2	1	—	—	—	2	—	8	22	30
» 4 »	—	2	1	1	6	8	6	4	9	8	8	5	3	1	1	2	3	1	3	1	40	33	73
Tuomittu v. 1941	—	3	—	3	—	3	—	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	12	15
Väkijuomien käyttö																							
Raitis	2	12	1	12	—	9	—	2	—	2	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	3	42	45
Käyttää jonkin verran	4	38	9	96	3	71	7	57	8	26	3	12	1	7	—	3	1	3	5	2	41	315	356
Juopottelee	—	7	2	23	11	55	9	50	11	41	9	24	9	15	7	6	4	1	6	—	68	222	290
Pidätetty juopumuksesta v. 1941																							
koko vuonna 0 kertaa	5	46	9	92	7	92	8	67	7	38	7	23	3	8	2	7	4	3	4	2	56	378	434
» » 1—2 kertaa	1	10	3	30	4	29	4	30	4	19	2	10	3	10	1	4	1	1	2	—	25	143	168
» » 3— »	—	1	—	9	3	14	4	12	8	12	3	6	4	4	4	—	—	—	5	—	31	58	89
huoltoon jouduttuaan 0 kertaa	5	54	10	106	8	105	11	84	9	47	8	25	3	13	3	9	4	4	6	2	67	449	516
» » 1—2 »	1	3	2	20	5	22	2	18	5	15	2	10	4	7	1	2	1	—	3	—	26	97	123
» » 3— »	—	—	—	5	1	8	3	7	5	7	2	4	3	2	3	—	—	—	2	—	19	33	52
Käsitelty myös alkoholistina v. 1941	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3	2	5
Sairasti sukupuolitautia v. 1941	—	33	—	52	—	29	—	17	1	7	—	4	—	1	—	2	—	—	—	—	1	145	146
» *keuhkotautia v. 1941*	1	—	—	—	—	3	—	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	2	—	5	6	11

[1]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin maalaiskunta ja Kulosaari.

5. Irtolaishuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan v. 1941

Huoltoon joutuneita koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste: Kuljeksiva elämä		Työn vieroksuminen		Kerjuu		Ammattihaureus	Muu peruste		Huoltoon joutuneita kaikkiaan		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Irtolaishuoltoon joutuneita kaikkiaan	**4**	—	**14**	—	**50**	**4**	**573**	**44**	**2**	**112**	**579**	**691**
Siviilisääty												
Naimattomia	4	—	11	—	34	2	404	33	2	82	408	490
Naineita, yhdessä asuvia	—	—	1	—	4	1	59	7	—	12	60	72
» erossa asuvia	—	—	—	—	6	—	43	2	—	8	43	51
Leskiä	—	—	1	—	1	—	25	1	—	3	25	28
Eronneita	—	—	1	—	5	1	42	1	—	7	43	50
Syntyperä ja kasvatuspaikka												
Aviosyntyisiä	3	—	13	—	48	1	503	40	1	104	505	609
kotona kasvatettuja	3	—	13	—	45	1	456	34	1	95	458	553
kodin ulkop. kasvatettuja	—	—	—	—	3	—	47	6	—	9	47	56
Aviottomia	1	—	1	—	2	3	69	4	1	8	73	81
kotona kasvatettuja	—	—	—	—	1	1	47	3	1	4	49	53
kodin ulkop. kasvatettuja	1	—	1	—	1	2	22	1	—	4	24	28
Syntyperä tuntematon	—	—	—	—	—	—	[1] 1	—	—	—	[1] 1	[1] 1
Ammattiryhmä												
Virkamiehiä y.m.s.	—	—	—	—	3	—	1	1	—	4	1	5
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	1	—	—	—	4	—	45	3	—	8	45	53
Liikehenkilökuntaa:												
a) päällystöä, työnjohtajia	—	—	—	—	—	—	13	1	—	1	13	14
b) työntekijöitä	1	—	—	—	2	—	21	1	—	4	21	25
Tehdas- y.m. ammattityöntek.	—	—	6	—	12	1	205	13	—	31	206	237
Muita työntekijöitä	2	—	8	—	26	—	67	19	1	55	68	123
Merimiehiä ja kalastajia	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2
Yleisten laitosten palvelusk.	—	—	—	—	1	—	1	2	—	3	1	4
Yksityisten palvelijoita	—	—	—	—	—	1	201	—	—	—	202	202
Muun elinkeinon harjoittajia	—	—	—	—	2	—	5	1	—	3	5	8
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	—	—	—	—	—	2	12	1	1	1	15	16

6. Irtolais- tai alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt rikollisuutensa, irtolaisuutensa tai väkijuomien käytön alkamisiän mukaan v. 1941

Huoltoon joutuneiden rikollisuus, irtolaisuus tai väkijuomien käyttö alkoi heidän ollessaan	Irtolaishuoltoon joutuneet: Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsittelyyn			Alkoholistihuoltoon joutuneet: Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsittelyyn			Alkoi käyttää väkijuomia		
	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.
Alle 18 v.	20	27	47	12	42	54	9	1	10	11	1	12	102	3	105
18—20 »	18	55	73	23	187	210	41	1	42	11	1	12	180	4	184
21—24 »	8	53	61	16	202	218	31	—	31	28	1	29	96	2	98
25—29 »	13	41	54	16	82	98	30	1	31	27	—	27	33	1	34
30—34 »	8	15	23	15	35	50	25	—	25	19	—	19	10	1	11
35—39 »	4	5	9	10	18	28	8	—	8	7	1	8	5	1	6
40—44 »	3	1	4	9	5	14	5	—	5	4	—	4	—	—	—
45—49 »	1	2	3	4	4	8	4	—	4	3	—	3	—	—	—
50—54 »	2	—	2	2	2	4	3	—	3	—	—	—	—	—	—
55—59 »	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60— »	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ikä ilmoittam.	5	5	10	—	1	1	7	—	7	2	—	2	—	—	—
Kaikkiaan	82	204	286	112	579	691	163	3	166	112	4	116	426	12	438

[1]) Kodin ulkopuolella kasvatettu.

7. Alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ikäluokittain v. 1941

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuoltoon joutuneita kaikkiaan	**4**	—	**8**	—	**57**	—	**77**	**2**	**100**	**2**	**72**	**2**	**41**	**4**	**45**	—	**13**	**2**	**9**	—	**426**	**12**	**438**
Alkoholistihuollon peruste																							
Vaarallisuus	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Häiriö tai pahennus	—	—	1	—	15	—	19	2	16	1	12	2	7	—	8	—	1	—	4	—	83	5	88
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	—	—	1	—	6	—	11	—	15	—	10	—	9	—	9	—	1	—	1	—	63	—	63
Läheisen henkil. rasit. joutuminen	1	—	1	—	11	—	8	—	8	—	3	—	3	3	5	—	2	1	1	—	43	4	47
Köyhäinhoidon tarve	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	10	—	10
Juopumuspidätykset	3	—	5	—	25	—	36	—	59	1	42	—	20	1	23	—	8	1	3	—	224	3	227
Huoltotoimenpiteen laatu																							
Varoitus	3	—	7	—	33	—	39	2	47	1	35	1	18	2	22	—	8	1	8	—	220	7	227
Raittiusvalvonta	1	—	1	—	17	—	29	—	37	1	32	1	19	2	19	—	5	1	1	—	161	5	166
Huoltolah., täytäntöönpanematon	—	—	—	—	3	—	—	—	8	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	14	—	14
» täytäntöönpantu	—	—	—	—	1	—	5	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10
Jälkivalvonta	—	—	—	—	3	—	4	—	5	—	4	—	2	—	3	—	—	—	—	—	21	—	21
Syntymäpaikka																							
Helsinki	2	—	3	—	22	—	20	—	16	—	13	—	14	1	3	—	3	—	2	—	98	1	99
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1]	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	6	—	6
Muut Uudenmaan l:n kaupungit	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	5	—	2	—	1	—	1	—	—	—	13	—	13
» » » maalaiskunn.	—	—	—	—	6	—	7	—	5	—	6	—	3	1	10	—	2	1	3	—	42	2	44
» Suomen kaupungit	—	—	2	—	10	—	22	—	29	1	19	1	5	—	7	—	2	—	—	—	96	2	98
» » maalaiskunnat	2	—	2	—	16	—	25	2	45	1	27	1	16	2	20	—	5	1	4	—	162	7	169
Ulkomaat	—	—	—	—	1	—	1	—	3	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	9	—	9

[1]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin maalaiskunta ja Kulosaari.

8. Alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt heidän elämäänsä koskevien tietojen mukaan ikäluokittain v. 1941

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuoltoon joutuneita kaikkiaan	4	—	8	—	57	—	77	2	100	2	180	8	426	12	438
Asui pääasiassa v. 1941															
Kotona	3	—	5	—	26	—	38	—	29	1	61	5	162	6	168
Asukkina	1	—	—	—	5	—	6	2	15	—	24	2	51	4	55
Yömajassa	—	—	2	—	18	—	18	—	30	—	65	—	133	—	133
Muualla	—	—	1	—	8	—	15	—	26	1	30	1	80	2	82
Työsuhde huoltovuonna															
Työssä olevia	3	—	6	—	50	—	63	1	86	2	157	4	365	7	372
Työttömiä	1	—	1	—	7	—	14	—	14	—	21	3	58	3	61
Pysyvästi työkyvyttömiä	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	1	3	2	5
Saanut köyhäinhoitoa v. 1941	2	—	1	—	27	—	43	2	66	—	122	7	261	9	270
Saanut köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumistaan	2	—	1	—	27	—	42	2	66	—	122	7	260	9	269
Käsitelty irtolaisuudesta (kerjuusta) ennen v. 1941															
Ei käsitelty	4	—	8	—	48	—	60	1	73	2	121	5	314	8	322
Varoitettu	—	—	—	—	6	—	11 [1]	—	12	—	25	—	[1] 54	—	[1] 54
Toimitettu kotikuntaan	—	—	—	—	—	—	1	—	10	—	13	—	24	—	24
Määrätty yleiseen työhön	—	—	—	—	3	—	5	1	5	—	21	3	34	4	38
Rikollisuus															
Tuomittu 0 kertaa	2	—	7	—	39	—	43	1	59	1	113	7	263	9	272
» 1 kerran	1	—	1	—	9	—	16	—	22	1	34	1	83	2	85
» 2 kertaa	1	—	—	—	5	—	7	1	6	—	10	—	29	1	30
» 3 »	—	—	—	—	3	—	4	—	6	—	10	—	23	—	23
» 4— »	—	—	—	—	1	—	7	—	7	—	13	—	28	—	28
Tuomittu v. 1941	—	—	—	—	—	—	6	—	2	—	2	—	10	—	10
Pidätetty juopumuksesta v. 1941															
Koko vuonna 0 kertaa	—	—	3	—	13	—	16	—	14	1	32	2	78	3	81
» » 1—2 »	2	—	1	—	16	—	14	2	17	—	46	4	96	6	102
» » 3— »	2	—	4	—	28	—	47	—	69	1	102	2	252	3	255
Huoltoon jouduttuaan															
0 kertaa	1	—	6	—	34	—	37	2	47	1	80	5	205	8	213
1—2 »	2	—	2	—	14	—	19	—	16	1	41	2	94	3	97
3— »	1	—	—	—	9	—	21	—	37	—	59	1	127	1	128
Sairasti sukupuolitautia v. 1941	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	2
Sairasti keuhkotautia v. 1941	—	—	1	—	1	—	2	—	1	—	3	—	8	—	8

9. Juopumuksesta pidätettyjen Helsingissä asuvien henkilöiden juopumuspidätykset kuukausittain ja viikonpäivittäin v. 1941

Kuukausi	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miestä kohden	Naista kohden
Tammikuu	978	114	1,092	1.20	1.16
Helmikuu	1,093	111	1,204	1.20	1.13
Maaliskuu	1,303	96	1,399	1.25	1.13
Huhtikuu	1,451	119	1,570	1.34	1.19
Toukokuu	1,756	140	1,896	1.35	1.30
Kesäkuu	1,229	115	1,344	1.21	1.13
Heinäkuu	693	141	834	1.15	1.15
Elokuu	942	162	1,104	1.20	1.23
Syyskuu	748	124	872	1.24	1.18
Lokakuu	746	145	891	1.31	1.26
Marraskuu	726	137	863	1.26	1.22
Joulukuu	610	106	716	1.25	1.14
Koko vuosi	12,275	1,510	13,785	1.94	1.85

Viikonpäivä	Miesten	Naisten	Yhteensä
Maanantai	1,580	183	1,763
Tiistai	1,713	232	1,945
Keskiviikko	1,773	237	2,010
Torstai	1,835	243	2,078
Perjantai	1,891	206	2,097
Lauantai	2,255	234	2,489
Sunnuntai	1,228	175	1,403
Koko vuosi	12,275	1,510	13,785

[1] 1 tapaus ei aiheuttanut toimenpidettä.

10. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän, syntymäpaikan ja pidätyskertojen lukumäärän mukaan v. 1941

	Alle 18 v.		18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M. sp.
Pidätettyjä eri henkilöitä	**36**	**9**	**186**	**35**	**283**	**89**	**905**	**134**	**1,177**	**167**	**1,187**	**131**	**909**	**95**	**715**	**69**	**465**	**44**	**257**	**21**	**195**	**22**	**6,315**	**816**	**7,131**
Syntymäpaikka																									
Helsinki	21	3	69	6	73	13	238	18	247	19	222	17	143	13	107	7	59	4	28	3	32	1	1,239	104	1,343
Muut Suomen kaupungit	6	4	40	7	56	23	201	32	267	40	275	26	197	12	161	15	95	11	43	3	33	6	1,374	179	1,553
Suomen kauppalat	1	—	5	2	7	—	18	1	39	6	34	3	19	4	17	1	10	—	6	2	7	2	163	21	184
» maaseutu	8	1	71	20	136	52	435	79	592	100	626	78	524	63	411	44	287	29	174	13	112	11	3,376	490	3,866
Ulkomaat	—	1	—	—	9	1	10	4	28	2	27	5	24	2	16	2	14	—	6	—	11	2	145	19	164
Tuntematon	—	—	1	—	2	—	3	—	4	—	3	2	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	18	3	21
Pidätyskertojen luku v. 1941																									
1 kerta	32	8	149	27	224	64	665	88	809	112	771	79	587	60	448	39	289	24	166	13	139	16	4,279	530	4,809
2 kertaa	4	—	24	5	31	11	120	22	180	35	178	24	148	18	138	11	81	10	47	2	31	4	982	142	1,124
3 »	—	1	9	2	16	9	54	14	69	8	84	8	57	9	50	5	36	5	14	2	8	1	397	64	461
4 »	—	—	1	1	7	4	27	3	34	4	47	8	33	1	22	5	19	2	8	1	3	—	201	29	230
5 »	—	—	—	—	4	—	12	2	30	4	28	4	24	3	16	4	13	—	6	—	6	—	139	17	156
6—9 »	—	—	2	—	1	1	14	3	39	3	47	5	38	3	27	4	16	2	12	2	6	1	202	24	226
10— »	—	—	1	—	—	—	13	2	16	1	32	3	22	1	14	1	11	1	4	1	2	—	115	10	125
Pidätetyistä henkilöistä oli																									
Syytteeseen asetettuja	8	1	41	5	56	3	152	20	238	17	272	19	182	19	166	11	112	8	65	4	36	4	1,328	111	1,439
Ei ennen pidätettyjä	31	7	134	28	155	54	383	65	396	75	330	56	245	36	216	23	152	10	82	8	69	6	2,193	368	2,561
Alkoholisteina rekister.	—	—	2	—	11	—	75	1	132	3	211	3	158	2	92	8	82	3	29	4	17	2	809	26	835
Irtolaisina rekisteröityjä	—	—	1	11	8	42	18	61	16	59	27	41	19	24	15	17	10	8	4	2	7	—	125	265	390
Kaikkiaan pidätyskert.	**40**	**11**	**257**	**47**	**389**	**135**	**1,506**	**244**	**2,249**	**275**	**2,520**	**274**	**1,974**	**181**	**1,452**	**161**	**1,032**	**92**	**511**	**55**	**345**	**35**	**12,275**	**1,510**	**13,785**
Näistä johti syytteeseen	8	1	46	5	61	3	188	21	288	17	359	21	249	22	199	12	160	11	89	8	46	4	1,693	125	1,818

11. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokansliain kansliatyöhön v. 1941

	Vastaanotettuja anomuksia	Evättyjen anomusten ilmoituksia	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: kunnallislottiin	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: työlaitoksiin	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin: työtupiin	Maksusitoumuksia: sairaaloihin	Maksusitoumuksia: päiväkoteihin	Maksusitoumuksia: muihin laitoksiin	Lääke- ja sairaanhoitotarvikemääräyksiä	Annettuja kotiavustuksia	Suoritettuja elätteelleantomaksuja	Suoritettuja laitoshoitomaksuja	Suoritettuja matkay.m. avustuksia	Annettuja hautausavustuksia	Annettuja varattomuustodistuksia	Annettuja muita todistuksia	Muita asioita	Asioita yhteensä
Kansliat																		
I	6,308	204	—	—	—	180	7	—	851	14,159	—	—	—	31	1,125	661	3,141	26,667
II	6,753	354	—	—	—	231	—	—	1,325	17,506	—	—	—	30	198	1,582	1,009	28,988
III	5,790	461	—	—	—	253	5	—	1,819	23,632	—	—	—	35	860	1,170	2,181	36,206
IV	5,456	264	—	—	—	195	8	—	2,261	11,132	—	—	—	28	1,887	240	687	22,158
V	6,140	289	—	—	—	216	—	—	500	16,646	—	—	—	26	1,545	119	1,796	27,277
VI	6,287	501	314	14	283	451	—	296	787	12,351	33	2,278	45	60	375	7	1,708	25,790
VII	7,215	207	—	—	—	283	—	—	656	18,818	—	—	—	34	2,328	536	2,935	33,012
Yhteensä	[1]) *43,949*	[2]) *2,280*	*314*	*14*	*283*	[3]) *1,809*	*20*	*296*	*8,199*	*114,244*	*33*	*2,278*	*45*	*244*	[4]) *8,318*	*4,315*	*13,457*	*200,098*
Kuukausi																		
Tammikuu	4,950	259	57	6	18	233	2	40	737	13,487	—	270	4	16	797	431	1,376	22,683
Helmikuu	4,245	189	50	1	19	234	1	34	854	13,567	—	173	2	35	825	324	1,518	22,071
Maaliskuu	4,227	219	36	1	28	218	1	29	821	12,687	—	205	6	20	690	387	1,412	20,987
Huhtikuu	4,215	253	56	2	15	224	1	28	862	11,159	—	267	4	22	710	572	1,403	19,793
Toukokuu	3,649	233	30	2	22	204	10	21	787	9,732	—	120	6	20	606	306	1,228	16,976
Kesäkuu	3,248	204	12	—	12	109	—	28	704	8,981	—	164	14	18	457	248	845	15,044
Heinäkuu	3,874	144	7	—	8	125	—	14	620	8,123	—	260	—	20	1,057	536	909	15,697
Elokuu	3,431	154	6	—	4	87	—	17	539	6,603	—	94	1	20	705	421	809	12,891
Syyskuu	3,524	179	15	—	50	92	1	20	592	7,474	6	215	1	21	808	266	962	14,226
Lokakuu	2,954	168	16	1	19	112	4	10	545	7,977	21	217	3	17	661	284	1,142	14,151
Marraskuu	2,871	136	20	—	13	93	—	18	590	7,258	—	142	3	16	535	255	983	12,933
Joulukuu	2,761	142	9	1	75	78	—	37	548	7,196	6	151	1	19	467	285	870	12,646
Yhteensä	[1]) *43,949*	[2]) *2,280*	*314*	*14*	*283*	[3]) *1,809*	*20*	*296*	*8,199*	*114,244*	*33*	*2,278*	*45*	*244*	[4]) *8,318*	*4,315*	*13,457*	*200,098*

Muist.: Kun osa aikaisemmin köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa hoidettujen sairaaloiden maksusitoumusasioita v:n 1939 helmikuusta lukien siirrettiin rekisterikanslian tehtäväksi, on yllä olevan taulukon numeroihin — vertailuja varhaisempiin vuosiin tehtäessä — asianomaisissa viittauskohdissa lisättävä seuraavat rekisterikanslian osalta saadut numerot: [1]) 3,181. — [2]) 997. — [3]) 1,467. — [4]) 717.

XIII. Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunnan v:lta 1941 antama kertomus[1]) oli seuraavan sisältöinen:

Yleiskatsaus

V:n 1941 alkupuolella voitiin jatkaa rauhallista työskentelyä, vaikkakin entistä ahtaammassa olintilassa ja niissä monissa sisäisissä vaikeuksissa, joihin edellisenä vuonna solmittu Moskovan pakkorauha alueluovutuksineen ja niistä aiheutuneine väestönsiirtoineen oli kansamme saattanut. Mutta jo kesäkuussa joutui Suomi uudelleen sotaan vanhaa perivihollistaan vastaan, ja maailmansodan sittemmin laajetessa tuli uusia sodanjulistuksia Englannin sekä eräiden sen ja Neuvostoliiton liittolaisten taholta.

Vaikkakin tilanne näytti nyt toivehikkaammalta kuin talvisodan aikana, tuntuivat sodan vahingolliset vaikutukset jälleen kaikilla aloilla, myöskin lastensuojelutyössä. Kaupungissa sijaitsevat lastenhuoltolaitokset oli luovutettava osittain sotilasmajoitukseen. Elintarviketilanteen vaikeutuessa ja pommituksia peläten lapsia siirrettiin runsaasti kesäksi maalle, mistä johtuen m.m. alulle pantu lasten leikkikenttätoimintakin oli keskeytettävä ja sitä hoitanut henkilökunta siirrettävä muihin tehtäviin. Osa lastensuojeluviraston ja lastenhuoltolaitosten toimihenkilöistä joutui jälleen sotatoimiin, joten sotasiirtolaisten huollon ja lautakunnan selvitettäväksi joutuneiden huoltoraha-asioiden johdosta lisääntynyt virastotyökin oli hoidettava entistä vähemmillä ja osittain tilapäisillä työvoimilla. Tuskin tarvitsee mainita, että sodan jatkuessa yhä kiristynyt elin- ja muiden tarvikkeiden niukkuus ja siitä johtuva hintojen kohoaminen lisäsivät huomattavasti myöskin lastenhoitokustannuksia rauhanaikaisiin oloihin verrattuna, vaikkakaan ei lautakunnan huostaanotettujen lasten lukumäärä ollut entisestään lisääntynyt.

Huomattavana saavutuksena lautakunnan työsaralla ansaitsee mainita, että kertomusvuoden alussa saatiin sisustetuksi asuttavaan kuntoon Sofianlehdonkadun varrella vuoden vaihteessa valmistunut yhteensä 140 oppilaspaikkaa sisältävä uusi vastaanotto- ja ammattioppilaskoti. Tammikuun 23 p:nä voitiin kaupunginhallitukselle ilmoittaa, että entiset vastaanotto- ja ammattioppilaskodin vanhat rakennukset talossa Laivurinkatu 1—5 olivat lautakunnan puolesta tyhjennetyt. Uusi vastaanotto- ja ammattioppilaskoti vihittiin tarkoitukseensa huhtikuun 5 p:nä vaatimattomin juhlatilaisuuksin, jolloin tätä laitosta ja sen toimintaa voitiin esitellä sosiaaliministeriön, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä eri koulujen edustajille ja runsaslukuiselle muulle juhlayleisölle.

---

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1942/43.

Lastensuojelulautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Lastensuojelulautakuntaan kuuluivat v. 1941 päätoimittaja E. Kilpi puheenjohtajana, teologiantohtori P. Virkkunen varapuheenjohtajana ja muina varsinaisina jäseninä rouva M. Huttunen, toimistoapulainen T. Larsson, oikeusneuvosmies T. Nilsson, kirjanpitäjä B. Tabelle ja professori A. Ylppö sekä varajäseninä ylilääkäri P. Heiniö, toimittaja K. Kukkonen, toimittaja K.-M. Rydberg, varatuomari R. V. Rönnholm ja kansakoulunopettaja K. Saltzman.

Lautakunnan varsinaiset jäsenet, jäsen Larssonia lukuunottamatta, muodostivat samalla lautakunnan alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunnan, johon opettajakunnan edustajana kuului opettaja V. E. Uusivirta sekä opettajiston varaedustajana opettaja T. R. Reino.

Kaupunginhallitusta edusti sekä lautakunnassa että koulujen johtokunnassa liittosihteeri J. Kivistö.

Lastensuojeluohjesäännön 4 §:ssä säädettyyn lasten huostaanottojaostoon kuuluivat oikeusneuvosmies T. Nilsson puheenjohtajana, teologiantohtori P. Virkkunen varapuheenjohtajana ja muina varsinaisina jäseninä rouva M. Huttunen ja professori A. Ylppö sekä varajäseninä ylilääkäri P. Heiniö, päätoimittaja E. Kilpi, toimittaja K. Kukkonen ja kansakoulunopettaja K. Saltzman.

Äitiysavustusanomuksia valmistelevasti käsittelevään valiokuntaan kuuluivat päätoimittaja E. Kilpi puheenjohtajana, oikeusneuvosmies T. Nilsson varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä neiti B. Tabelle ja professori A. Ylppö.

Opetuksen tarkastuksesta lautakunnan alaisissa kouluissa huolehti Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön mukaisesti suomenkielisten kansakoulujen ensimmäinen tarkastaja A. Huuskonen. Ruotsinkielisiä luokkia ei lautakunnan hallintoon kuuluvissa kouluissa ole ollut sen jälkeen kun Bengtsårin koulukoti Moskovan rauhassa menetettiin, koska verrattain harvalukuiset ruotsinkieliset hoidokit ovat voineet käydä hoitopaikkojen lähellä sijaitsevissa vieraiden kuntien ylläpitämissä ruotsinkielisissä kouluissa.

Lautakunnan sekä sen jaostojen ja koulujen johtokunnan kokoukset. Lastensuojelulautakunta kokoontui jokaisen kuukauden toisena ja neljäntenä tiistaina, paitsi kesä-, heinä- ja elokuun aikana, jolloin tarvittiin kokoontua vain kerran kuukaudessa. Ylimääräisiä kokouksia pidettiin 1 ja huostaanottojaoston kokouksia 5. Äitiysavustusanomuksia käsittelevä valiokunta kokoontui 23 kertaa. Kansakouluasioita, jolloin myöskin opettajakunnan edustaja osallistui päätöksiin, käsiteltiin 2 kokouksessa. Pöytäkirjat lautakunnan kokouksista kertomusvuoden kuluessa käsittävät yhteensä 2,294 (edellisenä vuonna 2,321) eri asiaa, joista 627 (574) yleisen kanslian, 1,222 (1,296) turvattomain lasten huoltotoimiston ja 445 (451) aviottomain lasten huoltotoimiston esittämiä. Näiden lisäksi on mainittava äitiysavustusvaliokunnan valmistelevasti käsittelemät anomukset, jotka aina kussakin lautakunnan kokouksessa merkittiin saman pykälän kohdalle ja joiden yhteinen lukumäärä oli 2,357 (1,401).

Lautakunnan käsittelemät tärkeimmät asiat. Paitsi talousarvioehdotuksen valmistelua, lasten huostaanottamista, avustusten lakkauttamista, elatussopimusten vahvistamista, lasten koulunkäynnin ja jatko-opetuksen järjestelyä sekä äitiysavustusten myöntämistä koskevia y.m. lastensuojelu-

viraston ja lastenhuoltolaitosten jokapäiväisestä toiminnasta johtuvia asioita, lautakunta käsitteli kertomusvuoden aikana erinäisiä kunnallisen lastensuojelun ja nuorisonhuollon sekä alaistensa laitosten ja niihin kuuluvien maatilojen kehittämistä tarkoittavia yleisiä kysymyksiä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Hausjärven patsastoimikunnan anomuksesta teki lautakunta tammikuun 14 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen, että m.m. Ryttylän koulukoti voisi puolestaan osallistua 5,000 mk:lla talvisodassa v. 1939/40 paikkakunnalta kaatuneiden sankarien haudalle pystytettävän muistopatsaan kustannuksiin ja että tämä summa saataisiin suorittaa Ryttylän maatilan kustannuksiin varatusta määrärahasta, edellyttäen, että siihen sisältyviä käteismenoja samalla oikeutetaan ylittämään vastaavalla määrällä. Esitys hyväksyttiin.

Tammikuun 28 p:nä teki lautakunta kaupunginhallitukselle esityksen, että Ryttylän koulukodille kuukausittain myönnetyt ennakkovarat 75,000 mk saataisiin korottaa 100,000 mk:aan, koska entinen määrä oli kohonneiden palkkojen y.m. lisääntyneiden menojen takia osoittautunut asioiden säännölliseen hoitamiseen riittämättömäksi. Kaupunginhallitus suostui tähän esitykseen.

Koska Ryttylän koulukodin Alatalo nimisen oppilasasuntolan korjauksiin v:n 1940 talousarviossa varattu 196,000 mk:n suuruinen määräraha oli jäänyt rakennustoimistolta työvoiman puutteen takia mainittuna vuonna käyttämättä ja kun laitoksen johtaja halusi yhteisen keskuslämmityksen järjestämistä ja erinäisiä muitakin korjauksia myöskin Alatalon lähellä sijaitsevaan kartanon vanhaan päärakennukseen, teki lautakunta helmikuun 5 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen, että se antaisi rakennustoimiston tutkia nämä korjaustyöt uudelleen kaikessa laajuudessaan kummankin rakennuksen vastaisia lämmitysmahdollisuuksia ja polttoaineiden säästöä silmälläpitäen sekä laatia uudet kustannuslaskelmat, jotta voitaisiin tietää, minkä verran varoja v:lta 1940 siirtyneen 196,000 mk:n lisäksi tässä tutkimuksessa tarpeellisiksi osoittautuviin töihin tarvittaisiin. Ehdotus korjausohjelman laajentamisesta kuitenkin hylättiin ja Alatalon korjauksiin ja muutostöihin hyväksyttiin käytettäväksi vain aikaisemman suunnitelman pohjalla myönnetty määräraha.

Kun tammikuun 5 p:nä 1941 annetun liikevaihtoverolain 4 §:n 10 kohdan mukaan valtion laitokset ja erinäiset yleisinhimillistä avustustoimintaa harjoittavat järjestöt voivat päästä vapaaksi tämän veron suorittamisesta, teki lautakunta helmikuun 25 p:nä erinäisin perusteluin esityksen, että kaupunginhallitus, jos katsoo kaupungin etujen kannalta aihetta olevan, liikevaihtoverolain 47 §:ssä säädetyssä järjestyksessä valtiovarainministeriöltä anoisi, että ainakin lautakunnan alaiset vastaanotto- ja koulukodit sekä lastenhoidonneuvolat vapautettaisiin liikevaihtoveron suorittamisesta, ellei tällaista verovapautta voitaisi kuluttajina myöntää myöskin kaupungin ylläpitämille lastenkodeille, jotka eivät saa menoihinsa valtion avustusta eikä lahjavaroja, vaan toimivat yksinomaan kunnan kustannuksella. Esitys ei liene aiheuttanut toimenpiteitä.

Koska nestemäisten polttoaineiden saanti maanviljelyskoneisiin kokonaan lakkautettiin, mikä teki kiireellisten kyntötöiden suorittamisen suurimmilla maatiloilla, missä ei ollut riittävästi hevosvoimaa käytettävissä, mahdottomaksi, anoi lautakunta helmikuun 25 p:nä kaupunginhallitukselta, että Ryttylän tilalle saataisiin ostaa 18,000 mk:n hintainen traktoripuukaasutin. Anomukseen suostuttiin.

Pelastusarmeija oli anonut kaupungilta 200,000 mk:n suuruista avustusta Kauniaisiin suunnittelemansa uuden entistä suuremman turvakodin järjestämiseksi siveellisesti harhautuneille tytöille Seurasaarentien varrelta pois muutettavan Väinölä nimisen turvakodin tilalle. Ottaen huomioon, ettei kaupungilla enempää kuin valtiollakaan ole mitään muutakaan hoitopaikkaa 16—18 vuoden ikäisten irtolaistyttöjen auttamiseksi ja ojentamiseksi, puolsi lautakunta asiasta maaliskuun 11 p:nä kaupunginhallitukselle antamassaan lausunnossa anotun avustuksen myöntämistä ehdoin, että Pelastusarmeija varaa tässä kodissa pitkin aikaa lautakunnan käytettäväksi vähintään 10 hoitopaikkaa sanotunlaisten tyttöjen sijoittamista varten. Pelastusarmeijalle myönnettiin tarkoitukseen 100,000 mk lautakunnan v:n 1942 talousarvion puitteissa.

Maaliskuun 11 p:nä kaupunginhallitukselle antamassaan lausunnossa kansakouluviranomaisten esityksestä, että kansakoulujen hammasklinikka siirrettäisiin terveydenhoitolautakunnan hallinnosta kansakoulujohtokuntain hallintoon, lautakunta ilmoitti puoltavansa tätä toimenpidettä ehdoin, että sen hoidokeille varataan mahdollisuus käyttää kyseistä klinikkaa samaan tapaan ja samanlaisin ehdoin kuin aikaisemminkin.

Niinikään maaliskuun 11 p:nä kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjelmässä lautakunta anoi,

että tautien tartunnan ehkäisemiseksi Sofianlehdon pikkulastenkodissa rakennustoimisto määrättäisiin järjestämään muutamia eristyshuoneita tämän laitoksen eristysosastolle;

että lastenhoitovoimien tehostamiseksi mainitussa laitoksessa kolmelle tehtäviinsä tottuneelle hoitajatarharjoittelijalle saataisiin suorittaa 500 mk:n suuruinen kuukausipalkkio, mikäli he suostuvat toimimaan edelleen apuhoitajattarina laitoksessa sen jälkeen kuin heidän palkaton harjoitteluaikansa on päättynyt; ja

että kolme siivoojantointa Sofianlehdon pikkulastenkodissa saataisiin vaihtaa kolmeen imettäjäntoimeen, joiden haltijat samalla huolehtisivat laitoksen siivouksesta, saaden siivoojille talousarviossa varatun pohjapalkan, säännösten mukainen täysihoidon korvaus siitä vähennettynä, sekä lisäksi oikeuden pitää oman lapsensa siellä maksuttomasti sinä aikana, minkä ovat imettäjänä laitoksessa. Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen kaikissa kohdin ja osoitti rakennuskonttorin käytettäväksi eristyshuoneiden järjestämiseen tarpeellisen määrärahan.

Koska lautakunnalle tarjoutui tilaisuus Bengtsårista Reijolan lastenkotiin sijoitetun talonmiehen siirtämiseen Toivolan koulukodissa avautuneeseen kaitsijan toimeen ja kun laskettiin tulevan halvemmaksi suorittaa Reijolassa halonhakkuu y.m. talonmiehen tehtävät tilapäisillä työvoimilla, teki lautakunta huhtikuun 8 p:nä kaupunginvaltuustolle esityksen, että talonmiehen toimi Reijolan lastenkodissa lakkautettaisiin kesäkuun 1 p:stä 1941 lukien ja että sen sijaan mainitun laitoksen tilapäisen työvoiman tililtä osoitettaisiin vuoden loppuajaksi 10,000 mk:n suuruinen määräraha talonmiehelle kuuluneiden töiden teettämiseksi tilapäisillä työvoimilla. Esitys hyväksyttiin.

Kun Moskovan rauhassa menetetyn Bengtsårin koulukodin kalusto oli saatu jaetuksi eri vastaanotto- ja koulukoteihin sen mukaan, mitä esineitä tai vaatekappaleita niistä missäkin parhaiten tarvittiin, teki lautakunta toukokuun 12 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen niiden poistamisesta Bengtsårin kalustoluetteloista ja merkitsemisestä asianomaisten

laitosten kalustoluetteloihin sekä että joukko vanhempaa, laitoksissa enää käyttökelvotonta kalustoa saataisiin luovuttaa Vapaan huollon keskuksen välityksellä sellaisten esineiden tarpeessa olevalle siirtoväelle. Esitykseen suostuttiin.

Vallilan sosialidemokraattinen naisyhdistys oli anonut kaupunginhallitukselta, että alkavana kesäkautena ryhdyttäisiin jakamaan kaupungin puolesta keittoa, velliä tai muuta sopivaa ravintoa m.m. leikkikentillä askarteleville lapsille. Puoltaen anomusta lautakunta esitti tarkoitukseen myönnettäväksi 100,000 mk. Samalla lautakunta piti ruoan käytännöllisessä jakelussa tarpeellisena, että jokaiselle leikkikentälle laitettaisiin jonkinlaisella kattolaitteella varustettu pöytä. Arvellen ilmaisen ruoanjakelun olevan esteenä lasten siirtymiselle kesäksi maalle, missä elintarvikkeita oli helpommin saatavissa, kaupunginhallitus mieluimmin oikeutti lautakunnan käyttämään anotun määrärahan suuruisen rahamäärän lasten maaseudulle siirtämiseen sosiaaliministeriön samaan tarkoitukseen myöntämien apurahain lisäksi. Täten saatiinkin lasten maallesijoitus entistä tehokkaammaksi, jotavastoin leikkikenttätoiminta oli pommitusvaarankin takia kesäkuun lopulla kokonaan keskeytettävä ja leikkikenttien toimihenkilöt siirrettävä muihin tilapäisiin tehtäviin.

Toukokuun 15 p:nä sosiaaliministeriölle lähettämässään kirjelmässä lautakunta yksityiskohtaisesti perusteli uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin oikeutta valtionavun jatkuvaan saamiseen, mikä opetusministeriön lokakuun 17 p:nä 1923 tekemästä myönteisestä päätöksestä huolimatta oli tehty sosiaaliministeriön taholta kyseenalaiseksi.

Koska yleisö oli alkanut kulkea Käpylään johtavalta viertotieltä suoraan Kumpulaan ja päinvastoin käyttäen oikotienään Sofianlehdon pikkulastenkodin aluetta, mikä varsinkin kesäisin häiritsi lastenkodin toimintaa ja mistä asianomaisen lääkärin mielestä saattoi aiheutua myöskin vaaraa tautien tartunnalle, teki lautakunta toukokuun 15 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen Sofianlehdon pikkulastenkodin alueen aitaamisesta niin, että yleisön läpikulku sen kautta tulisi estetyksi. Samalla lautakunta esitti sopivan jalkatien järjestämistä mainitun alueen ulkopuolitse uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin asukkaita ja mahdollisesti muitakin päivittäin sanotulle viertotielle suoraan pyrkiviä varten. Esitys hyväksyttiin ja rakennustoimiston seuraavan vuoden talousarvioon merkittiin määräraha tarkoitusta varten.

Toukolan lastenhoidonneuvolan hoitajan toivomuksesta teki lautakunta toukokuun 27 p:nä kaupunginvaltuustolle esityksen viidennen leikkikentän avaamisesta Toukolan ja Kumpulan kaupunginosien lapsille ja anoi tähän tarkoitukseen lapsille järjestettävine ruokatarjoiluineen 37,500 mk:n suuruista määrärahaa. Kesäkuun lopulla syttyneen sodan takia ja siitä aiheutuneen lasten maalle toimittamisen vuoksi siirtyi tämän ajatuksen toteuttaminen kuitenkin rauhallisempiin aikoihin.

Edellä mainittuna päivänä teki lautakunta kaupunginvaltuustolle niinikään esitykset, että useita vuosia tilapäisen työvoiman tililtä palkatut konepuusepän, puusepän ja metallitöiden apuopettajan toimet Ryttylän koulukodissa vakinaistettaisiin seuraavan vuoden alusta lukien ja että uuden vastaanottokodin sairas- ja eristysosaston hoitajattaren virka korotettaisiin yhdenmukaisesti kaupungin kansakoulujen kouluhoitajattarien ja lastenhoidonneuvolain hoitajain virkojen kanssa 33 palkkaluokkaan. Nämä esitykset eivät saavuttaneet myönteistä ratkaisua.

Lasten kesäksi maalle siirtoa tarkoittavan toiminnan tehostamiseksi oli sosiaaliministeriön huoltoasiainosasto suostunut suorittamaan erinäisten lastensuojelujärjestöjen ja seurakuntain maalle toimittamista lapsista hoitomaksua korkeintaan 10 mk päivässä niiden kesäkoteihin, edellyttäen, että lautakunta toimittaisi heille matkaliput sosiaaliministeriön lukuun. Lautakunnan kesäkuun 20 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus suostui tällaiseen asiain järjestelyyn, jonka kautta useita tuhansia lapsia saatiin toimitetuksi kesäksi maaseudun rauhallisiin oloihin. Lautakunta käytti lasten ja heidän saattajainsa matkakustannuksiin 396,959: 05 mk, mistä saatiin sosiaaliministeriöltä korvaus.

Koska uudessa vastaanotto- ja ammattioppilaskodissa ei ollut sopivaa säilytyspaikkaa lasten kelkoille, suksille y.m. leikki- ja urheiluvälineille, teki lautakunta elokuun 19 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen tällaisen säiliörakennuksen laittamisesta. Samassa kirjelmässä esiteltiin myöskin rakennustoimiston harkittavaksi, voitaisiinko maidon y.m. raskaampien elintarvikkeiden kuljetusmahdollisuuksia laitoksen keittiöön järjestää käytännöllisemmällä tavalla. Näiden epäkohtien korjaamiseksi merkittiin rakennustoimiston käytettäväksi tarpeellinen määräraha seuraavan vuoden talousarvioon.

Kun v:n 1940 syksyllä toimeenpannussa pika-asutuksessa Toivoniemen tilasta lohkaistuille pikkutiloille asutetut kolme karjalaisperhettä ilmoittivat muuttavansa entisille tiloilleen takaisinvallatulle kotiseudulleen, esitti lautakunta syyskuun 9 p:nä, että kaupunginhallitus anoisi sosiaaliministeriöltä sellaisia toimenpiteitä, että nämä koulukodille tarpeelliset alueet tulisivat luovutetuiksi takaisin sen käytäntöön. Koulukoti sai ne toistaiseksi kyllä vuokrata, mutta niiden omistusoikeus oli vuoden vaihteessa valtiovallan puolelta vielä ratkaisematta.

Koska Toivolan koulukodin halkovaja oli jo siinä määrin lahonnut, ettei sen katon uusiminen, jota varten rakennustoimiston menoarvioon oli merkitty 5,000 mk, olisi vastannut tarkoitustaan, teki lautakunta syyskuun 23 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen uuden halkovajan rakentamisesta ja mainitun korjausmäärärahan käyttämisestä sen vaatimien kustannusten lyhentämiseksi. Asia tulikin näin järjestetyksi.

Lokakuun 14 p:nä teki lautakunta kaupunginhallitukselle esityksen keskuslämmityksen järjestämisestä sekä erinäisistä muistakin uudistuksista Ryttylän koulukodin Toimela nimiseen oppilasosastoon. Esitys hyväksyttiin ja rakennustoimiston käytettäväksi myönnettiin tarpeellinen määräraha töiden suorittamista varten.

Työläisäitien ja lasten koti yhdistys oli anonut kaupungin varoista Lemunkuja 1:ssä rakenteilla olevalle äitien ja lasten kodilleen seuraavaksi vuodeksi 100,000 mk:n suuruista avustusta sekä tähän laitokseen suunniteltujen lastenseimien kalustamiseen erikseen kertakaikkisena avustuksena 125,000 mk. Tunnustaen kodin lastensuojelua ja äitiyshuoltoa palvelevan tarkoituksen, mutta ottaen huomioon, että se ei ennättäisi valmistua vuoden alkuun mennessä, lautakunta kaupunginhallitukselle marraskuun 11 p:nä anomuksesta antamassaan lausunnossa ehdotti sille 85,000 mk:n kannatusapua. Periaatteessa lautakunta puolsi myöskin lastenseimien kaluston hankintaan pyydettyä kertakaikkista avustusta jättäen kuitenkin sen määrän yksityiskohtaisemman arvioinnin lastentarhojen johtokunnalle, jolla on tällaisten lastenseimien kalustohankinnassa omakohtaista kokemusta.

Yhdistys Koteja kodittomille lapsille oli anonut kaupungilta 260,000

mk:n suuruista avustusta kolmen tilapäisen lasten päivämajan perustamista ja 6 kuukauden aikana ylläpitämistä sekä 100 lapsen niissä ruokkimista varten. Koska tilannetta lähemmin tutkittaessa kuitenkin havaittiin, ettei kaikkia ennestäänkään tarjolla olevia lasten päivähuoltopaikkoja ruokailumahdollisuuksineen ollut käytetty, antoi lautakunta joulukuun 9 p:nä anomuksesta kaupunginhallitukselle epäävän lausunnon, tunnustaen kuitenkin asian vaativan jatkuvasti vakavaa selvittelyä vastaisuudessa mahdollisesti tarpeellisia toimenpiteitä varten.

Lastensuojeluvirasto

Virkailijat. Lastensuojelun toimitusjohtajana toimi filosofianmaisteri R. Liukkonen sekä osittain lautakunnan ja sen valiokuntain sihteerinä hovioikeudenauskultantti A. Koskenkylä. Lautakunnan kassa- ja tiliasiat olivat edelleen yhdistettyinä huoltolautakunnan tilitoimistoon, kun taasen lastenhuoltokorvausten perimisestä huolehti huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan yhteinen asiamiestoimisto. Koulukotien, vastaanotto- ja ammattioppilaskodin sekä Kullatorpan lastenkodin lääkärinä oli lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma, joka tarkasti myöskin tylsämielisten laitoksiin ja aistivialliskouluihin pyrkivät lapset sekä yleensä 7 vuotta vanhemmat lautakunnan hoidokit ja lisäksi lautakunnan kesäksi maalle toimittamat lapset. Yleisen kanslian kansliatehtäviä hoiti neiti C. Nyström filosofianmaisteri A. Björklundin avustamana sekä vastaanotto- ja rekisteritoimistoa neiti M. Tawaststjerna neitien H. Stråhlmanin ja T. Parman avustaessa toimistolle ilmoitettujen lastensuojelutapausten tutkimisessa. Edellisten lisäksi toimi rekisteritoimiston ylimääräisenä apulaisena rouva I. Aaltonen.

Lastenvalvojana oli hovioikeudenauskultantti A. E. Heiskanen, mutta hänen jouduttuaan sotilastehtäviin hoiti hänen virkaansa vuoden jälkipuoliskolla hänen varamiehensä, lautakunnan sihteeri A. Koskenkylä. Lastenhuollontarkastajana sekä samalla nuorisonhuoltajana oli pastori K. F. Palomäki. Lastenvalvojan ja lastenhuollontarkastajan välittömässä johdossa toimiville aviottomain ja turvattomain lasten huoltotoimistoille kuuluvain lasten hoitoa valvoi lääketieteenlisensiaatti R. Granholm naistarkastajien neiti M. Ahlbergin ja rouva A. Stegmanin avustamana, joista edellinen huolehti alle 7 vuotiaiden ja jälkimmäinen sitä vanhempien lasten sijoituksista. Kaupunkiin sijoitettujen pikkulasten hoidon tarkkaajana toimi rouva I. Stenvall sekä lisäksi myöskin kunnallisten lastenhoidonneuvolain hoitajat, neidit L. Hirstiö, H. Parviala, L. Sarvi ja L. Soini. Samoin antoivat kaupungin avustamat yksityiset lastenhoidonneuvolat pikkulasten hoidon valvonnassa apuansa. Kaupunkien yksityiskoteihin sijoitettujen 7 vuotta vanhempien lasten hoitoa valvoivat kodissakävijät rouvat M. Hainari ja E. Räty sekä neiti M. Ramstedt, jotka huolehtivat myöskin nuorisonhuoltojaostolle tarpeellisista kotikäynneistä. Kansliatehtäviä turvattomain lasten huoltotoimistossa hoitivat neidit G. Boldt ja E. Ekholm sekä nuorisonhuoltojaostolla neiti E. Hirn. Lastenvalvojan perimistoimistoa hoitivat rouva A. Aminoff ja filosofianmaisteri M. Törnudd, kun taasen aviottomain lasten huoltotoimiston kansliatehtävistä huolehtivat rouvat A. Alanen ja V. Hyvärinen. Äitiysavustusten jakoa koskevien asioiden valmistelusta huolehti rouva S. Hiisivaara. Lähinnä naistarkastajien yhteisenä toimistoapulaisena toimi heinäkuun 15 p:stä alkaen rouva E. Nylund.

Lautakunnan tekemäin päätösten johdosta tai muusta syystä lähetettiin lastensuojeluvirastosta kertomusvuoden kuluessa yhteensä 21,877 (edellisenä vuonna 14,273) kirjelmää tai laajempaa esitystä, joista 1,966 (682) lautakunnan puheenjohtajan allekirjoittamia, 1,422 (832) toimitusjohtajan ja sihteerin lähettämiä, 2,939 (2,340) rekisteritoimistosta, 1,884 (1,709) turvattomain lasten huolto-osastolta, 10,013 (6,433) aviottomain lasten osastolta, 607 (369) nuorisonhuoltojaostolta ja 3,046 (1,908) äitiysavustusta koskevia asioita. Näiden lisäksi lähetettiin viraston eri osastoilta lasten vanhemmille tai muille yksityisille henkilöille joukko kirjeellisiä kansliaankutsuja tai muita tiedusteluja, joita ei katsottu tarpeelliseksi rekisteröidä.

Ilmoitukset lastensuojelutoimenpiteitä kaipaavista lapsista. Lukuunottamatta lastensuojeluviraston nuorisonhuoltojaostolle ilmoitettuja 467 koulusta poisjäänyttä lasta kuin myöskin saman jaoston välityksellä kesäksi maalle toimitettuja sekä leikkikentille ilmoittautuneita lapsia, jätettiin lautakunnan vastaanotto- ja rekisteritoimistoon kertomusvuoden kuluessa yhteensä 2,362 (edellisenä vuonna 1,893) ilmoitusta hoidon ja kasvatuksen puutteessa olevista lapsista ja nuorista henkilöistä, jakautuen nämä ilmoitukset niitä tehneisiin nähden seuraavasti:

Huoltolautakunta	121	Vanhemmat itse	380
Kansakoulutarkastajat	17	Lastensuojeluyhdistykset	43
Poliisilaitos	612	Lastensuojeluvirkailijat	646
Muut viranomaiset	267	Yksityiset henkilöt	276
		Yhteensä	2,362

Ilmoittajain tiedonantojen mukaan oli ilmoituksen aiheena:

Lain rikkominen	606	Lasten pahoinpitely tai huono hoito	48
Muut kasvatukselliset syyt	89	Vanhempain huono elämä	43
Lasten aistiviallisuus tai vähälahjaisuus	19	Sotasiirtolaisuus	125
Lasten turvattomuus	610	Muut syyt	208
Lasten avioton syntyperä	614	Yhteensä	2,362

Useat ilmoitetuista tapauksista siirtyivät turvattomain lasten huolto-osastolle tai osoittautuivat toimeenpannuissa tutkimuksissa sen laatuisiksi, etteivät ne aiheuttaneet asianomaisille annettuja ohjeita tai varoituksia ankarampia toimenpiteitä. Minkä verran ilmoitetuista lapsista oli otettava lautakunnan huostaan samoin kuin muutkin heihin kohdistuneet erikoisemmat toimenpiteet ja niiden perusteena olevat syyt ilmenevät seuraavista tässä kertomuksessa esiintyvistä selostuksista.

Lastensuojelulautakunnan huostaan otetut lapset. V:n 1941 alussa oli lastensuojelulautakunnan täysihuollossa edellisestä vuodesta jäljellä kaikkiaan 2,165 lasta. Vuoden kuluessa otettiin hoidettavaksi 605 lasta (edellisenä vuonna 679), joten kertomusvuoden aikana oli lautakunnan täysihuollossa yhteensä 2,770 (2,906) lasta. Edellä mainituista 2,770 lapsesta oli lautakunnan yleisen kanslian huollettavana 402 suojelukasvatusta tarvitsevaa ja turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa 2,330 n.s. köyhäinhoidollista eli turvatonta lasta. Sitä paitsi oli 38 lasta osan vuodesta yleisen kanslian ja osan vuodesta turvattomain lasten huoltotoimiston huollossa. Lasten vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Huolto-osasto	Jäljellä v:sta 1940		Uusia		Yhteensä		Eron-neita [1])		Jäljellä v:een 1942		V:n 1941 kuluessa poistettuja ja uudelleen hoitoon otettuja	
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä
Yleisen kanslian huollossa	220	112	84	24	304	136	96	34	208	102	4	1
Turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa	914	919	291	244	1,205	1,163	332	312	873	851	28	20
Yhteensä	1,134	1,031	[2]) 338	[2]) 267	[2]) 1,472	[2]) 1,298	[2]) 391	[2]) 345	1,081	953	32	21

Kuten edellä olevasta asetelmasta ilmenee, oli kertomusvuoden kuluessa hoidetuista lapsista 53 sellaista, jotka syystä tai toisesta poistettiin lautakunnan luetteloista, mutta myöhemmin otettiin jälleen lautakunnan hoitoon, suurin osa näistä turvattomain lasten osastolla.

Edellä mainituista 2,770 lapsesta osa oli sijoitettu lautakunnan omiin laitoksiin, osa valtion ja yksityisten ylläpitämiin lastenhuoltolaitoksiin sekä yksityiskoteihin. Sitä paitsi hoidettiin aistiviallisia ja raajarikkoisia sekä tylsämielisiä heille sopivissa erikoislaitoksissa. Lisäksi 2 lasta sai vain rahaavustusta. Lasten jakaantuminen eri huoltomuotojen mukaan sekä huoltopäivien luku eri huoltopaikoissa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Huoltomuoto	Lapsia			Huoltopäiviä		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Suojelukasvatusta tarvitsevia						
a) *lapsia*						
Lautakunnan alaisissa laitoksissa	232	64	296	52,100	15,825	67,925
Aistiviallis- ja raajarikkoisten hoitoloissa	5	4	9	814	864	1,678
Vajaamielisten hoitoloissa	62	47	109	19,443	15,897	35,340
Ammattikoulukodeissa	1	2	3	136	325	461
Sairaaloissa	8	2	10	673	495	1,168
Muissa laitoksissa	6	4	10	972	648	1,620
b) *nuoria henkilöitä*						
Seimelän tyttökodissa	—	16	16	—	3,809	3,809
Vuorelan kasvatuslaitoksessa	—	1	1	—	274	274
Pohjolan poikakodissa	1	—	1	28	—	28
Rajamäen työsiirtolassa	7	8	15	986	1,012	1,998
Väinölän turvakodissa	—	3	3	—	73	73
Östensön turvakodissa	4	—	4	1,140	—	1,140
Järvilinnan vastaanottolaitoksessa	2	—	2	252	—	252
Hovin kasvatuslaitoksessa	1	—	1	43	—	43
Yhteensä [2])	*304*	*136*	*440*	*76,587*	*39,222*	*115,809*

[1]) Tähän sisältyy 12 poikaa ja 12 tyttöä, jotka jo kertomusvuoden alussa poistettiin lautakunnan huostasta. — [2]) Kahdessa tai useammassa ryhmässä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran.

Huoltomuoto	Lapsia			Huoltopäiviä		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Turvattomia						
a) *lapsia*						
Lautakunnan alaisissa laitoksissa ...	333	240	573	58,480	39,844	98,324
Yksityisissä lastenhuoltolaitoksissa	401	402	803	113,215	114,440	227,655
Ammattikoulukodeissa	2	1	3	409	73	482
Sairaaloissa	48	50	98	1,424	2,452	3,876
Yksityisissä perheissä	538	577	1,115	161,172	170,061	331,233
Vain raha-avustuksia saaneita	1	1	2	—	—	—
b) *nuoria henkilöitä*						
Seimelän tyttökodissa	—	5	5	—	1,825	1,825
Kaupunkilähetyksen naissiirtolassa	—	1	1	—	8	8
Lausteen poikakodissa	1	—	1	93	—	93
Yhteensä [1])	*1,205*	*1,163*	*2,368*	*334,793*	*328,703*	*663,496*
Kaikkiaan	**1,472**	**1,298**	**2,770**	**411,380**	**367,925**	**779,305**

Lautakunnan huoltoon otetuista lapsista oli avioliitossa syntyneitä 1,440 eli 52.0 % ja aviottomia 1,330 eli 48.0 %. Turvattomiin lapsiin nähden olivat vastaavat suhdeluvut 49.6 ja 50.4 sekä suojelukasvatusta tarvitseviin lapsiin nähden 65.0 ja 35.0. Kaikista aviosyntyisistä lapsista oli 823:lla eli 57.1 %:lla molemmat vanhemmat elossa, 488:lla eli 33.9 %:lla oli jompikumpi vanhemmista kuollut ja 129 eli 9.0 % oli täysin orpoja. Aviottomista lapsista 579:llä eli 43.5 %:lla oli sekä isä että äiti elossa, 682:lla eli 51.3 %:lla oli isä tai äiti kuollut tai isä tuntematon ja 69:llä eli 5.2 %:lla olivat molemmat vanhemmat kuolleet tai tuntemattomia.

Ikäänsä nähden lapset jakaantuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia		Turvattomia lapsia		Lapsia kaikkiaan	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Alle 2	—	—	264	11.1	264	9.5
2— 6	9	2.0	622	26.3	631	22.8
7—12	83	18.9	856	36.1	931	33.6
13—15	151	34.3	464	19.6	590	21.3
16—17	130	29.6	148	6.3	273	9.9
18—	67	15.2	14	0.6	81	2.9
Yhteensä	440	100.0	2,368	100.0	2,770	100.0

Suurin osa lapsista oli syntynyt Helsingissä, nim. 2,050 eli 76.1 % niistä, joiden syntymäpaikka oli tiedossa. Pääkaupunkia ympäröivissä kunnissa oli syntynyt 26 ja muualla Uudenmaan läänissä 158, joten muualla syntyneitä oli ainoastaan 459 eli 17.0 %. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus oli 2,235:llä eli 83.8 %:lla Helsingissä, 75:llä kaupunkia ympäröivissä kunnissa sekä 56:lla muualla Uudenmaan läänissä. Vain 208:lla oli kotipaikkaoikeus jossakin muussa maan kunnassa, kun taas 92 lapsen hoitokustannukset valtio korvasi.

Jotta saataisiin selvitetyksi, mihin yhteiskuntaluokkiin lautakunnan huollossa olevat lapset kuuluvat, on heidät ryhmitetty vanhempainsa am-

[1]) Kahdessa tai useammassa ryhmässä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran.

matin perusteella, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin ammatin mukaan. Sen nojalla oli m.m. tehdas- y.m. ammattityöntekijäin lapsia 996 eli 36.0 %, muiden työntekijäin 588 eli 21.2 %, palvelijoiden 475 eli 17.1 %, itsenäisten liikkeenharjoittajain 238 eli 8.6 %, liikeapulaisten ja palveluskunnan 280 eli 10.1 % sekä virkamiesten ja vapaiden ammattien harjoittajien lapsia 43 eli 1.6 %.

Kodeissa toimitettujen tutkimusten mukaan oli syynä siihen, miksi edellä mainitut lapset otettiin lautakunnan huostaan, useimmissa tapauksissa jokin vanhemmista johtuva seikka. Ainoastaan 393:ssa eli 14.2 %:ssa tapauksista syy johtui lapsesta; 222 lasta nimittäin otettiin sairauden, vajaamielisyyden, aistiviallisuuden tai raajarikkoisuuden ja 171 lasta pahantapaisuuden vuoksi lautakunnan huostaan. Sen sijaan 2,279:ssä eli 82.3 %:ssa tapauksista syy johtui vanhemmista: 739 eli 26.7 % lapsista otettiin huollettavaksi sen vuoksi, että vanhemmilta puuttui kasvatuskyky, 478:lla eli 17.3 %:lla oli jompikumpi tai molemmat vanhemmista kuolleet, 343 lasta eli 12.4 % oli vanhempiensa hylkäämiä, 433 lapsen, 15.6 %:n, vanhemmat olivat joko sairaita tai oli heillä muuten työkyky vähentynyt ja 150 tapauksessa, 5.4 %:ssa, vanhemmat olivat joko työhaluttomia, huolimattomia tai juoppoja.

Äidinkieli oli 2,264:llä eli 81.7 %:lla suomi, 456:lla eli 16.5 %:lla ruotsi ja 50:llä eli 1.8 %:lla jokin muu kieli.

Yleisen kanslian hoidokit ja niitä varten tarkoitetut laitokset

Suojelukasvatusta tarvitsevat edellä mainituista lautakunnan huostaan otetuista lapsista olivat lastensuojeluviraston yleisen kanslian huollossa ja oli näiden huoltamiseen käytettävissä seuraavat kaupungin ylläpitämät laitokset:

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti Sofianlehdossa. Edellinen näistä toimii havaintojentekolaitoksena kouluikäisten lasten vastaisiin hoitopaikkoihinsa sijoittamista varten, jota paitsi käytökseltään moitteettomat lapset voivat sen koululaisosastolla asuen käydä kaupungin kansa- ja ammattikouluissa. Ammattioppilaskoti taasen tarjoaa asunnon ja hoitoa sellaisille lautakunnan alaisista laitoksista kaupunkiin käsityöläisoppiin tai tehtaiden työpajoihin siirtyville pojille, joilla ei ole kunnollista omaa kotia ja jotka eivät yksin jätettyinä voisi vielä tulla elämässä omin neuvoin toimeen. Vastaanottokodissa oli yhteensä 104 ja ammattioppilaskodissa 36 hoitopaikkaa, joista kuitenkin suuri osa oli sodan puhjettua luovutettava puolustuslaitoksen käyttöön. Kummankin laitoksen johtajana toimi opettaja M. Tuokko apunaan ylikatsastaja M. Pitkänen ja emännöitsijänä neiti E. Gröning. Poikaosaston hoitajana toimi neiti I. Hänninen ja tyttöosaston hoitajana neiti E. Nieminen, kummallakin apunaan hoitajaharjoittelija. Ammattioppilaskotia hoitivat neidit I. Jääskeläinen ja H. Ilvesvaara. Näiden lisäksi oli kaikilla osastoilla yhteinen keittäjä ja leipoja sekä lämmittäjätalonmies, ompelija, 2 pesijää ja 5 palvelijaa.

Ryttylän koulukoti, omine maatiloineen Hausjärven pitäjässä, voi ottaa vastaan 120 yläkansakoulun ja jatkokoulun ikäasteella olevaa suomenkielistä poikaa. Tämän koulukodin toiminnassa on kiinnitetty erikoista huomiota mahdollisimman monipuolisen ja tehokkaan ammattiopetuksen järjestämiseen. Laitoksen johtajana oli diploomi-insinööri V. Antila. Opettajina toimivat T. A. Mikkola, T. R. Reino ja S. Pellinen syyskuun 1 p:ään asti. Opettaja Mikkolan jouduttua rintamalle, toimi hänen sijaisenaan opet-

taja T. Ä. Jokipii. Emännöitsijänä oli neiti M. Nurmi. Viidessä eri kotikunnassa asuvien oppilaiden hoitajina toimivat neidit M. Aflecht, H. Ilvesvaara, T. Lehmuskoski, E. Roselius ja T. Roukko. Neiti Ilvesvaara siirtyi kuitenkin vuoden lopulla vastaanottokotiin ja hänen tilalleen tuli neiti A. Ohraniemi. Opetusta eri ammateissa antoivat vuoden alkupuolella veistonopettaja L. Keinänen puuseppien V. Pakarisen ja J. Saipion avustamana, metallitöidenopettajat V. J. Manner, S. Koljander ja seppä K. Moisio, räätälimestari K. V. Laakso, suutarimestari J. A. Lampinen, puutarhuri L. Päivike, maataloustöidenjohtaja V. Niittylä ja karjakko M. Koskinen, mutta sodan puhjettua joutuivat näistäkin useimmat rintamalle, joten ammattiopetustakin oli hoidettava supistetuin voimin. Näiden lisäksi kuului laitoksen toimihenkilöihin keittäjä, leipoja, 3 palvelijaa, 2 pesijää, lämmittäjä, tallimies, navetta-apulainen ja 3 maataloustyöntekijää. Kaikki asekuntoiset miehet ja yksi hoitaja olivat täältäkin sotakuukausina rintamalla, minkä vuoksi koulutyö oli tänä aikana vain naisopettajan varassa.

Toivoniemen koulukoti siihen kuuluvine maatiloineen, Lohjan pitäjässä, on tarkoitettu 40 kansakoulu- ja jatkokouluiässä olevalle suomenkieliselle tytölle. Laitoksen johtajana, joka osallistui myös opetukseen, toimi neiti L. Kivekäs. Opettajana oli A. Itkonen sekä emännöitsijänä ja samalla talousaskareiden ohjaajana neiti E. Ranta syyskuun 15 p:ään asti, jolloin hänen tilalleen tuli neiti J. Anttila. Lastenhoitajana ja samalla käsitöiden opettajana toimi käsityönopettaja V. Joukahainen. Maanviljelystehtävistä huolehti maataloustöiden johtaja J. Arola tallimiehen ja 1 maataloustyöntekijän avustamana ja navettatöistä karjakko M. Juola käyttäen vanhempia oppilaita apunaan. Lisäksi laitoksessa oli hoitajaharjoittelija ja palvelija, toimien viimeksi mainittu myös puutarhanhoitajana.

Tavolan koulukoti Nummen pitäjässä, on tarkoitettu enintään 25 kehityksensä puolesta apukouluasteella olevalle suomenkieliselle pojalle. Laitoksen oppilasasuntolassa oli 15 sijaa. Osa oppilaista oli sijoitettu täysihoitoon laitoksen lähellä oleviin yksityisiin perheisiin. Koulukodin johtajana ja samalla opettajana toimi J. Jokinen sekä emännöitsijänä ja oppilasasuntolan hoitajana neiti M. Leppäniemi, apunaan keittäjä ja palvelija.

Toivolan koulukoti 85:lle kansakouluikäiselle lapselle, Helsingin pitäjän Pakinkylässä, oli lastensuojeluviraston eri toimistoille osittain yhteinen ja mainitaan siitä lähemmin turvattomain lasten huoltotoimiston yhteydessä.

Tietopuolinen opetus koulukotien kouluissa oli järjestetty pääasiallisesti pääkaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia noudattaen. Jatko-opetukseen sisältyvillä käytännöllisillä oppiaineilla oli oma, niitä varten laadittu ohjelmansa.

Koulukotien hoidokit. V:n 1941 aikana oli kaikkiaan 209 yleisen kanslian hoidokkia sijoitettu edellä mainittuihin kaupungin ylläpitämiin koulukoteihin, Toivolaa lukuunottamatta, ja ilmenee oppilaiden vaihtuminen niissä seuraavasta yhdistelmästä:

Koulukoti	Lapsia				Huoltopäiviä
	Jäljellä v:sta 1940	Uusia	Eronneita	Jäljellä v:een 1942	
Ryttylä	85	35	44	76	28,134
Toivoniemi	47	1	15	33	14,731
Tavola	38	4	12	30	12,255
Yhteensä	170	40	71	139	55,120

Oppilaiden asianomaisten johtajain lastensuojeluvirastoon kuukausittain lähettämien arvostelujen mukaan, joissa eri arvostelijain vaatimusten mahdollinen erilaisuus on luonnollisesti otettava huomioon, käyttäytyi seuraavasta yhdistelmästä näkyvä prosenttimäärä koulukotien kaikista oppilaista v. 1941 hyvin, tyydyttävästi tai huonosti:

	Ryttylä	Toivoniemi	Tavola
Hyvin	57	46	86
Tyydyttävästi	15	52	11
Huonosti	28	2	3
Yhteensä	100	100	100

Muissa yleisen kanslian käytettävissä olleissa laitoksissa vaihtuivat hoidokit seuraavasti:

Hoitokoti	Lapsia				Huolto-päiviä
	Jäljellä v:sta 1940	Uusia	Eronneita	Jäljellä v:een 1942	
Vastaanottokoti	6	49	45	10	3,774
Ammattioppilaskoti	17	27	23	21	6,036
Toivolan koulukoti [1])	11	13	17	7	2,980
Yhteensä	34	89	85	38	12,790

Ryttylän koulukodissa oli sitä paitsi eräs Kajaanin seminaaria käyvä poika 15 päivää.

Aistiviallisia, raajarikkoisia ja vajaamielisiä lapsia oli lautakunnan yleisen kanslian huollossa yhteensä 118 seuraavassa taulukossa mainituissa laitoksissa, ollen näihin nähden huomattava, että sokeain-, kuuromykkäin- ja raajarikkoisten kouluissa olleet lapset viettivät lomansa jossain muualla:

Laitos	Lapsia								Huolto-päiviä
	Jäljellä v:sta 1940		Uusia		Eronneita		Jäljellä v:een 1942		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	
Helsingin sokeainkoulu	—	1	—	—	—	1	—	—	147
Turun kuuromykk. k.	1	2	—	—	—	—	1	2	734
Jyväskylän » »	1	—	—	—	—	—	1	—	244
Porvoon » »	1	—	—	—	1	—	—	—	1
Raajarikkoisten huoltolaitos	1	1	1	—	1	—	1	1	552
Toivolan tylsämielisten kasvatuskoti Muhoksella	5	—	2	—	2	—	5	—	2,090
Sortavalan diakonissalaitos	18	16	—	—	2	3	16	13	11,631
Helsingin diakonissalaitos	24	17	2	2	4	2	22	17	14,688

[1]) Näistä oli Toivolan koulukodin eristysosastolla yhteensä 14 lasta, joista 5 uutta ja 9 edellisestä vuodesta siirtynyttä. Kaikki poistettiin. Huoltopäiviä oli yhteensä 692.

Laitos	Lapsia								Huoltopäiviä
	Jäljellä v:sta 1940		Uusia		Eronneita		Jäljellä v:een 1942		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	
Vaajasalon langettavatautisten parantola ...	—	2	—	1	—	—	—	3	932
Oulun kaatumatautisten huoltokoti	1	—	1	—	—	—	2	—	393
Kortejoen langettavatautisten miesparant.	3	—	2	—	1	—	4	—	1,373
Seinäjoen piirisairaalat..	3	1	—	—	2	—	1	1	1,119
Kuhankosken tyttökoti Laukaassa	—	8	—	—	—	1	—	7	2,920
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola ...	—	—	1	—	—	—	1	—	194
Yhteensä	58	48	9	3	13	7	54	44	37,018

Eri ammattikoulukodeissa oli jäljellä edellisestä vuodesta 1 poika, joka poistettiin, sekä tuli 2 uutta tyttöä, jotka jäivät seuraavaan vuoteen. Huoltopäivien luku oli yhteensä 461.

Muissa laitoksissa oli kertomusvuoden aikana yhteensä 51 lasta. Näistä oli jäljellä edellisestä vuodesta 4 poikaa ja 14 tyttöä. Vuoden kuluessa sijoitettiin niihin 17 poikaa ja 16 tyttöä sekä poistettiin 9 poikaa ja 11 tyttöä, joten seuraavaan vuoteen jäi 12 poikaa ja 19 tyttöä. Huoltopäiviä oli 9,237.

Sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa 10 lasta yhteensä 1,168 päivää; näistä 7 lasta oli sitä paitsi ollut jossain muussa laitoksessa ja vain 3 oli sellaista, joita hoidettiin yksinomaan sairaalassa 860 päivää. Seuraavaan vuoteen jäi sairaalaan 1 poika ja 1 tyttö.

Alaikäiset lainrikkojat. Kuten edellä olleesta erittelystä ilmenee, oli Toivolan koulukodin eristysosastolla 14 alaikäistä lainrikkojaa huollettavana asiainsa tutkintoaikana yhteensä 692 päivää. Näistä saatiin tällaisten lasten erikoishoitoa koskevan sopimuksen mukaan sosiaaliministeriöltä 15,000 mk:n suuruinen korvaus.

Lastensuojeluasetuksen 7 §:n säännöksen mukaisesti oli lautakunnan edustaja läsnä poliisikuulusteluissa ja oikeudenistunnoissa lapsia tai nuoria henkilöitä koskevissa asioissa yhteensä 403 tapauksessa, joista osa on ollut sellaisia, että samaa henkilöä koskenut ilmoitus on vaatinut useampaa esiintymistä.

Ilmoituksia tehneet:

Poliisilaitos	111
Kaupunginviskaali	196
Muu viranomainen	10
Yhteensä	317

Ilmoitettujen ikä:

Alle 15 vuotiaita	41
15 »	60
16—18 »	216
Yhteensä	317

Näistä oli tyttöjä 72 ja poikia 245.

Hairahduksen laatu:

Varkaus tai näpistely	161
Kavallus	9

Rangaistus, ellei vapautettu:

Ehdollinen tuomio	80
Vapausrangaistus	53

Hairahduksen laatu:		Rangaistus, ellei vapautettu:	
Pahoinpitely	2	Sakotettu tai vapautettu	94
Irtolaisuus tai juopottelu	30	Toteensaatava kuritus	17
Muu syy	115	Määrätty yleiseen kasvatuslaitokseen	21
		Keskeneräisiä tapauksia	52
Yhteensä	317	Yhteensä	317

Ehdollisen tuomion saaneista 80:stä lastensuojelulautakunta otti huostaansa 15.

Lastensuojelulain 9 §:ssä edellytettynä ensiasteisena ojennuksena lastenhuollontarkastaja nuorisonhuoltajan ominaisuudessa kutsutti 57 tapauksessa huonokäytöksisen tai lainvastaisiin tekoihin hairahtuneen lapsen tai nuoren henkilön ja 16 tapauksessa tällaisten lasten vanhemmat lastensuojeluvirastoon varoitettavakseen, minkä lisäksi myöskin lautakunnan kodissakävijät antoivat tarkastuskäynneillään tarpeen vaatiessa sekä lapsille että heidän vanhemmilleen nuorten rikollisuutta ehkäiseviä neuvoja ja ojennuksia sekä olivat mahdollisuuksien mukaan tällaisten lasten suojeluvalvojina.

Turvattomain lasten huoltotoimiston hoidokit ja lastenkodit

Niinkuin aikaisemmin esitetystä yhdistelmästä näkyy, oli turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa kertomusvuoden aikana yhteensä 2,368 (vuotta aikaisemmin 2,498) köyhäinhoidollista, oman kodin ulkopuolella kasvatettavaa lasta, joista suurin osa eli 1,918 (2,045) lasta oli sijoitettu yksityishoitoon, nim. 1,115 (1,185) yksityisiin perheisiin ja 803 (860) yksityisiin lastenkoteihin. Koska varsinkaan hentojen pikkulasten maaseudulle lähettäminen ei ole lastenhoidon kannalta tarkoituksenmukaista eikä kouluikäisillekään lapsille ole aina heti sopivaa kasvatuskotia saatavissa, oli toimiston käytettävissä seuraavat lastenkodit:

Sofianlehdon pikkulastenkoti, jonka eri osastoilla on yhteensä 100 hoitopaikkaa 0—2 vuoden ikäisille lapsille. Kodin johtajana toimi neiti E. Boström ja emännöitsijänä neiti E. Mäiseli. Eri osastoja hoitivat neidit T. Hamara, S. Pirkkalainen sekä T. Rankka helmikuun 1 p:stä alkaen ja I. Karjalainen helmikuun 15 p:stä lukien, joiden apuna toimi 10 ammattitaitoista lastenhoitajaa ja 15 palkatonta hoitajaharjoittelijaa kuusi kuukautta käsittävissä vuoroissa. Lisäksi kuului tämän laitoksen henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 5 palvelijaa, 2 pesijää ja lämmittäjätalonmies.

Reijolan lastenkoti, jossa eristysosastoineen on 35 hoitopaikkaa, on tarkoitettu pääasiallisesti lastentarhaiässä oleville normaalikykyisille lapsille. Kodin johtajana toimi rouva E. Ahlgren ja häntä avustivat lastenhoitajat, neidit A. Aaltonen, A. Carlén, K. Nyholm, T. Pertto ja E. Rehnström. Näiden lisäksi kuului lastenkodin henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 2 palvelijaa ja talonmies.

Kummankin edellä mainitun lastenkodin lääkärinä toimi lääketieteenlisensiaatti R. Granholm.

Kullatorpan lastenkodissa hitaammin kehittyviä ja sairaalloisia lastentarhaiässä olevia lapsia varten, on niinikään 35 hoitopaikkaa. Kodin johta-

jana oli neiti A. Orola. Lastenhoitajina toimivat neidit I. Hannén, K. Koivula, K. Salo ja H. Huikkanen. Lisäksi oli tässäkin lastenkodissa ompelija, keittäjä ja 2 palvelijaa. Lääkärinä toimi vastaanottokodin ja koulukotien lääkäri U. Muroma.

Toivolan koulukoti Helsingin pitäjän Pakinkylässä omine maatalouksineen on tarkoitettu enintään 85 huonohoitoiselle kansakouluiässä olevalle lapselle. Laitoksessa toimii vain suomenkielinen ala- ja yläkansakoulu, koska sinne sijoitetut ruotsinkieliset lapset voivat opiskella koulukodin lähellä sijaitsevassa Oulunkylän ruotsinkielisessä kansakoulussa. Koulukodin johtajana toimi K. A. Kurkela, apunaan rouva L. Kurkela, ja opettajina V. Uusivirta ja neiti R. Honkapirtti. Tässäkin koulukodissa oli kolme eri oppilas-asuntolaa, joiden hoitajina toimivat neidit A. Eskola, H. Hirvonen ja L. Mäkelä, sekä lisäksi laitoksen aitauksen ulkopuolella sijaitsevaan rakennukseen järjestetty alaikäisistä lainrikkojista heidän asiainsa tutkintoaikana huolehtiva eristysosasto, joka oli heinäkuun alkuun asti kaitsija F. Korpelan valvonnan alainen. Hänen seuraajakseen tuli joksikin aikaa K. Viimalahti. Koulukodin emännöitsijänä toimi rouva L. Vilkuna ja maataloustöiden johtajana P. Karvia ja puutarhurina J. E. Lindqvist. Sitä paitsi kuului laitoksen henkilökuntaan suutari, maataloustöiden johtajan apulainen, ompelija, keittäjä, karjakko ja 5 palvelijaa.

Vastaanottokodin koululaisosastoon sijoitetut köyhäinhoidolliset lapset käyvät normaalioloissa kaupungin kansakouluissa.

Lastenkotien valvonnasta huolehti lähinnä lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastaja. Lasten terveydenhoidon tarkastus sekä ruokajärjestyksen määrääminen näissä kodeissa kuului lautakunnan lääkäreille aikaisemmin mainittua työnjakoa noudattaen.

Hoidokkien vaihtuminen v:n 1941 aikana kaupungin omissa lastenkodeissa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Sofianlehdon pikkulastenkoti	Reijolan lastenkoti	Kullatorpan lastenkoti	Vastaanottokodin koululaisosasto	Toivolan koulukoti	Yhteensä
V:sta 1940 hoitoon jääneitä	95	31	29	42	64	261
V. 1941 hoitoon otettuja	152	76	8	92	26	354
Yhteensä	247	107	37	134	90	615
Edellä mainituista						
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:						
sijoitettiin yksityishoitoon	9	5	—	6	7	27
siirrettiin toiseen lastenkotiin	30	30	—	9	5	74
toimitettiin sairaalaan	1	—	—	1	—	2
b) Toimiston hoidosta poistettuina:						
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	73	34	3	36	9	155
luovutettiin toisten maksuttomaan hoitoon	28	7	—	2	—	37
luovutettiin toisen kunnan huolt.	4	—	—	4	—	8
lähetettiin muihin lastenhuoltolaitoksiin	—	—	—	12	10	22
kuoli	9	—	1	—	—	10
poistettiin muista syistä	—	1	—	2	8	11
Poistettuja yhteensä	154	77	4	72	39	346
V:een 1942 jääneitä	93	30	33	62	51	269

Yksityisiin lastenkoteihin ja yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista. V. 1941 hoitoon otettujen ryhmään voi sama lapsi sisältyä useampaan kertaan, jos hän vuoden aikana on ollut useammassa hoitopaikassa. Näin on asianlaita Helsingissä sijaitseviin yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuun 4 lapseen nähden, maaseudulle yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuun 1 lapseen nähden, Helsinkiin yksityisiin perheisiin sijoitettuun 4 lapseen nähden ja maaseudun yksityisiin perheisiin sijoitettuun 3 lapseen nähden.

	Yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuja lapsia		Yksityisiin perheisiin sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsinkiin	Maaseudulle	Helsinkiin	Maaseudulle	
V:sta 1940 hoitoon jääneitä	190	441	396	528	1,555
V. 1941 hoitoon otettuja	71	125	83	122	401
Yhteensä	261	566	479	650	1,956
Näistä					
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	2	8	10	2	22
» kunnan lastenkotiin	16	19	8	11	54
» yksityisiin lastenkoteihin	5	4	6	6	21
» ammattikoulukotiin	1	—	—	—	1
» sairaalaan	2	3	1	1	7
b) Toimiston hoidosta poistettuina:					
siirrettiin yleisen kanslian huoltoon	2	6	2	4	14
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	27	68	36	45	176
luovutettiin toisen kunnan huoltoon	1	2	7	6	16
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin yksityishoitoon	17	15	17	31	80
poistettiin työkykyiseksi tultuaan	14	11	46	34	105
kuoli	—	3	1	—	4
poistettiin muista syista	2	2	—	6	10
Poistettuja yhteensä	89	141	134	146	510
V:een 1942 jääneitä	172	425	345	504	1,446

Mitä muissa laitoksissa hoidettuihin lapsiin tulee, mainittakoon, että Överby nimisessä ammattikoulukodissa Kirkkonummella oli v:n 1941 aikana 2 poikaa yhteensä 409 päivää ja kodinhoitokoulussa Kirkkonummella 1 tyttö 73 päivää.

Yksityishoitoon annettavia lapsia koetettiin, mikäli mahdollista, sijoittaa sukulaistensa luokse. Maaseudulla sijaitsevien hoitokotien sopivaisuudesta hankittiin lautakunnan tiheimmille sijoitusalueilleen asettamien paikallisasiamiesten ja huoltolautakuntien välityksellä tarpeelliset tiedot. Helsinkiin yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten hoitoa ja kasvatusta valvoivat lähinnä lastensuojeluviraston kodissakävijät ja lastenhoidonneuvoloiden hoitajat, kun taasen maaseudulla tämän tehtävän suorittivat asianomaiset huoltolautakunnat osittain lautakunnan omien paikallisasiamiesten avustamina. Myöskin lastenhuollon tarkastaja apulaisineen koetti eri seuduille tekemillään tarkastusmatkoilla valvoa, että kasvatus ja hoito kasvatuskodeissa oli lasten ikä- ja kehityskautta vastaavaa. Huonoiksi näyttäytyneistä hoitopaikoista siirrettiin lapset parempiin kasvatuskoteihin tai asiallisten syiden vaatiessa myöskin kaupungin omiin lastenhuoltolaitoksiin.

Kaikki kouluiässä olevat hoitolapset saivat käydä kansakoulua, josta vieraille kunnille menevät koulumaksut lautakunta suoritti omista määrärahoistaan. Sitä paitsi toimitti lautakunta 115 kansakoulukurssin suorittaneelle yksityishoitoon sijoitetulle lapselle tilaisuuden saada taipumuksiensa mukaista ammatillista jatko-opetusta seminaareissa, kauppa-, maamies- ja talouskouluissa, konekirjoituskursseilla tai erilaisiin käsityöammatteihin valmistavissa laitoksissa, käyttäen tähän tarkoitukseen yhteensä 177,467: 70 mk, josta saatiin sosiaaliministeriöltä 67,957 mk:n suuruinen korvaus.

Maaseudulle yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten sijoitusalueet selviävät seuraavasta luettelosta:

Sijoitusalue	Lapsia			
	Jäljellä v:sta 1940	Uusia	Eronneita	Jäljellä v:een 1942
Espoo	11	10	2	19
Kirkkonummi	29	4	10	23
Siuntio	9	5	1	13
Vihti	50	6	8	48
Helsingin pitäjä	39	8	8	39
Tuusula	22	4	8	18
Sipoo	7	—	3	4
Nurmijärvi	58	4	4	58
Ylivieska	3	—	—	3
Somero	42	8	7	43
Nurmo	11	4	1	14
Mäntsälä	17	—	1	16
Joroinen	1	—	—	1
Sievi	2	—	1	1
Lohja	7	3	3	7
Eri kunnat	220	66	89	197
Yhteensä	528	122	146	504

Paikallisasiamiehinä toimivat neiti F. Berg Helsingin pitäjässä, rouva J. Carlberg Espoossa, neiti M. Hoffman Kirkkonummella, rouva S. Niinistö Vihdissä, neidit J. Bergström Siuntiossa, H. Savimaa Tuusulassa, M. Byman Sipoossa ja M. Kielomaa Nurmijärvellä, rouva L. Palomäki Lohjalla, opettajat L. Saarikoski Nurmossa ja I. Hyysti Mäntsälässä, kansanopiston johtaja J. Kytömäki Ylivieskassa ja kanttori H. Kantola Somerolla.

Eri sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 98 lasta 3,876 päivää; näistä yksinomaan sairaalahoitoa saaneita oli 4 poikaa ja 13 tyttöä, 1,522 hoitopäivää. Seuraavaan vuoteen jäi sairaaloihin 1 poika ja 5 tyttöä.

Ottaen huomioon edellisestä vuodesta siirtyneet, kertomusvuoden aikana huostaanotetut ja hoidosta päästetyt jäi siis turvattomain lasten huoltotoimiston hoiviin v:een 1942, kuten jo aikaisemmin esitetystä yhdistelmästä näkyy, yhteensä 1,724 lasta.

Hoitomaksut yksityisiin perheisiin ja yksityisiin lastenkoteihin sijoitetuista lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatusvanhempain sukulaisuudesta y. m. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 150 mk:sta 450 mk:aan kuukaudelta. Tuberkuloottisten lasten hoidosta maksettiin lastenkoti Droppenille 15 mk päivältä. Kun lisäksi otetaan huo-

mioon vieraiden kuntien velkomat koulumaksut sekä sairashoito- ja matkakustannukset kuin myöskin hellyttävissä tapauksissa myönnetyt vaateavustukset, tulivat lautakunnan yksityishoitoon sijoittamat normaalikykyiset lapset aikaisemmin selostettuine jatko-opetuksineen maksamaan yhteensä 5,820,490 mk eli keskimäärin n. 3,380 mk vuodessa kutakin lasta kohden — maksukykyisiltä vanhemmilta ja vierailta kunnilta perittyjä korvauksia sekä valtiolta ammattiopetuskustannuksiin saatua osuutta lukuunottamatta.

Nuorisonhuoltojaosto. Koulunkäyntinsä keskeyttäneisiin lapsiin kohdistuva jaoston toiminta jatkui kevätlukukaudella, koulujen ollessa käynnissä, normaaliseen tapaan. Syyslukukaudella, jolloin koulutyö kesäkuussa puhjenneen sodan takia oli säännötöntä, jäi jaoston ja koulujen välinen yhteistyö luonnollisesti vähäisemmäksi.

Jaostolle koulusta poisjääneiksi ilmoitettujen lasten luku oli toimintavuonna yhteensä 467. Suoritettujen tiedustelujen ja kotikäyntien sekä lastensuojeluvirastossa pidettyjen neuvottelujen kautta, jotka vuoden kuluessa nousivat 752:een, saatiin 200 lasta palaamaan kansakouluun. Muut jaostolle ilmoitetuista lapsista olivat keskeyttäneet koulunkäyntinsä seuraavista syistä:

Sairauden takia	13
Esitetty otettavaksi lautakunnan huostaan	15
Siirtynyt toiseen kouluun	40
Oli ansiotyössä	124
Muuttanut paikkakunnalta	73
Kuollut	2
Yhteensä	267

Lasten leikkikenttätoiminta aloitettiin 4 eri kentällä, kuten aikaisemminkin, kesäkuun 3 p:nä ja ilmoittautui näille yhteensä 1,390 lasta siitä huolimatta, että suurissa asutuskeskuksissa vallitsevan elintarvikepulan takia lapsia yleensä koetettiin saada siirtymään entistä enemmän kesäksi maalle. Syttyneen sodan takia oli leikkikenttätoiminta kuitenkin jo juhannusviikolla kokonaan lopetettava. Jo aikaisemmin oli jaosto hankkinut 281 lapselle ilmaisen kesäkodin, mutta heti sodan puhkeamisen jälkeen pyrki joukko eri ikäisiä lapsia myöskin lastensuojelulautakunnan välityksellä maaseudulle. Näistä toimitettiin 888 lasta tilapäisiin siirtoloihin, minkä lisäksi 2,842 varatonta äitiä ja lasta sai jaoston välityksellä vapaan rautatielipun voidakseen matkustaa sukulaistensa tai tuttaviensa luokse maalle. Näin muodoin voitiin muutamien viikkojen kuluessa toimittaa yhteensä 4,011 varatonta äitiä ja lasta maaseudun turvallisempiin oloihin kaupunginhallituksen tähän tarkoitukseen myöntämällä määrärahalla.

Alaikäisten katuammattilaisten toiminnan järjestämiseksi oli jaosto yhteistoiminnassa näiden vakinaisten kaitsijain kanssa. Kengänkiillottajiksi pyrki keväällä 111 poikaa, joista hyväksyttiin 100. Ansiotoimensa ohella pojat osallistuivat kasvitarhatyöskentelyyn sekä Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen heille järjestämiin urheilukilpailuihin ja veneretkiin.

Aviottomain lasten huoltotoimisto

Lastenvalvojan välittömässä johdossa toimivan aviottomain lasten huoltotoimiston tärkeimpinä tehtävinä olivat edelleenkin aviottomain lasten tiedusteleminen ja luetteloiminen, elatusvelvollisuuden tutkiminen ja elatussopimusten tai -tuomioiden aikaansaaminen, elatusmaksujen periminen, äitien opastaminen lastenhoidossa sekä lasten sijoittaminen hoitokoteihin ja hoidon valvominen.

Vuoden alkupuolella voitiin näitäkin tehtäviä, edellisen sodan seurauksista selvittyä, hoitaa jo normaaliseen tapaan, mutta kesäkuussa jälleen puhjennut sota saattoi toimiston uudelleen moniin vaikeuksiin. Lastenvalvoja joutui toistamiseen pitkäaikaiseen asepalvelukseen, joten hänen tehtävänsä jäivät kokonaan varamiehen hoidettaviksi. Toisaalta taasen elatusvelvollisten joutuminen rintamalle tai työpalvelukseen teki elatusmaksujen perimisen varsinkin viimeksi mainittuun ryhmään nähden tavallista työläämmäksi asianomaisten osoitteen usein muuttuessa. Asevelvollisten puolesta sekä kaatuneiden ja invaliideiksi joutuneiden osalta haettiin ja saatiin valtiolta huoltorahoja kertomusvuonna yhteensä 698,742 mk (edellisenä vuonna 431,115 mk).

Toimiston kirjoihin merkittyjen lasten luku oli seuraava:

V:sta 1940 jäljellä olevia	3,092	Luetteloista poistettuja	505
Uusia hoidokkeja	527	V:een 1942 jääneitä	3,114

Toimiston saatua tietoonsa aviottoman lapsen syntymisen tai siirtymisen kaupunkiin taikka aviottoman äidin raskauden merkittiin pääasiassa äidin ilmoituksen perusteella luetteloon tarpeelliset tiedot lapsesta, äidistä ja elatusvelvollisesta sekä ne todisteet, jotka äiti saattoi esittää elatusvelvollisuuden selvittämistä varten. Näihin tietoihin perustuvat seuraavat yhdistelmät, jotka valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olleiden lasten äitien sekä elatusvelvollisten siviilisäätyä, ikää ja ammattia lasten syntyessä:

Äidit siviilisäädyn mukaan:

Naimattomia	2,882
Leskiä tai laillisesti eronneita	190
Naineita	33
Tuntematon	9
Yhteensä	3,114

Elatusvelvolliset siviilisäädyn mukaan:

Naimattomia	1,858
Leskiä tai laillisesti eronneita	164
Naineita	433
Tuntematon	659
Yhteensä	3,114

Äidit iän mukaan:

15—19 vuotiaita	362
20—24 »	1,155
25—29 »	788
30—34 »	447
35—39 »	255
40— »	90
Tuntematon	17
Yhteensä	3,114

Elatusvelvolliset iän mukaan:

15—19 vuotiaita	115
20—24 »	717
25—29 »	708
30—34 »	439
35—39 »	250
40—49 »	242
50— »	66
Tuntematon	577
Yhteensä	3,114

Äidit ryhmittyivät ammatin mukaan seuraavasti:

Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	19	Muita työntekijöitä	345
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	22	Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	30
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	248	Yksityisten palvelijoita	1,091
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	310	Muun elinkeinon harjoittajia	20
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	806	Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia	223
		Yhteensä	3,114

Elatusvelvolliset ryhmittyivät ammatin mukaan seuraavasti:

Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	140	Muita työntekijöitä	494
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	152	Merimiehiä ja kalastajia	107
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	219	Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	216
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	234	Muun elinkeinon harjoittajia	19
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	1,079	Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia	454
		Yhteensä	3,114

Lasten sijoittamisessa avustivat äitejä naistarkastajat, jotka yksityisesti tiedustelemalla tai sanomalehdissä ilmoittamalla hankkivat sopivia hoitokoteja. Hoitokustannusten suorittaminen tuotti luonnollisesti varattomille äideille suuria vaikeuksia, minkä vuoksi ne useimmissa tapauksissa suoritettiin lautakunnan puolesta ja velottiin elatusvelvollisilta sopimusten tai tuomioiden sekä äideiltä maksukyvyn mukaan.

Aviottomain lasten hoitoa valvoivat kodissakävijät ja lastenhoidonneuvolain hoitajat käyden tarkastamassa nuorempien lasten hoitopaikkoja kerran kuukaudessa ja vanhempien vähintään 4 kertaa vuodessa. Tällöin seurattiin lasten ruumiillista ja henkistä kehitystä sekä annettiin äideille ohjeita lasten järkiperäisessä hoidossa ja kasvatuksessa. Milloin lapsen katsottiin olevan sairashoidon tarpeessa, käytettiin asianomaisen lääkärin apua.

Kodissakävijäin ja lastenhoidonneuvolain hoitajien esittämien tiedonantojen mukaan lasten hoito-olot olivat seuraavat:

Äitinsä luona olevista lapsista sai:	%	Kasvatusäidin luo sijoitetuista lapsista sai:	%
Hyvän hoidon	45.9	Hyvän hoidon	66.4
Suhteellisen hyvän hoidon	52.7	Suhteellisen hyvän hoidon	33.6
Epätyydyttävän hoidon	1.4	Epätyydyttävän hoidon	—
Äidin koti oli:		**Kasvatusäidin koti oli:**	
Hyvässä kunnossa	50.7	Hyvässä kunnossa	75.8
Suhteellisen hyvässä kunnossa	47.6	Suhteellisen hyvässä kunnossa	24.2
Epätyydyttävässä kunnossa	1.7	Epätyydyttävässä kunnossa	0.0

Lastenvalvojan luetteloissa olevista lapsista kuoli v:n 1941 aikana 53, joista kuollessaan 39 oli sairaalassa, 8 lastenkodissa, 2 kotona, 2 hoitokodissa ja 3 lapsen kuolinpaikka oli tuntematon.

Kuoleman syynä oli:

Äkillinen maha-ja suolitulehdus	12	Synnynnäinen kuppatauti	3
Synnynnäinen heikkous	1	Ihottuma	2
Keuhkokuume	4	Verenmyrkytys	1
Aivokalvontulehdus	1	Äänijänteen kouristus	1
Ravintomyrkytys	7	Äkillinen kouristus	1
Synnynnäinen sydänvika	4	Astma	1
Hinkuyskä	4	Tapaturma	1
Keskosia	4	Tuntematon	6
		Yhteensä	53

Selvitystoimenpiteet. Elatusvelvollisuuden alustavan selvityksen suoritti lastenvalvoja tavallisesti lasten äitien antamien tietojen perusteella. Asianosaisten ja lastenvalvojan keskeisissä neuvotteluissa koetettiin kussakin tapauksessa saada aikaan elatussopimus, mutta jos elatusvelvolliseksi makaajaksi ilmoitettu kieltäytyi sopimasta tai elatusavun määristä ei päästy yksimielisyyteen eikä lapsen äiti vastustanut oikeudenkäyntiä, otettiin elatusvelvollista vastaan haaste sitten, kun lastenvalvoja oli hankkinut todistusaineistoa siinä määrin, että oikeudenkäyntiin oli syytä ryhtyä.

Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskeisellä ja lautakunnan hyväksymällä sopimuksella 135 tapauksessa.

Oikeudessa oli edelliseltä vuodelta siirtyneitä juttuja vireillä 16 ja uusia haasteita otettiin 93. Koska näistä 11 tapauksessa ei vastaajaa saatu laillisesti haastetuksi ja kun 15 juttua sovittiin sekä 22 siirtyi seuraavaan vuoteen, käsiteltiin siis oikeudessa lopullisesti 61 elatusapukannetta. Näistä voitettiin 53, hävittiin 2 riittämättömien todistusten vuoksi ja 6 tapauksessa oli samasta syystä tai siksi, että lapsen äiti kieltäytyi antamasta selvitykseen tarpeellisia tietoja, oikeudenkäynnistä toistaiseksi luovuttava, koska hylkäävä päätös oli selvästi odotettavissa. Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 175 kertaa.

Toimisto antoi aikaisempaan tapaan toisten kuntien lastenvalvojille ja muillekin huoltoviranomaisille pyynnöstä virka-apua lastenvalvojien toimialaan kuuluvissa tehtävissä. Virka-apupyyntöjen kokonaismäärä oli 285.

Lähetettyjen kirjeiden luku oli kertomusvuonna 10,013.

Perimistoimenpiteet. Edellä on jo mainittu, että varsinkin työpalvelukseen joutuneiden elatusvelvollisten muutteleminen vaikeutti elatusmaksujen perimistä, koska se aiheutti asianomaisten alituista tiedustelua ja siitä johtuvaa kirjeenvaihtoa. Elatusmaksuja y.m. korvauksia saatiin kuitenkin kokoon osaksi tosin lisääntyneiden huoltorahojen ansiosta jonkun verran enemmän kuin edellisenä vuonna.

Toimiston tiliasema oli vuoden päättyessä seuraava:

Tulot:

Siirto v:lta 1940:				
Kassasaldo	mk	62,942: 05		
Säästötileillä	»	636,088: 95	mk	699,031: —
Helsinkiläisiä elatusmaksuja			»	1,568,819: 75
Ulkokuntalaisia »			»	63,385: 35
Korvauksia kunnalle			»	593,656: 95
Käyttövaroja oikeuskuluihin			»	7,382: 80
» tilapäisiin avustuksiin			»	15,303: 45
Oikeuskulujen korvauksia			»	27,181: 70
Tilapäisten avustusten korvauksia			»	11,171: 85
			Yhteensä mk	2,985,932: 85

Menot:

Helsinkiläisille äideille lastenhoitoon			mk	1,571,093: 50
Ulkokuntien lastenvalvojille			»	74,917: 05
Elatusmaksukorvauksia kunnalle			»	593,656: 95
Oikeuskulukorvauksia kunnalle			»	4,654: 30
Tilapäisten avustusten korvauksia kunnalle			»	239: —
Oikeuskuluja			»	29,910: 20
Tilapäisiä avustuksia			»	26,236: 30
Siirto v:een 1942:				
Kassasaldo	mk	5,494: 65		
Säästötilien saldo	»	679,730: 90	»	685,225: 55
			Yhteensä mk	2,985,932: 85

Tilapäiset avustukset. Aviottomain lasten ja heidän äitiensä tilapäiseksi avustamiseksi sekä lastenvalvojan oikeus- y.m. kuluihin oli toimiston käytettäväksi varattu lautakunnan menoarvioon 60,000 mk:n suuruinen määräraha. Tämän käyttö ilmenee edellä olevasta tiliselvityksestä. Tilapäiset avustukset jaettiin kodissakävijäin esityksistä joko pieninä raha-avustuksina tai valmiina vaatteina lapsensa kanssa suurimmassa ahdinkotilassa oleville äideille. Tämän lisäksi jaettiin Adolf Holmgrenin lahjoitusrahaston korkovaroista yhteensä 1,000 mk kehoituspalkintoina lapsensa hyvin hoitaneille imettäville äideille. Helsingissä yksityisperheisiin sijoitetuille lapsille ja heidän hoitajilleen järjestettiin tavanmukainen joulujuhla, josta aiheutuneet kustannukset sisältyivät edellä mainittuun määrärahaan.

Holhoustehtävät. Erityisten holhousmääräysten perusteella oli lastenvalvojan holhouksen alaisena kertomusvuoden alussa 37 alaikäistä sekä vuoden päättyessä 35 alaikäistä. Näistä oli 10 varatonta ja 25 alaikäisellä oli varoja tilikauden päättyessä yhteensä 249,538: 75 mk.

Ottolapsiksi hyviin, lapsirakkaisiin perheisiin toimitettiin kertomusvuonna asianomaisten äitien suostumuksella 65 (55) aviotonta lasta.

Kasvattilapset. Lastensuojelulain säännösten mukaan tulee lastensuojelulautakunnan valvoa toiminta-alueellaan olevien kasvattilasten hoitoa ja kasvatusta. Näillä tarkoitetaan sellaisia lapsia, joita yksityiset ilman lastensuojelu- tai huoltolautakunnan välitystä ovat jättäneet vieraan henkilön tai jonkun sukulaisensa hoitoon joko ilman hoitomaksua tai korvausta vastaan. Lastensuojelulautakunnalle ilmoitettiin kertomusvuonna yhteensä

480 (425) kasvattilasta, joista poikia 244 (207) ja tyttöjä 236 (218). Näistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä 397 (337) ja aviolapsia 83 (88). Suurin osa kasvattilapsista oli sukulaistensa luona hoidettavana ja lastensuojeluviraston kodissakävijät huolehtivat kasvattilasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta, kukin omassa toimintapiirissään.

Äitiysavustukset

V. 1941 kokoontui äitiysavustuksia valmistelevasti käsittelevä valiokunta 24 kertaa ja anomukset ratkaisi lopullisesti lastensuojelulautakunta kokouksissaan.

Avustuksen anojat jättivät hakemuksensa lastensuojeluvirastoon tai lastenhoidon neuvonta-asemille seuraavasti: lastensuojeluvirastoon 1,112 (edellisenä vuonna 550) ja neuvonta-asemille 1,245 (edellisenä vuonna 869), joista viimeksi mainituista lastensairaalassa olevaan neuvolaan 40 (84), Töölön 60 (88) ja Toukolan 39 (33) sekä Marian sairaalan neuvolaan 59 (31), Lastenlinnan neuvolaan 162 (127), Maitopisarayhdistyksen lastenhuoltokeskuksiin: Harjutorin 6:ssa olevaan 432 (267), Hauhontien 8:ssa olevaan 227 (130), Martankadun 1:ssä olevaan 14 (10) ja Pohjolankadun 1:ssä olevaan 18 (15), sekä Kätilöopiston äitiysneuvonta-asemalle 194 (25).

Useat lastenhoidonneuvonta-asemat olivat heinäkuusta lähtien vuoden loppuun saakka suljettuina, niiden hoitajien jouduttua sotilastehtäviin; äitiysavustukset hoidettiin tänä aikana lastensuojeluvirastossa.

Lautakunnan käsiteltävinä oli yhteensä 2,357 (1,419) hakemusta, joista 2,197 (1,221) hyväksyttiin ja 160 (198) hylättiin. Hylkäämisen syynä oli kaikissa tapauksissa se, että verotetun tulon määrä ylitti äitiysavustuslaissa säädetyn ylimmän rajan, joka vanhan lain mukaan oli Helsingissä 10,000 mk ja heinäkuun 1 p:nä 1941 voimaan tulleen uuden äitiysavustuslain mukaan 21,000 mk. Uuden äitiysavustuslain 2 §:n 2 momentin suomaa harkintaoikeutta lautakunta käytti 36 tapauksessa, joissa avustus myönnettiin siitä huolimatta, että verotettavan tulon määrä ylitti 21,000 mk, kun anojat olivat esittäneet riittävän selvityksen taloudellisen asemansa muuttumisesta t.m.s. avustuksen myöntämiseen vaikuttavasta seikasta.

Äitiysavustuksen hakijoista oli 2,016 (1,072) naimisissa olevaa ja 341 (347) naimatonta. 26 (18) anojaa synnytti kaksoset.

Avustus annettiin 1,074 tapauksessa (588) kokonaan rahassa. Vaatemääräeriä myönnettiin 1,123 (633) anojalle.

Heinäkuun 1 p:nä 1941 voimaan tulleen äitiysavustuslain mukaan kohosi äitiysavustus 450 mk:sta 600 mk:aan jokaista syntynyttä lasta kohden. 450 mk:n suuruisia avustuksia myönnettiin 879 ja 600 mk:n suuruisia 1,318. Tämän lisäksi saivat nekin anojat, joiden anomus oli käsitelty ennen uuden lain voimaan tuloa, mutta joiden synnytys oli tapahtunut sanotun ajankohdan jälkeen, avustuksen uuden lain mukaisena.

Vuoden loppuun mennessä suoritettiin hakijoille edelliseltä vuodelta nostamatta jääneitä ja v. 1941 myönnettyjä avustuksia yhteensä 1,089,750 mk (508,800 mk), joista sosiaaliministeriön kautta ennakkona saatuja vaatemääräeriä 105,998 mk:n arvosta.

Kuten toisessa yhteydessä jo mainittiin, lähetti lastensuojeluvirasto kertomusvuoden aikana 3,046 (1,908) äitiysavustusasioita koskevaa kirjettä.

Lastenhoidonneuvolat

Paitsi Maitopisarayhdistyksen kunnan avustuksella kaupungin eri osissa ylläpitämää 5 lastenhoidon neuvonta-asemaa sekä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton lukuun Lastenlinnassa toiminutta ja Marian sairaalan yhteydessä olevaa neuvonta-asemaa, lautakunta ylläpiti kolmea kunnallista lastenhoidonneuvolaa. Näistä toimi yksi Tehtaankadun 1:ssä sijaitsevassa lastensairaalassa, toinen Töölössä Savilankadun 3:ssa ja kolmas Toukolassa Intiankadun 13:ssa.

Lastensairaalassa olevan lastenhoidonneuvolan toiminta-alueena oli edelleenkin Kruununhaka, Kaivopuisto, II ja III kaupunginosa sekä Suomenlinna. Neuvolan lääkärinä toimivat lääketieteen- ja kirurgiantohtorit H. Huhtikangas tammikuun 1 p:stä 31 p:ään, V. Liakka helmikuun 1 p:stä kesäkuun 30 p:ään ja V. Leppo syyskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään sekä viimeksi mainitun ollessa tilapäisesti poissa 1 kuukauden ajan lääketieteenlisensiaatti E. Kivikataja. Hoitajana toimi terveydenhoitaja L. Soini.

Neuvolan kirjoissa oli kertomusvuonna kaikkiaan 1,255 lasta. Heidän vaihtumisensa kertomusvuoden aikana ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

V:sta 1940 siirtyneitä	763	Eronneita	346
Uusia	492	V:een 1942 jääneitä	909

Kirjoihin merkityistä oli uudelleen rekisteröityjä 8.

Lapsen kirjoista poistamisen aiheutti 223 tapauksessa muutto, 6 tapauksessa kuolema, 19 tapauksessa siirtyminen kansakouluun ja 98 tapauksessa jokin muu syy.

Kuolemansyynä oli 1 tapauksessa ravintohäiriö, 1 tapauksessa mahalaukun kouristus, 1 tapauksessa tuberkuloosi, 2 tapauksessa hinkuyskä ja 1 tapauksessa oli syy tuntematon.

Kirjoihin merkityistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä 118.

Alle 1 kuukauden ikäisiä tuli kirjoihin 209.

Neuvolan lääkäri otti vastaan kaksi kertaa viikossa alle 2 vuotiaita sekä kerran kuukaudessa 2—7 vuotiaita. Sodan alkaessa keskeytyi lääkärin vastaanotto heinä—elokuun ajaksi. Vastaanottoja oli yhteensä 96 ja oli niillä kävijöiden luku 2,203.

Hoitajan päivittäisillä vastaanottotunneilla oli kävijöiden lukumäärä 2,284. Hoitajan kansliatunteja oli yhteensä 1,123 ja kotikäynteihin käytetty aika 789 tuntia.

Hoitaja teki seuraavat kotikäynnit:

Neuvolan hoidokkien luokse:		
Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	1,264	
2—7 » » »	318	1,582
Aviottomien lasten luokse		463
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		302
Raskaana olevien naisten luokse		63
Asiakäyntejä		126
Hukkakäyntejä		362
	Yhteensä	2,898
Näistä oli sairaskäyntejä		79

Sairaskäyntien aiheena oli ripuli 5, katarri 2, hinkuyskä 26, sikotauti 1, rauhasturvotus 1, keuhkokuume 1, angiina 3, astma 1 ja vesirokko 3 tapauksessa. Muut tapaukset olivat kuumetta, nuhaa ja yskää.

2 lasta toimitettiin sairaalaan. Valohoitoa annettiin 8 lapselle. Neuvolan lääkäri rokotti 118 lasta. Pirquet-koe tehtiin 133 lapselle.

Suomenlinnan työhön vaikutti nykyinenkin sota varsin haitallisesti, koska alue katsotaan sota-alueeksi ja pääsy sinne oli kielletty useamman kuukauden aikana. Siellä pidetyillä lääkärin vastaanotoilla oli kävijöiden luku 83. Vuoden lopussa oli neuvolan kirjoissa 53 siellä asuvaa lasta. Kotikäyntejä tehtiin 78.

Äitiysavustushakemuksia jätettiin 40.

Muusta avustustoiminnasta mainittakoon, että vaateapua toimitettiin 4 kotiin. Lastenvaunut ja kärryt lainattiin 12 kotiin. Adolf Holmgrenin lahjoitusrahaston korkovaroista toimitettiin 2 naimattomalle äidille 300 mk:n suuruinen imetyspalkkio. Joulupaketti lahjoitettiin 18 kotiin. Varattomille lapsille hankittiin vahvistavia lääkkeitä yhteensä 496 mk:n arvosta.

Valistustarkoituksessa järjestettiin äideille 2 pienten lasten hoitoa käsittelevää luentosarjaa ja oli näille luennoille osallistuneiden lukumäärä 43. Äitien virkistykseksi järjestettiin äitienpäivä- ja joulujuhla. Puhujina esiintyivät rouva I.-L. Kilpeläinen ja pastori K. F. Palomäki. Osanottajia oli n. 500.

Neuvolan taloudellisena tukena toiminut rouvien ompeluseura kokoontui 15 kertaa.

Oppilasopetusta seurasivat kevätlukukaudella valtion sairaanhoito- ja kätilöoppilaat ja syyslukukaudella kätilöoppilaat.

Töölön lastenhoidonneuvolan toiminta-alueena oli Töölö, Meilahti ja Ruskeasuo. Alue oli jaettuna kahteen piiriin, niiden välisenä rajana Linnankoskenkatu.

Neuvolan lääkärinä toimi lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma, sekä hoitajina terveydenhoitajat H. Parviala, L. Sarvi ja sodan aikana A. Björkman.

Neuvolan kirjoissa oli vuoden kuluessa 1,701 lasta, näistä aviottomia 58. Sitä paitsi oli valvonnanalaisia lastensuojelulautakunnan hoidokkeja 76. Kuukausittain oli kirjoissa keskimäärin 590 lasta.

Alle 1 kuukauden ikäisinä tuli neuvolan kirjoihin 303 lasta.

Lasten vaihtuminen ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

V:sta 1940 jäljellä olevia	943	Eronneita	231
Uusia	758	V:een 1942 jääneitä	1,470

Uusista lapsista oli uudelleen kirjoihin merkittyjä 24.

Kirjoista poistamisen aiheutti 12 tapauksessa kuolema, 125 tapauksessa poismuutto, 1 tapauksessa 7 ikävuoden täyttäminen ja 93 tapauksessa jokin muu syy.

Kuolemansyynä oli aivokalvontulehdus 2 tapauksessa, tuberkuloottinen aivokalvontulehdus 1, yleinen myrkytys 2, kouristukset 1, maha- ja suolitulehdus 2, tuberkuloosi 1, keuhkokuume 1, vesirokko 1 sekä yleinen heikkous ja vajaakykyisyys 1 tapauksessa.

Lääkärin vastaanottoja pidettiin alle 7 vuotiaille lapsille alkuvuodesta 4 kertaa viikossa ja sodan aikana 2:sti viikossa. Lääkärin vastaanotoilla kävi

2,311 alle 2 vuotiasta lasta, 304 yli 2 vuotiasta, 168 rokotettavaa ja 146 lasta rokkojaan näyttämässä sekä 36 muuta asiakasta eli yhteensä 2,965 henkilöä.

Hoitajat pitivät jokapäiväisiä aamuvastaanottoja sekä rauhan aikana yhden iltavastaanoton viikossa, joilla kävi 322 raskaana olevaa naista, 5,756 alle 2 vuotiasta ja 533 yli 2 vuotiasta lasta sekä 1,148 muuta asiakasta eli yhteensä 7,759 henkilöä.

Valohoitoa annettiin neuvolassa 90 lapselle. Kunnan avustusta nauttivien perheiden lapset saivat sitä ilmaiseksi; muut maksoivat 5 mk kerralta.

Pirquet-koe tehtiin 238 lapselle.

Hoitajat tekivät seuraavat kotikäynnit:

Neuvolan hoidokkien luokse:

Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	751	
2—7 » » »	23	774
Aviottomien lasten luokse		315
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		359
Raskaana olevien naisten luokse		141
Sairaskäyntejä		82
Asiakäyntejä		285
Hukkakäyntejä		605
	Yhteensä	2,561

Sairaskäyntien syynä oli vesirokko 2, hinkuyskä 2, angiina 3, keuhkokuume 1, kurkkutulehdus 2, korvatulehdus 2, kuume 12, yskä 22, ripuli 16, ihottuma 14 ja oksennukset 6 tapauksessa.

Äitiyshuoltoa jatkettiin rauhan aikana yhteistoiminnassa naistenklinikan kanssa. Kirjoissa oli 102 raskaana olevaa naista. Äitiysavustuksia jaettiin neuvolan välityksellä 60 äidille. Sodan aikana äitiysavustukset jaettiin kokonaan lastensuojeluviraston kautta.

Neuvolan kerho kokoontui kevätkaudella vain kerran. Lainavarastoa hoiti edelleen kerhon palkkaama henkilö.

Töölön sokeritehdas lahjoitti kerhon työn tukemiseksi 5,000 mk, mikä lahjoitus suurella kiitollisuudella tässä mainitaan.

Kevätkaudella pidettiin luentosarja pienten lasten hoidosta.

Kesäkuun puolivälissä joutuivat sekä neuvolan lääkäri että molemmat hoitajat puolustuslaitoksen määräämiin tehtäviin. Syyskuun lopulla alkoivat jälleen tohtori U. Muroman vastaanotot neuvolassa, ja marraskuun puolivälissä palasi neiti L. Sarvi neuvontatyöhön. Rouva A. Björkman toimi hoitajan sijaisena kesäkuun lopusta vuoden loppuun saakka.

Valtion terveydenhuolto-opiston sekä valtion sairaanhoitajatarkoulun oppilaat seurasivat työtä neuvolassa rauhan aikana, kätilöopiston oppilaat koko vuoden ajan.

Toukolan lastenhoidonneuvolan toiminta-alue käsitti Annalan, Arabian, Kumpulan, Toukolan ja Vanhankaupungin asutusalueet. Sitä paitsi valvoi neuvolan hoitaja avioliiton ulkopuolella syntyneet sekä hoitokodeissa olevat lapset Käpylässä ja Vallilassa. Näitä lapsia oli toimintavuonna yhteensä 226. Työ kohdistui pikkulasten ja äitien huoltoon. Lääkäreinä toimivat äitienhuollossa lääketieteenlisensiaatti E. Holmberg — hänen ollessa estyneenä sodan johdosta toimi hänen sijaisenaan lääketieteen- ja kirurgiantohtori

K. Turpeinen — ja pikkulastenhuollossa lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma, joka sotakomennuksen takia oli poissa heinäkuun 17 p:stä syyskuun 19 p:ään. Neuvolanhoitajana toimi terveydenhoitaja L. K. Hirstiö ja hänen ollessaan sotakomennuksella sijaisena terveydenhoitaja A. Björkman, joka kuitenkin hoiti vain vastaanotot suorittaen ainoastaan välttämättömimmät kotikäynnit.

Neuvolan kirjoissa oli kertomusvuonna yhteensä 530 lasta, joiden vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista:

V:lta 1940 siirtyneitä	396	Poistettuja	112
Uusia	132	V:een 1942 jääneitä	416

Lapsen kirjoista poistamisen aiheutti 2 tapauksessa kuolema, 70 tapauksessa lapsen muutto pois piiristä, 11 tapauksessa 7 ikävuoden täyttäminen ja 29 tapauksessa jokin muu syy.

Kuoleman aiheuttajana oli 1 tapauksessa influenssa ja 1 tapauksessa tapaturma.

Lastenlääkärillä oli vastaanottoja joka arkitorstai, paitsi heinäkuun 17 p:n ja syyskuun 19 p:n välisenä aikana, yhteensä 38 kertaa. Näillä vastaanotoilla kävi alle 2 vuotiaita lapsia 450, 2—7 vuotiaita lapsia 69 ja muita henkilöitä 7, yhteensä 526.

Hoitajan vastaanottoja oli kaikkiaan 297. Kävijöiden lukumäärä näillä vastaanotoilla oli yhteensä 2,219. Vastaanottoihin, toimistotyöhön, kotikäynteihin sekä neuvolan hoitoon käytettiin 2,004 tuntia.

Hoitajan kotikäynnit jakautuivat seuraavasti:

Neuvolan hoidokkien luokse:		
Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	444	
2—7 » » »	87	531
Aviottomien lasten luokse		819
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		174
Raskaana olevien naisten luokse		280
Asiakäyntejä		252
Hukkakäyntejä		411
	Yhteensä	2,467

Neuvolan kirjoissa olevien lasten luokse tehdyistä käynneistä oli 30 sairaskäyntiä, joista 28 käyntiä alle 2 vuotiaiden ja 2 käyntiä 2—7 vuotiaiden lasten luokse. Syyt sairaskäynteihin olivat seuraavat: yskä 1, kuume 6, ripuli 4, keskikorvantulehdus 1, syyhy 3, hinkuyskä 2, suunlimakalvontulehdus 1, vesirokko 2 ja vihurirokko 2 tapauksessa.

Valohoitoa annettiin 27 lapselle. Pirquet-koe tehtiin 89 lapselle. Toukokesäkuulla ja syys-marraskuulla toimitettiin neuvolassa ilmainen rokotus, jolloin rokotettiin yhteensä 55 lasta.

Äitiyshuoltoa varten oli lääkärin vastaanottoja joka arkiperjantai, yhteensä 45. Näillä vastaanotoilla kävi 552 äitiä. Hoitajan vastaanotoilla kävi 194 äitiä. Verinäyte W. R.- ja Kahn-tutkimusta varten otettiin 61 äidistä. Hemoglobini määrättiin jokaisesta uudesta äidistä ensi kerralla sekä uudelleen raskauden 7 kuukautena ja jatkuvasti niistä äideistä, joiden veriprosentti oli alhainen.

Äitiyshuollettavien vaihtuminen ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

V:sta 1940 jäljellä olevia äitejä	70	Eronneita	126
Uusia	103	V:een 1942 jääneitä	47

Syynä poistoihin oli kuolema 1 ja keskenmeno 4 tapauksessa; muissa tapauksissa luonnollinen synnytys.

Äitiysavustuksia annettiin 39 äidille, joista rahassa 29 sekä rahassa että vaatepakkauksena 10 äidille.

Synnytyksen jälkeistä tarkastusta jatkettiin, ollen sitä varten vastaanotto kerran kuukaudessa.

Luentosarja pikkulapsen hoidossa pidettiin sekä keväällä että syksyllä. Osanottajia oli yhteensä 7 äitiä.

Avustuksena voitiin lahjoittaa vuorineuvoksetar K. Herlitzin johtaman ompeluseuran valmistamia vaatteita. Pienemmin, eri henkilöiltä saaduin rahalahjoin ostettiin vitolia, rachitosea, kalkkia y. m. s. aineita vähävaraisille perheille. Jouluavustuksia saatiin Osuusliike Elannolta, Siirtomaatavaraliike S. Björkrothilta sekä muutamilta yksityisiltä henkilöiltä.

Neuvolasta lainattiin, kuten ennenkin, lasten vuoteita ja rattaita.

Terveydenhoito

Vastaanotto- ja ammattioppilaskotia, Kullatorpan lastenkotia ja koulukoteja valvovan lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroman selostus vallinneesta terveydentilasta ja terveydellisistä olosuhteista mainituissa laitoksissa v. 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Ohjesäännön mukaisia tarkastuksia ei voitu kertomusvuonna pitää kaikissa koulukodeissa, koska asianomainen lääkäri sotapalveluksen johdosta oli siihen estyneenä. Kuitenkin Helsinkiin sijoittuneena voi hän toimia vastaanotto- ja ammattioppilaskodin kuin myöskin Kullatorpan lastenkodin ja Toivolan koulukodin lääkärinä. Ryttylässä, Toivoniemessä ja Tavolassa sattuneissa äkillisissä sairastapauksissa turvauduttiin, koulukodin etäisen aseman vuoksi Helsingistä, paikallisen lääkärin apuun. Muissa tapauksissa huolehti sairaanhoidosta lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma.

Tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	Ryttylä	Toivoniemi	Tavola	Toivola	Kullatorppa	Yhteensä
Vesirokko	—	—	—	—	4	—	4
Hinkuyskä	—	—	—	—	2	16	18
Sikotauti	13	3	—	—	—	—	16
Keltatauti	—	16	—	—	—	—	16
Influenssa	3	47	3	3	—	—	56
Angiina	—	4	—	—	1	3	8
Syyhy	3	—	—	—	2	—	5
Tuberkuloosi	1	—	—	—	—	—	1
Tuberkuloottiset rauhaset	—	—	—	—	1	—	1

Tauti	Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	Ryttylä	Toivoniemi	Tavola	Toivola	Kullatorppa	Yhteensä
Keuhkokuume	1	—	—	—	—	1	2
Keuhkokatarri	—	19	2	5	—	—	26
Kurkkutulehdus	—	7	2	2	—	—	11
Korvatulehdus	2	—	1	—	1	—	4
Silmätulehdus	—	1	—	—	—	—	1
Umpisuolentulehdus	2	1	—	—	—	—	3
Nokkosrokko	—	—	—	—	2	—	2
Kaatumatauti	—	—	—	—	2	—	2
Ihottuma	—	1	—	—	—	—	1
Paiseet	—	12	6	3	—	—	21
Luunmurtuma	—	1	—	—	—	—	1
Niveltulehdus	—	4	—	—	—	—	4
Yhteensä	25	116	14	13	15	20	203

Kulkutaudin luontoisina esiintyivät vesirokko, hinkuysä, sikotauti, keltatauti ja influenssa.

Tapaturmia sattui Ryttylässä 1 luunmurtuma ja 9 pienehköä lihashaavaa.

1 kuolemantapaus oli Kullatorpan lastenkodissa, jolloin eräs idiootti, heikko lapsi, kuoli hinkuyskään.

Asunto-olot olivat olosuhteisiin nähden hyvät. Kuitenkin erinäisiä epäkohtia esiintyi Toivolassa.

Yleinen siisteys oli kaikissa laitoksissa hyvä. Ruoanvalmistusmahdollisuudet olivat niinikään hyvät, paitsi Ryttylässä olisi toivottavaa, että keittiöhöyryt voitaisiin tehokkaammalla tavalla saada poistetuksi.

Ruoka oli nykyiseen vaikeaan elintarvikepulaankin katsoen kohtalaisen hyvää, mikä ilmenee seuraavassa yhdistelmässä esiintyvästä hoidokkien keskimääräisestä painon lisäyksestä:

	Kg		Kg
Vastaanottokoti	4.1	Tavola	2.2
Ryttylä	4.4	Toivola	3.4
Toivoniemi	3.7	Kullatorppa	1.0

Lapsille annettiin yleensä raakoja vihanneksia sekä heikoimmille kalanmaksaöljyä tai vitolia (A- ja D-vitamiinia) vitamiinitarpeen tyydyttämiseksi.

Ruoan säilytys oli yleensä moitteetonta.

Peseytyminen oli niinikään asiallista. Lämmintä vettä käytettiin kylminä vuodenaikoina. Kesällä taas on niissä laitoksissa, missä järvi tai joki on lähellä, peseydytty siellä. Saunassa lapset yleensä olivat kerran viikossa.

Vaatetus oli moitteetonta ja vuodevaatteet hyvät sekä tarkoituksenmukaiset.

Koulukoteihin sijoitettujen lasten hampaidenhoidosta huolehti edelleen kaupungin kouluhammasklinikan johtaja T. H. Ekman suorittaen hampaiden korjaukset kauempana sijaitsevissa laitoksissa lautakunnan

tätä tarkoitusta varten hankkimilla välineillä. Vastaanotto- ja ammattioppilaskotien hoidokit sekä Toivolan koulukodin oppilaat kävivät tarpeen vaatiessa kouluhammasklinikassa.

Sofianlehdon pikkulastenkodin sekä Reijolan lastenkodin valvontalääkäri, lääketieteenlisensiaatti R. Granholm jätti näissä laitoksissa kertomusvuonna vallinneesta terveydentilasta seuraavan sisältöisen selostuksen:

Sofianlehdon pikkulastenkodissa oli vuoden alussa niinkuin edellisen vuoden viimeisinä kuukausinakin paljon vaikeita vatsa- ja suolitulehdustapauksia. Myöskin kesällä oli verraten paljon vatsatauteja, vaikka yleensä lievempää laatua. Etenkin sairastui suuri osa nuorimmista lapsista ja tähän tautiin kuoli 5 alle 1 vuotiasta, heistä 3 sairaalassa ja 2 kodissa, toinen heistä idiootti. Talven ja kevään kuluessa oli myös paljon nuhakuumetta, usein kyllä vain pari päivää kestävää, ja influenssaa sekä keuhkoputkentulehdusta. Influenssan laatuiseen infektioon kuoli 1 alle ja 1 yli vuoden vanha lapsi. Toisella heistä oli vaikea riisitauti ja oli häntä aikaisemmin hoidettu synnynnäisen syfiliksen tähden sairaskodissa. 1 pieni alle 1 vuotias lapsi kuoli munuaistulehdukseen.

Vuoden kuluessa hoidettujen lasten lukumäärä oli 247 ja kuolleisuusprosentti siis 3.24.

Seuraavassa taulukossa on lueteltu kodissa sattuneet sekä lapsissa heidän kotiin tullessaan todetut tautitapaukset ja muut säännöttömyydet:

Tauti	Alle 1 vuotiaita lapsia	Yli 1 vuotiaita lapsia	Yhteensä	Näistä hoidettiin sairaalassa	Näistä kuoli
Vatsa- ja suolitulehdus	29	15	44	11	5
Suun limakalvontulehdus	—	10	10	—	—
Angiina	3	3	6	—	—
Influenssa ja nuhakuume	22	40	62	1	2
Keuhkoputkentulehdus	18	23	41	—	—
Keuhkotulehdus	4	1	5	—	—
Hinkuyskä	1	—	1	1	—
Korvatulehdus	10	10	20	—	—
Lymfarauhastulehdus	5	5	10	—	—
Virtsatiehyeiden tulehdus	3	—	3	—	—
Munuaistulehdus	1	—	1	—	1
Vesirokko	6	5	11	—	—
Vihurirokko	1	1	2	—	—
Paise	—	3	3	—	—
Ihottuma	2	5	7	—	—
Riisitauti	14	3	17	—	—
Kouristustauti	—	3	3	—	—
Vesipää	1	—	1	—	—
Synnynnäinen heikkous	4	—	4	—	—
» sydänvika	—	1	1	—	—
Synnynnäiset epämuodostumat	2	—	2	—	—
Tyrä	3	—	3	—	—
Vajaakykyisyys	2	7	9	—	—
Yhteensä	131	135	266	13	8

Sairaalassa hoidetut olivat kaikki alle 1 vuotiaita lapsia.

Reijolan lastenkodissa oli terveydentila verrattain hyvä. Tauteja oli vähän ja yleensä lievää laatua, eikä kuolemantapauksia sattunut laisinkaan. Hoidettujen lasten lukumäärä oli 107.

Sattuneet tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Influenssa ja nuhakuume	6	Sikotauti	4
Angiina	2	Suurentuneet nielurisat	4
Keuhkoputkentulehdus	2	Paise	1
Korvatulehdus	3	Ihottuma	1
Lymfarauhastulehdus	2	Yhteensä	25

Menot ja tulot

Lastensuojelutoiminnan aiheuttamat bruttomenot olivat v. 1941 lautakunnan tilinpäätöksen mukaan 19,613,534: 05 mk, jakautuen seuraaviin eriin:

	Mk
Lastensuojelulautakunta	1,533,587: 85
Lastenkodit	3,109,877: 30
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	1,848,784: 15
Toivolan koulukoti	1,156,737: 50
Kasvatuksellisesti laiminlyötyjen lasten koulukodit	2,706,124: 95
Lastenhoidonneuvolat	245,540: 70
Sijoitus yksityishoitoon ja jatko-opetus	5,099,755: 05
Keuhkotautisten lasten hoito	678,788: —
Tylsämielisten, aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten erikoishoito ja opetus	596,945: 30
Lasten hammashoito, kesävirkistystoiminta sekä matkakulut	123,870: 05
Lastenvalvojan kansliamenot sekä aviottomain lasten avustaminen	38,909: 55
Koulukotien maatilat	1,893,613: 65
Avustukset yksityisille lastensuojeluyhdistyksille	581,000: —
Yhteensä	19,613,534: 05

Näiden menojen lisäksi oli rakennustoimiston tilille viety alla mainittujen lastenhuoltolaitosten huoneistojen korjauskustannuksia seuraavat määrät:

	Mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	90,073: 75
Reijolan lastenkoti	12,182: 05
Kullatorpan lastenkoti	14,887: 50
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	18,829: 10
Ryttylän koulukoti	63,921: 75
Toivoniemen koulukoti	34,557: 95
Toivolan koulukoti	190,939: 50
Yhteensä	425,391: 60

Lastensuojelutoiminnasta saadut tulot nousivat v. 1941 7,108,873: 05 mk:aan jakautuen seuraaviin eriin:

	Mk	Mk
Lastenhoidosta saatua korvausta:		
valtiolta	407,968: 75	
vierailta kunnilta	1,304,350: 70	
yksityisiltä korvausvelvollisilta	713,732: 55	2,426,052: —
Koulukotien valtionapu v:lta 1941		1,704,222: —
Koulukotien oppilastöistä		107,830: 10
Ammattioppilaskodin hoidokeilta		43,836: 20
Maatilat tilittäneet:		
Ryttylän ja Siltalan tilat	1,238,584: 20	
Toivoniemen tila	344,251: 40	
Toivolan tila	550,547: 50	2,133,383: 10
Laitosten ja maatilojen henkilökunnan suorittamat luontoisetujen korvaukset		972,962: 90
Lastenhoidonneuvolain valohoitomaksut		2,150: —
	Yhteensä	7,390,436: 30

Kun nämä tulot vähennetään edellämainittujen kustannusten yhteissummasta 20,038,925: 65 mk:sta, jää kaupunginkassaa rasittaviksi nettomenoiksi 12,648,489: 35 mk eli 1,663,780: 50 mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Koulukoteihin kuuluvien tilojen maatalouskirjanpidossa, jossa on huomioitu myöskin vuoden lopussa olevat maatalousvarastot, tehtiin tilinpäätös siten, että laitosten käyttämistään rakennuksista maatiloille suorittamat vuosivuokrat, Toivoniemessä 53,100 mk, Ryttylässä 359,350 mk ja Toivolassa 96,600 mk eli yhteensä 509,050 mk, joista laitosten tuloihin sisältyy 30 %:n valtionapu, siirrettiin kaupunginkassaan kaupungin näihin kiinteistöihin sijoittamien pääomien korkohyvitykseksi. Näiden suorituksien sekä erinäisten maanparannus- ja maatalousrakennuskustannusten kuoletusten jälkeen osoitti maataloustilien päätös voittoa Toivoniemessä 12,677: 85 mk, Ryttylässä 11,822: 30 mk ja Toivolassa 13,671: 80 mk eli yhteensä 38,171: 95 mk. Kunkin tilan nettotuotto otettiin vähennyksenä huomioon koulukotien valtionavun lopputilityksessä.

Eri laitosten varsinaiset menot, yksityishoitoon lähetettyjen lasten vaatetus sekä henkilökunnan luontoiseduistaan suorittama korvaus toimihenkilöiden palkoista poisluettuna, nousivat v. 1941 seuraaviin määriin:

	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Lasta ja vuotta kohden, mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	1,793,810: 20	51: 57	18,822: 12
Reijolan lastenkoti	498,947: 15	39: 59	14,451: 33
Kullatorpan lastenkoti	374,837: —	32: 56	11,886: 66
Vastaanottokoti	1,355,680: 65	55: 95	20,423: 62
Ammattioppilaskoti	317,842: 80	48: 13	17,569: 68
Ryttylän koulukoti	1,853,871: 85	61: 62	22,493: 96
Toivoniemen koulukoti	428,809: 40	29: 70	10,842: 77
Tavolan koulukoti	241,158: 70	20: 67	7,546: 55
Toivolan koulukoti	1,059,675: 70	44: 80	16,353: 71
Yhteensä	7,924,633: 45	46: 73	17,059: 41

Edellä mainitut päiväkustannukset jakautuivat eri laitoksissa seuraavalla tavalla:

| Menoerä | Lastenkodit | | |

poikain kesävirkistystoimintaa varten 3,500 mk; *Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys* ylläpitämäänsä tyttökotia ja kasvatussosiaalista työtänsä varten 17,000 mk; *Helsingin poikakotiyhdistys* kahden ylläpitämänsä poikakodin tukemiseksi 11,000 mk; *sairaanhoitajatar H. Kivimäki* Leppävaarassa sijaitsevan pikkulastenkotinsa avustamiseksi 7,000 mk; *Caritas niminen lasten kesäsiirtola* toimintansa tukemiseksi 2,500 mk; *Teollisuusseutujen evankelioimisseura* Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön kannattamiseksi 12,000 mk; *Lastenkoti Bethel* Haagassa 4,000 mk; *Kottby svenska barnträdgård* 1,500 mk; *Kaupunkilähetys* vapaan lasten- ja nuorisotyön sekä lasten kesäsiirtola- ja puutarhatoiminnan tukemiseksi 15,000 mk; ja *Naisylioppilaiden kristillisen yhdistyksen sosiaalinen kerho* toimintaansa varten 1,000 mk.

Kaupungin avustamain yksityisten lastenhuoltolaitosten toiminnan valvominen oli lähinnä lautakunnan lastenhuollontarkastajan tehtävänä, ja on hän antanut tässä suhteessa tekemistään havainnoista kaupunginhallitukselle eri selostuksen.

Lahjoitusrahastot

Lastensuojelulautakunnalle kuului muutamia varattomien lasten hyväksi lahjoitettuja rahatoimiston hoidossa olevia rahastoja. Sen lapsensa itse imettäville äideille kehoituspalkkioina, jaetun 1,000 mk:n lisäksi, mistä on jo mainittu toisessa yhteydessä, myönnettiin näiden rahastojen korkovaroista kertomusvuoden kuluessa kahdelle pojalle opintojensa tukemiseksi yhteensä 5,537: 50 mk. Nämä menot huomioonottaen nousivat näiden rahastojen pääomat ja käytettävissä olevat korkovarat joulukuun 31 p:nä 1941 seuraaviin määriin:

	Pääoma, mk	Korot, mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto turvattomille äideille ja lapsille	40,000: —	7,105: —
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto	8,501: 50	1,207: 25
Bergman-puolisoiden lahjoitusrahasto jatko-opetuksen hankkimiseksi turvattomille lapsille	61,000: —	6,470: 15
M. Kotschakin lastenvaatetusrahasto	52,460: 55	2,955: 55
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	39,592: 30	—
Johan Gustaf Rosenbergin rahasto	11,877: 90	2,410: 15
Lasten kesäsiirtolain rahasto	20,350: 35	4,129: 35
Yhteensä	233,782: 60	24,277: 45

Hyvösen lastenkoti

Lastensuojelurahastoihin kuuluu myöskin aviopuolisoiden G. ja M. Hyvösen kaupungille lahjoittama omaisuus, jonka pääoma oli kertomusvuoden lopussa 2,075,559: 80 mk sekä käytettävissä olevat korot 96,636: 75 mk. Tämän rahaston korkovaroilla ylläpidetään Kotkankadun talossa n:o 14 n. 30 hoitopaikkaa käsittävää lastenkotia puutteenalaisille suomea tai ruotsia puhuville eri ikäisille lapsille. Laitoksen hoidokeilla on myöskin oma Hyvölä niminen kesäkoti Vihdin pitäjässä Enäjärven rannalla. Lastenkodin hallintoa hoitaa lastensuojelulautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsema johtokunta, johon kertomusvuonna kuuluivat talous-

neuvos M. Sillanpää puheenjohtajana sekä muina jäseninä lastentarhaintarkastaja E. Borenius, varatuomari M. Mustakallio, kansakoulujen taloudenhoitaja S. Ojanne ja professori A. Ylppö.

Lastenkodin johtajana sekä samalla johtokunnan sihteerinä toimi neiti L. Siirala ja lääkärinä lääketieteenlisensiaatti R. Granholm. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan lastentarhanopettaja, 2 lastenhoitajaa, keittäjä, siivooja ja ompelija. Johtaja Siirala oli virkavapaana koko vuoden; hänen sijaisenaan toimi neiti I. Suominen. Lokakuun 1 p:stä lukien otettiin v.t. hoitajaksi neiti S. Vepsäläinen.

Lapsia oli kodissa kaikkiaan 33, joista poikia oli 19 ja tyttöjä 14. Edellisestä vuodesta oli jäljellä 32 lasta ja vuoden aikana otettiin kotiin 1 uusi lapsi. Kodista muutti pois 3 lasta ja 30 lasta jäi kodin hoitoon v:ksi 1942. Lasten ikä vaihteli 3 vuodesta 18 vuoteen. Huoltopäiviä oli kaikkiaan 11,040.

Lasten terveydentila oli kohtalaisen hyvä.

Lastenkodin menot v. 1941 olivat seuraavat:

Menoerä	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Menoerä	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk
Palkat	191,568: —	17: 35	Lämpö ja valo	19,950: 10	1: 81
Talous	109,009: 05	9: 87	Vuokra ...	50,000: —	4: 53
Vaatetus .	21,697: 55	1: 97	Kulungit .	29,985: 80	2: 72
Kalusto ...	5,024: 15	—: 45	Yhteensä	427,234: 65	38: 70

Tuloja kertyi kaikkiaan 445,190: 30 mk, joista säästöä edellisestä vuodesta 5,770: 63 mk, lasten elatusmaksuja 78,330: 55 mk, henkilökunnan suorittamia luontoisetujen korvauksia 47,397: 50 mk, säätiön varoja [1]) 35,000 mk, sosiaaliministeriön avustus ammattiopetuksesta 5,250 mk, Kansallisosake-pankin juoksevan tilin korkoja 156: 60 mk sekä lasten ansiotyöstä 3,285: 05 mk. Säästöä jäi v:een 1942 17,955: 65 mk.

[1]) Tähän sisältyy arvioitu vuokra 50,000 mk.

XIV. Oikeusaputoimisto

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1941 oli seuraava:

Joulukuun 18 p:nä 1940 pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto valitsi oikeusaputoimiston johtokuntaan v:ksi 1941 seuraavat jäsenet: asianajaja N. Arosen, oikeusneuvosmies G. Nyberghin, varatuomari R. Nybomin, liittosihteeri A. Sumun ja varatuomari E. Tulenheimon. Näistä johtokunta valitsi puheenjohtajaksi oikeusneuvosmies Nyberghin ja varapuheenjohtajaksi asianajaja Arosen. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli varatuomari E. Tulenheimo.

Johtokunnalla oli vuoden aikana kolme kokousta, joissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja apulaisoikeusavustajan tointa varatuomari Y. Hämesalo. Toimistoapulaisena oli lakitieteenylioppilas S. Lindegrén, joka kesäkuun 3 p:n ja elokuun 1 p:n välisenä aikana nautti sairaslomaa sijaisenaan konttoristi H. Näntö. Kesälomasijaisina toimistossa olivat varatuomari H. Miilumäki ja konttoristi H. Näntö.

Toimiston menosääntö nousi kertomusvuonna 224,312 mk:aan edellisenä vuonna oltuaan 223,987 mk. Lisämäärärahoja myönnettiin tarverahoja varten 611: 20 mk ja valaistusta varten 48: 80 mk.

Oikeusaputoimisto sai vuoden aikana entiseen tapaan toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt). Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten kotimaassa toimivien oikeusaputoimistojen kanssa.

Oikeusaputoimiston toiminta jatkui kertomusvuonna entiseen tapaan. Kesäkuussa alkanut sota vaikutti jossain määrin toimiston toimintaan. Asiakkaiden ja asiain luku oli sota-ajan takia jonkin verran tavallista pienempi. Jäljempänä seuraavat numerotiedot valaisevat tarkemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna.

Käyntien luku oli 10,064, edellisenä vuonna 11,609, v. 1939 12,369 ja v. 1938 11,944.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaanottopäiviä	Käyntejä Kaikkiaan	Käyntejä Päivää kohden		Vastaanottopäiviä	Käyntejä Kaikkiaan	Käyntejä Päivää kohden
Tammikuu	25	1,141	45.6	Heinäkuu ..	27	610	22.6
Helmikuu	24	1,064	44.3	Elokuu	26	745	28.7
Maaliskuu	25	1,009	40.4	Syyskuu	26	709	27.3
Huhtikuu	23	1,108	48.2	Lokakuu	27	711	26.3
Toukokuu	25	954	38.2	Marraskuu ..	25	672	26.9
Kesäkuu	22	753	34.2	Joulukuu	22	588	26.7
				Yhteensä	297	10,064	33.9

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 297 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 33.9 sen edellisenä vuonna ollessa 38.3 ja v. 1939 41.4.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 78 ja pienin 5.

Seuraavat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin y.m. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin. Tällaisia asioita oli kaikkiaan 1,510, joista 1,458 oli kertomusvuonna tulleita ja 52 edellisestä vuodesta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 1,625, niistä hakemuskirjoja 807.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittyivät seuraavasti:

	Mp	Np	Yht.
Ajomiehiä	1	—	1
Asentajia	15	—	15
Asiapoikia	3	—	3
Asiatyttöjä	—	1	1
Autonkuljettajia	29	—	29
Edustajia	4	5	9
Eläintenhoitajia	1	—	1
Ent. talollisia	1	—	1
» työnjohtajia	3	—	3
Harjansitojia	1	2	3
Hitsaajia	3	—	3
Karamellimestareita	1	—	1
Keittäjiä	—	7	7
Kersantteja	3	—	3
Kirjapainotyöntekijöitä	4	3	7
Kirjeenkantajia	1	—	1
Kirvesmiehiä	11	—	11
Kivityöntekijöitä	8	—	8
Koneenkäyttäjiä	3	—	3
Konttoristeja	2	12	14
Kotitalousneuvojia	—	1	1
Kulkukauppiaita	15	—	15
Kutojia	—	8	8
Kylvettäjiä	—	1	1
Leipureita	6	4	10
Levyseppiä	5	—	5
Liikeapulaisia	3	16	19
Liikemiehiä	1	—	1
Lämmittäjiä	6	—	6
Maalareita	14	—	14
Merimiehiä	2	—	2

	Mp	Np	Yht.
Metallityöntekijöitä	4	—	4
Modisteja	—	2	2
Musiikkereita	1	—	1
Muurareita	11	—	11
Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	727	727
Neitejä	—	6	6
Näyttelijöitä	—	1	1
Ompelijoita	—	32	32
Palvelijoita	—	54	54
Partureita	—	8	8
Peltiseppiä	6	—	6
Pesijöitä	—	8	8
Poliisikonstaapeleita	6	—	6
Putkityöntekijöitä	6	—	6
Puuseppiä	9	—	9
Puutarhureita	1	—	1
Raitiotievaununkuljettajia	1	—	1
Raitiotievaununrahastajia	—	2	2
Rakennusmestareita	1	—	1
Rakennustyöntekijöitä	5	2	7
Rautatieläisiä	6	—	6
Ravintola-apulaisia	—	17	17
Sementtityöntekijöitä	5	—	5
Siivoojia	—	38	38
Silittäjiä	—	1	1
Suutareita	9	—	9
Talonmiehiä	7	—	7

	Mp	Np	Yht.
Tarjoilijoita	—	19	19
Tehdastyöntekijöitä	1	24	25
Torikauppiaita	1	—	1
Turkkureita	—	1	1
Työntekijöitä (edellä mainitsemattomia)	101	58	159
Vaattureita	10	1	11
Vahtimestareita	4	—	4
Valimotyöntekijöitä	3	—	3
Valokuvaajia	—	2	2
Varastoapulaisia	8	1	9
Verhoilijoita	1	—	1
Viilareita	8	—	8
Värjäreitä	1	—	1
Yövartijoita	5	—	5
Yhteensä	367	1,064	1,431

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:	
vuokrariitoja	73
työ- ja palkkariitoja	223
muita velkomisjuttuja	57
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	29
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:	
avioriitoja	24
avioeroja	131
perheen elatusasioita	172
kuolleeksi julistamisia	3
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	44
Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	5
Yleisiä veroja koskevia asioita	93
Holhousasioita	11
Toimeksiantoja	10
Sotilasavustuksia	287
Tapaturma-asioita	32
Tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y.m.	316
Yhteensä	1,510

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 1,489 kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	427
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	156
Erinäisistä syistä jätetty sillensä	56
Annettu eri viranomaisille	790
Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut perille	60
Yhteensä	1,489

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 790 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	33
Valtioneuvosto	10
Valtiovarainministeriö	13
Sisäasiainministeriö	1
Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö	5
Puolustusministeriö	7
Sosiaaliministeriö	1
Kansanhuoltoministeriö	2
Korkein oikeus	11
Korkein hallinto-oikeus	50
Uudenmaan läänin maaherra	266
Vaasan » »	1
Hämeen » »	3
Oulun » »	1
Viipurin » »	3
Valtion tapaturmatoimisto	13
Valtiokonttori	1
Vakuutusneuvosto	32
Rautatiehallitus	1

Tie- ja vesirakennushallitus	1
Kutsuntalaitoksen keskuslautakunta	1
Sotaoikeus	1
Kotijoukkojen esikunta	3
Jyväskylän sotilaspiirin esikunta	1
Helsingin suojeluskuntapiirin esikunta	9
Helsingin suojeluskuntapiirin liikennetoimisto	1
Viipurin kaupungin komendantti	1
Helsingin kaupungin:	
kaupunginhallitus	137
rahatoimisto	1
tutkijalautakunta	25
maistraatti	28
ensimmäinen kaupunginvouti	13
raastuvanoikeus	41
poliisilaitos	1
holhouslautakunta	4
huoltolautakunta	4
lastensuojelulautakunta	2
kiinteistölautakunta	1
vuokrantarkastuslautakunta	2
työvoimalautakunta	1
Raitiotie ja omnibus oy	2
Turun hovioikeus	22
Hämeenlinnan raastuvanoikeus	1
Tampereen raastuvanoikeus	2
Turun »	2
Tammelan tuomiokunnan tuomari	1
Kokkolan tuomiokunnan tuomari	1
Iitin tuomiokunnan tuomari	1
Ruoveden tuomiokunnan tuomari	1
Helsingin pitäjän kihlakunnanoikeus	4
Laukaan y.m. pitäjien kihlakunnanoikeus	1
Helsingin kihlakunnan kruununvouti	1
Lohjan kihlakunnan kruununvouti	1
Vaasan kaupunginvouti	1
Janakkalan kunnallislautakunta	1
Huopalahden kunnallislautakunta	2
Korpilahden kunnallislautakunta	1
Valtion arvioimistarkastuslautakunta	1
Kansaneläkelaitos	1
Irtaimiston sotavahinkoyhdistys	11
Yhteensä	790

Se seikka, että 56 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kun oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 60 edellä mainittua asiaa, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia oltu haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 237 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden aikana loppuun 156 asiaa, joista 153 juttua voitettiin ja 3 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 237 kertaa 148 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 297:ään, esiinnyttiin niin muodoin raastuvanoikeudessa suunnilleen joka toinen päivä.

XV. Työnvälitystoimisto

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston kertomus[1]) v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Työmarkkinat. Kertomusvuonna on todettava oleellinen ero vuoden alkupuoliskon ja vuoden loppupuoliskon työmarkkinoissa. Se ilahduttava nousukausi talouselämässä, joka huomattavalta osalta perustui talvisodan jälkeiseen jälleenrakennustyöhön ja joka leimaa antavana jatkui kertomusvuoden alkupuoliskon ajan, ei saanut rauhassa kehittyä edelleen. Kesäkuun lopussa oli maamme jälleen, lyhyen rauhanajan jälkeen, tartuttava aseisiin puolustaakseen olemassaoloaan ja varmentaakseen tulevaisuutensa. Vuoden alkupuoliskon tulokset työnvälitystoiminnassa osoittivat niin tehokasta kehitystä tilastonumeroissa, että oli ilmeinen aihe odottaa merkittäviä ennätyssaavutuksia useimpien alojen ja osastojen kohdalla. Erikoisen vilkasta oli työnvälitystoiminta vuoden alkupuoliskolla miesosastoilla, edelleen jatkuneen valtion työmaiden suuren miespuolisen työvoiman tarpeen johdosta. Huomattavan voimakas oli kehitys myöskin erikoisosastoilla, merimiesosastoa lukuunottamatta, jonka toimintamahdollisuuksia yleismaailmallinen sotatilanne luonnollisesti huomattavassa määrin rajoitti. Työnvälitystoimiston naisosastoilla lisääntyi työnvälityksen aktiivisuus entisestään oleellisesti sen johdosta, että naisosaston alaosastoja valvoi erikoinen yhteinen osastonjohtaja, jonka toiminta sodan syttyessä kuitenkin asepalvelukseen astumisen johdosta keskeytyi. Nimenomaan ravintola-alan työnvälityksen tehostamiseen todettiin olevan niin suuret mahdollisuudet, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriössä kertomusvuoden keväällä tapahtuneessa neuvottelussa päätettiin, että ravintola-alan työnvälitystä varten on Helsingin työnvälitystoimiston yhteyteen ensi tilassa muodostettava erikoisosasto; tämän suunnitelman toteuttaminen on ilmeisesti kuitenkin mahdollista vasta rauhanaikojen palattua.

Kertomusvuoden jälkipuoliskolla työnvälitystoiminta luonnollisesti sodan johdosta toisaalta huomattavasti supistui, jopa eräillä kohdin tyrehtyi miltei tykkänään, ja toisaalta taasen muutti oleellisesti luonnettaan. Asekelpoinen miestyövoimahan joutui armeijan palvelukseen ja jäljelläolevista lähetettiin huomattavia määriä työvelvollisuuslain nojalla työskentelemään puolustuslaitoksen työmaille. Tuotantoelämässä näin syntyneisiin aukkoihin samoin kuin sodan vaatimuksiin mukautuneessa teollisuudessa ja muussa talouselämässä avautuneisiin uusiin paikkoihin kysyttiin tällöin osaksi naispuolista työvoimaa ja osaksi nuorisoa. Tästä johtuen on määrätynlaisesta naistyövoimasta samoin kuin varttuneemmasta nuorisosta vuoden jälkipuoliskolla aika ajoin esiintynyt merkittävää puutetta.

---

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1942—43.

Sodan syttymisestä lähtien ei työnvälitystoimisto ole ollut ainoa työvoiman välittämistehtävissä toimiva kunnallinen elin. Niinkuin talvisodan aikana, on uudenkin sotamme alusta asti Helsingissä toiminut erillinen työvelvollisuusvirasto, joka nykyään voimassa olevien määräysten mukaisesti toimii, vastoin aikaisempaa käytäntöä, saman hallinnollisen elimen, työvoimalautakunnan, alaisena kuin työnvälitystoimisto. Työvelvollisuusviraston asiana on ollut työvelvollisuuslain nojalla niin työvoiman toimittaminen kysymykseen tulevissa tapauksissa toisille paikkakunnille, kuin myös työvelvollisuusmääräysten antaminen lain edellyttämiin töihin omassa kunnassa.

Työnvälityslautakunta. Lautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna edelleen varatuomari E. Tulenheimo ja varapuheenjohtajana työnjohtaja K. Hiltunen. Jäseninä olivat johtaja W. Korhonen ja talousneuvos O. Vilamo työnantajien edustajina sekä toimitsija E. Härmä ja eristäjä K. Saarnijärvi työntekijäin edustajina. Työnantajain edustajien varajäseninä olivat insinööri V. J. Hintikka ja varatuomari H. Hallberg. Työntekijäin edustajien varajäseninä olivat edelleen toimitsija T. Bryggari ja pianoteknikko J. Virtanen. Kaupunginhallituksen edustajana työnvälityslautakunnassa oli v.t. rahatoimenjohtaja E. von Frenckell.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 7 (edellisenä vuonna 7) kokousta. Kokouksissaan lautakunta käsitteli yhteensä 184 (189) asiaa. Lautakunnan kokouksissaan käsittelemistä tärkeimmistä asioista mainittakoon seuraavat:

Vuoden ensimmäisessä kokouksessa helmikuun 21 p:nä ilmoitettiin lautakunnalle tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirje, jossa selostettiin työasiain hallinnon väliaikaisesta järjestelystä tammikuun 17 p:nä 1941 annetun lain ja sen perusteella annettujen asetusten sisältö sekä niiden aiheuttamat toimenpiteet. Uusi järjestelmä merkitsi m.m. sitä, että kunnissa, joissa on kunnallinen työnvälitystoimisto, työnvälityslautakunta johtaa ja hoitaa työvoimalautakuntana työvoiman hankintaa ja jakelua tai sen käytön muuta säännöstelyä ja yleisen työvelvollisuuden toimeenpanoa samalla kun se edelleen ohjaa ja valvoo työnvälitystä. Niinikään kuuluu sille työmarkkinain tilan seuraaminen sekä tästä aiheutuvien ehdotusten tekeminen asianomaiselle kunnan viranomaiselle tarpeellisiksi toimenpiteiksi työttömyyden torjumiseksi ja lieventämiseksi. Varsinainen työttömyyshuolto kuuluu edelleen huoltolautakunnalle. Uuden järjestelmän mukaan työnvälitystoimistot ja -asiamiehet jatkavat toimintaansa entiseen tapaan; työnvälitystä koskevat esitykset ja anomukset lähetetään kuitenkin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle. Työvelvollisuuslautakunnat lakkaavat ja niiden tehtävät ja arkisto siirtyy työvoimalautakunnille. Samassa kokouksessa toimitettiin maatalousosaston toimikunnan jäsenten vaali kolmivuotiskaudeksi 1941—43. Kokouksessa ilmoitettiin edelleen sosiaaliministeriön myöntäneen Vapaussodan Invaliidien Liitolle ja Suomen Siviili- ja Asevelvollisuusinvaliidien Liitolle toimiluvan sotainvaliidien työnvälitykseen kahden kuukauden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1941 lukien.

Huhtikuun 21 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunta antoi puoltavan lausunnon kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön Helsingin työnvälityksen keskittämistä koskevasta suunnitelmasta, jonka mukaan kiinteä yhteistyö oli saatava aikaan Suomen Aseveljien Liiton, siirtoväen työhön-

sijoittajan ja työnvälitystoimiston kesken. Samassa kokouksessa oli käsiteltävänä pyydetyn lausunnon antaminen Helsingin ammatillinen paikallisjärjestö r.y:n esityksestä, että kaupunki ryhtyisi toimenpiteisiin uusien työmaiden avaamiseen talousarvion edellyttämissä puitteissa. Lausunnossaan lautakunta totesi, että kulunut talvi tosin oli työmarkkinoitten ja työttömyystilanteen kannalta muodostunut edullisemmaksi kuin syksyllä oli saatettu arvata, mutta ilmaisi kuitenkin kantanaan, että kaupungin olisi ryhdyttävä kunnassa esiintyvän työttömyyden poistamistoimenpiteisiin niin suuressa laajuudessa kuin sen mahdollisuudet suinkin sallivat ottaa kannettavaksi näistä toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia. Edelleen ilmoitettiin tässä kokouksessa kaupunginhallituksen päättäneen asettaa sosiaalijohtajan puheenjohdolla komitean suunnittelemaan toimenpiteitä, joilla nuorison ammatinvalinnan ohjausta voitaisiin tehostaa sekä valinneen komitean jäseniksi m.m. työnvälitystoimistosta johtaja S. Seppälän sekä ammatinvalinnan ohjaaja N. Mäen.

Kokouksessa toukokuun 21 p:nä esitettiin lautakunnalle kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirje, jossa annettiin ohjeita työvoiman käytön järjestelystä ja pyydettiin lautakuntaa ilmoittamaan käsityksensä seuraavana kesänä esiintyvistä erilaisista työtilaisuuksista, työvoiman riittäväisyydestä, mahdollisesta työttömyydestä tai työvoiman puutteesta eri aloilla, mahdollisuuksista sijoittaa työkuntoinen siirtoväki työhön, siirtää työvoimaa kaupungista maataloustöihin ja käyttää naistyövoimaa sijaistyövoimana miesten töissä sekä arvioimaan, missä määrin töitä tulisi olemaan enemmän tai vähemmän kuin v. 1939 ja antamaan lausuntonsa harkittavana olevasta, Helsingissä sijaitsevien valtion rakennustöiden keskeyttämistä koskevasta suunnitelmasta. Samassa kokouksessa esitettiin johtajan ulkoasiainministeriön pyynnöstä antama selostus Saksaan tapahtuneista merimiesten välityksistä.

Lausunnot yksityisten yhdistysten työnvälityslupaa koskevista anomuksista. Kun työnvälityslain mukaan sosiaaliministeriön on asianomaisen kunnan valtuustolta hankittava lausunto yksityisten yhdistysten hakiessa toimilupaa työnvälityksen harjoittamiseen, on työnvälityslautakunta edelleen kertomusvuonnakin käsitellyt tällaisia anomuksia lausunnon antamista varten kaupunginvaltuuston käsittelyn pohjaksi.

Kokouksessaan huhtikuun 21 p:nä lautakunta antoi kielteisen lausunnon Landsbygdens arbetsförmedlingsförening r.f. nimisen yhdistyksen anomuksesta saada maksua vastaan välittää työntekijöitä jäsenilleen. Kaupunginvaltuuston yhdyttyä lautakunnan kantaan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö sittemmin kielsi anotun toimiluvan.

Toukokuun 21 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunta niinikään päätti antaa kielteisen lausunnon Helsingin Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys r.y:n hakemuksesta saada toimilupa työpaikkojen välittämiseen yhdistykseen kuuluville alle 18 vuotiaille työttömille pojille. Lausunnossaan lautakunta mainitsi, että vaikka hakijayhdistyksen työn laatu samoin kuin se nuorten tuntemus, joka yhdistyksen kerhotyössä saavutetaan, voisi olla suureksi hyödyksi yhdistyksen työnvälitystoiminnassa, minkä perusteella lautakunta periaatteessa voisi puoltaa hakemusta, lautakunnan on kuitenkin katsottava tarpeettomaksi sellaisen työnvälitystoiminnan nimellinen ylläpitäminen, joka käytännössä on niin mitätöntä, että se on vailla kaikkea merkitystä. Valtuusto antoi asiassa saman sisältöisen lausunnon ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö epäsi anomuksen.

Kokouksessaan marraskuun 1 p:nä lautakunta joutui antamaan lausuntonsa seitsemän henkisen työn eri aloilla toimivan yhdistyksen anomuksista saada toimiluvat työnvälityksen joko maksulliseen tai maksuttomaan harjoittamiseen. Kannanottonsa perusteena lautakunta lausunnossaan ilmoitti, että voimassaolevan työnvälityslain hengen ja työnvälityksen johtavien periaatteiden mukaista on, että toimilupa paikanvälityksen harjoittamiseen myönnetään vain tarkoin määrättyä erikoisammattialaa tai pätevyyttä edustaville yhdistyksille ja että se tapahtuu vain sikäli kuin työnvälitystoiminnan yleinen etu ja käytännöllinen tarkoituksenmukaisuus sitä vaativat. Jos julkisella työnvälityksellä ei määrättynä ajankohtana ole asianomaisella erikoisalalla mahdollisuuksia toimia riittävän tehokkaasti ja jos yhdistyksellä katsotaan olevan, paitsi riittäviä edellytyksiä hoitaa paikanvälitystoimintaa k.o. alalla, julkisen työnvälityksen rinnalla huomattavasti parempia mahdollisuuksia, jotka perustuvat alan- ja henkilötuntemukseen, opintojen erikoislaatuun y.m.s., on syytä harkita myönteistä suhtautumista toimilupa-anomukseen. Tällöinkin vaativat yleiset työnvälitysnäkökohdat, että läheinen yhteistoiminta julkisen työnvälityksen ja toimiluvan saaneen yhdistyksen välillä järjestetään. Näitten periaatteiden mukaisesti lautakunta päätti antaa myönteisen lausunnon Lääketieteenkandidaattiseura r.y:n, Medicinarklubben Thorax r.f:n ja Suomen Rakennusmestariliiton toimilupa-anomuksista sekä Ekonoomiyhdistys r.y:n, Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta r.y:n ja Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistys r.y:n yhteisestä toimilupa-anomuksesta ainoastaan Ekonoomiyhdistyksen kohdalta, ehdottaen samalla kiinteän yhteistyön järjestämistä henkisen työn osaston ja mainittujen yhdistysten kesken. Sen sijaan lautakunta ehdotti hylättäviksi Kontorens Platsförmedling r.y:n, Suomen Farmaseuttiliitto r.y:n ja Suomen Muusikeriliitto r.y:n anomukset kuitenkin niin, että Kontorens Platsförmedling ja Suomen Muusikeriliitto saisivat jatkaa toimintaansa v:n 1942 kesäkuun loppuun ja Suomen Farmaseuttiliitto v:n 1942 loppuun. Valtuusto yhtyi lautakunnan lausuntoon sikäli kuin se koski Medicinarklubben Thorax r.f:n, Suomen Rakennusmestariliiton ja Kontorens Platsförmedling r.f:n anomuksia, mutta puolsi muissa kohdin pyydettyjen oikeuksien myöntämistä ilman rajoituksia v:n 1944 loppuun. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö ratkaisi sittemmin asian siten, että Kontorens Platsförmedling r.f:lle ja Suomen Muusikeriliitto r.y:lle myönnettiin toimilupa v:n 1942 loppuun, Ekonoomiyhdistys r.y:lle, Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta r.y:lle ja Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistys r.y:lle yhteisesti sekä Suomen Farmaseuttiliitto r.y:lle, Lääketieteenkandidaattiseura r.y:lle ja Medicinarklubben Thorax r.f:lle v:n 1944 loppuun ja Suomen Rakennusmestariliitto r.y:lle viiden vuoden ajaksi, määräten samalla eriasteista yhteistyötä toiselta puolen henkisen työn osaston ja toiselta puolen erikseen Suomen Rakennusmestariliiton, Suomen Muusikeriliiton ja Medicinarklubben Thorax'in välillä.

Työnvälitystoimisto. *Osastot.* Kertomusvuonna työnvälitystoimiston osastojako säilyi edellisestä vuodesta muuttumattomana. Toimistossa oli neljä erikoisosastoa, nim. henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, maatalousosasto ja merimiesosasto, sekä yleisinä osastoina miesosasto ja naisosasto. Yleiset osastot jakautuivat kumpainenkin kolmeen alaosastoon, nim. miesosasto rakennus- y. m. ammattimiesten alaosastoon, metalli-

y. m. ammattimiesten alaosastoon ja sekatyömiesten alaosastoon, sekä naisosasto kotiapulaisten alaosastoon, ravintola-, tehdas- y. m. ammattityöntekijöiden alaosastoon ynnä puhdistus- ja aputyöläisten alaosastoon. Naisosastolla toimi kertomusvuonna ylimääräinen osastonjohtaja, jona oli luutnantti V. Vainikainen.

Toimiston henkilökunta. Sääntöpalkkaiset viranhaltijat olivat seuraavat:

Työnvälitystoimiston johtajana oli filosofianmaisteri S. Seppälä. Erikoisosastojen osastonjohtajina olivat henkisen työn osastolla filosofianmaisteri Y. Vuorjoki, nuoriso-osastolla filosofianmaisteri W. Mattlar, merimiesosastolla diploomimerikapteeni F. Huhtala ja maatalousosastolla agrologi Å. von Schoultz. Alaosastojen osastonhoitajina olivat rakennus- y. m. ammattimiesten alaosastolla herra V. Jyrkänne, metalli- y. m. ammattimiesten alaosastolla konemestari V. Landén, sekatyömiesten alaosastolla hovioikeudenauskultantti S. Korpela, kotiapulaisten alaosastolla neiti E. Sundström, ravintola-, tehdas- y. m. työntekijäin alaosastolla rouva R. Hänninen sekä puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolla neiti L. Ahkia. Merimiesosaston naisasiakkaitten työnvälityksessä oli osastonhoitajana neiti A. Bruun. Toimentajina olivat filosofianmaisterit K. Sihvonen ja T. Virtanen (o. s. Helme), neidit A. Ahovaara, T. Melanen, S. Rechardt ja A. Vallinheimo ja rouva A. Veteli sekä herrat T. Linnajoki, R. Ryöti, M. Turunen ja K. Vuolanne. Kirjaajana oli rouva L. Penttilä, vahtimestareina herrat V. Kauhanen, T. Leander ja G. A. Leemloch ja ovenvartijana rouva I. Ohlström (o.s. Karlsson).

V. t. toimentajina olivat herrat U. Aro ja U. Virtanen.

Kertomusvuonna erosi työnvälitystoimiston palveluksesta osastonhoitaja S. Korpela. Toimentaja K. Vuolanne, joka toukokuun 1 p:stä 1927 lähtien oli ollut työnvälitystoimiston palveluksessa, kuoli lokakuun 19 p:nä. Työnvälitystoimisto menetti toimentaja Vuolanteessa erittäin tunnollisen ja uutteran virkailijan. Kiitollisuuden ja kaipauksen osoituksena laskettiin hänen haudalleen seppele viraston puolesta.

Ylimääräisinä virkailijoina toimivat ammatinvalinnan ohjaaja filosofianmaisteri N. Mäki, naisosaston osastonjohtaja luutnantti V. Vainikainen, osastonjohtajan apulainen toimittaja J. Pennanen sekä toimistoapulaiset neiti H. Koski, herra N. Mattsson, rouva V. Salminen (o.s. Österman) ja neiti A.-L. Uusikylä. Erikoisosastojen siivoojana huhtikuun 1 p:stä 1937 lähtien toiminut rouva D. R. Wahlman kuoli lokakuun 4 p:nä.

Sotapalvelukseen kutsuttuina olivat osastonjohtajat W. Mattlar, N. Mäki ja Y. Vuorjoki, ylimääräinen osastonjohtaja V. Vainikainen, osastonhoitaja V. Landén, toimentajat U. Aro, U. Virtanen, M. Turunen ja vahtimestarit V. Kauhanen ja T. Leander. Lääkintöhallituksen määräämänä toimentaja A. Ahovaara oli puolustuslaitoksen sairaanhoitotehtävissä.

Kustannukset. Työnvälitystoimiston kokonaismenot nousivat v. 1941 2,016,079 mk:aan (edellisenä vuonna 1,713,901 mk). Kustannusten suureneminen aiheutui lähinnä kaupunginvaltuuston päättämästä palkkojen korottamisesta kalliinajanlisäyksillä sekä tarvikkeiden hintojen noususta. Ne menot, joihin valtio työnvälityslain mukaan osallistuu, olivat 2,009,369 mk (1,701,723 mk). Nämä määrät jakaantuivat osastoittain seuraavasti:

Osasto	Kokonaismenot, mk	Menot, joihin valtio osallistuu, mk
Yleiset osastot	1,027,007	1,022,889
Henkisen työn osasto	386,266	384,479
Nuoriso-osasto	269,964	269,271
Merimiesosasto	167,514	167,484
Maatalousosasto	165,328	165,246
Kaikkiaan	2,016,079	2,009,369

V:n 1940 menoista, 1,701,723 mk:sta, valtio suoritti korvausta 836,018: 80 mk seuraavan asetelman mukaan:

		Mk
Yleisten osastojen menoista	40 % eli	341,237: 45
Henkisen työn osaston »	60 % »	186,374: 65
Nuoriso-osaston »	50 % »	105,940: 50
Merimiesosaston »	50 % »	84,252: 90
Maatalousosaston »	75 % »	118,213: 30
	Kaikkiaan	836,018: 80

Toimiston kirjeenvaihto. Työnvälitystoimistoon saapui kertomusvuonna 8,308 kirjelmää. V. 1940 vastaava luku oli 10,543 ja v. 1939 9,550.

Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 9,778. Edellisenä vuonna lähetettiin 13,234 ja v. 1939 11,218 kirjelmää.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhön sijoittamista ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun saakka. Jos anomus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana, uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalle. Samoin menetellään niissä tapauksissa, joissa työnhakija on osoitettu työhön, mikä on niin lyhytaikaista, että hän jo saman kalenterikuukauden sisällä tulee uudistamaan työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden taitteessa, merkitään se siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Kertomusvuoden aikana tehtyjen työnhakemusten määrää kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	4,316	2,518	6,834	4,316	2,518	6,834
Helmikuu	1,517	482	1,999	3,641	2,594	6,235	5,158	3,076	8,234
Maaliskuu	1,900	655	2,555	3,753	2,434	6,187	5,653	3,089	8,742
Huhtikuu	1,560	547	2,107	3,380	2,917	6,297	4,940	3,464	8,404
Toukokuu	1,617	769	2,386	3,744	2,980	6,724	5,361	3,749	9,110
Kesäkuu	1,017	645	1,662	2,523	2,011	4,534	3,540	2,656	6,196
Heinäkuu	465	297	762	1,489	2,178	3,667	1,954	2,475	4,429
Elokuu	280	350	630	680	1,979	2,659	960	2,329	3,289
Syyskuu	141	380	521	825	2,490	3,315	966	2,870	3,836
Lokakuu	182	537	719	992	2,714	3,706	1,174	3,251	4,425
Marraskuu	247	572	819	933	2,332	3,265	1,180	2,904	4,084
Joulukuu	190	351	541	1,086	1,689	2,775	1,276	2,040	3,316
Kaikkiaan	—	—	—	27,362	28,836	56,198	—	—	—
%	—	—	—	48.7	51.3	100.0	—	—	—

Taulukosta ilmenee, että työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 56,198, josta miesten tekemiä 27,362 eli 48.7 % ja naisten tekemiä 28,836 eli 51.3 %. V. 1940 työnhakemusten määrä oli 63,649, josta miesten tekemiä 34,645 eli 54.4 % ja naisten tekemiä 29,004 eli 45.6 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	27,362	48.7	34,645	54.4	—7,283	—21.0
Naisten	28,836	51.3	29,004	45.6	— 168	— 0.6
Yhteensä	56,198	100.0	63,649	100.0	—7,451	—11.7

Miesten työnhakemukset olivat edellisestä vuodesta vähentyneet 7,283:lla eli 21.0 %:lla ja naisten työnhakemukset 168:lla eli 0.6 %:lla. Työnhakemusten kokonaismäärä oli vähentynyt 7,451:llä eli 11.7 %:lla. V. 1940 oli vastaavasti tapahtunut lisääntymistä 14,345:llä eli 29.1 %:lla.

Seuraava graafillinen esitys antaa kuvan työnhakemusten vaihteluista eri kuukausina. Taulukossa on huomioitu siirrotkin, koska ainoastaan täten saadaan käsitys kuukausittain voimassa olleiden työnhakemusten määrästä.

TYÖNHAKEMUKSET KUUKAUSITTAIN V. 1941

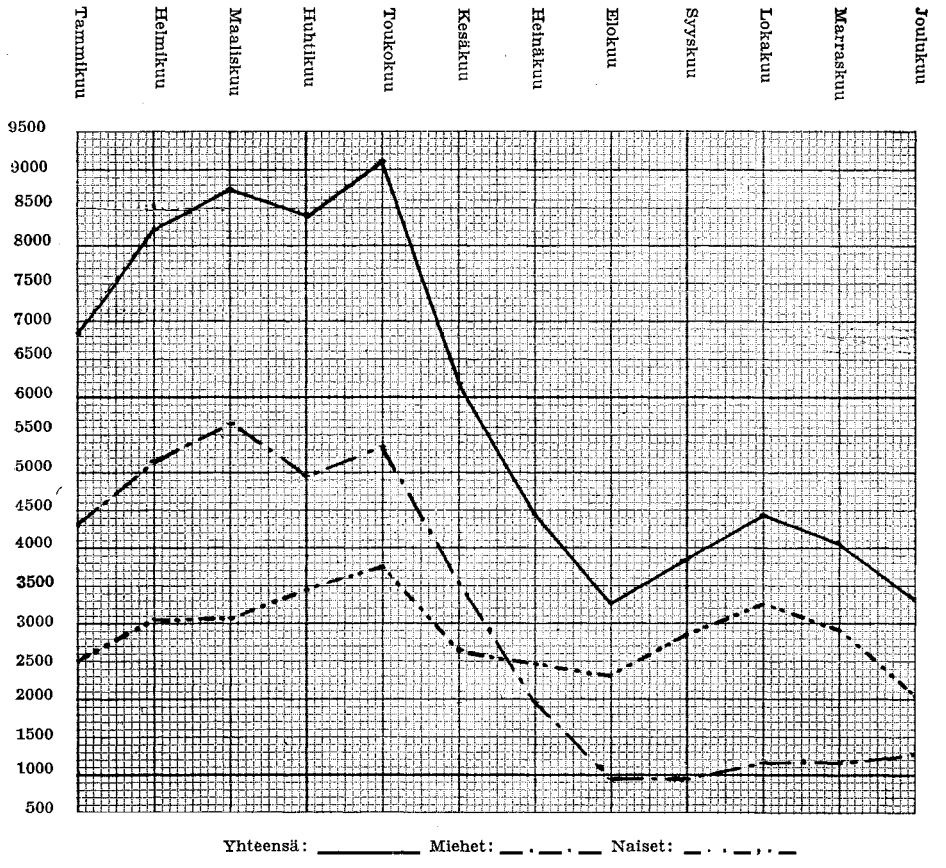

Ammattialoittain työnhakemukset ryhmittyivät seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	529	1.9	519	1.8	1,048	1.9
Metalliteollisuus	2,752	10.1	288	1.0	3,040	5.4
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	170	0.6	36	0.1	206	0.4
Kemiallinen teollisuus	20	0.1	32	0.1	52	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	110	0.4	83	0.3	193	0.3
Kehruu- ja kutomateollisuus	5	0.0	130	0.5	135	0.2
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	70	0.3	1,066	3.7	1,136	2.0
Paperiteollisuus	27	0.1	97	0.3	124	0.2
Puuteollisuus	369	1.4	47	0.2	416	0.7
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	351	1.3	244	0.8	595	1.1
Valaistuslaitokset	448	1.6	63	0.2	511	0.9
Graafillinen teollisuus	84	0.3	68	0.2	152	0.3
Rakennusteollisuus	8,072	29.5	156	0.5	8,228	14.6
Luokittamattomat teknilliset toimet	749	2.7	48	0.2	797	1.4
Liikeala	2,226	8.1	5,176	18.0	7,402	13.2
Ravintola- ja hotelliliike	50	0.2	3,150	10.9	3,200	5.7
Meriliikenne	2,191	8.0	421	1.5	2,612	4.7
Lastaus ja purkaminen	1,094	4.0	—	—	1,094	2.0
Maaliikennelaitokset	549	2.0	10	0.0	559	1.0
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	451	1.7	522	1.8	973	1.7
Taloustoimet	—	—	7,858	27.3	7,858	14.0
Erinäiset toimet	7,045	25.7	8,822	30.6	15,867	28.2
Kaikkiaan	27,362	100.0	28,836	100.0	56,198	100.0

Työnhakemukset jakaantuivat eri ammattiryhmille suurin piirtein samassa suhteessa kuin edellisenäkin vuonna. Mainittavia muutoksia ei tapahtunut.

Edellä oleva taulukko ei kuvaa työnhakemuksia osastojaon pohjalla, koska saman ammattialan työntekijät voivat jakaantua useammalle eri osastolle. Niinpä kuuluvat esim. rakennusteollisuuden aputyömiehet sekatyömiesten alaosastolle ja naispuoliset rakennussiivoojat puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolle.

Alla olevasta taulukosta ilmenee työnhakemusten jakaantuminen työnvälitystoimiston eri osastoille.

Alaosasto tai erikoisosasto	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennus- y. m. ammattimiesten alaosasto	5,766	21.1	—	—	5,766	10.3
Metalli- y. m. ammattimiesten »	4,088	14.9	—	—	4,088	7.3
Sekatyömiesten »	10,564	38.6	—	—	10,564	18.8
Kotiapulaisten »	—	—	2,198	7.6	2,198	3.9
Ravintola-, tehdas- y. m. ammattityöntekijäin alaosasto	—	—	4,788	16.6	4,788	8.5
Puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto	—	—	13,261	46.0	13,261	23.6
Henkisen työn osasto	2,506	9.2	4,971	17.2	7,477	13.3
Nuoriso-osasto	1,783	6.5	2,684	9.3	4,467	7.9
Merimiesosasto	2,069	7.6	421	1.5	2,490	4.4
Maatalousosasto	586	2.1	513	1.8	1,099	2.0
Koko toimisto	27,362	100.0	28,836	100.0	56,198	100.0

Työtä hakeneet henkilöt. Työnvälitystoimiston asiakkaina oli kertomusvuonna 22,730 eri henkilöä, josta miehiä 11,954 eli 52.6 % ja naisia 10,776 eli 47.4 %.

Huomioonottaen, että sama henkilö esiintyy useissa tapauksissa työnhakijana eri kuukausina, esitetään seuraavassa taulukossa työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärä kuukausittain:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
				Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	3,215	1,555	4,770	995	528	1,523	30.9	34.0	31.9
Helmikuu	3,707	2,056	5,763	1,171	923	2,094	31.6	44.9	36.3
Maaliskuu	4,196	2,068	6,264	1,412	968	2,380	33.7	46.8	38.0
Huhtikuu	3,841	2,152	5,993	1,397	782	2,179	36.4	36.3	36.4
Toukokuu	4,086	2,493	6,579	1,605	942	2,547	39.3	37.8	38.7
Kesäkuu	2,691	1,963	4,654	1,068	723	1,791	39.7	36.8	38.5
Heinäkuu	1,529	1,540	3,069	489	503	992	32.0	32.7	32.3
Elokuu	706	1,441	2,147	240	459	699	34.0	31.9	32.6
Syyskuu	605	1,769	2,374	225	513	738	37.2	29.0	31.1
Lokakuu	708	2,073	2,781	269	646	915	38.0	31.2	32.9
Marraskuu	687	1,773	2,460	256	644	900	37.3	36.3	36.6
Joulukuu	640	1,261	1,901	201	427	628	31.4	33.9	33.0

Työnhakijoitten lukumäärä oli huomattavasti pienempi kuin v. 1940. Vuoden jälkipuoliskolla luvut joka kuukausi olivat edellisen vuoden vastaavia lukuja pienemmät. Varsin ilmeinen on tämä sodan aiheuttama lasku miesten kohdalla. Esim. oli syyskuun miespuolisten työnhakijoitten lukumäärä, 605, ainoastaan 16.7 % edellisen vuoden vastaavasta luvusta. Vieraskuntalaisia oli edelleen runsaasti työnvälitystoimiston työnhakijoina, keskimäärin 34.9 % kaikista työnhakijoista.

Kokonaisluvussa tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	11,954	52.6	16,447	59.1	—4,493	—27.3
Naiset	10,776	47.4	11,389	40.9	— 613	— 5.4
Yhteensä	22,730	100.0	27,836	100.0	—5,106	—18.3

Miesten lukumäärä oli laskenut 4,493 eli 27.3 % ja naisten lukumäärä 613 eli 5.4 %. Koko toimiston osalta oli työtä hakeneitten henkilöitten lukumäärä laskenut 5,106 eli 18.3 %. Edellisenä vuonna oli päinvastoin nousua 55.7 % ja v. 1939 9.2 %.

Seuraavat käyrät osoittavat työtä hakeneiden henkilöiden jakautumisen kuukausittain.

TYÖTÄ HAKENEET HENKILÖT KUUKAUSITTAIN V. 1941

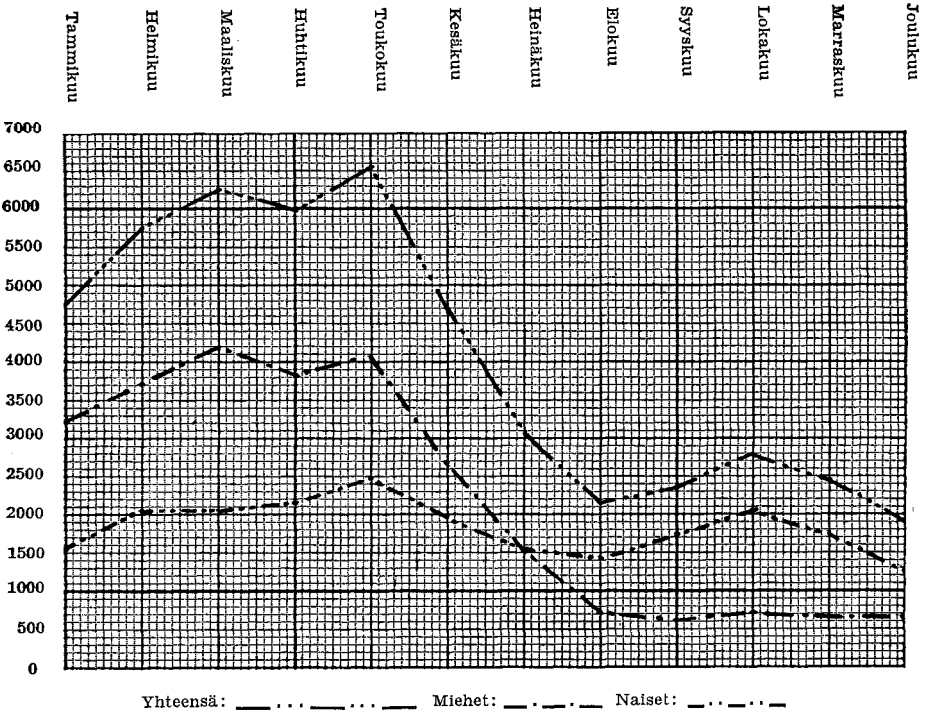

Työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	351	3.0	370	3.4	721	3.2
Metalliteollisuus	1,430	12.0	162	1.5	1,592	7.0
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	64	0.5	22	0.2	86	0.4
Kemiallinen teollisuus	11	0.1	18	0.2	29	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	72	0.6	56	0.5	128	0.6
Kehruu- ja kutomateollisuus	3	0.0	82	0.8	85	0.4
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	48	0.4	562	5.2	610	2.7
Paperiteollisuus	16	0.1	65	0.6	81	0.4
Puuteollisuus	185	1.6	28	0.3	213	0.9
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	135	1.1	141	1.3	276	1.2
Valaistuslaitokset	230	1.9	27	0.3	257	1.1
Graafillinen teollisuus	49	0.4	48	0.4	97	0.4
Rakennusteollisuus	3,084	25.8	32	0.3	3,116	13.7
Luokittamattomat tekniilliset toimet	452	3.8	29	0.3	481	2.1
Liikeala	1,195	10.0	2,925	27.1	4,120	18.1
Ravintola- ja hotelliliike	34	0.3	1,559	14.5	1,593	7.0
Meriliikenne	1,495	12.5	202	1.9	1,697	7.5
Lastaus ja purkaminen	325	2.7	—	—	325	1.4
Maaliikennelaitokset	309	2.6	4	0.0	313	1.4
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	265	2.2	306	2.8	571	2.5
Taloustoimet	—	—	1,653	15.3	1,653	7.3
Erinäiset toimet (sekatyöt, lähetintoimet y. m.)	2,201	18.4	2,485	23.1	4,686	20.6
Kaikkiaan	11,954	100.0	10,776	100.0	22,730	100.0

Taulukkoon on otettu kukin eri henkilö ainoastaan yhden kerran riippumatta siitä, että hän ehkä on esiintynyt työnhakijana useita kertoja vuoden kuluessa. Tästä johtuukin, että jakaantuminen eri ammattialoille ei ole aivan sama kuin työnhakemusten kohdalla.

Työnvälitystoimiston eri osastoille jakaantuivat työtä hakeneet henkilöt seuraavasti:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennus- y. m. ammattimiesten alaosasto ..	2,497	20.9	—	—	2,497	11.0
Metalli- y. m. ammattimiesten » ..	1,949	16.3	—	—	1,949	8.6
Sekatyömiesten » ..	3,055	25.6	—	—	3,055	13.4
Kotiapulaisten » ..	—	—	1,293	12.0	1,293	5.7
Ravintola-, tehdas- y. m. ammattityöntekijäin alaosasto	—	—	2,763	25.6	2,763	12.2
Puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto	—	—	1,665	15.5	1,665	7.3
Henkisen työn osasto	1,455	12.2	2,749	25.5	4,204	18.5
Nuoriso-osasto	1,187	9.9	1,739	16.1	2,926	12.9
Merimiesosasto	1,424	11.9	202	1.9	1,626	7.1
Maatalousosasto	387	3.2	365	3.4	752	3.3
Koko toimisto	11,954	100.0	10,776	100.0	22,730	100.0

Työnhakijoitten lukumäärä osoittaa pientä nousua ravintola-, tehdas- y. m. ammattityöntekijäin alaosastolla, 9.4 %, ja puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolla, 3.7 %. Kaikilla muilla osastoilla työnhakijamäärä aleni. Suhteellisesti suurin lasku oli maatalousosastolla, jonka työnhakijat vähenivät 1,321:stä 752:een eli 43.1 %. Rakennus- y. m. ammattimiesten alaosastolla lasku oli 1,546 eli 38.2 %, metalli- y. m. ammattimiesten alaosastolla 619 eli 24.1 %, sekatyömiesten alaosastolla 995 eli 24.6 %, kotiapulaisten alaosastolla 680 eli 34.5 %, henkisen työn osastolla 585 eli 12.2 %, nuoriso-osastolla 342 eli 10.5 % ja merimiesosastolla 67 eli 4.0 %.

Kuvan työnvälitystoimiston työnhakija-asiakkaiden määrästä viikoittain v. 1941 antaa kertomuksen taulukko-osassa oleva yhdistelmä, josta ilmenee työnhakijoitten lukumäärä kunkin viikon lauantaina klo 11.00 sekä erikseen paljonko työnhakijoista oli työssä olevia ja paljonko vieraskuntalaisia.

Tarjotut työpaikat. Sellaisilla työaloilla, joilla esiintyy työvoiman puutetta, työpaikkatarjoukset voivat olla voimassa verraten pitkän ajan, siirtyen tällöin, niinkuin työnhakemuksetkin, kuukaudesta toiseen. Työpaikkatarjouksien jakautuminen eri kuukausille käy, k. o. siirrot huomioituina, ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	1,905	1,931	3,836	1,905	1,931	3,836
Helmikuu	62	281	343	1,629	1,629	3,258	1,691	1,910	3,601
Maaliskuu	75	348	423	1,711	2,009	3,720	1,786	2,357	4,143
Huhtikuu	273	415	688	1,390	2,527	3,917	1,663	2,942	4,605
Toukokuu	107	674	781	2,129	3,028	5,157	2,236	3,702	5,938
Kesäkuu	96	864	960	1,576	1,773	3,349	1,672	2,637	4,309
Heinäkuu	49	241	290	1,142	1,177	2,319	1,191	1,418	2,609
Elokuu	61	177	238	590	1,181	1,771	651	1,358	2,009
Syyskuu	52	269	321	752	1,811	2,563	804	2,080	2,884
Lokakuu	107	365	472	800	2,128	2,928	907	2,493	3,400
Marraskuu	78	238	316	748	1,864	2,612	826	2,102	2,928
Joulukuu	73	216	289	933	1,604	2,537	1,006	1,820	2,826
Kaikkiaan	—	—	—	15,305	22,662	37,967	—	—	—
%	—	—	—	40.3	59.7	100.0	—	—	—

Toimiston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna 37,967 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 15,305 eli 40.3 % ja naisten paikkoja 22,662 eli 59.7 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	15,305	40.3	18,605	50.3	—3,300	—17.7
Naisten paikat	22,662	59.7	18,372	49.7	+4,290	+23.4
Yhteensä	37,967	100.0	36,977	100.0	+ 990	+ 2.7

Miehille tarjottujen paikkojen luku vähentyi 3,300:lla eli 17.7 %:lla, kun sen sijaan naisille tarjottujen paikkojen luku lisääntyi 4,290:llä eli 23.4 %:lla. Työpaikkatarjousten kokonaisluku lisääntyi 990:llä eli 2.7%: lla. Lisäys tapahtui kokonaisuudessaan vuoden alkupuolella. V. 1940 oli miesten kohdalla lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 41.9 % ja naisten kohdalla vähenemistä 18.7 % sekä yhteensä lisäystä 3.5 %.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 148.0 työnhakemusta. Tämä n. s. yleinen rasitusluku oli v. 1940 172.1.

Seuraavista käyristä nähdään työpaikkatarjousten jakautuminen kuukausittain. Taulukossa on huomioitu siirrotkin, koska ainoastaan täten voidaan saada käsitys kuukausittain voimassa olleiden tarjousten määrästä:

VOIMASSA OLLEET TYÖPAIKKATARJOUKSET V. 1941

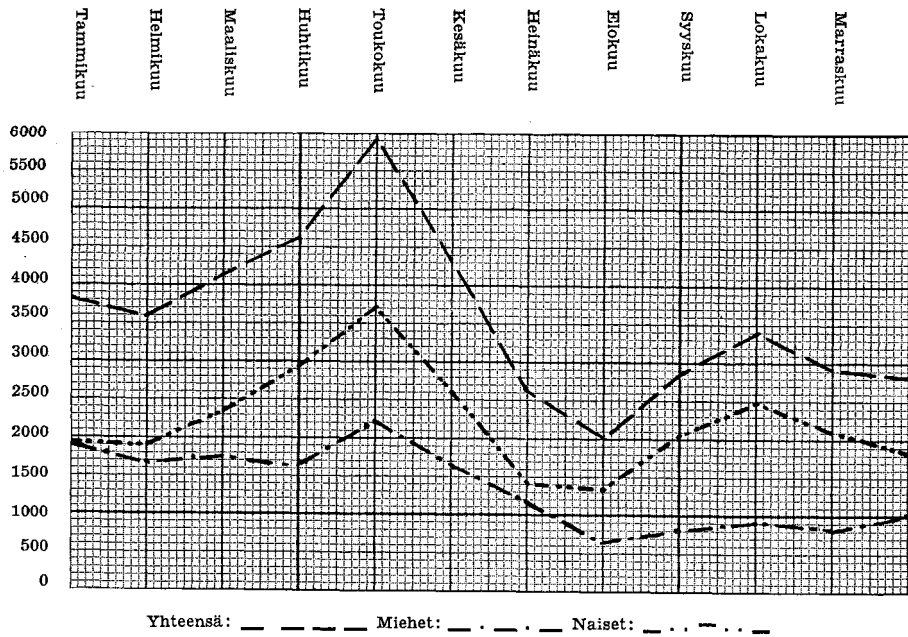

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	556	3.6	941	4.2	1,497	3.9
Metalliteollisuus	995	6.5	255	1.1	1,250	3.3
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	23	0.1	15	0.1	38	0.1
Kemiallinen teollisuus	12	0.1	58	0.3	70	0.2
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	31	0.2	41	0.2	72	0.2
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	86	0.4	86	0.2
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	10	0.1	1,010	4.5	1,020	2.7
Paperiteollisuus	27	0.2	277	1.2	304	0.8
Puuteollisuus	317	2.1	37	0.2	354	0.9
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	15	0.1	102	0.4	117	0.3
Valaistuslaitokset	71	0.5	67	0.3	138	0.4
Graafillinen teollisuus	59	0.4	113	0.5	172	0.5
Rakennusteollisuus	3,103	20.3	56	0.2	3,159	8.3
Luokittamattomat tekniilliset toimet	209	1.4	27	0.1	236	0.6
Liikeala	507	3.3	1,873	8.3	2,380	6.3
Ravintola- ja hotelliliike	37	0.2	2,884	12.7	2,921	7.7
Meriliikenne	713	4.7	77	0.3	790	2.1
Lastaus ja purkaminen	406	2.6	—	—	406	1.1
Maaliikennelaitokset	148	1.0	—	—	148	0.4
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	69	0.4	89	0.4	158	0.4
Taloustoimet	—	—	10,071	44.4	10,071	26.5
Erinäiset toimet (sekatyöt, lähetintoimet y. m.)	7,997	52.2	4,583	20.2	12,580	33.1
Kaikkiaan	15,305	100.0	22,662	100.0	37,967	100.0

Huomattavimpina muutoksina edelliseen vuoteen verrattuna mainittakoon, että miehille tarjottujen työpaikkojen lukumäärä aleni rakennusteollisuuden kohdalla 6,248:sta 3,103:een eli 50.3 %, puuteollisuuden kohdalla 556:sta 317:ään eli 43.0 % ja maatalouden kohdalla 874:stä 556:een eli 36.4 %; sekä että naisille tarjottujen työpaikkojen määrä aleni maatalouden kohdalla 1,243:sta 941:een eli 24.3 % nousten sen sijaan pukutavara- ja puhdistusteollisuuden kohdalla 799:stä 1,010:een eli 26.4 %, liikealan kohdalla 1,312:sta 1,873:een eli 42.8 % ja erinäisten tointen kohdalla 2,829:stä 4,583:een eli 62.0 %. Varsinkin viimeksi mainittu luku osoittaa selvästi, että talouselämän suuressa määrässä oli pakko miespuolisen työvoiman puutteessa turvautua naistyövoimaan.

Osastoittain jakaantuivat työpaikkatarjoukset seuraavan taulukon mukaan:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennus- y. m. ammattimiesten alaosasto ..	1,361	8.9	—	—	1,361	3.6
Metalli- y. m. ammattimiesten » ..	1,120	7.3	—	—	1,120	2.9
Sekatyömiesten » ..	9,137	59.7	—	—	9,137	24.1
Kotiapulaisten » ..	—	—	4,083	18.0	4,083	10.8
Ravintola-, tehdas- y. m. ammattityöntekijäin alaosasto	—	—	4,316	19.1	4,316	11.4
Puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto	—	—	9,720	42.9	9,720	25.6
Henkisen työn osasto	412	2.7	1,147	5.1	1,559	4.1
Nuoriso-osasto	1,860	12.2	2,403	10.6	4,263	11.2
Merimiesosasto	679	4.4	77	0.3	756	2.0
Maatalousosasto	736	4.8	916	4.0	1,652	4.3
Koko toimisto	15,305	100.0	22,662	100.0	37,967	100.0

Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkatarjoukset vähentyivät rakennus- y. m. ammattimiesten alaosastolla 2,425:stä 1,361:een eli 43.9 %, lisääntyivät metalli- y. m. ammattimiesten alaosastolla 1,026:sta 1,120:een eli 9.2 % ja vähentyivät sekatyömiesten alaosastolla 10,946:sta 9,137:ään eli 16.5 %. Yleisillä naisosastoilla tapahtui kaikilla osastoilla lisääntymistä, kotiapulaisten alaosastolla 3,288:sta 4,083:een eli 24.2 %, ravintola-, tehdas- y. m. ammattityöntekijäin alaosastolla 2,909:stä 4,316:een eli 48.4 % ja puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolla 7,949:stä 9,720:een eli 22.3 %. Erikoisosastoilla lisääntyivät työpaikkatarjoukset henkisen työn osastolla 1,418:sta 1,559:ään eli 9.9 % ja nuoriso-osastolla 3,712:sta 4,263:een eli 14.8 %, alentuen sen sijaan merimiesosastolla 795:stä 756:een eli 4.9 % ja maatalousosastolla 2,509:sta 1,652:een eli 34.2 %.

Työnvälitykset. Työnvälitystoimiston aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä ilmenee seuraavasta taulukosta, jossa välitykset on jaettu kuukausittain, huomioonottaen myös muihin kuntiin toimitetut välitykset:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä
Tammikuu	1,637	1,269	2,906	538	111	649	32.9	8.7	22.3
Helmikuu	1,510	1,186	2,696	286	87	373	18.9	7.3	13.8
Maaliskuu	1,381	1,455	2,836	285	80	365	20.6	5.5	12.9
Huhtikuu	1,295	1,725	3,020	367	127	494	28.3	7.4	16.4
Toukokuu	1,951	1,976	3,927	614	119	733	31.5	6.0	18.7
Kesäkuu	1,483	1,488	2,971	439	109	548	29.6	7.3	18.4
Heinäkuu	1,031	985	2,016	459	87	546	44.5	8.8	27.1
Elokuu	432	872	1,304	58	78	136	13.4	8.9	10.4
Syyskuu	566	1,421	1,987	50	142	192	8.8	10.0	9.7
Lokakuu	679	1,782	2,461	68	178	246	10.0	10.0	10.0
Marraskuu	646	1,590	2,236	35	106	141	5.4	6.7	6.3
Joulukuu	852	1,316	2,168	26	69	95	3.1	5.2	4.4
Kaikkiaan	13,463	17,065	30,528	3,225	1,293	4,518	24.0	7.6	14.8
%	44.1	55.9	100.0	71.4	28.6	100.0	—	—	—

Työnvälitysten kokonaisluku oli 30,528, josta miesten paikkoja 13,463 eli 44.1 % ja naisten paikkoja 17,065 eli 55.9 %. Muihin kuntiin toimitettiin 4,518 välitystä eli 14.8 % välitysten kokonaismäärästä. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 10,111 eli 31.8 % sen vuoden välitysten kokonaismäärästä. Välityksiä tilapäisiin töihin oli kertomusvuonna 15,778 eli 51.7 % kaikista välityksistä (edellisenä vuonna 13,521 ja 42.5 %). Miesten kohdalla oli tällaisia välityksiä 7,042 eli 52.3 % miesten välityksistä ja naisten kohdalla 8,736 eli 51.2 % naisten välityksistä.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

		1941		1940		Muutos	
		Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	välitykset	13,463	44.1	17,017	53.5	—3,554	—20.9
Naisten	välitykset	17,065	55.9	14,788	46.5	+2,277	+15.4
	Yhteensä	30,528	100.0	31,805	100.0	—1,277	— 4.0

Työnvälitysten lukumäärässä oli tapahtunut huomattavaa laskua miesten kohdalla, 3,554 välitystä eli 20.9 %, kun sen sijaan naisten kohdalla oli nousua 2,277 eli 15.4 %. Välitysten kokonaismäärä oli vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 1,277 eli 4.0 %. V. 1940 miehille välitettyjen työpaikkojen määrä nousi v:een 1939 verrattuna 52.2 %:lla, naisille välitettyjen työpaikkojen määrän laskiessa 6.8 %:lla. Kokonaisluku nousi 17.6 %:lla.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 54.3 välitystä (edellisenä vuonna 50.0) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 80.4 (86.0).

Havainnollisen kuvan työnvälitystoiminnasta saa seuraavasta graafillisesta taulukosta, joka esittää työnvälitysten jakaantumisen eri kuukausille sekä mies- ja naispaikkojen keskinäisen suhteen:

VÄLITYKSET KUUKAUSITTAIN V. 1941

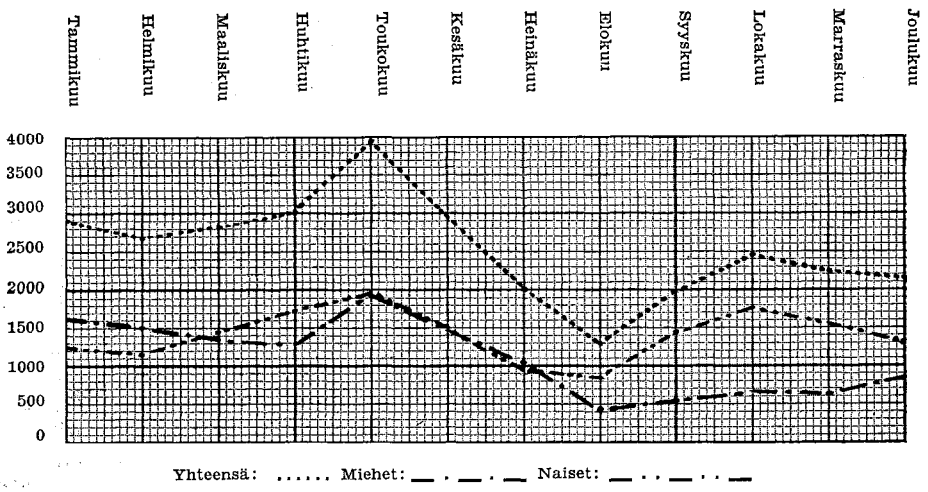

Eri ammattialoille työnvälitykset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	376	2.8	524	3.1	900	2.9
Metalliteollisuus	892	6.6	237	1.4	1,129	3.7
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	16	0.1	15	0.1	31	0.1
Kemiallinen teollisuus	8	0.1	57	0.3	65	0.2
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	24	0.2	34	0.2	58	0.2
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	54	0.3	54	0.2
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	6	0.0	849	5.0	855	2.8
Paperiteollisuus	20	0.1	256	1.5	276	0.9
Puuteollisuus	222	1.6	30	0.2	252	0.8
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	12	0.1	81	0.5	93	0.3
Valaistuslaitokset	62	0.5	66	0.4	128	0.4
Graafillinen teollisuus	47	0.4	94	0.6	141	0.5
Rakennusteollisuus	3,013	22.4	56	0.3	3,069	10.1
Luokittamattomat tekniliset toimet	174	1.3	24	0.1	198	0.7
Liikeala	422	3.1	1,636	9.6	2,058	6.7
Ravintola- ja hotelliliike	31	0.2	2,238	13.1	2,269	7.4
Meriliikenne	500	3.7	70	0.4	570	1.9
Lastaus ja purkaminen	372	2.8	—	—	372	1.2
Maaliikennelaitokset	113	0.8	—	—	113	0.4
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	49	0.4	53	0.3	102	0.3
Taloustoimet	—	—	6,555	38.4	6,555	21.5
Erinäiset toimet	7,104	52.8	4,136	24.2	11,240	36.8
Kaikkiaan	13,463	100.0	17,065	100.0	30,528	100.0

Eniten olivat työnvälitykset miesten kohdalla vähentyneet rakennusteollisuuden alalla, 6,162:sta 3,013:een eli 51.1 %, maatalouden alalla, 604:stä 376:een eli 37.7 % ja puuteollisuuden alalla 393:sta 222:een eli 43.5 %. Naisten välityksissä tapahtunut lisääntyminen oli huomattavin erinäisten tointen, johon pääasiallisesti kuuluvat aputyöt, kohdalla, jossa välitysten lukumäärä nousi 2,630:stä 4,136:een eli 57.3 %. Samoin lisään-

tyivät naisvälitykset m. m. liikealan kohdalla 1,151:stä 1,636:een eli 42.1 %, ravintola- ja hotelliliikkeen kohdalla 1,826:sta 2,238:aan eli 22.6 % sekä paperiteollisuuden kohdalla 113:sta 256:een eli 126.5 %. Vähentymistä tapahtui m. m. taloustointen alalla 6,988:sta 6,555:een eli 6.2 % ja maatalouden alalla 673:sta 524:ään eli 22.1 %.

Taloustoimiin kuuluvat varsinaisten taloustyöntekijäin lisäksi myös n. s. kotisiivoojat ja pesijät (5,273), joiden välittämisestä huolehtii puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto.

Työnvälitysten jakaantumisen toimiston eri osastoille kuvaa alla oleva taulukko:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennus- y. m. ammattimiesten alaosasto ..	1,261	9.4	—	—	1,261	4.1
Metalli- y. m. ammattimiesten » ..	981	7.3	—	—	981	3.2
Sekatyömiesten » ..	8,918	66.3	—	—	8,918	29.2
Kotiapulaisten » ..	—	—	1,139	6.7	1,139	3.7
Ravintola-, tehdas- y. m. ammattityöntekijäin alaosasto	—	—	3,442	20.2	3,442	11.3
Puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto	—	—	9,610	56.3	9,610	31.5
Henkisen työn osasto	352	2.6	959	5.6	1,311	4.3
Nuoriso-osasto	974	7.2	1,340	7.8	2,314	7.6
Merimiesosasto	476	3.5	70	0.4	546	1.8
Maatalousosasto	501	3.7	505	3.0	1,006	3.3
Koko toimisto	13,463	100.0	17,065	100.0	30,528	100.0

Työnvälitykset olivat lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna metalli- y. m. ammattimiesten alaosastolla 866:sta 981:een eli 13.3 %, ravintola-, tehdas- y. m. ammattityöntekijäin alaosastolla 2,431:stä 3,442:een eli 41.6 %, puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolla 7,921:stä 9,610:een eli 21.3 % sekä henkisen työn osastolla 1,179:stä 1,311:een eli 11.2 %. Laskua oli sen sijaan tapahtunut rakennus- y. m. ammattimiesten alaosastolla 2,279:stä 1,261:een eli 44.7 %, sekatyömiesten alaosastolla 10,820:stä 8,918:aan eli 17.6 %, kotiapulaisten alaosastolla 1,639:stä 1,139:ään eli 30.5 %, nuoriso-osastolla 2,522:sta 2,314:ään eli 8.2 %, merimiesosastolla 605:stä 546:een eli 9.8 % ja maatalousosastolla 1,543:sta 1,006:een eli 34.8 %.

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osasto. Henkisen työn osaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina everstiluutnantti V. A. M. Karikoski ja toimitusjohtaja, kauppatieteidenkandidaatti A. Kauppinen sekä työntekijäin edustajina toimitsija J. Hakulinen ja tarkastaja E. Laine. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina ekonoomit G. A. Hannén ja A. E. Monnberg sekä työntekijäin edustajina myymälänhoitaja V. Järvinen ja konttoristi L. Lehto.

Osaston toiminta jatkui kertomusvuoden alkupuoliskolla menestyksellisesti edellisenä vuonna luodulla pohjalla. Henkisen työn välityksen keskuselimenä osasto oli kiinteässä yhteistyössä muitten työnvälitystoimistojen

kanssa saavuttaen entistä paremmat välitystulokset. Uuden sodan puhkeaminen vaikutti kuitenkin hyvin haitallisesti osaston toimintaan. Vuoden aikana tarjotuista työpaikoista, kaikkiaan 1,559 työpaikkaa, oli 1,081 eli 69.3 % merkitty vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Samoin oli välityksistä, joiden kokonaismäärä, 1,311, 11.2 %:lla ylitti v:n 1940 vastaavan luvun, 873 eli 66.6 % toimitettu alkupuolella vuotta. V. 1940 esiintynyt työvoiman liikatarjonta, joka lähinnä aiheutui siitä, että luovutetun alueen väestölle oli hankittava uudet toimipaikat, ja siitä että sodan jälkeen monet henkisen työn tekijät eivät enää muuttuneissa olosuhteissa saaneet toimeentuloaan entisissä toimissaan, väheni kertomusvuonna tuntuvasti. Niinpä oli sataa työpaikkatarjousta kohden kertomusvuonna 479.6 työnhakemusta, vastaavan luvun ollessa edellisenä vuonna 612.0. Työssä olevien työnhakijoiden suhteellinen osuus koko työnhakijamäärään nousi n. 7 %:sta n. 21 %:iin. Määrätynlaisista työntekijöistä, esim. hyvistä konekirjoittajista ja kirjanpitäjistä oli suoranainen puute.

Osaston lähettämien kirje- y. m. lähetysten lukumäärä oli kertomusvuonna 3,276 ja osastolle saapui 1,744 postilähetystä (edellisenä vuonna vastaavasti 5,905 ja 2,104). Osaston tilaamia ulkolinjapuheluita oli 613 (1,032).

Työnhakemuksia tehtiin osastolle seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	348	522	870	348	522	870
Helmikuu	157	216	373	264	522	786	421	738	1,159
Maaliskuu	186	278	464	332	411	743	518	689	1,207
Huhtikuu	199	230	429	312	444	756	511	674	1,185
Toukokuu	226	288	514	327	543	870	553	831	1,384
Kesäkuu	172	252	424	242	300	542	414	552	966
Heinäkuu	88	127	215	174	310	484	262	437	699
Elokuu	70	144	214	106	349	455	176	493	669
Syyskuu	55	176	231	147	479	626	202	655	857
Lokakuu	84	297	381	105	441	546	189	738	927
Marraskuu	80	328	408	99	383	482	179	711	890
Joulukuu	54	209	263	50	267	317	104	476	580
Kaikkiaan	—	—	—	2,506	4,971	7,477	—	—	—
%	—	—	—	33.5	66.5	100.0	—	—	—

Työnhakemusten kokonaismäärä oli 7,477, joista miesten työnhakemuksia 2,506 eli 33.5 % ja naisten 4,971 eli 66.5 %. Naisten työnhakemusten lukumäärä oli joka kuukausi miesten vastaavaa määrää suurempi, sodan syttymisen jälkeisinä kuukausina varsin huomattavasti. Eniten oli työnhakemuksia tammi- ja toukokuussa.

V:n 1940 työnhakemuksiin verrattuna oli kertomusvuonna työnhakemusten määrä alentunut, miesten kohdalla tuntuvasti. Vähennykset ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	2,506	33.5	3,420	39.4	— 914	—26.7
Naisten	4,971	66.5	5,258	60.6	— 287	— 5.5
Yhteensä	7,477	100.0	8,678	100.0	—1,201	—13.8

Ammateittain työnhakemukset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörit ja arkkitehdit	36	1.4	—	—	36	0.5
Teknikot ja piirtäjät	97	3.9	32	0.6	129	1.7
Työnjohtajat	118	4.7	7	0.1	125	1.7
Rakennusmestarit	108	4.3	—	—	108	1.4
Varastonhoitajat	27	1.1	—	—	27	0.4
Muut teollisuuden ja käsityön aloilla työskentelevät	10	0.4	9	0.2	19	0.3
Konttoripäälliköt	20	0.8	—	—	20	0.3
Kirjanpitäjä jat kassanhoitajat	86	3.4	208	4.2	294	3.9
Kirjeenvaihtajat	8	0.3	76	1.5	84	1.1
Kone- ja pikakirjoittajat	2	0.1	46	0.9	48	0.6
Konttoriapulaiset	756	30.2	3,016	60.7	3,772	50.5
Kauppamatkustajat ja asiamiehet	190	7.6	7	0.1	197	2.6
Myymälän- ja varastonhoitajat	261	10.4	40	0.8	301	4.0
Myymäläapulaiset	199	7.9	928	18.7	1,127	15.1
Muut liikealan työntekijät	130	5.2	99	2.0	229	3.1
Opettajat ja kääntäjät	91	3.6	297	6.0	388	5.2
Sairaanhoitajat	7	0.3	32	0.6	39	0.5
Muusikerit	12	0.5	2	0.1	14	0.2
Vahtimestarit	17	0.7	—	—	17	0.2
Muut, luettelematta jääneet	331	13.2	172	3.5	503	6.7
Kaikkiaan	2,506	100.0	4,971	100.0	7,477	100.0

Työnhakemuksista oli eniten konttoriapulaisten tekemiä, nim. 3,772 eli 50.5 % (edellisenä vuonna 3,448 eli 39.7 %). Lähinnä olivat myymäläapulaiset, 1,127 työnhakemusta eli 15.1 % (1,494 eli 17.2 %), muut henkisen työn tekijät, jotka eivät pätevyytensä tai ammattinsa puolesta sovi taulukon muihin ryhmiin, 503 työnhakemusta eli 6.7 % (544 eli 6.3 %) sekä opettajat 388 työnhakemusta eli 5.2 % (554 eli 6.4 %). Konttorialaa kokonaisuudessaan edusti 4,218 työnhakemusta eli 56.4 % (4,103 eli 47.3 %), teollisuuden alat yhteensä 444 työnhakemusta eli 5.9 % (625 eli 7.2 %) ja myymäläala 1,854 työnhakemusta eli 24.8 % (2,122 eli 24.5 %) kokonaismäärästä.

Osaston työnhakijoina oli kertomusvuonna 4,204 henkilöä (edellisenä vuonna 4,789), joista miehiä 1,455 eli 34.6 % (1,915 eli 40.0 %) ja naisia 2,749 eli 65.4 % (2,874 eli 60.0 %).

Työnhakijain lukumäärä kuukausittain ilmenee seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Työssä			Ilman työtä			Työnhakijoita kaikkiaan		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	16	93	109	276	358	634	292	451	743
Helmikuu	27	184	211	341	456	797	368	640	1,008
Maaliskuu	40	177	217	386	388	774	426	565	991
Huhtikuu	33	144	177	372	426	798	405	570	975
Toukokuu	28	140	168	448	549	997	476	689	1,165
Kesäkuu	30	97	127	336	400	736	366	497	863
Heinäkuu	21	76	97	212	274	486	233	350	583
Elokuu	25	121	146	120	303	423	145	424	569
Syyskuu	42	180	222	132	400	532	174	580	754
Lokakuu	43	193	236	126	435	561	169	628	797
Marraskuu	24	162	186	128	416	544	152	578	730
Joulukuu	16	126	142	80	274	354	96	400	496

Työssä olevia työnhakijoita oli keskimäärin 21.1 % kaikista työnhakijoista (edellisenä vuonna n. 7 %).

Muutokset työnhakijoitten kokonaismäärässä edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	1,455	34.6	1,915	40.0	—460	—24.0
Naiset	2,749	65.4	2,874	60.0	—125	— 4.3
Yhteensä	4,204	100.0	4,789	100.0	—585	—12.2

Vieraskuntalaisten osuus koko työnhakijamäärästä oli vuoden aikana keskimäärin 42.9 %. Siirtoväkeen kuuluvien työnhakijoiden lukumäärä aleni jatkuvasti vuoden kuluessa ollen vuoden lopulla enää vain n. 12 % työnhakijoiden kokonaismäärästä. Keskimäärin oli siirtoväkeä 17.5 % osaston työnhakijoista. Vastaava luku oli v. 1940 36.9 %. Lukujen jyrkkään vähenemiseen on luonnolliseti myös jossakin määrin vaikuttanut muutto takaisinvallatuille alueille. Kuvan vieraspaikkakuntalaisten ja siirtoväen osuudesta osaston työnhakijamäärästä antaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Hakijoista vieraskuntalaisia						Hakijoista siirtoväkeä					
	Kaikkiaan			%			Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	152	187	339	52.1	41.5	45.6	83	66	149	28.4	14.6	20.1
Helmikuu	204	290	494	55.4	45.3	49.0	104	98	202	28.3	15.3	20.0
Maaliskuu	246	238	484	57.7	42.1	48.8	109	72	181	25.6	12.7	18.3
Huhtikuu	223	236	459	55.1	41.4	47.1	117	76	193	28.9	13.3	19.8
Toukokuu	255	329	584	53.6	47.8	50.1	141	137	278	29.6	19.9	23.9
Kesäkuu	190	222	412	51.9	44.7	47.7	100	93	193	27.3	18.7	22.4
Heinäkuu	126	150	276	54.1	42.9	47.3	52	60	112	22.3	17.1	19.2
Elokuu	71	174	245	49.0	41.0	43.1	36	62	98	24.8	14.6	17.2
Syyskuu	91	149	240	52.3	25.7	31.8	32	63	95	18.4	10.9	12.6
Lokakuu	85	214	299	50.3	34.1	37.5	28	61	89	16.6	9.7	11.2
Marraskuu	75	213	288	49.3	36.9	39.5	31	63	94	20.4	10.9	12.9
Joulukuu	42	94	136	43.8	23.5	27.4	13	48	61	13.5	12.0	12.3

Vertailun vuoksi esitetään tässä myös seuraavat v:n 1940 työnhakijoita koskevat luvut:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista siirtoväkeä					
				Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Toukokuu	458	817	1,275	257	378	635	56.1	46.3	49.8
Kesäkuu	652	705	1,357	342	271	613	52.5	38.4	45.2
Heinäkuu	649	587	1,236	360	228	588	55.5	38.8	47.6
Elokuu	604	624	1,228	278	184	462	46.0	29.5	37.6
Syyskuu	508	754	1,262	213	189	402	41.9	25.1	31.9
Lokakuu	475	706	1,181	176	181	357	37.1	25.6	30.2
Marraskuu	414	627	1,041	137	142	279	33.1	22.6	26.8
Joulukuu	332	491	823	102	113	215	30.7	23.0	26.1

Työnhakijat jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörit ja arkkitehdit	14	1.0	—	—	14	0.3
Teknikot ja piirtäjät	71	4.9	23	0.8	94	2.2
Työnjohtajat	70	4.8	2	0.1	72	1.7
Rakennusmestarit	85	5.8	—	—	85	2.0
Varastonhoitajat	14	1.0	—	—	14	0.3
Muut teollisuuden ja käsityön aloilla työskentelevät	5	0.3	4	0.2	9	0.2
Konttoripäälliköt	14	1.0	—	—	14	0.3
Kirjanpitäjät ja kassanhoitajat	34	2.3	103	3.8	137	3.3
Kirjeenvaihtajat	4	0.3	38	1.4	42	1.0
Kone- ja pikakirjoittajat	1	0.1	25	0.9	26	0.6
Konttoriapulaiset	442	30.4	1,645	59.8	2,087	49.6
Kauppamatkustajat ja asiamiehet	100	6.9	3	0.1	103	2.5
Myymälän- ja varastonhoitajat	143	9.8	28	1.0	171	4.1
Myymäläapulaiset	127	8.7	533	19.4	660	15.7
Muut liikealan työntekijät	63	4.3	53	1.9	116	2.8
Opettajat ja kääntäjät	51	3.5	174	6.3	225	5.4
Sairaanhoitajat	3	0.2	19	0.7	22	0.5
Muusikerit	6	0.4	1	0.0	7	0.2
Vahtimestarit	9	0.6	—	—	9	0.2
Muut, luettelematta jääneet ammatit	199	13.7	98	3.6	297	7.1
Kaikkiaan	1,455	100.0	2,749	100.0	4,204	100.0

Kuten työnhakemuksista muodostavat työnhakijoistakin suurimman ryhmän konttoriapulaiset, joita oli 2,087 eli 49.6 % (edellisenä vuonna 1,802 eli 37.6 %). Lähinnä seurasivat myymäläapulaiset, 660 eli 15.7 % (886 eli 18.5 %) ja luettelematta jääneet 297 eli 7.1 % (293 eli 6.1 %) sekä opettajat 225 eli 5.4 % (344 eli 7.2 %). Konttorialan työnhakijoita oli yhteensä 2,306 eli 54.9 % (2,145 eli 44.6 %), myymäläalan 1,050 eli 25.0 % (1,246 eli 26.0 %) ja teollisuuden alojen 288 eli 6.9 % (392 eli 8.2 %).

Työpaikkatarjouksien jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	45	195	240	45	195	240
Helmikuu	11	32	43	32	120	152	43	152	195
Maaliskuu	12	21	33	58	120	178	70	141	211
Huhtikuu	13	21	34	62	114	176	75	135	210
Toukokuu	12	31	43	50	134	184	62	165	227
Kesäkuu	12	29	41	48	103	151	60	132	192
Heinäkuu	10	10	20	51	104	155	61	114	175
Elokuu	2	8	10	21	59	80	23	67	90
Syyskuu	2	10	12	11	49	60	13	59	72
Lokakuu	2	5	7	23	40	63	25	45	70
Marraskuu	1	2	3	8	56	64	9	58	67
Joulukuu	—	5	5	3	53	56	3	58	61
Kaikkiaan	—	—	—	412	1,147	1,559	—	—	—
%	—	—	—	26.4	73.6	100.0	—	—	—

Osastolle tarjottujen työpaikkojen yhteissumma oli 1,559, josta miehille 412 eli 26.4 % ja naisille 1,147 eli 73.6 %. Kuten jo mainittiin, oli 1,081 eli 69.3 % työpaikoista ensimmäisen vuosipuoliskon aikana tarjottuja paikkoja.

Muutokset työpaikkatarjousten luvussa edelliseen vuoteen verraten käyvät ilmi seuraavasta asetelmasta:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	412	26.4	390	27.5	+ 22	+ 5.6
Naisten paikat	1,147	73.6	1,028	72.5	+119	+11.6
Yhteensä	1,559	100.0	1,418	100.0	+141	+ 9.9

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 479.6 työnhakemusta. Tämä n.s. yleinen rasitusluku oli edellisenä vuonna 612.0.

Työpaikkatarjouksia tehtiin eri ammattiryhmissä seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörit ja arkkitehdit	3	0.7	—	—	3	0.2
Teknikot ja piirtäjät	17	4.1	8	0.7	25	1.6
Työnjohtajat	29	7.0	—	—	29	1.9
Rakennusmestarit	31	7.5	—	—	31	2.0
Varastonhoitajat	—	—	—	—	—	—
Muut teollisuuden ja käsityön aloilla työskentelevät	2	0.5	2	0.2	4	0.3
Konttoripäälliköt	9	2.2	1	0.1	10	0.6
Kirjanpitäjät ja kassanhoitajat	15	3.7	52	4.5	67	4.3
Kirjeenvaihtajat	2	0.5	12	1.0	14	0.9
Kone- ja pikakirjoittajat	—	—	135	11.8	135	8.7
Konttoriapulaiset	119	28.9	667	58.1	786	50.4
Kauppamatkustajat ja asiamiehet	12	2.9	1	0.1	13	0.8
Myymälän- ja varastonhoitajat	15	3.7	12	1.0	27	1.7
Myymäläapulaiset	12	2.9	113	9.9	125	8.0
Muut liikealan työntekijät	63	15.3	56	4.9	119	7.6
Opettajat ja kääntäjät	24	5.8	75	6.5	99	6.3
Sairaanhoitajat	—	—	3	0.3	3	0.2
Muusikerit	—	—	—	—	—	—
Vahtimestarit	17	4.1	1	0.1	18	1.2
Muut, luettelematta jääneet	42	10.2	9	0.8	51	3.3
Kaikkiaan	412	100.0	1,147	100.0	1,559	100.0

Työvoiman kysyntä oli suurin konttoriapulaisten ryhmässä, nim. 786 avointa työpaikkaa eli 50.4 % (edellisenä vuonna 574 eli 40.5 %), sen jälkeen kone- ja pikakirjoittajain ryhmässä 135 avointa työpaikkaa eli 8.7 % (102 eli 7.2 %), myymäläapulaisten ryhmässä 125 työpaikkatarjousta eli 8.0 % (209 eli 14.7 %) ja muiden liikealan työntekijöiden ryhmässä 119 työpaikkatarjousta eli 7.6 % (81 eli 5.7 %). Koko konttorialan työpaikkoja tarjottiin 1,012 eli 64.9 % (763 eli 53.8 %), myymäläalan paikkoja 284 eli 18.2 % (235 eli 16.6 %) ja teollisuuden työpaikkoja 92 eli 5.9 % (120 eli 8.5 %).

Osaston aikaansaamien työnvälitysten määrä ja jakaantuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä
Tammikuu	22	119	141	10	19	29	45.5	16.0	20.6
Helmikuu	26	109	135	10	12	22	38.5	11.0	16.3
Maaliskuu	53	97	150	26	5	31	49.1	5.2	20.7
Huhtikuu	57	84	141	7	6	13	12.3	7.1	9.2
Toukokuu	45	114	159	13	9	22	28.9	7.9	13.8
Kesäkuu	42	105	147	5	5	10	11.9	4.8	6.8
Heinäkuu	51	96	147	27	5	32	52.9	5.2	21.8
Elokuu	18	54	72	11	4	15	61.1	7.4	20.8
Syyskuu	10	44	54	8	15	23	80.0	34.1	42.6
Lokakuu	19	37	56	15	12	27	78.9	32.4	48.2
Marraskuu	7	53	60	5	17	22	71.4	32.1	36.7
Joulukuu	2	47	49	—	8	8	—	17.0	16.3
Kaikkiaan	352	959	1,311	137	117	254	38.9	12.2	19.4
%	26.8	73.2	100.0	53.9	46.1	100.0	—	—	—

Osaston täyttämistä 1,311 työpaikasta oli miehille välitettyjä 352 eli 26.8 % ja naisille 959 eli 73.2 %.

Ulkopuolelle Helsingin toimitettuja välityksiä oli 254 eli 19.4 % (edellisenä vuonna 346 eli 29.3 %) välitysten yhteissummasta. Välityksiä tilapäisiin toimiin oli yhteensä 160 eli 12.2 % kokonaismäärästä (133 eli 11.3 %). Miesten kohdalla oli tällaisia välityksiä 63 eli 17.9 % miesten välityksistä ja naisten kohdalla 97 eli 10.1 % naisille toimitetuista työpaikoista. Edelliseen vuoteen verrattuna oli työnvälitysten määrässä tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	352	26.8	324	27.5	+ 28	+ 8.6
Naisten välitykset	959	73.2	855	72.5	+104	+12.2
Yhteensä	1,311	100.0	1,179	100.0	+132	+11.2

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 84.1 (edellisenä vuonna 83.1) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 17.5 (13.6) välitystä.

Välitykset jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörit ja arkkitehdit	—	—	—	—	—	—
Teknikot ja piirtäjät	14	4.0	7	0.7	21	1.6
Työnjohtajat	27	7.7	—	—	27	2.1
Rakennusmestarit	31	8.8	—	—	31	2.4
Varastonhoitajat	—	—	—	—	—	—
Muut teollisuuden ja käsityön aloilla työskentelevät	2	0.6	2	0.2	4	0.3
Konttoripäälliköt	6	1.7	1	0.1	7	0.5
Kirjanpitäjät ja kassanhoitajat	12	3.4	39	4.1	51	3.9
Kirjeenvaihtajat	2	0.6	12	1.3	14	1.1
Kone- ja pikakirjoittajat	—	—	113	11.8	113	8.6
Konttoriapulaiset	108	30.7	594	61.9	702	53.6
Kauppamatkustajat ja asiamiehet	10	2.8	1	0.1	11	0.8
Myymälän- ja varastonhoitajat	10	2.8	10	1.1	20	1.5
Myymäläapulaiset	8	2.3	77	8.0	85	6.5
Muut liikealan työntekijät	63	17.9	49	5.1	112	8.5
Opettajat ja kääntäjät	11	3.1	41	4.3	52	4.0
Sairaanhoitajat	—	—	3	0.3	3	0.2
Muusikerit	—	—	—	—	—	—
Vahtimestarit	12	3.4	1	0.1	13	1.0
Muut, luettelematta jääneet	36	10.2	9	0.9	45	3.4
Kaikkiaan	352	100.0	959	100.0	1,311	100.0

Eniten välityksiä tapahtui konttoriapulaisten ryhmässä, nim. 702 eli 53.6 % (edellisenä vuonna 515 eli 43.7 %). Lähinnä seurasivat kone- ja pikakirjoittajat, 113 eli 8.6 % (86 eli 7.3 %) sekä muut liikealan työntekijät, 112 eli 8.5 % (75 eli 6.4 %) ja myymäläapulaiset, 85 eli 6.5 % (162 eli 13.7 %). Konttorialan välityksiä toimitettiin 887 eli 67.7 % (663 eli 56.2 %), myymäläalan 228 eli 17.4 % (184 eli 15.6 %) ja teollisuuden 83 eli 6.3 % (111 eli 9.4 %).

Seuraavat käyrät esittävät kokonaiskuvan osaston toiminnasta kertomusvuonna:

HENKISEN TYÖN OSASTO V. 1941

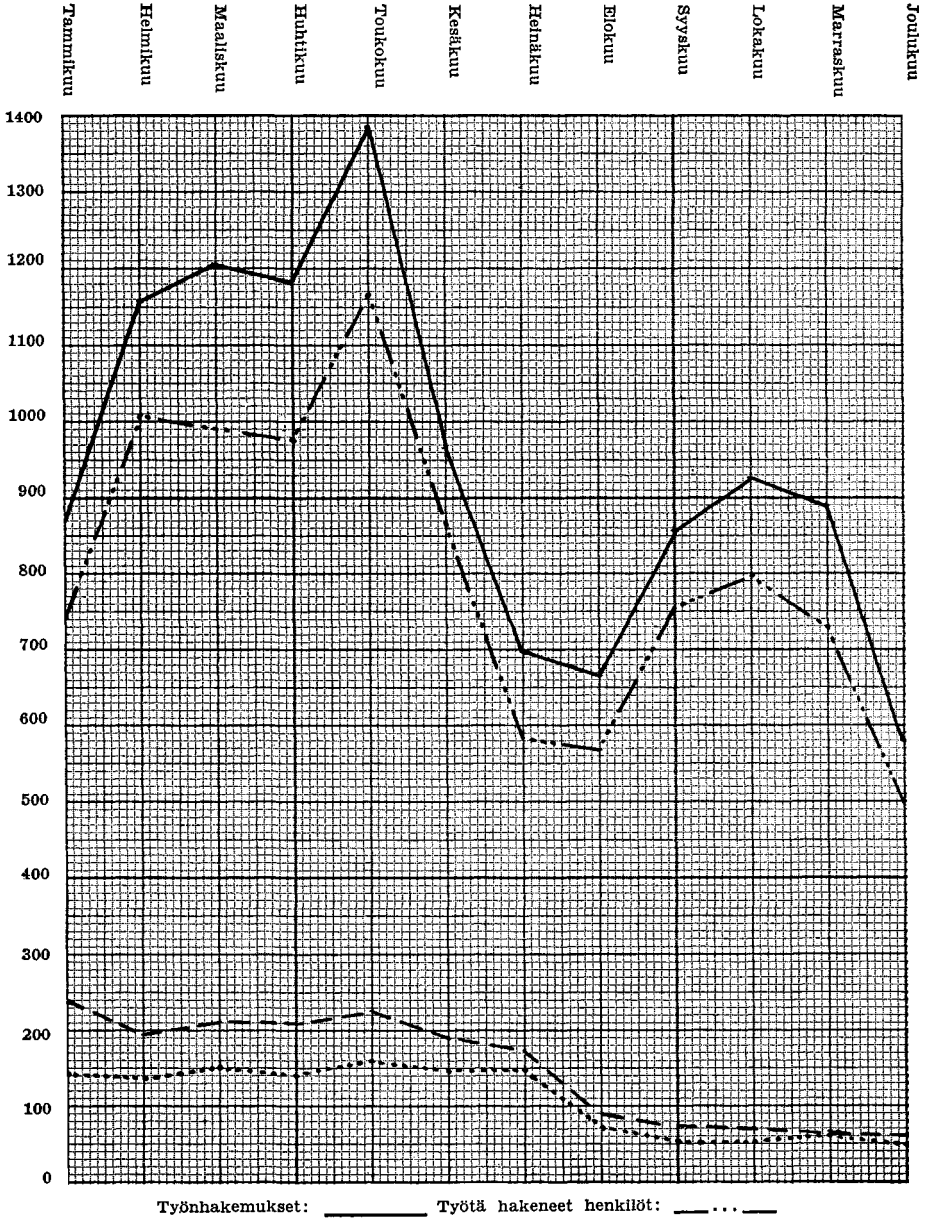

Nuoriso-osasto. Nuoriso-osaston toimikunnan kokoonpanossa ei v. 1941 tapahtunut muutoksia. Toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajain edustajina insinööri M. Burmeister ja kauppatieteidenkandidaatti E. Varanko, työntekijäin edustajina sosiaaliministeri K.-A. Fagerholm ja järjestösihteeri A. Sumu sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana pastori N. Visapää. Varajäseninä toimivat työnantajain edustajina pastori A. A. Palmgren ja rehtori A. Salojoki, työntekijäin edustajina toimittaja K. Kukkonen ja toimittaja R. Paasio sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana filosofiantohtori J. Teljo.

Nuoriso-osaston asiakkaat olivat kaikki alle 18 vuotiaita poikia ja tyttöjä. Osasto oli kertomusvuonnakin edelleen kiinteässä yhteistyössä koulujen, lähinnä kansakoulujen ja ammattikoulujen kanssa, poikkeuksellisten olojen takia tosin pääasiallisesti alkupuolella vuotta.

Osaston toiminta, joka talvisodan jälkeen nopeasti vilkastui, ollen v:n 1940 loppupuolella tuloksellisempi kuin minään aikaisempana vuonna, oli kertomusvuoden alussa edelleen suhteellisen vilkasta. Työnvälitysten lukumäärä oli vuoden viiden ensimmäisen kuukauden aikana säännöllisesti viimeisen normaalivuoden, v:n 1939, vastaavia välityslukuja korkeampi. Koulujen kanssa harjoitettu yhteistyö antoi myös lupauksia menestyksellisestä jatkosta, kun jälleen puhjennut sota keskeytti kehityksen. Samoin kuin edellinen vaikutti uusikin sota varsinkin ensimmäisinä kuukausina hyvin haitallisesti nuoriso-osaston toimintaan. Syksyllä tilanne jonkin verran helpottui lähinnä sen johdosta, etteivät koulut aloittaneet toimintaansa tavalliseen aikaan. Läheteistä oli kertomusvuonna edelleen suuri puute. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli asiapoikien työnhakemuksia 37.3. Tämä n.s. yleinen rasitusluku ei edes koulujen päättymisen aikana noussut 72.8 korkeammalle. Asiatyttöjen kohdalla koko vuoden yleinen rasitusluku oli 92.4, kaikkien lähettitointen kohdalla 61.7.

Osastolle oli kertomusvuonna saapunut 1,044 kirjettä. Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 1,768. V. 1940 oli saapuneita kirjeitä 1,226 ja lähetettyjä 2,729.

Nuoriso-osaston työnhakemusten lukumäärää kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	110	160	270	110	160	270
Helmikuu	23	16	39	96	144	240	119	160	279
Maaliskuu	22	23	45	123	120	243	145	143	288
Huhtikuu	27	11	38	199	286	485	226	297	523
Toukokuu	87	170	257	292	319	611	379	489	868
Kesäkuu	73	123	196	155	221	376	228	344	572
Heinäkuu	13	18	31	143	183	326	156	201	357
Elokuu	30	47	77	128	263	391	158	310	468
Syyskuu	28	77	105	135	288	423	163	365	528
Lokakuu	21	85	106	190	303	493	211	388	599
Marraskuu	58	76	134	119	222	341	177	298	475
Joulukuu	26	24	50	93	175	268	119	199	318
Kaikkiaan	—	—	—	1,783	2,684	4,467	—	—	—
%	—	—	—	39.9	60.1	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 4,467, josta poikien tekemiä 1,783 eli 39.9 % ja tyttöjen tekemiä 2,684 eli 60.1 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla seuraavasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien	1,783	39.9	2,553	48.8	—770	—30.2
Tyttöjen	2,684	60.1	2,682	51.2	+ 2	+ 0.1
Yhteensä	4,467	100.0	5,235	100.0	—768	—14.7

Poikien työnhakemukset olivat edellisestä vuodesta vähentyneet 770:llä eli 30.2 %:lla, tyttöjen sen sijaan lisääntyneet 2:lla eli 0.1 %:lla. Työnhakemusten kokonaismäärä oli vähentynyt 768:lla eli 14.7 %:lla.

Ammattialoittain työnhakemukset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Poikien		Tyttöjen		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	26	1.5	6	0.2	32	0.7
Teollisuus ja käsityö	802	45.0	72	2.7	874	19.6
Kauppa ja liikenne	255	14.3	564	21.0	819	18.3
Taloustoimet	—	—	196	7.3	196	4.4
Asiapojat ja -tytöt	389	21.8	768	28.6	1,157	25.9
Muut	311	17.4	1,078	40.2	1,389	31.1
Kaikkiaan	1,783	100.0	2,684	100.0	4,467	100.0

On mainittava, että ryhmään Muut pääasiallisesti on merkitty kaikki ne työnhakijat, jotka eivät ole voineet lausua mielipidettä haluamastaan työalasta. Niin poikien kuin tyttöjenkin alalla tämä ryhmä oli kertomusvuonna huomattavan suuri. Edellisten tähän ryhmään kuuluvia työnhakemuksia oli 311 eli 17.4 % poikien tekemistä kaikista työnhakemuksista (edellisenä vuonna 534 ja 20.9 %) ja jälkimmäisten 1,078 eli 40.2 % kaikista tyttöjen työnhakemuksista (753 ja 28.1 %). Poikien työnhakemukset kohdistuivat, kuten taulukosta ilmenee, suuressa määrin teollisuusammatteihin, kun sen sijaan tytöt suuntautuivat etupäässä liikealoille. Valtaosa ryhmään Muut kuuluvista tytöistä pyrkii itse asiassa toimistotyöhön tai liikealalle.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuoden aikana 2,926, joista poikia 1,187 eli 40.6 % ja tyttöjä 1,739 eli 59.4 %. Huomioonottaen, että sama henkilö voi esiintyä työnhakijana eri kuukausina, työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
				Kaikkiaan			%		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Tammikuu	97	140	237	34	73	107	35.1	52.1	45.1
Helmikuu	113	151	264	48	87	135	42.5	57.6	51.1
Maaliskuu	128	127	255	58	62	120	45.3	48.8	47.1
Huhtikuu	210	286	496	85	89	174	40.5	31.1	35.1
Toukokuu	361	474	835	123	144	267	34.1	30.4	32.0
Kesäkuu	220	336	556	81	128	209	36.8	38.1	37.6
Heinäkuu	146	175	321	40	74	114	27.4	42.3	35.5
Elokuu	150	286	436	50	97	147	33.3	33.9	33.7
Syyskuu	149	331	480	44	108	152	29.5	32.6	31.6
Lokakuu	191	342	533	57	103	160	29.8	30.1	30.0
Marraskuu	162	270	432	48	116	164	29.6	43.0	38.0
Joulukuu	107	178	285	36	96	132	33.6	53.9	46.3

Vieraskuntalaisia oli keskimäärin 38.6 % osaston työnhakijoista. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1,187	40.6	1,580	48.3	—393	—24.9
Tytöt	1,739	59.4	1,688	51.7	+ 51	+ 3.0
Yhteensä	2,926	100.0	3,268	100.0	—342	—10.5

Poikien lukumäärä oli vähentynyt 393 eli 24.9 %, tyttöjen lisääntynyt 51 eli 3.0 % kokonaismäärän vähentyessä 342 eli 10.5 %. Edellisenä vuonna olivat vastaavat luvut poikien +373 ja +30.9 %, tyttöjen +482 ja +40.0 % sekä kaikkiaan +855 ja +35.4 %.

Työnhakijoiden pyrkimyksen eri ammattialoille näyttää seuraava yhdistelmä:

Ammattiala	Pojat		Tytöt		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	20	1.7	5	0.3	25	0.8
Teollisuus ja käsityö	497	41.9	47	2.7	544	18.6
Kauppa ja liikenne	171	14.4	381	21.9	552	18.9
Taloustoimet	—	—	150	8.6	150	5.1
Asiapojat ja -tytöt	290	24.4	526	30.3	816	27.9
Muut	209	17.6	630	36.2	839	28.7
Kaikkiaan	1,187	100.0	1,739	100.0	2,926	100.0

Taulukossa on suhde eri ammattialojen välillä sama kuin työnhakemuksia esittävässä taulukossa. Maininnan ansaitsee, että lähetintoimiin pyrkivien poikien luku, joka edellisenä vuonna nousi prosentillisesti 16.5:stä 37.3:een jälleen kertomusvuonna aleni 24.4 %:iin.

Nuoriso-osaston täytettäväksi tarjottujen työpaikkojen luku ja jakaantuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehtyjä			Yhteensä voimassa olleet		
	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	198	253	451	198	253	451
Helmikuu	37	57	94	140	183	323	177	240	417
Maaliskuu	52	64	116	152	201	353	204	265	469
Huhtikuu	56	80	136	159	285	444	215	365	580
Toukokuu	54	103	157	239	281	520	293	384	677
Kesäkuu	35	64	99	136	164	300	171	228	399
Heinäkuu	26	19	45	177	133	310	203	152	355
Elokuu	48	20	68	142	109	251	190	129	319
Syyskuu	37	26	63	185	191	376	222	217	439
Lokakuu	71	44	115	149	224	373	220	268	488
Marraskuu	63	70	133	106	212	318	169	282	451
Joulukuu	46	64	110	77	167	244	123	231	354
Yhteensä	—	—	—	1,860	2,403	4,263	—	—	—
%	—	—	—	43.6	56.4	100.0	—	—	—

Kertomusvuonna tarjottujen työpaikkojen kokonaisluku oli 4,263, joista pojille tarjottuja 1,860 eli 43.6 % ja tytöille tarjottuja 2,403 eli 56.4 %. Alkuvuonna työpaikkojen tarjonta oli hyvin vilkas, kun se sen sijaan

sodan puhkeamisen jälkeisinä kuukausina oli säännöllisesti edellisen vuoden tarjontaa heikompi. Tästä huolimatta tarjottujen työpaikkojen luku oli noussut v:sta 1940. Muutokset kokonaisluvuissa edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien paikat	1,860	43.6	1,824	49.1	+ 36	+ 2.0
Tyttöjen paikat	2,403	56.4	1,888	50.9	+515	+27.3
Yhteensä	4,263	100.0	3,712	100.0	+551	+14.8

Pojille tarjottujen työpaikkojen lukumäärä lisääntyi 36:lla eli 2.0 %:lla ja tytöille tarjottujen määrä 515:lla eli 27.3 %:llä. Kokonaislisäys oli 551 eli 14.8 %. Lisääntyminen sotaa edeltäneinä kuukausina on suhteellisesti suurempi, koska kesäkuusta lähtien oli työpaikkatarjouksia vähemmän kuin vastaavina kuukausina v. 1940.

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

Ammattiala	Pojille		Tytöille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	35	1.9	25	1.0	60	1.4
Teollisuus ja käsityö	552	29.7	409	17.0	961	22.5
Kauppa ja liikenne	167	9.0	353	14.7	520	12.2
Taloustoimet	—	—	714	29.7	714	16.8
Asiapojat ja -tytöt	1,044	56.1	831	34.6	1,875	44.0
Muut	62	3.3	71	3.0	133	3.1
Kaikkiaan	1,860	100.0	2,403	100.0	4,263	100.0

Suurimman ryhmän muodostivat sekä poikien että tyttöjen kohdalla lähetintoimet, joita oli 44.0 % kaikista tarjotuista paikoista (edellisenä vuonna 47.1 %). Kaupan ja liikenteen kohdalla työpaikkatarjousten lukumäärä nousi 327:stä 520:een. V. 1939 tämä luku oli 697. Taloustoimia koskevat tarjoukset vähentyivät 718:sta 714:ään eli suhteellisesti 19.3 %:sta 16.8 %:iin työpaikkatarjousten kokonaismäärästä p.o. vuosina.

Nuoriso-osaston toimittamat työnvälitykset selviävät seuraavasta erittelystä:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Tammikuu	60	98	158	2	3	5	3.3	3.1	3.2
Helmikuu	58	74	132	—	2	2	—	2.7	1.5
Maaliskuu	77	85	162	1	1	2	1.3	1.2	1.2
Huhtikuu	84	91	175	10	3	13	11.9	3.3	7.4
Toukokuu	169	174	343	2	7	9	1.2	4.0	2.6
Kesäkuu	104	135	239	4	8	12	3.8	5.9	5.0
Heinäkuu	91	101	192	10	2	12	11.0	2.0	6.3
Elokuu	63	73	136	2	5	7	3.2	6.8	5.1
Syyskuu	88	133	221	4	8	12	4.5	6.0	5.4
Lokakuu	96	136	232	9	3	12	9.4	2.2	5.2
Marraskuu	49	140	189	5	3	8	10.2	2.1	4.2
Joulukuu	35	100	135	—	2	2	—	2.0	1.5
Kaikkiaan	974	1,340	2,314	49	47	96	5.0	3.5	4.1
%	42.1	57.9	100.0	51.0	49.0	100.0	—	—	—

Työnvälitysten yhteissumma oli 2,314, josta poikien välityksiä 974 eli 42.1 % ja tyttöjen 1,340 eli 57.9 %. Muihin kuntiin toimitettuja välityksiä oli poikien kohdalla 49 ja tyttöjen kohdalla 47 eli yhteensä 96 välitystä, mikä on 4.1 % kokonaismäärästä. V. 1940 oli vastaavasti 221 välitystä ja 8.8 %. Tilapäisiin toimiin toimitettuja välityksiä oli poikien kohdalla 30 eli 3.1 % poikien välityksistä ja tyttöjen kohdalla 46 eli 3.4 % tyttöjen välityksistä, yhteensä 76 eli 3.3 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 272 ja 10.8 %). Välitysten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavan yhdistelmän mukaisesti:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien välitykset	974	42.1	1,321	52.4	—347	—26.3
Tyttöjen välitykset	1,340	57.9	1,201	47.6	+139	+11.6
Yhteensä	2,314	100.0	2,522	100.0	—208	— 8.2

Työnvälitysten määrässä oli poikien kohdalla tapahtunut laskua 347:llä eli 26.3 %:lla, tyttöjen kohdalla sen sijaan nousua 139:llä eli 11.6 %:lla. Välitysten kokonaismäärä oli vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 208:lla eli 8.2 %:lla. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat +591 ja + 30.6 %.

Ammattiryhmittäin välitykset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Poikien		Tyttöjen		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	24	2.5	19	1.4	43	1.8
Teollisuus ja käsityö	453	46.5	355	26.5	808	34.9
Kauppa ja liikenne	110	11.3	267	19.9	377	16.3
Taloustoimet	—	—	143	10.7	143	6.2
Asiapojat ja -tytöt	348	35.7	510	38.1	858	37.1
Muut.....	39	4.0	46	3.4	85	3.7
Kaikkiaan	974	100.0	1,340	100.0	2,314	100.0

Käsityksen saamiseksi siitä, missä määrin työhön välitetyt pojat ja tytöt saavat työpaikoissaan käytännöllistä oppia tulevaa ammattia varten, osastolla laadittiin tilastoa n.s. oppilaspaikoista. Näiden määritteleminen ei ole aina itsestään selvä. Usein liittyy työsopimukseen varaus, että ammattioppia ryhdytään antamaan vasta kun on todettu, että työhön otettu on jonkin aikaa palveltuaan osoittautunut sopivaksi p.o. alalle. Kun käytännöllinen ammattikasvatus toiselta puolen hyvin monella alalla on kehittämätöntä ja laiminlyötyä jääden yksinomaan nuoren työntekijän oman tarmokkuuden ja yritteliäisyyden varaan, on ilmeistä, että monasti on vaikea ratkaista, onko työpaikka katsottava oppilaspaikaksi vai eikö. Valinnassa on kuitenkin noudatettu suurta varovaisuutta. Niinpä maatalouden ja taloustointen alalta ei ole merkitty yhtään oppilaspaikkoja. Lähettitoimista on tällaisiksi merkitty ainoastaan ne tapaukset, joista nimenomaan on sanottu, että lähettinä olo on ammattiopin saamisen edellytyksenä. Lähettitointen kautta varsinkin tytöt kuitenkin hankkivat itselleen ammattitaitoa eri aloilla, joten on ilmeistä, että osaston antamat tiedot osoittavat mielummin liian alhaisia lukuja kuin päinvastoin.

Seuraava taulukko näyttää työnvälitysten ja oppilaspaikkojen keskinäisen suhteen kuukausittain:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä oppilaspaikkoihin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Tammikuu	60	98	158	31	30	61	51.7	30.6	36.8
Helmikuu	58	74	132	29	21	50	50.0	28.4	37.9
Maaliskuu	77	85	162	42	30	72	54.5	35.3	44.4
Huhtikuu	84	91	175	36	26	62	42.9	28.6	35.4
Toukokuu	169	174	343	76	51	127	45.0	29.3	37.0
Kesäkuu	104	135	239	35	40	75	33.7	29.6	31.4
Heinäkuu	91	101	192	25	8	33	27.5	7.9	17.2
Elokuu	63	73	136	42	9	51	66.7	12.3	37.5
Syyskuu	88	133	221	42	32	74	47.7	24.1	33.5
Lokakuu	96	136	232	32	26	58	33.3	19.1	25.0
Marraskuu	49	140	189	17	17	34	34.7	12.1	18.0
Joulukuu	35	100	135	22	21	43	62.9	21.0	31.9
Kaikkiaan	974	1,340	2,314	429	311	740	44.0	23.2	32.0

Oppilaspaikkoja oli poikien kohdalla 429 eli 44.0 % poikien välityksistä, tyttöjen kohdalla 311 eli 23.2 % tyttöjen välityksistä. Yhteensä oli 740 oppilaspaikkaa, mikä on 32.0 % kaikista osaston työnvälityksistä.

Alla oleva yhdistelmä osoittaa oppilaspaikkojen jakautumisen ammattialoittain suhteessa työnvälityksiin:

Ammattiala	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä oppilaspaikkoihin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Maatalous	24	19	43	—	—	—	—	—	—
Teollisuus ja käsityö	453	355	808	349	131	480	77.0	36.9	59.4
Kauppa ja liikenne	110	267	377	37	126	163	33.6	47.2	43.2
Taloustoimet	—	143	143	—	—	—	—	—	—
Asiapojat ja -tytöt	348	510	858	37	53	90	10.6	10.4	10.5
Muut	39	46	85	6	1	7	15.4	2.2	8.2
Kaikkiaan	974	1,340	2,314	429	311	740	44.0	23.2	32.0

Läheteistä oli, kuten jo mainittiin, kertomusvuonna melkoinen puute. Seuraava taulukko antaa kuvan lähettien työnvälityksestä:

Kuukausi	Voimassa olleet työnhakemukset			Voimassa olleet työpaikkatarjoukset			Työnvälitykset		
	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Pojille	Tytöille	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Tammikuu	13	20	33	140	64	204	16	24	40
Helmikuu	17	14	31	127	80	207	22	26	48
Maaliskuu	13	26	39	120	95	215	16	32	48
Huhtikuu	36	93	129	144	145	289	32	32	64
Toukokuu	114	182	296	176	119	295	81	64	145
Kesäkuu	67	107	174	92	51	143	45	41	86
Heinäkuu	24	37	61	103	51	154	27	39	66
Elokuu	26	92	118	89	47	136	16	36	52
Syyskuu	47	134	181	125	72	197	37	60	97
Lokakuu	49	131	180	143	93	236	34	61	95
Marraskuu	29	89	118	123	120	243	17	65	82
Joulukuu	20	48	68	66	93	159	5	30	35
Kaikkiaan	389	768	1,157	1,044	831	1,875	348	510	858

Työnhakemuksia oli yhteensä 1,157, työpaikkatarjouksia 1,875 ja työnvälityksiä 858. Varsinkin poikien kohdalla työvoiman puute on ilmeinen, 1,044 tarjottua työpaikkaa vastaa 389 työnhakemusta. Suhteellisen niukkuuden osoittaa seuraava taulukko, jossa esitetään n.s. yleinen rasitusluku kultakin kalenterikuukaudelta ja koko vuodelta sekä välitysten suhde työpaikkatarjouksiin:

Kuukausi	Työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden			Välityksiä 100 työpaikkatarjousta kohden		
	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Tammikuu	9.3	31.3	16.2	11.4	37.5	19.6
Helmikuu	13.4	17.5	15.0	17.3	32.5	23.2
Maaliskuu	10.8	27.4	18.1	13.3	33.7	22.3
Huhtikuu	25.0	64.1	44.6	22.2	22.1	22.1
Toukokuu	64.8	152.9	100.3	46.0	53.8	49.2
Kesäkuu	72.8	209.8	121.7	48.9	80.4	60.1
Heinäkuu	23.3	72.5	39.6	26.2	76.5	42.9
Elokuu	29.2	195.7	86.8	18.0	76.6	38.2
Syyskuu	37.6	186.1	91.9	29.6	83.3	49.2
Lokakuu	34.3	140.9	76.3	23.8	65.6	40.3
Marraskuu	23.6	74.2	48.6	13.8	54.2	33.7
Joulukuu	30.3	51.6	42.8	7.6	32.3	22.0
Koko vuosi	37.3	92.4	61.7	33.3	61.4	45.8

Yleiskuvan nuoriso-osaston toiminnasta v. 1941 antaa seuraava graafillinen esitys:

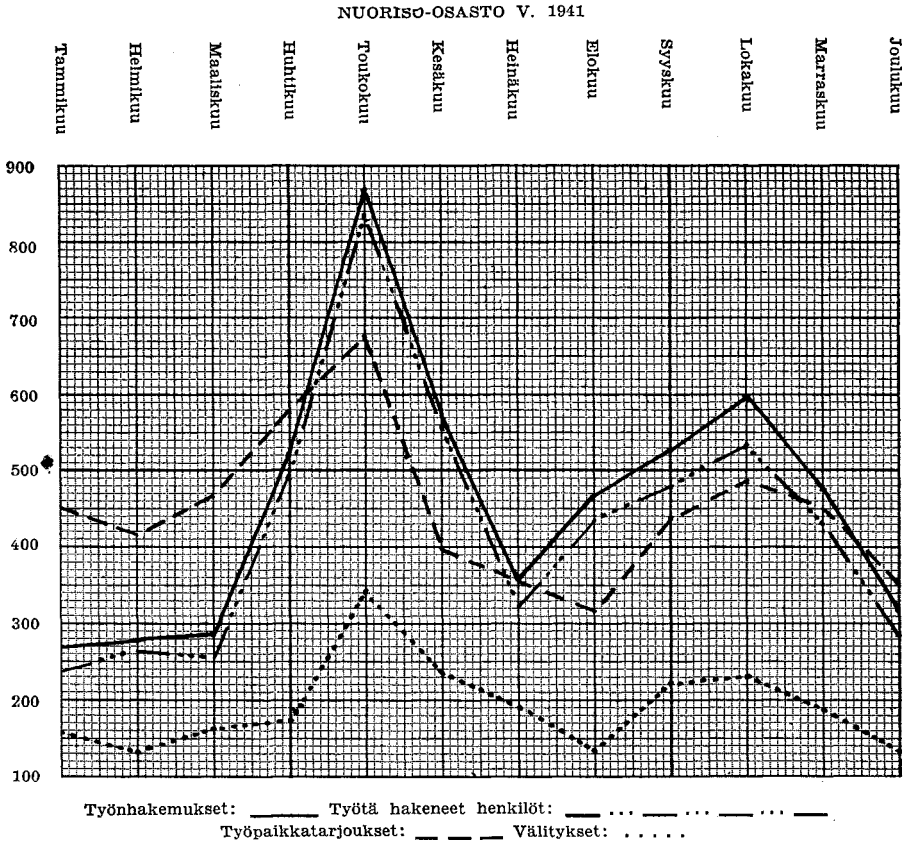

Ammatinvalinnan ohjaus. Voimassa oleva työnvälityslaki edellyttää, että työnvälitykseen liittyy nimenomaan nuorison kohdalla ammatinvalinnan ohjaus. Työnvälitystoimistossa oli jo noin 2 ½ vuoden aikana tehty valmistavia esitöitä tämän toiminnan aloittamista silmälläpitäen. Kesäkuun 1 p:stä 1939 lähtien on työnvälitystoimiston palveluksessa ollut ammatinvalinnan ohjaajana filosofianmaisteri N. Mäki. Asian luonnosta johtuu, että ammatinvalinnan ohjaaja on joutunut työskentelemään yhteistoiminnassa lähinnä nuoriso-osaston kanssa.

Vuoden alkupuolella ohjaustoiminnan tehtävät säännöllisesti kasvoivat ja sen tarpeellisuus — asian vähitellen tullessa paremmin tunnetuksi — kävi yhä ilmeisemmäksi. Uuden sodan puhkeamisen johdosta tämä työ kuitenkin oli keskeytyksissä vuoden loppupuoliskolla. Edellisinä vuosina jo melkoisessa määrin laadittua ammattikortistoa täydennettiin kertomusvuoden alkupuolella. Suhteita kansakoululaitokseen ja ammatillisiin oppilaitoksiin kehitettiin edelleen.

Ammatinvalinnan ohjaustoimintaa on ollut omansa tukemaan kaupunginhallituksen helmikuun 20 p:nä 1941 asettama ammatinvalintakomitea, jonka tehtävänä on harkita ja ehdottaa toimenpiteitä ammatinvalinnan ohjauksen kehittämiseksi ja laajentamiseksi jo aloitetulta pohjalta, erityisesti pitäen aluksi silmällä kansakoulusta pääsevän nuorison tarpeita. Tä-

män komitean puheenjohtajaksi kutsuttiin kaupunginjohtaja J. W. Keto ja jäseniksi kansakoulujen tarkastajat A. Huuskonen ja R. Malmberg, valmistavien ammattikoulujen johtajat L. Blomstedt ja A.-L. Suomala sekä työnvälitystoimiston johtaja S. Seppälä ja ammatinvalinnan ohjaaja N. Mäki, joka viimeksi mainittu samalla on toiminut komitean sihteerinä. Komitean ensimmäisenä toimenpiteenä julkaistiin keväällä 1941 kansakoulujen VI luokilta pääseville oppilaille ja heidän vanhemmilleen tarkoitettu ohjevihkonen »Mihin nyt?» (»Vilken väg?»), jonka toimitustyön suoritti työnvälitystoimiston ammatinvalinnan ohjaus.

Maininnan ansaitsee, että sosiaaliministeriön julkaisemaan Sosiaaliseen Aikakauskirjaan [1]) vuoden aikana sisältyi ammatinvalinnan ohjaajalta pyydetty 24 sivuinen selostus työn tähänastisista vaiheista ja siinä saaduista kokemuksista. Lisäksi on mainittava, että ammatinvalinnan ohjaaja esitelmöi vuoden alkupuoliskolla puheena olevasta työstä ja sen tehtävistä useita kertoja yleisradiossa ja eräissä muissa tilaisuuksissa; myöskin eräät sanoma- ja aikakauslehdet julkaisivat ammatinvalinnan ohjaajan artikkeleita ja selostuksia puheena olevasta toiminnasta.

Ammatinvalinnan ohjauksen säännölliset vastaanotot olivat maanantaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin klo 12—14 sekä lisäksi iltavastaanotto keskiviikkoisin klo 18—20.

Merimiesosasto. Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajien edustajina merikapteeni, varatuomari H. A. Andersson ja merikapteeni K. T. Päiviö sekä työntekijäin edustajina merimiesunioonin asiamies K. R. Tuomikoski ja merimies A. Kangasmaa. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina osastopäällikkö A. Heikkinen ja konemestari, tarkastaja K. A. Höök sekä työntekijäin edustajina laivakirvesmies E. V. Långström ja alikonemestari V. R. Syrjänen.

Merimiesosasto joutui jälleen kertomusvuonna ehkä suuremmassa määrin kuin muut osastot kärsimään poikkeuksellisista oloista. Osaston kaikki tilastoluvut ovat edelliseen vuoteen verrattuna alentuneet, mikä on luonnollista, kun otetaan huomioon, että Helsingin meriliikenne, joka alkuvuonna edelleen kärsi suursodan aiheuttamista rajoituksista, uuden puolustussotamme puhjettua miltei kokonaan tyrehtyi. Valtameriliikenteessä oleviin laivoihin ei enää ole voitu toimittaa työvoimaa, kun Liinahamarin laivaliikenne loppui. Merimiehiämme on jäänyt ulkomaille 1,250—1,400 miestä.

Vuoden aikana osasto käytti kaupunginhallituksen myöntämältä erikoistililtä matkalippujen ostoon ja palkkaennakkoihin 14,833 mk, mikä määrä asianmukaisesti perittiin laivanvarustamoilta.

Merimiesosastolta lähetettiin kertomusvuonna 476 kirjettä ja 39 sähkösanomaa. Osastolle saapui kirjeitä ja sähkösanomia yhteensä 665.

Kertomusvuoden aikana tehtiin osastolle työnhakemuksia seuraavasti:

---

[1]) Sosiaalinen Aikakauskirja 1941, n:ot 4 ja 7.

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	359	69	428	359	69	428
Helmikuu	211	40	251	172	32	204	383	72	455
Maaliskuu	245	56	301	223	37	260	468	93	561
Huhtikuu	255	61	316	378	43	421	633	104	737
Toukokuu	352	67	419	393	61	454	745	128	873
Kesäkuu	357	60	417	189	28	217	546	88	634
Heinäkuu	58	30	88	66	22	88	124	52	176
Elokuu	48	24	72	64	20	84	112	44	156
Syyskuu	37	22	59	46	33	79	83	55	138
Lokakuu	46	22	68	59	33	92	105	55	160
Marraskuu	56	20	76	78	25	103	134	45	179
Joulukuu	74	23	97	42	18	60	116	41	157
Kaikkiaan	—	—	—	2,069	421	2,490	—	—	—
%	—	—	—	83.1	16.9	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 2,490, josta miesten tekemiä 2,069 eli 83.1 % ja naisten tekemiä 421 eli 16.9 %. Edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat muutokset tapahtuneet:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	2,069	83.1	2,325	84.3	—256	—11.0
Naisten	421	16.9	433	15.7	— 12	— 2.8
Yhteensä	2,490	100.0	2,758	100.0	—268	— 9.7

Miesten työnhakemukset olivat vähentyneet 256:lla eli 11.0 %:lla ja naisten työnhakemukset 12:lla eli 2.8 %:lla. Kokonaismäärä oli vähentynyt 268:lla eli 9.7 %:lla. V. 1940 oli vastaavasti laskua 993 eli 26.5 %.

Työnhakemukset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköt ja perämiehet	244	11.8	—	—	244	9.8
Koneenkäyttäjät	345	16.7	—	—	345	13.9
Lämmittäjät	382	18.5	—	—	382	15.3
Muut konemiehet	359	17.3	—	—	359	14.4
Kansimiehet	566	27.3	—	—	566	22.7
Keittiöhenkilökunta	157	7.6	421	100.0	578	23.2
Muut	16	0.8	—	—	16	0.7
Kaikkiaan	2,069	100.0	421	100.0	2,490	100.0

Vähentymistä edelliseen vuoteen verrattuna huomataan kaikissa muissa ryhmissä paitsi ryhmässä Laivanpäälliköt ja perämiehet, jossa tapahtui pientä nousua 238:sta 244:ään ja ryhmässä Muut konemiehet, jossa niinikään on nousua 358:sta 359:ään.

Työtä hakeneita henkilöitä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 1,626, joista miehiä 1,424 eli 87.6 % ja naisia 202 eli 12.4 %. Työnhakijat jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
				Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	352	63	415	164	11	175	46.6	17.5	42.2
Helmikuu	353	69	422	163	11	174	46.2	15.9	41.2
Maaliskuu	449	86	535	202	15	217	45.0	17.4	40.6
Huhtikuu	605	96	701	321	21	342	53.1	21.9	48.8
Toukokuu	721	107	828	404	28	432	56.0	26.2	52.2
Kesäkuu	523	81	604	300	17	317	57.4	21.0	52.5
Heinäkuu	121	50	171	57	8	65	47.1	16.0	38.0
Elokuu	110	40	150	58	9	67	52.7	22.5	44.7
Syyskuu	79	49	128	37	5	42	46.8	10.2	32.8
Lokakuu	96	45	141	45	3	48	46.9	6.7	34.0
Marraskuu	131	42	173	65	6	71	49.6	14.3	41.0
Joulukuu	116	37	153	59	5	64	50.9	13.5	41.8

Vieraskuntalaisia oli keskimäärin 42.5 % työnhakijoista.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	1,424	87.6	1,471	86.9	—47	—3.2
Naiset	202	12.4	222	13.1	—20	—9.0
Yhteensä	1,626	100.0	1,693	100.0	—67	—4.0

Miesten lukumäärä oli laskenut 3.2 %, naisten 9.0 % ja yhteissumma 4.0 %. V. 1940 oli vastaavasti laskua 25.5 %.

Seuraavasta taulukosta käy ilmi työnhakijoiden jakautuminen eri ammattialoille:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköt ja perämiehet	193	13.5	—	—	193	11.9
Koneenkäyttäjät	256	18.0	—	—	256	15.7
Lämittäjät	255	17.9	—	—	255	15.7
Muut konemiehet	239	16.8	—	—	239	14.7
Kansimiehet	370	26.0	—	—	370	22.8
Keittiöhenkilökunta	98	6.9	202	100.0	300	18.4
Muut	13	0.9	—	—	13	0.8
Kaikkiaan	1,424	100.0	202	100.0	1,626	100.0

Merimiesosaston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna yhteensä 756 työpaikkaa, josta miesten paikkoja 679 eli 89.8 % ja naisten paikkoja 77 eli 10.2 %. Eri kuukausille työpaikkatarjoukset jakaantuivat seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	36	6	42	36	6	42
Helmikuu	—	—	—	14	1	15	14	1	15
Maaliskuu	—	—	—	173	6	179	173	6	179
Huhtikuu	138	—	138	94	8	102	232	8	240
Toukokuu	—	—	—	113	15	128	113	15	128
Kesäkuu	—	—	—	91	4	95	91	4	95
Heinäkuu	—	1	1	22	5	27	22	6	28
Elokuu	—	—	—	37	7	44	37	7	44
Syyskuu	—	—	—	38	12	50	38	12	50
Lokakuu	—	—	—	18	3	21	18	3	21
Marraskuu	—	—	—	20	5	25	20	5	25
Joulukuu	—	—	—	23	5	28	23	5	28
Kaikkiaan	—	—	—	679	77	756	—	—	—
%	—	—	—	89.8	10.2	100.0	—	—	—

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	679	89.8	714	89.8	— 35	—4.9
Naisten paikat	77	10.2	81	10.2	— 4	—4.9
Yhteensä	756	100.0	795	100.0	—39	—4.9

Miesten kohdalla työpaikkatarjousten lukumäärä väheni 35:llä eli 4.9 %, naisten kohdalla 4:llä eli 4.9 %. Kokonaismäärä aleni 39:llä eli 4.9 %. Yleinen rasitusluku, työnhakemuksia sataa työpaikkatarjousta kohden, oli 329.4 (edellisenä vuonna 346.9). Kertomusvuonna oli työpaikkatarjouksia eri ammattiryhmissä seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköt ja perämiehet	15	2.2	—	—	15	2.0
Koneenkäyttäjät	67	9.9	—	—	67	8.9
Lämmittäjät	228	33.6	—	—	228	30.1
Muut konemiehet	33	4.8	—	—	33	4.4
Kansimiehet	281	41.4	—	—	281	37.2
Keittiöhenkilökunta	51	7.5	77	100.0	128	16.9
Muut	4	0.6	—	—	4	0.5
Kaikkiaan	679	100.0	77	100.0	756	100.0

Osaston kertomusvuonna aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä oli 546, josta miesten välityksiä 476 eli 87.2 % ja naisten välityksiä 70 eli 12.8 %. Kuukausittain jakaantuivat välitykset seuraavasti:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä
Tammikuu	31	6	37	28	3	31	90.3	50.0	83.8
Helmikuu	13	—	13	6	—	6	46.2	—	46.2
Maaliskuu	35	6	41	20	1	21	57.1	16.7	51.2
Huhtikuu	115	7	122	67	7	74	58.3	100.0	60.7
Toukokuu	104	14	118	57	2	59	54.8	14.3	50.0
Kesäkuu	79	3	82	51	1	52	64.6	33.3	63.4
Heinäkuu	20	5	25	12	3	15	60.0	60.0	60.0
Elokuu	20	7	27	14	7	21	70.0	100.0	77.8
Syyskuu	16	9	25	12	6	18	75.0	66.7	72.0
Lokakuu	9	3	12	8	3	11	88.9	100.0	91.7
Marraskuu	12	5	17	9	2	11	75.0	40.0	64.7
Joulukuu	22	5	27	7	3	10	31.8	60.0	37.0
Kaikkiaan	476	70	546	291	38	329	61.1	54.3	60.3
%	87.2	12.8	100.0	88.4	11.6	100.0	—	—	—

Vieraille paikkakunnille toimitettiin 329 välitystä, mikä luku on 60.3 % välitysten yhteissummasta. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 375 vastaten 62.0 % sen vuoden välityksistä. Tilapäisiin töihin toimitettuja välityksiä oli miesten kohdalla 14 eli 2.9 % miesten välityksistä ja naisten kohdalla 2 eli 2.9 % naisten välityksistä. Yhteensä oli tällaisia välityksiä 16 eli 2.9 % kaikista välityksistä. Välitysten lukumäärässä edelliseen vuoteen verrattuna tapahtuneet muutokset ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	476	87.2	527	87.1	—51	—9.7
Naisten välitykset	70	12.8	78	12.9	— 8	—10.3
Yhteensä	546	100.0	605	100.0	—59	— 9.8

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 21.9 välitystä (edellisenä vuonna 21.9) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 72.2 (76.1).

Ryhmittäin välitykset jakaantuivat seuraavan asetelman mukaan.:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköt ja perämiehet	12	2.5	—	—	12	2.2
Koneenkäyttäjät	56	11.8	—	—	56	10.3
Lämmittäjät	155	32.6	—	—	155	28.4
Muut konemiehet	29	6.1	—	—	29	5.3
Kansimiehet	176	37.0	—	—	176	32.2
Keittiöhenkilökunta	46	9.6	70	100.0	116	21.2
Muut	2	0.4	—	—	2	0.4
Kaikkiaan	476	100.0	70	100.0	546	100.0

Yleiskuvan merimiesosaston toiminnasta saa seuraavasta graafillisesta esityksestä:

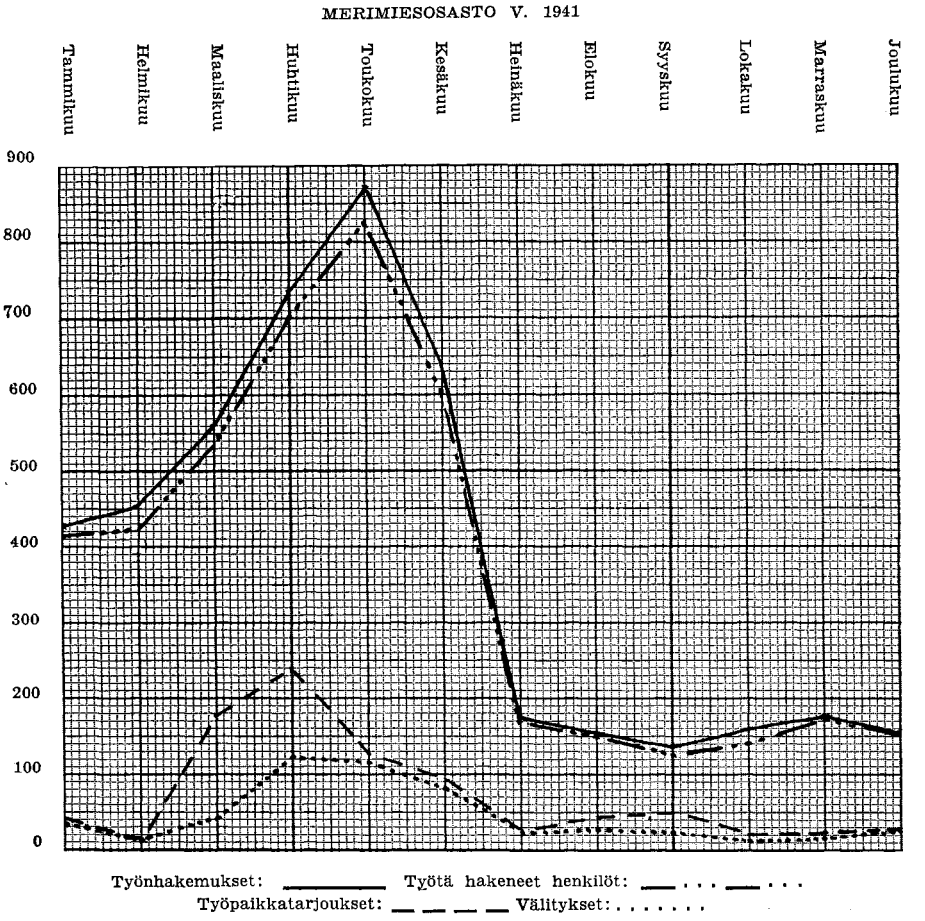

Maatalousosasto. Kertomusvuonna toimi maatalousosaston toimikunnassa työnantajain varsinaisina edustajina filosofianmaisteri, agronoomi G. C. Karlberg ja filosofianmaisteri, agronoomi H. Lindeberg sekä työntekijäin varsinaisina edustajina agronoomi R. Karlsson ja toimittaja H. Lehti. Varajäseninä toimivat työnantajain edustajina toimitusjohtaja, agronoomi C. Neovius ja maatalousteknikko L. Suoja sekä työntekijäin edustajina toimittaja E. Kerman ja toimitsija J. Saveri.

Vuoden aikana saapui 655 kirjettä ja lähetettiin 835 kirjettä. Edellisen vuoden määrät olivat 997 ja 702.

Kertomusvuoden aikana tehtyjen työnhakemusten lukumäärää kuukausittain kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	94	45	139	94	45	139
Helmikuu	10	4	14	74	41	115	84	45	129
Maaliskuu	18	13	31	61	59	120	79	72	151
Huhtikuu	19	20	39	73	55	128	92	75	167
Toukokuu	16	10	26	88	43	131	104	53	157
Kesäkuu	7	4	11	55	37	92	62	41	103
Heinäkuu	6	2	8	40	24	64	46	26	72
Elokuu	2	1	3	15	18	33	17	19	36
Syyskuu	1	2	3	23	46	69	24	48	72
Lokakuu	6	15	21	38	76	114	44	91	135
Marraskuu	7	24	31	12	48	60	19	72	91
Joulukuu	2	10	12	13	21	34	15	31	46
Kaikkiaan	—	—	—	586	513	1,099	—	—	—
%	—	—	—	53.3	46.7	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 1,099, joista miesten tekemiä 586 eli 53.3 % ja naisten tekemiä 513 eli 46.7 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	586	53.3	1,244	64.2	—658	—52.9
Naisten	513	46.7	695	35.8	—182	—26.2
Yhteensä	1,099	100.0	1,939	100.0	—840	—43.3

Miesten työnhakemukset olivat edellisestä vuodesta vähentyneet 658:lla eli 52.9 %:lla ja naisten 182:lla eli 26.2 %:lla ja kokonaismäärä 840:llä eli 43.3 %:lla.

Ammattialoittain työnhakemukset ryhmittyivät seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajat ja työnjohtajat	47	8.0	—	—	47	4.3
Puutarhurit ja puutarhatyöntekijät	74	12.6	27	5.3	101	9.2
Karjakot	7	1.2	69	13.4	76	6.9
Meijeriköt	1	0.2	4	0.8	5	0.5
Muut maataloustyöntekijät	375	64.0	413	80.5	788	71.7
Metsätyönjohtajat	7	1.2	—	—	7	0.6
Metsätyöntekijät	75	12.8	—	—	75	6.8
Kaikkiaan	586	100.0	513	100.0	1,099	100.0

Maatalousosaston asiakkaina oli kertomusvuonna ollut 752 eri henkilöä, joista miehiä 387 eli 51.5 % ja naisia 365 eli 48.5 %. Eri kuukausina esiintyi työtä hakeneita henkilöitä seuraavan asetelman mukaan:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
				Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	89	41	130	66	32	98	74.2	78.0	75.4
Helmikuu	79	40	119	61	36	97	77.2	90.0	81.5
Maaliskuu	66	60	126	54	56	110	81.8	93.3	87.3
Huhtikuu	86	73	159	73	65	138	84.9	89.0	86.8
Toukokuu	83	44	127	69	36	105	83.1	81.8	82.7
Kesäkuu	50	41	91	38	36	74	76.0	87.8	81.3
Heinäkuu	36	23	59	22	13	35	61.1	56.5	59.3
Elokuu	15	17	32	9	13	22	60.0	76.5	68.8
Syyskuu	20	42	62	14	38	52	70.0	90.5	83.9
Lokakuu	34	82	116	29	77	106	85.3	93.9	91.4
Marraskuu	14	49	63	12	43	55	85.7	87.8	87.3
Joulukuu	12	24	36	11	20	31	91.7	83.3	86.1

Työnhakijoista oli vieraskuntalaisia keskimäärin 81.0 %.

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärässä tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	387	51.5	820	62.1	—433	—52.8
Naiset	365	48.5	501	37.9	—136	—27.1
Yhteensä	752	100.0	1,321	100.0	—569	—43.1

Miesten lukumäärä laski 433:lla eli 52.8 %:lla, naisten 136:lla eli 27.1 %:lla ja kokonaismäärä 569:llä eli 43.1 %:lla.

Työnhakijoita oli eri ammattiryhmissä seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajat ja työnjohtajat	36	9.3	—	—	36	4.8
Puutarhurit ja puutarhatyöntekijät	35	9.0	18	4.9	53	7.1
Karjakot	6	1.5	50	13.7	56	7.4
Meijeriköt	1	0.3	3	0.8	4	0.5
Muut maataloustyöntekijät	253	65.4	294	80.6	547	72.7
Metsätyönjohtajat	5	1.3	—	—	5	0.7
Metsätyöntekijät	51	13.2	—	—	51	6.8
Kaikkiaan	387	100.0	365	100.0	752	100.0

Kertomusvuoden aikana tarjottiin osaston täytettäväksi 1,652 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 736 eli 44.6 % ja naisten paikkoja 916 eli 55.4 %. Eri kuukausille ryhmittyivät työpaikkatarjoukset seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	142	59	201	142	59	201
Helmikuu	4	11	15	81	45	126	85	56	141
Maaliskuu	8	19	27	84	64	148	92	83	175
Huhtikuu	19	22	41	91	98	189	110	120	230
Toukokuu	24	50	74	149	114	263	173	164	337
Kesäkuu	33	51	84	43	73	116	76	124	200
Heinäkuu	10	39	49	33	90	123	43	129	172
Elokuu	7	45	52	30	65	95	37	110	147
Syyskuu	12	67	79	30	140	170	42	207	249
Lokakuu	30	87	117	22	102	124	52	189	241
Marraskuu	10	20	30	19	38	57	29	58	87
Joulukuu	18	9	27	12	28	40	30	37	67
Kaikkiaan	—	—	—	736	916	1,652	—	—	—
%	—	—	—	44.6	55.4	100.0	—	—	—

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	736	44.6	1,280	51.0	—544	—42.5
Naisten paikat	916	55.4	1,229	49.0	—313	—25.5
Yhteensä	1,652	100.0	2,509	100.0	—857	—34.2

Miehille tarjottujen työpaikkojen lukumäärä vähentyi 544:llä eli 42.5 %:lla ja naisille 313:lla eli 25.5 %:lla. Työpaikkojen kokonaismäärä vähentyi 857:llä eli 34.2 %:lla.

Ammattialojen mukaan ryhmitettyinä tarjotut työpaikat jakaantuivat seuraavan taulukon mukaan:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajat ja työnjohtajat	22	3.0	—	—	22	1.3
Puutarhurit ja puutarhatyöntekijät	80	10.9	57	6.2	137	8.3
Karjakot	2	0.3	79	8.6	81	4.9
Meijeriköt	—	—	—	—	—	—
Muut maataloustyöntekijät	417	56.6	780	85.2	1,197	72.5
Metsätyönjohtajat	1	0.1	—	—	1	0.1
Metsätyöntekijät	214	29.1	—	—	214	12.9
Kaikkiaan	736	100.0	916	100.0	1,652	100.0

Maatalousosaston aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä ilmenee seuraavasta yhdistelmästä, jossa työnvälitykset on jaettu kuukausittain:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja		
	Naisten	Miesten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä
Tammikuu	99	31	130	99	31	130
Helmikuu	70	24	94	70	24	94
Maaliskuu	52	32	84	52	32	84
Huhtikuu	58	44	102	58	44	102
Toukokuu	97	46	143	91	39	130
Kesäkuu	43	41	84	38	34	72
Heinäkuu	28	50	78	25	47	72
Elokuu	11	23	34	11	21	32
Syyskuu	9	71	80	8	69	77
Lokakuu	16	92	108	16	90	106
Marraskuu	6	33	39	4	33	37
Joulukuu	12	18	30	12	18	30
Kaikkiaan	501	505	1,006	484	482	966
%	49.8	50.2	100.0	50.1	49.9	100.0

Taulukosta ilmenee, että työnvälitysten kokonaisluku oli 1,006, joista miesten välityksiä 501 eli 49.8 % ja naisten välityksiä 505 eli 50.2 %. Muihin kuntiin toimitettiin 966 välitystä, mikä luku on 96.0 % välitysten yhteissummasta. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1941		1940		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	501	49.8	880	57.0	—379	—43.1
Naisten välitykset	505	50.2	663	43.0	—158	—23.8
Yhteensä	1,006	100.0	1,543	100.0	—537	—34.8

Miesten työnvälitykset olivat edellisestä vuodesta vähentyneet 379:llä eli 43.1 %:lla ja naisten 158:lla eli 23.8 %:lla ja kokonaismäärä 537:llä eli 34.8 %:lla.

Tilapäisiin töihin toimitettuja välityksiä oli miesten kohdalla 26 eli 5.2 % miesten välityksistä, naisten kohdalla 60 eli 11.9 % naisten välityksistä ja yhteensä 86 eli 8.5 % kaikista välityksistä.

Välitykset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajat ja työnjohtajat	15	3.0	—	—	15	1.5
Puutarhurit ja puutarhatyöntekijät	57	11.4	33	6.5	90	8.9
Karjakot	1	0.2	38	7.5	39	3.9
Meijeriköt	—	—	—	—	—	—
Muut maataloustyöntekijät	279	55.7	434	86.0	713	70.9
Metsätyönjohtajat	1	0.2	—	—	1	0.1
Metsätyöntekijät	148	29.5	—	—	148	14.7
Kaikkiaan	501	100.0	505	100.0	1,006	100.0

Eniten välityksiä oli ryhmässä Muut maataloustyöntekijät nim. 713 eli 70.9 % kokonaismäärästä. Lähinnä oli metsätyöntekijäin ryhmä, 148 välitystä eli 14.7 %.

Yleiskuvan maatalousosaston toiminnasta saa seuraavasta graafillisesta esityksestä:

MAATALOUSOSASTO V. 1941

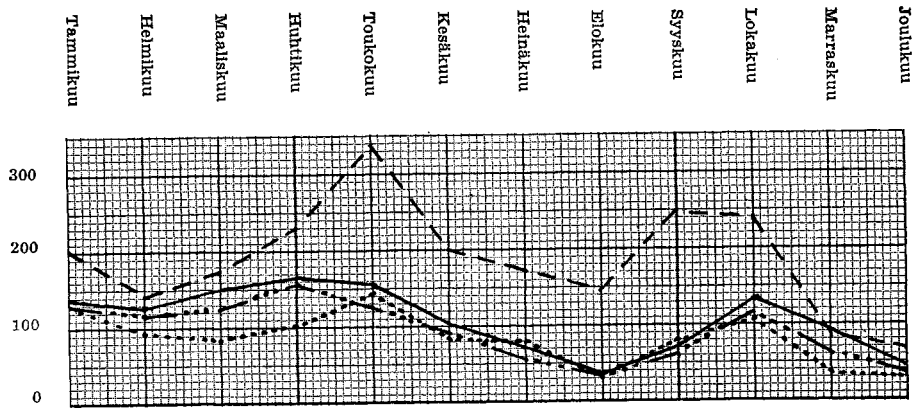

Työnhakemukset: ——— Työtä hakeneet henkilöt: —··—··—
Työpaikkatarjoukset: — — — Välitykset: .....

1. Kaupungin työnvälitystoimiston menot ja tulot vuosina 1937—41

	1937	1938	1939	1940	1941
	Kokonaismenot [1]), *mk*				
Yleiset osastot	825,685	782,965	832,175	859,428	1,027,007
Henkisen työn osasto	117,945	183,754	242,341	314,493	386,266
Nuoriso-osasto	111,960	176,668	224,671	213,592	269,964
Merimiesosasto	114,475	171,278	192,590	168,721	167,514
Maatalousosasto	—	99,459	138,672	157,667	165,328
Koko toimisto	1,170,065	1,414,124	1,630,449	1,713,901	2,016,079
	Menot, joihin valtio osallistuu, mk				
Yleiset osastot	813,881	768,819	828,016	853,094	1,022,889
Henkisen työn osasto	111,505	181,205	235,194	310,624	384,479
Nuoriso-osasto	105,612	171,256	213,626	211,881	269,271
Merimiesosasto	114,251	167,114	192,360	168,506	167,484
Maatalousosast	—	98,703	138,452	157,618	165,246
Koko toimisto	1,145,249	1,387,097	1,607,648	1,701,723	2,009,369
	Valtion suorittama korvaus, mk				
Yleiset osastot	325,552	307,527	331,206	341,237	409,156
Henkisen työn osasto	66,903	108,723	117,596	186,375	192,269
Nuoriso-osasto	63,367	102,753	106,812	105,941	134,636
Merimiesosasto	57,126	83,557	96,180	84,253	83,742
Maatalousosasto	—	74,027	103,839	118,213	123,934
Koko toimisto	512,948	676,587	755,633	836,019	943,737
	Valtion suorittama korvaus, %				
Yleiset osastot	40.0	40.0	40.0	40.0	40.0
Henkisen työn osasto	60.0	60.0	50.0	60.0	50.0
Nuoriso-osasto	60.0	60.0	50.0	50.0	50.0
Merimiesosasto	50.0	50.0	50.0	50.0	50.0
Maatalousosasto	—	75.0	75.0	75.0	75.0
Koko toimisto	44.8	48.8	47.0	49.1	47.0

[1]) Kokonaismenoihin sisältyvät yleisellä kaluston hankinta- ja korjausmäärärahalla suoritetut kustannukset.

2. Työnhakijain luku kaupungin työnvälitystoimistossa kunkin viikon päättyessä (lauantaina klo 11) v. 1941

Viikko n:o	Päivämäärä	Työnhakijoita kaikkiaan			Niistä					
					Työssä olevia			Vieraskuntalaisia		
		Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1	4/1	920	322	1,242	14	30	44	275	82	357
2	11/1	1,169	515	1,684	14	84	98	337	153	490
3	18/1	1,189	514	1,703	13	58	71	362	150	512
4	25/1	1,198	494	1,692	21	57	78	354	149	503
5	1/2	1,264	542	1,806	31	60	91	360	186	546
6	8/2	1,316	580	1,896	29	62	91	395	202	597
7	15/2	1,549	648	2,197	32	67	99	473	264	737
8	22/2	1,535	749	2,284	33	120	153	496	303	799
9	1/3	1,489	670	2,159	41	105	146	518	271	789
10	8/3	1,568	733	2,301	38	104	142	518	312	830
11	15/3	1,632	650	2,282	45	102	147	524	273	797
12	22/3	1,542	647	2,189	50	106	156	520	250	770
13	29/3	1,424	540	1,964	39	107	146	484	202	686
14	5/4	1,454	641	2,095	52	108	160	519	253	772
15	12/4	1,237	475	1,712	33	83	116	439	176	615
16	19/4	1,489	691	2,180	45	87	132	540	230	770
17	26/4	1,365	697	2,062	61	105	166	526	258	784
18	3/5	1,284	728	2,012	43	73	116	495	254	749
19	10/5	1,325	717	2,042	42	92	134	540	253	793
20	17/5	1,334	759	2,093	37	65	102	560	294	854
21	24/5	1,174	657	1,831	35	80	115	489	275	764
22	31/5	987	594	1,581	30	78	108	443	251	694
23	7/6	1,039	514	1,553	29	70	99	454	240	694
24	14/6	1,028	495	1,523	32	79	111	444	212	656
25	21/6	637	350	987	27	53	80	292	165	457
26	28/6	393	264	657	13	62	75	138	102	240
27	5/7	424	462	886	18	36	54	148	177	325
28	12/7	306	337	643	15	38	53	100	124	224
29	19/7	291	390	681	23	31	54	86	128	214
30	26/7	253	382	635	17	31	48	81	124	205
31	2/8	191	404	595	15	44	59	76	115	191
32	9/8	169	447	616	20	65	85	65	141	206
33	16/8	152	408	560	15	54	69	67	134	201
34	23/8	122	473	595	14	82	96	57	139	196
35	30/8	142	437	579	31	72	103	60	141	201
36	6/9	160	493	653	36	69	105	61	158	219
37	13/9	143	626	769	35	104	139	77	194	271
38	20/9	157	488	645	34	88	122	89	157	246
39	27/9	148	448	596	34	128	162	77	142	219
40	4/10	172	497	669	40	109	149	79	171	250
41	11/10	189	473	662	34	115	149	88	167	255
42	18/10	173	503	676	37	117	154	79	168	247
43	25/10	193	461	654	39	103	142	89	154	243
44	1/11	192	396	588	39	89	128	85	143	228
45	8/11	178	387	565	27	85	112	82	141	223
46	15/11	205	412	617	33	87	120	93	149	242
47	22/11	197	420	617	34	92	126	98	159	257
48	29/11	191	359	550	27	84	111	88	148	236
49	5/12	181	335	516	25	71	96	81	125	206
50	13/12	180	261	441	27	77	104	77	88	165
51	20/12	201	248	449	25	66	91	88	104	192
52	24/12	97	124	221	11	37	48	42	55	97

XVI. Työvelvollisuuslautakunta

Työvelvollisuuslautakunta on antanut seuraavan kertomuksen toiminnastaan lokakuun 25 p:n 1939 ja maaliskuun 26 p:n 1941 välisenä aikana:

Lait ja asetukset. Laki yleisestä työvelvollisuudesta sodan aikana, joka annettiin kesäkuun 16 p:nä 1939, kuului tärkeänä osana niiden toimenpiteiden sarjaan, joihin Suomen valtion oli pakko ryhtyä puolustusvalmiutensa ja -kuntoisuutensa lujittamiseksi yhä levottomammiksi ja kärjistyneemmiksi muodostuneissa kansainvälisissä oloissa. Maan puolustuksen turvaamisen ja työolojen tarkoituksenmukaisen järjestelyn kannalta hallitus katsoi välttämättömäksi, että sodan sattuessa työvoiman uudelleen sijoitus muuttuneita työmarkkinoita vastaavaksi voitaisiin nopeasti suorittaa niin, että puolustukselle ja kansan toimeentulolle tärkeät tuotantoalat saisivat tarvitsemansa työvoiman ja että tuotanto-oloissa tapahtuvista muutoksista ehkä aiheutuva työttömyys tulisi mahdollisimman lyhytaikaiseksi. Niinikään tahdottiin työvelvollisuutta koskevalla lailla määritellä niiden yhteiskunnan jäsenien sodanaikaiset velvollisuudet, joita ei asevelvollisuuslain perusteella kutsuta palvelukseen, ja siten käytännössä toteuttaa hallitusmuodossa esitetty periaate, että jokainen Suomen kansalainen on velvollinen olemaan osallisena isänmaan puolustuksessa tai sitä avustamaan.

Lain mukaan oli eräin poikkeuksin jokainen 18 vuotta täyttänyt, mutta alle 60 vuotias Suomen kansalainen ja Suomessa pysyvästi asuva ulkomaalainen velvollinen määräyksestä tekemään maanpuolustuksen etua välittömästi tai välillisesti tarkoittavaa työtä. Määräys työvelvollisuuden voimaansaattamisesta oli tasavallan presidentin annettava, ja se voitiin antaa silloin, kun sotatilasta annetun lain säännökset tai osa niistä oli saatettu noudatettaviksi. Vastaavasti mainitut määräykset lakkaisivat olemasta voimassa, vaikkei niitä sitä ennen olisikaan kumottu, kun sotatilasta annetun lain soveltaminen lakkaisi.

Yleisestä työvelvollisuudesta sodan aikana annetun lain soveltamisesta lokakuun 13 p:nä 1939 annetun asetuksen mukaan suoritti työvelvollisuuden toteuttamisesta aiheutuvat paikalliset tehtävät työvelvollisuuslautakunta, johon kunnanvaltuuston tuli valita vaalikelpoisista kunnan jäsenistä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä tasaluku jäseniä ja sama määrä varajäseniä. Varapuheenjohtajalla, joka oli kutsuttava lautakunnan kaikkiin kokouksiin, oli äänioikeus vain lautakunnan puheenjohtajana toimiessaan.

Työvelvollisuuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja oli valittava tehtävään sopivista, työoloihin perehtyneistä henkilöistä, joiden ei voitu katsoa edustavan työnantajain eikä työntekijäin etua. Vaalista oli ilmoitettava kansanhuoltoministeriölle ja piiritoimistolle. Jäsenet ja vara-

jäsenet oli valittava siten, että puolet heistä edusti työnantajia ja puolet työntekijöitä ja että he, mikäli mahdollista, edustivat eri ammattialoja. Asianomaisille edustaville työnantaja- ja työntekijäjärjestöille, jos sellaisia oli paikkakunnalla, oli annettava tilaisuus esittää ehdokkaansa jäseniksi.

Käsiteltäessä naispuolisia työvelvollisia koskevia asioita tuli lautakunnassa, mikäli siinä ei ollut naisjäsentä, olla saapuvilla valtuuston valitsema naispuolinen lisäjäsen, jolla oli kokouksessa puhe-, mutta ei äänivaltaa. Työvelvollisuuslautakunta oli päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään yksi työnantajia ja yksi työntekijöitä edustava jäsen tai varajäsen oli saapuvilla.

Työvelvollisuuslautakunnan tehtäviin kuului asetuksen mukaan:

1) huolehtia työvoiman asianmukaisesta jakautumisesta lautakunnan toimialueen eri yritysten ja työalojen kesken;

2) hankkia, mikäli vapaaehtoista työvoimaa ei ollut saatavissa, työvelvollisuutta soveltamalla annettujen ohjeiden mukaisesti työvoimaa sellaisiin lautakunnan toimialueella suoritettaviin töihin, joissa työvelvollisia saatiin käyttää;

3) tehdä piiritoimistolle esityksiä työvoiman määräämisestä ja siirtämisestä lautakunnan toimialueelle, milloin siellä saatavissa oleva työvoima ei riittänyt;

4) tarvittaessa kutsua työvelvolliset työhön yleisellä kuulutuksella;

5) määrätä yksityinen työvelvollinen työhön ja, milloin työvelvollisia oli lautakunnan toimialueelta siirrettävä, antaa hänelle siirtoa koskeva määräys, noudattaen, mikäli mahdollista, työpaikkakuntaan nähden työvelvollisen toivomuksia;

6) huolehtia yksissä neuvoin kansanhuoltolautakunnan kanssa työvelvollisten majoituksen ja muonituksen järjestämisestä, mikäli olosuhteet sitä vaativat, eikä se ollut valtion viranomaisten toimesta tapahtunut;

7) pitää yksissä neuvoin kansanhuoltolautakunnan kanssa huolta, milloin työvelvollisia oli lautakunnan toimialueelta siirrettävä, siirron toimeenpanemisesta;

8) pitää kunnassa olevista työvelvollisista luetteloa ja antaa piiritoimistolle tarpeelliset tiedot toimialueensa työvoimaoloista;

9) määrätä lautakunnan toimialueella tapahtuvaan työhön kutsutulle työvelvolliselle suoritettava palkka, jolleivät työnantaja ja työntekijä siitä sopineet;

10) ratkaista ne muut yleisestä työvelvollisuudesta sodan aikana kesäkuun 16 p:nä 1939 annetun lain 11 §:n 2 momentissa mainitut, työ- ja palkkasuhteita koskevat asiat, jotka eivät kuuluneet tuomioistuimen tai muun viranomaisen toimivaltaan; sekä

11) avustaa työnvälitysviranomaisia sijoitettaessa vapaaehtoisia työhön pyrkijöitä heille soveltuvaan työhön.

Milloin työvelvollinen oli valtion tai kunnan virassa tai toimessa, voi viranomainen, joka oli hänet nimittänyt tai ottanut virkaan tai toimeen, ilman työvelvollisuuslautakunnan toimenpidettäkin määrätä hänet tarvittaessa asetuksessa tarkoitettuun, hänelle soveltuvaan työhön. Lääkärit, hammaslääkärit, lääketieteenkandidaatit, apteekkarit, proviisorit, farmaseutit, apteekkioppilaat, koulutetut sairaanhoitajattaret, mielisairaanhoitajat ja kätilöt sekä sairaanhoitajatar-, mielisairaanhoitaja- ja kätilöoppilaat jäivät lääkintöhallituksen määräämisvaltaan.

Työvelvollisuuden toimeenpanoa oli johtava ja valvova kansanhuolto-

ministeriö, jonka alainen työvelvollisuuslautakunta oli. Työvelvollisuuden soveltamisesta tuli piiritoimiston pitää huolta. Paikallisten työnvälitys- ja työttömyysviranomaisten oli omalla toimialallaan oltava yhteistoiminnassa työvelvollisuuslautakunnan kanssa. Alueella tai paikkakunnilla, joilla erityiset sotilaalliset toimenpiteet olivat välttämättömiä, oli työvelvollisuuslautakuntien noudatettava niitä määräyksiä, joita asianomaiset sotilasviranomaiset antoivat maanpuolustukselle välttämätöntä tarkoitusta varten.

Asetusten määräysten mukaan oli työvelvollinen, jolle tulevaa palkkaa ei oltu maksettu viimeistään 6 päivän kuluessa asetuksessa määrätystä palkanmaksupäivästä lukien, oikeutettu saamaan lainmukaisen palkan työvelvollisuuslautakunnalta. Tämän palkan sai lautakunta periä työnantajalta viipymättä laskulla, jonka sisältö saatiin ulosottaa häneltä ilman tuomiota tai päätöstä. Jolleivät palkka ja ulosotosta aiheutuneet kulut täten tulleet suoritetuiksi, oli ne korvattava kunnalle valtion varoista. Valtion oli lisäksi korvattava asianomaisille kunnille ne menot, joita niille oli aiheutunut työvelvollisten asianmukaisesta muonituksesta, majoituksesta ja siirtämisestä tai kuljettamisesta paikkakunnalta toiselle ja jotka eivät koskeneet kunnan omia töitä.

Lokakuun 13 p:nä 1939 annetulla asetuksella säädettiin, että yleisestä työvelvollisuudesta sodan aikana kesäkuun 16 p:nä 1939 annetussa laissa mainittu yleinen työvelvollisuus oli saatettava heti voimaan. Samana päivänä annetussa valtioneuvoston päätöksessä määrättiin, että yleistä työvelvollisuutta voitiin soveltaa maanpuolustuksen etua välittömästi tai välillisesti tarkoittavaan työhön.

Lokakuun 23 p:nä 1939 kansanhuoltoministeriö vahvisti työvelvollisuuslautakunnille toimintaohjeen [1]), joka sisälsi yksityiskohtaisia määräyksiä lautakunnan työstä ja toimintamuodoista.

Samana päivänä kansanhuoltoministeriö vahvisti siirtomääräyksen mallin, valitusosoituksen ja päätöksen tiedoksiantotodistuksen mallin sekä seuraavan luettelon niistä työaloista, joiden piirissä työvelvollisuuden soveltaminen lähinnä voi tulla kysymykseen:

Metalliteollisuus; Elintarviketeollisuus; Liikenne; Kutoma- ja vaatetusteollisuus, mikäli sillä on puolustuslaitoksen tilauksia; Nahka- ja jalkineteollisuus, mikäli sillä on puolustuslaitoksen tilauksia; Sementti- ja kalkkiteollisuus; Spriitä ja hiivaa valmistavat selluloosatehtaat; Sähkö-, kaasu-, puhelin-, vesijohto- ja voimalaitokset; Autokorjaamot ja autokoritehtaat; Kumiteollisuus; Kaivosteollisuus; Tulitikkuteollisuus; Räjähdysaineteollisuus; Kaapeliteollisuus; Suksiteollisuus; Väkilannoitusteollisuus; Halonhakkuu; Ajoneuvoteollisuus; Lääkintäaineteollisuus; Saippuateollisuus; Maa- ja karjatalous; Kemiallinen teollisuus, mikäli sillä on puolustuslaitoksen tilauksia; Spriiteollisuus; sekä näiden lisäksi kaikki ne teollisuuslaitokset, jotka suorittavat puolustuslaitoksen tilauksia, sekä ne tuotantolaitokset, jotka toimittavat näille teollisuuslaitoksille tarvikkeita.

Valtioneuvoston lokakuun 30 p:nä 1939 antama päätös pakkotilauksen käyttämisestä eräänlaisen omaisuuden hankkimiseksi väestön suojelua tarkoittavia toimenpiteitä varten, määräsi työvelvollisuuslautakunnan tehtäväksi eräissä tapauksissa pakkotilauksella hankkia koneita ja muita laitteita, työ- ja kuljetusvälineitä sekä vetoeläimiä käytettäviksi työn tai kul-

[1]) Ks. v:n 1939 Kunnall. asetuskok. s. 212.

jetuksen suorittamista varten samoin kuin rakennuksia tai niiden osia, joita tarvittiin työn tai kuljetuksen suorittamiseen. Marraskuun 9 p:nä 1939 tehdyllä päätöksellä, joka koski eräitä kansan toimeentulon ja tuotannon turvaamista tarkoittavia toimenpiteitä, valtioneuvosto laajensi pakkotilauksen koskemaan koneiden ja muiden laitteiden, työ- ja kuljetusvälineiden, polttoaineiden ja muiden tarvikkeiden sekä vetoeläinten ja rakennusten hankkimista tapauksissa, milloin valtion, kunnan tai yksityisen henkilön lukuun oli toimitettava kansan toimeentulon ja tuotannon turvaamista tarkoittava tarpeellinen työ tai kuljetus, jota ei voitu kohtuuttomitta kustannuksitta tai vaikeuksitta riittävän joutuisasti muutoin suorittaa. Tätä määräystä lautakunta ei toiminnassaan joutunut toteuttamaan.

Työvelvollisuuslautakunnan asettaminen. Sitten kun Suomen työnantajain keskusliitolle ja Suomen ammattiyhdistysten keskusliitolle oli annettu tilaisuus esittää ehdokkaansa työvelvollisuuslautakunnan jäseniksi, kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan lokakuun 25 p:nä 1939:

1) vahvistaa työvelvollisuuslautakunnan jäsenmäärän ja varajäsenmäärän kummankin kahdeksaksi;

2) vahvistaa puheenjohtajan palkkioksi 500 mk kokoukselta sekä varapuheenjohtajan ja jäsenten sekä lisäjäsenen palkkioiksi 150 mk kokoukselta, varapuheenjohtajan saadessa puheenjohtajana toimiessaan puheenjohtajalle myönnetyn palkkion;

3) valita lautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari E. Tulenheimon ja varapuheenjohtajaksi asianajaja J. N. Arosen;

4) valita lautakunnan varsinaisiksi jäseniksi työnantajain edustajina johtaja B. A. Carrellin, rakennusmestari J. M. Mäkiön, insinööri E. M. Niinin ja insinööri K. A. A. Wiggin sekä työntekijäin edustajina toimitsijat E. Aittolan, A. Luostarisen, J. Virtasen ja V. Viitasen;

5) valita lautakunnan varajäseniksi työnantajain edustajina hovioikeudenauskultantti H. Hallbergin, johtaja K. H. Heinämaan, tehtailija E. A. Nymanin ja rakennusmestari H. G. D. Welroosin sekä työntekijäin edustajina toimitsija F. Hiilloksen, toimitsija E. Härmän, toimittaja A. Sumun ja toimitsija A. Vallan; sekä

6) valita naispuoliseksi lisäjäseneksi insinööri M. Winklerin (myöhemmin Orrenoja).

Samassa kokouksessa kaupunginvaltuusto määräsi lautakunnan toiminnan kuulumaan rahatoimenjohtajan toimialaan sekä myönsi lautakunnan käytettäväksi ensimmäisen määrärahan sen eri menoja varten.

Kokouksessaan tammikuun 17 p:nä 1940 kaupunginvaltuusto valitsi edelleen v:ksi 1940 työvelvollisuuslautakuntaan samat henkilöt.

Toimitsija E. Aittolan ja tehtailija E. A. Nymanin kuoltua kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan maaliskuun 6 p:nä 1940 uudeksi varsinaiseksi jäseneksi E. Aittolan tilalle aikaisemman varajäsenen, toimitsija A. Vallan ja tämän tilalle uudeksi varajäseneksi toimitsija J. E. Saverin sekä niinikään uudeksi varajäseneksi E. A. Nymanin tilalle ylimetsänhoitaja E. Anttilaisen.

Tässä kokoonpanossaan lautakunta valittiin uudestaan kaupunginvaltuuston kokouksessa joulukuun 18 p:nä 1940 loppuosaksi toimintakauttaan, kuitenkin niin, että varajäsen Härmän tilalle tuli toimitsija O. Turunen.

Lautakunnan työjärjestys. Siihen nähden, että suhteellisen suuren lautakunnan koollekutsuminen oli sekä hidasta että kallista, päätettiin joulu-

kuun 5 p:nä 1939 valtuuttaa puheenjohtaja ja sihteeri yhdessä ratkaisemaan sellaiset työvelvollisuutta koskevat asiat, jotka olivat niin kiireellisiä, etteivät ne sietäneet lykkäystä lautakunnan kokoontumiseen saakka. Näin tehdyistä päätöksistä oli tehtävä ilmoitus lautakunnan seuraavassa kokouksessa. Tätä menettelytapaa ei kuitenkaan katsottu voitavan noudattaa siirtomääräyksiin nähden. Niitä käsittelemään lautakunta asetti kokouksessaan tammikuun 8 p:nä 1940 jaoston, johon puheenjohtajan lisäksi kuului työnantajain edustajana jäsen J. M. Mäkiö ja työntekijäin edustajana jäsen J. Virtanen. Työvelvollisuusmääräystenkin yhä lisääntyessä päätti lautakunta kokouksessaan tammikuun 22 p:nä 1940 asettaa toisen jaoston, jonka tuli lautakunnan nimissä ratkaista tapaukset, joissa työvelvollinen määrättiin työhön lautakunnan toimialueella. Jaostoon kuuluivat lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä jäseninä niin työnantajain kuin työntekijäinkin edustajista se lautakunnan jäsen, joka lähinnä edusti kulloinkin kysymyksessä olevaa elinkeinoalaa sekä, mikäli oli kysymys naispuolisista työvelvollisista, myöskin lautakunnan naispuolinen lisäjäsen. Eri elinkeinoaloja edustamaan määrättiin lautakunnan jäsenet seuraavasti: metalliteollisuutta, sähkö-, kaasu-, puhelin-, vesijohto- ja voimalaitoksia, autokorjaamoja ja autokoritehtaita sekä kaapeliteollisuutta jäsenet K. A. A. Wigg ja A. Valta; elintarviketeollisuutta, lääkintäteollisuutta, saippuateollisuutta ja kemiallista teollisuutta jäsenet E. M. Niini ja V. Viitanen; liikennettä jäsenet B. A. Carrell ja J. Virtanen; kutoma- ja vaatetusteollisuutta, nahka- ja jalkineteollisuutta sekä kumiteollisuutta jäsenet E. M. Niini ja A. Luostarinen; sekä sementti- ja kalkkiteollisuutta ja ajoneuvoteollisuutta jäsenet J. M. Mäkiö ja J. Virtanen.

Virkailijat ja huoneisto. Koska lautakunnan aloittaessa toimintansa ei voitu arvioida sen tulevien tehtävien laajuutta, päätettiin lautakunnan ensimmäisessä kokouksessa, ettei toistaiseksi perustettaisi mitään varsinaista toimistoa, vaan että lautakunnan juoksevia asioita hoitaisi sivutoimena kokouksessa sihteeriksi valittu työnvälitystoimiston osastonjohtaja, filosofianmaisteri W. Mattlar. Kaupunginhallitukselle tehtiin samassa kokouksessa esitys, että työnvälitystoimiston erikoisosastojen Unioninkadun 14:ssä sijaitsevasta huoneistosta luovutettaisiin yksi huone lautakunnalle sekä että sihteerin käyttöön asennettaisiin puhelin. Kun koko työnvälitystoimisto sittemmin siirrettiin sodan ajaksi Mäkelänkadun 45:een, työvelvollisuuslautakunta sai kokonaan haltuunsa työnvälitystoimiston erikoisosastojen Unioninkadun 14:ssä olevan huoneiston, josta työvelvollisuusvirasto vasta maaliskuun 23 p:nä 1940 muutti Sofiankadun 1:ssä sijaitsevaan huoneistoon, missä se toimi, kunnes viraston toiminta päätettiin lakkauttaa elokuun 31 p:nä 1940. Työmäärän yhä lisääntyessä myönnettiin filosofianmaisteri Mattlarille virkavapautta työnvälitystoimiston nuorisoosaston osastonjohtajan virasta; helmikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään 1940 hän hoiti työvelvollisuuslautakunnan sihteerin tehtävät päätoimenaan. Helmikuun 23 p:stä lukien kiinnitettiin viraston palvelukseen toimistonjohtajana työnvälitystoimiston johtaja filosofianmaisteri S. Seppälä, joka hoiti tätä tointa sivutoimena toukokuun 16 p:ään 1940 saakka. Filosofianmaisteri Mattlarin erottua sihteerin toimesta elokuun 15 p:nä 1940, jolloin hänet kutsuttiin asepalvelukseen, johtaja Seppälä hoiti sihteerin tointa lautakunnan toiminta-ajan loppuun eli maaliskuun 26 p:ään 1941 saakka.

V:n 1939 joulukuun alusta siirrettiin lautakunnan käyttöön työnvälitys-

toimiston toimistoapulainen A.-V. Österman (sittemmin rouva Salminen), joka lautakunnan palkkaamana toimi työvelvollisuusviraston toimistoapulaisena viraston lopettamiseen saakka ja senkin jälkeen sivutoimena hoiti esiintyvät toimistotyöt lautakunnan toimintakauden loppuun saakka. Työnvälityslautakunnan päätöksen mukaisesti siirrettiin niinikään nuoriso-osaston toimentaja neiti A. Ahovaara työvelvollisuusviraston palvelukseen joulukuun 1 p:n 1939 ja huhtikuun 15 p:n 1940 väliseksi ajaksi. Työvelvollisuusviraston vahtimestarina oli helmikuun 10 p:n ja maaliskuun 31 p:n 1940 välisenä aikana U. E. Ahovuori ja huhtikuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään 1940 V. V. Lahtinen. Toimistoapulaisena toimi kesäkuun 1 p:stä elokuun 17 p:ään 1940 neiti A. M. Nyström.

Kaupunginhallituksen päätettyä, että poikkeuksellisten olojen vallitessa kaupungin sekä vakinaisia että ylimääräisiä viranhaltijoita voidaan siirtää siksi ajaksi kun heitä ei tarvita varsinaisessa toimessaan muihin kaupungin virastoihin ja laitoksiin, joissa tarvitaan lisätyövoimaa, tämän vaikuttamatta heidän palkkaetuihinsa, siirrettiinkin työvelvollisuusviraston käytettäväksi työvoimaa eripituisiksi ajoiksi useista kaupungin virastoista. Kaupunginkansliasta siirrettiin kaksi virkailijaa, huoltovirastosta ja tilastotoimistosta kummastakin niinikään kaksi virkailijaa. Lautakunnan päätettyä helmikuun 8 p:stä 1940 alkaen luetteloida kaupungin miespuolisen työvoiman, viraston henkilökuntaa oli suuresti lisättävä, jonka johdosta virasto sai käytettäväkseen 46 suomenkielistä ja 17 ruotsinkielistä kansakoulunopettajaa sekä 18 lastentarhanopettajaa. Näistä useat jäivät lautakunnan alaisen työvelvollisuusviraston palvelukseen koko talveksi ja opettajat E. Häggman ja K. Mäkinen aina kesän alkuun saakka.

Työvelvollisuusmääräykset yksityisten yritysten palveluksessa oleville henkilöille. Heti sodan puhjettua marraskuun 30 p:nä 1939 alkoi työvelvollisuuslautakunnalle saapua ilmoituksia siitä, että Helsingin siviiliväestön evakuoinnin yhteydessä kaupungista oli poistunut ja oli edelleen poistumassa suuri määrä elintarvikeliikkeiden henkilökuntaa. Kun tästä oli seurauksena vakavia häiriöitä elintarvikkeiden jakelussa ja kun ilmiö oli yleinen kaikissa elintarvikeliikkeissä, lautakunta päätti joulukuun 3 p:nä 1939 sanomalehdissä ja yleisradiossa julkaistavalla yleisellä kuulutuksella kieltää elintarvikeliikkeiden henkilökuntaa poistumasta toimipaikoistaan. Hyvin pian osoittautui kuitenkin, ettei tämä toimenpide ollut riittävä. Myös puolustuslaitoksen töitä suorittavat teollisuusyritykset kärsivät samasta epävarmuudesta työvoimansa suhteen. Näin ollen oli ryhdyttävä soveltamaan työvelvollisuusasetuksen määräyksiä työvoiman pysyttämiseksi työpaikoilla. Mainitun asetuksen 10 §:n nojalla yksityiset työnantajat jättivät työvelvollisuuslautakunnalle hakemuksia nimeltä mainittujen työvelvollisten määräämisestä heidän silloiseen työhönsä. Arvosteltuaan kussakin tapauksessa anomusten aiheellisuutta lautakunta antoi myönteisissä tapauksissa kullekin työntekijälle erikseen työvelvollisuusmääräyksen.

Määräyksessä mainittu työkirja oli kansanhuoltoministeriön lokakuun 23 p:nä 1939 vahvistama ja valtion kustannuksella painattama työvelvollisuuslomake n:o 1.

Kun lautakunta kuitenkin katsoi asialliseksi, että työvelvollinen, kun hänet määrättiin toisen palvelukseen, heti sai lautakunnan päätöksen asianmukaisine valitusoikeuksineen, jotta hänellä olisi mahdollisuus viipymättä valittaa päätöksestä, lautakunta päätti samalla kuin se määräsi aikaisemmin mainitun jaoston ratkaisemaan nämä asiat, että kullekin työvelvolli-

selle oli työvelvollisuusmääräyksenä annettava asiaa koskeva pöytäkirjanote.

Tässä tarkoitettuja työvelvollisuusmääräyksiä yksityisen työnantajan palvelukseen annettiin ennen sodan päättymistä 964 miehelle ja 1,602 naiselle eli yhteensä 2,566 työvelvolliselle.

Siirtomääräykset. Jo ennen työvelvollisuuslautakunnan asettamista oli puolustusministeriön alainen linnoitustoimisto ryhtynyt tilaamaan Helsingistä työvoimaa työmaillensa. Kun työt suuressa määrin oli annettu yksityisten urakoitsijain suoritettaviksi, nämät urakoitsijaliikkeet myös suoraan huolehtivat työvoiman hankkimisesta Helsingissä olevien toimistojensa kautta. Huomattavin näistä urakoitsijoista oli Rakennusliike O. Wuorio. Lokakuussa 1939 mainittu linnoitusosasto kääntyi kansanhuoltoviranomaisten välityksellä työvoimatilauksellaan Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston puoleen, joka sen jälkeen säännöllisesti ja koko talvisodan ajan toimitti linnoitusosastolle ja sittemmin perustetulle linnoitustoimistolle vapaaehtoista työvoimaa. Työvoiman hankkimiseksi sekä edellä mainitut urakoitsijat että nimenomaan työnvälitystoimisto harjoittivat laajaa sanomalehti-ilmoittelua. Myös työvelvollisuuslautakunta pyrki säännöllisesti mahdollisuuksien mukaan täyttämään työvoiman tilaukset, tilausten laadusta huolimatta, vapaaehtoisella työvoimalla, siinä monissa tapauksissa onnistuenkin.

Vapaaehtoisella työvoimalla ei kauankaan voitu tyydyttää puolustuslaitoksen yhä kasvavaa työvoiman tarvetta. Jo tammikuun 8 p:nä 1940 työvelvollisuuslautakunnan oli annettava työvelvollisuusasetuksen edellyttämät siirtomääräykset 10 autonkuljettajalle.

Työvoiman tilaajana esiintyi, paitsi jälempänä selostetuissa sotatilalain nojalla tehdyissä työvoiman tilauksissa, kansanhuoltoministeriön työvoimatoimisto, jonka asiana työvelvollisuusasetuksen 6 §:n mukaan oli määrätä työvelvollisten siirtämisestä kansanhuoltopiirin alueelta toiselle. Kansanhuoltoministeriön työvoimatoimisto puolestaan sai vastaavat tilaukset puolustusministeriön linnoitusosastolta, jolle taasen työmaiden päälliköt ja urakoitsijat ilmoittivat työvoimantarpeensa.

Ensimmäiset siirtomääräykset annettiin kansanhuoltoministeriön hyväksymän ja painattaman työvelvollisuuslomakkeen n:o 2 mukaan.

Lautakunnan käsityksen mukaan tällainen siirtomääräys ei kuitenkaan ollut tarkoituksenmukainen, koska lautakunnan mielestä työvelvollisen oli myöskin silloin, kun hänet määrättiin siirtymään työhön toiselle paikkakunnalle, samalla tavoin kuin määrättäessä työhön omalle paikkakunnalle, heti saatava lautakunnan päätös asianmukaisine valitusosoituksineen. Kokouksessaan tammikuun 22 p:nä 1940 lautakunta vahvistikin otettavaksi käytäntöön laatimansa siirtomääräyksen.

Kun kysymyksessä oli suurten miesjoukkojen siirtäminen työmaille, joilla ei ollut edes tarvittavia työvälineitä saatikka sitten mahdollisuuksia toimittaa työntekijöille heidän tarvitsemiansa muita varusteita (kysymykseen tulivat m.m. ruokailuvälineet ja huopa, minkä lisäksi vaatetuksen tuli olla ulko-oleskeluun sopiva), viranomaiset olivat sopineet siitä, että työntekijät varustettaisiin kansanhuoltolautakunnan vartavasten tätä tarkoitusta varten perustetussa toimistossa. Kunnan tästä aiheutuvat menot oli laskulla perittävä asianomaisten tileistä työmaiden työpäälliköiden kautta. Tätä järjestelyä ei myöhemminkään, työvelvollisuuslautakunnan ryhdyttyä lähettämään työvelvollisuuslain mukaan työvoimaa, katsottu olevan syytä

muuttaa, ja niin ollen kansanhuoltolautakunnan varustustoimisto tuli koko sodan ajan toimimaan sekä työvelvollisten että vapaaehtoisesti linnoitustöihin lähtevien kokoontumis- ja varustelupaikkana. Tämän toimiston yhteyteen järjestettiin myös työvelvollisten lääkärintarkastus, jota helmikuun 21 p:stä huhtikuun 11 p:ään 1940 työvelvollisuuslautakunnan laskuun hoiti lääketieteenlisensiaatti A. Schwanck. Lääkärin vastaanotolle osoitettiin kaikki ne työvelvolliset, jotka väittivät sairauden perusteella olevansa sopimattomia lähetettäviksi linnoitustöihin. Tällaisia tapauksia oli kaikkiaan 791.

Tätä menettelyä linnoitustyömaille lähetettävien varustamisessa ja tarkastamisessa sovellettiin siis niin hyvin vapaaehtoisesta kuin työvelvollisuuslain mukaan lähetettävästä työvoimasta kysymyksen ollen, tekemättä liioin myöhemmin poikkeusta seuraavassa selostettuun, sotatilalain nojalla tilattuun työvoimaankaan nähden.

Työvoiman hankkiminen puolustuslaitoksen työmaille sotatilalain mukaan. Aikaisemmin mainitun 10 autonkuljettajan lisäksi työvelvollisuuslautakunta sai kansanhuoltoministeriön työvoimatoimistolta täytettäväkseen ainoastaan yhden suuremman 100 työvelvollisen siirtoa koskevan tilauksen, joka sekin peruutettiin heti, kun lautakunta oli tehnyt asiassa päätöksensä, koska ryhdyttiin noudattamaan uutta menettelyä työvoiman toimittamisessa puolustuslaitoksen alaisiin töihin.

Tammikuun 31 p:lle 1940 päivätyllä kiertokirjeellä päämaja ilmoitti, että puolustusvoimain töihin tarvittavan työvoiman, mikäli sitä ei ollut saatavissa vapaaehtoisen sopimuksen nojalla, hankkimista ja järjestelyä varten päämajaan oli perustettu työvoimatoimisto, johon mainittu työvoiman hankinta oli keskitetty. Työvoimatoimiston tehtävänä oli toimittaa sotatilasta annetun lain 14 ja 15 §:ssä säädetty työvoiman pakkotilaus, niin myös antaa työvoiman hankkimista ja työvoiman huoltoa koskevat tarkemmat määräykset.

Sotatilasta annetun lain 14 §:n 2 ja 3 momentin mukaan, sellaisina kuin nämä kohdat kuuluivat sotatilasta annetun lain muuttamisesta syyskuun 29 p:nä 1939 annetussa laissa, oli asianomaisella sotilaspäällystöllä, jos sota-aikana oli tilapäisesti rakennettava puolustuslaitteita, teitä tai siltoja taikka toimitettava jokin muu puolustuksen helpottamista tarkoittava työ tai kuljetus eikä tätä voitu kohtuuttomitta kustannuksitta tai vaikeuksitta tarpeellisen joutuisasti muutoin suorittaa, oikeus pakkotilauksella hankkia työntekijöitä, kuljetusvälineitä ja vetoeläimiä työn tai kuljetuksen suorittamista varten. Oikeus työntekijöiden hankkimiseen pakkotilauksella oli asianomaisilla sotilasviranomaisilla myös, milloin johonkin teollisuuslaitokseen tilapäisesti tarvittiin lisätyövoimaa puolustuslaitoksen sota- ja muiden tarviketilausten kiireellistä suorittamista varten.

Sotatilalain 15 §:n mukaan tilaus, josta 14 §:ssä säädettiin, oli tehtävä sen läänin maaherran välityksellä, josta tilaus puolustusministeriön määräyksen mukaan oli kokonaan tai osaksi täytettävä. Maaherran tuli jakaa tilaus niiden kuntien kesken, joista tilauksen harkittiin olevan täytettävä, sekä antaa kaupungissa maistraatille ja maalla kunnallislautakunnalle tarpeelliset määräykset asiasta. Tilauksen täyttämisvelvollisuuden jakaminen paikkakunnan väestön kesken oli asianomaisen maistraatin tai kunnallislautakunnan asiana, jonka oli jaosta ilmoitettava niille, joiden tuli täyttää tilaus, sillä tavoin kuin kunnallisten ilmoitusten tiedoksiantamisesta oli säädetty. Kunta vastasi siitä, että tilaus ajallansa ja asianmukaisesti täy-

tettiin. Milloin olosuhteet olivat sellaiset, että edellä säädettyä järjestystä ei käynyt noudattaminen, voitiin tilaus tehdä maistraatin tai kunnallislautakunnan puheenjohtajan välityksellä taikka, erittäin kiireellisissä tapauksissa, suoraan niiltä, joiden se oli täytettävä. Sellaisesta toimenpiteestä oli viipymättä ilmoitettava maaherralle, ja viimeksi mainituissa tapauksissa myöskin maistraatin tai kunnallislautakunnan puheenjohtajalle.

Velvollinen ottamaan osaa 14 §:n 2 ja 3 momentissa mainittuun tilapäiseen työhön oli sotatilalain 16 §:n mukaan jokainen Suomen kansalainen, joka ei kykenemättömyytensä vuoksi ruumiilliseen työhön tai muusta erittäin pakottavasta syystä ollut siitä estynyt. Työhön oli kuitenkin ensi sijassa kutsuttava sellaisia miespuolisia henkilöitä, jotka olivat täyttäneet kahdeksantoista vaan ei viittäkymmentäkahta vuotta, ja siihen oli, mikäli mahdollista, käytettävä vain sen kunnan, missä työ oli tehtävä, ja rajakuntain asukkaita. Ketään ei myöskään vastoin hänen tahtoaan ollut pidettävä työssä kauemmin kuin kaksitoista työpäivää. Erittäin pakottavista syistä voitiin kuitenkin mainittu työaika pidentää enintään kahdellatoista työpäivällä. Työhön kutsuttujen oli saavuttava työhön, mikäli mahdollista, mukanaan tarpeelliset työvälineet. Työvelvollisille oli varattava tilaisuus saada työpaikalla tai sen läheisyydessä ruokaa ja sopiva majoitus. Korvaus työstä ja matkasta työpaikalle ja sieltä takaisin oli maksettava valtion varoista (25 §).

Yllä mainitun päämajan kiertokirjeen mukaan voi työvoiman pakkotilauksen lääninhallitukselle tehdä ainoastaan päämajan työvoimatoimisto, jolle kaikkien sotilasviranomaisten ja puolustuslaitoksen työmaiden oli ilmoitettava tässä tarkoitetusta työvoiman tarpeesta. Päämajan työvoimatoimiston oli annettava tilaukset puhelimitse lääninhallitukselle, vahvistaen näin annetut tilaukset myöhemmin kirjallisesti. Lääninhallituksen asiaksi jäi sitten jakaa tilaukset läänin kuntien maistraateille ja nimismiehille.

Päämajan työvoimatoimiston päällikkö oli samalla kansanhuoltoministeriön virkamies ja oli tasavallan presidentin hänelle myöntämän valtuuden perusteella oikeutettu ratkaisemaan omalla vastullaan kansanhuoltoministeriön sijasta työvoiman siirtoa työvelvollisuuslain nojalla koskevat asiat, sikäli kuin ne koskivat työvelvollisten määräämistä tekemään maan puolustuksen etua välittömästi tai välillisesti tarkoittavaa työtä, työvelvollisten siirtämistä paikkakunnalta toiselle ja työstä vapauttamista. Kun sotatilasta annetun lain 14 ja 15 §:n nojalla pakkotilattujen työntekijäin työaika oli enintään 24 päivää, päämajan työvoimatoimiston päällikkö antoi äsken mainitussa ominaisuudessaan työntekijöiden siirtomääräyksen työvelvollisuuslain nojalla, jolloin työvelvollisten työaika määräytyi mainitun lain säännösten mukaan. Jotta tämä järjestely voitiin käytännössä hoitaa, tuli poliisipäälliköiden (maistraatin), mikäli eivät työvoimaa pakkotilatessaan jo olleet käyttäneet työvelvollisuuslautakunnan välitystä, lähettää työvelvollisuuslautakunnalle luettelo kulloinkin linnoitustyömaille lähettämistään työvelvollisista, jotta työvelvollisuuslautakunnalla olisi tiedossaan niiden työvelvollisten nimet, joille siirtomääräys oli kirjoitettava, kun päämajan työvoimatoimiston päällikkö oli antanut siitä asianmukaisen päätöksen.

Osoitettaessa työvelvollisia linnoitustyömaille oli kiertokirjeen mukaan otettava huomioon:

1) että yleisestä työvelvollisuudesta sodan aikana annetun lain 1 §:ssä säädetyt edellytykset olivat olemassa, jolloin erikoisesti oli varottava, ettei sairaita eikä työkyvyttömiä linnoitustyömaille lähetetty;

2) että nostoväen III luokkaan kuuluvista miehistä v. 1920 syntyneitä saatiin ottaa vasta, kun kutsunta oli toimitettu ja sikäli kuin heidät oli siinä vapautettu;

3) että puheena oleviin töihin ensi sijassa lähetettiin työttömyyskortistoissa olevia työttömiä taikka siirtoväkeen kuuluvia tai muita maatöihin pystyviä mieshenkilöitä, jotka tiettävästi eivät olleet pysyväisessä ansiotyössä tai maalle tärkeän elinkeinohaaran palveluksessa;

4) että, mikäli vakinaista ansiotyötä vailla olevien lisäksi työvelvollisia oli otettava myös muista väestöryhmistä, maalle tärkeiden kotimarkkina- ja vientiteollisuuslaitoksien palveluksessa olevien työntekijöitä ja halonhakkuutyömailla työskenteleviä miehiä otettiin vasta viime sijassa; sekä

5) että, talven polttopuun saannin turvaamista silmällä pitäen, työvelvollisia ensi sijassa otettiin kaupungeista ja kauppaloista sekä niistä maalaiskunnista, joista halkojen kuljetus markkinoille bensiinipulan takia oli vaikeata.

Työvelvollisille oli annettava aikaa kunnollisten varusteiden hankkimiseen, koska tähän työmaalle tulon jälkeen oli erittäin pienet mahdollisuudet. Jos työvelvollinen ei itse pystynyt varusteita hankkimaan, oli kunnan velvollisuus hankkia ne. Kunnalle tästä aiheutuvat kustannukset oli katsottava ennakkomaksuksi, jonka kunta sai periä työvelvolliselta takaisin työmaan päällikön välityksellä. Tätä varten oli kunnan laadittava ja työvoimatoimistolle lähetettävä nimismiehen ja lääninhallituksen välityksellä perimisluettelo, varustettuna nimismiehen merkinnällä siitä, mitä työvoimalähetystä asia koski. Työvoimatoimiston oli sitten lähetettävä luettelo työmaan päällikölle ja annettava määräys kulujen perimisestä ja kunnalle tilittämisestä.

Työvelvollisten kuljetus linnoitustyömaille oli tapahtuva valtion kustannuksella kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön v:n 1939 työttömyyskiertokirjeen n:o 9 mukaan. Maksuton kuljetus voi sen mukaisesti tapahtua kahdella tavalla, joko siten, että kunnat maksoivat työttömien matkakustannukset ennakkona perien kulut lääninhallituksen välityksellä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriöltä taikka niin, että joko huoltolautakunta tai työvelvollisuuslautakunta toimitti asianomaiselle rautatieasemalle luettelon työntekijöistä, jotka linnoitustyömaille lähetettiin, ja asema kirjoitti heille matkaliput (tai yhteisen matkalipun). Matkakustannuksiin, jotka kunta ennakolta maksoi, voitiin sisällyttää tarpeen mukaan myös yhden tai kahden päivän muonaraha 20 mk:n mukaan päivältä.

Työvelvollisten majoitus oli järjestettävä työmaan johdon taholta eikä siitä ollut perittävä korvausta. Kuitenkin tuli työvelvollisten, sen mukaan kuin tilausta annettaessa määrättiin, tuoda mukanaan peite ja tyyny ja eräissä tapauksissa patjapussi. Muonitus oli niinikään järjestettävä työmaan johdon taholta, mutta oli työvelvollisen se korvattava, yleensä 11—12 mk:n mukaan päivää kohden.

Työvelvollisille oli maksettava linnoitustyömailla valtion työmaita varten vahvistettujen normien mukaiset palkat, joiden suuruus riippui työpaikkakunnalla vallitsevasta palkkatasosta. Sekatyöntekijäin keskituntipalkan ilmoitettiin vaihtelevan 4: 50 mk:n ja 5: 50 mk:n välillä ja ammattimiesten 8 mk:n ja 10 mk:n välillä. Lisäksi oli maksettava ylityö- ja pyhätyökorotukset, työn yleensä ollessa tuntityötä.

Ennenkuin työvelvollisia lähetettiin linnoitustyömaalle sotatoimialueella, oli noudatettava seuraavaa: 1) kullakin työvelvollisella tuli olla poliisi-

viranomaisen antama valokuvalla varustettu henkilötodistus; 2) työvelvollisia ei saatu lähettää erillisinä, vaan oli heidät koottava komennuskunnaksi, jolla oli luotettava johtaja, mieluummin poliisikonstaapeli; ja 3) työjoukon matkalupatodistuksena oli päämajan määräyksen mukaisesti oleva lähetettävän poliisipäällikön komennuskunnan vastuunalaiselle johtajalle antama kirjallinen määräys, jossa oli mainittu johtajan ja kaikkien joukkoon kuuluvien miesten nimet.

Poliisipäällikön tuli hyvissä ajoin ennen työvelvollisten lähtöä toimittaa lääninhallitukselle tieto siitä, mistä kunnista työjoukkoon kuuluvat olivat, miltä asemalta, milloin ja mitä ratoja pitkin he matkustaisivat, sekä vastuunalaisen johtajan nimi, lääninhallituksen toimesta edelleen työvoimatoimistolle ilmoitettavaksi.

Kansanhuoltoministeriölle osoittamassaan maaliskuun 5 p:lle 1940 päivätyssä kirjelmässä päämajan työvoimatoimisto ilmoitti työvelvollisuuslautakuntien tietoon saatettavaksi, että mainitun työvoimatoimiston päällikkö oli tasavallan presidentin tammikuun 26 p:nä 1940 antaman valtuuden perusteella ja helpottaakseen työvelvollisuuslautakuntien työtä menetellyt siten, että oli työvelvollisuuslain perusteella antanut yleisen kuulutuksen, jolla puolustuslaitoksen työmailla työskentelevät henkilöt oli julistettu työvelvollisiksi. Ensimmäinen tällainen kuulutus annettiin tammikuun 30 p:nä 1940 ja toinen maaliskuun 5 p:nä 1940. Työntekijät, jotka viimeksi mainitun päivän jälkeen tilattaisiin puolustuslaitoksen työmaille, tultaisiin samassa järjestyksessä julistamaan työvelvollisiksi. Jotta työvelvollisuuslautakunnilla kuitenkin olisi tieto puolustuslaitoksen työmaille lähetetyistä miehistä, oli poliisipäälliköt velvoitettu lähettämään näille lautakunnille luettelot kulloinkin linnoitustyömaille lähettämistään työvelvollisista.

Helmikuun 16 p:nä 1940 annetulla asetuksella muutettiin työvelvollisuusasetuksen 16 § siten, että työkirjaa ei enää ollut tarvis antaa sellaiseen valtion työhön määrätylle työvelvolliselle, jota valtion viranomainen tai valtion palveluksessa oleva henkilö välittömästi johti.

Yhteistyö maistraatin ja poliisilaitoksen kanssa. Yllä selostetun järjestelmän mukaan työvelvollisuuslautakunnan ainoa tehtävä työvoiman toimittamisessa puolustuslaitoksen alaisiin töihin olisi ollut luettelon pitäminen maistraatin ja poliisipäällikön näihin töihin lähettämistä työvelvollisista maistraatin antamien ilmoitusten mukaan. Kun maistraatilla ei kuitenkaan ollut mitään tietoa käytettävissä olevasta työvoimasta, asia järjestettiin käytännössä seuraavasti:

Työvelvollisuusviraston tuli luetteloida kaupungissa oleva työvelvollisuuslain alainen miespuolinen työvoima ja hoitaa tästä luetteloinnista aiheutuvat tehtävät.

Maistraatin — lääninhallituksen kautta — saamien työvoimatilausten mukaan työvelvollisuusviraston oli annettava maistraatin nimissä ja sotatilalain perusteella työvelvollisille kutsut ilmoittautumaan kansanhuoltolautakunnan varustuskansliaan. Näin annetuista kutsuista oli samanaikaisesti tehtävä ilmoitus maistraatille. Poliisilaitoksen tuli jakaa kutsut.

Kansanhuoltolautakunnan varustuskansliassa oli koottava työvelvolliset ryhmiin. Poliisilaitoksen oli huolehdittava työvelvollisten siirtämisestä työmaille ryhmissä, johtajina poliisikonstaapeli. Näille ryhmille poliisilaitoksen tuli hankkia tarpeelliset litterat, matkustusluvat y.m. suojeluskuntapiiristä.

Työvelvollisuusviraston lähettämät kutsut annettiin kahtena kappalee-

na. Toiseen kappaleeseen, joka palautettiin työvelvollisuusvirastolle, merkitsi työvelvollinen vastaanottotodistuksen.

Kokouksessaan helmikuun 16 p:nä 1940 työvelvollisuuslautakunta päätti, että työhön lähettämistä varten oli maistraatille siitä lähtien tehtävä ilmoitus kaikista vakinaista työtä vailla olevista henkilöistä. Jo helmikuun 28 p:nä 1940 pitämässään kokouksessa lautakunta totesi, että päämajan työvoimatoimiston antamat työvoimatilaukset olivat usein niin kiireellisiä, että niiden täyttämistä ei voitu viivyttää siirtämällä ne lautakunnan tai jaoston käsiteltäväksi, minkä vuoksi lautakunta päätti antaa viraston johdolle valtuuden pakoittavan kiireellisissä tapauksissa ratkaista myös työssä olevien työvelvollisten lähettämistä koskevat asiat. Ratkaisusta ja toimenpiteistä oli ilmoitettava lautakunnan tai jaoston seuraavassa kokouksessa. Laajat periaatteelliset kysymykset jäivät kuitenkin lautakunnan tai jaoston ratkaistaviksi.

Yllä selostetun järjestelmän mukaan työvelvollisuusvirasto antoi kutsut n. 2,000 työvelvolliselle. Kansanhuoltolautakunnan varustustoimistosta annettiin yhteensä 1,977 henkilölle varusteet 750,792: 50 mk:n arvosta. Näistä varustetuista oli osa vapaaehtoisesti lähteneitä. Työvelvollisuuslautakunnan laskuun toimitettiin 791 lääkärintarkastusta. Näitten lääkärintarkastusten perusteella lääkäri vapautti suurehkon joukon kutsutuista.

Vapautuksen saattoivat myös lautakunnan päätöksen mukaisesti myöntää toimistonjohtaja Seppälä ja lautakunnan sihteeri Mattlar yhteisen harkintansa perusteella.

Kutsujen toimittaminen loppui heti rauhan tultua. Viimeinen maistraatille lähetetty luettelo on päivätty maaliskuun 13 p:lle 1940.

Maininnan ansaitsee tässä yhteydessä, että työvelvollisuusvirasto, täyttääkseen ammattimiehiä koskevat työvoimatilaukset, kävi lukuisia neuvotteluja yksityisten yritysten, varsinkin rakennustoimistojen kanssa töiden keskeyttämisestä tai supistamisesta ja työvoiman siirtämisestä puolustuslaitoksen työmaille. Melkoiset määrät ammattimiehiä saatiin toimitetuksi juuri näiden neuvottelujen nojalla. Myös huomattava joukko kaupungin rakennustoimiston työmiehiä siirrettiin puolustuslaitoksen töihin.

Työvelvollisten luettelointi. Työvelvollisuusasetuksen 8 §:n 8 momentin mukaan työvelvollisuuslautakunnan tuli pitää kunnassa olevista työvelvollisista luetteloa. Koska eri työvelvollisuuslautakuntien puolesta oli tiedusteltu, millaista luetteloa tämän säännöksen mukaan oli pidettävä ja oliko sitä varten olemassa erikoinen mallilomake, kansanhuoltoministeriön työvoimatoimisto lokakuun 31 p:lle 1939 päivätyllä kiertokirjeellä ilmoitti, ettei mitään mallia ollut, vaan voivat työvelvollisuuslautakunnat pitää sellaista luetteloa, josta selviävät ne asiat, jotka ovat mainitut kansanhuoltoministeriön vahvistamassa siirtomääräyksessä. Kiertokirjeessä sanottiin edelleen, että luetteloa tuskin voi tehdä etukäteen valmiiksi, vaan saa se muodostua sitä mukaa kuin työvelvollisia tarvitaan. Lautakunta päättikin tämän mukaisesti kokouksessaan joulukuun 5 p:nä 1939 lykätä työvelvollisten rekisteröimisen tuonnemmaksi lähinnä siitä syystä, että jatkuvasti kutsuttiin yhä uusia ikäluokkia armeijan palvelukseen, minkä johdosta tänä ajankohtana laadittu luettelo hyvin pian olisi ollut käyttökelvoton.

Ilmoittamatta etukäteen työvelvollisuuslautakunnalle asiasta kansanhuoltoministeriön työvoimatoimisto kuitenkin julkaisi joulukuun 18 p:nä 1939 kuulutuksen, jolla asianomaiselle työvelvollisuuslautakunnalle velvoitettiin ilmoittautumaan kaikki sellaiset ammattiajokortin omaavat hen-

kilöt, jotka eivät olleet armeijan, suojeluskuntien tai Lotta Svärd järjestön palveluksessa.

Työvelvollisuuslautakunnan tuli lähettää näin syntyneet luettelot kansanhuoltoministeriön työvoimatoimistoon.

Tämän tiedoituksen johdosta ilmoittautui lautakunnan kortistoon 2,343 autonkuljettajaa. Luettelo näistä autonkuljettajista lähetettiin määräysten mukaan kansanhuoltoministeriön työvoimatoimistolle. Autonkuljettajista laadittu kortisto osoittautui käytännössä kuitenkin hyödyttömäksi, koska se jo hyvin lyhyen ajan kuluttua oli kutsuntojen ja muuttojen johdosta vanhentunut.

Kun puolustuslaitoksen työvoiman tarvetta ei voitu tyydyttää vapaaehtoisella työvoimalla, päätettiin kansanhuoltoministeriön työvoimatoimiston toimistopäällikön kehoituksesta ryhtyä miespuolisten rakennustyöntekijäin, sekatyöntekijäin ja työttöminä tai muuten joutilaina olevien 18—60 vuotiaitten miesten luetteloimiseen. Työvoimatoimiston päällikön ehdotuksen mukaan oli luetteloinnin suoritettava kaupungin väestönsuojelujärjestön avulla, jonka alaisten työryhmien johtajien tuli täyttää kysymykseen tulevat henkilökortit. Väestönsuojelupäällikkö ilmoitti asiassa käytyjen neuvottelujen jälkeen voivansa suorittaa tehtävän järjestönsä avulla kolmessa päivässä.

Luettelointi päätettiin niin ollen järjestää siten, että tarkoitusta varten painetut kortit ja niiden täyttämisohjeet jaettiin väestönsuojelukeskuksen kautta väestönsuojelulohkoille, joiden esimiesten tuli valvoa, että luettelointi suoritettiin joka talossa.

Tämä menettely osoittautui kuitenkin epäonnistuneeksi. Huolimatta nimittäin siitä, että kortteja seuranneet ohjeet olivat seikkaperäisiä, kortteja ei kuitenkaan täytetty kunnollisesti. Kortteja laadittiin sitä paitsi muistakin kuin tarkoitetuista henkilöistä, jopa otettiin mukaan henkilöitä, jotka olivat asepalveluksessa j.n.e. Kortistoa käytettäessä osoittautuikin, että ainoastaan murto-osa kortistoon merkityistä henkilöistä voitiin toimittaa puolustuslaitoksen töihin. Näin syntynyt kortisto käsitti n. 8,000 korttia.

Lautakunnan oli näin ollen pakko todeta, että se ei pystynyt oikeudenmukaisesti täyttämään tilauksia, jotka koskivat työvoiman siirtämistä kaupungin ulkopuolelle, laatimatta yleistä kortistoa kaupungissa olevasta miespuolisesta työvoimasta. Tämän johdosta lautakunta helmikuun 1 p:nä 1940 pitämässään kokouksessa päätti ryhtyä miespuolisen työvoiman yleiseen luetteloimiseen. Kun työvelvollisuusasetuksen 8 §:n 2 momentin mukaan valtion tai kunnan virassa tai toimessa oleva ilman työvelvollisuuslautakunnan toimenpidettäkin voitiin määrätä asetuksessa tarkoitettuun työhön ja kun oli ilmeistä, ettei työvelvollisuuslautakunta voisi määrätä muuhun työhön puolustuslaitoksen hyväksi työskentelevien teollisuuslaitosten ja yritysten palveluksessa olevia henkilöitä, joista suuri osa työnsä takia oli vapautettu asepalveluksen suorittamisesta, lautakunta pyysi kansanhuoltoministeriön työvoimatoimistolta valtuutta saada jättää nämä ryhmät työvelvollisten yleisen luetteloimisen ulkopuolelle. Tähän esitykseen työvoimatoimisto suostuikin, kuitenkin siten, että kyseisten teollisuuslaitosten johdolle oli etukäteen ilmoitettava, että kuulutettu ilmoittautumisvelvollisuus ei koskenut asianomaisen laitoksen työvoimaa, jolle, kullekin työntekijälle erikseen, oli annettava ministeriön kustannuksella painettava todistus siitä, että hän oli kyseisessä työssä ollessaan vapautettu ilmoittautumasta työvelvollisuuslautakunnalle.

Lautakunnan päätöstä vastaava määräys julkaistiin sanomalehdissä.

Kortistoon ilmoittautuneille annettiin ilmoittautumisesta todistus, jossa samalla velvoitettiin viipymättä ilmoittamaan lautakunnalle mahdollisesta työpaikan saannista, menetyksestä tai vaihdosta samoin kuin osoitteen muutoksesta. Helsingin teollisuuspiirin alaisten teollisuusyritysten henkilökunnalle annettiin, sen mukaan kuin tehtaat, siihen kehoitettuina, esittivät anomuksensa työvoiman vapauttamisesta ilmoittautumisvelvollisuudesta, edellä mainittu todistus. Määräajan kuluessa työvelvollisuuslautakunnalle ilmoittautui 18,951 työvelvollista. Myöhemmin ilmoittautuneet mukaan luettuina kortisto käsitti 26,573 henkilöä.

Kokouksessaan helmikuun 28 p:nä 1940 lautakunta päätti julkaista lehdissä vielä uuden kuulutuksen työvelvollisten ilmoittautumisvelvollisuudesta lautakunnalle, koska edellisen ilmoittautumistilaisuuden jälkeen oli saapunut uutta väkeä kaupunkiin. Samalla päätettiin kääntyä järjestysviranomaisten puoleen pyynnöllä, että ilmoittautumismääräyksen noudattaminen todettaisiin riittävän tiheillä tarkastuksilla julkisissa tilaisuuksissa, suojahuoneissa, tupakkajonoissa, yömajoissa sekä muissa mahdollisesti kysymykseen tulevissa paikoissa ja tilanteissa, m.m. nimenomaan aina henkilöllisyystodistusten tarkastamisen yhteydessä. Lisäksi päätettiin pyytää, että järjestysviranomaiset ottaisivat huostaansa sellaiset henkilöt, jotka olivat lyöneet laimin ilmoittautumisvelvollisuutensa tai velvollisuutensa tiedoittaa lautakunnalle työsuhteensa päättymisen.

Palkkaennakon maksaminen linnoitustöistä palanneille työvelvollisille. Rauhansopimuksen johdosta tapahtuneen luovutettavan alueen äkillisen tyhjentämisen vuoksi joutui suuri määrä työvelvollisia poistetuiksi työmailta ilman lopputiliä tai työpäällikön todistusta suoritetusta työstä. Osa näistä oli sellaisia, jotka eivät edes olleet ehtineet aloittaa työtään, kun taasen toiset olivat olleet aivan lyhyen ajan työpaikallaan. Monet näistä puolustuslaitoksen linnoitustyömailta suurella kiireellä poistuneista henkilöistä olivat niin heikossa taloudellisessa asemassa, etteivät voineet odottaa valtion toimesta tapahtuvaa tilimaksua palkkalistojen ja työtuntiluetteloiden saavuttua työpäälliköiltä valtion viranomaisille Helsinkiin. Useissa tapauksissa muodostuikin kääntyminen huoltoviraston avustuskanslioiden puoleen ainoaksi mahdollisuudeksi selviytyä hädästä, varsinkin kun melkoiset määrät näitä työvelvollisia saapui Helsinkiin juuri pääsiäispyhien edellä.

Työvelvollisuusasetuksen 17 §:n 3 momentin mukaan työvelvollinen, jolle tulevaa palkkaa ei oltu maksettu viimeistään kuuden päivän kuluessa palkanmaksupäivästä lukien, oli esittämällä selvityksen suorittamastaan työstä ja maksamatta jääneestä palkasta oikeutettu saamaan lain mukaisen palkan työvelvollisuuslautakunnalta. Toisaalta asetus sääti lautakunnalle takeet täyden korvauksen saamisesta näin maksamastaan palkasta.

Vaikka linnoitustyömailta palanneet miehet eivät ainoassakaan tapauksessa erikoislaatuisen työstälähdön johdosta voineet esittää selvitystä suoritetusta työstä ja maksamatta jääneestä palkasta, työvelvollisuusvirasto kuitenkin katsoi velvollisuudekseen ryhtyä toimenpiteisiin kysymyksessä olevien miesten auttamiseksi, jotta vältyttäisiin hankauksista ja ikävistä ristiriidoista.

Viraston selostettua tilanteen vakavuuden päämajan työvoimatoimistolle, päämajan työvoimatoimisto kehoitti työvelvollisuusvirastoa maksamaan ennakkona osan linnoitustöistä kaupunkiin palautettujen työvelvollisten sisällä olevasta palkasta. Kehoituksensa päämajan työvoimatoimis-

to vahvisti maaliskuun 21 p:lle 1940 päivätyllä kirjelmällään n:o 629, jossa työvelvollisuuslautakuntaa kehoitettiin oman varovaisen harkintansa perusteella maksamaan linnoitustöistä palanneille miehille palkkaennakkoa, vaikka työvelvollisuusasetuksen 17 §:n edellytyksiä ei ole.

Saatuaan maaliskuun 20 p:nä 1940 tekemänsä esityksen johdosta kaupunginhallituksen suostumuksen palkkaennakkojen maksamiseen, työvelvollisuusvirasto huhtikuun 2 p:ään 1940 mennessä maksoi 118 tapauksessa tällaisia ennakkoja yhteensä 19,904 mk, mistä eri luetteloilla tehtiin ilmoitus päämajan työvoimatoimistolle korvauksen saamista varten.

Kysymyksessä olevaa korvausta päämajan työvoimatoimisto ei kuitenkaan suostunut maksamaan, vaan ilmoitti huhtikuun 4 p:lle 1940 päivätyllä kirjeellä, että työvelvollisille annetut ennakot oli perittävä sitten, kun eri työmailta oli saatu paikallislisälomakkeet. Huhtikuun 6 p:lle 1940 päivätyllä kirjeellä työvoimatoimisto ilmoitti tarkoittaneensa, että ennakot oli perittävä palkkapusseista, jotka työmaiden toimesta oli toimitettava työvelvollisuuslautakunnille.

Maaliskuun 29 p:nä 1940 oli ennakkoja vielä maksettaessa saapunut päämajan työvoimatoimiston maaliskuun 15 p:lle 1940 päivätty kiertokirje, jossa määrättiin, että linnoitustyömaiden kaikki maksamatta jääneet palkat oli suoritettava asianomaisille työvelvollisuuslautakuntien välityksellä.

Kiertokirje merkitsi sen pohjan huomattavaa laajenemista, josta oli sovittu päämajan työvoimatoimiston kanssa, ennenkuin ryhdyttiin suorittamaan tässä tarkoitettuja palkkaennakkoja. Toimenpide ei myöskään enää antanut takeita maksettujen ennakkojen korvaamisesta, koska, niinkuin jo mainittiin, osa näistä kotiinpalanneista miehistä, kuten sittemmin osoittautui, oli ollut niin lyhyen ajan työssä, ettei työstä maksettava palkka riittänyt korvaamaan työvelvollisuusviraston maksamaa ennakkoa, kun työmaalla jo oli pidätetty korvaus annetusta muonasta ja kansanhuoltolautakunnan varustustoimiston antamista varusteista; eipä edes näihin kertynyt vähäinen palkka kaikissa tapauksissa ollut riittänyt. Myös ilmeni, että osa kotiinpalanneista miehistä ei ollut minkään työmaan palkkalistassa.

Näin ollen työvelvollisuusviraston oli koetettava saada valtion viranomaisilta se osa korvauksesta, jota ei voitu pidättää mainituista tilipusseista. Tässä mielessä työvelvollisuuslautakunta kääntyi toukokuun 9 p:lle 1940 päivätyllä kirjelmällä Myllykoskelle perustetun puolustuslaitoksen linnoitustoimiston puoleen. Selostettuaan asian kulun työvelvollisuuslautakunta huomautti, ettei voinut olla kysymystäkään siitä, että Helsingin kaupungin olisi ollut katsottava omaksi vahingokseen syntyneet vajaukset ja pyysi, että linnoitustoimisto, varsinkin siihen nähden, että päämajan työvoimatoimisto oli sillä välin ilmoittanut lopettavansa toimintansa, ryhtyisi toimenpiteisiin Helsingin kaupungin saatavan maksamiseksi. Toukokuun 20 p:lle 1940 päivätyllä kirjelmällä linnoitustoimisto kuitenkin ilmoitti, ettei se voinut suorittaa mainittuja vajauksia, ja kehoitti työvelvollisuuslautakuntaa kääntymään puolustusministeriön puoleen; mutta puolustusministeriölle osoittamaansa toukokuun 31 p:lle 1940 päivättyyn kirjelmään työvelvollisuuslautakunta sai niinikään kielteisen vastauksen. III armeijakunnan esikunta, jolle kirjelmä oli siirretty puolustusministeriöstä, ilmoitti kesäkuun 20 p:nä 1940, että tilien pienuus johtui pääasiassa siitä, että työntekijät olivat saaneet varusteita, joiden arvo oli vähennetty heidän palkoistaan, mutta että työvelvollisuuslautakunnan saatava voitiin pidättää paikallislisistä, jollaisiin työntekijät saattoivat olla oikeutettuja.

Sittemmin perustetulle sodanaikaisten linnoitustöiden selvittelytoimistolle joulukuun 23 p:nä 1940 tehtyyn anomukseen saatiin lopulta, pitkän odotuksen jälkeen, myönteinen vastaus ja toukokuun 7 p:nä 1941 suoritettiin vihdoinkin valtion varoista kaupungille jäljellä oleva vajaus 7,685: 25 mk.

Linnoitustyömaiden palkkojen suorittaminen työvelvollisuusviraston välityksellä. Kuten jo edellä mainittiin, antoi päämajan työvoimatoimisto maaliskuun 15 p:lle 1940 päivätyllä kiertokirjeellään n:o 451 työvelvollisuuslautakuntien tehtäväksi välittää linnoitustyömaiden maksamatta olevat työpalkat työvelvollisille.

Kiertokirjeen mukaan oli työvelvollisuuslautakunnan lähetettävä työvelvollisten esittämien kertomusten mukaan laaditut laskut päämajan työvoimatoimistolle edelleen toimitettaviksi työmaille, joiden oli lähetettävä palkkasaatavat työvelvollisuuslautakunnalle asianomaisille jaettaviksi.

Edellä on jo mainittu, että rauhansopimuksen takia oli osa puolustuslaitoksen linnoitustyömaille lähetetyistä työntekijöistä palautettu kotiseudulleen, ennenkuin he olivat ehtineet aloittaa työnsä. Useat näistä olivat silloisten olosuhteiden takia joutuneet turhaan odottamaan työtä monta päivää, saamatta mitään muuta korvausta kuin 20 mk päivältä, joka kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirjeen n:o 9 v:lta 1939 mukaan saatiin sisällyttää matkakustannuksiin ja jonka Helsingissä suoritti työmaille lähteville kansanhuoltolautakunnan varustustoimisto. Näissä tapauksissa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö määräsi maksettavaksi työttömyysvaroista mainitun muonarahan 20 mk kultakin matkapäivältä työmaalle ja työmaalta takaisin sekä matkapäivien välisiltä odotuspäiviltä 40 mk päivältä. Matkapäiviksi oli katsottava enintään 2 päivää menomatkalla ja enintään 2 päivää paluumatkalla sekä niiden väliset päivät odotuspäiviksi. Nämäkin maksut määrättiin kunnat maksamaan ja perimään lääninhallitukselta, jonka tuli suorittaa ne työttömyysmäärärahoista.

Jo helmikuun 15 p:nä 1940 kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli, siihen nähden, että asutuskeskuksista lähetetyt työvelvolliset joutuivat linnoitustyömailla saamaan kotipaikkakuntansa palkkatasoa huomattavasti alemmat palkat, v:n 1940 kiertokirjeellä n:o 2 määrännyt, että valtio korvaa kunnille työttömyysvaroista 75 % ja poikkeustapauksissa kokonaan ne paikallislisät, jotka kunnat maksavat sellaisille työttömyys- tai työvelvollisuusviranomaisten valtion työmaille lähettämille työntekijöille, jotka huoltavat läheisiä omaisiaan. Sanottua paikallislisää oli maksettava silloin kun työpaikkakunnalla normaalituntipalkka oli pienempi kuin vastaavanlaisessa työssä siinä kunnassa, josta työntekijät oli lähetetty, ollen paikallislisän suuruus näiden palkkojen välinen erotus. Kiertokirje takasi korkeamman palkan ainoastaan huoltovelvollisille. Jos lisäksi, niin kuin valitettavan usein tapahtui, ammattimiehiä oli käytetty sekatyömiehinä, nämä huoltovelvolliset ammattimiehet saivat työmaalla sekatyömiehen palkan ja paikallislisänkin ainoastaan sekatyömiehen palkan mukaisesti.

Selostettujen määräysten ja kiertokirjeiden mukaan linnoitustöistä palanneiden työvelvollisten palkansaanti oli varsin mutkikas. Elleivät nämä olleet saaneet palkkaa suoritetusta työstään, heidän oli käännyttävä työvelvollisuusviraston puoleen, joka kuulustelujen perusteella kirjoitti saatavista laskut ja lähetti ne päämajan työvoimatoimistolle, mistä ne toimitettiin eri työmaille laskuissa olevien tietojen perusteella. Jos työvelvollinen lisäksi oli joutunut odottamaan työtä tai jos hänen saatavansa perustui

yksinomaan tällaiseen työn odottamiseen, oli kirjoitettava eri lasku lääninhallitukselle. Paikallislisästä taas oli tehtävä anomus huoltoviraston työttömyyshuoltokansliaan, joka toimitti asianmukaiset tutkimukset ja, saatuaan valtiolta tarpeelliset varat, suoritti ne paikallislisinä.

Sen mukaan kuin, usein hyvinkin pitkien aikojen kuluttua, työmailta saapui palkkasuoritukset milloin tilipusseissa, milloin — suurina yhteissuorituksina — shekkeinä, oli näin saaduista rahoista pidätettävä, sikäli kuin varat riittivät, kansanhuoltolautakunnan saatavat, jotka perustuivat varustoimiston vaatetusavustuksiin, joita työmaat vastoin tehtyjä sopimuksia eivät läheskään kaikissa tapauksissa olleet pidättäneet ja tilittäneet suoraan kansanhuoltolautakunnalle.

Vielä vaikeammaksi kävi tilanne, kun päämajan työvoimatoimisto huhtikuun 11 p:lle 1940 päivätyllä kiertokirjeellä ilmoitti, että, sitten kun työvelvollisuuslain perusteella puolustusvoimien linnoitus-, lentokenttä- y.m. töihin määrätyt työvelvolliset oli päätetty kotiuttaa, päämajan työvoimatoimisto oli käynyt tarpeettomaksi, joten sen toiminta oli lopetettu. Näin ollen työvoimatoimisto ei enää ottanut välittääkseen palkankorvaushakemusta, vaan oli antanut työmaiden päälliköille yleisen kehoituksen lähettää maksamatta olevat palkkasaatavat kuntien työvelvollisuuslautakunnille. Ennakolta annettuja varusteita koskevissa asioissa kunnat saivat — mikäli halusivat valtion toimenpiteitä — kääntyä puolustusministeriön teknillisen osaston puoleen.

Koska oli varsin ilmeistä, että linnoitustyömailla olleiden työvelvollisten palkansaanti näin ollen entisestäänkin vaarantuisi — olivathan työmaat toisinaan täysin tietämättömät siitä, mistä kunnasta työvelvolliset olivat tulleet, minkä lisäksi lähetettävä kunta hyvinkin usein oli toinen kuin kotikunta — työvelvollisuuslautakunta päätti anoa, että kaupunginhallitus tekisi valtioneuvostolle esityksen erikoisen toimiston perustamisesta valtioneuvoston toimenpiteestä sitä varten, että työvelvollisten selvittämättä olevat ja sekaisin menneet saatavat työpalkoista, päivärahoista j.n.e. selvitettäisiin ja hoidettaisiin loppuun.

Näin perustettavaksi ehdotettu toimisto aloittikin toimintansa syyskesällä 1940 sodanaikaisten linnoitustyömaiden selvittelytoimiston nimellä.

Ennenkuin työvelvollisuuslautakunnan esitys erikoisen valtion selvitystoimiston perustamisesta oli ehtinyt johtaa tulokseen, työvelvollisuusvirasto sai neuvottelujen jälkeen luvan lähettää työvelvollisten palkkasaatavia koskevat anomukset puolustuslaitoksen linnoitustoimistolle, joka huolehti niiden toimittamisesta kulloinkin kysymykseen tuleville työmaille ja antoi työmaiden päälliköille määräyksen suorittaa korvauksen kysymykseen tulleista matka- ja odotuspäivistä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön v:n 1939 kiertokirjeen n:o 9 mukaan. Kaikkiaan virasto lähetti päämajan työvoimatoimistolle 289 palkkasaatavaa koskevaa laskua. Kun näitten laskujen johdosta ei ehditty saada lainkaan korvauksia, ennenkuin päämajan työvoimatoimisto lopetti toimintansa, lähetettiin myöhemmin jäljennökset vielä selvittämättömistä laskuista myöskin linnoitustoimistolle. Yhteensä lähetettiin linnoitustoimistolle 540 laskua.

Esitettyjen laskujen johdosta työvelvollisuusvirastolle saapui kevään ja kesän kuluessa 614 henkilölle maksettavaksi 187,517: 25 mk. Palkkaennakkojen korvaus huomioonotettuna, lautakunnan tilille A. XXI. 108 maksettiin kaikkiaan 195,026: 50 mk. Tästä summasta suoritettiin kansan-

huoltolautakunnalle sen esittämien vaatimusten mukaan 61,122: 50 mk ja huoltolautakunnalle 479: 50 mk.

Sodanaikaisten linnoitustöiden selvittelytoimiston tultua perustetuksi, voitiin työvelvollisuusviraston työt lopettaa. Palkkatilille jääneestä määrästä annettiin virastolle ilmoitettujen nimien mukaiset maksumääräykset.

Lautakunnan kokoukset. Työvelvollisuuslautakunta kokoontui kertomusaikana 18 kertaa, käsitellen yhteensä 277 asiaa. Sen lisäksi, mitä jo aikaisemmin on selostettu, mainittakoon lautakunnan käsittelemistä asioista seuraavaa.

Joulukuun 5 p:nä 1939 pidetyssä kokouksessa esitettiin lautakunnalle tiedoksi Suomen vaatetustyöläisten liiton työnvälitystoimistolle osoittama marraskuun 3 p:lle 1939 päivätty kirje, jossa liitto kiinnitti viranomaisten huomion siihen, että samoihin aikoihin kuin muutamat vaatetusliikkeet puolustuslaitoksen tilausten johdosta sovelsivat 8-tunnin työaikalaista annetun poikkeuslain määräyksiä, useat liikkeet olivat työnpuutteen takia joutuneet sulkemaan työhuoneensa, minkä johdosta 510 vaatetustyöntekijää oli joutunut kärsimään työttömyyttä. Samassa kokouksessa lautakunnalle ilmoitettiin, että työnvälitystoimisto ja huoltoviraston työttömyyshuoltokanslia olivat suostuneet jatkuvasti antamaan raportteja lautakunnalle heidän kirjoissaan olevista työnhakijoista sekä että Helsingin teollisuuspiirin esikunta oli antanut lautakunnalle luvan käyttää hyväkseen teollisuuspiirin hallussa olevia luetteloita teollisuusyrityksistä ja näiden palveluksessa olevista henkilöistä.

Lautakunnan kokouksessa tammikuun 8 p:nä 1940 ilmoitettiin, että kaupungin rakennustoimiston kanssa oli tehty sopimus, jonka mukaan rakennustoimisto lupautui asettamaan työntekijöitään käytettäviksi tapauksissa, joissa kiireellisesti tarvittiin työntekijöitä lähinnä kaupungissa suoritettavia puolustuslaitoksen töitä varten. Tämän sopimuksen mukaisesti Helsingin komendanttivirasto lukuisissa tapauksissa joutui turvautumaan rakennustoimiston apuun. Samassa kokouksessa käsiteltiin Uudenmaan läänin kansanhuoltopiirin joulukuun 29 p:lle 1939 päivätty kiertokirje n:o 17, jossa kansanhuoltopiiri pyysi työvelvollisuuslautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin elintarviketeollisuuden, vientiteollisuuden ja elintarpeiden jakelun palveluksessa olevien, nostoväkeen kuuluvien toimihenkilöiden ja erikoisammattimiesten esittämiseksi varattaviksi vakinaisiin tehtäviinsä kansanhuoltopiirin välityksellä. Kokouksessa todettiin, että kansanhuoltolautakunta jo ennen työvelvollisuuslautakunnan asettamista oli antanut tarpeen mukaan lausunnot tapauksista, joissa esitettiin työntekijä vapautettavaksi asepalveluksesta. Lautakunta päätti tämän johdosta ilmoittaa kansanhuoltopiirille, ettei se katsonut olevan aihetta muuttaa siihen asti vallinnutta käytäntöä. Myöhemmin osoittautui, ettei nostoväkeen kuuluvia voitukaan esittää varattaviksi siviilitöihinsä, ennenkuin vasta kutsuntatilaisuudessa. Samassa kokouksessa esitettiin Uudenmaan läänin kansanhuoltopiirin ehdotus, että työvelvollisuuslautakunta ryhtyisi toimenpiteisiin villakudinlumppujen ja räätälintilkkujen keräyksen järjestämiseksi kunnassa. Lautakunta päätti ilmoittaa, että se katsoi tehtävän lankeavan kokonaan toimintapiirinsä ulkopuolelle.

Helmikuun 28 p:nä 1940 lautakunta käsitteli kysymyksen ulkomaalaisten ja Nansen-passilla varustettujen henkilöiden lähettämisestä puolustuslaitoksen töihin. Lautakunta päätti tehdä valtiolliselle poliisille ja päämajan työvoimatoimistolle esityksen, että ulkomaiden alamaisia, Nansen-passilai-

sia sekä valtiollisista rikoksista rangaistuja oman maan kansalaisia ei jätettäisi työvelvollisuuden ulkopuolelle työvoimatoimiston alaisissa töissä, koska lautakunnan käsityksen mukaan epäluotettavienkin ainesten hyväksikäyttö samoin kuin mahdollinen vartiointi olisi huomattavasti helpompaa juuri työvoimatoimiston työmailla, kuin esim. pääkaupungissa.

Kokouksessa maaliskuun 7 p:nä 1940 lautakunnalle esitettiin kansanhuoltoministeriön kansanhuoltolautakunnille osoittama helmikuun 22 p:lle 1940 päivätty kiertokirje n:o 74, jossa ilmoitettiin, että nostoväen II luokkaan kuuluvien henkilöiden vapauttamista koskevat lausunnot oli annettava kutsuntatilaisuudessa suullisesti, minkä takia kansanhuoltolautakunnan valtuuttaman henkilön tuli olla mukana kutsuntatilaisuuksissa. Samassa kokouksessa päätettiin ilmoittaa poliisiviranomaisille syytteeseen panoa varten ne rikkomukset työvelvollisuuslakia vastaan, jotka viraston johto harkitsi tahallisiksi.

Huhtikuun 3 p:nä 1940 pidetyssä kokouksessa esitettiin kansanhuoltoministeriön maaliskuun 8 p:lle 1940 päivätty kiertokirje n:o 80, jossa ilmoitettiin kansanhuoltoministeriön työvoimatoimiston ryhtyneen toimenpiteisiin työvelvollisten miesten ja naisten luetteloimiseksi kaupungeissa, kauppaloissa ja taajaväkisissä yhdyskunnissa, neuvotelleen eräiden järjestöjen kanssa nuoren työvoiman keräämisestä ja asettuneen yhteyteen Suomen naisten vapaaehtoisen työvalmiuskeskuksen kanssa siinä mielessä, että kaikkia mahdollisia keinoja käyttäen turvattaisiin työvoimansaanti maatalouteen seuraavan viljelyskauden ajaksi.

Kokouksessaan huhtikuun 20 p:nä 1940 lautakunta päätti tehdä kansanhuoltoministeriölle esityksen, että lautakunta vapautettaisiin merkitsemästä kortistoonsa asepalveluksesta kotiutettavia henkilöitä sekä että ei tarvittaisi ryhtyä työvelvollisuuslain alaisten naisten luetteloimiseen. Samassa kokouksessa päätettiin tehdä kaupunginhallitukselle esitys, että valtiolle esitettäisiin lasku määrätystä osasta työvelvollisten luettelointia varten toimitettujen painatustöiden aiheuttamista kustannuksista. Kaupunginhallituksen toimenpide jäi tuloksettomaksi.

Kokouksessa toukokuun 14 p:nä 1940 lautakunnalle ilmoitettiin, että kansanhuoltoministeriö oli myöntynyt esityksiin, että lautakunta vapautettaisiin ottamasta kortistoonsa työvelvollisuuslain alaisia naisia ja asepalveluksesta kotiutuvia miehiä. Samassa kokouksessa ilmoitettiin kaupunginhallituksen päättäneen, että työvelvollisuuslautakunnan esitys valtion ja Helsingin kaupungin yhteisesti ylläpitämän majoituspaikan järjestämisestä valtion töihin lähetettäviä työvelvollisia varten ei muuttuneiden olosuhteiden takia ollut antanut aihetta toimenpiteisiin.

Elokuun 16 p:nä 1940 pidetyssä kokouksessa lautakunnalle esitettiin linnoitustoimiston rakennusosaston heinäkuun 31 p:lle 1940 päivätty kirjelmä n:o 1,770, jossa ilmoitettiin linnoitustoimiston perustavan Helsinkiin erikoisen selvitystoimiston, jonka tehtäviin tulisi kuulumaan vanhojen työryhmien asioitten selvittely. Tämän johdosta lautakunta päätti samassa kokouksessaan lakkauttaa työvelvollisuusviraston toiminnan elokuun 31 p:stä 1940 lukien ja irtisanoa työvelvollisuusvirastoa varten varatun huoneiston.

Työvelvollisuuslautakunnan kokouksessa maaliskuun 26 p:nä 1941 esiteltiin kysymys lautakunnan toiminnan lopettamisesta. Lautakunnalle ilmoitettiin, että sitten kun tammikuun 17 p:nä 1941 oli annettu laki eräiden työasioiden väliaikaisesta järjestelystä, oli samana päivänä annettu asetus

kuntien työvoimalautakunnista, joiden tehtävänä tuli olemaan m.m. yleisen työvelvollisuuden toimeenpano. Tämän johdosta oli kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö helmikuun 5 p:lle 1941 päivätyllä kiertokirjeellä n:o 1 m.m. määrännyt, että työvelvollisuuslautakuntien toiminta oli lakkautettava ja niiden tehtävät ja arkisto siirrettävä työvoimalautakunnille, jollaisina asetuksen mukaan niissä kunnissa, joissa on kunnan työnvälitystoimisto, toimii työnvälityslautakunta. Edelleen ilmoitettiin, että kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan maaliskuun 12 p:nä 1941 saanut tiedon selostetuista säännöksistä. Merkittyään tiedoksi edellä selostetut määräykset, lautakunta päätti siirtää arkistonsa työnvälityslautakunnalle.

Useissa kokouksissaan lautakunta joutui lisäksi käsittelemään lukuisia kansanhuoltoministeriön ja piiritoimiston kiertokirjeitä ja määräyksiä, jotka lähinnä tarkoittavat maataloustöiden järjestelyä ja jotka niin ollen eivät aiheuttaneet lautakunnan taholta mitään toimenpiteitä.

Menot. Työvelvollisuuslautakunnan menot toiminta-ajalta 1939—41 nousivat yhteensä 198,895: 45 mk:aan jakaantuen eri vuosiin ja menoeriin seuraavasti:

	1939 Mk	1940 Mk	1941 Mk
Palkat ja palkkiot	7,100: —	99,816: 65	11,600: —
Vuokra	—	16,340: —	—
Lämpö	770: —	3,394: 60	—
Valaistus	248: —	462: —	—
Siivoaminen	—	422: 40	—
Painatus ja sidonta	2,042: 50	18,840: —	—
Tarverahat	4,754: 75	33,104: 55	—
Yhteensä	14,915: 25	172,380: 20	11,600: —

XVII. Urheilulautakunta

Urheilulautakunnan kertomus v:lta 1941 oli seuraava:

Urheilulautakuntaan kuuluivat v. 1941 puheenjohtajana lääketieteenlisensiaatti U. E. Tötterman, varapuheenjohtajana kamreeri T. H. Vilppula sekä jäseninä puuseppä H. E. Kangas, toimittaja E. A. Mannerla ja varatuomari B. Planting. Kamreeri Vilppulan kuoltua kesälomansa aikana ja puuseppä Kankaan kaaduttua sodassa, kaupunginvaltuusto valitsi lokakuun 1 p:nä heidän tilalleen jaostosihteeri V. Koivulan ja tarkastaja U. Siivosen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja sihteerinä kansanpuistojen isännöitsijä K. K. Soinio.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 5 kertaa ja sen kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen pykälälukumäärä oli 36.

Talviurheilukausi. Talvisodan raskaista seurauksista huolimatta urheilu-elämä alkoi Helsingissäkin vähitellen elpyä. Siten m.m. jo ajoissa ryhdyttiin sangen voimaperäisiin valmistelutöihin talvikautta 1941 varten. Talvi 1941 muodostuikin kansanurheilun kannalta ehkä vilkkaimmaksi mitä Helsingissä koskaan on ollut. Luistelualueet käsittivät yhteensä 87,525 m². Kunnalla oli 13 omaa luistinrataa, joista soutustadionin edustan jäärata oli uusi. Pallokentän rataa ei kunnostettu, mutta sen sijaan rakennettiin rata stadionille, josta tuli erinomainen kilpailupaikka eristettyine pikaluisteluratoineen. Hyppyrimäkiä oli 5. Talven kuluessa monet hiihtoseurat ryhtyivät elvyttämään hiihtoharrastusta sekä käytännössä että propagandan muodossa ja Helsingin ympäristöön viitoitettiin useita latuja. Ruskeasuolle suunniteltiin valaistua hiihtoreittiä. Aloite virallisesti merkittyjen hiihtolatujen viitoittamisesta jäi täysin keskeneräiseksi sodan puhkeamisen takia.

Luistinseurojen avustamiseksi talousarviossa merkityn 100,000 mk:n määrärahan turvin jaettiin kansa- ja oppikouluihin alennuskortteja, jotka oikeuttivat 12 mk:n alennukseen luistinratamerkkejä ostettaessa. Sillä hyvitettiin myöskin koulujen maksuton luokkaluistelu urheiluseurojen omistamilla radoilla. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin näitä etuja käytettiin hyväksi:

	Jaettu alennuskortteja			Luistinradoilla käyneitä	
	kansakoululaisille	oppikoululaisille	yhteensä	luokkia	oppilaita
Johanneksen kirkon kentän rata	45	56	101	317	7,779
Kaisaniemen suuri rata	29	48	77	902	24,808
Kallion rata	191	56	247	1,529	45,147
Hesperian rata	7	12	19	125	3,251
Stadionin rata	15	22	37	—	—
Väinämöisenkadun rata	22	63	85	696	16,883
Yhteensä	309	257	566	3,569	97,868

Ottamalla huomioon alennuskorttien lukumäärä ja luokkaluistelut sekä luistinratojen suuruus ja niiden hoito sekä ratoja ylläpitävien seurojen taloudellinen asema, jaettiin määräraha eri seurojen kesken seuraavasti: Helsingfors skridskoklubb 14,369 mk, Helsingin luistelijat 22,824 mk, Kallion luistinrataa ylläpitävät seurat 31,772 mk, Suomen jääkiekkoliitto, Hesperian rata, 10,340 mk, Stadion 4,444 mk ja Idrottsföreningen Kamraterna 16,251 mk.

Kesäurheilukausi alkoi myöskin hyvin toivein ja käyttöön otettiin osaksi uusiakin harjoituspaikkoja, mutta puhjennut sota vaikutti ehkäisevästi kaikkeen urheilutoimintaan. Uimalaitokset vuokrattiin samoille yhdistyksille kuin edellisinäkin vuosina. Laitosten käyttö oli kuitenkin entistä rajoitetumpaa ja varsinkin uimakoulujen toiminta oli vähäistä. Kaupunkiin jääneitä lapsia eivät heidän vanhempansa jokapäiväisten ilmahälytysten takia mielellään lähettäneet varsinkaan saarissa, Mustikkamaalla ja Uunisaaressa, oleviin uimakouluihin. Niinpä Helsingin työväen uimarit eivät täten häiriytyneen uimakoulutuksen johdosta voineet järjestää tavanmukaista uimakandidaatti- ja maisteritutkinnon suorittaneiden vihkiäisjuhlaa, vaan saivat tyytyä eräänlaiseen uimakoululaisten jatko-opetukseen. Oppilaita oli 187. Uunisaaren uimakoulu, jota ylläpiti Helsingfors simsällskap, avattiin vasta heinäkuun 15 p:nä. Täälläkään ei pidetty varsinaisia uimavihkiäisiä, mutta eräät henkilöt suorittivat kuitenkin uimamaisteri- ja -kandidaattikurssin. Helsingin uimarit pitivät uimavihkiäiset. Oppilaita oli 87.

Mainitut uimaseurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olleiden uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kaikkiaan	Uimakandidaatti- ja -maisteritutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	23,736	5,796	29,532	87	10	30	40
Mustikkamaan	10,000	8,000	18,000	187	—	—	—
Uunisaaren	9,498	2,791	12,289	21	6	9	15
Yhteensä	43,234	16,587	59,821	295	16	39	55

Talousarvioon merkitystä 52,000 mk:n suuruisesta uimaseurojen avustusmäärärahasta jaettiin 40,000 mk tasan edellä mainitun kolmen uimaseuran kesken. Jäljellä olevasta määrärahasta käytettiin n. 1,000 mk kuljetuskustannusten korvaukseksi uimakoululaisten kuljettamisesta höyrylaivalla Mustikkamaalle.

Uudisrakennukset y.m. Urheilulautakunnan esityksestä pukusuojien laajentamiseksi Kallion, Käpylän raviradan ja Käpylän vanhan urheilukentän alueilla, kaupunginhallitus merkitsi 136,000 mk pukusuojien rakentamista varten lasten eli pienoisluistinradoille. Samoin lautakunta laati esityksen Pallokentän uudeu pukusuojarakennuksen käytöstä. Lautakunnan esitys, että Vallilan uuteen kansakoulurakennukseen sijoitettaisiin tarvittavat tilat paini- ja nyrkkeilyharjoituksia varten, ei saanut kannatusta, mutta sen sijaan kaupungin hallitus päätti tammikuun 30 p:nä pitämässään kokouksessa kehoittaa rakennustoimistoa vastedes kouluta-

loja tai muita mahdollisesti kysymykseen tulevia rakennusyrityksiä suunniteltaessa jo niiden alkuasteella neuvottelemaan urheilulautakunnan kanssa ja tällöin mahdollisuuksien mukaan luonnospiirustuksien laatimisesta saakka ottamaan huomioon urheilulautakunnan esitykset vapaan liikuntakasvatuksen tarpeiden tyydyttämiseksi. Lautakunta piti myös suotavana, että kaikki huomattavimmat kunnalliset urheilulaitokset, samoin kuin Eläintarhan urheilukentän pohjoispuolella oleva harjoitusalue, olisi eristettävä aidalla. Velodromin ja Käpylän raviradan aidan rakentamiseen olisi lautakunnan mielestä pitänyt ryhtyä jo keväällä 1941.

Myönnetyt avustukset. Vuoden talousarvioon merkityt määrärahat, 100,000 mk, voimisteluseurain työn tukemiseksi ja 60,000 mk lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi, jaettiin seuraavien järjestöjen kesken:

	Voimisteluseurain työn tukemiseksi, mk	Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin naisvoimistelijat	4,900	2,300	7,200
Helsingin kisatoverit	3,700	3,300	7,000
Helsingin Tarmo	3,800	3,000	6,800
Idrottsföreningen Kamraterna	4,200	2,400	6,600
Helsingin työväen naisvoimistelijat	6,600	—	6,600
Työväen voimistelijat	5,000	1,400	6,400
Idrottsklubben 32	3,800	2,400	6,200
Kronohagens idrottsförening	3,800	2,400	6,200
Voimistelu- ja urheiluseura Kullervo	3,000	2,900	5,900
Helsingin Ponnistus	3,500	2,000	5,500
Voimistelu- ja urheiluseura Kotkat	2,700	2,300	5,000
Gymnastikföreningen i Helsingfors	4,800	—	4,800
Helsingfors gymnastikklubb	4,800	—	4,800
Raittiusyhdistys Koiton voimistelu- ja urheiluseura Visa	2,800	2,000	4,800
Helsingin Kisaveikot	2,200	2,200	4,400
Helsingin Toverit	1,900	2,400	4,300
Helsingin voimistelijat	2,800	1,200	4,000
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän kunto	2,200	1,400	3,600
Suomalainen naisvoimisteluseura	2,500	1,000	3,500
Helsingfors svenska scoutdistrikt	—	3,200	3,200
Helsingin voimailijat	1,800	1,400	3,200
Toukolan voimistelu- ja urheiluseura Teräs	2,000	1,100	3,100
Helsingin painimiehet	1,800	1,100	2,900
Helsingin nyrkkeilyseura	1,100	1,000	2,100
Töölön voimistelu- ja urheiluseura Vesa	1,000	950	1,950
Naisvoimisteluseura Säkenet	1,800	—	1,800
Helsingin jalkapalloklubi	800	800	1,600
Helsingin työväen hiihtäjät	—	1,600	1,600
Helsingin työväen luistelijat	950	650	1,600
Helsingin työväen nyrkkeilijät	1,000	600	1,600

	Voimistelu-seurain työn tukemiseksi, mk	Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi, mk	Yhteensä, mk
Kenttäurheilijat	900	700	1,600
Helsingin atleettiklubi	1,500	—	1,500
Helsingfors skolidrottsdistrikt	—	1,500	1,500
Helsingin palloseura	700	800	1,500
Kallion naisvoimistelijat	1,500	—	1,500
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän urheiluveikot	700	800	1,500
Idrottsföreningen Union	900	500	1,400
Helsingin hiihtäjät	—	1,300	1,300
Jukolan pojat	800	500	1,300
Naisvoimisteluseura Karjalaiset	1,300	—	1,300
Töölön naisvoimistelijat	1,300	—	1,300
Viipurin naisvoimistelijat	1,300	—	1,300
Viipurin Reipas, naisosasto			
Idrottsklubben Örnen	1,200	—	1,200
Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys	600	500	1,100
Käpylän naisvoimistelijat	1,000	—	1,000
Lek- och idrottsutskottet av Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor	—	1,000	1,000
Voimistelu- ja urheiluseura Arsenal	500	500	1,000
Helsingin naisurheilijat	600	300	900
Helsingin Vauhtiveikot	900	—	900
Suomenlinnan urheilijat	500	400	900
Voimistelu- ja urheiluseura Kalervo	850	—	850
Helsingin pallonlyöjät	—	800	800
Helsingin työväen mailapojat	—	800	800
Helsingin oppikoulujen urheiluliitto	—	600	600
Helsingin pallotoverit	600	—	600
Svenska kristliga föreningen av unga män	—	600	600
Voimistelu- ja urheiluseura Katajaiset	600	—	600
Helsingin Jousi	500	—	500
Katajanokan haukat	—	500	500
Kilven urheilijat	—	400	400
Eiran kisaveikot	—	300	300
Idrottsföreningen Odd	—	200	200
Yhteensä	100,000	60,000	160,000

XVIII. Kansanhuolto

Kansanhuoltolautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Kansanhuoltolautakunnan kokoonpano, kokoukset y.m. Lautakuntaan kuuluivat kaupunginvaltuuston valitsemina seuraavat henkilöt: puheenjohtajana osastonhoitaja J. Laakso, varapuheenjohtajana toimitusjohtaja V. Mattinen, jäseninä kaupungineläinlääkäri O. W. Ehrström, toimittaja Y. Kaarne, agronoomi R. Karlsson, pastori F. E. Lilja, toimitsija U. Nurminen, toimittaja R. Paasio, toimitusjohtaja B. G. W. Sarlin, professori P. H. Schybergson ja johtaja G. G. Wickström sekä varajäseninä agronoomi E. Beaurain, rouva E. M. Hämäläinen, toimitusjohtaja K. E. Sarkia ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori H. Teräskeli. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiaalijohtaja J. W. Keto.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 19 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 151 asiaa. Lautakunta antoi valtion ja kunnan viranomaisille yhteensä 22 lausuntoa, joista 11 kansanhuoltoministeriölle ja 11 kaupunginhallitukselle.

Lautakunnan keskuudessa toimi työ- ja polttoainejaosto. Työjaostoon kuuluivat puheenjohtajana herra Laakso, varapuheenjohtajana herra Mattinen sekä lautakunnan valitsemina jäseninä herrat Ehrström, Paasio ja Sarlin. Jaosto kokoontui 35 kertaa ja käsitteli yhteensä 236 asiaa. Polttoainejaostoon kuuluivat puheenjohtajana herra Laakso sekä jäseninä herrat Nurminen, Kaarne, Schybergson ja Wickström. Jaosto kokoontui kaikkiaan 12 kertaa ja käsitteli yhteensä 35 asiaa.

Kansanhuoltolautakunnan toimisto. Lautakunnan toimisto sijaitsi kulmatalossa Hallituskatu n:o 17—Mikonkatu n:o 9, josta ostokorttiosasto kuitenkin huhtikuun 1 p:stä lukien siirrettiin erilliseen huoneistoon Aleksanterikadun 16—18:aan. Sitä paitsi oli toimistolla kaksi ostokorttikansliaa, joista n.s. Töölön kanslia oli Turuntien 12—14:ssä ja n.s. Sörnäisten kanslia Anjalantien 1:ssä, josta se kesäkuun 1 p:stä lukien siirrettiin Hämeentien 35:een.

Kansanhuoltotoimiston päällikkönä toimi johtaja K. E. Saura vuoden alusta maaliskuun 4 p:ään saakka, minkä jälkeen toimistopäällikön tehtäviä hoiti oman toimensa ohella apulaistoimistopäällikkö, hovioikeudenauskultantti J. Hartio huhtikuun 20 p:ään saakka. Huhtikuun 21 p:nä

nimitettiin kyseiseen virkaan kaupunginsihteeri, varatuomari E. Mantere. Apulaistoimistopäällikkönä toimi hovioikeudenauskultantti J. Hartio. Sihteerinä oli lakitieteenkandidaatti T. Aura vuoden alusta kesäkuun 30 p:ään saakka sekä heinäkuun 1 p:stä lukien varatuomari I. Rauhanen. Apulaissihteerinä toimi hovioikeudenauskultantti E. Sirviö. Henkilökunnan lukumäärä oli 118.

Toimisto jakaantui seuraaviin osastoihin: yleinen osasto, tiliosasto, ostokorttiosasto, ravintolaosasto, kahvilaosasto, teollisuusosasto, vähittäiskauppaosasto, laitososasto, polttoaineosasto, hintatarkkailuosasto, maaliaineosasto, vaatetusosasto ja pesuaineosasto.

Toimiston kirjeenvaihto käsitti kertomusvuoden aikana 24 852 saapunutta ja 21 146 lähtenyttä kirjettä.

Osastot myönsivät ostolupia alempana luetelluille tarvikkeille seuraavasti:

Viljatuotteita	14 515 946	kg	Munia	24 599	kg
Sokeria ja siirappia	5 569 958	»	Saippuaa	186 436	»
Kahvia	441 062	»	Suopaa	258 266	»
Kahvinkorviketta	1 458 661	»	Pesupulveria	7 573	»
Teetä	19 861	»	Nestesaippuaa	6 110	»
Maitoa	2 676 611	ltr	Koksia	87 063	tonnia
Kahvimaitoa	3 197 701	»	Kivihiiltä	7 425	»
Pullokermaa	73 172	pulloa	Antrasiittiä	2 138	hl
Voita	278 261	kg	Hiilimurskaa	1 707	tonnia
Margariinia	329 828	»	Bensiiniä	252 479	ltr
Juustoa	80 955	»	Voiteluöljyä	2 447	kg
Laardia	65 611	»	Valopetroolia	62 417	ltr
Talia	3 505	»	Suodatinpusseja	3 720	pistettä
Luurasvaa	19 189	»	Maaliöljyä	9 405	kg
Lihaa	1 499 230	»	Tärpättiä	5 110	»
Perunajauhoja	139 365	»	Liisterijauhoja	3 845	»
Perunaa	10 407 183	»	Seissia	5 875	»
Lipeäkalaa	8 395	»	Rehukauraa	110 860	»
Hedelmiä	83 826	»	Heiniä	163 941	»
Marmelaadia	18 733	»	Olkia	286 589	»
Hilloja	276	»	Ruohoja	400	kuormaa
Mehua	1 919	ltr	Luita	1 194	kg
			Viljanrouhetta	5 710	»

Vaatetusosaston myöntämät vaatetustarvikkeiden ostoluvat vastasivat 5 350 681 pistettä.

Vuoden aikana suoritettiin kaksi yleistä ostokorttien jakelua, nimittäin maaliskuussa, jolloin huhtikuun 1 p:nä voimaan tulevat ostokortit jaettiin, ja syyskuussa, jolloin yleisö sai noutaa lokakuun 1 p:nä voimaan tulevat korttinsa. Kaikkiaan jaettiin 2 598 214 erilaista ostokorttia, kuten seuraavasta yhdistelmästä tarkemmin ilmenee:

Korttilaji [1])	Maaliskuussa jaettuja kortteja, kpl	Syyskuussa jaettuja kortteja, kpl	Korttilaji [1])	Maaliskuussa jaettuja kortteja, kpl	Syyskuussa jaettuja kortteja, kpl
A	22 133	23 413	M^2	50 757	51 468
B	204 049	161 089	M^3	3 825	7 037
C	32 326	42 118	M^4	3 642	17 584
D	10 047	26 806	R	268 011	238 605
E	—	10 607	Y	266 128	—
F	263 441	231 907	K	—	69 362
G_1	815	1 649	N	—	150 142
G_2	6 212	15 639	L	—	17 400
M_1	215 143	186 859	Yhteensä	1,346,529	1,251,685

Lautakunnan taholta tehtiin poliisilaitokselle kertomusvuoden aikana yhteensä 356 ilmoitusta säännöstelyrikkomuksista.

Kertomusvuoden aikana lautakunnan toiminnasta aiheutuneet kustannukset nousivat yhteensä 5,962,690: 15 mk:aan.

[1]) A, B, C, D ja E tarkoittavat viljatuotteiden hankkimiseen oikeuttavia ostokortteja, joista A-kortti annettiin v. 1934 tai sen jälkeen syntyneille lapsille, B-kortti henkistä tai keveähköä ruumiillista työtä tekeville henkilöille, C-kortti a) raskaanpuoleista ruumiillista työtä tekeville miehille sekä sanotunlaista tai raskasta ruumiillista työtä tekeville naisille, b) vuorotyössä tai yötyössä oleville, kevyttä ruumiillista työtä tekeville, joilla ei ole tilaisuutta ruokailuloman aikana lämpimän ruoan saantiin ja c) v. 1926, 1927, 1928 tai 1929 syntyneille lapsille, D-kortti raskasta ruumiillista työtä tekeville miehille ja erittäin raskasta työtä tekeville naisille sekä E-kortti erittäin raskasta ruumiillista työtä tekeville miehille.

Ravintorasvojen hankkimiseen oikeuttavista ostokorteista annettiin F-kortti henkilöille, joista jäljempänä ei ole toisin määrätty, G_1-kortti yleensä karjanhaltijan ruokakuntaan kuuluvalle henkilölle sekä G_2-kortti a) raskaana olevalle ja imettävälle naiselle ja b) sairaalle henkilölle lisäostokortiksi lääkärintodistuksen nojalla.

Maidon hankkimiseen oikeuttavista ostokorteista annettiin M_1-kortti yleensä ostokortin saantiin oikeutetuille henkilöille, joista jäljempänä ei ole toisin määrätty, M_2-kortti a) v. 1925 tai sen jälkeen syntyneelle lapselle, hänen täytettyään ensimmäisen ikävuotensa, b) raskaana olevalle naiselle ja c) imettävälle naiselle, M_3-kortti alle yhden vuoden ikäiselle lapselle sekä M_4-kortti lisäkortiksi lääkärintodistuksen nojalla.

Lihan ja lihajalosteiden ostamiseen oikeuttava R-ostokortti annettiin muille ostokortin saantiin oikeutetuille henkilöille paitsi karjanhaltijoille ja heidän ruokakuntansa jäsenille.

Y kirjain tarkoittaa yleisostokorttia, joka annettiin kaikille ostokortin saantiin oikeutetuille henkilöille.

Vaatetustarvikkeiden ja jalkineiden hankkimiseen oikeuttavista ostokorteista annettiin K-kortti ennen v. 1937 syntyneille miespuolisille henkilöille, N-kortti ennen v. 1937 syntyneille naispuolisille henkilöille ja L-kortti v. 1937 tai sen jälkeen syntyneille lapsille.

XIX. Ammattioppilaslautakunta

Ammattioppilaslautakunnan toiminnasta v:lta 1941 saatiin seuraavat tiedot:

Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna insinööri E. E. Söderman puheenjohtajana, kultaseppä F. O. Lindroos varapuheenjohtajana sekä jäseninä työnantajain edustajat kultaseppä F. O. Lindroos ja toimitusjohtaja U. Perkko sekä työntekijäin edustajat ilmajarrutarkastaja J. V. Laine ja kirjansitoja F. E. Merikoski. Edellisten varajäseninä olivat insinööri K. F. Kreander ja kirjapainonjohtaja J. K. V. Paasio ja jälkimmäisten rouva L. M. Ahmala ja peltiseppä E. Mansikka. Sihteerinä toimi varatuomari T. Törnblom ja kanslistina rouva T. Törnblom. Ammattioppilaslautakunnan kokouksia pidettiin vuoden aikana 4 ja arvostelulautakunnan kokouksia 8.

Kertomusvuonna luetteloitiin 140 oppisopimusta ja edellisiltä vuosilta oli jäljellä 591 sopimusta. Vuoden kuluessa päättyi 28 sopimusta ja eri syistä purettiin 11 sopimusta. Voimassa olevia oppisopimuksia oli vuoden lopussa kaikkiaan 692. Ammattikokeissa hyväksyttiin kaikki kokeisiin osallistuneet 28 henkilöä. Kertomusvuoden aikana luetteloidut oppisopimukset jakautuivat ammatittain seuraavasti:

Valajia	5	Latojia	[2])13
Kursoojia	1	Painajia	8
Viilaajia	9	Kemigraafeja	4
Rautasorvaajia	11	Kivipainajia	2
Muita konetyöntekijöitä	2	Kirjansitojia	[3])2
Sähkömonttöörejä	18	Kultaajia	1
Mallipuuseppiä	2	Partureita	8
Veturinlämmittäjiä	[1])30	Kampaajia	[2])24
		Yhteensä	140

Luetteloiduista oppisopimuksista oli 108 miesten oppisopimuksia ja 32 naisten, joista 8 kuului parturin ja 24 kampaajan ammattialaan. 62 oppilasta teki sopimuksen 3 vuodeksi ja 78 oppilasta 4 vuodeksi. Oppilaskodissa asui ja samalla oppilaskodin ruoassa oli 39 oppilasta ja 101 oppilaalla oli oma asunto ja talous.

---

[1]) 4 sopimusta purettiin. — [2]) S:n 2 sopimusta. — [3]) S:n 1 sopimus.

XX. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1941 seuraavan selostuksen:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat v. 1941 talousneuvos M. Sillanpää puheenjohtajana, talousneuvos H. Gebhard varapuheenjohtajana, rouva H. Brander, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen jäseninä. Vuoden aikana lautakunta kokoontui 12 kertaa. Kaupunginhallitusta edusti kokouksissa liittosihteeri M. Salmela-Järvinen. Sihteerinä oli käsityönopettaja I. Grotenfelt. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 113 ja saapuneiden 100.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvojista toimivat käsityönopettaja I. Grotenfelt ja talousopettaja L. Virki kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä, talousopettaja M. Koivisto opetuskeittiössä Helsinginkadun 26:ssa ja talousopettaja K. Vöry opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Ylimääräisinä käsityöneuvojina olivat rouva L. Lehtonen, käsityönopettaja H. Löfgrén ja neiti A. Kautonen. Apuopettajina talouskursseilla olivat talousopettajat A.-E. Junno ja T. Lindroos. Tyttökerhojen ohjaajana toimi rouva S. Salo ja laulunopetusta johti rouva R. Hangasjärvi.

Toiminta. Lautakunnan opetustoiminta tapahtui seuraavissa huoneistoissa: opetuskeittiössä Helsinginkadun 26:ssa, kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä ja opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Koska ensiksi mainitussa huoneistossa ei ollut erikoista käsityöhuonetta, lautakunta sai kaupunginhallituksen luvalla käytettäväkseen suomenkielisen työväenopiston käsityösalin käsityönopetusta varten.

Helmikuun 27 p:n ja maaliskuun 9 p:n välisenä aikana kotitalouslautakunta osallistui Helsingin Marttayhdistyksen Stockmannin tavaratalossa järjestämään Koti ja pula-aika nimiseen näyttelyyn, jossa ruokatalousalalla esitettiin erilaisia eväsruokia ja käsityöalalla etupäässä trikoovaatteiden ja sukkien valmistusta. Helsingin Marttayhdistyksen toimesta julkaistuihin kirjasiin Miten parsin ja paikkaan ja Mitä nyt ruoaksi? lautakunnan opettajat kirjoittivat alaansa koskevia ohjeita. Marras—joulukuun vaihteessa sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston taholta järjestetty ruoankulutusta koskeva tutkimus annettiin Helsingissä kaupunginhallituksen päätöksestä kotitalouslautakunnan tehtäväksi. Tutkimukseen osallistui 117 perhettä ja lautakunnan opettajat toimivat opastajina.

Talousopettaja M. Koivisto teki kaupungin myöntämin apurahoin opintomatkan Tukholmaan, jossa hän tutki erikoisesti vaatteiden pesussa saatuja kokemuksia nykyisenä pula-aikana. Sen jälkeen opettaja Koivisto teki kokeiluja perheenemäntien kanssa ja kokeilujen tuloksina julkaistiin lautakunnan kustannuksella opasvihkoset, Pestävät puhtaaksi, I ja II osa. Lisäksi valmistettiin varjokuvasarja sekä kansanhuoltoministeriölle filmi, Miten nyt on pestävä, johon liittyi pesuvihkonen Miten nyt puhdasta?

Kuluneen vuoden aikana on yhä kiristynyt elintarvikkeiden puute ja kangastavaroiden niukkuus antanut oman leimansa kurssi- ja neuvontatyöhön ja aiheuttanut osaksi uusien toimintamuotojen käytäntöönoton. Talousopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia	Oppilaita
Pula-ajan ruoanlaitto	39	5—12	380
Kevät- ja kasvisruokien valmistus	2	5	21
Talousopetus kotiapulaisille	2	12	28
» kerho- ja koulutytöille	7	5—10	99
Jouluruokien valmistus	2	3	12
Yhteensä	52	—	540

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, kodinhoidossa ja säilöönpanossa annettiin eri keittiöissä yhteensä 93 kertaa; läsnä näissä tilaisuuksissa oli kaikkiaan 1,967 henkilöä. Suullisen neuvonnan lisäksi oli yleisöllä tilaisuus määrättyinä aikoina puhelimitse tiedustella ohjeita. Keväällä pidettiin lautakunnan toimesta erikoiset kasvitarhaluentopäivät, joilla asiantuntijat selvittivät alaa koskevia kysymyksiä ja vaikeuksia. Luentopäivillä oli n. 300 kuulijaa. Syyskesällä talousopettajat antoivat siirtolapuutarhoissa havainto-opetusta ja neuvoja säilöönpanossa. Uutena toimintamuotona mainittakoon Hakaniemen- ja Töölöntoreilla sekä Hakaniemen ja Euran halleissa pidetyt neuvontatilaisuudet. Näitä neuvontatilaisuuksia oli kaikkiaan 67. Lautakunnan erikoiskurssit kotitalousapulaisille ja ruotsinkieliset talouskurssit pidettiin opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Ruotsinkielisillä kursseilla oli 94 osanottajaa ja kursseja oli kaikkiaan 9. Käsityönopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia	Oppilaita
Käsityöneuvonta aikuisille	24	16	680
Käsityöneuvonta tytöille	2	30	82
Hattujen valmistus	5	5	63
Peitteiden »	2	5	8
Patjojen »	1	5	5
Kaavapiirustus	1	5	14
Joululahjojen valmistus	1	5	11
Vaatteiden hoito	1	5	9
Yhteensä	37	—	872

Tehdäkseen mahdolliseksi tallukkakurssien vastaisen järjestämisen lautakunta toimeenpani tallukkakurssit omille käsityöneuvojilleen, jotka kaikki osallistuivat niihin. Opettajana oli rouva Ruokokoski.

Kerran kuukaudessa järjestettiin vuorotellen eri opetuskeittiöissä kurssilaisille yhteisiä ohjelmallisia tilaisuuksia, koti-iltoja, joihin oli vapaa pääsy. Ohjelmassa oli esitelmiä kodin- ja terveydenhoidon, kasvatuksen ja huoltokysymysten alalta, soittoa, laulua y.m. Tällaisia koti-iltoja oli 7 ja niihin osallistui 610 henkilöä. Kerhotyötä harjoitettiin lasten, nuorten tyttöjen ja äitien keskuudessa. Lasten- ja tyttökerhot sijaitsivat Mäkelänkadun 45:ssä. Tytöt jaettiin iän perusteella ryhmiin, joita oli 9, ja joihin kuului

kaikkiaan 128 tyttöä. Nuorimpia ohjattiin askarteluissa ja laululeikeissä ja vanhempia käsitöissä ja taloustoimissa. Sitä paitsi kaikki ryhmät harrastivat urheilua ja retkeilyä.

Aikuisia varten oli kussakin opetuskeittiössä kerhoja, jotka kokoontuivat kerran viikossa, ohjelmassa oli kodinhoitoa ja lasten kasvatusta käsitteleviä esitelmiä, lausuntaa, laulua y.m. Kerhot järjestivät opettajiensa johdolla juhlia, tekivät retkiä, kävivät museoissa ja näyttelyissä. Jäseniä oli kerhoissa n. 200.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin.

Menoerä	Määräraha		Todelliset menot		Säästetty (+) tai ylitetty (—) määrä	
	Markkaa ja penniä					
Palkkiot	9,000	—	6,700	—	+ 2,300	—
Sääntöpalkkaiset virat	167,360	—	167,360	—	—	—
Tilapäistä työvoimaa	158,846	—	158,846	—	—	—
Vuokra	82,980	—	82,980	—	—	—
Lämpö	8,616	50	8,616	50	—	—
Valaistus	4,000	—	2,420	—	+ 1,580	—
Siivoaminen	2,500	—	2,306	75	+ 193	25
Kaluston kunnossapito	3,000	—	1,197	90	+ 1,802	10
Painatus ja sidonta	1,000	—	936	10	+ 63	90
Tarverahat	10,000	—	9,905	20	+ 94	80
Tarveaineet kurssitoimintaa ja havainto-opetusta varten	80,000	—	41,420	05	+38,579	95
Yhteensä	527,302	50	482,688	50	+44,614	—

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 25,396: 55 mk.

XXI. Kaupunginkirjasto.

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus[1]) v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Johtokuntaan kuuluivat filosofiantohtori H. A. Bergholm, puheenjohtajana, toimistopäällikkö G. Modeen, varapuheenjohtajana, sekä muina jäseninä levikkipäällikkö V. Aronen, rouva E. Peräläinen ja valtionsyyttäjä A. Planting. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli filosofianmaisteri P. Railo. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa.

Henkilökunta. Vuoden aikana seuraavat viranhaltijat erosivat ikänsä perusteella: ylemmän palkkaluokan amanuenssi K. Nyberg elokuun 11 p:nä ja siivooja A. Willman syyskuun 7 p:nä, sekä seuraavat ylemmän palkkaluokan amanuenssit saatuaan viran muissa kirjastoissa: filosofianmaisterit M. Tulander helmikuun 1 p:nä ja A. Petra syyskuun 1 p:nä. Uusiksi ylemmän palkkaluokan amanuensseiksi valittiin seuraavat henkilöt: ylioppilas I. Kivinen toukokuun 1 p:nä, filosofianmaisteri C. von Kraemer elokuun 11 p:nä ja filosofianmaisteri E. Saarto syyskuun 1 p:nä sekä siivoojaksi H. Jaakkola marraskuun 7 p:nä.

Sairaslomaa myönnettiin 29 virkailijalle 45 eri tapauksessa, yhteensä 1,740 työtuntia. V. 1940 vastaavat luvut olivat 31, 53 ja 2,285.

Lainaus. Kirjalainojen lukumäärä v. 1941 ja 1940 oli seuraava:

	1941		1940	
	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	473,241	1,392	403,750	1,424
Kallion haarakirjasto	277,136	815	220,770	790
Töölön »	69,988	206	61,706	220
Vallilan »	67,642	200	54,184	208
Käpylän »	29,031	96	24,534	99
Pasilan »	13,640	45	10,089	46
Eteläinen »	28,940	85	13,939	62
Yhteensä	959,618	2,839	788,972	2,849

Vuoden kuluessa oli lainaus huomattavasti lisääntynyt. Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa 340, Kallion haarakirjastossa 340, Töölön haarakirjastossa 339, Vallilan haarakirjastossa 339, Käpylän haarakirjastossa 301, Pasilan haarakirjastossa 301 ja Eteläisessä haarakirjastossa 339.

[1]) Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1942/43.

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 6,964 oltuaan v. 1940 5,192.

Aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen välinen suhde käy ilmi seuraavasta taulukosta:

	Aikuisten kirjalainat		Lasten ja nuorison kirjalainat		Kirjalainat kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	372,121	78.6	101,120	21.4	473,241
Kallion haarakirjasto	173,314	62.5	103,822	37.5	277,136
Töölön »	44,758	64.0	25,230	36.0	69,988
Vallilan »	38,351	56.7	29,291	43.3	67,642
Käpylän »	15,460	53.3	13,571	46.7	29,031
Pasilan »	7,269	53.3	6,371	46.7	13,640
Eteläinen »	13,471	46.5	15,469	53.5	28,940
Yhteensä	664,744	69.3	294,874	30.7	959,618

V. 1940 lainattiin aikuisille 557,631 nidosta eli 70.7 % sekä lapsille ja nuorisolle 231,341 eli 29.3 %. Lasten ja nuorison kirjalainojen lisäys oli suurempi kuin aikuisten.

Kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myöskin on otettu huomioon aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

	Aikuisten kirjalainat				Lasten ja nuorison kirjalainat				Kirjalainat kaikkiaan			
	Romaanikirjallisuus		Muu kirjallisuus		Kertomakirjallisuus		Muu kirjallisuus		Romaani- ja kertomakirjallisuus		Muu kirjallisuus	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pääkirjasto	227,254	61.1	144,867	38.9	68,647	67.9	32,473	32.1	295,901	62.5	177,340	37.5
Kallion haarakirjasto	116,433	67.2	56,881	32.8	72,784	70.1	31,038	29.9	189,217	68.3	87,919	31.7
Töölön »	30,528	68.2	14,230	31.8	18,002	71.4	7,228	28.6	48,530	69.3	21,458	30.7
Vallilan »	25,249	65.8	13,102	34.2	22,950	78.4	6,341	21.6	48,199	71.3	19,443	28.7
Käpylän »	10,514	68.0	4,946	32.0	10,860	80.0	2,711	20.0	21,374	73.6	7,657	26.4
Pasilan »	4,292	59.0	2,977	41.0	4,975	78.1	1,396	21.9	9,267	67.9	4,373	32.1
Eteläinen »	8,222	61.0	5,249	39.0	11,166	72.2	4,303	27.8	19,388	67.0	9,552	33.0
Yhteensä	422,492	63.6	242,252	36.4	209,384	71.0	85,490	29.0	631,876	65.8	327,742	34.2

V. 1940 lainattiin kaikkiaan 521,749 nidosta eli 66.1 % kaunokirjallisuutta sekä 267,223 eli 33.9 % tietokirjallisuutta. Lainatun kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden välinen suhde muuttui siten kertomusvuonna jonkin verran jälkimmäisen eduksi. Kun otetaan huomioon, että romaani luetaan muutamassa päivässä, kun sen sijaan tietokirjan lukemiseen menee viikkoja ja sitä luetaan kertaillenkin, ei tämä prosenttiluku tietenkään ilmaise tieto- ja kaunokirjallisuuden harrastuksen välistä todellista suhdetta.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainat kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	285,318	60.3	164,534	34.8	23,389	4.9	473,241
Kallion haarakirjasto	250,407	90.4	26,671	9.6	58	0.0	277,136
Töölön »	45,796	65.4	24,192	34.6	—	—	69,988
Vallilan »	57,964	85.7	9,670	14.3	8	0.0	67,642
Käpylän »	24,958	86.0	4,073	14.0	—	—	29,031
Pasilan »	12,444	91.2	1,196	8.8	—	—	13,640
Eteläinen »	21,235	73.4	7,704	26.6	1	0.0	28,940
Yhteensä	698,122	72.8	238,040	24.8	23,456	2.4	959,618

Kaikilta lainausosastoilta lainattiin v. 1940 suomenkielistä kirjallisuutta 572,691 nidosta eli 72.6 %, skandinaavista kirjallisuutta 195,724 nidosta eli 24.8 % ja muunkielistä kirjallisuutta 20,557 nidosta eli 2.6 %.

Kirjavaraston eri kirjallisuusluokista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Kirjallisuusluokka	Pääkirjasto	Kallion haarakirjasto	Töölön haarakirjasto	Vallilan haarakirjasto	Käpylän haarakirjasto	Pasilan haarakirjasto	Eteläinen haarakirjasto	Kirjalainat kaikkiaan	%
000. Ensyklopedia	6,457	2,688	500	543	186	76	394	10,844	1.
100. Filosofia, kulttuuri, kasvatustiede	4,700	2,692	540	518	184	79	193	8,906	0.
200. Uskonnot, mytologia	4,833	1,252	235	238	113	57	137	6,865	0.
300. Yhteiskuntatieto	11,456	5,052	860	926	340	170	340	19,144	2.
400. Maantiede, matkat, kansatiede	28,369	17,769	5,033	3,582	1,662	831	1,665	58,911	6.
500. Matematiikka, luonnontieteet	12,099	5,900	1,150	960	426	130	477	21,142	2.
600. Lääketiede, tekniikka, talous	20,116	8,261	1,599	1,398	566	253	635	32,828	3.
700. Taide, liikuntakasvatus	9,603	5,380	965	937	377	161	417	17,840	1.
800. Kirjallisuudenhistoria, kielitiede	33,378	15,070	3,184	3,330	1,036	638	1,457	58,093	6.
900. Historia, elämäkerrat, sukututkimus	44,029	22,580	7,133	6,671	2,677	1,913	3,687	88,690	9.
0—9. Kaunokirjallisuus	298,201	190,492	48,789	48,539	21,464	9,332	19,538	636,355	66.
Yhteensä	473,241	277,136	69,988	67,642	29,031	13,640	28,940	959,618	100.

Kertomusvuonna otettiin käytäntöön uusi systematiikka, joka perustuu Deweyn desimaalijärjestelmään. Tämän systematiikan mukaan järjestetään kirjat nykyään kaikissa eri osastoissa sekä lukusaleissa että lainausosastoissa.

Lainaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 45,910 henkilöä, joista 10,148 oli uusia lainaajia. Seuraavassa taulukossa on lainaajia koskevia tietoja:

	Aikuiset					Lapset ja nuoriso					Kaiken kaikkiaan
	Miehiä	%	Naisia	%	Yhteensä	Poikia	%	Tyttöjä	%	Yhteensä	
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli suomi										
Pääkirjasto	6,123	43.9	7,830	56.1	13,953	1,293	61.3	816	38.7	2,109	16,062
Kallion haarakirjasto	3,503	45.8	4,143	54.2	7,646	1,179	58.6	833	41.4	2,012	9,658
Töölön »	492	38.7	778	61.3	1,270	463	64.1	259	35.9	722	1,992
Vallilan »	685	46.1	800	53.9	1,485	398	49.5	406	50.5	804	2,289
Käpylän »	413	48.6	437	51.4	850	310	51.8	288	48.2	598	1,448
Pasilan »	136	48.9	142	51.1	278	66	45.2	80	54.8	146	424
Eteläinen »	198	40.3	293	59.7	491	154	57.0	116	43.0	270	761
Yhteensä	*11,550*	*44.5*	*14,423*	*55.5*	*25,973*	*3,863*	*58.0*	*2,798*	*42.0*	*6,661*	*32,634*
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli ruotsi										
Pääkirjasto	3,684	41.0	5,295	59.0	8,979	663	62.1	404	37.9	1,067	10,046
Kallion haarakirjasto	330	47.2	369	52.8	699	80	53.3	70	46.7	150	849
Töölön »	296	40.1	443	59.9	739	195	49.2	201	50.8	396	1,135
Vallilan »	98	41.5	138	58.5	236	73	57.5	54	42.5	127	363
Käpylän »	78	41.7	109	58.3	187	32	46.4	37	53.6	69	256
Pasilan »	25	50.0	25	50.0	50	7	53.8	6	46.2	13	63
Eteläinen »	59	32.6	122	67.4	181	38	37.6	63	62.4	101	282
Yhteensä	*4,570*	*41.3*	*6,501*	*58.7*	*11,071*	*1,088*	*56.6*	*835*	*43.4*	*1,923*	*12,994*
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli jokin muu kieli										
Pääkirjasto	*156*	*56.7*	*119*	*43.3*	*275*	*3*	*42.9*	*4*	*57.1*	*7*	*282*
	Lainaajia kaikkiaan										
Pääkirjasto	9,963	42.9	13,244	57.1	23,207	1,959	61.5	1,224	38.5	3,183	26,390
Kallion haarakirjasto	3,833	45.9	4,512	54.1	8,345	1,259	58.2	903	41.8	2,162	10,507
Töölön »	788	39.2	1,221	60.8	2,009	658	58.9	460	41.1	1,118	3,127
Vallilan »	783	45.5	938	54.5	1,721	471	50.6	460	49.4	931	2,652
Käpylän »	491	47.3	546	52.7	1,037	342	51.3	325	48.7	667	1,704
Pasilan »	161	49.1	167	50.9	328	73	45.9	86	54.1	159	487
Eteläinen »	257	38.2	415	61.8	672	192	51.8	179	48.2	371	1,043
Kaikkiaan	**16,276**	**43.6**	**21,043**	**56.4**	**37,319**	**4,954**	**57.7**	**3,637**	**42.3**	**8,591**	**45,910**

V. 1940 oli lainaajien lukumäärä 42,656, joista 30,037 eli 70.4 %:lla oli äidinkielenä suomi, 12,321 eli 28.9 %:lla ruotsi ja 298 eli 0.7 %:lla jokin muu kieli. Vastaavat kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 71.1, 28.3 ja 0.6. Suomenkielisten lainaajain lukumäärä lisääntyi siis 0.7 % ruotsinkielisten vähentyessä 0.6 %. Muunkielisten lainaajien lukumäärä väheni 0.1 %. Aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku muuttui aikuisten eduksi; aikuisten prosenttiluku oli 81.3 (80.8 v. 1940) ja nuorten 18.7 (19.2 v. 1940). Miesten ja naisten lukumäärää osoittavat prosenttiluvut olivat edellisten 43.6 (43.6 v. 1940) ja jälkimmäisten 56.4 (56.4 v. 1940). Nuorista lainaajista oli 57.7 % (56.0 % v. 1940) poikia ja 42.3 % (44.0 % v. 1940) tyttöjä.

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali, yleinen lukusali, sanomalehtisali ja lasten lukusali olivat avoinna 354 päivänä. Kallion haarakirjastossa oli aikuisten lukusali avoinna 353 päivänä, sanomalehtisalit 354 päivänä ja lasten lukusali 340 päivänä. Töölön haarakirjastossa oli sanomalehtisali

avoinna 354 päivänä ja lasten lukusali 353 päivänä. Vastaavat aukiolopäivät olivat Vallilassa 354 ja 353, Käpylässä 349 ja 348, Pasilassa 354 ja 353 ja Eteläisessä haarakirjastossa 354 ja 353.

Päivittäinen aukioloaika oli sama kuin ennenkin.

Lukusalikäyntien lukumäärä v. 1941 ja 1940 käy ilmi seuraavasta taulukosta:

	Opintosali		Aikuisten lukusalit		Sanomalehtisalit		Lasten lukusalit		Käyntejä kaikkiaan	
	1941	1940	1941	1940	1941	1940	1941	1940	1941	1940
Pääkirjasto	24,757	23,899	35,711	32,809	235,021	180,598	56,249	53,583	351,738	290,889
Haarakirjastot:										
Kallion	—	—	23,381	24,379	203,725	187,804	50,787	49,211	277,893	261,394
Töölön	—	—	—	—	47,712	46,776	14,196	13,097	61,908	59,873
Vallilan	—	—	—	—	144,770	122,640	28,356	24,000	173,126	146,640
Käpylän	—	—	—	—	113,363	75,990	4,857	4,972	118,220	80,962
Pasilan	—	—	—	—	13,059	11,189	5,437	4,319	18,496	15,508
Eteläinen	—	—	—	—	96,882	65,526	3,699	3,169	100,581	68,695
Yhteensä	24,757	23,899	59,092	57,188	854,532	690,523	163,581	152,351	1,101,962	923,961

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1941	1940
Pääkirjasto	994	980
Kallion haarakirjasto	791	892
Töölön »	175	208
Vallilan »	489	537
Käpylän »	339	297
Pasilan »	52	57
Eteläinen »	284	289
Yhteensä	3,124	3,260

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli lukusaleissa yleisön käytettävinä seuraava määrä:

	Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä	
	Luku	Kpl	Luku	Kpl
Pääkirjasto	268	302	73	94
Kallion haarakirjasto	212	239	33	54
Töölön »	77	78	26	30
Vallilan »	88	89	24	37
Käpylän »	59	59	20	24
Pasilan »	56	56	20	20
Eteläinen »	57	58	17	32

Kirjavarasto. Kaupunginvaltuuston v. 1934 vahvistamien kirjavaraston tarkastusta koskevien säännösten mukaisesti tarkastivat kirjaston virkailijat puolet luokkaan 0—9 kuuluvista kirjoista. Tarkastuksen valvojina olivat kuten aikaisemmin filosofianmaisterit C. R. Gardberg ja S.-K. Kilpi.

Kirjaston luetteloista poistettiin 5,358 loppuunkulunutta nidosta, joista 3,259 oli kuulunut pääkirjastoon, 1,946 Kallion haarakirjastoon, 149 Vallilan haarakirjastoon ja 4 Eteläiseen haarakirjastoon.

Kirjastoon luetteloitiin ja hankittiin 16,385 uutta nidosta. Luetteloitu kirjavarasto käsitti vuoden alussa 263,965 nidosta ja vuoden lopussa 274,992 nidosta. Viimeksi mainituista oli 150,075 eli 54.6 % suomenkielistä, 113,217 eli 41.2 % skandinaavista ja 11,700 eli 4.2 % muunkielistä kirjallisuutta.

Vuoden lopussa kirjavarasto jakaantui eri luokkiin seuraavasti:

		Nidoksia	%
000.	Ensyklopedia	611	0.2
100.	Filosofia, kulttuuri, kasvatustiede	453	0.2
200.	Uskonnot, mytologia	425	0.1
300.	Yhteiskuntatieto	1,267	0.5
400.	Maantiede, matkat, kansatiede	489	0.2
500.	Matematiikka, luonnontieteet	405	0.1
600.	Lääketiede, tekniikka, talous	1,003	0.4
700.	Taide, liikuntakasvatus	688	0.2
800.	Kirjallisuudenhistoria, kielitiede	461	0.2
900.	Historia, elämäkerrat, sukututkimus	738	0.3
0—9.	Kaunokirjallisuus	4,434	1.6
I.	Uskonnot	9,036	3.3
II.	Historia, arkeologia ja elämäkerrat	26,765	9.7
III.	Maantieto, kansatiede, antropologia ja matkakertomukset	15,078	5.5
IV.	Romaanit, kertomukset ja sadut	98,129	35.7
V.	Runot, näytelmät, albumit sekä kirjallisuushistoria- ja taide	29,674	10.8
VI.	Luonnontiede, matematiikka, lääketiede ja teknologia	15,974	5.8
VII.	Oikeus- ja valtiotiede, yhteiskunnalliset kysymykset ja talous	16,932	6.1
VIII.	Kielitiede	4,624	1.7
IX.	Filosofia, siveysoppi, kasvatus, kirja- ja kirjastotiede, urheilu sekä muut sekalaiset aineet	17,119	6.2
X.	Lukusaleihin sijoitettu kirjallisuus (hakuteokset, sidotut aikakaus- ja sanomalehdet y.m.)	30,687	11.2
	Yhteensä	274,992	100.0

Pääkirjaston ja haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakaantui v:n 1940 ja 1941 päättyessä seuraavasti:

	1941		1940	
	Nidoksia	%	Nidoksia	%
Pääkirjasto	153,789	55.9	149,449	56.6
Kallion haarakirjasto	65,459	23.8	63,260	24.0
Töölön »	20,385	7.4	19,351	7.3
Vallilan »	16,479	6.0	15,574	5.9
Käpylän »	9,070	3.3	8,439	3.2
Pasilan »	5,854	2.1	5,361	2.0
Eteläinen »	3,956	1.5	2,531	1.0
Yhteensä	274,992	100.0	263,965	100.0

Kirjavaraston arvo arvioitiin vuoden alussa 6,647,640 mk:ksi ja vuoden lopussa 6,967,450 mk:ksi.

Kirjalahjat: Kertomusvuonna merkittiin kirjalahjoituksia seuraavilta henkilöiltä ja laitoksilta: Arbetets vänner, T. Andersson, Englannin lähetystö Helsingissä, rouva H. Hagfors, Helsingin kaupungin kirjapainokoulu, Kulutusosuuskuntien Keskusliitto, rouva Mayerhofer, professori E. Kaila, Ranskan lähetystö Helsingissä, Rockefeller Foundation, neiti A.-M. Snickars neiti M. Sonné ja Suomen huolto.

Tulot. Kirjaston tulot olivat 150,489: 50 mk oltuaan v. 1940 87,771 mk.

Pääkirjaston ja haarakirjastojen v:n 1941 tulojen jakautuminen selviää seuraavasta taulukosta:

	Pääkirjasto		Kallion		Töölön		Vallilan		Käpylän		Pasilan		Eteläinen		Yhteensä	
			haarakirjastot													
	Markkaa ja penniä															
Kuukausi																
Tammikuu	13,592	—	2,889	—	713	—	541	50	282	50	245	—	177	—	18,440	—
Helmikuu	7,599	50	2 241	50	424	—	337	—	215	—	224	—	137	—	11,178	—
Maaliskuu	11,107	50	3,234	—	483	50	555	—	266	—	261	50	137	50	16,045	—
Huhtikuu	9,176	50	2,702	50	455	50	400	50	156	50	258	50	150	—	13,300	—
Toukokuu	10,922	50	2,989	—	529	—	620	—	358	50	298	50	288	50	16,006	—
Kesäkuu	6,783	50	2,355	50	278	50	381	—	131	—	288	—	180	—	10,397	50
Heinäkuu	8,785	—	2,314	50	269	—	636	—	275	—	336	—	283	50	12,899	—
Elokuu	6,063	—	1,805	—	244	50	295	—	259	50	236	—	199	—	9,102	—
Syyskuu	5,858	—	1,823	—	313	—	429	—	155	50	264	—	185	—	9,027	50
Lokakuu	6,391	—	2,271	50	413	50	442	50	237	50	230	50	179	50	10,166	—
Marraskuu	5,943	50	2,182	50	292	50	523	50	129	50	246	50	155	50	9,473	50
Joulukuu	9,908	50	2,740	50	546	—	499	50	213	—	240	50	307	—	14,455	—
Yhteensä	102,130	50	29,548	50	4,962	—	5,660	50	2,679	50	3,129	—	2 379	50	150,489	50
Tuloerä																
Sakkoja	94,045	—	25,990	—	4,496	—	4,887	—	2,457	—	723	—	2,207	50	134,805	50
Suom. kiel. luett.	327	—	1,852	—	8	—	320	—	34	—	28	—	2	—	2,571	—
Ruots. kiel. luett.	380	—	117	—	12	—	70	—	1	—	—	—	—	—	580	—
Vieraskiel. luett.	75	50	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	—	—	77	—
Erääntyneitä vak.	4,096	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,236	—
Sekalaisia tuloja	3,207	—	1,449	50	446	—	383	50	186	—	2,378	—	170	—	8,220	—
Yhteensä	102,130	50	29,548	50	4,962	—	5,660	50	2,679	50	3,129	—	2,379	50	150,489	50

Kadonneitten ja vahingoittuneiden kirjojen korvausrahoja kertyi 2,679 mk.

Menot [1]) ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu kirjastolle myönnetyt määrärahat:

	Määräraha, mk	Menot, mk
Palkat, palkkiot ja sairasapu	2,549,155: 20	[2])2,546,351: 45
Vuokrat	600,518: —	600,166: —
Lämpö	173,951: —	173,951: —

[1]) Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — [2]) Tähän sisältyy myös kalliinajanlisät.

	Määräraha, mk	Menot, mk
Valaistus	90,500: —	90,422: 15
Siivous	15,000: —	14,999: 25
Vedenkulutus	2,644: —	1,924: 20
Puhtaanapito	14,917: —	[1]) 15,939: 40
Kalusto	90,000: —	90,000: —
Sidonta ja painatuskulut	283,036: 70	[2]) 283,036: 50
Tarverahat	21,000: —	20,994: 15
Kirjallisuus	600,000: 60	600,000: 60
Yhteensä	4,440,722: 50	4,437,784: 70

Kaupungin avustamat yhdistykset. Kaupunginhallitukselta avustusta saaneiden yhdistysten kirjoja sokeille ja Brage sekä Suomen työväen arkiston ja Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin apurahojen käyttö oli kirjaston johtokunnan valvonnan alainen.

---

[1]) Myönnetty oikeus ylittää tiliä 1,022: 40 mk:lla. — [2]) Sidontaan käytettiin 253,611: 30 mk ja painatuksiin 29,425: 20 mk.

XXII. Kaupunginmuseo

Helsingin kaupunginmuseon kertomus v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Museon johtokunnan muodostivat professori A. Hämäläinen puheenjohtajana, professori V. Voionmaa varapuheenjohtajana sekä filosofiantohtori T. Stjernschantz. Kaupunginhallituksen edustajana oli liittosihteeri M. Salmela-Järvinen. Museon johtaja, A. W. Rancken, toimi sihteerinä. Johtokunta kokoontui vuoden aikana neljään kokoukseen, joissa käsiteltiin ja otettiin päätettäviksi museon hallintoa ja hoitoa koskevia asioita.

Museo järjestettiin uudelleen talvisodan jälkeen ja avattiin tammikuun 20 p:nä 1941. Museo oli avoinna yleisölle muina arkipäivinä klo 12—15, pääsymaksun ollessa 1 mk, paitsi perjantaisin klo 17—20, jolloin pääsy oli vapaa, sekä lauantaisin, jolloin museo oli suljettuna. Museo suljettiin kuitenkin kesäkuun 21 p:stä 1941 alkaen ja on sen jälkeen pidetty suljettuna yleisölle. Kokoelmat ovat kuitenkin olleet tutkijain käytettävinä.

Museossa kävi tammikuun 20 p:stä kesäkuun 20 p:ään mennessä 2,383 henkilöä, joista maksavia oli 1,890. Oppaita myytiin 184.

Museon kokoelmat lisääntyivät 385 numeroa, joista huonekaluja ja taloustarvikkeita y.m.s. 35, kulta- ja hopeakoristeita 14, pukuja y.m. 35, muistorahoja ja palkintoja 23, tauluja ja kuvia 6, valokuvia 233, kirjallisuutta 18 ja arkistoaineistoa 21.

Kansallismuseon kultakoristenäyttelystä johtokunta päätti lunastaa 14 numeroa Helsingin kultaseppäin valmistamia koristeita ja taidehallissa pidetystä Taiteilijat katselevat Helsinkiä nimisestä näyttelystä ostettiin taiteilija A. Lindforsin maalaama taulu Kesäyö Kaivopuistossa ja taiteilija A. Laitilan maalaama taulu Turuntie. Lisäksi ostettiin taiteilija Ahola-Valon Lönnrotinkadun 35:ssä sijaitsevaa taloa pommituksen jälkeen kuvaava etsaus ja valokuvia, jotka kuvasivat Helsinkiä v:n 1939 sodan ajalta.

Seuraavat henkilöt tekivät lahjoituksia museolle: arkkitehdit M. af Schultén ja P. E. af Enehielm, insinööri K. Tallqvist, professorinrouva L. Hjelt, neidit M. ja E. Wrede ja E. Heikel, kamreeri U. Öller, taiteilija V. Blomstedt, kirjailija V. Pettersson, Arbetets vänner niminen yhdistys, Oy. P. J. Bögelund ab. ja kultaseppä A. Tillander.

XXIII. Musiikkilautakunta

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1941 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja toiminta. Kaupunginvaltuusto valitsi v:ksi 1941 musiikkilautakunnan puheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden sekä muiksi jäseniksi dosentti V. Annalan, rouva E. von Frenckellin, vaatturi T. Hiekkarannan, kirjaltaja S. Leinon, toimittaja E. Meriluodon ja filosofiantohtori H. Ramsayn, joista viimeksi mainittu toimi varapuheenjohtajana. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sähköteknikko V. V. Salovaara. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm.

Vuoden aikana lautakunta kokoontui 12 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli 204 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 160.

Sodan sytyttyä puheenjohtaja Suolahden armeijan ylilääkärinä estyneenä ollessa puheenjohtajan tehtäviä hoitamasta, puheenjohtajan tehtävistä huolehti varapuheenjohtaja.

Kaupunginorkesterin kansliahenkilökunta. Orkesterin intendenttinä toimi kertomusvuonna säveltaiteilija E. Pingoud ja taloudenhoitajana rouva E. Zilliacus sekä orkesterin nuottivaraston hoitajana filosofiankandidaatti N.-E. Ringbom.

Orkesterin järjestysmieheksi lautakunta nimitti toimestaan luopuneen K. Aerilan tilalle orkesterin jäsenen H. Aureen heinäkuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginorkesterin valtuuskunta y.m. Orkesterin valtuuskuntaan, jonka tehtävänä on tarpeen tullen edustaa orkesterin jäsenistöä, sovitella orkesterin jäsenten keskuudessa mahdolliset erimielisyydet ja olla välittävänä elimenä musiikkilautakunnan ja orkesterin jäsenten kesken, valittiin soittokaudeksi 1941/42 orkesterin jäsenet M. Orlando, Y. Selin ja L. Nissinen sekä varalle H. Fransman ja A. Karsti.

Kaupunginorkesterin kokoonpano. Kaupunginorkesterin vakinainen miesvahvuus on 71, mutta kun yhden orkesterin jäsenen kaaduttua v:n 1939/40 sodassa sekä yhden jäsenen jouduttua eläkkeelle ei täten avoimeksi tulleita virkoja vallitsevien olosuhteiden takia täytetty, orkesterin miesvahvuus oli 69. Sodan sytyttyä kesäkuussa 1941 kutsuttiin kolmattakymmentä orkesterin jäsentä sotapalvelukseen. Syyskauden aikana oli orkesteria tämän vuoksi suuresti täydennettävä etenkin sinfoniakonsertteja annettaessa orkesterin ulkopuolelta palkatuilla soittajilla, mikäli heitä oli saatavissa. Tästä huolimatta orkesterin miesvahvuus oli kuitenkin vaillinainen, varsinkin puhaltajia oli vähän.

Kaupunginorkesterin johtajan virka. Sitten kun orkesterin entinen johtaja professori G. Schnéevoigt oli marraskuun 8 p:nä 1940 eronnut viras-

taan ja kaupunginvaltuusto päättänyt v:n 1941 alusta lukien vakinaistaa orkesterin johtajan tähänastisen sopimuspalkkaisen viran, ja musiikkilautakunta oli julistanut viran haettavaksi, antoi lautakunta tammikuussa 1941 kaupunginhallitukselle lausunnon hakijoista. Virkaa olivat hakeneet filosofiantohtori T. E. Haapanen, professori L. Funtek sekä kapellimestarit N. Gilse van der Pals, O. K. Edgren, T. H. Hannikainen, S. Pergament-Parmet, M. I. Similä ja V. I. L. Veneskoski. Lausunnossaan lautakunta pani hakijoista ensimmäiselle sijalle filosofiantohtori Haapasen ja kapellimestari Hannikaisen, viimeksi mainitun erittäinkin ansioituneimpana taiteellisena johtajakykynä ja filosofiantohtori Haapasen johtajaominaisuuksiensa ohella edustavimpana musiikkielämän keskeisenä henkilönä. Äänestettäessä molemmat hakijat saivat kolme ääntä yhden lautakunnan jäsenen ollessa kokouksesta poissa. Puheenjohtajan äänen ratkaistessa kapellimestari Hannikainen joutui ensimmäiselle sijalle ja filosofiantohtori Haapanen toiselle. Tammikuun 23 p:nä kaupunginhallitus 10 äänellä valitsi kapellimestari Hannikaisen kaupunginorkesterin johtajaksi filosofiantohtori Haapasen saadessa 4 ääntä. Kapellimestari Hannikaisen, hänen samaan aikaan sattuneen Amerikan-matkansa takia, estyneenä ollessa orkesterin johtajan tointa heti välittömästi hoitamasta, konserttien johtaminen annettiin tilapäisten johtajien tehtäväksi. Vuoden lopussa lautakunta kuitenkin ehdotti kaupunginhallitukselle, että orkesterin väliaikaiseksi johtajaksi nimitettäisiin professori A. Järnefelt.

Kaupunginorkesterin toiminta. Vuoden aikana toimeenpantiin yhdeksän varsinaista sinfoniakonserttia, joista Armas Järnefelt johti kaksi, saksalainen Giovanni di Bella yhden, Bengt Carlson yhden, Martti Similä kaksi, Nikolai Gilse van der Pals yhden, Leo Funtek yhden ja Adolf Wiklund, Ruotsista, yhden. Ylimääräisiä sinfoniakonsertteja annettiin neljä, joista Toivo Haapanen johti kaksi, Leo Funtek yhden sekä Ole Edgren ja Bengt von Törne kumpikin osaltaan yhden. Sinfoonisia iltoja toimeenpantiin viisi, joista Leo Funtek johti yhden, Arvo Hannikainen yhden, Toivo Haapanen yhden ja Martti Similä kaksi; Bengt von Törne johti oman sävellyksensä Similän johtamassa konsertissa. Kamarikonsertteja annettiin kolme, jotka johti Arvo Hannikainen. Kansansinfoniakonsertteja oli kolmetoista, joista Arvo Hannikainen johti neljä, Erik Cronvall yhden, Bengt von Törne yhden, Bengt Carlson yhden, Aarre Merikanto yhden, Jussi Blomstedt yhden, Nikolai Gilse von der Pals yhden, Martti Similä yhden, japanilainen johtaja kreivi Hidemaro Konoye yhden ja Eino Roiha yhden. Kansankonsertteja annettiin 26, joista Arvo Hannikainen johti kahdeksan, Martti Similä kuusi, Eero Selin yhden, Väinö Pesola yhden, Eero Kosonen yhden, Jussi Blomstedt kaksi, Väinö Rantanen yhden, Nikolai Gilse van der Pals kolme, Leo Funtek yhden, Bengt Carlson yhden, Ossian Fohström yhden sekä Nils Lerche oman sävellyksensä eräässä Arvo Hannikaisen johtamassa konsertissa. Sitä paitsi annettiin kolme ylimääräistä konserttia, nimittäin kaksi kreivi Konoyen johtamaa konserttia ja Vappu-matinea, jonka johti Arvo Hannikainen.

Edellä mainituissa sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Aune Antti, Aino Elenius, Arnold Tilgmann, Lasse Wager ja Aulikki Rautavaara (laulu), Emil Telmanyi ja Kerttu Vanne (viulu), Annie Fischer, Timo Mikkilä ja Margaret Kilpinen (piano) sekä Yrjö Selin (sello).

Ylimääräisissä sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Arvo Hannikainen ja Emil Telmanyi (viulu), Rolf Palmgren ja Kurt Walden

(piano) sekä Aune Antti (laulu). Sinfoonisissa illoissa olivat solisteina Hanna Granfelt ja Pia Ravenna (laulu), Hjördis Lindén (piano) sekä Yrjö Selin ja Pentti Rautavaara (sello).

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset: a) kotimaisia sävellyksiä: Suolahti: Sinfonia piccola; Kuusisto: Notturno sellolle ja orkesterille; Saikkola: Karjala palaa; Sibelius: Sinfonia III, Sarja näytelmästä Myrsky ja Sinfonia VI; sekä Järnefelt: Du.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Brahms: Sinfonia IV (2 kertaa); Berger: Rondo giocoso; Casilla: Preludio e danza siciliana; Respighi: Pini di Roma; Verdi: Requiem; Berlioz: Alkusoitto Benvenuto Cellini; Beethoven: Viulukonsertti D-duuri, Sinfonia VII, Sinfonia VI ja Pianokonsertti B-duuri; Rosenberg: Alkusoitto Marionetteja; Schumann: Pianokonsertti a-molli; Saint-Saëns: Sellokonsertti a-molli; Tschaikowsky: Romeo ja Julia, sinfooninen runo ja Sinfonia IV; Rich. Strauss: Burleske; Mozart: Sinfonia g-molli; Mendelsohn: Viulukonsertti; Moussorgsky-Funtek: Näyttelykuvia; Mahler: Lieder eines fahrenden Geselles; sekä Dag Wirén: Serenadi jousiorkesterille.

Ylimääräisissä sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset: a) kotimaisia sävellyksiä: Ringbom: Sinfonia I; Ikonen: Viulukonsertti; Klami: Suomenlinna (2 kertaa); von Törne: Sinfonia III; Palmgren: Pianokonsertti Huhtikuu; sekä Sibelius: Sinfonia III ja Viulukonsertti D-molli; b) ulkomaisia sävellyksiä Liszt: Les Préludes; sekä Mozart: Alkusoitto oopperasta Taikahuilu, Pianokonsertti e-molli, aaria Ridentela calma, Resitativo ja aaria oopperasta Cosi fan tutte sekä Sinfonia Ess-duuri.

Sinfoonisissa illoissa esitettiin seuraavat sävellykset: a) kotimaisia sävellyksiä: Ranta: Proloogi; Klami: Alkusoitto Nummisuutarit; Sibelius: Satu, Sinfonia I ja Sinfonia V; Raitio: Sinfooninen ballaadi; ja von Törne: Trilogia Requiesecat; b) ulkomaisia sävellyksiä: Grieg: Aus Holbergs Zeit ja Pianokonsertti a-molli; Dvorak: Zigeunermelodien ja Sinfonia Aus der neuen Welt; Beethoven: Sinfonia VII; Schubert: Sinfonia h-molli; Mozart: aaria oopperasta Don Juan ja Alkusoitto Don Juan; Donizetti: aaria oopperasta Lucia di Lammermoor; Haydn: Sellokonsertti d-duuri; sekä Bollman: Sinfooniset muunnelmat.

Kamarikonsertti ja sinfooniset illat järjestettiin syyskauden alkupuolella, jolloin oli vaikea saada riittävästi soittajia sinfoniakonsertteja varten.

Edellisen ohella orkesteri avusti 116 oopperaesityksessä ja 4 yksityisessä konsertissa.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin toiminnan taloudellisista tuloksista esitetään seuraavat tiedot:

Tulot kaupunginorkesterin työstä olivat v. 1941 669,307: 75 mk, edellisenä vuonna 564,384 mk, josta 341,725: 25 mk oli tuloja orkesterin omista konserteista ja 327,582: 50 mk tuloja avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa sekä nuottien vuokraamisesta. Menot nousivat 4,117,145: 60 mk:aan, josta sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkauksia 3,700,752 mk, muita palkkauksia 23,487 mk, konserttikuluja 263,874: 25 mk ja muita kuluja 129,032: 35 mk. Talousarviossa menot oli arvioitu seuraavasti: sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkaukset 3,537,003 mk, konserttikulut 280,000 mk ja muut kulut 123,300 mk.

Sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 4,187 henkilöä, ylimääräisissä sinfoniakonserteissa 1,146 henkilöä, sinfoonisissa illoissa 1,147 henkilöä, ka-

marikonserteissa 676 henkilöä, ylimääräisissä konserteissa 1,646 henkilöä, kansansinfoniakonserteissa 3,873 henkilöä ja kansankonserteissa 8,876 henkilöä. Konserteissa kävi siten kaikkiaan 21,551 henkilöä, vastaava luku edellisenä vuonna oli 17,722.

Tilintarkastukset. Johtosäännön mukaan on orkesterin taloudenhoitaja velvollinen kuukausittain laatimaan musiikkilautakunnalle yhdistelmän kertyneistä tuloista ja maksettaviksi hyväksytyistä menoista. Jokaisen kuukauden alussa toimitettiin tilintarkastus.

Kaupungin avustamien taidelaitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana oleva kaupungin avustamien taidelaitosten toiminnan valvonta järjestettiin samaan tapaan kuin edellisinäkin vuosina. Kertomusvuonna taidelaitokset saivat nostaa avustusmäärärahansa vähentämättöminä, koska laitosten toiminta ei keskeytynyt vuoden aikana.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1941 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 mk:n korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa v. 1941 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

Ulkoilmakonsertit. Ulkoilmakonserttien järjestämiseksi v. 1941 myönnetty 35,000 mk:n määräraha jaettiin Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnan ja Helsingin suojeluskuntapiirin soittokunnan kesken määräten korvaukseksi 400 mk soittotuntia kohden. Määrärahasta jaettiin Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle 17,600 mk 7 konsertista Hermannissa, 6 konsertista olympiakylässä, 6 konsertista Vallilassa, 7 konsertista Kalliossa, 7 konsertista Mustikkamaalla ja 8 konsertista Paasivuorenkadun puistikossa sekä 17,400 mk Helsingin suojeluskuntapiirin soittokunnalle 6 konsertista Pihlajasaaressa, 7 konsertista Hesperian puistossa, 6 konsertista Topeliuksenpuistossa, 6 konsertista Toukolassa, 6 konsertista Pasilassa sekä 8 konsertista Kaivopuistossa. Konsertit oli annettava sopivin väliajoin kesä-, heinä- ja elokuun aikana orkesterin toimistolle annettavan konserttien päivämääriä ja ajankohtia koskevan lähemmän selostuksen mukaan.

Konserttien ohjelmaselostukset. Sinfoniakonserttien ohjelmia on jo monen vuoden ajan selostettu painetuissa liitelehtisissä. Koska ohjelmaselostukset yleensä olivat suosittuja ja niillä oli myöskin huomattava merkitys konserttien mainostamisessa, kaupunginhallitus suostui lautakunnan esitykseen, että myöskin kansansinfoniakonserttien ohjelmalehtisiin liitettäisiin tällaisia selostuksia. Selostuksista on huolehtinut orkesterin nuottivarastonhoitaja N.-E. Ringbom.

Konserttiohjelmien julkaisuoikeus myönnettiin syyskuun 1 p:n 1941 ja syyskuun 1 p:n 1942 väliseksi ajaksi oopperalaulaja S. Räikköselle 5,000 mk:n maksusta.

Talousarvioehdotus. Talousarvioehdotus v:ksi 1942 jätettiin kaupunginhallitukselle syyskuun 10 p:nä 1941. Sen yksityiskohdista mainittakoon, että lautakunnan ehdottama n. 20 %:n korotus kaupungin avustamien taidelaitosten toiminnan tukemiseksi hyväksyttiin; ehdotus ulkoilmakonserttien määrärahan, 35,000 mk:n, korottamisesta 50,000 mk:aan sitä vastoin hylättiin. Tulot orkesterin myötävaikutuksesta oopperaesityksissä arvioitiin 3,000 mk:ksi esitystä kohden.

Orkesterin luovuttaminen hyväntekeväisyyskonsertteihin. Helmikuun 27 p:nä kaupunginhallitus oikeutti musiikkilautakunnan v:n 1941 aikana harkintansa mukaan luovuttamaan orkesterin sotainvaliidien avustamiseksi järjestettyihin hyväntekeväisyyskonsertteihin.

XXIV. Yleiset työt

Kaupungin yleisten töiden lautakunnan v:lta 1941 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Kesäkuussa puhjennut uusi sota ja siitä johtunut tilanne vaikuttivat suuresti myöskin yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston toimintaan. Kun suuri määrä viranhaltijoita ja työntekijöitä joutui ase- ja työpalvelukseen, oli monien töiden ja tehtävien kunnollinen suorittaminen vähentynein työvoimin usein varsin vaikeata.

Yleisten töiden lautakunta. Lautakuntaan kuuluivat v:ksi 1941 valittuina puheenjohtajana kansaneläkelaitoksen johtaja J. E. Huttunen, varapuheenjohtajana vanhempi oikeusneuvosmies K. E. Furuhjelm sekä jäseninä ent. pankinjohtaja T. N. A. Grotenfelt, toimitsija E. H. Härmä, sähkötyöntekijä O. W. Oksanen, professori O. A. Tarjanne ja insinööri T. R. Vähäkallio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja, insinööri A. E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi varatuomari H. E. Arvidson.

Lautakunta kokoontui 49 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1,406 asiaa. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 515.

Lautakunnan vuoden aikana käsittelemistä lukuisista työ- y.m. asioista ja kertomusvuoden aikana teetetyistä uudis- ja korjaustöistä tehdään selkoa jäljempänä rakennustoimiston eri osastojen toimintaa selostettaessa. Mainittakoon tässä kuitenkin eräät huomattavimmat lautakunnan käsittelemät asiat:

Kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestely. Kaupunginhallitus oli lokakuun 29 p:nä päättänyt esittää kaupunginvaltuustolle kiinteistöhallinnon ja urheilulautakunnan osittaista uudelleenjärjestämistä. Asiasta oli myös pyydetty yleisten töiden lautakunnan lausuntoa, koska aloite edellytti m.m. rakennustoimiston puisto-osaston siirtämisen kiinteistötoimistoon. Antamassaan lausunnossa lautakunta ehdotti, että tällä kertaa luovuttaisiin ehdotetusta uudelleenjärjestelystä sekä siihen liittyvästä rakennustoimiston puisto-osaston liittämisestä kiinteistötoimistoon, mutta esitti samalla, että puistoasioiden vastaista hoitoa ryhdyttäisiin muuten parantamaan kaupungin kiinteistöhallinnon ja urheilulautakunnan uudelleenjärjestämistä koskevan suunnitelman perusteluissa esitetyllä tavalla ja ottamalla lisäksi huomioon läheisemmän yhteistoiminnan järjestämisen kiinteistötoimiston asemakaavaosaston ja kaupunginpuutarhurin kesken.

Kalajäähdyttämö. Kaupunginhallituksen pyydettyä yleisten töiden lautakunnan lausuntoa suunnitellun kalajäähdyttämön rakentamista koskevasta asiasta lautakunta joutui käsittelemään tämän kysymyksen kertomusvuoden kesäkuussa. Kalajäähdyttämön rakentamisesta oli laadittu 2

vaihtoehtoista suunnitelmaa, joista toinen edellytti jäähdyttämön rakentamisen välittömästi teurastamon konehallin yhteyteen ja toinen sen sijoittamisen konehallin ja tukkuhallin väliselle alueelle. Lautakunta, joka asiaa käsitellessään kiinnitti huomiota yksinomaan jäähdyttämön sijoituspaikkaan, asettui puolestaan kannattamaan jälkimmäistä ehdotusta, jota teurastamolautakuntakin oli puoltanut.

Varatyöohjelma. Kertomusvuoden alkupuolella esiintyi kaupungissa jonkin verran työttömyyttä, jonka lieventämiseksi järjestettiin rakennustoimiston katu- ja satamarakennusosastoilla pienehkössä määrässä varatöitä. Nämä työt olivat laajimmillaan huhtikuussa, jolloin niissä oli työntekijöitä yhteensä 425. Kaupunginhallitus oli kevättalvella kehoittanut lautakuntaa laadituttamaan suunnitelman työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettujen varojen käyttämisestä. Kun kuitenkin työolosuhteet sodan takia sittemmin perinpohjin muuttuivat, ja työttömyys tällöin loppui kokonaan, lautakunta kaupungininsinöörin ehdotuksesta esitti kaupunginhallitukselle, että kyseisen varatyöohjelman laatiminen saisi tällä kertaa raueta, johon kaupunginhallitus sittemmin suostuikin.

Rakennustoimiston rakennusmestarien virkojen vakinaistaminen. Tämä asia, joka koski työmäärärahoista palkattujen, rakennustoimiston eri osastoilla toimivien rakennusmestarien toimien vakinaistamista, ei johtanut myönteiseen tulokseen lautakunnan aikaisemman kielteisen asiaan suhtautumisen sekä kaupunginvaltuuston maaliskuun 12 p:nä tekemän samansuuntaisen päätöksen takia.

Kesälomat. Sodan takia viranhaltijoiden ja työntekijäin kesälomat täytyi suurelta osalta joko peruuttaa tai keskeyttää. Monet viranhaltijoista saivat vain vähäisen osan lomastaan, ja ainoastaan eräät rakennustoimiston naispuoliset viranhaltijat nauttivat kesälomansa kokonaisuudessaan. Kesälomaa myönnettiin vuoden aikana kaikkiaan 3,309 työntekijälle yhteensä 42,560 päivää seuraavasta yhdistelmästä ilmenevin tavoin:

Osasto	Työntekijöitä, jotka nauttivat kesälomaa												Kesälomapäiviä yhteensä
	2	3	4	5	9	12	14	18	21	28	32	Yhteensä	
	päivää												
Satamarakennusosasto ..	—	3	—	17	169	83	1	34	138	69	2	516	8,131
Katurakennusosasto	9	25	2	130	688	430	2	97	368	117	—	1,868	24,881
Talorakennusosasto	3	47	—	175	121	68	—	38	25	16	—	493	4,584
Puisto-osasto	37	28	—	42	80	45	—	14	6	10	—	262	2,286
Varasto-osasto	—	—	—	9	36	39	—	21	51	14	—	170	2,678
Yhteensä	49	103	2	373	1,094	665	3	204	588	226	2	3,309	42,560

Tapaturmat. Tapaturmaisesti vahingoittui 520 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta yhteensä 393,307: 45 mk. Invaliideiksi joutuneiden 5 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 148,936: 75 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 542,244: 20 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutus oy. Pohjolassa siten, että kaupunki lopulta vastasi kaikista vakuutuksesta aiheutuneista menoista.

Ansiomerkki 50-vuotisesta palveluksesta. Sen johdosta, että huhtikuun 15 p:nä oli kulunut 50 vuotta siitä, kun katurakennusosaston työnjohtaja

M. V. Finell oli tullut Helsingin kaupungin palvelukseen, lautakunta luovutti hänelle Keskuskauppakamarilta hankitun kultaisen ansiomerkin muistoksi tästä poikkeuksellisen pitkästä palvelusajasta.

Työntekijät ja työpalkat. Seuraava taulukko osoittaa rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Satamarakennusosasto	Katurakennusosasto	Talorakennusosasto	Puistoosasto	Varastoosasto	Yhteensä	Näistä varatöissä		
							Satamarakennusosasto	Katurakennusosasto	Yhteensä
Tammikuu	636	1,906	504	97	173	3,316	—	37	37
Helmikuu	640	1,836	435	99	174	3,184	—	39	39
Maaliskuu	641	1,878	329	101	176	3,125	—	33	33
Huhtikuu	719	2,169	323	155	176	3,542	78	347	425
Toukokuu	740	2,134	341	365	177	3,757	81	307	388
Kesäkuu	619	1,745	333	328	178	3,203	31	—	31
Heinäkuu	592	1,862	349	281	178	3,262	—	—	—
Elokuu	598	1,846	327	250	172	3,193	—	—	—
Syyskuu	600	1,849	325	234	179	3,187	—	—	—
Lokakuu	598	1,772	327	185	178	3,060	—	—	—
Marraskuu	611	1,744	340	137	175	3,007	—	—	—
Joulukuu	614	1,722	335	115	175	2,961	—	—	—

Rakennustoimiston töissä maksettiin kertomusvuoden alussa kaupunginvaltuuston lokakuun 26 p:nä 1938 vahvistamat työntekijäin tuntipalkat elokuun 28 p:nä 1940 myönnetyin kalliinajanlisäyksin, joka oli 1: 30 mk tunnilta erinäisin poikkeuksin. Helmikuun 26 p:nä 1941 kaupunginvaltuusto korotti tätä kalliinajanlisäystä 70 p eli siis 2 mk:aan, tullen tämä korotus voimaan helmikuun ensimmäisen tiliviikon alusta. Kesäkuun 18 p:nä kaupunginvaltuusto päätti asettaa työntekijäin, samoin kuin viranhaltijainkin, palkat elinkustannusindeksistä riippuvaisiksi, jonka johdosta työntekijäin kalliinajanlisäykset tunnilta laskettuina nousivat entisestään 20 p eli siis 2: 20 mk:aan, tullen tämä korotus voimaan heinäkuun 1 p:nä.

Työehtosopimus. Kertomusvuoden kesäkuun 4 p:nä kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin töitä koskevan työehtosopimuksen solmittavaksi kaupunginhallituksen ja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunta r.y:n välillä. Sopimus allekirjoitettiin heinäkuun 1 p:nä, jolloin se myöskin astui voimaan. Siihen ei sisällytetty mitään varsinaista työpalkkojen korotusta, mutta sen sijaan eräiden ammattiryhmien kohdalla toimitettiin työntekijäin perustuntipalkkojen tarkistus.

Rakennustoimiston yksityisille tilaajille suorittamien töiden järjestely. Kaupungin revisiotoimisto oli lautakunnalle lähettämässään kirjelmässä huomauttanut, että toimiston yksityisille tilaajille suorittamat työt näyttivät kaipaavan järjestelyä m.m. siten, että olisi määriteltävä, millaisten töiden teettämiseen rakennustoimiston osastojen oli hankittava yleisten töiden lautakunnan suostumus, jotta voitaisiin mahdollisimman suuressa määrässä välttyä luottotappioilta. Kirjelmän johdosta asiaa käsitellessään lautakunta totesi, että syntyneet luottotappiot olivat olleet hyvin vähäiset verraten yksityisille suoritetuista töistä saatuun voittoon. Samalla lautakunta päätti vahvistaa sen rajan, johon arvioituun kustannussummaan saakka nousevia tilaustöitä rakennustoimiston osastot voivat ottaa vastaan lautakuntaa

kuulematta, 100,000 mk:ksi, huomauttaen kuitenkin lisäksi, että asianomainen osasto tietenkin voi alistaa pienemmänkin tilaustyön lautakunnan harkittavaksi, mikäli kysymyksessä on tilaaja, jonka vakavaraisuutta osasto epäili. Luottotappioiden välttämiseksi oli tietenkin edelleenkin noudatettava mitä suurinta varovaisuutta tilaajiin nähden.

Rakennustoimisto. Yleisten töiden lautakunnan alaisina olivat rakennustoimisto ja sen tilivirasto. Rakennustoimisto toimi kaupungininsinöörin johdolla ja jakautui toimintansa puolesta kansliaan ja 5 osastoon, nimittäin satamarakennusosastoon, katurakennusosastoon, talorakennusosastoon, puisto-osastoon ja varasto-osastoon. Tilivirasto hoiti toimiston tilejä. Rakennustoimiston lähettämien kirjelmien luku oli 269.

Rakennustoimiston kansliaosaston henkilökunnan muodostivat sihteeri, kirjaaja, 2 toimistoapulaista ja 1 n.s. virastovaratyöntekijä.

Henkilökunnassa vuoden aikana tapahtuneista muutoksista mainittakoon seuraavaa: Maaliskuun 15 p:nä kuoli kaupunginarkkitehti G. Taucher, joka v:sta 1924 alkaen oli toiminut rakennustoimiston talorakennusosaston päällikkönä. V.t. kaupunginarkkitehtina arkkitehti Taucherin sairasloman aikana sekä hänen kuolemansa jälkeen toimi apulaiskaupunginarkkitehti V. Määttä kesäkuun 30 p:ään asti. Uudeksi kaupunginarkkitehdiksi kaupunginhallitus valitsi toukokuun 2 p:nä arkkitehti H. Ekelundin, joka astui virkaansa heinäkuun 1 p:nä. Kesäkuun 4 p:nä kuoli kaupunginpuutarhuri J. E. Aranko, V.t. kaupunginpuutarhurina toimi mainitusta päivästä lukien apulaiskaupunginpuutarhuri L. J. Saarela. Elokuun 28 p:nä kaupunginhallitus valitsi kaupunginpuutarhuriksi Turun kaupunginpuutarhuri A. Hellemaan, joka kuitenkin myöhemmin peruutti viran vastaanottamisen. Varastopäällikkö O. W. Haglund, joka oli toiminut varasto-osaston päällikkönä v:sta 1923 lähtien, erosi säädetyn eroamisiän saavutettuaan heinäkuun 1 p:nä, jääden tällöin eläkkeelle. Samasta päivästä lukien ryhtyi tointa hoitamaan kaupunginhallituksen toukokuun 15 p:nä valitsema uusi varastopäällikkö, ent. Viipurin kaupungin tilientarkkaaja M. Pulkkinen.

Eri osastojen viranhaltijoita kutsuttiin sotapalvelukseen seuraavasti: satamarakennusosastolta yhteensä 13 insinööriä ja arkkitehtiä, 1 vaakitsija, 3 piirtäjää ja 12 työnjohtajaa, katurakennusosastolta 15 insinööriä ja arkkitehtiä, 16 työnjohtajaa ja 9 toimistoapulaista, talo-osastolta 6 insinööriä ja arkkitehtiä, 1 piirtäjä ja 12 työnjohtajaa, puisto-osastolta 6 työnjohtajaa ja varasto-osastolta 5 toimistoapulaista. Viranhaltijoista kaatuivat sodassa, kertomusvuoden aikana satamarakennusosaston apulaisinsinööri A. Kokkola, katurakennusosaston piirtäjä rakennusmestari L. U. Heselius ja varasto-osaston vanhempi toimistoapulainen Å. A. Zetterman. Työntekijöitä kaatui 53, joista 8 satamarakennusosaston, 36 katurakennusosaston, 6 talorakennusosaston, 1 puisto-osaston ja 2 varasto-osaston palveluksessa olleita. Kaatuneiden viranhaltijain ja työntekijäin muiston kunnioittamiseksi laskettiin rakennustoimiston asianomaisen osaston toimesta kaatuneen haudalle seppele tai suoritettiin rahamäärä johonkin invaliidirahastoon.

Satamarakennusosasto. Satamarakennusosaston henkilökuntaan kuului satamarakennuspäällikkö ja apulaissatamarakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, 13 apulaisinsinööriä, 2 vaakitsijaa ja 5 piirtäjää. Vuoden aikana otettiin palvelukseen 1 insinööri. Palveluksesta erosi 1 toimistoinsinööri ja 1 vanhempi insinööri, joiden virat täytettiin uudelleen. 1 piirtäjä kuoli ja täten avoimeksi joutunut virka täytettiin myöskin. Kirjanpidosta ja kirjaamistyöstä huolehti vuoden alusta alikamreeri ja 5 toimistoapulaista.

Lähettejä oli 2. Sotapalvelukseen kutsuttiin osaston palveluksesta 8 insinööriä, 1 vaakitsija ja 3 piirtäjää, joista 1 insinööri ilmasuojelumuodostelmaan. Virkavapautta julkisen tehtävän suorittamista varten myönnettiin 1 toimistoinsinöörille ja 4 muulle insinöörille.

Suoranaista työnjohtoa satamarakennusosaston työmailla hoiti 18—19 rakennusmestaria, 14—15 apulaistyönjohtajaa, 1 nosturinkäyttäjien esimies ja 1 varastokirjuri. Työnjohtajista 12 oli sotapalveluksessa, 3 väestönsuojelutehtävissä ja 3 työpalveluksessa ja 2 sai virkavapautta julkisen tehtävän suorittamista varten.

Satamarakennusosaston kirjoissa olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 640, toukokuun lopussa 740 ja vuoden lopussa 614. Varatöitä tehtiin huhti—kesäkuussa ja niissä oli enintään 86 työntekijää. Työntekijöistä oli kertausharjoituksissa vuoden alussa 11—18, sotapalveluksessa 185—215 ja työpalveluksessa 75—107, joista 45 osallistui ilmasuojelutehtäviin. Sodan alussa siirrettiin 35 ilmasuojelutehtäviin määrättyä työntekijää katurakennusosastolle. Luvalla oli poissa vuoden aikana 3—6 työntekijää.

Yleisten töiden lautakunnalle esitettiin 209 asiaa, joista 50 koski uudistuksia tai rakennustöitä ja 159 hallinnollisia tai henkilö- ja palkka-asioita. Lausuntoja annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: Leppäsuon alueen asemakaavaa, Eläintarhanrannan ja kreikkalaiskatolisen hautausmaan järjestelyä, korttelin n:o 273 ja korttelien n:ot 167 ja 172 tonttien korkeuksia, It. Kaivopuiston tontin n:o 10 jakamista, kalasataman sijoittamista Isoon Verkkosaareen, Kulosaaren sillan uudelleenrakentamista koskevaa vesistötoimikunnan päätöstä, Oulunkylän asemalla olevia Herttoniemen liikenteen tähden tarpeellisia turvalaitteita, Malmin asemalla olevien kaupungin (kalkkihiekkatiilitehtaan) raiteiden kunnossapitoa, raitiotieraiteen jatkamista Salmisaareen, lumen kuljettamista raitioteitse, Suomen kaapelitehdas oy:n Salmisaaren tontin viemäreitä, työehtosopimusta, sekä työntekijäin palkka-asteikkoa. Esitykset koskivat m.m. Humallahden jaalasatamaa, Itämerenkadun varrella olevan vesialueen täyttämistä, Lauttasaaren sillan käyttö- ja kunnossapitokustannuksia, Laivarannan pommitusvaurioita, Makasiinirannan nosturien hyväksymistä, Rahapajanrannan laiturin varastorakennusten n:ot 10 ja 11 varrella olevan osan uudistamista, Verkkosaarten vesialueen täyttämistä, Herttoniemen teollisuusalueen rakennus- ja viemäröimissuunnitelmaa ja rautatieraiteita, työmiesten kuljettamista Herttoniemeen, sepelin ja kahden puuproomun myymistä, puolustuslaitoksen takavarikoiman vesiproomun vuokraa, puukaasuttimen asettamista m/s H 2:een sekä palkan vähennyksiä elinkoron johdosta.

Satamalautakunnalle annettiin 108 lausuntoa, joista 84 koski vuokrausasioita tai rakennusten piirustuksia ja 24 satamien rakentamista ja kunnossapitoa. Kaupunginhallitukselle, rakennustoimistolle, kiinteistötoimistolle ja muille viranomaisille annettiin useita lausuntoja.

Töiden suorittamista vaikeutti vuoden alkupuoliskon aikana suursodasta ja talvisodasta aiheutunut rakennusaineiden, polttoöljyjen ja kuljetusvälineiden puute; ja sodan uudelleen puhjettua nämä vaikeudet kävivät yhä suuremmiksi. Kun sitä paitsi n. puolet työvoimasta joutui sotapalvelukseen tai poikkeusajan vaatimiin tehtäviin, oli töitä keskeytettävä tai supistettava. Myöskin suoranaiset sotatapahtumat häiritsivät toimintaa jonkin verran. Vakinaisena työaikana sattui 45 hälytystä, jotka kestivät yhteensä 16 tuntia. Niiden ajalta maksettiin palkat työmäärärahoista.

Lauttasaaren sillan kunnossapitokustannukset ja läppäsillan käyttökustannukset olivat 111,939 mk, mistä valtio maksoi puolet.

Satamien korjaus ja kunnossapito suoritettiin satamaliikenteen pienenemisen perusteella tavallista suppeamman ohjelman mukaan. Monet korjaamiset täytyi siirtää työvaikeuksien johdosta. Menosääntöön merkityistä määrärahoista, 5,443,108 mk:sta, säästyikin 1,043,642 mk. Palkkojen kohoamisen johdosta myönnettiin pääluokan Sekalaiset yleiset menot lukuun Käyttövarat sisältyvästä palkannauttijain kalliinajan lisäyksiä varten varatusta määrärahasta lisämäärärahoja yhteensä 62,000 mk. Korjaus- ja kunnossapitokustannukset olivat siis 4,461,466 mk.

Laiturien korjaamiseen kuului kunnossapidon lisäksi Pohjoissataman halkolaiturin eteläsiiven rannanpuoleisen osan uusiminen ja Sörnäisten sataman Painolastilaiturin korjaustöiden aloittaminen.

Katujen kunnossapitotyöt supistuivat moottoriajoneuvojen puutteen ja asfalttituotteiden saantivaikeuksien tähden suuresti. Pääasiallisesti suoritettiin kiveysten korjaamisia.

Herttoniemen sillan puukansi uusittiin osaksi.

Monet tilapäiset purkauslaiturit vaurioituivat vahvojen jäiden johdosta ja niiden korjaaminen oli kallista. Lahojen osien uusiminen supistettiinkin välttämättömimpään. Määrärahasta siirrettiin 37,000 mk pääluokan Satamat lukuun Satamien korjaus- ja kunnossapito sisältyvään veneiden kiinnityspaikkojen määrärahaan.

Satamaradan sekä Hietalahden, Merisataman, Eteläsataman ja Katajanokan raiteiden sekä Sörnäisten rantatien raiteiden kunnossapito, pääasiallisesti kiveyksen ja vaihteensiltojen korjaaminen, maksoi kaupungille 28,617 mk. Kaupungin alueella olevien muiden raiteiden kunnossapito, joka kuului kokonaan kaupungille, maksoi 546,796 mk. Herttoniemen radan, öljysataman raiteiden ja aseman rakennusten kunnossapito maksoi 31,960 mk. Herttoniemen radan liikennöimiskustannukset, jotka v:sta 1941 alkaen merkitään edellä mainitun luvun momentille Rautatieraiteet, olivat 96,904 mk. Hietaniemenkadulla I varaston varrella olevat raiteet korjattiin täydellisesti.

Venelaiturien kunnossapito tuli kalliiksi ankaran pakkastalven johdosta ja maksoikin 487,000 mk. Kalliinajanlisien määrärahasta saatiin 25,000 mk:n lisämääräraha ja satamien korjaus- ja kunnossapitomäärärahoihin sisältyvästä tilapäisten purkauslaiturien määrärahasta siirrettiin 37,000 mk. Etenkin Humallahden, Salmisaaren salmen, Pohjoisrannan ja Kyläsaaren laiturit vaurioituivat taas pahoin jäistä. Taivallahden eteläinen venelaituri purettiin, samoin osia Salmisaaren salmen, Eläintarhanrannan ja Toukolan venelaitureista. Uusia venepaikkoja järjestettiin Taivallahden pohjoisen purkauslaiturin ja Pohjoissataman soutu- ja moottorivenelaiturin varrelle. Venepaikkoja oli 2,066, joista 1,670 ulkopaalullisia tai aituuksellisia. Vuokrattuna oli 1,185 venepaikkaa.

Jäälleajosiltoja rakennettiin viisi. Lautakäytävä Katajanokalta Suomenlinnaan oli käytännössä tammikuun 29 p:stä huhtikuun 25 p:ään ja ajotie helmikuun 14 p:stä huhtikuun 17 p:ään.

Ruoppauslaitoksella ruopattiin tavanomaisesti kaikkien suurten viemärien suiden edustat. Nämä ruoppaamiset maksoivat 98,795 mk. Lumenkaatopaikkojen tienoot voitiin jättää ruoppaamatta, koska lumen tuonti oli vähäistä kuljetusvaikeuksien tähden. Saukonrannan länsipään vierustaa ruopattiin edelleen ja niinikään ruopattiin Humallahden jaalalaiturin viertä.

Vilhonvuorenkadun laiturin ja Mustikkamaan välistä lauttaliikenneväylää syvennettiin Kanasaaren pohjoispuolelta. Myös kaasulaitoksen rantalaiturin länsipään viertä syvennettiin. Ruoppaajalla ruopattiin sitä paitsi Humallahden jaalasataman paikka, Hernesaarenrannan paikkaa, Rahapajanrannan viertä sekä Kaivopuiston ja Valkosaaren välistä väyläsalmea, mutta näiden ruoppaamisten kustannukset suoritettiin asianomaisten uudisrakennusten määrärahoista. Kaivurilla ruopattiin Hietalahden telakan pohjoisrajalla olevan viemärin suun edusta, nostettiin Saukonrannan länsipään varrelle jääneitä irtokiviä ja ruopattiin Rahapajanrannan itäkulman edustaa. Molempia viimeksi mainittuja paikkoja ruopattiin myös mammutpumpulla. Saukonrannan varrelta täytyi lisäksi louhia pohjakalliota. Ruoppauslaitos oli käytössä toukokuun 23 p:stä marraskuun 20 p:ään eli 152 työpäivää. Kaikkiaan 152 työvuorossa ruopattiin sillä 94,000 m³ eli 618 m³ vuoroa kohden. Ruoppa vietiin Suomenlinnan ulkopuolelle. Hinaukseen käytettiin ajoittain satama jäänmurtaja Herculesta.

Mittauksia ja tutkimuksia tehtiin Saukonrannan vesialueella, Munkkisaaren ja Hernesaaren tienoilla, Linnankadun koillispuolella, Katajanokalla, kaasulaitoksen rannassa ja Herttoniemen teollisuusalueella. Saukonrannan ja Laivarannan vierustat harattiin. Palkkojen nousun takia saatiin 5,000 mk:n lisämääräraha aikaisemmin mainitusta palkannauttijain kalliinajanlisäyksiä varten varatusta määrärahasta.

Ruoppauslaitos ja rautaiset proomut olivat talven telakoituina Kone ja silta oy:n telakalla; hinausalus korjattiin Hietalahden telakalla ja moottorialukset ja puiset proomut kaupungin telakalla Jätkäsaaressa. Proomujen, n:ot 2 ja 3, kannet ja laidat uusittiin. 100 m³:n vesiproomu oli kesällä puolustusvoimien käytössä. Yksi ankkurinnostovene rakennettiin.

Ruoholahdenrannan valaistusta parannettiin.

Virutuslaiturien kunnossapitoon saatiin 2,000 mk:n lisämääräraha samoin edellä mainitusta määrärahasta.

Satamien uudisrakennuksiin käytettäväksi oli menosääntöön merkittynä 14,030,500 mk. V:sta 1940 siirtyi määrärahoja 27,850,145 mk. Lisämäärärahoja saatiin 48,645 mk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 41,929,290, mk, käytettiin 15,137,593, mk, v:een 1942 siirtyi 25,497,202 mk ja kaupunginkassaan palautui 1,294,495 mk.

Länsisataman uudisrakennustöihin kuului Majakkakadun sepelöiminen korttelin n:o 265 eteläpuolella olevalta osalta, täytteen ottaminen Hietasaarenkadun eteläpään varrelle sekä Ruoholahdenrannalle Lönnrotinkadun kohdalle rakenteilla olevan purkausraiteen rakennustöiden jatkaminen. Työt maksoivat 549,207 mk.

Munkkisaaren laiturin pohjoispuolella olevan karin louhiminen aloitettiin tammikuussa ja työtä jatkettiin lokakuun loppuun, koska sotatila ei haitannut kivien kuljettamista proomuilla.

Eteläsataman Makasiinirannan jatkamiseen liittyviä entisen laivaveistämöalueen järjestelytöitä jatkettiin. Laiturin kaakkoisosalle vievä väliaikainen tie sepelöitiin ja Kaivopuistontiehen yhtyvän tien paikkaa louhittiin. Kustannukset olivat 1,771,334 mk. Näiden töiden yhteydessä valmistettiin sepeliä ja muurikiviä.

Katajanokan vuota- ja öljyvarastorakennuksen perustustöihin ryhdyttiin ja ne valmistuivat, muutamia rakennuksen koillispään peruspilareita lukuunottamatta. Työt täytyi keskeyttää betonisoran puutteen tähden. Paalutukseen käytettiin puupaaluja. Työt maksoivat 1,910,286 mk.

Korttelien n:ot 272—278 ja Verkkosaaren alueella suoritettiin töitä ainoastaan viimeksi mainitussa paikassa, missä jatkettiin täyttämistä, pengerrettiin teitä kalasatamaan ja rakennettiin kaksi rautatieraidetta Verkkosaaren eteläosaan. Kustannukset olivat 1,064,122 mk.

Herttoniemen rakennustöitä jatkettiin, mutta niitä täytyi supistaa kuljetusvaikeuksien tähden sodan puhjettua. Herttoniemen ratapihasta länteen olevalla teollisuusalueella varattiin Konemestarinkadulle ja Lämmittäjänkadulle tukimuureihin ja ahtokiveykseen käytettäviä kiviä, rakennettiin Asemakadun viemäri Työnjohtajankadusta etelään olevan kuormauslaiturin yhteydessä ja väliaikainen sadevesiviemäri Degeröntien viemäristä öljysataman lahteen sekä sepelöitiin Työnjohtajankatu. Ratapihasta itään olevalla teollisuusalueella louhittiin Puusepänkatua, jolloin samalla valmistettiin sepeliä, sekä rakennettiin viemäri korttelien n:ot 57 ja 58 pohjoispuolelle ja Degeröntiehen pohjoisesta. Kustannukset olivat 2,143,645 mk.

Täytettä otettiin Humallahden uuden jaalasataman alueelle, kaasulaitoksen hiilenpurkauslaiturin länsipuolelle, Verkkosaarten rantaan ja Kyläsaaren pohjoispuolelle.

Uusia mukavuuslaitoksia ei saatu rakennetuksi satama-alueelle sodan johdosta. Määräraha muuttui siirtomäärärahaksi.

Neptuninkadun laiturin uusiminen suoritettiin.

Teknillisten laitosten rannassa Sörnäisissä olevan hiilenpurkauslaiturin länsiosa uusittiin. Sähkölaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti lyhennettiin laituria 50 m ja tehtiin kivipenger, jolle köysirata pystytettiin. Kun laiturista oli uusittava vain 20 m, niin kustannukset olivat vain 119,002 mk, joten säästyi 330,998 mk.

Humallahden purkauslaiturin uusiminen suoritettiin niin, että täytettiin laiturin takainen vesialue. Loput määrärahasta käytettiin rakennusainesataman laajentamiseen hyväksytyn ohjelman mukaisesti.

Hernesaaren rautatieraiteet jäivät rakentamatta rakennusaineiden puutteen takia. Niiden rakentamiseen v. 1938 myönnetty määräraha siirrettiin kaupunginhallituksen luvalla seuraavaan vuoteen.

Englannissa takavarikoidusta kaivinkoneesta suoritettu etumaksu, 1,240 puntaa, saatiin takaisin. Tälle kaivinkoneelle Hietalahden telakalla tehdyn proomun hinta sekä erinäiset kulut (kurssitappio etumaksusta y.m.) olivat 496,249 mk. Määrärahan loppuerä 903,751 mk palautui kaupunginkassaan.

Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 784 tasoitustöitä jatkettiin, mutta niitä ei voitu saada valmiiksi, koska osa alueesta oli kaupungin sepelivaraston peitossa. Kun oli todennäköistä, että määrärahaa säästyisi, käytettiin asianomaisella luvalla n. 217,000 mk korttelin n:o 786 louhimiseen. Menot olivat kaikkiaan 433,663 mk.

Lauttasaarenrannan laiturityötä ei voitu saada valmiiksi, koska korttelin n:o 784 viereiset osat rantaa ja Tallberginkatua olivat varattuina tämän korttelin rakentamiseen käytettäville rakennusaineille. Suoritettuihin vähäisiin töihin ja vartiointiin kului 73,840 mk.

Hernesaaren laiturin vierustan ruoppaamista jatkettiin ruoppauslaitosta ja mammutpumppua käyttäen. Laiturin jatkamiseksi etelään päin Fordin alueen varrelle jäävältä osalta toimitettiin ruoppaaminen ja tehtiin kivipenger. Fordin alueen lounaiskulmaa täytettiin puisen uraseinän suojassa. Laiturin takainen vesialue ja korttelin n:o 236 pohjoissivun kadun aluetta täytettiin ja Munkkisaaren ja Hernesaaren välistä pengertä levennettiin.

Matalasalmenkatuun louhittiin Hernesaareen johtava kaivanto vesijohtoa varten ja Hernesaaresta pohjoiseen oleva osa katua sepelöitiin. Kustannukset olivat 1,080,676 mk.

Eteläsataman Kaivopuiston ja Valkosaarten välitse johtavaa väylää louhittiin Kaivopuiston huvilain n:ot 16 ja 22 rannan varrella olevalta osalta. Makasiinirannan kaakkoisosan vierustaa ruopattiin ruoppaajalla. Kustannukset olivat 243,639 mk.

Makasiinirannan pohjoisen varastorakennuksen suunnittelutyöt keskeytyivät sodan syttyessä. Rakennusten perustamiseen hankittiin lisää paaluja osaston varaston tiliin.

Makasiinirannan kaksi nosturia, jotka oli pystyttänyt Wärtsiläyhtymä oy., Crichton-Vulcan, koeteltiin ja otettiin vastaan. Sähköjohdoiksi rakennettiin toistaiseksi ilmajohdot. Kustannukset olivat 841,981 mk.

Katajanokan uudisrakennustöinä suoritettiin edelleen satama-alueen itäosan täyttämistä. Kanavakadun viemäri ja vesijohto valmistuivat. Suomen höyrylaiva oy:n hiilivarastoalueesta lounaaseen olevaan laiturialueeseen tehtiin ahtokiveys. Kun varastorakennuksen n:o 10 varrella oleva osa Rahapajanrannan laituria oli sortumaisillaan, ryhdyttiin asianomaisella luvalla laiturin purkamiseen, johon oli määräraha jo v:n 1938 ja 1939 menosäännöissä. Kustannukset olivat 1,403,982 mk.

Pitkänsillanrannan järjestäminen tehdaskorttelin n:o 300 etelänpuoleisen sivun osalta siirtyi vallitsevien olojen takia.

Katajanokan tulli- ja pakkahuonerakennuksen muutostyöt, joihin kuului ruokasalin ja odotushuoneen järjestäminen satamatyöntekijöille rakennuksen luoteisosaan, suoritettiin loppuun talorakennusosaston toimesta. Työpalkkojen kohoamisen johdosta saatiin 15,000 mk:n lisämäärä-raha edellä mainitusta palkannauttijain kalliinajanlisäyksiä varten varatusta määrärahasta ja tarvikkeiden hintojen kohoamisen johdosta 33,645 mk kaupunginvaltuuston käyttövaroista. Kustannukset olivat 287,929 mk.

Uusien katujen ja teiden rakentamiseen oli satamarakennusosaston käytettävissä v:n 1941 menosäännön mukaan määrärahoja 2,500,000 mk, joista kuitenkin 726,210 mk oli myönnetty v. 1940. V:sta 1940 siirtyi 711,065 mk. Käytettävissä olevista varoista, 2,484,855 mk:sta, käytettiin 1,215,161 mk ja v:een 1942 siirtyi 1,269,694 mk.

Kaivopuiston rantatien pengerrystyöt saatiin melkein valmiiksi. Rantamuurin arkut rakennettiin valmiiksi sekä laskettiin ja täytettiin kivellä ja hiekalla sitten kun pohja oli ruopattu kaivurilla ja kiviheitto tehty. Rantamuuriin tarpeellinen musta kivi louhittiin entisen laivaveistämön tieleikkauksesta ja varastoitiin Makasiinirannan laiturin uuteen osaan ja rantatien varteen. Myöskin venesataman arkut laskettiin ja täytettiin. Laiturimuurin kiviä hakattiin punaisesta graniitista Salmisaaressa ja korttelissa n:o 265. Kustannukset olivat 1,191,116 mk.

Kulosaaren siltaan kuuluvan Kuoresaaren ja Kulosaaren välisen penkereen tekemistä jatkettiin Kuoresaaren eteläpuolella. Kustannukset olivat 8,226 mk.

Kahden vedenottopaikan järjestäminen palokunnalle Seurasaarentien varteen aloitettiin. Meilahti 9:n ja 11:n rantaan otettiin täytettä ja jälkimmäisellä paikalla ryhdyttiin varsinaisen vedenottopaikan järjestämiseen. Kustannukset olivat 15,819 mk.

Vuoden aikana suoritettiin lisäksi seuraavaa:

V:n 1940 rauhanteossa luovutettujen alueiden tyhjentämiseen osallistuneille autonkuljettajille maksettiin 2,820 mk.

Varatöinä louhittiin Länsisataman korttelin n:o 265 kalliota ja tehtiin siitä saadusta kivestä Hietasaarenkadun pengertä. Näihin töihin, jotka keskeytettiin juuri ennen sodan alkamista, käytettiin 288,569 mk.

Sotilaspalkkoja maksettiin valtion laskuun kaikkiaan 5,850 mk.

Teurastamon elävän karjan kuljettamiseen käytettävän ratapihan muutostyöt suoritettiin loppuun. Menot olivat 1,310 mk. Muutostyöt, joista veloitettiin teurastamoa, maksoivat kokonaisuudessaan 62,573 mk.

Avantojen tekeminen palokunnalle maksoi 2,600 mk.

Humallahden rakennusainesataman rakentaminen aloitettiin. 50 m:n pituisen laiturin arkut laskettiin ja täytettiin kivillä. Rajasaaren kannaksen ja vanhan purkauslaiturin välinen vesialue täytettiin; täyttämiskustannukset suoritettiin täytteen ottoon varatusta määrärahasta. Näiden töiden yhteydessä uusittiin mainittu purkauslaituri. Rakennusainesataman laiturin rakennuskustannukset, 313,902 mk, siirrettiin v:een 1942.

Herttoniemen asemalle rakennettiin niin leveä kuormauskoroke, että kuorma-autot sopivat kääntymään. Oy. Saseka ab. osallistui kustannuksiin 29,000 mk:lla. Kaupungille koituneet kustannukset olivat 75,320 mk.

Kulosaarenkadun tasoittamiseen korttelin n:o 273 varrella olevalta osalta saatiin 125,000 mk:n määräraha. Siitä käytettiin 25,920 mk. Jäännös palautettiin kaupunginkassaan.

Rahapajanrannan itäpäähän satamatyöntekijöille aiottu ruokailurakennus rakennettiin talorakennusosaston toimesta. Määräraha, 78,000 mk, kului kokonaisuudessaan. Sisustustöitä ei saatu suoritetuksi.

Ilmasuojelutöihin kului 71,139 mk.

Katajanokan sataman vartiokoppi, joka oli siirretty varastorakennus n:o 12 länsipuolella olevalle aukealle Laivarannalta, kunnostettiin muuten paitsi eräiden maalaamisten osalta. Työ maksoi 10,000 mk.

Itämerenkadun rautatieraiteet liitettiin toisiinsa Salmikadun kohdalta. Kustannukset olivat 119,760 mk.

Tulli- ja pakkahuoneeseen tehtiin vesijohto ja viemäri laiturivalvonnan toimistohuoneistoon. Työn suoritti talorakennusosasto kustannusten ollessa 13,800 mk.

Sodassa kaatuneiden omaisille maksettiin 10,040 mk.

Syyskuun 28 p:nä kärsi pommitusvaurioista Laivarannan eteläpää. Välittömästi suoritettavien vaurioiden korjaukset, kuten vesijohtoja, rautatieraiteita ja kiveyksiä koskevat korjaustyöt, maksoivat 25,908 mk, mihin ei sisälly nosturien ja niiden raiteiden vaurioiden korjaukset, jotka Helsingin makasiini oy. kustansi. Pommituksesta aiheutuneiden laiturirakenteen siirtymien ja painumien korjaus, joka tulee olemaan suurehko työ, jätettiin laiturin jatkamisen yhteydessä aikanaan suoritettavaksi.

Muiden viranomaisten sekä yksityisten laskuun suoritettiin töitä 808,774 mk:n arvosta. Näistä mainittakoon Hakaniementorin rautatieraiteen korjaus katurakennusosaston laskuun, Humallahden uimalaitoksen hyppytornin edustan ruoppaaminen talorakennusosaston laskuun, satamanosturien käyttö satamahallintotoimiston satamaliikenneosaston laskuun, Laivarannan eteläpään nosturien raiteen korjaus pommituksen jäljeltä Helsingin makasiini oy:n laskuun, Puusepänkadun vesijohdon kaivuutyöt Herttoniemessä vesijohtolaitoksen laskuun, muuntajan rakennuksen ja suurjännitejohdon kaivannon tekeminen Katajanokalle Linnankadusta itään

sähkölaitoksen laskuun, Kulosaaren sillan kunnossapito kaupunginhallituksen laskuu Korkeasaaren laivalaiturin uusimisen lopputyöt kiinteistötoimiston laskuun ja teurastamon raiteiden kunnossapito teurastamon laskuun. Korvauksina laitureille ja rautateille aiheutettujen vaurioiden korjaamisesta saatiin 5,060 mk. Ikopal oy:n laskuun tehtiin vesijohdon kaivanto Hernesaareen, Helsingin puhelinyhdistyksen laskuun kaivanto johdoille Saukonkatuun ja Lapinniemeen, Wärtsilä-yhtymä oy:n laskuun suoritettiin ruoppaamisia Munkkisaaressa rakenteilla olevien liukutelakoiden takia sekä osaksi Saseka oy:n laskuun rakennettiin kuormauslaituri Herttoniemen asemalle.

Satamarakennusosaston yleiskulut olivat 1,614,911 mk, josta sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkaukset olivat 1,235,823 mk, tilapäisen työvoiman palkkaukset 205,882 mk, vuokra 117,000 mk, valaistus 2,029 mk, siivous 3,292 mk, painatus ja sidonta 7,047 mk ja tarverahat 43,838 mk.

Työntekijäin nauttimat edut, tapaturmavakuutusmaksuja lukuunottamatta, nousivat rahassa arvioituna 3,285,154 mk:aan, jakautuen seuraavasti: kesälomat 792,880 mk, sairasapu 613,997 mk, hautausapu 38,344 mk, vapaapäiväpalkat 20,128 mk ja sotapalvelukseen kutsuttujen palkkaus 1,819,805 mk.

Laskuun suoritettujen töiden yleiskulujen korvauksena laskutettiin 56,960 mk. Työkoneiden vuokrana saatiin 1,144 mk. Sekalaiset tulot olivat 243,920 mk, josta 240,000 mk saatiin kahden puisen proomun myynnistä Saksan merivoimille.

Osaston kokonaismenot olivat 26,189,026 mk, josta viranhaltijain ja työnjohtajien palkkoja 2,900,352 mk, työntekijäin palkkoja 15,440,553 mk, laskuun tehtyjen töiden kustannuksia 281,728 mk, urakalla suoritettujen töiden kustannuksia 1,570,254 mk, varaston laskutuksia 3,639,932 mk, rakennustoimiston muiden osastojen laskutuksia 488,866 mk, kaupungin muiden laitosten laskutuksia 868,080 mk ja muita laskutuksia 999,262 mk. Tuloja oli kaikkiaan 1,456,639 mk.

Katurakennusosasto. Katurakennusosaston muodostivat katurakennuspäällikkö, apulaiskaturakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, 7 vanhempaa insinööriä, 4 nuorempaa insinööriä, 2 apulaisinsinööriä, 4 ylimääräistä apulaisinsinööriä, 3 vakinaista ja 1 ylimääräinen vaakitsija, 5 piirtäjää, 2 kemistiä, 2 laboranttia, 1 alikamreeri sekä 9 vakinaista ja 4 ylimääräistä toimistoapulaista. Sotapalvelukseen kutsuttujen palkkojen maksamista y.m. töitä varten otettiin lisäksi 3 naispuolista toimistoapulaista. Osaston töissä oli edellisten lisäksi vielä 2 naispuolista virastovaratyöntekijää.

Yllä mainituista viroista oli vuoden vaihteessa avoinna 2 ylimääräistä apulaisinsinöörinvirkaa sekä 1 piirtäjän- ja laborantinvirka.

Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla ja puhdistuslaitoksissa huolehti 77 rakennusmestaria ja 5 apulaistyönjohtajaa sekä 9 konemestaria ja 2 koneenkäyttäjää.

Vakinaisissa töissä olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurin tammikuun alussa, 1,915, ja pienin joulukuun lopussa, 1,722. Varatöitä suoritettiin tammikuun puolivälistä kesäkuun puoliväliin ja näissä töissä oli työntekijäin lukumäärä suurin maaliskuussa, 348. Työntekijäin koko lukumäärä oli tällöin 2,147, lukuunottamatta talvisodan aikana evakuoituja ja työpalvelukseen kutsuttuja, jotka eivät vielä olleet palanneet.

Osaston insinööreistä oli 4 virkavapaana puolustuslaitoksen töihin osallistumista varten. Samaa tarkoitusta varten oli virkavapaana 9 ra-

kennusmestaria, joiden lisäksi 7 rakennusmestaria kutsuttiin lokakuun puolivälissä samanlaatuisiin töihin.

Sodan alkaessa kutsuttiin 11 insinööriä sotapalvelukseen. Näistä toimi 5 ilmasuojelutehtävissä hoitaen kuitenkin sen ohessa myös katurakennusosaston tehtäviä. Ainoastaan 3 insinööriä hoiti yksinomaan osaston rauhanaikaisia tehtäviä.

Muusta miespuolisesta henkilökunnasta kutsuttiin 8 henkilöä sotapalvelukseen, joista yksi ilmasuojelutehtäviin, ja 6 suoritti rauhanaikaisia töitään. Naispuolisesta henkilökunnasta oli 1 henkilö ilmasuojelutehtävissä.

Rakennusmestareista ja työnjohtajista kutsuttiin sodan alkaessa 48 sotapalvelukseen. Näistä 15 oli ilmasuojelutehtävissä hoitaen sen ohessa osittain rauhanaikaisia töitään. 34 henkilöä hoiti yksinomaan osaston tehtäviä.

Osaston työntekijöistä kutsuttiin sodan alkaessa n. 450 sotapalvelukseen. Tämä luku kasvoi jatkuvasti saavuttaen huippunsa lokakuussa, jolloin palvelukseen kutsuttuja oli 714.

Elokuun alussa kutsuttiin työpalvelukseen n. 450 katurakennusosaston työntekijää. Näistä kuitenkin vapautettiin joko heti tai aivan lyhyen ajan jälkeen sairaalloisuuden takia niin paljon, että työpalvelukseen kutsuttuja oli elo- syyskuun vaihteessa 260. Tästä lukumäärä edelleen laski ja vuoden vaihteessa oli työvelvollisia 183.

Sota- ja työpalvelukseen kutsuminen vaikutti huomattavasti osaston työntekijäin keski-ikään. Katurakennusosaston työntekijäin keski-ikä oli ennen sodan alkamista 44 vuotta, joka sekin on erittäin korkea, kun koko kaupungin 20—70 vuotisten miespuolisten asukkaiden keski-ikä oli 36 vuotta. Kun asevelvolliset oli kutsuttu sotapalvelukseen, nousi osastolle jääneiden keski-ikä 48 vuoteen ja kohosi työvelvollisten tultua kutsutuiksi edelleen, ollen lokakuussa 50 vuotta. Jos jätetään huomioimatta ilmasuojelukomppanioihin kuuluvat, kohoaa keski-ikä vielä n. vuodella. Tämä on ollut omiaan alentamaan suuressa määrin kokonaistyötehoa. Työntekijäkannan alhaisempi työteho ilmenee jo siitä, että sairaustapauksia ensimmäisen vuosipuoliskon aikana oli 4.076 % työntekijäin lukumäärästä, kun taas jälkimmäisen vuosipuoliskon aikana sairausprosentti oli 5.228 %, reserviläiset ja työvelvolliset poisluettuina.

Osastolle tuli kaikkiaan 827 kirjelmää ja osastolta lähti 692 kirjelmää. Tulleista kirjelmistä oli 423 yleisten töiden lautakunnalta tulleita, 78 kaupunginhallituksen lähetettä, 5 maistraatin lähetettä, 45 kirjelmää kaupungininsinööriltä tai rakennustoimiston muilta osastoilta, 137 kirjelmää kaupungin eri laitoksilta, 49 kirjelmää valtion virastoilta ja 90 kirjelmää yksityisiltä liikkeiltä tai henkilöiltä.

Lähteneet kirjelmät jakautuivat taas seuraavasti: 216 lausuntoa tai esitystä yleisten töiden lautakunnalle, 167 kirjelmää kaupungininsinöörille tai rakennustoimiston muille osastoille, 99 lausuntoa ja kirjelmää kaupungin muille laitoksille, 41 lausuntoa ja kirjelmää valtion virastoille ja 169 kirjelmää tai lausuntoa yksityisille henkilöille tai liikkeille.

Saapuneita laskuja oli 5,590 ja lähetettyjä laskuja 310. Lisäksi vietiin kirjoihin 52 kpl päivätyölistojen viikkoyhdistelmiä ja 52 kpl tarveainevaraston laskuja sekä tehtiin kuukausittain yhteenvedot katurakennusosaston varaston kautta ostamien tarveaineiden laskuista. Sairasavustuksien maksumääräyksiä oli 1,762, kohonneen palkan aiheuttamia lisämaksuja

107, lopputilejä 1,389, vuosilomia 1,739, reserviläispalkkoja 5,050, hautausavustuksia 52 ja muita ylimääräisiä maksuja 29. Tapaturmailmoituksia oli 326 ja eläkeselvityksiä 28.

Toimistossa laadittiin yhteensä 212 piirustusta, joista 108 käsitteli erilaisia ilmasuojelujärjestelyjä. Muualta tulleita piirustuksia oli 271. Tonttikarttoja varten tarvittavia viemäritietoja kaupungingeodeetille annettiin 104 ja kirjallisia viemärinkorkeusilmoituksia vesijohtolaitosta varten tehtiin 140.

Vuoden aikana suoritetuista suunnittelutöistä mainittakoon seuraavat:

Ehdotukset ja työpiirustukset kaupungin rakentamia tai suunnittelemia suojahuoneita varten sekä näiden yhteyteen suunniteltuja yksityisiä suojahuoneita varten. Ehdotus liikenne- ja väestönsuojatunnelin rakentamiseksi Kallioon. Piirustukset kaasunpaineen säätäjäaseman rakentamiseksi Päävartiontorille ja Toiselle linjalle sekä piirustukset ja kustannusarviot menoarvioon sisältyvistä katu-, viemäri- y.m. töistä.

Työvoiman ja tierakennusaineiden puutteen, erikoisesti bitumipulan vuoksi, sekä erittäin suurten kuljetusvaikeuksien takia oli katujen ja teiden kunnossapito tavallista vaikeampaa, joten puutteellinen kunnossapito tulee lähivuosina vaikuttamaan katujen kuntoon ja aiheuttamaan huomattavasti lisääntyneitä kunnossapitokustannuksia.

Katujen ja yleisten paikkojen korjauksiin ja kunnossapitoon oli menoarviossa varattu 1,500,000 mk. Kustannukset olivat edellä mainittujen olosuhteiden takia vain 486,322: 60 mk, jakautuen seuraaviin eriin: kiveämiset 284,038: 30 mk, asfalttisepelöimiset 4,466: 35 mk, käytävät 119,741: 80 mk sekä työnjohto ja sekalaiset menot 70,479: 30 mk.

Teiden korjaukseen oli myönnetty 2,000,000 mk. Kustannukset olivat kuitenkin edellä esitetyistä syistä vain 459,486: 55 mk. Teiden korjausta, uudelleenpäällystämistä asfalttisepellyksellä ja asfaltilla suoritettiin yhteensä n. 16,000 m^2.

Maantienjatkeiden vuotuisiin kustannuksiin, joihin valtio osallistuu määrätyllä erällä, oli myönnetty 100,000 mk, joka käytettiin kokonaan.

Sopimuksiin perustuvaa yksityisten katuosuuksien kunnossapitoa Hämeentiellä ei vuoden aikana suoritettu, joten koko määräraha, 27,000 mk, palautui kaupunginkassaan. Kaupungin katuosain viereisten kaiteiden kunnossapito maksoi 137,729 mk, katukilpien uusiminen 15,592: 85 mk ja mittaukset ja tutkimukset 139,971: 55 mk. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan ei suoritettu liikennejärjestelyjä, joten käytettävissä olleet varat, 27,118: 15 mk, palautuivat kaupunginkassaan. Samoin ei katupäällysteiden uusimistakaan suoritettu kaupunginhallituksen päätöksen mukaan mainittavammassa määrin, joten suurin osa käytettävissä olevista varoista, 1,394,493: 30 mk:sta, siirtyi v:een 1942. Samoin kävi teiden varustamisen kestopäällysteellä ja käytettävissä olevat varat, 530,998: 15 mk, palautuivat kaupunginkassaan. Täytemaan vastaanottoon myönnetty 100,000 mk:n määräraha osoittautui riittämättömäksi, kun katurakennusosaston oli järjestettävä uusia täytemaan kaatopaikkoja Meilahden uudisrakennuksia varten. Varoja käytettiin 104,462: 90 mk.

Katurakennusosaston tielaboratorion toiminta oli mitä suurimmassa määrin rajoitettua, kun sen kemisti ja laborantti oli kutsuttu sotapalvelukseen. Vuoden alussa suoritettiin kuitenkin useiden eri asfalttilaatujen tutkimuksia asfalttien sopivaisuudesta putkensaumaukseen ja osalla tähän tarkoitukseen käytettävistä sekoituksista saatiin kokeilut loppuunsuori-

tetuiksi. Ne pienet emulsiomäärät, jotka olivat käytettävissä, tutkittiin myös ja ne täyttivät vaatimukset.

Katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapitokustannukset olivat 6,526,275 mk. Katuvalaistuksen kustannukset olivat kaasuvalaistuksesta 1,251,924: 70 mk ja sähkövalaistuksesta 3,195,871: 75 mk. Kustannusten pienuus johtui pimennyksestä. Yleisten vesipostien kustannukset olivat 158,110: 45 mk.

Menoarvioon sisältyvistä katu- ja tieuudistöistä suoritettiin m.m. seuraavat: Länt. Rantatien tasoitusta Stenbäckinkadulta etelään päin jatkettiin, kustannukset olivat 106,226: 05 mk; Heinolankadun lopputasoitusta aloitettiin, kustannukset olivat 30,467: 55 mk; Pirkkolan katutyöt, jotka oli aloitettu jo edellisenä vuonna, maksoivat kertomusvuoden osalta 160,585: 45 mk; Pirkkolassa suoritettiin lisäksi seuraavien katujen tasoitustöitä alla mainituin kustannuksin: Kaskitien ja Peltotien välisen Pirkkolantien osan 83,035: 85 mk:n, Kaarelantien ja Lampuodintien välisen Peltotien osan 327,615: 25 mk:n, Pakilantien ja Peltotien välisen Lampuodintien osan 248,898: 55 mk:n sekä Pirkkolantien ja Lampuodintien välisen Monsaksentien osan 26,035: 60 mk:n kustannuksin; työt Pakilan omakotialueella aloitettiin ja kustannukset olivat 389,528: 70 mk; samoin aloitettiin katutyöt Paloheinän omakotialueella ja kustannukset olivat 47,556: 40 mk; Kuortaneenkatu levennettiin korttelin n:o 692 kohdalla 214,823: 35 mk:n kustannuksin; sekä suoritettiin Marttilan omakotialueen tietöitä 121,839: 35 mk:n kustannuksin.

Sodan syttymisen takia ei näitä töitä kuitenkaan saatu loppuunsuoritetuiksi, vaan useat oli pakko keskeyttää. Työpalkkojen nousu lisäsi huomattavasti kustannuksia; Peltotien katutöitä varten myönnettiin 24,000 mk:n lisämääräraha.

Menoarvioon sisältyviä katu- ja tieuudistöitä suoritettiin yhteensä 1,756,612: 10 mk:n kustannuksin ja korjaukseen ja kunnossapitoon käytettiin 12,577,115: 65 mk eli siis yhteensä 14,333,727: 75 mk.

Viemärien kunnossapito- ja korjauskustannukset olivat 891,059: 15 mk jakautuen seuraavasti: johdot 492,883: 35 mk, kaivot 255,580: 65 mk, ojat 15,982: 30 mk sekä työnjohto ja sekalaiset menot 126,612: 85 mk. Välttämättömiä viemäriverkoston täydennystöitä suoritettiin useissa eri paikoissa kaupunkia ja niiden kustannukset olivat yhteensä 108,447: 90 mk. Viemäreiden huuhteluvedenkustannukset olivat yhteensä 5,253: 70 mk, Alppilan puhdistuslaitoksen käyttö- ja hoitokustannukset olivat 37,181: 20 mk, Savilan pumppuaseman 414,562: 20 mk, Nikkilän sairaalan puhdistuslaitoksen 41,111: 45 mk, Rajasaaren puhdistuslaitoksen 720,654: 90 mk ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksen 1,415,926 mk. Tulot kaasun myynnistä Kyläsaaren ja Rajasaaren puhdistuslaitoksista sekä lietteen myynnistä olivat yhteensä 413,036: 70 mk, vaikka menoarviossa oli laskettu saatavan vain 140,000 mk. Tulojen kasvu aiheutui Kyläsaaren kaasusta saadusta korkeammasta hinnasta, kun kaasua myytiin autojen käyttövoimaksi. Lietteen myynti sen sijaan oli aivan vähäistä, johtuen sodan aiheuttamista kuljetusvaikeuksista.

Savilan pumppuaseman samoin kuin Rajasaaren ja Kyläsaaren puhdistuslaitosten käyttökustannusten nousu aiheutui sähkövirran hinnan ja työpalkkojen kohoamisesta. Rajasaaren puhdistuslaitoksen osalta tämä nousu aiheutui lisäksi siitä, että siellä siirryttiin käyttämään käyttövoimana oman kaasun sijasta sähköä, joka ostettiin kaupungin sähkölaitok-

selta, ja kaasu myytiin alihintaan kaasulaitokselle. Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa suoritettiin sitä paitsi tavallista suurempia arvaamattomia korjaustöitä. Kaiken edellisen johdosta oli näiden laitosten käyttöä varten myönnettävä seuraavat lisämäärärahat: Savilan pumppuasemaa varten 85,000 mk, Rajasaaren puhdistuslaitosta varten 240,000 mk ja Kyläsaaren puhdistuslaitosta varten 275,926 mk.

Alppilan puhdistuslaitoksen puhdistusteho on ollut hyvä. Vuoden kuuden ensimmäisen kuukauden aikana, jolloin puhdistuslaitoksen kemistit eivät olleet sotapalveluksessa ja tutkimuksia siis voitiin suorittaa, oli kokonaispuhdistusteho mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan keskimäärin 91 %.

Nikkilän sairaalan puhdistuslaitoksen puhdistusteho on ollut hyvä. Liikennevaikeuksien takia ei säännöllisiä tutkimuksia voitu suorittaa.

Savilan pumppuasemalta pumpattiin vuoden aikana Rajasaaren puhdistuslaitokseen 2,961,040 m³ viemärivettä ja Töölönlahteen sadevesisäiliön kautta 31,380 m³ eli yhteensä 2,992,420 m³. Sähköenergian kokonaiskulutus laitoksessa oli 230,632 kwt. Hiekanerottimesta poistettiin 61 m³ hiekkaa ja välpistä 70 m³ välppäjätteitä.

Rajasaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana 4,097,290 m³ viemärivettä, mistä määrästä 1,136,250 m³ tuli laitokseen gravitatiojohdoissa ja pumputtiin Rajasaaressa ja loput pumputtiin suoraan Savilasta. Saostuvien aineiden määrä oli laitokseen tulevassa vedessä keskimäärin 4.2 cm³ litraa kohden 2 tunnissa, ja mekaanisesti puhdistetussa vedessä keskimäärin 0.25 cm³ litraa kohden 2 tunnissa. Mekaaninen puhdistusteho oli siis n. 96 %. Mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli mekaaninen puhdistusteho kuuden ensimmäisen kuukauden aikana n. 23 %.

Bioloogisesti puhdistettiin laitoksessa kaikkiaan 1,956,390 m³ viemärivettä. Biolooginen kokonaispuhdistusteho, mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli keskimäärin 96 %. Vuoden paras bioloogimen kokonaispuhdistusteho oli 99.95 % 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan ja paras puhdistustulos 1 mg litraa kohden 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan puhdistetussa vedessä. Puhdistetun veden biokemiallinen hapenkulutus on ollut keskimäärin 7 mg litraa kohden.

Laitoksen kaasuntuotanto oli vuoden aikana 231,505 m³ metaanikaasua. Toukokuun lopulla laitos rupesi ottamaan sähköenergian kaupungin sähkölaitokselta, joten kaasunkulutus kaasumoottoreissa tällöin lopetettiin. Sen jälkeen käytettiin kaasua ainoastaan pienempiä määriä lämmitykseen sekä eri tarkoituksiin laboratoriossa ja asunnoissa. Puhdistuslaitoksen vuotuinen kaasunkäyttö oli niin muodoin kaikkiaan 116,088 m³. Kaupungin kaasulaitokselle toimitettiin sen jälkeen kun laitos rupesi saamaan sähkövirtaa kaupungin sähkölaitokselta 114,388 m³ kaasua. Kaasumoottoreiden jäähdytysvettä käytettiin lämmitystarkoituksiin sinä aikana, minkä ne olivat käynnissä. Myöskin moottorien poistokaasujen lämpö otettiin talteen kahdella esilämmittimellä. Kun kaasuntuotanto ajoittain ei ollut riittävä laitoksen lämmön ja voiman tarpeeseen ja koska vuoden jälkipuoliskolla kaikki kaasu toimitettiin kaasulaitokselle, käytettiin moottoreiden öljyllä käyttöön 160 kg naftaa ja lämmityskattiloita varten 32 tonnia koksia ja 129 syltä halkoja. Laitoksen voiteluöljyn käyttö oli 1,408 kg. Laitoksen kehittämän ja käyttämän sähköenergian määrä oli

126,927 kwt, minkä lisäksi sähkölaitos toimitti 279,760 kwt, joten käytetty sähköenergian määrä oli 406,687 kwt. Lietelavoille johdettiin 8,303 m^3 lietettä. Kuivuessaan lietteen tilavuus supistui 5,630 m^3:iin, mikä lietemäärä melkein kokonaan ajettiin Taivallahden eri istutusalueille ja vain 14 m^3 myytiin. Hiekanerottimesta poistettiin 52 m^3 hiekkaa ja välpistä 67 m^3 välppäjätteitä. Kokonaiskäyttökustannukset, korot ja kuoletukset poislaskettuina, mutta laborantin palkka ja gravitatiojohtoa myöten tulevan viemäriveden pumppuamiskustannukset mukaanluettuina olivat 18 p puhdistettua likavesikuutiometriä kohden, vastaten 10: 50 mk laitoksen toimintapiirissä asuvaa henkilöä kohden vuodessa, koko henkilöluvun ollessa n. 70,000.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana 2,338,388 m^3 viemärivettä, josta bioloogisesti 1,359,278 m^3 ja loput ainoastaan mekaanisesti. Bioloogisen kokonaispuhdistuksen teho 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan mitattuna oli ensimmäisen puolivuoden aikana suoritettujen tutkimusten perusteella keskimäärin n. 96 % ja mekaaninen puhdistusteho n. 46 %. Saostuvien aineiden määrä oli laitokseen tulevassa vedessä keskimäärin 7.8 cm^3 litraa kohden 2 tunnissa ja mekaanisesti puhdistetussa vedessä keskimäärin 0.8 cm^3 litraa kohden 2 tunnissa. Saostuviin aineisiin nähden oli siis mekaaninen puhdistusteho keskimäärin 88 %. Vuoden paras biolooginen kokonaispuhdistusteho oli 99.5 % 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan ja paras puhdistustulos 1 mg litraa kohden 2 tunnissa 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan puhdistetussa vedessä. Keskimäärin oli 5 vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus puhdistetussa vedessä kuuden ensimmäisen kuukauden aikana 12 mg litraa kohden. Laitoksen kaasuntuotanto oli vuoden aikana 198,962 m^3 metaanikaasua, josta myytiin 87,899 m^3 autojen käyttövoimaksi ja 103,505 m^3 kaupungin kaasulaitokselle. Lietelavoille johdettiin 3,462 m^3 lietettä, josta kuljetusvaikeuksien takia ajettiin lavoilta pois vain 13 m^3. Hiekanerottimesta poistettiin 43 m^3 hiekkaa ja välpistä 31 m^3 välppäjätteitä. Laitoksen voimankulutus oli kaikkiaan 601,599 kwt. Laitoksen kokonaiskäyttökustannukset, viemäriveden pumppuaminen ja kemistin palkka mukaanluettuina, mutta korot ja kuoletus poisluettuina, olivat 47 p puhdistettua likavesikuutiometriä kohden. Kun laitoksen toimintapiirissä asui n. 65,000 henkilöä, olivat kustannukset henkilöä kohden 16: 95 mk vuodessa. Tällöin on teollisuuslaitosten likavesimäärä myös jaettu henkilömäärälle.

Yllä esitettyihin puhdistuslaitosten numerotietoihin oli sodalla suuri vaikutus. Erittäinkin asukaslukua ei voitu tarkasti arvioida, eikä tuleva vesimäärä ja vuositulokset olleet joka suhteessa verrattavissa aikaisempien vuosien tuloksiin. Tämä johtui myöskin siitä, ettei vuoden jälkipuoliskolla voitu suorittaa tarkempia tutkimuksia.

Vuoden aikana suoritetuista menoarvioon sisältyvistä suuremmista viemäriverkon uudis- ja täydennystöistä mainittakoon seuraavat kustannusten ollessa alla mainitut: Heinolankadun viemärin uusiminen 139,145: 05 mk, Heinolankadun ja Tuusulankadun välisen Viipurinkadun osan viemärin uusiminen 625,409: 65 mk, Loviisankadun ja Viipurinkadun välisen Karjalankadun osan viemärin uusiminen 408,853 mk; kokoojajohdon rakentaminen Sörnäisten rantatiehen viemärinsuu 41 a kohdalta Näkinkujaan aloitettiin kustannusten ollessa 300,937: 15 mk; viemäritunnelin louhiminen Tilkan sillan luota Paciuksenkatuun aloitettiin varoilla, jotka alunperin

oli myönnetty kokoojajohtoa varten Meilahdesta Pikku-Huopalahden suunniteltuun puhdistuslaitokseen, joka suunnitelma muutettiin, kustannusten ollessa 2,730,637: 15 mk; sekä samoin aloitettu viemäritunnelin louhiminen Nordenskiöldinkadusta Stenbäckinkadun länsipäähän kustannusten ollessa 3,895,398: 35 mk. Erilaisia välttämättömiä viemäriverkoston täydennys- ja uusimistöitä suoritettiin eri osissa kaupunkia 890,314: 05 mk:n kustannuksin.

Uusien katujen rakentamisen yhteydessä rakennettiin seuraavat viemärit: Pirkkolan omakotialueen toisen rakennusvaiheen viemärit, joista suurin osa oli jo rakennettu v. 1940, 388,333: 10 mk:n kustannuksin ja viemäri Kaarelantien ja Pirkkolantien väliseen Peltotien osaan 370,017: 40 mk:n kustannuksin; viemärin rakentaminen Pakilantien ja Peltotien väliseen Lampuodintien osaan aloitettiin, josta kustannukset olivat 568,509: 65 mk; sekä viemäri Monsaksentiehen 50,000 mk:n kustannuksin. Eräitä näitä töitä varten myönnettiin lisämäärärahoja kohonneiden työpalkkojen takia.

Kustannukset vuoden aikana suoritetuista menoarvioon sisältyvistä uusista viemäreistä ja viemäreiden uusimisista olivat 10,367,554: 55 mk ja viemäriverkoston korjauksesta ja kunnossapidosta sekä pienemmistä täydennystöistä ja puhdistuslaitosten käytöstä ja hoidosta yhteensä 3,634,196: 50 mk. Puhdistuslaitosten ja putkivalimon vuokrat olivat 125,010 mk, joten viemäriveden ja puhdistuslaitosten kokonaiskustannukset olivat yhteensä 14,001,751: 05 mk.

Putkivalimossa, jossa työt vuoden jälkimmäisen puoliskon aikana olivat melkein kokonaan keskeytyksissä, valmistettiin kaikkiaan 1,754 m betonista muhviputkea, halkaisijan vaihdellessa 60—130 cm, 27 kpl sadevesikaivoja ja 50 kpl kaidepylväitä.

Sodan takia ei voitu suorittaa kaikkia menoarvioon sisältyviä töitä ja myöskin kunnossapitotyöt tulivat samasta syystä jonkin verran laiminlyödyiksi.

Urheilukenttien korjaus- ja kunnossapitotyöt suoritettiin menoarvioon otettujen määrärahojen puitteissa, mutta rajoitettiin ne sodan takia vähimpään mahdolliseen. Kustannukset olivat seuraavat: Eläintarhan, Kallion, Haapaniemen, Käpylän, Väinämöisenkadun, Kaisaniemen, Annalan, Pasilan ja Kangasalantien urheilukenttien kunnossapito 247,009: 75 mk; Töölön pallokenttien kunnossapito 140,632: 85 mk; Käpylän raviradan urheilu- ja pallokenttien kunnossapito 124,043: 80 mk; velodromin radan ja kentän kunnossapito 48,210: 80 mk; maratonradan kunnossapito 881: 60 mk; Herttoniemen hiihtomäen kunnossapito 13,352: 60 mk; hiihtomäkien rakentaminen ja kunnossapito 47,778: 20 mk; kelkkamäkien rakentaminen ja kunnossapito 204,414: 50 mk; Kaisaniemen verkkopallokenttien kunnossapito 18,600: 30 mk; maaluistinratojen kuntoonpano ja kunnossapito 481,655 mk; Mustikkamaan juhlakentän kunnossapito 6,459: 35 mk, pesäpallokenttien kunnossapito 10,926: 75 mk, Lääkson ja Ruskeasuon ratsastusratojen sekä ratsastusteiden kunnossapito 32,966: 15 mk sekä Talin laukkaradan kunnossapito 5,938: 75 mk; kenttien kasteluun ja kahlaamoon käytetty vesi maksoi 56,221: 50 mk.

Uudistustyöt, joita varten menoarviossa oli määräraha, aloitettiin ja kustannukset vuoden aikana olivat seuraavat: Soratie velodromilta Käpylän raviradalle 22,784: 20 mk sekä maaliverkot tukirautoineen Käpylän raviradan pallokentille 22,584: 05 mk.

Katurakennusosaston uusia urheilulaitteita varten suorittamien töiden

kokonaiskustannukset olivat 45,368: 25 mk ja urheilulaitteiden kunnossapitokustannukset 1,439,091: 90 mk eli yhteensä 1,484,460: 15 mk.

Edellisestä vuodesta siirretyillä varoilla suoritettiin m.m. alla mainitut työt: Viemärin rakentamista Tervasaareen jatkettiin 446,725: 05 mk:n kustannuksin, viemäri Keijontien ja Mäkelänkadun väliseen Koskelantien osaan rakennettiin valmiiksi 536,868: 50 mk:n kustannuksin, kokoojajohdon rakentamista Kauppatorilta Liisankadulle jatkettiin 7,716,255: 65 mk:n kustannuksin, Rajasaaren puhdistuslaitoksen täydennystyöt maksoivat 338,989: 85 mk, putkivalimon lisärakennuksen, jota ei saatu aivan valmiiksi, rakentamistyö 480,605: 65 mk, Jämsänkadun louhintatyöt 77,353: 70 mk, viemäri Abrahaminkadun ja Lapinlahdenkadun väliseen Ruoholahdenkadun osaan 607,967: 45 mk, viemäri Malminrinteeseen 243,898: 20 mk, viemäri Porthaninkadun ja Hämeentien väliseen Toisen linjan osaan rakennettiin valmiiksi 131,281: 70 mk:n kustannuksin ja viemäri Pohjolankadun ja Koskelantien väliseen Mäkelänkadun itäpuolen osaan 267,313: 60 mk:n kustannuksin, kokoojajohto viemäristä n:o 33 Sörnäisten rantatiehen, jonka rakentaminen oli aloitettu jo edellisenä vuonna, maksoi 3,915,044: 55 mk, kokoojajohto Hakaniementorin 1:n kohdalta Näkinkujaan 740,731 mk ja kokoojajohto Siltasaarelta, viemäristä n:o 33 lähtevään kokoojajohtoon 1,047,374: 15 mk. Tie- ja istutustöiden kustannukset soutu- ja melontastadionin ympäristössä olivat 198,326: 10 mk.

Aikaisemmista vuosista siirretyillä varoilla aloitettiin rakennustoimiston työpajan suojahuoneen rakentaminen, josta kustannukset olivat 415,508: 60 mk.

Siirretyillä määrärahoilla suoritettujen töiden kustannukset olivat yhteensä 17,557,001: 75 mk. Kohonneen palkkatason y.m. johdosta myönnettiin useita näitä töitä varten lisämäärärahoja yhteensä 3,853,000 mk.

Vuoden aikana osittain suoritettiin valmiiksi, osittain aloitettiin töitä, joihin määrärahat myönnettiin joko käytettävissä olevista käyttövaroista tai v.n 1942 menoarvion ennakkona. Nämä työt rajoittuivat pääasiassa ilmasuojelujärjestelytöihin, joihin kaupungin oli pakko ryhtyä sodan takia. Täten rakennettiin suojahuoneita lohkoja ja lohkoryhmiä sekä sairaaloita varten 12,380,975: 30 mk:n kustannuksin. Ne suojahuoneet, joiden rakentaminen oli aloitettu v. 1939—40, voitiin ottaa käytäntöön sodan puhjetessa kesäkuussa. Sama koski palokunnan suojia, joita kuitenkin osittain käytettiin yleisinä väestönsuojina. Näiden kustannukset olivat 1,498,184: 95 mk. Ilmapuolustustöiden kustannukset olivat 213,728: 05 mk. Teurastamon suojahuoneen kustannukset olivat 742,418: 30 mk. Erottajan ja Senaatintorin alle rakennettavien yleisten väestönsuojien kustannukset olivat vastaavasti 2,000,226: 50 mk ja 2,085,329: 45 mk. Uusi sisäänkäytävä Kallion vesijohtotunneliin louhittiin 476,455: 70 mk:n kustannuksin. Uuden lohkosuojan louhiminen Vallilaan aloitettiin ja kustannukset olivat 659,977: 95 mk. Ilmasuojelutöitä sekä pommitusten aiheuttamia raivaustöitä suoritettiin yhteensä 918,905: 35 mk:n kustannuksin.

Muista käyttövaroilla tai myönnetyillä ennakkovaroilla suoritetuista töistä mainittakoon seuraavat kustannusten ollessa alla mainitut: Invaliidisäätiön uudisrakennukselle johtavat tiet ja viemäri Ruskeasuolla 1,039,891: 45 mk, Kuutamotien tasoitus Käpylän yhteiskoulun kohdalla 149,950: 85 mk, Onnentien tasoitus saman korttelin kohdalla 79,282: 05 mk sekä viemäri 47,965: 55 mk; Untamonkujan tasoitus 195,000 mk; käytävien kunnostaminen kaupungin tonttien kohdalla Munkkiniemessä

11,937: 15 mk; Mottitien ja Viestitien työt Marttilan omakotialueella 109,607: 50 mk; Kauppatorin uudelleenjärjestely 714,034: 90 mk; ja tuberkuloosisairaalan halkorata 21,087: 65 mk.

Myönnetyillä käyttövaroilla tai v:n 1942 menoarvion ennakkovaroilla suoritettujen töiden yhteiset kustannukset olivat 45,241,397: 20 mk, josta v:n 1942 ennakkovaroja oli 5,862,098: 25 mk.

Paitsi edellä mainittuja menoarvioon sisältyviä tai myöhemmin myönnetyillä määrärahoilla tehtyjä töitä suoritettiin myös töitä kaupungin muille laitoksille, Puhelinyhdistykselle ja yksityisille talonomistajille sekä valtion virastoille. Tällaisiin töihin kuuluvat myös suojahuoneet Puhelinyhdistystä ja sähkölaitosta varten. Näiden laskutöiden kustannukset olivat 11,077,179: 95 mk.

Katurakennusosaston suorittamien töiden kustannukset olivat yhteensä 103,154,801: 90 mk.

Sodan aiheuttamat poikkeukselliset olosuhteet, välttämättömien rakennusaineiden puute ja teknillisen henkilökunnan suuri vähentyminen sotapalveluskutsuntojen takia, vaikeuttivat huomattavasti osaston tehtävien käsittelyä. Suurin teknillisen henkilökunnan puute ilmeni uusien töiden suunnittelussa ja työpiirustusten laatimisessa, mikä vuorostaan ylenmäärin vaikeutti jo muutenkin ylirasitetun työnjohdon tehtävien suoritusta.

Talorakennusosasto. Kaupunginarkkitehdin ja apulaiskaupunginarkkitehdin lisäksi kuuluivat osaston henkilökuntaan seuraavat henkilöt: lämpöteknikko, toimistoarkkitehti, 4 vanhempaa arkkitehtia, apulaisarkkitehti, 2 piirtäjää, alikamreeri ja 5 toimistoapulaista. Sen lisäksi oli osaston palveluksessa 1 ylimääräinen arkkitehti koko vuoden ja 2 ylimääräistä arkkitehtia maaliskuun 1 p:stä alkaen vuoden loppuun, jotka kaikki palkattiin työmäärärahoista. Suoranainen työnjohto osaston työmailla oli uskottu 24 rakennusmestarille, joista 5 erosi vuoden aikana. Konttorihenkilökunnasta oli 6 arkkitehtia ja 1 piirtäjä kutsuttuina sotapalvelukseen yhteensä 906 päivää ja 24 rakennusmestarista 12 kutsuttuna sota- tai työpalvelukseen yhteensä 1,895 päivää. Luonnollisesti osaston toiminta kärsi tästä suuresti, minkä lisäksi myös kaupunginarkkitehdin vaihdos vaikutti osaltaan toimintaan ehkäisevästi.

Rakennustarvikkeiden ja työvoiman puutteesta johtui, ettei rakennustoimintaa voitu jatkaa säännöllisesti, ja että työt parilla työmaalla täytyi keskeyttää.

Työssä olevien työntekijäin lukumäärä vaihteli, ollen suurin eli 540 tammikuun ensimmäisellä viikolla ja pienin eli 180 syyskuun ensimmäisellä viikolla. Työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden oli vuoden aikana 272, edellisenä vuonna 461.

Kaupungin omistamien rakennusten ja talojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli menoarviossa eri momenteilla varattuna yhteensä 4,920,890 mk:n suuruinen määräraha. Korjaus- ja kunnossapitotöiden kustannukset nousivat 4,377,612: 10 mk:aan. Lumenluontiin katoilta varattua määrärahaa ylitettiin 130,936: 60 mk. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti suoritettiin kustannuksia pommitusvaurioiden korjauksista Aleksanterinkadun talossa n:o 1, Pengerkadun talossa n:o 5, kaupunginkirjastossa Porthaninkadun 12:ssa, hammasklinikassa Kaisaniemenkadun 3:ssa, Annalan kartanossa, Helsinginkadun talossa n:o 24, Rantatorin kauppahallissa, kansakouluissa Neljännen linjan 11:ssä ja 13—15:ssä, Fleminginkadun talossa n:ot 22—24, Porthaninkadun talossa n:o 8, Katajanokan tulli- ja

pakkahuoneessa, Rahapajanrannan tulli- ja varastorakennuksessa, Makasiinirannan tulli- ja varastorakennuksessa, Etelärannan tavarasuojassa, Katajanokan tavarasuojassa n:o 8 sekä tarkastuspaviljongissa, yhteensä 694,469: 05 mk. Kansakoulujen korjausmäärärahaa ylitettiin 154,607: 55 mk. Jos yhteenlaskettu määrärahanvajaus vähennetään 828,822: 05 mk:n suuruisesta säästöstä, jää jäljelle 543,277: 90 mk, joka säästönä palautettiin kaupunginkassaan.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli menoarviossa eri tileillä käytettävissä yhteensä 26,701,072: 50 mk:n suuruinen määräraha. Määrärahaan lisättiin v:sta 1940 siirretty 14,948,820: 05 mk sekä v:n 1942 menoarvioon merkitty 331,445: 90 mk. Käytettävissä olevat varat nousivat siis 41,981,338: 45 mk:aan kustannusten ollessa 25,335,714: 80 mk. Sofiankadun 3:ssa sijaitsevan poliisilaitoksen tallirakennuksen muutostyömäärärahaa ylitettiin 390,504: 35 mk, koska työt suoritettiin toisen ohjelman mukaan kuin aikaisemmin oli aiottu. Ruotsista lahjoitettujen rakennusten vastaanotto ja rakennustyöt Pirkkolan omakotialueella nimistä määrärahaa ylitettiin 4,041,508: 40 mk ja kaupunginvaltuusto oikeutti tammikuun 28 p:nä 1942 yleisten töiden lautakunnan ylittämään alkuperäistä määrärahaa 4,282,500 mk. Ratakadun poliisiaseman lämpöjohtokattilan uusintaa varten varattua määrärahaa ylitettiin 10,000 mk. Suorittamatta jääneitä töitä varten siirrettiin 20,959,682: 45 mk v:een 1942.

V:sta 1940 siirrettiin lisäksi määrärahoja yhteensä 30,611,376: 25 mk, johon lisättiin 300,000 mk työntekijäin palkkojen korottamista varten varatusta määrärahasta. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 7,855,461: 60 mk:aan. Määrärahan säästöstä 19,862,220: 80 mk siirrettiin v:een 1942 ja 3,193,693: 85 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Vuoden aikana suoritettiin myös töitä, joita varten määräraha oli merkitty v:n 1942 talousarvioon, osaksi kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroilla, yhteensä 1,653,297: 15 mk:n kustannuksin. Näitä töitä varten myönnettyjen määrärahojen säästöstä 53,123: 50 mk siirrettiin v:een 1942 ja 112,723: 95 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Edellä mainittujen töiden lisäksi suoritettiin töitä eräiden kunnallisten laitosten ja viranomaisten laskuun, yhteensä 1,560,011: 95 mk:n arvosta, jotka työt tuottivat rakennustoimistolle voittoa 49,352: 05 mk.

Talorakennusosaston v. 1941 suorittamien töiden kokonaiskustannukset nousivat 27,478,596: 35 mk:aan, edellisenä vuonna 47,996,960: 15 mk:aan.

45,409,114 mk:n suuruisesta säästöstä siirrettiin 40,875,026: 75 mk v:een 1942. Kun yhteenlaskettu vajaus oli 4,949,098: 30 mk ja kaupunginkassaan palautettiin 4,534,087: 25 mk jäi jäljelle 415,011: 05 mk:n suuruinen määrärahanvajaus.

Suurehkoista uudisrakennuksista, jotka vuoden aikana luovutettiin tarkoitustaan vastaavaan käyttöön, mainittakoon työtupien ja elintarvikekeskuksen Helsinginkadun tontilla n:o 24 sijaitseva uudisrakennus, osa Ruotsista saaduista lahjataloista sekä Pallokentän uudisrakennukset. Eräiden pienehköjen täydennystöiden keskeneräisyyden takia ei lopullisia kustannuksia voida ilmoittaa.

Talorakennusoastolla käsiteltiin 734 diaariin vietyä asiaa; näistä annettiin lausuntoja, osaksi yleisten töiden lautakunnalle, osaksi kaupunginhallitukselle ja muille laitoksille. Sen lisäksi laadittiin uudis- ja muutosrakennuspiirustuksia, joista mainittakoon piirustusehdotukset kaupungintalossa tehtäviä muutostöitä varten, lapsirikkaiden perheiden asuinrakennuksia

varten, lastenseimen ja -tarhojen sisustamista varten erinäisiin kiinteistöihin, Ryttylän koulukodin Alatalo ja Toimela nimisten rakennusten uudestaanrakentamista varten, erinäisiä uudenaikaistamis- ja muutostöitä varten kulkutautisairaalassa, Nikkilän sairaalassa ja kunnalliskodissa, Vallilan juhlakenttää varten, työntekijäin ruokailuhuonetta varten Katajanokalle, Kallion haarakirjaston laajoja muutostöitä varten, kaupunginpuutarhurin asuntoa varten, ulkohuonerakennusta varten Toivolan koulukotiin y.m.; pääpiirustukset teurastamon kahta lisärakennusta varten, kaasulaitoksen lisärakennusta varten Sörnäisiin, lisärakennusta varten sähkölaitoksen pääasemalle Sörnäisiin, uutta kansakoulua varten kortteliin n:o 559, yhdeksää asuinrakennusta varten lapsirikkaille perheille kortteleihin n:ot 857 ja 859 b, kalan tukkumyyntiin tarvittavia rakennuksia varten Isoon Verkkosaareen, suojahuonetta varten Nilsiänkadun kansakouluun y.m.; sekä työpiirustukset työtupien ja elintarvikekeskuksen Helsinginkadun varrella olevia uudisrakennuksia varten, kansakoulua varten kortteliin n:o 559, kalan tukkumyyntiin tarvittavia rakennuksia varten, vuotavarastorakennusta varten Katajanokalle, työpajarakennusta varten Korkeasaareen sekä muita rakenteilla olevia rakennuksia varten. Paljon aikaa omistettiin myös tehtäville, joita ei ennätetty suorittaa aikaisemmin kiireellisinä aikoina ja jotka tarkoitettiin rakennettaviksi vastaisuudessa, sekä nykyisten olosuhteiden vaatimaan, aikaisempien suunnitelmien uudestaanlaatimiseen; näihin kuuluivat m.m.: poikien ammattikoulu, Töölön kansakoulun uudestaanrakentaminen, satamavarastorakennus telakka-alueelle, suomenkielisen työväenopiston lisärakennus, ruotsinkielisen työväenopiston uudisrakennus sekä lukuisat vaihtoehdot lapsirikkaiden perheiden asuinrakennuksiksi kortteleihin n:ot 857, 859 b, 888 ja Reijolan alueelle.

Kesälomaa myönnettiin 493 työntekijälle. Kustannukset mainituista lomista nousivat 489,377: 40 mk:aan, edellisenä vuonna 432,634: 60 mk:aan. Kustannukset sairasavustuksista nousivat 296,759: 40 mk:aan, edellisenä vuonna 305,205: 45 mk:aan. Hautausavustuksina maksettiin 17,300 mk, edellisenä vuonna 19,291: 30 mk. Kustannukset itsenäisyyspäivän viettämisestä nousivat 12,981: 65 mk:aan, edellisenä vuonna 47,398: 70 mk:aan. Kustannukset reserviharjoituksiin kutsuttujen palkkauksesta nousivat 1,206,936: 70 mk:aan, edellisenä vuonna 833,606: 90 mk:aan.

Kustannukset sääntöpalkkaisten viranhaltijain, arkkitehtien, lämpöteknikon, piirtäjien, alikamreerin ja toimistoapulaisten palkkaamisesta nousivat yhteensä 1,060,330 mk:aan ja tilapäisen työvoiman, yhden toimistoapulaisen, vahtimestarinapulaisten ja siivoojan, yhteensä 45,628 mk:aan, eli siis yhteensä 1,105,958 mk:aan, edellisenä vuonna 1,085,965 mk:aan. Ylimääräisten arkkitehtien sekä rakennusmestarien palkat suoritettiin työmäärärahoista.

Lämpöteknikon valvontaan kuului v:n 1941 päättyessä 86 laitosta, joissa oli kattiloita kaikkiaan 199 ja niiden tulipinta yhteensä 4,566 m². Kattilat jakaantuivat laatunsa puolesta seuraavasti:

	Luku	Tulipinta, m², yhteensä	Tulipinta, m², keskimäärin kattilaa kohden
Höyrykattilat			
Korkeapainekattilat, työpaine > 0.5 kg/cm²	19	1,248	65.7
Matalapainekattilat, työpaine < 0.5 kg/cm²	87	1,682	19.3
Yhteensä	*106*	*2,930*	*27.6*
Lämminvesikattilat	*93*	*1,636*	*17.6*
Kaikkiaan	199	4,566	22.9

Laitosten kunnossapitoa varten oli käytettävissä yhteensä 425,700 mk, josta jäi säästöä 20,272 mk.

Kertomusvuoden kuluessa suoritetuista tärkeimmistä tehtävistä mainittakoon seuraavat: Pallokentän, Sofianlehdossa olevan ammattioppilaskodin, elintarvikekeskuksen ja kaasulaitoksen konttorirakennuksen asennustöiden valvonta ja lopputarkastus sekä suojahuoneiden asennustöiden valvonta. Edellisten lisäksi suoritettiin useita alustavia suunnitelmia ja kustannuslaskelmia.

Polttoainekulutus lämpökeskuksissa oli yhteensä 15,876.4 tonnia koksiksi redusoituna. Koksin ja kivihiilen osuus koko kulutuksesta oli vain 26.6 % oltuaan edellisenä vuonna 53.4 % ja sodan edellisinä vuosina n. 96 %. Kun halkojen lämpösisällön hyväksikäyttö normaalisissa valurautaisissa liitokattiloissa oli huomattavasti huonompi kuin koksin ja kun koksikin oli laadultaan huonompaa kuin aikaisemmin, lisäsivät nämä seikat yhdessä normaalia alhaisemman ulkoilman keskilämpötilan kanssa tuntuvasti polttoaineen kulutusta. Mutta kun toisaalta yleensä tyydyttiin alhaisempaan huonelämpötilaan kuin normaalivuosina ja polttoaineen käytössä pyrittiin mahdollisimman säästeliääseen käyttöön, ei kokonaiskulutus kuitenkaan kasvanut enempää kuin mitä laitosten lukumäärän lisäys edellytti.

Puisto-osasto. Puisto-osaston henkilökuntaan kuuluivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri, toimistoapulainen ja ylimääräinen toimistoapulainen. Kaupunginpuutarhuri J. E. Arangon ollessa sairauden takia estyneenä virkaansa hoitamasta huhtikuun 15 p:stä toukokuun 14 p:ään sekä hänen kuoltuaan, kesäkuun 4 p:stä lukien, hoiti kaupunginpuutarhurin tehtäviä apulaiskaupunginpuutarhuri L. Saarela.

Kaupungin puistot ja puistikot jaettiin v. 1935 seitsemään piiriin, jota piirijakoa edelleen noudatettiin. Jokaisessa piirissä toimi puutarhuri piirityönjohtajana. Heistä kahden siirryttyä toukokuun alusta työskentelemään kuukausipalkoin, jäi vielä yksi piirityönjohtaja työskentelemään tuntipalkoin. Piirityönjohtajilla oli esimiehenä vanhin työnjohtaja. Kaupunginpuutarhan alueella ja kasvihuoneissa toimi työnjohtajana kasvihuoneenpuutarhuri, Talin ja Reijolan taimistoissa taimistonpuutarhuri; molemmat työnjohtajat työskentelivät kuukausipalkoin samoin kuin talonmies kaupunginpuutarhassa. Uudistöitä johti kolme tilapäistä työnjohtajaa tuntipalkoin. Puutarhaharjoittelijoita oli vuoden alkupuoliskolla 6 ja loppupuoliskolla 3. Puistovahteja oli 20, jotka kaikki nauttivat viikkopalkkaa.

Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä oli palkkalistojen mukaan suurimmillaan toukokuun toisella viikolla, 371 ja pienimmillään joulukuun 3 viikolla, 39. Edellisenä vuonna oli suurin luku 344 ja pienin 52. Keskimääräinen viikoittainen luku oli kertomusvuonna 151.5, edellisenä vuonna 180 ja v. 1939 205.

Työntekijäin tekemien työtuntien määrä väheni edellisestä vuodesta 18.3 %:lla eli 412,085.5 tunnista 336,389.5 tuntiin. V:sta 1939, jolloin osaston työntekijäin tekemä työtuntimäärä oli tähänastisista suurin, oli vähentyminen 41.7 %. Työtunneista tekivät miehet 51.0 %, naiset 44.4 % ja kuorma-ajurit hevosineen 4.6 %. Seuraavasta taulukosta ilmenevät mainitut luvut ja niiden keskiarvot v. 1932—41:

Vuosi	Miehet		Naiset		Kuorma-ajurit (Miehet hevosineen)		Työtunteja yhteensä
	Tunteja	%	Tunteja	%	Tunteja	%	
1932	251,005.0	69.8	95,423.5	26.5	13,429.5	3.7	359,858.0
1933	154,863.0	60.5	87,452.0	34.2	13,708.0	5.3	256,023.0
1934	195,730.5	60.4	111,840.5	34.5	16,719.5	5.1	324,290.5
1935	200,833.5	60.5	115,021.0	34.7	15,980.5	4.8	331,835.0
1936	189,825.5	59.0	118,217.0	36.8	13,448.0	4.2	321,490.5
1937	199,651.0	57.6	131,790.0	38.0	15,447.5	4.4	346,888.5
1938	262,816.5	61.1	144,387.5	33.6	22,904.5	5.3	430,108.5
1939	284,826.5	59.8	171,802.5	36.0	[1]) 19,955.5	4.2	476,584.5
1940	227,575.0	55.5	164,274.5	39.9	[2]) 20,236.0	4.9	412,085.5
1941	171,499.0	51.0	149,438.0	44.4	[3]) 15,452.5	4.6	336,389.5
Keskiarvo	213,862.6	59.5	128,964.7	35.9	16,728.1	4.6	359,555.4

Kuorma-autojen työtunteja merkittiin palkkalistalle 2,034.5, edellisenä vuonna 2,977. Sitä paitsi muutamat kuorma-autoilijat ajoivat laskua vastaan 1,351 tuntia, joista maksettiin 84,075 mk, edellisenä vuonna vastaavien lukujen ollessa 2,878 tuntia ja 114,097: 50 mk sekä v. 1939 15,417 tuntia ja 539,104 mk.

Kertomusvuoden alkukuukaudet olivat erittäin kylmiä. Helmi- ja maaliskuussa sattui runsaasti lumipyryjä. Kevät tuli tavallista myöhemmin. Kesäkuukaudet olivat normaalia lämpimämmät ja kuivemmat. Erittäin pitkän kuivan jakson katkaisi elokuun 5 p:nä sattunut sade. Elokuun sademäärä oli normaalia suurempi, mutta ei kuitenkaan täysin riittävä kostuttamaan läpeensä kuivunutta maata. Syksy oli jälleen niukkasateinen. Lokakuun 10 p:nä alkoi maan pinta jäätyä ja saman kuukauden 13 p:nä satoi ensimmäisen kerran lunta. Joulukuun puolivälissä oli lunta n. 60 cm. Kolme päivää ennen joulua sattunut vesisade ei kyennyt viemään lumipeitettä, joka siten jäi pysyväiseksi kevääseen saakka.

Talven aikana suoritetuista töistä mainittakoon lavaikkunain, paperikorien ja työkalujen kunnostaminen, uusien lasten hiekkalaatikkojen ja kasvien kuljetuslaatikkojen teko ja vanhojen kunnostaminen. Puiden leikkaamista suoritettiin etupäässä talvityönä. Lisäksi kuului talvitöihin teiden aukipito kaupunginpuutarhan alueella ja Läntisellä hautausmaalla, osaston hoidossa olevien hautojen puhtaanapito lumisateiden jälkeen sekä kasvihuoneissa talvehtivien kasvien hoito.

Kevättyöt käsittivät kasvihuoneissa siementen kylvämisen, pistokkaiden leikkaamisen, juurruttamisen ja ruukkuihin istuttamisen sekä ruukuissa kasvaneiden kasvien uudestaan istuttamisen, taimilavojen laskemisen ja niihin siirrettyjen kasvien hoidon. Maan sulattua alkoivat kiireelliset kevättyöt; puistojen ja istutuksien puhdistaminen myöhäissyksyn ja talven aikana niihin kertyneistä jätteistä ja kaikenlaisista roskista sekä nurmikenttien kunnostaminen.

Myöhempinä tehtävinä seurasivat nurmikenttien leikkaaminen ja tarpeen vaatiessa niiden kasteleminen, pensasaitojen leikkaaminen, kukkaryhmien istuttaminen ja hoitaminen sekä puistokäytävien hiekoittaminen ja kunnossapito. Huomattavasti naistyövoimaa sitova koko kesän ja syksyn kestävä jokapäiväinen työ oli puistojen ja niiden käytävien puhtaana-

[1]) Siitä 7,123.5 tuntia ajettu laskuun veloittaen 114,024 mk. — [2]) S:n 9,098.5 tuntia, veloittaen 155,374 mk. — [3]) S:n 5,608.5 tuntia veloittaen 128,075 mk.

pito varisseista lehdistä, paperiroskista y.m. Syksyn tehtäviin kuului lisäksi ruukuissa olevien emäkasvien siirtäminen lavoista kasvihuoneisiin ja lavatarhan tyhjentäminen sekä puiden, pensaiden ja perennain kevätistutusten täydennysistutukset.

Putkilavoista pantiin keskiryhmä lämpenemään helmikuun 24 p:nä, jolloin luotiin myös ensimmäinen lavakarhi lämpenemään. Toinen ryhmä putkilavoista otettiin käytäntöön huhtikuun 23 p:nä. Lantalämpölavojen laskeminen päättyi toukokuun 5 p:nä. Käytössä oli kesän kuluessa 410 ikkunaa lantalavoja, kylmiä lavoja 137 ja putkilavoja 171 ikkunaa. Taimistossa oli lisäksi 123 ikkunaa käsittävä lavatarha.

Puistojen puhdistus päästiin myöhäisen kevään takia aloittamaan huhtikuun 28 p:nä eli 10 päivää myöhemmin kuin edellisenä keväänä. Vanhoja nurmikoita kuntoonpantaessa käytettiin heinänsiementä vain kaikkein välttämättömimpiin paikkoihin. Sitä mukaa kuin puistojen ja puistikoiden puhdistus edistyi siirrettiin niihin penkkejä, paperikoreja ja hiekkalaatikoita. Viimeksi mainittujen siirtämistä ja etenkin hiekan hankintaa vaikeutti suuresti kuljetusneuvojen puute. Paperikoreja oli puistoissa 595 kpl. Lasten hiekkalaatikoita oli eri hiekkakentillä puistoissa 93 kpl. Lasten keinut, joita oli 30 kpl, asetettiin paikoilleen toukokuun alussa, jolloin järjestettiin myös keinuista huolta pitävät puistovahdit piireihinsä; piirejä oli 14.

Vesilinnut siirrettiin Alppilaan toukokuun 5 p:nä ja sieltä pois lokakuun 28 p:nä, jolloin niistä 10 luovutettiin Korkeasaaren eläintarhaan ja 5 myytiin Salon kauppalan puutarhaan; loput teurastettiin ja myytiin kaupunginhallituksen lokakuun 2 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti. Töölönlahdella oleskeli puolikesyjä sorsia, joita kaupunginpuutarhan puolesta ei voitu kaurojen puutteen takia enää ruokkia. Lintujen talviruokintaa silmälläpitäen kasvatetut perunat, lantut ja kaalit myytiin ravintoloihin ja yksityisille.

Keväällä kukkivat ensimmäisinä ryhmäkukkina edellisenä syksynä istutetut vanhat tulppaanit, 13,327 kpl, ja narsissit, 837 kpl, yhteensä 14,164 kpl. Kukkasipuleita oli 14 eri puistossa ja puistikossa.

Kesäkukkain taimia ja niihin verrattavia taimia istutettiin kukkaryhmiin yhteensä 32,961 kpl. Kukkaryhmien lukumäärää vähennettiin sotaajan takia n. kolmanneksella, ja oli niitä kertomusvuonna 40 puistossa ja puistikossa. Edellisenä vuonna oli kukkaryhmiä 25,107 kpl 42 eri paikassa.

Vanhoihin perennapenkkeihin istutettiin 3,586 kpl perennoja kaikkiaan 9 puistikkoon. Suurin erä niistä, 2,795 kpl Phloxia, istutettiin Vallilan kunnallisten työväenasuntojen pihamaille. Edellisenä vuonna istutettiin 5,149 kpl 8 puistikkoon.

Koristepuita ja pensaita istutettiin 39 paikkaan kaikkiaan 2,267 kpl, arvoltaan 85,667 mk. Näistä tuli Pallokentän rinnekatsomon taakse 589 kpl pensaita, Mäkelänkadulle 100 lehmusta, Töölönlahden länsirannalle 93 hopeapajua ja sokeritehtaan kiviaidan viereen 270 villiviinin tainta. Muut käytettiin paikkauksiin. Edellisenä vuonna vastaavanlaisten istutusten lukumäärä oli 1,325 ja istutettiin niitä 13 eri paikkaan.

Toukokuun 13 p:nä istutettiin Eläintarhaan H. Borgströmin patsaan alapuolella olevaan rinteeseen Jean Sibeliuksen tammi. Rinteellä kasvoi ennestään kaksi merkkitammea, nim. marraskuun 24 p:nä 1899 istutettu Leo Mechelinin tammi ja joulukuun 29 p:nä 1908 istutettu Walter Runebergin tammi.

Puistojen ruohon annettiin yleensä kasvaa jokseenkin pitkäksi. Eräissä puistoissa kuten Kaivopuistossa, Tähtitorninmäellä, Tehtaanpuistossa ja Munkkiniemen puistoissa sai heinä kasvaa täyteen mittaansa ennenkuin se niitettiin. Ainoastaan edustavimmat ruohokentät, missä oli kukkaistutuksia, niitettiin tavallisilla ruohonleikkuukoneilla, muut leikattiin viikatteella. Moottoriruohonleikkuukoneita ei käytetty bensiinin puutteen takia. Kaikki niitetty heinä ja ruoho myytiin paikkakuntalaisille yhteensä 32,435: 50 mk:n hinnasta.

Edellisen talven pakkasissa vaurioituneita, mutta eloon jääneitä puita tuhoutui melkoinen määrä sitä seuranneen toisen pakkastalven takia. Elokuun 23 p:nä raivonnut myrsky kaatoi puistoista n. 40 puuta, katkoi puiden haaroja ja oksia sekä kallisti joukoittain pienempiä runkopuita, jotka olivat sen vuoksi uudelleen tuettava.

Ilmapommituksissa heinäkuun 9 p:nä ja marraskuun 4 p:nä sattui Porthaninkadun rinteen, Aleksis Kiven kansakoulun ja Tähtitorninvuoren istutuksiin 4 pommia, mistä aiheutui arviolta n. 1,500 mk:n vahingot.

Istutuksiin kohdistuneita vahingontekoja ja varkauksia havaittiin vuoden aikana 43 tapausta. Autot aiheuttivat istutuksille vahinkoja 12 tapauksessa.

Kasvitauteja ja tuhohyönteisiä torjuttiin kasvihuoneissa myrkkynesteillä, ruiskuttamalla sekä savuttamalla, samoin hoidettiin puistoruusuja avomaalla. Puistopuita ja pensaita ei sen sijaan ruiskutettu kertomusvuoden kuluessa.

Talvipuutarha pidettiin sodasta huolimatta säännöllisesti auki arkipäivinä klo 12—15, sunnuntaisin klo 11—16. Kukkivia kukkia voitiin talvipuutarhassa vaihtaa verraten vähän.

Runebergin ja Lönnrotin patsaiden koristelu oli yksinkertaisempaa sota-ajan takia, eikä tavanmukaisia tervapatoja voitu polttaa tarvittavien aineiden puutteessa. Snellmanin patsaalla oli koristeena ruukkuhortensioita toukokuun 12 p:nä. Vanhan kirkon puistossa olivat sankaripatsaat pimentämismääräysten takia ilman jokatalvisia joulukuusia valaistuine joulutähtineen.

Rakennustoimiston konepajalla korjautettiin ja maalautettiin 787 puistopenkkiä, edellisenä vuonna maalattujen lukumäärä oli tarkistettuna 615. Uusia puistopenkkejä ei valmistettu, sillä niihin tarvittavia teräsjalkoja ei saatu sodan takia. Penkkien lukumäärä oli entinen, 2,423. Uusia paperikoreja hankittiin 40 kpl.

Elimäenkadun varrelta vuokraamastaan vajasta joutui puisto-osasto luopumaan, kun vaja myytiin huhtikuussa tontin myynnin takia. Säilytystilojaan Kampin alueella oli osaston luovutettava puolustusvoimien tarpeisiin.

Vedenkulutus oli vesilaskujen mukaan 37,171 m³, edellisenä vuonna 44,292 m³. Kuivasta keskikesästä huolimatta oli kulutus 16.1 % edellisen vuoden kulutusta pienempi, mikä johtui siitä, että nurmikoita ei liioin kasteltu, koska ruohon annettiin kasvaa pitemmäksi. Kertomusvuonna ei puistoihin johdettu yhtään uutta kesävesijohtoa.

Poikkeuksellisen ajan takia viljeltiin kaupunginpuutarhassa myyntiä varten melkoinen määrä vihanneksia. Pienessä kasvihuoneryhmässä, jonka pinta-ala on 202 m², kasvatettiin aikaista persiljaa, pinaattia, retiisiä ja salaattia sekä tomaatteja; 30 ikkunanalaa lämpölavoja oli kasvamassa persiljaa, salaattia ja pinaattia, avomaalla myös tomaatteja sekä kaalia ja lanttuja. Vihanneskasvien taimia myytiin 6,304: 75 mk:n ja vihanneksia

72,383: 50 mk:n arvosta. Perunan y.m. viljelemistä varten vuokrattiin yhden ja kahden aarin palstoja useista eri puistoista yhteensä 402 aaria.

Kertomusvuonna ennen sodan puhkeamista ajettiin puistoihin yhteensä 1,591.5 m³ ruokamultaa, edellisenä vuonna 4,461.5 m³ ja v. 1939 19,583 m³.

Puisto-osaston varsinaiset menot nousivat 4,980,848: 90 mk:aan, josta 2,776,078: 70 mk oli puistojen ja yleisten istutusten kunnossapitokustannuksia. Viimeksi mainittu määrä jakautui seuraaviin eriin:

	Mk
Aadolfinrinne	903: —
Agricolankujan puistikko	1,837: 50
Agricolanpuistikko	10,811: —
Aleksanteri II:n patsaan istutukset	979: —
Aleksis Kiven kadun istutukset	15,390: 50
Alli Tryggin puistikko	16,748: 70
Alppilan lammikkopuistikko	27,248: —
Ammattienedistämislaitoksen istutukset	400: —
Annalan urheilukentän istutukset	8,677: —
Apollon- ja Runeberginkadun kulma	6,934: 25
Apollonpuistikko	4,649: 25
Arkadian- ja Pohj. Rautatiekadun kulma	960: 25
Arkadiankadun lehmukset	3,266: —
Ateneumin puistikot	10,929: 75
Aurorankadun ja Turuntien välinen istutus	12,438: 25
Bulevardin puuistutukset	9,662: —
Caloniuksen- ja Runeberginkadun kulma	2,408: 50
Dagmarinkadun leikkikenttä	3,503: 50
Edelfeltintien istutus	2,492: 50
Eiran puistikko	18,598: 75
Elimäen- ja Kuortaneenkadun kulma	1,196: —
Eläintarha	138,963: 10
Eläintarhanlahden ranta	7,050: —
Engelinaukio Merikatuun saakka	43,456: 50
Ensi-puistikko	14,724: 75
Esplanaadi, Kappeli-, Runebergin ja Teatteri-	92,691: 20
Etelärannan lehmukset	425: —
Franzéninkadun istutukset	60: 75
Fredrikinkadun pohjoispään istutukset	4,932: 50
Fredrikintorin istutukset	1,319: 25
Haapaniemen urheilukentän istutukset	11,092: —
Hakaniemen hallin vierusta	525: 50
Hakasalmen ja Hesperian puistot	67,007: 20
Hankkijan edusta	1,809: 25
Haudat Länt. hautausmaalla	24,511: 75
Hauhontien puistikot	14,649: —
Heikinkadun istutukset	15,400: 25
Helsingin- ja Fleminginkadun kulma	2,321: —
Helsingin- ja Sturenkadun kulma	1,280: 50
Hernesaarenkadun istutukset	1,553: —
Hesperianesplanaadi	62,034: 20
Hietalahdentorin kolmio	2,360: 75
Hietaniemen puistoalue	30,894: —
Hietaniemenkadun kolmio	4,802: 25
Hietaniemenkadun varsi	24,438: 50
Hietarannan istutukset	40,884: 50
Humallahden puisto	11,744: 30
Hämeentien lehmukset	3,979: 50
It. Alppirinne	892: —
It. Vaihdekadun istutukset	2,247: 25
Johanneksen kirkon istutukset	18,904: 50
Kaarlen- ja Castréninkadun kulma	940: —
Kaisaniemi	116,261: 80
Kaivopuisto	147,258: 75
Kallion kirjastotalon istutukset	8,024: 75
Kallion kirkon istutukset	11,906: 25
Kallion urheilukentän istutukset	16,069: 50
Kammionkadun lehmukset	1,939: —
Kangasalantien leikkikenttä	9,320: —
Kapteeninpuistikko	13,284: —
Kasarmitorin istutukset	5,399: —
Kasvihuoneet	194,210: 85
Katajanokan puistikot	16,002: 50
Kaupunginpuutarha	175,824: 75
Kaupunginpuutarhan lavaviljelykset	161,850: 85
Keuruuntien istutukset	7,730: 50
Kirurgisen sairaalan istutukset	16,490: 25
Kolmikulma	657: 50
Konservatorion idänpuoleinen rinne	940: —
Koskelantien istutukset	20,535: 75
Kotkankadun koivut	3,017: —
Koulupuistikko	8,180: —
Käpylän kortteli n:o 875	2,969: —
Käpylän urheilukentän istutukset	10,352: —
Laivurinkadun rinne	1,973: —
Lapinlahdenpuistikko	7,124: —
Liisanpuistikko	14,145: 75

	Mk
Linnankoskenkadun lehmukset	2,506: —
Lönnrotinpuistikko	2,037: 75
Lönnrotin ja Runebergin patsaiden koristelu	14,969: 05
Maurinkadun pohjoispään istutukset	2,461: 25
Mechelininkadun istutukset	21,392: 75
Merisataman istutukset	6,811: 25
Meritullinkadun pohjoispään istutukset	2,396: 25
Messeniuksen- ja Topeliuksenkadun kulma	315: —
Munkkiniemen puistikot	34,165: 50
Museokadun leikkikenttä	3,436: 25
Myllyrinne	5,676: —
Mäkelänkadun istutukset	18,455: 25
Mäkelänkadun tontin n:o 33 istutukset	2,234: —
Neitsytpolun kolmio	7,557: —
Nervanderinpuistikko	8,165: 25
Niittykadun puistikko	19,419: 10
Oikokadun kallioistutukset	4,681: —
Osuuskassojen keskuslainarahasto oy:n talon edusta	486: 50
Paasivuorenpuistikko	10,604: —
Pallokentän rinnekatsomo	11,402: 25
Pasilan torin istutukset	3,868: —
Paulantien leikkikenttä	1,024: —
Pengerkadun rinne	8,547: 75
Perhonkadun leikkikenttä	1,494: 50
Perämiehenkadun eteläpään istutukset	368: 50
Pitkänsillan ääreiset istutukset	8,123: 50
Pitkänsillanrannan tontin n:o 3 istutukset	1,338: —
Pitkänsillanranta	3,566: 50
Pohjoisrannan lehmukset	2,479: —
Pohjolankadun istutukset	9,439: —
Porthaninkadun rinne	9,755: 50
Porvoonkadun puistikot	2,780: —
Postikadun istutukset	2,979: 75
Puijonkadun puistikko	9,056: —
Punanotko	46,383: —
Puutarhakadun puistikko	7,743: 75
Pyöräilyradan istutukset	7,142: 50
Pääskylänpuistikko	5,815: 50
Rautatientorin istutukset	11,139: 50
Ritaritalonpuistikko	8,322: 50
Runebergin patsaan istutukset	2,546: —
Runebergink. leikkikenttä	8,422: 25
Ruoholahdenpuistikko	9,284: —
Ruusula	20,921: 50
Saksalaisen kirkon istutukset	9,860: 75
Siltavuorenranta	6,308: 75
Simonkadun kujanne	5,188: —
Snellmanin patsaan koristelu	216: —
Snellmaninpuistikko	9,011: 50
Soutustadionin istutukset	1,398: —
Stadionin etelänpuoleiset istutukset	7,385: 25
Sähköteknillisen laitoksen istutukset	1,723: —
Säätytalonpuistikko	10,858: —
Tehtaanpuisto	42,695: 25
Teknillisen korkeakoulun puistikko	797: 50
Telakanpuistikko	8,352: 25
Teollisuuskoulun edusta	2,349: 25
Topeliuksenkadun lehmukset	4,395: —
Topeliuksenpuisto	48,409: 20
Torkkelinpuistikko	7,349: 50
Toukolan konepajan nurmipiennar	1,332: —
Turuntien ja Arkadiankadun kolmio	4,359: 80
Turuntien runkopuut	2,844: —
Tähtitorninvuori	136,531: 25
Töölön kortteli n:o 507	565: —
Töölöntorin istutukset	1,584: 50
Töölöntorin lehmukset	576: —
Ullanpuistikko	5,375: —
Urheilukadun puistikot	4,481: 50
Vaasanpuistikko	2,738: 25
Vallilan puistikko	11,916: 30
Vanhan kaupungin kirkkomaa	4,269: —
Vanhankirkon puisto	56,632: 50
Vilhonvuori	12,690: —
Vuorimiehenpuistikko	16,860: 50
Väinämöisenkadun urheilukentän vierustat	6,357: 50
Yhteiskunnallisen korkeakoulun talon ääreiset istutukset	11,919: 75
Sekalaiset menot	177,642: 05
Yhteensä	2,776,078: 70

Erinäisten kaupungin laitosten istutusten kunnossapitokustannukset nousivat 208,491: 70 mk:aan jakautuen seuraaviin alaeriin:

	Mk
Aleksis Kiven koulun istutukset	19,703: —
Desinfioimismajalan istutukset	2,281: —
Erinäisten kansakoulujen istutukset	18,121: —
Humallahti n:o 56 B:n istutukset	549: —

	Mk
Kampin sähköläitoksen istutukset	228: —
Kivelän sairaalan istutukset	7,350: 30
Kulkutautisairaalan istutukset	14,360: 80
Käpylän kirjaston istutukset	5,614: —
Käpylän poliisiaseman istutukset	4,649: —
Lapinlahden kansakoulun istutukset	7,024: —
Loviisankadun tuberkuloottisten asuntotalon istutukset	4,526: —
Marian sairaalan istutukset	50,985: 40
Mariankadun poliisiaseman istutukset	5,838: —
Palolaitoksen istutukset	1,363: —
Puhtaanapitolaitoksen ja Töölön haarakirjaston istutukset	1,207: —
Sofianlehdon lastenkodin istutukset	11,886: 70
Teurastamon istutukset	3,057: —
Topeliuksenkoulun istutukset	4,897: —
Tuberkuloosisairaalan istutukset	20,051: 30
Työväenopiston istutukset	446: —
Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun istutukset	4,333: —
Vesilinnojen ympäristön istutukset	20,021: 20
Yhteensä	208,491: 70

Kaupunginpuutarhan kasvihuoneiden ja asuinrakennusten polttoainemäärärahaan myönnettiin 75,000 mk:n lisämääräraha. Työntekijäin palkkojen korottamiseen myönnettiin lisämäärärahaa yhteensä 428,111: 60 mk.

Puistojen uudistöitä oli n. 90 % vähemmän kuin edellisenä vuonna ja niiden kustannukset nousivat 114,778: 15 mk:aan vastaavan määrän ollessa 1,244,209: 75 mk v. 1940. Uudistöitä ehdittiin suorittaa vain vähäisessä määrässä, koska kuljetuksiin oli kuorma-autoja saatavissa sangen rajoitettu määrä. Liikekannallepanon alkaessa kaikki osaston ajossa olleet kuorma-autot ja suurin osa työhevosistakin otettiin armeijalle. Miehistä kutsuttiin sotapalvelukseen 40 % ja työpalveluun 20 %. Työkykyisimpiä miehiä oli siten poissa 60 %. Jäljelle jääneet 40 % olivat joko yli-ikäisiä tai jonkin sairauden takia lääkärintodistuksella vapautettuja ase- ja työvelvollisuudesta. Sodan aikana olivat uudistyöt keskeytyksissä, koska minkäänlaisia tarveaineiden kuljetuksia ei voitu suorittaa.

Keväällä ajettiin Väinämöisenkadun urheilukentän pohjoispuolelle 350 m³ ruokamultaa, tasoitustöitä suoritettiin samalla; kustannukset olivat 49,342: 45 mk. Käpylän korttelin n:o 838 eteläpuolelle tulevan puistikon perustamistyöt aloitettiin vuoden alussa. Puistikon paikalta kaadettiin 119 havupuuta, hiekkakenttä pohjattiin ja täytettä hankittiin; kustannukset olivat 63,485: 70 mk. Kahdelle uudistyömaalle varattiin heinänsiemen, josta oli menoja yhteensä 1,950 mk, mutta töitä ei ehditty aloittaa ennen sotaa.

Viidestä uudistyömäärärahasta, jotka olivat vuoden talousarviossa, muutettiin neljä kaupunginvaltuuston tammikuun 28 p:nä 1942 tekemän päätöksen mukaisesti siirtomäärärahoiksi siirtyen täten seuraavaan vuoteen yhteensä 197,764: 30 mk.

V:n 1938 talousarviossa oli siirtomääräraha korttelin n:o 334 järjestelyä varten; määrärahasta käytti katurakennusosasto kertomusvuonna 150,688: 95 mk, ja määrärahan lopun, 146,152: 60 mk, kaupunginvaltuusto päätti tammikuun 28 p:nä 1942 siirtää v. 1942 käytettäväksi.

V:sta 1940 siirtyneestä kahdeksasta uudistyömäärärahasta, jotka sittemmin muutettiin siirtomäärärahoiksi, käytettiin vain yhtä, nimittäin Hiekkarannan ja soutustadionin välisen alueen tasoitukseen merkittyä

määrärahaa, jatkamalla Taivallahden rannan kiveämistä ja täytteen vastaanottamista, josta menot olivat 305,344: 65 mk.

Taivaskallion- ja Onnentien kulmaukseen tulevaa puistikkoaluetta raivattiin, puistikon perustamiseen myönnetystä 100,000 mk:n ennakkomäärärahasta käytettiin 8,609: 70 mk.

Toukokuun 15 p:nä kaupunginhallitus myönsi 10,000 mk töiden järjestämiseksi työttömille naisille 3-päiväisin työviikoin, tarkoitukseen käytettiin 12,533: 40 mk; erotuksen, 2,533: 40 mk, kaupunginhallitus lokakuun 30 p:nä myönsi lisämäärärahana. Voikukanjuurien kitkentää varten kaupunginhallitus myönsi toukokuun 29 p:nä 82,500 mk, josta käytettiin 75,589: 90 mk.

Lupa voikukanjuurien keräämiseen eräistä puistoista myönnettiin n.s. nuorison iskujoukoille ja useille yksityishenkilöille.

Katurakennusosaston laskuun suoritettiin seuraavat työt kustannusten ollessa alla mainitut: Postikadun istutusten korjaus 16,686: 90 mk; pääpaloaseman pensasaidan paikkaaminen 2,958 mk; Rajasaaren puhdistuslaitoksen istutusten korjaus 3,474: 50 mk; Korkeavuorenkadun väestönsuojan tunneliaukon ympäristön siistiminen 276 mk, samoin Tähtitorninvuoren 7,035: 80 mk ja Punanotkonpuiston 8,614: 50 mk; lokakuun puolivälissä istutettiin Mäkelänkadun varteen 123 lehmusta, joista 23 kuolleiden puiden tilalle, kustannukset olivat 45,581: 60 mk, ja Koskelantien varteen 45 lehmusta kuolleiden puiden tilalle, josta kustannukset olivat 16,102: 70 mk; kustannuksia oli siis kaikista töistä yhteensä 100,730 mk.

Talorakennusosaston tilauksesta kunnostettiin Sofianlehdon vastaanotto- ja ammattioppilaskodin istutukset, vaahterat istutettiin samalla 7,093: 70 mk:n kustannuksin. Varasto-osaston laskuun tehtiin eräitä koristelutöitä 598: 60 mk:n arvosta. Satamarakennusosaston laskuun istutettiin pensaita ja perennoja Herttoniemen asemarakennuksen tontille 2,162: 80 mk:n arvosta.

Vesijohtolaitoksen tiliin hoidettiin Alppilan uuden vesilinnan kattoistutukset, joista kustannukset olivat 13,548: 60 mk ja kunnostettiin kanaalin päällystä Turuntien ja Arkadiankadun kulmassa 20,528 mk:n kustannuksin.

Yksityisillä vuokralla olleet kaksi puistoaluetta kunnostettiin, mistä oli kustannuksia 2,551 mk.

Työntekijöille suoritettiin kertomusvuonna palkkoina kaikkiaan 3,823,706: 95 mk ja erinäisinä etuina 695,801: 20 mk, mikä teki 18.2 % maksetuista tuntipalkoista.

Kesälomaa nautti vuoden loppuun mennessä 262 työntekijää yhteensä 2,286 työpäivää, saaden kesälomarahoja yhteensä 195,441: 05 mk.

Sairaustapauksia ja pienempiä loukkaantumisia osaston työntekijäin keskuudessa sattui vuoden aikana 64 tapausta, joiden johdosta yleisten töiden lautakunta myönsi avustuksia 87 erässä 43 miehelle ja 21 naiselle, yhteensä 98,466: 65 mk. Edellisenä vuonna sairaustapauksia oli 74, joista 57 miesten ja 17 naisten.

Itsenäisyyspäivältä maksettiin työntekijöille yhteensä 4,101: 40 mk, edellisenä vuonna 13,908: 15 mk.

Sotapalvelukseen kutsuttiin osaston työnjohtajista 6, harjoittelijoista 6 ja työntekijöistä 62. Työntekijöille maksettiin reserviläispalkkoja yhteensä 397,792: 10 mk, edellisenä vuonna 293,596 mk.

Eläkkeitä myönnettiin kahdelle osaston naistyöntekijälle, joista toi-

selle 875 mk:n suuruinen täysi eläke ja toiselle 300 mk:n ylimääräinen eläke.

Hautausapua myönnettiin puistovahti Fr. F. Bäckmanin perikunnalle 2,292 mk.

Kaupunginpuutarhasta ja taimistosta myydyistä taimista, vihanneksista, kukista, koristepensaista ja koristepuista, ruohoista ja kukkamullasta sekä juhlatilaisuuksiin vuokratuista kasveista saatiin tuloja yhteensä 385,690: 35 mk, edellisenä vuonna 273,068: 10 mk. Liikevaihtoveroa maksettiin 3,898: 70 mk.

Vuoden lopussa oli talvipuutarhassa kasveja yli sata eri laatua ja lajia, kaikkiaan 4,728 kpl, kasvihuoneissa 23,574 kpl, kellarissa, kylmissä lavoissa ja kaitioissa 17,976 kpl ja taimistossa 74,762 kpl istutuskelpoisia ja 22,851 kpl edelleen kehitettäviä taimia.

Varasto-osasto. Varasto-osaston toimiston henkilökunnan muodostivat varastopäällikkö, varastokirjanpitäjä, inventtaaja, 3 vakinaista ja 4 ylimääräistä toimistoapulaista sekä lähetti. Heinäkuun 1 p:nä erosi virastaan säädetyn ikärajan saavuttaneena varastopäällikkö O. W. Haglund, joka oli hoitanut varasto-osaston päällikön virkaa v:sta 1923 lähtien. Toukokuun 15 p:nä kaupunginhallitus valitsi varasto-osaston päälliköksi Viipurin kaupungin tilientarkkaajan M. Pulkkisen, joka ryhtyi hoitamaan virkaansa heinäkuun 1 p:stä lukien. Sodan syttyessä kesäkuun lopulla joutui viisi toimiston viranhaltijoista sotapalvelukseen. Heistä kaatui heinäkuun 4 p:nä Hangon rintamalla vanhempi toimistoapulainen Å. A. Zetterman, joka oli hoitanut virkaansa v:sta 1937. Päävarastossa, Malminkadun 5:ssä, oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja ja yksi toimistoapulainen. Eri varastoilla oli kullakin varastoesimies ja tarpeellinen määrä varastoapulaisia. Konepajassa oli insinööri, 2 piirtäjää ja 4 toimistoapulaista sekä 2 työnjohtajaa ja tarpeellinen määrä työntekijöitä. Sekä päävaraston että konepajan henkilöistä olivat useat vuoden loppupuoliskolla sotapalvelustaan suorittamassa.

Osaston tehtävänä oli hoitaa ja kunnossapitää rakennustoimistolle kuuluvien tarveaineiden, työkoneiden ja työkalujen varastoja sekä korjauspajaa. Paitsi edellä mainittua Malminkadun 5:ssä olevaa päävarastoa, oli varastoja Ruoholahdessa, Hakaniemessä ja Toukolassa, joista viimeksi mainitussa myöskin korjauspaja. Osasto huolehti myöskin rakennustoimiston tarveaineiden, työkoneiden ja -välineiden sekä kaluston hankinnoista.

Varastossa oli tammikuun 1 p:nä 1941 rakennustarpeita ja muita tarveaineita 9,297,076: 40 mk:n arvosta. Vuoden aikana niitä ostettiin 23,844,523: 90 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 20,890,851: 55 mk:n arvosta, joten v:een 1942 siirtyvän varaston arvo oli 12,250,748: 75 mk.

Varastosta annettujen tavaroiden määrät rahassa arvioituna jakautuivat rakennustoimiston eri osastojen sekä kaupungin muiden laitosten ja yksityisten kesken seuraavasti:

	Konepajatöiden raha-arvo, mk	Varastosta luovutettujen tarveaineiden raha-arvo, mk
Kansliaosasto	4,472: 30	55,281: 75
Katurakennusosasto	1,356,920: 85	12,333,316: 95
Satamarakennusosasto	400,939: 75	3,221,114: 35
Talorakennusosasto	732,482: 10	2,980,757: 15

	Konepajatöiden raha-arvo, mk	Varastosta luovutettujen tarveaineiden raha-arvo, mk
Puisto-osasto	106,883: 70	66,681: 60
Varasto-osasto	2,152,981: 35	318,364: 10
Korjauspaja	—	1,673,609: 55
Muut kaupungin laitokset	341,723: 45	163,744: 95
Yksityiset	327,004: 15	77,981: 15
Yhteensä	5,423,407: 65	20,890,851: 55

Kertomusvuoden aikana samoin kuin edellisenäkin vuonna jouduttiin luovuttamaan rakennustoimiston työkoneita, työkaluja ja -välineitä huomattavassa määrässä puolustuslaitoksen käyttöön. Niistä laskutettuja vuokratuloja oli 1,325,867: 50 mk sisältyen siihen vähäinen määrä myös satunnaisista vuokrauksista yksityisiltä saatuja vuokratuloja. Sekalaisia tuloja koneiden myynnistä, erinäisistä luovutuksista ja maksujen palautuksista y.m.s. osastolle kertyi 398,064 mk.

Tilivirasto. Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, kassanhoitaja ja 6 toimistoapulaista.

Tilitodistuksia oli vuoden aikana 35,273, laskutuksia 1,554 ja lähetettyjä kirjelmiä 1,603.

Tiliviraston toiminnan laajuus selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Debet, mk	Kredit, mk
Työmäärärahat edellisistä vuosista	72,792,427: 87	136,800,031: 92
Vuoden talousarviotyöt	120,976,491: 50	177,151,738: 72
Kaupunginkassan tilit	325,550,804: 17	206,028,879: 90
Kaupungin muiden laitosten tilit	30,160,359: 90	30,160,359: 90
Ylimääräiset työt	86,428,376: 15	83,413,453: 55
Tarveaineet ja konepajat	38,563,560: 65	26,312,811: 90
Verohuoltotoimisto	2,735,062: 40	2,735,062: 40
Leski- ja orpokassa	220,827: 60	220,827: 60
Kansaneläkelaitos	363,504: —	363,504: —
Työn- ja taistelunlaina	140,248: —	140,248: —
Menojäämät	8,950,126: 10	22,823,315: —
Tulojäämät	4,131,317: 80	2,000,466: 15
Rakennustoimiston tulot	6,484,358: 25	9,346,765: 35
Yhteensä	697,497,464: 39	697,497,464: 39

Rakennustoimiston käsikassan rahanvaihto vuoden aikana nousi 26,736,953: 50 mk:aan.

Tilivirastoa varten myönnettyjä määrärahoja oli yhteensä 359,689 mk ja menot nousivat 362,944: 45 mk:aan. Painatusta ja sidontaa varten myönnettyjä määrärahoja ylitettiin 3,474 mk:lla ja momentille Korvaus kannannasta sisältyvää määrärahaa 149 mk:lla, jota vastoin tilapäistä työvoimaa varten varatuista määrärahoista kertyi säästöä 305 mk ja tarverahoja varten varatuista määrärahoista 62: 55 mk.

XXV. Puhtaanapito

Puhtaanapitolaitoksen kertomus v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Puhtaanapitolautakunta. Kaupungin puhtaanapitotoimen ylin johto kuuluu voimassa olevan johtosäännön mukaan puhtaanapitolautakunnalle. Puhtaanapitolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: toimitsija A. Valta puheenjohtajana, varatuomari A. V. I. Linturi varapuheenjohtajana sekä jäseninä insinööri A. I. Kahma, kirvesmies O. J. Leskinen, pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg, kivityöntekijä O. Nuutinen ja varatuomari R. V. Rönnholm. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kaupungin teknillinen johtaja A. E. Moring. Sihteerinä toimi varatuomari E. K. Uski sekä hänen jouduttuaan sotapalvelukseen varatuomari H. Arvidson kesäkuun 19 p:stä vuoden loppuun. Esittelijänä toimi puhtaanapitolaitoksen toimitusjohtaja B. W. Ax.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 13 kertaa. Sen pöytäkirjain pykäläluku oli 235, diaariin vietyjen asiain luku 641 ja lähetettyjen kirjeiden luku 53.

Vuoden kuluessa lautakunta anoi lisämäärärahoja kaikkiaan 10,240,749: 30 mk, josta 3,209,108: 80 mk kalliinajanlisäyksiä varten ja 1,481,552 mk sotapalvelukseen kutsuttujen viranhaltijain palkkoja varten.

Kertomusvuonna käsiteltiin 6 viranhaltijain sairasloma-anomusta, 1 virkaloma-anomus ja 2 hautausapuanomusta, 460 työntekijäin sairas- ja 13 hautausapuanomusta, 4 työntekijäin eläkeanomusta sekä 6 muuta anomusta.

Puhtaanapitolaitos. Puhtaanapitolaitoksen toiminta jakaantui seuraaviin osastoihin: hallinto, katujen puhtaanapito, kiinteistöjen ja mukavuuslaitosten puhtaanapito, hajoituskaivojen tyhjennys, Malmin kaatopaikka ja korjauspaja, työvälineiden korjaamo, autovajat ja -korjaamo sekä hevostalli ja varasto.

Hallinto. Puhtaanapitolaitoksen henkilökunnan muodostivat toimitusjohtaja, apulaisjohtaja, joka toimi tarkastajana, nuorempi insinööri, katujen ja kiinteistöjen puhtaanapidon esimies, toimentaja sekä kolme toimistoapulaista, joista yksi toimi varastokirjanpitäjänä, toinen konekirjoittajana ja kolmas työntekijäkortiston hoitajana.

Sekä puhtaanapitolautakunnan että puhtaanapitolaitoksen tilejä hoiti puhtaanapitolaitoksen tilivirasto. Sen kassavirastona oli rahatoimisto.

Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, neljä toimistoapulaista, joista yksi toimi avustavana kirjanpitäjänä, kaksi veloittajina ja yksi kassanhoitajana, sekä vahtimestari. Tiliviraston kamreeri toimi samalla koko toimiston konttoripäällikkönä.

Puhtaanapitolaitoksen toimistosta lähetettiin kertomusvuonna 1,167 kirjettä ja annettiin 8,860 laskua suoritetuista töistä.

Laitoksen henkilökunnan kokoonpanossa tapahtui vuoden aikana se muutos, että tammikuun 25 p:stä 1936 alkaen laitoksen palveluksessa ollut vahtimestari U. O. Pelkonen kuoli maaliskuun 13 p:nä. Avoimeksi joutuneeseen virkaan valittiin talvisodan invaliidi E. Moitus toukokuun 26 p:stä 1941 lukien.

Katujen puhtaanapito. Kertomusvuonna kaupungin alue oli jaettu kahdeksaan puhtaanapitopiiriin siten, että XIII, XIV, XV ja XVI kaupunginosat sekä Pasila kuuluivat ensimmäiseen piiriin, IV ja XX kaupunginosat Jätkäsaarta lukuunottamatta toiseen piiriin, V ja VI kaupunginosat sekä puolet VII kaupunginosasta kolmanteen piiriin, III kaupunginosa, puolet VII kaupunginosasta ja IX kaupunginosa neljänteen piiriin, I, II ja VIII kaupunginosat viidenteen piiriin, X, XI ja XII kaupunginosat kuudenteen piiriin sekä XXI, XXII, XXIII, XXV ja XXVI kaupunginosat seitsemänteen piiriin ja Jätkäsaari kahdeksanteen piiriin. Jokaisessa piirissä toimi vastuunalainen piirityönjohtaja ja kahdessa piirissä sitä paitsi apulaistyönjohtaja.

Sodan syttyessä kutsuttiin katuosastolta asepalvelukseen 4 työnjohtajaa ja 44 työntekijää. Näistä kaatuivat apulaistyönjohtaja O. A. A. Pelkonen heinäkuun 24 p:nä ja kadunlakaisija L. Hietaranta heinäkuun 6 p:nä.

Erilaatuisten työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	Kesätöissä	Talvitöissä
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	105	463
» naisia	42	172
Autonkuljettajia, laitoksen autoin	5	5
» omine autoineen	—	10
Ajomiehiä, laitoksen hevosin	2	2
» omine hevosineen	—	41
Yhteensä	154	693

Katujen puhtaanapitoon kului henkilöpäivätöissä 831,646 työtuntia, hevospäivätöissä 35,986 työtuntia ja autopäivätöissä 22,713 työtuntia, kuten seuraavista luvuista lähemmin ilmenee:

Työn laatu	Henkilöpäivätyöt, työtunteja	Hevospäivätyöt, työtunteja	Autopäivätyöt, työtunteja
Lakaisu	204,242	2,128	6,765
Lumenluonti y.m.	564,336	—	—
Lumenauraus	12,376	2,632	2,589
Lumenkuljetus	—	29,678	8,247
Lumenkaatopaikkojen hoito	39,326	—	98
Hiekoitus	10,232	1,336	4,942
Torien huuhtelu	204	—	—
Sekalaiset työt	894	212	72
Yhteensä	831,610	35,986	22,713

Aikaisemmin käytettyjä automaattisesti kerääviä lakaisukoneita ei kertomusvuonna ollenkaan käytetty polttoainepulan takia, vaan suoritettiin puhdistustyö yksinomaan käsivoimin. Samasta syystä ei myöskään käytetty kasteluautoja. Katuja ei kasteltu koko kesänä, ainoastaan kauppa-

torit huuhdeltiin torikaupan päätyttyä letkuilla, jolloin vesi otettiin toreilla olevista paloposteista. Tähän huuhteluun käytettiin 700 m³ vettä, josta vesijohtolaitos veloitti laitokselta yhteensä 1,722 mk. Rikkaruohon poistamiseen käytettiin Vegebellum ja Kitko nimisiä suoloja yhteensä 850 kg. Katurikkoja kuljetettiin pois kaikkiaan 16,982 m³.

Aikaisempina talvina seurattua katupuhtaanapito-ohjelmaa ei kertomusvuoden talvella voitu noudattaa, vaan vahvisti kaupunginhallitus joulukuussa 1940 uuden ohjelman talvipuhtaanapitoa varten. Tässä ohjelmassa luovuttiin aikaisemmin käytetystä katujen luokittelusta, joten kaupungin keskustassakin lumi oli luotava kinoksiin jalkakäytävän ulkoreunalle. Ainoastaan sellaisista paikoista, missä nämä kinokset kasvoivat liian suuriksi ja häiritsivät liikennettä, kuljetettiin lumi kaatopaikoille. Koska talvi kuitenkin oli sekä pitkä että luminen, nousi laitoksen toimesta poiskuljetettu lumimäärä 142,637 m³:iin. Vertailun vuoksi mainittakoon, että v. 1935—39 poiskuljetetun lumimäärän keskiarvo nousi 213,897 m³:iin. Lumenkuljetukseen käytettiin sekä autoja että hevosajoneuvoja. Autoilla kuljetettiin 41,740 m³ ja hevosilla 99,348 m³. Lisäksi käytettiin lumenkuljetukseen muutamina öinä raitiotievaunuja, joilla kuljetettiin 144 m³, ja valtionrautateiltä vuokrattua lumijunaa, jolla Länsisatamasta kuljetettiin 1,405 m³. Katujen hiekoittamiseen käytettiin 3,655 m³ hiekkaa. Koska talvipuhtaanapitotyöt koneellisen työvoiman puutteen takia oli suoritettava melkein yksinomaan käsivoimin, oli työhön käytettävä huomattavasti enemmän työntekijöitä kuin aikaisempina normaalivuosina. Talvella 1941 oli työntekijäin lukumäärä viikossa keskimäärin 693, jota vastoin se v. 1935—39 oli ainoastaan 442. Tästä syystä johtuikin, että talvitöitä varten myönnettyjä määrärahoja ylitettiin 4,648,985 mk:lla.

Puhtaanapidetty katupinta-ala oli yhteensä n. 2,500,000 m², josta kustannukset nousivat kaikkiaan 15,810,701: 95 mk:aan eli 6: 32 mk:aan m²:ltä.

Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito. Kiinteistöjen puhtaanapito oli jaettuna kahteen piiriin kuormausasemineen. Molemmissa toimi vastuunalainen työnjohtaja ja kirjuri. Puhtaanapidettävien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten lukumäärä käy ilmi seuraavasta:

Kaupungin kiinteistöt:		Yksityiset kiinteistöt:	
Talot	116	Vuosisopimukselliset	1,911
Yleiset käymälät	28	Ylimääräiset	14
Vedenheittopaikat	61	Uudisrakennukset	67

Jätteiden kuljetuksen järjestäminen kiinteistöistä tuotti laitokselle kertomusvuonna erittäin suuria vaikeuksia. Laitoksen toimesta kuljetettu jätemäärä oli 154,246 m³ eli suurempi kuin koskaan ennen vuotta 1939 lukuunottamatta, jolloin se nousi 159,299 m³:iin. V. 1939 laitos käytti tähän työhön 55 kuorma-autoa; kertomusvuoden alussa oli laitoksen käytettävissä 25 puu- tai puuhiilikaasuttimilla varustettua autoa. Helmi—huhtikuun aikana hankittiin lisää 14 kaasutinta, joten laitoksella toukokuusta lähtien oli käytettävissään 39 autoa. Näistä 4—5 autoa työskenteli katuosastolla ja 34—35 autoa jätteiden kuljetuksessa. Sodan syttyessä määrättiin puolustusvoimien käytettäväksi 32 autoa, joten laitokselle jäi ainoastaan 7 autoa. Heinäkuussa vapautettiin kuitenkin laitoksen omaan käyttöön 8 autoa ja

kun lisäksi elokuussa saatiin 3 autoa, oli laitoksen käytettävissä syksyn tullessa yhteensä 18 autoa, joista 14 oli kiinteistöosastolla. Autojen ohella käytettiin jätteiden kuljetuksessa 6 omaa ja 5—15 vuokrahevosta. Vaikka autot ajoivatkin kahdessa vuorossa ja lokakuusta alkaen myöskin sunnuntaisin, tuotti jätteiden säännöllisen kuljetuksen järjestäminen voittamattomia vaikeuksia. Rauhanaikaisesta jätteiden kuljetusjärjestelmästä oli luovuttava ja jätteiden kuljetus suoritettiin ainoastaan sen mukaan kun taloista ilmoitettiin jätesäiliöiden täyttyneen. Pilaantumattomat jätteet, kuten tuhka ja koksikuona, oli kuitenkin monessa talossa jätettävä pihalle talven ajaksi. Myöskin vuoden lopussa sattuneet runsaat lumisateet vaikeuttivat jätteiden poiskuljettamista. Suuret lumikinokset estivät autojen pääsyä pihoille, jonne kertyneet jätteet jäivät kinosten alle.

Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee jätteiden kuljetus:

Jätteiden laatu	Kuljetettu maan täytteeksi	Kuljetettu myytäväksi: Tilanomistajille kaupungin läheisyyteen	Länsisataman kuormauspaikalta lähetettäväksi	Kyläsaaren kuormauspaikalta lähetettäväksi	Kaikkiaan	Siitä Malmin kaatopaikalle
	m³					
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	122,880	2,842	3,582	4,740	134,044	2,968
Makkilantaa	—	—	986	2,012	2,998	2,767
Hajoituskaivojätteitä	—	—	1,343	1,117	2,460	2,460
Tuhkaa	14,531	—	—	—	14,531	—
Rakennus- y. m. jätteitä	213	—	—	—	213	—
Yhteensä[1]	137,624	2,842	5,911	7,869	154,246	8,195

Kuormausasemilla kuormattu määrä jakautui seuraavasti:

Jätteiden laatu	Länsisataman asemalla kuormattu: rautatievaunuihin lähetettäväksi: Malmin kaatopaikalle	muille asemille	ostajien ajoneuvoihin	Kyläsaaren asemalla kuormattu: rautatievaunuihin lähetettäväksi: Malmin kaatopaikalle	muille asemille	ostajien ajoneuvoihin	Kaikkiaan
	m³						
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	1,465	2,117	—	1,503	3,237	—	8,322
Makkilantaa	898	76	12	1,869	96	47	2,998
Hajoituskaivojätteitä	1,343	—	—	1,117	—	—	2,460
Yhteensä	3,706	2,193	12	4,489	3,333	47	13,780

Kaupungista lähetettiin seuraava määrä vaunukuormia jätteitä suoraan seuraaville asemille:

[1]) Tästä kuljetettiin 30,653 m³ rikkoja y.m.s. sekä 9,467 m³ tuhkaa Huopalahden kaatopaikalle.

Rautatieasema	Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	Makkilantaa	Yhteensä
Herttoniemi	—	7	7
Jorvas	2	—	2
Kauklahti	5	—	5
Kauniainen	—	1	1
Kilo	—	2	2
Kirkkonummi	3	1	4
Kirkniemi	—	1	1
Leppävaara	—	1	1
Malmi	133	—	133
Masala	17	1	18
Mommila	—	1	1
Nikkilä	2	—	2
Oulunkylä	2	2	4
Pitäjänmäki	—	3	3
Tikkurila	4	1	5
Yhteensä	168	21	189

Malmin kaatopaikalle lähetettiin rikkoja, talous- ja paperijätteitä 103, makkilantaa 323 sekä hajoituskaivojätteitä 253 rautatievaunullista. Rautateitse lähetettyjä jätteitä kertyi siis kaiken kaikkiaan 868 rautatievaunullista.

Osaston eri työntekijäin keskimäärä viikkoa kohden näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ajomiehiä	12	Vaunumiehiä	5
Autonkuljettajia	42	Siivoojia	3
Autonapumiehiä	78	Yhteensä	140

Kertomusvuonna suoritettiin 609 talossa hajoituskaivojen normaalityhjennys. Perinpohjainen tyhjennys korjausta varten toimitettiin 128 talossa. Sitä paitsi tyhjennettiin 108 sade- ja likavesikaivoa. Työ oli annettu urakkatyöksi kahdelle urakoitsijalle ja työkustannukset nousivat edellä mainitusta tyhjennystyöstä 443,620 mk:aan.

Kiinteistöjen puhtaanapitoon käytettiin seuraava määrä työtunteja:

Työn laatu	Henkilöpäivätyöt, työtunteja	Hevospäivätyöt, työtunteja	Autopäivätyöt, työtunteja	Yhteensä työtunteja
Kiinteistöjen jätteiden kuljetus ja kuormaus	187,264	27,432	87,591	302,287
Mukavuuslaitosten hoito	7,328	—	2,336	9,664
Yhteensä	194,592	27,432	89,927	311,951

Sodan syttyessä kutsuttiin kyseiseltä osastolta sotapalvelukseen 2 työnjohtajaa ja 110 työntekijää. Näistä kaatuivat autonkuljettaja E. K. Karlsson syyskuun 7 p:nä sekä autonapumiehet O. Vauhkonen heinäkuun 19 p:nä, E. Nyberg syyskuun 13 p:nä, S. Joronen syyskuun 14 p:nä, K. Kaisko syyskuun 27 p:nä ja E. Kääriäinen lokakuun 27 p:nä. Autonapumies U. Himberg katosi partioretkellä Hangon rintamalla heinäkuun 18 p:nä.

Malmin kaatopaikka ja korjauspaja. Työn valvonnasta huolehti kaatopaikan ja korjauspajan esimies ja hänen alaisenaan työskenteli 6 miestä jätteiden purkaus- ja kuormaustöissä, 2 miestä kaatopaikan hoidossa, 2 miestä levyastioiden korjaustyössä, 1 nainen astioiden puhdistuksessa ja 3 vartijaa, yhteensä 13 miestä ja 1 nainen.

Sodan syttyessä kutsuttiin 6 työntekijää asepalvelukseen.

Työtuntien lukumäärä eri töissä oli seuraava:

Työn laatu	Työtunteja	Työn laatu	Työtunteja
Jätteiden purkaus	13,128	Levyastiain korjaus	4,238
Raatojen poltto	964	Rautatievaunujen korjaus	98
Kaatopaikan hoito	4,682	Rakennusten kunnossapito	186
Höyrykattilan hoito	972	Vartiointi	7,214
Levyastiain puhdistus	2,326		
		Yhteensä	33,808

Polttouunissa poltettiin vuoden aikana 133 koiraa, 76 kissaa ja 1 hevonen, yhteensä 210 raatoa sekä 6,353 kg pilaantunutta lihaa.

Työvälineiden korjaamo. Työn valvonnasta huolehti autokorjaamon esimies tuntikirjurin avustamana. Työntekijäin lukumäärä viikkoa kohden oli 17, joista 10 ammattityöntekijää ja 7 aputyöntekijää. Korjaamossa suoritettujen työpalkkojen määrä nousi 514,642: 50 mk:aan ja käytettyjen tarveaineiden arvo 232,193: 55 mk:aan.

Autovajat ja -korjaamo. Puhtaanapitolaitoksen autokanta käsitti 85 moottoriajoneuvoa, joihin kuului 61 kuorma-autoa, 10 kasteluautoa, 5 lakaisuautoa, 6 tiehöylää, 1 kaivontyhjennysauto, 1 henkilöauto ja 1 moottoripyörä. Näistä oli 39 kuorma-autoa ja 1 tiehöylä varustettu puu- tai puuhiilikaasuttimella. Muut moottoriajoneuvot olivat polttoainepuutteen takia käyttämättä. Puolustusvoimien käyttöön laitos joutui luovuttamaan 43 kuorma-autoa, joista 32 oli kaasuttimella varustettua, 10 kasteluautoa ja 5 tiehöylää. Vuoden loppuun mennessä palautettiin laitokselle 19 kuorma-autoa, joista 14 oli kaasuttimella varustettua ja 7 kasteluautoa. Kuorma-autojen työtuntimäärä eri töissä oli seuraava:

Työn laatu	Työtunteja	Työn laatu	Työtunteja
Talousjätteiden kuljetus	82,691	Hiekoitus	1,590
Katurikkojen »	6,765	Sekalaiset työt	1,076
Auraus	1,755		
		Yhteensä	93,877

Tiehöyliä käytettiin auraukseen 301 tuntia.

Autokorjaamon työntekijäin lukumäärä oli keskimäärin viikkoa kohden 13, joista 9 oli ammattimiehiä. Autojen polttoainekustannukset nousivat 836,582: 60 mk:aan ja korjauskustannukset 435,982: 45 mk:aan.

Korjauspajasta ja autokorjaamosta kutsuttiin sodan syttyessä asepalvelukseen tuntikirjuri ja 15 työntekijää. Näistä kaatui peltiseppä O. Vauhkonen heinäkuun 23 p:nä.

Hevostalli. Laitoksen hevosten lukumäärä oli kertomusvuoden alussa

10. Vuoden kuluessa kuoli 2 hevosta, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 8. Hevosten hoidosta huolehti tallimies, jonka työtuntimäärä oli yhteensä 2,522. Hevosten ruokintaan käytettiin 21,615 kg heiniä, 4,650 kg kauroja, 10,321 kg kauran-, ohran- ja vehnänpahnoja sekä 3,000 kg rehuselluloosaa. Hevosten sairaspäivien lukumäärä oli 76. Hevosten hoito- ja elatuskustannukset nousivat kaikkiaan 137,244 mk:aan eli 14,446: 75 mk:aan hevosta kohden. Hevosten suorittama työtuntimäärä oli yhteensä 18,714, josta 4,683 tuntia kului katujen puhtaanapitoon, 13,735 tuntia kiinteistöjen puhtaanapitoon ja 296 tuntia raatojen kuljetukseen.

Varaston hoito oli uskottu erityiselle varastomiehelle. Varastokortit pidettiin laitoksen toimistossa. Tammikuun 1 p:nä varaston arvo arvioitiin 555,794: 75 mk:ksi, vuoden aikana ostettiin tavaroita 1,445,151 mk:n arvosta ja käytettiin 1,429,825: 50 mk:n arvosta, joten varaston arvo arvioitiin joulukuun 31 p:nä 571,120: 25 mk:ksi.

Menot ja tulot. Puhtaanapitolaitoksen liiketilinpäätös joulukuun 31 p:nä osoitti menot seuraaviksi:

Menoerät	Katujen puhtaanapito			Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito			Kaikkiaan
	Yleinen	Sopimusten mukainen	Yhteensä	Yleinen	Sopimusten mukainen	Yhteensä	
	Markkaa						
Hallintokulungit ..	613,767	131,522	745,289	142,482	208,242	350,724	1,096,013
Vuokra	213,728	21,175	234,903	23,675	46,215	69,890	304,793
Lämpö	102,636	15,975	118,611	66,832	27,395	94,227	212,838
Valaistus	19,105	3,056	22,161	4,822	5,632	10,454	32,615
Vedenkulutus	2,564	262	2,826	1,857	97	1,954	4,780
Kaluston hankinta	68,514	3,640	72,154	5,771	27,068	32,839	104,993
Kaluston kunkunnossapito ..	452,060	101,698	553,758	266,684	695,749	962,433	1,516,191
Tarverahat	61,869	2,946	64,815	25,658	136,360	162,018	226,833
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	394	62	456	150	146	296	752
Työpalkat[1])	9,885,820	1,821,906	11,707,726	1,169,580	3,754,458	4,924,038	16,631,764
Työntekijäin erinäiset edut[2])	1,417,410	146,206	1,563,616	1,044,384	386,050	1,430,434	2,994,050
Tarveaineet	460,018	47,935	507,953	113,300	603,200	716,500	1,224,453
Yleisten laitteiden kunnossapito ...	32,362	7,915	40,277	44,073	7,728	51,801	92,078
Käyttövoima	6,665	1,111	7,776	1,687	2,222	3,909	11,685
Hevosten elatus ...	42,633	7,105	49,738	7,105	14,211	21,316	71,054
Vakuutusmaksut ..	58,964	9,824	68,788	9,824	19,628	29,452	98,240
Uudistyöt	49,855	—	49,855	—	—	—	49,855
Yhteensä	13,488,364	2,322,338	15,810,702	2,927,884	5,934,401	8,862,285	[3]) 24,672,987

[1]) Tähän eivät sisälly kaluston ja yleisten laitteiden kunnossapidosta maksetut työpalkat. — [2]) Sunnuntaityöstä suoritetut korvaukset, jotka v:n 1940 kertomuksessa sisältyvät palkkoihin, on tässä viety työntekijäin erinäisten etujen tilille. — [3]) Lisäksi käytettiin kaupunginhallituksen myöntämästä määrärahasta 17,500 mk tuuletuslaitteen hankkimiseksi autotalliin.

Sopimusten mukaisesta puhtaanapidosta tuli kertomusvuonna tappiota, joka nousi 269,265: 65 mk:aan.

Tuloja oli kaikkiaan 24,403,722 mk, josta yleisen puhtaanapidon osalle tuli 16,416,248 mk ja sopimusten mukaisen puhtaanapidon osalle 7,987,474 mk, kuten seuraavasta yhdistelmästä tarkemmin selviää:

Tuloerät	Mk
Yleinen puhtaanapito	
Valtion tieosuudet	55,585
Kadut, torit ja yleiset paikat	[1])9,351,017
Satama-alueet	[2])2,960,787
Lumenkaatopaikat	503,131
Sekalaiset työt	7,039
Maksut mukavuuslaitosten käyttämisestä	1,373
Kuormausasemien kustannukset	721,061
Kaatopaikkojen kustannukset	672,637
Mukavuuslaitosten kustannukset	662,066
Sotapalvelukseen kutsuttujen palkat	1,481,552
Yhteensä	*16,416,248*
Sopimusten mukainen puhtaanapito	
Yksityisten katuosuudet	1,859,522
Kaupungin katuosuudet	743,066
Yksityisten kiinteistöt	4,596,390
Kaupungin kiinteistöt	298,082
Lannan myynti	71,676
Sekalaiset tulot	418,738
Yhteensä	*7,987,474*
Kaikkiaan	24,403,722

Hallinnollisen kirjanpidon mukaan menot nousivat 24,640,631: 50 mk:aan ja tulot 16,746,130: 85 mk:aan talousarvioon merkittyjen määrien ollessa vastaavasti 19,561,000 mk, josta 3,286,712: — mk tilisiirtoja, sekä 15,501,700 mk.

Työntekijäin erinäiset edut. Seuraava taulukko osoittaa puhtaanapitolaitoksen työntekijöille myönnetyt erinäiset edut v. 1937—41:

Vuosi	Kesälomat: lomapäivää saaneita 2	3	5	9	12	18	21	28	Yhteensä	Lomatunteja yhteensä	Sairasavut: Apua saaneita	Sairastunteja	Tapaturma-avut: Apua saaneita	Sairastunteja	Hautausapua saaneita kuolinpesiä
1937	55				114	152	—	—	321	33,950	210	21,289	25	3,115	3
1938	60				105	158	—	—	323	34,154	198	19,361	26	2,230	3
1939	10	—	15	45	93	181	—	—	344	37,388	188	25,156	24	2,125	8
1940	19	31	50	46	44	39	105	76	410	48,406	238	28,294	24	3,019	8
1941	55	99	41	41	39	25	102	76	478	46,480	405	39,100	32	3,267	13

Työntekijöille suoritettiin palkkoina kaikkiaan 17,789,760: 25 mk ja erinäisinä etuina 2,994,049: 50 mk, josta 595,595: 40 mk kesälomapalkkoja, 420,631: 85 mk sairasavustusta, 31,460 mk hautausapua, 83,606: 10 mk tapaturmavakuutusmaksuja, 90,698 mk vakuutusmaksuja kansaneläkelaitokselle, 119,320: 60 mk vaatetusapua, 28,427: 65 mk vapaapäiväpalkkoja, 142,757: 50 mk sunnuntaityöstä suoritettuja palkkoja ja 1,481,552: 40 mk sotapalvelukseen kutsuttujen työntekijäin palkkoja.

[1]) Tästä myönnetty lisämäärärahaa 2,824,742: 45 mk. — [2]) S:n 785,361: 60 mk.

XXVI. Satamahallinto.

Satamalautakunnan v:lta 1941 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Satamalautakunta. *Kokoonpano.* Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1941 kauppaneuvos I. Lindfors puheenjohtajana, filosofiantohtori P. Korpisaari varapuheenjohtajana, sekä jäseninä insinööri V. Castrén, osastopäällikkö J. Ekebom, vahtimestari U. Ilmanen, ministeri H. Ramsay ja satamatyöntekijä I. Säilä. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi filosofiankandidaatti T. Teräs.

Kokoukset y.m. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 16 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 528, diaariin merkittyjen asioiden luku 860 ja lähetettyjen kirjeiden luku 492; pöytäkirjanotteita annettiin 477.

Satamahallintotoimiston ja sen osastojen päälliköt. Satamalaitosta ja satamahallintotoimistoa johti satamalaitoksen toimitusjohtaja K. W. Hoppu ja osastopäällikköinä toimivat satamaliikenneosastolla satamakapteeni J. A. Lehtonen ja satamakannantaosastolla satamakamreeri E. Candolin.

Satamahallintotoimiston viranhaltijat. Satamalautakunnan sihteeriksi nimitettiin maaliskuun 11 p:nä v.t. sihteeri filosofiankandidaatti T. Teräs huhtikuun 1 p:stä lukien. V.t. vahtimestari P. Väistön sairasloman ajaksi huhtikuun 16 p:stä elokuun 16 p:ään määrättiin sijaiseksi vahtimestari S. Grönholm.

Satamaliikenneosaston viranhaltijat. Kuoleman kautta poistuivat henkilökunnasta Länsiataman satamamestari V. Lackström helmikuun 8 p:nä, jäänsärkijä Otson päällikkö V. Manner maaliskuun 2 p:nä ja satamakonstaapeli K. Fagerström helmikuun 17 p:nä. Sairauden perusteella myönnettiin pyynnöstä ero toukokuun 6 p:nä kesäkuun 1 p:stä lukien satamakonstaapeli J. Sjöblomille, jolle kaupunginhallitus toukokuun 15 p:nä myönsi 1,049 mk:n osaeläkkeen kuukaudessa kesäkuun 1 p:stä lukien, sekä kesäkuun 3 p:nä heinäkuun 1 p:stä lukien parmaajainvanhimmalle M. Virtaselle, jolle kaupunginhallitus kesäkuun 12 p:nä myönsi 1,169 mk:n täyden eläkkeen kuukaudessa heinäkuun 1 p:stä lukien.

Helmikuun 18 p:nä määrättiin satamajäänsärkijä Otson päälliköksi talvitoimintakaudeksi 1941 merikapteeni T. Saarinen ja perämieheksi satamakonstaapeli A. Wass helmikuun 1 p:stä lukien. Huhtikuun 4 p:nä nimitettiin merikapteeni J. Malm satamamestariksi ja perämies K. Sandström satamakonstaapeliksi sekä otettiin perämies L. Aholainen tilapäiseksi satamakonstaapeliksi toukokuun 1 p:stä lukien. Toukokuun 6 p:nä otettiin Viipurin satamalaitoksen entinen satamaesimies A. Koli satamakonstaapelien kesälomasijaiseksi toukokuun 1 p:stä lukien.

Kesäkuun 3 p:nä nimitettiin perämies L. Makkonen satamakonstaapeliksi heinäkuun 1 p:stä lukien sekä määrättiin ent. satamaesimies A. Koli tilapäiseksi satamakonstaapeliksi heinäkuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginvaltuusto satamalautakunnan esityksen mukaisesti päätti kesäkuun 18 p:nä lakkauttaa parmaajainvanhimmanviran sekä perustaa 41 palkkaluokkaan kuuluvan vedenantomiehenviran elokuun 1 p:stä lukien.

Lokakuun 6 p:nä peruutettiin pyynnöstä tilapäisen satamakonstaapelin A. Kolin määräys lokakuun 1 p:stä lukien. Joulukuun 9 p:nä määrättiin merikapteeni T. Saarinen talvitoimintakautena 1941/42 toimimaan satamajäänsärkijä Otson päällikkönä joulukuun 15 p:stä lukien. Joulukuun 30 p:nä määrättiin satamakonstaapeli A. Wass jäänsärkijä Otson perämieheksi joulukuun 15 p:stä lukien sekä pursimies U. Kokkonen tilapäiseksi satamakonstaapeliksi tammikuun 1 p:stä 1942 lukien.

Satamakannantaosaston viranhaltijat. Toimentaja K. Tolvanen kaatui sodassa marraskuun 28 p:nä. Säädetyn eroamisiän saavuttamisen johdosta myönnettiin pyynnöstä ero kesäkuun 25 p:nä syyskuun 14 p:stä lukien nuoremmalle kassanhoitajalle E. Konsinille, jolle kaupunginhallitus heinäkuun 7 p:nä myönsi 1,665 mk:n osaeläkkeen kuukaudessa lokakuun 1 p:stä lukien. Keskuskauppakamari myönsi satamalautakunnan esityksestä kassanhoitaja Konsinille 30-vuotisansiomerkin. Sairauden perusteella myönnettiin pyynnöstä lokakuun 6 p:nä marraskuun 25 p:stä lukien ero laskuttaja A. Källroosille, jolle kaupunginhallitus lokakuun 16 p:nä myönsi 1,561 mk:n osaeläkkeen kuukaudessa joulukuun 1 p:stä lukien. Hissilaitoksen koneenkäyttäjälle A. Borgmanille, jolle myönnettiin marraskuun 30 p:nä 1940 helmikuun 2 p:stä 1941 lukien ero, kaupunginhallitus tammikuun 16 p:nä myönsi 941 mk:n osaeläkkeen kuukaudessa maaliskuun 1 p:stä lukien. Koneenkäyttäjä Borgmanille annettiin keskuskauppakamarin 20-vuotisansiomerkki.

Helmikuun 2 p:nä nimitettiin v.t. laskuttaja V. Mielonen laskuttajaksi maaliskuun 1 p:stä lukien. Maaliskuun 11 p:nä määrättiin työntekijä K. Salin lämmittäjä A. Huhtasen sairasloman ajaksi sijaiseksi maaliskuun 3 p:stä lukien huhtikuun 3 p:ään. Maaliskuun 18 p:nä nimitettiin konemestari E. Heliö lämpöjohtojen koneenkäyttäjäksi, v.t. vahtimestari M. Paronen 39 palkkaluokan vahtimestariksi ja vahtimestari K. Patoluoto hissilaitoksen koneenkäyttäjäksi huhtikuun 1 p:stä lukien.

Haaraosastonesimies L. Johanssonin ollessa kansanhuoltolautakunnan palveluksessa määrättiin toukokuun 6 p:nä laskuttaja B. Enckell v.t. haaraosastonesimieheksi, toimentaja R. Lindberg v.t. laskuttajaksi, nuorempi toimistoapulainen M. Kauppala v.t. toimentajaksi ja neiti T. Porkka v.t. nuoremmaksi toimistoapulaiseksi toukokuun 15 p:n ja syyskuun 15 p:n väliseksi ajaksi. Laskuttaja A. Källroosin sairasloman ajaksi toukokuun10 p:stä syyskuun 10 p:ään määrättiin toimentaja K. Tolvanen v.t. laskuttajaksi, nuorempi toimistoapulainen M. Ståhlberg v.t. toimentajaksi ja rouva E. Ekebom v.t. nuoremmaksi toimistoapulaiseksi.

Toukokuun 25 p:nä määrättiin nuorempi toimistoapulainen H. Sergelius v.t. nuoremmaksi kassanhoitajaksi sekä neiti T. Porkka v.t. toimistoapulaiseksi syyskuun 15 p:stä lukien. Elokuun 5 p:nä määrättiin rouva E. Syrjälä v.t. vahtimestariksi toistaiseksi 1,200 mk:n kuukausipalkalla elokuun 1 p:stä lukien. Syyskuun 1 p:nä määrättiin toimentaja R. Lindberg v.t. haaraosastonesimieheksi syyskuun 15 p:stä lukien

Lokakuun 30 p:nä kaupunginhallitus, satamalautakunnan saman kuu-

kauden 28 p:nä tekemän esityksen mukaisesti, määräsi satamakamreerinvirkaa hoitamaan sinä aikana, jolloin satamakamreeri E Candolin oli sotapalveluksessa, apulaissatamakamreeri A. Ekebomin ja v.t. apulaissatamakamreeriksi laskuttaja E. Forsskåhlin.

Virkavapaudet. Satamalaitoksen henkilökunnasta oli sotapalveluksessa yhteensä 51 viran- ja toimenhaltijaa. Sairauden takia nauttivat virkavapautta täysin palkkaeduin seuraavat viranhaltijat: vahtimestari J. Cedervall tammikuun 25 p:stä helmikuun 25 p:ään, satamakonstaapeli J. Sjöblom helmikuun 13 p:stä maaliskuun 13 p:ään, lämmittäjä A. Huhtanen maaliskuun 3 p:stä huhtikuun 2 p:ään, apulaissatamakamreeri A. Ekebom maaliskuun 6 p:stä huhtikuun 7 p:ään, v.t. vahtimestari P. Väistö huhtikuun 16 p:stä kesäkuun 16 p:ään, nuorempi kirjanpitäjä E. Höckerstedt huhtikuun 21 p:stä toukokuun 16 p:ään sekä ilmoitusosaston esimies N. Nyberg lokakuun 20 p:stä joulukuun 15 p:ään. Virkavapautta sairauden vuoksi oikeudella nauttia kaksi kolmasosaa peruspalkasta ja ikäkorotukset myönnettiin lisäksi seuraaville viranhaltijoille: satamajäänsärkijä Otson päällikölle V. Mannerille tammikuun 1 p:n ja helmikuun 28 p:n väliseksi ajaksi, laskuttaja A. Källroosille tammikuun 1 p:stä marraskuun 1 p:ään, satamakonstaapeli J. Sjöblomille maaliskuun 14 p:stä huhtikuun 19 p:ään sekä vahtimestari P. Väistölle kesäkuun 16 p:n ja elokuun 16 p:n väliseksi ajaksi.

Lausuntoja annettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 64, joista 17 kaupunginhallitukselle ja 47 kiinteistölautakunnalle.

Kaupunginhallitukselle annettiin seuraavat lausunnot: Tammikuun 29 p:nä majakkamestari K. Weckströmin anomuksesta saada rakentaa laituri Sirpalesaarelle. Helmikuun 18 p:nä Oy. Ford ab:n anomuksesta yhtiön Hernesaaren vuokra-alueiden vuokramaksujen lykkäämisestä; ja Ruotsin liikennekomission anomuksesta saada vuokrata kaupungin jäänsärkijä Otso. Maaliskuun 11 p:nä Wärtsilä-yhtymä oy:n Hietalahden telakan kahdesta anomuksesta saada vuokrata alueita kortteleista n:ot 176 ja 177; ja satamajäänsärkijä Otson vuokra- ja korvauskysymyksestä. Toukokuun 6 p:nä Oy. Ikopal ab:n Hernesaaren vuokra-alueen vuokranalennusanomuksesta. Toukokuun 14 p:nä Wärtsilä-yhtymä oy:n Hietalahden telakan anomuksesta saada vuokrata alue korttelista n:o 176. Kesäkuun 3 p:nä Oy. Ford ab:n ehdotuksesta yhtiön vuokraamien alueiden vuokranjärjestelyksi; ja Puutalo oy:n liikennemaksuvapausanomuksesta. Kesäkuun 25 p:nä Helsingin Raitiotie ja Omnibus oy:n anomuksesta saada rakentaa raitiotieraide Lauttasaarenkadulle; ja satamarakennusosaston ehdotuksesta kalasataman sijoittamisesta Isolle Verkkosaarelle. Syyskuun 1 p:nä Helsingfors Skeppsbefälhavareförening r.f. nimisen yhdistyksen esityksestä Katajanokan laiturin suojaamisesta aallonmurtajalla; Helsingin Speditööriyhdistyksen esityksestä kappaletavara-aseman aikaansaamisesta Länsisatamaan; ja Makasiinirannan uusien tullimakasiinien rakennussuunnitelmasta. Lokakuun 28 p:nä Helsingin Raitiotie ja Omnibus oy:n lumen kuljettamista raitiotievaunuilla koskevasta esityksestä; ja Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r.l:n Helsingin Makasiini oy:n omistamaa Katajanokan varastorakennusta n:o 5 koskevasta ostotarjouksesta.

Kiinteistölautakunnalle annettiin seuraavat lausunnot: Tammikuun 29 p:nä Oy. Frigator ab:n korttelin n:o 277 tonttia n:o 14 koskevasta vuokra-anomuksesta; rakennusmestari H. A. Haahden korttelissa n:o 661 sijaitsevan varastotontin vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta; Karjakunta r.l:n korttelissa n:o 273 sijaitsevaa tonttia koske-

vasta vuokra-anomuksesta; Romuliike Edv. Rahikaisen anomuksesta saada vuokrata tontti Kyläsaaren täytemaalta; ja rakennusmestari E. Tulkin anomuksesta saada vuokrata alue korttelista n:o 178. Helmikuun 18 p:nä Helsingin Puhelinyhdistyksen ja Sörnäisten Romukauppa oy:n anomuksista saada vuokrata alueita Kyläsaaren täytemaalta; sekä Metalli- ja Villateollisuus oy:n ja Suomen Kaapelitehdas oy:n anomuksista saada vuokrata tontti n:o 15 korttelista n:o 178. Maaliskuun 11 p:nä Oy. Airam ab:n anomuksesta saada ostaa tontti Herttoniemestä; Helsingin Romuvarasto nimisen toiminimen anomuksesta saada vuokrata alue Kyläsaaren täytemaalta; rautatiekirjuri S. V. Laakson anomuksesta saada vuokrata alue Herttoniemestä; Tienhaaran Kattohuopateollisuus oy:n anomuksesta saada ostaa lisäalue Herttoniemestä; ja Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r.l:n anomuksesta saada vuokrata alue Herttoniemestä. Maaliskuun 18 p:nä liikemies A. Majurin anomuksesta saada vuokrata alue Herttoniemestä. Toukokuun 6 p:nä Halko ja Puu oy:n, Helsingin Tynnyritehdas oy:n ja Oy. Uuttaustyö ab:n anomuksista saada vuokrata alueita Herttoniemestä; Kevytbetoni nimisen toiminimen anomuksesta saada vuokrata alue Kyläsaaren täytemaalta; Oy. John Stenberg ab:n anomuksesta saada vuokrata halkovarastoalue Hakaniemenrannasta; ja Hj. Vikströmin anomuksesta saada vuokrata alue Kaisaniemenlahden rannalta. Kesäkuun 3 p:nä insinööri B. Brykin, edustaja H. Halosen ja K. E. Salon Rauta- ja Metallivalimo nimisen toiminimen anomuksista saada vuokrata alueita Herttoniemestä; Suomen Silkkikutomo oy:n anomuksesta saada ostaa tontti Herttoniemestä; Oy. G. W. Sohlberg ab:n anomuksesta saada ostaa tontti Herttoniemestä; ja liikemies K. V. Nuotion ja Kuljetusliike G. A. Oksasen anomuksista saada vuokrata alueita Kyläsaaren täytemaalta. Kesäkuun 25 p:nä insinööri S. Angervuoren ja Suomen Petrooli oy:n anomuksista saada vuokrata alueita Herttoniemestä; B. Janssonin Hanasaaresta vuokraamansa alueen vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta; Maan Romu r.y:n, J. Antero Salon ja T. Söderin anomuksista saada vuokrata varastoalueita Kyläsaaren täytemaalta; sekä Helsingfors Segelklubb r.f. nimisen yhdistyksen vuokraamansa Ison Pässin ja Suomen Väri- ja Vernissatehdas oy:n vuokraamansa Uunisaaren alueen vuokra-ajan pidentämistä koskevista anomuksista. Elokuun 5 p:nä Oy. Renlund ab:n anomuksesta saada ostaa tytäryhtiöllään Oy. Agros ab:lla vuokralla oleva alue Sörnäisissä; everstiluutnantti M. Saurion anomuksesta saada ostaa tehdastontti Herttoniemestä; Oy. John Stenberg ab:n anomuksesta saada ostaa alue korttelista n:o 300; Wärtsilä-yhtymä oy:n Hietalahden telakan kahdesta anomuksesta saada vuokrata alueita Kalastajatorin varrelta; ja Oy. G. W. Sohlberg ab:n yhtiölle Herttoniemestä myytävän alueen muodon muuttamista koskevasta anomuksesta. Syyskuun 1 p:nä Leppäsuon alueen asemakaavaehdotuksesta; ja Gustav Paulig ja K:ni nimisen toiminimen anomuksesta saada ostaa tontti Herttoniemestä. Joulukuun 9 p:nä johtaja K. Leanderin tavaraliikenneaseman perustamista Ruoholahteen koskevasta ehdotuksesta; sekä Vesistötoimikunnan laatimasta Vantaanjoen lauttaussäännön muuttamisehdotuksesta.

Hyväksytyt piirustukset. Helmikuun 18 p:nä hyväksyttiin Oy. Ikopal ab:n Hernesaarelle rakennettavan lisärakennuksen piirustukset; ja Maan Romu r.y:n Katajanokan vuokra-alueelle rakennettavan varastorakennuksen piirustukset. Maaliskuun 11 p:nä hyväksyttiin viimeksi mainitun yhdistyksen uusitut piirustukset. Toukokuun 14 p:nä Oy. Shell ab:n Sörnäisten varastoalueelle n:o 9 rakennettavan varastorakennuksen piirustukset.

Kesäkuun 25 p:nä Peko oy:n Hakaniemenrannassa olevan varastorakennuksen piirustukset. Elokuun 8 p:nä Suomen Kaapelitehdas oy:n Salmisaarelle rakennettavan höyryvoima-aseman piirustukset. Lokakuun 6 p:nä Vaasan Höyrymylly oy:n Munkkisaaren myllylle rakennettavan vaunuvintturin piirustukset. Lokakuun 28 p:nä rakennustoimiston talorakennusosaston laatimat Verkkosaar lle rakennettavan kalasataman piirustukset; ja Suomen Kaapelitehdas oy:n Salmisaaren tehdasrakennuksen muutospiirustukset.

Kesäkuun 25 p:nä hylättiin korttelissa n:o 270 sijaitsevalle varastotontille suunnitellun rakennuksen piirustusten vahvistamista koskeva Ab. F. O. Åkerman & Son oy:n anomus.

Maa-alueiden vuokraukset. Kertomusvuoden aikana vuokrattiin uusia alueita ja pidennettiin päättyneitä tai irtisanottuja vuokrasopimuksia seuraavasti:

Vuokraaja	Alue	Pinta-ala, m²	Vuokrakausi	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Asfaltti oy. Lemminkäinen [1])	Ruoholahden varastoalueet n:ot 32 ja 33 a	4,500	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	90,000
S:n [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 33 b	1,500	1/3 1941 alk. 1 kk. irtis.	30,000
Bröderna Udd [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 2	4,500	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	90,000
Concrete oy., ab. [1])	Ruoholahden varastoalue n.o 21	1,200	Kuten edellä	21,600
Elovuori &Kumpp.oy [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 34	1,000	Kuten edellä	18,000
Fastighets ab. Fabiansgatan 27 [2])	Katajanokan halkovarastoalue	180	1/5 1941 alk. 3 kk. irtis.	3,600
Forsman, Kiviveistämö oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 19 b	1,250	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	22,500
Haapamäki, E. P. terastirappausliike [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 14 b	375	Kuten edellä	7,500
Hamara & Huhtala, Kiviveistämö [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 5	300	Kuten edellä	5,400
Hautakivi oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 6 c	200	Kuten edellä	3,600
Hiili ja koksi oy. [3])	Jätkäsaarella Saukonkadun kulmassa oleva alue	80	1/4 1941 alk. 3 kk. irtis.	1,600
Kaasulaitos [4])	Katajanokalla oleva alue	2,500	1/7 1941 alk. 1 kk. irtis.	50,000
Kiinteistötoimiston talo-osasto [5])	Ruoholahden varastoalue n:o 16	1,900	15/6 1941 alk. 1 kk. irtis.	38,000
S:n [6])	Verkkosaari	6,500	1/7 1941 alk. 1 kk. irtis.	9,750
Kiviranta, O., rakennusmestari [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 14 c	350	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	7,000
Kiviveistämö Janatuinen [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 6 a	200	Kuten edellä	3,600
Kiviveistämö Järvinen [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 19 a	620	Kuten edellä	11,160
Kreuger & Toll oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 24	4,000	Kuten edellä	80,000
Laatikko oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 30	1,200	Kuten edellä	24,000

[1]) Sat. lautak. 29 p. tammik. 26 §. — [2]) S:n 6 p. toukok. 209 §. — [3]) S:n 7 p. huhtik. 177 §. — [4]) S:n 3 p. kesäk. 292 §. — [5]) S:n 25 p. kesäk. 322 §. — [6]) S:n 3 p. kesäk. 305 §.

Vuokraaja	Alue	Pinta-ala, m²	Vuokrakausi	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Lemström, Halkokeskus [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 18	1,200	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	24,000
Liljeberg, A. W. oy. [1])	Ruoholahden varastoalueet n:ot 22 ja 23	2,800	Kuten edellä	56,000
Maan Romu r.y. [2])	Katajanokalla oleva alue	1,180	1/2 1941 alk. 3 kk. irtis.	23,600
Mercantile oy., ab. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 37	2,550	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	51,000
Metallivarasto oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 38	1,068	1/5 1941 alk. 3 kk. irtis.	19,224
Metsänomistajien Metsäkeskus oy. [1])	Ruoholahden varastoalueet n:ot 26, 27 ja 28	4,000	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	80,000
Paulig, Gustav jaK:ni [3])	Katajanokan halkovarastoalue	1,150	1/2 1941 alk. 3 kk. irtis.	23,000
S:n [4])	Katajanokan halkovarastoalue	800	1/6 1941 alk. 3 kk. irtis.	16,000
Peko oy.[5])	Hakaniemenrannan varastoalue	300	1/6 1941 alk. 1 kk. irtis.	6,000
Pilack & C:o oy., ab. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 14 d	675	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	13,500
Puukeskus oy. [1])	Ruoholahden varastoalueet n:ot 8 ja 9	2,535	Kuten edellä	50,700
Rahikainen, Edv., Romuliike [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 25 b	1,000	Kuten edellä	18,000
Renlund oy., ab. [1])	Ruoholahden varastoalueet n:ot 10, 11 ja 12	4,350	Kuten edellä	87,000
S:n [1])	Katajanokan varastoalue n:o 15 a	285	1/1 1941 alk. 3 kk. irtis.	5,700
Riihimäen Saha oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 3	3,785	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	75,700
S:n [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 4	1,755	Kuten edellä	31,590
Rudus oy., ab. [6])	Ruoholahden varastoalue n:o 15	2,500	1/4 1941 alk. 6 kk. irtis.	50,000
Ruoholahden Lautatarha oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 1	3,960	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	79,200
Smirnoff, D. S. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 35	720	Kuten edellä	12,960
Suomalainen ooppera [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 29	300	Kuten edellä	5,400
Suomen Kiviteollisuus oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 19 c	400	Kuten edellä	7,200
Telko oy., ab.[7])	Jätkäsaaren Melkinkadulla oleva hiilisiltaalue	80	1/4 1941 alk. 6 kk . irtis.	1,600
Termo oy., ab. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 39	1,200	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	24,000
Uusi Suomi oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 42	700	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	14,000
Wager, oy.. ab. [8])	Katajanokan korttelissa n:o 191 oleva alue	750	1/4 1941 alk. 3 kk. irtis.	15,000
Valio r.l. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 36	1,600	1/8 1941 alk. 6 kk. irtis.	32,000
Veljekset Lampila oy. [1])	Ruoholahden varastoalue n:o 25 a	2,000	Kuten edellä	40,000
Yleinen Huolinta oy. [9])	Katajanokalla, Kanavakadun varrella oleva alue	20	1/1 1942 alk. 3 kk. irtis.	1,600

[1]) Sat. lautak. 29 p. tammik. 26 §. — [2]) S:n 18 p. helmik. 95 §. — [3]) S:n 18 p. helmik. 80 §. — [4]) S:n 6 p. toukok. 224 §. — [5]) S:n 3. p. kesäk. 307 §. — [6]) S:n 11 p. maalisk. 137 §. — [7]) S:n 7 p. huhtik. 178 §. — [8]) S:n 7 p. huhtik. 176 §. — [9]) S:n 9 p. jouluk. 488 §.

Suomen Kaapelitehdas oy:n vuokra-alue. Kaupunginvaltuuston joulukuun 18 p:nä 1940 päätettyä muuttaa helmikuun 8 p:nä 1939 hyväksymiään Suomen Kaapelitehdas oy:n korttelissa n:o 784 olevan vuokra-alueen vuokraehtoja, tehtiin kesäkuun 3 p:nä yhtiön kanssa lopullinen vuokrasopimus, jonka mukaan vuokratun alueen pinta-ala on 20,730 m² vuokran ollessa 20 mk m²:ltä eli yhteensä 414,600 mk vuodessa, kuitenkin niin, että vuokra heinäkuun 1 p:n 1945 jälkeen on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä.

Helmikuun 13 p:nä kaupunginhallitus päätti oikeuttaa Suomen Kaapelitehdas oy:n järjestämään kokoojakaivon ja jäähdytysvesijohdon tehdasalueelleen ehdoin, että yhtiö suorittaa vuokraa kokoojakaivosta 100 mk ja jäähdytysvesijohdosta 1,000 mk vuodessa tammikuun 1 p:stä 1941 lukien.

Huhtikuun 23 p:nä 1941 kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa Suomen Kaapelitehdas oy:n sisustamaan kortteliin n:o 784 rakennettavan tehdasrakennuksensa tornikerroksen ja elokuun 8 p:nä tehtiin sopimus, jonka mukaan yhtiö sisustamisoikeudesta maksaa 10,000 mk vuodessa heinäkuun 1 p:stä 1941 lukien.

Wärtsilä-yhtymä oy:n Hietalahden telakan vuokra-alueet. Kaupunginvaltuuston päätettyä kesäkuun 4 p:nä määrätä uudelleen muodostetun korttelin n:o 176 satamalautakunnan hallintaan n.s. punaisena alueena, siirtyivät heinäkuun 1 p:stä lukien Wärtsilä-yhtymä oy:n Hietalahden telakan mainitussa korttelissa olevien alueiden vuokrasopimukset satamalautakunnalle. Näiden sopimusten mukaan vuokrattujen alueiden pinta-ala on yhteensä 45,855.1 m².

Kaupunginvaltuuston kesäkuun 4 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti vuokrattiin lokakuun 28 p:nä Wärtsilä-yhtymä oy:n Hietalahden telakalle 5,367.5 m²:n suuruinen alue korttelista n:o 176 heinäkuun 1 p:n 1941 ja joulukuun 31 p:n 1967 väliseksi ajaksi, vuokran ollessa v. 1941—47 24,000 mk ja v. 1948—67 36,000 mk vuodessa, kuitenkin niin, että vuokra heinäkuun 1 p:n 1945 jälkeen oli riippuvainen elinkustannusindeksistä, sekä 1,320 m²:n suuruinen alue heinäkuun 1 p:stä 1941 alkaen 2,000 mk:n vuosivuokrasta samoin elinkustannusindeksistä riippuvaisin ehdoin kuin edellinen vuokrasopimus; vuokra-aika on voimassa niin kauan kuin alueella harjoitetaan telakkatoimintaa.

Samalle yhtiölle vuokrattiin tammikuun 29 p:nä Kalastajatorin varrelta 30 m²:n suuruinen alue helmikuun 1 p:stä lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 500 mk:n vuosivuokrasta.

Vaasan Höyrymylly oy:lle vuokrattiin kaupunginvaltuuston huhtikuun 2 p:nä 1941 tekemän päätöksen mukaisesti lokakuun 28 p:nä 124 m²:n suuruinen alue korttelista n:o 177 tammikuun 1 p:n 1941 ja kesäkuun 30 p:n 1985 väliseksi ajaksi 20 mk:sta m²:ltä vuodessa ja huomioonottaen heinäkuun 1 p:n 1945 jälkeen elinkustannusindeksin muutokset.

Kalantukkumyyntipaikat. Toukokuun 6 p:nä vuokrattiin Eteläsataman altaan reunalla olevat kalantukkumyyntipaikat seuraaville kalanvälitysliikkeille: Kalakomppania oy:lle, Uudenmaan Kala oy:lle, Oy. Merikala ab:lle ja Kalastajain oy:lle sekä toiminimille E. Eriksonille, A. Grönroosille ja A. Vainiolle toukokuun 1 p:stä 1941 lukien vuosittain toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi toistaiseksi, ollen sopimukset irtisanottava ennen toukokuun 1 p:ää.

Joulukuun 30 p:nä irtisanoi Kalakomppania oy. edellä mainitun vuokrasopimuksensa.

Ruokailukojut. Toukokuun 6 p:nä irtisanottiin rouva H. Kopran Katajanokalla Kanavakadun varrella olevan satamatyöntekijäin ruokailukojun paikan vuokrasopimus päättyväksi elokuun 6 p:nä 1941. Kesäkuun 3 p:nä alennettiin neiti S. Lindénin Makasiinirannalla olevan ruokailukojun paikan vuokra 300 mk:ksi v:lta 1941.

Bensiininjakeluasemien vuokrat. Helmikuun 26 p:nä 1941 kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa satamalautakunnan sen pidentäessä bensiininjakeluasemien vuokrasopimuksia määräämään vuokran vähintäin kolmanneksi normaalivuokrasta ehdoin, että asemat pidettiin suljettuna. Tämän mukaisesti lautakunta päätti maaliskuun 11 p:nä pidentää Oy. Shell ab:n vuokraoikeuden Itämerenkadun päässä olevaan bensiininjakeluasemaan joulukuun 31 p:ään 1943 saakka, vuokran ollessa enintään joulukuun 31 p:ään 1942 4,000 mk vuodessa aseman ollessa suljettuna; aseman avaamisesta lähtien on vuosivuokra 12,000 mk. Huhtikuun 4 p:nä pidennettiin Oy. Nobel-Standard ab:n Ruoholahdessa sijaitsevaa bensiininjakeluasemaa koskeva vuokrasopimus toukokuun 1 p:stä 1941 lukien kolmeksi vuodeksi samoin vuokraehdoin kuin Oy. Shell ab:n vuokrasopimus.

Kaupunginhallitus päätti satamalautakunnan toukokuun 6 p:nä tekemästä esityksestä alentaa Oy. Nobel-Standard ab:n vuokraaman Merisataman bensiininjakelulaiturin vuokran v:n 1942 alusta lukien 2,500 mk:ksi vuodessa siksi kunnes moottoriveneille saadaan polttoainetta.

Laiturit. Majakkamestari K. Weckströmille myönnettiin helmikuun 18 p:nä kaupunginhallituksen helmikuun 6 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti oikeus rakentaa laituri Sirpalesaarelle 50 mk:n vuotuisesta korvauksesta.

Moottorinkuljettajat r.y. nimisen seuran anomuksesta tehtiin toukokuun 6 p:nä esitys mainitun seuran vuokraaman Vilhonvuorenrannan venelaiturin vuokranjärjestelystä. Kaupunginhallitus päätti toukokuun 15 p:nä, että seuran vuokraamaa laituria koskeva vuokrasopimus katsotaan päättyneeksi joulukuun 31 p:nä 1940.

Lokakuun 28 p:nä oikeutettiin Oy. Alkoholiliike ab. rakentamaan laituri Salmisaarelle 100 mk:n vuotuisesta korvauksesta.

Päättyneet maa-alueiden vuokraukset. Oy. Talola nimisen yhtiön Länsisatamassa olevaa aluetta koskeva vuokrasopimus päättyi maaliskuun 31 p:nä. Oy. Wetek ab:n vuokraaman Hernesaaren alueen vuokrasopimus päättyi joulukuun 31 p:nä.

Huoneistovuokraukset. Tammikuun 29 p:nä vuokrattiin Oy. Merikala ab:lle Eteläsataman pohjoisen laiturihaaran passintarkastuskoppi helmikuun 1 p:stä lukien 7 päivän irtisanomisajoin 200 mk:n kuukausivuokrasta. Toukokuun 6 p:nä vuokrattiin Katajanokan I tullikamariin sisustettu satamatyöntekijäin ruokala Osuusliike Elannolle kesäkuun 1 p:stä alkaen kuuden kuukauden irtisanomisajoin 3,000 mk:n kuukausivuokrasta. Elokuun 5 p:nä vuokrattiin Katajanokan itäpäähän sijoitettava väliaikainen satamatyöntekijäin ruokailurakennus Osuusliike Elannolle 1,000 mk:n kuukausivuokrasta kuuden kuukauden irtisanomisajoin, vuokra-ajan alkaessa rakennuksen valmistumisesta.

Maaliskuun 11 p:nä irtisanottiin Helsingin Säilyke oy:n kolmea puurakennusta koskevat vuokrasopimukset päättyviksi syyskuun 15 p:nä. Toukokuun 6 p:nä irtisanottiin Axel Holmström oy:n tullikamari III:n varastosuojaa n:o 1 koskeva vuokrasopimus päättyväksi toukokuun 31 p:nä. Elokuun 8 p:nä sanoi Axel Holmström oy. irti Katajanokan varastosuojaa n:o 11 koskevan vuokrasopimuksensa päättyväksi syyskuun 1 p:nä.

Vesialueen vuokraus. Kesäkuun 3 p:nä vuokrattiin Aug. Eklöf ab:lle 10,000 m²:n suuruinen vesialue Vanhankaupunginselältä v:ksi 1941 1,000 mk:n vuokrasta.

Taksojen korotukset. Lautakunta päätti tammikuun 29 p:nä muuttaa voimassa olevaa marraskuun 8 p:nä 1927 vahvistettua Helsingin kaupungin satama-alueella noudatettavaa luotsitaksaa siten, että mainitun taksan kohdissa I, II ja III määrätyt maksut kannetaan helmikuun 1 p:stä 1941 alkaen toistaiseksi 50 %:n korotuksin.

Lisäksi päätettiin, että jos satamaluotsin tai satamapalvelijain avustusta tarvitaan luotsaamiseen, aluksen siirtämiseen tai kiinnittämiseen yliajalla, korotetaan marraskuun 8 p:nä 1927 vahvistetun taksan maksumäärät 100 %:lla.

Kaikki korotetut maksut tasoitetaan lähinnä seuraavaan viiteen tai kymmeneen markkaan.

Yliajalla ymmärretään työaikaa klo 20—8 välillä sekä sunnuntaisin ja juhlapäivinä.

Lokakuun 28 p:nä lautakunta päätti, että satamajäänsärkijän ja hinaajan käyttämisestä joulukuun 8 p:nä 1925 vahvistetussa taksassa kuin myöskin muusta hinaajan käyttämisestä vahvistetut maksut korotetaan marraskuun 1 p:stä 1941 alkaen 50 %:lla.

Lokakuun 28 p:nä vahvistettiin noudatettaviksi uusi nosturitaksa sekä uudet määräykset Helsingin kaupungin nosturien käyttämisestä.

Liikennemaksujen korottaminen. Suomen Satamaliiton hallituksen aloitteesta teki lautakunta joulukuun 30 p:nä esityksen kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ja sisäasiainministeriön vahvistettavaksi jätettäisiin esitys liikennemaksujen väliaikaisesta korottamisesta v:n 1942 loppuun 50 %:lla.

Laiturihuoltotaksan korotus. Helsingin Makasiini oy:n anomuksesta kaupunginhallitus vahvisti huhtikuun 3 p:nä yhtiön laiturihuoltotaksan korottamisen huhtikuun 1 p:stä 1941 lukien 10 %:lla entisen korotuksen lisäksi, joten uusi tariffi tuli olemaan kaikkiaan 35 % korkeampi kuin v:n 1939 laiturihuoltotariffi.

Laiturihuollon yleisten määräysten muutos. Kaupunginhallitukselle annettiin toukokuun 6 p:nä puoltava lausunto Helsingin Makasiini oy:n ehdotuksesta yhtiön laiturihuollon yleisten määräysten 3 §:n muuttamiseksi siten, että mainittu pykälä vastaisi voimassa olevan merilain 121 §:ää ja tullilain 32 §:ää. Kaupunginhallitus vahvisti muutoksen toukokuun 15 p:nä.

Venepaikkojen maksut. Toukokuun 6 p:nä lautakunta päätti, että venelaiturien paikkain hinta on toistaiseksi 80 mk peräkiinnikkeisestä paikasta ja 60 mk peräkiinnikkeettömästä paikasta. Edelleen päätettiin oikeuttaa v. 1939 venepaikan lunastaneet veneenomistajat saamaan aikaisempi paikkansa silloin, kun moottoriveneet saavat polttoainetta ja kun ne voidaan panna liikenteeseen, jos he ilmoittautuvat paikkaansa lunastamaan sitä varten ilmoitettuna aikana. Venepaikkojen vartiointia ei kertomusvuonna järjestetty.

Postitullikamarin kantopalkkion alentaminen. Joulukuun 5 p:nä 1940 valtiovarainministeriö suostui kaupungin tekemään esitykseen, että Helsingin II tullikamari (postitullikamari) toimittaisi tullilaskun yhteydessä kaupungille tulevien tuulaaki- ja liikennemaksujen kannon, josta kaupunki suorittaa valtiolle 10 %:n kantopalkkion tilitetystä määrästä, kuitenkin enintään 3,000 mk kuukaudessa.

Satamalautakunnan maaliskuun 11 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus maaliskuun 13 p:nä esitti valtiovarainministeriölle, että kantopalkkio alennettaisiin 5 %:ksi, kuitenkin niin, että palkkio olisi edelleen enintään 3,000 mk kuukaudessa, johon esitykseen ministeriö suostui maaliskuun 31 p:nä. Alennettua kantoprosenttia sovellettiin toukokuun 1 p:stä 1941 lukien.

Nosturinkäyttäjien oikeuttaminen tekemään ylityötä. Toukokuun 12 p:nä pyydettiin kaupunginhallitusta tekemään esitys valtion I piirin ammattientarkastajalle, että satamalaitoksen 16 nosturinkäyttäjää saisi tehdä ylityötä kukin 150 tuntia kuukaudessa lain sallimien 200 tunnin lisäksi. Tähän esitykseen ammattientarkastaja toukokuun 14 p:nä ilmoitti suostutun.

Vanhankaupunginlahden kalastuskiellon väliaikainen kumoaminen. Satamalautakunnan huhtikuun 7 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus päätti, että Vanhankaupunginlahden rauhoitetulla alueella sallitaan kalastus v:n 1942 loppuun asianomaisella luvalla. Toukokuun 23 p:nä kaupunginhallitus kiinteistölautakunnan esityksestä päätti antaa satamalautakunnan tehtäväksi Vanhankaupunginlahteen kohdistuvien kalastuslupien myöntämisen.

Satamatyöntekijäin ruokalat. Kertomusvuoden aikana valmistui tullikamari I:een Katajanokalle sijoitettu satamatyöntekijäin ruokala, joka vuokrattiin Osuusliike Elannolle. Satamalautakunnan toukokuun 5 p:nä tekemästä esityksestä myönsi kaupunginhallitus toukokuun 15 p:nä 48,000 mk uuden siirrettävän, Katajanokan itäpäähän sijoitettavan satamatyöntekijäin ruokalan rakentamiseksi. Lautakunnan elokuun 5 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus elokuun 14 p:nä myönsi 30,000 mk:n lisämäärärahan samaan tarkoitukseen. Tämäkin ruokala vuokrattiin Osuusliike Elannolle.

Parmaajakunnan lakkauttaminen. Satamakapteenin tehtyä lautakunnalle esityksen, että parmaajakunta vanhempineen sataman osalta tarpeettomana lakkautettaisiin ja että parmaajille kuuluvat tehtävät siirrettäisiin pakkahuoneen ulkopuolella punnituksia ja mittauksia toimittaville vaakamestareille, ehdotuksesta pyydettiin kaupunginlakimiehen lausuntoa, joka katsoi, ettei oikeudelliselta kannalta voitane esittää huomautuksia tällaista toimenpidettä vastaan. Lautakunnan kesäkuun 3 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginvaltuusto kesäkuun 18 p:nä päätti lakkauttaa parmaajainvanhimmanviran sekä parmaajakunnan elokuun 1 p:stä 1941 lukien.

Jäänsärkijä Otso. Joulukuun 23 p:nä päätettiin tehdä merenkulkuhallituksen kanssa sopimus jäänsärkijä Otson asettamisesta osittain käytettäväksi Helsingin liikenteen avustamiseen satama-alueen ulkopuolella Helsinki—Porkkala ja Helsinki—Äggskär väylillä valtion suorittaessa tästä aiheutuvat polttoaine- ja voitelukustannukset sekä luotsimaksut.

Sataman mainostaminen. Kertomusvuoden aikana mainostettiin Helsingin satamaa saksalaisessa merenkulkulehdessä Hansassa, saksalaisessa Berliner Börsen-Zeitung nimisessä päivälehdessä, tanskalaisessa kalenterissa Kraks Vejviser sekä Suomen Paperi- ja Puutavaralehdessä. Helsingin Satama käsikirjaan julkaistiin Lisävihko I, joka sisälsi liikennemaksutaksan aakkosellisessa järjestyksessä. Vastaavan ruotsinkielisen painoksen ilmestyminen lykkääntyi poikkeuksellisten olojen vuoksi.

Satamalaitoksen toimitusjohtaja esitelmöi Lahden kauppakamarin kokouksessa toukokuun 21 p:nä suunnitellun Helsingin—Lahden—Savon

radan merkityksestä ja Helsingin sataman mahdollisuuksista vastaanottaa lisääntynyt liikenne.

Rakennusasiat. Tammikuun 16 p:nä kaupunginhallitus myönsi satamalautakunnan joulukuun 30 p:nä 1940 tekemästä esityksestä 250,000 mk rautatieraiteen rakentamiseksi Jätkäsaaren—Tarmonkadulle. Tammikuun 29 p:nä lautakunta teki kaupunginhallitukselle esityksen eräiden tarpeettomaksi osoittautuneiden venelaiturien poistamisesta, johon kaupunginhallitus suostui maaliskuun 11 p:nä; kaupunginhallitukselle tehtiin ehdotus liikenteen tiellä olevan Katajanokan vanhan pakkahuoneen Kanavakadun puoleisen lastauslaiturin poistamisesta. Helmikuun 18 p:nä tehtiin esitys kaupunginhallitukselle satamarakennusosaston ehdottaman, pääasiallisesti rannikkoliikenteen tarpeita varten suunnitellun laiturin rakentamisesta Humallahteen. Maaliskuun 11 p:nä tehtiin kaupunginhallitukselle esitys Ruoholahden raideolojen parantamisesta. Kaupunginhallitus myönsi lokakuun 9 p:nä 120,000 mk yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi yhdysvaihteiden rakentamiseksi Salmisaareen sekä päätti, että mahdollisimman pian rakennetaan uusia raiteita Salmisaareen. Maaliskuun 18 p:nä tehtiin kaupunginhallitukselle ehdotus Makasiinirannalle rakennettavien uusien tullimakasiinien sijoitussuunnitelmaksi; kaupunginhallitus päätti lokakuun 28 p:nä antaa uuden tullimakasiinin piirustukset yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi satamalautakunnan esittämää ohjelmaa noudattaen.

Laituripituus ja satamalaitteet. Laituripituus — veden syvyyden ollessa vähintäin 2 m — oli kertomusvuoden lopussa 5,745 m. Nostureita oli satamassa vuoden lopussa 45. Makasiinien lattia-ala oli 129,521.5 m² ja satamaraiteen pituus 61,273 m.

Heinäkuun 1 p:stä lukien siirtyi kaupunginvaltuuston kesäkuun 4 p:nä 1941 tekemän päätöksen mukaisesti kortteli n:o 176 satamalautakunnan hallintaan. Siten lisääntyi lautakunnan hallinnassa oleva alue 60,875.6 m². Kertomusvuoden aikana täytettiin vesialueita 13,080 m². Vuoden lopussa oli satamalautakunnan hallinnassa oleva maa-alue 123 ha ja vesialue 3,054 ha. Satama-alueella oli varastopaikkoja 375,890 m². Kirjallisilla sopimuksilla vuokrattuja varastoalueita oli vuoden lopussa 245,829 m², lukuunottamatta Helsingin Makasiini oy:lle vuokrattuja alueita.

Satamaliikenne. Helsingin satamaan saapui kertomusvuoden aikana 1,703 alusta, joiden nettovetomäärä oli 461,537 rekisteritonnia, ja satamasta lähti 1,675 alusta, joiden nettovetomäärä oli 441,128 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 3,864 alusta, joiden nettovetomäärä oli 616,036 rekisteritonnia ja lähti 3,846 alusta, joiden nettovetomäärä oli 607,184 rekisteritonnia. Kertomusvuoden aikana saapuneiden alusten luku väheni 2,161:llä ja vetomäärä 154,499 nettorekisteritonnia eli 25.1 % sekä lähteneiden alusten luku 2,171:llä ja vetomäärä 166,056 nettorekisteritonnia eli 27.3 %.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava:

Kuukausi	Saapuneet alukset						Lähteneet alukset					
	Ulkomainen merenkulku		Rannikko-liikenne		Yhteensä		Ulkomainen merenkulku		Rannikko-liikenne		Yhteensä	
	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Nettoveto-rek. tonnia määrä.	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Netto mää rek. t
Tammikuu .	52	45,367	3	1,141	55	46,508	36	27,539	2	1,072	38	28
Helmikuu ...	8	5,803	—	—	8	5,803	2	1,582	—	—	2	1
Maaliskuu ...	11	11,347	—	—	11	11,347	2	2,108	—	—	2	2
Huhtikuu ...	55	57,112	—	—	55	57,112	48	42,723	—	—	48	42
Toukokuu ..	128	100,475	196	8,773	324	109,248	155	134,099	180	6,813	335	140
Kesäkuu	78	48,519	353	16,401	431	64,920	91	63,046	368	18,353	459	81
Heinäkuu ...	—	—	85	2,199	85	2,199	—	—	81	2,022	81	2
Elokuu	—	—	157	4,175	157	4,175	—	—	150	3,774	150	3
Syyskuu	—	—	195	8,691	195	8,691	—	—	200	9,076	200	9
Lokakuu	10	14,374	213	7,997	223	22,371	13	15,706	207	6,711	220	22
Marraskuu ..	37	72,264	58	2,977	95	75,241	31	70,086	69	4,334	100	74
Joulukuu ...	59	53,812	5	110	64	53,922	33	31,844	7	240	40	32
Yhteensä	438	409,073	1,265	52,464	1,703	461,537	411	388,733	1,264	52,395	1,675	441
NäistäH:stä. kotoisin:												
kaikkiaan...	175	136,718	46	5,979	221	142,697	154	119,963	45	5,910	199	125
%	40.0	33.4	3.6	11.4	13.0	30.9	37.5	30.9	3.6	11.3	11 9	

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten luku oli kertomusvuonna 381 eli 46.5 % ja vetomäärä 81,071 nettorekisteritonnia eli 16.5 % sekä lähteneiden alusten luku 396 eli 49.1 % ja vetomäärä 93,774 nettorekisteritonnia eli 19.4 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Rannikkoliikenne. Saapuneiden alusten luku oli kertomusvuonna 1,780 eli 58.5 % ja vetomäärä 73,428 nettorekisteritonnia eli 58.3 % sekä lähteneiden alusten luku 1,775 eli 58.4 % ja vetomäärä 72,282 nettorekisteritonnia eli 58.0 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna ulkomailta meritse tavaraa 504,837 painotonnia ja lähti ulkomaille 165,948 painotonnia; koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 670,785 painotonnia. Edellisenä vuonna olivat vastaavat luvut 599,819, 68,808 ja 668,627. Tuonti väheni kertomusvuonna 94,982 painotonnia eli 15.8 %, kun taas vienti lisääntyi 97,140 painotonnia eli 141.2 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne lisääntyi 2,158 painotonnia eli 0.3 %.

Tuontitavarat jakaantuivat v. 1941 ja 1940 seuraaviin pääryhmiin:

Tavaralaji	1941 Painotonnia	1940 Painotonnia
Kappaletavara	144,711	117,635
Vilja	23,622	20,324
Kivihiili ja koksi	260,127	340,989
Öljyt	3,633	6,440
Lannoitusaineet	15,034	23,354
Metallit ja metalliteokset	12,294	20,858
Sahattu puutavara	137	—
Muu puutavara	—	35
Muu tavara	45,279	70,184
Yhteensä	504,837	599,819

Vientitavarat jakaantuivat v. 1941 ja 1940 seuraaviin pääryhmiin:

Tavaralaji	1941 Painotonnia	1940 Painotonnia
Kappaletavara	12,424	18,477
Malmit	360	—
Paperi	22,029	8,593
Pahvi ja kartonki	10,834	2,146
Sahattu puutavara	7,062	3,632
Puuhioke ja selluloosa	48,877	5,511
Vaneri	12,429	4,990
Muu puutavara	24,795	20,827
Muu tavara	27,138	4,632
Yhteensä	165,948	68,808

Sahattua puutavaraa vietiin 2,522 standarttia; edellisen vuoden vastaava luku oli 1,297. Muuta puutavaraa vietiin 50,656 m³, edellisen vuoden vastaava luku oli 43,001 m³.

Tuonti ja vienti jakaantuivat kertomusvuonna eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Tuonti Painotonnia	Vienti Painotonnia	Yhteensä Painotonnia
Tammikuu	62,266	6,586	68,852
Helmikuu	8,039	350	8,389
Maaliskuu	21,501	12,754	34,255
Huhtikuu	102,697	55,203	157,900
Toukokuu	159,471	74,397	233,868
Kesäkuu	63,372	15,327	78,699
Heinäkuu	—	—	—
Elokuu	—	—	—
Syyskuu	—	—	—
Lokakuu	2,567	—	2,567
Marraskuu	12,193	—	12,193
Joulukuu	72,731	1,331	74,062
Yhteensä	504,837	165,948	670,785

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 325,842 painotonnia eli 64.5 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 178,995 painotonnia eli 35.5 %, suomalaiset alukset veivät Helsingistä 94,048 painotonnia eli 56.7 % ja ulkomaiset alukset 71,900 painotonnia eli 43.3 %. Koko Helsingin ulkomaan tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 419,890 painotonnia eli 62.6 % ja ulkomaisten alusten osalle 250,895 painotonnia eli 37.4 %. Edellisenä vuonna tuotiin tavaraa suomalaisilla aluksilla 58.4 % ja ulkomaisilla 41.6 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla 48.7 % ja ulkomaisilla 51.3 %, tullen koko tavaraliikenteestä suomalaisten alusten osalle 57.4 % ja ulkomaisten alusten osalle 42.6 %.

Kotimainen tavaraliikenne. Helsingin satamaan saapui kotimaasta vesitse tavaraa 83,530 painotonnia ja lähti 457 painotonnia. Koko kotimainen tavaraliikenne oli siis 83,987 painotonnia. Edellisen vuoden vastaa-

vat luvut olivat 182,482, 5,076 ja 187,558. Vähennys koko liikenteessä oli 103,571 painotonnia.

Tavaraa saapui seuraavasti:

Tavaralaji	1941 m³	1941 Painotonnia	1940 m³	1940 Painotonnia
Sahattu puutavara	2,857	1,715	10,318	6,191
Halot	19,251	11,551	47,571	28,543
Muu pyöreä puutavara	647	388	11,879	7,128
Hiekka	32,685	49,275	70,011	105,017
Tiilet	—	1,090	—	9,650
Kalkki ja sementti	—	8,298	—	17,589
Öljyt	—	—	—	5,581
Kasvikset	—	382	—	311
Vilja	—	40	—	113
Kalat	—	377	—	803
Paperi ja selluloosa	—	10,161	—	968
Muu tavara	—	253	—	588
Yhteensä	—	83,530	—	182,482

Tavaraa lähetettiin seuraavasti:

Tavaralaji	1941 Painotonnia	1940 Painotonnia
Sokeri	259	20
Kappaletavara	—	165
Kivihiili ja koksi	120	1,226
Öljyt	—	2,521
Muu tavara	78	1,144
Yhteensä	457	5,076

Rautatieliikenne. Helsingin satamien rautatieliikennettä valaisee seuraava taulukko:

Satama	Saapuneet vaunut		Lähteneet vaunut		Saapunut tavara		Lähetetty tavara	
	kuormattuina	tyhjinä	kuormattuina	tyhjinä	kaikkiaan	siitä täysinä vaunukuormina	kaikkiaan	siitä täysinä vaunukuormina
	kpl				painotonnia			
1941								
Länsisatama	38,817	4,156	22,732	20,241	453,064	449,200	242,809	241,654
Eteläsatama	16,608	2,283	14,232	4,659	185,061	152,200	115,865	95,342
Sörn. satama	29,237	1,055	9,979	20,093	275,495	275,495	94,089	92,673
Vallilan asema	14,628	1,641	12,373	3,714	115,749	68,035	51,368	15,379
Herttoniemen satama	1,992	1,273	2,781	484	15,889	13,972	24,924	21,340
Yhteensä	*101,282*	*10,408*	*62,097*	*49,191*	*1,045,258*	*958,902*	*529,055*	*466,388*
1940	96,485	11,304	62,019	44,062	981,677	913,495	575,266	501,758

Saapuneita vaunuja oli 111,690 ja lähteneitä 111,288, edellisistä oli kuormattuina 90.7 % ja jälkimmäisistä 55.8 %.

Pikatavaraa saapui asemille kaikkiaan 2,760 tonnia ja lähetettiin yhteensä 2,882 tonnia.

Rautatielaitoksen veloitukset taulukossa mainituilla asemilla nousivat 45,500,000 mk:aan.

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui ulkomailta meritse 264 matkustajaa ja lähti 1,108 matkustajaa. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 1,294 ja 1,115.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 9,765, ollen tuntimäärä 590 eli 5.7 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Eri kuukausien kesken käyttötunnit jakautuivat seuraavasti:

Kuukausi 1941	Makasiinirannan 25 tonnin nosturin käyttötunteja	Rahapajanrannan 2½—5 tonnin nosturien käyttötunteja	Rahapajanrannan 2½ tonnin nosturien käyttötunteja	Käyttötunteja yhteensä
Tammikuu	7	617	718	1,342
Helmikuu	4	253	294	551
Maaliskuu	10	215	140	365
Huhtikuu	26	829	1,041	1,896
Toukokuu	16	1,108	1,699	2,823
Kesäkuu	15	533	820	1,368
Heinäkuu	6	82	103	191
Elokuu	1	218	20	239
Syyskuu	24	61	11	96
Lokakuu	3	65	17	85
Marraskuu	5	75	64	144
Joulukuu	16	345	304	665
Yhteensä	*133*	*4,401*	*5,231*	[1])*9,765*
1940	245	4,699	5,411	[2])10,355

Satamavesipostit. Vesimittarien mukaan otettiin satamavesiposteista vettä 45,120 m³, josta 22,948 m³ myytiin aluksille, 2,930 m³ annettiin maksutta valtion jäänmurtajille, satamahinaaja Hercules käytti 921 m³ ja jäänsärkijä Otso 247 m³ ja 18,074 m³ oli hukkavettä, josta osan talvella pakkassäällä annettiin juosta johdoista johtojen jäätymisen ja halkeamisen ehkäisemiseksi. Vesiproomuja ei kertomusvuonna käytetty.

Jäänsärkijät. Kertomusvuonna oli jäänsärkijä Otso kulussa 417 tuntia käyttäen vuoden aikana 243.6 tonnia polttoöljyä, 368 m³ halkoja ja 1,180 kg voiteluöljyä. Alus toimitti 165 hinausta ja vei vettä 16 alukselle yhteensä 477 m³. Hinauksesta ja muusta toiminnasta veloitettiin 132,244 mk. Satamahinaaja Hercules oli kulussa 676 tuntia ja käytti vuoden aikana 349 tonnia kivihiiltä, 136 m³ halkoja ja 341 kg voiteluöljyä. Hercules avusti kertomusvuonna 141 alusta sekä hinasi kaupungin mutaproomuja. Palohälytyksiä ei ollut. Herculeksen suorittamista hinauksista ja muusta toiminnasta veloitettiin kaikkiaan 163,461 mk.

Kompassien tarkistus. Kompassien tarkistuksessa oli 12 alusta kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 32 tarkistuspaalustoon.

Satamakannanta. Satamakannantaosasto veloitti satamatuloja kertomusvuoden aikana yhteensä 29,176,903: 10 mk, vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 21,346,662: 70 mk. Lisäys oli siis 7,830,240: 40 mk eli 36.7 %.

[1]) Helsingin Makasiini oy:n hallinnassa olevien Länsisataman nosturien käyttötunteja oli 19,517. — [2]) S:n 20,306.

Veloitettujen maksujen kokonaismäärä ylitti tahi alitti tuloarviossa arvioidun määrän, kuten selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Arvioidut tulot, mk	Todelliset tulot, mk	Ylijäämä (+) tai vajaus (—), mk
Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista	10,000,000: —	10,593,338: 25	+ 593,338: 25
Tuulaaki muihin kaupunkeihin osoitetuista tavaroista	300,000: —	437,639: 35	+ 137,639: 35
Liikennemaksut	8,000,000: —	9,455,837: 50	+1,455,837: 50
Makasiinivuokrat	250,000: —	304,813: 20	+ 54,813: 20
Satamamaksut	2,400,000: —	1,199,817: 65	—1,200,182: 35
Nosturimaksut	500,000: —	430,155: —	— 69,845: —
Maksut aluksille annetusta vedestä	200,000: —	271,290: —	+ 71,290: —
Paikanvuokrat	3,400,000: —	4,355,380: 25	+ 955,380: 25
Venelaiturimaksut	81,000: —	95,653: —	+ 14,653: —
Hinausmaksut	300,000: —	[1])1,161,090: —	+ 861,090: —
Helsingin Makasiini oy:n suoritettava korvaus satamakannantaosaston viranhaltijain palkkauksesta	213,492: —	241,072: —	+ 27,580: —
Lentokoneiden satamamaksut	30,000: —	30,000: —	—
Erinäiset huoneistovuokrat	591,948: —	596,705: 50	+ 4,757: 50
Automaattipuhelimet	1,000: —	701: 40	— 298: 60
Sekalaisia tuloja	5,000: —	3,410: —	— 1,590: —
Yhteensä	26,272,440: —	29,176,903: 10	+2,904,463: 10

Kertomusvuoden tuloarvioon verraten veloitus osoitti 2,904,463: 10 mk:n eli 11.1 % lisäystä. Kun veloitetusta määrästä vähennetään palautukset, 797,320: 15 mk, jää veloitus 2,107,142: 95 mk eli 8.0 % tuloarvion määrää suuremmaksi.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavaroista nousivat 10,574,058: 30 mk:aan ja vientitavaroista 19,279: 95 mk:aan. Ulkomailta maahan tuotujen yleisestä varastosta otettujen tavarain tuulaakimaksut nousivat 903,643: 60 mk:aan, mikä määrä sisältyy jo edellä mainittuun tuontitavaroista saatuun tuulaakimaksujen kokonaismäärään. Kaupunkiin osoitetusta tavarasta suoritettua tuulaakia palautettiin 13,933: 20 mk, joten nettoveloitukseksi jää 10,579,405: 05 mk, ollen summa 2,690,798: 60 mk eli 34.1 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetusta tavarasta nousivat 437,639: 35 mk:aan ollen summa 103,424: 05 mk eli 30.9 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Kyseiset tuulaakimaksut jakautuivat v. 1941 ja 1940 seuraavien kaupunkien kesken:

	1941 mk	1940 mk
Tampere	255,350: 15	157,938: 35
Lahti	133,079: 30	48,705: 90
Hämeenlinna	18,104: 45	12,604: 80
Jyväskylä	31,105: 45	114,966: 25
Yhteensä	437,639: 35	334,215: 30

Liikennemaksujen kokonaismäärä oli 9,455,837: 50 mk, josta ulkomailta tulleista tavaroista 8,868,327: 20 mk, maasta viedyistä tavaroista 508,317 mk ja oman maan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 79,193: 30 mk.

[1]) Tähän sisältyy jäänsärkijä Otson vuokrauksesta kertynyt maksu.

Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain liikennemaksut nousivat 2,457,103: 85 mk:aan, sisältyen määrä jo edellä oleviin ulkomailta tuotujen tavarain liikennemaksuihin. Palautukset, 1,984 mk, ja muille kaupungeille tulevat 30 %:n kauttakulkuliikennemaksut, 781,402: 95 mk, huomioiden jää nettoveloitukseksi 8,672,450: 55 mk, ollen määrä 2,299,026: 85 mk eli 36.1 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Suurimmat erät 30 %:n kauttakulkuliikennemaksuja suoritettiin alla mainituille kaupungeille seuraavasti: Turun kaupungille 583,042: 55 mk, Porin kaupungille 139,534: 05 mk, Rauman kaupungille 46,463: 30 mk ja Vaasan kaupungille 11,529: 40 mk.

Satamamaksut nousivat 1,199,817: 65 mk:aan. Palautuksia ei kertomusvuonna ollut. Edellä mainittu nettoveloitus oli 40,918: 75 mk eli 3.5 % edellisen vuoden nettoveloitusta suurempi. Satamamaksujen veloitus jakautui erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	Mk
1) Aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille	998,677: 05
2) Aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan	21,753: 90
3) Aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä	7,342: 50
4) Aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä	50,343: 05
5) Aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustajaliikennettä	10,282: 35
6) Aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia	378: —
7) Jäämaksuja	111,040: 80
Yhteensä	1,199,817: 65

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten, ryhmien 1, 2 ja 7, satamamaksut jakautuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsinkiläiset alukset, mk	Muut suomalaiset alukset, mk	Ulkomaiset alukset, mk	Yhteensä mk
1)	448,150: 35	175,021: 20	375,505: 50	998,677: 05
2)	10,128: 30	4,246: 20	7,379: 40	21,753: 90
7)	56,478: 50	21,298: 75	33,263: 55	111,040: 80
Yhteensä	514,757: 15	200,566: 15	416,148: 45	1,131,471: 75

Satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 45.5 %, muille suomalaisille aluksille 17.7 % ja ulkomaisille aluksille 36.8 %.

Matkailija-aluksia ei 1941 käynyt Helsingissä, joten niistä ei kertynyt satamamaksuja.

Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut nousivat 68,345: 90 mk:aan.

Makasiinivuokria saatiin 21.9 % enemmän kuin mitä kertomusvuoden talousarviossa oli arvioitu, ja olivat 88,801: 50 mk eli 41.1 % suuremmat

kuin edellisenä vuonna. Eri tavaravajain kesken vuokrat jakautuivat seuraavasti:

Vaja	Mk		Mk		Mk
N:o 1	30,314: —	N:o 7	33,678: 60	N:o 11	50,865: —
» 2	5,532: 80	» 8	29,577: 20	» 12	74,185: 20
» 3	14,634: 80	» 9	24,210: —	Yhteensä	304,813: 20
» 4	3,852: 40	» 10	37,963: 20		

Paikanvuokrat ylittivät 28.1 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 862,004: 65 mk eli 24.7 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat. Laitureille varastoidusta tavarasta kertyi vuokria 614,771: 75 mk ja vuokratuista varastoalueista 3,729,963: 50 mk, ollen viimeksi mainitusta määrästä 853,295: 30 mk eli 22.9 % Helsingin Makasiini oy:n suorittamaa vuokraa.

Aluksille annetusta vedestä kertyi tuloja 35.6 % yli arvioidun määrän nousten määrä 271,290 mk:aan eli 100.5 % suuremmaksi kuin edellisenä vuonna.

Venelaiturimaksut ylittivät 18.1 %:lla talousarviossa arvioidun määrän ja olivat 13,341 mk eli 16.2 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat.

Lentokoneiden satamamaksujen veloitus oli sama kuin talousarviossa arvioitu määrä, 30,000 mk, ollen yhtä suuri kuin edellisen vuoden vastaava veloitus.

Nettoveloitus nousi kertomusvuonna 28,379,582: 95 mk:aan ja oli 7,247,319: 30 mk eli 34.3 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi. Palautukset ja peruutukset olivat 797,320: 15 mk, edellisenä vuonna 214,399: 05 mk.

Veloitusilmoituskirjoja oli 104,141 eli 29,297 (39.1 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen veloitettu määrä kutakin ilmoituskirjaa kohden eri osastoissa selviää seuraavasta:

	Ilmoituskirjain koko lukumäärä	Veloitettu bruttomäärä mk	Keskimääräinen veloitettu määrä, mk
Pääosasto	32,187	7,384,911: 50	229: 44
Aliosasto	17,925	490,356: 65	27: 36
I haaraosasto	29,059	4,222,353: 65	145: 30
II » [1])	—	—	—
III »	9,980	8,178,786: 70	819: 52
IV »	11,738	5,686,553: 20	484: 46
V »	3,252	3,213,941: 40	988: 30
Yhteensä	104,141	29,176,903: 10	280: 17

Maksuista vapautettujen veloitusilmoituskirjojen lukumäärä oli 10,418, niistä 56 kauttakulkutavaroita varten.

Eri kuukausien kesken v. 1941 ja 1940 veloitus [2]) jakautui seuraavasti:

[1]) Suljettuna koko kertomusvuoden. — [2]) Huomioon ottamatta Helsingin Makasiini oy:n suoritettavaa korvausta satamakannantaosaston viranhaltijan palkkauksesta, 241,072 mk v. 1941 ja 218,051 mk v. 1940.

Kuukausi	1941 mk	1940 mk
Tammikuu	3,109,560: 65	1,045,456: 30
Helmikuu	904,162: 75	653,553: 70
Maaliskuu	1,283,436: 55	928,577: 10
Huhtikuu	3,177,929: 70	1,667,149: 70
Toukokuu	4,194,174: 40	1,434,665: 35
Kesäkuu	3,199,632: 35	1,729,698: 25
Heinäkuu	2,519,369: 55	2,571,609: 70
Elokuu	2,482,052: 35	1,775,273: 85
Syyskuu	1,502,151: 05	1,663,997: 85
Lokakuu	2,781,385: 40	2,469,122: 40
Marraskuu	1,653,414: 70	2,280,681: 95
Joulukuu	2,128,561: 65	2,908,825: 55
Yhteensä	28,935,831: 10	21,128,611: 70

Saatavia edellisiltä vuosilta oli 49,282: 45 mk, kun summaan lisätään vuoden nettoveloitus, oli veloitettava määrä 28,428,865: 40 mk.

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi kassaan 27,650,771: 10 mk ja edellisen vuoden veloituksia 38,112: 50 mk eli yhteensä 27,688,883: 60 mk, ollen summa 97.4 % koko veloitettavasta määrästä. Rahatoimiston välityksellä kannettiin 1,108,629: 60 mk. Palautukset, kertomusvuoden veloituksista 797,320: 15 mk ja edellisen vuoden veloituksista 19,389: 50 mk eli yhteensä 816,709: 65 mk huomioiden, jäi nettokannoksi 27,980,803: 55 mk ja saatavia seuraavaan vuoteen 428,672: 35 mk, josta 417,502: 40 mk kertomusvuodelta, 3,120: 50 mk edelliseltä vuodelta, 1,215: 35 v:lta 1939 ja 6,834: 10 mk v:lta 1938. Vararikoissa ei valvottu saatavia.

Helsingin Makasiini oy:n kautta veloitettiin tuulaakia 4,934,360: 75 mk ja liikennemaksuja 3,966,133: 85 mk eli yhteensä 8,900,494: 60 mk, mikä määrä vuoden kuluessa tilitettiin satamakannantaosastolle.

Tullipakkahuoneen ulkopuolella tapahtuva tavarain punnitseminen. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettiin tavarain punnitsemisia 25 eri liikkeelle, joiden laskuun punnittiin 52,233 tonnia erilaista tavaraa ja mitattiin 493 m³ polttopuuta. Edellisenä vuonna punnittiin 63,119 tonnia ja mitattiin 468 m³ polttopuuta. Näihin toimituksiin käytettiin kaikkiaan 6,403 tuntia, ja vaakamestarit kantoivat niistä korvauksia 157,003: 50 mk, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkkioikseen 41,922: 90 mk, heidän 13 apulaisensa palkkioiksi 94,428 mk ja muihin kustannuksiin 20,652: 60 mk.

Helsingin Makasiiniosakeyhtiö varastoi kertomusvuonna tavaraa 20,875 tonnia; edellisenä vuonna vastaava määrä oli 17,829 tonnia. Varastosta annettiin tavaraa 24,280 tonnia, vastaava määrä edellisenä vuonna oli 20,169 tonnia.

Yhtiön laiturihuolto v. 1941 ja 1940 osoitti seuraavaa:

	1941	1940
Aluksien lukumäärä	159	327
Tavaralähetysten lukumäärä	22,116	21,861
Siitä laiturihuollon kautta	21,022	20,575
Kokonaislasteja, tonneja	161,625	182,094
Siitä laiturihuollon kautta, tonneja	94,493	83,659

XXVII. Teurastamo

Teurastamon toimintakertomus [1]) v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Kokouksessaan joulukuun 18 p:nä 1940 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari E. Tulenheimon sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kaupungineläinlääkäri eläinlääketieteentohtori W. Ehrströmin, toimittaja A. E. Leinon, osastopäällikkö prokuristi F. Moisalan ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnbergin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiaalijohtaja J. W. Keto. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi eläinlääketieteentohtori Ehrström ja sihteerinä kaupunginhallituksen kansliasihteeri A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui v. 1941 17 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 177 ja sen lähettämien kirjeiden luku 101.

Lausunnot y.m. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat: lausunto teurastamon vuotavaraston laajentamisesta; lausunto lihantarkastamon käyttämisestä ulkomailta tuotavan lihan tarkastusta varten; lausunto suolipesimön laajentamisesta sekä lisäpukuhuoneiden rakentamisesta esitys jäähdytyslaitoksen vuokrien alentamisesta; esitys maksuttomien vuotaostolupien antamisesta; esitys tarpeettomien sähkömoottoreiden y.m. myynnistä; ehdotus kalanjäähdytyslaitoksen rakentamisesta; ehdotus kalantukkukaupan järjestämisestä Isolle Verkkosaarelle; esitys yksityisten elintarvikkeiden säilyttämisestä jäähdyttämössä; lausunto talvinavetan ja väestönsuojan luovuttamisesta perunavarastoksi; sekä lausunto teurastamon pohjoispuolella olevien alueiden myynnistä.

Teurastamon toiminta

Isänmaan vapauden puolesta uhrasivat henkensä seuraavat teurastamon palveluksessa toimineet henkilöt:

halliesimies Kauno Armas Olavi Rintala kaatui heinäkuun 23 p:nä 1941; ja

tarkastusapulainen Karl Osvald Lindberg kaatui lokakuun 31 p:nä 1941.

Henkilökunta. Kesäkuun 13 p:nä 1940 kuolleen tarkastusapulainen H. Halmeen tilalle otettiin K. O. Lindberg helmikuun 1 p:stä lukien, vapaanaolevaan halliapulaisenvirkaan otettiin H. V. Lindberg ja vartijaksi otettiin

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1942/43.

J. Savolainen sekä vakinaiseksi teurastusosaston halliesimieheksi määrättiin A. K. O. Rintala maaliskuun 1 p:stä lukien. Helmikuun 3 p:nä kuolleen koneenkäyttäjä P. Salon tilalle otettiin A. Vauhkonen kesäkuun 1 p:stä lukien.

Virkavapautta muun syyn kuin sairauden takia nautti halliapulainen H. V. Lindberg toukokuun 23 p:n ja kesäkuun 17 p:n välisenä aikana.

Teurastusosastot. *Teurastusosastoilla* teurastettiin ja tarkastettiin v. 1937—41 seuraava määrä eläimiä:

	1937	1938	1939	1940	1941
Sonneja	3,469	4,439	5,007	4,677	381
Lehmiä	16,361	20,015	22,571	34,771	3,382
Hiehoja ja isoja vasikoita	10,998	17,294	18,946	22,538	1,493
Pikkuvasikoita	2,945	4,271	5,549	5,623	694
Lampaita ja vuohia	8,657	14,039	15,643	14,055	276
Sikoja	19,340	24,901	30,210	15,560	3,147
Porsaita	105	200	259	148	67
Hevosia	158	207	154	1,477	400
Poroja	—	1	—	—	—
Yhteensä	62,033	85,367	98,339	98,849	9,840

Edellä luetellut v:n 1941 ruhot vastasivat 929,566 kg lihaa, josta 61.2 % oli nautakarjan, 0.4 % lampaan, 28.1 % sian ja porsaan sekä 10.3 % hevosen lihaa.

Tarkastuksessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 3 raavasta ja 6 vasikkaa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan,
	kpl	kg	kpl	kg	kg
Sonneja	—	—	1	1	1
Lehmiä	5	744	15	107.5	851.5
Hiehoja ja isoja vasikoita	1	145	4	15	160
Pikkuvasikoita	7	100	—	—	100
Sikoja	12	673	41	344.5	1,017.5
Hevosia	5	1,247	1	14	1,261
Yhteensä	30	2,909	62	482	3,391

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 3,561 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 6,952 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	2,621	3,329	5,950
Lampaita ja vuohia	99	177	276
Sikoja ja porsaita	2,672	542	3,214
Hevosia	125	275	400
Yhteensä	5,517	4,323	9,840

Karjatallien käyttö. Talleissa yötä olleiden eläinten määrä ilmenee seuraavista numeroista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
Raavaita.....	635	212	34	5	16	53	82	96	47	458	403	187	2,228
Vasikoita ...	61	39	29	10	11	24	54	20	38	234	86	63	669
Lampaita ...	10	5	4	—	—	4	2	—	8	83	26	13	155
Sikoja.....	29	14	29	16	9	6	67	41	39	579	171	277	1,277
Porsaita	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	3	6	12
Hevosia	26	8	4	3	4	5	—	1	1	13	66	38	169
Yhteensä	761	279	100	35	40	92	206	158	133	1,367	755	584	4,510

Kaikista teuraseläimistä oli talleissa yli yön keskimäärin 45.8 %. Raavaista oli yli yön 48.7 %, lampaista 56.2 %, hevosista 42.3 % sekä sioista ja porsaista 40.1 %.

Rehuja myytiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
Heiniä, kg ...	1,349	486	42	24	40	175	8	—	—	—	—	—	2,124
Kauran-rouheita » ...	17	11	—	5	16	4	31	—	—	—	5	14	103
Pahnoja » ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	185	111	296

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina seuraavat määrät eri eläinten suolia ja mahoja:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
Raavasten, kpl	1,923	616	120	45	37	98	117	154	187	985	715	274	5,271
Sikojen ja hevosten, kpl	343	238	201	146	150	143	226	186	257	790	419	457	3,556
Pikkuvasikoiden, lampaiden ja porsaiden, kpl	193	109	51	22	25	43	69	48	55	190	142	61	1,008

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

Kuukausi	Tarkastettu, kpl	Leimattu [1], kpl I lk.	II lk.	III lk.	Nylkyvikoja, kpl	%	Luonnonvikoja, kpl	%
Tammikuu	2,087	1,908	178	1	64	3.1	113	5.4
Helmikuu	747	656	82	9	23	3.1	68	9.1
Maaliskuu	184	161	22	1	8	4.3	15	8.2
Huhtikuu	67	61	5	1	3	4.5	3	4.5
Toukokuu	57	52	2	3	—	—	6	10.5
Kesäkuu	127	116	10	1	9	7.1	5	3.9
Heinäkuu	168	158	6	4	4	2.4	8	4.8
Elokuu	195	178	10	7	3	1.5	13	6.7
Syyskuu	255	252	3	—	1	0.4	1	0.4
Lokakuu	1,192	1,169	22	1	2	0.2	12	1.0
Marraskuu	986	972	13	1	—	—	11	1.1
Joulukuu	408	387	21	—	10	2.5	10	2.5
Yhteensä	6,473	6,070	374	29	127	2.0	265	4.1

Lisäksi tarkastettiin seuraavat määrät maalaisvuotia:

Kuukausi	Tarkastettu, kpl	Leimattu, I lk.	II lk.	III lk.
Tammikuu	1,860	1,235	566	59
Helmikuu	1,564	884	601	79
Maaliskuu	1,501	760	613	128
Huhtikuu	1,942	933	843	166
Toukokuu	1,066	497	439	130
Kesäkuu	624	308	246	70
Heinäkuu	437	248	160	29
Elokuu	453	284	151	18
Syyskuu	526	343	164	19
Lokakuu	971	806	152	13
Marraskuu	1,453	1,238	206	9
Joulukuu	836	674	153	9
Yhteensä	13,233	8,210	4,294	729

Siipikarjateurastamo. Kertomusvuonna oli siipikarjateurastamo vuokrattuna eräälle täällä toimivalle lihaliikkeelle.

Lihantarkastamossa tarkastettiin v:n 1941 kuluessa kaikkiaan 1,412,547 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 7,890 kg:aan paloiteltua lihaa sekä seuraavassa mainittuihin ruholajeihin; vertauksen vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1940 vastaavat luvut:

[1]) Kansanhuoltoministeriön kesäkuun 28 p:nä 1940 tekemän päätöksen n:o 344 mukaan on naudan ja hevosen vuodat jaettu laatunsa perusteella kolmeen (I—III) eri luokkaan. Samaten kansanhuoltoministeriön marraskuun 4 p:nä 1940 tekemän päätöksen n:o 603 mukaan on lampaan, vasikan, naudan ja hevosen vuodat jaettu kolmeen (I—III) eri luokkaan.

	1940 Koko ruhoja, kpl	1940 Puoli-ruhoja, kpl	1941 Koko ruhoja, kpl	1941 Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja	390	—	159	—
Lehmiä	12,756	17	5,250	1
Hiehoja ja isoja vasikoita	15,791	3	5,430	3
Pikkuvasikoita	39,584	13	11,324	1
Lampaita ja vuohia	14,694	4	2,681	1
Sikoja	7,871	102	1,307	4
Porsaita	320	2	162	1
Hevosia	1,014	1	766	—
Yhteensä	92,420	142	27,079	11

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin 1 raavas ja 3 isoa vasikkaa sekä hylättiin seuraava määrä koko ruhoja ja ruhonosia:

	Hylättyjä koko ruhoja, kpl	Hylättyjä koko ruhoja, kg	Hylättyjä ruhonosia, kpl	Hylättyjä ruhonosia, kg	Kaikkiaan, kg
Sonneja	1	96	—	—	96
Lehmiä	41	5,352	14	314	5,666
Hiehoja ja isoja vasikoita	6	123	3	7	130
Pikkuvasikoita	145	1,773	40	161.5	1,934.5
Lampaita ja vuohia	1	9	4	55	64
Sikoja	17	714	8	106	820
Porsaita	2	30	—	—	30
Hevosia	11	2,395	2	32	2,427
Paloiteltua lihaa	—	—	—	122.5	122.5
Yhteensä	224	10,492	71	798	11,290

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 5,600.5 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 16,890.5 kg.

Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja syväjäädyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Tukkumyyntihallissa myytiin:												
Raavaita ..... kpl	3,528	1,827	256	87	136	224	156	165	158	1,647	1,222	1,044	10,450
Isoja vasikoita »	2,092	1,237	363	177	246	492	477	573	703	3,121	2,654	932	13,067
Pikkuvasikoita »	2,891	2,135	870	283	232	201	165	128	232	1,261	1,766	1,224	11,388
Lampaita ..... »	526	339	98	47	87	101	85	46	120	1,504	1,773	291	5,017
Sikoja ..... »	436	394	659	239	225	429	728	447	311	1,101	906	671	6,546
Porsaita..... »	30	13	3	—	6	2	9	8	2	3	25	29	130
Hevosia..... »	256	123	29	22	12	25	4	7	20	117	582	267	1,464
Yhteensä, kpl	9,759	6,068	2,278	855	944	1,474	1,624	1,374	1,546	8,754	8,928	4,458	48,062
Muuta tavaraa, kg	21,311	21,017	2,607	866	715	462	469	10,106	14,127	55,691	69,561	31,962	228,894

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

	kg		kg		kg
Tammikuu...	724,514.5	Toukokuu ...	56,592	Syyskuu ...	98,803
Helmikuu	401,931	Kesäkuu	93,349.5	Lokakuu ...	554,968
Maaliskuu ...	141,439	Heinäkuu	111,075.5	Marraskuu.	726,718
Huhtikuu ...	51,348.5	Elokuu	98,266.5	Joulukuu ..	318,672.5
				Koko vuosi	3,377,678

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
	Jäähdyttämön riippuvien ruhojen osastoissa säilytettiin:												
Raavaita ja isoja vasikoita ..... kpl	5,485	2,324	331	119	66	342	415	395	541	7,417	16,527	3,182	37,144
Pikkuvasikoita »	2,779	1,702	779	416	186	152	174	109	366	2,056	4,060	2,189	14,968
Lampaita ..... »	382	167	43	9	8	21	56	25	91	2,015	3,500	402	6,719
Sikoja ..... »	485	368	606	208	175	429	411	376	514	2,124	2,475	1,192	9,363
Porsaita ..... »	28	28	4	7	4	9	8	3	4	9	72	202	378
Hevosia ..... »	269	88	25	9	3	22	6	3	15	276	2,319	592	3,627
Yhteensä, kpl	9,428	4,677	1,788	768	442	975	1,070	911	1,531	13,897	28,953	7,759	72,199
Muuta tavaraa, kg	54,188	11,312	15,723	20,900	4,890	1,520	661	7,581	10,163	20,593	13,505	10,299	171,335
	Syväjäädyttämössä säilytettiin:												
Metsänriistaa ... kg	1,074	797	1,430	1,000	8,127	2,126	—	44	7,098	17,556	2,074	731	42,057
Kanoja y.m. siipikarjaa ..... »	2,882	1,644	9,935	6,313	4,845	284	1,472	4,485	25,637	51,499	13,451	1,489	123,936
Lihaa ..... »	16	2,638	828	723	330	1,370	986	288	358	652	727	747	9,663
Muuta tavaraa... »	264	—	208	1,658	1,154	2,435	4,752	521	236	69	230	—	11,527
Yhteensä, kg	4,236	5,079	12,401	9,694	14,456	6,215	7,210	5,338	33,329	69,776	16,482	2,967	187,183

Seuraavat määrät vietiin suoraan teurastamosta:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
	Teurastusosastoista suoraan vietiin:												
Raavaita ..... kpl	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	5
Isoja vasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pikkuvasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lampaita ..... »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sikoja ..... »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5
Hevosia ..... »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä, kpl	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5	10

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
	Lihantarkastamosta suoraan vietiin:												
Raavaita ..... kpl	14	1	—	—	—	1	—	—	—	40	16	10	82
Isoja vasikoita »	—	5	1	—	—	1	—	1	31	115	16	16	186
Pikkuvasikoita »	6	98	59	9	31	11	—	—	25	182	5	31	457
Lampaita ..... »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	13	7	92
Sikoja ..... »	—	—	2	—	1	—	—	—	1	14	5	8	31
Porsaita ..... »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hevosia ..... »	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	5
Yhteensä, kpl	20	105	62	9	32	13	—	1	57	423	58	73	853
Paloitelt. lihaa, kg	—	51	222	105	45	—	—	—	—	—	—	—	423
	Jäähdyttämöstä suoraan vietiin:												
Raavaita ..... kpl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Isoja vasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	9	4	2	—	—	15
Sikoja ..... »	98	91	53	37	77	16	33	60	96	51	—	24	636
Yhteensä, kpl	98	91	53	37	77	16	33	69	100	55	—	24	653

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja y.m. laitteita käytettiin seuraavaa muualta tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
Raavaita ..... kpl	1,153	380	768	30	93	142	71	71	48	464	453	136	3,809
Isoja vasikoita »	985	459	307	147	223	447	381	442	388	1,044	592	214	5,629
Pikkuvasikoita »	1,187	575	485	—	74	77	31	56	76	—	—	205	2,766
Lampaita ..... »	263	128	77	44	87	99	80	39	35	580	890	121	2,443
Sikoja ..... »	188	81	502	167	129	322	512	310	140	476	354	337	3,518
Porsaita ..... »	30	7	3	—	5	1	5	8	1	3	18	17	98
Hevosia ..... »	73	34	11	10	5	11	1	2	5	49	136	59	396
Yhteensä, kpl	3,879	1,664	2,153	398	616	1,099	1,081	928	693	2,616	2,443	1,089	18,659
Muuta tavaraa, kg	17,300	11,758	1,863	601	407	220	390	9,754	11,572	14,119	14,113	23,441	105,538

Edellä mainittu lihamäärä oli kilogrammoissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

	kg		kg		kg
Tammikuu ...	258,975	Toukokuu	35,048	Syyskuu	47,517
Helmikuu	107,242	Kesäkuu	63,888	Lokakuu	176,293
Maaliskuu	98,393	Heinäkuu	75,770	Marraskuu ...	159,193
Huhtikuu	29,932	Elokuu	65,201	Joulukuu ...	85,508
				Koko vuosi	1,202,960

Punnitseminen. Seuraavat numerot valaisevat laitoksessa suoritettua muuta punnitsemista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.
Vuotia ..... kpl	3,611	1,985	1,479	1,807	984	703	674	522	734	1,931	1,971	1,164
Elävää karjaa »	—	—	—	—	—	—	6	122	1	—	—	4
Lihaa:												
Hevosia, raavaita, sikoja ... »	83	34	31	2	2	11	4	10	—	45	367	67
Vasikoita, lampaita, porsaita ..... »	6	6	46	10	10	3	—	—	—	366	316	189
Yhteensä, kpl	3,700	2,025	1,556	1,819	996	717	684	654	735	2,342	2,654	1,424
Muuta tavaraa, kg	2,122	1,903	1,988	939	1,191	727	1,300	650	2,400	5,462	1,967	4,900

Lihan hinnoittelussa noudatettiin kansanhuoltoministeriön määräämiä rajahintoja.

Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raiteeseen sekä autoilla ja tuonti ulkomailta v. 1935—41 ilmenee taulukosta n:o III.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 168 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen, 37 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 43 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta sekä 4,699 sian ruhoa ja 7,054 kg paloiteltua sianlihaa koskevat trikiinikokeet.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityistiedot:

Ruhot olivat saapuneet			Ruholajit						Tutkimukset osoittivat ruhojen olevan				Tutkittuja koko ruhoja kaikkiaan
Teurastusosastoilta	Lihantarkastamosta	Muualta	Raavaita	Hiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Septikemisiä	Vahvasti bakteeripitoisia	Heikosti bakteeripitoisia	Bakteerivapaita	
17	151	—	62	60	25	10	1	10	13	32	79	44	168

Septikemisistä ruhoista mainittakoon vielä seuraavaa:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit		Septikemian olivat aiheuttaneet				Septikemisiä ruhoja kaikkiaan
Teurastusosastolta	Lihantarkastamosta	Hiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Kolibakteerit	Streptokokit	Diplokokit	Anaerobabakteerit	
Absoluuttiset luvut								
—	13	1	12	10	—	2	1	13
% tutkituista ruhoista				% septikemisistä ruhoista				
—	8.6	1.7	48.0	76.9	—	15.4	7.7	100.0

Täydellisen bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä tehtiin ruhoista keittokokeita ja todettiin 65 ruhossa vierasta hajua, tehden tämä 38.7 %. Haju oli 19 tapauksessa vahva ja 46 tapauksessa heikko.

Tutkimusten perusteella hylättiin ruhoista kokonaan 51 eli 30.4 %. Ainoastaan keittokokeen perusteella hylättiin ruhoista 20 eli 11.9 %.

Taulukko I valaisee näitä tutkimuksia yksityiskohtaisemmin.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset jakautuivat seuraavasti: 9 pernaruttokoetta, 17 tuberkuloosikoetta, 3 muuta bakteriologista ja bakterioskopista koetta ja 8 histologista koetta

Kaikki pernaruttokokeet olivat kielteisiä.

Tuberkuloositutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit		Diagnoosi					Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
				Myönteinen				Kielteinen	
Teurastusosastolta	Lihantarkastamosta	Raavaita	Sikoja	Raavaita	Sikoja	Mikroskoopin avulla	Marsun avulla		
17	—	—	17	—	15	15	—	2	17

Myönteisiä tuloksia tutkimuksista saatiin 88.2 % pelkästään mikroskoopilla. Niistä 2 tapauksesta, jotka mikroskooppisessa tutkimuksessa antoivat kielteisen tuloksen todettiin 1 tapauksessa Corynebacterium equi. Marsuja ei ole istutettu.

Histologisissa tutkimuksissa todettiin m.m. carcinomaa, sarcomaa ja fibromaa 1 tapauksessa.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit									Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
		Sikoja			Sonnoja	Lehmiä	Hiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Lampaita	Hevosia	
Teurastusosastolta	Lihantarkastamosta	Salakarjuja	Karjuja tai myöhään salvettuja	Muita							
Tutkittuja ruhoja kaikkiaan											
26	17	1	11	2	—	11	4	7	—	7	43
Kokeessa myönteisen tuloksen antaneita ruhoja											
20	11	1	8	2	—	7	4	4	—	5	31
Kokeen perusteella hylättyjä ruhoja											
15	2	—	1	2	—	3	4	3	—	4	17
Hylättyjen prosenttiluvut											
57.7	11.8	—	9.1	100.0	—	27.3	100.0	42.9	—	57.1	39.5

Trikiinien varalta otettiin näytteet teurastushalleista yhteensä 3,217 siasta ja porsaasta ja lihantarkastamosta yhteensä 1,482 siasta ja porsaasta sekä 7,054 kg:sta paloiteltua sianlihaa ja 2 jääkarhusta. Trikiinejä todettiin molemmissa jääkarhuissa.

Sairasosasto. Sairasosastossa teurastettiin tai obdusoitiin vuoden kuluessa 7 eläintä, nimittäin 1 lehmä, 2 pikkuvasikkaa, 2 sikaa ja 2 hevosta.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta n:o II.

Matorakkulataudin *(Cysticercus inermis)* ja nystyrätaudin *(Tuberculosis)* esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Matorakkula (Cysticercus inermis):

Tarkastuspaikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Teurastusosasto	Lihantarkastamo	Yksi	Useampia	Eläviä	Kuolleita	Ainoastaan päästä	Ainoastaan sydämestä	Useammista paikoista	
Absoluuttiset luvut									
9	4	9	4	11	2	8	2	3	13
Prosenttiluvut									
0.2	0.0	69.2	30.8	84.6	15.4	61.5	15.4	23.1	100.0

Nystyrätauti *(Tuberculosis)* ei vuoden aikana todettu ainoassakaan nautaeläimessä. Sioissa olivat muutokset 5 tapauksessa huomattavissa ainoastaan nielurauhasissa, 7 tapauksessa ainoastaan suolirauhasissa ja 3 tapauksessa sekä nielu- että suolirauhasissa.

Matorakkula- *(Cysticercus inermis)* ja nystyrätaudin *(Tuberculosis)* esiintymiset v. 1934—41 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	Cysticercus inermis		Tuberculosis			
Vuosi	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1934	158	0.38	3	0.007	8	0.05
1935	140	0.36	12	0.03	30	0.15
1936	163	0.36	4	0.009	84	0.35
1937	165	0.32	1	0.002	119	0.45
1938	264	0.41	—	—	227	0.73
1939	273	0.41	1	0.0015	153	0.41
1940	70	0.08	—	—	11	0.05
1941	13	0.08	—	—	15	0.48

Käyttöosasto. *Konekeskuksessa* saatiin loppuunsuoritetuiksi kertomusvuoden aikana kaupunginhallituksen ja teurastamolautakunnan v. 1938 asettaman komitean tehtäväksi annetut jäähdytyskoneiston laajennus- ja muutostyöt. Laajennustöihin kuului kahden syväjäähdytyskoneen à 100,000 ly/t—18° C+25° C hankkiminen, pohjavesikaivon rakentaminen pumppuineen ja johtoineen, kahden vanhan jäähdytyskoneen muuttaminen yksiosaiseksi, uuden varajäähdytysvesitornin rakentaminen sekä entisten kolmen märkäilmajäähdyttäjän muutostyöt. Talvisodan sekä v. 1941 uudelleen alkaneen sodan takia työt kuitenkin viivästyivät. Kyseisten muutos- ja laajennustöiden tultua nyt loppuunsuoritetuiksi käsittää jäähdytyslaitoksen koneisto kaksi turbokompressoria à 240,000 ly/t—8° C+25° C ja kaksi syväjäähdytysturbokompressoria à 100,000 ly/t—18° C+25° C, yhteensä 680,000 ly/t, tarpeellisine apukoneineen. Syväjäähdytyshuoneita varten on kaksi märkäilmajäähdyttäjää ja muita jäähdytyshuoneita varten neljä märkäilmajäähdyttäjää sekä kaksi kuivailmajäähdyttäjää. Konekeskukseen on hankittu 500 kWA:n muuntaja tarpeellisine ja pienjännitekytkimineen. Eri koneiden ja laitteiden käyttö selviää seuraavasta taulukosta:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulук.	Koko vuosi
	Käyttöaika, tuntia ja minuuttia kaikkiaan												
Jäähdytyskoneet													
I	—	—	51.30	12.15	—	—	—	—	—	—	—	28.05	91.50
II	55.40	67.15	18.55	34.15	89.45	—	68.55	167.25	163.20	92.50	57.10	9.50	825.20
III	—	—	—	36.40	98.55	178.05	286.35	204.20	153.30	96.20	—	—	1,054.25
IV	40.15	52.00	96.30	45.45	20.20	140.05	241.55	133.35	—	52.20	118.40	75.30	1,016,55
Tyhjöpumput													
I	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.15	4.15
II	7.15	18.15	3.50	9.30	1.00	—	2.30	4.00	6.00	3.00	2.30	4.30	62.20
III	—	—	—	3.00	3.00	3.30	2.30	1.00	2.00	1.00	—	—	16.00
IV	4.00	4.45	2.00	1.45	1.15	3.00	4.00	2.30	—	1.30	2.00	1.00	27.45
Suolaliuospump. jäähdyttämön													
1	65.10	68.25	70.15	46.50	54.35	7.30	—	—	—	—	—	—	312.45
2	—	—	—	—	41.30	172.05	357.20	281.15	164.20	97.45	72.45	40.35	1,227.35
syväjäädytt.													
3	—	—	—	—	55.05	—	—	—	—	—	—	—	55.05
4	40.15	52.00	96.15	82.25	57.00	140.15	234.00	225.35	156.05	153.25	119.55	75.05	1,432.15
Jäähdytysveden kiertopumput													
5	—	—	—	22.40	118.40	151.45	—	—	61.00	164.05	135.30	87.40	741.20
6	68.05	85.55	34.25	25.55	125.30	151.45	—	—	60.40	149.45	8.40	—	710.40
7	18.05	94.30	76.00	4.20	41.20	365.05	298.55	147.05	—	—	—	—	1,045.20
Pohjavesipump.													
9	—	—	—	—	—	—	—	—	121.00	97.30	50.00	—	268.30
Ilmapumppu	11.10	10.45	22.15	—	12.15	58.20	96.20	78.05	64.20	33.30	22.30	32.45	442.15
Tuulettajat													
I	143.30	132.45	85.15	67.30	96.55	137.30	168.20	103.25	25.10	25.55	18.15	9.30	1,014.00
II	147.15	134.45	99.25	67.50	96.25	149.40	312.05	237.55	128.35	86.05	56.30	27.10	1,543.40
III	—	—	—	—	20.00	149.40	312.05	237.55	128.35	86.05	56.30	10.30	1,001.20
IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.30	8.30
V	—	—	107.20	87.25	116.20	135.30	225.55	209.50	148.05	146.55	118.15	71.50	1,367.25
VI	104.10	130.45	107.20	87.25	116.20	135.30	225.55	209.50	148.05	146.55	118.15	71.50	1,602.20
	Kilogrammaa												
Kloorikalsiumia käytetty													
S I	—	—	150	150	—	450	1,350	645	680	2,100	300	300	6,125
S II	300	—	—	150	—	150	3,250	1,935	1,395	—	300	—	7,480
	Tonnia												
Jäätä valmistett.	10.0	10.0	20.0	—	10.0	40.0	60.0	50.0	50.0	30.0	20.0	12.4	312.4

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä ja tarvittavan lämpimän veden valmistamista varten on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitteella (ketjuarinalla). Höyrykattilat on mitoitettu niin suuriksi, että käytännössä on yksi kattila kerrallaan, toisen toimiessa varalla. Lämpökeskuksen käyttö kuukausittain selviää seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Höyrykattilat								Arinamoottori käynyt, tuntia ja minuuttia	Hiiliä tuotu autokuorm., kertaa	Hiilinosturi käynyt, kertaa	Vettä kulutettu, m³	Keskimääräinen käyttö vuorokaudessa			
	N:o I				N:o II											
	Lämmitetty	Annettu höyryä	Kivihiiliä kulutettu, tonnia	Tuhkaa nosettu, kertaa	Lämmitetty	Annettu höyryä	Kivihiiliä kulutettu, tonnia	Tuhkaa nosettu, kertaa					Lämmitetty	Annettu höyryä	Vettä kulutettu, m³	Kivihiiliä kulutettu, tonnia
	Tuntia ja min.				Tuntia ja min.								t. ja min.			
Tammik.	124.35	120.35	33.3	14	519.00	509.30	143.9	69	645.55	64	895	175	20.46	20.20	5.645	5.716
Helmik.	379.45	362.10	96.2	48	128.00	118.25	32.1	15	487.15	43	720	97	18.08	17.10	3.464	4.582
Maalisk.	—	—	—	—	496.00	469.05	114.1	63	485.55	35	587	92	16.00	15.08	2.968	3.681
Huhtik.	—	—	—	—	401.30	375.50	82.9	54	399.20	25	426	67	13.23	12.32	2.233	2.763
Toukok.	—	—	—	—	178.25	163.40	36.0	22	179.20	12	200	39	5.45	5.17	1.258	1.161
Kesäk. ...	—	—	—	—	40.45	31.20	8.3	3	38.05	—	—	13	1.22	1.03	0.433	0.277
Heinäk.	—	—	—	—	48.55	35.50	7.1	5	43.10	3	49	3	1.35	1.09	0.097	0.229
Elok.	—	—	—	—	62.35	49.30	8.3	7	59.40	8	135	3	2.01	1.36	0.097	0.268
Syysk. ...	—	—	—	—	98.15	76.10	15.0	10	95.05	2	31	9	3.17	2.32	0.300	0.500
Lokak. ...	82.00	72.20	20.6	—	135.15	115.00	28.9	12	197.10	18	271	44	7.00	6.03	1.419	1.597
Marrask.	337.10	315.35	83.0	39	—	—	—	—	338.20	30	497	67	11.14	10.31	2.233	2.767
Jouluk....	405.50	382.35	95.4	42	—	—	—	—	389.20	28	483	81	13.05	12.20	2.613	3.077
Koko v.	1,329.20	1,253.15	328.5	143	2,108.40	1,944.20	476.6	260	3,358.35	268	4,294	690	9.25	8.46	1.890	2.206
Kattilat I ja II yhteensä					3,438.00	3,197.35	805.1	403								

Vedenkulutus. Helsingin kaupungin vesijohtolaitokselta tulevan veden kulutus kuutiometreissä jakaantui eri osastoille kuukausittain seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lämpökeskus	175	97	92	67	39	13	3	3	9	44	67	81	690
Jäähdytyskoneet.....	9	33	81	66	212	409	1,641	472	212	87	52	11	3,285
Lämminvesisäiliö	2,052	1,279	775	632	610	583	561	539	587	1,068	967	726	10,379
Hallintorakennus	150	178	150	171	176	103	95	104	107	156	99	189	1,678
Ilmapumppu	8	5	10	2	5	38	56	33	38	13	9	4	221
Jäänvalmistus	12	25	13	2	14	74	75	59	65	38	26	18	421
Tukkumyyntihalli	54	39	28	24	68	45	17	19	10	19	43	21	387
Jäähdyttämöt	29	24	15	11	9	5	13	7	6	11	18	12	160
Sikateurastamo ja laboratorio	99	65	45	48	49	40	70	51	70	111	86	81	815
Suolipesimö	2,210	1,232	684	277	251	274	420	577	529	848	1,056	688	9,046
Mahojen tyhjennys osasto ...	4,817	1,978	1,021	509	260	509	594	406	1,093	3,653	3,952	1,501	20,293
Suurkarjan teurastamo	354	173	93	87	81	61	100	75	79	119	146	69	1,437
Lihantarkastamo	5	1	3	9	15	26	40	6	5	3	6	4	123
Saniteettiteurastamo	526	329	382	421	50	20	10	13	—	7	7	5	1,770
Suurkarjan talli	23	17	7	10	38	21	48	11	11	12	11	9	218
Pienen karjan talli	5	3	17	5	21	25	66	38	7	26	10	9	232
Lantala	92	27	26	22	30	31	17	19	39	21	20	18	362
Viemäriveden puhdistuslaitos	1,270	159	15	8	5	22	17	27	11	87	76	36	1,733
Vaunupesimö I	71	28	10	20	10	40	46	56	24	33	9	5	352
Vaunupesimö II	8	9	12	6	2	3	9	8	12	22	26	1	118
Kanateurastamo	160	383	411	350	180	196	79	150	46	42	29	28	2,054
Kesänavetta	—	—	—	—	—	5	28	20	15	17	—	—	85
Pihojen puhdistus	—	—	—	20	55	20	105	50	119	36	56	14	475
Kokonaiskulutus, m³	12,129	6,084	3,890	2,767	2,180	2,563	4,110	2,743	3,094	6,473	6,771	3,530	56,334

Rautatievaunupesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Eri kuukausina puhdistettiin rautatievaunuja seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marras k.	Joulik.	Koko vuosi
Lihavaunuja	163	122	31	15	13	20	19	19	78	94	90	24	688
Karjavaunuja	205	103	20	14	7	28	35	80	27	75	—	—	594
Yhteensä	368	225	51	29	20	48	54	99	105	169	90	24	1,282

Keskimääräinen vedenkulutus vaunua kohden oli 0.80 m³.

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitoksen muuntoasemalta pienjännitteisenä, suuria moottoreja varten 500 voltin ja pienempiä moottoreita varten 220/127 voltin jännitteellä. Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa kuukausittain näkyy alla olevista numeroista:

	220/127 V:n valaistusvirta, kWh	220 V:n voimavirta, kWh	500 V:n voimavirta, kWh	Koko kulutus, kWh
Tammikuu	6,844	7,811	15,300	29,955
Helmikuu	5,919	7,392	17,100	30,411
Maaliskuu	4,481	6,376	16,800	27,657
Huhtikuu	3,439	6,209	13,400	23,048
Toukokuu	2,823	8,499	19,100	30,422
Kesäkuu	1,587	14,415	29,600	45,602
Heinäkuu	1,021	24,779	55,500	81,300
Elokuu	1,114	21,824	46,200	69,138
Syyskuu	1,446	14,472	28,500	44,418
Lokakuu	3,075	10,989	18,100	32,164
Marraskuu	5,483	9,157	13,300	27,940
Joulukuu	4,647	5,670	8,100	18,417
Koko vuosi	41,879	137,593	281,000	460,472

Teurastamon tulot ja menot. Talousarvion mukaan oli kertomusvuonna tuloja arvioitu kertyvän yhteensä 5,952,000 mk. Todellisuudessa tulot nousivat 2,394,758: 45 mk:aan ja olivat siis 3,557,241: 55 mk eli 59.8 % arvioitua määrää pienemmät.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajaus (—), mk
Teurastusosasto	1,600,000: —	227,544: —	—1,372,456: —
Lihantarkastusosasto	700,000: —	371,486: —	— 328,514: —
Tukkumyyntihalli	1,250,000: —	315,031: 15	— 934,968: 85
Kuljetusratojen y.m. käyttö	275,000: —	59,628: 55	— 215,371: 45
Jäähdyttämöt	1,005,000: —	926,944: 40	— 78,055: 60
Suolipesimö	393,000: —	45,206: —	— 347,794: —
Navetta	40,000: —	19,375: 50	— 20,624: 50
Lihojen, vuotien y.m. punnitus	35,000: —	11,216: 50	— 23,783: 50
Konttorien, ravintolan y.m. vuokrat	114,000: —	142,110: 60	+ 28,110: 60
Rehut	30,000: —	3,073: 80	— 26,926: 20
Vaunujen puhdistus, hylkyliha, lanta y.m.	265,000: —	53,029: 95	— 211,970: 05

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajaus (—), mk
Vuotavaraston vuokrat ja ostoluvat	149,000: —	146,645: 85	— 2,354: 15
Elävän karjan myyntimaksut	20,000: —	96: —	— 19,904: —
Kanateurastamo	15,000: —	1,267: 70	— 13,732: 30
Erikseen mainitsemattomat tulot	11,272: —	26,086: 45	+ 14,814: 45
Luontoisedut	49,728: —	57,285: —	+ 7,557: —
Yhteensä	5,952,000: —	[1]2,406,027: 45	—3,545,972: 55

Alla olevat luvut osoittavat miten kokonaistulot jakautuivat eri kuukausiin:

	Mk		Mk
Tammikuu	353,681: 20	Heinäkuu	193,239: 65
Helmikuu	194,046: 75	Elokuu	75,932: 80
Maaliskuu	100,393: 35	Syyskuu	173,107: 85
Huhtikuu	175,567: 05	Lokakuu	386,609: 95
Toukokuu	63,284: —	Marraskuu	368,483: 30
Kesäkuu	107,190: 35	Joulukuu	203,222: 20
		Yhteensä	2,394,758: 45
		Hylkylihan korvausmaksut	11,269: —
		Kaikkiaan	2,406,027: 45

Kaupungin v:n 1941 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 6,829,255 mk, johon kertomusvuoden kuluessa myönnettiin lisämäärärahoja yhteensä 246,158: 10 mk sekä ylitysoikeutta 563,967 mk. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 7,639,380: 10 mk, mistä käytettiin 6,305,848: 65 mk. Käytettyyn määrään sisältyy myös teurastamon tilitysvuokra 1,176,860 mk. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset takautuivat seuraavasti:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	29,000: —	27,100: —	+ 1,900: —
Sääntöpalkkaiset virat	[2]1,850,196: 75	1,850,196: 75	—
Tilapäistä työvoimaa	172,880: —	115,354: 35	+ 57,525: 65
Kesälomasijaiset	97,720: —	32,909: 20	+ 64,810: 80
Vuokra	[3]1,176,860: —	1,176,860: —	—
Lämpö	911,025: —	1,168,595: 45	—[5]) 257,570: 45
Valaistus	91,000: —	49,724: 20	+ 41,275: 80
Siivoaminen	9,000: —	7,569: 75	+ 1,430: 25
Vedenkulutus	283,020: —	117,544: 60	+ 165,475: 40
Puhtaanapito [4])	108,729: 35	375,023: 60	— 266,294: 25
Painatus ja sidonta	75,000: —	63,648: 65	+ 11,351: 35
Tarverahat	160,000: —	38,807: 90	+ 121,192: 10
Vaatteiden pesu	15,000: —	4,021: 50	+ 10,978: 50
Koneiden ja työkalujen hankinta	221,550: —	45,276: 50	+ 176,273: 50
Yleisten laitteiden kunnossapito	222,300: —	217,750: 85	+ 4,549: 15
Tapaturmavakuutusmaksut	10,000: —	3,076: —	+ 6,924: —
Käyttövoima	962,500: —	364,923: 05	+ 597,576: 95
Rehut ja kuivikkeet	54,500: —	3,047: 80	+ 51,452: 20
Tarveaineet	164,502: —	133,456: 85	+ 31,045: 15
Korjaus- ja muutostyöt	460,630: —	510,961: 65	— 50,331: 65
Yhteensä	7,075,413: 10	6,305,848: 65	+ 769,564: 45

[1]) Tähän sisältyy 11,269 mk kaupungille kuulumattomia hylkylihakorvausmaksuja. — [2]) Tähän sisältyy vuoden kuluessa myönnettyjä lisämäärärahoja 232,728: 75 mk. — [3]) S:n 3,200 mk. — [4]) S:n 10,229: 35 mk. — [5]) Vuoden vaihteessa oli teurastamossa varastoituna 487,491 mk:n arvoinen halkovarasto, joka siis on maksettu tämän momentin varoilla.

I. Septikemian varalta laboratoriossa tutkitut ruhot v. 1941

Tutkimuksen syy		Raavaita		Isoja vasik.		Pikkuvasik.		Lampaita		Sikoja		Porsaita		Hevosia		Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
		Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	
Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Arthritis	Niveltulehdus	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Gastritis traumatica	Traumaattinen mahatulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hepatitis	Maksatulehdus	—	16	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	22
Hydraemia	Vesitauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Icterus	Keltatauti	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Lienitis	Pernatulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Lumbago	Lonkkatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Mastitis	Utaretulehdus	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Metritis	Kohtutulehdus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Nephritis	Munuaistulehdus	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	6
Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Pericarditis traumatica	Traumaattinen sydänpussintulehdus	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Pneumonia	Keuhkokuume	—	1	—	—	2	1	—	—	—	1	—	1	—	—	6
Vaccin variol	Istutusrokko	—	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56
—	Elimien puuttuminen	—	11	—	1	2	5	—	—	—	7	—	—	—	—	26
—	Hätäteurastus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	Laihuus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	Leimojen puuttuminen	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	Punaiset rauhaset	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	Verenmyrkytykseen viittaavia muutoksia	—	—	—	1	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	Vieras haju	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
—	Vieras väri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	Yhteensä	—	62	1	59	12	13	—	—	—	10	—	1	—	10	168

II. Hylkäämiset, ryhmitettyinä nii-

	Hylkäämisen syy		Teurastus-											
			Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita		
			Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	1	2	—	3	36	—	1	—	—	—	—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—
4	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	1
5	Bronchopneumonia catarrhalis chron. suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—	—	—
8	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—
9	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	1	—	—	2	—	—	6	—	—	—
10	Dermatitis	Ihotulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Distomatosis	Maksamadot	—	—	2	—	—	463	—	—	5	—	—	—
12	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
16	Hepatitis	Maksatulehdus	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
17	—	Elimien puuttuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	—	Hätäteurastus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Icterus	Keltatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Lienitis	Pernatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	—	Likaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
24	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
25	Necrosis	Kuolio	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
26	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	1
27	Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
30	—	Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
31	Pleuritis	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
33	Rachitis	Riisitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	7	—	—	35	—	—	7	—	—	—
35	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
36	—	Verenmyrkytykseen viittaavia muutoksia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
39	—	Vieras haju, väri, maku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Alii morbi	Muut taudit	—	—	—	1	1	6	1	—	—	5	—	—
42		Yhteensä	—	1	12	5	15	611	1	4	18	7	—	2

Huom.: Taulukkosarekkeeseen Elimiä y.m. merkityt luvut eivät osoita elinten lukua, vaan

Jatkoa

	Hylkäämisen syy		Lihantarkastamo												
			Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia			Paloiteltua lihaa, kg
			Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Bronchopneumonia catarrhalis chron. suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	2	—	—
8	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Dermatitis	Ihotulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Distomatosis	Maksamadot	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
15	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
16	Hepatitis	Maksatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
17	—	Elimien puuttuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	—	Hätäteurastus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Icterus	Keltatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Lienitis	Pernatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	—	Likaantuminen	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—
23	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Necrosis	Kuolio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
27	Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	—	Pilaantuminen	—	4	—	8	3	7	—	—	—	—	—	—	122.5
31	Pleuritis	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
33	Rachitis	Riisitauti	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
35	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
36	—	Verenmyrkytykseen viittaavia muutoksia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	—	Vieras haju, väri, maku	—	—	1	1	—	—	2	—	—	5	—	1	—
40	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
41	Alii morbi	Muut taudit	1	—	2	5	1	—	—	—	—	2	—	—	—
42		Yhteensä	1	4	11	17	8	14	2	—	—	11	2	6	122.5

Huom.: Ks. edell. siv. huomautusta.

III. Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raiteeseen ja autoilla sekä meritse ulkomailta tuotua lihaa vuosina 1935—41

Vuosi ja kuukausi	Helsingin pikatavara-asema	Töölön tavara-asema	Vallilan asema	Muut purkauspaikat	Rautateitse yhteensä	Autoilla	Meritse ulkomailta	Kaiken kaikkiaan
	Kg							
1941								
Tammikuu	8,680	427	13,483	20,543	43,133	462	74,346	117,941
Helmikuu	12,635	—	13,853	7,992	34,480	4,037	176,417	214,934
Maaliskuu	9,148	250	10,863	—	20,261	—	3,432	23,693
Huhtikuu	5,414	478	5,214	—	11,106	—	184,374	195,480
Toukokuu	3,262	—	2,378	—	5,640	—	292,348	297,988
Kesäkuu	4,841	—	10,342	—	15,183	—	82,800	97,983
Heinäkuu	8,084	—	14,630	—	22,714	—	—	22,714
Elokuu	5,259	—	1,056	—	6,315	—	365,902	372,217
Syyskuu	2,497	—	3,380	—	5,877	—	4,320	10,197
Lokakuu	2,170	—	23,412	—	25,582	—	—	25,582
Marraskuu	4,797	2,507	27,994	—	35,298	—	12,839	48,137
Joulukuu	—	1,209	17,480	—	18,689	—	—	18,689
Koko vuosi	*66,787*	*4,871*	*144,085*	*28,535*	*244,278*	*4,499*	*1,196,778*	*1,445,555*
1940	139,826	7,600	540,874	310,408	998,708	111,148	131,971	1,241,827
1939	75,786	8,034	198,538	—	282,358	•	322,093	604,451
1938	76,973	7,316	181,768	—	266,057	•	323,609	589,666
1937	66,760	8,640	203,463	—	278,863	•	479,176	758,039
1936	78,329	27,692	67,429	—	173,450	•	420,376	593,826
1935	100,905	25,864	45,941	—	[1]) 179,131	•	474,201	653,332

[1]) Tähän sisältyy Sörnäisten aseman tuonti, 6,421 kg.

XXVIII. Elintarvikekeskus

Elintarvikekeskuksen toiminnasta v. 1940 ja 1941 on sen toimitusjohtaja antanut seuraavan kertomuksen:

Johtokunta. Elintarvikekeskuksen johtokuntaan kuuluivat v. 1940—41 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana talousneuvos H. Gebhard ja varapuheenjohtajana lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman sekä jäseninä taloudenhoitaja H. Apila, rouva M. Kulonen ja arkkitehti S. Lagerborg-Stenius. Johtokunta kokoontui v. 1940 9 kertaa ja v. 1941 8 kertaa. Pöytäkirjaan merkittiin v. 1940 83 pykälää ja v. 1941 106 pykälää.

Johtokunnan kokouksissa toimitusjohtaja esitteli asiat pitäen myös pöytäkirjaa. Paitsi varsinaisia käsiteltävinä olleita asioita esitettiin aika ajoin selostuksia laitoksen toiminnasta, myynnin kehityksestä ja tavaratilanteesta. Ennen kokousten alkua ja niiden jälkeen puheenjohtaja neuvotteli toimitusjohtajan kanssa käyden myös kokousten väliajoilla toimistossa neuvottelemassa tärkeimmistä asioista.

Henkilökunta. Toimitusjohtajana toimi herra E. Sarkia. V. 1940 työskenteli elintarvikekeskuksen palveluksessa yhteensä 132 henkilöä, joista osa ei kuitenkaan ollut koko vuotta työssä. Palkkamenot nousivat mainittuna vuonna 1,166,050: 80 mk:aan. V. 1941 henkilökunnan lukumäärä oli 135 ja palkkamenot yhteensä 1,665,334: 85 mk. Laitoksen viroista 42 vakinaistettiin v:n 1941 alusta lukien.

Toimipaikat. V. 1940 oli elintarvikekeskuksella seuraavat toimipaikat: Katariinankadun 2:ssa oleva keskusvarasto ja keskuskeittola, jonka lihavarasto oli kaupungin teurastamossa, jäävarasto Hermannissa ja pieni sivuvarasto Lastenkodinkadun 3:ssa, sekä kaupungintalon ruokalat Katariinansali, Sofiankadun ruokala ja virkamiesruokala, Toukolan konepajan ruokala, kaasutehtaan ruokala ja Vallilan raitiovaunuhallin ruokala, joiden lisäksi kesällä olivat avoinna Hietarannan ja Uunisaaren kahvilat. Huoltolautakunnan avunsaajia varten oli n.s. kuivan muonan jakelupaikkoja Sofiankadun 1:ssä ja Mäkelänkadun 39:ssä. Toimipaikoista oli Katariinansali suljettuna koko talvisodan ajan.

V. 1941 olivat toiminnassa kaikki edellä mainitut toimipaikat, minkä lisäksi helmikuun 17 p:nä avattiin Töölön raitiovaunuhallin ruokala ja kesäkahviloihin liitettiin toukokuun 30 p:nä avattu Pallokentän kahvila. Sofiankadun ruokala suljettiin kesäkuun 15 p:nä.

Kertomusvuosien aikana rakennettiin elintarvikekeskukselle uutta toimitaloa, johon oli päätetty sijoittaa myös huoltolautakunnan alaiset työtuvat. Talvisodan ja sittemmin myös kesäkuussa 1941 alkaneen sodan takia viivästyivät rakennustyöt, joiden oli määrä päättyä syksyllä 1940 niin, että elintarvikekeskuksen toimisto voitiin muuttaa keskeneräiseen Helsingin-

kadun 24:ssä sijaitsevaan uudisrakennukseen vasta kesäkuun 15 p:nä 1941 ja keskusvarasto ja ruokatehdas vasta lokakuun 5 p:nä 1941, jatkuen rakennustyöt kuitenkin koko v:n 1941 ajan. V:n 1941 syksyllä saatiin elintarvikekeskuksen käyttöön lähinnä perunan varastointia varten teurastamon väestönsuoja, eräs teurastamon navettarakennuksista, kaupungintalon kellarit ja muudan Oulunkylässä sijaitseva perunakellari.

Ruoan valmistus ja jakelu. Elintarvikekeskuksen keskeisimpiä tehtäviä on ruoan valmistus ja jakelu koululaisille sekä eräille laitoksille.

Koululaisten ruoan jakelu on vuodesta vuoteen laajentunut osoittaen laskua vain poikkeusvuonna 1940, jolloin ruokaa jaettiin ainoastaan huhtikuun 1 p:stä kesäkuun 3 p:ään ja elokuun 26 p:stä joulukuun 18 p:ään. Kaikkiaan jaettiin v. 1940 344,602 puolen litran suuruista koulukeittoannosta yhteensä 24 eri kouluun. V. 1941 jaettiin kouluissa ruokaa tammikuun 13 p:stä toukokuun 17 p:ään ja lokakuun 13 p:stä joulukuun 19 p:ään, ollen kuitenkin syyslukukaudella ruoan jakelu useina päivinä pysähdyksissä koulujen suljettuina ollessa. V. 1941 jaettiin 606,381 puolen litran suuruista koulukeittoannosta 30 eri koululle.

Kun useimmat elintarvikkeet kertomusvuosien aikana joutuivat säännöstelyn alaisiksi, olisi koulukeittotoiminta jäänyt merkityksettömäksi ellei kansanhuoltoministeriö elintarvikekeskuksen aloitteesta olisi luovuttanut määrättyjä elintarvikkeita, nim. viljatuotteita, maitoa ja lihaa korttivapaasti käytettäväksi.

Koulukeittojen jakelun ohessa on syytä mainita, että elintarvikekeskuksen toimesta molempien kertomusvuosien kesinä toimitettiin ruokaa myös lasten leikkikentille.

Valmista ruokaa lähetettiin kertomusvuosien aikana myös seuraaville laitoksille: Filadelfia seurakunnalle, Helvar oy:lle, Ratas nimiselle insinööritoimistolle, Invaliidien ystävät nimiselle yhdistykselle, Vakuutusyhtiö Fennialle, Yhtyneet villatehtaat oy:lle, Suomen punaisen ristin sairaalalle, Hellberg oy:lle, Suomen punaisen ristin invaliidikodille ja työnvälitystoimistolle.

4 kaupungin sairaalalle, 6 lastenkodille, kansakoulujen opetuskeittiöille, valmistavalle tyttöjen ammattikoululle ja 35 lastentarhalle toimitettiin kertomusvuosien aikana ruoanvalmistuksessa tarvittavia raaka-aineita.

Ruoan valmistus puolustuslaitokselle. Jo syksyllä 1939, kun miehiä kutsuttiin sotaväen ylimääräisiin kertausharjoituksiin, joutui elintarvikekeskus sotilasmuonituksen piiriin.

Kun sitten v:n 1941 kesäkuussa julistettiin yleinen liikekannallepano, ryhtyi elintarvikekeskus vaikeasta elintarviketilanteesta huolimatta kaupunginhallituksen suostumuksella jälleen hoitamaan määrättyjä sotilasmuonituksia.

Tärkeimpien tarvikkeiden hankintamäärät olivat seuraavat:

Tarvike	1940 Kg	1941 Kg	Tarvike	1940 Kg	1941 Kg
Lihaa	297,485	127,453	Jauhoja	74,740	89,766
Perunaa	542,714	646,641	Suurimoita	57,685	56,599
Suolakalaa	11,943	6,910	Sokeria	35,488	41,983
Voita y.m. ravintorasvoja	19,065	11,805	Kahvinkorviketta	2,820	4,870

Maitoa hankittiin v. 1940 304,248 ltr ja v. 1941 258,289 ltr.

Tulot ja menot. Tuloja kertyi v. 1940 yhteensä 11,119,785: 40 mk ja v. 1941 15,998,284: 40 mk jakaantuen ne seuraaviin eriin:

	1940 Mk	1941 Mk
Kaupungin laitokset:		
Sairaalat	1,823,294: 25	1,045,522: 70
Huoltotoimi	1,484,269: 95	1,606,756: —
Lastensuojelu	276,220: 80	322,747: 35
Kansakoulut	1,309,771: 10	2,362,617: 30
Valmistavat ammattikoulut	55,797: —	121,324: 35
Opetuskeittiöt	51,558: 15	32,848: 60
Lastentarhat	301,785: 80	448,982: 25
Muut laitokset	340,140: 35	261,937: 05
Ruokalat	2,227,421: 55	3,216,328: 85
Kahvilat	377,408: 15	154,250: 50
Muu ruoanjakelu y.m.	2,287,874: 95	6,003,136: 85
Muu liikevaihto	365,983: 35	143,316: 25
Luontoisetujen korvaukset	218,260: —	278,516: 35
Talousarvion ulkopuolella	9,075: —	11,000: —
Yhteensä	11,128,860: 40	16,009,284: 40

Menoja oli v. 1940 9,548,854: 75 mk ja v. 1941 11,798,291: 65 mk. Voittoa oli siis vastaavasti 1,570,930: 65 mk ja 4,199,992: 75 mk.

Elintarviketilanne. Syksyllä 1939 alkanut suurvaltain sota samoin kuin Neuvostoliiton hyökkäys Suomeen saman vuoden marraskuun 30 p:nä vaikeuttivat luonnollisesti monin tavoin elintarvikekeskuksenkin toimintaa. Välttämättömien tarvikkeiden saanti vaikeutui sodan aikana ja sodan sitten keväällä 1940 päätyttyä oli valtiovallan pakko ryhtyä säännöstelemään vähitellen yhä useampia elintarvikkeita. Jo syksyllä 1939 kahvi ja sokeri pantiin kortille, ja kesän lähestyessä v. 1940 pantiin toukokuun 27 p:nä vilja ja viljatuotteet takavarikkoon ja näitä ryhdyttiin jakamaan korteilla. Voin säännöstelyyn ryhdyttiin elokuun 5 p:nä, saippua ja muut pesuaineet joutuivat säännöstelyyn lokakuun 16 p:nä ja maito julistettiin säännöstelyn alaiseksi joulukuun alusta. Liha pantiin kortille marraskuun 22 p:nä ja perunajauhot marraskuun 28 p:nä, joten v:n 1940 lopulla oli säännöstelystä vapaina elintarvikkeina vain peruna ja ruokajuurikkaat, joiden saantia kuitenkin haittasi myöhemmin ankara pakkanen. Lihan niukkuuden takia muodostui kalasta vähitellen tärkeä ravintoaine.

V. 1941 jatkui edellä mainittujen tarvikkeiden säännöstelynalainen jakelu, minkä lisäksi mainittuna vuonna uusina elintarvikkeina pantiin kortille kananmunat, marjamehut, hillot ja marmelaadit.

Talvisodasta oli kulunut vasta vähän toista vuotta, mutta maan jälleenrakennustyö oli jo ehtinyt päästä hyvään alkuun, kun maamme jälleen joutui sotaan Neuvostoliiton kesäkuussa 1941 hyökätessä maahamme. Vuoden sato jäi kuivuuden takia melkoisen heikoksi ja syyskylmät vaikeuttivat sadon korjuuta ja lisäksi vielä kuljetusneuvojen vähyys vaikeutti elintarvikekuljetuksia, minkä takia heti syksyllä 1941 esiintyi elintarvikepulaa pääkaupungissa.

Edellä mainituista vaikeuksista huolimatta elintarvikekeskus molempina kertomusvuosina selviytyi tyydyttävästi ja oli sillä aina jakaa elintarvikkeita ja valmista ruokaa toisille kaupungin laitoksille samoin kuin omissa ruokaloissakin. Elintarvikekeskuksen asemaa tässä suhteessa helpottivat ne monet tavarain varastoinnit, joita suoritettiin jo syksyllä 1939 ja kertomusvuosina aina silloin kun tarvikkeita oli runsaammin saatavissa. Erityisesti on syytä mainita, että elintarvikekeskus syksyllä 1941 jo hyvissä ajoin ryhtyi tulevaa kulutuskautta varten varaamaan lähinnä perunaa kaupunginhallituksen suostumuksella nopeasti rakennettuihin tilapäisiin varastosuojiin.

Syksyllä 1939 alkaneen suursodan ja omankin sotamme vaikutuksesta rupesi hintataso vähitellen kohoamaan niin, että virallinen elinkustannusindeksi, joka elokuussa 1939 oli 100, jo v:n 1940 joulukuuhun mennessä oli noussut 131:een eli siis 22 . 4 %. Hintatason nousu jatkui edelleen v. 1941 kohoten vuoden lopussa 150 pisteeseen eli edellisestä vuodesta 14. 5 %.

HAKEMISTO

Sivu

Abrahaminkadun tonttia n:o 7 koskeva asemakaavanmuutos 76
Ahlströmin, R., rahastojen hoitoa koskevien määräysten muuttaminen 50
» » » korkovarojen käyttö 246
Airam oy:n tonttikauppojen raukeaminen 63, 254
Aistivialliset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut 110*
Aitaaminen, korttelin n:o 692 294
Akordisopimukset 163
Alaikäiset lainrikkojat 111*
Alberga, ks. Leppävaara.
Aleksanterinkadun talo n:o 21, sen erään huoneiston vuokra 271
» » » 21, » vesijohdon jäätymisestä aiheutuneet korjauskustannukset 367
Aleksis Kiven kansakoulussa sattunut varkaus 235
Alkoholiliike oy:n voittovarat 164
Alkoholistihuolto ..... 38, 202, 76*, 93*—95*
Alkon kansanravintola oy., tontin myynti sille 56
Alli Tryggs minne loosin avustaminen 216
Alppilan puhdistuslaitos 241*, 242*
» ravintolan vuokralleanto 364
Alueliitoskysymys 152, 154, 249, 267
Aluelääkärit 33, 181
Aluevaihto, Kaivopuiston rantatietä koskeva 55, 77
» kaupungin ja Oy. Strömberg ab:n välinen 55
Amanuenssinpaikkojen perustaminen kaupungin sairaaloihin 187
Ammatinvalinnan neuvontakirjasen julkaiseminen 237
» ohjaus, komitean asettaminen sitä varten 153, 140*
» » sitä varten myönnetyt määrärahat 18
» » työnvälitystoimiston 169*
Ammattientarkastus 34, 184
Ammattikoulut, vieraspaikkakuntalaisten pääsy niihin 237
» ks. myös koulujen nimiä.
Ammattikoulutyön keskeytyksen ajalta maksettavat palkat y.m. 238
Ammattioppilaskoti, ks. Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti.
Ammattioppilaslautakunnan vuosikertomus 210*
Ampumarata-alueen vuokraoikeuden pidentäminen 344
Ampumatarvikkeiden kuljetus 303
Annalan kartanon korjaustyöt 269
» » viljelysmaiden vuokralleanto 364
» » vuokramaksu 271
» kujan nimen vahvistaminen 82
Annankadun kansakoulutalon kunnostaminen sotasairaalaksi 197
» varrelle rakennettava muuntoasema 317
Anniskeluoikeuksia, väkijuomain, koskevat lausunnot 100
Ansiomerkin antaminen 229*
Apulaiskaupunginjohtajain tehtävien hoitaminen 3
Apulaissyyttäjän tehtävien hoitamisesta suoritettava palkkio 29
Apurahat, ks. Avustukset, Eläkkeet ja Matka-apurahat.
Arabia oy., katumaan myynti sille 66
Arabian tehtaan kohdalla olevien sähkökaapelien siirtäminen 317
Arkadiankadun katukahvila 344
Arkisto, merimieshuoneen, sen hoito 303
» tilastotoimiston, sen järjestäminen 7*

den syyn ja kohteiden mukaan v. 1941

osastot												Lihantarkastamo												
Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia			Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita			
Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	
—	—	—	1	13	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	—	—	1	—	—	—	1
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4
—	—	—	—	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	1	—	1	—	—	1	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	9
—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	127	—	—	7	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	16	1	—	1	2	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	1	—	—	1	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	22
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	4	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	2	9	2	1	17	38	39	31	30
—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	17	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	—	129	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	18	—	—	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	36
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	8	1	3	1	1	—	13	—	—	39
—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
—	—	—	6	6	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	5	2	10	—	—	1	45	—	3	41
—	—	1	12	41	252	—	—	1	5	1	9	1	—	—	41	14	187	6	3	33	145	40	36	42

läinten lukua, joista ne on hylätty.

Arsenal, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 206*
Asemakaavakysymykset ..... 54, 74, 262—265, 359—361
Asevelipiirin, Helsingin, avustaminen 42
Asevelvollisuus, viranhaltijain vapauttaminen sen suorittamisesta..... 127
» ks. myös Sotapalvelukseen kutsutut.
Asuinkiinteistöjen menoja koskeva tiedustelu 4*
Asuntojentarkastus 34, 184
Asuntonäyttely 317
Asunto-osakeyhtiöt, niiden johtokuntain ja hallitusten jäsenten vaali ..... 320—322
» niille tontinostoissa myönnetyt edut 54
Asunto-osuuskuntain johtokuntain ja hallitusten jäsenten vaali ..... 320—322
Asuntotalojen aikaansaaminen suurperheisille 11, 70
Asuntotontit ja -palstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ..... 331—337
» » » niitä koskevien vuokrasopimusten pidentäminen 342—343
» » » » » » siirto 344
Autoasemapuhelimien järjestäminen 176
Autohiilien hinnat 173
Autojen huoltoasemat, alueiden vuokraaminen niitä varten 342
Autokilpailujen järjestäminen 261
Autopalatsi oy:n vuokraoikeuden siirto 348
Autorenkaiden hoito 221
Autot, kaupungin, kaasuttimien hankkiminen niihin 150, 290, 294, 306, 315
» » niiden luovuttaminen puolustuslaitokselle 295
» » » yhteenajovaurioiden korvaaminen 173, 290
» kuorma-autojen lukumäärän rajoittaminen 175
» » pysäköimispaikat 175
» niiden liikenneluvat ..... 174—175
» » osto 275
» Suomen punaisen ristin, niiden käyttö halkoajoissa 275
» » » » » luovuttaminen kaupungille 189
» vuokra-autojen lukumäärän selvillesaanti 175
Autotaksa, vuokra-autojen, sen väliaikainen korottaminen 31
Aviottomain lasten valvonta 117*
Avunsaajat, köyhäinhoidolliset 51*, 90*
Avustukset, kaupungin varoista myönnetyt, niiden suorittaminen 240, 246
» yleishyödyllisille yrityksille ja laitoksille myönnetyt 153, 213

Balder loosin avustaminen 216
Barnavårdsföreningen i Finland yhdistys, elintarvikkeiden tilaaminen sen lastenkoteihin 307
» » » » sen tontin asemakaavanmuutos 79
Beckerin, F. J. von , rahaston korkovarojen käyttö 241
Bengtsårin koulukoti, sen entisen johtajan palkkaedut 39
» » » kaluston luovuttaminen 101*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 207, 209
Bensiininjakeluasemat ..... 73, 257, 349—350, 274*
Bergman, E. K., ja M., johtajat, tontin myynti heille 60
Bethel lastenkodin avustaminen 214, 215, 132*
Betoniraudan ostaminen 221
Boijen sairaalan avustaminen 16
» » ja kaupungin välinen sairaspaikkasopimus 36, 197
Borgströmin, L., rahaston korkovarojen jako 202
Botby, ks. Puodinkylä.
Brage yhdistyksen avustaminen 214, 215

Caritas kesäsiirtolan avustaminen 210, 214, 215, 132*
Cygnaeuksen kansakoulun oppilaskirjaston kirjalaskujen suorittaminen 235

Degerön mittaustyöt 268
» rakennussuunnitelman laatiminen 282
» vesialueiden jako 268
Desinfioimislaitos, sen määrärahain ylittäminen 34
» uuden lämmityskattilan hankkiminen sinne 186

Diaariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelo 112
Diakonissalaitos, sen vedenkulutusmaksujen alentaminen 96
» siellä olevan sairaala-aseman hoito 197
Duodecim, suomalainen lääkäriseura, sen tontin asemakaavanmuutos 79
Durchmanin, Osk., rahaston korkovarojen jako 202

Eduskuntatalon edustan asemakaavaa koskeva kysymys 83
» ympäristön asemakaavoitusta valmistelevan valiokunnan asettaminen 107
Edustajain valitseminen eri tilaisuuksiin 10
» » eräisiin toimituksiin 268
Edustusta varten myönnetyt määrärahat 158
Ehrenströmin muotokuvamedaljonkin valmistaminen 318
Eiran kisaveikot yhdistyksen avustaminen 206*
Ekholmin, C. F., stipendirahaston korkovarojen käyttö 49, 241
Eklund, A. E., apulaismetsänvartija, hänen kesälomansa 248
Ekmanin, I., rahaston hallintoneuvoston kokoonpano 107
Ekonoomiyhdistyksen työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus 41, 141*
Elanto, osuusliike, alueen vuokraaminen sille Talista 357
» » halkojen lainaaminen sille 276
Elimäenkatu 23, kiinteimistö oy., tontin myynti sille 61
Elinkeino-oikeuksien saantia koskevat anomukset 100, 322
Elinkoron vähentäminen työntekijän palkasta 145
Elintarpeiden takavarikoimisasema, vajan luovuttaminen sen käyttöön 183
Elintarvikekeskus, kaasuttimen hankkiminen sen autoon 306
» puhelinkeskuksen vuokraaminen sen taloon 151
» sen johtokunnan kokoonpano 105, 306*
» » määrärahat 14, 22, 95
» » perunoiden ja juurikasvien varastointi 270
» » toimintakertomus 306*
» » toimitalon luovuttaminen kiinteistölautakunnan hallintaan 248
» » uudisrakennus 306
» » viranhaltijat 95, 247, 306*
» työtupain tarpeettoman keittiö- y.m. kaluston siirtäminen sille 204
Elintarviketilannetta koskeva selostus 308*
Elintarvikkeiden hintasuhteita koskevat tiedot 120
» säilyttäminen teurastamossa 304
» välittäminen eri laitoksille 307
Elite, ravintola, alueen vuokraaminen sitä varten 341
Eläinlääkintäosaston eläinlääkärinvirkain hoitaminen 183
Eläintarha, Korkeasaaren ..... 369, 382—384
» ruokailuparakin sijoittaminen sinne 261
» sen erään alueen järjestely 265
» Sibeliuksen tammen istuttaminen sinne 74, 289
Eläintarhan urheilukenttä 278, 369, 381
Eläintarhanlahden pohjoisrannan täytealueen järjestely 360
» rautatien ja Ensi linjan välisen alueen järjestely 360
Eläkeanomusten epääminen 9
» » sitä koskevat valitukset 9, 145
Eläkkeet, kaupunginhallituksen myöntämät 142
» kaupunginvaltuuston myöntämät 8
Emali oy., tontin myynti sille 59
Englannista tilattu ruoppauskone 290
Englantilaisten palomiesten muonituskustannukset 178
Ensi linjan, rautatien ja Eläintarhanlahden välisen alueen järjestely 360
Enso-Gutzeit oy., tontin myynti sille 62
Enäjärven kylätien mittaus- ja paalutustoimitus 268
Erottajan kaunistaminen 154, 264
Erottamisoikeudet, maa-alueiden, niiden osto 53
Esitykset, kiinteistölautakunnan tekemät 328, 353, 359, 361, 362, 367, 371
Eskelinin, S., säätiön johtokunnan kokoonpano 107

Etel. Esplanaadikadun tontin n:o 1 ja Etelärannan tontin n:o 1 yhdistäminen 76
» Makasiinikadun kalapiha ... 365
Etelärantatien katumaan pakkolunastaminen ... 251
Eteläsataman laivaveistämöalueen järjestelytyöt ... 234*
Etelä-Suomen voima oy:n johtokunnan vaali ... 319
Etuannit, rakennustoimiston ... 284
» sairaalain ... 189
» terveydenhoitolautakunnan alaisten viranhaltijain ... 186
» urheilukenttien lipunmyyjien ... 249
Euranlinnan asunto oy:n kiinteistökauppa ... 253
Evakuoidut, ks. Siirtoväki.
Evakuointi, kaupungin ... 222
» kunnalliskodin ... 200, 44*
» lasten ja vanhusten ... 42
Evakuointisuunnitelma, sairaalain ... 186

Fazer oy:n polkupyörätelineiden sijoittamista koskeva anomus ... 259
Filmauksen suorittamiseen myönnetty lupa ... 351
Finlands svenska sång- och musikförbund nimisen liiton avustaminen ... 50, 214, 215
Fiskars oy., halkojen lainaaminen sille ... 277
Fiskodlingens vänner yhdistyksen avustaminen ... 317
Ford oy:n ja kaupungin välinen vuokrasopimus ... 256
Forsténin, N. ja R., rahaston korkovarojen jako ... 202
Fylgia, raittiusliitto, sen avustaminen ... 216, 217

Gymnastikföreningen i Helsingfors nimisen yhdistyksen avustaminen ... 205*

H 2, moottorihinaaja, puuhiilikaasuttimen asentaminen siihen ... 298
Haagan erästä viemäriojaa koskeva kysymys ... 288
» erään tontin vuokramaksun järjestely ... 257
» suon kuivattaminen ... 288
HAKA, asunto-osuuskunta, sen tonttien järjestely ... 81, 82
» » tonttien myynti sen toimesta perustettaville yhtiöille ... 58
Hakan asunto oy. Joukolantie 3, sen lainan takaaminen ... 12
» » » Untamontie 10, sen lainaehdot ja lainan myöntäminen sille ... 11
Halko ja puu oy:n vapauttaminen vuokramaksun suorittamisesta ... 256
Halkojen hankinta ja jakelu ... 221, 248, 274
» myynti palopäällystökoululle ... 180
» sähkölaitoksen, luovuttaminen ... 316
Halkotyöt, naistyövoiman sijoittaminen niihin ... 204
Hanasaarta koskevan vuokrasopimuksen pidentäminen ... 343
Harakan alueen rakennussuunnitelma ... 85, 280
Haudoille, kaatuneiden, laskettavat seppeleet ... 159
Hautapaikan luovuttaminen Munkkiniemestä sankarivainajia varten ... 74
Hautaus, ilmapommituksissa surmansa saaneiden ... 149
Hautausavut, kaupunginhallituksen myöntämät ... 146
» puhtaanapitolautakunnan myöntämät ... 259*, 266*
» työntekijäin, niitä koskevien määräysten muuttaminen ... 5
Hautausmaa, Malmin, sen laajentaminen ... 253
» yksityisen kreikkalais-katolisen seurakunnan, sen alueen asemakaavan vahvistaminen ... 74
Hedelmänmyyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 366
Heikinkadun tonttia n:o 3 a koskeva asemakaavanmuutos ... 76
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistyksen avustaminen ... 213, 214
Heimbergerin, R., palkintorahaston korkovarojen käyttö ... 241
Heinola—Koskensaari oy:n telakka-alueen osto ... 23, 53
Helsingfors dövstumsförening yhdistyksen avustaminen ... 213, 214
» gymnastikklubb yhdistyksen avustaminen ... 205*
» nykterhetsvänner yhdistyksen avustaminen ... 216
» simsällskap yhdistyksen avustaminen ... 204*

Helsingfors skolidrottsdistrikt yhdistyksen avustaminen 206*
» skridskoklubb urheiluseuran avustaminen 204*
» svenska Marthaförening yhdistyksen avustaminen 214, 215, 217
» » scoutdistrikt partiojärjestön avustaminen 205*
Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön avustaminen 206
» asevelipiirin avustaminen 23, 42
» atleettiklubin avustaminen 206*
» autoaseveljet, yhdistys, lapioiden luovuttaminen sille 292
» hiihtäjät yhdistyksen avustaminen 206*
» invaliidien yhdistyksen avustaminen 213, 214
» jalkapalloklubin avustaminen 205*
» Jousi yhdistyksen avustaminen 206*
» kahvipaahtimo oy., tontin myynti sille 59
» kansanteatteri oy:n johtokunnan vaali 322
» kansanteatterin avustaminen 20, 246
» kaupungin rakennus oy. n:o 4, halkojen myynti sille 276
» » sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistyksen avustaminen 198
» kaupunkilähetys, sen avustaminen 214, 215, 131*, 132*
» » tontin luovuttaminen sen käyttöön 73
» kisatoverit yhdistyksen avustaminen 205*
» kisaveikot yhdistyksen avustaminen 205*
» kristillisen työväenyhdistyksen avustaminen 213, 215
» kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan ja kaupungin välisen työehtosopimuksen laatiminen 6, 129
» » kesävirkistyskodin avustaminen 217
» kutomo ja kravatti oy., tontin myynti sille 62
» luistelijat yhdistyksen avustaminen 204*
» maalaiskunnan kansanhuoltolautakunta, halkojen lainaaminen sille 276
» makasiini oy., halkojen lainaaminen sille 276
» » » sen hallintoneuvoston kokoonpano 319
» » » » laiturihuolto 296, 275*
» » » » osakepääoman korottaminen 165
» » » » toiminta 285*
» » » » varastorakennuksen myynti 67
» Mariayhdistyksen avustaminen 213, 214
» Marttakoulun avustaminen 19, 217
» naiskampaamokoulun avustaminen 19
» naisurheilijat yhdistyksen avustaminen 206*
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen 205*
» nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 213, 215, 131*, 206*
» » » » » tontin rakennusajan pidentäminen 68
» » » » » työnvälityksen harjoittamista koskeva anomus 42, 140*
» » naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen 214, 215, 132*
» —Nurmijärven maantien oikaiseminen 286
» nyrkkeilyseuran avustaminen 205*
» oppikoulujen urheiluliiton avustaminen 206*
» painimiehet yhdistyksen avustaminen 205*
» pallonlyöjät yhdistyksen avustaminen 206*
» palloseuran avustaminen 206*
» pallotoverit yhdistyksen avustaminen 206*
» perheasunnot oy:n osakkeiden merkitseminen 11, 23, 70
» poikakotiyhdistyksen avustaminen 214, 215, 132*
» Ponnistus yhdistyksen avustaminen 205*
» raittiusseuran avustaminen 216
» raittiusyhdistysten keskustoimikunnan avustaminen 216
» ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitto Fylgian avustaminen 216
» satamamiehet yhdistyksen avustaminen 216
» silkkikutomo oy., sen tonttien yhdistäminen 81
» » » tontin myynti sille 59
» sokeaintalo-säätiön avustaminen 39

Helsingin sokeat yhdistyksen avustaminen ... 213, 214
» sosialidemokraattisen nuorisoyhdistyksen avustaminen ... 214, 215
» » raittiuspiirijärjestön avustaminen ... 216
» sotakoirasuojeluskunnan avustaminen ... 218
» sotilaspiirin kutsuntalautakunnan jäsenten vaali ... 322
» suojeluskuntapiiri, muonan toimittaminen sen alaisille joukoille . 307
» » soran luovuttaminen sille ... 262
» » yirkaloman myöntäminen sen taisteluharjoituksiin osallistumista varten ... 135
» suomalaisen Marttayhdistyksen avustaminen ... 214, 215
» säilyke oy., alueen myynti sille ... 64
» takomo oy., tontin myynti sille ... 61
» taloustyöntekijäin yhdistyksen avustaminen ... 213, 214
» Tarmo yhdistyksen avustaminen ... 205*
» teknillisen koulun tontin laajentaminen ... 78
» Toverit yhdistyksen avustaminen ... 205*
» —Turun maantien alitse johdettava vesijohto ... 310
» työväen hiihtäjät vhdistyksen avustaminen ... 205*
» » luistelijat yhdistyksen avustaminen ... 205*
» » mailapojat yhdistyksen avustaminen ... 206*
» » naisvoimistelijat yhdistvksen avustaminen ... 205*
» » nyrkkeilijät yhdistyksen avustaminen ... 205*
» » sivistystoimikunnan avustaminen ... 214, 215
» » teatterin avustaminen ... 50
» » uimarit yhdistyksen avustaminen ... 204*
» työväenyhdistyksen sekakuoron avustaminen ... 50
» uimarit yhdistyksen avustaminen ... 204*
» valkonauhayhdistyksen avustaminen ... 213, 214
» vapaaehtoisen palokunnan avustaminen ... 180
» » » toiminta ... 31*
» vapaan huollon keskuksen avustaminen ... 201, 46*
» vauhtiveikot yhdistyksen avustaminen ... 206*
» voimailijat yhdistyksen avustaminen ... 205*
» voimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 205*
» yleisen sairaalan laajentaminen ... 196
Helsinkiläisille rintamamiehille ja sotatoimissa oleville lähetettävät tervehdykset 100, 318
Helsinkiläisten työntekijäin käyttäminen talorakennustöissä ... 254
Henkikirjoittajan konttorin määrärahat ... 171
Henkisen työn työnvälitys ... 154*
Hercules, satamahinaaja ... 281*
Hermannin asemakaava ... 75, 262
» tontteja koskevien vuokrasopimusten irtisanominen ... 255, 343
» tonttien luovuttaminen ... 54
Hernesaaren alueen asemakaava ... 75
» » vuokraaminen ... 72
Herttoniemi, alueen vuokraaminen sen puhelinkeskusasemaa varten ... 341
» kaasujohtoverkoston ulottaminen sinne ... 98, 312
» kuormauslaiturin rakentaminen sinne ... 301
» maa-alueiden varaaminen sieltä juurikasvien aumaamiseen ... 267
» pistoraiteen rakentaminen sinne ... 301
» räjähdysainevarastopaikkojen järjestäminen siellä ... 361
» sen aseman luona olevan saunarakennuksen palovakuutus ... 273
» » huvilan n:o 9 b vuokraaminen ... 364
» » ja Kulosaaren välisessä salmessa olevan luodon vuokrasopimuksen pidentäminen ... 344
» » katu- ja viemärityöt ... 91, 302
» » koiratarha-alueen vuokralleanto ... 348
» » korttelin n:o 53 kauppahinnan alentaminen ... 253
» » » » 56 rakennussuunnitelman muutosehdotus ... 360
» » rakennustyöt ... 235*
» » tehdasalueiden myynti ... 62
» » tehdastonttien ostoa koskevien tonttikaupain raukeaminen 254

Herttoniemi, sen teollisuus- ja öljysatama-alueen rakennusjärjestys 84, 282
» » vedenhankinnan laajentaminen 97, 309
» siellä olevien kaupungin tilojen yhdistäminen Herttoniemi nimiseksi tilaksi 281
» » työskentelevien työntekijäin matkakulut 284
Hesperian luistinradan ylläpidon avustaminen 204*
Heteka oy., tontin myynti sille 61
Hevosottomiehen tehtävien hoitaminen 319
Hevosten otto puolustuslaitoksen tarpeisiin 319
Hiekan hankinta 287
Hietalahden telakan vuokra-alueet 273*
Hietarannan kahvilan vuokran alentaminen 272
Hiihtomäet ..... 380—381, 244*
Hiihtoseurain avustaminen 205* 206*
Hiilen luovuttaminen 316
Hippodromi, mallitalon sijoittaminen sen edustalle 260
» sen vuokrasopimus 271
Hissko oy., tontin myynti sille 61
Hitsauspuikko oy., alueen myynti sille 65
Holhouslautakunnan kokoonpano 103
» vuosikertomus 24*
Honkasen, J., trikootehdas, tontin myynti sille 61
Hubendick, E., professori, hänen kiitoskirjelmänsä 155
Humallahti, laiturin rakentaminen sinne 93
» sen rannalla sijaitsevien puistoalueiden järjestely 360
» » uimalaitoksen vuokralleanto 370
» » uimalaitoksessa sattunut varkaus 293
Humalluodon paviljongin luovuttaminen puolustuslaitoksen käyttöön 271
Huolinta oy. Notraco, alueen myynti sille 65
Huoltolautakunnan alaiset työtuvat, ks. Työtuvat.
» kokoonpano 33*
» kokoukset 37*
» osastot ja jaostot 34*
» tekemät päätökset 37*
» vuosikertomus 32*
Huoltorahaa, sotilaiden, koskevat asiat 111
Huoltorahain maksaminen 199
Huoltotoimi, sen hallinto-organisatioon laadittavat muutokset 152, 48*
» » lahjoitusrahastot 69*
» sitä varten myönnetyt määrärahat 13, 16, 24, 37, 199, 86*
» ks. myös Köyhäinhoito ja Lastensuojelu.
Huoltotyön keskittäminen 201
Huoltoviraston kansliain toiminta 49* 97*
» viranhaltijat ..... 198—199, 49*
Huoneenvuokralautakunnat, niiden asettaminen 30
» » huoneistot 271
» » kokoonpano ..... 105—106
» » määrärahat 31
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 172
Huoneenvuokratilaston laatiminen 120
Huoneenvuokravelat, sotapalvelukseen kutsuttujen, niiden järjestely 171
Huoneistot, kiinteistölautakunnan vuokralle ottamat 363
» niiden myyntihinnan arviointi 367
» » vuokrankorotukset 363
Huoneistotilaston laatiminen 120
Huonekalutehdasta varten luovutettava tontti 60
Hyppypaikan järjestäminen pääpaloaseman pihamaalle 179
Hyppyrimäet 380
Hyryläinen, T. ja K., tontin myynti heille 59
Hyväntekeväisyyskonsertit, kaupunginorkesterin luovuttaminen niihin 246, 227*
Hyvösen lastenkoti ..... 209—210, 132*
Hålvik, suurjännitehaarajohdon vetäminen sinne 259, 351
Hälytyslaitteet 225

Hämeentien tontteja n:ot 37, 39, 41 ja 43 koskevan rakennusajan pidentäminen ... 68
Häätämiset ... 352, 357

Idrottsföreningen Kamraterna yhdistyksen avustaminen ... 204*, 205*
» Odd yhdistyksen avustaminen ... 206*
» Union yhdistyksen avustaminen ... 206*
Idrottsklubben 32 yhdistyksen avustaminen ... 205*
» Örnen yhdistyksen avustaminen ... 206*
Ikopal, oy., alueen myynti sille ... 64
Ilmahälytyslaitteet ... 225
Ilmapommitusten aiheuttaman asuntopulan lieventämisen tutkiminen ... 154
» uhrien avustaminen ... 230
» » hautaaminen ... 149
» » sairaalahoito ... 197
Ilmapommitusvauriot ... 47, 233, 273, 275, 288, 303, 314, 237* 246*, 252*
Ilmarinen nimisen maapalstan erottamisoikeuden osto ... 53
Ilmasuojelu, ks. myös Väestönsuojelu.
Ilmasuojeluhenkilöstö ... 223
Ilmasuojelukeskuksen alaisille joukoille toimitettava muona ... 307
Ilmasuojelumuodostelmat, kaasulaitoksen ... 311
» niiden majoitus- y.m. huoneistot ... 224
Ilmatieteellisen keskuslaitoksen tontti ... 252
Ilmatorjuntakaluston maksaminen ... 225
Ilmatorjuntapatteri, Taivaskallion, sen kesävesijohto ... 310
Ilmatorjuntapatteristo, Länsisataman, soran luovuttaminen sille ... 262
Ilmoitukset, kaupunginhallituksen, niiden julkaiseminen ... 111
» kiinteistölautakunnan, niiden julkaiseminen ... 323
Imatra, raittiuskerho, sen avustaminen ... 216
Invaliidien käyttöön vuokrattavat omakotitontit ... 69
» työkotiyhdistyksen avustaminen ... 213, 214, 217
» työnvälitys ... 211, 139*
» yhdistys, Helsingin, sen avustaminen ... 213, 214
Invaliidikoti, Suomen punaisen ristin, huvilan vuokraaminen sille ... 364
Invaliidisäätiö, alueen vuokraaminen sille ... 254
» kaasujohdon vetäminen sen rakennukseen ... 98
» kadun rakentaminen sen tontilta Turuntielle ... 250
» sen alueen tie-, viemäri- ja sähköjohtotyöt ... 90, 99
» « tonttia koskeva asemakaavanmuutos ... 80
» vesijohdon vetäminen sen rakennukseen ... 97
Irtaimen omaisuuden inventointi ... 4
» » inventtaajain vaali ... 103
Irtolaishuolto ... 38, 202, 69*, 91*—93*
Iso Pässi nimisen saaren vuokraoikeuden pidentäminen ... 344
» Verkkosaari, kalan tukkumyynnin järjestäminen sinne ... 24, 94, 304
Istutukset ... 25, 289, 249*—257*
It. Puistotien järjestely ... 285
» Teatterikujan katumaan pakkolunastaminen ... 251

Jakokustannusten suorittaminen ... 327
Jalankulkuliikenteen laskeminen ... 176
Johannesbackenin tilan erään alueen erottamisoikeuden osto ... 53
Johtosääntö, kansanhuoltotoimiston, sen hyväksyminen ... 43
Joulukuusten myyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 366
» pystyttäminen ... 327
Juhannuksen vietto kansanpuistoissa ... 369
Jukolan pojat yhdistyksen avustaminen ... 206*
Julkaisujen osto ... 318
Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan kokoonpano ... 103
» » vuosikertomus ... 23*
Juoksuhaudan käyttö ... 266
Juopumuksesta pidätetyt henkilöt ... 95*—96*
Juurikasvien aumaaminen Herttoniemessä ... 267

Juurikasvien, kaupungin maatilojen, käyttö ... 267
» säilytyspaikkojen vuokralleanto ... 365
» varastointi ... 247, 270, 307
Jäiden ottamiseen myönnetty lupa ... 358
Järjestyssäännöt, teurastamon jäähdyttämön ... 94
Järvelän, J., lakka- ja väritehdas oy., tontin myynti sille ... 61
Jäsenmaksujen suorittaminen ... 159
Jätepaperinkeräyksen toimittaminen ... 210
Jätteiden keräys ... 153, 257, 348
Jäänsärkijät ... 297, 276*, 281*
Jäätelön myynti kadulla ... 366

Kaapelien vetäminen ... 300
Kaasuhyökkäyksen varalta hankittujen varusteiden luovuttaminen puolustuslaitokselle ... 318
Kaasujohdon vetäminen Invaliidisäätiön rakennukseen ... 98
» » Porthaninkadun kansakoulutaloon ... 233
» » Suvilahdenkatuun ... 312
Kaasujohtoverkoston ulottaminen Herttoniemeen ... 98, 312
Kaasulaitos, alueen vuokraaminen sille ... 300
» sen eräiden töiden aloittaminen ... 312
» » ilmasuojelumuodostelmat ... 311
» » liittymämaksun jättäminen perimättä ... 98
» » määrärahat ... 22, 24, 98, 311
» » rahakkeisto ... 312
» » työntekijäin kahvitauko ... 311
» » viistokammiouunien korjaaminen ... 98
» » viranhaltijat ... 97, 310
» » väestönsuoja ... 312
» siellä sattunut varkausrikos ... 312
Kaasumaksujen kannannan järjestely ... 95
Kaasumyrkytysvahinkojen korvaaminen ... 312
Kaasun, ilmaisen, myöntäminen eräille viranhaltijoille ... 98
» jakelun säännöstely ... 312
Kaasuttimen asentaminen moottorihinaaja H 2:een ... 298
Kaasuttimien hankkiminen autoihin ... 290, 294, 306, 315
Kaatuneiden haudoille laskettavat seppeleet ... 159
» muistotaulujen sijoittaminen kansakouluihin ... 233
» omaisille myönnettävät etuisuudet ... 149
» perheenjäsenten lääkärin- ja sairaanhoito ... 197
Kadonneen velkakirjan vakuuden hyväksyminen ... 164
XXI kaupunginosan asemakaava ... 75, 262
» » tonttien luovuttaminen ... 54
XXII kaupunginosan tehdastonttien arvioimisperusteet ... 56
» » tonttien myynti vuokraajilleen ... 56—58
Kahvila Vedutan vuokralleanto ... 364
Kahvila-alueen vuokraminen Arkadiankadun varrelta ... 344
» » Ravintola Elite oy:lle ... 341
Kainojen köyhien avustaminen ... 202
Kaisaniemenkadun tontin n:o 1 rakennusajan pidentäminen ... 68
Kaisaniemi, alueen luovuttaminen sieltä valtionrautateille ... 253
» sen ravintolan vuokralleanto ... 364
» » verkkopallokentät ... 381
» siellä olevan raja-aidan sijoituspaikka ... 261
Kaislan luovuttaminen kaupungin rannoilta ... 262
Kaivohuoneen vuokralleanto ... 363
Kaivonpaikka-alueen vuokraaminen Tuurholmasta ... 357
Kaivopuisto, Länt., sen huvila-alueen vuokra-aika ... 73
» » » huvilan n:o 6 vuokraaminen ... 364
» maratonkilpailujen järjestäminen siellä ... 261
» merikaapelin johtaminen sieltä Pikku-Mustasaareen ... 300
» sen rantatien edellyttämä aluevaihto ... 55, 77
» » » järjestely ... 285, 236*

Kaivopuisto, yhteislaulutilaisuuksien järjestäminen siellä ... 261
Kalajäähdyttämön rakentaminen ... 228*
Kalakaupan järjestäminen ... 24, 94, 304, 273*
Kalapiha, Etel. Makasiinikadun ... 365
Kalastusoikeuksien myöntäminen ... 303, 358, 276*
Kalastusvälineiden säilytyspaikat ... 350
Kalervo, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 206*
Kalliinajanlisäykset, työtupien hoidokkien ja työntekijäin ... 202, 203
» viranhaltijain ja työntekijäin ... 6, 129
Kallio, vesijohdon vetäminen sinne ... 97
Kalliolan kesäkoti, penkkien luovuttaminen sille ... 292
» poika- ja tyttökerhotyön avustaminen ... 214, 215, 132*
Kallion luistinrataa ylläpitävien seurojen avustaminen ... 204*
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 206*
Kallioniemen kesäkodin ylläpidon avustaminen ... 213, 215
Kalliosuojat, ks. Väestönsuojat.
Kaluston hankinta ja korjaukset ... 149
Kampin ala-asema ... 317
Kamraterna urheiluseuran avustaminen ... 204*, 205*
Kaniinien pito siirtolapuutarhoissa ... 371
Kansakoulu, Mellunkylän, alueen vuokraaminen sitä varten ... 73, 340
» Pukinmäen, rakennuksen vuokraaminen sitä varten ... 271, 357
Kansakoulukadun tontin n:o 1 järjestely ... 54
Kansakoulumaksut, Pirkkolan omakotialueella asuvien oppilaiden ... 237
Kansakoulunkäynti, siirtoväen lasten ... 237
Kansakoulunopettajain uintiohjauskurssien järjestäminen ... 236
» virkasuhteita koskevat kysymykset ... 130, 231
Kansakouluoppilaat, ammatinvalinnan neuvontakirjasen julkaiseminen heitä varten ... 237
» psykiatrisen hoidon järjestäminen heitä varten ... 46
» vapaiden raitiotiematkojen myöntäminen heille ... 235
» vitamiinivalmisteiden jakaminen heille ... 236
Kansakoulut, kouluhammasklinikan siirtäminen niiden johtokuntain hallintaan 101*
» niiden Aleksis Kiven koulussa sattunut varkaus ... 235
» » Cygnaeuksen koulun oppilaskirjaston kirjalaskut ... 235
» » eräiden viranhaltijain vapaat raitiotiematkat ... 235
» » huoneistot ... 233—235
» » johtajain vuosi- ja luokkapalkkiot ... 46
» » kansliain toimisto- ja kanslia-apulaisten virkojen siirtäminen ylempään palkkaluokkaan ... 46
» » kesäsiirtolatoiminta ... 46, 236
» » koulupuutarhatoiminta ... 46, 236
» » luokkien oppilasluku ... 46
» » määrärahat ... 18, 46, 47, 233
» » sankarivainajain muistotaulujen sijoittaminen ... 233
» » työaika ... 232
» » valtionapu ... 237
» » viranhaltijat ... 231—232
» puhehäiriöiden korjaamista tarkoittavan opetuksen järjestäminen niihin ... 236
» raittiustyön tukeminen niissä ... 237
» ruoka-aineiden saanti niiden jatkokoulujen kotitalousopetusta varten ... 235
Kansakoulutalo, Annankadun, sen kunnostaminen sotasairaalaksi ... 197
» Lapinlahden uusi, sen vihkiäisjuhla ... 233
» » vanha, sen luovuttaminen Marian sairaalan käyttöön ... 191
» Mäkelänkadun, sen uudisrakennus ... 221
» Porthaninkadun, sen ilmapommitusvaurioiden korjaaminen ... 47
» uusi, sen pääpiirustukset ... 47
Kansakoulutontti Vallilassa, sitä koskeva asemakaavanmuutos ... 80
Kansalaisoikeudet, Suomen, niiden saantia koskevat anomukset ... 100
Kansaneläkevakuutusmaksut ... 124, 168, 10*

Kansanhuollon ohjesäännön hyväksyminen ... 43
Kansanhuoltolautakunnan johtosäännön laatiminen ... 153
» kokoonpano ... 102, 103, 207*
» kokoukset ... 207*
» määrärahat ... 18, 43, 44, 221
» ohjesääntö ... 218
» toimintakertomus ... 207*
Kansanhuoltotoimiston huoneistot ... 221
» johtosäännön hyväksyminen ... 43
» polttoainepäällikön asettaminen ... 43
» puhelinkeskus ... 151
» toiminta ... 207*
» toimistopäällikönvirka ... 43
» viranhaltijat ... 43, 219—220
Kansankonsertit ... 246
Kansankonservatorio, sivistysjärjestöjen, sen avustaminen ... 214, 215
Kansanpuistot, juhannuksen vietto niissä ... 369
» maa-alueiden vuokraaminen niistä ... 368
» niiden hallintaa koskeva vuosikertomus ... 381
» » huvilat ... 368
» » liikenne ... 369
» » ravintolat ja kioskit ... 272, 368
» niille kuuluvan kaluston lainaaminen ... 371
» niissä harjoitettu leiritoiminta ... 369
Kappaletavara-aseman järjestäminen ... 300
Kappeliesplanaadi, suihkukaivoveistosten pystyttäminen sinne ... 289
Karjalaiset, naisvoimisteluseura, sen avustaminen ... 206*
Karjala-kerhojen keskusliitto, työkalujen luovuttaminen sille ... 292
Kartat, Helsingin ja sen ympäristön ... 250
Kassantarkastukset, revisiotoimiston suorittamat ... 122
Kassavajausten korvaaminen ... 118
Kasteluvaunujen lainaaminen puolustuslaitokselle ... 295
Kasvattilapset, lastensuojelulautakunnan valvonnan alaiset ... 120*
Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin avustaminen ... 214, 215
» » säätiön hallituksen vaali ... 322
Katajaiset, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 206*
Katajanokan haukat yhdistyksen avustaminen ... 206*
» itäpäähän rakennettava muuntoasema ... 317
» tulli- ja pakkahuonerakennuksen muutostyöt ... 302, 236*
» uudisrakennustyöt ... 236*
» vuota- ja öljyvarastorakennus ... 221, 234*
Katariinankadun leventäminen ... 264
Katsastajat, terveydenhoitolautakunnan alaiset ... 182
Katselmusten suorittaminen ... 352
Katujen jalkakäytävien kunnostaminen ... 285
» leventäminen ... 264
» nimien muuttaminen ... 79
» poikkiprofiilien hyväksyminen ... 360
» puhtaanapito ... 295, 260*, 265*
» päällystämistä koskevat asiat ... 285, 240*
» rakentaminen ... 250, 285, 236*
Katukahvila-alueiden vuokralleanto ... 341, 344
Katukauppa ... 272, 366
Katumaan korvausluettelon pitäminen ... 326
» myynti Arabia oy:lle ... 66
» pakkolunastaminen ... 251, 252
Katurakennusohjelma, v:n 1942 ... 353
Katutyöt ... 25, 89, 91, 288, 302, 240*, 241*, 245*—246*
Katuvalaistus ... 24, 99, 100, 241*
Kaukoavustusalueiden, palotoimen, jako ... 176
Kauppahallit ... 51, 272, 365
Kauppahinnan, tontin, alentaminen ... 253
Kauppakirjan laatiminen ... 67

Kauppakorkeakoulun hallituksen kokoonpano 107
» suomenkielisen, tonttipaikka 55
» ylioppilaskunnan työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus 41, 141*
Kauppatieteiden kandidaattiyhdistyksen työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus 41, 141*
Kauppatorin silakanostajain rekisteröinti 249
» uudelleenjärjestely 25, 83, 264
Kaupunginagronoomin valtuuttaminen edustamaan kaupunkia eräissä toimituksissa 268
Kaupungineläinlääkärinviran hoitaminen 34, 183
Kaupungingeodeetin antama vuosikertomus 377
» valtuuttaminen edustamaan kaupunkia eräissä toimituksissa 268
» viran siirtäminen ylempään palkkaluokkaan 51
Kaupunginhallituksen alaisten virastojen työaika kesällä 126
» asiamiesosaston viranhaltijat 109, 114
» edustajat hallituksissa, lautakunnissa y.m. 111
» ja kaupungin lautakuntain yhteistyö 111
» kokoonpano 3, 109
» kokoukset 109, 110
» kuulutusten julkaiseminen 111
» 10-vuotisjuhlassa pidetyt puheet 109
» määrärahain ylittäminen 3
» pöytäkirjain tarkistus 110
» vuosikertomus 109
Kaupunginjohtajan kaupunginhallituksen 10-vuotisjuhlan johdosta pitämä puhe 109
» virkaketju 100, 158
Kaupunginjohtajat 112
Kaupunginkanslian huoneistot 114
» viranhaltijat ..... 109, 112—114
Kaupunginkassan tarkastajien vaali 103
Kaupunginkirjasto, sen aukioloajan pidentäminen 19, 49
» » johtokunnan kokoonpano 104, 214*
» » toimintakertomus 214*
» » työvoiman lisääminen 19
» » viranhaltijat 214*
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 244
Kaupunginkätilöt 182
Kaupunginlääkärin, ensimmäisen, viran järjestely ja hoitaminen 33, 180
Kaupunginmuseo, rakennustoimiston kalustoluettelosta poistettujen esineiden luovuttaminen sille 292
» sen johtokunnan kokoonpano 104, 222*
» » vuosikertomus 222*
Kaupunginorkesterin johtajan eläke 49
» » virka 223*
» jäsenen E. Huttusen eläke 50
» konsertit 246, 224*
» luovuttaminen hyväntekeväisyyskonsertteihin 246, 227*
» määrärahat ..... 245—246
» toiminta 223*
» valtionapu 27, 246
» valtuuskunta 223*
» viranhaltijat 245, 223*
Kaupunginsihteerin tehtävien hoitaminen 3
Kaupungintalon juhlasalin käyttö 271
» puhelimet 151
» suojelujohtajain määrääminen 248
Kaupunginvaltuuston jäsenten vapauttaminen tehtävästään 1
» kokoonpano 1
» kokousten lukumäärä y.m. 3
» vaalilautakunnan kokoonpano 102
» vuosikertomus 1

Kaupunginviskaalinviraston apulaissyyttäjän tehtävien hoitamisesta suoritettava palkkio ... 29
» määrärahat ... 28
» viranhaltijat ... 28, 169
Kaupunginvoudin, toisen, konttori, uuden toimistoapulaisen palkkaaminen sinne 15
Kaupunkipäivät, X ... 10
Kaupunkilähetys, ks. Helsingin kaupunkilähetys.
Keittiöjätteiden keräyspaikan vuokraaminen ... 257, 348
Kelkkamäet ... 244*
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton avustaminen ... 243, 131*
» » » toimitettava jätepaperinkeräys ... 210
» » » tonttia koskevan rakennusajan pidentäminen ... 67
» » » vapauttaminen vuokramaksusta ... 271
Kenttäurheilijat yhdistyksen avustaminen ... 206*
Keski-Helsingin valkonauhayhdistyksen avustaminen ... 216
Keskuslämpö oy., tontin myynti sille ... 60
Keskusvalimo oy., tontin myynti sille ... 61
Kesäloma, kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijain ... 114
» korvauksen myöntäminen sen menettämisestä ... 126
» rakennustoimiston viranhaltijain ja työntekijäin ... 229*
» viranhaltijain ja työntekijäin ... 6
Kesämajojen pystyttäminen ... 341, 364
Kesän aikana noudatettava työaika ... 126, 324
Kesäsiirtolain avustaminen ... 210, 213, 214, 132*
Kesäsiirtolatoiminta ... 46, 236
Kesävesijohdon järjestäminen Taivaskallion ilmatorjuntapatterille ... 310
Kesävirkistyskoti, kunnantyöntekijäin, sen avustaminen ... 217
Kiertävän liha- ja leikkelekaupan järjestäminen ... 180
Kiiltokangas oy., tontin myynti sille ... 61
Kiinnityksen siirtäminen myöhemmäksi ... 163
Kiinteimistö oy. Elimäenkatu 23, tontin myynti sille ... 61
Kiinteistö oy. Teollisuuskatu 1 e, tontin myynti sille ... 61
Kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestely ... 50, 228*
Kiinteistöjen omistamis- ja hallitsemisoikeuksien saantia tarkoittavat anomukset ... 101
» puhtaanapito ... 261*
Kiinteistökauppojen raukeaminen ... 254
Kiinteistölautakunta, elintarvikekeskuksen ja työtupain toimitalon luovuttaminen sen hoitoon ... 248, 306
» sen alaisen apulaismetsänvartijan A. E. Eklundin kesäloma ... 248
» » kokoonpano ... 104, 323
» » kokoukset ... 323
» » käsittelemät asiat ... 323
» » vuosikertomus ... 323
Kiinteistömäärärahat ... 20, 52, 249
Kiinteistötoimisto, naistyövoiman sijoittaminen sen töihin ... 205
» polkupyöräin hankkiminen sinne ... 250
» sen asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat ... 359
» » ent. halli- ja torikaupan valvojan M. Heinosen muistotaulun valokuvauttaminen ... 327
» » kaluston hankinta ... 249
» » kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat ... 368
» » » vuosikertomus ... 380
» » kartta-aineiston käyttö ... 250
» » maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat ... 362
» » » » » » vuosikertomus 377
» » maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat ... 354
» » » vuosikertomus ... 372
» » mittausapulaisten kesälomapalkat ... 362
» suojeluvalvojan tehtävät ... 326

Kiinteistötoimisto, sen talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat 362
» » toimistopäällikön J. W. Andersinin eroamisen johdosta järjestetty tilaisuus 327
» » tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat 328
» » työaika kesällä 324
» » uudelleenjärjestely 154
» » viranhaltijat ..... 51, 247, 324—326, 372
» » virkapuheluoikeus 248
Kiinteän omaisuuden katselmusmiesten vaali 103
» » vakuuttaminen 273
Kiljavannummen parantolaan siirretyn Marian sairaalan lastenosaston sairasmaksut 35
Kilpi, raittiusyhdistys, sen avustaminen 216
Kilven urheilijat yhdistyksen avustaminen 206*
Kioskit 272, 366, 368
Kirjapainokoulu 238, 241
Kirjoja sokeille yhdistyksen avustaminen 214, 215
Kirkkonummen kansanhuoltolautakunta, halkojen lainaaminen sille 276
Kirkollisverotus ..... 17*—20*
Kirkon rakentamista varten varattu tontti 56
Kirurgisen sairaalan istutukset 289
Kivelän sairaala ..... 15, 35, 36, 78, 186, 187, 189, 192—193, 195, 264
» sairaala-alueen eteläosan järjestely 360
Kivinokan kansanpuisto 368, 369, 382
Kohvakka, G., työntekijänleski, hänen luontoisetunsa 265
Koiratarha-alueen vuokralleanto 73, 348
Koiravero, sotakoirien 168, 218
Koirien, opas-, kuljettaminen raitiotievaunuissa 31
Koitto, raittiusyhdistys, sen avustaminen 216
Kolmivuotiskatselmukset 352
Komiteapalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät 155
Komiteat, kaupunginhallituksen asettamat 152, 48*
» kaupunginvaltuuston asettamat 7, 107
» kiinteistölautakunnan asettamat 326
Kompassien tarkistus 281*
Konsertit, kaupunginorkesterin ..... 224*—225*, 226*
Kontorens platsförmedling yhdistyksen työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus 41, 141*
Konverttaaminen, lainain 160
Korkeamman kauppaopetuksen kannatus oy., tonttien myynti sille 55
Korkeasaaren eläintarhan eläinkannan supistaminen 369
» » toiminta 382
» pajarakennuksen työt 278
» työtupa- ja varastorakennuksen rakennustyöt 269
» töihin sijoitettava naistyövoima 205
» uimalaitoksen vuokralleanto 370
Korkeussuhteet, eräiden kortteleiden 263, 360
Korsirehun hankinta 222
Kortteen luovuttaminen kaupungin rannoilta 262
Kortteli n:o 177, siellä olevien rakennusten myynti 303
» » 511, sen tontteja koskevan rakennusajan pidentäminen 67
» » 692, sen aitaaminen 294
Korvapoliklinikka, yliopiston, ylimääräisen sairaanhoitajattaren palkkaaminen sinne 186
Korvauksen määrääminen kaadetuista puista 352
Korvausobligatioiden vastaanottaminen maksunsuorituksena 164
Koteja kodittomille lapsille nimisen yhdistyksen avustaminen 42, 103*, 131*
» » » » » tontin asemakaavanmuutos 79
Kotiapulaiskoulun ylläpidon avustaminen 214, 215
Kotiavustukset, köyhäinhoidolliset 65*
Kotitalouslautakunta, sen kokoonpano 104, 211*
» » vuosikertomus 211*
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ..... 241—242

Kotitalousopetus kansakouluissa ... 235
Kotkat, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 205*
Kottbv privata svenska barnträdgård lastentarhan avustaminen ... 214, 215, 132*
Koulu hammasklinikka ... 34, 185, 101*
Koulukodit, niiden toimintakertomus ... 108*—113*, 126*
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 207—209
Koulunkäynti, siirtoväen lasten ... 237
Koulupuutarhat, ilmaisen lämpimän aterian jakaminen niissä työskenteleville oppilaille ... 46
» niiden kustannukset ... 236
» sellaisen perustaminen Mäkelänkadun varrelle ... 46, 236
Koulutonttien luovuttaminen ... 69, 83, 340, 341, 343
Kreikkalais-katolinen seurakunta, yksityinen, sen hautausmaa-alueen asemakaavan vahvistaminen ... 74
Kristillisen ylioppilasliiton avustaminen ... 218
Kronohagens idrottsförening yhdistyksen avustaminen ... 205*
Kuivatun rantaruo'on varastoiminen ... 350
Kukkienmyyntipaikat kaupungin kaduilla ... 366
Kulkutautisairaala ... 24, 35, 187, 189, 191—192
Kullatorpan lastenkodin toiminta ... 112*, 126*
Kullervo, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 205*
Kulmalan tilan erään alueen erottamisoikeuden osto ... 53
Kulosaaren ja Herttoniemen välisessä salmessa olevan luodon vuokrasopimuksen pidentäminen ... 344
» » Kuoresaaren välille rakennettava penger ... 298, 236*
» kartano, sen luovuttaminen kunnalliskodin väliaikaiseksi haaraosastoksi ... 200
» » siellä toimivan kunnan työntekijäin kesävirkistyskodin avustaminen ... 217
» korttelin n:o 22 rakennussuunnitelman muutos ... 360
» » » 41 a rakennussuunnitelman muutos ... 281
» sillan siltamaksut ... 274
» » siltarahasto ... 11
» » vartijat ja isännöitsijä ... 273, 274
Kumpula, leikkikenttätoiminnan järjestäminen sinne ... 40
» sen puutarhapalstain vuokralleanto ... 340
Kunnalliset työväenasunnot, niiden asukkaiden vuokravelkain poistaminen ... 201
» » » hoitoa koskeva vuosikertomus ... 378
» » » vuokrat ... 272, 366
» » niitä koskevat kiinteistölautakunnan päätökset ... 366
Kunnalliskertomusten, vanhain, henkilöhakemiston painattaminen ... 120, 6*
Kunnalliskoti ja sen työlaitos, niiden haaraosaston saunarakennuksen palovakuuttaminen ... 273
» » » » » » määrärahat ... 37, 38
» » » » » » toimintakertomus ... 60*, 90*
» » » » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 199—200
» sen haaraosaston perustaminen Puodinkylän kartanoon ... 37, 44*
» » hoidokkien evakuointi ... 44*
» » uutteruusrahain korottaminen ... 201, 40*
» siirtoväen huolto siellä ... 16, 37
Kunnallistilaston kehittämistä ja parantamista tarkoittavat toimenpiteet ... 6*
Kunnallisverotus ... 166, 10*, 17*—20*
Kunnantyöntekijäin kesävirkistyskodin avustaminen ... 217
Kunniamerkkien myöntäminen ruotsalaisille palomiehille ... 178
Kuoresaaren ja Sörnäisten niemen välille rakennettava silta ... 298
» pengerrystyöt ... 285, 298
Kuorma-autojen lukumäärän rajoittaminen ... 175
» pysäköimispaikat ... 175
Kuormauslaiturin rakentaminen Herttoniemeen ... 301
Kuortaneenkatu 8 oy., tontin myynti sille ... 59
Kutsuntalautakunnan jäsenten vaali ... 322
Kuulutukset, kaupunginhallituksen, niiden julkaiseminen ... 111

Kuulutukset, kiinteistölautakunnan, niiden julkaiseminen ... 323
Kuuromykkäin avustaminen ... 213, 214, 216
Kuusinen oy., alueen myynti sille ... 64
Kuusitien rakentaminen ... 89, 285
» tasoittaminen ... 91
» varrelle rakennettava muuntoasema ... 317
Kuutamotien katuvalaistustyöt ... 99
» kunnostaminen ... 285
Kuvapatsaat, ks. Patsaat.
Kyläsaaren puhdistuslaitos ... 21, 88, 241*, 242*, 243*
» täytealue, alueen varaaminen sieltä vesijohtolaitosta varten ... 71
Kytkinkaapin sijoittaminen ... 351
Kämärän taistelun muistomerkin sijoittaminen ... 257, 289
Käpylän katu- ja viemärityöt ... 89, 285
» korttelin n:o 825 ja n:o 841 välisen puistikon järjestely ... 265, 360
» » » 899 kohdalla olevan puistikon järjestely ... 360
» kunto, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 205*
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 206*
» ravirata ... 25, 87, 278, 370, 204*, 205*
» urheiluveikot yhdistyksen avustaminen ... 206*
» yhteiskoulu, sen tontin asemakaavanmuutos ... 83
» » tontin luovuttaminen sitä varten ... 69, 341
» yksityisen ruotsinkielisen lastentarhan avustaminen ... 214, 215, 132*
Käymälät, ks. Mukavuuslaitokset.
Königsbergin messut, kaupungin osallistuminen niihin ... 317
Köyhäinhoidolliset avunsaajat ... 51*, 90*
» metsätyöt ... 205
Köyhäinhoidon antamisesta kertynyt korvaus ... 88*
» valvontapiirit ... 33*
Köyhäinhoito, ks. myös Huoltotoimi

Laakson ratsastuskenttä ... 20
Lahjatalot, ruotsalaiset, niiden palovakuutus ... 273
» » » vastaanottaminen ... 352
» » » vuokraaminen ja myynti ... 337
» » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 269
Lahjoitusrahastot, lastensuojelutarkoituksiin käytettävät ... 132*
» niiden hoito ... 165
» » korkovarojen käyttö ... 49, 202, 69*
Laina-asioissa tehdyt virkamatkat ... 163
Lainaehtojen muuttaminen ... 163
Lainanottopäätösten vahvistaminen ... 11
Lainat, kaupungin myöntämät ... 11
» » ottamat ... 11, 159—161
» niiden takaaminen ... 12, 165
» » välittäminen ... 163
» omakotirakennustoimintaa varten ... 352
» valtion, niiden obligatioiden sijoittaminen kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden keskuuteen ... 163
Lainavarain käyttö ... 161
Lainrikkojat, alaikäiset ... 111*
Laitoshoitoa nauttineet köyhäinhoidolliset henkilöt ... 57*
Laiturihuolto, Helsingin makasiini oy:n ... 296, 275*
Laituripituus ... 277*
Laiturit ... 93, 298, 233*, 235*, 274*
Laivaliikenne kansanpuistoihin ... 369
» satamissa ... 277*
Laivanvarustamo ja huolinta oy. Pohjantähti, alueen myynti sille ... 65
Landsbygdens arbetsförmedling yhdistyksen työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus ... 42, 140*
Lapinlahden uuden kansakoulun vihkiäisjuhla ... 233
» vanhan kansakoulurakennuksen luovuttaminen Marian sairaalan käyttöön ... 191

Lappeenrannan kansanhuoltolautakunta, halkojen lainaaminen sille 277
Lapsiavustuksen myöntämistä köyhille äideille koskeva aloite 41
Lapsirikkaita perheitä varten aikaansaatavat asuintalot 11, 70
Laskujen hyväksyminen 111, 326
Lasten kesävirkistystoiminnan tukeminen 210, 213, 214, 215, 132*
» siirtäminen maaseudulle 210, 103*
Lastenhoidonneuvolat, kaupungin 209, 122*
Lastenhoitoyhdistys, Suomen, sen avustaminen 41
Lastenhuoltolaitokset, lastensuojelulautakunnana laiset ..... 39, 206—210, 108*—113*, 126*—129*
Lastenkodit, yksityiset, elintarvikkeiden hankinta niihin 307
» » halkojen myynti niille 276
» » niiden avustaminen 214, 215, 131*
Lastenlinnantien nimen vahvistaminen 79
Lastensairaalassa oleva lastenhoidonneuvola 122*
Lastenseimen perustaminen Leppäsuon lastentarhaan 48
Lastenseimet, yksityiset, niiden avustaminen 49
Lastensuojelulautakunnan alaisten laitosten liikevaihtovero 206, 100*
» jaostot 206
» kokoonpano 99*
» määrärahat 206
» vuosikertomus 98*
Lastensuojeluviraston viranhaltijat 17, 206, 104*
Lastentarhat, Leppäsuon lastentarhan huoneiston laajentaminen 363
» niiden johtokunnan kokoonpano 104
» » määrärahain ylittäminen 48
» » toiminnan laajentaminen ja kehittäminen 154
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 242
» Solhällan lastentarhan erään osaston lakkauttaminen 48
» uusien osastojen perustaminen niihin 19, 48
» yksityiset, elintarvikkeiden hankinta niihin 307
» » niiden avustaminen 214, 215
Lastentyökotiyhdistyksen avustaminen 131*
Laulujuhlain järjestämisen avustaminen 50
Lausunnot, kiinteistölautakunnan antamat 327, 354, 359, 361, 362, 367, 371
» satamalautakunnan antamat 269*
» teurastamolautakunnan antamat 286*
Lauttasaaren alueelle sijoitettavat kesämajat 364
» kartanon käyttö siirtoväen sairaalana 16, 37
» kioskit 368
» leiritoiminta 351, 369, 382
» sillan kunnossapito 233*
» » liikennöiminen 298
» teollisuuskortteleita koskevien rakennusjärjestysmääräysten vahvistaminen 86
Lauttasaarenkadun varrella olevan työntekijäin ruokalarakennuksen vuokralleanto 292
Leikkelekauppa, kiertävä, sen järjestäminen 180
Leikkikenttätoiminta 17, 40, 102*
Leima- y.m. verot 12
Leipämyymäläin aukioloaika 33
Leiritoiminta 351, 369, 381, 382
Lemunkujan tontin n:o 1 luovutusehdot 73
Lentoaseman ohjesääntö 176
Lentokoneiden satamamaksut 284*
Lepokoti, Helsingin kaupungin sairaanhoitajattarien, sen ylläpidon avustaminen 198
» » kristillisen työväenyhdistyksen, sen ylläpidon avustaminen 213, 215
» » taloustyöntekijäin, sen ylläpidon avustaminen 213, 214
Leppäsuon alueen asemakaava 262
» lastenseimen perustaminen 19, 48
» lastentarhan huoneiston laajentaminen 363

Leppäsuon päiväkodin perustaminen ... 19, 48
Leppävaaran alueelta luovutettava perunamaa ... 357
» alueiden rakennussuunnitelmat ... 85, 280
» eräiden rakennusten nuohoaminen ... 358
» kartanon kaivot ... 266
» » muonamiehen J. W. Westerlundin lesken avustaminen .. 265
» mittaustöiden kustannukset ... 267
» tilan vuokraus ... 357
Leskieläkkeet, kaupunginvaltuuston myöntämät ... 8
Leski- ja orpokassan johtokunnan kokoonpano ... 103
» » » » toimintakertomus ... 13*
Liha- ja leikkelekauppa, kiertävä, sen järjestäminen ... 180
Lihan hinnat ... 293*
» jälkitarkastus ... 304
» tuonti Helsinkiin ... 293*, 305*
Lihantarkastamon toiminta ... 289*
Liikennejärjestyksen, uuden, valmisteleminen ... 152
Liikennelaskennan järjestäminen ... 176
Liikenneluvat ... 174
Liikennemaksut ... 297, 275*, 282*
Liikennemerkit ... 176
Liikevaihtovero, huoltolautakunnan alaisten työtupain ... 46*
» lastensuojelulautakunnan alaisten laitosten ... 206, 100*
» tilastotoimiston julkaisujen ... 119, 7*
Liitosaluekysymys ... 152, 154, 249, 267
Liljebladin, Å., rahaston korkovarojen jako ... 202
Linja-autoaseman vuokraaminen ... 175, 364
Linnoitustoimisto, elevaattorien luovuttaminen sille ... 291
» kivenmurskaajien myynti sille ... 291
» kärkiaurojen luovuttaminen sille ... 295
» polttomoottorien luovuttaminen sille ... 291
» sen selvitystoimiston perustaminen ... 201*
Linnoitustyömaille kelpaamattomien työntekijäin sijoittaminen työhön ... 129
» lähetettäviä työvelvollisia koskevat kysymykset 212, 284, 189*, 196*, 198*
Liputuskustannukset ... 159
Lohkomisoikeudet ... 249, 252, 268
Lokkien hävittäminen ... 273
Lomankäytön propagandanäyttelyn avustaminen ... 218
Lomasääntö, työntekijäin, sen muuttaminen ... 5
Lomat, ks. Kesälomat.
Lotat, kaasulaitoksen lohkon ... 311
Lottatehtäviin osallistuvien viranhaltijain virkasuhteet ... 132
Luisteluseurojen avustaminen ... 204*
Luistinradat ... 25, 278, 350, 370, 380, 203*, 204*, 244*
Lumen kuljetus ... 174, 261*
Luodon ravintolan vuokralleanto ... 364
Luonnonmuistomerkin säilyttäminen ... 265
Luonnonsuojelun järjestäminen ja valvonta ... 278
Luontoisetukorvaukset ... 7, 130
Luotsitaksan korotus ... 275*
Lurk, K., herra, alueen myynti hänelle ... 65
Lyhytaikaisen luoton ottaminen ... 11
Lyijyerän vapauttaminen saarrosta ... 316
Lykkäyksen myöntäminen eräiden maksujen suorittamisessa ... 163, 352
Lämmittelytupa, pelastusarmeijan, sen ylläpidon avustaminen ... 201, 45*
Lämmön tarkkailu eräissä taloissa ... 367
Lämpöteknikon vuosikertomus ... 248*
Länsisataman korttelien kunnostaminen ... 299
» raiteiden kunnossapito ... 301
» uudisrakennustyöt ... 234*
Länt. Kaivopuiston huvila-alueiden vuokra-aika ... 73
» » huvilan n:o 6 vuokraaminen ... 364

Länt. Rantatien pohjoisosan kunnostaminen ... 89
Lääketehdas Orion oy., tontin myynti sille ... 60
Lääketieteenkandidaattiseuran työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus ... 42, 141*
Lääkärinhoito, kaatuneiden sotilashenkilöiden perheenjäsenten ... 197
» siirtoväen ... 181
» varattomien potilaiden ... 181

Maa-alueiden erottamisoikeuden osto ... 53
Maakunta-arkiston perustaminen ... 154
Maanmittaustoimitukset ... 267—268
Maanporausvälineiden hankkiminen ... 362
Maantie, Nurmijärven, sen oikaiseminen ... 91, 286
» Turun, vesijohdon johtaminen sen alitse ... 310
Maantienjatkeiden kunnossapito ... 286, 240*
Maanviljelyskonetehdas oy., alueen myynti sille ... 67
Maanviljelysvälineiden osto kaupungin maatiloille ... 358
Maaottelumarssi ... 218, 274, 381
Maatalouskerhotoiminnan avustaminen ... 217
Maatalousosasto, työnvälitystoimiston ... 175*
Maataloustyöntekijäin palkat ... 358
Maataloustyövoiman turvaaminen ... 201*
Maatilat, kaupungin, maanviljelysvälineiden osto niille ... 358
» » niiden hoitoa koskeva vuosikertomus ... 372
» » » perunasadon käyttö ... 307
» » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset...265—267
Mahogany oy., katumaan pakkolunastaminen siltä ... 251
» » sen ja kaupungin välinen tilitys ... 255
Maidontarkastamo ... 183
Mainostaminen, satamain ... 276*
Mainosten sijoittaminen ... 260, 352
Maistraatin määrärahat ... 28, 169
» viranhaltijat ... 15, 28, 168
Maitomyymäläin aukioloaika ... 33
Maitopisarayhdistyksen avustaminen ... 131*
Majanderin, E., johtaja, toimesta perustettavalle huonekalutehdasosakeyhtiölle myytävä tontti ... 60
Majoitus, sotilaiden ... 318
Majoituslautakunnan sihteerin palkkioperusteen muuttaminen ... 9
Makasiinikadun, Etel., kalapiha ... 365
Makasiiniosakeyhtiö, ks. Helsingin makasiiniosakeyhtiö.
Makasiinirannan järjestelysuunnitelma ... 298
» porttinosturit ... 300
Makasiinivuokrat ... 297, 283*
Makkaratehtaiden valvojain palkkaaminen ... 183
Maksunlykkäysten myöntäminen ... 163, 352
Mallitalon sijoittaminen Hippodromin edustalle ... 260
Malmin erään alueen erottamisoikeuden osto ... 53
» hautausmaan laajentaminen ... 253
» kaatopaikka ja korjauspaja ... 264*
» kalkkihiekkatiilitehtaalle johtavan raiteen kunnossapito ... 286
Malminkylän rakennuskielto ... 86
Mankala oy:n johtokunnan vaali ... 319
Mankalan koskien rakennussuunnitelmaa y.m. koskevien laskujen suorittaminen ... 250
Mankalan kosken vesivoiman käyttö ... 107
Mannerheimin lastensuojeluliitto, ks. Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto.
Maratonkilpailujen järjestäminen ... 261
Marian sairaala ... 15, 24, 34, 187, 189, 190—191
Mariankadun tontin n:o 12 jakaminen ... 75
Mariayhdistyksen avustaminen ... 213, 214
Marttakoulun avustaminen ... 217

Marttayhdistysten avustaminen ... 214, 215, 217
Marttilan omakotialueen invaliidikylän rakennustyypit ... 352
» » » talousrakennukset ... 361
» » tonttien vuokraaminen sotainvaliideille ... 69, 337
» » » vuosivuokran vahvistaminen ... 255, 337
Maskinaktiebolaget E. Grönblom, yhtiö, alueen myynti sille ... 64
Matka-apurahat, kaupunginhallituksen myöntämät ... 156
Matkailukartta, Helsingin kaupungin, sen myynti ... 250
Matkakertomukset ... 157
Matkustajaliikenne ... 281*
Mechelinin rintakuvan pystyttäminen Säätytalon puistikkoon ... 289
Mechelininkadun tontteja n:ot 38 ja 40 koskevan rakennusajan pidentäminen ... 68
Medica oy., tontin myynti sille ... 58
Medicinarklubben Thorax yhdistyksen työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus ... 41, 141*
Meilahti, alueen luovuttaminen sieltä yliopiston voimistelulaitokselle ... 55
» sen viemäriolojen järjestely ... 90
Mellunkylän kansakoulu, alueen vuokraaminen sitä varten ... 73, 340
Menosääntö, kaupungin v:n 1941 ... 14—26
Mercantile oy., alueen myynti sille ... 63
Merenkulku ... 277*—281*
» oy:n suoritettava liikennekorvaus ... 278
Meriheinän leikkaamiseen myönnettv lupa ... 171
Merikaapelin vetäminen ... 300
Merikortti, Helsingin ympäristön, kartta-aineiston luovuttaminen sitä varten 250
Merimieshuoneen arkiston hoito ... 303
Merimiesten työnvälitys ... 170*
Messuhallin ääreisen kentän käyttö ... 260
Metaanikaasun hankkiminen autoja varten ... 287
Metaanikaasuttimien hankkiminen autoihin ... 150, 290, 315
Metalliruiskutus oy., sen kadonneen velkakirjan vakuuden hyväksyminen ... 164
» » tontin myynti sille ... 59
Metalliteos oy., tontin myynti sille ... 61
Metallivalimo Lepistö oy., tontin myynti sille ... 61
Metro-Auto oy., tontin myynti sille ... 60
Metsänhakkuutyöt ... 267
Metsätyöt, köyhäinhoidolliset, niiden jatkaminen ... 205
Mielisairaalain valtionapu ... 152
Mittarinvuokrien jättäminen perimättä ... 99
Mittaustoimitukset ... 267, 268
Moottoriajoneuvoveron suorittaminen ... 178
Moottorihinaaja H 2 ... 298
Moottoriveneiden säilytyspaikan vuokraaminen ... 351
Muistomerkkien sijoittaminen puistoihin ... 257, 289
Muistomitalien, v:n 1939—40 sodan, jako ... 318
Mukavuuslaitokset ... 25, 261*
Munkkiniemi, alueiden luovuttaminen sieltä Huopalahden seurakunnalle ... 280
» sankarihautapaikan luovuttaminen sieltä ... 74
» sen eräiden tonttien osto ... 23, 53
» » » » rakennusoikeus ... 280
» » erään tontin aitaaminen ... 280
» » kalliosuojan käyttö ... 266
» » kartanon työväenasuntoihin kuuluvan huoneiston vuokra ... 266
» » katujen kunnostaminen ... 280, 285
» » korttelia n:o 31 koskeva rakennussuunnitelmanmuutos ... 280
» » rakennuskielto ... 86
» » tallissa suoritetut korjaustyöt ... 358
» » teollisuusalueen järjestely ... 360
» » » rakennusjärjestys ... 155
» » vesijohto- ja viemärityöt ... 309
» siellä olevan Kiinteistö oy. Tiilimäentie 14 nimisen yhtiön omaisuuden siirtäminen kaupungille ... 280
Munkkisaari, sen alueen vuokraaminen ... 71

Munkkisaari, vaunuvintturin sijoittaminen sinne ... 301
Musiikkijuhlain järjestämisen avustaminen ... 50
Musiikkilautakunnan kokoonpano ... 104
» määrärahan ylittäminen ... 244
» toimintakertomus ... 223*
Mustasaari, merikaapelin johtaminen sieltä Kaivopuistoon ... 300
Mustikkamaan kaitsija F. E. Mannisen muiston kunnioittaminen ... 327
» kansanpuiston ravintolan vuokralleanto ... 368
» uimalaitoksella sattunut varkaus ... 293
Muuntoasemat ... 99, 317, 351
Müller, A., tehtailija, tontin myynti hänelle ... 61
Myrskyn aiheuttamat vauriot satamissa ... 303
Mäkelän koulupuutarhan kalustovajan jättäminen palovakuuttamatta ... 273
Mäkelänkadun johtotöiden rakennussuunnitelman muuttaminen ... 90
» kansakoulutalon rakentaminen ... 221, 233
» tontille n:o 62 rakennettava muuntoasema ... 317
» tonttia n:o 4 c koskevan rakennusajan pidentäminen ... 68
» tonttien n:ot 58 ja 60 yhdistäminen ... 82
» varrelle järjestettävä koulupuutarha ... 46, 236
» viemärityömaalla sattunut varkaus ... 293
Mäntytien rakentaminen ... 89, 285
» tasoittaminen ... 91

Nackbölen palstan lohkomisoikeuden lunastaminen ... 252
» » osto ... 23, 53
Naisten raittiuskeskuksen avustaminen ... 216
Naistyöttömyys, sen torjuminen ... 204, 205, 44*, 45*
» sitä koskevan tutkimuksen toimittaminen ... 120, 5*
Naisylioppilaiden kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 214, 215, 132*
Nansen-passilla varustettujen henkilöiden lähettäminen puolustuslaitoksen töihin 200*
Naurulokkien hävittäminen ... 273
Nikkilän sairaala ... 15, 35, 187, 189, 193—194, 195, 196, 241*, 242*
Nosturien hankinta ... 300, 236*
» käyttö ... 281*
Nosturinkäyttäjien oikeuttaminen tekemään ylityötä ... 276*
Nosturitaksan vahvistaminen ... 275*
Nouseva koitto, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 216
» voima, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 216
Nummelan parantolaan siirrettyjen helsinkiläisten potilaiden sairasmaksut ... 184
Nuohousmaksut, eräiden Leppävaaran rakennusten ... 358
Nuohoustaksan laatiminen ... 152
Nuohoustoimi ... 152, 27*
Nuorison ammatinvalinnan ohjaus ... 153, 140*, 170*
» iskujoukkojen toiminta ... 212
Nuorisonhuoltojaosto, lastensuojelulautakunnan ... 116*—121*
Nuoriso-osasto, työvälitystoimiston ... 162*
Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 213, 215, 131*, 206*
» » » » tontin rakennusajan pidentäminen .. 68
» » » » työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus ... 42, 140*
» naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 214, 215, 132*
Nurmen juoksijapatsaan pystyttäminen ... 289, 318
Nurmijärven maantien oikaiseminen ... 91, 286

Obligatioiden arvonta ... 162
» osto ... 161
» valtion, sijoittaminen kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden keskuuteen ... 163
Obligatiolainat, ks. Lainat.
Odd, urheiluyhdistys, sen avustaminen ... 206*
Ohjesääntö, kansanhuoltolautakunnan ... 43, 218
» lastenhuoltolaitosten, sen vahvistaminen ... 39

Ohjesääntö, lentoaseman ... 176
Oikeusaputoimisto, sen johtokunnan kokoonpano ... 103
» » määrärahain ylittäminen ... 41
» » toimintakertomus ... 134*
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 210
Olympiakisat ... 218
Omaisuudenluovutusverotus ... 10*
Omakotialue, Marttilan ... 69, 255, 337, 352, 361
» Pakilan ... 28, 54, 360
» Paloheinän ... 28, 54
» Pirkkolan ... 92, 269, 273, 276, 292, 293, 366
» Tuomarinkylän ... 360
Omakotialueiden perustaminen ... 84, 281
» puutarhatoiminta ... 384
» rakennustyypit ... 352
» valokuvaaminen ... 353
Omakotilainat ... 11, 163, 352
Omakotitalojen vastaanottaminen ... 352
Omakotitonttien vuokraaminen sotainvaliideille ... 69
Onnentien katuvalaistustyöt ... 99
» kunnostaminen ... 285
» vesijohtotyöt ... 97
Oopperan avustaminen ... 20
Opaskoirien kuljettaminen raitiotievaunuissa ... 31
Opetuslaitoksia varten suoritettavat avustukset ... 240
Oppikoulujen vanhempainneuvostojen jäsenten vaali ... 108
Oras, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 216
Orion, lääketehdas, tontin myynti sille ... 60
Orpoeläkkeet, kaupunginvaltuuston myöntämät ... 8
Osoite- ja tiedonantotoimisto, poliisilaitoksen, sen huoneisto ... 170
Osuusliike Elanto, alueen vuokraaminen sille Talista ... 357
» » halkojen lainaaminen sille ... 276
Otso, satamajäänsärkijä ... 297, 276*, 281*
Ottolapset, ks. Kasvattilapset.
Oulunkylän alueiden rakennusjärjestysehdotukset ... 155, 281, 326
» » rakennussuunnitelmat ... 155, 280, 326
» aseman opastinturvalaitteet ... 301
» halkotoimikunta, halkojen lainaaminen sille ... 276
» siirtolapuutarha ... 24
» Suursuo n:o 6 nimisestä huvilapalstasta vapautettava alue katurakennustöitä varten ... 353
» yhteiskoulun koulutontti ... 343

Paikallislisäin maksaminen linnoitustöihin lähetetyille työntekijöille ... 45*
Paikanvuokrat, satama-alueiden ... 284*
Pakilan erään tien rakentaminen ... 257
» omakotialueen perustaminen ... 84, 281
» » rakennussuunnitelman muutos ... 360
» » rakennustarkastus ... 28
» » rakennustyypit ... 352
» » tonttien luovutusmuoto ja vuokraehdot ... 54
» rakennusjärjestys ja rakennussuunnitelmamääräykset ... 155, 281, 326
Pakkahuoneiden siistiminen ... 204
Pakkohuutokaupalla ostetut tontin hallintaoikeudet ... 254
Pakkolunastaminen, katumaan ... 251
Palkankorotus, ks. Kalliinajanlisäykset.
Palkkamäärien tasoittaminen ... 129
Pallokenttä, sen pukeutumissuojat ... 278, 204*
» » valaistus ... 20, 371
» siellä pelatut ottelut ... 381
» sitä koskevat kiinteistölautakunnan päätökset ... 369
Paloautojen hankkiminen ... 178
Paloheinän omakotialueen perustaminen ... 84, 281

Paloheinän omakotialueen rakennustarkastus ... 28
» » rakennustyypit ... 352
» » tonttien luovutusmuoto ja vuokraehdot ... 54
Palojärjestys, uusi ... 32
Palokaivojen järjestäminen ... 179
Palokaluston hankinta ... 32, 178, 25*
» lainaaminen puolustuslaitokselle ... 179
» pakko-otto ... 179
Palokellojen hankinta ... 32
Palokunta, sen rahastot ... 31*
» » sairaankuljetustoimi ... 180
» » vedenottopaikat ... 236*
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 177—178
» vapaaehtoinen, sen avustaminen ... 180
» » » toiminta ... 31*
Palolaitos, hyppypaikan järjestäminen pääpaloaseman pihamaalle ... 179
» sen kaukoavustusalueiden jako ... 176
» » kehittämisen tutkiminen ... 152
» » miehistön kesälomasijaisten palkkaaminen ... 31
» » moottoriajoneuvoveron suorittaminen ... 178
» » määrärahat ... 32
» » ohjesäännön laatiminen ... 152
» » uudishankinnat ... 178
» » viranhaltijat ... 130, 25*
» » vuosikertomus ... 25*
» » väestönsuojat ... 179
Palolautakunnan kokoonpano ... 25*
» sihteerintehtävien hoitaminen ... 176
Palolennättimen laajentaminen ... 15
Palomiehistö, ulkomainen ... 178
Palopostit ... 26*
Palopäällystökoulu, halkojen myynti sille ... 180
Palosaaren huvilan vuokralleanto ... 368
Palosuojelu, Pikku-Pasilan ... 176
Palotarkastukset ... 26*
Palovahinkojen korjaaminen ... 273
» korvaaminen ... 29*
Palovakuutus, kaupungin kiinteän omaisuuden ... 273
» Pirkkolan omakotirakennusten ... 366
» Siltalan tilan navettarakennuksen ... 208
» Tervalammen työlaitoksen irtaimiston ... 43*
» teurastamon jäähdytystornin ... 305
» vastaanotto- ja ammattioppilaskodin ... 207
Palovartiointi teattereissa ... 26*
Palvelijatarkodin avustaminen ... 213, 214
Paperinjalostusyhtiölle myytävä tontti ... 59
Paperinkeräyksen toimittaminen ... 210
Paperituote oy., alueen myynti sille ... 63
Parmaajakunnan lakkauttaminen ... 92, 276*
Partiojärjestöjen avustaminen ... 153, 215, 216, 205*
Patsaiden sijoittaminen ... 257, 289, 318
Paulig, Gustav ja Kni, toiminimelle myytävä alue ... 64
Pauligin, G., lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö ... 49, 241
Pelastusarmeija, leirialueen vuokraaminen sen partiotoimintaa varten ... 351
» sen avustaminen ... 41, 201, 213, 214, 216, 45*, 101*, 131*
Pengerkadun tonttia n:o 19 koskevan rakennusajan pidentäminen ... 68
Pengerrystöiden suorittaminen ... 285
Perunain, kaupungin maatilojen, käyttö ... 267
» palstaviljelys ... 327
» tuonti Saksasta ... 279
» ulkomaisten, ostosta aiheutuneen tappion jakaminen kaupungin ja valtion kesken ... 44
» varaaminen palstaviljelijöille siemenperunoiksi ... 266

Perunain varastointi ... 247, 270, 307, 365
Perunakellarin sisustaminen Kivelän sairaalaan ... 193
Perunamaan luovuttaminen Leppävaarasta ... 357
Pienen Verkkosaaren pengerrystyöt ... 285
Pihlajasaaren huvilat ... 271, 368
» ravintolan vuokramaksun vapautus ... 272
» ravintolarakennuksen luovuttaminen puolustuslaitoksen käyttöön 272
Pihlajatien rakentaminen ... 89, 285
» tasoittaminen ... 91
» tontin n:o 23 kauppahinnan alentaminen ... 69
Piirustukset, kiinteistölautakunnan hyväksymät ... 353, 358
» satamalautakunnan hyväksymät ... 270*
Pika-asutus, sen valmisteleminen ... 265
» Toivoniemen tilasta sitä varten lohkaistujen alueiden palauttaminen takaisin kaupungille ... 208, 103*
Pikkulastenkoti, H. Kivimäen, sen ylläpidon avustaminen ... 214, 215, 132*
Pikku-Mustasaari, merikaapelin johtaminen sieltä Kaivopuistoon ... 300
Pikku-Pasilan palosuojelu ... 176
Pirkkolan omakotialue, halkojen hankinta sinne ... 276
» » sen kansakouluoppilaiden lukukausimaksut ... 237
» » » kunnostamistyöt ... 25, 92
» » » lahjataloja koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 269
» » » lahjatalojen myynti ja vuokraaminen ... 337
» » » rakennusten palovakuuttaminen ... 273, 366
» » » rakennustyvpit ... 352
» » siellä olevalla työmaalla sattunut varkaus ... 293
» » » olevan työntekijäin ruokalarakennuksen myynti 292
Pistoraiteen rakentaminen Herttoniemeen ... 301
» » korttelin n:o 273 kohdalle ... 258
Pitäjänmäki, sen teollisuusaslueen rakennusjärjestys ... 155
» » » rakennussuunnitelma ... 360
» » teollisuusalueiden myynti ... 64
» tiealueen vuokraaminen sieltä ... 341
Pohjoismaiden kunnallisten tilastovirastojen päälliköiden neuvottelutilaisuus Tukholmassa ... 7*
Poikakerhotyön avustaminen ... 213, 214, 215, 131*, 132*
Poikakotiyhdistys, Helsingin, sen avustaminen ... 132*
Poliisijärjestysehdotus ... 152
Poliisilaitos, kaupungin osuus sen menoihin ... 15
» sen komisarioille suoritettava palkkio apulaissyyttäjän tehtävien hoitamisesta ... 29
» » lääkintöapulaisen- eli haavurinviran muuttaminen sääntöpalkkaiseksi sairaanhoitajattarenviraksi ... 29
» » määrärahat ... 29
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 170
Poliklinikat, sairaalain, niiden vastaanottoaika ... 189
» sotilaspotilaita varten ... 193
Poliklinikkahuoneisto, Unioninkadun, sen vuokran maksaminen ... 186
Polkupyörätelineiden sijoittamiseen myönnetyt luvat ... 259, 260
Polttoainepäällikön ja hänen varamiehensä asettaminen ... 43
Polttoainetoimikunnan asettaminen ... 154
Polttopuut, ks. Halot.
Pommisuoja oy., tontin vuokraaminen sille ... 341
Pommisuojat, ks. Väestönsuojat.
Pommitukset, ks. Ilmapommitukset.
Postisäästöpankin taloon rakennettava muuntoasema ... 317
Postitullikamarin kantopalkkion alentaminen ... 275*
Poutiainen, E., oy., alueen myynti sille ... 65
Proomut ... 298
Protestitietojen julkaiseminen ... 169
Provisiot y. m. kulut ... 163
Puhdistuslaitokset ... 21, 25, 88, 241*—243*

Puhehäiriöiden korjaamista tarkoittavan opetuksen järjestäminen kansakouluihin ... 236
Puhelimet ... 151
Puhelinkioskien sijoittaminen ... 257
Puhelinkytkinkaappien sijoittaminen ... 257
Puhelinluettelo, kaupungin asemakartan liittäminen siihen ... 250
» » puhelimien erikoisluettelon sisällyttäminen siihen 151
Puhtaanapito, katujen ... 295, 241*, 260*
» kiinteistöjen ... 261*
Puhtaanapitolaitos, kaasuttimien hankkiminen sen autoihin ... 294
» naistyövoiman sijoittaminen sen töihin ... 205
» sen autonapumies V. Nymanin vuosiloma ... 293
» » huoneistot ja rakennukset ... 294
» » kasteluvaunujen, autojen y.m. luovuttaminen puolustuslaitokselle ... 295
» » työntekijöille liikaa maksetut palkat ... 293
» » viranhaltijat ... 260*
» » vuosikertomus ... 259*
Puhtaanapitolautakunnan kokoonpano ... 104, 259*
» sihteerin tehtävät ... 293
Puhtaanapitomäärärahat ... 92, 294
Puiden kaatamisesta suoritettava korvaus ... 352
Puisto-osaston, rakennustoimiston, vuosikertomus ... 249*
Puistot, niiden järjestäminen Käpylään ... 25, 84, 265, 360
» » käyttöoikeudet ... 261
» taideteosten sijoittaminen niihin ... 257, 289
Puistotie, It., sen järjestely ... 285
Pukinmäen kansakoulu, rakennuksen vuokraaminen sitä varten ... 271, 357
» rakennussuunnitelma ... 86, 360
» rakennussuunnitelma-alueen osan myynti Maanviljelyskonetehdas oy:lle ... 67
» rakennussuunnitelma- ja viemärisuunnitelmakartat ... 250
Punainen risti, ks. Suomen punainen risti.
Puodinkylän erään alueen vuokraaminen Mellunkylän kansakoulua varten 73, 340
» kartano, kunnalliskodin haaraosaston perustaminen sinne 16, 37, 44*
» mittaustyöt ... 268
» tilan muonamiehen E. Pakkasen luontoisedut ... 265
» vesialueiden ja vesijättöjen jako ... 268
Puolustuslaitos, hevosten ja ajoneuvojen otto sen tarpeisiin ... 319
» Humalluodon paviljongin luovuttaminen sen käyttöön ... 271
» huoneiden luovuttaminen sen käyttöön ... 317
» kaasuhyökkäyksen varalta hankittujen varusteiden luovuttaminen sille ... 318
» kasteluvaunujen, autojen y.m. luovuttaminen sille ... 295
» korvauksen periminen siltä jäänsärkijä Otson käytöstä ... 297
» » » » rakennustoimiston työkoneista ja -välineistä ... 290
» » » » ratsastushallin käytöstä ... 278
» palokaluston luovuttaminen sen tarpeisiin ... 179
» Pihlajasaaren ravintolan luovuttaminen sen käyttöön ... 272
» proomujen myynti sille ... 298
» sadetakkien y.m. luovuttaminen sille ... 45
» sen käyttöön luovutetun proomun vuokramaksu ... 298
» » » » varastorakennuksen vuokra ... 292
» » muonitukset ... 307*
» » palvelukseen otetuille suoritettavat palkat ... 7
» » tehtäviin kutsuttujen viranhaltijain ja työntekijäin palkkakysymykset ... 132
» » työmaille lähetettävät työvelvolliset ... 189*—193*, 200*
» soran luovuttaminen sille ... 262
» ks. myös Sotapalvelukseen kutsutut.
Puu- ja puuhiilikaasuttimien hankkiminen ... 52, 208, 290, 294, 298, 306, 315
Puutalo oy:n oikeuttaminen sijoittamaan mallitalo Hippodromin edustalle ... 260

Puutarhamaan luovuttaminen siirtoväelle ... 204
Puutuote oy., alueen myynti sille ... 64
Päijänteentien tontin n:o 10 rakennusajan pidentäminen ... 68
Päiväkodin perustaminen Leppäsuon lastentarhaan ... 48
Pääpaloasema, hyppypaikan järjestäminen sen pihamaalle ... 179
Pöytäkirjain tarkistajien vaali ... 110

Raajarikkoiset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut ... 110*
Raastuvanoikeus, sen ylimääräisen yhdeksännen osaston jakaminen kahtia ... 28
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 169
Raatihuoneen arkiston sisustaminen kellariin ... 29
Rahapajanrannan uudelleenrakentaminen ... 298
Rahatoimenjohtajan virkaero ja viran julistaminen haettavaksi ... 3, 112
» virkavapaus ... 112
Rahatoimiston kassavajausten korvaaminen ... 118
» määrärahat ... 3, 14
» sotilasasiain huolto-osasto ... 117, 271
» varain hoidon valvonta ... 111
» viranhaltijat ... 115—117
Raidejärjestely, Ruoholahden ... 300
Raiteiden kunnossa- ja puhtaanapito ... 286, 301, 233*
» rakentaminen ... 195, 258, 259, 301
Raitiotie ja omnibus oy., halkojen lainaaminen sille ... 276
» » » » sen johtokunnan vaali ... 319
» » » » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 173
Raitiotiekorokkeet ... 174
Raitiotielippujen myöntäminen kansakoulujen viranhaltijoille ja kansakoulu-oppilaille ... 235
Raitiotieraiteet, tilapäiset, niiden rakentaminen ... 174
Raitiotievaunut, niiden kulkuvuorojen vahvistaminen ... 174
» siviilisokeiden opaskoirien kuljettaminen niissä ... 31
Raitiotievuosilippujen jakaminen eri järjestöille ... 174
Raittiustalo, tontin luovuttaminen sille ... 253
Raittiustyön tukeminen ... 153, 216, 237
Raivio, K., toimitusjohtaja, tontin myynti hänelle ... 59
Rajasaaren puhdistuslaitos ... 21, 287, 241*, 242*, 245*
Rake oy:n polkupyörätelineiden sijoittamista koskeva anomus ... 259
Rakennusaineiden käyttö ... 221
Rakennusajan, tonttien, pidentäminen ... 67, 331
Rakennusjärjestys, Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-alueen ... 84, 282
» Lauttasaaren teollisuuskortteleiden ... 86
» Munkkiniemen ... 155
» Oulunkylän ... 155, 281, 326
» Pakilan ... 155, 281, 326
» Pitäjänmäen ... 155
Rakennuskielto, Malmin- ja Tapaninkylän ... 86
» Munkkiniemen ... 86
Rakennuskonepaja oy., tontin myynti sille ... 62
Rakennuskorkeuden lisävsoikeudesta suoritettava korvaus ... 69
Rakennuslupa-anomuksista annettavat lausunnot ... 249
Rakennusoikeudet, Munkkiniemen eräiden tonttien ... 280
Rakennussuunnitelma, Degerön ... 282
» Herttoniemen ... 360
» Kulosaaren ... 281, 360
» Leppävaaran ... 85, 280
» Munkkiniemen ... 86, 280, 360
» Oulunkylän ... 155, 280, 326, 360
» Pakilan ... 84, 155, 280, 326, 360
» Pitäjänmäen ... 360
» Pukinmäen ... 86, 360
» Tuomarinkylän ... 84, 280, 360
» Vattuniemen teollisuusalueen ... 86
Rakennussuunnitelmat, eräiden ympäristöalueiden ... 84

Rakennussuunnitelmat, yksityisten maille laadittavat 279
Rakennustarkastus, Lauttasaaren teollisuusalueen 86
» Pakilan ja Paloheinän omakotialueiden 28
Rakennustarkastuskonttorin viranhaltijat 169
» vuosikertomus 22*
Rakennusten myynti ja purkaminen 270, 303
Rakennustoimi oy., tontin myynti sille 60
Rakennustoimintaa koskevat tiedot 120
Rakennustoimiston arkkitehtien ja insinöörien palkanlisäys 87
» auton yhteenajovaurion korvaaminen 290
» etuannit 284
» katurakennusosaston vuosikertomus 238*
» kesälomat 229*
» määrärahat 87, 284
» puisto-osaston hoitamat vesilinnut 289
» » vuosikertomus 249*
» rakennusmestarinvirkojen vakinaistaminen 87, 229*
» räjähdysaineiden varastointi 289
» satamarakennusosaston vuosikertomus 231*
» talorakennusosaston vuosikertomus 246*
» tielaboratorion toiminta 240*
» tiliviraston vuosikertomus 258*
» työkoneiden ja -välineiden luovuttaminen 290
» työmailla sattuneet varkaudet 293
» työnjohtajan ansiomerkki 229*
» työntekijäin luovuttaminen puolustuslaitoksen töihin 200*
» työntekijöitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 283
» töihin sijoitettava naistyövoima 205
» varasto-osaston huoneisto 284
» » vuosikertomus 257*
» varastorakennuksen vuokra 292
» varatyöohjelma 229*
» viranhaltijat 21, 282, 231*
» virka-aika 126
» väestönsuojeluvälineiden säilyttäminen 290
» yksityisille tilaajille suorittamien töiden järjestely 230*
Rakennustyöt, helsinkiläisten työntekijäin käyttäminen niissä 254
Rakennusvelvollisuuden täyttäminen 331
» täyttämisen määräajan pidentäminen 67
Rantaruo'on varastoiminen 350
Rantatien, Länt., pohjoisosan kunnostaminen 89
Ratkaisemattomat asiat, kaupunginhallituksen diaariin merkityt 112
Ratsastushalli, -talli, -radat ja -tiet 20, 52, 87, 151, 278, 279, 370, 244*
Rauta- ja metallivalimo Suomi, tontin myynti sille 62
Rautatieliikenne satamissa 280*
Rautatiet, alueiden luovuttaminen niille 253
» niiden sekä Ensi linjan ja Eläintarhalahden välisen alueen järjestely 360
» opastinturvalaitteiden asentaminen Oulunkylän asemalle 301
Ravintola Alppilan vuokralleanto 364
» Elite oy., alueen vuokraaminen sille 341
» Kaisaniemen vuokralleanto 364
» Kaivohuoneen vuokralleanto 363
» Luodon vuokralleanto 364
Ravintolat kansanpuistoissa 272
Ravirata, Käpylän 370
Rehun hankinta 222
Reijolan asemakaava 80, 262
» lastenkodin talonmiehentoimen lakkauttaminen 39, 101*
» » toiminta 112*
» tie- ja viemärityöt 90
Renlundin K. H., stipendirahaston korkovarojen käyttö 241
Reserviharjoitukset, ks. Sotaväen reserviharjoitukset.
Reserviläiset, ks. Sotapalvelukseen kutsutut.

Revisiotoimiston suorittamat kassantarkastukset ... 122
» viranhaltijat ... 121—122
Riento, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 216
Rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin määrärahat ... 28
» » » ulosottoapulaisen viran lakkauttaminen ... 15, 28
Rintamamiehet, helsinkiläiset, tervehdyksen lähettäminen heille ... 318
Rottien hävittäminen ... 15, 32, 182
Ruoan jakaminen leikkikentillä äskarteleville lapsille ... 102*
Ruoanjätteiden kerääminen ... 153
Ruoholahden raidejärjestely ... 300
Ruoholahdenkadun talon n:o 5 erään huoneiston vuokra ... 271
» » » 26 talonmiehen eläke ... 51
Ruohon luovuttaminen kaupungin rannoilta ... 262
Ruoka-avustukset ... 38*
Ruokailuparakin sijoittaminen Eläintarhaan ... 261
Ruokalarakennukset, työntekijäin, niiden myynti ja vuokralleanto ... 292
Ruokalarakennus, satamatyöntekijäin, sen järjestäminen ... 303
Ruoppauskone, Englannista tilattu ... 290
Ruoppaustyöt satamissa ... 233*
Ruotsalaisen teatterin avustaminen ... 20, 50
Ruotsalaiset lahjatalot, niiden palovakuutus ... 273
» » » vastaanottaminen ... 352
» » » vuokraaminen ja myynti ... 337
» » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 269
Ruotsalaisten palomiesten muonituskustannukset ... 178
Ruskeasuo, alueen vuokraaminen sieltä Invaliidisäätiölle ... 254
» katumaan lunastaminen sen huvila-alueelta ... 250
» sen viemärin yhdistäminen Uudenpellon viemäriin ... 90
Ryttylän ja Siltalan tilain määrärahain ylittäminen ... 40
» koulukoti, sen ennakkovarat ... 100*
» » » osallistuminen sankaripatsaan pystyttämiseen ... 100*
» » » rakennusten korjaus- ja sisustustyöt ... 100*, 103*
» » » toiminta ... 108*, 126*
» » » virkain vakinaistaminen ... 102*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 207, 208
» tila, traktoripuukaasuttimen osto sinne ... 40, 100*
Räjähdysaineiden kuljetus ... 303
» varastointi ... 101, 289, 361
Rälläkkäniemen vuokralleanto ... 368

Sadetakkien y.m. luovuttaminen puolustuslaitokselle ... 45
Sairaala, Helsingin yleinen, sen laajentaminen ... 196
Sairaala-alue, valtion, sitä koskeva asemakaavanmuutos ... 79
Sairaala-asema, Diakonissalaitoksen, sen hoito ... 197
» Suomen punaisen ristin sairaalaan järjestettävä ... 197
Sairaalahallituksen hankintakomitean asettaminen ... 152
» kokoonpano ... 103
» siirtyminen Kivelän sairaalaan ... 186
Sairaalahoito, ilmapommituksissa loukkaantuneiden henkilöiden ... 197
» kaatuneiden sotilashenkilöiden perheenjäsenten ... 197
» siirtoväen ... 16, 37, 185
» vieraassa kunnassa ... 196
Sairaalamaksut, Suomen punaisen ristin sairaalasta Nikkilän sairaalaan evakuoitujen potilaiden ... 194
» tuberkuloosipotilaiden ... 184, 185
Sairaalat, amanuenssinpaikkojen perustaminen niihin ... 187
» farmaseutinvirkain perustaminen niihin ... 187
» lääkeaineiden valmistusoikeuden myöntäminen niille ... 187
» niiden etuannit ... 189
» » evakuointisuunnitelma ... 186
» » poliklinikkain vastaanottoaika ... 189
» » sotilaspotilaiden vaatteiden pesu ja korjaus ... 189

Sairaalat, niiden tiliviraston lämpömääräraha ... 186
» » » siirtyminen Kivelän sairaalaan ... 186
» » ulkopuolella asuminen ... 188
» » viransijaisten luontoisetujen korvaaminen ... 188
» » virastovaratyöntekijäin palkkaus ... 189
» » vuosikertomuksen painattaminen ... 7*
» » väestönsuojien tarkastaminen ja kunnostaminen ... 189
» niissä tapahtuvan tilapäisen ruokailun hinnoittelu ... 189
» yliopistollinen opetus niissä ... 36
» ks. myös sairaalain nimiä.
Sairaanhoitajatarkoulu ... 196
Sairaanhoitajatarliitto, Suomen, sen avustaminen ... 213, 214
Sairaanhoitajataryhdistys, Suomen, sen avustaminen ... 213, 214
Sairaanhoitajattarien, kaupungin, lepokodin avustaminen ... 198
Sairaankuljetustoiminta, palokunnan ... 180, 29*
Sairasapumääräykset, työntekijäin, niiden muuttaminen ... 5
Sairasavustukset, kiinteistölautakunnan myöntämät ... 371
Sairaslomat, niiden aikaiset viransijaisuuspalkkiot ... 135
Sairaspaikat Boijen sairaalassa ... 197
» sotilaspotilaiden ... 191, 193, 195
Saksaan vietävä sepeli ... 293
Saksalaisen kirkon istutukset ... 289
Saksalaiset sotilaat, heidän haudoilleen laskettavat seppeleet ... 159
» » » oikeuttamisensa uimalaitosten maksuttomaan käyttöön ... 218
» » lippujen luovuttaminen heille kansankonsertteihin ... 246
Saksasta ostetusta perunasta aiheutuvan tappion jakaminen valtion ja kaupungin kesken ... 44
Salminen, P., tiemestari, alueen myynti hänelle ... 63
Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 784 tasoitus ... 235*
Samfundet Folkhälsan i svenska Finland niminen yhdistys, ruotsinkielisten kansakoulujen ja apukoulujen oppilaiden psykiatrisen hoidon uskominen sen haltuun ... 46
Sanitas sairaalan vuokran maksaminen ... 37
Sankarihaudoille laskettavat seppeleet ... 159
Sankarihautapaikan luovuttaminen Munkkiniemestä ... 74
Sankarivainajain muistotaulujen sijoittaminen kansakouluihin ... 233
Sanomalehdet, kuulutusten julkaiseminen niissä ... 111, 323
» niiden myyntipaikat ... 366
» niille annettavat uutiset ... 248
Santahaminan ja Hålvikin välinen suurjännitejohto ... 259, 351
Satakunnan rakennus oy., kaupungin edustajan nimeäminen sen hallintoneuvostoon ... 107
Satamahallintotoimiston parmaajakunnan lakkauttaminen ... 92
» viranhaltijat ... 92, 296, 267*, 269*
Satamahinaaja Hercules ... 281*
Satamajäänsärkijät ... 281*
Satamakannanta ... 281*
Satamalaitteet ... 277*
Satamalautakunnan kokoonpano ... 105, 267*
» vuosikertomus ... 267*
Satamaliikenne ... 277*
Satamaliitto, Suomen, sen liittokokous ... 10, 303
Satamamaksut ... 93, 282*, 283*
Satamaradan kunnossapito ... 233*
» liikennöimismääräykset ... 300
Satamasaaren huvilan vuokralleanto ... 368
» leirialue ... 369, 382
Satamat, ilmapommitusvauriot niissä ... 303
» myrskyn aiheuttamat vahingot niissä ... 303
» niiden alueiden vuokralleanto ... 271*—274*, 275*
» » korjaus ja kunnossapito ... 233*
» » mainostaminen ... 276*

Satamat, niiden määrärahat ... 14, 21, 23, 92, 296
» » rakennusasiat ... 288, 302, 277*
» » taksain korotukset ... 275*
» niissä olevien huoneistojen vuokraukset ... 274*
Satamatyöntekijäin ruokailuhuoneistot ... 303, 237*, 274*, 276*
Satamavesipostit ... 281*
Sato, sosiaalinen asuntotuotanto oy., alueen vuokraaminen siile ... 69
Saunat, alueen vuokraaminen koesaunan paikaksi ... 257
Saurio, M., everstiluutnantti, alueen myynti hänelle ... 64
Savilan pumppuasema ... 241*, 242*
Schlüter, H., johtaja, tontin myynti hänelle ... 61
Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti ... 49, 104
Seinä oy., alueen myynti sille ... 66
Sepelin myynti ... 292
» vienti Saksaan ... 293
Seppelten laskeminen kaatuneiden haudoille ... 159
Seurakuntatalo, tontin varaaminen sitä varten ... 56
Seurasaari, naisten sijoittaminen sinne töihin ... 205
» sen huvilain vuokralleanto ... 368, 369
» » ravintolain ja kioskien vuokralleanto ... 368
Sianruoan keräyspaikka ... 257, 348
Sibeliuksen tammen istuttaminen Eläintarhaan ... 74, 289
Sibelius-Akatemian säätiön isännistön vaali ... 322
Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto, toimistoapulaisenviran perustaminen sinne ... 34
» » keskuskodit ... 34, 185
» » vastaanottoasema ... 185
Sielunterveydellinen neuvontatoimisto, kansakouluoppilaiden psykiatrinen hoito siellä ... 46
Siemenperunain jakelu ... 371
» varaaminen palstaviljelijöille ... 266
Siipikarjateurastamo ... 289*
Siirtolapuutarhat ... 24, 278, 371, 384
Siirtomääräykset, työvelvollisten ... 189*—193*
Siirtoväen käyttöön luovutettavia viljelyspalstoja ja laitumia suunnittelevan toimikunnan asettaminen ... 153
» » vuokrattavat Pirkkolan lahjatalot ... 337
» lasten kansakoulunkäynti ... 237
» lääkärinhoito ... 181
» majoitus ja huolto ... 16, 230
» ottaminen huomioon virkoja täytettäessä ... 127
» puutarhanviljelymahdollisuudet ... 204
» sairaalahoito ... 16, 37, 185
» sijoittaminen työhön ... 91, 140*
» työttömyyskortisto ... 86*
» vuokravelkojen järjestely ... 46*
Sikala-alueen vuokraaminen Tapanilasta ... 365
Sikojen pitäminen kaupungin alueella ... 32
» » siirtolapuutarhoissa ... 371
Silakanostajain rekisteröinti ... 249
Siltamaksut, Kulosaaren sillan ... 274
Simonkadun linja-autoasema ... 364
Sinfoniakonsertit ... 224*
Sinihaukat, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 216
Sirpalesaari, laiturin rakentaminen sinne ... 299
Sirpalesuojat, ks. Väestönsuojat.
Siviilisokeiden opaskoirien kuljettaminen raitiotievaunuissa ... 31
Sivistysjärjestöjen kansankonservatorion avustaminen ... 214, 215
Skogmanin, E. ja D., partiolaiskodin avustaminen ... 216
Sodan, v:n 1939—40, muistomitalien jako ... 318
Sodassa kaatuneiden haudoille laskettavat seppeleet ... 159
» » muistotaulujen sijoittaminen kansakouluihin ... 233
» » omaisille myönnettävät etuisuudet ... 149

Sodassa kaatuneiden perheenjäsenten lääkärin- ja sairaanhoito ... 197
Sofianlehdon pikkulastenkoti, sen alueen aitaaminen ... 102*
» » » sisustustyöt ... 101*
» » » toiminta ... 112*, 128*
» » » virkain järjestely ... 101*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 206
Sohlberg, G. W., oy., alueen myynti sille ... 63
Sokeain avustaminen ... 39, 213, 214, 241
» opaskoirien maksuton kuljettaminen raitiotievaunuissa ... 31
Sokeaintalo-säätiön tilintarkastajain vaali ... 322
Solhällan lastentarhan erään osaston lakkauttaminen ... 48
Sophie Mannerheimin kodin ylläpidon avustaminen ... 131*
Soran luovuttaminen ... 262
» osto ... 295
Sosiaalijohtajan ulkomaanmatka ... 112
Sotainvaliidien veljesliitto, kärryjen lainaaminen sille ... 291
» » tonttien vuokraaminen sille ... 337
Sotainvaliidit, ks. Invaliidit.
Sotakoirasuojeluskunnan avustaminen ... 218
Sotakoirien koiravero ... 168
Sotakuukausipalkkoja ja huoltorahaa koskevat asiat ... 111
Sotapalvelukseen kutsuttujen huoneenvuokravelkojen järjestely ... 171
» » viranhaltijain ja työntekijäin palkkakysymykset 7, 132
Sotapalvelus, viranhaltijain vapauttaminen sen suorittamisesta ... 127
Sotasairaala, Annankadun kansakoulutalon kunnostaminen siksi ... 197
» kunnalliskotiin sijoitettu, sen siivoojien palkkaus ... 199
Sotasiirtolaiset, ks. Siirtoväki.
Sotatoimissa oleville helsinkiläisille lähetettävä tervehdys ... 100
Sotavahinkojen korvaaminen ... 273
Sotavakuutus, kaupungin kiinteän omaisuuden ... 273
Sotavankileiri, Talin, sen vartiointi ... 266
Sotaväen reserviharjoituksiin kutsutuille maksettavat palkat ... 7
Sotilaat, helsinkiläiset rintamamiehet, tervehdyksen lähettäminen heille ... 318
» kansankonserttilippujen luovuttaminen heille ... 246
» saksalaiset, heidän oikeuttamisensa uimalaitosten maksuttomaan käyttöön ... 218
» saksalaiset, seppelten laskeminen heidän haudoilleen ... 159
Sotilasasiain huolto-osasto, rahatoimiston, väliaikainen ... 117
Sotilaskotitehtäviin osallistuvien viranhaltijain virkasuhteet ... 132
Sotilasmajoitus ... 235, 318
Sotilaspotilaiden polikliinillinen hoito ... 193
» sairaspaikat ... 191, 193, 195
» vaatteiden pesu ja korjaus ... 189
Soutustadion ... 25, 87, 370, 245*
Stadionin ylläpidon avustaminen ... 204*
Stadion-säätiön hallituksen kokoonpano ... 107
Stansvikin kartanon alueelle suunnitellun kesänviettopaikan järjestelyehdotus 360
» » erään rakennuksen vapauttaminen puolustuslaitoksen käytöstä ... 266
Starensin tilasta erotetun palstan omistusoikeus ... 254
Stenius, M. G., oy:n entisten osakkaiden tarjoaman pankkitakuun hyväksyminen ... 165
Strömberg oy., sen ja kaupungin välinen tilusvaihto ... 55
» » tiealueen vuokraaminen sille ... 341
Suhdanneverotus ... 11*
Suihkukaivoveistosten pystyttäminen Kappeliesplanaadiin ... 289
Suojelujohtajain määrääminen ... 248, 326
Suomalaisen naisvoimisteluseuran avustaminen ... 205*
» oopperan avustaminen ... 20
» saunan ystävät, yhdistys, alueen vuokraaminen sille koesaunan paikaksi ... 257
Suomen farmaseuttiliiton työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus 41, 141*

Suomen huollon avustaminen ... 16, 37
Suomen höyhen oy., tontin myynti sille ... 60
» jääkiekkoliiton avustaminen ... 204*
» kaapelitehdas oy:n lauhdevesijohto ... 258
» » » ostaman lyijyerän vapauttaminen saarrosta ... 316
» » » tehdasrakennuksen torniosan sisustaminen ... 80
» » » vuokra-alue ... 273*
» kansallisteatterin avustaminen ... 20
» kirjapainotaidon 300-vuotisriemujuhla, osallistuminen sen kuluihin ... 107
» kristillisen ylioppilasliiton avustaminen ... 218
» lastenhoitoyhdistyksen avustaminen ... 41, 131*
» laulajain ja soittajain liiton avustaminen ... 214, 215
» » » » laulu- ja soittojuhlat ... 50
» liiketyöntekijäin liiton työttömyyskurssit ... 206
» messut osuuskunnan avustaminen ... 317
» » » hallintoneuvoston vaali ... 322
» muusikeriliiton työnvälityksen harjoittamista koskeva anomus ... 41, 141*
» nuorison iskujoukkojen Helsingin osaston toiminta ... 212
» opiskelevan nuorison raittiusliiton avustaminen ... 216
» painoväritehdas oy:n tontin poikki kulkeva viemärioja ... 288
» punaisen ristin invaliidikanslia, soran luovuttaminen sille ... 262
» » » invaliidikomitea, huvilan vuokraaminen sille invaliidikodiksi ... 364
» » » lahjaksi saamien autojen käyttö ... 189, 275
» » » sairaala, sieltä Nikkilän sairaalaan evakuoitujen potilaiden sairasmaksut ... 194
» » » » sinne järjestettävää sairaala-asemaa varten suoritettavat työt ... 197
» rakennusmestariliiton työnvälityksen harjoittamislupaa koskeva anomus ... 41, 141*
» rationalisoimistyön edistämisyhdistyksen jäsenmaksujen suorittaminen 159
» sairaanhoitajatarliiton avustaminen ... 213, 214
» sairaanhoitajataryhdistyksen avustaminen ... 213, 214
» satamaliiton liittokokous ... 10, 303
» silkkikutomo oy., alueen myynti sille ... 63
» siviili- ja asevelvollisuusinvaliidien liitto, työvälitysluvan myöntäminen sille ... 139*
» sokeain hierojain yhdistyksen avustaminen ... 213, 214
» taideakatemia, R. Ahlströmin rahastojen hoidon luovuttaminen sen hoitoon[1] ... 50
» talkoot, yhdistys, työkalujen lainaaminen sille ... 292
» teknillinen museo, rakennustoimiston kalustoluettelosta poistettujen esineiden luovuttaminen sille ... 292
» terveydenhoitoyhdistyksen jäsenmaksujen suorittaminen ... 159
» työväen arkiston avustaminen ... 214, 215
» » musiikkiliiton avustaminen ... 50
» väestönsuojelujärjestö, alueen myynti sille ... 64
» yleisradio oy:n polkupyörätelineiden sijoittamista koskeva anomus ... 259
Suomenlinnan urheilijat yhdistyksen avustaminen ... 206*
Suomi-filmille myönnetty filmauslupa ... 351
Suon kuivattaminen ... 288
Surd, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 216
Sutelantien nimen muuttaminen Lastenlinnantieksi ... 78
» tonttia n:o 1 koskevan rakennusajan pidentäminen ... 68
Suurjännitejohdon vetäminen Santahaminan ja Hålvikin välille ... 259, 351
Suurjännitelinja, Teräsköysi oy:n ... 259
Suurmessujen järjestäminen ... 260
Suurperheisten asuntotalojen aikaansaaminen ... 11, 70
Suvilahdenkatuun asennettava kaasujohto ... 312
Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistyksen avustaminen 214, 215, 131*, 206*
Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor yhdistyksen avustaminen ... 206*

Syyttäjistö, ks. Kaupunginviskaalinvirasto.
Syöttömaan vuokraaminen ... 340
Sähköjohdon vetäminen Santahaminasta Hålvikiin ... 351
» » Toivoniemen tilan maiden ylitse ... 208
Sähköjohtotyöt Invaliidisäätiön alueella ... 99
Sähkökaapelien siirtäminen ... 317
Sähkölaitos, alueen vuokraaminen sille ... 340
» ilmaisen taloussähkön myöntäminen sen eräille viranhaltijoille ... 99
» ilmapommituksen siellä aiheuttamat käyttöhäiriöt ... 314
» kaasuttimien hankkiminen sen autoihin ... 315
» sen hiilen ja halkojen luovuttaminen ... 316
» » Kampin ala-asema ... 317
» » mittarinvuokrien jättäminen perimättä ... 99
» » määrärahat ... 22, 23, 99, 316
» » sotatilasta aiheutuneet kulut ... 314
» » Sörnäisten voima-asema ... 316
» » työntekijäin kesälomakorvaus y.m. ... 313
» » varastettujen vaatteiden korvaaminen ... 313
» » viranhaltijat ... 98, 312
» turbogeneraattorin hankinta sinne ... 99
Sähkömaksujen kannannan järjestely ... 95
Sähkömuuntoasemat ... 351
Sähkövirran hankinta ... 314
» hinta ... 314
Säkenet, naisvoimisteluseura, sen avustaminen ... 205*
Sörnäisten niemen ja Kuoresaaren välille rakennettava silta ... 298
» rantatien varrella olevan alueen luovuttaminen kaupungin hallintaan ... 254
Sörnäs ab:n ja kaupungin välinen tilitys ... 255

Taideteollisuuskeskuskoulu ... 106, 241
Taideteosten hankkiminen ... 318
» sijoittaminen puistoihin ... 257, 289
Taisteluharjoituksiin osallistumista varten myönnettävä virkavapaus ... 135
Taivallahden alueelta vuokrattava koesaunan paikka ... 257
» rannalla sijaitsevien puistoalueiden järjestely ... 360
» siistimistyöt ... 285
Taivaskallion ilmatorjuntapatteri, kesävesijohdon järjestäminen sinne ... 310
Taksa, teurastamon jäähdyttämön ... 94
» vuokra-autojen, sen väliaikainen korottaminen ... 31
» väestönsuojelutoimiston neuvonta- ja tarkastustyöstä suoritettava ... 44
Taksoituslautakunnan kokoonpano ... 103
Talin erään alueen vuokraaminen ... 357
» kartanon tallirakennusta koskeva vuokrasopimus ... 348
» laukkarata ... 279
» sotavankileirin vartiointi ... 266
» taimistoa koskeva veroilmoitus ... 284
Talonryhmille jaetut ruokaliput ... 225
Talousarvio, kaupungin v:n 1942 ... 12, 168
Talousarvioehdotus, kiinteistölautakunnan v:ksi 1942 laatima ... 327
Taloustyöntekijäin lepokodin avustaminen ... 213, 214
Talvipuhtaanapito, katujen ja teiden ... 286, 261*
» sen tehostaminen ... 171
Talvisodan muistomitalien jako ... 318
Tammisaaren kansanhuoltolautakunta, halkojen lainaaminen sille ... 277
Tapanila, sikala-alueen vuokraaminen sieltä ... 365
Tapaninkylän alueelle rakennettava tie ... 258
» rakennuskielto ... 86
» tilaa koskevan kauppakirjan laatiminen ... 67
Tapaturmantorjuntayhdistyksen jäsenmaksujen suorittaminen ... 159
Tapaturmat, tulipalojen yhteydessä sattuneet ... 29*
» yleisissä töissä sattuneet ... 229*
Tarmonkatu, raiteen rakentaminen sinne ... 301

Tasavallan presidentin kunniaksi järjestetyt juhlatilaisuudet ... 159
Tavara-asemat, kappaletavara-aseman järjestäminen XX kaupunginosaan ... 300
Tavaraliikenne satamissa ... 279*
Tavaststjernankadun tontteja n:ot 11 ja 13 koskevan rakennusajan pidentäminen 68
Tavolan koulukodin määrärahat ... 40
» » toiminta ... 109*, 126*
Teatterien avustaminen ... 20
» palovartiointi ... 26*
Teatterikuja, It., sen katumaan pakkolunastaminen ... 251
Tehdastontit, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 338
» niiden vuokraoikeuden pidentäminen ja siirrot ... 348
» Vallilan, niiden arviohinnat ... 327
Teknillisten laitosten hallituksen kokoonpano ... 105
» » » sihteerin tehtävät ... 307
» » henkilökunnan ruokalan hoito ... 307
» » kalliinajanlisäykset ... 307
» » viranhaltijain lomat sienien ja marjain poimintaa varten 308
» » virka-aika ... 126
Tekstiilivärjäämö oy., tontin myynti sille ... 59
Telakka-alueen osto ... 23, 53
Tenniskentät, ks. Verkkopallokentät.
Teo, sokeain teknillinen tehdas, sen avustaminen ... 213, 214
Teollisuuskatu 1 e, kiinteistö oy., tontin myynti sille ... 61
Teollisuusseutujen evankelioimisseuran avustaminen ... 214, 215, 132*
Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 226*
Tervalammen työlaitos, sen eräiden virkojen vakinaistaminen ... 16, 38, 41*
» » » irtaimiston palovakuuttaminen ... 43*
» » » sikalan rakennustoimikunnan kokoonpano ... 153
» » » » rakentaminen ... 24, 38, 42*
» » » » tulipalo ... 42*
» » » toimintakertomus ... 63*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 200
Tervasaaren puhdistuslaitos ... 25
Terveydellisten tutkimusten laboratorio, sen määrärahat ... 33
» » » tilapäisen apulaisen palkkaaminen sinne ... 183
Terveydenhoidollisia kysymyksiä alueliitosten yhteydessä valmistelevan komitean asettaminen ... 152
Terveydenhoidontarkastajan viran hoitaminen ... 181
Terveydenhoitojärjestyksen muuttaminen ... 32
Terveydenhoitolautakunnan alaiset katsastajat ... 182
» alaisten viranhaltijain etuannit ... 186
» toimiston eläinlääkintäosaston viranhaltijat ... 183
Terveystoimisto, sen lääkärin viransijaisuus ... 34
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 186
Teräs, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 205*
Teräsköysi oy:n suurjännitelinja ... 259
Teurastamo, sen eräiden tarveaineiden myynti ... 306
» » jäähdyttämö ... 94, 304, 305
» » kanslian aukioloajat ... 304
» » kassakaapin kadonneen avaimen korvaaminen ... 306
» » käyttäminen kalakaupan keskuksena ... 94, 155
» » laajennustyöt ... 305
» » menot ja tulot ... 13, 14, 22, 93, 304, 299*
» » ravintolan vuokra ... 305
» » teurastajien palkkaus kertausharjoitusten ja sodan ajalta .. 93
» » viranhaltijat ... 304, 286*
» » vuosikertomus ... 306, 286*
» valtion lihantarkastamon vajan ottaminen sen käyttöön ... 306
Teurastamolautakunnan kokoonpano ... 105, 286*
Tiealueen, Viikin tilasta luovutetun, korvaaminen ... 252
» vuokraaminen Strömberg oy:lle ... 341
Tielaboration toiminta ... 240*

Tienhaaran kattohuopateollisuus oy., alueiden myynti sille 62
Tiet, niiden aukipito 286
» » rakentamiseen myönnetty lupa 257
Tietyöt 90, 240*, 241*
Tiilimäentie 14 kiinteistö oy:n lakkauttaminen ja sen omaisuuden siirtäminen kaupungille 280
Tikkurilan silkki oy., tontin myynti sille 58
Tilastotoimiston julkaisuista maksettava liikevaihtovero 119
» viranhaltijat 118, 1*
» vuosikertomus 1*
Tilastovirastojen päällikköiden neuvottelutilaisuus Tukholmassa 7*
Tilinpäätös, kaupungin v:n 1940 ..... 10, 159
Tilintarkastus, kaupungin v:n 1939 ..... 4, 122
Tiliraportit, verotusvalmisteluviraston 124
Tilusvaihto, ks. Aluevaihto.
Toimelan vapaaopiston avustaminen 19
Toivolan koulukoti, sen eräiden virkojen siirtäminen ylempiin palkkaluokkiin 39
» » » rakennusten korjaaminen 103*
» » » toiminta 109*, 113*, 126*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 207, 208
» tilan määrärahat 39
Toivoniemen koulukoti, sen toiminta 109*, 126*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 208
» tilan maataloustyöntekijäin eläke 40
» » pika-asutuksessa otettujen alueiden palauttaminen 103*
Tontin kauppahinnan alentaminen 253
Tontinmuodostukset, raastuvanoikeuden hyväksymät 263
Tontit, kiinteistölautakunnan myymät ..... 328—331
» niiden hallintaoikeuksien osto pakkohuutokaupalla 254
» » myyntiluettelon vahvistaminen 252, 328
» » ostossa asunto-osakeyhtiöille myönnetyt edut 54
» » vuokrasopimusten irtisanominen 255
Tonttijakokartat 75, 362
Tonttijaon hyväksyminen 331
Tonttijaonmuutokset 74, 263, 359
Tonttikauppakirjat 331
Tonttikauppojen raukeaminen 254
Torikauppa 51, 249, 272, 365
Torikärryjen säilyttäminen 273
Toukolan lastenhoidonneuvolan määrärahat 209
» » toiminta 124*
» leikkikenttätoiminnan järjestäminen 40
» rantahuvilassa n:o 4 toimivan siirtoväen sairaalan vuokra 37
» sepelivarastossa sattunut varkaus 293
» voimistelu- ja urheiluseura Teräs, sen avustaminen 205*
Toverit, raittiusyhdistys, sen avustaminen 216
Trustivapaa bensiini oy., halkojen myynti sille 276
Tuberkuloosihuolto 34, 184
Tuberkuloosisairaala ..... 36, 152, 187, 189, 194—195
Tukholmassa pidettävä tilastovirastojen päälliköiden neuvottelutilaisuus 7*
Tuki ja työ yhdistyksen avustaminen 213, 215
Tulipalot 27*
Tullirakennukset 302
Tulo- ja omaisuusverolautakunta, jäsenen valitseminen siihen 102
Tulo- ja omaisuusverotus ..... 167, 11*, 17*—20*
Tulosääntö, kaupungin v:n 1942 26
Tuomarinkylän rakennussuunnitelma 84, 281, 360
» tilain yhdistäminen 267
Tuominen, K., metsätyönjohtaja, hänen väärinkäytöksensä 248
Turbogeneraattorin hankinta 99
Turun maantien alitse johdettava vesijohto 310
» vanu, toiminimi, alueen myynti sille 65
Turuntieltä Invaliidisäätiön tontille rakennettava katu 250

Tutkijalautakunnan kokoonpano ... 103
Tuulaakimaksut ... 297, 282*
Tuurholman kansanpuisto, kaivonpaikka-alueen vuokraaminen sieltä ... 357
» » sen huvilain vuokralleanto ... 368
» » » kahvilakioski ... 272, 368
Tyttökerhotyön avustaminen ... 214, 132*
Työaika kesällä ... 126
Työehtosopimus ... 6, 129
Työkalujen lainaaminen puolustuslaitokselle ... 295
Työläisäitien ja lasten koti yhdistyksen avustaminen ... 19, 49, 103*
» » » » » lainan takaaminen ... 12, 165
» » » » » talon ullakkokerroksen sisustaminen 81
» » » » » tontin luovutusehdot ... 73
Työmailla sattuneet varkaudet ... 293
Työn ja taistelun lainan obligatioiden sijoittaminen kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden keskuuteen ... 163
Työntekijät, heidän kalliinajanlisäyksensä ... 6, 129
» » kesälomansa ... 6
» » lomasääntönsä ja sairas- ja hautausapumääräystensä muuttaminen ... 5
» » ruokalarakennustensa myynti ja vuokralleanto ... 292
» helsinkiläiset, heidän käyttämisensä rakennustöissä ... 254
» Herttoniemessä työskentelevät, heidän matkakulunsa ... 284
» kaupungin entiset, työtilaisuuksien varaaminen heille ... 204
» linnoitustyömaille kelpaamattomat, heidän sijoittamisensa töihin 129
» » lähetettävät, heitä koskevat kysymykset 284, 45*
» puhtaanapitolaitoksen, heille liikaa maksetut palkat ... 293
» puolustuslaitoksen tehtäviin kutsutut, heidän palkkasuhteensa 132—135
» raivaustöissä olevat, työpukujen hankkiminen heille ... 284
» yleisissä töissä olleet, heidän kesälomansa ... 229*
» » » » » lukumääränsä ... 230*
» » » » » työpalkkansa ... 230*
» » » » heitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 283
Työnvälityksen harjoittamisluvat ... 41, 140*
Työnvälityslautakunnan kokoonpano ... 139*
Työnvälitystoimiston henkisen työn osaston toiminta ... 154*
» maatalousosaston toiminta ... 175*
» menot ja tulot ... 181*
» merimiesosaston toiminta ... 170*
» määrärahat ... 18, 211
» nuoriso-osaston toiminta ... 162*
» valtionapu ... 211
» viranhaltijat ... 210, 142*
» vuosikertomus ... 138*
Työpaikkain välittäminen sotainvaliideille ... 211
Työpalkat, rakennustoimiston työntekijäin ... 230*
Työtilannetta koskeva selvitys ... 211
Työttömyyden torjuminen ... 26, 44*, 45*, 140*
Työttömyyshuolto ... 202—206, 288, 84*
Työttömyyskomitean asettaminen ... 153
Työttömyysmäärärahain ylittäminen ... 39
Työttömyyttä naisten keskuudessa koskevan tutkimuksen toimittaminen ... 120
Työtuvat, niiden alaosaston toiminnan jatkaminen ... 44*
» » apulaistyönjohtajanviran siirtäminen ylempään palkkaluokkaan ... 38
» » liikevaihtovero ... 46*
» » määrärahat ... 16, 38
» » toimintakertomus ... 68*
» » toimitalon henkilökunta ... 247
» » » luovuttaminen kiinteistölautakunnan hallintaan 248
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 202—204

Työtuvat, puhelinkeskuksen vuokraaminen niiden taloon 151
Työvalmiustoiminnan avustaminen 217
Työvelvollisten, linnoitustyömaille määrättyjen, palkkaus- y.m. kysymykset 212, 189*, 193*, 196*, 198*
» luettelointi 194*, 201*
Työvelvollisuuslautakunnan asettaminen 186*
» käsittelemät asiat 200*
» menot 202*
» toimintakertomus 183*
» työjärjestys 186*
» viranhaltijat ja huoneisto 211, 187*
Työvelvollisuuslautakuntien tehtävien siirtäminen työvoimalautakunnille 202*
Työvelvollisuusmääräykset yksityisten yritysten palveluksessa oleville henkilöille 188*
Työvelvollisuusviraston toiminnan lakkauttaminen 201*
Työvoimalautakunnan asettaminen 42
» kokoonpano 104, 211
» määrärahat 212
Työväen sivistystoimikunta, Helsingin, sen avustaminen 214, 215
» voimistelijat yhdistyksen avustaminen 205*
Työväenasunnot, alueen vuokraaminen niiden paikaksi 69
» ks. myös Kunnalliset työväenasunnot.
Työväenopistot 19, 47, 48, 104, 234, 237, 241
Tähkä, raittiusyhdistys, sen avustaminen 216
Täytemaan vastaanotto 287
Töölön lastenhoidonneuvola 123*
» lastensemen avustaminen 19, 49
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen 206*
Töölöntorin kauppiaiden torikärryjen säilyttäminen 273
» vesipostin järjestäminen 310

Uhlénin, A., rahaston korkovarojen jako 202
Uimalaitokset 218, 370, 381, 204*
Uimaseurojen avustaminen 204*
Uimastadion 279
Uintiohjauskurssien järjestäminen kansakoulunopettajille 236
Ulkoilmajuhlien ja -kokousten järjestämiseen myönnetyt luvat 351
Ulkoilmakonsertit 226*
Ulkomaalaisten lähettäminen puolustuslaitoksen töihin 200*
Ulkomaan matkustajaliikenne 281*
Ulkomailta saapunut sammutusmiehistö 178
Ulkomainen merenkulku 278*
Ulkomainosten sijoittaminen 260
Ulkomaisen perunan ostosta aiheutuva tappio 44
Ulkopaikkakuntalaisten pääsy Helsingin ammattikouluihin 237
Ullakkokerroksen sisustaminen 76, 77, 81
Ulosottolaitoksen toimintakertomus 17*
» viranhaltijat 169
Union urheiluyhdistyksen avustaminen 206*
Unioninkadun poliklinikkahuoneisto 186
Untamonkujan katuvalaistus 100
» rakentaminen 89
Urheilukentät 25, 249, 278, 369, 371, 381, 204*, 244*
Urheilukilpailujen järjestäminen 260, 261
Urheilulaitosten aitaaminen 205*
Urheilulautakunnan kokoonpano 103, 203*
» uudelleenjärjestely 50, 228*
» vuosikertomus 203*
Urheilutoimintaa koskeva kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston vuosikertomus 380
Uudenmaan läänin vaalipiirin keskuslautakunta, sen jäsenen vaali 102
» lääninhallitukselle annettavat tilastotiedot 121
» tie- ja vesirakennuspiiri, traktorien luovuttaminen sille 291
Uudisrakennustyöt, rakennustoimiston talorakennusosaston suorittamat 247*—248*

Uunisaaren vuokraoikeuden pidentäminen ... 344
Uutisten antaminen sanomalehdistölle ... 248
Uutteruusrahain, kunnalliskodin, korottaminen ... 201, 40*

Vaasan höyrymylly oy., alueen vuokraaminen sille ... 71, 273*
Vajaamieliset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut ... 110*
Vakuusasiakirjain tarkastus ... 110, 326
Valiokunnat, kaupunginhallituksen asettamat ... 152
» kaupunginvaltuuston asettamat ... 7, 107
Valistusjärjestöjen opintotoimikunnan avustaminen ... 49, 247
Valkonauhayhdistysten avustaminen ... 213, 214, 216
Valkosaaren vuokramaksun alentaminen ... 256
Vallilan asuntotonttien myynti vuokraajilleen ... 56—58
» kansakoulutontin asemakaavanmuutos ... 80
» siirtolapuutarhan sähköverkoston täydentäminen ... 278
» sosialidemokraattinen lasten raittiusosasto Oras, sen avustaminen ... 216
» » raittiusyhdistys Tähkä, sen avustaminen ... 216
» tehdastonttien arviointiperusteet ja -hinnat ... 56, 327
» » myynti ... 58
Valmistava poikain ammattikoulu ... 48, 154, 221, 238
» tyttöjen ammattikoulu ... 19, 48, 239—240, 362
Valokuvauspaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 366
Valtionapu, kansakoulujen ... 237
» kaupunginorkesterin ... 27, 246
» Kivelän sairaalan ... 195
» lastentarhain ... 243
» maantienjatkeiden kunnossapitoon myönnetty ... 286
» mieli- ja tuberkuloosisairaalain ... 152
» Nikkilän sairaalan ... 195
» Tervalammen työlaitoksen ... 201
» tuberkuloosisairaalan ... 195
» työnvälitystoimiston ... 211
» vastaanotto- ja ammattioppilaskodin ... 102*
» veneeristen tautien poliklinikan ... 186
Valtionrautatiet, alueiden luovuttaminen niille ... 253
Valtionverot ... 167
Valuutan hankkiminen obligatioiden ostoon ... 161
Vanhainkodin kannatusyhdistyksen avustaminen ... 213, 214
Vanhankaupunginlahden kalastusoikeudet ... 303, 276*
Vanhankaupunginselän vesialueen vuokraaminen ... 275*
Vanhempainneuvostot, oppikoulujen ... 108
Vantaanjoen vesimäärän lisääminen ... 310
Vapaaehtoisen palokunnan, Helsingin, avustaminen ... 180
» » » toiminta ... 31*
Vapaapäivät, kaupungin virastojen ... 126
Vapaussodan invaliidien liitto, työnvälitysluvan myöntäminen sille ... 139*
Vapautettujen vankien avustustyöt ... 38, 206
Varastopaikat ... 351
Varattomien potilaiden lääkärinhoito ... 181
Varatyöt ... 90, 205, 288, 229*
Varsasaaren leirialue ... 369, 382
Wasastjernan, O., rahaston korkovarojen käyttö ... 264
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti, sen entisen rakennuksen purkaminen ja myynti ... 270
» » » » muutostyöt ... 103*
» » » » määrärahat ... 39
» » » » toiminta ... 108*, 126*
» » » » uudisrakennus ... 24, 39
» » » » valtionapu ... 102*
» » » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 207
Vattuniemen teollisuusalueen rakennussuunnitelma ... 86
Vattunokan huvilan n:o 5 korjaus- ja uudistyöt ... 269

Vaunuvintturin sijoittaminen Munkkisaareen ... 301
Vedenhankinta, Herttoniemen ... 97
Vedenkulutusmaksujen alentaminen ... 96
Vedenottopaikat, palokunnan ... 26*, 236*
Veduta nimisen kahvilan vuokralleanto ... 364
Velodromi ... 25, 74, 87, 279, 370, 371, 381, 205*, 244*
Veneeristen tautien poliklinikan määrärahain ylittäminen ... 34
» » » valtionapu ... 186
Venelaiturimaksut ... 275*, 284*
Venepaikat, niiden poistaminen ... 299
Verkkopallokentät ... 381, 244*
Verkkosaari, kalan tukkumyyntipaikan järjestäminen sinne ... 24, 94, 304
» sen alueella suoritetut työt ... 285, 235*
Verojäämien pakkoperintä ... 167, 17*—21*
Verotus, Talin taimiston ... 284
» ks. myös Kunnallisverotus, Tulo- ja omaisuusverotus j.n.e.
Verotuslaitoksen uudelleenjärjestäminen ... 152
Verotusvalmisteluviraston arkiston sisustuksen uusiminen ... 5
» eräät palkkakysymykset ... 123
» huoneistot ... 125
» kustannukset ja määrärahat ... 5, 124
» tarkkailijain kertomus ... 11*
» tiliraportit ... 124
» työn tehostaminen ... 5, 124
» viranhaltijat ... 5, 122—124, 9*
» vuosikertomus ... 9*
Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys ... 12
Veroäyriltä maksettava veromäärä ... 166, 10*
Vesa, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 205*
Vesialue, Vanhankaupunginlahden, sen kalastusluvat ... 303
Vesialueiden jako ... 268
» vuokralleanto ... 275*
Vesijohdon jäätymisestä aiheutuneet korjauskustannukset ... 367
» vetäminen Helsingin—Turun maantien alitse ... 310
» » Invaliidisäätiön rakennukseen ... 97
» » Kallioon ... 97
Vesijohtolaitos, alueen varaaminen sen vastaista tarvetta varten ... 71
» sen huoneistot ... 96, 308
» » määrärahat ... 22, 23, 96, 308
» » sodanaikaiset suojelutoimenpiteet ... 308
» » viranhaltijat ... 96, 308
Vesijohtoliike Huber oy., kesänviettopaikan vuokraaminen sille ... 341
Vesijohtotyöt, Herttoniemen ... 302
» Munkkiniemen ... 309
» niiden aloittaminen ... 309
» Onnentien ... 97
Vesijättöjen jakaminen ... 268
Vesilinnut, rakennustoimiston puisto-osaston hoitamat ... 289
Vesipostit ... 309, 281*
Viemärijohtoja, yksityisiä sekä taloissa että tonteilla olevia johtoja koskevat määräykset ... 309
Viemärinpuhdistuslaitteiden lainaaminen ... 292
Viemärioja, Suomen painoväritehdas oy:n tontin poikki kulkeva ... 288
Viemärityöt ... 25, 89, 90, 302, 241*, 243*, 244*, 245*
Wienin messut, kaupungin osallistuminen niihin ... 317
Vienti ... 279*
Vieraspaikkakuntalaisten pääsy Helsingin ammattikouluihin ... 237
Viikin tilasta luovutetun tiealueen korvaaminen ... 252
Viipurin kaupunki, viemärinpuhdistuslaitteiden lainaaminen sille ... 292
» Reipas yhdistyksen avustaminen ... 206*
» valssimylly oy, alueen vuokraaminen sille ... 72
Viipurinkadun tonttien n:ot 25, 27, 29 ja 31 järjestely ... 78
Viistokammiouunit, kaasulaitoksen, niiden korjaaminen ... 98

Wilckmanin, J. G., rahaston korkovarojen käyttö ... 240
Viljelyspalstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 339, 354—357
» niiden luovuttaminen Nikkilän sairaalan viranhaltijoille ... 194
» » vuokrasopimusten pidentäminen ... 348
Viljelyspalstatoiminta ... 204
Villa Munksnäsin rakennussuunnitelma ... 86
» Nackbölen lohkomisoikeuden lunastaminen ... 252
» » osto ... 23, 53
Willberg, E., johtaja, alueen myynti hänelle ... 66
Viranhaltijain kalliinajanlisäykset ... 6, 129
» kesälomat ... 6
» lotta- ja sotilaskotitehtäviin osallistuvien, virkasuhde ... 132
» puolustuslaitoksen tehtäviin kutsuttujen, palkkasuhde ... 132
» siirtäminen toisiin toimiin ... 128
» vapauttaminen asevelvollisuudesta ... 127
Viransijaisuuspalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät ... 135, 141
Virastovaratyöntekijät 116, 134, 184, 189, 190, 191, 192, 198, 199, 206, 304, 45*
Virka-aika kesällä ... 126
Virkain täyttäminen ... 127
Virkamiesruokalan huoneisto ... 114
Virkapuheluoikeus, kiinteistötoimiston talo-osaston ... 248
Virkasäännön muuttaminen ... 5
Virkavapaudet, niiden aikaiset viransijaisuuspalkkiot ... 135, 141
» taisteluharjoituksiin osallistumista varten myönnetyt ... 135
Virvoitusjuomakioskit ... 272, 366
Visa, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 205*
Vitamiinivalmisteiden jakaminen kansakouluoppilaille ... 236
Voikukanjuurien kitkeminen puistoissa ... 205
Voimisteluseurain avustaminen ... 205*
Vuokraajain häätäminen ... 352, 357
Vuokraamattomia huoneistoja koskeva tilasto ... 121, 3*
Vuokra-autojen lukumäärän selvillesaanti ... 175
» taksan väliaikainen korottaminen ... 31
Vuokrain suuruutta koskevan tiedustelun toimeenpaneminen ... 121
Vuokrakysymykset ... 69, 331—350, 363—370
Vuokralle annetut asuintontit ja -palstat ... 331
» » tehdastontit ... 338
» » viljelyspalstat ... 339, 354
» otetut huoneistot ... 363
Vuokramaksujen alentaminen ... 256, 266, 370
» järjestely ... 257
» palauttaminen ... 256
» suorittamisesta myönnetty vapautus ... 256, 271
Vuokraoikeuden siirto ... 34[illegible]—348, 357
Vuokrasopimusten irtisanominen ... 255, 343, 370
» peruuttaminen ... 338
» pidentäminen ... 73, 342, 343, 344, 348—350
» purkaminen ... 305
Vuokrasäännöstely ... 221
Vuokratiedustelun järjestäminen ... 121, 3*
Vuokravelkain järjestely ... 46*
» poistaminen ... 201
Vuosilomat, korvauksen myöntäminen niiden menettämisestä ... 126
Vuositilintarkastajain ilmoitus järjestäytymisestään ... 122
» vaali ... 4
Vuotien ostolupamaksujen poistaminen ... 305, 286*
Väestönsuojat 44, 179, 189, 226—230, 234, 264, 266, 270, 290, 308, 312, 240*, 245* 246*
Väestönsuojelu, ks. myös Ilmasuojelu.
Väestönsuojelua koskevat asiat ... 222—230
Väestönsuojelukoulutus ... 225
Väestönsuojelulautakunta ja sen toimisto ... 18, 44, 222—223
Väestönsuojelumäärärahat ... 26

Väestönsuojelun suojeluvalvojat 248, 326
Väestönsuojelutoimenpiteet, vesijohtolaitoksen 308
Väestönsuojeluvälineiden hoito 225
» säilyttäminen 290
Väinölän turvakodin avustaminen 213, 214
» » siirtäminen Kauniaisiin 18, 41
Väkijuomain anniskeluoikeudet, niitä koskevat lausunnot 100
Väkilannoitteiden varaaminen palstaviljelijöille 266
Wärtsilä-yhtymä oy., lisäalueiden vuokraaminen sille 71
» » sen polkupyörätelineiden sijoittamista koskeva anomus 260
» » » vuokra-alueet 273*

Yhteenajovaurioiden korvaaminen 173, 290
Yhteislaulutilaisuuksien järjestäminen 261
Yksityishoitoon sijoitetut köyhäinhoidolliset henkilöt 65*
» » lapset 114*
Yleinen ammattilaiskoulu 19, 238, 241
Yleishyödyllisiä rahastoja ja säätiöitä koskevan tilaston laatiminen 4*
Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustaminen 153, 213
Yleisjaoston kokousajan määrääminen 110
» valtuuttaminen ratkaisemaan eräitä avustuskysymyksiä 240
Yleisten töiden lautakunnan eräiden töiden aloittaminen 288
» » » kokoonpano 104, 228*
» » » vuosikertomus 228*
» » määrärahat ..... 21, 87—89, 284
Yliopistollinen opetus kaupungin sairaaloissa 36
Yliopiston korvapoliklinikka, ylimääräisen sairaanhoitajattaren palkkaaminen sinne 186
» voimistelulaitos, alueen luovuttaminen sitä varten 55
Ylioppilaiden raittiusyhdistyksen avustaminen 216
Ympäristöalueiden rakennussuunnitelmat 84

Äitiysavustukset 121*
Ärtin koulupuutarha 236
Ässä-rykmentin muistoreliefin osto 318

Örnen, urheiluyhdistys, sen avustaminen 206*

Julkaisujen luettelo

A. Helsingin kaupungin tilasto.
Ilmestyi aluksi erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, sittemmin kaksikielisinä painoksina suomen- ja ruotsinkielisin rinnakkaistekstein. V. 1933 ja myöhemmin ilmestyneissä julkaisuissa on yksinomaan suomenkielinen teksti, mutta taulukoissa on ruotsinkieliset sekä — sarjoissa I, II, III ja VI — ranskankieliset otsakkeet; sarjasta VI on kuitenkin myös erillinen ruotsinkielinen painos, joka lukuvuoteen 1936/37 saakka sisältää vain ruotsinkielisten opetuslaitosten toimintakertomukset, mutta siitä lähtien kaikki kyseiset kertomukset.

I. Terveyden- ja sairaanhoito. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—23. 1910—38.
24—27. 1939—42 (edellinen osa).

II. Ulkomaan kauppa. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11. 1916—26.

III. Merenkulku. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—3. 1915—26.

II—III. Ulkomaan kauppa ja merenkulku. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—9. 1927—40.

IV. Helsingin kaupungin teknilliset laitokset. Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen julkaisema.
1—28. 1916—43.

V. Kaupungin tilit ja tilinpäätös. Helsingin kaupungin rahatoimiston julkaisema.
1—28. 1916—43.

VI. Opetuslaitokset. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—13. 1916/17—1941/42.

B. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Taulukoissa on suomen- ja ruotsinkieliset otsakkeet; sisällysluettelo on laadittu myöskin ranskankielellä.
5—11. 1909—15.
12—34. 1919—42/43.

C. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Aikaisemmin julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, v:n 1932 kertomuksesta alkaen ainoastaan suomenkielisenä painoksena.
21—54. 1908—41.
Vanhempi sarja. Kaupunginvaltuusto.
1—3. 1875—87.
Henkilöhakemisto 1875—1930.

D. **Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.
1—9. 1911—32.
10—17. 1934—43.

E. **Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.
1—21. 1923—43.

F. **Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja.**
Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema 1930.
Julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.